

Ya bàbàrán ne Dios nga nesúrát kiya baru wa
túlag Genesis se Exodus

Isnag: Ya bàbàrán ne Dios nga nesúrát kiya baru wa túlag
Genesis se Exodus New Testament+

**Ya bàbàrán ne Dios nga nesúráat kiya baru
wa túlag Genesis se Exodus
Isnag: Ya bàbàrán ne Dios nga nesúráat kiya baru wa
túlag Genesis se Exodus New Testament+**

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Isnag)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

1ec085d0-ac57-59dc-8795-b4493a1fc6c6

Contents

Mateo	1
Marcos	86
Lucas	138
Juan	225
Apostoles	288
Roma	365
1 Corinto	402
2 Corinto	439
Galacia	464
Efeso	478
Filipos	491
Colosas	500
1 Tesalonica	509
2 Tesalonica	517
1 Timoteo	522
2 Timoteo	533
Tito	541
Filemon	546
Hebreo	548
Santiago	576
1 Pedro	585
2 Pedro	596
1 Juan	603
2 Juan	612
3 Juan	614
Judas	616
Daya Nepakammu	620

Ya Napiya nga Dámag mepanggap ke Jesu-Cristo nga nesúrát ne Mateo

*Datu naggap-gapuwánan
ne Jesu-Cristo*

(Luc 3:23-38)

¹ Tú idi ya gin-
ginnápuwán se naggay-
gayatán ne Jesu-Cristo wa
gaka natu David. Ay
tu David, ay gaka natu
Abraham.

² Ay tu Abraham, ay ama
natu Isaac. Ay tu Isaac, ay
ama natu Jacob. Ay tu Jacob,
ay ama de Juda nga mag-
wawági nga pabeg lalláki.

³ Ay tu Juda, ay ama de Fares
se Zara, ay Tamar tu ina da.
Ay tu Fares, ay ama natu
Esrom. Ay tu Esrom, ay ama
natu Aram. ⁴ Ay tu Aram,
ay ama natu Aminadab. Ay
tu Aminadab, ay ama natu
Naason. Ay tu Naason, ay
ama natu Salmon. ⁵ Ay tu
Salmon, ay ama natu Booz.
(Ay tu Rahab ya ina tu Booz.)
Ay tu Booz, ay ama natu
Obed. (Ay tu Ruth tu ina
natu Obed.) Ay tu Obed, ay
ama natu Jesse. ⁶ Ay tu Jesse,
ay ama natu Ari David.

Tu David, ay ama natu
Solomon nga pútut na kitu
búkid natu Urias. ⁷ Ay
tu Solomon, ay ama natu
Roboam. Ay tu Roboam, ay
ama natu Abias. Ay tu Abias,
ay ama natu Asa. ⁸ Ay tu Asa,

ay ama natu Josafat. Ay tu
Josafat, ay ama natu Joram.
Ay tu Joram, ay ama natu
Ozias. ⁹ Ay tu Ozias, ay ama
natu Jotam. Ay tu Jotam tu
ama natu Acáz. Ay tu Acáz
tu ama natu Ezekias. ¹⁰ Ay tu
Ezekias, ay ama natu Man-
ase. Ay tu Manase, ay ama
natu Amon. Ay tu Amon,
ay ama natu Josias. ¹¹ Ay
tu Josias, ay ama de Jeconias
nga magwawági nga pabeg
lalláki. Ay kitu kakowad da,
ay ittu tun tu nanggalà datu
iBabilonia kiti íli da kadatu
iIsrael la pinalsu da.

¹² Ay kane mippan datu
iIsrael lin ka Babilonia, ay
nakapútut tu Jeconias. Ay tu
pútut na, ay tu Salatiel. Ay
tu Salatiel, ay ama natu Zer-
obabel. ¹³ Ay tu Zerobabel,
ay ama natu Abiud. Ay tu
Abiud, ay ama natu Eliakim.
Ay tu Eliakim, ay ama natu
Azor. ¹⁴ Ay tu Azor, ay ama
natu Sadoc. Ay tu Sadoc tu
ama natu Akim. Ay tu Akim,
ay ama natu Eliud. ¹⁵ Ay tu
Eliud, ay ama natu Eleazar.
Ay tu Eleazar, ay ama natu
Matan. Ay tu Matan, ay ama
natu Jacob. ¹⁶ Ay tu Jacob, ay
ama natu Jose, nga atáwa ne
Maria nga ina ne Jesus nga
nengagánan da ka Cristo.

¹⁷ Ay díkod nanggayát kitu
Abraham panda kitu David,
ay sangapúlu se appát ta
paganakán ngámin. Ay
nanggayát kitu David panda
kitu nangngippan datu
iBabilonia kadatu iIsrael ka
Babilonia, ay nagsangapúlu
se appát pe nga paganakán.

Ay sangapúlu se appát paganakán pe panda kitu nangngippan da kadatu iIsrael ka Babilonia, panda kitu nekeanà ne Cristo.

*Tu nekeanà ne Jesu-Cristo
(Luc 2:1-7)*

¹⁸ Ay ummán kídi ya istoriya natu nekeanà ne Jesu-Cristo. E Maria nga ina na, ay nekari yin na meatáwa ke Jose. Ay kitu akkan da pikam ma inaggallay, ay nammuwán ne Jose nga nabùsit te Maria. Ngamay akkan na nga am-ammu wa napabùsit te Maria gapu kiya pannakabalin naya Ispiritu ne Dios. ¹⁹ Ay tútu linam-lammat na nga maddi yin ke Maria. Ngamay ya piyán na, ay akkan na nga ipak-pakammu ka sabáli tolai ya aggadi na. Ata oray nu maragtungpál kadaya lintag, ay lúsawan na nga meap-appat te Maria.

²⁰ Ngamay kitu atán ka uray na tunin, ay uwad anghel ne Apu wa nagpatagenap kaggína nga nán na, "Jose, akkan ka nga min-induwán na mangatáwa ke Maria, áta ya búsit na, ay gapu kiya Ispiritu ne Dios. ²¹ Magan-anà ka isa nga laláki, ay ya ipangágan mu kaggína, ay Jesus (ay ya sarut nayán ay Maram-miyág). Ata aggína ya mamiyág kadaya tolai na gapu kadaya bas-básul da, nga pakatayán da ka áwan panda," nán natu anghel ke Jose nga gakagaka tu David.

²² Ay nàwa ngámin dedi ta senu makurug datu bàbànan ne Apu, nga nepekagi na kadatu pagbàbànanan na kitun nga nán na kídi: ²³ "Mapabùsit ya isa nga babbalásang. Ay magan-anà ka isa nga laláki. Ay mengagánan ka Emmanuel," nán na. (Ya sarut naya Emmanuel, ay inumbet nge Dios kadàtada.)

²⁴ Ay kane din malukág ge Jose, ay kinurug na tu bílin natu anghel ne Apu. Ay díkod inatawán na nge Maria. ²⁵ Ngamay akkan na pikam ma neallay kaggína panda kitu naggan-anà na. Ay kane magan-anà e Maria, ay nepangágan ne Jose tu an-anà ka Jesus.

2

Tu nagdáyaw datu mamasírib ke Jesus

¹ Ay neanà e Jesus ka íli Betlehem ka probinsiya Judea kitu inagturáy tu Ari Herodes. Ay kitun, ay uwad da nga mamasírib nga tolai mepanggap kadaya bittuwan. Naggayát da ka padne lattakán nga inumbet ka Jerusalem. Ay nagsaludsud da nga nán da, ² "Kawà naya giyán naya neanà nga Ari daya Judyu? Nasingan mi tu bittuwan ka lattakán nga mangipakammu kiya nekeanà na. Ay túya inumbet kami nga magdáyaw kaggína," nán da.

³ Ay kane magina tu Ari Herodes tun, ay nariribù. Ay ummán pe datu iJerusalem, nariribù da pe. ⁴ Ay díkod inayabán tu Herodes ngámin datu apapu datu pappádi se datu maragtùgud kí lintag. Ay se na sinaludsud kaggída nu kawà naya keanaán naya Cristo. ⁵ Ay tútu nán da kaggína, “Ka Betlehem ka Judea, áta ittu mà ya nesúráat natu pagbàbànanan ne Dios kitun nga nán na,

⁶ ‘Ay dakayu wa iBetlehem ka probinsiya Juda, akkan kayu wayya nga kababaán kadaya ngámin na tolay kadaya il-íli kídi Judea. Ata lumtuwád kadakayu ya mangituráy kadaya tolay ku wa ísrael,’ nán na,” nán da.

⁷ Ay tútu inayabán tu Herodes datu mamasírib ba tolay nga áwan makamammu. Ay inammu na kaggída nu inna tutu wala nga oras tu inagpassingan natu bittuwan. ⁸ Ay se nada pinapan nin ka Betlehem nga nán na kaggída, “Mawe nu wa kappiyánan na saludsúdan ya mepanggap kiya an-anà. Ay nu masmà nu, ay magulli kayu ta idámag nu kiyà ta senu umang ngà pe nga magdáyaw kaggína,” nán na.

⁹ Ay kane magina da tu bílin tu Ari Herodes, ay nagrabuwát da pe yin. Ay

kitu kakowad da kitu dálen, ay nagpassingan manin tu bittuwan na nasingan da ka lattakán. Ay ittu tu naginunna kaggída. Ay kane bumátug kitu balay ya giyán natu an-anà, ay nagsinang ngin. ¹⁰ Ay tútu nagpatag da tutu wala. ¹¹ Ay kane lumná da kitu balay, ay nasingan da tu an-anà se Maria nga ina na. Ay se da nagpalintud da nagukkab nga magdáyaw kaggína. Ay se da ngala nga idde datu balitù, insensu se itu talibangug ga míra nga pannaruanggam da kaggína.

¹² Ay nepakammu ne Dios kaggída ka tagenap, nga nu magulli da, ay akkan da nga magsibál lin ka giyán tu Ari Herodes. Ay díkod nagalíli da kane mawe da ngin ka íli da.

Tu nanggibráw tu Jose kadatu magina ka Egipto

¹³ Ay kane likud datu mamasírib ba nawe, ay nagpatagenap tu anghel ne Apu ke Jose. Ay nán na, “Bumángun ka, ay ibráw mu daya magina ka Egipto. Ay magyán kayu kannán panda kiya agpaulli ku kadakayu. Ata lam-lamtan ne Herodes nga pasápul ya an-anà ta papatay na,” nán natu anghel.

¹⁴ Ay tútu bummángun ne Jose se na nippan datu magina ka Egipto kitun na gabi. ¹⁵ Ay nagyán da kitúni panda kitu nekatay tu Herodes. Ay nàwa ngámin dedi ta masápul la màwa tu kinagi

ne Apu nga nepekagi na kitu pagbàbànanan na kitun nga nán na kídi: “Inayabán ku ya an-anà ku nga atán ka Egipto,” nán na.

Tu nagpapatay tu Herodes kadatu annánà a lalláki

¹⁶ Ay kane mammuwán tu Herodes nga nagbusidán datu mamasírib ba tolay, ay nakarungat pà-pà nang, ay tútu pinapatay na ngámin datu annánà a lalláki ka Betlehem se kadatu lib-lebut na, nga magdagun ka duwa se datu kúrang duwa dagun da pikam. Ata moli kid duwa dagun nin panda kitu inakasingan datu mamasírib ba tolay kitu bituwan. ¹⁷ Ay díkod nàwa kurug tu kinagi natu Jeremias, nga pagbàbànanan ne Dios kitun, nga nán na kídi:

¹⁸ “Ay uwad magina nga págat ka Rama. Agsángit naya magmanakit. Ul-ululán ne Raquel daya annánà na. Maddi mearingringa, áta natay daya annánà na,”

nán na.

Tu naggulli de Jose nga gayát ka Egipto

¹⁹ Ay kane din na matay tu Herodes sin, ay nagpatage- nap manin tu anghel ne Apu ke Jose nga atán ka Egipto. Ay nán na, ²⁰ “Bumángun ka, ay iulli mu win daya magina ka íli Israel. Ata natay yin tu magasippatay kiya an-anà,” nán na. ²¹ Ay tútu bummángun ne Jose se

na iulli yin datu magina ka íli Israel.

²² Ngamay magansing manin ne Jose nga mawe kitúni ta nadámag na nga nge Arkelao wa an-anà tu Herodes ya summukát kammin kaggína nga ári ka Judea. Ngamay kinagiyánan manin ne Dios ka tage- nap na. Ay tútu nawe da ka probinsiya Galilea. ²³ Ay díkod naggunà da ka íli Nazaret. Ay nàwa nga kurug tu kinagi datu pagbàbànanan ne Dios kitun nga nán na kídi, “Aggína, ay mengagánan ka Nazareno,” nán na.

3

Tu nagbàbànan natu Juan nga marammawtisár

(*Mar 1:1-8; Luc 3:1-18; Jn 1:19-28*)

¹ Ay kitun na al-algaw kane nabayág de Jesus sin ka Nazaret, ay nagpakammu tu Juan na marammawtisár. Nagbàbànan kadatu tolay ya nawe kitu giyán na ka ir-ir-er ka Judea. ² Ay nán na nga nagbàbànan, “Makap- poli kayu kadaya bas-básul nu, ta tagay pà nang ngin ya angngituráy ne Dios,” nán na. ³ Ata tu Juan tu kepapannán natu nesúrat ta kinag-kagi natu Isaias nga pagbàbànanan ne Dios kitun kitu inagkuna na kídi:

“Tú idi ya isar-sáraw naya isa nga tolay ka ir-ir-er: Magsagána kayu kiya ilalbet ne Apu.

Kappiyánan nu ya dalenan na, nán na.”

⁴ Tu bádu tu Juan, ay nàwa ki dùdut kámel, ay se nagsinturon ka lálát. Ay datu kininna-kinnán na, ay dúdun se digu álig gala.

⁵ Ay kitun, ay adu wa tolay datu naglalbet kitu giyán na. Naggagayát da ka Jerusalem, ka Judea se kadaya ngámin na il-ili nga adanni kitu wángag Jordan.

⁶ Nepudnuwán da datu basbásul, ay tútu binawtisarán tu Juan da kitu wángag Jordan.

⁷ Ngamay kane masingan tu Juan nga adu datu Pariseo se datu Saduceo nga naglalbet ta makibawtisár kaggína, ay nán na kaggída, “Dakayu wa ummán ka gámad idaw wa gangay! Ta daddán! Inna nád ya nangagi kadakayu wa malilián nu ya ammasbásul ne Dios kadakayu, ta tura kayu inumbet!” nán na.

⁸ “Ipassingan nu kadaya kuk-kuwaan nu nga kurug nakappoli kayu win kadaya basbásul nu, ⁹ nga akkan nu nán na, oray ta gakagaka nakami tu Abraham ma tolay ne Dios kitun. Ata ikagì kadakayu wa annung ne Dios nga pagbalinan dedi ya batu ka tolay ya magbalin ka gakagaka natu Abraham. ¹⁰ Ay oray kidi yin, ay meaayang ngin ya parakul la pangilang kadaya káyu wa akkan magbúnga

ka napiya, ay se da nga masidug.”*

¹¹ “Ay bawtisarán takayu ka mangipassingan nga nakappoli kayu win kadaya basbásul nu. Ngamay atán ya sumar-saridát kiyà nga naturáy pánang may iyà. Ay oray ya mangagtu wala kadaya sapátus na, ay akkan nà mekari. Aggína ya árig mamawtisár kiya Ispiritu ne Dios se aggína pe ya mangukum. ¹² Meárig kiya isa tolay ya inumbet ta mangisáp kiya nàgì nga ammay. Urnúngan na daya nabgát se na iarimán. Ay daya lappit ay urnúngan na se na sidúgan kiya apuy ya siggagatang peyang nga akkan mataatay,” nán ne Juan.

Tu nakibawtisár ne Jesus kitu Juan

(Mar 1:9-11; Luc 3:21-22)

¹³ Akkan nabayág, ay inumbet te Jesus ka Jordan. Gayát ka Galilea, nga makibawtisár kitu Juan.

¹⁴ Ngamay tu Juan, ay maddi kuma. Nán na nga, “Iyà kuma ya rabbang na nga bawtisarám, may tura la ikaw ya inumbet makibawtisár kiyà,” nán na. ¹⁵ Ngamay nán ne Jesus sa summungbát kitu Juan, “Kuwaam mala idi kidi, ta tú idi ya masápul la kuwaan ta ka annungpál ta kadaya ngámin na piyán ne Dios,”

* **3:10** 3:10 Ya piyán na kagiyan ay tagay pánang ngin ya angngukum ne Dios kadaya tolay.

nán na. Ay tútu nalagpat tu Juan.

¹⁶ Ay kane din na mabawtisarán nge Jesus sin, ay gumádang, ay se pagkilát na ngala nga ummán ka nalútán ya lángit. Ay se na nasingan ya Ispiritu ne Dios nga singan ladágan tu singan na nga naganigad se nagyán kaggína ngin. ¹⁷ Ay se yala uwad úni nga gayát ka lángit ta nán na, “Tú idi ya pà-pàgan ku wa an-anà ku se pagang-angammán ku pànanang pe,” nán na.

4

Tu nammar-parò ne Sairu ke Jesus

(*Mar 1:12-13; Luc 4:1-13*)

¹ Ay se yala nga neturung na Ispiritu ne Dios nge Jesus ka ir-ir-er ta senu par-paroan ne Sairu. ² Nagngílin nangán ka appát púlu ngalgaw se appát púlu gabi, ay se yala nabisinán. ³ Ay nawe dinatang ne Sairu, ay nán na kaggína, “Nu kurug ga ikaw ya An-anà ne Dios, ay pagbalinam mán lugud dedi nga batu ka sinápáy,” nán na.

⁴ Ay nán ne Jesus, “Nán naya nesúrát ta bàbànan ne Dios nga, Akkan magbiyág ya toláy gapu ki makkán nala, nu di gapu pe kadaya ngámin na kagiyan ne Dios kadaya toláy,” nán na.

⁵ Ay se yala nga neturung manin ne Sairu we Jesus, nga mawe ka Jerusalem ay

se da ummunè kitu kalin-guduwán pànanang natu templo. ⁶ Ay se na nán manin ke Jesus, “Nu kurug ga ikaw ya An-anà ne Dios, ay magsappáw ka mán lugud kídí. Oray ta akkan ka maan-anu, áta nán mà naya nesúrát ta bàbànan ne Dios nga,

‘Patagasinnán naka nge Dios kadaya anghel na.’

Ay nán na pe nga,

‘Tagagán daka kiya íma da ta senu akkan matalíngu daya síkil mu kadaya batu,’

nán na,” nán ne Sairu. ⁷ Ay nán ne Jesus manin kaggína, “May nán pe naya nesúrát ta bàbànan ne Dios nga, akkan ta sisímán ne Apu wa Dios tada, nán na,” nán ne Jesus.

⁸ Ay se yala manin nip-pan ne Sairu we Jesus kitu alingúdu pànanang nga bantay, ay se na ipassingan kaggína ngámin ya il-íli kídí kalawagán se ya kinapiya da, ⁹ ay se na nán ke Jesus, “Kuwà ngámin dedi yin, ay idde ku ngámin dedi kikaw nu magpalintud ka nga magdáyaw kiyà,” nán na.

¹⁰ Ngamay nán ne Jesus kaggína, “Magtálaw ka mà Sairu! Ta nán naya nesúrát ta bàbànan ne Dios nga, ‘E Dios nga Apu mu ya day-dayáwan mu. Ay se aggína ngala ya ikur-kurug mu,’ ” nán ne Jesus.

¹¹ Ay tútu nagtálaw we Sairu. Ay se yala uwad da inumbet ta anghel ne Dios

sa nangidde ki ngámin na masáput na.

Tu inanggayát ne Jesus nga magbàbànan

(*Mar 1:14-15; Luc 4:14-15*)

¹² Ay kane madámag ne Jesus nga nabálud tu Juan, ay nagulli kammin ka Galilea.

¹³ Ay akkan na nagyán nin ka Nazaret. Nawe nagyán ka Capernaum. Idi ya íli, ay adanni ka pisung ka Teberias nga adanni pe ka sakúpán naya íli Zebulun se íli Naftali. ¹⁴ Ay kitu nagyán ne Jesus kitúni, ay nàwa nga kurug tu nebàbànan nату Isaias sa pagbàbànanan ne Dios kitun nga nán na kídi:

¹⁵ “Ya lusà naya Zebulun se Naftali, ay atán kiya adanni ka dappit tu pisung ka Galilea, panidmáng naya wángag Jordan, ka sákup Galilea nga pagag-agianán daya akkan Judyu. ¹⁶ Datu tolay kitúni nga árig atán ki kagibattán, ay nakasingan da ka nawada pà nang ngin. Ay nawadaán nin daya ngámin na mameyag kiya pakatayán da ka áwan panda,”

nán na.

¹⁷ Ay nanggayát kitun na nelalbet ne Jesus ka Capernaum, ay ginayatán na pe yin tu magbàbànan. Ay nán na nga nagbàbànan: “Makappoli kayu win ka-daya bas-básul nu ta tagay

pà nang ngin ya angngituráy ne Dios,” nán na.

Tu nagkarraw ne Jesus kadatu appát ta marangnigay

(*Mar 1:16-20; Luc 5:1-11*)

¹⁸ Ay kane isa ngalgaw wa magdal-dalen ne Jesus kitu dappit natu pisung ka Galilea, ay nasingan na datu magwagi, de Simon na nepangágan da pe ka Pedro se Andres nga wagi na. Atán da nga man-abúkul, áta marangnigay da lugud. ¹⁹ Ay nán ne Jesus kaggída, “Kumíwid kayu kiyà ta tугúdan takayu wa manganannay kadaya tolay nga mangurug kiyà nga ittu dayanin daya bátug sissida nga nigáyan nu,” nán na. ²⁰ Ay nigsán da ngala ngin na dágus datu tabúkul da, ay se da nebulun nin kaggína.

²¹ Ay kane makawáyad da, ay nasingan manin ne Jesus datu duwa manin na magwagi, de Santiago se Juan, nga annánà ne Zebedeo. Atán da kitu barangay da nga magurip kitu inninigay da. Ay inayabán ne Jesus da. ²² Ay díkod, dágus da ngala nga pinanáwan tu barangay da, se tu ama da, ay se da nga kummíwid pe yin kaggína.

Tu nagbàbànan se nangngágas ne Jesus kadatu iGalilea

(*Luc 6:17-19*)

²³ Ay ingngay ngámin ne Jesus tu ngámin na giyán ka Galilea. Nangisursúru kadatu kap-kapilya da.

Nebàbànan na ya Napiya nga Dámag mepanggap ki angngituráy ne Dios. Ay pinabílag na ngámin pe datu tolay kitúni nga atán sin-sinakit se sad-sadúra. ²⁴ Ay nammuwán ngámin datu iSiria ya pannakabalin na, ay tútu nippannán datu tolay ngámin datu atán nagbal-baláki ya sin-sinakit se sad-sadúra kitu giyán na. Atán da nga naar-aranan, datu magkangkang, ay se datu magdapepe, may inagásan nada ngámin. ²⁵ Ay adu tutu wala nga tolay datu nagkikiwid kaggína. Naggayát da ka Galilea, ka Decapolis, ka Jerusalem, Judea, ay se ka dammáng Jordan.

5

Tu nebàbànan ne Jesus kadatu tolay na kitu bantay (Luc 6:20-23)

¹ Isa ngalgaw kane masingan ne Jesus datu adu wa tolay, ay nanùdu kitu bantay. Ay kane magtugaw, ay inumbet datu tolay na. ² Ay tinùgúdán nada nga nán na,

³ “Maganggam daya makammu kiya akasápul da pà nang ke Dios, áta aggída ya meráman kiya pangiturayán na.

⁴ Ay maganggam daya magpanakit gapu kadaya nadakè a mà-màwa, áta liwliwaan ne Dios da.

⁵ Ay maganggam daya natulù ke Dios, áta mepakin-kuwa kaggída ya baru wa kalawagán.

⁶ Ay maganggam daya magasikkuwa kadaya pagmaruwán da ki àrang ne Dios, áta sengán nada nga mangwa kadayán.

⁷ Ay maganggam daya nakallà, áta kalakkán ne Dios da.

⁸ Ay maganggam daya mangipas-pasnà kiya ururay da kiya mepanggap kiya angngituráy ne Dios, áta masingan da nge Dios.

⁹ Maganggam daya tolay ya ittu da la pà-pàgan ya napiya nga panagbubúlun, áta mengáman da ka annánà ne Dios.

¹⁰ Maganggam daya mapal-pallà gapu kiya angngikurug da kadaya piyán ne Dios, áta meráman da kiya pangiturayán na.

¹¹ Maganggam kayu nu ug-ogan dakayu, onu palpalakkan dakayu onu padpadásan dakayu oray akkan kammala kurug gin gapu kiyà. ¹² Maganggam se magpatag kayu wala, áta napatag pà-pà nang ya supápà a midde kadakayu ka lángit. Ay oray datu pagbàbànanan ne Dios kitun kam ma nununna may dakayu, ay pinalpallà datu tolay da pe,” nán na.

Daya árig asin se dilág kidi kalawagán

(Mar 9:50; Luc 14:34-35)

¹³ “Dakayu, ay árig nu ya asin kadaya tolay kidi kalawagán ni. Ngamay ya asin, nu mippà ya apet na, ay akkan ta mabalin na ma-paapet kammin. Ay díkod

áwan na sur-surbi yin, nu di ta ngala ngin na iburráw kiya dálen ta senu dam-damán daya tolay.

¹⁴ Dakayu, ay árig nu pe ya dílag kadaya tolay ked kalawagán. Ay ya íli nga nàwa ki otun bantay ay akkan wayya nga mesirù.*
¹⁵ Ay áwan tolay pe ya manibat ka ingki, ay se na tàbán, nu di na nga íppáy ka alingúdu ta senu mawádáran ngámin daya atán kiya unag balay. ¹⁶ Ay ummán din kiyán ya angngipassingan nu kadaya napiya nga kukkuwaan nu kadaya tolay, ta senu masingan da, ay dayáwan da ya Ama nu wa atán ka lángit.”

Datu netù-tùgud ne Jesus mepanggap kadatu lin-lintag

¹⁷ “Ay akkan nu wa nán na inumbet tà nga mamagbalin ka áwan surbi datu lin-lintag tu Moses se datu nesur-súru datu pagbàbànanan ne Dios kitun. Akkan ittu yán ya gákat ku, nu di ya mangipakammu kadaya ngámin na kepapannán datun. ¹⁸ Ikagì kadakayu ya kurug, nga oray nu pumanda ya lángit se ya kalawagán, ay áwan oray bittì ala nga súrát kadatun na lin-lintag ya mippà panda kiya katungpál ngámin datun. ¹⁹ Ay díkod, oray iinna nga di mangikurug kadaya ibíláng da nga akkan napatag pà nang kadatun na

lin-lintag, ay se isúru na pe kadaya duddúma, ay akkan na rabbang yán na tolay ya meráman kiya pangiturayán ne Dios. Ngamay ngámin daya mangikurug kadatun na lin-lintag, ay se isúru da pe, ay tú dayán daya nadáyaw ke Dios kiya pangiturayán na. ²⁰ Ay ikagì pe kadakayu nga akkan kayu meráman kiya pangiturayán ne Dios nu ya kinamáru nu, ay ummán nala kiya kinamáru daya magtù-tùgud ki lintag se daya Pariseo.”

Ya nesur-súru ne Jesus mepanggap kiya akalúsaw daya tolay

²¹ “Nagì-gìna nu win na nebilin kadatu ininagkona tada ya, ‘Akkan ka pumatay! Ay daya pumatay, ay mapabásul da’, nán na. ²² Ngamay kídì yin, ikagì kadakayu wa ngámin daya mangalúsaw kiya kasittolay da nga áwan na gapu, ay mapabásul da pe. Ay daya mangagi kiya kasittolay da ka, ‘Angang ka,’ ay mabustigár da kiya kangatuwán na agbustigarán ka Jerusalem. Ay se ngámin daya mangagi kiya kasittolay da ka, ‘Ugog ka,’ ay mippan ka impiyernu.

²³ Ay díkod, nu rán ka la nga mangidde ka pamaanggam mu ke Dios, ay se mu la madamdám nga

* 5:14 5:14 Ya mabalin na sarut nedi, ay gángay mammuwán daya tolay da.

atán nagbasúlám kiya kasit-tolay mu ay, ²⁴ panáwam pikam ya iddem ke Dios kiya agbasuwán se ka la mawe makikappiya kaggína. Ay se mu la idde ke Dios ya pamaangam mu.

²⁵ Ay nu atán mangidarum kikaw, ay karuwam ya makikappiya kiya mangidarum kikaw ki di pikam kàwa naya darum. Ata nu akkam pakunán, ay paayabán naka kadaya guwes, ay daya guwes ay iáwat daka kadaya pulis sen ibálud daka. ²⁶ Ay ikagì kikaw nga akkan ka nga makalawán kitúni yin panda kiya agbáyad mu kiya ngámin na pagmultám gapu ki básul mu.”

Tu nesur-súru ne Jesus panggap ki manaládag

²⁷ “Ay nagì-gìna nu pe yin nga nebilin pe kadaya tolai ya, ‘Akkan ka manaládag.’ ²⁸ Ngamay ikagì kadakayu nga ya tolai nga nadakè ya lam-lamtan na kiya babay ya masingan na, ay dinaládag na ngin kiya ur-uray na. ²⁹ Ay díkod, nu iya diwanán na matám ya mamagbásul kikaw, ay tukilam ta ippà mu. Ta napi-piya ngala ya atán kúráng naya baggim, may iya áwan kurakúráng may mippan ka ka impiyernu. ³⁰ Ay páda na pe nu iya diwanán na ímam ya gapuwánan naya pakabasúlám. Ay pùdam ta ippà mu. Ata napi-piya ngala ya pukul may

iya áwan kurakúráng naya baggim may mippan ka ka impiyernu.”

Tu nesur-súru ne Jesus panggap ki panaggadi

(*Mat 19:9; Mar 10:11-12; Luc 16:18*)

³¹ “Ay nagì-gìna nu pe yin na nebilin kadatu tolai kitun nga nu iinna ya mangigsán kiya atáwa na, ay masápul la kuwaan na ya kasurátan naya panaggadi na. ³² Ngamay ikagì kadakayu, nga nu igsán naya laláki ya atáwa na, nga akkan wayya nakidaládag, ay mapabásul ya laláki kiya angngulis naya babay ya angngatáwa, áta mebíláng makidaládag tu babay. Ay ya laláki pe ya umatáwa kiya nagadiyán, ay biláng na pe ya manaládag.”

Tu nesur-súru ne Jesus panggap kiya magsingán

³³ “Ay nagì-gìna nu pe yin nga nebilin kadatu ininagkona ya, akkan kayu magsingán na magkari nu akkan nu tungpálan. Masápul la tungpálam daya nagsingánam ma nekarim ke Apu. ³⁴ Ngamay ya ikagì kadakayu kidi yin, ay akkan kayu magsingán ki oray nágan na. Akkan nu pagsingánan ya lángit, áta ittu ya pangiturayán ne Dios. ³⁵ Ay akkan nu pe pagsingánan ya kalawagán ta ittu ya bátug ga pagdadam-án na. Ay akkan nu pagsingánan ya Jerusalem ta ittu ya biláng

ili ne Dios nga katurayán na Ari. ³⁶ Ay akkan nu pagsingánan ya baggi nu kampela ngin nin, áta akkan nu mapagbalin daya ngísit ta abù nu ka pusà onu daya pusà ka ngisit. ³⁷ Ya kuwaan nu wala ay, 'Ò' nán nu wala nu ò, se 'Akkan' nán nu wala nu akkan. Ay nu magsingán kayu pikam mala, ay gayát yanin ke Sairu."

Tu nesur-súru ne Jesus panggap kiya bumálat
(Luc 6:29-30)

³⁸ "Ay nagì-gìna nu pe yin na nebílin pe kitun na, nu kulápan naya isa tolay ya kasittolay na, ay masápul la kulápan da pe ka angngibálat da. Ay ummán pe nu ngípan ya mippà. ³⁹ Ngamay ya nán ku kadakayu, ay akkan nu baltan daya mangwa ka nadakè kadakayu. Ay nu tappítan da ya diwanán na pàngit nu, ay pàpit nu pe ya tapíngit. ⁴⁰ Ay ummán pe nu atán na mangidarum kadakayu ka pangalakkán na kiya bádu nu, ay bayán nu nga alá na pikam ya diyáket nu. ⁴¹ Ay nu atán ya mangargador kadakayu ka isa nga kilumitru, ay itulbu nu ka tangakilumitru pikam. ⁴² Ay nu atán magadang kadakayu, ay iddán nu. Ay ummán pe nu atán ya umútáng kadakayu ay pautángan nu."

Ya amminya tada kadaya kumagúra kadátada
(Luc 6:27-28, 32-36)

⁴³ "Nagì-gìna nu pe yin kitun ya, piyán nu daya kabulun nu, ay kaguráan nu daya kumagúra kadakayu. ⁴⁴ Ngamay ya ikagì kadakayu kídì, ay piyán nu daya kumagúra kadakayu. Ikararág nu daya mamalpallà kadakayu. ⁴⁵ Ta senu mepassingan na dakayu daya kurug ga annánà ne Dios Ama nga atán ka lángit. Ata napádapáda nga pasinágan ne Dios daya namáru se daya nadakè, ay se paudanán na pe daya makammu kiya napiya se daya akkan. ⁴⁶ Ata nu tittu daya maminya kadakayu daya piyán nu, ay áwan wayya nga supápà nga idde ne Dios kadakayu. Ay oray daya nadakè a magpab-pabáyad ka buis, ay piyán da pe daya maminya kaggída. ⁴⁷ Ay páda na pe nu tittu wala daya maminya kadakayu daya atangyaan nu, ay akkan nu pakedayáwan yán, áta áwan nu dúma kadaya duddúma. Oray daya akkan makammu ke Dios, ay kuwaan da mà pe ya ummán kiyán. ⁴⁸ Ay díkod áwan nu din lugud da pagkuráangan,† áta áwan pagkuráangan naya Ama nu wa atán ka lángit," nán ne Jesus kadatu tolay na.

† 5:48 5:48 Mabalin na mepapan idi kiya aminya da kadaya kasittolay da.

6

Tu nesur-súru ne Jesus mepanggap kiya angngidde ta ka pagkallà

¹ “Ay kiya angwa nu kadaya napiya, ay sin-sinnan nu wa akkan din ya agdáyaw daya tolay kadakayu ya lam-lamtan nu. Ata nu pakunán nu, ay akkan nakayu tangdánan naya Ama nu wa atán ka lángit.

² Ay díkod, nu mangidde kayu ka pagkallà, ay akkan nu ibanábag nga ummán kiya kuk-kuwaan daya magpi-pimáru. Ata nu mangidde da ka pagkallà, ay iban-banábag da kadaya sin-sinagoga se kadaya kalsáda nga giyán daya tolay. Ata ya piyán dayán, ay dayáwan daya tolay da. Ikagi kadakayu wa dayán, ay nálà da ngin ya tangdán da kiya kinuwa da, ta dináyaw daya tolay da ngin. ³ Ay nu mangipalimus kayu, ay akkan nu ipak-pakammu ki oray iinna nga tolay, ⁴ ta senu nasirù tu nangngipalimus nu. Ay ya Ama nu wa makasingan kadaya nasirù, ay aggína ya mangsupápà kadakayu.”

Ya nesur-súru ne Jesus panggap kiya panagkar-karàrag

(Luc 11:2-4)

⁵ “Ay ummán pe nu magkaràrag kayu, ay akkan nu tal-taldan daya magpi-pimáru. Ata dayán, ay pà-pàgan da ya magsisíkád

da magkaràrag kadaya sin-sinagoga, ay se kadaya bíkat kalsáda, ta senu masingan daya tolay da, ay pàgan dada. Ay ikagi kadakayu nga nagun-ud da ngin ya tangdán da ta pinatag daya tolay da ngin. ⁶ Ngamay nu magkaràrag kayu, ay manggitap kayu kiya kuwartu nu se kayu wala nga magkaràrag ke Ama nu wa akkan masingan. Ay ya Ama nu wa makasingan kadaya nasirù, ay aggína ya mangsupápà kadakayu.

⁷ Ay kiya agkaràrag nu pe, ay akkan nu idurámát ya adu wa úni nga áwan sur-surbi, nga ummán kiya angwa daya tolay ya magdáyaw kadaya sinan diy-diyos. Ta papáti da nu ginán ne Dios da nu adu ya kag-kagiyan da kiya karàrag da. ⁸ Akkan nuda nga tal-taldan. Ata ammu naya Ama nu daya masápul nu, oray kiya akkan nu pikam ma aggadang kaggína.

⁹ Ay ummán kídì ya panagkaràrag nu lugud: ‘Ama nga atán ka lángit, mepatag din ya kinaDios mu. ¹⁰ Ikaw din ya mangitur-turáy kadakami. Ay daya piyám mala din daya makurug kídì ya kalawagán nga ummán pe ki kàwa da ka lángit. ¹¹ Ay iddán nakami din ka kanan mi kiya inalgaw. ¹² Ay pakawanan nakami kadaya bas-básul mi, nga ummán pe kiya nammakawan mi ka-

daya nakabásul kadakami.
 13 Iadayyu nakami pe kadaya kepar-paroán mi se kadaya nadakè a mà-màwa, nán nu.

14 Ata nu pakawanan nu daya kasittolay nu kadaya nagbasúlán da kadakayu, ay pakawanan nakayu pe ya Ama nu wa atán ka lángit.

15 Ngamay nu akkan nu pakawanan daya kasittolay nu, ay akkan nakayu pe pakawanan ya Ama nu wa atán ka lángit."

Tu nesur-súru ne Jesus panggap kiya magngílin mangán

16 "Ay nu magngílin kayu wa mangán gapu kiya agkar-karárág nu ke Dios, ay akkan nu ipassingan ki murang nu ya agngílin nu, nga ummán kiya kuk-kuwaan daya magpì-pimáru. Gurátan da nga akkan kappiyánan ya singan da ta senu masingan daya toláy ya agngílin da, ay pàgan dada. Ikagì kadakayu wa nagun-ud da ngin ya tangdán da.

17 Ngamay nu magngílin kayu wa mangán (gapu ki agkar-karárág nu*), ay mangípu se magid-idárup kayu. 18 Ay díkod áwan makammu wa magngílin kayu wa mangán. Tittu ya Ama nu wa akkan masingan ya makammu. Ay aggína pe ya mangsupápà kadakayu, áta aggína ngala ya makasingan kadaya nasirù a kuk-kuwaan nu."

Ya pagbànéngan ta ka lángit

(Luc 12:33-34)

19 "Akkan nu ittu wa gamgam-gáman daya pagbànéngan nu kídì kalawagán. Ata mabalin na dadàlan daya ul-ulullag dayán kídì onu magkíráng da onu takáwan daya mangraut kiya balay nu.

20 Ay ya urnúngan nu kuma, ay ya pagbànéngan nu ka lángit. Ay áwan ul-ulullag nga mangdadál kitúni, ay akkan pe ya magkíráng, ay se áwan pe ya mangraut ta magtákaw. 21 Ata nu kawà naya giyán naya pagbànéngan nu, ay ittu peyang pe ya giyán naya uray nu."

Ya bátug dílag naya baggi tada

(Luc 11:34-36)

22 "Ya mata ta, ay ittu ya bátug dílag naya baggi ta. Ay díkod nu nawada ya isissingan ta, ay mawadaán ngámin pe ya baggi ta.

23 Ngamay nu nadakè ya isissingan ta, ay ummán ta ka atán peyang kiya nagibat. Ay lugud, nu rán nala nga ya nán tada nga dílag naya uray tada ay gibat kammala ngin nin, ay nagibat pà-pànanng yán."

Ya mepanggap kiya ammatag tada ke Dios se kiya pagbànéngan kídì kalawagán

(Luc 16:13; 12:22-31)

* 6:17 6:17 Ittu ya gapu na ya magngílin

²⁴ “Ay áwan asassu wa mabalin magasassu kiya duwa nga apu. Ata ya màwa, ay kalùsawan na ya isa, ay pàgan na ya isa onu ipatag na ya isa, ay irupat na ya isa kaggída. Ay ummán pe kiyán, akkan nu mapagpáda ya amminya nu ke Dios se ya amminya nu ki pirà.

²⁵ Ay túya, ya nán ku kadakayu, ay akkan nu ittu wa paglídug daya pagbiyág nu. Akkan nu paglídug daya kanan nu se daya inuman nu onu daya pagkawas nu. Ata napà-patag ya biyág nu ngam daya akakakkanan. Ay ummán pe ya baggi nu, napatag may daya kawakawas. ²⁶ Sinnan nu kod daya an-anù. Akkan da mà magmul-múla dayán, ay akkan da pe maggáni, ay se akkan da pe wayya nga magùnud kadaya kanan da. Ngamay e Dios Ama nga atán ka lánngit ya mamangán kaggída. Ay akkan wayya nga nabà-banor dayán ke Dios may dakayu. ²⁷ Ay oray iinna kadakayu, ay akkan na mà wayya masulpítan ya biyág na oray nu maglídug.

²⁸ Ay taanna, tura nu wa paglídug daya pagkawas nu? Sinnan nu kod daya but-bútà daya kaddat kiya kalawagán. Akkan magkuwa mà dayán na kaddat, ay akkan da pe ya magabal ka pagkawas da. ²⁹ Ngamay kagiyan ku kadakayu, nga oray tu Solomon na nabánang tutu

wala kitun, oray napiya tutu wala datu kawakawas na, ay áwan na nga pinagkawas nga napì-piya may daya but-bútà dayán na kaddat. ³⁰ Ay dayán na kaddat, ay makar-karu ya biyág dayán. Mabalin na sisinnán tada pikam dayán kídì, ay mabalin na matay dayanin kaláwa, ay sidúgan dada ngin. Ay nu e Dios ya magpabútà kadayán na kaddat nga ittu ya bátug pagkawas da, ay tú nád agpà ya ammakawas na kadakayu! Inagkabittì naya angngurug nu kaggína!

³¹ Ay díkod, akkan kayu lugud da managlídug. Akkan nu nán na, ‘Nágan nád naya kanan mi?’ onu, ‘Nágan nád ya inuman mi?’ onu, ‘Nágan nád ya pagkawas mi?’ ³² Ay akkan nu din tal-taldan daya akkan mangurug ke Dios. Ata ittu dayán daya gamgam-gáman da. Ay ammu mà ne Dios Ama nga atán ka lánngit nga masápul nu ngámin dayán. ³³ Ngamay nu dakayu, ya masápul la kuwaan nu, ay lam-lamtan nu peyapeyang ya angngituráy ne Dios se ya ammagbalin na kadakayu ka namáru. Ay se na nga idde ngámin dedi ya masápul nu.

³⁴ Ay akkan nu lugud paglídug daya mepanggap kadaya mà-màwa kaláwa. Kaláwa kampela ngin nin ya aglam-lammat ta kadayán. Anayan ta ngin daya parikut ta kiya isa ngalgaw.”

7

Ya ammabásul ta kadaya kasittolay ta

(Luc 6:37-38, 41-42)

¹ “Akkan kayu tagapab-pabásul lala kadaya kasittolay nu ta senu akkan nakayu pabasúlan ne Dios.

² Ata nu wà ummán naya ammabásul nu kadaya kasittolay nu, ay ummán pe kiyán ya ammabásul ne Dios kadakayu. Ay nu nágan naya pagbasarán nu wa mamabásul kadaya kasittolay nu, ay ittu pe ya pagbasarán ne Dios kiya ammabásul na kadakayu.

³ Ay tura nu masingan ya bitti a púling naya kasittolay nu, may akkan nu mà mud ya megugulad da púling nu kampela ngin?

⁴ Ay mapaanna lugud ya angnguna nu kiya kasittolay nu ka, ‘Ippà ku mán ya púling mu,’ nán nu, ay atán mà ya megugulad da púling nu? ⁵ Magpi-pimáru kayu nu mapakuna. Masápul la ippà nu pikam ya megugulad da púling nu, ta senu nawada ya isissingan nu kiya angngippà nu kiya bitti a púling naya kasittolay nu.

⁶ Ay akkan ta nga idde kadaya átu ya pinagbasu wa áyam, ta napatag ke Dios. Ta get tala pe nu kagatan dakayu. Ay ya búngut, ay akkan ta pe ya idde kadaya ábuy, áta dam-dam-án da ngala. Ay ummán pe akkan ta nga ipílit ibàbànan ya mepanggap kiya Napiya

nga Dámag kadaya tolay ya mamáas.”

Ya págus naya panagkar-karàrag

(Luc 11:9-13)

⁷ “Magadang kayu ke Dios, ay iddán nakayu. Nu e Dios ya pagsapúlán nu kadaya masápul nu, ay mas mà nuda. Ay nu makilukát kayu pe kaggína ay ilukát nakayu. ⁸ Ata oray iinna nga magadang ke Dios, ay middán. Ay makasmà pe daya magsápul ke Dios se ilukát ne Dios ngámin daya makilukát kaggína.

⁹ Iinna kadakayu wa ama ya mangidde ka batu kiya an-anà na nu magadang ka sinápuy? ¹⁰ Onu magadang ka sissida, ta iddán nu ka idaw? ¹¹ Ay nu dakayu wa nadakè a tolay, ay ammu nu kam pe daya napiya nga idde nu kadaya annánà nu, ay tú nád agpà in ya angngidde naya Ama nu wa atán ka lángit kadaya napiya kadaya ngámin na magadang kaggína.

¹² Ay nu nágan daya piyán nu wa kuwaan daya kasittolay nu kadakayu, ay ittu pe dayán daya kuwaan nu kaggída. Ata ittu idi ya kepapannán datu lin-lintag natu Moses se datu nesursúru datu pagbàbànanan ne Dios kitun.”

Ya mepanggap kiya bitti se ya abay ya gagyangán

(Luc 13:24)

¹³ “Abay ya gagyangán, ay se nalà-lapat ya dálen na

mameyag kiya pakadadàlán ka áwan panda, ay adu man-alen kiyán. Ngamay kuwaan nu ya kabailán nu wa lumná kiya bitti a gagyangán. ¹⁴ Ata kurug ga bitti ya gagyangán, ay se nasulit ya dálen na mameyag kiya pakabiyágan ka áwan panda. Ay túya man-manu daya makasmà kiyán."

Ya pangárig panggap kiya káyu se ya búnga na
(Luc 6:43-44)

¹⁵ "Atán daya magkuna nga pagbàbànanan ne Dios da, may busid da kammala ngin nin. Taronan nu dayán, ta umbet da kadakayu wa magpiduman na namáru da, ngamay ya kinur-korugán, ay mangdadál ya ung-unggan dayán. ¹⁶ Ngamay mammuwán nu dayán kiya kuk-kuwaan da. Ata akkan ta mà wayya mabúras ya búnga úbás kadaya panda ngala nga lásiw. Ay ummán pe kiya búnga nga gígus, akkan ta pe wayya nga mabúras kadaya kad-kaddat tala. ¹⁷ Gángay nga daya napiya nga káyu, ay magbúnga ka napiya pe. Ay ummán pe kadaya nadakè a káyu, ay gángay nga nadakè pe ya búnga dayán. ¹⁸ Ata ya napiya nga káyu, ay akkan wayya nga magbúnga ka nadakè. Ay ya nadakè a káyu, ay akkan pe wayya nga magbúnga ka napiya. ¹⁹ Ay díkod, ngámin daya káyu wa maddi magbúnga ka napiya, ay màpu da,

ay se da nga masídug. ²⁰ Ay díkod, mammuwán nu daya magpiduman na pagbàbànanan ne Dios, gapu kadaya kuk-kuwaan da."

Daya akkan bigbígan ne Jesus nga makiapu kaggína
(Luc 13:25-27)

²¹ "Ay akkan ngámin daya magkuna ka, Apu, Apu kiyà, ay málà kiya pangiturayán ne Dios. Ata tittu daya mangwa kadaya piyán ne Dios Ama nga atán ka lángit daya málà. ²² Ay nu iya muddi ya algaw, ay adu daya akkan málà kiya pangiturayán ne Dios nga magkuna kiyà nga, 'Apu! Apu, nebàbànan mi mà ya Napiya nga Dámag gapu kiya pannakabalin mu. Ay nagpatálaw kami kadaya áran kadaya tolay gapu ki kinaturáy mu. Ay se adu pe daya nakas-kasdáaw wa kinuw-kuwa mi gapu ki pannakabalin mu,' nán da. ²³ Ay nán ku wala kaggída nga, 'Akkan takayu am-ammu. Magtálaw kayu! Dakayu wa nadakè a kuk-kuwaan na tolay,' nán ku kaggída."

Ya pangárig panggap ka-daya duwa nga tolay ya nag-balay

(Luc 6:47-49)

²⁴ "Ay ngámin lugud daya manggína kadedi ya kag-kagiyan ku, se da nga kuwaan pe, ay meárig da kiya nasírib ba tolay ya nagbalay ki pidtà. Nekorob

na daya adígi ka adallam.
²⁵ Nagudán ka naggat, ay díkod nalnap tu balay, ay se nabaliyán ka naggat pe. Ngamay akkan na nilang tu balay, áta naligda lugud ya nekàwa na.

²⁶ Ngamay ngámin daya makagína kadedi ya kag-kagiyan ku, ay se akkan da nga kuwaan, ay meárig da kiya ang-ang nga nagbalay kiya karagintán. ²⁷ Ay kane magudán ka naggat se malnap, ay se mabaliyán pe tu balay na, ay nilang ngala. Ay natar-tarawesáng tutu wala tu balay kane marba,” nán ne Jesus.

²⁸ Ay kane mabalin nge Jesus nga nangagi kadatun nin, ay nasdaáwan pànang datu adu wa tolay kitu inagtùgud na, ²⁹ áta naturáy kitu angngisúru na kaggída, nga akkan ummán kadatu angngisúru datu maragtùgud ki lintag.

8

Tu nangngágas ne Jesus kitu tolay nga naglappang
(Mar 1:40-45; Luc 5:12-16)

¹ Ay kane managut te Jesus, ay adu tutu wala datu tolay ya gummunud kaggína. ² Ay se yala nga uwad naglappang nga inumbet, ay se nagpalintud da nakim-imallà kaggína nga nán na, “Apu, nu piyán nà ala nga agásan ay maagásan nà,” nán na.

³ Ay tútu inimmán ne Jesus, ay se na nán kaggína,

“Saay, pumiya ka lugud din,” nán na. Ay tútu dágus sala nga pummiya ngin tu baggi natu naglappang.

⁴ Ay nán ne Jesus nga namílin kaggína, “Akkam kag-kagiyan idi ki oray iinna. Ngamay mangaw-át ka ngin na magpassingan kitu pádi, ay se ka la mangidátun ke Dios ka ummán kitu nebílin natu Moses, ta senu mepassingan kadaya tolay nga naagásan ka ngin,” nán ne Jesus.

Tu nammabílag ne Jesus kitu asassu natu kapitán
(Luc 7:1-10)

⁵ Ay se yala nameyag ge Jesus ka Capernaum. Ay kane din na makadatang kitúni, ay uwad iRoma nga kapitán daya suldádu wa inumbet ta nakim-imallà kaggína. ⁶ Ay nán na, “Apu, sengán nà mán, ta ya asassu ku wa laláki, ay atán ka balay ya mapar-parigátan pànang. Ay magdapepe yin gapu kiya sinakit na,” nán na. ⁷ Ay nán ne Jesus, “Mawe yà lugud agásan,” nán na.

⁸ Ngamay nán natu kapitán kaggína, “Apu, akkan ka tagge mawe ka balay ta áwan ku wa kekariyán na manangaíli kikaw kiya balay ku. An-nung na ngin ya angngagim ma bumílag ya asassù. ⁹ Ata iyà ay atán mangituráy kiyà, ay se atán pe daya suldádu wa itur-turayán ku. Ay túya ammù ya mepanggap kiya kinaturáy. Ata nu nán ku

kiya isa suldádu nga, 'Mawe ka kannán,' ay mawe kurug. Ay nu nán ku pe kiya isa nga, 'Umbet ka kídi,' ay umbet pe kurug. Ay páda na pe kiya asassù. Nu, 'Kuwaam idi,' nán ku kaggína, ay kuwaan na kurug,"* nán na.

¹⁰ Ay nasdaáwan ne Jesus kane magina na tun. Ay nán na kadatu gumungunud kaggína, "Ikagì kadakayu, nga kurug ga áwan ku pikam nammuwán na ummán kídi ya angnurug oray kadaya iIsrael. ¹¹ Ay ikagì pe kadakayu nga adu† daya maggagayát kadaya ngámin giyán kídi kalawagán nga mepagganganas kiya pangiturayán ne Dios kade Abraham se Isaac se Jacob. ¹² Ngamay daya Judyu wa aggída kuma ya makin-kuwa kiya pangiturayán ne Dios, ay aggída ya mippan kiya nagibat pánang nga giyán. Kitúni ay sumángit da, ay se magngar-ngarasiyat da," nán ne Jesus.

¹³ Ay se na nán kitu kapitán datu suldádu, "Mawe ka ngin. Ay ya kurugam nga màwa, ay ittu kurug ya màwa," nán na. Ay tu asassu natu kapitán, ay bumílag kurug kitun mà ala nga oras.

Tu nagpatálaw ne Jesus ka áran kadatu adu wa tolay (Mar 1:29-34; Luc 4:38-41)

¹⁴ Ay kane mawe ye Jesus ka balay de Pedro, ay dinatang na tu katugángan ne Pedro nga magdagáng. ¹⁵ Ay inimmán na tu íma na, ay tútu bummílag kammin. Ay díkod bummángun, ay se aggína ngin tu namagán kaggída.

¹⁶ Ay kane din gabi yin, ay nilbetán datu tolay ke Jesus datu adu wa naar-aránan. Ay kiya úni na ngala, ay pinataláwan na datu áran kaggída, ay pinabílag na ngámin pe datu magtatakit. ¹⁷ Ay gapu kadedi ya kinuwkuwa na, ay nàwa nga kurug tu kinagi natu Isaias sa pagbàbànanan ne Dios kitun nga, "Nippaán na daya sad-sadúra tada, ay se inagásan na daya sin-sinakit tada," nán na.

Daya maminya nga magbalin ka tù-tùgúdán ne Jesus

¹⁸ Ay kane masingan ne Jesus datu adu pánang nga tolay, ay pinagbatta na datu tù-tùgúdán na. ¹⁹ Ay se yala uwad da magtù-tùgud ki lintag ga inumbet, ay se na nán ke Jesus, "Misturu, kumíwid dà kikaw oray kawà na ya pam-pameyaggám," nán na. ²⁰ Ay nán ne Jesus kaggína, "Daya buwat, ay atán abbut da, ay daya an-anù, ay atán dápun da, ngamay nu iyà a nengágan da kitun ka An-anà Tolay, ay áwan ku wa

* **8:9** 8:9 Ya piyán na nga kagiyán ay annung na ya anngagi ne Apu Jesus nga bumílag ya asassu na ta naturáy. † **8:11** 8:11 Daya akkan Judyu ya nán na kídi.

makagi nga balay ku wa ag-gimangán ku,"[‡] nán na.

²¹ Ay nán pe natu isa kadatu tolay na, "Apu palubúsán nà pikam ta mawe yà itaman tu ama ku," nán na. ²² Ngamay nán ne Jesus kaggína, "Daya meárig ka natay daya pakammuwan mu la ngin kiya minatay da kampela ngin. Ngamay ikaw, ay kumíwid ka kiyà," nán na.

Tu nammakusap ne Jesus kitu báli

(*Mar 4:35-41; Luc 8:22-25*)

²³ Ay kane magtakay ye Jesus kitu biray, ay nag-takay pe yin datu tolay na. ²⁴ Ay kane magbatta da ngin, ay pagkilát da ngala nga nagbáli ka naggat pánang. Ay natalabtabbán da kadatu bal-balnag. Ngamay e Jesus, ay natalà ala. ²⁵ Ay nawe da linukág ga nán da kaggína, "Apu sengán nakami ta malimat tada ngin," nán da.

²⁶ Ay nán na kaggída, "Taanna, tura kayu magasing ta! Inagkabittì naya angngurug nu ta!" nán na. Ay se yala bummángun se na nga pinakusap tu báli, ay se na pinalanay datu bal-balnag. Ay díkod napiya tutu wala ngin tu kalawagán. ²⁷ Ay tútu nas-daáwan da ngámin nga nán da, "Nágan nád naya kinatu-tolay nedi ta! Ta oray báli se danum, ay ikurug da," nán da.

Tu nammatálaw ne Jesus ka áran kadatu duwa nga naar-aránan

(*Mar 5:1-20; Luc 8:26-39*)

²⁸ Ay kane din na makadatang da ka dammáng, ka Gadara, ay uwad duwa nga naar-aránan na summat kaggína. Naggayát da kitu kalubúán. Nakapapanansing da ta narungat da pánang, ay tútu áwan make-turad da manalen kitúni nga dálen. ²⁹ Ay nán da nga nesar-sáraw, "Ikaw wa An-anà ne Dios, nágan naya kuwaam kadakami? Inumbet ka nga mamarigát kadakami ta, oray akkan pikam ma itu oras mi?" nán da.

³⁰ Ay kitu akkan adayyu pánang kitúni, ay uwad da adu wa ábuy ya magsabbù.

³¹ Ay nakim-imallà datu áran ke Jesus nga nán da, "Nu pataláwan nakami, ay papannan nakami agpà ala ngin kadatu ábuy yi," nán da.

³² Ay nán ne Jesus kaggída, "Mawe kayu lugud," nán na. Ay tútu nagtálaw da kadatu tolay, ay se da magunag kammin kadatu ábuy. Ay nagtatagtág datu ábuy ya nameyag kitu tappáng. Ay nepaspáw da, ay se da nga nepisù kitu pisung. Ay tútu nalimat da ngámin.

³³ Ay datu tolay ya magtar-tarakan kadatu ábuy, ay nagkakápan da kitu íli. Ay nedámag da tu nàwa, ay

[‡] **8:20** 8:20 Ya mabalin na piyán kagiyan nedi, ay narigát ya kumíwid kaggína.

oray pe tu nàwa kadatu naar-aránan. ³⁴ Ay díkod adu datu nawe naningan ke Jesus. Ay kane masingan da nge Jesus, ay nakim-imallà da kaggína nga magtálaw kuma kitu íli da.

9

Tu nammabilag ne Jesus kitu magdapepe

(*Mar 2:1-12; Luc 5:17-26*)

¹ Ay tútu nagtakay ye Jesus kitu biray, ay se da nga nagbatta nga mawe ka íli na kampela ngin nin.* ² Ay se yala uwad da nga tolay nga nangilbet ka magdapepe nga nepipidda. Ay kane mammuwán ne Jesus nu wà ummán natu angngurug da, ay nán na kitu magdapepe, "Akkan ka malídug, ugu! Ta napakawan ka ngin kadaya bas-básul mu," nán na.

³ Ay díkod, datu duddúma nga maragtúgud ki lintag, ay nán da kitu isaisa kaggída, "Tura ipáda nedi ya tolay ya baggi na ke Dios!"† nán da. ⁴ Ngamay gapu ta nammuwán ne Jesus tu lammát da, ay nán na kaggída, "Tura nadakè ya uray nu ta! ⁵ Mabalín na nán nu wa nalapat tala nga kagiyan kiya tolay ya, 'Napakawan ka ngin kadaya bas-básul mu,' ta akkan masápul ya pakasinnán, may iya, 'Bumángun ka, ay se ka la manalen!'" ⁶ Ngamay pabilgan ku ya magdapepe

ta senu mammuwán nu wa iyà nga nengágan da kitun ka An-anà Tolay, ay atán turáy ku kídí ya kalawagán nga mamakawan kadaya bas-básul," nán na. Ay díkod, tútu nán na kitu magdapepe, "Bumángun ka! Alà mu ya idda mu, ay se ka la nga mawe ka balay nu," nán na.

⁷ Ay bummángun kurug tu tolay se la nga nawe ka balay da. ⁸ Ay kane masingan datu adu wa tolay tu nàwa, ay nasdaáwan da pà-pànang. Dinay-dáyaw da nge Dios gapu kitu inangngidde na kitu ummán kitun na pan-nakabalin kiya isa nga tolay.

Tu naggayáb ne Jesus ke Mateo

(*Mar 2:13-17; Luc 5:27-32*)

⁹ Ay nagtálaw we Jesus kitúni. Ay kitu agdal-dalen na, ay nasingan na nge Mateo. Atán na magtutúgaw kitu aggubraán na nga pagbay-bayádán da ka buis. Ay nán na kaggína, "Kumíwid ka kiyà," nán na. Ay kummíwid kurug gin kaggína.

¹⁰ Ay kane atán ne Jesus sa magtutúgaw kitu giyán tebol la mangán, ay inumbet datu adu wa magpab-pabayad ka buis se datu maragbas-básul. Ay nepangán da kade Jesus se datu tù-tùgúdán na. ¹¹ Ay kane masingan datu Pariseo da, ay nán da kadatu tù-tùgúdán ne Jesus,

* **9:1** 9:1 Capernaum ya íli na kampela ngin nin nga nán na. † **9:3** 9:3 Nán da idi ta mamakawan ne Jesus kadaya bas-básul.

“Taanna, tura meduwa ya misturu nu wa mangán kadaya magpab-pabáyad ka buis sa nadakè se kadaya maragbas-básul?” nán da.

¹² Ay nagina ne Jesus tun, ay tútu aggína ya summungbát ta nán na, “Akkan ittu daya magkuna nga nabílag da daya makasápul kiya duktor, nu di daya makammu wa magtakit da,” nán na. ¹³ “Ay anágan nu kod ya kepapannán naya nesúrat ta bábánan ne Dios nga nán na kidi, ‘Ya agkallà nu kadaya kasittolay nu ya napatag kiyà, akkan daya dátun nu kiyà,’ nán na. Ata iyà, ay akkan nà gummákat ta magayáb kadaya manguna nga namáru da, nu di daya mamigbig ga maragbásul da,” nán ne Jesus kadatu Pariseo.

Pinamutuán da nge Jesus mepanggap kiya agngílin na mangán

(*Mar 2:18-22; Luc 5:33-39*)

¹⁴ Ay inumbet pe ke Jesus datu tù-tùgúdán ne Juan na marammawtisár nga nagsaludsud nga nán da, “Taanna, tura kami ya nakírad da mangílin mangán se daya Pariseo gapu ki agkar-karárag mi ke Dios, ngamay akkan kid kadaya tù-tùgúdán mu?” nán da.

¹⁵ Ay nán ne Jesus kaggída, “Magngílin mangán kadi

daya sangaíli kiya aggaat-tawán nu kabul-bulun da ya mangatáwa? Ngamay umbet ya algaw wa ummawan kaggída ya mangatáwa, ay ittu yanin ya agngílin da nga mangán,”[‡] nán na.

¹⁶ “Ay áwan ya mangípít ka bar-baru wa lúpus kiya rugrugà. Ata nu mapakuna, ay se kumsan tu bar-baru wa pinagappit, ay umabay ya pìsi na. ¹⁷ Ay áwan pe ya mangippáy ka apammási ya bási kiya nausár rin na lálát ta aggipayán ka bási, ay se na nga lap-tan. Ata nu pakunán na, ay mabtà ya aggipayán ka bási. Ay madadál tu ag-gipayán ay madadál pe tu bási. Masápul la ya bar-baru wa lálát ta aggipayán ka bási ya kipayán naya apammási kampela ngin nin ta senu napiya ya kàwaán da,” nán ne Jesus.

Tu nammaltu ne Jesus kitu an-anà natu ap-apu

(*Mar 5:21-43; Luc 8:40-56*)

¹⁸ Ay kitu angngag-kagi pikam ne Jesus kadedi kaggída, ay uwad ap-apu ki sinagoga nga inumbet. Ay nagpalintud da nakim-imallà kaggína nga nán na, “Atattay tu babbalásang ku, ay mawe ta agpà ka balay ta immanam ta senu lumtu,” nán na. ¹⁹ Ay tútu ginumnikát te Jesus se la nga mawe yin. Ay kumíwid pe datu tù-tùgúdán na.

[‡] **9:15** 9:15 Ya mabalin na piyán kagiyan nedi, ay ya gapu naya agngílin da nga mangán, ay ya anggabi da.

20 Ay uwad kitúni pe ya babay ya sangapúlu se duwa dagun na ngin na magdága. Nawe kitu likud ne Jesus se na 'we túbítan tu arumaymá y natu bádu na. 21 Ata nán na kitu lammat na nga, "Maagásan ná a nán ku nu matùbit ku wala ya bádu na," nán na kampela ngin nin. 22 Ay nasingan ne Jesus kane maglingay, ay tútu nán na kaggína, "Akkan ka malídug gin, ta naagásan ka ngin gapu ki angngurug mu," nán na. Ay dágus sala nga naagásan tu babay yin.

23 Ay kane dummatang nge Jesus kitu balay natu apu, ay dinatang na datu adu wa tolay ya magmanakit se datu marammalíng§ nga mamulun nu magtal-ud da. 24 Ay nán ne Jesus kaggída, "Magtálaw kayu pikam, ta akkan wayya natay ya an-anà. Matúdug gala yán," nán na. Ngamay pináas da. 25 Ay kane mapalawán na datu adu wa tolay yin, ay linumnà ay se na immán tu íma natu an-anà. Ay dágus sala nga linumtu. 26 Ay idi ya nàwa ay newar-waragáwag kadatu ngámin giyán kitúni.

Tu nammakasingan ne Jesus kadatu duwa nga kúláp

27 Ay kane din na magtálaw we Jesus kitúni nga íli, ay uwad duwa nga lalláki nga kúláp pa umun-unud kaggína. Ay nán da nga nekar-karraw,

"Gaka natu David, kalakkán nakami agpà!" nán da.

28 Ay kane linumnà kitu balay, ay dinatang datu duwa nga kúláp. Ay tútu nán ne Jesus kaggída, "Mangurug kayu nga màwà dayán?" nán na. Ay "Ò, Apu," nán da nga nesungbát.

29 Ay díkod, tútu inimmán na datu mata da se na nán, "Ay màwa ngin kadakayu ya piyán nu gapu ki angngurug nu," nán na. 30 Ay tútu makasingan da ngin. Ay binil-bílin nada nga kinappiya nga nán na, "Akkan nu wa ikag-kagi idi ki oray iinna," nán na. 31 Ngamay kane magtálaw da kitu balay, ay newar-waragáwag da mán kammin ya mepanggap ke Jesus kadatu ngámin tolay kitúni nga giyán.

Tu nammagúni ne Jesus kitu úmal

32 Ay kitu likud da ngin, ay uwad nilbet da ke Jesus nga pinagúmal áran. 33 Ay kane pataláwan ne Jesus tu áran kitu tolay, ay nakapagúni yin. Ay díkod nasdaáwan datu adu wa tolay. Ay nán da, "Awan tada pikam ma nasingan na ummán kídi ya mà-màwa kanedi Israel!" nán da.

34 Ngamay nán datu Pariseo, "Mapatálaw na daya áran, áta ya apu daya áran ya nangidde kaggína

§ 9:23 9:23 Ittu idi tu gangay da kattoni kitun.

ka turáy na nga mamatálaw kadayán,” nán da.

Nasingan ne Jesus tu kapà-pàyanán datu tolay

³⁵ Ay nagdàdàdà e Jesus kadatu ngámin il-ileli se bababalay kitúni nga nagtù-tùgud kadatu sinagoga da. Ay nebàbànan na pe ya Napiya nga Dámag mepang-gap kiya angngituráy ne Dios, ay se inag-agásan na pe datu ngámin na sin-sinakit se sad-sadúra datu tolay. ³⁶ Ay kane masingan na datu adu wa tolay kitu nagdàdàdà na, ay nakalakkán kaggída, áta mapà-paultu da se kù-kùlèlè da. Ay ummán da ka karneru wa áwan na magtar-tarakan. ³⁷ Ay se na nga nán kadatu tù-tùgúdán na, “Adu daya magáni ngamay bitti daya maggáni.*” ³⁸ Ikarárag nu lugud ke Dios sa makin-kuwa kadayán na tolay nga mangiparob din nin ka maganannay kaggída,” nán ne Jesus.

10

Tu nangngibon ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na nga magbàbànan

(Mar 6:7-13; Luc 9:1-6)

¹ Ay inayabán ne Jesus datu sangapúlu se duwa nga tù-tùgúdán na, ay se nada iddán ka turáy da nga matatálaw kadaya ar-áran se

niddán nada pe ka pannakabalin da nga mangágas kadaya ngámin na sin-sinakit se sad-sadúra. ² Ay tú dedi datu ngag-ngágan datun na sangapúlu se duwa nga tù-tùgúdán na. Munna nge Simon na nengágan da pe ka Pedro, nge Andres nga wagi na, de Santiago se Juan na magwagi nga annánà ne Zebedeo. ³ Nge Felipe, nge Bartolome, nge Tomas, ay se nge Mateo nga magpab-pabayad ka buis. Nge Santiago nga an-anà ne Alfeo, nge Tadeo, ⁴ nge Simon na nepangágan da pe ka Cananeo, se tu Judas Iscariote nga ittu tu namatiliw ke Jesus.

⁵ Ay binílin ne Jesus dedi ya sangapúlu se duwa. Nebon nada nga magbàbànan. Ay tú idi tu bílin na kaggída, “Akkan kayu wa maw-awe kiya ili daya akkan Judyu, se kadaya iSamaria. ⁶ Ngamay mawe kayu wala kadaya iIsrael la árig karneru wa nagaw-awagwag. ⁷ Ay mawe nu ibàbànan kaggída ya napiya nga dámag. ‘Tagay yin ya angngituráy ne Dios,’ nán nu. ⁸ Pabilgan nu daya magtatakit se mamaltu kayu pe kadaya natay, ay se mangágas kayu pe kadaya maglappang. Ay magpatálaw kayu pe kadaya áran kadaya naar-aránan. Awan nu wa binayádan kiya kabailán nu wa mangwa

* **9:37** 9:37 Daya magáni nga nán na kidi, ay daya tolay ya masápul maanannay nga mangurug ke Dios.

kadayán, ay túya akkan kayu pe ya makitangdán kadaya kuwaan nu,” nán na. ⁹ “Akkan kayu wa magtag-tagipirà oray isa nga sintábu. ¹⁰ Ay akkan kayu pe ya magtagiannupútán se magtagiaglilíyán. Ay akkan kayu wa magtagisapátus onu magtagitadukud. Ata daya pagubraán nu daya makammu kadaya masápul nu.

¹¹ Ay nu dumatang kayu kadaya il-ili se daya bababalay, ay sumápul kayu ka mayát ta manangaíli kadakayu. Ay mepagyán kayu kaggída panda kiya agtálaw nu kiyán na íli. ¹² Ay nu lumná kayu kiya balay da, ay nán nu, ‘Napiya din ya ur-uray nu wa tangabalay,’ nán nu. ¹³ Ay nu sangailiyan dakayu daya bumalay, ay napiya kaggída, ngamay nu akkan, ay dakayu kampela ngin nin ya magkapiya kiya kagiyan nu. ¹⁴ Ay nu rán nala nga atán balay onu íli ya mangagáwa kadakayu onu akkan manggina kadakayu, ay sap-sapuwán nu daya tápu kadaya bingil nu* se kayu wala magtálaw kiyán na balay onu íli. ¹⁵ Ay ikagi kadakayu wa kurug ga annung na kam ya ammánis ne Dios kadaya iSodom se iGomorra ngam ya ammánis na kadaya tolay kiyán na íli,” nán ne Jesus.

Daya umbet ta kapal-palakkán

(*Mar 13:9-13; Luc 12:12-17*)

¹⁶ “Dam-damdamman nu wa árig nu daya karneru wa ipàrob ku kadaya alsádu nga ul-ulolag ga magasikkán kaggída. Ay túya magsirib kayu nga ummán kadaya idaw, ay se magdínang kayu nga ummán kadaya kalapáti. ¹⁷ Ay taronan nu dayán na nadakè a tolay áta tú dayán daya mangippan kadakayu kadaya pagbustigarán da kadaya sinagoga da, ay se dakayu pe ya sapsaplit. ¹⁸ Ay ippan dakayu pe kadaya gubernador se kadaya à-ári nga pabustigár gapu kiyà. Ay ikagi nu daya kurug mepanggap kiyà kaggída, ay se kadaya akkan Judyu. ¹⁹ Ay kiya angngipabustigár da kadakayu, ay akkan nu wa paglídug nu nágan daya kagiyan nu onu mapaanna ya angngagi nu. Ata daya masápul la kagiyan nu, ay mepakammu da ngala ngin nu itu oras na. ²⁰ Ay akkan nu wayya nga uray kampela ngin nin ya ikagi nu, áta ya Ispiritu ne Dios nga Ama nu ya makin-úni kadaya iúni nu.

²¹ Ay papatay pe daya tolay daya wawwági da kampela ngin nin. Ay ittu pe ya kuwaan daya ama kadaya an-annánà da. Ay kalúsawan daya annánà daya mannákam da se dada

* **10:14** 10:14 Tu idi ya angngipassingan da nga akkan pagan-anu ne Dios.

papatay. ²² Ay kalùsawan dakayu daya tolay gapu kiya angngurug nu kiyà. Ngamay ngámin daya maketurad kiyán panda kiya panda na, ay tú dayán daya meráman kiya pangiturayán ne Dios. ²³ Ay nu palpalakkan dakayu kiya isa nga ili, ay magalit kayu kiya isa. Ata kagiyan ku tutu wala kadakayu nga akkan nu pikam ma nangngayán daya ngámin na il-ili kidi Israel, ay atán nà kammin nin nga nengágan da kitun ka An-anà Tolay.”

Ya rabbang na nga ikansing ta

(Luc 12:2-7)

²⁴ “Ya magsur-súru, ay akkan wayya nga nangátu may iya mangisúru kaggína. Ay ummán pe ya asassu, akkan wayya nga nangátu may iya apu na. ²⁵ Annung na nga mepáda ya magsur-súru kiya mangisúru kaggína, ay ummán pe kiyán kiya asassu se ya apu na. Ay díkod nu Beelzebub ya agpangágan daya tolay kiyà nga Apu nu, ay innanamán nu wa natù-turù ya pamàyanán da kadakayu ta pasúrut takayu wala.

²⁶ Ay túya akkan kayu wa magansing kaggída, áta áwan wayya nesir-sirù a di mepassingan, ay áwan pe ya akkan da ipak-pakammu wa di mepakammu. ²⁷ Ay ngámin daya isur-súrù kadakayu kampela ngin nin

se daya iar-aratát ku, ay ibàbànan nu kadaya ngámin tolay. ²⁸ Ay akkan kayu wa makan-ansing kadaya magasippatay kadakayu, áta tittu ya baggi ya mabaal da nga patayan. Akkan da nga mapatay ya kaduduwa nu. Ay ya rabbang na nga ikansing nu, ay ya atán pan-nakabalin na nga mamatay se mangiimpiyernu. ²⁹ Daya ballit, ay akkan da nga nabanor, áta makagátang ta ka duwa kaggída ka busait tala. Ngamay áwan mà kaggída ya matay nu akkan na uray ne Dios nga Ama nu. ³⁰ Ay oray ya abù nu, ay ammu na ya bílang na, áta am-ammu nakayu pàrang. ³¹ Ay túya akkan kayu wa magansing ta napà-patag kayu kaggína may oray adu kadayán na an-anù. Awan màwa kadakayu wa akkan na uray ne Ama,” nán na.

Daya mangituláyaw kiya akiapu da ke Jesus

(Luc 12:8-9)

³² “Ay ngámin daya mangi-pakammu kadaya tolay nga iyà ya Apu da, ay tú dayán daya ikagì nga tolay ku ke Ama nga atán ka lángit. ³³ Ngamay nu iinna ya mangituláyaw kiyà kadaya tolay, ay rabbang na nga ituláyaw kuda pe kiya Amà nga atán ka lángit.”

Ya agsisibna daya tolay ka uray

(Luc 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ “Akkan nu nán nga ya gapu naya nelalbet ku,

ay mangidde ka napiya nga panagbubúlun daya ngámin tolay. Ata ya nelalbet ku, ay ittu ya panggayatán daya tolay nga magsisibna ka uray.
³⁵ Ata gapu kiya nelalbet ku, ay màwa nga:

Ya an-anà a laláki ay kaguráan na ya amà na, ay se ya an-anà nga babay ay kaguráan na pe ya ina na, ay se magkagúra pe daya magkatugángan na babbay. ³⁶ Ay màwa pe, nga ya kagúra naya isa nga tolay, ay daya akkobung na kampela ngin nin.

³⁷ Ay akkan rumbang nga makiapu kiyà daya tolay ya tú dalà pà-pàgan daya ama da se ina da may iyà. Ay ummán pe kadaya tolay ya pà-pàgan da daya annánà da may iyà. ³⁸ Ay akkan pe rumbang nga makiapu ya isa nga tolay kiyà nu akkan na nga iturad daya kapal-palakkán na gapu kiyà se nu akkan na mebulun peyang kiyà. ³⁹ Ay daya magkikenga kiya biyág da kídì ya kalawagán, ay kilotán da ya biyág ga áwan panda. Ay daya makiránud gapu kiyà, ay tú dayán daya middán ka biyág ga áwan panda."

*Ya tangdán daya manangaili kadaya nebon ne Jesus
 (Mar 9:41)*

⁴⁰ "Ay nu iinna ya manangaili kadakayu, ay bílang iyà ya sinangaili da, ay daya manangaili kiyà, ay bílang nga sinangaili da ya nangibon kiyà. ⁴¹ Ay daya manangaili kiya pagbàbànanan ne Dios gapu ta ammu da nga pagbàbànanan ne Dios da, ay mepáda ya tangdán da kitu tangdán tu pagbàbànanan ne Dios. Ay ummán pe kadaya manangaili kadaya namáru wa tolay gapu ta ammu da nga namáru da, ay mepáda ya tangdán da kiya tangdán tu namáru wa tolay nga sinangaili da. ⁴² Ay oray iinna ya sumeng kadaya áwan sásáad da tolay ku, oray ya mangidde ka danum mala kaggída, ay akkan wayya nga di magungunaan," nán na.

11

*Tu nangngiparob ne Juan na marammawtisár kadatu tù-tùgúdán na ke Jesus
 (Luc 7:18-23)*

¹ Ay kane mabalin ne Jesus sa mamílin kadatu sangapúlu se duwa nga tù-tùgúdán na, ay nawe nagtùgud se nagbàbànan kadatu il-ili nga adanni kitúni.

² Ay kane magina natu Juan na marammawtisár nga atán kitu agbalúdán datu kuk-kuwaan naya Cristo,* ay nangiparob kadatu tù-tùgúdán na ke

* 11:2 11:2 Misáya kam ya Cristo.

Jesus. ³ Ay nán da ke Jesus, "Ikaw win kanu tu nekar-kari kadakami nga umbet onu atán pikam sabáli nga idaggán mi," nán da. ⁴ Ay, "Magulli kayun ta ikagi nu ke Juan ngámin daya nag-agina nu se nas-asingan nu," nán ne Jesus kaggída. ⁵ "Daya kúláp ay makasingan da ngin, ay makadalen pe yin daya pílay, ay se naagásan pe yin daya maglappang. Makagina pe yin daya bangngag, ay napaltu pe yin daya natay, ay se nebàbànan pe yin ya Napiya nga Dámag panggap ki angngituráy ne Dios kadaya nakal-allà. ⁶ Ay kagiyan nu pe kaggína nga, maganggam daya tolay ya akkan maduw-duwa kiyà," nán na kadatu tù-tùgúdán ne Juan.

Tu nebàbànan ne Jesus panggap kitu Juan
(Luc 7:24-35)

⁷ Ay kane likud da ngin, ay nagbàbànan ne Jesus kadatu adu wa tolay ka mepanggap ke Juan nga nán na, "Kitu inannatang nu ke Juan ka ir-ir-er, nágan nату nawe nu siningan? Datu pattáw wa sal-saluysoyán naya bal-báli? ⁸ Ay nágan na lugud ya we nu siningan kitúni? Tola-ya nakabádu ka napiya? Daya tolay ya napiya ya bad-bádu da, ay balay ári ya pag-agyanán da. ⁹ Ay

tura kayu lugud da nawe? Nágan lugud tu nawe nu siningan kitu ir-ir-er? Isa nga pagbàbànanan ne Dios tu we nu siningan? Kurug yán, ta nán ku kadakayu wa nadà-dáyaw may daya kadúwán na pagbàbànanan ne Dios nge Juan. ¹⁰ Ata e Juan ya kepapannán datu nesúrát ta kinag-kagi natu pagbàbànanan ne Dios kitun, nga nán na,

'Ginám ya kagiyan ku. Mangibon nà ka pagbàbànanan ku nga maginunna kikaw, nga mamagsagána kadaya tolay kiya ilalbet mu,' nán na."

¹¹ "Ay kagiyan ku kurug kadakayu nga kadaya ngámin tolay, ay áwan pikam neaná a mebíláng nga nangátu may e Juan na marammawtisár. Ngamay oray daya áwan sáasáad da meráman kadaya iturayán ne Dios, ay bíláng nga nangà-ngátu da may e Juan.† ¹² Ay nanggayát kitu inagbàbànan ne Juan, ay makiranut daya adu wa tolay ya maminya tutu wala nga meráman kiya pangiturayán ne Dios, ay oray pe daya nadakè. ¹³ Ata datu nesur-súrát tu Moses se datu duddúma nga pagbàbànanan ne Dios ya nangipakammu kiya mepanggap kiya angngi-

† 11:11 11:11 Ya mabalin na gapu na nga bíláng nangà-ngátu daya áwan sáasáad nga meráman kadaya iturayán ne Dios, ay ad-adu daya mammuwán da mepanggap ke Jesus may e Juan.

turáy ne Dios panda kitu nelaltuwád ne Juan. ¹⁴ Ay nu piyán nu wa awátan ya piyán ku wa kagiyan, tu bátug Elias nga nán datu pagbàbànanan ne Dios kitun nga umbet, ay e Juan kam. ¹⁵ Ay dakayu wa makagìna kadedi, ay lam-lamtan nu pà nang daya magìna nu," nán ne Jesus.

¹⁶ Ay nán na manin, "Nágan nád naya pangiarigán ku kadakayu wa tolay kídi ya al-algaw? Íarig takayu kadaya annánà kiya amuwág ga mepagk-agkagu kadaya duddúma nga annánà. Ay nán da kadakayu daya kakagkagu nu. ¹⁷ 'Magtukár kami ta magsála kayu,' nán da may maddi kayu mà magsála. Ay, 'Magkansiyon kami ka nakùkùlelà,' nán da, may maddi kayu pe ya sumángit. ¹⁸ Tú dayán ya árig nu ta akkan ta ammu ya piyán nu. Ata inumbet te Juan na maddi mepangán se maddi mepaginum, ay nán nu wa naar-aránan. ¹⁹ Ay kane inumbet tà a nengágan da kitun ka An-anà Tolay, ay se yà a mepangán se maginum, ay nán nu manin nga, 'Sinnan nu kod ya tolay kiyán! Maglin-linát se maging-inglaw!' nán nu. 'Bunggy na daya magpab-pabáyad ka buis nga nadakè se daya maragbas-básul,' nán nu. Ngamay oray nu ummán, ay mepassingan na kurug ya kinasírib ne Dios

gapu kadaya napiya nga mà-màwa," nán ne Jesus.

Datu tolay kadatu il-íli nga akkan mangur-kurug (Luc 10:13-15)

²⁰ Ay se yala inal-alngán ne Jesus datu tolay kadatu il-íli nga nangipassingannán na kadatu adu wa nakas-kasdáaw wa kinuw-kuwa na. Ata akkan da nga nakappoli kadatu bas-básul da. ²¹ Ay nán na, "Kakal-kalakkán kayu wa iCorazin! Ay nakal-allà kayu pe nga iBetsaida, áta akkan kayu pikam ma nakappoli kadaya bas-básul nu. Ay nu ka íli Tiro se Sidon ya nangwaán ku kadatu nakas-kasdáaw wa nepassingan ku kadakayu, oray akkan da mangurug ke Dios, ay nabayág da kuma ngin na nepassingan nga nakappoli da kadaya bas-básul da kiya agbádu da ka langgusti se agsap-sapu da kadatu úlu da ka abu. ²² Ay ikagi kadakayu nga nu iya algaw wa angngukum ne Dios, ay tare kam ya kàwaán daya iTiro se iSidon may dakayu. ²³ Ay dakayu pe nga iCapernaum, nu nán nu wa mepangátu kayu panda ka lángit, ay akkan! Ta merungsap kayu ka impiyernu! Ata nung kuma nu ka íli Sodom ya nangipassingannán ku kadatu nakas-kasdáaw wa nepassingan ku kadakayu, ay atán kuma kam tu íli Sodom ka panda kídi. ²⁴ Ay ikagi

kadakayu nga nu iya algaw wa angnukum ne Dios, ay tare kam ya kàwaán daya iSodom may dakayu,” nán ne Jesus.

*Pagimangan ne Jesus
daya umbet kaggína*
(Luc 10:21-22)

²⁵ Ay kitun pe nga oras, ay nán ne Jesus, “Magiyáman nà kikaw Ama nga Apu ka lángit se kidi kalawagán, ta nelingalingad mu ya kepapannán dedi ya kukkuwaam kadaya magkuna nga nasirib da se kadaya atán ádal. Ngamay nepakammum kadaya tolay ya ummán ka uray an-anà ya uray da. ²⁶ Magiyáman nà kurug kikaw Ama, áta ittu mà ya pagangammám.”

²⁷ Ay nán manin ne Jesus, “Iyà ya nangipiyáran ne Ama kadaya ngámingámin. Ay áwan ya kurug ga makammu kiya An-anà nu di tittu we Ama, ay áwan pe ya kurug ga makammu kiya Ama, nu di iyà ala nga An-anà na se daya piyán ku wa pangipakammuwán kaggína.

²⁸ Umbet kayu kiyà, dakayu wa mun-onawán se madam-damtán,‡ ta pagimangan takayu. ²⁹ Surútan nu daya ipasúrut ku, ay se magsur-súru kayu pe kiyà. Ata napakumbaba ngà se natulù à. Ay túyán ya akasmà nu win

kiya pagimangán daya uray nu ka áwan panda. ³⁰ Ata daya ipasúrut ku ay nalapat da, ay se nalangpaw wala daya bátug ipakagtù kadakayu.”

12

Ya mepanggap kadaya kannaw kiya algaw wa aggiimáng

(Mar 2:23-28; Luc 6:1-5)

¹ Ay akkan nabayág ka panda, ay nanalen de Jesus se datu tù-tùgúdán na ki kammayán, ay Sabado kitun. Ay gapu ta nabisinán datu tù-tùgúdán na, ay nangdut da kadatu dáwa ay se da búsilán nga kanan. ² Ngamay kane masingan datu Pariseo tu agbùsil da, ay nán da ke Jesus, “Ye sinam kod daya tù-tùgúdám! Tura da kuwaan ya ipánaw naya lintag tada ki algaw wa aggiimáng!”* nán da.

³ Ay nán na kaggída, “Akkan nu pikam nabása ta, tu kinuwa natu Ari David se datu tolay na kane mabisinán da?” nán na.

⁴ “Ay nawe da mà kitu nengágan ka balay ne Dios, ay se da kanan tu sinápay ya nedátun ke Dios.† Ay kannaw mà pe kaggída ya mangán kitun nu di daya pappádi yala. ⁵ Ay akkan nu nád pe nabása ta kitu nesur-súrat natu Moses, nga kiya algaw wa panaggiimáng,

‡ **11:28** 11:28 Ya mabalin na nán kidi ya daya adu wa lin-lintag ga sur-surútan da. * **12:2** 12:2 Ibiláng da ka magubra tu kuwaan da nga magbùsil. † **12:4** 12:4 Nidde natu pádi tu sinápay kaggída.

ay akkan magimáng daya pappádi gapu ki ubra da. Ay akkan da mà wayya nga mapabásul datun! ⁶ Ngamay ikagi kadakayu wa atán kidi ya natù-turáy may daya lintag ki templo. ⁷ Ay akkan nu kuma pabasúlan daya áwan bas-básul, nu ammu nu kuma ngala ya sarut nedi ya nesúrat kitun: ‘Ya agkallà nu kadaya kasittolay nu ya napatag kiyà nga akkan daya dátun nu kiyà,’ nán na. ⁸ Ata iyà nga nengágan da kitun ka An-anà Tolay ya makammu kiya kurug mepanggap kiya algaw wa panaggiimáng,” nán na.

Tu nangngágas ne Jesus kitu laláki nga nangasa ya íma na

(Mar 3:1-6; Luc 6:6-11)

⁹ Ay se yala nangaw-át te Jesus kitu sinagoga da. ¹⁰ Uwad laláki kitúni nga nangasa tu isa nga íma na. Ay nagsaludsud da ke Jesus nga nán da, “Meallang nád ya mangágas ki algaw wa aggiimáng?” nán da, áta pagsapúlán da ka ipabásul da kaggína.

¹¹ Ay tútu nán ne Jesus kaggída “Kas pangarigan, ya isa kadakayu, ay atán karneru na nga nepisù kiya abbut ki algaw wa aggiimáng, akkan nu nád ‘we alá?” nán na. ¹² “Ay nabà-banor mà ya tolay may iya karneru! Ay túya umannúgut kiya lintag ya mangwa ka napiya ki algaw wa panaggiimáng,” nán na.

¹³ Ay se na nán kitu tolay, “Ùnatam ya ímam,” nán na, ay inúnát kurug natu laláki tu íma na, ay pummiya nga ummán kitu isa nga íma na pe yin. ¹⁴ Ay datu Pariseo, ay nagkirut da nga nawe se da nagguumomán nu mapaanna ya ammatay da kaggína.

Ya piníli ne Dios nga nebon na

¹⁵ Ay kane nammuwán ne Jesus idi, ay nagtálaw kitúni. Ay adu datu gummunud kaggína. Ay pinabilag na ngámin datu atán sin-sinakit. ¹⁶ Ay binílin nada nga akkan da din na iwarwaragáwag ya mepanggap kaggína. ¹⁷ Ay nàwa idi ta senu mammuwán nga kurug tu kinagi natu Isaias sa pagbàbànanan ne Dios kitun nga nán na kidi:

¹⁸ “Tú idi ya piníli a bobonan ku. Aggína ya pàpàgan ku se aggína ya paganggamán ku pànang pe. Ialúbù ya Ispiritù kaggína, ay aggína ya mangipakammu kadaya akkan Judyu nu mapaanna ya akkan amabásul ne Dios kaggída. ¹⁹ Akkan na makisaw-sáwad se akkan naggat ya aggúni na pe. Ay akkan manggat ta magbàbànan nga magina kadaya kalkalsáda. ²⁰ Ay politán na daya naparpár

ra bassáw, ay se pagàngan na pe daya magim-immamátay ya ingki, ka panda kiya di na mapangábà tutu wala ya kinapiya. ²¹ Ay aggína ya nam-namáan daya akkan Judyu,”

nán na.

Ya pannakabalin ne Jesus nga mamatálaw kadaya áran
(*Mar 3:20-30; Luc 11:14-23*)

²² Ay se yala uwad da nga nangilbet ka laláki ya pinagúmal se kinúláp daya áran na nagunag kaggína. Ay inagásan ne Jesus, ay díkod nakapagúni se nakasingan tu laláki yin. ²³ Ay pinagballà datu adu wa tolay. Ay nán da, “Akkan nád tú idi ya gaka tu Ari David nga ittu ya Nebon ne Dios?” nán da.

²⁴ Ngamay kane magina datu Pariseo tun, ay nán da nga summungbát, “Mapatálaw na daya áran a, ta e Beelzebub nga apu daya áran ya mangidde ka pannakabalin na,” nán da nga pamáas ke Jesus.

²⁵ Ngamay ammu ne Jesus nu nágan tu lam-lamtan da. Ay tútu nán na kaggída, “Nu magpapátay kampela ngin nin daya tolay kiya isa nga pangiturayán, ay akkan nanáyun yán na pangiturayán. Ay ummán pe, nu magpapátay kampela ngin

nin daya tangeliyán onu daya tangabalay, ay akkan da pe ya nanáyun. ²⁶ Ay ummán pe nu e Sairu kampela ngin nin ya mamatálaw kadaya pumane kaggína, ay mapaanna lugud ya angngituráy na. ²⁷ Ay nu nán nu wa magpatálaw wà kadaya áran gapu kiya pannakabalin ne Beelzebub, ay iinna lugud ya mangidde kadaya pasúrut nu ka pannakabalin da nga mamatálaw kadaya áran, nu akkan e Dios? Ay díkod, daya pasúrut nu kam ya makekagi nga nasábag kayu! ²⁸ Ngamay nu gapu ki Ispiritu ne Dios ya ammatálaw ku kadaya ar-áran, ay atán kadakayu win ya angngituráy ne Dios.

²⁹ Ata akkan mà wayya malnà naya isa tolay ya balay naya nakulnit nga tolay nu di na pikam punnán na pingílan. Ay nu mapíngil na ngin, ay ittu yanin ya akálà na kadaya kuw-kuwa na.‡

³⁰ Ay daya akkan na umannúgut kiyà, ay tú dayán daya kumagúra kiyà. Ay ummán pe daya akkan mepagurnung kiyà, ay tú dayán daya magaw-awagwag. ³¹ Ay tú idi ya kagiyan ku kadakayu. Ya mangug-og ke Dios se daya duddúma nga básul, ay mabalin mapakawan dayán. Ngamay ya mangagi ka nadakè panggap kiya

‡ **12:29** 12:29 Ya piyán kagiyan nedi, ay mapatálaw ne Apu Jesus daya ar-áran ta pinalsu nga ngin ne Sairu.

Ispiritu ne Dios, ay akkan mapakawan yán. ³² Ay mapakawan daya mangagi ka nadakè kiyà a nengágan da kitun ka An-anà Tolay. Ngamay daya mangagi ka nadakè kiya Ispiritu ne Dios, ay akkan tutu wala mapakawan yán oray ka áwan panda.”

Ya pakelasínán tada ka-daya nadakè se daya namáru wa tolay

(Luc 6:43-45)

³³ “Napiya nán nu kiya káyu nu napiya ya búnga na, ay nadakè nán nu nu nadakè ya búnga na, áta mammuwán ya káyu kiya búnga na kampela ngin nin,” nán na. ³⁴ Ay nán na kadatu Pariseo, “Dakayu wa ummán ka gaka idaw! Atán nád ya makagi nu wa napiya, ay nadakè kayu? Ata nu nágan naya atán ki lam-lammat nu, ay ittu ya makagi nu. ³⁵ Ay ya meúni yala naya namáru wa tolay, ay daya napiya nga lam-lamtan na. Ay ummán pe daya nadakè a tolay, meúni da ngala daya nadakè a lam-lamtan da.

³⁶ Ay ikagì kadakayu nga nu iya algaw wa angn-gukum ne Dios, ay ngámin na barabárang nga nakagi daya tolay, ay sungbátan da ke Dios. ³⁷ Ata gapu ka-daya makag-kagi nu, ay mapabásul kayu onu akkan,” nán ne Jesus.

Pagsapúlán datu Pariseo we Jesus ka pagilasínán da nu aggína ya Nebon ne Dios
(Mar 8:11-12; Luc 11:29-32)

³⁸ Ay se yala nán datu duddúma nga magtù-tùgud ki lintag se datu Pariseo, “Misturu,” nán da. “Passin-gannán nakami mán ka nakas-kasdáaw wa mà-màwa ka pangilasínán mi nga e Dios ya naggayatán naya pannakabalin mu,” nán da.

³⁹ Ngamay nán ne Jesus nga summungbát, “Inag-dakè nu wa tolay kídì yin na al-algaw. Ay akkan pe kurug ya amminya nu ke Dios. Sap-sapúlán nu ya pag-ilasínán nu ngamay áwan ya mepassingan kadakayu, nu di tittu ya ummán kitu nag-ilasínán da kitu Jonas nga pagbàbànanan ne Dios kitun. ⁴⁰ Ata tu Jonas, ay tallu walgaw se tallu gabi na kitu sinay natu abay pà nang nga sissida. Ay ummán pe kiyán ya kabayág naya ag-agyán ku kiya lúbù, iyà nga nengágan da kitun ka An-anà Tolay. ⁴¹ Ay nu iya algaw wa angn-gukum ne Dios, ay pabasúlan daya iNineve daya tolay kídì ya al-algaw, áta nakappoli mà datu iNin-eve kane magina da tu in-agbàbànan tu Jonas ka Nin-eve. Ay atán nà kiddi yin na natù-turáy may tu Jonas! ⁴² Ay kiyán na algaw pe, ay pabasúlan pe naya kat-urayán na babay nga mag-gayát ka adayyu pà nang

nga kalawagán, daya tolay kadedi ya al-algaw. Ata aggína, oray adayyu pà-pànang tu paggayatán na, ay inumbet ta nanggina kitu napiya nga isur-súru natu Solomon kitun. Ay atán kidi yin ya natù-turáy may tu Solomon!”

Ya aggulli kammin naya áran kiya nagtaláwan na nga tolay

(Luc 11:24-26)

⁴³ “Nu magtálaw ya áran kiya tolay, ay mawe magdàdàdà kiya ir-ir-er nga magsápul ka paginggappán na. Ay nu áwan na nga masma ⁴⁴ ay nán na kiya uray na, ‘Magulli yà kammin kitu balay ku wa pinanáwan ku,’ nán na. Ay nu magulli, ay se na áwan madatang nga magyán kitu balay na, ay se napiya se nadalus pe, ⁴⁵ ay mawe mangalà kadaya pittu pikam ma kabbulun na nga nadà-dakè may aggína, ay se da magunag ngámin kitu tolay. Ay díkod dumà-dakè ya kapàyanán na. Ay ummán pe kidi ya kàwaán daya tolay kadedi ya al-algaw ta dumà-dakè da pe,” nán na.

Daya bílang wawwági se ina ne Jesus

(Mar 3:31-35; Luc 8:19-21)

⁴⁶ Ay kitu madama nga magbàbànan ne Jesus ka-datu tolay, ay inumbet tu ina na se datu wawwági na nga lalláki. Ay nagyán da ngala kitu lasi, ay piyán da nga amomanán. ⁴⁷ Ay

uwad nanguna kaggína nga, “Atán ka lasi nge inám se da wawwágim, ay piyán daka nga amomanán,” nán na.

⁴⁸ Ngamay nán ne Jesus sa sumungbát kaggína, “Inna ya inà se iinna daya wawwági?” nán na. ⁴⁹ Ay se na ituldu datu tù-tùgúdán na nga nán na, “Tú mà dedi daya mebíláng inà se daya wawwági,” nán na. ⁵⁰ “Ata oray iinna nga mangwa kadaya piyán ne Ama ka lángit, ay tú dayán daya bílang wawwági se inà,” nán ne Jesus.

13

Ya pangárig mepanggap kiya tolay ya nawe nagwárit ka aggi

(Mar 4:1-9; Luc 8:4-8)

¹ Ay kitun kam ma algaw, ay lummawán ne Jesus kitu balay, ay se yala nawe nag-tutúgaw kitu kapanágan tu pisung. ² Ay adu pànang datu tolay ya gummánat kaggína. Ay díkod, nawe nagtugaw kitu biray se la umárang kadatu tolay nga nagtutúgaw wala kitu kapanágan.

³ Ay adu datu netù-tùgud na ngamay nepangárig nada. Ay nán na nga nagpangárig, “Uwad tolay ya nawe nagwárit ka aggi ka tálun na. ⁴ Kaggína nga magwárit tin, ay nagdattág datu duddúma kitu dálen. Ay inumbet datu an-anù se da immin sinimtuán. ⁵ Ay nagdattág datu duddúma

nga aggi kitu nalus-án na pinát, ay nakaru da nga tumúbu ta akkan da lugud nadarúnán pà nang. ⁶ Ay kane sumínág, ay nalaylay da ngala se nakarsiyán da ta áwan da pà nang nga gamut. ⁷ Ay nagdattág datu duddúma nga aggi kitu agkadtán. Ay tummúbu da may tummúbu pe datu kaddat nga ittu datu naníput kadatu tumúbu wa aggi. ⁸ Ay datu duddúma nga aggi, ay nagdattág da kitu kadam-aggán natu lusà. Ay nagbúnga da. Nagbúnga datu duddúma ka adu tutu wala, ay ad-adu kam ya búnga datu duddúma, ay annung na pe ya búnga datu duddúma. ⁹ Ay dakayu wa maggigina kidi, ay lam-lamtan nu pà nang ya nagina nu," nán ne Jesus.

Ya panggap naya ag-pangárig ne Jesus

(Mar 4:10-12; Luc 8:9-10)

¹⁰ Ay inumbet datu tù-tùgúdán ne Jesus kaggina, ay se da nán, "Taanna, turám ipangárig ya magtùgud kadaya tolai?" nán da.

¹¹ Ay tútu sumungbát te Jesus kaggida nga nán na, "Mepakammu kadakayu daya akkan pikam ma nepakammu kitun mepang-gap kiya angngituráy ne Dios, ngamay kaggida ay akkan. ¹² Ata dakayu wa atán angngurug, ay maamúngán daya ammu nu, ta senu umadu pà nang.

Ngamay daya áwan na angngurug, ay mippà oray ya bitti a ammu da. ¹³ Ay túya gapu na nga pabeg pangárig ya angngikagi kaggida, áta maddi da mà ilasínán ya angngituráy ne Dios oray sisinnán da, ay se maddi da pe ya awátan oray giginán da. ¹⁴ Ay díkod mapagintutuwán kaggida tu nán natu Isaias nga,

'Oray maggigina kayu wala nga maggigina ay akkan kayu makaawat. Ay oray singan kayu wala nga singan, ay akkan kayu wa makalásin. ¹⁵ Ata nagkulnit tin ya uray daya tul-tolai. Ay pinagbangngag da daya talinga da ngin, ay se pinagkúláp da daya mata da. Ata galù da nga makagina da se makasingan da, ay maawátan da se masingan da ya kà-kàwaán da. Ay mag-ulli da kiyà,' nán ne Dios, 'ay pakawanan kuda kadaya bas-básul da,'

nán na.

¹⁶ Ngamay maganggam kayu ta malásin nu daya masingan nu se maawátan nu daya magina nu. ¹⁷ Ay kurug ya nán ku kadakayu nga adu kadatu pagbàbànanan ne Dios kitun se datu namáru wa tolai ya maminya tutu wala nga makasingan kadaya nas-asingan nu se makagina ka-

daya nag-agina nu ngamay akkan da nga nasingan se nagina."

Tu nangngilaw-lawág ne Jesus kitu pangárig panggáp kitu tolay ya nagwárit ka aggì

(Mar 4:13-20; Luc 8:11-15)

¹⁸ "Ay ginán nu lugud ya kepapannán natu pangárig mepanggáp kitu tolay ya nawe nagwárit ka aggì.

¹⁹ Nu atán makagina kiya bàbànan na mepanggáp ki angngituráy ne Dios, ay se akkan na nga maawátan, ay umbet te Sairu wa mangippà kitu nagina na. Túyan ya árig datu aggì a nagdattág ki dálen. ²⁰ Ay tu nalus-án na pínát ta nagdattagán datu aggì, ay meárig da kadaya nakagina kiya bàbànan ne Dios, ay sikkaanggam da nga nangurug. ²¹ Ngamay akkan na nepalam-lammát kaggída tu nagina da. Ay túya akkan nagbayág, ay naglikud da ngin kane umbet ya kapar-parigátan se kapal-palakkán da gapu kitu bàbànan na nagina da. ²² Ay tu agkadtán nga nagdattagán datu aggì, ay meárig kadaya makagina kiya bàbànan ne Dios, ay se da nga nangurug. Ngamay gapu ki lid-lídug da kidi ya kalawagán se ya amminya da kiya kinabànanng, ay napsílán tu nammuwán da. Ay díkod áwan nagbal-balínán natu nagina da. ²³ Ay tu nadam-ag ga lusà a nagdattagán datu aggì, ay árig kadaya nakagina

kiya bàbànan ne Dios, ay naawátan da pe. Ay nagbúnga da. Adu búnga datu duddúma, ad-adu pe ya búnga datu duddúma, ay datu duddúma ay adu pánang ya búnga da," nán ne Jesus.

Tu pangárig ne Jesus panggáp kadaya kaddat kiya kammayán

²⁴ Ay nagpangárig manin ne Jesus kaggída. Ay nán na, "Ummán pe kidi ya kearígán naya pangiturayán ne Dios. Nawe ya isa nga tolay ya magwárit ka aggì. Ay tu aggì a newárit na, ay áwan na kibukibug. ²⁵ Ngamay kane matúdug ngámin datu tolay yin, ay nawe tu kalínga na nga nagwárit pe ka bukal kaddat, ay se la nawe yin. ²⁶ Ay díkod, kane magdadakkal datu ammay, ay se da nagbúnga, ay malásin pe yin datu kad-kaddat.

²⁷ Ay díkod datu asassu natu makin-kuwa kitu tálun, ay inumbet da, ay nán da kaggína, 'Apu, di mà áwan kibukibug ga aggì tu newárit mu kiya tálun? Ay ka wàna lugud ya naggayatán daya kaddat?' nán da.

²⁸ 'Ya kumalínga kiyà ya nangippáy kadayán!' nán na kaggída. 'Ay piyán mu lugud nu mawe mida nga bàdútán?' nán da. ²⁹ Ngamay, 'Akkan,' nán na. 'Ata get nu metangabàdut nu daya ammay nu bàdútán nu daya kaddat. ³⁰ Ditán da ngala. Bay-án nuda nga

metangaabay kadaya ammay. Ta nu aggagáni, ay kagiyan ku wala kadaya maggáni nga bàdútán da nga munna daya kaddat se da nga pastan da se dada nga sidúgan. Ay se da ngala ganiyan ya ammay, ay se dada ipintà kiya álang ku, 'nán na,' nán ne Jesus nga nagpangárig.

Ya pangárig mepanggap kiya bi-bitì a bukal

(Mar 4:30-32; Luc 13:18-19)

³¹ Ay uwad manin na isa nga pangárig ga nebàbànan ne Jesus kadatu tolay. Ay nán na, "Ya pangiturayán ne Dios, ay meárig pe kiya bukal kaykayu nga mustása nga nemúla naya isa nga tolay. ³² Bi-bitì a bukal ngamay nu umabay, ay ittu win ya kabayyan nin kadaya ngámin kaykayu. Ay nagbalin ka káyu wa mabalín na pagsùbútán daya an-anù," nán ne Jesus.

Ya pangárig ne Jesus mepanggap kiya pamalbád

(Luc 13:20-21)

³³ Ay uwad manin na pangárig ne Jesus nga nán na, "Ya angngituráy ne Dios, ay meárig ka bitti a pamalbád nga nekibug naya isa nga babay kiya limmug na nga arína. Ay ummarà tu pamalbád, ay díkod linumbád ngámin tu tallu wa là-lata nga arína," nán ne Jesus.

³⁴ Nepangárig ne Jesus ya inangngagi na kadedi

kadatu tolay. Awan na nga nebàbànan kaggída nga akkan na nga nepangárig. ³⁵ Kinuwa na datun ta senu màwa nga kurug tu kinagi natu pagbàbànanan ne Dios kitun nga nán na, "Idalen ku ka pangárig ya makibàbànan kaggída. Ay ipakammù kaggída ngámin daya akkan pikam ma nepakammu panda kitu nekàwa nedi ya kalawagán," nán na.

Nesarután ne Jesus tu pangárig panggap kadatu kaddat

³⁶ Ay se la pinanáwan ne Jesus datu adu wa tolay, ay se linumnà kitu balay. Ay inunud pe datu tù-tùgúdán na. Ay nán da kaggína, "Ilaw-lawág mu mán kadakami ya sarut natu pangárig mepanggap kadatu kaddat kitu tálun."

³⁷ Ay summungbát ta nán na, "Tu nagwárit kitu napiya nga aggi, ay ya nengágan da kitun ka An-anà Tolay. ³⁸ Ay tu tálun, ay ya kalawagán ni. Datu napiya nga aggi, ay ittu dayán daya itur-turayán ne Dios. Ay datu kaddat, ay ittu dayán daya itur-turayán ne Sairu. ³⁹ Ay tu kumalínga kiyà nga ittu ya nangiwarit kaggída, ay e Sairu. Tu kagáni da, ay ittu ya ipappanda naya kalawagán. Ay datu maggáni ay daya anghel.

⁴⁰ Ay nu wà ummán naya kaurung se kasidug datu kaddat, ay ummán pe kiyán ya màwa kadaya nadakè

a tolay kiya ipappanda naya kalawagán. ⁴¹ Ay iyà nga nengágan da kitun ka An-anà Tolay, ay ibon ku daya anghel la umang nga mangurnung kadaya ngámin tolay ya paggayatán naya panagbas-básul se daya ngámin tolay ya nadakè kuk-kuwaan, ay se dada nga isibna kadaya itur-turyán ne Dios. ⁴² Ay se dada nga isungap kiya maggatagatang nga apuy. Ay sumángit da se magngarngarasiyat da. ⁴³ Ay daya annánà ne Dios, ay atán da ngin kiya pangiturayán naya Ama da nga dumiladiláng da nga ummán kiya mata. Ay dakayu wa malagpat ta manggina, ay lam-lamtan nu pànanang daya magina nu," nán na.

Ya pangárig mepanggap kiya napatag nga kuw-kuwa nga nekubkob

⁴⁴ "Ya pangiturayán ne Dios, ay meárig kiya napatag pànanang nga kuw-kuwa nga nekubkob kiya unag tálun nga nasmà naya isa nga tolay ya maglà-láku. Ay kane masma na, ay tinábúnán na pikam, áta ningbáwan. Ay se yala nagulli ka balay da, ay se na iláku ngámin datu kuw-kuwa na, ay se na mawe gatángan tun na lusà," nán na.

Ya pangárig mepanggap kiya napatag ga perlas

⁴⁵ Ya angngituráy ne Dios, ay meárig pe kídì: Uwad isa nga tolay ya maglà-láku nga magsap-sápul kadaya napatag ga perlas.* ⁴⁶ Ay kane makasuwa ka isa nga napatag pà-pànanang nga perlas, ay nawe na neláku ngámin datu kuw-kuwa na, ay se na nga gatángan tun.

Ya pangárig panggap ka dàlis

⁴⁷ "Ya pangiturayán ne Dios, ay ummán pe ka dàlis nga medàlis kiya bebay, ay se makàlà ka ngámin na baláki daya sissida. ⁴⁸ Ay kane adu tutu wala ngin tu màna da, ay rinùrut da tu dàlis ka gádáng, ay se da nga piliyán. Datu napiya, ay ittu datun datu nippáy da ki kiláwag da, ay datu nadakè, ay nippà dada. ⁴⁹ Ay ummán pe kídì ya màwa kiya ipappanda naya kalawagán. Umbet daya anghel la mangisibna kadaya nadakè a tolay kadaya namáru. ⁵⁰ Ay daya nadakè ay mesungap da kiya maggatagatang nga apuy. Ay sumángit da se magngarngarasiyat da."

Ya pangárig panggap ka-daya baru se dadán na kuw-kuwa

⁵¹ Ay se yala saludsúdán ne Jesus datu tù-tùgúdán na nga nán na, "Maawátan nu ngámin dedi?" nán na. "Ò," nán da nga summungbát.

⁵² Ay se na nán kaggida, "Ay lugud, nu atán na

* 13:45 13:45 Ya perlas ay ummán ka búngut may libbutu, nga maggayát ki kabíbi ka bebay.

magtù-tùgud ki lintag ga mangammu kiya mepang-gap kiya angngituráy ne Dios, ay meárig kiya nabànéng nga tolay nga mangilawán kadaya barbaru se dadán na kuw-kuwa na kiya aggisiruán na,"† nán na.

Tu nammáas datu in-azaret ke Jesus

(Mar 6:1-6; Luc 4:16-30)

⁵³ Ay kane mabalin ne Jesus sin na magkakagi kadatun na pangárig, ay nagtálaw kitúni. ⁵⁴ Ay se la mawe kitu ili na kampela ngin. Ay nangisur-súru kitu sinagoga da. Ay nasdaáwan datu naggigina kaggína. Ay nán da, "Kawà nád ya naggayatán naya sírib nedi ya tolay se ya pannakabalin na nga mangwa kadaya nakas-kasdáaw wa mà-màwa?" ⁵⁵ Di mà an-anà natu karpinteru yán? Di mà e Maria ya ina na? Ay de Santiago se Jose, se Simón, se Judas daya wawwági na?" nán da. ⁵⁶ "Ay magag-agyán pe kidi daya wawwági na nga babbay! Ay kawà na nád lugud ya nangalakkán na kiya sírib na se kababalin na?" nán da. ⁵⁷ Ay tútu akkan da pinatag ge Jesus.

Ngamay nán ne Jesus kaggída, "Maday-dáyaw ya pagbàbànéng ne Dios kadaya oray wà na nga ili, malaksid dala kiya ili na kampela ngin nin se kadaya akkobung na," nán na.

⁵⁸ Ay akkan nangipassingan ka adu wa nakas-kasdáaw kitúni, gapu kitu akkan da angngurug kaggína.

14

Tu nammatay da kitu Juan na marammawtisár
(Mar 6:14-29; Luc 9:7-9)

¹ Kitun na tiyampu, ay nadámag natu Ari Herodes ya mepanggap ke Jesus.

² Ay díkod, nán na kadatu bobonan na, "Aggína tu Juan na marammawtisár nga linumtu kammin, ay túya atán pannakabalin na nga mangwa kadayán na nakas-kasdáaw," nán na.

³ Ata tu Herodes tu nangipatiliw kitu Juan. Ay pinapíngil na ay se na nepebálud pe. Kinuwa na tun gapu kitu Herodias nga ípág na nga atáwa natu Felipe nga wagi na. ⁴ Ay kagiyan peyang tu Juan kitu Herodes nga, "Nadakè nga atawán mu ya ípág mu," nán na. ⁵ Ay gapu kidi, ay patayan kuma natu Herodes tu Juan, ngamay umamà kadatu Judyu, áta kurugan da nga isa nga pagbàbànéng ne Dios tu Juan.

⁶ Ay kane umbet tu algaw wa nekeaná tu Herodes, ay nagsay-am da. Ay nagsála tu babbalásang nga an-anà tu Herodias kitu àráng ngámin datu adu wa sangáili na. Ay gapu ta naanggamán tutu

† 13:52 13:52 Ya mabalin na sarut nedi ay mabalin na nga itùgud daya napadán na ammu na se daya apakammu na.

wala pà nang tu Herodes,
 7 ay tútu nekar-kari na tutu
 wala kitu babbalásang nga
 idde na oray ná gan na nga
 agngan na. 8 Ay gapu ta
 binílin natu ina na, ay nán
 na, "Iddem kiyà kíd i yin
 ya úlu ne Juan na maram-
 mawtisár, ay ippáy mu kiya
 palá ter," nán na, áta ittu tu
 pekagi natu ina na. 9 Ay nag-
 pannakit pà nang tu ári, nga-
 may gapu ta nekar-kari na,
 ay se áráng pe datu sangaíli
 na ya nagkariyán na, ay tútu
 pinidde na ngala ngin kitu
 babbalásang tu agngan na.
 10 Ay díkod, pinapútul na
 tu Juan nga atán kitu agba-
 balúdán. 11 Ay nippáy da tu
 úlu na ki palá ter, ay se da
 ilbet kitu babbalásang nga
 ittu tu nawe na nga nidde
 kitu ina na. 12 Ay díkod
 nawe inalà datu tù-tùgúdán
 natu Juan tu baggi na se da
 netaman. Ay se da nawe pe
 ya nekagi ke Jesus tu nàwa.

*Tu nammangán ne Jesus
 kadatu limma ríbu wa tolay
 (Mar 6:30-44; Luc 9:10-17;
 Jn 6:1-14)*

13 Ay kane magina ne
 Jesus tu dámag, ay nagtálaw
 kitúni. Nagtakay kitu biray
 se la nawe nga magasissa
 kitu ir-ir-er. Ngamay kane
 mammuwán datu adu wa
 tolay, ay nagtálaw da kadatu
 il-íli da, ay seda ummunud
 ke Jesus. Ay nagsasal-ay da
 ngala. 14 Ay kane maglagsi
 ye Jesus kitu biray, ay nasin-
 gan na datu adu tutu wala
 nga tolay. Ay nakalakkán

pà nang kaggída, ay in-
 agásan na datu atán sin-
 sinakit kaggída.

15 Ay kane din na
 gumídagídám min, ay
 inumbet datu tù-tùgúdán
 na. Ay nán da kaggína,
 "Gídám min, ay áwan ta
 pe ammu wa babalay kíd i
 ir-ir-er. Ay túya papannan
 mu wala ngin daya tolay
 kadaya íli nga magsápul ka
 gatángan da nga kanan da,"
 nán da.

16 Ay nán ne Jesus, "Akkan
 da masápul ya mawe. Iddán
 nuda ka kanan da," nán na.
 17 Ay tútu nán da kaggína,
 "Lim-limma bukal sinápay
 se dudduwa ngabgi nga sis-
 sida mà ala ya atán," nán
 da. 18 Ay tútu, "Ilbet nuda
 kíd i," nán na kaggída. 19 Ay
 pinagtugaw na datu tolay
 kitu kakadtán. Inalà na
 datu sinápay se sissida, ay se
 la naglángad da magiyáman
 gapu kadatun. Ay se na
 nga sinappitappig se na nga
 idde kadatu tù-tùgúdán na,
 nga ittu datu nidde da ka-
 datu tolay. 20 Ay nangán
 da ngámin, ay nabtug da
 ngámin pe. Ay nakúnud
 pikam datu tù-tùgúdán na
 ka sangapúlu se duwa baki
 nga bunna da. 21 Ay moli
 limma ríbu tu bílang datu
 lalláki nga nangán. Ay
 akkan netangabiláng datu
 babbay se annánà.

*Tu nannalen ne Jesus kitu
 otun danum
 (Mar 6:45-52; Jn 6:15-21)*

²² Ay se yala nga pinag-takay ne Jesus datu tù-tùgúdán na kitu biray, ay se nada pinaginunna nga magbatta. Ay se na pe yin papannan datu adu wa tolay. ²³ Ay kane mabuwà na datu adu wa tolay, ay nanùdu wa nagas-asissa kitu bantay ta magkarárag. Ay sissa ngala kitúni panda kitu gabi. ²⁴ Ngamay kitun na oras, ay nawáyad din tu biray kitu naday-ág ga pisung. Ay mepalupalun tu biray da, áta mepasabat tu báli kaggída.

²⁵ Ay kane din na danni láwa ngin, ay dinatang ne Jesus da kitu giyán da. Ay nagdal-dalen kitu otun tu danum. ²⁶ Ay kane din na masingan datu tù-tùgúdán na nga magdal-dalen kitu danum, ay nagansing da tutu wala nga nán da nga nakasáraw, “Balangobáng!” nán da. ²⁷ Ngamay dágus sala nga nagúni nge Jesus nga nán na, “Akkan kayu wa magan-anansing ta iyà kam ide. Akkan kayu wa malídug,” nán na.

²⁸ Ay tútu, “Apu,” nán ne Pedro. “Nu kurug ga ikaw yán, ay palbetan nà mán na manalen ki otun danum,” nán na. ²⁹ Ay tútu, “Umbet ka a,” nán ne Jesus. Ay díkod naglagsi ye Pedro kitu biray se la manalen kitu otun danum ma mameyag kitu giyán ne Jesus. ³⁰ Ngamay kane mànud na tu báli, ay nagansing. Ay ittu win tu

inanggayát na nga umlad din. Ay tútu nakasáraw nga nán na, “Apu alá nà!” nán na. ³¹ Ay tútu kinaru ne Jesus nga dinugkam tu íma ne Pedro, ay se na nga gamnídan nga nán na, “Inagkabitti naya angngurug mu ta! Taanna, tura ka naggad-gadduwa ta!” nán na. ³² Ay tútu nagtakay da nga duwa ngin kitu biray da, ay nakusap pe yin tu báli.

³³ Ay datu atán kitu biray, ay dinay-dáyaw da nge Jesus nga nán da, “Kurug ga ikaw ya An-anà ne Dios!” nán da.

Tu nammabílag ne Jesus kadatu iGenesaret ta magtatakit

(Mar 6:53-56)

³⁴ Ay kane din na dumung de Jesus sin ka dammáng, ay gummádang da ka Genesaret. ³⁵ Ay kane malásin datu tolay kitúni ye Jesus, ay nedámag da kadatu ngámin tolay kitúni ya íli. Ay díkod nilbetán da ngámin datu magtatakit, ta paagásan dada kaggína. ³⁶ Ay nakimimallà da kaggína ta túbítan da kuma oray tu arumaymá y natu bádu na ngala. Ay ngámin datu nakatùbit, ay bummílag da ngámin.

15

Ya gagángay mepanggap kiya panagbaggu

(Mar 7:1-13)

¹ Ay se yala uwad da nga Pariseo se datu magtù-tùgud kadatu lin-lintag ga gayát

ka Jerusalem nga inumbet ta magsaludsud ke Jesus nga nán da, ² “Taanna, tura akkan kurugan daya tù-tùgúdán mu ya nesur-súru wa gangay datu mannákam tada mepanggap kiya panagbaggu? Mangán da ngala nga akkan na magbaggu,” nán da.

³ Ay summungbát te Jesus nga nán na, “Ay dakayu, taanna, tura nu akkan kurugan ya bílin ne Dios gapu wala kadaya gagángay nu wa sur-surútan nu? ⁴ Ata nán naya bílin ne Dios nga, ‘Ipatag mu ya amám se inám,’ ay nán na pe nga, ‘Ngámin daya makakagi ka nadakè kiya ama na se ina na, ay masápul la matay,’ nán na. ⁵ Ngamay isúru nu mà nga nu atán ya tolay nga atán ya iseng na kuma kiya ama na onu ina na, ay annung na nga nán kaggída, ‘Iddè kuma idi ka iseng ku kadakayu may akkan ku wa midde yin ta iddè ke Dios,’ nán na. ⁶ Ay díkod idi nga tolay, ay akkan na nga masápul la ipatag ya ama na. Ay nu ummán kiyán, ay akkan nu win na pinagan-anu ya bílin ne Dios gapu wala kiya angngikurug nu kadaya gagángay nu. ⁷ Dakayu wa magpì-pimáru! Kurug tu nán tu Isaias kitun mepanggap kadakayu, kitu inagkuna na nga,

⁸ ‘Dayáwan dà dedi ya tolay ngamay kiya úni da ngala. Ata ya kurug na, ay adayyu

daya ur-uray da kiyà. ⁹ Ay túya áwan sur-surbi naya panagday-dáyaw da kiyà, áta daya gagángay tolay yala daya isur-súru da, nga nán da nga bílin pe ne Dios sin,’

nán na,” nán ne Jesus.

Daya mamaragit kiya tolay

(Mar 7:14-23)

¹⁰ Ay pinaderun ne Jesus datu adu wa tolay, ay se na nán kaggída, “Ginán nu ya ikagiyán ku, ay se awátan nu pe. ¹¹ Ya mamar-paragit kiya isa nga tolay, ay akkan wayya nga ya kanan na nu di daya iúni na.”

¹² Ay se yala inumbet datu tù-tùgúdán na nga nán da kaggína, “Ammum nga napasagidán datu Pariseo gapu kitu nagina da nga kinagim?” nán da. ¹³ Ay nán ne Jesus sa summungbát, “Ngámin daya múla nga akkan nemúla naya Amà ka lángit, ay masápul la mabàdut da. ¹⁴ Pagdudoray nuda ngala. Ata árig da ya kúláp pa magbaybay. Ay nu baybáyan naya kúláp ya páda na nga kúláp, ay mepisù da nga duwa ki abbut,” nán na.

¹⁵ Ay tútu nán ne Pedro kaggína, “Ikagim mán kadakami ya sarut natu pangárig mu,” nán na. ¹⁶ Ay tútu nán ne Jesus, “Akkan nu pikam pe maawátan ta! ¹⁷ Akkan nu wa ammu wa ngámin daya itàmul

naya tolay nga kanan na, ay mawe kiya sinay na, ay se lumawán kammin. 18 Ngamay daya iúni na nga maggayát kiya uray na, ay ittu yán ya mamaragit kaggína. 19 Ata ya uray ya paggayatán daya nadakè a pan-panúnut naya isa nga tolay, nga ummán kadaya pumatay, manaládag, se daya nadakè a kuk-kuwaan daya babbay se lalláki, magtákwaw, magbusid se mamad-padakè. 20 Ay ittu dayán daya mamaragit kiya tolay, nga akkan wayya nga ya akkan na nga agbaggu nu mangán,” nán na.

Tu angngurug natu babay nga iCanaan
(Mar 7:24-30)

21 Ay nagtálaw we Jesus kitúni, ay se yala nawe kitu giyán nga adanni ka Tiro se Sidon. 22 Ay uwad inumbet ki giyán na nga iCanaan na babay nga mag-agyán kitúni. Ay idi ya babay, ay akkan Judyu. Ay nán na nga kinggat ke Jesus, “Apu nga gakagaka tu David! Kalakkán nà agpà ta naar-aránan ya an-anà ku wa babay!” nán na. 23 Ngamay akkan sinung-sungbátan ne Jesus. Ay díkod inumbet datu tù-tùgúdán na nga nán da kaggína, “Pataláwam, Apu! Makasar-sáraw wala nga um-umpal kadátada,” nán da. 24 Ay tútu nán ne Jesus, “Nebon nà ala kadaya Judyu wa árig ga nawagwag

ga karneru ka Israel,” nán na.

25 Ngamay inumbet tu babay ya nagpalintud ki àráng ne Jesus nga nán na, “Sengán nà agpà!” nán na. 26 Ay nán ne Jesus nga summungbát, “Akkan rumbang nga alá ta ya kanan daya annánà se tala ipakkán kadaya átu,” nán ne Jesus.

27 Ay nán natu babay ya summungbát, “Kurug yán Apu, may daya átu, ay kanan da mà pe ya bugta daya apu da kiya tebol,” nán na. 28 Ay tútu nán ne Jesus kitu babay, “Abay pà nang kurug ya angngurug mu. Ay màwa kurug ya piyám ma màwa,” nán na. Ay kitun kam ma oras, ay bumílag tu an-anà na ngin.

Tu nammabílag ne Jesus kadatu tolay ya nagbal-baláki ya sadúra

29 Ay kane magtálaw manin ne Jesus kitúni, ay nanalen kitu dappit tu pisung ka Galilea. Ay se nanúdu kitu bantay, ay se yala nga nagtutúgaw. 30 Ay adu tutu wala datu tolay ya inumbet. Ay nilbetán da datu akkobung da nga pílay, datu magdapepe, datu kúláp, datu úmal se duddúma pikam ma magtatakit. Ay nippannán dada kitu àráng ne Jesus, ay pinabílag nada ngámin. 31 Ay nasdaáwan datu tolay kane masingan da datu úmal la makapagúni yin,

se datu bummílag nga magdapepe, ay se datu pílay ya makadalen nin, se datu kúláp pa makasingan nin. Ay dinay-dáyaw da nge Dios nga Dios daya iIsrael.

Tu nammangán ne Jesus kadatu appát ríbu wa tolay
(*Mar 8:1-10*)

³² Ay kirrawán ne Jesus datu tù-tùgúdán na, ay se na nán kaggída, “Makalakkán nà kadedi ya tolay, áta tallu nga algaw da ngin na nebul-bulun kadátada kídí ya giyán. Ay áwan da nga kanan nin. Ay akkan kuda piyán papannan na sibibisin ta get nu mul-laullap da kiya dálen,” nán na.

³³ Ay nán datu tù-tùgúdán na kaggína, “Ay kawà na nád ya pangalakkán tada kídí ir-ir-er ka maanáy nga ipakkán tada kadedi ya adu pà nang nga tolay?” nán da.
³⁴ Ay nán ne Jesus kaggída, “Piga pikam tu sinápay nu ta?” nán na. “Ay atán pikam pittu, ay se atán pe ya bittè a bibittì a sissida,” nán datu tù-tùgúdán na.

³⁵ Ay tútu pinagtugaw ne Jesus datu tolay kitu lusà.

³⁶ Ay se na inalà datu pittu wa sinápay se datu sissida, ay se la magiyáman ke Dios. Ay kane mabalin, ay sinappitappig na, ay se na nekípát kadatu tù-tùgúdán na ta senu ikípát da kadatu tolay.

³⁷ Nangán da ngámin, ay se nabtug da ngámin pe. Ay pittu pikam ma baki ngámin tu naunud datu tù-tùgúdán

na nga bunna da. ³⁸ Ay datu nangán, ay appát ríbu wa lalláki, akkan meráman datu babbay se datu annánà.

³⁹ Ay pinapan ne Jesus datu tolay yin, ay se da la nga nagtakay kitu biray, ay se da nawe kitu giyán na sakúpan naya ili Magadan.

16

Tu agpàwa da ke Jesus ka nakas-kasdáaw wa pagilasínán da

(*Mar 8:11-13; Luc 12:54-56*)

¹ Isa ngalgaw, ay uwad da nga Pariseo se Saduceo wa inumbet ki giyán ne Jesus. Piyán da nga sisímán ne Jesus, ay tútu pangipassingannan da ka nakas-kasdáaw wa maggayát ka lán git.

² Ngamay nán ne Jesus nga summungbát kaggída, “Nu masir-sirbut ya mata, ay se nu wa masingan na mangarindadága ya lán git, ay nán nu wa napiya ya kalawagán kaláwa.

³ Ay nu masingan nu wa mangarindadága se nagibat ya lán git ki pagmakát, ay nán nu wa magudán. Ammu nu wa isarután daya sing-singan naya lán git, ngamay tura nu akkan na ammu isarután daya mà-màwa kadedi yin na al-algaw!

⁴ Dakayu wa tolay kadedi yin na al-algaw wa nadakè se akkan kurug mangurug ke Dios! Magsap-sá pul kayu ka pagilasínán nu, ngamay áwan mepassingan kadakayu nu di tittu tu

pagilasínán na nàwa kitu Jonas,” nán na. Ay se nada ngala nga pinanáwan.

Ya agtaron da kadaya isur-súru daya Pariseo se daya Saduceo

(Mar 8:14-21)

⁵ Ay kane din na atán datu tù-tùgúdán na ngin kitu panidmáng natu pisung, ay nadamdám da nga naligpanán da ya nagbálun ka sinápay. ⁶ Ay gapu ta piyán ne Jesus nga pagtaronan datu tù-tùgúdán na kadatu isur-súru datu Pariseo se datu Saduceo, ay tútu nán na kaggída, “Sin-sinnan nu se taronan nu ya ammalpalabbád daya Pariseo se daya Saduceo,” nán na. ⁷ Ay tútu binàbànan da tu kinagi na nga nán da, “Kinagi na tun, áta akkan tada nga nagtagisinápay,” nán da.

⁸ Ngamay ammu ne Jesus tu pagbàbànanan da, ay tútu nán na kaggída, “Tura nu agpà a pagbàbànanan ya áwan nakapangitúgut ka sinápay kadakayu! Inagkabitti naya angnugurug nu ta!” nán na kaggída. ⁹ “Akkan kayu agpà makaaw-awat pikam ta! Naligpanán nu win ta, tu limma bukal sinápay ya tim-timpig ku nga ittu tu niddè kadatu limma ríbu wa tolay? Ay piga nga baki tu napnu kitu bunna da ta! ¹⁰ Ay akkan nu pe madamdám tu pittu bukal sinápay ya kinnán datu

appát ríbu wa tolay? Piga baki nga bunna tu naurnung nu kitun ta? ¹¹ Ay tura nu akkan pikam mala nga maawátan nga akkan wayya nga panggap ka sinápay tu nán ku kadakayu! Taronan nu ya ammalpalabbád daya Pariseo se daya Saduceo,” nán na.

¹² Ay díkod tútu naawátan datu tù-tùgúdán na ngin nga akkan wayya nga tu pamalbád ka sinápay tu nán ne Jesus nga taronan da, nu di itu isur-súru datu Pariseo se datu Saduceo.

Tu inangngagi ne Pedro nu iinna kurug ge Jesus

(Mar 8:27-30; Luc 9:18-21)

¹³ Ay kane atán de Jesus se datu tù-tùgúdán na kitu giyán na sakúpan naya ili Cesarea ka Filipos, ay sinaludsúdán ne Jesus datu tù-tùgúdán na nga nán na, “Inna ngà kanu wa nán daya tolay, iyà nga nengágan da kitun ka An-anà Tolay?” ¹⁴ Ay nán da nga summungbát, “Nán daya duddúma nga ikaw kanu tu Juan na marammawtisár. Ay e Elias ka kanu wa nán daya duddúma. Ay nán daya duddúma nga ikaw kanu tu Jeremias onu isa kadatu pagbàbànanan ne Dios kitun,” nán da.

¹⁵ “Ay dakayu, inna ngà ka nán nu?” nán na.

¹⁶ Ay nge Simon Pedro tu summungbát ta nán na, “Ikaw ya Cristo nga An-anà

* 16:16 16:16 Ya sarut naya Cristo, ay piníli ne Dios nga Ibon na.

naya sibbibiyág ga Dios!"
nán na.*

¹⁷ Ay tútu nán ne Jesus nga summungbát kaggína, "Manggangam ka Simon na ananà ne Jonas! Ata akkan tolay ya nangipakammu kikaw kiyán na kinagim, nu di ya Amà nga atán ka lángit.

¹⁸ Ay ya ikagì pe kikaw, ay ikaw we Pedro. Ay batu ya sarut naya ngágan mu. Ay yán na árig pínát, ay ittu ya pangipasikádan ku kiya simbáan ku.† Ay áwan makaábà kídì ya simbáan ku oray ya kinaturáy naya pannakatay. ¹⁹ Ay ikaw ya pakammuwan ku kiya panakeráman daya tolay kiya pangiturayán ne Dios. Ay oray nágan na nga iallang mu kídì kalawagán, ay mealang pe ka lángit. Ay daya ipalúbus mu kídì kalawagán ay mepalúbus pe ka lángit," nán ne Jesus.

²⁰ Ay se na nga kinapiya nga binílin datu tù-tùgúdán na nga áwan da nga pangikag-kagiyán nga aggína ya Cristo.

Tu nunna nga nangngipakammu ne Jesus kitu katay na

(*Mar 8:31-9:1; Luc 9:22-27*)

²¹ Nanggayát kitun na oras, ay ginayatán ne Jesus ya mangipakammu kadatu tù-tùgúdán na nga masápul la mawe ka Jerusalem. Ay

kitúni, ay adu ya mà-màwa kaggína nga pamarígát datu pangmanàman datu Judyu se datu maragtùgud ki lintag se datu ap-apu datu pappádi kaggína. Patayan da ngamay lumtu kammin nu mekalu nga algaw.

²² Ay tútu inaptán ne Pedro we Jesus kitu ad-adayyu, ay se na lùsawan nga nán na kaggína, "Akkam kagiyan yán Apu! Akkan ipalúbus ne Dios nga màwa kikaw ya kinagi mu," nán na. ²³ Ngamay ummàráng nge Jesus ke Pedro, ay se na nga nán, "Umadayyu ka kiyà, Sairu! Ikaw ya mamarparò kiyà. Ata akkan na panaglam-lammat nga gayát ke Dios ya panaglam-lammat mu nu di gayát ki tolay yala," nán na.

²⁴ Ay se yala nán ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na, "Nu iinna ya maminya nga magbalin ka tolay ku, ay masápul la kaligpanán na ya mepanggap ki baggibaggi na kampela ngin nin. Ay se na la bugtúngan ya krus‡ na. Ay se yala nga sumúrut kiyà. ²⁵ Ata ngámin daya magkikenga kiya biyág da mepanggap kiyà, ay tú dayán daya mangiwágà kiya pakabiyágan da kuma ka áwan panda. Ngamay daya mewágà ya biyág da gapu kiyà, ay tú dayán daya makasuwà kiya pak-

† **16:18** 16:18 Nán da nga ya simbáan nga nán na kídì ay daya ngámin tolay nga mangurug kaggína. ‡ **16:24** 16:24 Ya krus nga nán na kídì ay mabalín na daya kapar-parigátan na màlamán ta gapu ki angnurug ta kaggína.

abiyágan da ka áwan panda.
²⁶ Ata áwan wayya magun-
 ud naya isa nga tolay oray
 nu kuw-kuwa na ngámin ya
 atán kídi ya kalawagán, nu
 killotán na ya pakabiyágan
 na kuma ka áwan panda!
 Ay áwan pe wayya nga
 mabalin na idde naya isa
 nga tolay ta senu málà na
 ya pakabiyágan na ka áwan
 panda. ²⁷ Ata umbet tà
 kammin na nengágan da
 kitun ka An-anà Tolay nga
 sittuturáy kiya turáy ne Dios,
 kabulun ku daya anghel ku
 kiyán na ilalbet ku. Ay se
 ku la idde kadaya ngámin
 tolay ya pagrabngán daya
 kinuw-kuwa da. ²⁸ Kurug
 idi ya kagiyan ku kadakayu,
 nga atán da kadakayu kídi
 ya akkan matay panda
 kiya akasingan da kiyà a
 nengágan da kitun ka An-
 anà Tolay nga mangitur-
 turáy," nán na.

17

*Tu nekaulis tu singan ne
 Jesus*

(Mar 9:2-13; Luc 9:28-36)

¹ Ay kane din annam ngal-
 gaw ka panda, ay nekiwid ne
 Jesus de Pedro se de Santiago
 se Juan na magwagi. Nawe
 da nagatittu kitu alingúdu
 wa bantay. ² Ay kitu kaatán
 da kitúni, ay naussi tu sin-
 gan ne Jesus kitu pagmar-
 marngán da. Pummaláng
 nga ummán ki mata tu mu-
 rang na. Ay tu bádu na ay
 nagpusà tutu wala nga dum-
 miláng pe. ³ Se dala pagkilát

tu Moses se tu Elias nga mak-
 ibàbànan ke Jesus. ⁴ Ay tútu
 nán tu Pedro ke Jesus, "Apu,
 napiya nu magyán tada kídi.
 Nu piyán mu ay mangwa
 ngà ka tallu wa baw-bawi
 kídi. Kuwám ya isa, kuwa
 Moses ya isa, ay ya isa, ay
 kuwa ne Elias," nán na.

⁵ Ay kitu akun-oni ne Pe-
 dro, ay naangpán da kitu du-
 miláng nga angap. Ay uwad
 úni nga naggayát kitu angap
 nga nán na kade Pedro, "Tú
 idi ya An-anà ku wa pà-
 pàgan ku, nga anggamman
 ku pà nang pe. Manggìna
 kayu kaggìna," nán na.

⁶ Ay kane magìna datu tù-
 tùgúdán na tu úni, ay nag-
 palintud da se da nagukkab
 kitu lusà. Nagansing da
 pà nang. ⁷ Ngamay nawe
 tinùbitán ne Jesus da nga
 nán na kaggìda, "Gumnikát
 kayu, ay akkan kayu mans-
 ing!" nán na. ⁸ Ay kane
 maglanga da, ay e Jesus sala
 tu nasingan da.

⁹ Ay kitu annagut da kitun
 na bantay, ay binil-bílin ne
 Jesus da nga nán na, "Akkan
 nu kag-kagiyan ki oray iinna
 tu nasingan nu panda kiya
 ilaltù a nengágan da kitun
 ka An-anà Tolay," nán na.

¹⁰ Ay nagsaludsud datu tù-
 tùgúdán na kaggìna nga nán
 da, "Taanna, tura lugud nán
 daya maragtùgud ki lintag
 nga munna pikam ma umbet
 tu Elias sa pagbàbànanan ne
 Dios," nán da.

¹¹ Ay nán ne Jesus nga
 summungbát, "Kurug ga

munna nga umbet tu Elias nga mangappiya kiya ngámíngámin. ¹² Ngamay kagiyan ku kadakayu nga inumbet tin tu Elias may akkan nalas-lásin daya tolay. Ay kinuwa da kaggína tu piyán da kampela ngin. Ay ummán pe kiyán ya kuwaan da kiyà a nengágan da kitun ka An-anà Tolay. Par-parigátan dà pe,” nán na.

¹³ Ay tútu naawátan datu tù-tùgúdán na ngin nga tu Juan na marammawtisár tu kag-kagiyan na kaggída.

Tu nammabílag ne Jesus kitu an-anà a magkangkang (Mar 9:14-29; Luc 9:37-43a)

¹⁴ Ay kane makadatang da kitu giyán datu adu wa tolay, ay uwad isa nga laláki nga inumbet nga nagpalintud ki àráng ne Jesus nga nán na, ¹⁵ “Apu! kalakkám mán agpà ya an-anà ku wa laláki, ta magkangkang. Ay mapar-parigátan pà nang. Nakírad da mítol kiya apuy, ay oray pe kiya danum. ¹⁶ Nilbet ku kadaya tù-tùgúdán mu, ngamay akkan da mà maagásan,” nán na.

¹⁷ Ay nán ne Jesus nga summungbát, “Dakayu wa tolay kadedi yin na al-algaw, tura nu áwan pikam ma angngurug ta! Akkan nu ammu win ya napiya. Tagay yà in na molaw ngamay anúsán ku wala ya sumeng kadakayu. Ilbet nu kídi ya an-anà!” nán na. ¹⁸ Ay se yala linúsaw ne

Jesus tu áran kitu an-anà ta palawanan na, ay tútu lummawán. Ay díkod dágus sala nga naagásan tu an-anà.

¹⁹ Ay se yala nga inumbet datu tù-tùgúdán ne Jesus kane sissa. Ay nán da kaggína nga nagsalud-sud, “Taanna tura mi akkan na mapatálaw tu áran?” nán da. ²⁰ “Ò á, ta bitti pà nang ya angngurug nu,” nán ne Jesus. “Ata ik-agì kadakayu nga, nu ya angngurug nu ay ummán kuma ngala kiya kadakkal naya bukal mustása, ay mabalin nu wa nán kídi ya bantay, ‘Magalit ka kitúni,’ nán nu, ay magalit kurug. Ay áwan nu wa di màwa.

²¹ Ngamay itun nga áran, ay akkan nu wala nga mapatálaw nu akkan kayu magngílin mangán kiya agkar-karàrag nu,” nán ne Jesus.

Nepakammu manin ne Jesus ya katay na

(Mar 9:30-32; Luc 9:43-45)

²² Ay kane magguurnung manin de Jesus se datu tù-tùgúdán na ka Galilea, ay nán ne Jesus kaggída, “Iyà nga nengágan da kitun ka An-anà Tolay, ay ipatiliw dà. ²³ Ay se dà a patayan, ngamay lumtu wà kiya mekàlu wa algaw,” nán na. Ay díkod nagpannakit pà nang datu tù-tùgúdán na.

Tu nagbáyad ne Jesus kitu buis na kitu Templo

²⁴ Ay kane atán de Jesus sin se datu tù-tùgúdán na

ka Capernaum, ay nagsalud-sud ke Pedro tu magpab-pabayad ka buis kitu Templo nga nán na, "Magbay-báyad ya misturu nu ka buis na para kiya Templo?" nán na. ²⁵ "Magbay-báyad á," nán ne Pedro wa summungbat.

Ay kane dummatang da kitu balay, ay aggína tu nunna nga inamomanán ne Jesus nga nán na, "Nágan naya nán mu kidi Simon? Inda ya pagbayádan naya ári ka sedula se buis, daya akkobung na onu daya akkan na nga akkobung?" nán na. ²⁶ Ay nán ne Pedro, "Daya akkan na nga akkobung á," nán na. Ay tútu nán ne Jesus, "Ay nu mapakuna, ay akkan lugud magbáyad daya annánà na. ²⁷ Ngamay ta senu akkan ditta lùsawan daya magpab-pabayad ka buis ka Templo, ay magbáyad ta. Mawe ka lugud da maneding ka bebay. Ay ungátam ya bugung naya sissida nga munna nga mànam, ay atán pirà a masingan mu. Ay alà mu ta ittu ya iddem nga pagbuis ta nga duwa kiya Templo," nán ne Jesus.

18

Ya kangatuwán kiya pangiturayán ne Dios

(Mar 9:33-37; Luc 9:46-48)

¹ Ay kitun na oras, ay ummadanni datu tù-tùgúdán ne Jesus kaggína nga nán da, "Inna nád ya kangatuwán

kiya pangiturayán ne Dios?" nán da.

² Ay tútu kirrawán ne Jesus tu isa nga an-anà, ay se na nga pinagsikád kitu àráng da. ³ Ay se na nán kaggída, "Damdamdamman nu idi ya nán ku, nga akkan kayu wa makalnà kiya pangiturayán ne Dios nu akkan kayu wa manguliulis se magbalin ka ummán kadaya annánà. ⁴ Ata oray iinna nga magpakumbaba se magbalin ka ummán kidi ya an-anà, ay ittu yán ya kangatuwán kiya pangiturayán ne Dios. ⁵ Ay nu iinna ya mamatag kiya an-anà a ummán kidi gapu kiya angngurug na kiyà, ay bíláng nga iyà ya pinatag na."

Ya kuwaan ta kadaya gapu naya pakabasúlán

(Mar 9:42-48; Luc 17:1-2)

⁶ "Ngamay nu iinna nga tolay ya gapu naya pakabasúlán dedi ya annánà a mangurug kiyà, ay napi-piya ngala kiyán na tolay nu mabissinán ka abay batu ya bùlaw na se yala mepisù kiya kadalman naya bebay. ⁷ Nasulit pánang ya kapà-pàyanán daya tolay kidi ya kalawagán gapu kadaya kapar-paroán da! Ata atán peyang daya kapar-paroán da, ngamay kakal-kalakkán ya tolay ya kegay-gayatán da!

⁸ Ay nu iya ímam onu síkil mu ya gapu naya akabásul mu, ay pùdam se mu la íppà.

Ata napi-piya ya sissa íma se síkil la mawe ka lángit may iya duwa síkil se duwa íma nga mippan ka impiyernu. ⁹ Ay ummán pe, nu ya isa mata mu ya gapu naya akabásul mu, ay tukilam se mu la nga ippà. Ata napi-piya ya sissa mata nga mawe ka lángit may iya duwa mata nga mippan ka impiyernu.”

*Ya pangárig panggap kitu
nawagwag ga karneru
(Luc 15:3-7)*

¹⁰ “Sinnan nu ta áwan nu wa irupat kadedi ya annánà,” nán na kadatu tütügúdán na. “Ta kurug ya ikagi kadakayu nga daya anghel la magtagasingan kaggída, ay atán da peyang kiya àráng naya Amà nga atán ka lángit. ¹¹ Ata iyà nga nengágan da kitun ka An-anà Tolay, ay inumbet tà a mangalà kadaya nawagwag,” nán na.

¹² “Kiya kapanunútán nu, nágan naya kuwaan naya isa tolay nu ra la nga nawagwag ya isa kadaya magatut ta karneru na nga ipaspastor na? Ay gángay á nga panáwan na datu siyám púlu se siyám kitu pagpastuwán na, ay se na nga we sapúlan tu nawagwag. ¹³ Ay nu masma na, ay ababay ya agganggam na kídì ya isa may iya agganggam na kadatu siyám púlu se siyám ma akkan na nawagwag. ¹⁴ Ay ummán pe kiyán ke Ama nu wa atán ka lángit. Akkan na nga piyán nu atán ya

mawagwag ka áwan panda kadedi ya annánà.”

Ya kuwaan ta nu makabásul ya wagi ta

¹⁵ “Ay nu makabásul kikaw ya wagi mu, ay mawem ipakammu kaggína ya básul na. Ngamay masápul la dudduwa kayu kampela ngin. Ay nu ginán naka, ay napatolim ya agwagi nu. ¹⁶ Ngamay nu akkan naka pàgan, ay magayáb ka ka duwa onu tallu wa magsistígu kadaya paggaamomanán nu. ¹⁷ Ay nu maddi manggína kaggída pe, ay ipakammu mu win kadaya kabbulun nu wa tolay ne Dios. Ay nu akkan pikam manggína kaggída, ay ibílang nu win na áwan na nga angngurug ke Dios onu ummán kadaya nadakè a magpab-pabayad ka buis.”

Ya aggannúgut da ka uray daya duwa nga tolay ya magkarárag

¹⁸ “Ikagi kadakayu nga, oray nágan na nga iallang nu kídì ya kalawagán, ay meallang pe ka lángit. Ay oray nu nágan pe nga ipalúbus nu kídì ya kalawagán, ay mepalúbus pe ka lángit.

¹⁹ Ay ikagi manin kadakayu nga nu atán duwa kadakayu kídì ya kalawagán ya magannúgut ka uray nga magadang kiya piyán da nga agngan, ay idde ne Ama nga atán ka lángit ya agngan nu. ²⁰ Ata oray wà

naya giyán daya duwa onu tallu wa nagguurnung gapu kiyà, ay mepagataatán nà pe kaggída,” nán na.

Ya pangárig panggap kiyá asassu wa maddi mamakawan

²¹ Kitun, ay ummadanni ye Pedro ke Jesus, ay se na nán kaggína, “Apu, mamin-piga nga makabásul kiyà ya wagi ku nga annung ku pakawanan? Mamin-pittu nád?” nán na.

²² “Akkan nala nga mamin-pittu,” nán ne Jesus, “nu di mamin-pittu púlu wa pittu,” nán na ke Pedro. ²³ Ay se yala nga nán manin ne Jesus, “Ya angngituráy ne Dios, ay meárig kiyá kinuwa naya isa nga ári nga nawe magsingir kadatu asassu na. ²⁴ Ay idi nga ári, kane manggayát magsingir, ay nilbet da tu isa nga nakaútáng kaggína ka sangapúlu ríbu wa pinaláta nga silber. ²⁵ Ay gapu ta áwan umanáy ya pagbáyad natu nakaútáng, ay masápul la meláku da kuma nga maggaáma se maggiína se ngámin na kuw-kuwa na ka pagbáyad na kitu útáng na. ²⁶ Ay tútu nagpalintud nga nakim-imallà tu asassu kitu apu na nga nán na, ‘Anúsán nà agpà pikam ápu, ta bayádan ku ngámin daya útáng ku kikaw nu kuwa!’ nán na. ²⁷ Ay díkod nakalakkán tu ári kitu asassu. Ay tútu binay-án na ngala ngin ngámin tu útáng

natu asassu, ay se na nga pinapan nin.

²⁸ Ngamay kane mawe tu asassu win, ay nesalabatán na tu páda na nga asassu nga nakaútáng kaggína ka limma gatut pinaláta nga silber. Ay dinugkam na, ay se na nga pàlan nga nán na kaggína, ‘Bayádam tu útáng mu!’ nán na. ²⁹ Ay díkod, tu páda na nga asassu, ay nagpalintud nga nakim-imallà kaggína nga nán na, ‘Anúsán nà pikam agpà ta bayádan ku ya útáng ku kikaw nu kuwa,’ nán na. ³⁰ Ngamay akkan na nga kinalakkán nu di na lugud nepebálud panda kitu agbáyad na kitu útáng na. ³¹ Ay kane masingan datu páda da nga asassu tu kinuwa na, ay nagpan-nakit da pànanng gapu kitu isa. Ay nawe da nga nepipílit kitu apu da tu ngámin na nà-nàwa. ³² Ay díkod pinaayabán natu apu da tu asassu na. Ay nán na kitu asassu, ‘Nagdakè mu wa asassu! Pinakawan taka kitu ngámin na útáng mu kane makim-imallà ka kiyá!’ ³³ Kinalakkán taka, may taanna, tura mu di kinalakkán ya pádam ma asassu nga ummán kitu in-agkallà ku kikaw!’ nán natu apu. ³⁴ Ay díkod nakarungat pànanng tu apu na. Ay tútu nepebálud na tu asassu panda kitu akabáyad na kitu ngámin útáng na.

³⁵ Ay ummán pe kiyán ya kuwaan naya Amà ka

lángit kadakayu nu akkan nu pakawanan tutu wala ya wagi nu," nán ne Jesus ka-datu tù-tùgúdán na.

19

Tu nesur-súru ne Jesus mepanggap ki magadi (Mar 10:1-12)

¹ Ay kane mabalin ne Jesus nga kagiyan datun, ay nagtálaw win kitúni Galilea, ay se yala nawe kitu giyán na sakúpan naya Judea nga panidmáng wángag Jordan.

² Ay adu tutu wala datu tolay ya gummunud kaggína. Ay pinabílag na datu atán sin-sinakit kaggída.

³ Ay uwad da nga Pariseo wa inumbet ta magsisim ke Jesus. Ay nán da kaggína, "Meallang nád kiya lintag, nga magadi ya isa nga tolay kiya atáwa na kaanggap ka oray nágan na?" nán da.

⁴ Ay summungbát ta nán na, "Akkan nu nád pikam nabása kiya nesúrat ta bàbànan ne Dios, nga kitu inanggayát na, ay kinuwa ne Dios ya tolay ka laláki se babay?" ⁵ Ay nán na pe nga, "Gapu kídi, ay panáwan naya laláki daya maganá kaggína ta mawe na nga kobungan ya atáwa na, ay magbalin da nga duwa ka sissa," nán na. ⁶ Ay túya akkan da nga duwa ngin nu di da nga sissa ngin. Ay díkod akkan mabalin na pagsibnaan naya tolay ya pinagamung ne Dios," nán na.

⁷ Ay tútu nagsaludsud manin datu Pariseo nga nán da, "Ay taanna lugud, tura nepalúbus tu Moses kitu lintag na nga mangidde ya laláki ka kasurátan kiya atáwa na, ay se yala nga magadi," nán da.

⁸ Ay nán ne Jesus kaggída manin, "Nepalúbus tu Moses nga magadi kayu kadaya attáwa nu gapu kiya kinasúkir nu. Ngamay akkan ummán kiyán kitu inanggayát na. ⁹ Ay ya kagiyan ku kadakayu, ay nu iinna nga laláki ya mangigsán kiya atáwa na, ay se mangatáwa ka sabáli, ay bílang nga manaládag yán, malaksid nu makidaládag tu atáwa na."

¹⁰ Ay tútu nán datu tù-tùgúdán na kaggína, "Ay nu ummán lugud kiyán ya kàwaán daya maggaattáwa ay napi-piya ngala ngin lugud nu akkan ta tagge mangatáwa," nán da.

¹¹ Ngamay nán na kaggída, "Akkan ngámin tolay ya makabaal kadedi ya sur-súru nu di yala daya pangitudinán ne Dios. ¹² Ata adu ya gapu na nga maddi makapangatáwa daya duddúma. Atán da nga maddi makapangatáwa áta neaná da nga atán sadúra kiya kinalaláki da. Ay atán da pe ya maddi makapangatáwa áta linsítan da tolay da. Ay atán pe daya duddúma nga maddi da kammala ngin gapu kiya

amminya da nga magsirbi ke Dios mepanggap kiya angngituráy na. Ay daya makabaal la mangwa kídi ay kuwaan da ngala.”

Tu nangngikarárag ne Jesus kadatu annánà

(*Mar 10:13-16; Luc 18:15-17*)

¹³ Ay uwad da pe ya nangilbet kadatu annánà da ke Jesus, ta senu immán nada nga ikarárag. Ngamay kinalúsaw datu tù-tùgúdán na da. ¹⁴ Ngamay nán ne Jesus, “Palubúsán nu wala daya annánà nga umbet kiyà. Akkan nuda pad-diyán, áta ummán kadedi ya annánà daya itur-turayán ne Dios kiya pangiturayán na,” nán na.

¹⁵ Ay tútu inimmán na tu úlu ngámin datu annánà ay se yala nga nawe.

Tu nabànáng nga bag-bagu

(*Mar 10:17-31; Luc 18:18-30*)

¹⁶ Ay uwad isa nga laláki ya inumbet ta nagsaludsud ke Jesus. Ay nán na, “Misturu, nágan naya napiya nga kuwaan ku ta senu middán nà ka biyág ga áwan panda?” nán na.

¹⁷ Ay nán ne Jesus kaggína, “Tura nà a saludsúdán nu nágan naya napiya? Ay sissa ngala ya makàwa ka napiya. Ay nu piyán mu ya mabiyág ka áwan panda, ay kurugam daya bil-bílin ne Dios,” nán na. ¹⁸ “Nágan na nga bílin?” nán tu laláki. Ay

tútu nán ne Jesus, “Datu lin-lintag ummán kadaya akkan ka pumatay, akkan ka nga manaládag, akkan ka nga magtákaw, akkan ka nga magbusid. ¹⁹ Ipatag mu daya amám se inám, ay piyám ya kasittolay mu nga ummán kiya amminyám kiya bag-gim, nán na,” nán ne Jesus.

²⁰ “Kur-kurugan ku mà ngámin dayanin na bil-bílin,” nán natu laláki nga summungbát. “Ay nágan pikam daya masápul la kuwaan ku?” nán na.

²¹ Ay tútu nán ne Jesus kaggína, “Ay nu piyán mu ya áwan pagkur-kurárgan, ay mawe mu iláku ngámin datu kuw-kuwám ta iddem ya paglakúwám kadaya napubri. Ay díkod atán ya bànáng mu ka lánngit tin. Ay se ka la nga kumíwid kiyà,” nán na.

²² Ay kane magina natu bag-bagu tun, ay nagtálaw nga sippapannakit, áta nabànáng pànanng.

²³ Ay se la nán ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na, “Kagiyan ku kadakayu nga nasulit kadaya nabànáng ya meráman kiya pangiturayán ne Dios. ²⁴ Ata ikagi kadakayu nga nalà-lapat tala nga lumbut kiya abbut dágum ya kámel may iya keráman daya nabànáng kiya pangiturayán ne Dios.”

²⁵ Ay kane magina datu tù-tùgúdán na tun na kinagi na, ay nasdaáwan da pànanng nga nán da, “Ay iinda lugud daya malà kiya

pangiturayán ne Dios?" nán da. ²⁶ Ay binubutgán ne Jesus da nga nán na, "Akkan màwa naya tolay yala idi, may áwan na di màwa ne Dios," nán na.

²⁷ Ay tútu nán ne Pedro wa summungbát, "Ay ma-paanna kami lugud? Nigsán mi ya ngámingámin gapu kiya ikikkiwid mi kikaw. Ay nágan naya magun-ud mi?" nán na.

²⁸ Ay nán ne Jesus kaggída, "Damdamman nu idi nga kagiyan ku kadakayu. Nga iyà nga nengágan da kitun ka An-anà Tolay, nu kiya agtugaw ku wa mangituráy kiya baru wa kalawagán, ay dakayu wa kumiw-kíwid kiyà, ay mepagtugaw kayu pe kiyà nga mangituráy kadaya sangapúlu se duwa nga tangámalan ka Israel. Ay kiyán na al-algaw, ay nadáyaw ya angngituráy ku. ²⁹ Ay se ngámin daya namánaw kadaya balay da, wawwági da, onu daya magannánà kaggída, onu daya annánà da, onu ya lusà da gapu kiya ikikkiwid da kiyà, ay mapataliyán da ka adadu may dayán na nigsán da. Ay mabiyág da pe ka áwan panda. ³⁰ Ngamay adu daya magkuna nga mepangátu da, ngamay ummán da ka mebaba. Ay adu pe daya magkuna nga nababa da, ngamay ummán da ka mepangátu áta nagpapáda

ya màwa kadaya napuddi onu napunna nga sumúrut kiyà."*

20

Tu pangárig mepanggap kadatu magub-ubra kitu kaubásan

¹ "Ata ya pangiturayán* ne Dios, ay meárig kiya kinuwa naya tolay ya atán kaubásan. Gumab-gabi ya lumawán nga magsápul ka pilluwan na nga magubra kiya kaubásan na. ² Ay kane mapaggaamomanán da se datu tolay nga tangdánan nada kitu gángay ya panangdán kiya tangalgaw, ay pinapan nada kitu kaubásan na. ³ Ay kane sir-sirnà in, ay lummawán manin. Ay nasingan na datu tolay ya magsisíkad dala kitu sininda nga áwan kuk-kuwaan. ⁴ Ay tútu nán na kaggída, 'Mawe kayu pe ya magubra kitu kaubásan ku. Ay annung na kam ya panangdán ku kadakayu,' nán na. Ay tútu nawe manin datu tolay. ⁵ Ay kane din na mangalintutúgu, ay se kitu amreg na, ay ittu manin tu kinuwa na. Ay nakasmà manin ka pilluwan na.

⁶ Ay kane gumídagídám min, ay lummawán manin, ay nasmà na manin datu duddúma nga tolay ya magis-istambay yala. Ay nán na kaggída, "Tura

* **19:30** 19:30 Onu "Adu daya munna nga mapuddi, se muddi nga mapunna."

* **20:1** 20:1 Onu, ya angwa ne Dios kadaya tolay nga iturayán na.

kayu nanangalgaw wala nga nagistambay kídi?' nán na. ⁷ Ay nán da kaggína, 'Awan mà mayát mamillu kadakami,' nán da. Ay tútu nán na kaggída, 'Mawe kayu lugud pe nga magubra kitu kaubásan ku,' nán na.

⁸ Ay kane gí-gíbat tin, ay nán tu tolay yin kitu piyáran na, 'Mawem buwàan datu magubra ta tangdánan muda ngin. Gayatam kadatu nuddi ya inumbet se yala kadatu nunna,' nán na. ⁹ Ay kane inumbet datu tolay ya nagídám ma summikáp pa nagubra, ay natangdánan da pe kitu gángay ya tangdán kiya tangalgaw. ¹⁰ Ay kane din na dumatang kadatu nagabi nga sumikáp pa nagubra, ay dálin da nu ad-adu tu tangdán da. Ngamay akkan, ta sangapáda da ngámin ka tangdán. ¹¹ Ay díkod kane málà da datu tangdán da, ay nagríri da kitu makin-kuwa kitu kaubásan, ¹² nga nán da, 'Tang-tanga oras ya naggubra dedi ya napuddi, ay nepádam kadakami ya pinanangdán mu kaggída! Ay dakami ay tangalgaw kami nga napasíya se nagánus kiya takit naya sínág,' nán da. ¹³ Ngamay nán tu tolay kitu isa kaggída, 'Akkan taka mà kinultit a, opun! Di mà a tu gángay tangdán kiya tangalgaw tu nagtaturatuwán ta? ¹⁴ Alà mu ya tangdán mu ta mawe ka ngin. Piyán ku kampela ngin

nin nga ipáda ya panangdán ku kadedi ya napuddi kiya pinanangdán ku kikaw. ¹⁵ Rabbang ku mà a kuwaan ya piyán ku kampela ngin nin na kuwaan kiya pirà ku. Umsil ka kid gapu ta naparon nà!' nán na.

¹⁶ Ay díkod daya magkuna nga mepangátu da ay mebaba da. Ay daya magkuna nga nababa da, ay mepangátu da," nán ne Jesus kaggída.

Tu mekàlu wa nangngagi ne Jesus kitu katay na

(*Mar 10:32-34; Luc 18:31-34*)

¹⁷ Ay kane manùdu da ngin na mameyag ka Jerusalem, ay nagatittu de Jesus se datu sangapúlu se duwa nga tù-tùgúdán na. Ay se na nán kaggída kane magdaldalen da, ¹⁸ "Jerusalem ya pameyaggán tada kídi. Ay iyà nga nengágan da kitun ka An-anà Tolay, ay ipatiliw dà kitúni, ay se dà ippan kadaya nangátu wa pappádi se kadaya maragtùgud ki lintag. Ay se dà a sentinsiyaán ka pannakatay. ¹⁹ Ay se dà iáwat kadaya akkan Judyu ta senu ug-ogan dà se dà pe ya sap-saplit. Ay se dà a ilansa ki krus ka ammatay da kiyà, ngamay kiya mekàlu ngalgaw ay lumtu wà kammin," nán na kadatu tù-tùgúdán na.

Tu agngan natu ina de Santiago se Juan ke Jesus
(*Mar 10:35-45*)

²⁰ Ay se yala nga inumbet ke Jesus tu atáwa ne Zebedeo se datu duwa nga annánà na. Nagpalintud ki àráng ne Jesus ta atán piyán na agngan. ²¹ Ay se yala nán ne Jesus kaggína, “Nágan naya masápul mu?” nán na. Ay summungbát ta nán na, “Pepagtugawan mu mán kikaw daya duwa nga annánà ku nu umbet ka nga mangituráy. Isa kiya padne diwanán mu, ay isa kiya padne kasígid mu,” nán na.

²² Ngamay summungbát te Jesus nga nán na “Akkan mu wa maaw-awátan ya agngam. Meturad nu nád daya meturdán ku?” nán na. Ay, “Annung mi,” nán da. ²³ Ay nán na kaggída, “Annung nu wa meturdán daya meturdán ku, ngamay áwan ku pagrabngán na mangpíli nu iinna ya mepagtugaw kiyà kiya padne diwanán ku se padne kasígid ku. Ata dedi ya pagtugawán, ay kuwa daya nangisaganáan naya Amà,” nán ne Jesus.

²⁴ Ay kane magína datu sangapúlu wa tù-tùgúdán ne Jesus tun, ay kinalúsaw da datu magwagi. ²⁵ Ay tútu kirrawán nada ngámin se na nán kaggída, “Ammu nu wa daya agtuturáy daya akkan Judyu, ay itur-turayán da daya tolay da. Ay se daya ap-apu kaggída, ay ipassingan da ya kinaapu da kadaya tolay. ²⁶ Ngamay akkan ummán kiyán ya màwa kadakayu. Ata ya

maminya nga mepangátu, ay masápul la aggína ya magsirbi kadaya kabbulun na. ²⁷ Ay nu iinna kadakayu ya maminya nga mangiapu, ay aggína kuma ya bátug asassu nu, ²⁸ nga ummán kiyà a nengágan da kitun ka An-anà Tolay. Akkan nà inumbet ta pasirbiyán kadaya tolay, nu di iyà ya magsirbi kaggída. Ay inumbet tà pe nga mebasu ta senu mekáru daya basbásul daya adu wa tolay.”

Tu nammakasingan ne Jesus kadatu duwa nga kúláp
(*Mar 10:46-52; Luc 18:35-43*)

²⁹ Ay kane din na magtálaw da ka Jerico, ay adu datu tolay ya gumungunud ke Jesus. ³⁰ Ay uwad da nga duwa nga lalláki nga kúláp nga magtutúgaw kitu bikat kalsáda. Ay kane mammuwán da nga lumíwán ne Jesus, ay nán da nga nesar-sáraw, “Gaka natu David! Kalakkán nakami agpà,” nán da. ³¹ Ay kinalúsaw datu tolay da, ay se dada anawáan, ngamay kinggat da mán kammin tu nagkuna da ka, “Gaka tu David! Kalakkán nakami agpà, Apu!” nán da.

³² Ay tútu nagsínang nge Jesus, ay se nada nga pinalbet. Ay nán na kaggída, “Nágan naya piyán nu wa kuwaan ku kadakayu?” nán na. ³³ Ay nán da kaggína, “Apu, pakasinnan nakami mán,” nán da.

³⁴ Ay nakalakkán ne Jesus kaggída, ay tútu inimmán na datu mata da, ay dágus sala nga nakasingan da. Ay se da nga kummíwid kaggína ngin.

21

Tu nagánas nga nelalnà ne Jesus ka Jerusalem

(*Mar 11:1-11; Luc 19:28-40; Jn 12:12-19*)

¹ Ay kane din na magidda-datang da ngin ka Jerusalem, ta atán da ngin ka Bepage kitu bantay Olivo, ay nepàrob ne Jesus datu duwa nga tù-tùgúdán na nga nán na kaggída, ² “Mawe kayu kiya amin-dupálan na íli, ay masingan nu wala nga dágus ya negagálut ta asnu* wa atán urbun na. Ubbadán nu, ay se nuda nga ilbet kidi. ³ Ay nu atán mangsitár kadakayu, ay kagiyan nu wala nga, ‘Masápul ne Apu da,’ nán nu, ay pàlà nada ngin kadakayu,” nán na.

⁴ Ay nàwa idi ta senu màwa kurug tu kinagi natu pagbàbànanan ne Dios kitun nga nán na:

⁵ “Kagiyam kadaya iJerusalem. Sinnan nu! Umbet tin kadakayu ya ári nu. Napakumbaba, ay urbun asnu wala ya nagtàyán na,”

nán na.

⁶ Ay díkod nawe datu tù-tùgúdán na, ay kinurug da tu nán ne Jesus kaggída.

⁷ Nilbet da datu asnu se itu urbun na, ay se da nga nesàlap datu bádu da kitu addag datu asnu, ay se yala nagtakay ye Jesus kitu urbun. ⁸ Ay kaaduwan kadatu tolay, ay nesàlapán da datu bádu da kitu kalsáda. Ay datu duddúma ay nagtappád da kadatu pas-pasanga datu káyu, ay se da iap-apán kitu kalsáda. ⁹ Ay datu adu wa tolay ya magin-inona kaggína se datu gumun-gunud, ay nán da nga nesar-sáraw, “Maday-dáyaw ya gaka tu Ari David. Tag-tagasinnán ne Apu Dios ya nebon na! Maday-dáyaw we Dios nga kangatuwán!” nán da.

¹⁰ Ay kane makalnà nge Jesus ka Jerusalem, ay nabur-bur datu tolay. Ay nán da, “Inna nád tuni?” nán da. ¹¹ Ay tútu nán datu tolay, “Tú yán ne Jesus nga iNazaret ka Galilea nga isa nga pagbàbànanan ne Dios,” nán da.

Tu nammatálaw ne Jesus kadatu maglà-láku kitu unag Templo

(*Mar 11:15-19; Luc 19:45-48; Jn 2:13-22*)

¹² Linumnà e Jesus kitu Templo, ay se na pataláwan ngámin datu maglà-láku se datu gumà-gátang kitu unag natu templo. Nitolán na datu tebol datu maragsupli ka pirà se datu tugaw datu maglà-láku ka ladágan. ¹³ Ay nán na kaggída, “Nán

* 21:2 21:2 Ya asnu ay ummán ki kabalyu, may bittì.

naya nesúrat ta bàbànan ne Dios nga, 'Ya balay ku ay mengagánan ka balay ya agkararágan,' nán na. Ngamay tura nu mán kammin pinagbalin ka balay daya maragtákaw," nán ne Jesus.

¹⁴ Ay uwad da nga kúláp se pílay nga inumbet kitu giyán ne Jesus kitu Templo, ay inagásan nada. ¹⁵ Ay nalúsaw datu ap-apu datu pappádi se datu maragtùgud ki lintag kane masingan da datu nakas-kasdáaw wa kinuwkuwa ne Jesus, se kane magina da datu annánà a atán kitu unag Templo nga isar-sáraw da ya, "Maday-dáyaw ya gaka natu David!" nán da. ¹⁶ Ay tútu nán da kaggína, "Magina mu ya isar-sáraw da?" nán da. Ata nalúsaw da ta pagdudoray ne Jesus datu annánà kitu isar-sáraw da. Ay nán ne Jesus kaggída, "May ò," nán na. "Akkan nu pikam nabása ta, tu nesúrat kiya bàbànan ne Dios kitun nga nán na,

'Nasuruwán daya ababbing se daya annánà nga mangagi kiya kurug ga panagday-dáyaw kikaw,' nán na!" nán ne Jesus.

¹⁷ Ay pinanáwan ne Jesus da, ay se yala nagtálaw kitu ili se yala nawe ka Betania. Ay nagidda kitúni.

Tu nangged ne Jesus kitu káyu wa gígus
(Mar 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Ay kane magulli kammin ka Jerusalem kane pagmakát, ay nabisinán. ¹⁹ Ay tútu, kane masingan na tu káyu wa gígus kitu bíkat dálen, ay nawe nagsápul ka búnga na, may áwan na nga nasuwà nu di adon nala. Ay tútu nán na kitu káyu, "Ay akkan ka din maka-pagbúnga ngin ka panda," nán na. Ay pilát tala nga nalaylay tu káyu.

²⁰ Ay díkod nasdaáwan datu tù-tùgúdán na kane masingan da tun. Ay nán da, "Mapaanna ya nàwa? Tura dágus sala nga nalaylay ya káyu kidi?" nán da.

²¹ Ay nán ne Jesus nga summungbát kaggída, "Damdamman nu idi nga, nu mangurug kayu wa áwan nu wa aggad-gadduwa, ay mabalin nu pe nga kuwaan ya kinuwà kidi ya káyu. Ay akkan nala tittu yán ta oray nán nu kidi nga bantay ya, 'Magalit ka kiyán se ka la magpisù kiya bebay,' nán nu, ay màwa nga kurug.

²² Ay oray nágan naya agngan nu kiya karárag nu nu atán ya angngurug nu, ay midde kadakayu."

Ya saludsud panggap kiya naggayatán naya turáy ne Jesus

(Mar 11:27-33; Luc 20:1-8)

²³ Ay nagulli kammin ne Jesus kitu Templo nga magtùgud. Ay kane magtùtùgud din, ay inumbet nga nagsaludsud datu ap-apu datu pappádi se datu

pangmanàman datu Judyu nga nán da, “Wà naggayatán naya turáy mu wa mangwa kadedi nga kuk-kuwaan mu, ay se iinna ya nangidde kikaw kiyán na turáy mu?” nán da.

²⁴ May nán ne Jesus nga summungbát, “Magsaludsud dà pikam kadakayu. Ay nu masungbátan dà, ay ikagi pe kadakayu nu wà naya naggayatán naya turáy ku wa mangwa kadedi,” nán na. ²⁵ “Wà na lugud ya naggayatán natu turáy natu Juan nga mamawtisár? Naggayát ke Dios onu kadaya tolai?” nán na.

Ay tútu nán da nga nagsisinnaludsud. “Nágan naya pagsungbát tada? Nu nán tada nga, ‘Naggayát ke Dios,’ ay, ‘Tura nu lugud da akkan kinurug tu Juan?’ nán na. ²⁶ Ngamay nu nán tada nga, ‘Gayát kadaya tolai,’ ay dedi manin na tolai ya ikansing tada, ta kurugan da nga isa nga pagbàbànanan ne Dios tu Juan,” nán da. ²⁷ Ay díkod nán da ngala ngin na summungbát ke Jesus, “Akkan mi ammu,” nán da.

Ay tútu nán ne Jesus pe kaggída, “Ay akkan ku lugud pe ikagi kadakayu nu wà naggayatán naya turáy ku wa mangwa kadedi,” nán na.

Ya pangárig mepanggap kadaya magwagi

²⁸ Ay nán ne Jesus kaggída, “Nágan naya makagi nu kidi? Atán tolai ya atán

duwa annánà na nga lalláki. Ay nán natu ama kitu manákam, ‘Mawe ka mán na magubra kiya kaubásan, ugu,’ nán na. ²⁹ Ay, ‘Maddi yà,’ nán tu an-anà. Ngamay naulis kammin tu uray na kane daddán, ay tútu nawe kitu kaubásan da. ³⁰ Ay nán manin tu tolai kitu udiyán, ‘Mawe ka mán na magubra kiya kaubásan, ugu,’ nán na. Ay, ‘Ò ama,’ nán na, ngamay akkan nawe. ³¹ Ay iinna lugud kaggída nga duwa tu nangikurug kitu piyán natu ama da?” nán ne Jesus. “Tu manákam á,” nán da.

Ay nán ne Jesus kaggída, “Tú idi ya kagiyán ku kadakayu. Munna daya magpab-pabáyad ka buis nga nadakè se daya put-púta nga makalnà kiya pangiturayán ne Dios may dakayu. ³² Ata inumbet tu Juan na mangipakammu kiya panagmar-máru nu, ngamay akkan nu wa kinurug. Ay datu magpab-pabáyad ka buis se datu púta ay kinurug da. Ay oray kitu inangngurug da kitu Juan, ay akkan kayu wa nakappoli se nangurug kaggína,” nán na.

Ya pangárig mepanggap kadatu magtag-tagasingan kitu kaubásan

(Mar 12:1-12; Luc 20:9-19)

³³ “Ay ginán nu pikam idi ya isa nga pangárig,” nán ne Jesus. “Uwad tolai ya nagmúla ka adu wa úbás.

Ay se nada abutan. Ay se nagabbut ka abay kitu pínát ka pamgattán da kitu búnga úbás†. Ay nangwa pe ka alingúdu wa bal-balay‡. Ay se na nga pinatagasinnán tu kaubásan kadatu magtal-tálun, ay se mawe ka sabáli íli. ³⁴ Ay kane din na pinagbubúrás sin, ay nangibon tu makin-kuwa kadatu asassu na nga mawe mangalà kitu kípát na kadatu magtagtagasíngan kitu kaubásan na. ³⁵ Ngamay inámang mán kammin datu magtagtagasíngan kitu kaubásan datu asassu natu tolay. Bin-aubáut da tu isa, ay pinatay da tu isa, ay tinùtoán da tu isa. ³⁶ Ay díkod, nangibon ka ad-adu wa asassu may datu nunna. Ngamay páda na kam tu kinuwa da kadatu nebon na.

³⁷ Ay tu nuddi ya nebon na, ay tu an-anà na, áta nán na nga, 'Ipatag da kam agkà ala ya an-anà ku!' nán na. ³⁸ Ngamay kane masingan datu magtagtagasíngan kitu kaubásan tu an-anà tu tolay, ay nán da kitu isaisa kaggída, 'Ye, tú yán ya mangtáwid kídì ya kaubásan. Patayan tada ta senu kuw-kuwa tada ngámin dedi ya tawídan na,' nán da. ³⁹ Ay tútu dinugkam da tu an-anà se da nga ippan kitu lasi natu kaubásan, ay se da pinatay," nán ne Jesus.

⁴⁰ "Lugud," nán ne Je-

sus kaggída, "nu umbet ya makin-kuwa kitu kaubásan, nágan naya nán nu wa kuwaan na kadatu magtagtagasíngan kitu kaubásan na?" nán na. ⁴¹ Ay nán da nga summungbát, "Kurang gala á, nga patayan na datu nadakè a magtagtagasíngan, ay se na pe yin na ipatagasíngan ka sabáli nga magtal-tálun na makidde kaggína kiya kípát na nu pinagbubúrás," nán da.

⁴² Ay nán ne Jesus kaggída, "Akkan nu nád pikam ma nabása kiya nesúrát ta bàbànan ne Dios ya,

"Tu batu wa lùsawan daya maragbalay, ay ittu tu nesulalit ta nagbalin ka kaligdaán na paniínán kiya súli naya balay. Kinuwa ne Apu Dios nga ummán kiyán ta ittu ya piyán na. Ay nakas-kasdáaw kadátada yán na kinuwa na,

nán na," nán ne Jesus. ⁴³ Ay tútu nán ne Jesus manin, "Ay túya ikagì kadakayu nga ya pangiturayán ne Dios, ay akkan na mepakin-kuwa kadakayu wa Judyu ta midde yin kadaya tolay ya maminya nga mangwa kadaya piyán na. ⁴⁴ Ay nu iinna ya medúláp kiyán na batu, ay matumatumà. Ay ya ketànegán na nu ittu ya metànég, ay mamàmà tutu wala," nán na.

† 21:33 21:33 Digu úbás tu kuk-kuwaan da nga bási da kattoni. ‡ 21:33 21:33 Ya alingúdu nga balay ay ittu ya agbantayán da kadaya kaubásan da.

⁴⁵ Ay kane magina datu ap-apu datu pappadi se datu Pariseo tu kinag-kagi ne Jesus nga pangarig, ay naawatán da nga aggida tu kepapannán datun. ⁴⁶ Ay tútu piyán da nga tiliwan, may umamá da kadatu adu tutu wala nga tolay ta ibiláng da nga pagbàbànanan ne Dios.

22

Ya pangarig mepanggap ki say-am ki aggaattawa
(Luc 14:15-24)

¹ Ay nepangarig manin ne Jesus tu inangngagi na kadatu kinag-kagi na kadatu tolay. Ay nán na, ² “Ya angngituráy ne Dios, ay mearig kiya kinuwa naya ári nga nangisay-am kiya panaggaattawa kiya an-anà na nga laláki. ³ Nebon natu ári datu asassu na nga mawe ya magayáb kadatu napadán naimbitarán, ngamay naddi da.

⁴ Ay tútu nangibon manin ka sabáli pikam ma asassu na. Ay nán na nga namílin kaggína, ‘Nán mu kadatu naimbitarán nga nesagána ngin ya panagpangán kiya say-am ku. Pinaparti ku win datu toru wa báka, ay oray pe datu pinalumag ku wa urbun. Nán mu wa nakasagána ngámin nin. Túya umbet da ngámin kidi nga makisay-am.’ ⁵ Ngamay akkan nangur-kurug datu naimbitarán. Nawe datu duddúma kadatu tal-tálun da, ay datu duddúma, ay

nawe da kadatu aglakúwán da. ⁶ Ay datu duddúma, ay dinugkam da mán kammin datu asassu se dada nga pinal-pallà, ay se dada nga pinatay. ⁷ Ay nalúsaw tu ári, ay tútu nebon na datu suldádu na nga mawe magpatay kadatu nagpatay kadatu asassu na, ay se na pasidug ngámin babalay kitu íli da pe.

⁸ Ay díkod nán natu ári kadatu duddúma nga asassu na, ‘Nesagána ngámin nin ya say-am ku ngamay naddi mán kammin datu tolay ya pinaayabán ku,’ nán na. ⁹ ‘Ay túya mawe kayu lugud kiya kal-kalsáda, ay se nuda ayabán kidi ya say-am daya ngámin tolay ya masingan nu,’ nán na. ¹⁰ Ay díkod, nawe datu asassu na kadatu kal-kalsáda nga nagayáb kadatu ngámin tolay ya masingan da, oray datu nadakè se datu namáru. Ay díkod napnu tutu wala ka tolay tu pagsasay-ammán.

¹¹ Ay kane umbet tu ári nga maningan kadatu tolay, ay uwad isa nga tolay ya nasingan na nga akkan na nakabádu ka bádu nga para ki say-am. ¹² Ay tútu sinaludsud na nga nán na, ‘Opun, atán ka kidi may taanna, tura ka akkan nakabádu ka bádu wa para say-am?’ nán na. Ay akkan nagun-úni tu laláki. ¹³ Ay tútu nán natu ári kadatu asassu na nga magdasár, ‘Pingílan nu ay se nu wala nga ippan kiya kagibattán

kiya lasi. Ay kitúni, ay sumángit daya tolay ay se magngar-ngarasiyat da,' nán na. ¹⁴ Ata kurug ga adu daya maayabán may bitti daya mapíli," nán ne Jesus.

*Ya saludsud mepanggap
kiya panagbáyad ka buis*

(*Mar 12:13-17; Luc 20:20-26*)

¹⁵ Ay nagkakáwe datu Pariseo win ta mawe da nga paggaamomanán ya pamàyanán da, senu atán ya pambarán da nga maniliw ke Jesus kadaya kagiyan na. ¹⁶ Ay tútu nepàrob da datu tolay da se datu duddúma nga bungguay ne Herodes ka giyan ne Jesus. Ay nán datu nebon, "Misturu, ammu mi nga akkan ka nga magbutabutal. Ay se isúrum pe ya kurug mepanggap kiya piyan ne Dios kadátada nga tolay. Ay akkan mu pe ya pagdudúmán daya tolay oray nágan naya sáad da. ¹⁷ Ay ikagim mán lugud kadakami nu nágan naya kapanunútám. Umannúgut nád kiya lintag tada nga Judyu nu magbáyad kami ka buis mi ke Ari Cesar ka Roma, onu akkan?" nán da.

¹⁸ Ngamay nammuwán ne Jesus nga nadakè tu pang-gap da. Ay tútu nán na kaggída, "Dakayu wa magpì-pimáru! Tura dà sisímán ta! ¹⁹ Passingannán dà mán kiya pirà a pagbuis nu," nán na. Ay tutu nidde da kaggína tu pinaláta nga pirà. ²⁰ Ay se na sinaludsud kaggída, "Inna ya makin-murang se

makin-ngágan kiya atán kídita?" nán na. ²¹ "May e Cesar nga ári ka Roma," nán da.

Ay tútu nán ne Jesus kaggída, "Idde nu lugud ke Ari Cesar ya pagrabngán na, ay idde nu ke Dios pe daya pagrabngán na kampela ngin nin," nán na. ²² Ay tútu nasdaáwan da kane magina da tu kinagi na, ay tútu pinanáwan da ngala nge Jesus sin.

*Ya saludsud mepanggap
kiya ilaltu kammin daya
natay*

(*Mar 12:18-27; Luc 20:27-40*)

²³ Ay kitun kam ma algaw, ay uwad da nga Saduceo wa inumbet kitu giyan ne Jesus. Daya Saduceo, ay tú dedi daya akkan mangurug nga lumtu daya natay. Ay nagsaludsud da ke Jesus ²⁴ nga nán da, "Misturu," nán da, "Nán tu Moses kitun kitu bílin na kadátada nga Judyu, nga nu matay ya isa nga laláki, ay se áwan na nga pútut, ay masápul la umatáwa manin ya wagi na kitu atáwa na ta senu daya annánà da, ay mebíláng da nga annánà natu natay," nán da. ²⁵ "Ay uwad kadakami ya pittu wa magwawági nga pabeg lalláki. Nangatáwa tu manákam, may natay nga áwan na nga pútut. Ay díkod inatawán natu mekaduwa nga wagi na tu nabúkud ta senu magan-anà ka para kitu natay. ²⁶ May páda na kam tu

nàwa. Ay se yala manin tu mekàlu. Ay se yala manin datu duddúma ka panda kitu udiyán. ²⁷ Akkan nabayág panda kitu nekatay da ngámin, ay natay pe yin tu babay. ²⁸ Ay díkod nu kiya ilaltu ngámin daya natay, ay iinna lugud kadatu pittu wa magwawági ya makin-atáwa kammin kitu babay? Ay umatáwa da mà ngámin kaggína,” nán da.

²⁹ Ngamay nán ne Jesus nga summungbát kaggída, “Masábag kayu kiya aglam-lammat nu kiyán. Ata akkan nu maaw-awátan ya nesúrát ta bàbànan ne Dios, ay se akkan nu pe ammu ya kabalalin ne Dios. ³⁰ Ata kiya ilaltu datu natay, ay áwan nin ya maggaattáwa. Ka lángit, ay ummán da ngin kadaya anghel ne Dios. ³¹ Ay nu mepanggap kiya ilaltu daya natay yin, ay kurug ga lumtu da. Akkan nu pikam nabása ta, kiya nesúrát nga bàbànan ne Dios ya nán na kadakayu! ³² Nán na nga, ‘Iyá ya Dios ne Abraham se Dios nà pe ye Isaac, ay se Jacob,’ nán na. E Dios ay akkan mà wayya Dios daya natay nu di Dios daya sib-biyág.”

³³ Ay kane magina datu tolay tu sungbát na ay nasdaáwan da. Nasdaáwan da pe kadatu itù-tùgud na.

Ya kapàgán na b́ilin
(*Mar 12:28-34; Luc 10:25-28*)

³⁴ Ngamay kane madámag datu Pariseo wa akkan

nakun-oni yala datu Sadoceo kitu inagsung-sungbát ne Jesus, ay nagguurnung da ta mawe da pe ka giyán na. ³⁵ Ay isa nga nasirib ki lintag daya Judyu nga kabulun da tu magsisim ke Jesus. Ay nagsaludsud nga nán na, ³⁶ “Misturu,” nán na, “inna ya kapàgán pà nang kadaya bil-b́ilin kiya lintag tu Moses?” nán na.

³⁷ Ay nán ne Jesus kaggína, “Ipas-pasnà mu tutu wala ya amminyám ke Apu wa Dios mu. Aggína ya pàgan mu ki ngámin na ur-uray mu se ki ngámin na lam-lammat mu, ay se ki ngámin na biyág mu. ³⁸ Ittu yán ya mun-unna se kapàgán na b́ilin. ³⁹ Ay ya mekaduwa nga kapàgán na b́ilin, ay páda na kam tu munna. Nán na nga, ‘Piyám ya kasittolay mu nga ummán kiya amminyám kiya bag-gim,’ nán na. ⁴⁰ Kadedi duwa nga b́ilin ya kebatayán ngámin datu bil-b́ilin natu Moses se datu isur-súru datu pagbàbànanan ne Dios ki-tun,” nán ne Jesus.

Ya saludsud mepanggap kiya Cristo

(*Mar 12:35-37; Luc 20:41-44*)

⁴¹ Ay kitu atán pikam datu Pariseo wa nagguurnung, ay sinaludsúdán ne Jesus da nga ⁴² nán na, “Nágan naya makagi nu mepanggap kiya Cristo? Inna ya makin-gaka kaggína?” nán na. Ay, “Gaka natu David,” nán da nga summungbát. ⁴³ Ay tútu nán ne Jesus manin,

“Ay taanna lugud, tura nengagánan tu David ka Apu ya Cristo kane itur-turayán naya Ispiritu ne Dios? Ata nán mà tu David nga,

⁴⁴ ‘Ay nán ne Apu kiya Apu ku, Magtugaw ka kiya pane diwanán ku win panda kiya ammasúkù kadaya kumagúra kikaw,’

nán na. ⁴⁵ Ay nu ‘Apu’ nán tu David kiya Cristo, ay ma-paanna lugud ya inagbalin naya Cristo ka gaka natu David?” nán na.

⁴⁶ Ay áwan oray isa kaggída ya nakasungbát. Ay nanggayát kitun, ay áwan tutu wala ngin ya maketurad da magsaludsud kaggína.

23

Kinag-kagiyánan ne Jesus datu tù-tùgúdán na mepang-gap kadatu Pariseo

(*Mar 12:38-39; Luc 11:43, 46; 20:45-46*)

¹ Ay se yala nán manin ne Jesus kadatu adu wa tolay se kadatu tù-tùgúdán na. ² “Daya maragtùgud ki lintag se daya Pariseo, ay tú dayán daya mangisur-súru kiya lintag ga nesúrat tu Moses. ³ Ay díkod, kurugan nu se kuwaan nu pe daya isur-súru da kadakayu. Ngamay akkan nu kuwaan daya kuk-kuwaan da, áta akkan da mà a kuwaan daya isur-súru da. ⁴ Nasulit pánang nga kuwaan daya nepar-paruntù da kadatu

lin-lintag nga ipasúrut da kadaya tolay, ngamay aggída mismu, ay akkan da tutu wala nga sengán daya tolay kiya angngikurug da kadayán na ipasúrut da.

⁵ Ngámin daya kuk-kuwaan da, ay pag-pasindáyaw da ngala kadaya tolay. Ay túya kuwaan da ka dadakkal datu nekesurátan datu duddúma nga bílin ne Dios nga igpat da kiya íma da. Ay kadadduwan da pe ya arumaymá y naya bádu da, ta senu dágus sala nga malásin da tolay da. ⁶ Ay pà-pàgan da pe ya magtugaw kiya agtugawán daya nangátu wa tolay kadaya pagsasay-ammán se kadaya sinagoga.* ⁷ Ay pà-pàgan da pe ya rispitaran daya tolay da kiya pagad-aduwán se pà-pàgan da pe ya ingágan da tolay da ka misturu.

⁸ Ngamay nu dakayu, akkan nu paganggamán nu ingagánan dakayu ka misturu, áta sissa ngà ala nga Misturu nu, ay magwawági kayu ngámin. ⁹ Ay áwan nu wa ingágan ka Ama kidi ya kalawagán, áta sissa ngala ya Ama nu nga ittu ya atán ka lángit. ¹⁰ Ay akkan kayu pe pepangágan ka Apu, áta e Cristo wala ya Apu nu. ¹¹ Ya kangatuwán kadakayu, ay ittu kuma ya bílang asassu nu. ¹² Ata daya mangipangátu kiya baggi da kampela ngin, ay mebaba

* **23:6** 23:6 Ya sinagoga ay ittu ya pagguurnúngán da nu magádal da kiya Bàbànan ne Dios.

da, ay daya mangibaba kiya baggi da, ay mepangátu da.”

Inal-alingán ne Jesus datu Pariseo se datu maragtù-tùgud ka lintag

(*Mar 12:40; Luc 11:39-42, 44, 52; 20:47*)

¹³ “Ay kakal-kalakkán kayu wala nga maragtùgud ki lintag se dakayu wa Pariseo! Dakayu wa magpì-pimáru! Ata dakayu ya gapu naya akkan kálà daya tolay kiya pangiturayán ne Dios. Lúsawan nu ya málà kiya pangiturayán ne Dios, ay iallang nu pe kadaya mayát. ¹⁴ Kakal-kalakkán kayu wa maragtùgud ki lintag se dakayu wa Pariseo! Ata magpì-pimáru kayu! Tap-taplan nu daya kuwkuwa daya bubbúkid da babbay. Magpikarárag kayu ka adaddu ka panglingad nu kadaya nadakè a kukkuwaan nu. Ay túya gapu na nga nadà-dammat ya kapánis nu.

¹⁵ Kakal-kalakkán kayu wa maragtùgud ki lintag se dakayu wa Pariseo! Dakayu wa magpì-pimáru! Ata oray battaan nu ya bebay, ay se oray adayyu ya madàdàdà nu basta atán nala oray isa nga akkan Judyu wa maáwis nu wa mangurug kiya kur-kurugan daya Judyu. Ay nu maáwis nu pe yin, ay magbalin ka ababay ya kekariyán na nga maimpiyernu may dakayu gapu kadaya isur-súru nu.

¹⁶ Kakal-kalakkán kayu kurug ta ummán kayu kiya kúláp nga magbaybay. Ta nán nu nga, nu atán tolay nga pagsingánan naya Templo, ay áwan na nga patag yán. Ngamay nu ya balitù ki Templo ya pagsingánan na, ay masápul la tungpálan na ya kari na.

¹⁷ Dakayu wa árig kúláp! Nganna agpà ya kinaugog nu ta! Wayya la nga napà-patag ya balitù may ya Templo nga namagbalin kiya balitù ka napatag ke Dios? ¹⁸ Ay nán nu pe nga, nu pagsingánan naya isa tolay ya agbasuwán ay áwan na nga surbi. Annung na nga di tungpálan tu kari na. Ngamay nu pagsingánan na datu pagbasu kiya agbasuwán, ay masápul la tungpálan na ya kari na. ¹⁹ Ay árig nakúláp kayu wa kurug gin! Wayya la nga napà-patag ya pagbasu may ya agbasuwán nga ittu ya namagbalin kiya pagbasu ka napatag ke Dios? ²⁰ Ay díkod, nu pagsingánan naya isa tolay ya agbasuwán, ay pagsingánan na ya pagbasu se ngámin na atán kitúni. ²¹ Ay nu Templo ya pagsingánan naya isa nga tolay, ay bílang nga pagsingánan na pe ye Dios nga ittu ya magag-agyán kitúni. ²² Ay nu lángit ya pagsingánan naya isa tolay, ay akkan tittu ya lángit ya pagsingánan na nu di pe ye Dios, áta ittu ya mangitur-

turáy kitúni.

23 Kakal-kalakkán kayu wala nga maragtùgud ki lintag se dakayu wa Pariseo. Dakayu wa magpi-pimáru! Napiya mà kurug ta id-idde nu ke Dios ya pagkapúlu daya pangrikádu nu, ngamay akkan nu kuma nga idil-dilig kiyán daya napá-patag kadaya bil-bílin ne Dios, nga ummán kadaya angwa nu ka napiya kadaya kasittolay nu, ya agkallà nu kadaya kasittolay nu se ya angngikurug nu ke Dios. Tú kuma dedi pe daya kinuwkuwa nu win. 24 Dakayu wa árig kúláp pa maragbaybay. Ay tura nu sagátan ya inuman nu, ka angngippà nu ka púrà, ngamay tura nu mán kammin na itangainum daya dadakkal la ul-ulullag.

25 Kakal-kalakkán kayu wala nga maragtùgud ki lintag se dakayu wa Pariseo. Dakayu wa magpi-pimáru! Ugatán nu ya lasi daya akap nu se pinggán nu, ngamay napnu da kadaya nakultit nu kadaya tolay se daya inágum nu. 26 Dakayu wa Pariseo wa árig kúláp! Pagbalinan nu pikam ka nadalus daya inunag daya akap nu se pinggán nu, ay senu magbalin ka nadalus pe yin ya lasi da.

27 Kakal-kalakkán kayu wala nga maragtùgud ki lintag se dakayu wa Pariseo! Dakayu wa magpi-pimáru! Ata ummán kayu kadaya lúbù a napintáan ka pusà.

Napiya ya singan naya lasi da, may ya inunag da, ay pabeg ga tuláng se datu naragit. 28 Dakayu, ay ummán kayu kadayán. Ata namáru kayu kiya agsisíngan daya tolay, ngamay ya ung-unggan nu, ay panagpi-pimáru se iya kinadakè."

Tu nangngagi ne Jesus kitu kapanisán da (Luc 11:47-51)

29 "Kakal-kalakkán kayu wala nga maragtùgud ki lintag se dakayu wa Pariseo! Dakayu wa magpi-pimáru! Ta pinangwa nu datu pagbàbànanan ne Dios kitun se datu namáru wa tolay kitun ka lúbù da. Ay payán nuda pe ka pangpapiya, 30 ay se nu la nán na, 'Nu uwad kami kuma ngala ngin kitu kakowad datu mannákam mi nga nagpatay kadaya pagbàbànanan ne Dios, ay akkan mi kuma nga nepalúbus sa patayán dada,' nán nu. 31 Ay díkod dakayu kampela ngin nin ya nangagi nga pútut dakayu datu nagpatay kadatu pagbàbànanan ne Dios kitun. 32 Ara nu lugud! Balinan nu lugud dala ngin tu negayát datu apuapu nu.

33 Dakayu wa ummán ka gámad idaw wa gangay! Inagdakè nu! Ay makalísi kayu kod pikam mala kiya pannakapánis nu ka impiy-ernu! 34 Ta senu metungpal nu tu ginayatán datu apuapu nu, ay túya mangibon nà

kadaya pagbàbànanan ku se daya nasírib ba tolay ku se daya pagtù-tùgúdan ku kadakayu. Ay patayan nu daya duddúma, ay se ilansa nu ka krus daya duddúma, ay sap-saplit nu daya duddúma kadaya sinagoga nu, ay se nuda pataláwan kadaya il-ileli. ³⁵ Ay díkod dakayu pe ya kidsuwán naya pannakapánis datu apuapu nu gapu kitu inagpatay da kadatu namáru wa tolay. Manggayát kitu Abel la áwan bas-básul la pinatay da, panda kitu Zacarias nga an-anà tu Barakias nga ittu pe tu pinatay nu wa Judyu kitu nagbátán naya Templo se ya agbasuwán. ³⁶ Kagiyan ku kadakayu ya kurug, nga ya pannakapánis gapu kadatun na kinuwkuwa datu apuapu nu, ay midsu kadakayu wa tolay kadedi ya al-algaw."

Sinangítán ne Jesus datu iJerusalem

(Luc 13:34-35)

³⁷ "Dakayu wa iJerusalem! Dakayu wa nagpatay kadatu pagbàbànanan ne Dios kitun se nagtútò kadatu nebon ne Dios kadakayu! Namin-adu wà in na tagge ngala nga mangalmung kadakayu nga ummán kiya angngalukup naya úpa kadaya pippíyà na. May maddi kayu mán kammin," nán na. ³⁸ "Ngamay kídí yin ay piddudoray yala ne Dios sin ya Templo nu. Ay mabaaw win. ³⁹ Ay ya ikagi kadakayu, ay akkan dà

in na masingan panda kiya akasingan nu kammin kiyà, nga ittu yanin ya agkuna nu wa, 'Maday-dáyaw ya umbet ta nebon ne Apu kídí,' nán nu," nán ne Jesus.

24

Tu nangngagi ne Jesus kitu karba natu Templo

(Mar 13:1-2; Luc 21:5-6)

¹ Ay kitu ipappan ne Jesus sin kane lumawán kitu templo, ay umadanni datu tù-tùgúdan na kaggína. Ay netuldu da nga ipassingan ke Jesus tu simbáan se datu báwi kitu amuwág na. ² Ngamay nán na kaggída nga summungbát, "Kurug ga masingan nu pikam ngámin dedi kídí. Ngamay ikagi kadakayu ya kurug, nga áwan nala ya mabansi nga maglànù kadedi nga batu nga di mepúkay," nán na.

Daya umbet ta kaparparigátan

(Mar 13:3-13; Luc 21:7-19)

³ Ay kitu kowad ne Jesus nga magtutúgaw kitu bantay Olivo, ay inumbet datu tù-tùgúdan na nga áwan makam-ammu. Ay nán da kaggína, "Ikagim mán kadakami nu nungay na ya kàwa ngámin datun. Ay se nu nágan daya mà-màwa nga pagilasínán mi kiya ilalbet mu kammin se daya mà-màwa nga pakelasínán mi kiya ipappanda naya ngámingámin," nán da.

⁴ Ay nán ne Jesus nga summungbát kaggída,

“Magtaron kayu! Akkan kayu wa paal-alilaw ki oray iinna. ⁵ Ta adu daya tolay ya umbet ta magkuna nga, ‘Iyà ya Cristo,’ nán da. Ay adu daya tolay ya al-iláwan da. ⁶ Ay magina nu daya maggugubát, ay se madámag nu pe daya maggugubát kadaya sabáli nga il-ileli. Ngamay akkan kayu wa magansing. Ata masápul la màwa pikam dayán. Ngamay akkan pikam ittu ya ipappanda naya ngámingámin. ⁷ Ata maggugubát daya il-íli, ay se maggugubát pe daya il-íli nga iturayán daya à-ári. Ay umbet pe ya pinagguulát, ay se mangyagyag pe kadaya nagbal-baláki ya giyán. ⁸ Ngamay ngámin dedi, ay anggayát tala naya kapar-parigátan nu.

⁹ Kalúsawan dakayu daya tolay gapu kiya angngurug nu kiyà. Ipatiliw dakayu kadaya agtuturáy, ay se dakayu wa par-parigátan. Ay patayan da daya duddúma kadakayu. ¹⁰ Ay túya adu daya mangigsán kiya angngurug da kiyà in. Ay ipatiliw da pe daya kabbulun da ngin, ay se maglilinnùsaw da pe. ¹¹ Ay adu daya umbet ta busid nga pagbàbànanan ne Dios. Ay adu daya al-ililáwan da nga tolay. ¹² Ay gapu ta umadu ya kinadakè, ay mapsílán ya amminya daya tolay kiya isaisa kaggída. ¹³ Ngamay nu iinna ya maketurad

kadayán panda kiya panda na, ay ittu yán ya alà ne Dios. ¹⁴ Ay idi ya Napiya nga Dámag mepanggap kiya angngituráy ne Dios, ay mebàbànan pikam kiya ngámin na kalawagán ta senu mammuwán pikam daya ngámin tolay, ay se yala umbet tin ya ipappanda naya ngámingámin.”

Ya kadamtán na kapar-parigátan

(*Mar 13:14-23; Luc 21:20-24*)

¹⁵ “Ay masingan nu kiya balay ne Dios tu kadásan na masingan nga ummán kitu nepekagi ne Dios kitu Daniel la pagbàbànanan na kitun. (Awátan pà nang din naya magbása.) ¹⁶ Ay nu masingan nu yanin, ay masápul la magkakáwe daya atán ka Judea kadaya ban-bantay. ¹⁷ Ay daya tolay ya mepas-pasmu wa atán ka atap balay da, ay akkan da tagge nga umúlug ga maggalà kadaya kuw-kuwa da nga atán kiya unag balay da. ¹⁸ Ay daya atán kiya komán da, ay akkan da masápul ya mawe ka balay da nga mangalà kiya bádu da. ¹⁹ Ay kiyán na oras ay kakal-kalakkán daya nabùsit se daya atán tagíbi. ²⁰ Ikar-karárag nu wa akkan din kiya aggamiyán na se akkan kiya algaw wa panaggiimáng ya kàwa nayán. ²¹ Ata kiyán na algaw, ay napanat pà-pà nang ya kapar-parigátan daya tolay. Ay áwan pikam ma ummán

kiyán na nakapar-parigátan daya tolay nanggayát kitu nammarsuwa ne Dios kidi ya kalawagán panda kidi, ay se áwan nin ya màwa nga ummán kiyán. ²² Ay nu akkan nala nga kinabib-án ne Dios ya algaw nayán, ay áwan tolay ya mabiyág. Ngamay gapu kadaya píli ne Dios, ay kinabib-án na ya algaw nayán.

²³ Ay nu atán magkuna kadakayu nga, 'Atán kidi ya Cristo!' onu, 'Atán kannán!' nán na, ay akkan nu kurkurugan. ²⁴ Ata atán da umbet ta magpamaráng nga Cristo, se atán da pe magpamaráng nga pagbàbànanan ne Dios. Magipas-passingan da kadaya nakas-kasdáaw pà nang nga mà-màwa ka pangalilaw da kadaya tolay. Ay nu mabal-balín kuma ngala, ay ialilaw da pe daya piníli ne Dios. ²⁵ May kinagi kadakayu mà in ki di na pikam kàwa.

²⁶ Ay díkod oray nu nán da kadakayu wa, 'Atán kitúni ir-ir-er,' nán da, ay akkan kayu wa maw-awe. Ay nu nán da nga, 'Atán kiyán unag kuwartu,' nán da, ay akkan nuda pà-pàgan. ²⁷ Ata ya ilalbet ku kammin na nengágan da kitun ka An-anà Tolay, ay masingan dà ngámin daya tolay! Ummán kiya kilát ta palangán na ya magpíngipíngit oray nu kiya lattakán nala ya paggayátan na," nán na.

²⁸ "Ay oray kawà naya

giyán naya innát, ay atán pe daya karabúngan."

Ya ilalbet naya nengágan da kitun ka An-anà Tolay

(*Mar 13:24-27; Luc 21:25-28*)

²⁹ "Ay nu mabalin nin ngámin dayán na rig-rigát kiyán na al-algaw, ay matay pe yin ya mata, ay se akkan na pumaláng pe yin ya búlán. Ay daya bittuwan ka lán git ay metà nagán da. Ay makínin pe daya duddúma pikam nga atán ka lán git. ³⁰ Ay se yala nga masingan ka lán git ya pagilasínán kiya ilalbet ku, iyà nga nengágan da kitun ka An-anà Tolay. Ay ngámin daya tolay kidi ya kalawagán, ay magpannakit da, ay se dà ala masingan na nengágan da kitun ka An-anà Tolay nga umbet tin na mebulun ki angap. Ay kiyán na oras ay mepassingan ya kinaturáy ku se ya kinadáyaw ku. ³¹ Ay se yala atán magina da nga naggat pà nang nga ummán ka metanggoyob nga ittu pe yanin ya angngibon ku kadaya anghel ne Dios nga mangurnung kadaya ngámin na píli ne Dios nga tolay na nga maggayát kadaya ngámin na giy-giyán kidi kalawagán."

Ya pakelasínán kiya ilalbet kammin ne Jesus

(*Mar 13:28-31; Luc 21:29-33*)

³² "Dam-damdamman nu ya mà-màwa kadaya káyu

wa gígus. Nu maglan-nuway da ngin, ay ammu nu win na tagay yin ya agdagun na. ³³ Ay ummán pe, nu masingan nu win datun na kinag-kagì a mà-màwa, ay ammu nu pe yin na tagay pànang ngin ya ilalbet ku. ³⁴ Ikagì kadakayu wa màwa ngámin dedi kiya akkan pikam katay daya tolay ya sibbiyág kadedi ya al-algaw. ³⁵ Madadál lala ya langit se ya kalawagán ngamay daya bàbànan ku, ay akkan da wayya nga di màwa.”

Awan tolay ya makammu kiya ilalbet kammin ne Jesus (Mar 13:32-37; Luc 17:26-30, 34-36)

³⁶ “Ay nu iya algaw se oras nga kàwa ngámin dayán, ay áwan ya makammu oray daya anghel ne Dios, ay oray iyà a An-anà na, nu di tittu ya Ama. ³⁷ Ya ilalbet ku kammin na nengágan da kitun ka An-anà Tolay, ay ummán kitu nelalbet natu dallis kitu kakowad tu Noa. ³⁸ Ata kadatu al-algaw wa áwan pikam tu dallis, ay mangán se uminum, se maggaattáwa ngala datu tolay panda kitu algaw wa nelalnà tu Noa kitu abay pànang nga biray na. ³⁹ Akkan da tutu wala amammu tu màwa panda kitu nelalbet tu dallis nga ittu tu nangrápun kaggída ngámin. Ay ummán pe kiyán kiya ilalbet ku wa nengágan da kitun ka An-anà Tolay. ⁴⁰ Ay kiyán na oras, ay atán duwa nga lalláki ya magkuwa kiya

komán da. Málà ya isa, ay mabansi ya isa. ⁴¹ Atán duwa nga babbay ya magirid. Ay málà ya isa, ay mabansi pe ya isa.

⁴² Ay túya sissasagána kayu din peyang ta akkan nu wa ammu ya algaw wa ilalbet naya Apu nu. ⁴³ Damdamman nu nga, nu ammu kuma naya ama naya bumalay nu nungay na ki gabi ya ilalbet naya maragtákaw, ay magbantáy kuma ngala ngin ta senu akkan malnà naya maragtákaw ya balay na. ⁴⁴ Ay lugud, masápul la sissasagána kayu peyang, ta umbet tà a nengágan da kitun ka An-anà Tolay kiya oras sa akkan nu wa aggin-indag kiyà.”

Ya mapiyár ra asassu se iya akkan

(Luc 12:41-48)

⁴⁵ “Ya mapiyár se nasírib ba asassu, ay aggína ya pakammuwan naya apu na kadaya páda na nga asassu. Aggína ya magpangán kadaya duddúma nga asassu kiya oras sa pinagkakán da. ⁴⁶ Maganggam yán na asassu wa dangan naya apu na nga ummán kiyán ya kukkuwaan na. ⁴⁷ Ay kurug ya ikagì kadakayu nga aggína ya pakammuwan natu apu na kadaya ngámin na kuwkuwa na. ⁴⁸ Ngamay nu ya nadakè a asassu, ay nán na kiya uray na, ‘Mabayág pikam, ay se yala umbet tu apù,’ nán na. ⁴⁹ Ay

se na ngala nga gayatán pagraw-rawtán daya páda na nga asassu, ay se yala pe yin na mawe mepangapangán se mepaggiinum kadaya maging-inglaw. ⁵⁰ Ay se yala nga umbet tu apu na kiya algaw wa akkan na nga panaggin-indag, ay se kiya oras sa akkan na nga am-ammu. ⁵¹ Ay panísan tutu wala natu apu na, ay se na ngin na ibiláng kadaya managpi-pimáru. Ay ippan na pe yin kitu giyán da. Ay kiyán na giyán, ay magngarngarasiyat se sumángit da,” nán ne Jesus.

25

Ya pangárig panggap kadaya sangapúlu wa babbalásang

¹ “Ya kálà nu kiya pangiturayán ne Dios, ay meárig kiya annabat daya sangapúlu wa babbalásang kiya mangatáwa. Ay dedi ya babbalásang, ay siddidilág da ngámin. ² Ngamay ya limma kaggída, ay umangang-ang da. Ay datu limma ay nasírib da. ³ Ay datu umangang-ang, ay nagtagidilág da pe, ngamay akkan da nga nangalà ka sagáma da nu mamminán da ka agás. ⁴ Ngamay datu nasírib, ay nangalà da pikam ka agtangabutilya da nga agás nga sagáma da. ⁵ Ay nabayág se yala inumbet tu mangatáwa, ay tútu nadà-dappán datu

babbalásang, ay díkod nagkakatúduug da ngámin.

⁶ Ngamay kitu túlad tu gabi yin, ay uwad kinumraw wa nán na, ‘Atán nin tu mangatáwa! Sabtan nu win!’ nán na. ⁷ Ay nalukág datu sangapúlu wa babbalásang, ay se da nga kappiyánan datu dilág da. ⁸ Ay nán datu umangang-ang kadatu nasírib ba babbalásang, ‘Iddán dakami mán ka agás ta natayán kami yin,’ nán da. ⁹ Ngamay nán datu nasírib ba summungbát, ‘Akan kid da umanáy kadátada ngámin ya nesagána mi nga agás! Mawe kayu wala ngin na gumátang ka agás nu kadaya sininda,’ nán da. ¹⁰ Ngamay kitu likud da nga gumátang, ay inumbet pe yin tu mangatáwa, ay díkod datu nasírib ba babbalásang, ay netangalnà da pe yin kaggína kitu pagsasay-ammán, ay se da pe yin na gipán tu gagyangán.

¹¹ Ay kane daddán, ay inumbet pe yin datu umangang-ang. Ay nán da, ‘Apu, lútán dakami mán,’ nán da. ¹² Ngamay nán natu mangatáwa, ‘Akan takayu mà kurug am-ammu!’ nán na.”

¹³ Ay se yala nán ne Jesus, “Magsagána kayu lugud, áta akkan nu wa ammu ya algaw se oras sa ilalbet ku nga nengágan da ka An-anà Tolay,” nán na.

Ya pangárig mepanggap kadaya asassu wa napiyáran

ka pirà

(*Luc 19:11-27*)

¹⁴ “Ata ya kàwaán na kiya pangiturayán ne Dios, ay meárig kiya kinuwa naya isa nga toláy ya nawe kiya adayyu wa íli. Kitu ipapan na ngin, ay inayabán na datu asassu na, se na nga ikípát ta ipiyár kaggída tu pirà na. ¹⁵ Ay niddán na ka limma ríbu tu isa, ay duwa ríbu kitu mekàduwa, ay se maríbu kitu mekàlu. Ata sigun kitu kabailán da kampela ngin nin. Ay se la nawe yin. ¹⁶ Ay tu niddán ka limma ríbu, ay dágus na ngala nga nenigúsiyu tu pirà na. Ay nakaganansiya ka limma ríbu pe. ¹⁷ Ay ummán pe tu mekàduwa, nakaganansiya ka duwa ríbu pe. ¹⁸ Ngamay itu asassu wa niddán ka maríbu, ay nawe na nga nekubkob kitu lusà tu pirà natu apu na.

¹⁹ Ay kane mabà-bayág ka panda, ay inumbet tin tu apu da nga maningan kadatu pirà na nga nepiyár na kadatu asassu na. ²⁰ Ay ya inumbet ta nunna, ay tu niddán na ka limma ríbu písus, ay se na nga idde tu pirà kitu apu na. Ay nán na, ‘Apu, nakaganansiya tu limma ríbu wa niddem kiyà ka limma ríbu pe,’ nán natu asassu. ²¹ Ay, ‘Pàgan ku ya kinuwám,’ nán natu apu na. ‘Namáru ka se mapiyár ka nga asassu,’ nán na. ‘Ay gapu ta mapiyár ka kiya bittì ala nga bánag, ay ikaw ya pakammuwan ku kadaya

dadakkal la bánag. Umbet ka ta mepaganggam ka kiyà nga apu mu,’ nán na.

²² Ay se yala umbet pe yin tu niddán ka duwa ríbu. Ay nán na, ‘Apu, niddán nà kitun ka duwa ríbu, ay tú idi ya ganansiyà, duwa ríbu písus pe,’ nán na. ²³ Ay nán tu apu, ‘Pàgan ku ya kinuwám! Namáru ka se mapiyár ka nga asassu. Ay gapu ta mapiyár ka kiya bittì ala nga bánag, ay ipindu ku pe kikaw daya dadakkal la bánag. Ay umbet ka ta mepaganggam ka kiyà, nga apu mu,’ nán na.

²⁴ Ay inumbet pe yin tu niddán ka maríbu wa písus. Ay nán na kitu apu na, ‘Apu, ammù a narungat ka. Ganiyan mu ya akkan mu wayya netugnu, ay se burásan mu ya búnga naya akkam nemúla. ²⁵ Ay gapu ta mansing ngà kikaw, ay túya nekubkob ku tu pirà mu. Ye kam idi tu pirà mu,’ nán na. ²⁶ Ay nán natu apu na kaggína, ‘Nadakè ka se nasadut ka nga asassu! Ammum lugud din na ganiyan ku ya oray akkan ku wa netugnu, ay se burásan ku ya akkan ku wa nemúla, ²⁷ ay turám lugud da di nebangku ya pirà ku ta senu atán kuma ngin ya an-anà na kídi ya naggulli ku!’ nán na. ²⁸ Ay tútu nán na kadatu duddúma nga asassu na, ‘Alà nu ya pirà kaggína, ay se nu idde kiya asassu wa atán sangapúlu ríbu na,’ nán na,”

nán ne Jesus. ²⁹ “Ata daya makammu kiya nepiyár kaggída, ay maamúngán pikam, ay umadu pànanng ya atán kaggída. Ngamay daya akkan makammu kiya nepiyár kaggída, ay màpoli kammin tu nepiyár kaggída. ³⁰ Ay nán tu apu manin, ‘Ay kidi yin, ippan nu ya áwan sur-surbi nga asassu kiyán kiya kagibattán kiya lasi. Ay sumángit daya tolay kiyán, ay se magngar-ngarasiyat da.’ ”

Ya amagsisibna ne Jesus kadaya ngámin tolay

³¹ “Ay nu umbet tà a nengágan da kitun ka Ananà Tolay, ay kabbulun ku daya anghel ne Dios. Ay kiyán na ilalbet ku, ay mepassingan ya kinaDios ku, ay se ittu pe yanin ya nadáyaw wa angngituráy ku. ³² Ay ngámin daya tolay kidi kalawagán, ay maur-urnung da kiya àráng ku. Ay pagsisibnaan kuda nga ummán kiya ammagsisibna naya magpas-pastor kadaya karneru se kalding. ³³ Ay daya árig karneru, ay pabegan kuda kiya padne diwanán ku. Ay daya árig kalding, ay pabegan kuda kampela ngin nin pe kiya padne kasígid ku.

³⁴ Ay iyà nga Ari da kiyanin, ay nán ku kadaya atán ki padne diwanán ku, ‘Dakayu wa inanggam naya Amà, ay umbet kayu! Ta magyán kayu win kiya

pangiturayán na nga nesag-sagána kadakayu oray kitu akkan pikam nàwa idi ya kalawagán. ³⁵ Ata kitu nabisin nà, ay pinangán dà. Ay kitu aggasikkinum ku ay pinenum dà. Ay oray agtangeli yà kadakayu, ay pinalnà dà. ³⁶ Ay kitu áwan ku bádu, ay binaduwán dà. Ay kitu inagtakit ku, ay tinalimaduwán dà. Ay kitu nekebálud ku, ay sinù-sùbangán dà,’ nán ku kaggída.

³⁷ Ay se da la nán kiyà pe dayán na namáru, ‘Kannungay na pe Apu ya inakasingan mi nga nabisin ka, ay se mika pinangán? Ay kannungay na pe ya inag-gasikkinum mu wa pinenum mika? ³⁸ Ay kannungay naya inakasingan mi kikaw wa agtangeli ka, may pinalnà mika? Ay kannungay na pe ya nekalàbuwán mu wa binaduwán mika? ³⁹ Ay se kannungay na pe ya nekabálud mu wa sinù-sùbangán mika, se ya inakasingan mi kikaw nga nagtakit nga tinalimaduwán mi?’ nán da. ⁴⁰ Ay iyà nga Ari da, ay nán ku pe ya sumungbát kaggída, ‘Ikagì kadakayu nga gapu ta kinuwa nu dayán kadedi ya nababa nga wawwági ay bítáng kinuwa nu pe kiyà,’ nán ku kaggída.

⁴¹ Ay se ku la nga kagiyan kadaya atán ki padne kasígid ku, ‘Magtálaw kayu kiyà, dakayu wa kalúsawan

ne Dios. Mawe kayu kiya apuy ya akkan mataatay nga nesag-sagána ke Sairu se kadaya itur-turayán na. ⁴² Ta kitu nabisin nà, ay akkan dà a pinangán, ay se kitu sikkinum mà, ay akkan dà pinenumán. ⁴³ Agtangeli yà kadakayu, ngamay akkan dà a pinalnà. Nalábuwán nà may di dà binaduwán. Nagtakit tà may akkan dà tinalimaduwán. Ay akkan dà pe ya sinù-sùbangán kitu nekabálud ku,' nán ku kaggída.

⁴⁴ Ay nán da pe nga sumungbát, 'Apu, kanungay naya nakasingan mi kikaw wa nabisin, onu nagasikkinum, onu agtangeli ka onu magtakit ka onu nabálud ka, ngamay akkan mika nga sinengán?' nán da. ⁴⁵ Ay nán ku pe sumungbát kaggída, 'Kagiyan ku kadakayu nga, gapu ta akkan nu wa kinuwa dayán kadedi ya kababaán na wawwági, ay bílang akkan nu wa kinuwa pe kiya.'

⁴⁶ Ay se da la nga mippan kiya pakapanísán da ka áwan panda. Ngamay nu daya namáru, ay mawe da kiya pakabiyágan da ka áwan panda," nán ne Jesus.

26

Ya aggutad da nga mamatay ke Jesus

(*Mar 14:1-2; Luc 22:1-2; Jn 11:45-53*)

¹ Ay kane din na mabalin ne Jesus nga magkakagi kadatun na nesur-súru na, ay nán na kadatu tù-tùgúdán na, ² "Ammu nu wa duwa ngalgaw wala ngin, ay se yala màwa ya piyasta*. Iyà nga nengágan da kitun ka An-anà Tolay, ay ipatiliw dà, ay se dà a ilansa ki krus," nán na.

³ Kitun na oras, ay nagguurnung datu apu datu pappádi se datu pangmanàman datu Judyu kitu balay ne Caifas nga nangátu wa pádi. ⁴ Ay se da nga naggaamomanán nu mapaanna ya kuwaan da ta senu nalingad ya anniliw da ke Jesus se ya ammatay da kaggína. ⁵ Ay nán da nga, "Akkan tada nga ipàmu kiya piyasta ta magariquddò daya tolay," nán da.

Tu nangngípu natu babay ke Jesus ka talibangug

(*Mar 14:3-9; Jn 12:1-8*)

⁶ Ay kane atán de Jesus ka Betania kitu balay de Simon, tu naglappang kitun, ⁷ ay uwad babay ya nangitúgut ka tangabutilya nga nangína pànanang nga talibangug. Ay kane atán ne Jesus nga magtutúgaw wa mangán, ay inumbet tu babay, ay se na nga isiyasiyà tu talibangug

* **26:2** 26:2 Ya piyasta nga nán na kídi ay ittu ya angsilibrár da kitu nanglàtaw ne Apu kadatu Hebreo kane patayan na ngámin datu manákam nga annánà a lalláki ka Egipto kitu kakowad tu Moses.

kitu úlu ne Jesus. ⁸ Ngamay kane masingan datu tù-tùgúdán na tu kuwaan natu babay, ay nalùsaw da nga nán da, "Taanna, tura na nga dadàlan ya talibangug kiyán? ⁹ Adu kuma ya paglakúwán na kiyán nu iláku na, ay se na nga idde kuma ya pirà kadaya napubri," nán da.

¹⁰ Ay ammu ne Jesus tu kag-kagiyan da, ay tútu nán na kaggída, "Taanna, tura nu wa lùsawan ya babay ta, ay napiya mà ya kinuwa na kiyà! ¹¹ Daya napubri, ay kabul-bulun nuda peyang, ngamay nu iyà, ay akkan. ¹² Kídi ya inangngípu na kiyà kídi ya talibangug ay ittu ya angngisagána na kiyà kiya pannaketaman ku. ¹³ Ay ikagi kadakayu nga oray kawà na kídi kalawagán ya kebàbànanan naya Napiya nga Dámag, ay mebàbànan pe ya kinuwa nedi ya babay ka panamdammán da kaggína," nán ne Jesus.

Tu angngipatiliw ne Judas ke Jesus

(*Mar 14:10-11; Luc 22:3-6*)

¹⁴ Ay se yala nga nawe kadatu ap-apu datu pappádi tu isa kadatu sangapúlu se duwa, tu nagnágan ka Judas Iscariote. ¹⁵ Ay nán na kaggída, "Nágan naya idde nu kiyà nu mepatiliw ku kadakayu we Jesus?" nán na. Ay tútu tinangdánan da ka tallu púlu wa pinaláta nga silber. ¹⁶ Ay díkod,

nanggayát kitun, ay isin-gasingan na ngin ya angngipatiliw na ke Jesus.

Tu nepanggidám ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na kitu piyasta

(*Mar 14:12; Luc 22:7-14, 21-23; Jn 13:21-30*)

¹⁷ Ay kitu nunna nga algaw natu piyasta nga angngán da ka sinápay ya áwan pambalád, ay inumbet datu tù-tùgúdán ne Jesus. Ay nán da kaggína, "Kawà na nga balay ya piyám ma pangisaganáan mi ka panggidám tada kídi nga piyasta?" nán da. ¹⁸ Ay nán na kaggída, "Mawe kayu kiya ili, ay se nu wala nga sapúlan nge kuwa. Ay ikagi nu kaggína nga nán nu, 'Nán ne Misturu nga inumbet tin tu oras na. Ay idi balay mu kanu ya panggidáman mi kídi nga piyasta,' nán nu," nán ne Jesus. ¹⁹ Ay kinurug datu tù-tùgúdán na tu nebílin na kaggída. Ay tútu nawe da nga nesagána tu panggidáman da kitun na piyasta.

²⁰ Ay kane gabi yin, ay nagdudúwa de Jesus se datu sangapúlu se duwa nga tù-tùgúdán na nga mangán. ²¹ Ay kitu kowad da ngin na magkakán, ay nán ne Jesus kaggída, "Ipà-painunnà a ikagi kadakayu, nga atán kadakayu ya mangipatiliw kiyà," nán na. ²² Ay tútu nagpannakit da pà nang ngámin. Ay nán tu isaisa kaggída, "Akkan iyà yán, Apu" nán da.

23 Ay summungbát te Jesus nga nán na, “Tu negindán kiyà nga nangidnat kitu sinápay na kitu malúkung, ay aggína ya mangipatiliw kiyà.” 24 Ngamay màwa mà kammala ngin nin kiyà nga nengágan da kitun ka An-anà Tolay ya ummán kitu nán naya nesúrát ta bàbànan ne Dios mepanggap kiyà. Ngamay kakal-kalakkán ya tolay ya mangipatiliw kiyà. Napi-piya kuma ngala kaggína nu akkan tagge neanà,” nán na.

25 Ay tu Judas nga ittu tu mangipatiliw kaggína, ay nán na, “Apu, iyà nád ya nán mu?” nán na. Ay nán ne Jesus kaggína, “Nakagi mu win!” nán na.

Tu nuddi ya nanggidám ne Apu

(*Mar 14:22-26; Luc 22:15-20; 1 Cor 11:23-25*)

26 Ay kitu agkakán da, ay nangalà e Jesus ka sinápay, ay se yala nagiyáman ke Dios, ay se na sinappitap-pig se na nekípát kadatu tù-tùgúdán na nga nán na, “Alà nu ta kanan nu. Tú idi ya baggi,” nán na.

27 Ay se na la pe ya inalà tu binásu wa inuman da, ay se yala nagiyáman. Ay se na nidde kaggída nga nán na, “Uminum kayu ngámin kídi,” nán na. 28 “Ta tú idi ya dágà a katungpálan naya baru nga kari ne Dios kadaya tolay. Mearúyut ya dágà ta senu mapakawan daya bas-básul daya adu wa tolay. 29 Ay ikagi kadakayu

nga akkan nà in na uminum kídi ya mainum nga nàwa ki digu búnga úbas, panda kiya angnginum ku manin kídi nga kabulun takayu win kiya pangiturayán naya Amà.”

30 Ay kane mabalin da nga mangansiyon ka isa nga kansiyon, ay lummawán da, ay se da mawe kitu bantay Olivo.

Nepainunna ne Jesus nga kinagi ya angngituláyaw ne Pedro kaggína

(*Mar 14:27-31; Luc 22:31-34; Jn 13:36-38*)

31 Ay nán ne Jesus kaggída, “Kídi nga gabi, ay pag-tataláwan dà ngámin gapu kiya màwa kiyà. Ata atán na nesúrát kiya bàbànan ne Dios nga nán na,

‘Patayan ku ya magtag-tagasingan kadaya karneru, ay masip-siparà daya karneru,’ nán na,” nán ne Jesus. 32 “Ngamay nu lumtu wà in, ay inunnaán takayu ka Galilea,” nán na.

33 Ay nán ne Pedro kaggína, “Ay oray nu pagtataláwan daka ngámin gapu kiya màwa kikaw, ay akkan taka paglikudán,” nán na. 34 Ngamay nán ne Jesus kaggína, “Kagiyan ku kikaw ya kurug nga, kídi ya gabi, ki di pikam aggiittaráut daya anù kiya dannì láwa ay namiluwán nà in na netuláyaw,” nán na. 35 Ay nán manin ne Pedro, “Oray nu metangatay yà kikaw, ay

kurug ga akkan taka nga ituláyaw," nán na. Ay ittu pe yán tu kinagi ngámin datu tù-tùgúdán na.

Tu nagkar-karárag ne Jesus ka Getsemani

(*Mar 14:42; Luc 22:39-46*)

³⁶ Ay se yala manin na nawe de Jesus kitu giyán na Getsemani. Ay nán na kadatu tù-tùgúdán na, "Magtutúgaw kayu wala kídi ta mawe yà a magkarárag kitúni," nán na.

³⁷ Ay nebulun na de Pedro se datu duwa nga annánà tu Zebedeo. Ay nanggayát ta mariribù, ay magpannakit pà nang pe. ³⁸ Ay nán na kaggída, "Magpannakit tà pà nang, ay ummán nà ka matay gapu kídi ya pannakit ku. Magbansi kayu kídi ngamay mepagpúyát kayu kiyà," nán na.

³⁹ Ay nawe kitu ad-adayyu, ay se la nagukkab kitu lusà, ay se yala magkarárag, nga nán na, "Ama, nu mabalin kuma ngala, ay ilísi nà kídi ya pannakatay ku, ngamay akkan ya piyán ku ya masúrut, nu di ya piyán mu kampela ngin," nán na.

⁴⁰ Ay kane magulli kitu giyán datu tallu wa tù-tùgúdán na, ay dinatang nada nga magkakatú dug. Ay nán na ke Pedro, "Pedro akkan nu mabaal gane, ya mepagpúyát kiyà ka oray isa ngala nga oras? ⁴¹ Magpúyát kayu, ay se magkarárag kayu ta senu malisiyán nu din daya kepar-paroán nu.

Kurug ga piyán nu kiya uray nu ya akkan meparò ngamay nakapsut ya baggi nu," nán na.

⁴² Ay pinidduwa na manin tu nawe nagkar-karárag kitu ad-adayyu. Ay nán na nga nagkarárag, "Ama, nu akkan mabalin na di màwa idi kiyà, ay ya piyám mala ya màwa," nán na.

⁴³ Ay inumbet manin kitu giyán datu tù-tùgúdán na, ay dinatang nada manin na magkakatú dug ta akkan da nga marngát datu mata da.

⁴⁴ Ay díkod, pinanáwan nada, ay se yala nawe nagkarárag. Ay ittu kam tu nekagi na kitu karárag na kídi ya kapamìlu na.

⁴⁵ Ay se yala inumbet kadatu tù-tùgúdán na, ay nán na kaggída, "Matú dug kayu pikam ma magimáng? Inumbet tin tu oras sa anngipatiliw da kiyà a nengágan da kitun ka An-anà Tolay kadaya maragbásul. ⁴⁶ Bumángun kayu ta mawe tada ngin. Sinnan nu kod. Atán nin tu mangipatiliw kiyà," nán na.

Tu nanniliw da ke Jesus

(*Mar 14:43-50; Luc 22:47-53; Jn 18:3-12*)

⁴⁷ Ay kitu akun-oni pikam ne Jesus, ay inumbet tu Judas nga isa kadatu san-gapúlu se duwa nga tù-tùgúdán na. Ay kabbulun na datu adu wa tolay ya nagtagiampiláng se nagtagipapangkur nga ittu datu nebon datu ap-apu datu pappádi se datu pangmanàman datu

Judyu. ⁴⁸ Ay tu Judas nga ittu tu mangipatiliw kaggína, ay nekagi na ngin ya pakam-muwán datu tolay ke Jesus. Ata nán na kaggída, “Ya tolay ya umàán ku, ay aggína ngin. Dugkamman nu!” nán na. ⁴⁹ Ay díkod kane umbet, ay nagkaw-át ke Jesus se na nán, “Mapaanna ngin, Misturu?” nán na, ay se na nga ummàán. ⁵⁰ Ay nán ne Jesus kaggína, “Opun, kuwaan mu win ya gákat mu kídi,” nán na.

Ay se yala nga dummarup datu tolay, ay se da tiniliw nge Jesus. ⁵¹ Ay inásut natu isa kadatu kabbulun ne Jesus tu ampiláng na, ay se na nga kintab tu asassu natu nangátu wa pádi. Ay nataptáp pala tu talínga na. ⁵² Ngamay nán ne Jesus kaggína, “Ippáy mu kammin ya ampiláng mu kiya balay na, áta daya magtag-tagiampiláng ka ipapatay da, ay ampiláng pe ya katayán da,” nán na. ⁵³ “Dálin nu kid nga akkan ku annung ya makigdù kiya Amà, ay se dágus sala nga mangibon ka rinibu-ribu wa anghel na?” nán na. ⁵⁴ “Ngamay nu ittu yán ya kuwaan ku, ay mapaanna lugud ya kàwa kurug daya bàbànan ne Dios nga nesúrát? Ay nán na mà nga màwa dedi!” nán na.

⁵⁵ Ay se yala nán ne Jesus kadatu adu wa tolay, “Tirung ngà ka nán nu ta! Ta tura kayu wa nagtagiampiláng se nag-

tagipapangkur ra inumbet ta maniliw kiyà! Atán nà mà peyang kiya algaw wa magtùgud kiya Templo, ay tura dà akkan na tiniliw kitun kam?” nán na. ⁵⁶ “Ngamay nàwa dedi ta senu màwa datu nesur-súrát datu pagbàbànanan ne Dios kitun,” nán ne Jesus.

Ay se nagtataláwan datu tù-tùgúdán na. Ay piniddudoray da ngala ngin.

Tu nangbustigár da ke Jesus kitu balay natu nangátu wa pádi

(*Mar 14:53-65; Luc 22:54-55, 63-71; Jn 18:13-14, 19-24*)

⁵⁷ Ay se da la nippan ne Jesus kitu balay ne Caifas nga nangátu wa pádi, áta ittu tu nagguurnúngán datu maragtùgud ka lintag se datu pangmanàman da. ⁵⁸ Ay gummunud pe ye Pedro may nagpal-palodi yala panda kitu amuwág tu balay natu nangátu wa pádi. Ay kane atán kitu amuwág gin, ay nepagtutùgaw kadatu guwardiya ta sinnan na nu nágan tu màwa.

⁵⁹ Ay ngámin datu apapu datu pappádi se datu pangmanàman da se datu maragtùgud ki lintag ga nagguurnung kitúni, ay magsapsápul da ka oray busid dala ngin na ipabásul da ke Jesus ta senu mabalin da nga papatay. ⁶⁰ Ngamay áwan da nga mas mà oray nu adu win datu nagsistígu ka busid. Ay se yala uwad duwa tolay ya nagsíkád. ⁶¹ Ay nán da, “Nán nedi ya tolay nga mabalin

na kanu wa gabbán ya Templo, ay se na ipasíkad kanu kammin kiya unag tallu wal-gaw,” nán da.

⁶² Ay nagsíkad tu nangátu wa pádi se na nán ke Jesus, “Inna ya mesungbát mu kiyán na ipabásul da kikaw?” nán na. ⁶³ Ngamay akkan nagun-úni ye Jesus. Ay nán manin tu nangátu wa pádi kaggína, “E Dios ay maggigina kidi. Ikagim lugud tutu wala kadakami nu kurug ga ikaw ya An-anà ne Dios nga ittu ya Cristo?” nán na.

⁶⁴ Ay tútu nán ne Jesus kaggína, “Ay kinagi mu mà in,” nán na. “Ngamay ik-agì pe kadakayu nga, mang-gayát kidi yin ka panda, ay mammuwán nu nga iyà nga nengágan da kitun ka An-anà Tolay, ay magtugaw wà kiya padne diwanán ne Dios. Ay masingan nu pe nga umbet tà a mebulun ki angap nga maggayát ka lángit,” nán na.

⁶⁵ Ay kane magina natu nangátu wa pádi tu kinagi ne Jesus, ay pinisi na tu bádu na kampela ngin nin.† Ay se na nán, “Pangirupát na ke Dios datu kinag-kagi na á! Akkan tada masápul lin daya sistígu, áta nagina nu mà in ya angngirupát na ke Dios. ⁶⁶ Ay nágan naya nán nu?” nán na kadatu kabbulun na. Ay, “Masápul la matay a, ta ittu mà yán ya rabbang na gapu kiya

básul na,” nán da nga sum-mungbát.

⁶⁷ Ay se da nga linutában tu murang na, ay se da pe ya sulusúlung. Ay timpit pe datu duddúma. ⁶⁸ Ay nán da ke Jesus nga sikkaamítang, “Gattuam mán lugud Cristo nu iinna ya nampit kikaw!” nán da.

Tu nangngituláyaw ne Pedro ke Jesus

(*Mar 14:66-72; Luc 22:56-62; Jn 18:15-18, 25-27*)

⁶⁹ Ay e Pedro, ay uwad da magtutúgaw kitu lasi, kitu amuwág natu agbustigarán da. Ay ummadanni kaggína tu isa nga babay ya asassu. Ay nán na, “Ikaw pe tu kabul-bulun ne Jesus nga iGalilea á!” nán na. ⁷⁰ “Akkan ku am-ammu ya kag-kagiyam,” nán ne Pedro nga nagtuláyaw kaggída ngámin.

⁷¹ Ay nawe manin kitu balkon, ay uwad manin na nakasingan kaggína nga asassu wa babay. Ay nán natu babay kadatu atán kitúni, “Kabulun ne Jesus nga iNazaret ide ya tolay,” nán na. ⁷² Ay nagtuláyaw manin ne Pedro. “Am-ammù kadi yán na tolay,” nán na nga nesipata.

⁷³ Ay kane daddán manin, ay umadanni datu tolay ya atán kitúni ke Pedro. Ay nán da, “Kurug mà nga isa ka kaggída, áta melásin nala kiya áyug naya panaggun-únim,” nán da. ⁷⁴ Ay

† **26:65** 26:65 Ittu idi ya angngipassingan da kitun kiya akarungat da pà nang.

tútu pinagsingánan na ngin tu baggi na nga nagsipata. “Akkan ku am-ammu yán na tolay,” nán na.

Ay ittu pe tun tu inaggitaráut datu anù. ⁷⁵ Ay se ittu pe yin tu inakadamdam ne Pedro kitu kinagi ne Jesus kaggína nga, “Kiya di pikam ma nakapagittaráut daya anù, ay namiluwán nà in na netuláyaw,” nán na. Ay tútu lummawán ne Pedro, ay se tutu wala nga summángit.

27

Tu nanggippan da ke Jesus ke Pilato

(*Mar 15:1; Luc 23:1-2; Jn 18:28-32*)

¹ Ay kane pagbarngát, ay nagguumomán datu ap-apu datu pappádi se datu pangmanàman datu tolay nu paannán da tu mangipapatay ke Jesus. ² Ay tútu piníngil da tu íma na se da ippan ke Gobernador Pilato.

Tu nagpattal ne Judas
(*Apos 1:18-19*)

³ Ay kane mammuwán tu Judas, tu nangipatiliw ke Jesus, nga patayan da nge Jesus, ay nakappoli. Ay tútu nawe na ipatulli tu tallu púlu wa pinaláta nga silber ka-datu ap-apu datu pappádi se datu pangmanàman da.

⁴ Ay nán na, “Nagbásul là ta turà a nepatiliw kadakayu ya áwan bas-básul la tolay!” nán na. Ngamay nán da, “Ay nágan naya biy-biyáng mí kiyán. Ikaw ya makammu

kampela kiyandin,” nán da. ⁵ Ay nebàbà tu Judas datu piniláta nga silber kitu giyán templo, ay se yala nawe ya nagbísin na nagpattal.

⁶ Ay díkod inurnúngán datu pappádi datu piniláta nga silber. Ay nán da, “Meallang kiya lintag tada ya mangippáy kiya pirà kiya kága Templo, áta báyad naya biyág naya isa nga tolay,” nán da. ⁷ Ay tútu naggaamomanán da nu paannán da tu silber. Ay negátang da kitu lusà natu magkuwa ka bánga nga ittu tu kinuwa da nga kampusantu datu agtangeli. ⁸ Ay ittu tu gapu na nga Lusà Dága ya nepangágan kitun na lusà ka panda kadedi ya al-algaw.

⁹ Ay díkod nàwa kurug tu kinagi natu Jeremias nga pagbàbànanan ne Dios kitun nga nán na kidi, “Inalà da tu tallu púlu wa pinaláta nga silber nga báyad naya biyág naya isa nga tolay, nga daya duddúma nga iIsrael kam ya nangbanor kaggína. ¹⁰ Ay se da nga negátang ka lusà natu maragkuwa ka bánga nga ummán kitu nán ne Dios nga kuwaan ku,” nán na.

Tu nangbustigár ne Pilato ke Jesus

(*Mar 15:2-5; Luc 23:3-5; Jn 18:33-38*)

¹¹ Ay atán ne Jesus sin kitu àráng natu gobernador. Ay nán natu gobernador ra namustigár kaggína, “Ikaw ya ári daya Judyu?” nán na.

Ay nán ne Jesus nga sum-mungbát, “Kinagi mu mà ya kurug,” nán na.

¹² Ngamay nu datu ap-apu datu pappádi se datu pangmanàman da tu mamustigár kaggína, ay áwan na nga isung-sungbát kaggída. ¹³ Ay tútu nán ne Pilato kaggína, “Akkan mu agpà magina daya ipab-pabásul da kikaw!” nán na. ¹⁴ Ngamay áwan tútu wala nga nesung-sungbát ne Jesus kadatu ipabásul da kaggína. Ay tútu pagballà pà nang tu gubernador.

Tu angngipapatay da ke Jesus

(*Mar 15:6-15; Luc 23:13-25; Jn 18:39-19:16*)

¹⁵ Ay ki peyang nga piyasta, ay nepagangay kitu gubernador ya mangi-palawán ka isa nga bálud nga pepalawán da tolay kaggína. ¹⁶ Ay kitun ay uwad bálud da nga nagdin-dinnámag ya kinadakè na. Ya ngágan na ay Barrabas. ¹⁷ Ay kane maur-urnung ngin datu tolay, ay saludsúdán ne Pilato da ngin nga nán na kaggída, “Inna ya piyán nu wa ipalawán ku?” nán na. “E Barrabas onu e Jesus nga nengágan ka Cristo?” nán na. ¹⁸ Ata ammu na nga nedarum mala datu tolay ye Jesus kaggína gapu wala kiya ásil da.

¹⁹ Ay ya isa pe, kitu kakowad ne Pilato wa mag-tutúgaw kitu tugaw na nga magbustigár, ay nepekagi

natu atáwa na kaggína nga nán na, “Akkan ka nga mepagbiy-biyáng kiyán na tolay ya áwan bas-básul. Ata nagpannakit tà gapu ki tagenap ku mepanggap kaggína.”

²⁰ Ay datu ap-apu datu pappádi se datu pang-manàman da, ay nesug-sugsug da datu tolay ta senu e Barrabas tu pepalawán da, ay e Jesus, ay papatay da. ²¹ Ay nán ne gubernador ra nagsaludsud kaggída, “Inna kadedi ya duwa ya piyán nu ipalawán ku?” nán na. Ngamay, “E Barrabas!” nán da nga summungbát. ²² Ay nán ne Pilato kaggída, “Ay nágan lugud ya kuwaan ku ke Jesus nga nengágan ka Cristo?” nán na. Ngamay nán da ngámin, “Pelansám ki krus,” nán da. ²³ “Taanna ta?” nán na. “Nágan naya básul na ta?” nán na. Ngamay kinggat da mán kammin na nesar-sáraw ya, “Pelansám ki krus!” nán da.

²⁴ Ay tútu, kane mam-muwán ne Pilato nga áwan na kammala nga màwa ngin, ay nagpálà ka danum, ay se yala nga nagbaggu kitu àráng datu tolay nga nán na, “Awan ku win na biy-biyáng kiya pannakatay nedi ya tolay ya áwan básul. Dakayu kampela ngin nin ya makammu,” nán na. Ata nasingan na pe yin na magariquddò datu tolay yin. ²⁵ Ay nán ngámin datu tolay ya nesungbát kaggína,

“Dakami se daya annàna mi yala ya magsungbát kiya pannakatay na!” nán da.

²⁶ Ay díkod, nepepalawán na nge Barrabas. Ay e Jesus, kane mabalin na nga pas-aplit, ay neáwat na kaggída ta senu ilansa da ki krus.

Tu nammà-paultu datu suldádu ke Jesus

(Mar 15:16-20; Jn 19:2-30)

²⁷ Ay díkod inalà datu suldádu ne gubernador nge Jesus kitu balay tu gubernador, ay se da nga inaribungbong, aggída nga tanga-batalyon. ²⁸ Linàbuwán da, ay se da nga binaduwán ka dag-daggáng nga bádu. ²⁹ Ay se da pe ya nangilung kadatu pas-pasanga nga sirrarasi, ay se da nga ipasagápaw kaggína. Ay se da pe ya nepikkam kitu diwanán na íma na tu tàdukud.* Ay se da nagpalintud kitu àráng na nga nán da, “Madáyaw ya ári daya Judyu!” nán da nga pangug-og kaggína. ³⁰ Ay se da manin na linut-lutában. Inalà da pe tu tàdukud, ay se da ipangkur kitu úlu na. ³¹ Ay kane mabalin da tu mamà-paultu kaggína, ay linàbu da kammin tu nepabádu da kaggína, ay se da ipabádu kammin tu bádu na. Ay se da nga nelawán ta mawe da ngin na ilansa ki krus.

Tu nanggilansa da ke Jesus ki krus

(Mar 15:21-32; Luc 23:26-43; Jn 19:17-27)

³² Ay kane makaadayyu da kitu íli, ay nesabat da ya isa nga tolay nga nagngágan ka Simon nga iCerene. Ay nepakagtu da kaggína tu krus ne Jesus. ³³ Ay kane dumatang da kitu giyán na nengágan ka Golgota (ya sarut na yán, ay giyán Tuláng Ulu), ³⁴ ay niddán da nge Jesus ka básì ya nakibugán ka apdu. Ngamay kane maramanán na, ay akkan na ininum.

³⁵ Ay kane melansa da kitu krus, ay nagguuwarán da datu bádu na, sigun kitu nabúnut da. ³⁶ Ay se da ngala nga nagtutúgaw kitúni ya magbantáy kaggína. ³⁷ Ay kitu paningúdu kitu úlu na, ay nesúrát ka karátula tu ipabásul da kaggína nga nán na, “E Jesus nga Ari daya Judyu,” nán na. ³⁸ Ay uwad da pe nga duwa nga tirung nga negindán da nga nelansa kaggína. Nepanintúlad de Jesus kaggída nga duwa.

³⁹ Ay datu tul-tolay ya maglilíwán, ay magwing-wingíwing da se da igal-galà. ⁴⁰ Ay nán da kaggína, “Di mu mà nán na gabbán mu ya Templo, ay se mu la manin ipasíkád ki unag tallu wal-gaw! Ay turám di igdù ya baggim kampela ngin nin!

* **27:29** 27:29 Ya daggáng nga bádu se sagápaw se tàdukud, ay ittu daya aruwátan daya à-ári.

Ay nu kurug ga ikaw ya An-anà ne Dios, ay umúlug ka mán lugud kiya krus mu!" nán da.

⁴¹ Ay ummán ngámin pe datu ap-apu datu pappádi se datu maragtùgud ki lintag se datu pangmanàman da. Ay ag-agbán da nge Jesus nga nán da, ⁴² "Biniyág na daya duddúma nga tolay, ay tura na akkan na mabiyág ya baggi na kampela ngin. Ay nán na pe nga aggína ya ári daya ilIsrael. Ay nu umúlug kiya krus na, ay mangu-rug kami kaggína," nán da. ⁴³ "Magpiyár ke Dios, ay se nán na pe nga An-anà ne Dios. Ay nu kurug ga pàgan ne Dios, ay sinnan tada mán lugud kidi nu alà ne Dios," nán da.

⁴⁴ Ay datu tirung nga negindán da kaggína nga nelansa kitu krus, ay ummán pe kiyán tu in-ammáas da kaggína.

Tu nekatay ne Jesus

(*Mar 15:33-41; Luc 23:44-49; Jn 19:28-30*)

⁴⁵ Ay kane mangalin-tutúgu, ay naggibat tutu wala tu kalawagán panda kitu namreg na. ⁴⁶ Ay kane mamreg gin, ay nán ne Jesus nga nepáuy, "Eli, Eli, lema sabactani!" Ya sarut nayán ay, "Dios ku, Dios ku, tura nà pinagdudoray!" nán na.

⁴⁷ Ay kane magina datu duddúma nga atán kitúni tu kinagi ne Jesus, ay nán da. "Karrawán na nge Elias,"†

⁴⁸ Ay nanagtág tu isa kaggída nga nawe ya nangalà kitu ummán ka lúmut ta sib-sibbukal. Ay se na nga nid-sam ka lassam, ay se na nga isarípit kitu adaddu wa bilà se na kuma nga ipasapsap ke Jesus. ⁴⁹ Ngamay nán datu duddúma, "Dita nala kiyán, ta sinnan tada nu umbet kurug ge Elias nga mangalà kaggína," nán da.

⁵⁰ Ay se yala nga nakapáuy manin ne Jesus nga ittu pe yin tu nepappan tu biyág na.

⁵¹ Ay ittu pe idi tu sinindán natu abay pànanng nga kurtína kitu unag Templo na nasilát ta napagkaduwa nga nepagayát kitu pane ngúdu. Ay se yala nangyagyag ka naggat, ay nabkiyán datu pin-pínát. ⁵² Ay nalútán pe datu lúbù a imbután na pínát, ay adu datu natay ya tolay ne Dios tu linumtu kitun na oras. ⁵³ Lummawán da kitu lúbù da. Ay kane lumtu we Jesus sin, ay nawe da ngámin ka Jerusalem. Ay adu wa tolay tu nakasingan kaggída.

⁵⁴ Ay atán tu kapitán se datu suldádu na nga mag-bantáy ke Jesus. Ay kane magina da tu yagyag, se da masingan pe datu nà-nàwa, ay nagansing da tutu wala. Ay nán da, "Kurug nga An-anà ne Dios idi nga tolay!" nán da.

⁵⁵ Ay adu pe datu bab-bay ya nagsisíkad da mag-sisingan kitu ad-adayyu. Ay

† 27:47 27:47 Idi nga Elias ay isa nga profeta ne Dios kitun.

tú dedi datu gumun-gunud kaggína nga naggayát ka Galilea, áta aggída tu sinum-meng kaggína. ⁵⁶ Ay kabbulun da de Maria Magdalena, se Maria nga ina de Santiago se Jose se itu ina datu annánà tu Zebedeo.

Tu nangngilnà da kitu baggi ne Jesus kitu lúbù

(*Mar 15:42-47; Luc 23:50-56; Jn 19:38-42*)

⁵⁷ Ay kane gidám min, ay uwad inumbet ta isa nga nabànanng nga iArimatea. Jose tu ngágan na. Isa nga pasúrut ne Jesus. ⁵⁸ Ay nawe na nga kinagi ke Pilato nga alá na tu baggi ne Jesus. Ay tútu nepidde ne Pilato win kaggína. ⁵⁹ Ay díkod inalà tu Jose tu baggi ne Jesus, ay se na nga kinalatkattán ka bar-baru wa binára nga dilána. ⁶⁰ Ay se na nga nilnà a netádag kitu ababbalin na nga pinàbután na pínát ta lúbù. Ay se na nesùlin na negitap tu abay ya dalumpenág ga batu kitu gagyangan nату lúbù, ay se yala nawe yin. ⁶¹ Ay nge Maria Magdalena se itu isa nga Maria, ay uwad da nga magtutúgaw kitu àrang nату lúbù.

Pinabantayán da tu lúbù ne Jesus

⁶² Ay kitu láwa nату algaw wa panagsagána da kitu panaggiimáng da, ay nawe datu ap-apu datu pappádi se datu Pariseo kitu giyán tu Pilato. ⁶³ Ay nán da, “Gubernador, madamdami nga

kitu kasibbiyág pikam natun na mangal-alílaw, ay nán na nga lumtu kanu kammin kiya mekalu walgaw. ⁶⁴ Ay túya pabantayán mu tu lúbù panda ki mekalu wa algaw ta get mawe takáwan datu tù-tùgúdán na tu baggi na, ay se da nán kadaya tolay ya linumtu kammin. Ata nu ummán kiyán ya màwa, ay nakar-káru yán na angngal-alílaw na may itu nunna,” nán da.

⁶⁵ Ay tútu nán tu Pilato kaggída, “Mangalà kayu lugud kadaya suldádu nga magbantáy. Ay pabantayán nu pánang,” nán na. ⁶⁶ Ay díkod, tútu nawe da. Kabulun da datu guwardiya, ay seda kinappiya tutu wala negitap tu gitap nату lúbù. Pinasuwalán da tu batu nga gitap na.

28

Tu nelaltu kammin ne Jesus

(*Mar 16:1-10; Luc 24:1-12; Jn 20:1-10*)

¹ Ay kane láwa nату algaw wa panaggiimáng, kitu pagmakát pánang tu Dominggo win, ay nge Maria Magdalena se itu isa nga Maria tu nawe naningan kitu lúbù ne Jesus. ² Ay turán nala nga nangyagyag ka naggat. Inumbet gayát ka lángit ya isa nga anghel ne Apu nga ittu tu nangisùlin kitu batu wa gitap nату lúbù, ay se na la nga nagtutúgawán. ³ Dumiláng tu singan na nga ummán ki kilát. Ay tu

bádu na ay napusà tutu wala pe. ⁴ Ay datu magbantáy, ay nagansing da pànanang kitu anghel, ay tútu nagtar-tartar da. Ay nagbalin da ka ummán ka natay.

⁵ Ngamay nán tu anghel kadatu babbay, “Akkan kayu wa mansing! Ammù nga sap-sapúlan nu we Jesus nga nelansa kitu krus. ⁶ Ay áwan kídi yin, áta linumtu win, nga ummán kitu kinagi na kadakayu kitun. Umbet kayu ta mawe nu sinnan tu netadágan na. ⁷ Ay se nu wala nga karuwan na mawe ikagi kadatu tù-tùgúdán na nga linumtu win. Mawe maginunna ngin ka Galilea. Ay masingan nu kannán. Ittu la yán ya kagiyan ku kadakayu,” nán tu anghel. ⁸ Ay díkod nabur-burung datu babbay ya nagtálaw kitu lúbù. Nagansing da kitu anghel ngamay sikkaanggam da pe. Nanagtág da nga nawe nangidámag kadatu tù-tùgúdán ne Jesus.

⁹ Ay kitu dálen, ay pagkilát da ngala nge Jesus nga summabat kaggída. Ay nán na, “Kumusta kayu!” nán na. Ay umadanni da kaggína, ay se da immán tu bingil na se da dinay-dáyaw. ¹⁰ Ay nán ne Jesus kaggída, “Akkan kayu wa magansing. Mawe nu wa ikagi kadatu ngámin wawwági nga mawe da ka Galilea ta kattoni ya pakasinnán da kiyà,” nán na.

*Tu nagpasúsù datu ap-
apu datu pappádi kadatu
nagguwardiya*

¹¹ Ay kitu kakowad datu babbay kitu dálen, ay uwad pe yin datu duddúma kadatu suldádu wa nagbantáy nga mameyag kitu ili da nga mangagi kadatu ap-
apu datu pappádi kadatu ngámin na nà-nàwa. ¹² Ay tútu nagguurnung datu ap-
apu datu pappádi se datu pangmanàman datu Judyu. Nagguumomán da nga pasúsúan da datu nagbantáy ka adu wa pirà. ¹³ Ay nán da kaggída, “Ya ikagi nu kadaya tolai, ay nán nu kídi, ‘Kitu gabi ya kakowad mi ya matúdug, ay inumbet datu tù-tùgúdán na nga nangálà kitu baggi na,’ nán nu,” nán datu ap-
apu datu pappádi. ¹⁴ “Ay nu mammuwán ne gubernador idi, ay dakami yala ya mangamomán kaggína ta senu áwan nu wa problema ngin,” nán da.

¹⁵ Ay tútu inalà in datu nagbantáy tu pirà, ay se da kuwaan nin tu nebílin da kaggída. Ay díkod, ittu tunin tu dámag ga newar-waragáwag kadatu ngámin na Judyu. Ay kadedi nga al-
algaw, ay ittu idi kam ya nán daya duddúma nga Judyu.

*Tu nangngiparob ne Jesus
kadatu tù-tùgúdán na nga
mawe magtùgud*

(*Mar 16:14-18; Luc 24:36-49; Jn 20:19-23; Apos 1:6-8*)

¹⁶ Ay díkod datu san-gapúlu se isa nga tù-tùgúdán na, ay nawe da ka Galilea, kitu bantay nga nebílin ne Jesus nga kapannán da. ¹⁷ Ay kane din na masingan da nge Jesus, ay dinay-dáyaw da, oray atán da magduw-duwa kaggída.

¹⁸ Ay umadanni ye Jesus kaggída se na nán, “Ngámin na kinaturáy ka lángit se kídi ya kalawagán, ay nidde ngámin nin kiyà,” nán na. ¹⁹ “Ay túya mawe kayu lugud da magtù-tùgud kadaya ngámin na tolay ta senu umapu da kiyà. Bawtisarán nuda ka pakammuwán da nga ya Ama se ya An-anà se ya Ispiritu ne Dios ya mangitururáy kaggída ngin. ²⁰ Ay suruwán nuda nga mangikurug kadatu ngámin na nebílin ku kadakayu. Damdamdamman nu wa atán nà peyapeyang kadakayu panda kiya panda naya kalawagán,” nán ne Jesus.

Ya Napiya nga Dámag mepanggap ke Jesu-Cristo nga nesúráat ne Marcos

*Tu nagbàbànan tu Juan
nga marammawtisár*

*(Mat 3:1-12; Luc 3:1-18; Jn
1:19-28)*

¹ Ya nanggayátan naya Napiya nga Dámag nga mepanggap ke Jesu-Cristo wa An-anà ne Dios, ² ay tu nekàwa kurug natu ummán kitu nesúráat ta kinag-kagi natu Isaias nga pagbàbànanan ne Dios kitun nga nán na,

“Kagiyan ku kikaw nga mangibon nà ka pagbàbànanan ku nga maginunna kikaw nga mangisagána kiya ilalbet mu. ³ Ay tú idi ya isarasáraw na ka ir-ir-er: ‘Magsagána kayu kiya ilalbet ne Apu. Kappiyánan nu ya dalenan na!’ nán na nga magbàbànan.”

⁴ Ay nawe kurug tu Juan na marammawtisár kitu ir-ir-er. Ay nebàbànan na kadatu tolay nga masápul makappoli da kadatu bas-básul da se da makibawtisár ta senu pakawanan ne Dios da. ⁵ Ay adu tolay ya naglalbet kitun na naggigina ke Juan, nga naggagayát kitu ngámin na il-íli ka Judea

se Jerusalem. Ay binawti-sarán na datu nangipudnu ke Dios kadatu bas-básul da kitu wángag Jordan.

⁶ Nagbádu ngala tu Juan ka bádu wa nàwa ka dùdut kámel se nagsinturon ka lálát. Ay dùdun se digu álig gala pe datu kininna-kinnán na. ⁷ Ay nán na pe nga nebàbànan kadatu tolay, “Atán umbet ta sumarsarunu kiyà nga naturáy pà nang may iyà. Ta oray ya magubbád dala kiya gálut sapátus na, ay akkan nà mekari. ⁸ Kídi ay bawti-sarán takayu wala pikam, ngamay aggína ya árig mamawtisár kadakayu kiya Ispiritu ne Dios,” nán ne Juan kadatu tolay.

*Tu nakibawtisár ne Jesus
se itu nammár-parò ne Sairu
kaggína*

*(Mat 3:13-4:11; Luc 3:21-
22; 4:1-13)*

⁹ Ay akkan nin na nabayág panda kitun, ay inumbet te Jesus sin na naggayát ka Nazaret ka probinsiya Galilea nga makibawtisár ke Juan kitu wángag Jordan. ¹⁰ Ay kane gumadáng nge Jesus, ay nasingan na nga ummán ka nalútán tu lángit. Ay se la nga naganìgad nga nagyán kaggína ya Ispiritu ne Dios nga singan ladágan tu singan na. ¹¹ Ay se la uwad pe ya úni nga gayát ka lángit nga nán na, “Ikaw ya An-anà ku wa pà-pàgan ku, ay pagang-anggamán taka pà nang pe,” nán na.

¹² Ay kane mabalin mak-ibawtisár nge Jesus, ay dágus sala nga neturung naya Ispiritu ne Dios ka ir-ir-er. ¹³ Ay appát púlu walgaw na nga nagag-agyán kitúni. Ay pinar-parò ne Sairu kitúni. Ay adu pe datu alsádu wa ul-ulolag kitúni. Ay kane mabalin na mapar-parò, ay uwad datu anghel ne Dios nga nangidde kadatu ngámin na masápul na.

Tu inangngayáb ne Jesus kadatu appát ta marangnígay

(Mat 4:12-22; Luc 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ Ay kane ibálud da tu Juan nin, ay nawe pe ye Jesus sin nga nagbàbànan ka Galilea. Nebàbànan na ya Napiya nga Dámag mepanggap ki angngituráy ne Dios. ¹⁵ Ay nán na nga nagbàbànan, “Inumbet tin ya oras, ay tagay pànanngin ya angngituráy ne Dios. Ay túya makappoli kayu kaday bas-básul nu win, ay se nu kurugan idi ya Napiya nga Dámag,” nán na.

¹⁶ Ay kane isa ngalgaw nga magdal-dalen ne Jesus kitu dappit tu pisung ka Galilea, ay nasingan na datu duwa nga magwagi, de Simon se Andres nga magtabúkul, ta marangnígay da. ¹⁷ Ay nán ne Jesus kaggída, “Kumíwid kayu kiyà ta tугúdan takayu wa manganannay kadaya tolay nga mangurug kiyà nga

ittu daya bátug nigáyan nu win,” nán na. ¹⁸ Ay tútu dágus da la nga nigsán datu inninígay da, se da ngala nga nebulun nin kaggína.

¹⁹ Ay kane makawáyad da kitu agdal-dalen da, ay nasingan manin ne Jesus de Santiago se Juan na magwagi nga annána ne Zebedeo. Atán da kitu biray da, nga magur-urip kitu inninígay da. ²⁰ Ay kirrawán nada manin. Ay dágus da pe yala nga kummíwid. Pinanáwan da ngala ngin tu ama da, se datu kaseng na nga atán kitu biray.

Tu tolay ya naar-aránan tu an-anà na

(Luc 4:31-37)

²¹ Ay nawe de Jesus ka Capernaum. Ay kitu algaw wa aggiimáng da ay nagtùgud kitúni. ²² Ay nasdaáwan da kitu agtùgud na, áta naturáy nga akkan ummán kitu agtùgud datu maragtùgud ki lintag. ²³ Ay kitun na oras, kitu sinagoga*, ay uwad tolay ya naar-aránan. ²⁴ Ay nakasáraw nga nán na, “Nágan naya pamàyanám kadakami, Jesus nga iNazaret? Inumbet ka nga mamánis kadakami ta! Ammù mà nu iin ka! Ikaw ya An-anà ne Dios nga nebon na!” nán na.

²⁵ Ngamay inal-alngán ne Jesus nga nán na, “Náwa ka! Ay magtálaw ka kiya tolay!” nán na. ²⁶ Ay tútu

* 1:23 1:23 Ya sinagoga ay ittu ya pagguurnúngán da nga magádal ki bàbànan ne Dios.

pinagkangkang natu áran tu tolay, ay se nakapáuy, se yala nga nagtálaw kaggína.

²⁷ Ay pinagballà ngámin datu tolay, nga nán da kitu isaisa kaggída, “Nágan nedi! Baru nga sur-súru idi a! Naturáy pe. Mandáran na oray daya áran na palawanan, ay ikurug da mà nga kurug!” ²⁸ Ay dágus pe yala nga nepadámag kadatu ngámin na il-íli nga adanni ka probinsiya Galilea ya mepanggap ke Jesus.

Pinabílag ne Jesus datu adu wa tolay

(*Mat 8:14-17; Luc 4:38-41*)

²⁹ Ay kane lumawán da kitu sinagoga, ay nawe da kitu balay de Simon se Andres. ³⁰ Ay tu katugárgan ne Simon nga babay ay madagáng. Ay díkod kinagi da nga dágus ke Jesus. ³¹ Ay díkod ummadanni ye Jesus kitu madagáng se na immán tu íma na se na bangúnan, ay tútu áwan tu dagáng na ngin. Ay tútu aggína ngin tu namangán kaggída.

³² Ay kane din na masir-but tin tu mata, ay nilbetán ngámin datu tolay datu mag-tatakit se datu naar-aráran kaggína. ³³ Ay nagdadar-dáran ngámin datu umíli kitu balkon natu balay nga giyán na. ³⁴ Ay adu datu pin-abílag na nga nagbal-baláki datu sinakit da. Ay adu áran pe nga pinataláwan na, may áwan na nga pinagúni kaggída ta am-ammu da mà aggína.

Tu nagbàbànan ne Jesus ka Galilea

(*Luc 4:42-44*)

³⁵ Ay kane dan-danni láwa kane kaláwa, ay gummabi ye Jesus nga bumángun, ay se la nawe nagkar-karárag kitu áwan tolay nga giyán. ³⁶ May sinap-sápul de Simon se datu kabbulun na. ³⁷ Ay kane masma da, ay nán da kaggína, “Sap-sapúlan daka ngámin daya tolay,” nán da.

³⁸ May nán ne Jesus kaggída, “Mawe tada ka-daya sumarunu nga íli ta senu mebàbànan ku pe kaggída ya Napiya nga Dámag, áta ittu mà ya gákat ku wa inumbet kiddi,” nán na. ³⁹ Ay tútu nawe ka ngámin ka Galilea. Nebàbànan na ya Napiya nga Dámag kadatu sin-sinagoga, ay nagpatálaw pe kadatu áran kadatu naar-aránan.

Tu inangngágas ne Jesus kitu tolay ya naglappang

(*Mat 8:1-4; Luc 5:12-16*)

⁴⁰ Ay kitu kaatán ne Jesus kitu isa nga íli, ay uwad tolay ya naglappang nga inumbet kitu giyán na. Ay nagpalintud da nakim-imallà kaggína nga nán na, “Apu, nu piyán nà ala nga agásan, ay maagásan nà,” nán na.

⁴¹ Nakalakkán ne Jesus kaggína, ay tútu inimmán na se na nán, “Saay, pumiya ka lugud din,” nán na. ⁴² Ay tútu dágus sala nga umawan tu lappang na, ay pummiya pe yin tu baggi.

43-44 Ay nán ne Jesus nga namílin tutu wala kaggína kane papannan na ngin, “Akkam kag-kagiyan idi ki oray iinna,” nán na. “Ngamay mangaw-át ka ngala ngin na magpassingan kitu pádi, ay se ka la nga mangidátun ke Dios ka ummán kitu nebílin natu Moses, gapu kiya nekaagásan mu, ta senu mepassingan kadaya tolay nga naagásan ka ngin,” nán ne Jesus.

45 Ngamay nawe yin tu tolay se na mán kammin iwaragáwag tu nàwa kaggína. Ay tútu akkan nin na makapagpassingan ne Jesus kadatu il-íli. Ay díkod nagyán nala kitu lasi natu íli nga áwan tolay. Ngamay ngámin datu tolay ya maggayát kadatu il-ileli, ay nawe da ngámin kitu giyán na.

2

Tu nammabílag ne Jesus kitu magdapepe

(Mat 9:1-8; Luc 5:17-26)

1 Ay kane isa ngalgaw, ay nagulli kammin ne Jesus ka Capernaum. Nedam-dámag nga atán ka balay da ngin. 2 Ay tútu adu tutu wala datu tolay ya naglalbet kitu giyán na. Ay díkod áwan da pagyanán nin oray kitu gagyangán. Ay nebàbànan na tu Napiya nga Dámag kaggída. 3 Ay kitu kaatán na

nga magbàbànan, ay uwad da appát tolay ya nangilbet ka magdapepe. 4 Ay kane akkan da meadanni tu tolay kitu giyán ne Jesus gapu kadatu tolay, ay neunè da kitu atap natu balay. Ay se da binutbotán tu bátug ne Jesus, ay se da nepud-sar tu magdapepe nga in-abáyun da nga nepipidda kitu abà na. 5 Ay kane masingan ne Jesus nu wà ummán natu angngurug da, ay nán na kitu magdapepe, “Mapakawan ka ngin kadaya bas-básul mu, ugu.”

6 Ay uwad pe datu maragtùgud ki lintag ga magtutùgaw kitúni. Ay nán da nga nagsaludsud kitu ururay da, 7 “Tura ummán kiyán ya aggun-úni nayán na tolay! Ay biláng nga ug-ogan na nge Dios kiyán a! E Dios mà ala ya makapakawan kadaya bas-básul,” nán da.

8 Ngamay dágus sala nga nammuwán ne Jesus tu agbàbànan da kampela ngin nin panggap kadatun na sal-saludsud da. Ay tútu nán na kaggída, “Tura magsabbat daya uray nu ta!” nán na. 9 “Mabalin na nán nu wa nalapat tala nga kagiyan kiya tolay ya, ‘Napakawan ka ngin kadaya bas-básul mu,’ may iya, ‘Bumángun ka, alà mu ya idda mu, ay se ka la nga manalen.’” 10 Ngamay ta senu mammuwán nu nga

* 2:9 2:9 Nalapat tala nga kagiyan ya “Napakawan daya bas-básul mu” ta akkan masápul ya pakasinnán nu kurug napakawan da ngin.

iyà nga nengágan da kitun ka An-anà Tolay, ay atán turáy ku ked kalawagán na mamakawan kadaya bas-básul...” ay se nán kitu magdapepe, ¹¹ “Bumángun ka! Alà mu ya iddám se ka la mawe ka balay nu!” nán na.

¹² Ay bumángun kurug tu tolai se na nga alà tu idda na, ay se yala nga mawe yin. Ay sisinnán ngámin datu tolai, ay pinagballà da ngámin. Ay dinay-dáyaw da nge Dios nga nán da, “Awan mi pikam ma nasingan na ummán kiyán,” nán da.

Tu inagkarraw ne Jesus kitu Levi

(*Mat 9:9-13; Luc 5:27-32*)

¹³ Ay kane isa ngalgaw, ay nawe manin ne Jesus kitu kapanágan natu pisung ka Galilea. Ay naglalbet ngámin pe datu tolai kitu giyán na, ay díkod tinùgúdán nada. ¹⁴ Ay nagtálaw manin kitúni. Ay kaggína nga magdal-dalen, ay nasingan na nge Levi nga an-anà ne Alfeo nga magtutúgaw kitu pagbay-bayádán da ka buis. Ay nán ne Jesus kaggína, “Kumíwid ka kiyà,” nán na kaggína, ay kumíwid kurug kaggína ngin. Ay inayabán pe yin ne Levi kitu balay da.

¹⁵ Ay kane atán de Jesus nga magtutúgaw nga mangán ka balay de Levi, ay adu kadatu magpab-pabáyad ka buis se kadatu

maragbas-básul tu nepag-tutúgaw kaggída ta adu datu kumíwid kaggída. ¹⁶ Ay kane masingan datu maragtúgud ki lintag se datu Pariseo da, ay nán da kadatu tù-tùgúdán ne Jesus, “Taanna, tura meduwa nga mangán ya misturu nu kadaya magpab-pabáyad ka buis† se kadaya maragbas-básul?” nán da.

¹⁷ Ay kane magina ne Jesus tu kinagi da, ay nán na kaggída, “Akkan ittu daya magkuna nga nabilag da daya makasápul kiya duktor, nu di daya makammu wa magtakit da!” nán na. “Akkan nà inumbet nga magayáb kadaya magkuna nga namáru da nu di kadaya mamigbig ga maragbásul da,” nán na.

Tu inagsaludsud da ke Jesus ka mepanggap kiya magngílin mangán

(*Mat 9:14-17; Luc 5:33-39*)

¹⁸ Ay kane din na isa ngalgaw, ay nagngílin nangán datu tù-tùgúdán tu Juan na marammawtisár se datu Pariseo gapu kitu panagkar-karárag da. Ay díkod nawe datu tolai nga nepamutù ke Jesus nga nán da, “Taanna, tura magngílin na mangán daya tù-tùgúdán ne Juan se daya tù-tùgúdán daya Pariseo, ay akkan kid kadaya tù-tùgúdán mu?” nán da.

¹⁹ Ay nán na kaggída, “Magngílin mangán kadi

† 2:16 2:16 Ya pammay datu tolai kadatu magpab-pabáyad ka buis, ay maragbásul da.

daya sangaíli naya mangatáwa nu kabul-bulun da ya mangatáwa! Akkan á! Basta kabulun da ya mangatáwa, ay áwan da nga agngílin mangán. ²⁰Ngamay umbet ya algaw wa umawan kaggída ya mangatáwa, ay ittu yanin ya agngílin da nga mangán,” nán na.

²¹Ay nagpangárig manin ne Jesus nga nán na, “Awan ya mangìpit ka bar-baru wa lúpus kiya rugrugà. Ata nu pakunán na, ay se kumsan tu bar-baru wa pinagappit na, ay umabay ya pìsi na,” nán na. ²²“Ay áwan pe ya mangippáy ka apammási kiya nausár rin na lálát ta aggippayán ka bási, ay se na nga laptan. Ata nu pakunán na, ay mabtà tu aggippayán ka bási, ay madadál pe tu bási. Díkod, mippáy ya apammási kiya baru wa lálát nga aggippayán kam-pela ngin nin,” nán na.

Ya mepanggap kiya kan-naw kiya algaw wa aggi-imáng

(Mat 12:1-8; Luc 6:1-5)

²³Ay kane isa nga algaw wa aggiimáng, ay nanalen de Jesus se datu tù-tùgúdán na kitu kammayán. Ay kaggída nga manalen kitúni, ay naggalà datu tù-tùgúdán na ka ammay se da nga bùsílán. ²⁴Ngamay kane masingan datu Pariseo tu kinuwa da, ay nán da ke Jesus, “Ye sinnam kod daya

tù-tùgúdán mu! Tura da kuwaan ya ipànw naya lintag tada kiya algaw wa aggi-imáng‡!” nán da.

²⁵May nán ne Jesus kaggída, “Akkan nu nabása ta, tu kinuwa natu Ari David se datu tolay na kane mabisinán da?” nán na. ²⁶“Linumnà da kitu balay ne Dios se da kanan tu sinápay ya medátun ke Dios oray nu ammu na nga kannaw ki oray inna nu akkan pádi. Ay nàwa idi kitu inagpádi natu Abiatar nga kangatuwán na pádi,” nán na.

²⁷“Ya tolay ya pinangwa ne Dios ka algaw wa aggiimáng, nga akkan wayya ya algaw nga aggiimáng ya pinangwa na ka tolay,” nán na. ²⁸“Díkod iyà nga nengágan da kitun ka An-anà Toley ya apu pe naya algaw wa aggiimáng,” nán ne Jesus.

3

Tu nammabílag ne Jesus kitu tolay ya nagn gasa tu íma na

(Mat 12:9-14; Luc 6:6-11)

¹Ay kane isa ngalgaw wa aggiimáng manin, ay nawe ye Jesus kitu sinagoga nga magtùgud. Ay uwad laláki kitúni nga nagn gasa tu isa nga íma na. ²Ay díkod sisimán da nge Jesus ta get nu pabilgan na tu tolay kitun na algaw wa aggi-imáng. Ay atán ya ipabásul

‡ 2:24 2:24 Kannaw kaggída tu kinuwa datu tù-tùgúdán ne Jesus, ta ibiláng da ka magubra ya magbùsil ka ammay se da kanan.

da kaggína* . ³ Ay tútu nán ne Jesus kitu tolay ya nagn-gasa tu íma na, “Umbet ka kiddle!” nán na. ⁴ Ay se yala nán ne Jesus kaggída, “Inna ya umannúgut kiya lintag tada, ya mangwa ka napiya onu ya mangwa ka nadakè ki algaw wa aggi-imáng? Ya mamiyág onu ya pumatay?” nán na. Ngamay áwan nagúni kaggída.

⁵ Ay tútu binubutgán nada nga sirrurungat. Ay sippa-pannakit pe gapu kitu akkan da nga anngur-kurug. Ay se na nán kitu tolay, “Ûnatam ya ímam!” nán na. Ay tútu inùnát na kurug, ay pum-miya kurug gin tu íma na. ⁶ Ay nagkirut datu Pariseo nga nawe yin, ay se da nagkaw-át kitu giyán datu pumane kitu Ari Herodes ta paggaamomanán da nu paannán da tu mamatay ke Jesus.

Datu adu wa tolay kitu dappit natu pisung

⁷ Ay nagtálaw de Jesus se datu tù-tùgúdán na kitúni se da nawe kitu dappit natu pisung ka Galilea. Ay adu tutu wala datu tolay ya kummíwid kaggína. Nag-gagayát da ka Galilea se Judea se ⁸ Jerusalem se Idumea se kitu panidmáng natu wángag Jordan, ay se kadatu il-íli nga adanni ka Tiro se Sidon. Gummánat da ngámin kaggína, áta nagína da ngin datu kinuw-kuwa

na. ⁹ Ay kinagi ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na nga pad-padánan da tu barangay nga pagtàyán na, ta senu akkan na masid-sidtán ta adu tutu wala datu tolay. ¹⁰ Ata adu pinabílag na ki-tun, ay díkod piyán tutu wala datu magtatakit ya umadanni kaggína ta senu matùbit da. ¹¹ Ay nu masin-gan datu naar-aránan nge Jesus, ay magukkab da kitu àráng na, ay se makasáraw datu áran kaggída nga nán da, “Ikaw ya An-anà ne Dios!” nán da.

¹² Ngamay binílin tutu wala ne Jesus datu áran nga akkan da ipak-pakammu nu nágan ya katutolay na.

Tu inammíli ne Jesus ka-datu sangapúlu se duwa nga apostoles

(Mat 10:1-4; Luc 6:12-16)

¹³ Ay nanùdu manin ne Jesus kitu bantay, ay se na inayabán datu piníli na nga tolay na. Ay tútu kummíwid da kaggína, ¹⁴ Namíli ka sangapúlu se duwa kaggída, nga ittu datu kabul-bulun na, ay se aggída pe ya papan-nan na nga magbàbànan. Aggída pe tu nengáganan na ka apostoles. ¹⁵ Ay niddán nada pe ka turáy da nga mamatálaw kadaya áran.

¹⁶ Ay tú dedi datu san-gapúlu se duwa nga piníli na. Nge Simon na nengágan na ka Pedro, ¹⁷ de Santiago se Juan nga magwagi nga

* 3:2 3:2 Básul tu mangágas ki algaw wa aggiimáng ta biláng magubra yán kanu.

annánà ne Zebedeo nga ittu datu nengágan na ka Boanerges nga “Annánà Addug” ya sarut na. ¹⁸ Ay se nge Andres se Felipe se Bartolome, Mateo se Tomas, Santiago nga an-anà ne Alfeo se Tadeo se Simon na nepangágan da ka Cananeo. ¹⁹ Ay se tu Judas Iscariote nga ittu tu namatiliw kammin ke Apu Jesus.

Ya básul mepanggap kiya angngirupat kiya Ispiritu ne Dios

(*Mat 12:22-32; Luc 11:14-23; 12:10*)

²⁰ Ay nawe de Jesus sin ka balay da. Ngamay akkan da tutu wala nga makapangán se datu tù-tùgúdán na ta adu manin datu tolay ya naglalbet. ²¹ Ay kane ammuwán datu akkobung na tun, ay nawe da nga alà, ta nán da tolay nga magallut.

²² Ay nán pe datu maragtùgud ki lintag ga naggayát ka Jerusalem nga, “Napatáyán ke Beelzebub nga ap-apu daya áran nga ittu ya mangidde ka turáy na, ay túya mapatálaw na daya ar-áran,” nán da.

²³ Ay tútu kirrawán ne Jesus datu tolay, ay se la nga nagpangárig kaggída nga nán na, “Mabalin nád da pataláwan ne Sairu nge Sairu?” nán na. ²⁴ “Oray nágan na nga umíli, ay akkan na nanáyun nu magpapátay da. ²⁵ Ay ummán pe nu magpapátay kampela daya tangabalay

yin, ay akkan pe ya nanáyun dayán. ²⁶ Ay ummán pe nu e Sairu kampela ngin nin ya kumagúra kadaya pumane kaggína, ay akkan pe nanáyun nu di pumanda pe yin.

²⁷ Ngamay ya kurug ga kàwaán na, ay akkan wayya nga malnà naya isa nga tolay ya balay naya nakulnit ta tolay nu di na pikam punnán na pingílan. Ay nu mapíngil na ngin, ay ittu yanin ya akálà na kadaya kuw-kuwa naya nakulnit ta tolay kiya balay na,” nán ne Jesus ka-datu tolay.

²⁸ Ay, “Kurug ya nán ku kadakayu nga mapakawan ngámin na básul daya tolay oray daya nadakè a kag-kagiyan da ke Dios. ²⁹ Ngamay ya mangirupat kiya Ispiritu ne Dios, ay akkan tutu wala nga mapakawan yán na básul. Ay díkod sibbabásul da peyapeyang,” nán ne Jesus, ³⁰ áta nán datu tolay nga naar-aránan ne Jesus.

Daya bílang wawwági se ina ne Jesus

(*Mat 12:46-50; Luc 8:19-21*)

³¹ Ay inumbet tu ina na se datu wawwági na, may nagsisíkad da ngala kitu lasi natu balay se da nga pinàrawán ne Jesus. ³² Ay adu datu tolay ya nagtutúgaw kitu lebut. Ay nán da kaggína, “Atán kiya lasi tu inám se datu

wawwágim. Ay awágan daka," nán da.

³³ Ay nán ne Jesus nga summungbát kadatu tolay, "Iinda ya bílang nga inà se wawwági ta?" nán na. ³⁴ Ay se na la iapaapág tu mata na kadatu magtutúgaw se na nán, "Tú mà dedi daya bílang inà se wawwági," nán na. ³⁵ "Ata ngámin daya mangwa kadaya piyán ne Dios, ay tú dayán daya bílang inà se wawwági," nán ne Jesus kadatu tolay.

4

Ya pangárig mepanggap ki tolay ya nawe nagwárit ka aggì

(Mat 13:1-9; Luc 8:4-8)

¹ Ay kitu isa nga algaw manin, ay nawe nagtùgud nge Jesus kitu kapanágan. Ay adu pà nang datu tolay ya gummánat kaggína. Ay tútu nawe nagtugaw kitu biray se la umàráng kadatu tolay nga nagtutúgaw wala kitu kapanágan. ² Ay adu datu netù-tùgud na may nepangárig nada.

Ay nán na kaggída, ³ "Ginán nu idi nga ibàbà nán ku. Uwad isa nga tolay ya nawe nagwárit ka aggì ki tálun na. ⁴ Kaggína nga magwárit, ay nagdattág datu duddúma kitu dálen, ay inumbet datu an-anù se da inimmin sinimtuán. ⁵ Ay nagdattág datu duddúma kitu nalusán na pínát, ay nakaru da nga tumúbu ta akkan

da lugud da nadarúnán pà nang. ⁶ Ngamay kane sumínág, ay nalaylay da ngala se nakarsiyán da ta áwan da nga gamut. ⁷ Ay nagdattág datu duddúma nga aggì kitu agkadtán. Ay tumúbu da may tumúbu pe datu kaddat, ay tútu nasíput da, ay díkod akkan da nga nakapagbúnga. ⁸ Ay nagdattág datu duddúma nga aggì kitu kadam-aggán natu lusà, ay díkod natalobu da. Ay an-annung na kam pe tu búnga datu duddúma, ay ad-adu kam búnga datu duddúma, ay adu tutu wala tu búnga datu duddúma.

⁹ Ay dakayu wa maggigina kidi, ay lam-lamtan nu daya nagì-gina nu," nán ne Jesus.

Ya sarut natu pangárig

(Mat 13:10-17; Luc 8:9-10)

¹⁰ Ay kane sissa nge Jesus sin, ay inumbet datu sangapúlu se duwa nga tù-tùgúdán na se datu duddúma kadatu naggigina kaggína, se da saludsúdan kaggína tu sarut natu pangárig na. ¹¹ Ay tútu nán ne Jesus kaggída, "Mepakammu kadakayu daya akkan pikam ma nepakammu kitun mepanggap kiya angngituráy ne Dios," nán na. "Ngamay kadaya duddúma, ay mepangárig gala kaggída. ¹² Ta,

Akkan da melasínán oray sisinnán da, ay se akkan da piyán

ammuwán oray gi-
ginán da, ta get
magulli da ke Dios,
ay pakawanan nada
kadaya bas-básul da,”

nán na.

13 “Akkan nu kurug ga
maawátan tu pangárig ku,
gane!” nán na. “Ay paannán
nu lugud ya mangammu ka-
daya duddúma pikam?” nán
na. 14 “Ay tú idi ya sarut
natu pangárig. Tu aggi a
newárit natu tolay ay árig
na ya bàbànan ne Dios. 15 Ay
datu nagdattág kitu dálen,
ay árig daya bàbànan ne
Dios nga nagina daya tolay,
ay inumbet pe ye Sairu nga
nagippa kitu nagina da.

16 Ay datu nagdattág nga
aggi kitu nalus-án na pínát,
ay árig daya bàbànan ne
Dios nga nagina da, ay
sikkaanggam da nga nan-
gurug kadatu nagina da.
17 May árig akkan naggamut
tu nagina da. Ay túya akkan
da nga nakapagbayág, ay
naglikud da ngala ngin kane
umbet ya kapar-parigátan se
kapal-palakkán da gapu kitu
bàbànan na nagina da.

18 Ay tu kearígán datu
nagdattág kitu agkadtán,
ay tu bàbànan ne Dios nga
nagina da, ay se da nga
kinurug. 19 Ngamay gapu
kiya lid-lídug da kídi ya
kalawagán se ya amminya
da kiya kinabànanng, se
kadaya duddúma pikam,
ay napsílán tu nammuwán
da. Ay díkod áwan nagbal-
balínán natu nagina da.

20 Ay nu itu nadam-
ag ga lusà a nagdattagán
datu aggi, ay árig kadaya
nakagina kiya bàbànan
mepanggap kiya angngi-
turáy ne Dios, ay kinurug
da pe. Ay nagbúnga da. An-
nung na kam ya búnga
datu duddúma, ay ad-adu
ya búnga datu duddúma, ay
adu tutu wala ya búnga datu
duddúma,” nán ne Jesus.

*Ya pangárig ne Jesus
mepanggap kiya pingki nga
masibtán*

(Luc 8:16-18)

21 Ay nán manin ne Jesus
kaggída, “Nu masibtán ya
pingki, ay akkan ta wayya
nga tàbán wànu isirù, nu di
ta nga iparotun. 22 Ay umbet
tala ya oras sa kepassingan
ngámin daya nasirù. Ay
ngámin daya akkan pikam
am-ammu daya tolay, ay
mepakammu da nu kuwa
áta mawadaán da ngin.
23 Ay kappiyánan nu wa lam-
lamtan daya nagina nu,”
nán na.

24 Ay se na manin nán
kaggída, “Lam-lamtan nu
daya nagina nu. Ay ya
panggukud nu para kadaya
duddúma, ay ittu kammin
ya panggukud ne Dios para
kadakayu, ay ad-adu pikam
ya midde kadakayu. 25 Ata
daya mangikurug kadaya
kagiyan ku, ay maamúngán
ya ammu da. Ngamay
kadaya akkan mangikurug
kadaya kag-kagiyan ku, ay
oray daya nán da nga ammu

da ngin, ay mippà pikam," nán ne Jesus kaggída.

Ya pangárig panggap kiya aggì a tumúbu

²⁶ Ay nán manin ne Jesus nga nagpangárig, "Ya kàwaán naya angngituráy ne Dios, ay meárig pe kiya nàwa kane mawe ya isa nga tolay ya magtugnu kiya komán na. ²⁷ Ay se na ngala nga binay-án. Matúdug gala se gumniya ki pagmakát tu kuk-kuwaan na may tumúbu wala tu aggì a netugnu na. Natalobu oray nu áwan na nga inamammu. ²⁸ Ata tumúbu kampela ngin kiya lusà, ay ittu kampela ngin nin ya maabay se mamagbúnga. Ay munna ya kabuyág na se la nga magbaggát. ²⁹ Ay nu malútu win, ay túya aggáni na ngin kitu netugnu na, ta aggagáni pe yin," nán ne Jesus.

Ya pangárig panggap kiya bittì a bukal

(Mat 13:31-32; Luc 13:18-19)

³⁰ Ay nán manin ne Jesus nga nagpangárig, "Nágan nád ya pangiarígán ku kiya pangiturayán ne Dios? ³¹ May iárig ku wala kiya màwa kiya bì-bittì a bukal kaykayu nga mustása nga nemúla. ³² May nu tumúbu se umabay, ay magbalin na ittu ya kabayyán nin kadaya ngámin na kaykayu, ay magbalin na káyu wa

nasagúngut nga pagdapdapúnán se pagsùbútán daya an-anù," nán na.

³³⁻³⁴ Nepangárig na ngámin datu netù-tùgud na kaggída, ngamay nu tittu da se datu tù-tùgúdán na ay ilaw-lawág naya ngámingámin kaggída.

Tu nammakusap ne Jesus kitu báli

(Mat 8:23-27; Luc 8:22-25)

³⁵ Ay kane din gidám min, ay nán ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na, "Dádun ka dammáng," nán na. ³⁶ Ay díkod pinanáwan da ngala datu adu wa tolay kitu dapit. Nagtakay datu tù-tùgúdán na kitu biray nga nagtutúgawán na, ay se da la nagbatta. Ay uwad da pikam ma biray ya nebulun kaggída. ³⁷ Kaggída nga magbatta, ay pagkilát tala nga nagbáli ka naggat, ay nepalu-palun tu biray da se natal-talabtabbán da pe. ³⁸ Ay e Jesus, ay uwad kitu panin íput ta matúdug ga sippupungán. Ay tútu nawe linukág datu tù-tùgúdán na nga nán da kaggína, "Misturu, turám bay-bay-án ya kàwaán tada ngi? Matay tada ngin!" nán da.

³⁹ Ay tútu bummángun ne Jesus se na pinakusap tu báli, ay se na pinalanay datu bal-balnag, ay díkod nakusap tu báli se lummanay datu bal-balnag. Ay tútu napiya tutu wala tu kalawagán nin. ⁴⁰ Ay se na nán, "Taanna, tura kayu

malídug ta! Awan nu agpà pikam ma angngurug ta!”

⁴¹ Ay tútu nasdaáwan pà nang ngámin datu kabbulun na nga nán da, “Nágan nád naya katutolay nedi ya tolay? Tura oray báli se danum, ay ikurug da,” nán da.

5

Tu nammatálaw ne Jesus ka áran kitu isa nga laláki

(*Mat 8:28-34; Luc 8:26-39*)

¹ Ay kane dumatang da ngin ka Geraseno nga panidmáng ngin kitu pisung, ² ay naglagsi ye Jesus sin. Ay dágus sala nga summabat kaggína tu isa nga tolay ya naararánan na naggayát kitu kalubúán ³ nga ittu tu pag- agyanán na. Ay áwan ya makagáput kaggína ngin oray nu káwar tu pamíngil da kaggína. ⁴ Nakírad

da nga pingílan may rag- ragsud na ngala. Ay ummán pe tu bingil na, pingílan da pe. May pitapítáng nada ngala datu káwar nga pinamíngil da! Awan tutu wala ngin ya makagáput kaggína. ⁵ Ay peyang gabi se algaw, ay atán kitu kalubúán se kadatu ban- bantay ya makapà-páuy nga tal-talinguwan na tu baggi na kampela ngin nin ka batu.

⁶ Ay kane masingan na nge Jesus, oray kitu adayyu pikam, ay nanagtág se la nga nagpalintud nga nagdáyaw kaggína nga nán na nga

nesáraw, ⁷ “Jesus nga An-anà ne Dios nga kangatuwán! Nágan na ngin ya kuwaan mu kiyà? Makim-imallà à kikaw ki àráng ne Dios. Akkan nà agpà a parigátan!” nán natu áran. ⁸ Nán na yán áta nán ne Jesus nga, “Lumawán ka ngin kiya to- lay ikaw wa áran,” nán na. ⁹ Ay se manin nán ne Jesus kaggína, “Inna ya ngágan mu ta?” nán na. Ay tútu, “Riníbu ya ngágan ku ta adu kami,” nán tu áran. ¹⁰ Ay se yala nga nakim-imallà nga akkan na din na ipàruwà ka sabáli nga íli.

¹¹ Ay kitúni nga bantay, ay uwad da nga adu wa ábuy ya magsasabbù kitúni. ¹² Ay nán datu áran ke Jesus nga nakim-imallà, “Papannan nakami agpà ala ngin na ma- gunag kadatu ábuy yi,” nán da. ¹³ Ay tútu pinapan ne Jesus da. Ay tútu nagtálaw datu áran kitu laláki, ay nagkakápan da kadatu moli duwa ríbu wa ábuy. Ay tútu nabukubúkus datu ábuy se da naggugúru wa nagtatagtág ga nameyag kitu tappáng. Ay tútu nepaspáw da ngámin kitu bebay, ay nalimat da ngámin.

¹⁴ Ay díkod datu magtar- tarakan kadatu ábuy, ay nagkakápan da kadatu íl- ileli se kadatu babbabalay nga nedámag tu nàwa. Ay díkod nagkakáwe datu tolay nga siningan tu nàwa. ¹⁵ Inumbet da kitu giyán ne Jesus, ay nasingan da tu tolay ya nagunggán

datu rinibu nga áran, nga nakabádu win se napiya pe tu uray na ngin nga magan-antutúgaw. Ay nagansing ngámin datu tolay. ¹⁶ Ay ngámin datu nakasingan kitu nàwa, ay kinagi da kadatu tolay tu nàwa kitu tolay se kadatu ábuy. ¹⁷ Ay díkod nakim-imallà da ke Jesus nga panáwan na kuma ngin tu íli da.

¹⁸ Ay kane magtakay kitu biray, ay inumpal tu naar-aránan na tolay ya makim-imallà a kumíwid kuma kaggína. ¹⁹ Ngamay pinaddi ne Jesus nga nán na kaggína, “Mawe ka ngin ka babalay nu. Ay ikagim kadaya ù-opun mu ya inagkallà se ya kinuwa ne Apu kikaw,” nán na. ²⁰ Ay díkod nawe lugud tu tolay yin, ay se nawe kadatu sangapúlu wa il-íli ka Decapolis se na ibàbànan tu kinuwa ne Jesus kaggína. Ay ngámin datu nakagína, ay pinagballà da pànanang.

Tu nammaltu ne Jesus kitu an-anà natu ap-apu

(Mat 9:18-26; Luc 8:40-56)

²¹ Ay kane magulli manin de Jesus ka panidmáng natu pisung, ay adu manin tolay ya naglalbet kaggína kitu dappit. ²² Ay uwad isa nga ap-apu ka sinagoga nga Jairo tu ngágan na. Ay kane masingan na nge Jesus, ay nagpalintud kitu àráng na ²³ nga nakim-imallà nga nán na, “Magimmamátay ya an-anà ku wa babay,” nán na. Ay, “Mawe ta agpà ka balay

ta immam ta senu bumílag kammin,” nán na. ²⁴ Ay tútu kummíwid de Jesus.

Ay adu manin pe tolay ya kummíwid. Ay pangar-aribungbong datu tolay kaggína. ²⁵ Ay uwad kadatun pe ya isa nga babay nga sangapúlu se duwa dagun na ngin na magdága. ²⁶ Ay napalpallà kitu namàyanán datu du-duktor ta ginastu na ngámin nin datu kuw-kuwa na, ay áwan na ngala nga kaagásan, nu di naturun lugud agpà mán kammin. ²⁷ Ay nagína na ngin ya mepanggap ke Jesus, ay tútu pinumsil pe kadatu tolay nga inumpal ke Jesus, se na túbítan tu bádu ne Jesus. ²⁸ Ata nán na nga, “Maagásan nà ala nga nán ku basta matùbit ku wala ya bádu na,” nán na. ²⁹ Ay tútu nàmud na nga naagásan nin kitu sinakit na, áta dágus sala nga nakusap tu agdága na.

³⁰ Ay gapu ta nàmud ne Jesus nga atán pannakabalin na nga lummawán kaggína, ay nagbaliwág nga umárang kadatu tolay nga nán na, “Inna ya nanùbit ki bádu?” nán na. ³¹ Ay tútu nán datu tù-tùgúdán na kaggína, “Tura mu saludsúdan nu inna ya nanùbit kikaw, ay ammun nga adu tolay ya dumlig kikaw!” nán da.

³² Ay tútu sap-sapúlán ne Jesus nu iinna tu nanlig kaggína. ³³ Ay gapu ta ammu natu babay tu nàwa

kaggína, ay tútu nagtar-tartar kitu ansing na. Ay nawe nagpalintud kitu àràng ne Jesus se na ikagi tu kinur-korugan kitu nàwa. ³⁴ Ay tútu nán ne Jesus kaggína, “Naagásan ka ngin gapu ki angngurug mu. Mawe ka ngin, ay áwan mu riribù in. Ay maagásan ka ngin ki sinakit mu,” nán na.

³⁵ Ay kitu akun-oni pikam ne Jesus, ay uwad pe yin datu magdámag nga gayát kitu balay ne Jairo nga nán da kaggína, “Natay yin tu an-anà mu,” nán da. Ay, “Akkan mu tagge rikurikud de Misturu win,” nán da. ³⁶ Ngamay nagina pe ne Jesus tu nepadámag da, ay tútu nán na ke Jairo, “Akkan ka nga malídug! Mangurug ka ngala kiyà,” nán na.

³⁷ Ay kane mawe da, ay tittu de Pedro se Santiago se Juan na magwagi datu kabulun na. ³⁸ Ay kane dumatang da kitu balay natu ap-apu, ay tu da la nga linapútán datu giginán da nga magariguddò a magsasángit nga pangngadùdukit. ³⁹ Ay nán ne Jesus kane makalnà, “Tura kayu agpà a magariguddò se makas-asangit, ay akkan wayya nga natay ya an-anà! Matúdug gala,” nán na.

⁴⁰ Ay tútu pináas da, áta ammu da nga kurug ga natay yin. Ay pinalawán nada. Awan na nga pinalnà a sabáli kitu netadágan natu an-anà, nu di tittu datu maganà kitu an-anà ala se datu

kabbulun na. ⁴¹ Ay inimmán ne Jesus tu íma natu an-anà se na nán, “Talíta kumi,” nán na. Ya sarut nayán, ay “Bumángun ka isang,” nán na.

⁴² Ay tútu dágus sala nga bummángun kurug tu an-anà se nanalen, ta san-gapúlu se duwa dagun na ngin. Ay pinagballà da pà nang tun. ⁴³ Ay akkan tutu wala nepekag-kagi ne Jesus ki oray iinna nga tolay. Ay se na piniddán tu an-anà ka kanan na.

6

Tu nammáas da ke Jesus
(*Mat 13:53-58; Luc 4:16-30*)

¹ Ay nagtálaw kitúni ye Jesus se la mawe kitu íli na kampela ngin nin. Ay kumíwid pe datu tütùgúdán na. ² Ay kane algaw wa aggiimáng, ay nagtùgud kitu sinagoga da. Ay nasdaáwan datu adu wa naggigina kaggína nga nán da, “Kawà nád ya nakammuwán nedi ya tolay kadayán? Se kawà naya naggayatán naya sírib na se ya pannakabalin na nga mangwa kadaya nakas-kasdáaw wa mà-màwa? ³ Di mà ittu yán tu karpinteru wa an-anà ne Maria? Ay de Santiago se Jose se Simon se Judas daya wawwági na? Ay di mà a mag-agyán pe kanedi daya wawwági na nga babbay?” nán da. Ay ittu win tu akkan da nga angngurug gin kaggína.

⁴ Ay tútu nán ne Jesus kaggída, “Maday-dáyaw ya pagbàbànanan ne Dios kadaya oray wà na nga ili, malaksid dala kiya ili na kampela ngin nin se kadaya pan-pane na se kadaya akkobung na,” nán na. ⁵ Ay díkod akkan nada mapassin-gannán ka nakas-kasdáaw, áta akkan da nga kurugan. Tittu wala datu ag-aggisa nga magtatakit ta inimmán na nga bummílag. ⁶ Ay pagballà nada tura da maddi mangurug kaggína.

Tu inangngibon ne Jesus kadatu sangapúlu se duwa nga tù-tùgúdán na

(*Mat 10:5-15; Luc 9:1-6*)

Ay nawe manin ne Jesus kadatu babbabalay ya magtù-tùgud. ⁷ Ay kirrawán na datu sangapúlu se duwa, ay se nada ibon nga matagduduwa nga mawe magbàbànan. Ay niddán nada pe ka turáy da nga mamatálaw kadaya áran.

⁸ Ay binílin nada nga nán na, “Akkan kayu tagge ya magbalubálun onu magtuputúput onu magtagipirà. May magtàdukud kayu wala,” nán na. ⁹ Ay pinagsapátus nada may akkan nada tagge nga pinagbádu ka naglànù. ¹⁰ “Ay nu nágan na nga balay ya linnà nu nga pagdagusán, ay akkan kayu magalalit kiyán panda ki agtálaw nu,” nán na. ¹¹ “Ay nu atán ili nga mangagáwa se akkan manggina kadakayu,

ay panáwan nuda ngala, ngamay sap-sapuwán nu daya tápù kadaya bingil nu kiya aglikud nu ngin nga mawe ka angngipakammu nu wa nadakè ya kinuwa da kadakayu,” nán ne Jesus kaggída.

¹² Ay díkod ittu win tu nagkakápan datu tù-tùgúdán na ngin, ay se da nebàbànan nga masápul la makappoli daya tolay kadaya bas-básul da. ¹³ Ay adu datu pinat-patálaw da nga ar-áran kadatu tolay, se adu datu magtatakit ta linùlosán da ka denu, ay bummílag da.

Tu nekatay tu Juan na marammawtisár

(*Mat 14:1-12; Luc 9:7-9*)

¹⁴ Ay nadámag pe natu Ari Herodes ya mepanggap ke Jesus, áta nagdinnámag ya ngágan na. Ay díkod nán datu duddúma nga, “Aggína kam tu Juan na marammawtisár ra linumtu kammin,” nán da. “Ay túya atán ya pannakabalin na nga mangwa kadaya nakas-kasdáaw,” nán da. ¹⁵ Ay nán datu duddúma nga magbaabáag, “E Elias yán,” nán da. Ay nán datu duddúma nga, “Pagbàbànanan ne Dios yán na ummán kadatu nunna nga pagbàbànanan na kitun,” nán da.

¹⁶ Ay nán pe natu Herodes sa, “E Juan kam yán na pinapútul ku kitun na linumtu kammin,” nán na. ¹⁷ Ata tu Herodes kam tu namatiliw kitu Juan se itu

nagpebálud kaggína gapu kitu Herodias sa ípág na nga atáwa tu Felipe, áta inatawán na. ¹⁸ Ata kagkagiyan peyang tu Juan kitu Herodes ya, “Nadakè a atawán mu ya ípág mu,” nán na kaggína.

¹⁹ Ay díkod tútu inangngalúsaw natu Herodias kitu Juan. Ay piyán na tutu wala nga patayan ngamay áwan na nga màwa, ²⁰ ta mansing tu Herodes kitu Juan, áta ammu na nga namáru wa tolay, ay se kur-kurugan na nge Dios. Nu magina na nge Juan, ay mariribù pà nang, ngamay pà gan na mà nga giginán datu kag-kagiyan tu Juan.

²¹ May kane din umbet tin tu algaw wa nekeanà tu Herodes, ay nagsay-am, se na inayabán ngámin datu ap-apu ka Galilea se datu kak-kapítán datu suldádu da se datu ngámin na nangátu wa tolay kitúni. ²² Ay kane umbet tu an-anà tu Herodias sa babbalásang se magsála kitu àráng de Herodes se ngámin datu sangaíli na, ay naganggam tutu wala pà nang tu Herodes se datu sangaíli na. Ay tútu nán na kitu babbalásang, “Magadang ka oray iinna, ay idde ku kikaw,” nán na. ²³ “Ikari ku tutu wala nga idde ku oray nágan naya piyám, oray gudduwa naya pangiturayán ku,” nán na.

²⁴ Ay tútu nawe tu babbalásang nga nepamutù kitu

ina na nu nágan natu agngan na kitu ári. Ay nán na, “Nágan naya agngan ku?” nán na. Ay nán natu ina na, “Ya úlu ne Juan na marammawtisár, nán mu,” nán tu ina na. ²⁵ Ay tútu nagulli tu babbalásang kitu giyán natu ári se na nán, “Ya úlu ne Juan na mamawtisár ya piyán ku wa iddem kiyà kidi yin na nippapáy ka paláter,” nán na.

²⁶ Ay nagpannakit pà nang tu ári, ngamay gapu ta nekar-kari na kitu àráng datu sangaíli na, ay akkan na makagi ya akkan kaggína. ²⁷ Ay díkod nepilbet na tu úlu tu Juan kitu isa nga guwardiya. Ay tútu nawe tu guwardiya nga pinútul tu Juan nga atán kitu agba-balúdán. ²⁸ Ay nilbet na tu úlu nga nippapáy ka paláter, ay se na nga idde pe yin kitu babbalásang. Ay díkod nidde natu babbalásang pe yin kitu ina na. ²⁹ Ay kane magina datu tù-tùgúdán tu Juan tu nàwa kaggína, ay nawe da nga inalà tu baggi na ay se da netaman.

Tu nammangán ne Jesus kadatu limma ríbu wa tolay (Mat 14:13-21; Luc 9:10-17; Jn 6:1-14)

³⁰ Ay inumbet pe yin datu sangapúlu se duwa nga nebon ne Jesus. Ay kinagi da kaggína ngámin datu kinuwkuwa da se datu netù-tùgud da. ³¹ Ay adu pe datu tolay ya naglalbet kitu giyán da.

Ay díkod oray tu mangán, ay akkan matagammu de Jesus se datu tù-tùgúdán na. Ay tútu nán na kaggída, “Mawe tada nga magatittu ta senu makemáng kayu ka bittì,” nán na. ³² Ay tútu nagbiray da ngin na nawe magat-atittu kitu giyán nga áwan tolay.

³³ Ngamay adu datu tolay ya nakasingan kaggída kitu neduddúlay da, ay nalásin dada. Ay díkod ngámin datu naggayát kadatu il-íli da, ay nagsasal-ay da ngala ta kumiguru da nga dumatang kitu dúngan de Jesus. Ay nunna da nga nakadatang. ³⁴ Ay kane din maglagsi ye Jesus kitu biray, ay nasingan na datu adu tutu wala nga tolay, ay nakalakkán pánang kaggída kane pak-pakilamtan na nga ummán da ka karneru wa áwan ya magtar-tarakan kaggída. Ay díkod tútu ginayatán na manin tu magtùgud kaggída. Ay adu tu netù-tùgud na kaggída.

³⁵ Ay kane din na gumídagídám mala ngin, ay inumbet datu tù-tùgúdán na ngin nga nán da, “Gídám min, ay áwan mà babalay kídì ir-ir-er,” nán da. ³⁶ “Ay túya napiya nu papannam mala ngin daya tolay ta senu makammu da kampela ngin nin na mawe magsápul ka gatángan da nga kanan da kadaya íli se kadaya babalay kiya lebulebut tada,” nán

da. ³⁷ Ngamay nán ne Jesus nga summungbát kaggída, “Iddán nuda ka kanan da,” nán na. Ay tútu summungbát da kaggína nga nán da, “Kawà na pe ya pangalakkán mi ka igátang mi ka kanan da nga magbanor ka duwa gatut ta denari,*” nán da ke Jesus. ³⁸ Ay tútu nán na, “Piga pikam tu sinápay nu ta? Sinnan nu mán,” nán na. Ay tútu nawe da siningan, ay, “Atán limma bukal se atán duwa nga sissida,” nán da.

³⁹ Ay díkod pinagtugaw na nga pinagbabagtu datu tolay kitu kakadtán. ⁴⁰ Ay díkod nagbagbagtu datu tolay. Agmamagatut ta tolay tu duddúma nga bagtu, ay aglilimma púlu tu duddúma. ⁴¹ Ay se la inalà ne Jesus sin datu limma nga bukal sinápay se datu duwa ngabgi nga sissida, se naglángad ka lángit nga nagiyáman ke Dios gapu kadatun. Ay se na sinappitappig tu sinápay se na pekipát kadatu tù-tùgúdán na kadatu tolay. Ay nepekipát na pe datu duwa nga sissida kaggída ngámin. ⁴² Ay tútu nagkakán da, ay nabtug da ngámin. ⁴³ Ay nakùnud da pikam ka san-gapúlu se duwa nga baki nga bunna. ⁴⁴ Ay limma ríbu tu bílang datu lalláki yala nga nangán.

Tu inannalen ne Jesus kitu

* 6:37 6:37 Ya isa nga dinari ay ittu ya suwildo naya magub-ubra ki tangalgaw.

otun danum

(*Mat 14:22-33; Jn 6:15-21*)

⁴⁵ Ay kitu ligge ne Jesus nga mamuwà kadatu tolay, ay pinaginunna na ngala ngin datu tù-tùgúdán na nga pinagbatta ta mawe da ka Betsaida nga panidmáng natu pisung. ⁴⁶ Ay kane maparbuwát na ngámin nin datu tolay, ay nanùdu pe yin kitu bantay ta mawe ya magkar-karárág.

⁴⁷ Ay kane din gid-gidám min, ay uwad din tu biray kitu túlad natu pisung. Ay uwad kam me Jesus kitu bantay nga sissa. ⁴⁸ Ay sisinnán na nga masulítán datu tù-tùgúdán na ngin na makauweuwela ta mepasabat tu báli kaggída. Ay kane din danní láwa ngala ngin, ay dinatang nada kitu giyán da. Ay nagdal-dalen kitu otun tu danum. Ay lálápan nada kuma, ⁴⁹ ngamay kane masingan da nga magdal-dalen kitu otun tu danum, ay dálin da nu balangobáng, ay tútu nakasáraw da. ⁵⁰ Ata nagansing da tutu wala kane masingan da.

Ay tútu dágus sala nga nagúni ye Jesus nga nán na kaggída nga, “Akkan kayu wa magansing ta iyà kam ide,” nán na. ⁵¹ Ay tútu nepagtakay kaggída ngin, ay nakusap pe yin tu báli. Ay tútu pinagballà da pà nang ngin. ⁵² Ata oray tu kinuwa ne Jesus kadatu sinápáy, ay akkan da pe ya naaw-awátan, áta akkan da

mapal-pallíiw datu ur-uray da panggap kitu sinápáy.

Tu nammabílag ne Jesus kitu iGenesaret ta magtakit
(*Mat 14:34-36*)

⁵³ Ay kane dummung da ngin ka dammáng nga ittu tu nangibansiyán da kitu biray da, ay gumadáng da ka Genesaret. ⁵⁴ Ay kane maglagsi da, ay nalásin datu tolay ye Jesus, ⁵⁵ ay nedámag da kadatu ngámin na tolay kitúni ya íli. Ay díkod nilbetán da ngámin datu magtatakit kitu pagpagiyanán da ke Jesus ta paagásan dada kaggína. ⁵⁶ Ay oray ka wàna tu angngayán ne Jesus nga babbabalay se il-íli se kadatu agtatáwan, imuwán pe datu tolay datu magtatakit kaggína ay se da makimimallà kaggína nga tùbítan da kuma oray tu arumaymá yala natu bádu na. Ay ngámin datu nakatùbit, ay bummílag da.

7

Ya gagángay nga mepanggap ki panagbaggu
(*Mat 15:1-9*)

¹ Ay isa ngalgaw uwad da nga Pariseo se datu maragtùgud ki lintag nga gayát ka Jerusalem nga inumbet ka giyán ne Jesus. ² Ay kane magkakán da, ay nasingan da nga mangán nala datu duddúma nga tù-tùgúdán ne Jesus nga naragit datu íma da. Akkan da nagbaggu.

³ (Ata kadatu Pariseo se kadatu duddúma nga Judyu, ay kurugan da pà nang tu gagángay datu mannákam da nga akkan da mangán nu akkan da pikam kapiyánan tu magbaggu. ⁴ Ay se páda na pe kadaya gatá ngan da kadaya sininda, ay akkan da makkán nu akkan munna nga mabguwán. Ay adu pikam daya gagángay datu mannákam da nga pà-pà ngan da, ummán kiya aggalin-saw kadaya akap, se aggúgát da kadaya aglutuwán da se datu aruminta da nga bága.)

⁵ Ay tútu nagsaludsud datu Pariseo se datu maragtùgud ki lintag ke Jesus nga nán da, "Tura akkan surútan daya tù-tùgúdán mu daya nasur-súru tada nga gagángay datu mannákam tada mepanggap kiya panag-baggu? Mangán da ngala nga akkan na nagbaggu," nán da.

⁶ Ay tútu nán ne Jesus kaggída, "Kurug mà tu kinagi natu Isaias ka mepanggap kadakayu wa tolay ya magpi-pimáru nga nán na kidi,

'Dayáwan dà dedi ya tolay ngamay kiya úni da ngala. Ata ya kurug na, ay adayyu ya ur-uray da kiyà.

⁷ Ay díkod áwan sur-surbi naya panagday-dáyaw da kiyà, áta daya gagángay tolay yala daya isur-súru da, nga nán da nga bílin pe ne Dios sin,'

nán natu nesúrat ta kinagi tu Isaias."

⁸ "Akkan nu pagan-anu datu bil-bílin ne Dios, ta pà-pà ngan nu wa kur-kurugan nin daya sur-súru daya tolay yala," nán na kaggída.

⁹ Ay nán na pe kaggída, "Dakayu ay nasírib kayu wa mangalílaw kiya bílin ne Dios ta senu mekurug nu daya gagángay nu wa tolay kampela ngin nin," nán na kaggída. ¹⁰ "Ata nán natu Moses nga, 'Ipatag mu ya amám se ya inám. Ay ngámin daya makakagi ka nadakè kiya ama na se ina na, ay masápul la matay,' nán na. ¹¹ Ngamay isúru nu mà nga nu atán tolay nga atán ya iseng na kuma kiya ama na se ina na, ay ipalúbus nu mà nga nán kaggída, 'Iddè kuma kadakayu idi ka iseng ku kadakayu may akkan ku wa midde yin ta iddè ke Dios,' nán na. ¹² Ay díkod ipalúbus nu idi ya tolay, nga áwan na ngala ngin na iseng kiya ama na se ina na. ¹³ Ay nu ummán kiyán, ay akkan nu win na pinagan-anu ya bílin ne Dios gapu wala kiya angngikurug nu kadaya gagángay ya isur-súru nu kadaya tolay. Ay adu pikam daya duddúma nga ummán kadedi ya kuk-kuwaan nu," nán ne Jesus.

Daya mamaragit kadaya tolay
(Mat 15:10-20)

14 Ay kirrawán ne Jesus datu tolay, ay se na nán kaggída, “Gínán nu idi ya kagiyan ku kadakayu ta senu maawátan nu pe,” nán na kaggída. 15 “Akkan wayya nga ittu mamar-paragit kiya isa nga tolay daya makkán na, nu di daya meúni na daya mamaragit kaggína. 16 Ay dakayu wa maggígina ay awátan nu lugud ya magina nu,” nán na.

17 Ay tútu pinanáwan ne Jesus sin datu tolay, ay se la nawe kitu balay da. Ay tútu nagsaludsud datu tù-tùgúdán na mepanggap kitu pangárig na. 18 Ay tútu nán na kaggída, “Oray dakayu gane, ay akkan nu wa maawátan?” nán na. “Akkan nu kadi pikam ammu nga oray nágan naya kanan naya isa nga tolay, ay akkan wayya ittu ya mamadakè kaggína. 19 Ata akkan na mawe kiya uray na, nu di mamanda ngala kiya sinay na, ay lumawán kammin.” (Díkod, nepakammu na nga nadalus daya ngámin akakkanan.)

20 “Ngamay daya mag-gayát kiya uray naya tolay, ay ittu dayán daya mamadakè kaggína. 21 Ata ya uray ya paggayatán daya nadakè a pan-panúnut naya isa nga tolay, ummán kiya nadakè a mepanggap kiya laláki se babay se ya magtákw se ya pumatay 22 se manaládag, se magágum se mangultit

se duddúma pikam ma kinadakè. Ya umsil se ya mamad-padakè se ya magpang-pangátu se ya magpang-pangrát. Mag-gayát ngámin dayán ki uray naya tolay. 23 Ay tú ngámin dedi nga nadakè daya mepalawán na maggayát kiya ur-uray daya tolay nga mamaragit kaggída,” nán ne Jesus.

Tu angngurug tu babay nga iSiria

(Mat 15:21-28)

24 Ay se yala nawe manin ne Jesus kadatu il-ili nga adanni ka Tiro se Sidon. Ay linumnà kitu isa nga balay kitúni, ay piyán na kuma nu áwan ya makammu. Nga-may akkan makaturáy ta nammuwán kammala datu tolay. 25 Ay uwad isa nga babay nga atán an-anà na nga babay nga naar-aránan. Nagina na pe yin ya mepanggap ke Jesus. Ay inumbet ta nagukkab kitu àráng ne Jesus nga 26 nakim-imallà, ta papatálaw na kuma tu áran na nagunag kitu an-anà na. Ay akkan Judyu tun na babay ta neanà ka Fenisia nga isa nga ili ka Siria. 27 Ay tútu nán ne Jesus kaggína, “Akkan rumbang nga alà ta ya akakkanan daya annánà ka ipakkán ta kadaya átu. Masápul la panganan ta pikam daya annánà,” nán ne Jesus. 28 Ay nán tu babay ya summungbát, “Kurug yán Apu, may daya átu, ay kanan da mà pe daya bugta

daya annánà kiya sídung tebol da," nán na.

²⁹ Ay tútu nán ne Jesus kitu babay, "Ay gapu kiyán na kinagim, ay mawe ka lugud din, ta nagtálaw win tu áran kitu an-anà mu," nán na. ³⁰ Ay nawe kurug gin tu babay, ay dinatang na ngin tu an-anà na nga magid-idda. Ay nagtálaw kurug gin tu áran kaggína.

Tu inangngágas ne Jesus kitu tolay ya bangngag

³¹ Ay nagtálaw manin ne Jesus ka ili ka Tiro se manalen ka Sidon se kitu sakúpan na Decapolis, se magulli kammin kitu dappit pisung ka Galilea. ³² Ay uwad nangilbet ka tolay ya bangngag se tápap pe. Ay se da makim-imallà ke Jesus nga immán na din.

³³ Ay díkod, nead-adayyu ne Jesus tu tolay kadatu adu wa tolay ta senu magadud-duwa da kampela ngin nin. Ay se na nedùdù tu intutuldu na kitu talínga natu tolay, ay se na linuluwán se na iikkam kitu díla na. ³⁴ Ay se naglángad ka lánngit se nakapangtád, se na nán, "Ip-pata," nán na. Ay "malútán" ya sarut na. ³⁵ Ay dágus sala nga makagína tu tolay pe yin. Ay se nawangdát pe yin tu aggúni na.

³⁶ Ay binílin ne Jesus datu tolay nga áwan da kuma nga pangikag-kagiyán nga tolay, ngamay gummagat da mán kammin na nangibàbànan kitu nàwa. ³⁷ Ay ngámin

datu nakagína kitu dámag, ay pinagballà da nga nán da, "Napiya ngámin daya kuk-kuwaan na," nán da. "Ta oray bangngag se tápap, ay pakagínaan na se paguniyan na ka napiya," nán da.

8

Tu nammangán ne Jesus kadatu appát ribu wa tolay (Mat 15:32-39)

¹ Ay akkan pikam ma nabayág ka panda, ay nagguurnung manin datu tolay kitu giyán ne Jesus. Ay áwan da nga kanan nin. Ay tútu kirrawán ne Jesus datu tù-tùgúdán na, ay se na nán kaggída, ² "Makalakkán nà kadedi ya tolay ta tallu nga algaw da ngin na nebulbulun kadàtada, ay áwan da nga kanan. ³ Ay nu papannan kuda nga sibibisin, ay get mullaullap da kiya dálen. Adayyu pe din ya naggayatán daya duddúma," nán na.

⁴ Ay tútu nán datu tù-tùgúdán na kaggína, "Ay mapaanna ya amangán tada kídí ya ir-ir-er kiya ummán kídí kaadu nga tolay?" nán da. ⁵ Ay tútu nán ne Jesus kaggída, "Piga bukal sinápay ya atán kadakayu ta?" nán na. Ay nán da, "Atán pittu," nán da.

⁶ Ay díkod pinagtugaw ne Jesus sin datu tolay kitu lusà. Ay se na inalà datu pittu wa sinápay se na la nga nagiyáman ke Dios, ay se nada sinappitappig, ay

se na nepekípát kadatu tù-tùgúdán na kadatu tolay.
 7 Ay uwad da pe ya bittè a bibittè a sissida da. Ay inalà pe ne Jesus se na la pe ya nagiyáman ke Dios, ay se na pe nepekípát kadatu tù-tùgúdán na kadatu tolay.
 8 Ay nangán da ngámin, ay nabtug da ngámin pe. Ay nakùnud da pikam ka pittu baki nga bunna da. 9 Ay moli appát ríbu datu tolay ya nagkakán. Ay se la pina-pan ne Jesus datu tolay. 10 Ay nagtakay da pe se datu tù-tùgúdán na kitu biray, se da makituway kadatu tolay. Ay nawe da ka Dalmanuta.

Tu agpepassingan datu Pariseo ka nakas-kasdáaw ke Jesus

(Mat 16:1-4)

11 Ay kane din na isa ngalgaw, ay inumbet manin datu Pariseo wa makisuw-suwáy kaggína ta piyán da nga sisimán. Ay ittu tu agpàwa da kaggína ka nakas-kasdáaw wa maggayát ka lángit.* 12 Ay tútu nakapangtád de Jesus nga nán na, "Taanna, tura piyán pikam mala dedi ya tolay nu atán mepassingan kaggída nga nakas-kasdáaw. Ngamay kurug idi ya nán ku kadakayu nga áwan nin ya mepassingan na pagilasínán nu wa tolay," nán na.

13 Ay tútu nagtakay da kammin kitu biray se da

panáwan da, ay seda mawe ka dammáng natu pisung.

Ya Pamalbád daya Pariseo
(Mat 16:5-12)

14 Ay kane din na atán da ngin kitu dammáng, ay nadamdám da nga naligpanán da ya nagbálun ka sinápáy, ay tang-tangabukal tu atán kaggída kitu biray da. 15 Ay nán ne Jesus kaggída, "Sin-sinnan nu se taronan nu ya pamalpalabbád daya Pariseo se Ari Herodes," nán na. 16 Ay tútu binàbànan da tu kinagi ne Jesus nga nán da, "Kinagi na tun ta ammu na nga áwan tada bálun nga sinápáy," nán da.

17 Ngamay nammuwán ne Jesus tu kinagi da. Ay tútu nán na kaggída, "Tura nu pagbàbànanan ya áwan nakapangitúgut kadakayu ka sinápáy? Akkan kayu agpà makaaw-awat pikam ta! Kumulnit pe yin daya ur-uray nu ta?" nán na. 18 "Simmamata kayu, ay tura nu di masingan! Se sittatalínga kayu pe, ay tura kayu di makagína! Naligpanán nu win ta, 19 tu inannappitappig ku ka limma bukal sinápáy nga para kadatu limma ríbu wa tolay! Ay piga baki datu napnu kitu bunna da nga inùnudán nu ta?" nán na. "Sangapúlu se duwa," nán da nga summungbát.

* **8:11** 8:11 Daya nakas-kasdáaw ay ittu ya pangammuwán da nga e Dios ya nangibon kaggína.

20 “Ay ummán pe kitu pittu wa bukal la sinápaya ya sinappitappig ku para kadatu appát ríbu wa tolay. Piga baki tu bunna nga naurnung nu?” nán na. Ay, “Pittu baki,” nán da nga summungbát. 21 Ay se na la nán kaggída, “Ay akkan nu nád pikam mala maawátan tu nán ku?” nán na.

Tu inammakasingan ne Jesus kitu iBetsaida

22 Ay kane atán da ngin ka Betsaida, ay uwad da tolay ya nangilbet ka kúláp ke Jesus, ay nakim-imallà da kaggína nga immán na din. 23 Ay díkod binaybay ne Jesus tu kúláp, se na ilawán kitu babalay. Ay se na luluwán tu mata na se na iparotun tu íma na kaggína, ay se na saludsúdan, “Makasingan ka ngin?” nán na.

24 Ay tútu, “Ò. Masingan ku daya tolay may ummán da ka magdal-dalen na káyu,” nán na.

25 Ay tútu inimmán manin ne Jesus tu mata natu tolay, ay se kappiyánan tu tolay tu isissingan na. Ay tútu nagwada kammin nin tu isissingan na kadatu ngámin nin. 26 Ay se la pinapan ne Jesus sin tu tolay kitu balay da, ay binil-bílin na nga nán na, “Akkan ka tagge maw-awe kiya íli,” nán na kitu tolay.

Tu inangngagi ne Pedro nu iinna kurug ge Jesus

(Mat 16:13-20; Luc 9:18-21)

27 Ay netul-túluy de Jesus se datu tù-tùgúdán na tu nagdal-dalen ta mawe da ka íli Cesarea nga sakúpan na Filipos. Ay kaggída nga magdal-dalen, ay sinaludsúdan ne Jesus da nga nán na, “Iinna ngà kanu wa nán daya tolay?” nán na.

28 Ay tútu nán da nga summungbát, “Nán daya duddúma nga ikaw kanu tu Juan na marammawtisár. Ay e Elias ka kanu wa nán daya duddúma. Ay nán pe daya duddúma nga isa ka nga pagbàbànanan ne Dios kitun nga linumtu,” nán da.

29 Ay, “Dakayu, iinna ngà ka nán nu?” nán na kaggída na. Ay e Pedro tu summungbát nga nán na, “Ikaw ya Cristo,” nán na. 30 Ay binílin ne Jesus da tutu wala nga akkan da kag-kagiyan tun na mepanggap kaggína ki oray iinna nga tolay.

Tu nunna nga angngagi ne Jesus kiya katay na

(Mat 16:21-28; Luc 9:22-27)

31 Ay nanggayát kitun na oras, ay ginayatán ne Jesus sin tu mangipakammu kadatu tù-tùgúdán na, nga masápul la adu ya kapalpalakkán naya nengágan da kitun ka An-anà Tolay. Ta lùsawan daya pangmanàman da nga Judyu se daya ap-apu daya pappádi se daya maragtùgud ki lintag. Patayan da ngamay lumtu kammin kiya mekalu wa algaw. 32 Ay kinagi na

tutu wala yán nga akkan na nepà-pàlìli. Ay tútu inaptán ne Pedro we Jesus nga neadudduwa kitu adadayyu se na lùsawan. ³³ Ay nagbaliwág ge Jesus se umàráng kadatu tù-tùgúdán na se na nga kinalùsaw we Pedro nga nán na, “Umadayyu ka kiyà, Sairu!” nán na. “Ta akkan na panaglam-lammat nga gayát ke Dios ya panaglam-lammat mu, nu di gayát ki tolay yala,” nán na.

³⁴ Ay pinaadanni ne Jesus datu tù-tùgúdán na se datu adu wa tolay kaggína, se na nán kaggída, “Ay nu iinna ya maminya nga magbalin ka tolay ku, ay masápul la kaligpanán na ya mepanggap ki baggibaggi na kampela ngin nin. Ay se na bugtúngan ya krus na, ay se la kumíwid kiyà. ³⁵ Ata ngámin daya magkikenga kiya biyág da ka mepanggap kiyà, ay tú dayán daya mangiwágà kiya pakabiyágan da kuma ka áwan panda. Ngamay daya akkan magkikenga kiya biyág da gapu kiyà se kiya Napiya nga Dámag, ay tú dayán daya makasmà kiya pakabiyágan da ka áwan panda. ³⁶ Ata áwan wayya nga magun-gun-ud naya isa nga tolay oray nu kuw-kuwa na ya ngámin na atán kidi ya kalawagán, nu killotán na ya pakabiyágan na ka áwan panda. ³⁷ Ay áwan pe wayya nga mabalin na

idde naya isa tolay ta senu málà na ya pakabiyágan na ka áwan panda.

³⁸ Ay nu kipattán nà ya isa nga tolay se iya bàbànan ku kiya pagad-aduwán daya maragbásul se áwan angn-gurug ga tolay, ay kipattán ku pe, iyà nga nengágan da kitun ka An-anà Tolay, nu umbet tà a sittuturáy kiya turáy ne Dios nga Ama ku. Ay kiyán na ilalbet ku ay kabul-bulun ku daya anghel ku,” nán na.

9

¹ Ay se na la nán kaggída, “Ay kurug idi nga kagiyan ku kadakayu, nga atán da kadakayu kidi ya akkan matay panda kiya akasingan da kiya naturáy nga angngituráy ne Dios,” nán na.

Tu nekaussi natu singan ne Jesus

(Mat 17:1-13; Luc 9:28-36)

² Ay kane din annam ngalgaw ka panda, ay nekiwid ne Jesus nge Pedro se de Santiago se Juan nga magwagi. Ay nawe da nga nagatittu kitu alingúdu wa bantay. Ay kitu kaatán da kitúni, ay naussi tu singan ne Jesus kaggída nga magsisíngan. ³ Ay tu bádu na, ay pumusà tutu wala pànanng nga áwan makadna kitu pusà na kidi ya kalawagán. ⁴ Ay pinagkilát da ngala tu Moses se tu Elias nga makibàbànan ke Jesus.

⁵ Ay tútu nán ne Pedro ke Jesus, “Misturu, napiya

ngala ta atán kami pe kídi, ta mangwa kami ka tallu wa baw-bawi. Kuwa mu ya isa, ay kuwa Moses ya isa, ay kuwa ne Elias ya isa," nán na. ⁶ Ngamay akkan na urauray tu kinagi na, áta nagansing da tutu wala.

⁷ Ay se da la naangpán, ay uwad úni ya nagína da nga naggayát kitu angap, nga nán na, "Tú idi ya An-anà ku wa pà-pàgan ku. Manggìna kayu kaggìna," nán na. ⁸ Ay kane sinnan da tu lib-lebut da, ay áwan da masingan na kabulun da ngin, nu di e Jesus sala.

⁹ Ay kitu annagut da ngin kitun na bantay, ay binil-bílin ne Jesus da nga akkan da ikag-kagi ki oray iinna tu nasingan da panda kitu ilaltu na kammin na nengágan da kitun ka An-anà Tolay. ¹⁰ Ay díkod kinurug da tu kinagi na, ngamay nagsisinnaludsúdán da kampela ngin nin tu sarut natu mepanggap kitu ilaltu na kammin. ¹¹ Ay se da la nagsaludsud kaggìna nga nán da, "Taanna tura nán daya maragtùgud ki lintag nga munna pikam ma umbet tu Elias nga pagbàbànanan ne Dios," nán da.

¹² Ay summungbát te Jesus nga nán na, "Kurug ga munna nga umbet te Elias nga mangappiya kiya ngámíngámin. Ngamay di mà a nesúrát kadatu bábànan ne Dios nga masápul la pal-palakkan daya tolay ka napanat ya

nengágan da kitun ka An-anà Tolay, se irupat da pe?" nán na. ¹³ "Ngamay kagiyan ku kadakayu wa inumbet tin tu Elias, ay kinuwa da ngala kaggìna tu piyán da nga ummán kitu nán natu nesur-súrát panggap kaggìna," nán na.

Tu nammabílag ne Jesus kitu an-anà a magkangkang
(*Mat 17:14-21; Luc 9:37-43a*)

¹⁴ Ay kane makadatang da kitu giyán datu duddúma nga tù-tùgúdán na, ay adu datu tolay ya nasingan da kitúni, ay uwad da pe ya maragtùgud ki lintag nga makisuw-suwáy kadatu tù-tùgúdán na. ¹⁵ Ay kane masingan datu tolay ye Jesus, ay naganggam da pà nang, ay tútu nag-tatagtág da nga summabat kaggìna. ¹⁶ Ay tútu nán ne Jesus kaggída, "Nágan naya pakisuw-suwayán nu kaggída?" nán na.

¹⁷ Ay uwad isa kadatu tolay ya nagkuna nga, "Misturu, nilbet ku kikaw ya an-anà ku wa laláki ta nangungán áran, nga ittu ya namagúmal kaggìna. ¹⁸ Ay káda sumru ya sinakit na, ay mítol lala. Ay magbúgabúgà ya bugung na, ay magngar-ngarasiyat se kumítur pe. Papatálaw ku kadaya tù-tùgúdán mu ya áran, may akkan da mabaal," nán na.

¹⁹ Ay tútu nán ne Jesus nga summungbát, "Dakayu wa tolay kadedi nga al-algaw nga áwan angngurug. Tagay

yà in na molaw ngamay anúsán ku wala ya sumeng kadakayu. Ilbet nu kidi ya an-anà," nán na. ²⁰ Ay tútu nilbet da tu an-anà ke Jesus.

Ay kane masingan natu áran ne Jesus, ay pinagkangkang na tu an-anà. Ay nekálin tu an-anà se magkur-kurisagsag se magbúgabúgà tu bugung na. ²¹ Ay nagsaludsud de Jesus kitu ama natu an-anà nga nán na, "Kannungay naya inanggayát nayán mapak-pakuna kiyán ta?" nán na. "Nekab-kabitti na kammala ngin nin," nán na. ²² "Ay nakírad tutu wala nga isungap naya áran kiya apuy se ipisù na kiya danum nu duddúma ta asippatayan na. Ay túya kalakkán nakami agpà ta sengán nakami nu mabaal mu," nán na. ²³ Ay tútu nán ne Jesus, "Taanna, tura mu nán nu mabaal mu," nán na. Ay, "Màwa mà ya ngámin kiya tolay ya mangurug ke Dios," nán na. ²⁴ Ay tútu nán tu ama natu an-anà a nesáraw, "Mangurug gà," nán na. "May sengán nà ta nakapsut ya angngurug ku," nán na.

²⁵ Ay kane masingan ne Jesus datu adu wa tolay nga maglalbet kaggína, ay tútu linúsaw na tu áran nga nán na, "Ikaw wa áran na nam-agúmal se namagbangngag kidi ya an-anà, lumawán ka, ay maddiaddi ka ngin kaggína," nán na. ²⁶ Ay tútu nakapáuy tu áran se na pinagkangkang tu an-anà se

la nga nagtálaw, ay ummán tutu wala ka innát tu an-anà. Ay tútu nán datu duddúma nga, "Natay!" nán da. ²⁷ Ngamay kane immán ne Jesus tu íma natu an-anà se na bangúnan, ay nagsíkád dala nga dáguus.

²⁸ Ay kane uwad de Jesus kitu balay yin, ay tittu da ngin se datu tù-tùgúdán na. Ay nagsaludsud da kaggína nga nán da, "Taanna, tura mi akkan mapatálaw tu áran?" nán da. ²⁹ Ay tútu nán ne Jesus kaggída, "Mapatálaw wala daya ummán kadatun na áran gapu ki kar-karárag," nán ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na.

Ipakammu manin ne Jesus ya pannakatay na

(*Mat 17:22-23; Luc 9:43-45*)

³⁰ Ay nagtálaw da kitúni nga giyán, ay nanalen da ka Galilea. Ay akkan piyán ne Jesus nga atán makammu kitu giy-giyán na, ³¹ áta piyán na nga suruwán datu tù-tùgúdán na. Ay nán na kaggída, "Ipatiliw dà a nengágan da kitun ka An-anà Tolay. Patayan dà, ngamay kiya mekàlu wa algaw ay lumtu wà kammin," nán na.

³² Ngamay akkan naaw-awátan datu tù-tùgúdán na tu kinagi na, may magansing da la nga manaludsud kaggína.

Ya kangatuwán kiya pangiturayán ne Dios

(*Mat 18:1-5; Luc 9:46-48*)

33 Ay se da la dumatang ka Capernaum. Ay kane atán da kitu isa balay kitúni, ay nagsaludsud de Jesus kaggída nga nán na, “Nágan natu pagsuw-suwayán nu kitu dálen?” nán na.

34 May áwan makoni a, ta nagsuw-suwayán da nu iinna tu kangatuwán kaggída. 35 Ay díkod nagtugaw we Jesus se na pinaderun datu sangapúlu se duwa se na nán kaggída, “Ya maminya nga magbalin ka kangatuwán, ay masápul la ittu kuma ya kababaán kadakayu ngámin se aggína pe ya bátug asassu nu,” nán na.

36 Ay se la nangalà ka isa nga an-anà se na ipasikád kitu aráng da. Ay se na taboyatan nga nán na, 37 “Nu iinna ya mamatag kidi ya an-anà gapu kiya angngurug na kiyà, ay bílang iyà ya pinatag na. Ay daya mamatag kiyà, ay akkan nala nga iyà ya pinatag da, nu di pe iya nangibon kiyà.”

Pumane kadåtada ya akkan na kumagúra kadåtada
(Luc 9:49-50)

38 Ay nán tu Juan ke Jesus, “Apu, nakasingan kami ka tolay nga magusár ki ngágan mu nga magpatálaw ka áran kadaya naar-aránan na tolay, ngamay pinongát mi ta akkan tada mà kabulun,” nán na.

39 Ngamay nán ne Jesus kaggína, “Akkan nu pongatan, ta áwan ya makàwa ka nakas-kasdáaw nga mangusár kiya ngágan ku se nà ala nga pad-padásán nin nu kuwa. 40 Ta nu iinna ya akkan kumagúra kadåtada, ay kabulun tada,” nán na. 41 “Ay dam-damdamman nu idi,” nán ne Jesus nga, “nu iinna ya makidde kadakayu ka danum gapu ta tolay nakayu win ne Cristo, ay akkan wayya nga di magungunaán,” nán na.

Ya kuwaan ta kiya gapu naya pakabasúlán ta
(Mat 18:6-9; Luc 17:1-2)

42 “Ngamay nu iinna nga tolay ya gapu naya pakabasúlán dedi ya annánà nga mangurug kiyà, ay napiya ngala kiyán na tolay nu mabissinán ka abay ya batu ya bülaw na se la mepisù kiya kadalmán naya bebay. 43 Ay díkod nu ímam ya gapu naya pakabasúlám, ay pùdam, ta napi-piya nga pukul ka nga mawe ka lángit may iya duwa íma nga mawe ka impiyernu nga ittu ya giyán naya apuy ya akkan mataatay. 44 Ay kiyán na giyán ay ittu ya giyán daya aggat ta akkan mataatay se apuy ya akkan mataatay. 45 Ay páda na pe nu ya síkil mu ya gapu naya pakabasúlám, ay pùdam pe yala, ta napi-piya ngala ya áwan síkil la mawe ka lángit may iya duwa síkil la mawe ka impiyernu. 46 Ay

kiyán na giyán ay ittu ya giyán daya aggat ta akkan mataatay se apuy ya akkan mataatay. ⁴⁷ Ay ummán pe nu ya isa matám ya gapu naya akabásul mu, ay tukilan mu wala ngin. Ata napì-piya ya sissa ya matám ma mawe ka pangiturayán ne Dios, may iya duwa mata nga mippan ka impiyernu. ⁴⁸ Ay ittu yán ya giyán daya akkan mataatay ya aggat se akkan mataatay ya apuy.

⁴⁹ Ata ngámin tolay ay madalusán ka apuy, ta senu áwan nin ya makadadál kaggída nga ummán kiya akakkanan na maasinán ta akkan pe yin na madadál. ⁵⁰ Nasurbi ya asin, may nu mippà ya apet na, ay akkan ta mabalin na mapaapet tin. Ay màwa nu din ya màwa naya asin ta senu napiya ya panagbubúlun nu,” nán ne Jesus.

10

Tu nesur-súru ne Jesus mepanggap kiya magadi
(Mat 19:1-12; Luc 16:18)

¹ Ay se yala nagtálaw manin ne Jesus kitúni, se la nawe ka probinsiya Judea se kitu panidmáng tu wángag Jordan. Ay adu manin datu tolay ya gummánat kaggína, ay nesúru nada ta ittu tu gangay na.

² Ay uwad da pe ya Pariseo wa inumbet ta magsisim kaggína. Ay nán da kaggína, “Meallang nád kiya lintag, “magadi ya isa nga laláki

kiya atáwa na?” nán da ke Jesus. ³ Ay tútu sinungbátan ne Jesus da ka saludsud nga nán na, “Nágan natu bílin ne Moses kadakayu ta?” nán na. ⁴ Ay summungbát da nga nán da, “Nepalúbus natu Moses kiya lintag na nga mangwa ya laláki ka kasurátan kiya atáwa na, ay se yala nga magadi,” nán da.

⁵ May nán ne Jesus kaggída, “Nepalúbus tu Moses nga magadi kayu kadaya atáwa nu gapu kiya kinasúkir nu,” nán na. ⁶ “Ngamay akkan ummán kiyán kuma ya kàwaán na, ta kitu inanggayát natu nekàwa naya kalawagán, ay kinuwa ne Dios ya tolay ka laláki se babay. ⁷ Ay gapu kídi, ay panáwan naya laláki daya maganà kaggína ta mawe na kobungan ya atáwa na. ⁸ Ay magbalin da nga duwa ka sissa,” nán na. “Ay díkod akkan da nga duwa ngin, nu di da nga sissa ngin. ⁹ Díkod, akkan mabalin na pagsibnaan naya tolay ya pinagamung ne Dios,” nán na.

¹⁰ Ay kane lumná da kammin kitu balay, ay sinaludsud manin datu tù-tùgúdán na tu kinagi na. ¹¹ Ay nán na kaggída, “Ya laláki nga mangigsán kiya atáwa na, ay se mangatáwa ka sabáli, ay bílang nga manaládag yán. ¹² Ay páda na pe kiya babay, nu magadi pe kiya atáwa na se umatáwa pe ka sabáli ay makidaládag pe yán,” nán na.

Tu anngikararang ne Jesus kadatu annána

(*Mat 19:13-15; Luc 18:15-17*)

¹³ Ay uwad da nga nangilbet kadatu annána da ke Jesus, ta senu immán nada. May kinalùsaw datu tù-tùgúdán na da.

¹⁴ Ngamay kane masingan ne Jesus tu kinuwa da, ay nalùsaw. Ay tútu nán na, “Palubúsán nu wala daya annána nga umbet kiyà. Akkan nuda nga paddiyan, áta ummán kadedi ya annána daya itur-turayán ne Dios kiya pangiturayán na,” nán na. ¹⁵ “Ay lam-lamtan nu idi nga kagiyan ku, nga akkan kurug ga málà kiya pangiturayán ne Dios oray iinna, nu akkan na peturayán ke Dios nga ummán kiya agpeturáy dedi annána.” ¹⁶ Ay tútu inàrun na datu annána se na iparotun tu íma na kaggída se nada nga nekar-kararang.*

Tu nabánang nga bag-bagu

(*Mat 19:16-30; Luc 18:18-30*)

¹⁷ Ay kane din na magrabuwát te Jesus sin, ay uwad laláki nga inumpal kaggína, ay se magpalintud kitu àráng na nga nán na, “Namáru nga Misturu!” nán na ke Jesus. “Kagiyan mu mán kiyà nu nágan naya kuwaan ku ta senu mabiyág gà ka áwan panda,” nán na.

¹⁸ Ay nán ne Jesus kaggína, “Tura nà ingágan ka namáru,” nán na, “ay áwan mà ya namáru nu di e Dios sala!” nán na. ¹⁹ “Ay nu mepanggap kitu saludsud mu, ay ammun mà datu bil-bílin ne Dios nga, ‘Akkan ka pumatay, akkan ka manaládag, akkan ka magtákaw. Akkan ka magbusid, akkan ka mangultit. Ipatag mu ya amám se inám,’ nán na,” nán ne Jesus.

²⁰ Ay tútu, “Misturu, nanggayát kitu kabitti ku, ay sur-surútan ku ngámin dayán na bil-bílin,” nán natu bag-bagu. ²¹ Ay binubutgán ne Jesus ta pinatag na. Ay se na nán, “Atán pikam isa nga masápul la kuwaam. Mawem iláku ngámin daya kuw-kuwám, ay se mu idde kadaya napubri ya paglakúwám, ay díkod ya bànáng mu, ay atán ka lángit tin. Ay se ka la nga kumíwid kiyà,” nán na.

²² Ay kane magina natu bag-bagu tun, ay naglamma ngala, ay sippapannakit ta namánaw ke Jesus, áta nabánang pánang.

²³ Ay se la ummàráng nge Jesus kadatu tù-tùgúdán na se na nán kaggída, “Nganna ya inagsulit daya babánang nga meráman kiya pangiturayán ne Dios,” nán na. ²⁴ Ay akkan ammu datu tù-tùgúdán tu pamàyanán da kitun na

* **10:16** 10:16 Onu “binindisiyonán.”

kinagi na. Ngamay netul-túluy ne Jesus tu kagiyan na nga nán na, “Annánà ku, nasulit kurug meráman kiya pangiturayán ne Dios daya tolai ya ittu dala pagtalgad ya kinabánáng da. ²⁵ Ikagi kadakayu nga nalà-lapat tala nga lumbut kiya abbut dágum ya kámel may iya keráman daya nabánáng kiya pangiturayán ne Dios,” nán na.

²⁶ Ay díkod nasdaáwan pánang datu tù-tùgúdán na nga nán da, “linda lugud daya málà kiya pangiturayán ne Dios?” nán da. ²⁷ Ay binubutgán ne Jesus da nga nán na, “Akkan màwa daya tolai yala idi, may áwan ya di màwa ne Dios,” nán na.

²⁸ Ay tútu nán ne Pedro wa summungbát, “Ay paanna kami, ay nigsán mi ya ngámingámin gapu kiya ikikkiwid mi kikaw?” nán na.

²⁹ May nán ne Jesus kaggída, “Ikagi ya kurug kadakayu, nga nu iinna ya namánaw kiya balay na se kadaya wawwági na onu daya ina na se ama na, onu kadaya annánà na onu ya lusà na gapu kiyà se kiya Napiya nga Dámag, ³⁰ ay ad-adu may tu nigsán na ya mepatáli nga midde kaggína kidi ya kalawagán. Ta ad-adu wa babalay se wawwági, se ina, se annánà se lusà ya mepakin-kuwa

kaggína, ay se mabiyág pe ka áwan panda nu umbet ya algaw na. Ngamay masápul la mapal-pallà pikam. ³¹ May adu kadaya magkuna nga nangátu da, may aggída ya mebaba. Ay adu pe daya magkuna nga nababa da, may mepangátu da, ^{+10:31} nán ne Jesus.

Tu mekàlu wa nangngagi ne Jesus kitu katay na

(*Mat 20:17-19; Luc 18:31-34*)

³² Ay kane manùdu da ngin na mameyag ka Jerusalem, ay magin-inunna nge Jesus kadatu malídug nga tù-tùgúdán na. Ay datu gummunud kaggída ay magansing da. Ay pinagatittu ne Jesus datu sangapúlu se duwa nga tù-tùgúdán na se na ikagi kaggída ya màwa kaggína nga nán na, ³³ “Ka Jerusalem ya pameyaggán tada kidi, ay kattoni ay ipatiliw dà a nengágan da kitun ka An-anà Tolai. Ay ippan dà kadaya nangátu wa pappádi se kadaya maragtùgud ki lintag, ay se dà a papatay gapu kiya ipabásul da kiyà, ay se dà iáwat kadaya akkan Judyu. ³⁴ Ay ug-ogan dà se lut-lutában dà se sap-saplit dà. Ay se dà ala nga patayan. Ngamay lumtu wà kammin kiya mekàlu wa algaw,” nán na.

^{+10:31} **10:31** Ki aggúni nga Griego, nán na nga, May adu daya munna nga mapuddi, ay daya muddi ay mapunna da.

Tu piyán de Santiago se Juan nga agngan ke Jesus (Mat 20:20-28)

³⁵ Ay se la umadanni de Santiago se Juan na annána ne Zebedeo ke Jesus. Ay nán da kaggína, “Misturu,” nán da. “Piyán mi nga kuwaan mu ya ikagi mi kikaw,” nán da. ³⁶ Ay tútu nán ne Jesus kaggída, “Nágan naya piyán nu nga kuwaan ku para kadakayu ta?” nán ne Jesus. ³⁷ Ay tútu nán da, “Pagtugawan nakami mán na duwa kiya giyán mu nu mangituráy ka. Isa kiya pane diwanán mu, ay isa kiya pane kasígid mu,” nán da.

³⁸ Ngamay nán ne Jesus kaggída, “Akkan nu wa maaw-awátan ya agngan nu,” nán ne Jesus. “Mabalin nu nád iturdán ya ummán kiya kapar-parigátan ku?” nán na. “Meturad nu nád pe daya meturdán ku?” nán na. ³⁹ “Annung mi,” nán da. Ay tútu nán ne Jesus kaggída, “Mabalin na annung nu wa meturdán daya meturdán ku ⁴⁰ ngamay áwan ku pagrabngán na magpíli nu iinna ya magtugaw kiya pane diwanán ku se kiya pane kasígid ku. Ata dedi ay para kadaya nangisaganáan ne Dios kampela ngin nin,” nán ne Jesus.

⁴¹ Ay kane magina datu sangapúlu nga tù-tùgúdán na tun, ay kinalùsaw da de Santiago se Juan. ⁴² Ay tútu kirrawán ne Jesus da

ngámin se na nán kaggída, “Ammu nu nga daya agturáy daya akkan Judyu, ay itur-turayán da daya tolay. Ay se daya ap-apu kaggída, ay ipasingan da ya kinaapu da kadaya tolay. ⁴³ Ngamay akkan ummán kiyán ya màwa kadakayu. Ata ya maminya nga mepangátu, ay masápul la aggína ya magsirbi kadaya kabbulun na. ⁴⁴ Ay nu iinna kadakayu ya maminya nga mangiapu, ay aggína kuma ya bátug ga asassu nu ngámin. ⁴⁵ Ata oray iyà a nengágan da kitun ka An-anà Tolay, ay akkan nà a inumbet ta pasirbiyán kadaya tolay, nu di iyà ya magsirbi kaggída. Ay inumbet tà pe nga mebasu ta senu mekaru daya bas-básul daya tolay,” nán na.

Tu nammakasingan ne Jesus ke Bartimeo (Mat 20:29-34; Luc 18:35-43)

⁴⁶ Ay dummatang de Jesus sin ka Jerico. Ay kane magtálaw da kitúni yin se datu tù-tùgúdán na se datu adu wa tolay ya ummunud kaggída, ay uwad pe ye Bartimeo, nga isa nga kúláp nga an-anà ne Timeo. Uwad da magtutúgaw kitu bíkat kalsáda. ⁴⁷ Ay kane mammuwán na nga lumíwán ne Jesus nga iNazaret, ay nán na nga nesáraw, “Jesus nga gaka-gaka natu David! Kalakkán nà agpà!” nán na. ⁴⁸ Ay adu tolay tu nangalùsaw

kaggína nga anawáan da may kinggat na mán kammin tu nagkuna nga, “Gakagaka natu David! Kalakkán nà agpà,” nán na.

⁴⁹ Ay tútu nagsínang nge Jesus se na pilbet. Ay tútu kirrawán da nga nán da, “Maganggam ka ngin. Ay gumnikát ka ta karrawán naka,” nán da. ⁵⁰ Ay díkod nippà na tu kebál na se nakalagtu nga nawe kitu giyán ne Jesus.

⁵¹ Ay nán ne Jesus, “Nágan naya piyám ma kuwaan ku kikaw?” nán na. Ay, “Pakasinnan nà kammin, Misturu,” nán natu kúláp. ⁵² Ay tútu nán ne Jesus, “Mawe ka ngin. Ay makasingan ka kurug gin gapu kiya angngurug mu kiyà,” nán na. Ay dágus sala nga nakasingan nin, ay kummíwid pe yala ngin kade Jesus.

11

Tu kaganásan na nelalnà ne Jesus ka Jerusalem

(*Mat 21:1-11; Luc 19:28-40; Jn 12:12-19*)

¹ Ay kane magiddatang da ngin ka Jerusalem, ta atán da ngin kitu bantay Olivo wa nagbátán daya íli Betpage se Betania, ay nangipàrob nge Jesus ka duwa kadatu tù-tùgúdán na ² nga nán na, “Mawe kayu kiya amindupálan na íli. Ay nu lumná kayu win, ay masingan nu

ya urbun asnu wa nesisílu wa áwan pikam ya nagtakay kaggína. Ay ubbadán nu ta ilbet nu,” nán na. ³ “Ay nu atán ya magkuna kadakayu ka, ‘Kannán nu wa ubbadán yán?’ nán na, ay nán nu kaggína nga, ‘Masápul ne Apu, ay ipatulli na kammin pe,’ nán nu,” nán na.

⁴ Ay díkod tútu nawe da kurug gin, ay nedúpág gala tu mata da kitu urbun asnu kitu kalsáda nga nesisílu kitu lalàsígán naya isa nga balay. Ay kane ubbadán da ngin, ⁵ ay uwad da kadatu magsisikád kitúni ya nagkuna kaggída nga nán da, “Tura nu ubbadán ya urbun?” nán da.

⁶ Ay tútu kinagi da tu pekagi ne Jesus, ay díkod pinálà da kaggída. ⁷ Ay tútu nilbet da tu urbun kitu giyán ne Jesus, ay se da la nga nesàlapán datu bádu da kitu addag natu urbun, ay se yala nagtakay ye Jesus.

⁸ Ay adu kadatu tolay tu nangisàlap kadatu bad-bádu da kitu kalsáda.* Ay datu duddúma, ay nagtappád da kadatu pas-pasanga datu kay-káyu se da iapapán kitu kalsáda. ⁹ Ay ngámin datu tolay ya nagin-inunna se datu gumun-gunud kaggína, ay nesar-sáraw da ya, “Madáyaw we Dios!” nán da. “Madáyaw ya inumbet nga nebon ne Apu. ¹⁰ Maday-dáyaw ya

* **11:8** 11:8 Tu nangisàlap da kadatu bad-bádu da kitu kalsáda tu angngipassingan da ki ammatag da kaggína.

umbet ta pangiturayán nga ummán kitu pangiturayán tu apuapu tada nga David. Madáyaw we Dios nga kangatuwán,” nán da.

¹¹ Ay tútu linumnà e Jesus ka Jerusalem, ay se la nawe kitu templo. Ay kane masingan na ngámin nin datu atán kitúni, ay nawe da se datu sangapúlu se duwa nga tù-tùgúdán na ka Betania, áta gidám pe yin.

Tu nangngiamámug ne Jesus kitu káyu wa gígus
(Mat 21:18-19)

¹² Ay kane kaláwa kane inumbet da nga gayát ka Betania, ay nabisinán ne Jesus. ¹³ Ay nasingan na tu káyu wa gígus kitu ad-adayyu kitu dálen nga nasagúngut. Ay tútu nawe na siningan nu atán búnga na. May áwan na nga nasuwà a búnga na, nu di tittu tu adon na ngala, ta akkan agbubúnga daya gígus lugud. ¹⁴ Ay tútu nán na kitu káyu, “Awan nin ya makaramán ka búnga mu win ka panda,” nán na.

Ay nagina datu tù-tùgúdán na tu kinagi na.

Tu nammatálaw ne Jesus kadatu maglà-láku kitu unag natu Templo

(Mat 21:12-17; Luc 19:45-48; Jn 2:13-22)

¹⁵ Ay kane makadatang da ngin ka Jerusalem, ay linumnà e Jesus kitu Templo se na pataláwan ngámin datu maglà-láku se maggà-gátang kitu unag na. Ay nitólán na datu tebol datu

maragsupli ka pirà se datu tugaw datu maglà-láku ka ladágan. ¹⁶ Ay se na

iallang ya atán agtu wa lumíwán kitu amuwág natu Templo. ¹⁷ Ay se yala nga mangisúru kadatu tolay nga nán na, “Nán naya nesúrat ta bábánán ne Dios nga,

‘Ya balay ku, ay mengagánan ka balay ya agkararágan ngámin tolay ked kalawagán,’

ngamay tura nu mán kammin na pinagbalin ka balay daya maragtákaw,” nán ne Jesus.

¹⁸ Ay kane magina datu ap-apu datu pappádi se datu maragtùgud ki lintag tun na kinagi na, ay lamlantan da ngin na patayan may umamá da ta pagballà ngámin datu tolay tu angngisúru na.

¹⁹ Ay kane gidám min, ay nagtálaw da ngin kitu ili.

Tu káyu wa gígus nga nalpug gin

(Mat 21:20-22)

²⁰ Ay kane pagmakát tin kane lumíwán da manin kitu gígus, ay nasingan da ngin na nalaylay ngámin nin oray tu arutáng na. ²¹ Ay gapu ta nadamdám ne Pedro tu nàwa kitu gidám, ay tútu nán na ke Jesus, “Misturu,” nán na, “sinnam kod tu gígus nga ginedán mu may nalaylay yin,” nán na.

²² Ay tútu nán ne Jesus kaggída, “Mangurug kayu wala ke Dios. ²³ Ay kagiyan ku kadakayu nga mabalin

nu pe nga nán kídì ya bantay, 'Magkalit ka kiyán se ka la magpisù kiya bebay,' nán nu, nga akkan nu wa paggad-gadduwán nga kurugan na màwa ya piyán nu, ay màwa kurug. ²⁴ Ay túya kagiyan ku pe kadakayu nga, oray nágan naya piyán nu wa agngan kiya karárag nu, ay kurugan nu nga málà nu kurug, ay midde kurug kadakayu.

²⁵ Ay ki peyang nga agkar-karárag nu, ay masápul la pakawanan nu daya ammu nu wa nakabásul kadakayu, ta senu ya Ama nu wa atán ka lángit, ay pakawanan nakayu pe kadaya bas-básul nu," nán na. ²⁶ "Ngamay nu akkan nu pakawanan daya duddúma, ay akkan nakayu pe pakawanan ya Ama nu wa atán ka lángit," nán na.

Ya saludsud mepanggap kiya naggayatán naya turáy ne Jesus

(*Mat 21:23-27; Luc 20:1-8*)

²⁷ Ay nagulli kammin de Jesus ka Jerusalem. Ay kitu kowad ne Jesus nga magdal-dalen kitu unag templo, ay inumbet datu apapu datu pappádi se datu maragtùgud ki lintag se datu pangmanàman datu Judyu, ²⁸ nga nán da, "Kawà naggayatán naya turáy mu wa mangwa kadaya kukkuwaam, ay se iinna ya nangidde kikaw kiyán na turáy?" nán da.

²⁹ May nán ne Jesus nga summungbát, "Magsaludsud dà pikam kadakayu, ay nu masungbátan dà, ay túya ikagì pe nu wà naggayatán naya turáy ku wa mangwa kadaya kukkuwaan ku," nán na. ³⁰ Ay nán na, "Wà naggayatán natu turáy tu Juan na marammawtisár? Naggayát ke Dios onu kadaya tolay?" nán na.

³¹ Ay tútu nagsisinnaludsud da nga nán da, "Nu nán tada nga naggayát ke Dios, ay, 'Tura nu lugud da akkan kinurug tu Juan,' nán na. ³² Ngamay akkan tada makagi nga, 'Gayát kadaya tolay,'" nán da. Ata magansing da kadatu tolay, áta kurugan datu tolay nga kurug isa nga pagbàbànanan ne Dios tu Juan. ³³ Ay díkod nán da ngala ngin na summungbát ke Jesus, "Akkan mi ammu," nán da.

Ay tútu nán pe ne Jesus kaggída, "Akkan ku lugud pe ikagi nu wà naya naggayatán naya turáy ku wa mangwa kadaya kukkuwaan ku," nán na.

12

Ya pangárig mepanggap kadatu magtag-tagasingan kitu kaubásan

(*Mat 21:33-46; Luc 20:9-19*)

¹ Ay se manin nán ne Jesus nga nagpangárig, "Atán isa nga tolay ya nagmúla ka adu wa úbas, ay se na abutan. Ay nagabbut pe ka abay kitu

pínát ta pagaggián da kitu búnga tu úbas ka angngalà da kitu digu na. Ay nangwa pe ka alingúdu wa bal-balay ka pagbantáyan da. Ay se na nga pinatagasinnán ka sabáli tolay, ay se la nawe ka sabáli ya íli. ² Ay kane pinagbubúrás sin, ay nangibon tu makin-kuwa kadatu asassu na nga mawe mangalà kitu kípát na kadatu magtag-tagasíngan kitu kaubásan na. ³ Ngamay dinugkam mán kammin datu magtag-tagasíngan tu nebon na, se da nga sap-saplit se da pinatálaw wa áwan niddeidde kaggína. ⁴ Ay díkod nangibon manin ka sabáli nga asassu, may tinaltalíngu da ka pangkur se da neap-appat. ⁵ Ay nangibon manin ka sabáli ya asassu, ay pinatay da mán kammin. Ay ummán nala nga ummán tu kinuw-kuwa da kadatu duddúma pikam ma nebon na. Binaubáut da datu duddúma, ay pinatay da datu duddúma.

⁶ May atán pikam isa nga annung na nga ibon. Tu pà-pàgan na nga an-anà na nga laláki. Ay tútu nebon na tu an-anà na, áta nán na kitu lammat na nga, 'Ipatag da kam agpà ala ya an-anà ku wi,' nán na. ⁷ Ngamay kane masíngan datu magtag-tagasíngan kitu kaubásan tu an-anà natu tolay, ay nán da kitu isaisa kaggída, 'Tú idi ya magtáwid kidi ya kaubásan. Patayan tada ta senu kuw-

kuwa tada ngámin dedi ya tawídan na,' nán da. ⁸ Ay tútu dinugkam da se da nga nippan kitu adayyu kitu kaubásan, ay se da pinatay," nán na.

⁹ Ay se la nán ne Jesus, "Nu umbet tu makin-kuwa kitu kaubásan, ay nágan lugud ya kuwaan na kadatu magtag-tagasíngan kitu kaubásan na, nu di nada nga patayan, ay se na ipatagasíngan ka sabáli yin tu kaubásan na," nán ne Jesus. ¹⁰ Ay se na nán kaggída manin, "Akkan nu nád pikam ma nabása kiya nesúrát ta bábánan ne Dios ya nán na nga,

"Tu batu wa lùsawan daya maragbalay, ay ittu tu nesulalit nga nagbalin ka kaligdaán na paniínán kiya súli naya balay. ¹¹ Kinuwa ne Dios nga ummán kiyán ta ittu ya piyán na. Ay nakas-kasdáaw kadátada yán na kinuwa na,' "

nán na.

¹² Ay kane maawátan da nga aggída tu kepapannán natu kinag-kagi ne Jesus nga pangárig na, ay tútu piyán da nga tiliwan, ngamay umamá da kadatu adu wa tolay. Ay tútu nagtatálaw da ngala ngin.

Tu saludsud mepanggap kiya panagbáyad ka buis (Mat 22:15-22; Luc 20:20-26)

¹³ Ay díkod kane magkakápan nin datu

Pariseo, ay nagibon da ka-datu duddúma nga Pariseo se kadatu bungguy ne Herodes nga mawe ka giyán ne Jesus nga magsisim kaggína kadaya kagiyan na, ta senu atán ya pambár da nga maniliw kaggína nga nán da. ¹⁴ Ay tútu inumbet da kitu giyán na, ay nán da, “Misturu, ammu mi nga akkan ka nga magbutabutal. Ay se kurug pe nga isúrum ya mepanggap kiya piyán ne Dios kadátada nga tolay. Ay akkan mu pe ya pagdudúmán daya tolay oray nágan naya sáad da. Ay nágan naya nán mu kidi lugud, magbásul kami nád kiya lintag ne Dios nu magbáyad kami ka buis ke Ari Cesar ka Roma, onu akkan?” nán da. ¹⁵ “Magbáyad kami nád, onu akkan?” nán da.

May nammuwán ne Jesus tu agpi-piduman da. Ay tútu nán na kaggída, “Tura dà sisímán ta? Iddán dà mán ka pinaláta nga pirá ta sinnan ku,” nán na kaggída. ¹⁶ Ay niddán da ka isa, ay nán na kaggída, “Iinna ya makin-murang se makin-ngágan kiya atán kidi ta?” nán na. “May e ári Cesar,” nán da.

¹⁷ Ay tútu nán na, “Idde nu lugud ke Ari Cesar ya pagrabngán na, may idde nu pe ke Dios ya pagrabngán na kampela ngin,” nán na kaggída. Ay nasdaáwan da tutu wala kitu kinagi na.

Ya saludsud mepanggap

kiya ilaltu kammin daya natay

(*Mat 22:23-33; Luc 20:27-40*)

¹⁸ Ay uwad da pe nga Saduceo wa inumbet kitu giyán ne Jesus. Daya Saduceo, ay tú dedi daya akkan mangurug kiya ilaltu daya natay. Ay nagsaludsud da ke Jesus nga nán da, ¹⁹ “Misturu,” nán da. “Kinagi natu Moses kitu bilin na kadátada nga Judyu, nga nu matay ya isa nga laláki ay se áwan na nga pútut, ay masápul la atawán naya wagi natu natay tu búkud, ta senu daya pútut da ay mebíláng da ka pútut natu wagi na nga natay. ²⁰ Ay uwad pittu wa magwawági nga pabeg lalláki. Nangatáwa tu manákam, may natay yala nga áwan na nga pútut.

²¹ Ay díkod inatawán natu mekàduwa nga wagi na tu ípág na. May páda na kam tu nàwa. Natay pe tu laláki nga áwan da pe an-anà. Ay páda na kam pe tu nàwa kitu mekàlu. ²² Ay áwan ya nakapútut kadatu pittu. Ay se yala natay pe yin tu babay. ²³ Ay díkod nu iya ilaltu daya natay, iinna ya makin-atáwa kitu babay, ay ummatáwa da mà ngámin na pittu kaggína?” nán da ke Jesus.

²⁴ Ay tútu sinungbátan ne Jesus da nga nán na, “Masábag kayu kiya aglam-lammat nu kiyán a, ta akkan nu maaw-awátan ya nesúrat

ta bàbànan ne Dios, ay se akkan nu pe ammu ya kababalin ne Dios," nán na. ²⁵ "Ata kiya ilaltu kammin datu natay, ay áwan nin ya maggaattáwa kadaya lalláki se babbay. Ata ummán da ngin kadaya anghel ne Dios," nán na. ²⁶ "Ay nu mepang-gap kiya ilaltu daya natay yin, ay kurug ga lumtu da. Akkan nu pikam nabása kitu nesúrat tu Moses ta, kitu inagkuna ne Dios kitu inag-passingan na kitu maggata-gatang nga kaykayu nga nán na, 'Iyà ya Dios ne Abraham, se Dios pe ne Isaac se Dios pe ne Jacob,' nán na. ²⁷ Ata e Dios, ay akkan Dios daya natay, nu di aggína ya Dios daya magbiyág," nán na. "Kurug tutu wala nga nasábag kayu," nán ne Jesus kadatu Saduceo.

Ya kapàgán na bîlin

(*Mat 22:34-40; Luc 10:25-28*)

²⁸ Ay kane magina natu isa nga maragtùgud ki lintag tu nagsuw-suway da se itu napiya nga sungbat ne Jesus, ay inumbet pe, se nagsaludsud pe ke Jesus nga nán na, "Misturu, iinna ya kapàgán pànanng kadaya ngámin na bil-bîlin kiya lintag natu Moses?" nán na.

²⁹ Ay tútu nán ne Jesus, "Tú idi ya kapàgán pànanng, 'Ginán nu wa iIsrael. E Apu wa Dios tada, ay sissa nga Apu. ³⁰ Ipas-pasnà mu tutu wala ya amminya mu ke Apu wa Dios mu. Aggína

ya pàgam ki ngámin na uray mu se ki ngámin na biyág mu se ki ngámin na bílag mu,' nán na. ³¹ Ay ya mekaduwa ay, 'Piyán mu ya kasittolay mu nga ummán kiya amminyám kiya bag-gim,' " nán ne Jesus. "Ay áwan lintag ga napà-patag may dedi," nán na.

³² "Ay kurug ya nán mu Misturu," nán natu maragtùgud ki lintag. "Kurug ya nán mu wa sissa ya Dios, áwan sabáli yin. ³³ Ay se masápul la sissa ya uray naya tolay nga maminya ke Dios se piyán ta ki ngámin na biyág ta, se ki ngámin na bílag ta, se piyán ta pe ya kasittolay ta, nga ummán kiya amminya ta kiya baggi ta. Ay kurug ga napà-patag pànanng dedi ngam ngámin daya sinidug ga pagbasu se dátun," nán natu maragtùgud ki lintag.

³⁴ Ay kane nammuwán ne Jesus nga nasírib kitu inagsungbat na, ay tútu nán na, "Adanni ka kiya pangiturayán ne Dios sin," nán na. Kalpasán natun, ay áwan tutu wala ya maketurad da magsaludsud din kaggína.

Ya saludsud nga mepang-gap kiya Cristo

(*Mat 22:41-46; Luc 20:41-44*)

³⁵ Ay kitu agbàbànan pikam ne Jesus kitu Templo, ay nán na, "Taanna, tura kagiyan daya maragtùgud ki lintag nga e Cristo, ay pútupútut tu Ari David?

³⁶ Ay uwad mà nepekagi naya Ispiritu ne Dios kitu David nga,

'Nán ne Apu kiya Apu ku, Magtugaw ka kiya pane diwanán ku panda kiya am-masúkù kadaya ku-malínga kikaw,'

nán na. ³⁷ Ay nu 'Apu' nán natu David kiya Cristo, ay mapaanna lugud ya agbalin naya Cristo ka gaka natu David?" nán na. Ay na-ganggam pà nang datu tolay ya naggigina kaggína.

³⁸ Ay nagtùgud pikam me Jesus nga nán na, "Taronan nu daya maragtùgud ki lintag. Pàgan da ya magdàdàdà a sibbabádu ka adaddu se pà-pàgan da pe ya rispitaran tolay da kiya pagad-aduwán. ³⁹ Ay pà-pàgan da pe ya magtu-gaw kadaya agtutúgawán daya nangátu wa tolay kadaya sin-sinagoga se kadaya pagsasay-ammán. ⁴⁰ Ngamay tap-taplan da daya kuw-kuwa daya bubbúkud da babbay, ay se da kadadduwan ya magpì-pìkarárag ka panarukkab da kadaya kuk-kuwaan da nga nadakè. Ngamay nadammat tutu wala ya kapanísán daya ummán kadayán na tolay," nán na.

Tu nammatag ne Jesus kitu uperta natu búkud da babay

(Luc 21:1-4)

⁴¹ Ay kane uwad de Jesus kitu templo, ay nagtutúgaw

kitu bátug tu aggippayán da ka uperta nga pirà. Ay sin-sinnan na datu tolay ya magippáy kadatu uperta da. Ay adu datu nippáyán datu babàng. ⁴² Ay uwad pe isa nga napubri nga búkud da babay ya nangipisù ka dudduwa nga sintábu.

⁴³ Ay tútu pinaderun ne Jesus kaggína datu tù-tùgúdán na se na nán kaggída, "Kurug idi nga ikagi kadakayu nga bílang ad-adu tu nidde natu na-pubri ya búkud da babay ngam ngámin na nidde datu duddúma," nán na. ⁴⁴ "Ata datu duddúma, ay nagidde da ngala kadatu surú ala datu bànáng da. Ngamay aggína, ay oray nganna ya kinapubri na, ay nidde na ngámin tu tittu wa pagbiyág na," nán na kadatu tolay na.

13

Tu nangngagi ne Jesus kitu karba natu Templo

(Mat 24:1-2; Luc 21:5-6)

¹ Ay kane lumawán ne Jesus kitu Templo, ay nán natu isa kadatu tù-tùgúdán na kaggína, "Misturu, sinnam kod, nganna ya inagkadadakkal daya batu-batu na se inagkadadakkal daya bal-balay kiya lebut na," nán na.

² Ngamay nán ne Jesus nga nesungbát, "Sisinnán mu pikam ngámin dedi ya napiya nga bal-balay kídi, may ikagi kadakayu nga um-bet ya algaw nga áwan nala

ya mabansi nga maglànù a batu nga di mepúkay," nán na.

Daya umbet ta kapar-parigátan

(*Mat 24:3-14; Luc 21:7-19*)

³ Ay kitu kowad ne Jesus nga magtutúgaw kitu bantay Olivo wa umaráng kitu templo, ay inumbet de Pedro se Santiago se Juan se Andres kitu giyán na. Ay tittu da kitúni, ay nán da kaggína,
⁴ "Ikagim mán kadakami nu nungay naya kàwa ngámin datun. Ay se nu nágan daya pagilasínán mi kiya kàwa ngámin datun," nán da.

⁵ Ay tútu nán ne Jesus, "Magtaron kayu! Akkan kayu wa paal-alílaw ki oray inna! ⁶ Ata adu daya tolay ya umbet nga magpamaráng nga magkuna nga, 'Iyà ya Cristo!' nán da. Ay adu daya sabágan da. ⁷ Ay akkan kayu wa malídug oray madámag nu daya gubagubát se oray magina nu mismu dayán. Ta masápul la màwa ngámin dayán na munna. May akkan pikam ittu ya panda naya kalawagán," nán na.
⁸ "Ata maggugubát pikam daya il-ili ay se maggugubát pe daya il-ili nga iturayán daya à-ári. Ay mangyagyag pe kadaya nagbal-baláki nga giyán, ay se umbet pe ya pinagguulát. May anggayát tala naya kapar-parigátan nu yán.

⁹ Ay nu dakayu, ay magtaron kayu wala, ta ipatiliw dakayu daya tolay gapu kiya

angngurug nu kiyà. Sap-saplit dakayu kadaya sin-agoga. Ay ippan dakayu kadaya àráng daya agtuturáy se daya à-ári gapu kiyà, ay tú yanin ya angngipakammu nu kaggída kiya mepanggap kiyà. ¹⁰ Ay se masápul pikam pe ya kebàbànan naya Napiya nga Dámag kadaya ngámin il-ili," nán na.

¹¹ Ay se na pe nán, "Ay nu idarum dakayu se dakayu pabasúlan, ay akkan nu punnán na paglídug nu nágan daya isung-sungbát nu. Ata kiya oras na, ay tittu daya mepakammu kadakayu daya isung-sungbát nu. Ata akkan dakayu kampela ngin nin ya magun-úni nu di ya Ispiritu ne Dios.

¹² Ay daya tolay ay papatay da daya wawwági da kampela ngin nin. Ay ummán pe kiyán ya kàwaán daya maggaáma. ¹³ Ay kalúsawan dakayu pe daya ngámin tolay gapu kiya angngurug nu kiyà. Ngamay nu iinna ya maketurad panda kiya panda na, ay ittu ya alà ne Dios," nán na.

Ya kadamtán na kapar-parigátan

(*Mat 24:15-28; Luc 21:20-24*)

¹⁴ "Ay nu masingan nu win tu kadásan na masingan nga atán kiya akkan na kuma kippayán, (Ay maawátan kuma din pánang naya magbása) ay daya atán

ka Judea, ay masápul la magkakáwe da ngámin kadaya ban-bantay. ¹⁵ Ay daya mepas-pasmu wa atán kiya atap daya babalay da, ay akkan da tagge umúluga maggalà kadatu kukuwa da nga atán kitu unag tu balay da. ¹⁶ Ay daya atán kiya komán da, ay akkan da pe tagge masápul ya umang pikam kadaya babalay da nga mangalà ka bádu da. ¹⁷ Ay kiyán na oras, ay kakal-kalakkán daya nabùsit se daya atán na tagibi. ¹⁸ Ay ikarárag nu ke Dios nga akkan din na màwa kiya aggamiyán na. ¹⁹ Ata kiyán na algaw, ay napanat pà nang ya kapar-parigátan daya tolay. Ta áwan pikam ma ummán kiyán na nakapar-parigátan daya tolay nanggayát kitu nammarsuwa ne Dios kidi ya kalawagán panda kiyán. Ay áwan nin pe ya màwa nga ummán kiyán. ²⁰ Ay nu akkan nala nga kinabib-án ne Dios ya algaw nayán na kà-kàwaán, ay áwan tolay ya magbiyág. Ngamay gapu kadaya píli ne Dios, ay túya kinabib-án na ya algaw nayán na panagrig-rígát.

²¹ Ay nu kiyán na oras, ay atán da magkuna kadakayu nga, 'Atán kidi ya Cristo,' onu, 'Atán kannán,' nán da, ay akkan nuda kurkurugan. ²² Ata daya magpamaráng nga Cristo se daya magpamaráng nga pagbàbànanan ne Dios, ay

maglaltuwád da ngin kiyán na al-algaw. Mangipas-passingan da kadaya nakas-kasdáaw pà nang nga mà-màwa ka pangalílaw da kadaya tolay. Ay nu mabalbalin kuma ngala ay ialílaw da pe daya píli ne Dios ka tolay na. ²³ Ngamay magtar-taron kayu. Oray ta nekagi ya ngámingámin nin kadakayu," nán na.

Ya ilalbet naya nengágan da kitun ka An-anà Tolay

(*Mat 24:29-31; Luc 21:25-28*)

²⁴ "Ay nu mabalin ngámin dayanin na rig-rígát, ay maggibat pe yin ya mata, ay akkan pe yin na pumaláng ya búlán. ²⁵ Ay metànagán pe daya bittuwan ka lángit se makínin pe daya duddúma pikam nga atán ka lángit.

²⁶ Ay tú yanin ya akasigan da ngin kiyà a nengágan da kitun ka An-anà Tolay ya umbet tin na mebulun ki angap. Ay masingan da pe ya kinaturáy ku pà nang se iya kinadáyaw ku. ²⁷ Ay se ku wala ibon daya anghel ne Dios nga magurnung kadaya ngámin na píli ne Dios nga tolay na nga maggagayát kadaya ngámingámin na giy-giyán ked kalawagán," nán ne Jesus.

Ya pakelasínán kiya ilalbet kammin ne Jesus

(*Mat 24:32-35; Luc 21:29-33*)

²⁸ "Ay damdamman nu ya mà-màwa kadaya káyua wa

gígus. Ata nu maglannuway da ngin, ay ammu nu win na tagay yin ya agdagun na. ²⁹ Ay ummán pe kiyán nga nu masingan nu win datun na kinag-kagi a mà-màwa, ay ammu nu pe yin na tagay tutu wala pe yin ya ilalbet ku. ³⁰ Ay ik-agì tutu wala kadakayu nga màwa ngámin dedi ki di pikam katay ngámin daya tolay kadedi ya al-algaw. ³¹ Madadál lala ya lángit se ya kalawagán, may ya bàbànan ku ay, akkan da wayya nga di màwa,” nán na.

*Awan makammu kiya ilalbet kammin ne Jesus
(Mat 24:36-44)*

³² “Ay nu iya algaw se oras nga kàwa dayán, ay áwan ya makammu. Oray daya anghel ne Dios, ay oray iyà a nengágan da kitun ka An-anà Tolay. Tittu ya Ama nga atán ka lángit ya makammu. ³³ Magtaron kayu lugud se sissasagána kayu kuma peyang ta akkan nu lugud ammu nu nungay na ya kàwa nayán. ³⁴ Ata ya kàwaán na ay meárig kiya kuwaan naya isa nga tolay nga mawe ka adayyu wa íli. Nga nu panáwan na ya balay na, ay patagasinnán na kadaya asassu na, ay ibílin na pe ya kuwaan naya isaisa kaggída. Ay ummán pe ya guwardiya, bilínan na nga magguwardiya kiya gagyangan na.

³⁵ Ay díkod magsagána kayu peyang ta akkan nu ammu nu nungay naya ilalbet naya makin-balay, bárang kiya gid-gidám onu kiya túlad gabi onu kiya danní láwa, onu kiya pagmakát. ³⁶ Ay get tala nga malàdadán kayu, ay dangan nakayu wa matúdug. ³⁷ Ay daya kinag-kagi kadakayu, ay ittu pe ya kagiyan ku kadaya ngámin tolay,” nán na.

14

Tu aggutad da nga matay ke Jesus

(Mat 26:1-5; Luc 22:1-2; Jn 11:45-53)

¹ Ay duwa ngalgaw wala ngin se yala nga itu algaw wa piyasta nga panagbabasu se itu anngán da ka sinápay ya áwan pamalbád. Ay datu ap-apu datu pappádi se datu maragtùgud ki lintag, ay magsap-sápul da ka pamàyanán da ta senu nalingad ya anniliw se ammatay da ke Jesus. ² Ata nán da nga, “Akkan tada nga ipàmu ki piyasta ta get tala nu maggariguddò daya tolay,” nán da.

Tu inangngípu natu babay ke Jesus ka talibangug

(Mat 26:6-13; Jn 12:1-8)

³ Ay kane atán nin de Jesus ka Betania kitu balay ne Simon, tu naglappang kitun, ay uwad isa nga babay ya inumbet kitu giyan ne Jesus, kitu kowad da nga mangán. Ay uwad

netúgut na nga tangabutilya nga talibangug nga nangína pánang, ta nàwa ka nardo nga áwan na nga kibukibug. Ay linútán na tu butilya, ay se na nga isiyasiyà tu talibangug kitu úlu ne Jesus. ⁴ Ngamay kane masingan datu duddúma nga tolay kitúni, ay nagsabbat tu uray da nga nán da kitu isaisa kaggída, “Tura na dadàlan ya talibangug na,” nán da. ⁵ “Neláku na kuma ka tallu gatut ta denari* yán se na idde kuma ya paglakúwán na kadaya napubri,” nán da, ay se da linúsaw tu babay.

⁶ Ngamay nán ne Jesus kaggída, “Bay-án nu wala a. Tura nu pe ya lúsawan, ay napiya mà ya kinuwa na kiyà,” nán na. ⁷ “Ta daya napubri, ay kabul-bulun nuda peyang, ay oray nágan na nga oras, ay annung nu ya sumeng kaggída, ngamay nu iyà ay akkan nà atán peyang kadakayu. ⁸ Ay kinuwa na ya kabailán na. Idi ya nangngípu na kiyà kídi ya talibangug ay angngis-agána na kiyà kiya panaketaman ku. ⁹ Ay ikagì kadakayu nga oray kawà na ked kalawagán ni ya kebàbànanan naya Napiya nga Dámag, ay mebàbànan pe ya kinuwa nedi ya babay ka panamdammán daya tolay kaggína,” nán ne Jesus.

Tu angngipatiliw ne Judas

* **14:5** 14:5 Ya tallu gatut ta denari ay ittu ya sawildu naya isa nga tolay ki makadagun.

ke Jesus

(*Mat 26:14-16; Luc 22:3-6*)

¹⁰ Ay se yala nga nawe pe yin tu Judas Iscariote nga isa kadatu sangapúlu se duwa nga tù-tùgúdán na kitu giyán datu ap-apu datu pappádi, ta mawe na iamomán kaggída ya aniliw da ke Jesus. ¹¹ Ay kane mammuwán datu ap-apu datu pappádi, ay nagpatag da. Ay tútu kinariyán da ngin ka pirà. Ay tútu isingasingan na pe yin tu oras nga napiya nga angngipatiliw na ke Jesus.

Tu nuddi nga nepanggidám ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na

(*Mat 26:17-25; Luc 22:7-14, 21-23; Jn 13:21-30*)

¹² Ay kitu munna nga algaw natu piyasta nga angngán da ka sinápay ya áwan pamalbád, (nga ittu pe tu algaw natu agbasu da ka karneru) ay nán datu tù-tùgúdán ne Jesus kaggína, “Kawà na ya piyám ma pangisaganáan mi ka panggidám tada kídi ya piyasta?” nán da.

¹³ Ay tútu nebon na datu duwa kaggída nga nán na, “Mawe kayu kiya íli, ay sabant nakayu ya isa nga laláki nga sikkaagtu ka tangaamutu nga danum, ay kumíwid kayu win kaggína. ¹⁴ Ay lumná kayu pe kiya balay nga langkan na, ay se nu wala nán kiya bumalay nga, ‘Pasaludsud ne Misturu

nu ka wàna nga kuwartu kanu ya panggidáman na se daya tù-tùgúdán na kídi ya piyasta nga panagbabasu,' nán nu," nán na. ¹⁵ "Ay itùgud na kadakayu ya amingúdu wa kuwartu wa abay, ay se atán ngámin pe yin daya masap-sápul kitúni. Ay kitúni ya pangisaganáan nu kiya panggidám tada," nán ne Jesus kadatu duwa. ¹⁶ Ay díkod, nawe yin datu duwa kitu íli, ay nasmà da kurug ngámin tu kinagi ne Jesus kaggída. Ay tútu nesagána da ngámin nin tu panggidám da kitun na piyasta.

¹⁷ Ay kane gidám min, ay inumbet nge Jesus kitúni yin se datu sangapúlu se duwa. ¹⁸ Ay kitu kowad da ngin na magkakán, ay nán ne Jesus kaggída, "Ik-agì tutu wala kadakayu nga atán kadakayu nga kaduwà a mangán ya mangipatiliw kiyà," nán na. ¹⁹ Ay nagpanakit datu tù-tùgúdán na, ay tútu nagsaludsud tu isaisa kaggída ke Jesus nga nán da, "Iyà ya nán mu?" nán da. ²⁰ Ay tútu nán na kaggída, "Ya isa kadakayu wa sangapúlu se duwa nga mepúnu kiyà ka pangidnattán ka sinápay, ay aggína," nán na. ²¹ "Ngamay màwa mà kammala ngin nin kiyà a nengágan da kitun ka An-anà Tolay ya ummán kitu nesúrát ta bàbànan ne Dios mepanggap kiyà. Ngamay kakal-kalakkán ya tolai ya

mangipatiliw kiyà. Napì-piya kuma ngala kaggína nu akkan na neanà," nán na.

Tu nuddi ya nanggidám ne Jesus

(*Mat 26:26-30; Luc 22:15-20; 1 Cor 11:23-25*)

²² Ay kitu agkakán da, ay nangalà e Jesus ka sinápay, ay se yala nga nagiyáman se na la sinappitappig, ay se na la nidde kaggída, ay se na la nga nán, "Alà nu idi ta kanan nu. Tú idi ya baggi," nán na.

²³ Ay se na la pe inalà tu binásu wa inuman da. Ay kane mabalin magiyáman, ay nidde na pe kaggída ta senu umminum da ngámin kitúni. ²⁴ Ay nán na kaggída, "Tú idi ya dágà a katungpálan naya baru nga kari ne Dios kadaya tolai. Mearúyut ya dágà ta senu mapakawan daya bas-básul daya adu wa tolai. ²⁵ Ay ikagì kadakayu nga akkan nà in na uminum kídi ya mainum nga nàwa ki digu búnga úbas, panda kiya algaw wa angnginum ku manin nu atán nà in kiya pangiturayán ne Dios."

²⁶ Ay kane mabalin da nga mangansiyon ka isa nga kansiyon, ay lummawán da ngin, se da nawe kitu bantay Olivo.

Nepainunna ne Jesus nga kinagi ya angngituláyaw ne Pedro kaggína

(*Mat 26:31-35; Luc 22:31-34; Jn 13:36-38*)

²⁷ Ay nán ne Jesus kaggída ngámin, “Kídi yin na gabi, ay pagtataláwan dà ngámin nin gapu kiya màwa kiyà. Ata atán ya nesúrát kiya bàbàrán ne Dios nga nán na, ‘Patayan ku ya magtag-tagasingan kadaya karneru, ay masip-siparà daya karneru,’ nán na,” nán ne Jesus.

²⁸ “Ngamay nu lumtu wà kammin, ay inunnaán takayu ka Galilea,” nán na.

²⁹ Ay tutu nán ne Pedro kaggína, “Oray nu pagtataláwan daka ngámin, ay akkan taka paglikudán,” nán na. ³⁰ Ngamay nán ne Jesus kaggína, “Kagiyan ku tutu wala kikaw nga kídi yin na gabi, ki di pikam ma kapamidduwa daya anù a magittaráut, ay namiluwán nà in na netuláyaw,” nán na.

³¹ Ay tútu nag-aggat lugud din tu nangnguna ne Pedro ka, “Oray nu metangatay yà kikaw, ay akkan taka ituláyaw,” nán na. Ay ittu pe yán tu kinagi ngámin datu tù-tùgúdán na.

Tu nagkar-karàrag ne Jesus ka Getsemani

(*Mat 26:36-46; Luc 22:39-46*)

³² Ay tútu nawe da ngin kitu giyán na Getsemani. Ay kane dumatang da, ay nán na kadatu tù-tùgúdán na, “Magtutúgaw kayu wala kídi ta mawe yà a magkar-karàrag,” nán na. ³³ Ay nebulun na de Pedro se datu duwa nga magwagi, de

Santiago se Juan. Ay se yala nagpannakit se nariribù pàrang. ³⁴ Ay se na nán kaggída, “Magpannakit tà pàrang, ay ummán nà ka matay gapu kídi ya pannakit ku. Magbansi kayu kídi ngamay mepagpúyát kayu wala kiyà,” nán na.

³⁵ Ay tútu nawe kitu adadayyu, ay se la nagukkab kitu lusà se magkaràrag, nga nu mabalin kuma ay melísi kitun na màwa kaggína. ³⁶ Ay nán na “Ama, mabalin mu kuwaan ya ngámingámin,” nán na. “Nu mabalin kuma ngala, ay ilísi nà kídi ya pannakatay ku, ngamay akkan ya piyán ku ya masúrut, nu di ya piyán mu kampela ngin nin,” nán na.

³⁷ Ay kane umbet kitu giyán datu tallu, ay dinatang nada nga magkakatúdug. Ay tútu nán na ke Pedro. “Simon, matúdug ka ta? Akkam mabaal, gane, ya mepagpúyát kiyà ka oray isa ngala nga oras! ³⁸ Magpúyát kayu se magkaràrag kayu ta senu malisiyán nu din daya kapar-paroán nu. Ata kurug ga piyán nu kiya uray nu ya akkan meparò, ngamay nakapsut ya baggi nu,” nán na.

³⁹ Ay se la nawe manin na nagkaràrag, ay ittu na kam tu nekaràrag na. ⁴⁰ Ay se la inumbet manin kitu giyán da, ay dinatang nada manin na magkakatúdug, áta akkan da tutu wala nga marnagát datu mata da. Ay

akkan da ammu nu nágan tu kagiyan da kaggína.

⁴¹ Ay kitu kapamìlu na ngin na manatang kaggída, ay nán na kaggída, “Matúdug kayu pikam ma magimáng? Annung na yanin. Ay inumbet tin tu oras nga angngipatiliw da kiyà a nengágan da kitun ka An-anà Tolay kadaya tolai ya maragbásul. ⁴² Ay bumángun kayu ta mawe tada ngin. Sinnan nu kod. Atán nin tu nangipatiliw kiyà,” nán na.

Tu nanniliw da ke Jesus

(*Mat 26:47-56; Luc 22:47-53; Jn 18:3-12*)

⁴³ Ay kitu akun-oni pikam ne Jesus, ay inumbet tu Judas nga isa kadatu sangapúlu se duwa nga tütügúdán na. Kabulun na datu adu pánang nga tolai ya nagtagiampiláng se nagtagipapangkur nga nebon datu ap-apu datu pappádi, se datu maragtùgud ki lintag, se datu pangmanàman datu Judyu. ⁴⁴ Ay nekagi na ngin kadatu tolai tu pangilasínán da ke Jesus nga nán na, “Ya tolai ya ummàán ku, ay aggína. Ay tiliwan nu se nu wa guwardiyaán na ippan nin,” nán na. ⁴⁵ Ay díkod, kane umbet, ay nagkaw-át ke Jesus se na nán, “Misturu,” nán na, se na inummàán.

⁴⁶ Ay tútu dinugkam da nge Jesus. ⁴⁷ Ay inásut natu isa kadatu kabbulun ne Jesus tu ampiláng na, ay se

na nesapgut kitu asassu natu nangátu wa pádi. Ay nataptáp pala tu talínga na.

⁴⁸ Ay se yala nga nán ne Jesus kadatu tolai, “Tirung ngà ka nán nu ta! Tura kayu nagtagiampiláng se nagtagipapangkur ra inumbet ta maniliw kiyà! ⁴⁹ Inalgaw wà mà a magtùgud kiya templo, ay tura dà akkan tiniliw kitun kam!” nán na. “Ngamay nàwa idi ka pakatungpálan datu nesursúrát datu pagbàbànanan ne Dios kitun.”

⁵⁰ Ay tútu nagtataláwan datu tütügúdán na. Ay piniddudoray da ngala ngin.

⁵¹ Ay uwad kam isa nga bag-bagu wa nangunud ke Jesus nga sikkikebál lala. Ay dinugkam da. ⁵² Ngamay tittu tu kebál na ngala tu nálà da. Ay díkod nagtálaw wala nga sissusoba.

Tu inagbustigár da ke Jesus kitu balay natu nangátu wa pádi

(*Mat 26:57-68; Luc 22:54-55, 63-71; Jn 18:13-14, 19-24*)

⁵³ Ay se da la nga nippan ne Jesus kitu balay natu nangátu wa pádi. Ay nagguurnung ngámin nin datu maragtùgud ki lintag se datu pangmanàman da. ⁵⁴ Ay ummunud pe ye Pedro, may nagpal-palodi yala. Namanda kitu amuwág tu balay natu nangátu wa pádi. Ay nepagtutúgaw kadatu guwardiya kitúni nga mepagginúdu.

55 Ay datu ap-apu datu pappádi nga nagguurnung kitúni se datu duddúma nga ap-apu, ay magsap-sápul da ngin ka ipabásul da ke Jesus, ta senu mabalin da nga papatay. Ngamay áwan da masmà a básul na. 56 Ay adu pe datu magsistígu ka busid kammala ngin nin, may akkan maggaannúgut datu kagiyan da. 57 Ay uwad da pe kaggída datu nagsíkád nga magsistígu ka busid nga nán da, 58 “Nagina mi tu kagiyan na nga nán na, ‘Gabbán ku idi ya templo nga kinuwa tolay, may ki unag tallu ngalgaw, ay mangipasíkád dà kammin ka sabáli nga akkan tolay yin ya mangwa,’ nán na.” 59 Ngamay akkan na maggaannúgut datu kag-kagiyan da nga ipabásul da kaggína.

60 Ay tútu nagsíkád tu nangátu wa pádi se na nán ke Jesus, “Inna ya mesungbát mu kiyán na ipabásul da kikaw?” nán na. 61 Ngamay akkan nagunúni ye Jesus. Awan na tagge nibág. Ay díkod nagsalud-sud manin tu nangátu wa pádi kaggína nga nán na, “Ikaw ya Cristo nga An-anà ne Dios nga kangatuwán?” nán na.

62 “Iyà mà lugud,” nán na. “Ay masingan nu win nu kuwa nga iyà nga nengágan da kitun ka An-anà Tolay ay magtutúgaw wà kiya padne diwanán ne Dios nga kat-urayan. Ay masingan dà

pe nga umbet ta mebulun ki angap nga maggayát ka lángit,” nán na.

63 Ay tútu pinisi natu nangátu wa pádi tu bádu na kampela ngin nin ta nakarungat. Ay nán na, “Akkan tada masápul lin daya sistígu,” nán na. 64 “Ata nagina nu win ya kinagi na nga pangirupat na ke Dios. Nágan lugud ya kapanunútán nu?” nán na kadatu tolay.

Ay ngámin da ngin ya mamabásul kaggína, ay se da nán na, “Masápul la matay!” nán da. 65 Ay se linutában datu duddúma tu murang na. Ay se da pe ya amitangngán se da nga sulúngan. Ay se da nán kaggína, “Gattuam mán lugud ya nanúlung kikaw,” nán da. Ay se la simpit datu guwardiya pe kane itálaw da ngin.

Tu nangngituláyaw ne Pedro ke Jesus

(Mat 26:69-75; Luc 22:56-62; Jn 18:15-18, 25-27)

66 Ay kitu kowad ne Pedro wa magtutúgaw kitu amuwág, ay inumbet tu isa kadatu babbay ya asassu natu kangatuwán na pádi. 67 Ay kane masingan na nge Pedro wa magginúdu, ay kinappiya na nga pinalingig nga nán na, “Kabulun naka mà pe ne Jesus nga iNazaret a!” nán na. 68 Ngamay netuláyaw ne Pedro nga nán na, “Akkan ku am-ammu ya nán mu,” nán na. “Ay akkan

ku pe ya maawátan ya kag-kagiyam," nán na.

Ay se yala nawe kitu lalásígán. ⁶⁹ Ay uwad manin na asassu wa babay ya nakasingan kaggína kitúni, ay nán na kadatu atán kitúni, "Kabulun ne Jesus pe idi ya tolay," nán na. ⁷⁰ Ngamay netuláyaw manin ne Pedro.

Ay kane daddán manin, ay umadanni datu atán kitúni ke Pedro, ay nán da, "Kurug mà! Ikaw ya isa kaggída ta iGalilea ka mà," nán da. ⁷¹ Ay tútu pinagsingánan na tu baggi na nga nagsipata nga nán na, "Akkan ku amammu yán na tolay nga kagkagiyan nu," nán na.

⁷² Ay ittu pe yin tu kapamidduwa datu anù a magittaráut. Ay ittu pe yin tu inakadamdam ne Pedro kitu kinagi ne Jesus kaggína nga, "Kiya di pikam kapamidduwa daya anù a magittaráut ay namiluwán nà in na netuláyaw," nán na. Ay tútu summángit tutu wala.

15

Tu nanggippan da ke Jesus ke Pilato

(*Mat 27:1-2, 11-14; Luc 23:1-5; Jn 18:28-38*)

¹ Ay kane din na pagbarngát tin, ay nagguurnung datu ap-apu datu pappádi se datu pangmanàman daya Judyu se datu maragtùgud ki lintag se ngámin datu ap-apu da, ta paggaamomanán da nu nágan tu pamàyanán

da ke Jesus. Ay inalà da nge Jesus se da pingílan datu íma na, ay se da ippan ke Pilato. ² Ay tútu nagsaludsud de Pilato wa nán na, "Ikaw ya ári daya Judyu?" nán na. Ay tútu, "Ò, mà, kurug ya kinagim," nán ne Jesus.

³ Ay gapu ta adu datu ipab-pabásul datu ap-apu datu pappádi kaggína, ⁴ ay tútu nán tu Pilato, "Awan mu agpà tutu wala nga mesungbát ta!" nán na. "Sinnam kod, adu daya ipab-pabásul da kikaw," nán na. ⁵ Ay akkan tagge sinung-sungbátan ne Jesus. Ay tútu pagballà ne Pilato.

Tu angngipapatay da ke Jesus

(*Mat 27:15-26; Luc 23:13-25; Jn 18:39-19:16*)

⁶ Ay ki peyang nga piyasta, ay nepagangay kaggína ya mangipalawán ka isa nga bálud da pepalawán daya tolay. ⁷ Ay kitun na oras, ay atán tolay ya nagnágan ka Barrabas nga atán ka agbalúdán. Ay uwad da pe ya kabbulun na nga nabálud gapu kitu angngagúra da ki gubirnu se pummatay da pe.

⁸ Ay tútu nawe datu adu wa tolay ke Pilato nga magpepalawán kaggína nga ummán kitu gangay na. ⁹ Ay díkod tútu nán ne Pilato kaggída, "Piyán nu lugud nu pepalawán ku kadakayu ya ári nu wa Judyu?" nán na. ¹⁰ Ata nammuwán na nga gapu kitu ásil datu ap-apu datu pappádi tu nangidarum

da ke Jesus kaggína. ¹¹ Ay díkod nesug-sugsug datu ap-apu datu pappádi datu tolay nga tu Barrabas tu pepalawán da ke Pilato.

¹² Ay tútu nán manin ne Pilato kadatu tolay, “Nágan lugud naya piyán nu wa kuwaan ku kiya nán nu wa ári nu wa Judyu?” nán na. ¹³ Ngamay nán da ngámin na nesar-sáraw, “Pelansám ki krus,” nán da. ¹⁴ “Taanna ta!” nán na. “Nágan naya básul na ta!” nán na. Ngamay kinggat da mán kammin tu inangngisáraw da ka, “Pelansám ki krus,” nán da.

¹⁵ Ay díkod gapu ta piyán ne Pilato wa paanggamman datu tolay, ay tútu nepepalawán na tu Barrabas. Ay e Jesus, kane mabalin na nga pasaplit, ay neáwat na kadatu suldádu senu ilansa da ka krus.

Tu nammà-paultu datu suldádu ke Jesus

(*Mat 27:27-31; Jn 19:2-3*)

¹⁶ Ay díkod datu suldádu, ay nilná da nge Jesus sin kitu unag natu balay natu gobernador. Ay se da ayabán ngámin nin datu kabbulun da, aggída nga tangabatayon. ¹⁷ Ay se da linàbu tu bádu ne Jesus se da kammin baduwán ka daggáng, ay se da nga nangilung ka pas-pasanga nga sirrarasi, ay se da nepasagápaw kaggína. ¹⁸ Ay se da sal-saluduwán nga nán da kanu mà, “Madáyaw ya ári daya Judyu!” nán da. ¹⁹ Ay se da ipangkur tu

tàdukud ári kanu mà kitu úlu na se da linut-lutában, ay se da magpalintud kitu àráng na nga magpi-pidáyaw kaggína. ²⁰ Ay kane mabalin da nga mangugog kaggína, ay linàbu da kammin tu daggáng nga bádu se da ipabádu kammin tu kurug bádu na. Ay se da ilawán na ippan nin nga ilansa ki krus.

Tu nangngilansa da ke Jesus kitu krus

(*Mat 27:32-44; Luc 23:26-43; Jn 19:17-27*)

²¹ Ay kane makawáyad da ngin, ay uwad nesabat da nga tolay ya Simon tu ngágan na nga iCirene nga naggayát kitu ili da. Ay pinilit datu suldádu wa nepakagtu kaggína tu krus ne Jesus. Idi ya Simon, ay ama de Alejandro se Rofu. ²² Ay nippan da nge Jesus kitu giyán nga nengágan da ka Golgota. (Ya sarut na, ay giyán naya Tuláng Ulu.) ²³ Ay se da penuman ka básì nga nakibugán ka digu kaykayu wa míra, may naddi na ininum. ²⁴ Ay nelansa da nge Jesus sin kitúni kitu krus. Ay se nagguuwarán datu suldádu tu bádu na sigun kitu nabúnut da kitu nagbibinnúnut da.

²⁵ Ay sir-sirnà in kitu nangngilansa da kaggína kitu krus. ²⁶ Ay uwad karátula kitu paningúdu tu úlu na nga nesurátan natu ipabásul da kaggína nga nán

na, "Ya ári daya Judyu," nán na.

²⁷ Ay uwad da pe nga duwa nga tirung nga negindán da kaggína nga nelansa kadatu krus da. Nepanin-túlad da nge Jesus kaggída nga duwa. ²⁸ Ay díkod nàwa kurug tu nesúrat kiya bàbànan ne Dios nga nán na, "Nebulun da kadaya maragbas-básul," nán na. ²⁹ Ay datu magliliwán na tolay, ay pináapáas da nga nán da nga magwing-wingíwing, "Di mu mà nán nga gabbán mu ya templo se mu la nga ipasikád kammin ki unag tallu nga algaw?" nán da. ³⁰ "Umúlug ka mán lugud kiya krus mu ta senu mabiyág ka," nán da.

³¹ Ay ummán pe kiyán tu nangug-og datu ap-apu datu pappádi se datu maragtùgud ki lintag. Ay nán da, "Biyágan na daya duddúma nga tolay, ay rán na akkan mabiyág ya baggi na kampela ngin nin," nán da. ³² "Ay sinnan tada mán ya Cristo nga ári daya iIsrael la nán na, nu makolug kiya krus na, ay túya kurugan tada," nán da. Ay nepagarát pe datu duwa nga negindán kaggína nga nelansa nga nepamáas kaggína.

Tu nekatay ne Jesus

(*Mat 27:45-56; Luc 23:44-47; Jn 19:28-30*)

³³ Ay kane mangalin-tutúgu win, ay naggibat tutu wala tu kalawagán panda

kitu namreg na. ³⁴ Ay kitu inamreg na ngin, ay nán ne Jesus nga nepáuy, "Eloi, Eloi, lema sabactani!" nán na. Ya sarut nayán ay, "Dios ku, Dios ku tura nà pinagdudoray!" nán na.

³⁵ Ay kane magina datu duddúma nga atán kitúni tu kinagi ne Jesus, ay nán da, "Ginán nu kod. Karrawán na nge Elias," nán da. ³⁶ Ay nanagtág tu isa kaggída nga nawe nangalà kitu ummán ka lúmut, se na idsam kitu lassam. Ay se na isarípit ka adaddu wa bilà se na idawát kitu bugung ne Jesus se na nán, "Sinnan tada mán nu umbet kurug ge Elias nga manátág kaggína kiya krus," nán na.

³⁷ Ay se la nakapáuy manin ne Jesus, ay ittu win tu nepappan natu biyág na.

³⁸ Ay ittu pe idi tu sinindán natu abay pánang nga kurtína kitu unag natu templo ga napagkaduwa nanggayát kitu paningúdu panda kitu panigad. ³⁹ Ay kane masingan natu kapitán datu suldádu wa magsisikád kitu àràng ne Jesus tu inanggassát na, ay nán na, "Kurug ga An-anà ne Dios ide ya tolay," nán na.

⁴⁰ Ay adu pe datu babbay ya magsisikád kitu adadayu wa magsisingan. Datu duddúma kaggída, ay de Maria Magdalena se Salome se Maria nga ina de Santiago se Jose. ⁴¹ Aggída kam tu sumeseseng ke Jesus se kumiw-kíwid kaggína

16

kitu kakowad na ka Galilea. Ay atán pe datu duddúma nga babbay ya kumiw-kíwid kaggína panda ka Jerusalem.

Tu nangngitaman da ke Jesus

(*Mat 27:57-61; Luc 23:50-56; Jn 19:38-42*)

42-43 Ay kane gídám min, ay inumbet te Jose nga iArimatea. Ata algaw pe yin natu panagsasagána, ay se yala algaw wa panaggiimáng! Ay e Jose, ay isa nga pàgan da nga apu nga makin-indag pe kiya angngituráy ne Dios. Ay neturad na ngala tu nawe nangagi ke Pilato nga alà na tu baggi ne Jesus. 44 Ngamay masdaáwan tu Pilato ta nagina na nga natay nge Jesus sin. Ay díkod inayabán na tu kapitán datu suldádu ka pamasnakkán na nu nabayág gin na natay ye Jesus. 45 Ay kane mapasná na kitu kapitán na natay kurug gin ne Jesus, ay tútu pinálà na ngin tu baggi ne Jesus ke Jose. 46 Ay tútu nawe ye Jose nga gumátang ka pusà a dilána nga lúpus, ay se na mawe dattagan tu baggi ne Jesus. Ay se na kinalatkattán kitu lúpus sa ginátang na, se na nippan nilná kitu imbután na pinát. Ay se na nesùlin tu abay ya dalumpenág ga batu kitu lalangkán na ka pinanggitap na. 47 Ay nasingan de Maria Magdalena se Maria nga ina de Jose tu netadágan ne Jesus.

Tu nelaltu kammin ne Jesus

(*Mat 28:1-8; Luc 24:1-12; Jn 20:1-10*)

1 Ay kane mabalin tu algaw wa aggiimáng ngin, ay nawe de Maria Magdalena se Salome se Maria nga ina de Santiago nga gumátang ka bang-bangug ta mawe da nga ikilapu kitu baggi ne Jesus. 2 Tútu kane pagmakát natu Dominggo win, kane mewárit tu sínág gin, ay nawe da kitu lúbù. 3 Ay kitu dálen, ay nán natu isaisa kaggída, “In nád naya pangippaan tada kitu batu wa gitap natu lúbù?” nán da. 4 Ngamay kane dumatang da, ay se da din palingigan, ay nasingan da nga nesùlin nin tu abay pánang nga batu. 5 Ay kane lumná da, ay nagansing da kitu bag-bagu nga uwad magtutúgaw kitu padne diwanán nga nakabádu ka pusà. 6 Ay nán na kaggída, “Akkan kayu mansing ta ammu a sapúlan nu we Jesus nga iNazaret nga nelansa da ki krus,” nán na. “May áwan kídi, áta linumtu win. Sinnan nu kod tu nangitadágan da kaggína,” nán na. 7 “Ngamay mawe kayun, ta mawe nu idámag kadatu tù-tùgúdán na se ke Pedro pe, nga unaán nakayu nga mawe ka Galilea. Ay masingan nu kannán nga ummán kitu kinag-kagi na kadakayu,” nán na.

⁸ Ay díkod tútu nagtatagtág da nga nagtatálaw kitu lúbù. Ata nagansing da nga nasdaáwan. Ay áwan da nga nangikag-kagiyán, áta nagansing da.

Tu inagpassingan ne Jesus ke Maria nga Magdalena

(Mat 28:9-10; Jn 20:11-18)

⁹ Ay kitu pag-pagmakát natu Dominggo kane lumtu we Jesus sin, ay nunna nga nagpassingannán na nge Maria nga Magdalena nga ittu tu namataláwan na ka pittu wa áran. ¹⁰ Ay tútu nawe na pe nedámag kadatu nebul-bulun ke Jesus nga atán magpanakit se magsasángit. ¹¹ Ngamay oray nagina da nga linumtu se nasingan pe ne Maria ngin, ay akkan da kammala nga kurugan.

Tu inagpassingan ne Jesus kadatu duwa nga tù-tùgúdán na

(Luc 24:13-35)

¹² Ay nagpassingan manin ne Jesus kadatu duwa nga kabbulun na nga gayát ka Jerusalem nga mameyag kitu íli da. ¹³ Ay díkod nagulli da ngala se da nawe kammin na nedámag kadatu duddúma, may akkan da pe ya kurugan tu kagiyán da.

Tu inagpassingan ne Jesus kadatu sangapúlu se isa

(Mat 28:16-20; Luc 24:36-49; Jn 20:19-23; Apos 1:6-8)

¹⁴ Ay akkan nabayág ka panda, ay nagpassingan kadatu sangapúlu se isa nga

tù-tùgúdán na kaggída nga mangán. Ay tútu inalalngán nada ta áwan da nga angngurug se kitu kinakulnit datu uray da. Ta akkan da nga kurugan datu kag-kagiyán datu nakasinggan kaggína kane linumtu win.

¹⁵ Ay se na nán kaggída, “Mawe kayu kiya ngámin giyán ked kalawagán,” nán na kaggída, “ta mawe nu wa ibàbànan ya Napiya nga Dámag kadaya ngámin tolay,” nán na. ¹⁶ “Ay ngámin daya mangurug se mabawtisarán, ay mabiyág da ka áwan panda. Ngamay daya akkan na mangurug, ay tú dayán daya mapánis. ¹⁷ Ay ngámin daya mangurug, ay tú idi ya pakelasinán ta kaggída: Gapu kiya ngágan ku, ay makapatálaw da kadaya áran. Makapagúni da pe ka sabáli ya aggúni nga akkan da sinur-súru. ¹⁸ Ay oray nu immanan da daya idaw se makenum da kadaya sabídung, ay áwan da kaan-anuwán. Ay nu immán da daya magtatakit, ay bumílag da,” nán na.

Tu nepappan ne Jesus ka lángit

(Luc 24:50-53; Apos 1:9-11)

¹⁹ Ay kane mabalin ne Apu Jesus nga makibàbànan kaggída ngin, ay nálà in ka lángit, ay nagtugaw win kiya pane diwanán ne Dios nga mepangituráy kaggína. ²⁰ Ay di da kod da nawe

pe yin na nagbàbànan kiya ngámin na giy-giyán. Ay e Apu ya sumeseseng kaggída peyang. Ay aggína ya nangi-pakammu nga kurug datu ibàbànan da gapu kadatu nakas-kasdáaw wa pangilasínán da nga pepàwa ne Dios gapu kiya pannakabalín na.

Ya Napiya nga Dámag mepanggap ke Jesu-Cristo nga nesúrát ne Lucas

1 Tú idi ya súrát ku kikaw Teofilo:

Adu win daya nangisúrát ta nangappiya nagikagi kadatu nà-nàwa kadátada² nga ummán kadatu nek-agiyán datu nunna nga nakasingan kadatun na nà-nàwa. Ay aggída pe datu nebon ne Apu nga mangibàbànan kiya Napiya nga Dámag.³ Ngamay gapu ta nakappiya ku pe nga inammuwán pà nang dedi pe yin, ay túya kinappiya ku wa nesúrát pe,⁴ ta senu mammuwán mu ya kinur-korugán mepanggap kadatu nesur-súru kikaw kitun.

Nepakammu natu anghel ya keaná tu Juan

5 Kitu inagturáy natu Ari Herodes ka Judea, ay uwad pádi nga nagnágan ka Zacarias. Ay tu Zacarias, ay isa kadatu tangabubúlun na pappádi nga nepangágan da ka Abias. Ay tu atáwa na nga nagnágan ka Elisabet, ay isa kadatu gakagaka natu Aaron.⁶ Nagpada da nga pàgan ne Dios áta kurugan da ngámingámin daya bil-bílin na se daya lin-lintag na.⁷ Ay lalakay se bábakat

da ngin ngamay áwan da pikam ma an-anà, áta akkan mabùsit te Elisabet.

8 Isa ngalgaw, de Zacarias nga tangabubúlun na pappádi tu makammu kitu panagday-dáyaw da. Ay díkod magubra tu Zacarias pe yin.⁹ Nepagangay kadatu pappádi tu magbibinnúnut nu inna ya magunag kitu Templo* nga manidug ka insensu. Ay tu Zacarias tu nabúnut.¹⁰ Kiya oras naya annidug da ka insensu, ay magyán datu adu wa tolay kitu lasi nga magkar-karárag.¹¹ Ay kane manidug tu Zacarias sin ka insensu, ay uwad nagpassingan na anghel ne Dios nga magsisíkad kitu pane diwanán natu anidúgán.¹² Ay kane masingan natu Zacarias tu anghel, ay nagansing tutu wala, akkan na ammu tu kuwaan na ngin.

13 Ngamay nán natu anghel kaggína, “Akkan ka magansing Zacarias! Ta nagina ne Dios ya karárag mu. Magan-anà e Elisabet nga atáwam ka laláki. Ay ya ipangágan mu kaggína ay Juan.¹⁴ Maganggam ka pà nang se adu pe daya magpatag nu meanà,¹⁵ áta pàgan pà nang ne Dios. Akkan maginum ka oray nágan na nga makàinglaw. Magyán ya Ispiritu ne Dios kaggína oray ki akkan na

* 1:9 1:9 Ya Templo ay ittu tu nengágan da ka balay ne Apu Dios. Ittu ya bátug simbáan da kitun.

pikam keanà. ¹⁶ Ay gapu kaggína, ay adu kadaya iIsrael ya magulli nga mangurug ke Dios. ¹⁷ Ay aggína pe ya maginunna ke Apu, ay se ya kababalin na nga gapu kiya Ispiritu ne Dios, ay páda natu kababalin natu Elias.† Pagmaruwan na pe daya akkan mangur-kurug ta aggína ya mangisagána kadaya tolay ya peturayán ke Apu,” nán natu anghel.

¹⁸ Ngamay summungbát te Zacarias kitu anghel nga nán na, “Nágan naya pakamuwán ku nga kurug dayán. Ay lalakay yà mà in, ay se ya atáwà ay bàbakat pe yin!” nán na.

¹⁹ Ay tútu summungbát tu anghel la nán na, “Iyà e Gabriel la panguniyan ne Dios. Aggína ya nangibon kiyà a mangamomán kikaw se mangikagi kidi nga napiya nga dámag. ²⁰ Ngamay gapu ta akkan ka mangurug kadaya nekagi kikaw, ay magúmal ka. Akkan ka makoni panda kiya kàwa dedi nga nekagiyán ku kikaw. Ay kurug ga màwa ngámin dedi kiya oras nga kàwa da kampela ngin,” nán natu anghel.

²¹ Ay ngámin datu tolay ya atán kitu lasi, ay id-idaggán da tu Zacarias. Pagballà da ta tura nabayág pánang ngin kitu unag natu Templo. ²² Ay kane lumawán nin, ay akkan makoni nga

makiamomán kadatu tolay. Makasin-sinyás sala kaggída nga áwan na nga mabalikát. Ay tútu nammuwán da nga uwad nagpassingan kaggína kitu unag Templo.

²³ Ay kane mabalin tu algaw wa aggubra na, ay nawe ka balay da ngin. ²⁴ Ay akkan nabayág, ay nabùsit tu Elisabet nga atáwa na. Ay akkan lumaw-lawán kiya unag naya limma búlán. Ay nán na, ²⁵ “Nindù kiyà e Apu! Inumbet tin tu oras nga angngippà na kiya appat ku kadaya tolay,” nán ne Elisabet.

Nepakammu natu anghel ya keanà ne Jesus

²⁶ Kitu mekannam búlán nin ka panda,‡ ay nebon ne Dios nge anghel Gabriel ka Nazaret nga íli naya Galilea. ²⁷ Nebon na kiya isa nga babbalásang nga nagnágan ka Maria nga tagay atawán naya isa nga laláki nga nagnágan ka Jose nga gaka natu David. ²⁸ Ay tútu inumbet tu anghel kitu giyán na nga nán na, “Kumusta pe ya nepadúma nga babay! E Apu ya atán kikaw!” nán na. ²⁹ Ngamay akkan ammu tu Maria ya pangisarután na kitu kinagi natu anghel. Ay linamlammat na tutu wala nu nágan na ya ummán kitun na agpakammu. ³⁰ Ngamay nán natu anghel kaggína, “Akkan ka nga magansing

† 1:17 1:17 E Elias ay isa kadatu pagbàbànan ne Apu Dios kitun. ‡ 1:26 1:26 Nán da duddúma nga mekannam búlán tu búsit tu Elisabet tin.

Maria ta pà-pàgan naka nge Dios. ³¹ Mabùsit ka, se ka magan-anà ka isa nga laláki. Ay ya ipangágan mu kaggína ay Jesus. ³² Magbalin ka naturáy pà nang, ay se mengagánan ka An-anà naya Kangatuwán, se idde ne Apu Dios kaggína ya turáy nga ummán kitu turáy natu apuapu na nga David. ³³ Ay aggína pe ya mangituráy kadaya iIsrael nga pútupútut tu Jacob ka áwan panda. Ay áwan panda naya angngituráy na.”

³⁴ Ay nán ne Maria kitu anghel, “Paanna ya kàwa dayán, ay áwan mà pikam laláki nga neallay kiyà!” nán na. ³⁵ Ngamay nán natu anghel kaggína, “Màwa yán gapu kiya Ispiritu ne Dios nga mangituráy kikaw, se ya pannakabalin ne Dios, ay magyán kikaw. Ay túya ya an-anà nga ianà mu, ay áwan na nga bas-básul. Ay mengagánan ka An-anà ne Dios,” nán natu anghel. ³⁶ “Ay kagiyán ku pe kikaw nga e Elisabet ta kapinsán mu, ay annam búlán nin ya bùsit na oray nu bàbakat tin se akkan magan-anà. ³⁷ Ata áwan na di màwa ne Dios,” nán na. ³⁸ Ay summungbát te Maria nga nán na, “Asassu nà ala nge Dios. Màwa din nala daya kinagim kiyà,” nán na. Ay tútu pinanáwan natu anghel.

Tu nepappan ne Maria

nga maggagáyám kade Elisabet

³⁹ Akkan nabayág ka panda kitun, ay nabur-burung nge Maria nga nagrabbuwát se nawe kitu ban-bantay ya ili naya Juda, ⁴⁰ áta ittu tu giyán natu balay de Elisabet se Zacarias. Ay nagpakammu se la linumnà. ⁴¹ Ay kane magina ne Elisabet tu nagpakammu ne Maria, ay nàmud na nga nagkínin tu bùsit na. Ay ittu pe tu sinindán na nga naalubuwán ne Elisabet ki Ispiritu ne Dios. ⁴² Ay se yala nakasáraw nga nán na ke Maria, “Ikaw ya piníli ne Dios nga idúma na kadaya ngámin na babbay. Ay ya an-anà mu pe ay pà-pàgan na pà nang. ⁴³ Mapadayáwan nà pà nang ta ya ina naya Apu ku, ay inumbet maggagáyám kiyà. ⁴⁴ Ata kane maginà ya nagpakammum, ay nagkínin ya an-anà ki unag ku áta magpatag. ⁴⁵ Ay gapu ta mangurug ka, ay maganggam ka áta màwa ngámin datu nepekagi ne Apu kikaw,” nán ne Elisabet. ⁴⁶ Ay nán pe ne Maria: “Day-dayáwan ku we Apu. ⁴⁷ Maganggam mà pà nang ke Dios nga mamiyág kiyà ⁴⁸ áta pinatag nà, iyà nga asassu na ngala. Ay panda kídi, ay nán ngámin daya tolay nga nagásat tà. ⁴⁹ Ata adu daya napatag ga kinuw-kuwa ne Dios nga man-nakabalin kiyà. Aggína ya maday-dáyaw! ⁵⁰ Ay

ngámin daya managgansing kaggína, ay kalakkán nada peyang. ⁵¹ Ipas-passingan na ya kinaturáy na kadaya ngámin na kuk-kuwaan na. Abáan na daya magpang-pangátu nga tolay nga pamaddug da daya màwa da kampela ngin. ⁵² Ay ibaba na pe daya nangátu wa agturáy se na ipangátu daya napubri. ⁵³ Iddán na daya mabisin kadaya ngámin na masápul da, ngamay daya nabánáng, ay piddudoray nada ngala. ⁵⁴ Sinengán na daya iIsrael la tolay na, áta siddadamdam kitu agkallà na nga ⁵⁵ nekari na kitu Abraham se kadatu ngámin na gakagaka na," nán na.

⁵⁶ Nepagyán ne Maria kade Elisabet ka tallu búlán, se yala nga nagulli.

Tu nekeanà tu Juan na marammawtisár

⁵⁷ Ay kane din na inumbet tu oras nga aggan-anà tu Elisabet, ay nagan-anà ka isa nga laláki. ⁵⁸ Ay nepaganggam datu keliyán da se datu pan-pane da kaggída kane mammuwán da idi ya pinagkallà ne Dios kaggída.

⁵⁹ Ay kane walu ngalgaw natu an-anà in, ay kugítan da ngin. Ay ikabiit da kuma ke ama na nga Zacarias ⁶⁰ ngamay, "Akkan!" nán natu ina na. "Juan ya ngágan na!" nán na. ⁶¹ "Ay áwan mà kadaya pan-pane nu ya naggágan ka ummán kiyán!" nán da. ⁶² Ay tútu nesinyas da kitu ama na nu

nágan natu piyán na nga ipangágan kitu an-anà. ⁶³ Ay tútu nagadang tu Zacarias ka pagsurátan se na nesurát ya ummán kidi: "Ya ngágan na ay Juan," nán natu súrát na. Ay tútu nasdaáwan da ngámin! ⁶⁴ Ay kitun na oras ay nakoni kammin pe tu Zacarias, ay se na dinay-dáyaw we Dios. ⁶⁵ Ay pinagballà pà nang datu keliyán da datu nà-nàwa. Tú idi pe tu bàbànanan datu ngámin tolay kadatu íli kadatu ban-bantay ka Judea, áta nepadámag ngámin dedi kitúni. ⁶⁶ Ay linam-lammat ngámin datu nakadámag kitu nàwa nga nán da, "Nágan nád ya pagbalinán nedi nga an-anà," nán da kiya uray da. Ata memad dala ya kaatán naya pannakabalin ne Apu kaggína.

⁶⁷ Ay nagúni ye Zacarias nga ama na nga itur-turayán naya Ispiritu ne Dios nga nán na, ⁶⁸ "Dayáwan tada nge Apu wa Dios tada nga iIsrael, áta inumbet kadátada nga tolay na, nga sumeng se mangalà kadátada. ⁶⁹ Ay ibon na kadátada ya isa nga pútut natu Ari David da tolay na, nga ittu ya mamiyág kadátada. ⁷⁰ Ata tú idi tu nekari na nga nepekagi na kadatu pagbàbànanan na kitun ⁷¹ nga igdù nitta kadaya kalínga tada se kadaya mangalùsaw kadátada. ⁷² Kinuwa na idi

ka angngipassingan na kiya agkallà na kadatu apuapu tada, áta ittu ya annungpál na kitu nekari na kaggída. ⁷³ Tú idi tu nekari na kitu Abraham nga apuapu tada ⁷⁴ nga igdù nitta kadaya kalínga tada, áta piyán na nga magdáyaw tada kaggína nga áwan tada nga ikansing, ⁷⁵ panda kiya agbiyág tada. Túya akkan tada din mangwa ka oray nágan na nga lùsawan na ta senu áwan tada pakabasúlán kaggína. ⁷⁶ Ay ikaw wa an-anà ku, mengánan ka ka pagbàbànanan ne Dios nga kangatuwán! Ata ikaw ya maginunna ke Apu nga mangisagána kiya dalenan na kiya ilalbet na, ⁷⁷ se mangikagi kadaya tolay nga biyágan ne Dios da gapu kiya kapakawan da kadaya bas-básul da nu makappoli da. ⁷⁸ Ata gapu kiya agkallà pànanang ne Dios kadátada, ay árig madilangán tada ngin kiya wada nga maggayát kaggína ⁷⁹ nga ittu pe ya mangwada kadaya atán ki kagibattán nga mameyag kiya pakatayán da. Ta senu masingan da ya dálen na mameyag kiya pagkapiyaán da," nán na.

⁸⁰ Ay ummabay se nagnákam tu uray tu Juan. Ay nawe nag-agyán kada ir-ir-er panda kitu nelaltuwád na nga nagbàbànan ka Israel.

*Tu nekeanà ne Jesus
(Mat 1:18-25)*

¹ Kitu nekeanà tu Juan, ay uwad lintag ga neparuwár natu Cesar Augusto nga ngámin datu tolay kitu iturayán na ay magparigistru da. ²⁻³ Ay díkod nawe ngámin datu tolay ya magparigisturu kadatu íli da kampela ngin. Tú idi ya nununna nga agparigistru da. Ay nàwa kitu kagubernador natu Kirenio ka Siria.

⁴ Ay tútu de Jose nga atán ka Nazaret ka Galilea, ay nawe da ka íli Betlehem ka Judea nga neanaán natu Ari David ta magparigistru, áta isa kadatu gakagaka natu David. ⁵ Nagbulun da se Maria nga ittu tu atawán na nga tagay yin na magan-anà. ⁶ Ay kane atán da ngin ka Betlehem, ay inumbet tu oras nga aggan-anà na. ⁷ Ay nagan-anà ka laláki nga ittu tu manákam. Dimpinán da se da la nepidda ki lútung báka, áta áwan da ngin na pagyanán na balay.

⁸ Ay kitu agpastuwán na adanni ka íli Betlehem, ay atán datu maragtarakan ka karneru wa naggiidda nga magtagasingan kadatu karneru da. ⁹ Ay uwad anghel ne Dios nga nagpassing kaggída. Ay nadilangán tu giyán da kitu diláng ne Apu Dios. Ay tútu nagansing da. ¹⁰ Ngamay nán natu anghel kaggída, "Akkan kayu wa magansing, ta atán napiya nga idámag ku kadakayu

nga mamaanggam pànanng kadaya ngámin tolay. ¹¹ Kídi nga gabi kiya íli natu David, ay neanà ya Cristo wa Apu, nga aggína ya mamiyág kadakayu. ¹² Tú idi ya pakelasínán nu: Atán masingan nu wa an-anà nga nalampínán nga nepipidda ki lútung báka,” nán natu anghel.

¹³ Ay se yala nga uwad adu tutu wala nga anghel la naglaltuwád nga ummamung kitu nunna nga anghel, ay se da nagkankansiyon ka pagdáyaw da ke Dios nga nán da, ¹⁴ “Madaydáyaw we Dios nga atán ka lángit, áta daya tolay kídí kalawagán nga napatag kaggína, ay papiyaan na daya ur-uray da,” nán da.

¹⁵ Ay kane panáwan datu anghel da ngin nga mawe yin ka lángit, ay nán datu maragtarakan ka karneru kitu isaisa kaggída, “Dadun ka Betlehem, ta mawe tada sinnan ya nàwa nga nedámag ne Apu kadátada,” nán da. ¹⁶ Ay tútu nagkirut da nga nawe, ay se da nasmà de Maria se Jose se itu an-anà pe nga nepipidda kitu lútung báka. ¹⁷ Ay kane masingan da tu an-anà, ay nebàbànanán da datu nekagi natu anghel kaggída panggap kitu an-anà. ¹⁸ Ay díkod nasdaáwan ngámin datu nakagína kitu bàbànanán datu maragtarakan ka karneru. ¹⁹ Ay akkan naligpanán

ne Maria ngámin dedi, áta linam-lammat nada peyang. ²⁰ Ay nawe yin datu maragtarakan ka karneru, ay dinay-dáyaw da pànanng nge Dios gapu kadatu kinagkagi natu anghel kaggída, se nasingan datu an-anà nga ummán kitu kinagi natu anghel kaggída.

Tu nangngippan da ke Jesus kitu Templo

²¹ Ay kane malpás tu walu ngalgaw, ay pinakúgit da tu an-anà. Ay nepangágan da ka Jesus, ta ittu yán tu ngágan nga nekagi natu anghel kitu akkan pikam nanggap-gapu ne Maria kaggína.

²² Ay kane mabalin de Jose se Maria nga kuwaan tu kagiyan natu lintag ne Dios nga nesúrát natu Moses panggap kiya agdalus naya babay ya magan-anà, ay nippan da tu an-anà kitu Templo nga idátun ke Apu. ²³ Ata ya nesúrát ki lintag ne Apu kadatu Judyu ay, “Ngámin na manákam ma an-anà a laláki, ay medátun da ka kuw-kuwa ne Apu,” nán na. ²⁴ Ay nagbasu da pe ka ummán kitu nán natu lintag ne Apu. Masápul magbasu da ka duwa ubbun kalapáti onu duwa nga ladágan.

²⁵ Ay uwad iJerusalem ma nangngágan ka Simeon. Namáru pànanng se napikkilan na mangurug ke Dios, ay se ya Ispiritu ne Dios ya mangabul-bulun peyang kaggína. Id-idaggán na ya

annungpál ne Dios kitu kari na nga alá na daya iIsrael. ²⁶ Ay nekagi naya Ispiritu ne Dios kaggína nga akkan matay panda ki akasingan na kiya Ibon ne Apu nga ittu ya Cristo. ²⁷ Ay díkod pinapan naya Ispiritu ne Dios tu Simeon kitu templo kitu algaw wa angngippan de Jose se Maria kitu an-anà kitu templo nga manungpál kitu kagiyan natu lintag ne Dios panggap kadaya annánà. Ay kane mippan da kitu unag templo tu an-anà, ²⁸ ay sinàruy ne Simeon tu an-anà se na dinay-dáyaw we Dios nga nán na, ²⁹ "Apu Dios, nàwa ngin tu karim kiyà nga bobonam. Oray ipalúbus mu win na matay yà, ³⁰ áta nasingan ku win ya Nebon mu wa marammiyág ³¹ nga ittu ya ipakammum kadaya ngámin tolay. ³² Aggína ya árig dílag ga pakammuwán da kikaw daya akkan Judyu. Ay gapu kaggína, ay maday-dáyaw daya iIsrael la tolay mu," nán tu Simeon.

³³ Nasdaáwan tu ama natu an-anà se tu ina na kadatu kinagi natu Simeon panggap kaggína. ³⁴⁻³⁵ Ay se la nekarárag tu Simeon nga tagasinnán ne Dios da, ay se na nán ke Maria, "Tú idi nga an-anà ya gapu na nga mepakammu daya atán kiya ur-uray daya tolay, áta adu kadaya iIsrael

ya mangagúra kaggína. Ay gapu kidi, ay magpannakit ka pànanang. Ngamay adu pe daya mangurug kaggína," nán natu Simeon.

³⁶ Ay uwad nga pagbàbànanan ne Dios nga bàbakat tin nga nagnágagan ka Ana, nga an-anà natu Fanuel la pútut natu Aser. Pittu dagun na nga uwad atáwa, ay se yala nga nabúkud. ³⁷ Ay walu púlu se appát dagun na ngin. Atán peyang kitu templo nga magday-dáyaw ke Dios ki peyang algaw se gabi. Akkan mangán nu duddúma gapu kitu panagkar-karárag na. ³⁸ Kitun kam ma oras ay inumbet pe, ay se na dinay-dáyaw nge Dios, ay se yala nagbàbànan ka mepanggap kitu an-anà kadatu iJerusalem ma magid-iddag kiya angngalà ne Dios kaggída.

³⁹ Ay kane mabalin da nga màwa ngámin datu nán natu lintag ne Apu, ay nagulli da ngin ka Nazaret ka Galilea nga íli da. ⁴⁰ Ummabay se bummílag tu an-anà se summírib pànanang pe, áta e Dios ya mangabulbulun peyang kaggína.

Nakibàbànan ne Jesus kadatu maragtùgud ki lintag

⁴¹ Ki káda dagun na kàwa naya piyasta daya Judyu,* ay mawe peyang datu maganà ke Jesus ka Jerusalem ⁴² áta

* **2:41** 2:41 Ittu idi tu annamdám da kitu inanglátaw ne Apu Dios kadatu annánà datu iIsrael, kane patayan na ngámin datu manákam ma lalláki ka Egipto.

nepagangay kaggída. Ay kane sangapúlu se duwa dagun ne Jesus sin, ay nawe da ngámin nakipiyasta. ⁴³ Ay kane mabalin tu piyasta, ay nagrabbuwát da nga magulli kammin, ngamay nagbansi ye Jesus ka Jerusalem nga akkan am-ammu datu maganá kaggína. ⁴⁴ Papáti da nu nebulun nin kadatu kabbulun da. Ay kane makatangalgaw da ngin na magdal-dalen, ay ittu tun nala tu nagsápul da kaggína kadatu pan-pane da se kadatu kabbulun da. ⁴⁵ Ay kane áwan da nga masma kaggína, ay nagulli da kammin ka Jerusalem nga magsápul kaggína. ⁴⁶ Ay kitu mekalu ngalgaw, ay ittu tu nakasma da kaggína. Atán kitu Templo nga nepagtutúgaw kadatu maragtúgud ki lintag nga magtal-talagína se magsal-saludsud kaggída. ⁴⁷ Ay nasdaáwan ngámin datu tolay ya nakagina kaggína gapu kitu sírib na, áta nasírib ba magsungbát. ⁴⁸ Ay kane masingan datu maganá kaggína, ay nasdaáwan da. Ay se la nán natu ina na kaggína, “Tura ka nga nagbansi nga akkan nagpakammu kadakami, ugu! Nalídug kami se ama mu wa magsap-sápul kikaw!” nán na. ⁴⁹ Ngamay nán ne Jesus kaggína, “Tura dà sap-sapúlan ta! Akkan nu wa ammu nga masápul la atán nà ki balay naya Ama ku?” nán na. ⁵⁰ Ngamay

akkan da naawátan tu piyán na nga kagiyan kaggída.

⁵¹ May nepagulli yala kaggída ka Nazaret ta ikurug nada mà peyang. Ngámin dedi ya nà-nàwa, ay linam-lammat natu ina na. ⁵² Ummabay se summirib pà nang nge Jesus. Ay ummabay ya amminya ne Dios kaggína se ummabay pe ya amminya daya tolay kaggína.

3

Tu nagbàbànan tu Juan nga marammawtisár

(Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Jn 1:19-28)

¹⁻² Kitu mekasangapúlu se limma dagun kitu inagturáy ne Tiberius Cesar, ay uwad nebàbànan ne Dios ke Juan na an-anà ne Zacarias kitu kowad na kitu ir-ir-er. Kitu nekàwa nedi, ay gubernador ka Judea tu Poncio Pilato. Tu Herodes, ay aggína tu agturáy ka Galilea. Ay tu Felipe nga wagi na, ay aggína tu agturáy ka sákup Iturea se Traconite. Tu Lisantias tu agturáy ka Abilene. Ay datu nangátu wa pappádi, ay de Anas se Caifas. ³ Ay nawe tu Juan kadatu ngámin na il-íli nga adanni ka wángag Jordan se na nebàbànan kadatu ngámin tolay nga masápul la makappoli da kadaya bas-básul da, se da magpabawtisár ta senu pakawanan ne Dios da.

⁴ Ay nàwa kurug tu nesúrat ta kinag-kagi natu

Isaias nga pagbàbànanan ne Dios kitun nga nán na kídi,

“Tú idi ya isar-sáraw naya isa nga tolay ka ir-ir-er: ‘Magsagána kayu kiya ilalbet ne Apu. Kappiyánan nu ya dalenan na. ⁵ Ngámin daya anìgad da giyán se daya ban-bantay ay magtanáp da. Ay daya nakiwakiwal la dálen ay matúnung da se daya nasulit ta dálen ay kappiyánan nu. ⁶ Se yala nga masingan ngámin tolay ya Ibon ne Dios nga mamiyág kadàtada,’ ”

nán na.

⁷ Nán ne Juan kadatu tolay ya inumbet makibawtisár kaggína, “Dakayu wa ummán ka gámad idaw wa gangay! Inna nád ya nangagi kadakayu nga malilián nu ya ammánis ne Dios kadakayu, ta tura kayu wa inumbet!” nán na. ⁸ “Ipassingan nu kadaya kuk-kuwaan nu nga kurug nakappoli kayu win kadaya bas-básul nu, nga akkan nu nán na, ‘Oray ta gakagaka nakami tu Abraham ma tolay ne Dios kitun,’ akkan nu nán. Ata ikagì kadakayu wa annung ne Dios nga pagbalinan dedi ya batu ka gakagaka natu Abraham. ⁹ Ay oray kídi yin, ay meaayang ya parakul la pangilang kadaya káyu wa

maddi magbúnga ka napiya, ay se da nga masidug.”*

¹⁰ Ay tútu nán datu adu wa tolay nga nagsaludsud kaggína, “Nágan na lugud ya masápul la kuwaan mi,” nán da. ¹¹ Ay tútu nán na kaggída, “Dakayu wa duwa bádu, ay idde nu ya isa kiya áwan bádu, se dakayu wa adu kanan ay iddán nu daya áwan kanan,” nán na.

¹² Uwad pe datu magpab-pabayad ka buis nga inumbet makibawtisár. Nepa-mutù da pe ke Juan na nán da, “Misturu, nágan naya masápul la kuwaan mi,” nán da. ¹³ “Akkan kayu magsingir ka nasurù,” nán ne Juan. ¹⁴ Ay uwad da pe suldádu wa nangipamutù kaggína nga nán da, “Ay dakami, nágan naya masápul la kuwaan mi,” nán da. “Akkan nu palsuwan wànu pabasúlan ka busid ya isa nga tolay ta senu pasúsúan nakayu. Iyamánan nu wala ya suwildu nu,” nán ne Juan.

¹⁵ Ay kane magina datu tolay datu nekagiyán natu Juan ay nán da, “Tú idi nád ya nekari ne Dios nga Cristo?” nán da. ¹⁶ Ay tútu nán ne Juan kaggída ngámin, “Bawtisarán takayu, ngamay atán umbet ta naturáy may iyà. Ay akkan nà a mekari oray ya magubbád dala kiya gálut naya sapátus na. Bawtisarán nakayu

* 3:9 3:9 Ya mabalin nedi nga kagiyán, ay tagay pà nang ngin ya angngukum ne Dios kadaya tolay.

kiya Ispiritu ne Dios, se aggina pe ya mangguwes kadakayu. ¹⁷ Meárig kiya isa nga tolay ya umbet mangisáp kiya nàgì a ammay. Urnúngan na daya nabgát se na iarimán. Ay daya lappit ay urnúngan na, se na sidúgan kiya apuy ya siggatang peyang nga akkan mataatay," nán na.

¹⁸ Ummán kídì tu inagbàbànan natu Juan, se adu pikam datu nekagi na kadatu tolay mepanggap kiya Napiya nga Dámag ne Dios. ¹⁹ Ay nekagiyán pe natu Juan kitu Herodes ngámin datu nadakè a kuk-kuwaan na, se itu inangngatáwa na kitu Herodias sa atáwa natu wagi na. ²⁰ Ay tútu nebálud natu Herodes tu Juan. Ay díkod nàwa na tu kadásan na neamung kadatu bas-básul na.

²¹ Ay kane mabalin mabawtisarán natu Juan datu adu wa tolay, ay binawtisarán na pe ye Jesus. Ay kane magkarárag ge Jesus sin, ay ummán ka nalútán ya lángit. ²² Ay se la nga ya Ispiritu ne Dios nga singan ladágan tu singan na, ay naganigad se nagyán kaggina. Ay se yala uwad úni nga gayát ka lángit ta nán na, "Ikaw ya An-anà ku wa pà-pàgan ku, ay pagang-angammán taka pànanang pe," nán na.

*Datu naggap-gapuwánan
ne Jesu-Cristo
(Mat 1:1-17)*

²³ Ay kane manggayát magtùgud de Jesus, ay moli kid tallu púlu dagun na ngin. E Jesus ay an-anà tu Jose nga an-anà natu Eli. ²⁴ Tu Eli, ay an-anà natu Matat. Ay tu Matat, ay an-anà natu Levi. Tu Levi, ay an-anà natu Melki. Ay tu Melki, ay an-anà natu Jane. Ay tu Jane, ay an-anà natu Jose. ²⁵ Ay tu Jose, ay an-anà natu Matatias. Tu Matatias, ay an-anà natu Amos. Ay tu Amos, ay an-anà natu Nahum. Tu Nahum, ay an-anà natu Esli. Ay tu Esli, ay an-anà natu Nage. ²⁶ Ay tu Nage, ay an-anà natu Maat. Tu Maat, ay an-anà natu Matatias. Tu Matatias, ay an-anà natu Semei. Tu Semei, ay an-anà natu Jose. Ay tu Jose, ay an-anà natu Juda. ²⁷ Ay tu Juda, ay an-anà natu Joana. Tu Joana, ay an-anà natu Resa. Tu Resa, ay an-anà natu Zerobabel. Ay tu Zerobabel, ay an-anà natu Sealtiel. Tu Sealtiel, ay an-anà natu Neri. ²⁸ Ay tu Neri, ay an-anà natu Melki. Tu Melki, ay an-anà natu Adi. Tu Adi, ay an-anà natu Cosam. Tu Cosam, ay an-anà natu Elmodam. Ay tu Elmodam, ay an-anà natu Er. ²⁹ Tu Er, ay an-anà natu Josua. Ay tu Josua, ay an-anà natu Eliezer. Tu Eliezer, ay an-anà natu Jorim. Tu Jorim, ay an-anà natu Matat. Tu Matat, ay an-anà natu Levi. ³⁰ Ay tu Levi, ay an-anà natu Simeon. Ay tu Simeon, ay an-anà natu Judas. Tu Judas, ay an-anà natu Jose.

Ay tu Jose, ay an-anà natu Jonan. Tu Jonan, ay an-anà natu Eliakim. ³¹ Tu Eliakim, ay an-anà natu Melea. Tu Melea, ay an-anà natu Mena. Tu Mena, ay an-anà natu Matata. Tu Matata, ay an-anà natu Natan. Tu Natan, ay an-anà natu David. ³² Tu David, ay an-anà natu Jesse. Tu Jesse ay an-anà natu Obed. Tu Obed, ay an-anà natu Booz. Ay tu Booz, ay an-anà natu Salmon. Tu Salmon, ay an-anà natu Naason. ³³ Tu Naason, ay an-anà natu Aminadab. Tu Aminadab ay an-anà natu Aram. Tu Aram, ay an-anà natu Arni. Tu Arni, ay an-anà natu Ebron. Tu Ebron, ay an-anà natu Fares. Tu Fares, ay an-anà natu Juda. ³⁴ Ay tu Juda, ay an-anà natu Jacob. Tu Jacob, ay an-anà natu Isaac. Tu Isaac, ay an-anà natu Abraham. Tu Abraham, ay an-anà natu Tare. Ay tu Tare, ay an-anà natu Nahor. ³⁵ Tu Nahor ay an-anà natu Serug. Ay tu Serug, ay an-anà natu Ragau. Tu Ragau, ay an-anà natu Peleg. Tu Peleg, ay an-anà natu Heber. Ay tu Heber, ay an-anà natu Sela. ³⁶ Ay tu Sela, ay an-anà natu Cainan. Tu Cainan, ay an-anà natu Arfaxad. Tu Arfaxad, ay an-anà natu Sem. Ay tu Sem, ay an-anà natu Noa. Tu Noa, ay an-anà natu Lamec. ³⁷ Tu Lamec, ay an-anà natu Metusela. Tu Metusela ay an-anà natu

Enoc. Tu Enoc, ay an-anà natu Jared. Tu Jared, ay an-anà natu Mahalaleel. Tu Mahalaleel, ay an-anà natu Cainan. ³⁸ Ay tu Cainan ay an-anà natu Enos. Tu Enos, ay an-anà natu Set. Tu Set, ay an-anà natu Adan. Tu Adan, ay an-anà ne Dios.

4

Tu nammar-parò ne Sairu ke Jesus

(Mat 4:1-17; Mar 1:12-15)

¹ E Jesus, ay nagtálaw ka wángag Jordan nga itur-turayán naya Ispiritu ne Dios. Neturung naya Ispiritu ka ir-ir-er. ² Ay kitúni ay pinar-parò ne Sairu ki unag appát púlu ngalgaw. Awan kinnán ne Jesus kadatun nga al-algaw, ay tútu nabisinán tutu wala.

³ Ay nán ne Sairu ke Jesus, “Nu kurug ga ikaw ya an-anà ne Dios, ay pagbali-nan mu mán idi nga batu ka sinápáy,” nán na. ⁴ Ay tútu summungbát te Jesus nga nán na, “Nán naya nesúráat kiya libru ne Dios nga, ‘Akkan mabiyág ya tolay ki sinápáy yala,’ nán na,” nán ne Jesus.

⁵ Ay se yala nga nippan ne Sairu we Jesus kitu al-ingúdu wa giyán, ay se na nepassingan na nakar-karu daya ngámin na íli* kídí kalawagán, ay ⁶ se na nán ke Jesus, “Ikaw ya pangid-danán ku se pangiturayan ku kadedi ngámin, áta kuwà

* 4:5 4:5 Onu “pagariyán”

ngámin dedi yin. Ay midde ki oray inna nga piyán ku wa pangiddanán. ⁷ Ay kuwám ngámin dedi nu magpalintud ka ki àráng ku wa magdáyaw kiyà,” nán ne Sairu. ⁸ Ay tútu summungbát te Jesus manin kaggína nga nán na, “Ya nesúrat ta bàbànan ne Dios ay nán na kídi, ‘E Dios nga Apu mu ya day-dayáwan mu. Ay se aggína ngala ya sirbiyán mu,’ nán na,” nán ne Jesus.

⁹ Ay neturung ne Sairu manin ne Jesus ka Jerusalem, kitu kalinguduwán natu Templo se na manin nán kaggína, “Nu kurug ga ikaw ya An-anà ne Dios, ay magsappáw ka mán lugud kídi, ¹⁰ áta nán mà naya nesúrat ta bàbànan ne Dios nga, ‘Patagasinnán naka nge Dios kadaya anghel na. ¹¹ Tagagán daka kiya íma da ta senu akkan matalíngu daya síkil mu kadaya batu,’ nán na,” nán ne Sairu. ¹² Ngamay sinungbátan ne Jesus nga nán na, “May nán pe naya nesúrat ta bàbànan ne Dios nga, akkan ta sisimán ne Apu wa Dios tada, nán na,” nán ne Jesus.

¹³ Ay kane màwa ne Sairu ngámin ya mabaal na nga kuwaan kiya ammar-parò na ke Jesus, ay pinanáwan na pikam.

¹⁴ Ay tútu nagulli ye Jesus ka Galilea nga itur-turayán

naya Ispiritu ne Dios. Ay nedámag ki ngámin il-ili nga adanni kitúni ya mepanggap kaggína. ¹⁵ Ay nagtùgud din kadatu sinagoga,[†] ay adu datu namatag kaggína.

Tu nammáas da ke Jesus ka Nazaret

(*Mat 13:53-58; Mar 6:1-6*)

¹⁶ Ay se yala nga nawe ye Jesus ka Nazaret, tu íli nga naabayán na. Ay kane algaw wa aggiimáng, ay nawe kitu sinagoga, áta ittu tu gangay na. Ay aggína tu nangibása kitu adálan da. ¹⁷ Ay tútu nidde da kaggína tu libru wa nesúrat natu Isaias nga pagbàbànanan ne Dios kitun, se na binilád kitu nekesurátan niddi:

¹⁸ “Atán kiyà ya Ispiritu ne Dios, áta iyà ya piníli na nga mawe mangibàbànan kiya Napiya nga Dámag kadaya napubri. Iyà ya nebon na nga mangwayawaya kadaya árig sibbabálud, ay se mamakasingan kadaya kúláp. Iyà ya nebon na nga mangwaya kadaya mapal-pallà. ¹⁹ Iyà pe ya nebon na nga mangikagi kiya oras nga angngipassingan ne Dios kiya amminya na.”

²⁰ Ay kane mabalin na nga ibása idi, ay nepatulli na kammin tu libru kitu bobonan da kitu sinagoga se yala

[†] 4:15 4:15 Ya sinagoga ay ittu ya pagguurnúngán da nga magádal ki Bàbànan ne Apu Dios.

nga nagtugaw. Ay aggína tu sisinnán ngámin datu tolay nga uwad kitúni. ²¹ Ay nán na kaggída, “Kídi yin na ag-gigína nu, ay nàwa ngin ku-rug idi nga bàbànan ne Dios kitun,” nán na. ²² Ay ngámin datu maggigína, ay pinatag da nge Jesus gapu kitu kinagi na. Ay masdaáwan da pe kitu napiya nga bàbànan na panggap kitu binása na. Ay tútu nán da, “Di mà ittu idi tu an-anà ne Jose ta!” nán da.

²³ Ngamay summungbát te Jesus kaggída nga nán na, “Ammù a kagiyan nu kiyà ya ummán kídi nga makag-kagi: ‘Taníban mu pikam ya baggim, marannánib,’ nán nu. Ay get nu nán nu pe kiyà nga, ‘Ngámin datu kinuw-kuwám ka Capernaum, ay kuwaan mu pe kídi íli mu kampela ngin!’ nán nu kiyà,” nán ne Jesus. ²⁴ Ay se na manin nán kaggída, “Tú idi ya kagiyan ku kadakayu. Ya isa nga pagbàbànanan ne Dios, ay akkan da pàgan kiya íli na kampela ngin. ²⁵ Ummán kitu kowad natu Elias nga pagbàbànanan ne Dios kitun, kitu napalotán tu ulát ki ngámin Israel kane akkan magudán ka tallu da-gun se annam búlán. Ay adu datu iIsrael la bubbúkud da babbay ya masengán kuma ²⁶ ngamay akkan nebon ne Dios tu Elias nga sumeng ki oray iinna kaggída, nu di kitu isa nga búkud da babay ya iSerepta nga íli ka Sidon. ²⁷ Ay páda na pe

kitu kowad natu Eliseo wa pagbàbànanan pe ne Dios ki-tun. Adu naglappang nga iIs-rael ngamay áwan inagásan natu Eliseo oray isa kaggída, nu di tittu tu iSiria nga nag-ngágan ka Naaman,” nán ne Jesus.

²⁸ Ay kane magina ngámin datu tolay nga uwad kitúni dedi ya nekagiyán na, ay linùsaw da pàrang. ²⁹ Ay tútu ginumnikát da se da nga nelawán. Nippan da kitu otun natu bantay nga giyán natu íli da, ta ibinà da kuma kitu bagi. ³⁰ Ngamay ummasà ala kadatu adu wa tolay se la nga nagtálaw.

*Tu laláki nga naar-
aránan*
(Mar 1:21-28)

³¹ Nawe ye Jesus ka Ca-pernaum nga íli ka Galilea. Tinùgúdán na datu tolay kitu algaw wa aggiimáng. ³² Ay masdaáwan da kitu agtùgud na, áta naturáy kitu aggun-úni na. ³³ Kitu sina-goga, ay uwad tolay ya naar-aránan. Ay nakasáraw ka naggat ta nán na, ³⁴ “Bay-án nakami agpà ala! Nágan naya kuwaam kadakami Je-sus nga iNazaret! Inumbet ka nga mamánis kadakami ta! Ammu mi nu iin ka. Ikaw ya An-anà ne Dios nga Nebon na,” nán na. ³⁵ Ngamay linùsaw ne Je-sus nga nán na, “Náwa ka! Ay magtálaw ka kiya tolay!” nán na. Ay tútu nitol natu áran tu tolay kitu àráng datu tolay, ay se la nagtálaw

kaggína. Ay áwan na kinuwa ngin nga nadakè kitu tolay.

³⁶ Nasdaáwan ngámin datu tolay nga nakasingan kitúni. Ay nán da kitu isaisa kaggída, “Nágan nád nga aggun-úni ya ummán kiyán! Naturáy se mannakabalin! Nu palawanan na daya áran, ay lumawán da kurug!” nán da. ³⁷ Tú idi nga kinuwa ne Jesus, ay nepadámag kadatu ngámin na il-íli nga adanni kitúni.

Datu adu wa pinabílag ne Jesus

³⁸ Ay nagtálaw we Jesus kitu sinagoga se la nawe ka balay de Simon. Ay tu katugárgan ne Simon na babay, ay nasamnga tu dagárgan na. Ay kinagi da kaggína. Ay tútu pinapabílag da ke Jesus. ³⁹ Ay díkod umadanni ye Jesus kitu magtakit se na pinakusap tu dagárgan na, ay bummílag kammin kurug. Ay tútu bummárgan, ay se aggína ngin tu namangán kaggída.

⁴⁰ Ay kane masirbut tu mata ngin, ay nilbet ngámin datu tolay ke Jesus datu ngámin pan-pane da nga magtatakit ka nagbal-baláki nga sinakit. Inimmán ne Jesus da, ay bummílag da ngámin. ⁴¹ Ay nagtatálaw pe datu áran kadatu naararáran. Nakasáraw da nga lumawán kadatu tolay nga nán da, “Ikaw ya An-anà ne

Dios!” nán da. Ngamay akkan paguniyan ne Jesus da, áta ammu da nga aggína ya Cristo wa Nebon ne Dios.

⁴² Ay kane kaláwa, ay gummabi ye Jesus nga nawe kitu áwan tolatolay nga giyán. Ay sinap-sápul datu adu wa tolay. Ay kane masma da, ay gapútan da pikam, ⁴³ ngamay nán na kaggída, “Masápul la ibàbànan ku pe kadaya duddúma nga íli ya Napiya nga Dámag mepanggap kiya angngituráy ne Dios, áta tú idi ya nangibonán ne Dios kiyà,” nán na. ⁴⁴ Ay tútu nawe ka Judea nga nagbàbànan kadatu sinagoga kitúni.

5

Datu nunna nga tù-tùgúdán ne Jesus

(*Mat 4:18-22; Mar 1:16-20*)

¹ Isa nga algaw kane atán ne Jesus nga magsisikád kitu dappit natu nalawág ga pisung nga Genesaret,* ay inumbet datu adu wa tolay. Inaribungbong da, áta piyán da nga ginán daya kagiyan na nga bàbànan ne Dios.

² Ay uwad nasingan na nga duwa nga biray kitu dappit, ngamay datu maragdàlis ay naglalagsi da, ta atán da nga mamgu kadatu dàlis da.

³ Ay nagtakay kitu isa, se na nepesùlin ke Simon na makin-kuwa kitun na biray. Ay se la nagtutúgaw kitu

* 5:1 5:1 Bebay Galilea kam idi.

biray se na tinùgúdán datu adu wa tolay.

⁴ Ay kane mabalin magtùgud, ay nán na ke Simon, "Ippam ya biray mu kiya adallam se nu wala iwáyas ya dàlis mu ta senu adu màna na," nán na.

⁵ Ngamay summungbát tu Simon nga nán na, "Misturu, nalawagán kami kitu gabi nga nakadà-dàlis may áwan mi tutu wala inalà! Ngamay nu ittu ya nán mu, ay iwáyas mi ya dàlis," nán ne Simon.

⁶ Ay tútu newáyas da tu dàlis, ay adu pà nang kurug tu nàna da. Ay magibba-barnut tin tu dàlis da. ⁷ Ay tútu pinaypáyan da datu duddúma nga kabbulun da nga atán kitu isa nga biray, ta makiseng da. Pinnu da ka sissida datu duwa nga biray da, ay magikkakágam da.

⁸ Ay kane masingan ne Simon Pedro tu nàwa, ay nagpalintud kitu àràng ne Jesus nga nán na, "Apu panáwan nà, ta tolay yà a adu básul!" nán na.

⁹ Ata nasdaáwan pà nang se ngámin pe datu kabbulun na kitu adu pà nang nga nàna da nga sissida. ¹⁰ Nasdaáwan pe de Santiago se Juan na magwagi nga annánà ne Zebedeo.

Ngamay nán ne Jesus ke Simon, "Akkan ka malídug, áta manggayát kídi, ay maganannay ka kadaya tolay nga mangurug kiyà. Aggída ngin ya nigáyám ma bátug sissida." ¹¹ Ay kane medung da datu biray

da, ay pinanáwan da datu ngámin kuw-kuwa da, ay se da kummíwid ke Jesus.

Tu nangngágas ne Jesus kitu maglappang

(Mat 8:1-4; Mar 1:40-45)

¹² Ay kane din isa ngalgaw, ay atán ne Jesus kitu isa nga íli. Ay uwad tolay kitúni nga naglappang ngámin ya baggi na. Ay kane masingan na nge Jesus, ay nagukkab kitu lusà kitu àràng na nga nakimimallà nga nán na, "Apu nu piyán nà ala nga agásan, ay maagásan nà," nán na. ¹³ Ay tútu inimmán ne Jesus se na nán, "Saay! Piyán taka nga agásan!" nán na. Tútu dágus sala nga ummawan tu lappang na. ¹⁴ Ay nán ne Jesus nga namílin kaggína, "Akkam kag-kagiyan ki oray iinna ya nàwa kikaw. May mawe ka kiya pádi se mu la ipassingan ya baggin ma pummiya ngin, ay se ka ngala nga mangidátun ke Dios para kiya nekaagásan mu nga ummán kitu ipàwa natu Moses. Ay ittu yán ya pakammuwán daya tolay nga naagásan ka ngin," nán nà.

¹⁵ Ngamay ummadu datu tolay ya nakammu ki mepanggap ke Jesus. Ay díkod adu datu tolay ya um-umbet nga manggína ki bàbànan na, se magpaágas da pe kadatu sin-sinakit da. ¹⁶ Ngamay maglibát nu duddúma, áta mawe kadaya

giyán na áwan tolatolay ta magkarárag.

Tu nangngágas ne Jesus kitu magdapepe

(*Mat 9:1-8; Mar 2:1-12*)

¹⁷ Ay kitu isa ngalgaw manin kane magtù-tùgud de Jesus, ay uwad pe datu Pariseo se datu maragtùgud ki lintag. Gayát da kadaya ìli da ka Galilea. IJudea datu duddúma se uwad pe datu iJerusalem. Ay atán kaggína ya pannakabalin ne Apu nga mangágas. ¹⁸ Ay uwad da pe tolay kitúni ya nangilbet ka magdapepe. Ip-pan da kuma kitu àráng ne Jesus, ¹⁹ ngamay gapu ta adu pà nang datu tolay, ay akkan da makalíwán. Ay tútu neunè da kitu atap natu balay, ay se da binutbotán tu bátug ne Jesus se da nga pinal-palallán na nepudsar ki àráng na tu nepipidda nga magdapepe. ²⁰ Ay kane masingan ne Jesus nu wà ummán natu angngurug da kaggína, ay nán na kitu magdapepe, "Opun, mapakawan ka ngin kadaya bas-básul mu," nán na.

²¹ Ay pinagballà datu Pariseo se datu maragtùgud ki lintag tu nekagi ne Jesus. Ay tútu nán da kitu uray da, "Inna idi nga tolay ta! Tura na nga ipáda ya turáy na ki turáy ne Dios! Ug-ogan na nge Dios ki ummán kiyán a! E Dios mà ala ya makapakawan kadaya bas-básul!" nán da. ²² Ay kane mammuwán

ne Jesus tu atán kitu uray da, ay nán na, "Tura nga magsabbat daya uray nu ta! ²³ Mabalin na nán nu nga nalapat tala nga kagiyan kiya tolay ya, 'Napakawan ka ngin kadaya bas-básul mu,' ta akkan masápul ya pakasinnán, may iya, 'Bumángun ka, ay se ka la nga manalen.'" ²⁴ Ngamay ta senu mammuwán nu nga iyà nga nepangágan da kitun ka An-anà Tolay, ay atán turáy ku kídi ya kalawagán na mamakawan kadaya bas-básul," ay se na nán kitu magdapepe, "Bumángun ka! Alà mu ya iddám se ka la mawe ka balay nu!" nán na. ²⁵ Ay dágus sala nga bummángun tu tolay yin se na inalà tu idda na, ay se yala nawe ka balay da nga day-dayáwan na nge Dios.

Ay adu datu tolay nga magsisingan kaggína. ²⁶ Ay nasdaáwan da tutu wala nga nán da, "Akkan nakak-akkurug idi nga nàwa!" nán da. Nasdaáwan da pà nang kitu nasingan da. Ay dinay-dáyaw da nge Dios.

Tu naggayáb ne Jesus ke Levi

(*Mat 9:9-13; Mar 2:13-17*)

²⁷ Ay kane mabalin dayán, ay nawe ye Jesus sin. Ay nasingan na nge Levi nga magtutúgaw kitu pagbay-bayádán da ka buis, ta magpab-pabayád ka buis. Ay nán ne Jesus kaggína, "Kumíwid ka kiyà," nán na. ²⁸ Ay tútu ginumnikát

nge Levi se na pinanáwan ngámin datu kuk-kuwaan na, ay se yala kummíwid kaggína.

²⁹ Ay nesay-am ne Levi ye Jesus ka balay da. Ay adu tolay, ay se adu pe datu páda na nga magpab-pabáyad ka buis tu nakisay-am. Nepagtutúgaw da ke Jesus se datu tù-tùgúdán na.

³⁰ Ay datu uwad kitúni nga Pariseo se datu maragtùgud ki lintag, ay nán da ka-datu tù-tùgúdán ne Jesus, "Tura kayu meduwa nga mangán kadaya magpab-pabáyad ka buis se kadaya maragbásul?" nán da. ³¹ May e Jesus tu summungbát ta nán na kaggída, "Akkan masápul daya nabílag ya duktor nu di daya magtakit ya makasápul. ³² Ay ummán pe kiyà. Akkan nà a inumbet ta mamakappoli kadaya magkuna nga namáru da nu di kadaya maragbásul," nán na.

Ya mepanggap kiya magngílin mangán

(Mat 9:14-17; Mar 2:18-22)

³³ Ay nán manin datu Pariseo kaggína, "Daya tù-tùgúdán ne Juan se daya tù-tùgúdán mi nga Pariseo, ay nakírad da nga magngílin mangán se magkar-karárag. Ngamay daya tù-tùgúdán mu, ay akkan da magngílin mangán" ³⁴ Ngamay nán ne Jesus kaggída, "Magngílin mangán kadi daya sangáili

naya mangatáwa nu kabul-bulun da! ³⁵ Ngamay umbet ya algaw nga umawan kaggída ya mangatáwa, ay tú yán ya agngílin da nga mangán," nán na.

³⁶ Ay nagpangárig pe ye Jesus kaggída nga nán na, "Awan mangalà ka pagappit na ka rugrugà kiya bar-baru wa lúpus. Ata nu ummán kiyán ya kuwaan na, ay pìsiyan na ngala ngin tu baru, ay akkan pe magtabbà ya singan da.

³⁷ Ay áwan pe ya mangippáy ka apammási kiya nausár rin na lálát ta aggipayán ka bási, áta nu pakunán na, ay bumtà. Ay madadál ya bási se madadál pe tu lálát ta aggipayán.

³⁸ Ya apammási, ay mippáy kiya bar-baru wa lálát ta aggipayán kampela ngin.

³⁹ Ay akkan pe sapúlan daya nakaramán nin ka taang ya apammási. Ata ammu da nga namit ya taang," nán ne Jesus kaggída.

6

Ya mepanggap kiya algaw wa aggiimáng

(Mat 12:1-8; Mar 2:23-28)

¹ Ay kane din isa ngalgaw wa aggiimáng, kane man-alen de Jesus se datu tù-tùgúdán na kitu kammayán, ay nangdut datu tù-tùgúdán na kadatu ammay se da nga búsílán. ² Ay kane masingan datu Pariseo da, ay nán da kaggída, "Tura

nu kuwaan ya ipànw naya lintag tada ki algaw wa aggiimáng!" nán da. ³ Ngamay sinungbátan ne Jesus da nga nán na, "Akkan nu pikam nabása ta, tu kinuwa natu Ari David se datu tolay na kane mabisinán da? ⁴ Linumnà tu David kitu balay ne Dios, se na inalà tu dátun ke Dios nga sinápay. Ay ittu tu kinnán na se datu tolay na. Ay ipànw naya lintag tada mà ya mangán kitun na sinápay ki oray iinna. Tittu daya pappádi ya mabalin mangán kadatun," nán na. ⁵ Ay se na nán kaggída, "Iyà a nengágan da kitun ka An-anà Tolay ya apu naya algaw wa aggiimáng," nán na.

Tu nammabílag ne Jesus kitu tolay ya nangasa tu íma na

(Mat 12:9-14; Mar 3:1-6)

⁶ Ay kane isa nga algaw wa aggiimáng manin, ay nawe ye Jesus kitu sinagoga nga magtùgud. Ay uwad isa nga laláki kitúni nga nangasa tu isa nga íma na. ⁷ Ay díkod datu maragtùgud ki lintag se datu Pariseo wa atán kitúni, ay sisinnán da nge Jesus nu pabilgan na tu tolay ki algaw wa aggiimáng. Ay díkod atán ya ipabásul da kaggína nu pabilgan na.

⁸ Ay oray nu ammu ne Jesus tu atán kitu uray da ay nán na kammala kitu tolay ya nangasa tu isa nga íma na, "Umbet ka kidde," nán na. Ay tútu inumbet tu tolay kitu giyán na. ⁹ Ay

se yala nán ne Jesus ka-datu tolay, "Atán ya salud-sud ku kadakayu. Inna ya umannúgut ki lintag tada, ya mangwa ka napiya ki algaw wa aggiimáng, onu ya mangwa ka nadakè, ya mamiyág onu ya pumatay," nán na. ¹⁰ Binutgán na ngámin datu tolay se na nán kitu tolay, "Ùnatam ya ímam," nán na. Ay tútu inúnát natu tolay tu íma na, ay pummiya kammin.

¹¹ Ay tútu nakarungat tutu wala datu Pariseo se datu maragtùgud ki lintag. Díkod naggaamomanán da nu nágan naya pamàyanán da ke Jesus.

Tu nammíli ne Jesus ka-datu sangapúlu se duwa nga apostoles na

(Mat 10:1-4; Mar 3:13-19)

¹² Ay kane isa ngalgaw, ay nanùdu we Jesus kitu bantay nga magkar-karàrag. Ay nalawagán na nagkar-karàrag ke Dios kitúni. ¹³ Ay kane marángat tu algaw win, ay kirrawán na ngámin datu tolay na se yala nga pummíli ka sangapúlu se duwa kaggída nga ítu datu nepangágan na ka apostoles. ¹⁴ Tú dedi datu napíli na: Nge Simon na nengágan na pe ka Pedro, nge Andres nga wagi kam ne Pedro, nge Santiago, nge Juan, nge Felipe, nge Bartolome, ¹⁵ nge Mateo, nge Tomas, nge Santiago nga an-anà ne Alfeo, nge Simon na nepangágan da ka Zelotes kiya aggúni da, ¹⁶ nge

Judas nga an-anà ne Santi-ago, se tu Judas nga Iscariote, tu namatiliw kaggína.

*Tu nesur-súru ne Jesus
(Mat 4:23-25)*

¹⁷ Ay se yala nepanagut te Jesus kaggída, ay se da nagsínang kitu tanáp pa giyán datu duddúma nga tolay na se datu adu tutu wala nga tolay ya naggayát kadatu íli da kampela ngin. Atán da nga iJudea, ay iJerusalem datu duddúma. Uwad pe datu gayát ka Tiro se Sidon, datu íli nga adanni ka dappit bebay. ¹⁸ Naglalbet da ngámin na manggína kaggína se makiágas kadatu sinakit da. Ay ngámin datu naar-aránan ay pumiya kammin tu uray da. ¹⁹ Asittúbítan ngámin datu tolay ye Jesus, áta ya pannakabalin na nga mangágas ay napágus tutu wala. Ay naagásan da ngámin.

²⁰ Ay se yala umàráng kadatu tolay ya mangurug kaggína se na nán kaggída:

“Dakayu wa napubri, ay maganggam kayu ta dakayu ya iturayán ne Dios.

²¹ Ay dakayu wa mabis-bisinán kídi, ay maganggam kayu pe ta mabtug kayu nu kuwa.

Ay dakayu wa magpan-nakit kídi, ay maganggam kayu ta mapaanggam kayu nu kuwa.

²² Maganggam kayu nu lù-lùsaw dakayu da tolay wànu

ag-agbán dakayu se akkan da mebulun kadakayu, wànu pad-padásan dakayu gapu ki angngurug nu kiyà nga nengágan da kitun ka An-anà Tolay. ²³ Magpatag kayu pànang nu màwa dayán kadakayu. Ata kurug nga napatag pànang ya subálit ta atán ka lángit nga midde kadakayu. Ay pinakunán pe datu apuapu da datu pagbàbànanan ne Dios kitun.

²⁴ Ay dakayu nga nabànéng kídi, ay magpan-nakit kayu nu kuwa áta naganggam kayu win kídi.

²⁵ Ay daya nabtug kídi, ay mabis-bisinán da nu kuwa.

Daya maganggam kídi, ay magpannakit da nu kuwa.

²⁶ Ay daya pà-pàgan da tolay, ay magpannakit da. Ata ummán pe kiyán tu nammatag datu mannákam da kadatu nagpiduman na pagbàbànanan ne Dios kitun.”

*Tu nesur-súru ne Jesus
panggap kiya bumálat
(Mat 5:38-48; 7:12a)*

²⁷ “Ay dakayu wa mag-gigina kiyà, ay tú idi ya kagiyan ku kadakayu. Piyán nu wala daya ku-magúra kadakayu. Napiya din peyang ya ipassingan nu kadaya mangalùsaw kadakayu. ²⁸ Ikarárag nu wa napiya din ya màwa kadaya ngámin na maminya nga nadakè din ya màwa kadakayu. Ikarárag nu wa

sengán ne Dios daya mamal-pallà kadakayu. ²⁹ Ay nu tappítan naya isa nga tolay ya tapíngit pàngit nu, ay pàpit nu pe ya tapíngit. Ay nu atán mamúlat ki diyáket nu, ay idde nu pe ya bádu nu nu alà na pe. ³⁰ Idde nu ya agngan naya isa nga tolay kadakayu, ay se akkan nu tagge appoliyan daya kuwkuwa nu wa inalà naya isa nga tolay. ³¹ Ay kuwaan nu wala kadaya kasittolay nu ya piyán nu wa kuwaan da kadakayu kampela ngin.

³² Nu tittu daya maminya kadakayu daya piyán nu, ay akkan nu nga kepàgán yán. Ata oray daya maragbásul ay piyán da pe daya maminya kaggída. ³³ Ay páda na pe nu tittu daya mangwa ka napiya kadakayu daya pangwaán nu ka napiya, ay akkan nu pe kepàgán yán. Ata oray daya maragbásul, ay màwa da pe ya ummán kiyán. ³⁴ Nu tittu daya innanamán nu wa makabáyad kadakayu daya pautángan nu, ay akkan nu nga kepàgán yán. Ata oray daya maragbásul, ay magpin-pinnàkaw da pe. ³⁵ Ngamay piyán nu wala daya kumalínga kadakayu. Sengán nuda. Pàkawán nuda oray áwan nu innanamán na pagbáyad da. Ay nu ummán kiyán ya kuwaan nu ay mepassingan nu wa kurug annánà nakayu nge Dios nga kangatuwán. Ata kalakkán na pe daya

akkan makammu mag-subálit se daya nadakè a tolay. Ay napatag pà nang ya idde ne Dios nga subálit na kadakayu. ³⁶ Kalakkán nu daya kasittolay nu, áta e Dios nga Ama nu ay maragkallà.”

Ya mepanggap kiya akkan ta nga agsisim kiya kasittolay ta

(Mat 7:1-5)

³⁷ “Ay akkan nu ittu sisímán ya sábag naya kasittolay nu se nu la nán na masápul la mapánis, ta senu akkan nakayu panísan ne Dios. Pakawanan nu daya kasittolay nu senu pakawanan nakayu we Dios. Akkan kayu mangguwes, ta senu akkan nakayu guwes ne Dios. Akkan kayu nga magpabásul ta senu akkan nakayu pabasúlan ne Dios. Mamakawan kayu ta senu mapakawan kayu. ³⁸ Nu nágan ya idde nu ay ittu pe ya midde kadakayu. Ay ya midde kadakayu ay matadtad se mapinpin. Ay mamalinsúsù pe ya midde kadakayu. Ata nu mapaanna ya anggukud nu kiya idde nu, ay ummán pe kiyán ya anggukud naya midde kadakayu.”

³⁹ Ay nagpangárig pe ye Jesus kaggída nga nán na, “Ya isa nga kúláp ay akkan rumbang nga magbaybay kiya páda na nga kúláp, áta mepisù da nga duwa kiya abbut. ⁴⁰ Ay ya magádal pe ay akkan nangátu may

iya mangisúru kaggína. Ngamay nu masuruwán pánang, ay mabalin na mepáda ngin kiya nangisúru kaggína,” nán ne Jesus.

⁴¹ Ay nán na manin, “Tura nu masingan ya bì-bitì a púling naya kasittolay nu, ay akkan nu masingan ya megugulad da púling nu!” nán na. ⁴² “Mapaanna ya angngikagi nu kiya wagi nu ya, ‘Wagi, ippà ku mán ya púling mu,’ nán nu ngamay atán megugulad da púling nu. Ata nu pakunán nu kiyán, ay magpi-pimáru kayu. Ippà nu pikam ya megugulad da púling nu, ta senu masingan nu pánang ya púling naya kasittolay nu,” nán na.

Ya mepanggap kiya búnga daya káyu
(Mat 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ Ay nán na manin kídi, “Awan napiya nga káyu wa magbúnga ka nadakè. Ay áwan pe ya káyu wa nadakè a magbúnga ka napiya. ⁴⁴ Ata mammuwán ya káyu kiya búnga na kampela ngin. Ya búnga gígus ay akkan mabúrás kadaya kad-kaddat. Ummán pe ya búnga úbas, akkan mabúrás kiya pan-panda ngala nga múla.

⁴⁵ Ay ummán pe kiyán, ya namáru wa tolay, ay napiya daya kuk-kuwaan na áta napiya lugud ya lammat na peyang. Ay ya nadakè a tolay, ay nadakè pe

daya kuk-kuwaan na kampela ngin, áta nadakè lugud daya lam-lamtan na. Ata nu nágan naya atán ki lammat naya isa tolay, ay tú yán ya mekagi na,” nán na.

Ya mepanggap kadaya duwa nga nagbalay
(Mat 7:24-27)

⁴⁶ “Tura kayu maki ‘Apu, Apu,’ kiyà ay akkan nu mà ikur-kurug daya bil-bílin ku! ⁴⁷ Ay ngámin daya umbet kiyà a manggìna kadaya kagiyan ku se kuwaan da pe daya magina da, ay ⁴⁸ meárig da kiya isa nga tolay ya nagbalay. Nekorob na daya adígi ka adallam se na nepatagsut kadaya pínát ki taggad. Ay díkod kane malayus, ay akkan nala nga naguyyu tu balay na, áta naligda pánang tu nekàwa na.

⁴⁹ Ngamay daya manggìna kiyà ngamay akkan da kuwaan tu magina da, ay árig da pe ya isa nga tolay ya nagbalay. Nesíin na ngala kiya otun lusà. Ay díkod kane malayus, ay nillud tu balay na. Ay narba se natararawesáng tutu wala datu aruminta natu balay,” nán ne Jesus.

7

Tu nammabílag ne Jesus kitu asassu natu kapitán
(Mat 8:5-13)

¹ Ay kane mabalin nin ne Jesus nga magbàbànan kadatu tolay, ay nawe ka Capernaum. ² Ay uwad

kitúni ya iRoma nga kapitán nga magimmamátay tu idum-dúma na pà nang nga asassu na. ³ Ay kane magina na ya mepanggap ke Jesus, ay nagipàrob kadatu pangmanàman datu Judyu wa mangayáb ke Jesus ta paagásan na tu asassu na. ⁴ Ay díkod kane dumatang da kitu giyán ne Jesus, ay nakim-imallà da kaggína nga nán da, “Karbangan na nga sengán mu ⁵ áta pàgan na daya páda tada nga Judyu, ay se aggína ya nagpàwa kiya sinagoga tada,” nán da. ⁶ Ay tútu kummíwid de Jesus kaggída.

Ngamay kane umad-adanni ye Jesus kitu balay na, ay nepàrob natu kapitán datu ù-opun na nga manabat ke Jesus. Ay nán da, “Apu, akkan ka kanu tagge umbet kiya balay na, áta akkan kanu wa mekari kiya dáyaw mu. ⁷ Túya gapu na nga akkan aggína ya nagayáb kikaw ta maliyaw. Annung na kanu wala ya angngikagi mu nga bumílag ya asassu na. ⁸ Ammu na kanu nga oray úni yala naya naturáy ya tolay ay annung na. Ata atán daya ap-apu na, ay ikurug na kanu ya úni da ngala. Ay atán da pe ya suldádu na kampela ngin. Ay nu nán na kiya isa nga, ‘Mawe ka kannán,’ nán na ay kurugan da. Ay nu palbetan naya isa, ay umbet kurug. Ay ummán pe kiya asassu na. Nu, ‘Kuwaam

idi,’ nán na, ay kuwaan na kanu,” nán datu nanabat ke Jesus.

⁹ Ay kane magina ne Jesus nu wà ummán natu angngurug natu kapitán, ay nasdaáwan kaggína. Ay tútu nagbaliwág ga umárang kadatu adu wa tolay nga kummíwid kaggína se na nán, “Awan ku pikam nammuwán na ummán kidi ya angngurug. Oray kidi Israel,” nán na. ¹⁰ Ay díkod nagulli yin datu nebon natu kapitán kitu balay na, ay dinatang da tu asassu wa nabilag gin.

Tu nammaltu ne Jesus kitu an-anà natu búkud da babay

¹¹ Ay akkan nabayág ka panda kitun, ay nawe de Jesus se datu tù-tùgúdán na ka íli Nain. Ay adu datu tolay nga kummíwid kaggída. ¹² Ay kane din na magiddadatang da ngin kitu dadnuwángan natu íli, ay uwad natay ya laláki nga mawe da ita-ud. Sissa nga an-anà natu búkud da babay. Ay adu pe datu tolay ya nawe mepagtal-ud. ¹³ Ay kane masingan ne Apu Jesus tu búkud, ay nakalakkán pà nang. Ay tútu nán na kaggína, “Akkan ka sumángit,” nán na. ¹⁴ Ay se yala umadanni kadatu magbúlig kitu natay se na inimán tu lungun, ay tútu nagsínang datu tolay. Ay se na nán kitu innát, “Bagu, bumángun ka,” nán na.

15 Ay linumtu se bumángun tu laláki nga nagtugaw se la nagúni. Ay díkod nippan ne Jesus kitu giyán natu ina na.

16 Ay tútu nasdaáwan pà nang ngámin datu tolay, ay se da dinay-dáyaw we Dios gapu kitu nàwa. Ay nán da, “Linumtuwád kadàtada ya nangátu wa pagbàbànanan ne Dios. Akkan nitta kam naligpanán na tolay na,” nán datu tolay. 17 Idi nga kinuwa ne Jesus, ay newaragáwag ki ngámin na il-íli naya Judea se ngámin na il-ileli nga adanni kitúni.

Tu nangngibon tu Juan kadatu tù-tùgúdán na nga magsaludsud ke Jesus (Mat 11:2-19)

18 Ay datu tù-tùgúdán ne Juan, ay nawe da nebàbànan ngámin dedi ke Juan nga atán ki agba-balúdán. Ay tútu namalbet tu Juan ka duwa kadatu tù-tùgúdán na 19 se nada pinapan nga magsaludsud ke Apu Jesus nu aggína ngin tu nekari ne Dios nga Ibon na kam kitun nga ittu ya Cristo, wànu atán pikam sabáli nga idaggán da.

20 Ay kane dumatang datu nebon tu Juan kitu giyán ne Jesus, ay nán da, “Nepàrob nakami ne Juan na maram-mawtisár nga mangipamutù nu ikaw win tu nekari ne Dios nga Ibon na kitun nga ittu ya Cristo, wànu atán pikam idaggán mi ya sabáli,” nán da. 21 Ay kitun kam ma oras, ay adu datu

tolay nga magtatakit nga in-agásan ne Jesus. Pinakasingan na datu kúláp. Ay datu tolay ya naar-aránan, ay pummiya tu uray da ngin.

22 Ay díkod nán ne Jesus kadatu tolay ya nebon natu Juan, “Magulli kayun. Ay ikagi nu ke Juan daya nas-asingan nu se daya nag-agína nu kídi. Nán nu wa daya kúláp, ay pinakasingan kuda ngin. Ay pinakadalen ku pe yin daya pílay, ay se inagásan ku win daya maglappang. Pinakaginà pe yin daya bangngag, ay se datu natay ay pinaltu kuda kammin. Ay nebàbànan ku pe yin kadaya napubri ya Napiya nga Dámag,” nán na. 23 Ay se na manin nán, “Maganggam ya tolay nga áwan duw-duwa panggap kiyà,” nán na.

24 Ay kane nawe yin datu nebon natu Juan, ay nagbàbànan ne Jesus ka mepanggap kitu Juan kadatu tolay. Ay nán na, “Kitu nawe kayu ka ir-ir-er, nágan natu nawe nu siningan? Ammù nga akkan datu sal-saluysoyán na bal-báli nga kaddat kitúni tu gákat nu wa sinnan. 25 Ay akkan pe nga tolay ya nakabádu ka napiya ya gákat nu wa sinnan kitúni. Ata daya tolay ya napiya daya badubádu da, ay akkan da nga mag-agyán kitúni. Atán da kadaya dadakkal la babalay kadaya íli, ay se atán ngámin pe daya masap-sápul da.

26 Ay nágan na lugud tu nawe nu siningan? Isa nga pagbàbànanan ne Dios? Kurug yán! Ay kagiyan ku kadakayu nga ya nasingan nu, ay nangátu may iya pagbàbànanan ne Dios sala. 27 Ta e Juan tu kepapannán natu nesúrát ta kinag-kagi natu pagbàbànanan ne Dios kitun nga nán na,

‘Sinnam á. Mangibon nà ka pagbàbànanan ku nga maginunna kikaw nga mamagsagána kadaya tolay kiya ilalbet mu,’

nán na. 28 Ay kagiyan ku kadakayu wa áwan na nangà-ngátu may e Juan oray iinna nga tolay, ngamay manggayát kídi yin, oray iinna nga tolay ya meráman kiya pangiturayán ne Dios, ay bílang nangátu may e Juan,”* nán na.

29 Ay nán pe ne Jesus nga, “Datu magpab-pabáyad ka buis se datu duddúma nga tolay ya nakagína kadatu nebàbànan ne Juan, ay nepeturayán da ke Dios. Ay díkod binawtisarán ne Juan da. 30 Ngamay datu Pariseo se datu maragtùgud ki lintag ne Dios nga nepesúrát na ke Moses, ay akkan da nga pinagan-anu tu piyán ne Dios nga kuwaan da. Ta akkan da piyán tu makibawtisár ke Juan,” nán ne Jesus.

31 Ay nán manin ne Jesus, “Nágan lugud naya pan-

giarígán ku kadakayu wa tolay kadedi yin na al-algaw?

32 Ummán kayu kadaya annánà a magangréd kiya giyán sininda. ‘Magtukár kami ta magsála kayu,’ nán daya kaangréd nu may maddi kayu! ‘Sumángit kayu ta magpi-pìginnatay kami,’ nán da kadakayu may maddi kayu pe! 33 Tú yán ya árig nu. Ata inumbet nge Juan na marammawtisár ra magtùgud kadakayu ay, ‘Naar-aránan!’ nán nu kaggína gapu ta nakírad da magngílin mangán se maddi maginum. 34 Ay kídi yin na iyá ya inumbet ay, ‘Sinnan nu kod yán na tolay! Maglin-línát se maging-inglaw! Mebul-bulun pe kadaya magpab-pabáyad ka buis se kadaya maragbásul,’ nán nu gapu ta mangán nà se maginum mà. 35 Ngamay ya kinasírib ne Dios, ay mepakammu wa kurug gapu kadaya mangurug kaggina,” nán ne Jesus.

Tu nammakawan ne Jesus kitu maragbásul la babay

36 Ay inaptán natu isa nga Pariseo nge Jesus ka balay da nga mepangán. Ay tútu nawe ye Jesus. Kaggína nga atán kitu giyán tebol, 37 ay uwad púta kitúni ya íli ya nakadámag nga atán ne Jesus kitu balay natu Pariseo nga mepangán. Ay tútu nawe se nangitúgut ka

* 7:28 7:28 Ya mabalin na bílang nangà-ngátu may tu Juan ay daya muddi nga mangurug ke Jesus ta mammuwán da ngámin ya mepanggap ke Apu Jesus.

tangabutilya nga talibangug.
³⁸ Ay nawe nagpalintud kitu likud ne Jesus nga makas-asangit ta magummà kadatu bingil na. Ay díkod nad-sam datu bingil ne Jesus kitu luwa na. Ay linìgesán na kitu abù na nga um-umàán na manin se na la lùlosán kitu talibangug.

³⁹ Ay kane masingan natu Pariseo wa nagapat ke Jesus idi, ay nán na kitu lammat na, “Nu kurug ga pagbàbànanan ne Dios idi nga tolay, ay ammu na kuma nu iinna idi ya babay nga mangikkam kaggína. Ay ammu na kuma nga maragbásul idi ya babay!” nán na nga naglam-lammat.

⁴⁰ Ay tútu nán ne Jesus kaggína, “Simon, atán ya asikkagiyan ku kikaw,” nán na. Ay nán natu Pariseo, “Inna ya kagiyam Apu,” nán na. ⁴¹ Ay díkod nagpangárig ge Jesus nga nán na, “Uwad duwa nga tolay ya nakaútang kiya isa nga maragpaútang. Tu isa, ay limma ríbu písus tu útang na. Ay tu isa ay limma gatut písus tu útang na. ⁴² Ay kane nagpáda da nga akkan makabáyad, ay akkan tagge pinabayádan natu maragpaútang datu útang da. Inna kaggída nga duwa ya ab-abay ya amminya na kitu marag-paútang nga laláki?” nán na. ⁴³ Ay nán natu Pariseo wa summungbát, “Kiyà kampela ngin, ya nán ku ay

tu napakawan ka ad-adu wa útang,” nán na. Ay tútu nán ne Jesus kaggína, “Kurug ya sungbát mu,” nán na.

⁴⁴ Ay se yala nga siningan ne Jesus tu babay se na nán ke Simon, “Sinnam kod idi ya babay. Bingguwán na daya bingil ku kiya luwa na se na linìgesán kiya abù na. Ngamay ikaw, linumnà à kídi balay mun, may akkan nà niddán ka danum ma pamgù kiya bingil ku. ⁴⁵ Akkan nà inumàán. Ngamay aggína, ay um-ummaán na daya bingil ku nanggayát kitu nelalbet na ka panda kídi. ⁴⁶ Akkan nà a inípu ka denu, ngamay aggína, ay siy-siyaán na daya bingil ku ka talibangug. ⁴⁷ Daya adu nga bas-básul na, ay napakawan da ngin. Ay díkod ummán kídi ya kinuwa na ka angngipassingan na kiya abay ya amminya na kiyà. Ngamay ya tolay ya bitti ya napakawan kaggína, ay bitti pe ya amminya na,” nán na.

⁴⁸ Ay nán ne Jesus kitu babay, “Napakawan ka ngin kadaya bas-básul mu,” nán na. ⁴⁹ Ay kane magina datu nepagtutúgaw kaggína kitu giyán tebol, ay nán da kitu isaisa kaggída, “Inna nád ya ummán kídi ya aggun-úni nga tolay ta, nga mamakawan kadaya bas-básul,” nán da. ⁵⁰ Ay se la nán ne Jesus kitu babay, “Napakawan daya bas-básul mu win gapu kiya angngurug mu kiyà. Mawe

ka ngin, ay pumiya din ya uray mu win," nán na.

8

Tu nekikkíwid datu babbay ya pinabílag ne Jesus

¹ Akkan nabayág, ay nawe ye Jesus kadatu il-íli se babalay nga mangibàbànan kiya Napiya nga Dámag panggap kiya angngituráy ne Dios. Ay kabulun na datu sangapúlu se duwa nga tù-tùgúdán na. ² Uwad pe datu babbay ya pinabílag na kadatu sinakit da, se datu naar-aránan na napiya datu uray da ngin. Uwad nge Maria nga nepangágan da ka Magdalena, tu babay ya namataláwan ne Jesus ka pittu wa áran. ³ Uwad pe nge Susana se Juana nga atáwa natu Chuza nga pakammuwan natu Herodes. Ay atán da pe duddúma nga babbay ya nebul-bulun kaggída nga ittu datu makammu kadatu masap-sápul de Jesus se datu tù-tùgúdán na.

Ya pangárig ne Jesus mepanggap kitu tolay ya nawe nagwárit ka aggi

(Mat 13:1-17; Mar 4:1-12)

⁴ Ay adu datu tolay ya naggayát kadatu il-íli nga naglalbet kitu giyán ne Jesus. Ay kane adu da ngin na nagguurnung, ay nán ne Jesus kaggída nga nagpangárig, ⁵ "Uwad isa nga tolay ya nawe nagwárit ka aggi na. Kaggína nga magwárit, ay nagdattág datu duddúma

nga aggi ki dálen. Ay díkod nadam-dam-án da panda kitu nelalbet datu an-anù a nagsimtù. ⁶ Ay nagdattág datu duddúma nga aggi kadatu nalus-án na pínát. Tútú kane tumúbu da, ay natay da kammin áta áwan na danum. ⁷ Nagdattág datu duddúma nga aggi kitu agkadtán. Ay tumúbu da, may tumúbu pe datu kaddat, ay tútú nasíput da se da natay. ⁸ Ay datu duddúma nga aggi, ay nagdattág da kitu kadam-aggán natu lusà. Ay kane tumúbu da ay nagbúnga da ka adu tutu wala," nán na. Ay kane mabalin na nga kagiyan dedi ay nán na, "Dakayu wa maggígina kidi, ay lam-lamtan nu daya nagina nu," nán na.

⁹ Ay nepamutù datu tù-tùgúdán na kaggína nu nágan naya kesarután natun na pangárig. ¹⁰ Ay tútú nán ne Jesus kaggída, "Mepakammu kadakayu daya akkan pikam ma nepakammu kitun mepanggap kiya angngituráy ne Dios. Ngamay kadaya duddúma, ay mepangárig gala ta senu oray sisinnán da, ay akkan da malásin, ay se giginán da may akkan da maawátan tu magina da," nán na.

Tu nangilaw-lawág ne Jesus kitu pangárig panggap kitu tolay ya nagwárit ka aggi

(Mat 13:18-23; Mar 4:13-20)

11 “Tú idi ya sarut natu pangárig; Ya aggi, ay árig kiya bàbànan ne Dios. 12 Tu dálen na nagdattagán datu duddúma nga aggi, ay árig na daya tolay ya nakagina kiya bàbànan ne Dios. Datu an-anù, ay árig ne Sairu da nga inumbet ta mangippà kitu nagina da ta senu akkan da mangurug, ay akkan biyágan ne Dios da. 13 Ay tu nalus-án na pínát ta nagdattagán datu duddúma nga aggi, ay árig na daya tolay ya nakagina kiya bàbànan ne Dios. Ay dedi nga tolay ay naganggam da nga nangurug, ngamay nakaru da nga naglikud kane umbet ya riribù da gapu kitu angngurug da. Ata ummán ka aggi a tumúbu wa akkan na nakapaggamut tu nagina da. 14 Tu agkadtán na nagdattagán datu duddúma nga aggi, ay árig na daya tolay ya nakagina kiya bàbànan ne Dios. Nangurug da ngamay adu ya lid-lídug panggap kiya panagbiyág da. Ya lam-lamtan da peyang, ay ya pagbànanangan da se daya gan-gánas kiya biyág kídi ya kalawagán. Ay túya áwan pakasinnán kiya angngurug da. 15 Ay tu nadam-ag ga lusà a nagdattagán datu duddúma nga aggi, ay árig na daya tolay ya napiya nga aglam-lammat nga nakagina kiya bàbànan ne Dios, ay

se da kinurug ga damdamman da peyang. Oray adu ya riribù, ay iturad da ngala. Ay túya napiya daya kuk-kuwaan da,” nán ne Jesus.

Ya pangárig ne Jesus mepanggap kiya ingki nga masibtán

(Mar 4:21-25)

16 Ay nán ne Jesus manin na nagpangárig, “Nu masibtán ya ingki, ay akkan ta nga tabán wànu isirù, nu di ta iparotun ta senu madilágan ngámin daya lumná kiya balay. 17 Ay umbet tala ya oras sa kepassingan ngámin daya nasirù.* Ay ngámin daya akkan pikam am-ammu da tolay, ay mepakammu da, áta árig mawadaán da. 18 Ay díkod kappiyánan nu lugud ya manggina. Ata daya mangikurug kadaya magina da, ay maamúngán ya ammu da. Ngamay daya akkan mangikurug kadaya magina da, ay oray daya nán da nga ammu da ngin ay mippà pikam,” nán na.

Daya bílang wawwági se ina ne Jesus

(Mat 12:46-50; Mar 3:31-35)

19 Ay se yala inumbet tu ina na se datu wawwági na nga lalláki, ngamay akkan da makaadanni kaggina, áta adu tutu wala datu tolay. 20 Ay uwad dala ya nangikagi kaggina nga nán

* **8:17** 8:17 Ya mabalin na kepapannán nedi, ay daya mepanggap kiya angngituráy ne Dios.

na, "Atán tu inám se datu wawwágim ka lasi, ay piyán daka kanu nga amomanán," nán na. ²¹ Ngamay nán ne Jesus kaggída, "Daya inà se daya wawwági, ay daya manggina kadaya bábànan ne Dios, se da kuwaan daya magina da," nán na.

Tu nammakusap ne Jesus kitu naggat ta báli

(*Mat 8:23-27; Mar 4:35-41*)

²² Kane din isa ngalgaw, ay nán ne Jesus kadatu tolay na, "Mawe tada ka dammáng," nán na. Ay tútu nagtakay da kitu biray, se da dummúlay.

²³ Ay kane magbatta da ngin, ay nilà e Jesus. Ay uwad inumbet ta naggat ta báli, ay natalabtabbán tu biray da. Ay díkod tagay da umlad din. ²⁴ Ay tútu nawe da linukág ga nán da, "Misturu! Misturu! Matay tada ngin!" nán da.

Ay tútu bummángun ne Jesus se na pinakusap tu báli, ay se na pinalanay datu bal-balnag. Díkod nakusap tu báli, ay se lummanay pe yin datu bal-balnag, ay pum-miya ngin tu kalawagán. ²⁵ Ay se na nán kadatu tolay na, "Tura nu áwan angngurug kiyà ta!" nán na.

Tútu nagansing da, ay nas-daáwan da pe kitu nàwa. Ay nán da kitu isaisa kaggída, "Nágan nád ya katutolay nedi ya tolay ta! Mandáran na oray daya báli se ya

danum, ay ikurug da ya kagiyan na!" nán da.

Tu nammatálaw ne Jesus kitu áran kitu isa nga laláki
(*Mat 8:28-34; Mar 5:1-20*)

²⁶ Ay se da dummung ka Geraseno,[†] nga panidmáng Galilea. ²⁷ Ay kane maglagsi ye Jesus, ay sinabat naya isa nga laláki ya naar-aránan. Idi ya naar-aránan, ay mag-agyán kitun ka íli, may kane maar-aránan, ay akkan magyán ka balay da ngin. Kalubúán tu pag-aganán na, ay nabayág ga áwan na nga bad-bádu.

²⁸ Ay kane masingan na nge Jesus, ay nakas-asáraw. Ay se nagpalintud kitu aráng na se na nesáraw ka naggat ya, "Jesus nga An-anà ne Dios nga kangatuwán! Nágan na kuwaan mu kiyà! Makim-imallà à kikaw! Akkan nà agpà parigátan!" nán na. ²⁹ Nán na kiyán áta palawanan ne Jesus tu áran kaggína. Nakírad tu áran na manguray kaggína. Idi ya tolay, ay bantayán da. Pingilan se kadenaán da daya íma na se daya síkil na ka káwar ngamay pitangan nada se yala ipeyag natu áran kadatu ir-ir-er.

³⁰ Sinaludsud ne Jesus kaggína nu nágan tu ngágan na. Ngamay, "Riníbu," nán na, áta adu datu áran na nagunag kaggína. ³¹ Ay nakim-imallà da kaggína

[†] 8:26 8:26 Daya duddúma, ay Gadarene, ya agpangágan da kídi nga íli, ay daya duddúma pikam pe ay Gergesene.

nga akkan nada din pilítan na papannan ka impiyernu.

³² Ay atán da nga adu wa ábuy nga magsabbù kitu ambaw. Tútu nán datu áran na nakim-imallà ke Jesus, “Papannan nakami agpà ala ngin kadatu ábuy yi,” nán da. Ay díkod pinalubúsán ne Jesus da. ³³ Tútu nagtálaw datu áran kitu tolay se da la nawe nagunag kadatu ábuy. Ay nagtatagtág datu ábuy ya nameyag kitu bagi, ay tútu nagsaspáw da kitu naday-ág ga pisung. Ay tútu nalimat da.

³⁴ Ay kane masingan datu magtar-tarakan kadatu ábuy tu nàwa, ay nawe da kadatu il-ileli se babbabalay se da nedámag tu nàwa. ³⁵ Ay tútu nawe siningan datu tolay tu nàwa. Ay kane umbet da kitu giyán ne Jesus, ay nasingan da tu tolay ya nagtaláwan datu áran na metag-taging ke Jesus. Sibbabádu win, se napiya tu uray na ngin. Nagansing datu tolay, ³⁶ ngamay datu nakasingan kitu nàwa, ay nekagi da kaggída tu nepipiya natu naar-aránan. ³⁷ Ay díkod ngámin datu tolay ka Geraseno, ay kinagi da ke Jesus, nga nu mabalin kuma ngala, ay panáwan na tu giyán da, áta magansing da pà nang. Ay díkod nagtakay ye Jesus kitu biray se da nagulli yin.

³⁸ Ay tu laláki ya nagtaláwan datu áran, ay nakim-imallà ke Jesus, nga

kumíwid kuma kaggína. Ngamay pinapan ne Jesus ka balay da nga nán na, ³⁹ “Mawe ka ngin ka balay nu se mu wala nga kagiyan kadaya tolay kitúni daya nakas-kasdáaw wa kinuwkuwa ne Dios kikaw,” nán na. Ay tútu nawe tu laláki yin se na newar-waragáwag ngámin datu kinuwa ne Jesus kaggína kadatu tolay kitu íli.

Tu nekaagásan natu babay ya magdága se itu nammaltu ne Jesus kitu ananà natu ap-apu

(*Mat 9:18-26; Mar 5:21-43*)

⁴⁰ Ay kane dumatang de Jesus kitu dammáng, ay inanggam datu tolay da, áta aggína tu id-idaggán da ngámin. ⁴¹ Ay uwad inumbet ta laláki nga nagnágan ka Jairo, isa nga ap-apu ki sinagoga da. Ay summabat ta nagpalintud ki àráng ne Jesus se yala nakim-imallà nga magapat kaggína ka balay da, ⁴² áta ya sissa nga an-anà na nga babay nga sangapúlu se duwa dagun na ngin, ay magimmamátay.

Ay kaggína nga mawe, ay napidípid pe datu tolay. ⁴³ Ay uwad kadatun na tolay ya isa nga babay ya sangapúlu se duwa dagun na ngin na magdága. Ay ginastu na ngámin kuwkuwa na kadaya duktor may áwan nala nga makaágas kaggína. ⁴⁴ Ay tútu nawe kitu likud ne Jesus se na la

nga tinùbit tu arumaymáy natu bádu na. Ay nàtatán nala nga nakusap tu agdága na. ⁴⁵ Ay tútu nán ne Jesus, “Inna ya nanùbit kiyà ta?” nán na. Ngamay áwan mangipudnu kadatu tolay. Ay tútu nán ne Pedro kaggína, “Apu, amammu ta kod! Ta adu pánang daya tolay kiya lebut mu, ay dumarup da,” nán na. ⁴⁶ Ngamay nán ne Jesus manin, “Atán nanùbit kiyà ta nàmud ku nga uwad lummawán na pannakabalin ku,” nán na.

⁴⁷ Ay kane mammuwán natu babay nga nammuwán nin tu kinuwa na, ay tútu nagtar-tartar ra inumbet ki giyán ne Jesus. Ay se yala nagpalintud kitu àráng ne Jesus, se na nepudnu kiya àráng ngámin datu tolay tu gapu natu nannùbit na kaggína. Ay nekagi na pe nga dágus sala nga nippà tu sinakit na. ⁴⁸ Ay tútu nán ne Jesus kaggína, “Naagásan ka ngin á gapu kiya angngurug. Ay mawe ka nga simpipiya uray yin,” nán na.

⁴⁹ Ay kitu akun-oni pikam ne Jesus, ay inumbet tu mangidámag ga gayát kitu balay ne Jairo wa ap-apu ki sinagoga nga nán na, “Natay yin tu an-anà mu. Akkam tagge rikurikud de Misturu win,” nán na. ⁵⁰ Ay kane magina ne Jesus tu nepadámag, ay nán na ke Jairo, “Akkan ka nga malídug. Mangurug ka

ngala kiyà. Ay lumtu kammin ya an-anà mu,” nán na.

⁵¹⁻⁵³ Ay kane dumatang da kitu balay, ay pangngadùdukit ngámin datu tolay nga magsasángit. Ngamay nán ne Jesus kaggída, “Akkan kayu wa sumángit, ta akkan na natay ya an-anà! Matúdug gala yán,” nán na. Tútu paásan da nge Jesus, áta ammu da nga kurug ga natay tu an-anà. Ay akkan na nagpalnà e Jesus kitu giyán natu an-anà ka sabáli tolay. Tittu de Pedro se Santiago se Juan se datu maganà. ⁵⁴ Ay se la inimmán ne Jesus tu íma natu an-anà se na nán, “Bumángun ka isang!” nán na. ⁵⁵ Ay tútu linumtu kammin tu an-anà, se yala nga bumángun. Ay se la piniddán ne Jesus ka kanan na.

⁵⁶ Nasdaáwan tutu wala datu maganà kitu nàwa, ngamay akkan tutu wala pekagi ne Jesus ki oray iinna nga tolay tu nàwa.

9

Tu nangipàrob ne Jesus kadatu sangapúlu se duwa nga tù-tùgúdán na

(Mat 10:5-15; Mar 6:7-13)

¹ Ay kane isa ngalgaw manin, ay inurnung ne Jesus datu sangapúlu se duwa nga tù-tùgúdán na se nada iddán ka turáy da nga mamatálaw kada ngámin ar-áran kadatu naar-aránan. Niddán nada pe ka pannakabalin da nga mangágas kadaya

ngámin na sin-sinakit. ² Ay se nada ngala nga ibon na mangibàbànan kiya mepanggap kiya angngituráy ne Dios se mamabílag kadaya magtatakit. ³ Ay nán na nga namílin kaggída, “Awan nu wa itug-túgut. Akkan kayu wa magtagitàdukud wànu magtagibág. Akkan kayu magbálun wànu magtagipirà se oray magtagiaglilíyan. ⁴ Akkan kayu magalialit kiya balay daya mayát manangaíli kadakayu, panda kiya agtálaw nu kiyán na íli. ⁵ Magtálaw kayu wala kadaya il-íli nga mangagáwa kadakayu, ngamay sapuwán nu ya tápù kadaya bingibingil nu, nu maglikud kayu wa mawe yin ka angngipakammu nu kiya angngalúsaw ne Dios kaggída,” nán na.

⁶ Ay tútu nawe yin datu tù-tùgúdán na kadatu ngámin na il-íli nga mangibàbànan kiya Napiya nga Dámag se mamabílag kadatu magtatakit.

Akkan ammu tu Herodes nu inna nge Jesus

(*Mat 14:1-12; Mar 6:14-29*)

⁷ Ay kane din na magina natu Herodes nga gubernador ka Galilea datu ngámin na kuk-kuwaan ne Jesus, ay nariribù tu uray na. Ata nán datu tolay nga linumtu kammin tu Juan na marammawtisár. ⁸ Ay nán datu duddúma nga tu Elias nga nagpassingan. Ay

tu nán datu duddúma ay pagbàbànanan ne Dios kitun na linumtu. ⁹ Ay nán tu Herodes, “Pinapútul ku mà tu Juan! Inna nád idi nga tolay ya adu ya maginà panggap kaggína?” nán na. Tútu piyán na tutu wala nga masingan ne Jesus.

Tu nammangán ne Jesus kadatu limma ribu wa tolay
(*Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Jn 6:1-14*)

¹⁰ Ay kane magulli yin datu tù-tùgúdán ne Jesus, ay kinagi da kaggína ngámin datu kinuw-kuwa da, ay se nada nekiwid da magatittu ka íli Betsaida.

¹¹ Ngamay kane mamuwán datu adu wa tolay, ay gummunud da kaggída. Ay tútu inanggam ne Jesus da se na nebàbànan kaggída ya mepanggap ki angngituráy ne Dios se na pinabílag datu magtatakit.

¹² Ay kitu masirbut tin tu mata, ay inumbet datu apostoles na kitu giyán na se da nán kaggína, “Papannam daya tolay kadaya il-íli se agtatáwan ki lib-lebut nga magsápul ka kanan da se patudúgán da, ta atán tada mà kidi giyán na áwan balabalay,” nán da. ¹³ Ngamay nán ne Jesus kaggída, “Iddán nuda ka kanan da,” nán na. Ay tútu nán da, “Lim-limma bukal sinápay se dudduwa ngabgi nga sissida mà ala ya atán kadakami! Wayya la nga maanáy dedi nu di

kami gumátang ka kanan ngámin dedi nga tolay?" nán da, ¹⁴ áta moli limma ríbu datu lalláki. Ay nán ne Jesus kadatu apostoles, "Pagtugawan nu daya tolay nga magdadaripunù ka aglilimma púlu ki káda bagtu," nán na.

¹⁵ Ay tútu pinagtugaw datu apostoles ngámin datu tolay. ¹⁶ Ay se na inalà datu limma bukal la sinápay se tu duwa ngabgi ya sissida se yala nga naglángad ka lángit nga magiyáman ke Dios kadatun na makkán. Ay se na sinappitappig datu sinápay se datu sissida se na nepekípát kadatu tù-tùgúdán na kadatu tolay. ¹⁷ Ay díkod nangán da, ay nabtug da ngámin pe. Ay nakúnud da pikam ka sangapúlu se duwa nga baki nga bunna datu tolay.

Tu nangngikagi ne Pedro nu iinna kurug ge Jesus

(Mat 16:13-28; Mar 8:27-9:1)

¹⁸ Ay kane din isa ngalgaw kane magas-asissa nge Jesus nga magkar-karárag, ay atán pe datu tù-tùgúdán na kitu adanni kitu giyán na. Ay kane mabalin na magkarárag, ay inumbet kitu giyán da se na nepa-mutù kaggída, "Iinna ngà kanu wa nán daya tolay," nán na. ¹⁹ Ay nán da nga summungbát, "Tu Juan marammawtisár ka kanu

wa linumtu kammin nga nán daya duddúma. May nán daya duddúma nga tu Elias ka. Ay ya nán daya duddúma pe, ay isa ka nga pagbàbànanan ne Dios kitun na linumtu kammin," nán da kaggína. ²⁰ Ay se na nán kaggída, "Ay dakayu, iinna ngà ka nán nu," nán na. Ay e Pedro tu summungbát nga nán na, "Ikaw ya Cristo wa Nebon ne Dios!" nán na.

²¹ Ay tútu binílin tutu wala ne Jesus da nga nán na, "Akkan nu ikag-kagi ki oray iinna nga tolay," nán na. ²² Ay se na nán pikam, "Iyà nga nengágan da kitun ka An-anà Tolay, ay parigátan dà pà nang se akkan dà paganu daya pangmanàman daya Judyu se daya ap-apu daya pappádi, oray pe daya maragtùgud ki lintag. Patayan dà may lumtu wà kammin ki mekalu ngalgaw," nán na.

²³ Ay se na manin nán kaggída ngámin, "Nu iinna ya maminya nga magbalin ka tolay ku, ay masápul la kaligpanán na ya mepang-gap kiya baggibaggi na kampela ngin nin. Ay peyang algaw ay bug-bugtung na ya krus* na, ay se la kumíwid kiyà. ²⁴ Ata ngámin daya magkikenga kiya biyág da, ay tú dayán daya mangiwágà kiya pak-abiyágan da kuma ka áwan panda. Ay ngámin daya

* 9:23 9:23 Ya mabalin na piyán kagiyan nedi, ay ittu ya angngiturad daya kumíwid ke Jesus kadaya kapar-parigátan na màlamán da gapu ki angngurug da kaggína.

meránud gapu kiyà, ay tú dayán daya mabiyág ka áwan panda. ²⁵ Ta áwan wayya gun-guna naya isa nga tolay oray nu kuwa na ngámin ya atán kidi kalawagán nu killotán na ya biyág na.† ²⁶ Ay ngámin daya mipat ta mangikagi kadaya tolay nga tolay kuda se mipat ta mangikagi kiya bàbànan ku, ay kípattán kuda pe nu umbet tà a sittuturáy kiya turáy ne Dios nga kabul-bulun ku daya anghel na, iyà nga nengágan da kitun ka An-anà Tolay. ²⁷ Ngamay kagiyan ku ya kurug, nga atán da kadakayu kidi ya akkan na matay panda kiya akasingan da kiya angngituráy ne Dios,” nán na.

Tu nekaulis natu singan ne Jesus

(*Mat 17:1-8; Mar 9:2-8*)

²⁸ Moli kid walu ngalgaw nanggayát kitu inangngagi ne Jesus kadatu kinagkagi na se na ngala nga nekiwid de Pedro se Juan se Santiago, nga nanùdu kitu bantay nga mawe ya magkar-karàrag. ²⁹ Ay kane magkaràrag gin, ay naulis tu singan natu murang na. Pummusà pe datu bádu na nga dummiláng. ³⁰ Ay se dala pagkilát datu duwa nga lalláki nga makiamomán kaggína. De Moses se Elias

datun. ³¹ Ay dumiláng tu singan da pe. Ya nagbàbànanan da se de Jesus, ay ya mepanggap kiya tagay màwa nga pannakatay ne Jesus ka Jerusalem.‡ ³² Natalà de Pedro se datu kabbulun na nga natúdug, ta sittúdug da pà nang. Ngamay kane malukág da, ay nasingan da tu diláng ne Jesus se datu duwa nga tolay nga kabbulun na. ³³ Ay kane din na madama panáwan datu duwa nga tolay nge Jesus, ay nán ne Pedro kaggína, “Apu, napiya ta atán kami kidi. Mangwa kami ka tallu wa báwi. Isa ya kuwám, isa ya kuwa ne Moses, ay ya isa, ay kuwa ne Elias,” nán na. May rabát na ngala tun.

³⁴ Ay kitu akun-oni na pikam, ay uwad naganigad da angap kaggída, ay tútu naangpán da. Ay nagangpán da kane maangpán da. ³⁵ Ay se yala nga uwad úni nga gayát kitu angap nga nán na, “Tu idi ya An-anà ku nga pinìli. Manggìna kayu kaggína!” nán na. ³⁶ Ay kane makusap tu úni, ay nasingan da nge Jesus nga sissa ngin. Ay akkan nagun-úni datu tù-tùgúdán na, se akkan da nekag-kagi ka sabáli tolay kitun na alalgaw datu nas-asingan da.

Tu nammabílag ne Jesus

† 9:25 9:25 Onu “pakabiyágan na ka áwan panda.” ‡ 9:31 9:31 Kiya aggúni nga Griego, Ya nagbàbànanan da ay “mepanggap ki ipappan na,” nán na. Mabalín na meráman ya ilaltu na se ya ipappan na kammin ka lángit.

kitu an-anà a naar-aránan
(*Mat 17:14-18; Mar 9:14-27*)

³⁷ Kane láwa na, kane nanagut da ngin kitu bantay, ay summabat datu adu wa tolay ke Jesus. ³⁸ Ay se yala uwad nakasáraw wa laláki kitu kadúwán datu tolay. Ay nán na, “Misturu! Kalakkán nà agpà! Sinnam mán ya sissa nga an-anà ku wa laláki ³⁹ ta naar-aránan. Pagkílát tala nga makas-asáraw ki angwa naya áran kaggína, ay se na itol ya an-anà a pagkangkangan. Ay túya magbúgabúgà ya bugung na. Ay balbaluggaan na se man-manu ya ammánaw na kaggína. ⁴⁰ Papatálaw ku kadaya tù-tùgúdán mu ya áran, ngamay akkan da nga napatálaw,” nán na. ⁴¹ Ay nán ne Jesus, “Nagsulit nu wa matùgúdán ta! Dakayu wa inagkodi, tura nu áwan pikam ma angngurug kiyà ta! Tagay yà in na molaw ngamay anúsán ku wala ya sumeng kadakayu.” Ay se na nán kitu tolay, “Ilbet mu ya an-anà kídì,” nán na.

⁴² Ay kane umbet tin tu an-anà kitu giyán ne Jesus, ay nìtol natu áran manin na pinagkangkang. Ngamay pinatálaw ne Jesus tu áran. Ay díkod pummiya kammin tu ur-uray natu an-anà, ay se na nepatoli kitu ama na. ⁴³ Nasdaáwan datu tolay ya nakasingan kitu turáy naya pannakabalin ne Dios.

Nepakammu manin ne Jesus ya pannakatay na
(*Mat 17:22-23; Mar 9:30-32*)

Kitu magbàbànan pikam datu tolay panggap kadatu nakas-kasdáaw wa kinuw-kuwa ne Jesus, ay nán ne Jesus kadatu tolay na, ⁴⁴ “Akkan nu kaligpanán idi nga kagiyan ku kadakayu. Iyà nga nengágan da kitun ka An-anà Tolay ay meáwat tà kadaya mangalúsaw kiyà,” nán na. ⁴⁵ Ngamay akkan da naawátan tu kinagi na, áta nalingad pikam kaggída. Túya akkan da maawátan. May magansing da nga magsaludsud mepanggap kitu kinagi na.

Ya kangatuwán kiya pangiturayán ne Dios

(*Mat 18:1-5; Mar 9:33-40*)

⁴⁶ Ay nagpapalagmán datu apostoles na nu inna tu kangatuwán kaggída. ⁴⁷ Sikkaammu nge Jesus kadatu lam-lamtan da, ay tútu nangalà ka isa nga an-anà se na ipataging kaggína. ⁴⁸ Ay se na nán kaggída, “Ya tolay nga mamatag kídì nga an-anà gapu kiyà, ay bílang nga iyà ya pinatag na. Ay nu iyà ya pinatag na, ay bílang nga pinatag na nge Ama nga nangibon kiyà. Ata ya napakumbaba nga bátug asassu nu, ay tú yán ya kangatuwán kadakayu ngámin,” nán na.

⁴⁹ Ay nán ne Juan ke Jesus, “Apu, nakasingan kami ka

tolay ya magusár ki ngágam nga magpatálaw ka áran, ngamay pinongát mi, áta akkan tada mà a kabulun!" nán na. ⁵⁰ Ngamay nán ne Jesus kaggína, "Akkan nu pongatan, ta nu iinna ya akkan mangagúra kadátada ay kabulun tada," nán na.

Tu nangngagáwa datu iSamaria ke Jesus

⁵¹ Ay kane din tagay yin tu oras ne Jesus nga málà ka lángit, ay linam-lammát na tu mawe ka Jerusalem. ⁵² Ay tútu nangibon ka magin-unna kaggína nga mawe kitu íli Samaria nga pagsibálan da ta mangisagána da kadatu ngámin na masápul da. ⁵³ Ngamay datu toláy kitúni, ay naddi da sangailiyan ta ammu da nga Judyu da nga mawe ka Jerusalem. ⁵⁴ Ay kane mammuwán de Santi-ago se Juan na tù-tùgúdán na, ay nán da kaggína, "Apu, piyám ma pagudanan mi ka apuy ta senu masidug da?" nán da. ⁵⁵ Ngamay nag-baliwág ge Jesus se nada al-angán. ⁵⁶ Ay se da nawe ka sabáli nga íli.

Tu kinag-kagi ne Jesus ka-datu toláy ya ikíwid na kuma (Mat 8:19-22)

⁵⁷ Ay kitu isa ngalgaw wa madama da nga magdal-dalen, ay uwad isa laláki nga nanguna ke Jesus, "Kumíwid dà kikaw oray wàna kapannám," nán

na. ⁵⁸ Ngamay nán ne Jesus kaggína, "Daya buwat ay atán abbut da, ay se daya an-anù ay atán sùbut da. Ngamay nu iyà nga nengágan da kitun ka An-anà Tolay, ay áwan ku balay nga pag-agyanán se pagimangán ku," nán na.

⁵⁹ Ay nán ne Jesus kitu isa nga laláki, "Kumíwid ka kiyà," nán na. May nán natu laláki, "Apu mawe yà pikam ka balay ta sinnan ku ya ketaman naya ama ku," nán na. ⁶⁰ May summungbát te Jesus nga nán na, "Petaman mu kadaya natay ya minatay da kampela ngin. § May ikaw, ay we mu ibàbànan ya mepanggap ki angngituráy ne Dios," nán na.

⁶¹ Ay nán manin naya isa nga laláki, "Apu kumíwid dà kikaw ngamay mawe yà pikam ka balay nga makiparbuwát kadatu akkobung ku," nán na. ⁶² Ngamay nán ne Jesus kaggína, "Ya toláy ya magling-lingay nu mag-arádu, ay akkan na rabbang ya magsirbi kiya pangitu-rayán ne Dios."

10

Tu nangngipàrob ne Jesus kadatu pittu púlu se duwa nga toláy na

¹ Ay se yala pummíli ye Apu Jesus ka pittu púlu se duwa* nga lalláki

§ 9:60 9:60 Onu "Petaman mu kadaya akkan mangurug ke Dios nga árig natay ya minatay da kampela ngin nin." * 10:1 10:1 Nán daya duddúma nga pittu púlu da.

nga tinagduduwa na nga pinagin-inona kadatu il-ileli se kadatu babbabalay ya sikkangngayan na pe. ² Ay nán na kaggída, “Adu kurug daya magáni ngamay bitti daya maggáni.† Ay túya magkarárag kayu ke Dios nga makin-kuwa kadayán na magáni ta senu karuwan na ya mangibon ka ad-adu wa maggáni.

³ Mawe kayu, may damdamdamman nu wa ibon takayu kiya giyan daya narungat ta tolay. Ummán kayu kadaya karneru wa melibulibug kadaya magasikkán kaggída,” nán na. ⁴ “Akkan kayu tagge magtagipirá se magtagibág wánu magtagisapátus. Akkan nu pe amomanán daya mesabat nu kiya dálen,” nán na.

⁵ “Oray nágan na nga balay ya langkan nu, ay ya munna nga kagiyan nu ay, ‘E Dios ya magkallà kadakayu,’ nán nu,” nán na. ⁶ “Ay nu atán tolay ya nadosán kiyán na balay, ay kalakkán ne Dios kurug. Ngamay nu áwan na nadosán kaggída, ay dakayu kammin ya kalakkán ne Dios. ⁷ Ngamay magyán kayu wala kiyán na balay. Akkan kayu wa magalialit. Ay ngámin na iduy-ág da, ay kanan nu se inuman nu daya ipenum da kadakayu. Ata masápul nu dayán, ummán kiya akasápul naya

manglu kiya tangdán na. ⁸ Ay nu lumná kayu ki isa nga íli ta sangailiyan dakayu, kanan nu daya meduy-ág kadakayu. ⁹ Ay mangágas kayu kadaya magtatakit kiyán na íli, ay se nu ibàbàbán kadaya tolay kiyán ya, ‘Tagay yin ya angngituráy ne Dios kadakayu,’ nán nu,” nán na.

¹⁰ “Ay nu atán íli nga mangagáwa kadakayu, ay mawe kayu wala kiya kalsáda se nu wala nán ya, ¹¹ ‘Oray daya tápù kidi ya íli nu wa dinumkat kadaya bingil mi, ay ligesán mi ka pakasinnán nu nga akkan mikayu pe ya pagan-anu win. May damdamdamman nu wa tagay yin ya angngituráy ne Dios,’ nán nu,” nán na. ¹² “Ay ikagi kadakayu nga nu iya algaw wa pannakaukum, ay an-annung na kam ya ammánis ne Dios kadatu iSodom ngam ya ammánis na kadaya tolay kiyán na íli nga nangagáwa kadakayu,” nán na.

Datu tolay kadatu il-ili nga akkan mangur-kurug (Mat 11:20-24)

¹³ Ay se la nagúni manin ne Jesus nga nán na, “Mangallakallà kayu wala nga iCorazin se dakayu wa iBetsaida! Ta nung kuma nu daya iTiro se daya iSidon ya nangipassingannán ku kadaya nakas-kasdáaw nga nepas-passingan ku

† 10:2 10:2 Ya nán na nga magáni kidi ay datu tolay nga masápul maanannay nga mangurug ke Dios.

kadakayu, ay nabayág da nga nepasingan kuma ngin na nakappoli da kadaya basbásul da. ¹⁴ Ay díkod nu iya algaw wa pannakaukum, ay idil-dilig nakayu we Dios nga tolay kidi kadaya iTiro se iSidon. ¹⁵ Ay dakayu pe nga iCapernaum, nu nán nu wa mepangátu kayu ka panda ka lángit, ay akkan. Ata dakayu, ay áwan nu wa tungpál la di ya impiyernu," nán ne Jesus.

¹⁶ Ay nán manin ne Jesus, "Nu iinna ya manggina kadaya kag-kagiyam nu, ay iyà ya ginina na, ay daya mamáas kadakayu ay iyà ya pináas na, ay daya mamáas kiyà ay paásan da pe ya Ama nga nangibon kiyà," nán na.

Tu naggulli datu pittu púlu se duwa nga nebon ne Jesus

(Mat 11:25-27; 13:16-17)

¹⁷ Ay nagulli pe yin datu pittu púlu se duwa nga nebon na nga sippapatag. Ay nán da, "Apu ikurug dakami daya áran oray kagiyam mi yala ya ngágan mu!" nán da.

¹⁸ Ay tútu summungbát te Jesus nga nán na, "Nasingan ku wa nàtatán nala nga ummán kiya kilát ka lángit ya nekippà naya kinaturáy ne Sairu. ¹⁹ Kurug ga niddán takayu ka pannakabalin. Ta oray kadaya nakapapanansing nga giyán ay áwan nu naan-anuwán. Ay

mabalin nu nga abáan ne Sairu wa kumal-kalínga kadakayu wa áwan nu wa kapà-pàyanán. ²⁰ Ngamay akkan kayu wa makanganggam gapu ta ikurug dakayu daya ar-áran, may maganggam kayu gapu ta nesúrát tin daya ngangágan nu ka lángit," nán ne Jesus.

²¹ Ay díkod kitun na oras, ay pinagpatag naya Ispiritu ne Dios nge Jesus, ay tútu nán na ke Dios, "Ama nga Apu ka lángit se kalawagán. Maganggam mà pànanang ta nepakammum ya mepanggap kiya angngituráy mu kadaya annána.† Ay ilinglingad mu kadaya magmasmasírìb se kadaya magkuna nga makammu kadaya kagkagiyam. Ay kurug Ama, nga maganggam mà áta ittu mà ya pininyám nga màwa," nán na.

²² Ay se na manin nán kadatu tolay, "Iyà ya nangiddanán ne Ama kiya pannakabalin kiya ngámingámin. Awan ya makammu kiyà nga Ananà nu di ya Ama ngala, ay áwan pe ya makammu ke Ama nu akkan nala nga iyà se daya piyán ku nga pangipakammuwán," nán na.

²³ Ay se yala nagbaliwág kadatu tù-tùgúdán na, ay se nán nga pinal-palallán, "Nagásat daya makasingan kadaya nas-asingan nu,"

† 10:21 Mabalin na daya annána a nán na kidi ay daya áwan ádaádal.

nán na. ²⁴ “Ata kagiyan ku kadakayu nga kurug ga adu datu pagbàbànanan ne Dios kitun se datu à-ári kitun datu maminya nga makasingan kadaya nas-asingan nu, se makagìna kadaya nag-agìna nu, ngamay akkan da nasingan se nagìna.”

Tu pangárig ne Jesus mepanggap kitu namáru wa iSamaria

²⁵ Ay uwad isa nga maragtùgud ki lintag daya Judyu tu magsisim ke Jesus. Ay nán na kaggìna, “Misturu, nágan naya masápul la kuwaan ku ta senu middán nà pe kiya biyág ga áwan panda,” nán na.

²⁶ Ay nán ne Jesus kaggìna, “Nágan datu nán datu nesur-súrát kiya lintag ne Dios ta! Ay se mapaanna ya pangisarutám,” nán na.

²⁷ Ay summungbát ta nán na, “‘Piyán mu we Apu wa Dios mu kiya ngámin na uray mu, ngámin na biyág mu, ngámin na kinabílag mu se ngámin na lam-lammat mu.’ Ay se, ‘Piyám pe daya keliyám mu, nga ummán kiya amminyám kiya baggim,’ nán na,” nán nату maragtùgud ka lintag.

²⁸ Ay tútu nán ne Jesus kaggìna, “Kurug ngámin dayán na nesungbát mu, ay kuwaam lugud dayán senu mabiyág ka pe ka áwan panda,” nán na. ²⁹ Ay gapu

ta piyán na nga irasonán tu baggi na, ay nán na manin kaggìna, “Íinna ya keliyán ku ta!” nán na.

³⁰ Ay tútu nán ne Jesus nga summungbát, “Uwad isa nga tolay kitun na naggayát ka Jerusalem nga mameyag ka Jerico. Ay nigbuwát datu tirung kitu dálen, ay inalà da tu pirà na se oray pe itu bádu na. Ay inámang da pe se da pinanáwan na magimmamátay kitu kalsáda. ³¹ Ay kane din daddán, ay nepàmu wa uwad pe pádi nga manalen kitúni ya kalsáda. May kane masingan na tu tolay, ay inalíli na. ³² Ay kane daddán manin, ay uwad Levita,§ nga manalen pe, ngamay nagalíli pe yala kitu tolay kane masingan na. ³³ Ay se yala uwad laláki ya iSamaria* nga manalen kitúni. Ay kane dumatang kitu giyán natu tolay, ay nasingan na, ay nakalakkán pà nang kaggìna. ³⁴ Ay tútu siniyaán na datu big-bígád na ka denu se básì ka pangágas na se na binabbad. Ay se na netakay kitu asnu na se na nippan kitu hotel, ay se na tinagasinnán kitúni. ³⁵ Ay kane din láwa na, ay nangibansi tu iSamaria ka duwa dinari† kitu manguray kitu hotel. Ay se na nán kaggìna, ‘Tarànam idi ya tolay,’ nán na. ‘Ay ngámin

§ 10:32 10:32 Daya Levita ay ittu daya kaseng daya pappádi ka templo.

* 10:33 10:33 Daya iSamaria ay irupat daya Judyu da. † 10:35 10:35 Ya banor naya isa nga dinari ay suwildo ki isa ngalgaw.

na gastuwam pikam gapu kaggína, ay bayádan ku wala nu magulli yà,' nán na," nán ne Jesus.

³⁶ Ay se la nán ne Jesus kitu misturu ka lintag, "Inna ka nán mu kadid tallu wi ya keliyán natu nigbuwát datu tirung," nán na. ³⁷ Ay tútu summungbát tu misturu ka lintag nga nán na, "May tu nagkallà kaggína," nán na. Ay tútu nán ne Jesus kaggína nga, "Mawe ka ngin, ay kuwaam pe ya ummán kiyán," nán na.

Tu nagsíbal ne Jesus nga naggagáyám kade Marta se Maria nga magwagi

³⁸ Ay netul-túluy de Jesus se datu tù-tùgúdán na tu nanalen. Ay dummatang da kitu babalay ya pag-agianán de Marta. Ay díkod pinalnà de Marta da kitu balay da. ³⁹ Ay nge Marta, ay atán wagi na nga babay nga Maria tu ngágan na. Nge Maria, ay nagtugaw ka pane ki àráng ne Jesus nga maggigina kitu bàbànan na. ⁴⁰ Ngamay nge Marta, ay maringgúrán kadatu adu wa kuk-kuwaan na. Ay tútu nawe kitu giyán ne Jesus se na nán, "Apu áwan tare na kikaw ya agkunkuna naya wagi kiyán, nga turán nà a pagas-asissaan na mangwa kadaya ub-ubra kidi? Ikagim mán kaggína ta sengán nà agpà," nán na.

⁴¹ Ngamay nán ne Apu Jesus ke Marta, "Taanna, tura ka nga malídug se mariribù

gapu kadaya adu wa ban-bánag," nán na. ⁴² "Ay sissa ngala nga bánag ya masápul. Ay ammu ne Maria, ay ittu ya pinili na. Ay akkan ta pe mabalin na iallang kaggína," nán ne Jesus ke Marta.

11

Tu nakitùgud datu tù-tùgúdán ne Jesus nga magkarárag

(Mat 6:9-13; 7:7-11)

¹ Ay kane isa ngalgaw manin, kitu isa nga giyán, kane mabalin na magkarárag ge Jesus, ay uwad isa kadatu tù-tùgúdán na tu nagkuna kaggína nga nán na, "Apu, tùgúdán nakami mán na magkarárag nga ummán kitu inagtùgud natu Juan kadatu tù-tùgúdán na," nán na.

² Ay tútu nán ne Jesus kaggída, "Nu magkarárag kayu ay nán nu kidi, 'Ama mi nga atán ka lángit, maday-dáyaw ya ngágan mu, ay umbet din ya pangiturayám. ³ Iddán nakami ka kanan mi ki inalgaw. ⁴ Ay pakawanan nakami kadaya nagbasúlán mi kikaw, ta pakawanan mi daya nakabásul kadakami. Ay iadayyu nakami kadaya keparoán mi,' " nán na.

⁵⁻⁶ Ay se na nán kaggída nga, "Kas pangarígan nu atán inumbet ta opun nu ki túlad gabi se nu áwan ipakkán kaggína, ay nágan lugud naya kuwaan nu nu di kayu mawe umútáng kiya

isa nga opun nu. Ay nán nu kaggína, 'Opun, pautángan nà mán ka ipakkán ku kiya alalbet ta opun ku ta áwan ku wa mepakkán kaggína,' nán nu. ⁷ Ay nán natu opun nu kitu unag natu balay da nga summungbát, 'Akkan nà riribuan nin, ta matúdug kami yin na maggaáma, ay nagipán pe yin ya gagyángán, ay túya maddi yà a bumángun na mangidde kadaya masápul mu,' nán na. ⁸ Ngamay kagiyan ku kadakayu nga oray maddi bumángun na mangidde kadaya masápul nu áta kaligpanán na ngin na magkopun kayu, ay paturínán na ngala ya bumángun na mangidde kadaya ngámin na masápul nu nu makirangas kayu wa magadang.

⁹ Ay ummán pe kiyán, magkarárag kayu peyang ke Dios. Ata nu magadang kayu kaggína, ay iddán nakayu, ay nu magsápul kayu, ay makasuwa kayu, ay nu makilukát kayu kaggína, ay ilukát nakayu. ¹⁰ Ata ngámin daya magadang ke Dios, ay málà da ya agngan da. Ay daya magsápul, ay masma da ya sapúlan da. Ay se daya makilukát kaggína, ay ilukát nada pe," nán ne Jesus.

¹¹ "Inna kadakayu wa ama ya mangidde ka idaw kiya an-anà nu nu magáwag ka sissida. ¹² Onu magáwag ka ilug ta iddán nu ka sip-

sípit. ¹³ Ay nu dakayu, oray nadakè kayu wa tolay, ay ammu nu kam ya napiya nga midde kadaya annánà nu, ay tú nád agpà in ya anngidde ne Ama nga atán ka lángit kiya Ispiritu na kadaya magadang kaggína!" nán ne Jesus.

Ya pannakabalin ne Jesus nga mamatálaw kadaya áran

(*Mat 12:22-30, 43-45; Mar 3:20-27*)

¹⁴ Ay uwad isa nga tolay ya pinagúmal naya áran na nagunag kaggína. Ay kane mapatálaw ne Jesus tu áran, ay nakoni kammin tu tolay. Ay tútu nasdaáwan datu adu wa tolay. ¹⁵ Ngamay nán datu duddúma nga pamáas da kaggína, "E Beelzebub nga apu daya áran ya nangidde kaggína ka pannakabalin na nga mamatálaw kadaya áran," nán da. ¹⁶ Ay piyán datu duddúma nga iparò e Jesus, ay tútu tagge da ngala magpepassingan kaggína ka pagilasínán da nga gayát ka lángit.

¹⁷ Ngamay nammuwán ne Jesus datu lam-lamtan da, ay tútu nán na kaggída, "Oray nágan na nga umíli, ay akkan na nanáyun nu magpapátay da. Ay páda na pe kadaya maggaakobung. ¹⁸ Ay díkod nu Sairu kam-pela ngin nin ya mamatálaw kadaya pumane kaggína, ay mapaanna lugud ya anngituráy na! Ta nán nu wa

mamatálaw wà kadaya áran gapu ta niddán nà e Beelzebub ka pannakabalin ku wa mangwa kadayán. ¹⁹ Ay nu nán nu wa e Beelzebub ya nangidde ki turáy ku wa mamatálaw kadaya áran, ay iinna lugud ya nangidde kadaya pasúrut nu ka turáy da nga mamatálaw kadaya áran? Aggida ya makekagi nu iinna ya makidde ka turáy ya mamatálaw kadaya áran,” nán ne Jesus. ²⁰ “Ngamay nu iyà, ay mamatálaw wà kadaya áran gapu kiya pannakabalin ne Dios. Ay ittu pe ya mangipassingan na inumbet tin ya angngituráy ne Dios,” nán na.

²¹ Ay se na manin nán nga nagpangárig, “Nu sikkiikkam ka ippapatay na ya nakulnit nga tolay nga magbantáy kiya balay da, ay áwan malà kadaya kuwakuwa da. ²² Ngamay nu umbet ya mangraut nga nakù-kulnit may aggína se na palsuwan, ay pultán na ngámin daya pamaddug na nga ippapatay na, ay se na kipakipátan natu nangraut kadaya ù-opun na ngámin datu inalàán na nga ippapatay,” nán na.

²³ “Daya akkan mebulun kiyà, ay kagúra dà. Ay ngámin daya akkan na sumeng kiyà a mangurnung kadaya tolay, ay tú dayán daya magaw-awagwag,” nán na.

²⁴ Ay se na manin nán, “Nu mapalawán kiya isa nga

tolay ya isa nga áran, ay mawe magdàdàdà ka ir-ir-er ra magsápul ka pagimangán na. Ay nu áwan na ngala nga masma ay, ‘Magulli yà kammin kitu tolay ya nagayatán ku,’ nán na. ²⁵ Ay nu magulli yin se na masingan na napiya ngin tu tolay ta nauliulis sin, ²⁶ ay mawe magapat ka pittu pikam kadatu kabbulun na nga nadà-dakè may aggína, ay magunag da ngámin kitu tolay. Ay díkod tu gángay màwa kaggína, ay natù-turù may tu nunna,” nán ne Jesus.

²⁷ Ay kitu agkakagi ne Jesus kadatun, ay uwad isa nga babay kadatu adu wa tolay ya nangisáraw ka naggat ka, “Nagásat ya ina mu nga nangianà se nagtagíbi kikaw!” nán na. ²⁸ Ngamay nán ne Jesus nga summungbát, “Ngamay nagà-gásat daya manggína se mangikurug kiya bàbànan ne Dios,” nán na.

Tu agsap-sápul datu tolay ka nakas-kasdáaw wa mepassingan ne Jesus
(Mat 12:38-42)

²⁹ Ay akkan umungát umaduadu datu tolay, ay nán ne Jesus kaggída, “Nadakè in ya kuk-kuwaan dedi ya tolay kidi yin na al-algaw. Piyán da nga sapúlan ya mepassingan ku wa nakas-kasdáaw wa pakammuwán da nga e Dios kurug ya nangibon kiyà, ngamay áwan na

mepassingan kaggída. Ya mepassingan nala nga nakas-kasdáaw, ay ummán kitu nakas-kasdáaw wa nàwa kitu Jonas," nán na. ³⁰ "Ta tu Jonas kane makalbet ka Nineve, ay ittu tun nala tu nakammu datu tolay kitúni, nga e Dios kurug tu nangibon kaggína. Ay díkod páda na pe kiyà a nengágan da kitun ka An-anà Tolay. Atán pe ya pakammuwán da nga iyà ya nebon ne Dios kidi kalawagán ni," nán na.

³¹ "Ay nu iya algaw wa angngukum ne Dios, ay lumtuwád ya katurayán na babay ya magpagayát ka allod nga gayát ka adayyu pà nang nga giyán kidi kalawagán. Ay aggína ya mamabásul kadaya tolay kidi yin na al-algaw. Ata kitun, oray adayyu tu paggayatán na, ay umbet tala nga magtal-talagína kitu napiya nga itù-tùgud natu Solomon na nasírib pà nang. Ngamay dakayu, oray atán kidi yin ya naturáy may itu Solomon, ay tura nu akkan kur-kurugan! ³² Ay oray pe datu tolay ka Nineve, ay magsikád da nga mamabásul pe kadaya tolay kidi ya al-algaw, áta nakappoli da kadatu bas-básul da kane magina da tu bàbà nán natu Jonas. Ngamay dakayu, oray atán kidi ya naturáy may itu Jonas, ay tura nu akkan kurugan!" nán na.

Ya bátug dílag naya baggi tada

(*Mat 5:15; 6:22-23*)

³³ Ay nán ne Jesus manin, "Awan ya manibat ka pingki se na la nga isirù wànu tabán na, nu di na iparotun ta senu masingan ngámin daya lumnà kiya balay ya dílag. ³⁴ Ya mata ta ya bátug dílag naya baggi ta. Ay díkod, nu nawada ya isissingan ta, ay mawadaán ngámin pe ya baggi ta. Ay nu nadakè ya isissingan ta, ay ummán ka atán ka kagibattán ya baggi ta oray atán ta kiya nawada," nán na. ³⁵ "Magtaron kayu lugud ta senu ya napiya nga lam-lammat nu, ay akkan abáan naya nadakè a panaglam-lammat. ³⁶ Ay nu napiya ngámin daya lam-lammat nu, ay áwan na nadakè kadaya asikkuwaan nu, ay napiya ngámin ya atán kadakayu wa ummán kayu ka mawà-wàdàran peyang ka dílag," nán na.

Tu inangngag-kagi ne Jesus kadatu gagángay datu Pariseo se datu maragtùgud ki lintag

(*Mat 23:1-36; Mar 12:38-40*)

³⁷ Ay kane mabalin ne Jesus magúni, ay inaptán natu isa nga Pariseo nga mawe mepangán kaggída ka balay da. Ay díkod nawe ye Jesus. ³⁸ Ay gapu ta akkan tagge nagbaggu pikam me Jesus, ay pinagballà natu Pariseo kane masingan na.

39 Ay tútu nán ne Apu Jesus kitu Pariseo, "Dakayu wa Pariseo, ay alinsawán nu ya lasi daya ak-akap se daya gupagupán. * Ngamay daya lam-lammat nu, ay pabeg ga kinaágum se kinadakè!
40 Umang-ang-ang kayu wa kurug! Wayya la nga akkan na e Dios ya nangwa kiya pane lasi nga masingan se iya amin-unag ga akkan masingan?" nán na. 41 "Ay díkod ipassingan nu wa kurug ga napiya ya gagángay nu. Ay sengán nu daya kasitolay nu. Díkod nadalus ya ngámin nin kadakayu."

42 "Ngamay kal-allà kayu wa Pariseo! Ta oray kurug ga idde nu ke Dios ya pagkapúlu naya ápit nu se oray pe daya tag-tagilpa nu, se pangrikádu nu se ngámin na mas-asuwà nu, ay nadakè daya kuk-kuwaan nu kadaya kasittolay nu. Ay akkan nu kurug ga pà-pàgan ne Dios. Ittu dayán daya masápul la kuwaan nu, ngamay akkan nu wa ilingling daya duddúma," nán na.

43 "Kurug ga kal-allà kayu wa Pariseo! Ta pà-pàgan nu wa pagtugawán daya tugaw daya nangátu wa tolay kadaya sinagoga. Ay pà-pàgan nu ya rispitaran da tolay kadaya pagad-aduwán na kap-kapannán nu," nán ne Jesus.

44 "Kurug ga kal-allà kayu wa Pariseo! Ta meárig kayu

kadaya lúbù nga áwan tagtagematun. Dam-dam-án da tolay da ta akkan da lugud melas-lásin,"† nán ne Jesus.

45 Ay díkod uwad isa kadamtu maragtùgud ki lintag daya Judyu tu summungbát nga nán na, "Misturu, ininsultu nakami pe kiya inagkunám kiyán!" nán na.

46 Ay tútu nán ne Jesus nga summungbát, "Kal-allà kayu pe, dakayu wa maragtùgud ki lintag. Palotán ya ammarígát nu kadaya tolay, ta tura nu ipàwa kaggída daya adu wa lin-lintag ga nasulit da nga kuwaan. Ay dakayu mismu, ay áwan nu wala kuk-kuwaan na sumeng kaggída.

47 Kal-allà kayu pe, ta dakayu ya nangwa kadaya lúbù datu pagbàbànanan ne Dios kitun na pinatayán datu apuapu nu. 48 Ay díkod maawátan na umannúgut kayu kitu inagpatay datu apuapu nu kadatun na pagbàbànanan ne Dios. Ata aggída tu nagpatay, ay dakayu ya nangwa kadatu lúbù da.

49 Tú idi ya nekagi ne Dios panggap kiyán, 'Mangibon nà ka pagbàbànanan ku se panguniyan ku kaggída. Patayan da daya duddúma, ay pal-palakkan da daya duddúma.' 50 Ay díkod mepan-panùnut kadakayu win na tolay kídi ya al-algaw datu bas-básul la kinuwkuwa datu apuapu nu nga

* 11:39 11:39 Kuwaan da idi ka angnipassingan da nga nadalus da. † 11:44 11:44 Ay díkod maragítan da nga akkan da am-ammu.

nagpatay kadatu nebon ne Dios kitun, nanggayát kitu nekàwa nedi ya kalawagán panda kídi. ⁵¹ Manggayát kitu inammatay da kitu Abel panda kitu inammatay da kitu Zacarias nga ittu tu pinatay da kitu baat natu templo se itu anidúgán da kadatu pagbasu da nga áyam. Ay kurug ya nán ku kadakayu wa tolay kídi yin nga mepabásul kadakayu datu kinuw-kuwa datu apuapu nu," nán na.

⁵² "Kal-allà kayu wa maragtùgud ki lintag. Ta dakayu ya gapu naya akkan inakammu daya tolay kiya bàbànan ne Dios, ta ial-alílaw se iallang nu kadaya mayát ta mangurug ke Dios. Ay dakayu mismu, ay akkan nu kurug ga ammu we Dios," nán ne Jesus.

⁵³ Ay kane din lumawán ne Jesus sin kitu balay, datu maragtùgud ki lintag daya Judyu se datu Pariseo, ay lùsawan da tutu wala. Ay tútu sinal-saludsúdán da ka pamilitán da kaggína nga sumungbát ⁵⁴ ka pambarán da nga paniliwan kaggína.

12

Tu inangngagi ne Jesus nga e Dios ya rabbang na nga ikansing ta

(Mat 10:26-31)

¹ Ay kitun na oras, ay rinibu datu tolay ya nagguurnung. Ay díkod madamdám-án nala natu isa tu isa kaggída. Ay nepainunna ne Jesus kadatu

tù-tùgúdán na nga nán na, "Taronan nu ya agpì-pimáru daya Pariseo ta get nu mear-arát kayu," nán na kaggída. ² "Ta ya papáti da, ay akkan na mepakammu daya kurug ga gagángay da, may mepakammu mà ala nu kuwa. Ta ngámin na nadakè a kuk-kuwaan daya tolay ya iling-lingad da, ay mepakammu pe nu kuwa. Ta áwan na la nga ilingalingad da tolay ya akkan mepalawán, se áwan sikretu nga akkan mepakammu nu kuwa. ³ Díkod ngámin daya melingalingad da bàbànan, ay mepakammu da, ay se ngámin na iar-aratót nu kiya unag naya kuwartu wa siggigitap, ay mepagina kadaya ngámin na tolay nu kuwa," nán na.

⁴ Ay se na nán kaggída, "Ikagì kadakayu wa opun ku, nga akkan kayu wa mansing kadaya magasip-patay kadakayu nga tittu ya baggi ya mabaal da nga patayan. ⁵ Ngamay kagiyan ku kadakayu nga e Dios ya rabbang na nga ikansing nu, ta aggína ya atán pannakabalín na pumatay se mangi-impieru nu pe. Ay kurug ya nán ku wa aggína ya ikansing nu," nán ne Jesus.

⁶ Ay se na nán manin, "Sinnan nu kod daya balit. Awan da ban-banor. Ya limma kaggída, ay anung na nga bayádan naya gumátang ka busait tala. Ay oray nu ummán kiyán, ay áwan makaligpanán ne

Dios kaggída. ⁷ Ay díkod akkan kayu wa magansing ta napà-patag kayu kaggína may ngámin daya an-anù. Ay oray ya bílang daya abù nu, ay ammu na," nán na.

Daya mangituláyaw kiya akiapu da ke Jesus

(*Mat 10:32-33; 12:32; 10:19-20*)

⁸ Ay nán ne Jesus manin, "Ikagì kadakayu nga nu iinna ya tolay ya mamigbig kadaya tolay nga iyà ya Apu na, iyà nga nengágan da kitun ka An-anà Tolay, ay bidbìdan kuda pe nga pasúrut kuda kiya àràng daya anghel ne Dios," nán na. ⁹ "Ngamay daya mangituláyaw kiyà kadaya tolay, ay ituláyaw kuda pe kadaya anghel ne Dios," nán na.

¹⁰ "Ay daya mamáas kiyà a nengágan da kitun ka An-anà Tolay, ay mabalin mapakawan yán. Ngamay daya mangagi ka nadakè ka mepanggap kiya Ispiritu ne Dios, ay akkan mabalin mapakawan yán," nán na.

¹¹ "Ay nu tiliwan dakayu, ay se dakayu ippan kiya ag-bubustigarán kiya sinagoga onu kiya àràng daya apu da onu àràng daya ag-turáy da, ay akkan nu ilídug nu nágan daya pagsung-sungbát nu se daya kag-kagiyán nu. ¹² Ata nu umbet yán na oras, ay ya Ispiritu ne Dios sala ya magpapekagi kadakayu kadaya pag-

sungbát nu kaggída," nán ne Jesus.

Tu inangngagi ne Jesus nga akkan daya kuw-kuwa ya gapu naya biyág

¹³ Ay kitu nagad-aduwán datu tolay, ay uwad isa nga laláki nga nagkuna ke Jesus nga, "Misturu, kagiyam mán kitu wagi a laláki ta masápul la iuwár nà kadatu tawídan mi kitu ama mi," nán na. ¹⁴ Ngamay nán ne Jesus kaggína, "Akkan na iyà ya rabbang na nga mangdisidir se manguwár kadaya kuw-kuwa nu," nán na.

¹⁵ Ay tútu nán ne Jesus manin kaggída ngámin, "Magan-annád kayu. Taronan nu ya ngámin na kin-aágum. Ata akkan daya kuw-kuwa ya gapu naya biyág naya isa nga tolay oray wà ummán naya kin-abánáng na," nán na.

¹⁶ Ay se na nán kaggída nga nagpangárig, "Uwad isa nga nabánáng nga laláki nga nagammay. ¹⁷ Ay tútu nán na kitu uray na, 'Awan ku wa pangipintàan kiya ammay ku wa adu. Ay nágan nád ya kuwaan ku,' nán na. ¹⁸ Ay napanúnut na nga nán na, 'A, gabbán ku ya álang ku ta mangipasíkad dà ka ab-abay nga pangipintàan ku kiya ammay ku se pangipayán ku pe kadaya kuw-kuwà,' nán na. ¹⁹ Ay se na nán kampela ngin, 'Atán ngámin nin ya masápul ku ka mabayág ga dagudagun. Lap-laptan ku

wala ya magbiyág. Mangán se maginum se maggan-gánas sala ya kuwaan kun!' nán na. ²⁰ Ngamay nán ne Dios kaggína, 'Ug-og ga laláki! Kídi ya gabi, ay ittu ya panda naya agbiyág mun! Ay áwan mun mausár kadaya kuw-kuwám ma inurnungám!' nán ne Dios," nán ne Jesus kitu pangárig na.

²¹ "Ummán pe kiyán ya kàwaán daya magtalikágum kadaya kuw-kuwa, ngamay napubri da kadaya napatag ke Dios," nán ne Jesus.

Tu inangngagi ne Jesus nga e Dios ya makidde kadaya masápul

(Mat 6:25-34)

²² Ay tútu nán ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na, "Lugud, tú idi ya kagiyan ku kadakayu. Akkan nu wa ilídug nu wà paggalakkán nu kadaya kanan nu onu daya pagkawas nu. ²³ Ta napatag pànanng ya biyág ngam daya ak-akakkanan, ay ummán pe ya baggi, napatag pànanng pe ngam daya kawakawas," nán na.

²⁴ "Sinnan nu kod daya gayáng. Akkan da nga magmul-múla se akkan da nga maggáni. Ay áwan da pe ya aggurnungán ka kuw-kuwa da se álang, ngamay magbiyág da ngala, áta e Dios ya mamangán kaggída. Ay tú agpà in kadakayu, ay napà-patag kayu ngam daya an-anù!" nán ne Jesus.

²⁵ "Masulpítán nu kadi ya

biyág nu nu pabegan nu ya malídug. ²⁶ Ay nu akkan nu màwa ya bittì ala nga ur-úray ummán kiyán, ay tura nu lugud ilídug daya ngámingámin," nán na.

²⁷ "Sinnan nu kod daya kaddat ta magbútà. Akkan da nga magkuwa may mabiyág da. Ay akkan da pe magabal, ngamay kagiyan ku kadakayu nga oray tu Solomon kitu kinadáyaw na kitun, ay áwan na nga pinagkawas nga napì-piya may daya but-bútà dayán na kaddat," nán na. ²⁸ "Ay nu e Dios ya magpabútà ka napiya nga ittu ya bátug kawas dayán na kaddat, ay tú nád agpà in ya ammakawas na kadakayu! Ay dayán na kaddat, ay makar-karu ya biyág da. Masingan da kiya sir-sirát kid daddán ni, ay mabalin na masidug da ngin kaláwa. Inagkabittì naya angngurug nu!" nán na. ²⁹ "Ay akkan nu paglídug se pakiranúdán daya kanan nu, ³⁰ áta ittu dayán daya gamgam-gáman daya ngámin na áwan angngurug ke Dios, ta ittu ya napatag kaggída. Ngamay ya Ama nu, ay ammu na nga masápul nu dayán. ³¹ Akkan nu ilídug dayán na masápul nu, nu di iya angngituráy ne Dios kuma ya sap-sapúlan nu. Ay se na idde ngámin dedi pe yin kadakayu," nán na.

Ya pagbànanngan ta ka

lángit

(*Mat 6:19-21*)

³² Ay se na manin nán, “Akkan kayu wa magansing, dakayu wa tolay ku, oray nu bitti kayu, áta pagangammán naya Ama nu nga atán ka lángit, nga pangiturayan nakayu pe kiya pangiturayán na. ³³ Iláku nu daya kuw-kuwa nu ta pagkallà nu kadaya makasápul ya paglakúwán nu. Ittu yán ya masápul la kuwaan nu wa magtalikágum ka kuw-kuwa nu ka lángit, nga áwan nin ya makadadál. Ay áwan na pe ya kásayán. Ay áwan pe magtákaw. Ay áwan pe daya ul-ulullag ga manadál. ³⁴ Ata nu kawà naya giyán daya napatag ga kuw-kuwa nu, ay tú yán ya giyán naya lamlammát nu peyang,” nán na.

Ya ammagsagána ne Jesus kadaya mangurug kaggína

³⁵⁻³⁶ Ay nán ne Jesus manin, “Magsagána kayu peyang, ummán kiya aggid-dag daya asassu kiya apu da nga gayát nepaggaattáwa. Siddidilág da nga magiddag panda kiya ilalbet na, ta senu nu umbet se magpakammu, ay karuwan da nga ilukát. ³⁷ Ay nagásat daya asassu wa ummán kiyán na danganán naya apu da nga sib-sibbiyág ga magin-indag kiya ilalbet na. Ay nán ku kadakayu nga nu umbet ya apu da, ay aggína ngin ya magduy-ág kaggída. ³⁸ Nagásat daya

asassu nga danganán naya apu dada nga sib-sibbiyág nga sikkiiddag kaggína oray nu túlad gabi yin onu danni láwa,” nán na.

³⁹ Ay nán ne Jesus manin kaggída, “Ay tú idi ya damdamdamman nu. Nu ammu kuma naya bumalay ya oras sa ilalbet naya maragtákaw, ay akkan kuma tagge matúdug nga magbantáy ki balay da. Akkan kuma tagge magal-alit tin, ta senu akkan da nga langkan ya balay da. ⁴⁰ Ay ummán kayu din pe nga saganáan nu peyang ya ilalbet naya nengágan da kitun ka An-anà Tolay, áta umbet kiya oras sa akkan nu wa aggin-indag kaggína,” nán ne Jesus.

Ya mapiyár ra asassu se iya akkan

(*Mat 24:45-51*)

⁴¹ Ay tútu nán ne Pedro, “Apu, nakagim tun na pangárig nga mepapan kadakami yala onu mepapan kadaya ngámin tolay?” nán na.

⁴² Ngamay nán ne Apu Jesus, “Ya asassu wa mapiyár nga makammu kiya kukkuwaan na, ay ittu ya pangipataránán naya apu kadaya kuw-kuwa na. Ay se aggína ya pakammuwan naya apu da kadaya páda na nga asassu nga mamangán kaggída kiya oras nga angngán da. ⁴³ Nagásat ya asassu wa ummán kiyán ya kukkuwaan na nga danganán naya apu na nu

umbet kitu balay na. ⁴⁴ Ay kurug ya nán ku kadakayu nga, ya ummán kiyán na asassu, ay ittu ya pagtarànan na kadatu ngámin na kuwu-kuwa na.

⁴⁵ Ngamay nu nán natu asassu kiya ur-uray na nga, 'Mabayág pikam tu apù a magulli,' nán na, ay se na pagrawtán ngámin datu páda na nga asassu nga lalláki se babbay, ay se yala nga gumangáb ba makakkaakkán se yala nga maginglaw. ⁴⁶ Ay nu malàdadán kitu apu na nga umbet kiya oras nga akkan na nga am-ammu, ay kurug gala á nga pasilgan natu apu na. Ay se na nga ibulun nin kadatu akkan nasunud da tolay.

⁴⁷ Ay ya asassu wa makammu kiya ipàwa naya apu na, ngamay akkan na ikab-kabon, ay abay ya kapanísán na. ⁴⁸ Ngamay ya asassu wa akkan makammu kiya ipàwa naya apu na, ay se makàwa ka panpanda ngala nga ittu ya pakasaplítán na, ay tare ya kapánis na. Ata ad-adu ya namnamáan daya tolay ya idde naya nangipiyáran da ka adu. Ata masápul la ad-adu ya idde naya niddán ka adu ta adu lugud ya nepiyár kaggína," nán ne Jesus.

Ya agsisibna daya tolay ka uray

(Mat 10:34-36)

⁴⁹ Ay se na nán manin, "Iyà ay inumbet tà a mamagsisibna kadaya tolay kidi kalawagán ni. Ay

piyán ku nu màwa kuma ngin! ⁵⁰ Ay màwa nga mapar-parigátan nà pikam, ay magpannakit tà pànanng panda kiya kabalin na. ⁵¹ Ay dalínán nu kid gane nu iyà ya makidde kiya napiya nga agbubúlung daya tolay kidi kalawagán ni! May akkan! Ta inumbet tà a mamagsisibna kada tolay. ⁵² Ta manggayát kidi yin, daya limma nga bumalay ay magkakagúra da. Maggaddù daya tallu wa mangagúra kadaya duwa onu maggaddù daya duwa nga mangagúra kadaya tallu. ⁵³ Magkagúra ya magama. Ay ummán pe daya magina se daya magkatugángan na bababay," nán ne Jesus kadatu tù-tùgudán na.

Tu bàbànan ne Jesus kadatu tolay ya akkan makelásin kaggína

(Mat 16:2-3; 5:25-26)

⁵⁴ Ay se na manin nán kadatu adu wa tolay, "Nu masingan nu ya alúyut ta magpeyag ka padne sirbútán, ay nán nu win na magudán. Ay ittu kurug ya màwa. ⁵⁵ Ay nu magpatúlung ya balbáli, ay nán nu pe yin na magigáw, ay ittu pe ya kurug màwa," nán na. ⁵⁶ "Dakayu wa magpi-pisírib! Ammu nu wa itarusán daya masingan nu ka lángit se oray daya mas-masingan nu kidi kalawagán ni, ngamay taanna, tura nu akkan maawátan daya madama

nga mà-màwa ngin na mepanggap kiyà!

⁵⁷ Ay taanna, tura nu akkan kappiyánan na panunútan ya pagpiyán nu! ⁵⁸ Ay kas pangarígan kiya akibulun nu kiya mangidarum kadakayu wa mameyag kiya kabustigarán nu. Makikappiya kayu kiya kowad nu pikam kiya dálen ta senu akkan nakayu wa idarum min kiya guwes. Ata daya guwes, ay ippan dakayu kadaya agtuturáy, ay daya agtuturáy, ay ibálud dakayun. ⁵⁹ Ay kagiyan ku kadakayu nga akkan kayu makalawán nin panda kiya angngidde nu kiya ngámin na pagmulta nu!" nán ne Jesus.

13

Tu amagpakappoli ne Jesus kadatu bas-básul da

¹ Ay kitun na oras ay uwad da nga tolay kitúni ya nagpipilit ke Jesus mepanggap kadatu iGalilea nga magbasu wa pinapatay ne Pilato, nga nekibug na tu dága da kitu dága datu pagbasu da ke Dios nga áyam. ² Ay nán ne Jesus kaggída, "Ay ya piyán nu wa kagiyan, ay ab-abay ya básul datun na iGalilea ngam daya duddúma nga iGalilea gapu ta ummán kitun tu netattay da? ³ May akkan! Ta kagiyan ku kadakayu, nga nu akkan kayu wa makappoli kadaya bas-básul nu, ay matay kayu ngámin pe ya ummán

kaggída. ⁴ Ay nán nu kid pe á nga ad-adu ya básul datu sangapúlu se walu nga natay kane marbaán da kitu alingúdu pà nang nga balay ka Siloam may ngámin daya duddúma nga iJerusalem. ⁵ May akkan! Ta kagiyan ku kadakayu, nga nu akkan kayu wa makappoli kadaya bas-básul nu, ay matay kayu ngámin pe nga ummán kaggída."

⁶ Ay se na la nga kinagi idi nga pangárig nga nán na, "Kiya kamulán naya isa nga tolay, ay atán pe ya káyú wa gígus nga nemúla kitúni. Ay mawe na peyang nga sùbangán nu atán da nga búnga na, may áwan nala oray isa. ⁷ Ay tútu nán na kitu tolay ya pagtarànan na kitu kamulán na, 'Ay mapaanna yán, ay mekalu dagun ku win na makasù-sùbáng ka búnga nedi ya káyú, ay áwan ku pikam nasingan na búnga na oray isa ngala,' nán na. 'Napiya ngala ngin nu tappuwan mu win, ta kenga ngala ya lusà,' nán na. ⁸ Ngamay nán natu magtarakan kitu lusà na, 'Apu, ditaan ta la pikam ka matangadagun ta ramanán ku wa kurobán ya lebut na se ku la payán ka pamadam-ag. ⁹ Ay nu magbúnga nu isa dagun, ay akkan ta pikam ma ilang, ngamay nu páda na ngala nga áwan, ay ilang ta ngala ngin,' nán na," nán ne Jesus.

Tu inanggágas ne Jesus

kitu babay ki algaw wa aggiimáng

¹⁰ Ay kitu isa ngalgaw wa aggiimáng, ay magtùgud manin ne Jesus kitu isa nga sinagoga. ¹¹ Ay uwad pe isa nga babay kitúni nga pinagtakit áran ka sangapúlu se walú dagun nin. Ay magkakattu gapu kitu sinakit na. Ay akkan tutu wala makapagtúnung nga magsikád. ¹² Ay kane masingan ne Jesus, ay pinalbet na se na nán kaggína, “Babay, maagásan ka ngin kiya sinakit mu!” nán na. ¹³ Ay se na la nga inimán tu babay, ay pagkilát tala nga natúnung pe yin tu agsikád na. Ay tútu dinay-dáyaw na nge Dios.

¹⁴ Ngamay nalúsaw tu apu kitu sinagoga gapu kitu inangngágas ne Jesus kitu algaw wa aggiimáng. Ay tútu nán na kadatu tolay, “Annam ngalgaw ya aggubra nu, ay ittu yán ya mabalin nu ya umbet ta magpaágas nga akkan nu wa ipámu kiya algaw wa aggiimáng!” nán na. ¹⁵ Ngamay summungbát te Apu Jesus nga nán na, “Dakayu wa magpì-pimáru! Akkan nu nád da ipalawán kiya kurál se nu umang nga ipenum daya asnu nu kiya algaw wa aggiimáng?” ¹⁶ Ay idi nga babay nga gakagaka natu Abraham, ay sangapúlu se walú dagun na ngin na pinagtakit ne Sairu. Akkan ku nád masápu la

agásan oray kid algaw wa aggiimáng?” nán na. ¹⁷ Ay gapu kitu inagsungbát ne Jesus, ay nabála ngámin datu mangalúsaw kaggína. Ngamay ngámin datu tolay, ay magpatag da gapu kadatu nakas-kasdáaw nga kukkuwaan na.

Ya pangárig ne Jesus panggap kiya pangiturayán ne Dios
(*Mat 13:31-33; Mar 4:30-32*)

¹⁸ Ay nán manin ne Jesus, “Nágan naya kearígán naya pangiturayán ne Dios? Nágan nád naya mabalin na pangiarígán ku? ¹⁹ May iárig ku ka bì-bitì a bukal kaykayu nga mustása nga nemúla naya isa nga tolay kiya kamulán na. Ay nagbalin ka abay káyu kane umabay, ay agsubútán daya ananù datu pas-pasanga na,” nán ne Jesus.

²⁰ Ay se na manin nán kaggída, “Nágan nád pikam ya pangiarígán ku kiya pangiturayán ne Dios? ²¹ Ummán pe kiya pamalbad nga oray nu bitti ala ya inalà naya babay nga ikibug na kiya arína, ay pinalbád na ngámin oray adu tu arína nga nekibugán na,” nán na.

Ya mepanggap kiya bitti se ya abay ya gagyangan
(*Mat 7:13-14, 21-23*)

²² Ay nagsib-sibál le Jesus kadatu il-ileli se kadatu babbabalay nga nagtùtùgud kitu inammeyag na ka Jerusalem. ²³ Ay uwad

nagsaludsud kaggína nga nán na, “Apu, bittì ya málà kiya pangiturayán ne Dios?” nán na.

Ay tútu nán ne Jesus kaggída, ²⁴ “Ipílit nu ya kabailán nu wa lumná kiya bittì a gagyangán. Ta kurug ga adu daya tolay ya maminya nga lumná kiyán ngamay akkan da nga makalnà. ²⁵ Ata nu gipán naya bumalay ya gagyangán na ngin, ay oray nu mamù-muorán kayu kiya lasi nga makilukát nga nán nu, ‘Apu, ilukát nakami mán,’ nán nu, ay nán na pe kadakayu nga, ‘Akkan takayu wa amammu ay se kawà naya naggayatán nu ta!’ nán na. ²⁶ Ay nán nu manin pe kaggína, ‘Nepangán kami se nepagin-inum kami mà kikaw! Ay nakatù-tùgud ka pe kadaya il-ili mi!’ nán nu. ²⁷ Ay nán na manin na sumungbát kadakayu, ‘Akkan ku ammu ya naggayatán nu! Magtálaw kayu, dakayu wa tolay ya nadakè kuk-kuwaan!’ nán na.”

²⁸ “Ay dakayu win nu iya angngituráy ne Dios sin nu kuwa, ay nu malágib nu de Isaac se Jacob se Abraham se datu pagbàbànanan ne Dios kitun nga atán nin kiya pangiturayán ne Dios, ay magngar-ngarasiyat kayu wa makas-asangit, ta nelasi kayu!” nán na. ²⁹ “Ay adu wa tolay ya magsasábat ta maggayát kiya ngámin giyán kidi kalawagán. Ay se da ngámin maggan-gánas

sin kiya pangiturayán ne Dios. ³⁰ Ay atán daya tolay ya magkuna nga aggída ya munna nga makalnà kiya pangiturayán ne Dios ngamay mapuddi da. Ay atán daya mapuddi nga ittu daya mapunna nga makalnà.”

Sinangítan ne Jesus datu iJerusalem

(Mat 23:37-39)

³¹ Ay kitun kam ma oras, ay uwad datu Pariseo wa inumbet. Ay nán da ke Jesus, “Magkaru ka nga mawe ta asippatayan naka nge Herodes!” nán da.

³² Ngamay nán na, “Mawe nu ikagi kiyán na nadakè a tolay, nga akkan nà pikam ma magal-alit, ta magpatálaw wà pikam kadaya ar-áran. Ay mangágas sà pe kadaya magtatakit nán nu, ay túya makálu wà pikam se yala mabalin daya ubraan ku,” nán na. ³³ “Ngamay masápul la itúluy ku ya ammeyag ku ka Jerusalem kidi se kaláwa, ay oray pe nu tangalawán. Ta akkan na rumbang nga di Jerusalem ya katayán ngámin daya nebon ne Dios,” nán ne Jesus.

³⁴ “Dakayu wa iJerusalem, dakayu wa nagpatay kadatu pagbàbànanan ne Dios se nagtùtò kadatu nebon na kadakayu, namin-adu wà in nga tagge yala nga mangalmung kadakayu nga ummán kiya angngalukup naya isa nga úpa kadaya pippiyà na. May maddi kayu,” nán na.

35 “May kidi yin, ay akkan pagan-anu ne Dios sin ya Templo nu. May ya mak-agì ala kadakayu, ay akkan dà in masingan panda kiya akasingan nu manin kiyà nga ittu yanin ya agkuna nu win ka, ‘Madáyaw ya inumbet ta Nebon ne Apu kanedi!’ nán nu,” nán ne Jesus kadatu iJerusalem.

14

Tu nepangán ne Jesus kitu balay naya isa nga Pariseo

¹ Ay kane isa nalgaw wa aggiimáng, ay inaptán da nge Jesus nga mawe mepangán kitu balay naya isa nga agturáy daya Pariseo. Ay datu tolay ya mangalùsaw ke Jesus, ay sisiiman da. ² Ay uwad pe kitúni ya laláki ya lummanát ngámin ya baggibaggi na nga atán ki àràng ne Jesus. ³ Ay tútu nagsaludsud de Jesus kadatu maragtùgud ki lintag se datu Pariseo nga nán na, “Umannúgut nád ki lintag tada ya mamabilag ka tolay ki algaw wa aggiimáng wànu akkan?” nán na. ⁴ Ngamay akkan da nagun-úni. Ay tútu inimán ne Jesus tu laláki se na inagásan se na la nga pinapan nin.

⁵ Ay nán ne Jesus kaggída, “Ay nu rán nala nga mepisù ki abbut ya asnu onu báka naya isa kadakayu kiya algaw wa aggiimáng, ay akkan nu nád da karuwan na mawe ilawán?” nán na. ⁶ Ngamay áwan da ngala

nga nesungbát kaggína ka mepanggap kadedi.

⁷ Ay kane masingan ne Jesus nga magpásipásil datu naaptán kadatu agtugawán datu nangátu wa tolay, ay nán na nga nagpangárig kaggída ngámin, ⁸ “Nu atán magapat kadakayu kadaya paggaattawán, ay akkan nu ittu pil-pilíyan ya agtugawán daya nangátu wa tolay, ta get nu atán na nangà-ngátu may dakayu wa inayabán da. ⁹ Ay nu umbet tu bumalay ya nagapat kadakayu wa duwa ay se na la nán nga, ‘Aggína ya pagtugawan ku kidi nga tugaw,’ nán na, ay mabàla kayu, ay se kayu magtugaw kiya tugaw daya kababaán na tolay. ¹⁰ Ngamay nu maaptán kayu, ay magtugaw kayu kiya agtugawán daya kababaán na tolay. Ay díkod nu umbet ya bumalay nga nagapat kadakayu ay get nán na, ‘Opun, magtugaw ka kod kidi nga napi-piya nga tugaw,’ nán na, ay mepangátu kayu ki àràng daya páda nu nga sangáli. ¹¹ Ata ngámin daya mang-ingátu kiya katutolay da, ay mebaba da, ay ngámin daya mangibaba kiya katutolay da, ay mepangátu da,” nán ne Jesus.

¹² Ay nán pe ne Jesus kitu nanangáli kaggína, “Nu magpakán ka wànu magsay-am ka, ay akkam aptán daya opun mu onu daya wawwágim, wànu

daya pan-panem, wànu daya babànéng nga keliyám. Ata aptán daka pe. Ay nu mapakuna, ay mabayádan ka kitu kinuwám kaggída. ¹³ Nu magsay-am ka, ay aptám daya napubri se daya sirbádu, ay se daya magdapepe se daya kúláp. ¹⁴ Ay díkod nagásat ka ta akkan da makasubálit kikaw. Ay masubalítan ka nu lumtu ngámin daya natay nga namáru wa tolay," nán ne Jesus.

Tu pangárig ne Jesus panggap kitu tolay ya mamadumag ga magsay-am (Mat 22:1-10)

¹⁵ Ay kane magina natu isa nga tolay ya nepagtutúgaw kitu giyan tebol yan nga kinagi ne Jesus, ay nán na kaggína, "Nganna agpà ya inaggásat daya meráman na mepaggan-gánas kiya pangiturayán ne Dios!" nán na.

¹⁶ Ngamay nán ne Jesus kaggína, "Uwad laláki nga mamadumag ga magsay-am. Ay tútu nagapat ka adu wa tolay. ¹⁷ Ay kane din tu algaw wa agsay-am da ngin, ay nepàrob na tu asassu na nga mawe magayáb kadatu naaptán nga nán na, 'Umbet kayun ta nakasagána ngámin nin!' nán na.

¹⁸ Ngamay nagpambár da ngámin. Ay nán natu nunna, 'Nakagátang ngà ka lusà, ay masápul la umang ngà a sinan. Ay túya dispinsáran nà ala ta akkan nà makangngay,' nán na. ¹⁹ Ay nán pe

natu isa, 'Gummátang ngà ka sangapúlu wa toru wa báka, ay masápul la umang ngà ipádas da nga pagubra. Ay túya pakawanan nà agpà ala gane,' nán na. ²⁰ Nán pe manin tu isa, 'Apangngatáwa ngà, ay túya akkan nà makalbet,' nán na.

²¹ Ay díkod nagulli kammin tu asassu se na nekagi kitu apu na ngámin tu kinagi datu tolay. Ay tútu nadakè tu uray natu apu, se na nán kitu asassu na, 'Magkaru ka nga mawe kadaya kalsáda se dálen kiya ili, ta alà mu daya napubri, daya magdapepe, daya kúláp, ay se daya pilay,' nán na. ²² Ay kane magulli tu asassu, ay nán na kitu apu na, 'Apu, kinuwa ku win tu nebon mu ngamay nalawág kammala pikam ya áwan tolay kiya balay!' nán na. ²³ Ay tútu nán manin tu apu kitu asassu, 'Mawe ka lugud kadaya dadakkal la kalsáda se dal-dálen se muda pilítan na aptán daya tolay, ta senu mamasatsat da kiya balay ku. ²⁴ Ay nán ku kadakayu nga áwan kadatu nunna nga apat ku ya makaramán kiya nesagánà ki say-am,' nán na," nán ne Jesus nga nagpangárig.

Ya masápul la kuwaan naya maminya nga kumíwid ke Jesus

(Mat 10:37-38; 5:13; Mar 9:50)

²⁵ Ay kane mawe ye Jesus sín, ay adu tutu wala

datu tolay ya gumun-gunud kaggína. Ay nagbaliwág nga umaráng kaggída se na nga nán, ²⁶ “Ya tolay ya maminya nga kumíwid kiyà ngamay pà-pàgan na daya ama na se ina na, se ya atáwa na se daya annánà na, se ngámin wawwági na se ya baggi na may iyà, ay akkan na rabbang ya magbalin ka pasúrut ku. ²⁷ Ata akkan kurug ga makapagbalin ka pasúrut ku ya tolay nga akkan na bugtúngan ya krus na* Ay masápul pe nga mebulun peyang kiyà.

²⁸ Ata ya maminya nga kumíwid kiyà, ay masápul la lam-lamtan na pikam ya kapàyanán na, nga ummán kiya aglam-lammat naya tolay nga magpalánu mangipasíkád ka balay na. Masápul bil-bilángan na pikam ya pirà a gastuwan na ta senú ammu na nu maanáy ya pirà na wànu akkan panda kiya kabalin naya balay na. ²⁹ Ata nu tagapà-pàdà ala nga akkan na nga kappiyánan na lam-lamtan, ay se na nga akkan mabalin, ay paásan ngámin daya makasingan kaggína ³⁰ nga nán da, “Tagapà-pàdà ala ya tolay kiyán, ay akkan na nga mabalin!” nán da kaggína,” nán ne Jesus.

³¹ “Ay ummán pe kiya isa nga ári nga nakasuldádu ka sangapúlu ríbu. Ay nu atán duwa púlu ríbu wa suldádu

naya isa nga ári nga kalínga na, ay dam-damdamman na pikam nu annung na ya makigubát kiya kalínga na nga ári. ³² Ay nu mamuwán na nga akkan na nga maábà, ay mangibon kadamu tolay na ka umang nga makikappiya kitu isa nga ári. ³³ Ay díkod masápul la ummán pe kiyán ya aglam-lammat naya isa nga tolay ya maminya nga kumíwid kiyà. Ata nu atán pikam ma sabáli nga pà-pàgan na may iyà, ay akkan makapagbalin ka tolay ku,” nán na.

³⁴ “Ya asin ay adu surbi na, ngamay nu mippà ya apet na ay áwan na surbi yin, áta akkan ta pe mepatoli yin ya apet na. ³⁵ Ay áwan na pe surbi kiya lusà ta maddi pe nga pamadam-ag, nu di lugud da mippà ala ngin. Ay awátan din daya makagína daya magína da,” nán na.

15

Ya pangárig ne Jesus mepanggap kadaya maragbásul

(Mat 18:12-14)

¹ Ay kitu isa nga algaw, ay nawe datu maragbásul se datu magpab-pabayad ka buis nga maggigína kadatu kag-kagiyan ne Jesus.

² Ay datu Pariseo se datu maragtúgud ki lintag daya Judyu, ay nagur-urímam da nga mangassap kaggína nga nán da, “Sinnan nu kod

* **14:27** 14:27 Ya krus nga nán na kídi ay mabalin na daya kapal-palakkán na gapu ke Jesus. Arig bugtúngan ta ya krus ta nu iturdán tada dayán.

ya tolay kiyán! Tura na atangyaan daya maragbásul se meduwa pe ya mangán kaggída!” nán da.

³ Ay tútu nán ne Jesus kaggída nga nagpangárig, ⁴ “Ay kas pangarígan, ya isa kadakayu ay atán na mag-atut ta karneru na, ay se nawagwag ya isa. Nágan nád naya kuwaan na, nu di na panáwan datu siyám púlu se siyám kitu pag-pastorán na se la mawe ya magsápul kitu isa nga ummawan panda kiya akasuwà na kaggína!” nán na. ⁵ “Ay nu masma na, ay bugtúngan na ta maganggam pánang. ⁶ Ay nu dumatang kitu balay da, ay ayabán na ngámin datu ù-opun na se datu keliyán na, ay se na nán kaggída, ‘Maggan-gánas tada ta nasuwà ku kammin tu karnerù a nawagwag,’ nán na. ⁷ Ay ikagì kadakayu nga ummán pe kídi ya màwa ka lángit. Nagà-gánas ya agpatag daya ilángit nu makappoli ya isa nga maragbásul kadaya basbásul na ngam ya agpatag da kadaya siyám púlu se siyám nga áwan da pakappoliyán,” nán na.

⁸ “Ay ummán pe kiya isa nga babay ya atán sangapúlu wa drakma* na nga pinaláta, ay se turán na ngala nga netalàtà ya isa ka balay da. Ay díkod ya kuwaan na, ay mani-

bat ka pingki se na kap-piyánan na sapúlan. Ay kagedán na nga kappiyánan tu balay da panda kiya akasuwà na. ⁹ Ay nu masma na ngin, ay idámag na kadaya ù-opun na se keliyán na se na nán kaggída, ‘Mepaganggam kayu kiyà ta nasuwà ku win tu pinaláta a netalàtà ku.’ ¹⁰ Ay ikagì kadakayu wa ummán pe kiyán ya agganggam daya anghel ne Dios nu makappoli ya isa nga maragbásul kadaya basbásul na,” nán na.

Tu pangárig ne Jesus mepanggam kitu nanglemang nga an-anà

¹¹ Ay nán manin ne Jesus kaggída, “Atán tolay ya dud-duwa daya annánà na. Ay laláki da nga duwa. ¹² Ay nán natu udiyán kitu ama da, ‘Ama, iddem kiyà in daya ingánim kiyà kadaya kuwkuwám,’ nán na. Ay díkod kinípát natu ama da datu kuwkuwa na kaggída nga duwa.

¹³ Akkan nabayág, ay neláku natu udiyán ngámin datu kípát na nga kuwkuwa. Ay se yala nga nawe nanglemang ka adayyu wa íli. Ay nebarabarang na ngámin tu naglakúwán na kadatu ngáni na. ¹⁴ Ay kane mammin na tutu wala ngámin nin, ay ittu pe tu naggulát tu íli nga napannán na. Ay díkod ittu tu akasápul

* **15:8** 15:8 Ya drakma ay ittu ya pirà da kitun. Ya sangapúlu nga drakma, ay ittu ya suwildu da kitun ki isa ngalgaw.

na ngin kadatu masápul na. ¹⁵ Ay tútu nagasassu kitu isa nga tolay kitúni nga íli. Ay díkod inalà na ka para pakkán ka ábuy. ¹⁶ Ay nu mabalin kuma ngala ay mangán kitu angag ga mepakkán kadatu ábuy, áta akkan da iddán ka kanan na.

¹⁷ Ay díkod napagmut na tu uray na, ay nán na, 'Napi-piya kadatu pillu ne Ama, ta mangán da ka kustu, ay nasurù pikam ya mepakkán kaggída. May iyà ay atán nà ala kídi nga magbisibisin,' nán na. ¹⁸ Ay tútu nán na, 'Magulli yà kammin ke Ama ta nán ku wala nga, Ama, nakabásul là ke Dios se kiya biyáng mu. ¹⁹ Ay akkan nà in mebiláng ka an-anà mu, may alà nà ala ngin ka isa nga pilluwam,' nán na nga naglam-lammat. ²⁰ Ay tútu nagrabbuwát tin na magulli kammin kitu ama na.

Ay kitu adayyu pikam kitu balay da, ay nasingan tu ama na ngin. Ay nakalakkán pànang kaggína. Ay díkod nanagtág tu ama na nga summabat kaggína, ay se na ginàbal la inumàan tu an-anà na. ²¹ 'Ay Ama!' nán na. 'Nakabásul là ke Dios se kiya biyáng mu! Ay akkan nà mekari yin nga an-anà mu! Ibílang nà ala ngin ka isa kadaya pilluwan mu,' nán natu an-anà. ²² Ngamay tu ama na ay kirrawán na datu asassu na nga nán na, 'Magkaru kayu nga mangilbet kadatu kapiyaán na bádu, ta ibádu

nu kaggína. Ay sangkilattán nu pe se sapatúsán nu pe,' nán na kadatu asassu na. ²³ 'Ay mawe nu tàmán tu pinalùmágg ga urbun báka ta partiyán tada ta magsay-am tada. Maggan-gánas tada ²⁴ ta ya an-anà ku wi, ay nebiláng ku wa natay yin may linumtu kammin, ay nawagwag may nasapúlán kammin,' nán na. Ay tútu negayát tin tu aggan-gánas da.

²⁵ Ay tu manákam ma an-anà, ay uwad kitu tálun da. Ay kane mabuwà in, ay nagina na datu mag-tutukár kane umad-adanni kitu balay da. Ay díkod nam-muwán na nga magsasála da. ²⁶ Ay tútu kirrawán na tu isa kadatu asassu da se na sinaludsud kaggína nu nágan natu màwa. ²⁷ Ay nán natu asassu, 'Nagulli kammin tu wagim!' nán na. 'Ay ya ama mu, ay pinaparti na tu pinalùmágg ga urbun báka ta napalbet na kammin ya an-anà na nga sibbiyag ga áwan na nga nà-nàwaán,' nán natu asassu.

²⁸ Ay díkod nalùsaw tu manákam ma an-anà, ay maddi yin na lumnà kitu balay da. Ay tútu ummúlug tu ama na nga mawe ya manganannay kaggína. ²⁹ Ngamay nán na kitu ama na, 'Ama, nabayág gà in na magikuwa kikaw wa ummán ka asassum, ay áwan ku wa di nekurug kadaya ngámin na nebobobon mu kiyà. Ay áwan mu pikam

ma nidde kiyà oray isa ngala kadaya urbun kalding ka pagayabán ku kadaya ù-opun ku nga maggan-gánas. ³⁰ Ay kane lumtuwád ya an-anà mu wa nagragrag kiya ngámin na kuw-kuwám gapu kadaya put-púta, ay pinaparti mu tu pinalúmag ga urbun báka!' nán na.

³¹ Ay tútu summungbát tu ama na nga nán na, 'Ugu, ikaw ay akkan ka nga magalialit ki giyán ku wi. Ay ngámin daya kuw-kuwà, ay kuw-kuwa muda pe yin. ³² Ay ya wagim ma nebiláng ku ka natay yin, ay linumtu kammin, nawagwag may nakaltuwád kammin. Ay túya rabbang na nga maggan-gánas tada!' nán natu ama da," nán ne Jesus.

16

¹ Ay uwad manin pe ya kinagi ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na nga nán na, "Uwad nabánang nga laláki ya nangalà ka pangammuwan na kadatu kuw-kuwa na. Ngamay atán pipílit nga pagdaggayán natu tolay datu kuw-kuwa na. ² Ay díkod pinaayabán na se na nán kaggína, 'Atán naginà nga mepanggap kikaw. Ipatullim ngámin na lista datu nepakargù kikaw ta akkan ka ngin napiya nga pangipiyáran kadaya kuw-kuwa ku!' nán natu apu.

³ Ay tútu nán natu laláki kitu ur-uray na, 'Nágan nád ya kuwaan kun, ay

ikkatan nà in ya apù! Ay akkan kun mabaal ya magkuwa, ay mìpat tà pe ya kummádang!' nán na. ⁴ 'Ay! Ammù in ya kuwaan ku ta senu adu daya tolay ya mayát mangobung kiyà nu maikkát tà kiya pagubraán ku!' nán na. ⁵ Ay díkod tu kinuwa na, ay tinaggisa na nga kirrawán ngámin datu tolay ya nakaútáng kitu apu na. Ay nán na kitu napunna, 'Piga ya útáng mu kiya apù,' nán na. ⁶ 'Magatut láta nga denu,' nán natu nakaútáng. 'Ye idi tu lista natu útáng mu. Magtugaw ka ta ippáy mu ka limma púlu ngala!' nán natu tolay ya pangammuwan. ⁷ Ay nán na manin kitu isa, 'Ay ikaw, piga ya útáng mu,' nán na. 'Magatut ta kaban baggát,' nán natu mekaduwa. 'Ye idi tu lista natu útáng mu. Kuwaan mu wala ka walu púlu wa kaban!' nán na.

⁸ Ay díkod pinatag natu apu tu kinasírib natu pakammuwan na nga akkan na mabalin na mapiyárin. Daya tolay kídì ya kalawagán nga akkan mangurug ke Dios, ay nasírib da nga mangwa ka pamuspúsán da may daya mangurug. ⁹ Ay túya ikagi kadakayu wa usaran nu ya kinasírib nu wa magusár kiya pirà nga makikopun kadaya tolay. Ay nu áwan usár naya pirà in, ay e Dios ya mangalà kadakayu gapu kiya kinamáru nu kadaya tolay," nán ne Jesus.

10 “Ay daya mapiyár kadaya bibitti a bánag, ay mapiyár da pe kadaya dadakkal la ban-bánag. Ay daya akkan na mapiyár kadaya bibitti a bánag, ay akkan da pe ya mapiyár kadaya dadakkal la ban-bánag. 11 Ay nu akkan ka nga mapiyár kadaya kuw-kuwa kídi kalawagán, ay mapaanna lugud ya angngipatarakan ne Dios kikaw kiya kurug ga kin-abánáng! 12 Nu akkan nu ammu wa tarànan daya kuw-kuwa naya sabáli tolay, ay akkan nu wa innanamán na ipatarakan ne Dios kadakayu ya ipakin-kuwa na kadakayu nu kuwa.

13 Awan tolay ya maka-pagsirbi kiya duwa nga apu. Ata nu pàgan na ya isa, ay lùsawan na ya isa. Ay nu namáru kiya isa, ay irup-at na tu isa. Ummán pe kiyán, akkan ta mapagbulun ya amminya ta ke Dios se iya amminya ta kiya kin-abánáng,” nán ne Jesus.

14 Ay tútu paásan datu Pariseo wa nakagína kaggína, áta pirà ya pà-pàgan da. 15 Ngamay nán ne Jesus kaggída, “Dakayu daya tolay ya magpì-pimáru, ngamay ammu ne Dios daya ngámin na lam-lammat nu. Ata daya ummán kadayán na pàgan pànang daya tolay, ay lùsawan ne Dios.

16 Datu lin-lintag ga nesur-súrát natu Moses se ngámin na nesur-súrát

datu pagbàbànanan ne Dios kitun, ay ittu datun daya kur-kurugan nu panda kitu kakowad natu Juan na marammawtisár. Ngamay kadedi yin, gapu ta nebàbànan nin ya Napiya nga Dámag panggap ki angngituráy ne Dios, ay magpásipásil lin daya maminya nga meráman. 17 Ngamay oray nu mapakuna, ay akkan wayya nga áwan surbi yin datun na lin-lintag. Nalà-lapat tala á ya kadadál naya lángit se ya kalawagán may iya kippà naya oray isa kadatun na lin-lintag,” nán na.

18 “Ay ngámin daya lalláki nga mangigsán kadaya attáwa da, ay se da nga mangatáwa ka sabáli, ay bílang da ya dumaládag. Ay ummán pe ya laláki nga mangatáwa kadaya nagadiyán na babbay, ay bílang da pe ya man-aládag,” nán na.

Ya mepanggap kitu nabánáng nga laláki se Lazaro

19 Ay nán manin ne Jesus, “Uwad isa nga nabánáng nga laláki nga napiya tutu wala ya kawakawas na, ay namit peyapeyang pe daya kanakanan na. 20 Ay uwad pe ya isa nga nakal-allà nga laláki nga Lazaro ya ngágan na. Rinasarasa ngámin ya baggi na. Atán kitu lalásígán natu abut tu balay natu nabánáng, 21 ta magin-indag kitu pagibugtaán natu

bànáng kitu tebol na, ta ittu tu kanan na. Datu átu, ay umbet da nga dil-dílán datu rasa na.

²² Ay kane din matay idi ya nakal-allà, ay nippan datu anghel kitu giyán ne Abraham ka lángit. Ay kane matay pe tu nabànáng, ay netaman da. ²³ May nippan ka impiyernu. Ay atán na magrig-rígát kitúni. Ay kane maglángad, ay nasingan na de Abraham se Lazaro wa magtag-taging kitu adayyu pànaang nga giyán. ²⁴ Ay tútu kinumraw wa nán na, 'Ama Abraham, kalakkán nà agpà. Bonam mán ne Lazaro wa mangidsam kiya untù naya kurimang na ta pansam na kiya díla ta senu malnawán. Ata mapar-parrangán nà pànaang kidi ya maggatagatang nga apuy,' nán na. ²⁵ Ngamay nán ne Abraham kaggína, 'Ugu, dam-damdamman mu wa kitu kasibbiyág mu pikam, ay napowad mu ngámin daya pà-pàgan mu wa kuw-kuwa nga akkan na ummán ke Lazaro wa kù-kùlelè tu biy-biyág na. Ngamay kidi yin, ay atán kidi nga maggan-gánas. May ikaw, ay atán ka kiyán na magrig-rígát. ²⁶ Ay akkan nala tittu dayán, áta atán nagbàtán tada nga áwan nala nga mabalin na dalenan. Ay áwan makálà mawe kiyán kadaya atán kanedi, ay áwan pe makálà kadaya atán kiyán na umbet kanedi,' nán na.

²⁷ Ay tútu nán natu nabànáng, 'Ama, makim-imallà à lugud kikaw ta ibon mu agpà e Lazaro ka balay ne Ama nga ²⁸ giyán pikam datu limma nga wawwági a lalláki ta senu makagiyánan nada, ta senu akkan da pe mippan kidi giyán na kapar-parigátan,' nán na. ²⁹ May nán ne Abraham kaggína, 'Atán datu nesur-súrát natu Moses se datu pagbàbànanan ne Dios. Ginán da kuma ngala datun,' nán ne Abraham. ³⁰ Ay nán manin tu nabànáng, 'Ama Abraham, akkan umanáy datun. Ngamay nu atán nin ya lumtu kadatu natay ya umang nga mangagi kaggída, ay makappoli da kadaya bas-básul da,' nán na. ³¹ Ngamay nán manin ne Abraham kaggína, 'Ay nu akkan da nga kurugan datun na nesur-súrát natu Moses kadatu libru na se datu nesur-súrát datu pagbàbànanan ne Dios kitun, ay akkan da pe ya mangurug oray atán ya lumtu,' nán ne Abraham," nán ne Jesus.

17

Ya mepanggap kiya básul se iya angngurug

(*Mat 18:6-7, 21-22; Mar 9:42*)

¹ Ay nán ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na, "Ngámin tolay ay mapar-parò da nga magbásul, ngamay daya mangipar-parò kiya isa nga tolay kiya pakabasúlán

na, ay mangallakallà da ngala. ² Ay napì-piya ngala kiyán na tolay nu mabissinán ya bùlaw na ka abay batu, ay se yala mepisù kiya kadalmán naya bebay, may iya mangiparparò kadaya nababa nga tolay ya mangurug kiyà. ³ Ay túya masápul la magannád kayu.

Ay nu makabásul ya kabulun mu kikaw, ay al-alngán mu. Ay nu makappoli, ay pakawanam. ⁴ Oray nu mamin-pittu wa makabásul kikaw kiya isa ngalgaw, ay se nu appoliyan nada kammin, ay pakawanan mu," nán ne Jesus.

⁵ Ay tútu nán datu apostoles ke Apu Jesus, "Pabilgam ya anngurug mi," nán da. ⁶ Ay tútu, nán ne Apu Jesus kaggída, "Nu atán anngurug nu nga oray ummán kiya kabitti naya bukal mustása, ay mabalin nu wa nán kiya sicomoro wa káyu, 'Bàdútam ya arutáng mu ta imúlam kammin kiya bebay,' nán nu, ay ikurug nakayu," nán na.

Ya masápul la kuwaan naya magsirbi ke Dios

⁷ Ay nán manin ne Jesus, "Ay kas pangarígan nu atán asassu nu, karuwan nu nád panganan nu umbet ta gayát ta nagarádu onu nangipastor kadaya karneru nu?" ⁸ Akkan á, nu di nu pikam ma bonan na magsagána ka panggídám nu. Ay paduy-agán kayu pe

kaggína panda kiya kabalin nu wa mangán. Ay se nu wala nga panganan nu mabalin kayu mangán. ⁹ Ay oray nu kinuwa natu asassu nu ngámin datu nepàwa nu, ay akkan kayu wa magiyáman kaggína.

¹⁰ Ay ummán pe kadakayu, nu mabalin nu kuwaan ngámin daya nebílin kadakayu, ay nán nu kuma nga, 'Ur-úray kami yala nga asassu ta tittu ya mepàwa kadakami ya kuwaan mi,' nán nu din," nán na.

Tu nangngágas ne Jesus kadatu sangapúlu wa naglappang

¹¹ Ay kitu ammeyag ne Jesus ka Jerusalem, ay manalen kitu nagbátán Samaria se Galilea. ¹² Ay kane dumatang kitu isa nga babalay, ay uwad da nga sangapúlu wa tolay ya naglappang nga summabat kaggína, ngamay nagsisikád da ngala kitu adadayyu. ¹³ Ay nán da nga nesáraw kaggína, "Apu Jesus, kalakkán nakami!" nán da. ¹⁴ Ay kane masingan ne Jesus da, ay nán na kaggída, "Mawe kayu win na magpassingan kadaya pappádi," nán na.

Ngamay kitu kowad da pikam kitu dálen da nga mawe, ay ummawan nin datu lappang da. ¹⁵ Ay kane masingan natu isa tu baggi na nga naagásan nin, ay nagulli kammin kitu giyán ne Jesus, ay se na dinay-dáyaw we

Dios. ¹⁶ Ay se yala nga nagpalintud se nagukkab kitu àràng ne Jesus nga nagiyáman kaggína. Ay itun na tolay, ay iSamaria. ¹⁷ Ay tútu nán ne Jesus kaggína, “Di mà sangapúlu tu naagásan? Kawà nád tu giyán datu duddúma? ¹⁸ Taanna, tura áwan nagulli nga nagiyáman ke Dios nu di ikaw wala nga agtangeli!” ¹⁹ Ay se na ngala nán kaggína, “Gumnikát ka ta mawe ka ngin, ta naagásan ka ngin gapu kiya angngurug mu,” nán na kitu tolay.

Ya mepanggap kiya anggayát naya angngituráy ne Dios

(Mat 24:23-28, 37-41)

²⁰ Kitu isa ngalgaw, datu duddúma kadatu Pariseo ay nagsaludsud da ke Jesus nu nungay naya anggayát naya angngituráy ne Dios. Ay tútu summungbát te Jesus nga nán na, “Awan nu masingan na pangimaddán nu kiya ilalbet naya angngituráy ne Dios. ²¹ Ay áwan ya maka-pagkuna nga, ‘Atán kídì!’ onu, ‘Atán kannán!’ Ata atán nin kadakayu,” nán na.

²² Ay nán na manin kadatu tù-tùgúdán na nga, “Umbet ya algaw wa piyán nu wa akasingan kiya angngituráy ku wa nengágan da kitun ka An-anà Tolay, ngamay akkan nu masingan pikam. ²³ Ay kiyán na

algaw, ay atán kadaya tolay ya magkuna kadakayu ka, ‘Atán nin kídì!’ onu, ‘Atán nin kannán!’ nán da. May akkan kayu mawawe. Akkan nu kurugan ya nán da,” nán na. ²⁴ “Ata ya kàwaán naya ilalbet naya nengágan da kitun ka An-anà Tolay, ay ummán kiya kàwaán na kilát nga nu kumilát, ay magwada ya magpingipíngit. ²⁵ Ngamay masápul pikam ma nagbal-baláki ya kapar-parigátan ku se akkan dà pagan-anu daya inagkodi.

²⁶ Ay nu nágan datu kinuw-kuwa datu tolay kitu kakowad tu Noa, ay ummán pe kadatun ya kuk-kuwaan daya tolay kiya ilalbet ku wa nengágan da kitun ka An-anà Tolay. ²⁷ Ata datu tolay kitun, ay nangán se nagingum da, ay se naggaattáwa da panda kitu nelalnà natu Noa kitu abay tutu wala nga biray na. Ay kane makalnà in, ay nìsab na pe yin tu nagdallis. Ay ittu tu nangrápun kaggída.

²⁸ Ay màwa pe datu páda datu kinuw-kuwa datu tolay kitu kowad pikam natu Lot. Makak-akkán se maggiinum, ay se magalalláku se makagat-gátang, ay se makamul-múla se magbalalay datu kuk-kuwaan da. ²⁹ Ngamay kane likud tu Lot ta nagtálaw ka Sodom, ay nagudán ka apuy se asufre,* ay ittu tu nangrápun kadatu

* 17:29 17:29 Ya asufre ay ummán ka aníngat nga ngila nga masidug.

iSodom.

³⁰ Ay ummán pe kadayán daya mà-màwa nu iya algaw wa ilalbet ku wa nengágan da kitun ka An-anà Tolay. ³¹ Ay kiyán na algaw, daya atán kadaya atap daya balay da, ay akkan da wayya makolug gin na lumná a mawe mangalà kadatu kuw-kuwa da. Ay ummán pe kadaya atán kadaya pagkuw-kuwaán da, ay akkan da ngin mabalin ya mawe kadaya babalay da. ³² Ay dam-damdamman nu tu nàwa kitu atáwa natu Lot kitun. ³³ Ata ngámin daya magkikenga kiya biyág da kampela ngin nin, ay tú dayán daya mewágà. Ngamay ngámin daya akkan magkikenga kiya biyág da, ay tú dayán daya akkan na mewágà.” ³⁴ Ay nán manin ne Jesus, “Nu iyán na gabi, ay atán duwa tolai ya magallay. Málà ya isa, ay mabansi ya isa kiya idda da. ³⁵ Ay páda na pe kadaya duwa nga babay ya magirid. Málà ya isa, ay migsán ya isa,” nán na. ³⁶ “Ay páda na pe kadaya duwa nga tolai ya magkuwa kiya tálun da. Málà ya isa ay migsán ya isa,” nán na.

³⁷ Ay nagsaludsud datu tù-tùgúdán na nga nán da, “Kawà naya kàwaán dayán Apu,” nán da. Ay nán ne Jesus kaggída, “Nu kawà naya giyán innát ay ittu ya giyán daya karabúngan,+” nán ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na.

† 17:37 17:37 Ya piyán na nga kagiyan nedi, ay nu kawà na ya giyán daya tolai ya maukum ay ittu ya kàwaán na.

18

Nán ne Jesus nga magkarárag peyang datu tolai

¹ Ay nagpangárig manin ne Jesus kadatu tolai na ta tùgúdán nada nga magkarárag peyang nga akkan da din na madusmaya. ² Ay nán na kaggída, “Uwad guwes kiya isa nga ili nga áwan na nga pà-pàgan kadaya páda na nga tolai, ay se akkan pe mansing ke Dios. ³ Ay uwad pe isa nga búkud da babay kitúni nga ili nga um-umbet peyang kitu giyán na nga makimimallà a makiseng kaggína nga nán na, ‘Sengán nà agpà kiya kalintaggán ku kiya kakásù,’ nán na.

⁴ Ay nabayág nga akkan tinang-tangyaw natu guwes tu babay. Ngamay kane kuwa, ay naglam-lammat ta nán na, ‘Oray akkan ku ikansing nge Dios se áwan ku wa pà-pàgan kadaya tolai,’ ⁵ ay gapu ta rikurikud nà ya búkud kidi, ay sengán ku wala ngin kiya kalintaggán na, ta senu akkan nà ulawan kiya ilalbet na peyang nga mangrikud kiya,’ nán na.”

⁶ Ay netúluy ne Apu Jesus nga nán na, “Lam-lamtan nu kod ya kinuwa nedi ya nadakè a guwes. ⁷ Ay e Dios, ay akkan wayya di sumeng kadaya tolai ya akkan molaw wa makiseng kaggína, ki inalgaw se

ginnabi. Akkan na wayya nga ipadaddán ya sumeng kaggída. ⁸ Ipakammù kadakayu nga e Dios, ay karuwan na ya sumeng kadaya tolay na. Ay piyán ku nu atán ya dangan ku wa kurug ga mangurug kiyà kidi kalawagán nu umbet tà kammin,” nán ne Jesus.

Ya giddiyát datu karárag natu Pariseo se itu karárag natu magpab-pabáyad ka buis

⁹ Ay nagpangárig manin ne Jesus kadatu tolay ya pagtalga da daya màwa da kampela ngin nin, se manguna nga áwan da sab-sábag, se mamáas da pe kadaya duddúma nga kasittolay da. Ay nán ne Jesus kaggída, ¹⁰ “Uwad duwa nga tolay ya nawe kiya templo nga magkarárag. Tu isa ay Pariseo, ay tu isa ay magpab-pabáyad ka buis. ¹¹ Ay nagsíkád da nagasissa tu Pariseo, ay se na nán kane magkarárag gin, ‘Magiyáman nà kikaw Dios, ta akkan nà ummán kadaya duddúma tolay ya maragtákaw se nadakè kukuwaan se marangngultit se marannaládag. Akkan nà pe ummán kiya magpab-pabáyad ka buis kiyán. ¹² Ay duwa ngalgaw ya agngílin ku wa mangán kiya tangaliguwán. Ay idde ku pe kikaw ya pagkapúlu naya ngámin màluwán ku,’ nán nà.

¹³ Ngamay itu magpab-pabáyad ka buis, ay nagsíkád pe kitu adayyu. Ay maddi nga maglángad ka lángit. Ngamay binitubitug na pikam tu gútù na nga na nán kitu karárag na, ‘O Dios, kalakkán nà ta maragbásul là!’ nán na.”

¹⁴ Ay nán ne Jesus, “Ikagi kadakayu nga idi ya tolay, ay nawe ka balay da nga napakawan nin kadaya basbásul na, ngamay itu Pariseo ay akkan. Ata ngámin daya magpang-pangátu, ay marurud da ta mebaba da. Ay daya napakumbaba, ay tú dayán daya mesulalit ta mepangátu,” nán ne Jesus.

Tu nangngikarárag ne Jesus kadatu annánà
(*Mat 19:13-15; Mar 10:13-16*)

¹⁵ Ay uwad da nga tolay ya nagilbet kadatu bibitti a annánà da ta pìmán dada nga pekarárag ke Jesus. Ngamay kinalúsaw datu tù-tùgúdán na datu tolay kane masingan da datu kuwaan da. ¹⁶ May kirrawán ne Jesus datu tolay se na nán, “Palubúsán nu wala daya bibitti a annánà nga umbet kiyà. Akkan nuda paddiyan áta ummán kadedi ya annánà daya iturayán ne Dios kiya pangiturayán na. ¹⁷ Ay kagiyán ku kadakayu ya kurug, nga akkan málà kiya pangiturayán ne Dios oray iinna nu akkan na peturayán ke Dios nga ummán kiya agpeturáy dedi ya annánà,” nán na.

Tu nabànáng nga bag-bagu

(*Mat 19:16-30; Mar 10:17-31*)

¹⁸ Ay uwad pe ya ap-apu datu Judyu tu nagsaludsud ke Jesus nga nán na, "Namáru nga Misturu! Nágan na ya masápul la kuwaan ku ta senu mabiyág gà pe ka áwan panda," nán na. ¹⁹ Ay nán ne Jesus kaggína, "Tura nà ipangágan ka namáru, ay áwan mà ya namáru nu di e Dios sala! ²⁰ Ay nu panggap kiya piyám nga ammuwán ay ammu mà datu bil-bílin ne Dios! Nán na nga, 'Akkan ka manaládag, akkan ka nga pumatay!' 'Akkan ka nga magtákaw,' ay se nán na pe nga, 'Akkan ka magbusid! Ipatag mu daya amám se inám!' nán na," nán ne Jesus.

²¹ Ay summungbát tu laláki nga nán na, "Nanggayát kitu kabiti ku kam, ay kur-kurugan ku ngámin dayán," nán na. ²² Ay kane magina ne Jesus idi, ay nán na kitu laláki, "Atán pikam ma isa nga masápul la kuwaan mu," nán na. "Ilákum daya ngámin na kuw-kuwám, ay se mu la idde ya paglakúwám kadaya napubri. Ay díkod atán ka lángit tin ya bànáng mu. Ay se ka la nga kumíwid kiyà," nán na.

²³ Ay kane magina natu laláki idi, ay naglamma ngala, áta nabànáng pánang. ²⁴ Ay sinisinnan ne

Jesus tu laláki ay se na nán, "Nganna ya inagsulit daya babànáng nga tolay nga meráman kiya pangiturayán ne Dios. ²⁵ Kurug gala nga nalà-lapat tala ya kámel la lumbut kiya abbut naya dágum ngamay iya keráman daya nabànáng kiya pangiturayán ne Dios!" nán na.

²⁶ Ay datu nakagina, ay nán da kaggína, "Iinda lugud daya malà kiya pangiturayán ne Dios?" nán da. ²⁷ Ay summungbát te Jesus nga nán na, "Akkan màwa naya tolay yala idi, may áwan na di màwa ne Dios," nán na.

²⁸ Ay tútu nán pe ne Pedro, "Ay mapaanna kami! Nigsán mi daya babalay mi gapu kiya ikikkíwid mi kikaw," nán na. ²⁹ Ay tútu nán ne Jesus kaggída, "Kurug ya kagiyán ku kadakayu nga oray iinna nga tolay ya mamánaw kiya balay na, se kiya atáwa na, oray pe daya wawwági na onu mannákam na onu annánà na gapu kiya angngituráy ne Dios, ³⁰ ay ab-abay ya midde kaggína oray kidi ya al-algaw. Ay kiya kamuddiyánan na algaw, ay mabiyág pe ka áwan panda," nán na.

Tu nangngagi ne Jesus ka-datu kapà-pàyanán na ka Jerusalem

(*Mat 20:17-19; Mar 10:32-34*)

³¹ Ay se la kirrawán ne Jesus datu sangapúlu se duwa nga tù-tùgúdán na se na nán kaggída, “Tú idi ya kagiyan ku kadakayu. Mawe tada ka Jerusalem kídi. Ay kitúni, ay màwa kurug kiyà ngámin datu nesur-súrát ta kinag-kagi datu pagbàbànanan ne Dios kitun mepanggap kiya nengágan da kitun ka Ananà Tolay. ³² Ata iáwat dà kadaya tolai ya akkan Judyu. Ag-agbán dà, se iappat dà, ay se lut-lutában dà pe. ³³ Ay sap-saplit dà, ay se dà patayan, ngamay kiya mekalu wa algaw, ay lumtu wà kammin,” nán na.

³⁴ Ngamay áwan da ngala nga maawátan mepanggap kadatu kinag-kagi na kaggída. Nalingad kaggída tu sarut datu kag-kagiyan na. Ay díkod akkan da naawátan tu kinag-kagi na.

Tu nammakasingan ne Jesus kitu kúláp

(*Mat 20:29-34; Mar 10:46-52*)

³⁵ Ay kitu adanni de Jesus ka Jerico win, ay uwad kúláp pa laláki nga magtutúgaw kitu bíkat kalsáda nga makakádang. ³⁶ Ay kane màmud na datu adu wa tolai ya maglilíwán, ay nepamutù na nu nágan tu mà-màwa. ³⁷ “Lumíwán ne Jesus nga iNazaret,” nán da kaggína. ³⁸ Ay tútu nesáraw na ka naggat ya, “Jesus nga gaka natu David! Kalakkán nà agpà!” nán na ³⁹ May kinalúsaw datu tolai

ya adanni kaggína nga nán da, “Náwa ka mà!” nán da. Ngamay kinggat na kam-mala tu nagkuna na nga, “Gaka natu David, kalakkán na agpà!” nán na.

⁴⁰ Ay tútu nagsínang nge Jesus, ay se na nepilbet tu kúláp pa laláki kitu giyán na. Ay kane umadanni, ay nepamutù ne Jesus kaggína nga nán na, ⁴¹ “Nágan naya piyám ma kuwaan ku kikaw?” nán na. Ay summungbát tu kúláp pa nán na, “Apu, pakasinnan nà mán kammin,” nán na. ⁴² Ay díkod nán ne Jesus kaggína, “Makasingan ka kurug gin gapu kiya anggurug mu,” nán na. ⁴³ Ay díkod nàtatán nala nga nakasingan nin. Ay se la kummíwid ke Jesus nga day-dayáwan na nge Dios. Ay kane masingan datu tolai tu nàwa, ay dinay-dáyaw da pe ye Dios.

19

Tu nekikappiya ne Zakeo ke Dios

¹ Ay lumíwán ne Jesus ka Jerico nga mameyag ka Jerusalem. ² Ay uwad nabánang kitúni nga nengágan ka Zakeo, nga apapu datu magpab-pabayad ka buis. ³ Ay piyán na nga sinnan ne Jesus may akkan na masingan ta nalipdán kadatu adu wa tolai, áta ababbà. ⁴ Ay díkod tu kinuwa na, ay nanagtág ga lummáláp kadatu adu wa

tolay se nawe umunè kitu isa nga káyu wa sicomoro ta senu masingan na, áta kitúni tu liwánan na.

⁵ Ay kane mesídung nge Jesus, ay linángad na nge Zakeo se na nán kaggína, “Zakeo, magkaru ka nga umúlug ta masápul la ka balay mu ya kapannán ku kídi nga algaw,” nán na. ⁶ Ay tútu nagkaru tu Zakeo nga umúlug, ay nagganggam ma nanangaíli ke Jesus. ⁷ Ay ngámin datu tolay ya nakasingan ke Jesus nga kummíwid ke Zakeo, ay nán da nga nagur-urímam, “Sinnan nu kod! Tura mawe ya tolay kitúni ya pasangaíli kiya maragbásul!” nán da.

⁸ Ay nán tu Zakeo ke Apu Jesus, “Kídi yin Apu, ay ummán kídi ya kuwaan ku. Iddè ya gadduwa naya kuwkuwà kadaya napubri, ay ummán pe nu atán ya kinultit ku ka panda ngala, ay mamimpát ya kaadu naya pagbáyad ku kadatu nangultítan ku,” nán na. ⁹ Ay tútu nán ne Jesus ke Zakeo, “Kídi yin ay nakikap-piya kayu win na tangabalay ke Dios, áta gaka naka pe tu Abraham. ¹⁰ Ata iyà a nengágan da kitun ka Ananà Tolay, ay inumbet tà a magsápul se mangalà kadaya tolay ya árig newágà.”

Ya pangárig ne Jesus mepanggap kadatu asassu wa niddán natu nangátu wa tolay ka pirà

(Mat 25:14-30)

¹¹ Ay kaggída nga maggigína kadatu kag-kagiyan ne Jesus, ay nagpangárig manin. Ata adanni yin ka Jerusalem, ay dálin da nu ittu tunin tu angngituráy ne Dios ka Jerusalem. ¹² Ay díkod nán na kaggída nga nagpangárig, “Uwad isa nga nangátu wa tolay ya nawe pikam ka adayyu wa íli, ta mawe na gurarán ya kinaári na, ay se yala nga magulli kammin. ¹³ Ay kitu akkan na pikam ma ipappan, ay kirrawán na datu sangapúlu wa asassu na, ay se nada niddán ka agmamatatut ta pirà a inigúsiyu da kitu ligge na. ¹⁴ Ngamay datu keliyán na, ay lúsawan da nga magári kaggída, ay tútu nangibon da kadatu tolay ya mawe kitu kapannán natu nangátu wa tolalay nga mangagi nga maddi da nga aggína ya mangituráy kaggída.

¹⁵ Ay kane mabalin na nga magurarán tu kinaári na, ay nagulli yin. Ay se na pinàrawán datu asassu na nga niddán na ka pirà, ta senu mammuwán na nu piga tu ganansiya da kadatu nidde na. ¹⁶ Ay nunna tu isa nga inumbet, ay nán na kitu apu na, ‘Apu, tu an-anà natu magatut ta písus nga niddem kiyà ay sangaríbu,’ nán na. ¹⁷ ‘Pàgan ku ya kinuwám! Mapiyár ka nga asassu. Ay gapu ta mabalin ka nga piyáran kadaya bitti a bánag, ay pangiturayan

taka ka sangapúlu wa íli,' nán natu ári.

18 Ay inumbet pe tu mekàduwa nga asassu se na nán kitu apu na, 'Limma gatut kam tu an-anà natu magatut ta niddem kiyà,' nán na. 19 Ay tútu nán natu ári kaggína, 'Pangiturayan taka ka limma nga íli,' nán na.

20 Ay inumbet pe yin tu isa nga asassu, ay nán na pe, 'Apu, ye kam idi tu pirà mu. Binugubugut ku ka panyu se yà ala nga nesir-sirù 21 ta mansing ngà kikaw ta narungat ka. Ay takkilan mu ya akkan mu wa kuw-kuwa, ay se burásan mu ya akkan mu wa múla!' nán na kitu apu na. 22 Ay tútu nán natu ári kaggína, 'Daya kinagkagim daya mangipakammu nga nagbásul ka! Nadakè ka nga asassu! Ta ammun ma narungat tà se takkilan ku daya akkan ku wa kuw-kuwa se tagaburabúrás sà kiya oray akkan ku wa múla, 23 ay tura mu lugud da di nebangku ya pirà ku ta senu kiya angngipatullim kiyà, ay atán ya málà ku wa an-anà na!' nán natu ári. 24 Ay se na la nán kadatu magsisíkad kitúni, 'Alà nu tu pirà kaggína ta idde nu kitu asassu wa nakaganansiya ka sangaribu,' nán na. 25 Ngamay nán da kaggína, 'Apu, atán mà sangaribu na ngin!' nán da. 26 Ay tútu nán natu ári kaggída,

'Ikagì kadakayu ya kurug. Daya tolay ya adu ya atán kaggída, ay tú dayán daya middán ka ad-adu. Ngamay daya tolay ya bitti ya atán kaggída, ay màpoli kammin oray ya bitti a atán kaggída. 27 Ay kidi yin, ay ilbet nu ngámin datu tolay ya kumagúra kiyà, datu mangalúsaw kiyà nga magbalin ka ári da, ta patayan nuda ngámin kidi àráng ku,' nán natu ári," nán ne Jesus.

28 Ay kane mabalin ne Jesus kagiyan datun kaggída, ay naginunna nga nawe ka Jerusalem.

Tu nagday-dáyaw datu tolay ke Jesus kane mawe ka Jerusalem

(*Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Jn 12:12-19*)

29 Ay kane atán da ngin kitu bantay ya nengágan da ka Olivo nga adanni ka Bepage se Betania, ay nepàrob na datu duwa kadatu tütügúdán na, 30 nga nán na kaggída, "Mawe kayu kiya sumarunu nga íli. Ay nu dumatang kayu, ay masingan nu ya nesisílu wa urbun asnu* nga áwan pikam ma nagtakay kaggína. Ubbadán nu se nu ilbet kidi," nán na. 31 "Ay nu atán ya magsaludsud nga nán na, "Tura nu ubbadán yán?" nu nán na, ay nán nu kaggína nga, 'Masápul ne Apu,' nán nu," nán ne Jesus.

* **19:30** 19:30 Ya asnu ay isa nga ulolag nga ummán ka kabalyu ya singan na may bittè.

³² Ay díkod nawe da, ay nasuwà da kurug tu ummán kitu kinagi na kaggída. ³³ Ay kane ubbadán da kurug tu urbun asnu, ay nán kurug natu makin-kuwa kaggída, “Taanna tura nu ubbadán yán?” nán na. ³⁴ “Masápul ne Apu,” nán da.

³⁵ Ay se da nilbet tu urbun na asnu kitu giyán ne Jesus. Ay se da nesàláp datu bádu da kitu addag natu asnu, ay se da netakay ye Jesus. ³⁶ Ay kitu angngidal-dalen natu asnu ke Jesus, ay nesàlapán datu tolay datu bádu da kitu kalsáda.

³⁷ Ay kitu kowad da kitu dad-dagután na maggayát ka bantay Olivo, ay ginayatán datu adu wa tolay na tu magpatag se magday-dáyaw ke Dios gapu kadatu nas-asingan da nga kinuw-kuwa ne Jesus. Ay nán da ka naggat, ³⁸ “Tag-tagasinnán ne Apu din ya Nebon na nga Ari! Aggína ya mangi-pakammu nga mekappiya tada ngin kaggína. Aggína ya maday-dáyaw nga kangatuwán nga Dios!” nán da.

³⁹ Ay datu duddúma nga Pariseo wa nelibulibug kadatu adu wa tolay, ay nán da ke Jesus, “Misturu, ik-agim mán kadaya tolay mu wa maginggap da,” nán da. ⁴⁰ Ay tútu nán ne Jesus kaggída, “Ay nu maginggap da, ay daya batu win ya makasáraw,” nán ne Jesus.

Sinangítán ne Jesus datu iJerusalem

⁴¹ Ay kane adanni yin ne Jesus ka íli Jerusalem, kane malágib na, ay sinangítán nada ⁴² nga nán na, “Dakayu wa iJerusalem! Ammu nu kuma ngala nu iinna ya mabalin na mangikappiya kadakayu ke Dios, ngamay akkan nu malas-lásin nin. ⁴³ Umbet ya algaw wa ilalbet daya kalinga nu wa manglimut kadakayu. Mangwa da ka aglingdán da kiya lebut nu, ay túya mapúkù kayu kiya magpíngipíngit. ⁴⁴ Ay se dakayu wala nga rapúnan se daya annánà nu, ay dadàlan da pe ya íli nu. Ay áwan nala nga duwa nga batu wa maglànù a di mepúkay kiya darupírip pa abut naya íli nu. Mâwa idi kadakayu ta akkan nu wa inammu tu oras nga inagpakammu ne Dios kadakayu,” nán na.

Tu nammatalaw ne Jesus kadatu maglà-láku kitu Templo

(Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Jn 2:13-22)

⁴⁵ Ay kane lumnà e Jesus kitu Templo, ay pinatalaw na ngámin datu maglà-láku kitu unag ⁴⁶ nga nán na kaggída, “Ya nesúrát nga Bàbànan ne Dios ay, ‘Ya balay ku ay balay nga agkararágan,’ nán na. Ngamay tura nu mán kammin pinagbalin ka balay daya maragtákaw!” nán na.

⁴⁷ Inalgaw we Jesus nga magtù-tùgud kitu Templo. Ay datu ap-apu datu pappádi

se datu maragtùgud ki lintag se datu pangmanàman datu Judyu, ay magsap-sápul da ka pamàyanán da nga mamatay kaggína. ⁴⁸ Ngamay áwan da nga ammu wa pamàyanán kaggína, ta ngámin datu tolay ay kurugan da tutu wala datu kag-kagiyan na.

20

Tu nagpamutù datu agturáy ki Templo nu wà naggayatán naya turáy ne Jesus
(*Mat 21:23-27; Mar 11:27-33*)

¹ Ay kitu isa ngalgaw wa kowad ne Jesus kitu templo nga magtùgud kadatu adu wa tolay se mangibàbànan kiya Napiya nga Dámag, ay inumbet datu ap-apu datu pappádi se datu maragtùgud ki lintag datu Judyu. Ay uwad pe datu pangmanàman da. ² Ay nán da kaggína, “Ikagim mán kadakami nu wà naggayatán naya turáy mu wa mangwa kadedi. Ay kagiyam kadakami pe nu iinna ya nangidde kikaw kiyán na turáy mu,” nán da. ³ Ay sinungbátan nada nga nán na, “Magsaludsud dà pikam kadakayu. Wà lugud naggayatán natu turáy natu Juan na marammawtisár, ⁴ naggayat ke Dios onu kadaya tolay?” nán na.

⁵ Ay díkod ittu tu naggaamómán da, ay nán da kitu isaisa kaggída, “Nu nán tada nga gayát ke Dios, ay

nán na nga, ‘Taanna lugud, tura nu akkan kinurug tu Juan,’ nán na. ⁶ Ay nu nán tada nga gayát ka tolay, ay tutoán ditta daya ngámin tolay kidi, áta kurugan da nga isa nga pagbàbànanan ne Dios tu Juan,” nán da. ⁷ Ay díkod nán da kaggína, “Akkan mi ammu ya naggayatán na,” nán da. ⁸ Ay tútu nán pe ne Jesus kaggída, “Ay akkan ku pe lugud ikagi nu kawà naya naggayatán naya turáy ku wa mangwa kadedi,” nán na.

Tu pangárig ne Jesus mepanggap kadatu nadaké a makital-tálun

(*Mat 21:33-46; Mar 12:1-12*)

⁹ Ay díkod nebàbànan ne Jesus idi nga pangárig kadatu tolay nga nán na, “Uwad isa nga tolay nga nagmul-múla ka úbás kiya lusà na se na nepatarakan kadatu magtal-tálun se yala nawe magbayabayág ka sabáli nga ili. ¹⁰ Ay kane pinagbubúrás sin, ay nepàrob na tu isa nga asassu na kadatu magtagtagasingan nga mangalà kitu kípát na kitu naápit da kadatu mul-múla na. Ngamay sinap-saplit mán kammin datu magtal-tálun tu asassu wa nebon na se da pinatálaw wa áwan niddeidde kaggína. ¹¹ Ay díkod nangipàrob manin ka sabáli nga asassu na, ngamay ittu pe tu kinuwa da kaggína. Sinap-saplit da pe, se da la nga neappaappat, se

da la nga pinapan na áwan niddeidde kaggína. ¹² Nebon na manin tu mekalu wa asassu na ngamay tinaltalíngu da se da pinatálaw.

¹³ Ay díkod nán natu tolay, 'Nágan nád naya kuwaan ku?' nán na. 'Ibon ku ya pà-pàgan ku wa an-anà ku wa laláki kampela ngin. Get nu ikaliyaw da,' nán na. Ay tútu nebon na tu an-anà na. ¹⁴ Ngamay kane masingan datu magtag-tagasingan tu an-anà natu tolay, ay nán da kitu isaisa kaggída, 'Ye yanin tu an-anà natu tolay nga mangtáwid kídi ya lusà na. Patayan tada ta senu dátada ya mangtáwid kídi ya lusà,' nán da. ¹⁵ Ay díkod nippan da kitu lasi natu kaubásan se da pinatay," nán ne Jesus.

Ay se na la nán kaggída, "Nu umbet tu makin-kuwa kitu kaubásan, ay nágan na lugud ya kuwaan na, ¹⁶ nu di na nga patayan datu nangipataránán na kadatu mulmúla na se itu lusà na. Ay ipatarakan na pe yin datu mulmúla na ka sabáli tolay," nán ne Jesus. Ay kane magina datu tolay tu kinagi na, ay nán da, "Akkan na ipalúbus ne Dios nga màwa yán!" nán da.

¹⁷ Ay tútu binutgán ne Jesus da nga nán na, "Ay nágan na lugud ya sarut naya nesúrat ta bàbànan ne Dios nga nán na,

'Tu batu wa lùsawan daya maragbalay, ay ittu ya nesulalit ta kaligdaán

na paniínán kiya súli naya balay.'

¹⁸ Ay oray nu iinna ya maketàdul kiyán na batu, ay mariturítu ya tuláng na. Ay daya pagdittagán na nu ittu ya metánág, ay matumatumà," nán na.

Tu nangngipamutù da ke Jesus mepanggap kiya agbáyad ka buis

(*Mat 22:15-22; Mar 12:13-17*)

¹⁹ Ay kane magina datu maragtùgud ki lintag se datu ap-apu datu pappádi tu pangárig na, ay kalùsawan da pànanang nge Jesus gapu ta naawátan da nga aggída tu kepapannán datu kagkagiyán na. Ay tútu piyán da nga tiliwan kitun na oras. May akkan da nga màwa ta umamà da kadatu tolay. ²⁰ Ay ittu win tu agsisim da kaggína. Ay díkod nangibon da ka tolay ya magsisim kaggína nga magpikurug kaggína, ta senu mabalin na ya makiam-amomán kaggína ka pagsiimán da ka sábag na kadatu kagkagiyán na, ta senu atán ya pangidarumán da kaggína kitu gobernador.

²¹ Ay tútu nagsaludsud da kaggína, "Misturu, ammu mi nga kustu ngámin daya kag-kagiyam se daya itù-tùgud mu. Ay akkan mu pe pagdudúmán daya tolay oray nágan naya kasasáad na. Tittu daya piyán ne Dios nga kuk-kuwaan tada nga tolay daya itù-tùgud mu

kadakami. ²² Umannúgut kiya lintag tada nád nu magbáyad kami ka buis mi ke Ari Cesar ka Roma, onu akkan,” nán da.

²³ Ngamay nammuwan ne Jesus tu agsisim da kaggína, ay tútu nán na kaggída. ²⁴ “Iddán dà mán ka pinaláta nga pirà,” nán na. Ay tútu niddán da. “Iinna ya makin-murang se makin-ngágan kiya atán kídi ta?” nán na. Ay summungbát da nga nán da, “Cesar nga ári ka Roma!” nán da. ²⁵ Ay tútu nán ne Jesus kaggída, “Ay idde nu lugud ke Cesar ya pagrabngán na, ay idde nu ke Dios pe daya pagrabngán na kampela ngin nin,” nán na.

²⁶ Ay akkan da natiliw kadatu kinag-kagi na kitu àráng datu tolay. Ay díkod akkan da nga nakoni yin ta nasdaáwan da kitu sungbát na.

Tu saludsud datu tolay ya akkan mangurug nga lumtu daya natay

(*Mat 22:23-33; Mar 12:18-27*)

²⁷ Ay uwad da nga Saduceo wa inumbet kitu giyán ne Jesus. Aggída datu magkuna nga akkan lumtu ya tolay nga natay yin. ²⁸ Ay nagsaludsud da kaggína nga nán da, “Misturu, atán nesúrat natu Moses nga nu matay ya isa nga laláki, ay se áwan na nga pútut, ay atawán natu wagi na tu ípág na sen makapagan-anà da. Ay daya annánà da, ay

mebiláng da ka annánà natu natay. ²⁹ Ay uwad da kitun na pittu wa magwawági nga pabeg lalláki. Nangatáwa tu manákam may natay nga áwan an-anà. ³⁰ Ay díkod inatawán natu mekáduwa kadatu magwawági tu ípág da. ³¹ Ay se la manin tu mekálu. Sangapáda ngala tu nàwaán da ngámin na pittu nga natay da ngámin na áwan an-anà. ³² Ay kane mabà-bayág gala ngin ay natay pe yin tu babay. ³³ Ay díkod kiya ilaltu daya natay, iinna kaggída ya makin-atáwa kitu babay, ay inatawán da mà ngámin na magwawági,” nán da.

³⁴ Ay sinungbátan ne Jesus da nga nán na, “Daya lalláki se daya babbay kídi kalawagán ay maggaattáwa da, ³⁵⁻³⁶ ngamay daya lalláki se babbay ya magkakátay nga ibiláng ne Dios kadaya paltuwan na nga alá na ka lángit, ay áwan da ngin na angngatáwa. Ata mepáda da ngin kadaya anghel ne Dios nga akkan mataatay. Annánà ne Dios da áta pinaltu nada ngin,” nán na.

³⁷ Ay nán manin ne Jesus kaggída, “Taanna, tura kayu akkan mangurug ga lumtu kammin daya natay! Ay nepakammu mà natu Moses kitu libru wa nesúrat na. Tu inagkuna na kitu libru na nga nagpassingan ne Dios kaggína kitu maggatagatang nga kaykayu, ay e Apu nga Dios de Abraham se Isaac se Dios pe ne Jacob tu nán na

kitun. ³⁸ Ay ya sarut natun, ay oray nu natay ya baggi de Abraham, ay akkan da natay ki biyáng ne Dios. Ata e Dios ay akkan Dios daya natay, nu di aggína ya Dios daya sibbiyág. Ay díkod kiya biyáng ne Dios, ay sibbiyág ngámin tolay," nán na.

³⁹ Ay nán datu duddúma nga maragtùgud ki lintag nga, "Napiya ya sungbát mu misturu!" nán da ngala ngin. ⁴⁰ Ata akkan da meturad din ya magsalud-sud kaggína.

Ya saludsud mepanggap kiya Cristo

(*Mat 22:41-46; Mar 12:35-37*)

⁴¹ Ay nán manin ne Jesus kaggída, "Taanna, tura da kagiyan nga ya Cristo, ay pútupútut natu Ari David!*

⁴² Ay tu David ya nanguna kiya libru na nga Salmo ka, 'Nán ne Apu kiya Apu ku, Magtugaw ka ki pane diwanán ku† ⁴³ panda kiya ammasúkù ka-daya kalínga mu,'

nán na. ⁴⁴ Nengagánan natu David ka Apu, ay ma-paanna lugud ya inagbalin naya Cristo ka gaka natu David," nán na.

Tu naggallang ne Jesus kadatu magtù-tùgud ki lintag

(*Mat 23:1-36; Mar 12:38-40*)

⁴⁵ Ay nán ne Jesus kadatu tolay na nga nepagina

na kadatu adu wa tolay, ⁴⁶ "Taronan nu daya maragtùgud ki lintag nga magdàdàdà a sibbabádu kadaya bádu da nga adaddu. Ay ya piyán dayán, ay rispitaran da tolay da kiya pagad-aduwán. Ay pà-pàgan da pe ya magtugaw kadaya agtugawán daya nangátu wa tolay kiya sin-agoga se kadaya pagsasay-ammán. ⁴⁷ Ay ya gangay da pe, ay magpi-pikararang da ka adaddu. Ngamay tak-takkilan da daya kuw-kuwa daya bubbúkud da babbay. Ay nadammat tutu wala ya kapanísán daya ummán kadayán na tolay," nán ne Jesus kadatu tolay na.

21

Tu nammatag ne Jesus kitu uperta natu búkud da babay

(*Mat 12:41-44*)

¹ Ay kitu kowad de Jesus kitu templo, ay nasin-gan na datu nabànáng nga tolay ya mangippáy kadatu uperta da kitu kiláwag ka uperta. ² Ay uwad nasin-gan na pe nga napubri nga búkud da babay nga nangip-isù ka duwa nga sintábu.

³ Ay nán ne Jesus, "Ikagi kadakayu wa bíláng ad-adu tu nidde natu napubri ya búkud may tu nidde ngámin datu duddúma. ⁴ Ata datu duddúma, ay nangidde da kadatu surù ala datu bànáng

* **20:41** 20:41 Onu "an-anà ne David" diwanán ay nadáyaw se naturáy.

† **20:42** 20:42 Ya magtugaw ki pane

da. Ngamay aggína, ay oray nganna ya kinapubri na, ay nidde na ngámin oray tittu wa pagbiyág na kuma,” nán na kadatu tolay na.

Tu nangngagi ne Jesus kiya kapal-pallà daya iJerusalem se ya kadadál naya ili da

(*Mat 24:1-14; Mar 13:1-13*)

⁵ Ay datu duddúma nga tolay na, ay pàgan da tutu wala tu kinapiya natu templo. Ata napiya tutu wala datu dadakkal la batu wa dingding na se datu nap-atag pànanang nga ar-arkus na nga niddánán datu tolay. Ngamay kane magina ne Jesus tu bàbànan da pang-gap kitu templo, ay nán na kaggída, ⁶ “Umbet ya algaw wa ngámin daya masasingan nu kidi, ay marba da. Awan nala ya mabansi nga maglanù kadedi ya batu nga di mepúkay.”

⁷ Ay díkod nán datu tütügúdan na kaggína, “Misturu, nungay naya kàwa ngámin datun na kagiyam, ay se nágan daya màwa nga pakemaddán ta kiya tagay ya kàwa dayanin,” nán da.

⁸ Ay tútu nán ne Jesus kaggída, “Magtaron kayu! Akkan kayu nga paalalilaw! Ata adu daya tolay ya umbet nga magkuna nga, ‘Iyà ya Cristo!’ nán da. Ay dayán na tolay, ay nán da pe ya, ‘Tagay yin ya oras nga ipappanda naya kalawagán,’ nán da.

May akkan nuda nga kurkurugan,” nán na. ⁹ “Akkan kayu wa magansing nu magina nu daya gubagubát se daya agkakagúra daya agturáy se daya iturayán da. Ta masápul la màwa pikam ngámin dayán na munna, may akkan nu nán na ittu yanin ya ipappanda naya kalawagán,” nán ne Jesus.

¹⁰ Ay se na la manin nán, “Maggugubát daya il-ileli. ¹¹ Ay nakírad mangyagyag ka naggat se molát pe ya duddúma nga il-ili se magtatakit da pe. Ay atán masingan nu pe nga nakas-kasdáaw wa nakapapanansing ka lángit.

¹² Ngamay kiya akkan pikam kàwa dedi, ay tiliwan dakayu pikam daya tolay se dakayu parigátan. Ay ippan dakayu kadaya sinagoga nga mabus-bustigár, ay se dakayu wa ibálud. Ay ippan dakayu pe kiya àráng daya à-ári se daya gubernador gapu kiyà. ¹³ Ay ittu yanin ya waya nu wa mangipakammu kaggída kiya mepanggap kiyà. ¹⁴ Ay díkod kappiyánan nu wala daya ur-uray nu nga akkan nu wa punnán na lam-lamtan nu nágan daya isung-sungbát nu. ¹⁵ Oray ta iyà ya mangidde ka sírib nu se mangipabàbànan kadakayu kadaya ikagi nu kaggída. Ay áwan maka-sungbát kadaya kumalínga kadakayu. ¹⁶ Ipatiliw dakayu daya pan-pane nu,

ay oray pe daya maganà kadakayu se daya wawwági nu se daya ù-opun nu pe. Ay patayan da pikam daya duddúma kadakayu. ¹⁷ Ay kalúsawan dakayu kurug ngámin daya tolay gapu kiya angngurug nu kiyà.

¹⁸⁻¹⁹ Ngamay áwan tutu wala ya màwa kadakayu. Ay nu magánus kayu, ay middán kayu kurug pe ka biyág ga áwan panda.”

Ya kapar-parigátan daya iJerusalem

(*Mat 24:15-21; Mar 13:14-19*)

²⁰ “Ay nu masingan nu win na limútan daya magadu-adu wa suldádu ya Jerusalem, ay ittu ya pakelasínán nu win na tagay yin ya kadadál na. ²¹ Ay díkod daya atán ka Judea, ay magkakáwe da kadatu ban-bantay. Ay datu atán ka íli Jerusalem, ay magtálaw da. Ngamay datu áwan kitu íli, ay akkan da nga mawe yin kitu íli. ²² Ta ittu yanin na algaw ya ammánis ne Dios kadaya kumag-kagúra kaggína. Ay díkod màwa nga kurug gin datu nesur-súrát datu pagbàbànanan ne Dios kitun panggap kidi. ²³ Ay kal-allà daya babbay ya sibbubùsit se ngámin daya atán tagibi kiyán na algaw. Ata ittu win ya kàwa naya nakapap-panansing nga rígát kidi ya kalawagán, ta ittu ya ammánis ne Dios kadakayu wa Judyu. ²⁴ Ay adu kaggida ya patayan

daya kalínga da. Ay daya duddúma nga magbiyág, ay mebálud da ay se matal-taliwágà da kadaya il-íli kidi kalawagán. Ay daya akkan Judyu, ay umbet da nga magturáy ka íli Jerusalem panda kiya panda naya angngituráy daya akkan Judyu kadakayu.”

Ya ilalbet naya nengágan da kitun ka An-anà Tolay

(*Mat 24:29-35; Mar 13:24-31*)

²⁵ “Ay se yala atán ya pake-maddán kiya mata se kiya búlán se kadaya bittuwan. Ay se ngámin tolay ay magansing se mariribù da tutu wala gapu kadaya nakapap-panansing nga tannug naya palun kiya bebay. ²⁶ Ay mal-alngát daya tolay gapu kiya aggansing da kadaya masingan da, se gapu kadaya pad-padaldallan da nga mà-màwa kidi kalawagán ni, áta oray daya atán ka lángit ay makínin da. ²⁷ Ay se dà ala masingan nin, iyà a nengágan da kitun ka An-anà Tolay nga mebulun kiya angap nga sittuturáy se siddadáyaw. ²⁸ Ay kiya kàwa dayán na pakemaddán nu, ay magpatag kayu wa maglalángad, áta tagay tutu wala ngin ya kálà nu.”

²⁹ Ay nagpangárig manin ne Jesus kaggida nga nán na, “Daya káyu wa gígus se daya duddúma nga kay-káyu, ³⁰ nu masingan nuda ngin na maglannuway, ay nán nu kiya lammat nu wa

tagay yin ya agdagun na.
³¹ Ay ummán pe, nga nu masingan nu win datun na kinag-kagi a pakelasínán nu, ay ammu nu win na tagay yin ya angngituráy ne Dios.

³² Ay kagiyan ku kadakayu nga màwa ngámin dedi ki di pikam katay ngámin daya tolay kadedi ya al-algaw.

³³ Madadál lala ya lángit se ya kalawagán may ya bàbànan ku, ay akkan da wayya nga di màwa," nán na.

Ya agpataron ne Jesus

³⁴ "Taronan nu nga akkan nu ittu lam-lamtan peyang ya paggan-ganásan nu kidi kalawagán onu maggiinum kayu onu magringgur kayu kiya mepanggap ki panagbiyág nu, ta senu akkan kayu wa malàdadán kiya ilalbet dayán. ³⁵ Ata ummán kiya kabkát naya siwát ya kàwa na. Ay màwa dayán kadaya ngámin tolay ki kalawagán. ³⁶ Ay túya magsagána kayu peyapeyang se maggagat kayu wa magkarárag ke Dios nga magadang ka bílag nu, senu melasátan nu ngámin dedi nga mà-màwa, ay senu akkan kayu pe ya mipat ta magpassingan kiya nengágan da kitun ka An-anà Tolay," nán ne Jesus kaggída.

³⁷⁻³⁸ Ay mawe peyang nge Jesus nga magtùgud kitu

Templo. Nagabi peyang pe datu tolay ya mawe ya maggigina kaggína. May ki peyang gabi, ay mawe peyang nga malaw-lawagán kitu bantay Olivo.

22

Tu nangngipatiliw tu Judas ke Jesus

(*Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Jn 11:45-53*)

¹ Ay tagay pe yin tu Piyasta nga Paskuwa*. Ay ittu pe ya angngán da ka sinápay nga áwan pamalbád. ² Ay datu ap-apu datu pappádi se datu maragtùgud ki lintag, ay magsap-sápul da ka pamàyanán da nga matatay ke Jesus ta magansing da kadatu tolay.

³ Ay nasaíru win tu Judas nga nengágan da ka Iscariote nga isa kadatu sangapúlu se duwa. ⁴ Nawe nakiamomán kadatu ap-apu datu pappádi se datu kak-kapítán datu guwardiya natu templo nu paannán na ya mangipatiliw ke Jesus kaggída. ⁵ Ay nagpatag da pà nang, ay se nayát da nga idde pe yin tu tangdán na nga pirà. ⁶ Ay díkod nag-immuon, se na isingasingan kitu kaáwan datu adu wa tolay tu mangipatiliw ke Jesus kaggída.

* **22:1** 22:1 Ya Paskuwa, ay ittu ya angsilibrár da kitu nanglàtaw ne Apu kadatu apuapu da kitu inangpatay na kadatu manákam nga lalláki ki ngámin Egipto. Linàtaw na tu balay da kane masingan na tu dága nga nipinta kitu gagyangán da.

Tu nuddi nga nepanggidám ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na

(*Mat 26:17-30; Mar 14:12-26; Jn 13:21-30; 1 Cor 11:23-25*)

⁷ Ay inumbet pe yin tu algaw natu piyasta nga panangngán da ka sinápay ya áwan pamalbád, nga ittu pe tu panagbasu da ka karneru para kitu Paskuwa da. ⁸ Ay díkod nepàrob ne Jesus de Pedro se Juan nga nán na kaggída, “Mawe nu isagána ya panggidám tada kídi ya piyasta,” nán na. ⁹ Ngamay, “Kawà na nga balay ya piyám ma we mi pangisaganáan ka panggidám tada ta,” nán da nga sinaludsud. ¹⁰ Ay tútu nán na kaggída, “Nu dumatang kayu kiya íli, ay sabant nakayu ya isa nga laláki nga sikkaagtu ka tangaamutu nga danum. Unudan nu, ay se kayu lumná kiya balay ya langkan na, ¹¹ ay nán nu kiya bumalay, ‘Pasaludsud ne Misturu nu kawà na nga kuwartu kídi nga balay ya panggidáman na kídi ya piyasta se daya tù-tùgúdán na,’ nán nu. ¹² Ay itùgud na kadakayu ya amingúdu wa abay ya kuwartu, nga atán ngámin nin ya masápul kitúni. Ay tú tuni ya pagsaganáan nu,” nán na. ¹³ Ay tútu nawe da, ay nasmà da kurug ngámin tu kinagi na kaggída. Ay díkod nesagána da tu panggidám da kitun na piyasta.

¹⁴ Ay kane din itu oras da ngin na mangán, ay nepag-tugaw we Jesus kadatu apos-toles na kitu panganán da.

¹⁵ Ay nán na kaggída, “Piyán ku pà nang ya meduwa kadakayu wa mangán kídi ya piyasta sakbay nga magrígát tà.” ¹⁶ “Ata ikagi kadakayu ya kurug, nga manggayát kídi, ay akkan nà in mepangán ki ummán kídi panda ki kàwa na kurug kiya pangiturayán ne Dios,” nán na. ¹⁷ Ay se na inalà tu binásu wa inuman da se yala nagiyáman ke Dios se na nán kaggída, “Alà nu idi se nu wa pagtatalliyán na inuman. ¹⁸ Ta kagiyan ku kadakayu nga akkan nà in na mepaginum kídi ya mainum nga nàwa ki digu búnga úbas panda kiya ilalbet naya angngituráy ne Dios,” nán na.

¹⁹ Se na la nga inalà tu sinápay se la nagiyáman manin ke Dios se na sinappitappig ga nekipát kaggída nga nán na, “Tú idi ya baggi nga iddè kadakayu. Kuwaan nu ya ummán kídi nga panagkakán nu ka panamdammán nu kiyà,” nán na. ²⁰ Ay kane mabalin da nga mangán, ay inalà na tu binásu wa inuman da, ay se na nán kaggída, “Iddè idi ya binásu nga ittu ya pakammuwán nu wa atán ya bar-baru wa kari ne Dios kadakayu. Ay ya kearúyut naya dágà ya mangipakammu kiya kinapatag nedi ya kari.”

21 “Ngamay ikagi kadakayu nga, ya mangipatiliw kiyà, ay atán kídi nga mepagtutúgaw kadàtada† kídi giyán tebol li,” nán na. 22 “Ta masápul la màwa kiyà a nengágan da kitun ka Ananà Tolay tu nidang nga màwa. Ngamay kal-allà ya tolay ya mangipatiliw kiyà!” nán na. 23 Ay kane magina datu tù-tùgúdán na tu kinagi na, ay nagpipinnamutù da nu iinna tutu wala kaggída ya mamatiliw kaggína.

Ya kangatuwán

24 Ay nàwa pe nga nagsuw-suwáy da nu iinna ya kangatuwán kaggída. 25 Ngamay nán na kaggída, “Daya ári daya akkan Judyu, ay iturayán da daya tolay da. Ay daya naturáy kaggída ay piyán da pe nga day-dayáwan dada,” nán na. 26 “Ngamay akkan ummán kiyán ya màwa kadakayu, áta ya kangatuwán kadakayu, ay masápul la ummán kiya ud-udiyán, ay se ya apapu kadakayu, ay masápul la ummán kiya asassu wa magsirbi kadakayu,” nán na. 27 “Ata iinna ya nangátu, ya maduy-agán wànu ya magduy-ág. Ya maduy-agán á ya kurug na! Ngamay ummán nà ka asassu wa magsirbi kadakayu,” nán na. 28 Ay nán manin ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na, “Dakayu daya namul-bulun

peyang kiyà, oray kadaya kaparigátan ku. 29 Ay gapu kídi, ay ikari kadakayu nga mepangituráy kayu kiyà ta nidde ne Ama ya pagrabngán ku wa mangituráy kiya kalawagán. 30 Ta senu meduwa kayu kiyà a mangán se uminum kiya pangiturayán ku. Dakayu pe ya pangiturayan ku kadaya sangapúlu se duwa nga tangámalan nga Judyu nga gakagaka natu Israel,” nán na.

Tu nangngagi ne Jesus kiya angngituláyaw ne Pedro kaggína

(Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Jn 13:36-38)

31 “Simon, ginám ya kagiyan ku,” nán ne Jesus. “Nepakammu ne Sairu nga riribuan nakayu. 32 Ngamay nekar-kararag taka nga akkan din mippà tutu wala ya angngurug mu kiyà. Ay nu mapagmut mu kammin ya angngurug mu kiyà, ay ikaw ya sumeng kadaya wawwágim,” nán na. 33 Ay summungbát te Pedro nga nán na, “Apu nakasagána ngà a metangabálud kikaw onu metangatay kikaw!” nán na. 34 Ay tútu nán ne Jesus kaggína, “Ikagi kikaw, Pedro, nga akkan pikam ma nakapagittarátu daya anù kiya dannì láwa, ay namiluwán nà in na netuláyaw,” nán na.

35 Ay nán ne Jesus kaggída manin, “Kitu nangngipàrob

† 22:21 22:21 “Mepagtutúgaw kiyà” nán daya duddúma.

ku kadakayu kitun nga áwan tagge netúgut ta aglilíyan se sapátus se pirà, ay uwad masápul nu wa áwan kadakayu?" nán na. Ay summungbát da nga nán da, "Ta áwan mi mà masápul," nán da.

³⁶ Ay nán na kaggída, "May kídi yin nu iinna ya atán pirà se túput, ay masápul la alà na, ay nu atán kadakayu ya áwan na nga ampiláng, ay iláku na ya bádu na ta igátang na ka ampiláng na," nán na. ³⁷ Ay se na nán manin, "Ikagì kadakayu nga màwa kurug datu nesúrat kiya bàbànan ne Dios nga nán na, 'Neráman da pe nga netangapatay kadaya maragbásul,' nán na. Ay masápul la dayán na nakagi panggap kiyà, ay màwa da kurug," nán na. ³⁸ Ay nán datu tù-tùgúdán na, "Apu, atán nin duwa nga ampiláng mi," nán da. Ay nán na, "Annung na idi yin na agbàbànan tada," nán na.

Tu nuddi nga nagkarárag ne Jesus ka bantay Olivo

(Mat 26:36-46; Mar 14:32-42)

³⁹ Ay lummawán ne Jesus se la nawe kitu bantay Olivo ta ittu tu gangay na. Ay kummíwid datu tù-tùgúdán na. ⁴⁰ Ay kane dumatang da kitu giyán na kapannán da, ay nán na kaggída, "Magkarárag kayu ta senu akkan kayu din na mapar-parò," nán na. ⁴¹ Ay se nada

adayyuwán ka annung na nga dalotán ka bangat ya kadayyu na kaggída. Ay se la nagpalintud da nagkarárag ⁴² nga nán na, "Ama, nu mabalin nala kuma, ay ilísi nà kídi ya rígát nga kapà-pàyanán ku," nán na. "Ngamay akkan din ya piyán ku ya matungpál nu di ya piyám mala," nán na. ⁴³ Ay uwad anghel ne Dios nga nagpassingan na namabilag kaggína. ⁴⁴ Ay nepas-pasnà na tu nagkarárag ta napalotán tu riribù na. Ay tu lingat na ay ummán ka dága nga magpatpattà kitu lusà.

⁴⁵ Ay kane mabalin na magkarárag, ay nawe kammin kitu giyán datu tù-tùgúdán na, ay dinatang nada nga magkakatúdug gapu kitu pannakit da. ⁴⁶ Ay tútu nán na kaggída, "Malukág kayun! Tura kayu wa matúdug! Bumángun kayun ta magkarárag kayu nga akkan kayu din na mapar-parò," nán na.

Tu nanniliw da ke Jesus

(Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Jn 18:3-11)

⁴⁷ Ay kitu akun-oni pikam ne Jesus, ay naglalbet datu adu wa tolay. Tu Judas nga isa kadatu sangapúlu se duwa nga tù-tùgúdán na tu magin-inunna kaggída. Ummadanni ke Jesus se na umàán, ⁴⁸ ngamay nán ne Jesus kaggína, "Judas, ya angngummà mu kiyà a nengágan da kitun ka An-anà Tolay, gane, ya

angngitùgud mu kadaya maniliw kiyà,” nán na.

49 Ay kane mammuwán datu tù-tùgúdán ne Jesus nga tiliwan da, ay nán da, “Apu, makikin-kinnattab kami kaggída?” nán na. 50 Ay se la binaditán natu isa kaggída tu asassu natu nangátu wa pádi, ay nat-aptáp tu amin-diwanán na talínga na. 51 May nán ne Jesus, “Annung na ngin,” nán na. Ay se na nepolit tu talínga natu laláki, ay dágus sala nga nappiyánan.

52 Ay se la nán ne Jesus kadatu ap-apu datu pappádi se datu ap-apu datu guwardiya natu templo se datu pangmanàman daya Judyu wa inummang nga maniliw kaggína, “Masápul nád da magtagiampiláng kayu se magtagipapangkur kayu nga umbet ta maniliw kiyà nga ummán nà kadaya nadakè a tolay?” nán na. 53 “Kitu akipul-pulápul ku kadakayu ki inalgaw kitu Templo ay akkan dà tiniliw kitun. Ngamay idi nga oras ya angngipalúbus ne Dios nga tiliwan dà. Ay tú idi pe ya oras ne Sairu,” nán na.

54 Ay se da la nga tiniliw we Jesus se da ippan kitu balay natu nangátu wa pádi. Inun-unud pe ne Pedro nga-may nagpal-palodi.

Tu nangngituláyaw ne Pedro ke Jesus

(Mat 26:57-58, 69-75; Mar 14:53-54, 66-72; Jn 18:12-18, 25-27)

55 Ay datu uwad kitu amuwág tu balay natu pádi, ay nagapuy da ka pagginuduwán da. Ay nepagtutúgaw pe ye Pedro kaggída. 56 Ay kane madilangán ne Pedro, ay nasingan natu isa nga asassu nga babay. Ay tútu sinisínán na nga nán na, “Ye pe idi ya isa nga kabulun ne Jesus,” nán na. 57 Ngamay netuláyaw natu Pedro nga nán na, “Akkan ku am-ammu yán na tolay,” nán na kitu babay.

58 Ay kane din na mabà-bayág, ay uwad manin na nanguna ke Pedro kane masingan na, “Isa ka pe kadatu kabbulun na a?” nán na. Ngamay, “Akkan a!” nán ne Pedro kitu laláki.

59 Ay moli kid isa nga oras ka panda se yala nga uwad da laláki ya mangipapáti nga nán na, “Awan duwaduwa nga kabulun ne Jesus idi nga laláki ta iGalilea pe,” nán na. 60 Ngamay nán ne Pedro kaggína, “Opun, akkan ku am-ammu ya kag-kagiyan mu,” nán na. Kitun na akun-oni ne Pedro, ay ittu pe yin tu inaggittaráut natu anù. 61 Naglinggaw we Jesus se na binutgán ne Pedro, ay tútu nadamdám ne Pedro tu kinagi ne Apu Jesus kaggína nga, “Ki di pikam ma ag-gittaráut daya anù, ay netuláyaw nà in na namìlu,” nán na. 62 Ay lummawán ne Pedro se la summángit tutu wala, áta nakappoli pànanng.

Tu nammustigár da ke Jesus
(*Mat 26:59-68; Mar 14:55-65; Jn 18:19-24*)

⁶³ Ay datu tolay ya magbantáy ke Jesus, ay inug-og da se da bináut.

⁶⁴ Inamitangngán da pe se da la nga sulúngan se da nán kaggína, “Ara mán! Kagiyan mán nu inna ya nanúlung kikaw!” nán da.

⁶⁵ Ay adu datu nadakè a úni nga kinag-kagi da nga pangug-og da kaggína.

⁶⁶ Ay kane din na pagmakát, ay nagguurnung datu pangmanàman daya Judyu se datu ap-apu datu pappádi se datu maragtùgud ki lintag. Inalà da nge Jesus kitu nagguurnungán da ngámin. Ay se da nga nán kaggína,
⁶⁷ “Ikagim mán kadakami nu ikaw ya Cristo wa Nebon ne Dios,” nán da.

Ngamay nán ne Jesus kaggída, “Nu kagiyan ku kadakayu, ay akkan dà a kur-kurugan. ⁶⁸ Ay oray nu magpamutù à kadakayu, ay akkan dà mà sungbátan!” nán na.

⁶⁹ “Ngamay manggayát kídi yin, iyà nga nengágan da kitun ka An-anà Tolay, ay magtugaw wà ki pane diwanán ne Dios nga mannakabalin na mepangituráy kaggína,” nán na. ⁷⁰ Ay tútu nán da ngámin kaggína, “Ikaw lugud ya An-anà ne Dios?” nán da. Ay nán na kaggída, “Kinagi nu mà nga iyà!” nán na.

⁷¹ Ay díkod, tútu nán da nga,

“Akkan tada nga masápul lin ya sistígu ta nagína tada mà in ya kinagi na kampela ngin,” nán da.

23

Tu nangngippan da ke Jesus kitu giyán ne Pilato

(*Mat 27:1-2, 11-14; Mar 15:1-5; Jn 18:28-38*)

¹ Ay díkod ngámin datu ap-apu wa uwad kitúni ya nagguurnung, ay nippan da nge Jesus sin kitu giyán natu gubernador Pilato.

² Ay nedarum da nga nán da, “Nammuwán mi nga idi ya tolay, ay ial-alílaw na daya páda mi nga Judyu. Akkan nakami pagbayádan ka buis mi ke Ari Cesar. Ay nán na pe ya aggína ya Cristo wa Ari,” nán da. ³ Ay díkod pinamutuán ne Pilato nga nán na, “Ikaw ya Ari daya Judyu?” nán na. Ay sin-ungbátan ne Jesus nga nán na, “Kurug ya kinagim,” nán na.

⁴ Ay díkod nán ne Pilato kadatu ap-apu datu pappádi se datu adu wa tolay, “Awan ku mà masmà a annung na nga pakedarumán nedi nga tolay,” nán na. ⁵ Ngamay nán da kammala nga ipapáti, “Aggína ya mangriribù kadaya tolay kiya itù-tùgud na, manggayát ka Galilea se kiya ngámin na Judea, ay dumatang kanedi pe yin,” nán da.

⁶ Ay kane magina ne Pilato tun, ay tútu sinaludsud na kadatu tolay nu kurug ga

iGalilea nge Jesus. ⁷ Ay kane mammuwán na nga kurug ga iturayán pe tu Herodes, ay nepippan na kitu giyán na ta atán pe ka Jerusalem kitun na oras.

⁸ Ay kane masingan ne Herodes nge Jesus, ay naganggam pánang, áta nabayág gin na piyán na nga masingan, ta nabayág na ngin na madam-dámag. Ay namnamáan na ya akasingan na kadaya nakas-kasdáaw wa mepassingan ne Jesus. ⁹ Ay díkod adu datu nepam-pamutù ne Herodes ke Jesus, ngamay akkan tagge sinung-sungbátan ne Jesus da.

¹⁰ Ay díkod datu apapu datu pappádi se datu maragtùgud ki lintag ay naturù in tu ammasul da kaggína. ¹¹ Ay nge Herodes se datu suldádu na ay irupat da nge Jesus, ay tútu inugog da. Binaduwán na ka napiya nga bádu, ay se da nga nepippan ka giyán tu Pilato. ¹² Ay díkod kitun na algaw, ay ittu win tu nanggayatán de Pilato se Herodes nga magkakappiya oray magkagúra da kitun.

Tu angngipapatay da ke Jesus

(*Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Jn 18:39-19:16*)

¹³ Ay díkod pinaayabán ne Pilato ngámin datu apapu datu pappádi se datu à-agturáy daya Judyu se ngámin datu Judyu, ¹⁴ ay se na nán kaggída ngámin,

“Nedarum nu idi nga tolay kiyà ta nán nu wa al-aliláwan na daya tolay. Ay binustigár ku ki àráng nu may áwan ku ammu nga nagbasúlán na kadaya nangidarumán nu kaggína. ¹⁵ Ay áwan pe ammu ne Herodes nga básul na, ay túya nepepatulli na kammin kadátada,” nán na. “Ay áwan kurug kinuwa nedi nga tolay nga pakatayán na kuma. ¹⁶ Ay díkod pasaplit ku wala, ay se ku la ipalawán,” nán ne Pilato, ¹⁷ áta masápul la magpepalawán ne Pilato kaggída ka isa nga bálud kitun na piyasta. ¹⁸ Ngamay kinggat datu tolay tu nagkuna nga, “Papatay mun!” nán da, “ta e Barrabas ya ipalawán mu kadakami!” nán da. ¹⁹ Ay idi ya Barrabas, ay nabálud gapu kiya angngagkagúra na kitu gubirnu da se pummatay pe.

²⁰ May gapu ta e Jesus tu pì-piyán ne Pilato wa ipalawán, ay tútu kinagi na kammala kadatu tolay. ²¹ Ngamay nesar-sáraw da manin ya, “Pelansám ki krus!” nán da.

²² Ay díkod pinilu kammala ne Pilato nga kinagi, “Taanna ta? Nágan naya básul na ta? Ay áwan ku mà masmà a básul na nga pakatayán na. Ay díkod pasaplit ku wala se ku la ipalawán,” nán na. ²³ Ngamay nagapappanda da nga nepáuy nga ipílit ta nán da, “Melansa kuma yán ki

krus!" nán da. Ay tútu nakurug tu nán da.

²⁴ Ay díkod nepalúbus ne Pilato tu piyán datu tolay. ²⁵ Nepelawán na nge Barrabas, tu bálud gapu kitu angngagúra na ki gubirnu se itu nammatay na ka tolay, ta ittu tu piyán da, ay se na neáwat te Jesus kaggída ta ta ittu tu piyán da.

Tu angngippan da ngin na angngilansa ke Jesus

(Mat 27:32; Mar 15:21)

²⁶ Ay tútu inalà da nge Jesus. Ay kitu angngidalen da ke Jesus, ay nesabat da nge Simon na iCirene nga mameyag kitu íli. Ay inalà da, ay se da nepakagtu tu krus kaggína, ay se yala nga gumun-gunud ke Jesus. ²⁷ Ay adu datu tolay ya nangunud pe. Uwad da pe babbay ya magpanakit se magsasángit ke Jesus. ²⁸ Ay liningay ne Jesus da nga nán na kaggída, "Dakayu wa babbay ya iJerusalem, akkan iyà ya sang-sangitán nu. Ngamay sangitán nu daya baggi nu kampela ngin nin se daya annánà nu. ²⁹ Ata tagay ya oras nga agkuna daya tolay nga, 'Napaleg kadaya babbay ya akkan magan-anà se daya áwan tagibi,' nán da. ³⁰ Ay tú pe yanin ya oras nga angnguna da kadaya bantay ya, 'Migday kayu mán na bantay kadakami ta senu madarúnán kami!'

nán da. ³¹ Ay nu màwa daya ummán kadedi kiya sibbiyág ga káyu, ay tú agpà in kiya lappug!*" nán na.

Tu nangngilansa da ke Jesus kitu krus

(Mat 27:33-44; Mar 15:22-32; Jn 19:17-27)

³² Ay uwad pe duwa nga bálud da inalà da nga igindán ke Jesus nga patayan. ³³ Ay kane makadatang da kitu giyán na nengágan da ka Tuláng Ulu, ay nelansa da ngin ne Jesus kitu krus. Ay nelansa da pe datu duwa nga bálud. Ay nepanin-túlad da nge Jesus kaggída. ³⁴ Ay nán ne Jesus, "Ama, pakawanam da, ta di da ammu ya kukkuwaan da!" nán na.

Ay nagbibinnúnut datu suldádu nga nagkípát ka-datu kawas na. ³⁵ Ay adu datu tolay ya magsisíkad da magsisingan nala. Ngamay negal-galà datu ap-apu datu Judyu we Jesus se da ug-ogan nga nán da, "Biniyág na daya duddúma. Ay sinnan tada mán pe nu mabiyág na ya baggi na kampela ngin nin, se nu aggína kurug ya Cristo wa pili ne Dios," nán da.

³⁶ Ay datu suldádu, ay nepangug-og da pe kaggína. Ay se da we pinenumán ka lassam. ³⁷ Ay se da nán nga, "Igdù mu ya baggim kampela ngin nu kurug ga ikaw ya Ari daya Judyu," nán da.

* **23:31** 23:31 Ya mabalin na nga kagiyan nedi ay nu magrig-rigát ya tolay ya áwan bas-básul ay tu agpà in kadaya nakabásul.

38 Ay uwad pe tu nesúráat kitu pane ngúdu kaggína nga nán na kidi, "Tú idi ya Ari daya Judyu," nán na.

39 Ay tu isa kadatu bálud da sillalansa kitu krus, ay nán na ka pangug-og na ke Jesus, "Di mà ikaw ya Cristo? Turám akkan igdù ya baggim se dakami pe!" nán na. 40 Ngamay tu isa, ay kinalùsaw na nga nán na, "Akkan ka mansing ke Dios ta? Di mu ammu wa sangapáda ya kapanísán tada nga matay? 41 Napiya kadàta nga duwa, áta ittu ya karbangán ta ta kurug ga magikáru ta kiya básul ta, ngamay idi nga tolay ay áwan na nga bas-básul," nán na. 42 Ay se na nán ke Jesus, "Jesus, damdamman nà agpà nu umbet ka kiya pangiturayán mu," nán na. 43 Ay tútu nán ne Jesus kaggína, "Kurug idi ya kagiyan ku kikaw. Kidi yin na algaw, ay mepagyán ka ngin kiyà ka lángit," nán ne Jesus.

Tu nekatay ne Jesus

(*Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Jn 19:28-30*)

44 Ay kane mangalin-tutúgu, ay naggibat tutu wala tu kalawagán panda kitu namreg na. 45 Naggibat tu mata. Ay se itu abay pánang nga kurtína kitu unag natu Templo ka Jerusalem, ay nasílát ta napagkaduwa. 46 Ay se la nán ne Jesus nga nepáuy ka

naggat, "Ama, iddè kikaw win ya biyág ku se ya kaduduwa!" nán na. Ay se yala natay yin kane makagi na tun.

47 Ay kane masingan natu kapitán tu nàwa, ay dinay-dáyaw na nge Dios. Ay nán na, "Kurug ga áwan bas-básul nedi ya tolay!" nán na.

48 Ay kane masingan datu adu wa tolay ya inummang nga magsisingan kitu mà-màwa tu nàwa, ay nagulli da ka babalay da nga binitubitug da datu gútù da.†

49 Ay datu ù-opun ne Jesus se datu babbay ya gummungunud kaggína nga naggayát ka Galilea, ay nagsisikád da kitu ad-adayyu wa magsisingan kitu nàwa.

Tu nangngilnà da kitu baggi ne Jesus kitu imbután na pínát

(*Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Jn 19:38-42*)

50 Kitúni ay uwad tolay nga namáru se ikurug na nge Dios nga nagnágan ka Jose. Isa pe nga ap-apu datu Judyu, 51 may akkan nepagar-arát kadatu kinuwkuwa datu páda na nga ap-apu. Arimatea nga íli pe daya Judyu ya íli nedi nga tolay. Id-idaggán na pe ya angngituráy ne Dios. 52 Idi nga tolay ay nawe ka giyán ne Pilato, ay se na kinagi nga alà na tu baggi ne Jesus. 53 Ay díkod dintág na tu baggi ne Jesus, ay se na kinalatkattán ka lúpus nga

† 23:48 23:48 Binitu-bitug da datu gútù da ka angngipassingan kitu pannakit da.

dilána. Ay se na nippan kitu pangilnakkán na nga imbután na pínát nga áwan pikam ma nippáy ya innát,⁵⁴ áta gídám min. Ay ittu tu algaw nga agsagána da kitu algaw wa agpiyasta da, ay ittu pe yin tu anggayát natu algaw wa aggiimáng da.

⁵⁵ Ay datu babbay ya gummun-gunud ke Jesus nga naggayát ka Galilea, ay kummíwid da ke Jose. Nasingan da tu nangilnakkán na se itu angngítadag na kitu baggi ne Jesus.⁵⁶ Ay se da ngala nga nagulli yin kadatu babalay da, se da nga nangurnung kadatu talibangug da se datu din-denu. Ay nagimáng da kitu algaw wa aggiimáng, áta ittu tu kagiyan natu lintag da.

24

Tu nakasingan datu babbay kadatu anghel kitu lúbù ne Jesus

(Mat 28:1-10; Mar 16:1-8; Jn 20:1-10)

¹ Ay kane din na marángat tu algaw tu Dominggo, ay nawe yin datu babbay kitu nangilnakkán da kitu baggi ne Jesus. Inalà da pe yin datu nesagána da nga talibangug. ² Ay kane dumatang da, ay nesùlin na neadayyu win tu abay pànanng nga batu wa gitap natu abbut ta nangilnakkán da kitu baggi ne Jesus. ³ Ay kane lumnà da, ay áwan da nasingan kitu

baggi ne Jesus. ⁴ Kaggída nga maglam-lammát kitu nàwa ay pilatan da ngala ya duwa nga lalláki nga nakabádu ka dumiladiláng nga netaging kaggída. ⁵ Ay nagansing datu babbay, ay se da nagukkab kitu lusá. Ngamay nán datu duwa nga lalláki kaggída, “Tura nu wa sap-sapúlan kidi lúbù i, ya tolay ya sibbiyág! Awan kiddi áta linumtu win!” nán da. ⁶ “Akkan nu madamdám ta, tu kinagi na kadakayu kitu kowad na pikam ka Galilea? ⁷ Nga ya nengágan da kitun ka An-anà Tolay, ay mepatiliw kadaya nadakè a tolay, ay se da ilansa ki krus. Ay kiya mekalu wa algaw, ay lumtu kammin!” nán da.

⁸ Ay tútu napalmat da tu bàbànan ne Jesus kitun. ⁹ Ay nawe da ngin na nedámag idi kadatu sangapúlu se isa nga tù-tùgúdán ne Jesus se datu duddúma nga kabbulun da. ¹⁰ Ay datu babbay ya nangidámag kadedi kadatu apostoles, ay de Maria Magdalena, nge Juana, se nge Maria nga ina ne Santiago, se datu duddúma nga kabbulun da nga babbay. ¹¹ Ngamay datu apostoles, ay dálin da nga rabát datu babbay datu kinag-kagi da kaggída. Ay díkod akkan dada kurugan. ¹² Ngamay nge Pedro, ay ginumnikát kammala se nanagtág ga nawe kitu lúbù ne Jesus. Ay kane dumatang, ay nagukkab se na pinalingig, may tittu tu

lúpus sala tu nasingan na. Ay díkod nagulli yala ngin nga nasdaáwan kitu nàwa.

Tu nagpassingan ne Jesus kadatu duwa nga tolay na nga mameyag ka Emaus (Mar 16:12-13)

¹³ Ay kitun mà ala nga algaw, ay uwad duwa nga mangurug ke Jesus nga mawe ka ili Emaus. Moli kid sangapúlu se isa nga kilumitru ya kadayyu na ka Jerusalem. ¹⁴ Kaggída nga magdal-dalen, ay pagbàbànanan da datu ngámin na nà-nàwa ke Jesus. ¹⁵ Ay kitu agbàbànan da ay ummadanni ye Jesus, ay se la nebulun kaggída. ¹⁶ Ay oray sisinnán da ay akkan da nga natalimudánan.

¹⁷ Ay nán ne Jesus kaggída, “Nágan naya pagbàbànanan nu wa magdal-dalen?” nán na. Ay nagsínang da nga sillalamma. ¹⁸ Ay se la summungbát tu isa kaggída nga nagnágagan ka Cleopas, “Ikaw wala nga agtangeli kidi Jerusalem gane, ya akkan na makammu kadatu nà-nàwa kannán nanggayát ka kagabi isa?” nán na. ¹⁹ Ay tútu sinaludsud ne Jesus kaggída nga nán na, “Nágan datu nà-nàwa ta?” nán na. Ay summungbát da nga nán da, “Datu nà-nàwa ke Jesus nga iNazaret, nga isa nga pagbàbànanan ne Dios! Napatag ke Dios se kadaya tolay datu itù-tùgud na. Ay adu datu nakas-kasdáaw wa kinuw-kuwa na pe. ²⁰ May nedarum mán kammin daya

ap-apu daya pappádi tada se daya à-agturáy tada kiya gubernador se da pinapatay nga nelansa ki krus. ²¹ Ay aggína tu innanamán mi ya mangwaya kadátada nga iIsrael may akkan á ta tú idi yin ya mekalu walgaw na panda kitu nekàwa dedi. ²² Ay akkan nala tittu dayán, áta datu babbay pe ya kabbulun mi, ay netangasdaáwan kami pe kaggída, ta ginab-gabíyan da tu nawe naningan kitu lúbù na, ²³ may áwan da kanu nadatang kitu baggi na. Ay tútu nagulli da nga nawe ya nangidámag kadakami nga uwad da kanu wa anghel la nagpassingan kaggída nga nán da kanu, ‘Linumtu win ne Jesus!’ nán da kanu.” ²⁴ “Ay díkod nawe datu duddúma kadakami kitu lúbù na, ay nammuwán da nga kurug ngámin datu kinag-kagi datu babbay, may akkan da nga nasingan ne Jesus,” nán da.

²⁵ Ay tútu nán ne Jesus kaggída, “Bulaw kayu kurug se inagsulit nu wa mangu-rug kadatu nesur-súrát datu pagbàbànanan ne Dios kitun ta? ²⁶ Di mà masápul la magrígát pikam ya Cristo se yala nga magturáy kidi kalawagán?” nán na. ²⁷ Ay tútu nelaw-lawág ngámin ne Jesus kaggída datu mepang-gap kaggína, manggayát kadatu nesur-súrát kadatu libru natu Moses se datu pagbàbànanan ne Dios kitun.

28 Ay kane tagay da ngin na dumatang kitu kapannán da nga íli, ay naginunna nge Jesus nga ummán ka magtul-túluy kitu kapannán na. 29 Ngamay gináput da nga nán da, “Magidda ka ngala ngin ta gidám min, ay nagibat pe yin!” nán da. Ay tútu linumnà pe yin na magidda pikam.

30 Ay kane din na sumikáp da nga mangán, ay inalà ne Jesus tu sinápay se na la nga nekarárag, ay se na sinappitappig, ay se na nidde kaggída. 31 Ay tútu ummán ka nalútán datu mata da ngin, ay natalimudánan da nga e Jesus tun. Ngamay pilatan da ngala nga natàawan kitu giyán da. 32 Ay tútu nán da kitu isaisa kaggída, “Tú mà ala nga makap-apangbáw ta kitu akibàbànan na kadàta kitu kowad tada kitu dálen, kitu nangngilaw-lawág na kadàta kadatu bàbànan nga nesúrát datu pagbàbànanan ne Dios kitun!” nán da.

33 Ay kitun na oras, ay nagulli da kammin ka Jerusalem, ay dinatang da datu sangapúlu se isa nga tù-tùgúdán ne Jesus nga nagguurnung se datu duddúma nga kabbulun da kitúni. 34 Ay nán datu dinatang da kaggída, “Linumtu kod mà in ne Apu Jesus kurug!” nán da. “Nagpassingan nin ke Simon!” nán da.

35 Ay tútu binàbànan da pe tu nàwa kaggída kitu dadalenán se itu inakammu da

kaggína kane tappitappig na tu sinápay kaggída mangán.

Tu nagpassingan ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na

(*Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Jn 20:19-23; Apos 1:6-8*)

36 Ay kitu agbàbànan da kadatu nas-asingan da, ay pagkilát dala nga uwad pe yin ne Jesus kitu túlad da. Ay nán na kaggída, “Napiya din daya ur-uray nu kídi yin,” nán na kaggída. 37 Ay nagansing da se nakagdád da ta dalínán da nu balangobáng tu sisinnán da. 38 Ay tútu nán na kaggída, “Taanna, tura kayu wa magansing? Ay se tura kayu maduw-duwa nga iyà idi? 39 Sinnan nu kod daya ímà se daya bingil ku, ta senu mangurug kayu wa iyà kam idi. Immanan dà kod ta senu mammuwán nu wa akkan nà wayya nga balangobáng! Ta daya balangobáng, ay áwan da nga baggi, may nu iyà ay atán baggi!” nán na kaggída.

40 Ay kane makagi na datun, ay nepassingan na kaggída datu íma na se datu bingil na. 41 Ay gapu ta napalotán tu anggama da se itu nekasdaáwan da, ay akkan da pikam ma nangurug kaggína. Ay tútu nagsaludsud nga nán na, “Awan nala ya mabalin na makkán kídi?” nán na. 42 Ay tútu niddán da ka tangátal la sinúnu wa sissida. 43 Ay inalà na tun se na kanan

kitu pagmar-marngán da. ⁴⁴ Ay se na nán kaggída, “Idi nga kagiyan ku kadakayu, ay kinagi kuda ngin kitun kitu kakowad ku pikam kadakayu, nga masápul la màwa kurug datu bàbànan ne Dios mepanggap kiyà, nga nesur-súrát natu Moses se datu duddúma nga pagbàbànanan na kitun, ay oray pe daya nesúrát kiya libru wa Salmo.” ⁴⁵ Ay tútu linùtán na datu ur-uray da ta senu maawátan da datu bàbànan ne Dios. ⁴⁶ Ay se na nán kaggída, “Tú dedi datu nesúrát: Masápul la matay pikam ya Cristo, ay se la lumtu kammin kiya mekàlu wa algaw, ⁴⁷ ay masápul pe nga mebàbànan kadaya tolai manggayát ka Jerusalem se kiya ngámin na kalawagán, nga gapu ki ngágan na, ay mabalin na pakawanan ne Dios da kadaya bas-básul da nu makappoli da. ⁴⁸ Ay dakayu daya mabalin na makekagi kadedi. ⁴⁹ Ay ibon ku ya Ispiritu nga ittu tu nekari naya Amà kadakayu. Ay magyán kayu wala pikam kidi Jerusalem panda kiya kiddán nu ka pannakabalin nga maggayát ka lángit,” nán ne Jesus.

Tu nekálà ne Jesus ka lángit

(Mar 16:19-20; Apos 1:9-11)

⁵⁰ Ay nippan ne Jesus da ka Betania nga lasi naya ili, ay se na la nga netáyag datu

íma na nga namindisiyon kaggída. ⁵¹ Ay kaggína na nga mamindisiyon kaggída, ay siníput da pe yin na nawe ka lángit.

⁵² Ay dinay-dáyaw da, ay se da nagulli kammin ka Jerusalem nga sippapatag pà nang. ⁵³ Ay uwad da peyang kitu Templo nga magday-dáyaw ke Dios.

Ya Napiya nga Dámag mepanggap ke Jesu-Cristo nga nesúrát ne Juan

Ya nengágan ka Uni ne Dios

¹ Kitu inanggayát na ay atán nin ya nengágan ka Uni. Ay yán na nengágan ka Uni, ay kabul-bulun peyang ne Dios. Ta aggína, ay Dios. ² Peyapeyang, ay atán nin ya nengágan ka Uni ka giyán ne Dios. ³ Aggína tu nangwa kiya ngámingámin, ta áwan kinuwa ne Dios nga akkan na nga nepàwa kaggína. ⁴ Atán kaggína ya biyág nga árig makawàdár kiya lam-lammat daya tolay. ⁵ Wàdàran naya wada ya gíbat, ta ya gíbat ay akkan na mapsilán ya wada.

⁶ Uwad tolay nga nebon ne Dios. Ya ngágan na ay Juan. ⁷ Aggína tu inumbet nga nangipakammu kadaya tolay kiya mepanggap kiya nengágan ka wada, ta senu mangurug da ngámin nu magina da. ⁸⁻⁹ Akkan aggína ya meárig ka wada, may inumbet nga mangipakammu kiya kurug árig wada, nga ittu ya inumbet kídì ya kalawagán nga árig mangwàdár kadaya tolay.*

¹⁰ Nepàwa ne Dios ya kalawagán kiya nengágan ka Uni. Inumbet kídì ya kalawagán may da tolay kídì kalawagán kitun, ay akkan da nga inammu. ¹¹ Inumbet kitu ìli na, may tagge áwan nanangtangyaw kaggína kadatu keliyán na. ¹² Ngamay ngámin datu nangurug se nangáwat kaggína, ay ittu datun datu pinagbalin na ka annánà ne Dios. ¹³ Ay ya inagbalin datun ka annánà ne Dios, ay gapu ta ittu kampela ngin nin ya piyán ne Dios nga kuwaan, nga akkan gapu kiya gángay pannakeanà daya tolay.

¹⁴ Nepeanà nga tolay tu nengágan ka Uni, ay se nebul-bulun kadakami. Makurug ngámin datu kagkagiyan na, se maragkallà pe. Ay nasingan mi tu kinadáyaw na nga ittu tu pakasinnán mi nga aggína kurug ya sissa nga Ananà ne Dios. ¹⁵ Aggína tu nepakammu tu Juan kane magbàbànan nga nán na, "Aggína tu nán ku nga sumar-saridát kiyà. 'Sumar-saridát kiyà, may aggína, ay nadà-dáyaw may iyà, ta oray kitu akkan nà pikam ma neanà, ay awe uwad din,' " nán na. ¹⁶ Gapu kiya abay pà nang nga agkallà na, ay túya adu daya pagkallà na kadàtada ngámin. ¹⁷ Nepepakammu ne Dios datu lin-lintag na

* **1:8-9** 1:8-9 Ya mabalin na nga kagiyan kídì, ay aggína ya árig mangwàdár kiya ur-uray daya tolay.

kitu Moses may ya agkallà na kadàtada se kiya kinakurug na, ay nepakammu na ke Jesu-Cristo. ¹⁸ Awan pikam oray iinna ya nakasingan ke Dios. Tittu wala ya sissa nga An-anà na nga ittu pe ya mangipakammu kadaya mepanggap kiya Ama na, ta aggína mà ya atán peyang ka giyán na.

Tu bàbànan tu Juan na mamawtisár

(*Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Luc 3:1-18*)

¹⁹ Ummán kídi tu nangngipakammu tu Juan ke Jesus. Kane mangibon datu Judyu ka Jerusalem kadatu pappádi se kadatu gakagaka tu Levi nga umang magsaludsud kitu Juan nu iinna, ²⁰ ay akkan nin-induwán na summungbát tu Juan. Kinagi na nga kinappiya nga nán na nga, “Akkan iyà ya Cristo,”† nán na kadatu nagsaludsud kaggína.

²¹ Ay tútu nán da manin nga nagsaludsud, “Iin ka lugud? È Elias ka?” nán da. May, “Akkan,” nán tu Juan nga summungbát. “Ikaw lugud tu nekari ne Dios nga pagbàbànanan na nga ibon na?” nán da. May, “Akkan,” nán na nga summungbát. ²² Ay tútu nán da kaggína, “Iin ka lugud?” nán da. “Masápul la atán ya ikagi mi kadatu nangibon kadakami. Nágan daya makagim ka mepanggap kikaw,” nán da.

²³ Ay tu nesungbát tu Juan ay tu nesúrát tu Isaias nga pagbàbànanan ne Dios kitun nga nán na,

“ ‘Iyà ya makas-asáraw wa magbàbànan kiya ir-ir-er nga mamagsagána kadakayu kiya ilalbet ne Apu,’ ”

nán na.

²⁴ Ay datun na nebon datu Pariseo, ²⁵ ay sinaludsud da manin kitu Juan, “Tura ka lugud mamawtisár nu akkan ikaw ya Cristo, se akkan ikaw tu Elias onu tu nekari ne Dios nga Ibon na?” nán da. ²⁶⁻²⁷ Ay tútu summungbát tu Juan nga nán na, “Magbawtisár ngala ya kuwaan ku, may atán nin ya isa nga sumar-saridát kiyà nga akkan nu wa amammu,” nán na. “Ur-úray yà ala nu mepáda kaggína. Ta akkan nà mekari oray ya magubbád kiya gálut naya sapátus na,” nán na.

²⁸ Ay nàwa ngámin dayán ka Betania kitu panidmáng kitu wángag Jordan nga namaw-bawtisarán tu Juan.

Tu nangngipakammu tu Juan ke Jesus

²⁹ Ay kitu láwa na, ay nasingan tu Juan nge Jesus nga mameyag gin kitu giyán na, ay tútu nán na kadatu tù-tùgúdán na, “Ye idi yin ya bátug karneru ne Dios nga mangippà kadaya básul daya tolay. ³⁰ Aggína tu kinag-kagì kadakayu wa sumar-saridát kiyà nga nán

† **1:20** 1:20 Onu “Misáya.”

ku wa nadáyaw may iyà, ta oray kitu akkan nà pikam neanà, ay atán nin. ³¹ Iyà a mismu, ay akkan ku nelas-lásin na aggína ya Nebon ne Dios, may mamawtisár rà ala ka angngisagána ku nga mangipakammu kaggína ka-daya Iisrael," nán na.

³²⁻³³ Ay aggína kam tu kagiyan natu Juan kitu inagkuna na ka, "Akkan ku nga melas-lásin, ngamay e Dios nga ittu ya nangibon kiyà a mamawtisár, ay nán na kiyà, 'Nu masingan mu ya Ispiritù a magan-anìgad nga magyán kiya isa nga tolay, ay ittu yanin ya mangialúbu kiya Ispiritù kadakayu,' nán na. Ay nasingan ku kurug tu Ispiritu ne Dios nga naganìgad se nagdattág kaggína nga gayát ka lángit nga singan ladágan tu singan na. ³⁴ Ay gapu ta nasingan ku mismu nga nàwa yán kaggína," nán tu Juan, "ay túya makagi ku nga aggína ya An-anà ne Dios," nán na.

Datu nunna nga tù-tùgúdán ne Jesus

³⁵ Ay kane kaláwa manin, ay uwad tu Juan nga nepag-sisíkáð kadatu duwa nga tù-tùgúdán na. ³⁶ Ay kane masingan na nge Jesus nga lumíwán kaggída, ay nán na, "Ittu yán ya bátug karneru ne Dios," nán na.

³⁷ Ay kane magina datu duwa nga tù-tùgúdán na tu kinagi na, ay inunud da nge Jesus. ³⁸ Ay kane

maglingay ye Jesus, ay nasingan nada nga gumun-gunud kaggína, ay nán na kaggída, "Nágan naya sap-sapúlán nu?" nán na. Ay tútu nán da, "Kawà naya pagag-ayánam Rabbi?" nán da. (Ay ya sarut naya Rabbi, ay misturu.)

³⁹ Ay tútu, "Dádun, sinnan," nán na kaggída. Ay tútu nebulun da ngin kaggína, ay díkod nasingan da kurug tu pagag-ayánan na. Gídám min kitun, ay tútu nepagidda da la ngin kitúni.

⁴⁰ Ay tu isa kadatu duwa nga nakagina kitu kinagi tu Juan nga ummunud pe ke Jesus, ay nge Andres nga wagi ne Simon Pedro. ⁴¹ Ay nawe na sinapúlan ne Simon nga wagi na, se na nán kaggína, "Nasmà mi kod mà in ya Misáya," nán na. (Ay ya sarut naya Misáya, ay Cristo.) ⁴² Ay se na nippan ne Simon ka giyan ne Jesus.

Ay kane masingan ne Jesus nge Simon, ay nán na, "Ikaw nge Simon na an-anà ne Juan," nán na. "May mengagánan ka ngin ka Cepas," nán na. (Ay Pedro kam yán, nga batu ya sarut na.)

⁴³ Ay kane kaláwa manin, ay nawe ye Jesus ka Galilea. Ay nasingan na kitúni nge Felipe, ay nán na kaggína, "Kumíwid ka kiyà," nán na.

⁴⁴ E Felipe ay iBetsaida pe nga ummán kade Andres se Pedro. ⁴⁵ Ay díkod kane masmà pe ne Felipe ye Nathaniel, ay nán na

kaggína, “Nasmà mi yin tu tolay ya kag-kagiyan tu Moses kadatu libru na se ittu nesur-súrát pe datu pagbàbànanan ne Dios kitun kadatu libru da. Awan sabáli nu di e Jesus nga ananà ne Jose nga iNazaret,” nán na.

⁴⁶ Ngamay nán ne Nathaniel ke Felipe, “Atán nád agpà ya magladdáaw wa namáru ka Nazaret?” nán na. Ay tútu nán ne Felipe, “Dádin á sinnan,” nán na.

⁴⁷ Ay kane masingan ne Jesus nge Nathaniel la umbet kitu giyán na, ay nán na, “Ye idi ya kurug ga iIsrael, ta akkan magpi-pimáru,” nán na.

⁴⁸ Ay tútu nán ne Nathaniel nga nagsaludsud, “Mapaanna ya inakammum kiyà,” nán na. Ay sum-mungbát te Jesus, “Nasingan taka kitu sídung natu káyu wa gígus kitu akkan naka pikam inayabán ne Felipe,” nán na.

⁴⁹ Ay tútu nán ne Nathaniel, “Apu kurug ga ikaw ya An-anà ne Dios nga Ari kanedi Israel,” nán na.

⁵⁰ Ay tútu nán manin ne Jesus, “Ammù nga mangu-rug ka kiyà gapu ta kinagi ku wa nammuwán taka kane masingan taka kitu sídung natu káyu wa gígus. May makasingan ka pikam kadaya nakas-kasdáaw may

iyán, ⁵¹ ta kurug ga masin-gan nu wa malútán lángit, ay daya anghel ne Dios, ay umúlug da nga umunè nga mawe kiya giyán ku, ta iyà tu nengágan da kitun ka An-anà Tolley,” nán na.

2

Tu nepaggaattáwa de Jesus ka Cana

¹ Ay kane mekalu nga algaw ka panda, ay atán da maggaattáwa ka Cana, isa nga ili ka Galilea. Ay uwad pe tu ina ne Jesus kitu paggaattawán. ² Ay naayabán pe de Jesus se datu tütùgúdán na. ³ Ay kane mamminán datu maggaattáwa ka bási, ay nán natu ina ne Jesus kaggína, “Namminán da ngin ka bási,” nán na.

⁴ Ngamay nán ne Jesus, “Ina, akkan mu masápul la ikagi daya kuwaan ku, ta akkan pikam itu oras ku,*” nán na.

⁵ Ay tútu nán natu ina ne Jesus kadatu asassu, “Kuwaan nu wala oray nágan na ya ipàwa na kadakayu,” nán na.

⁶ Ay gapu ta atán ya gagángay daya Judyu ka mepanggap ka panagbaggu, ay ittu tu uwad annam ma angáng kitúni nga agdanumán da. Ay moli limma láta† ya mayanan naya isa. ⁷ Ay nán ne Jesus kadatu asassu, “Pannuwan nu ka

* **2:4** 2:4 Ya oras nga nán na kidi, ay mabalin nga tu oras nga kepassingan naya dáyaw ne Jesus nga ittu ya mangipakammu nga aggína ay An-anà ne Dios.

† **2:6** 2:6 Sangapúlu se siyám litru ya mayanan na isa nga láta.

danum daya angáng,” nán na. Ay tútu pinnu dada. ⁸ Ay se na nán kaggída, “Mangirod kayun, ta ippan nu kitu mangiapu kídí nga sayam,” nán na. Ay ittu tu kinuwa da. ⁹ Tittu datu asassu tu makammu kitu naggayatán na, ta aggída tu nangirod kitu danum. Akkan ammu natu mangiapu tu naggayatán na. Ay kane maramanán na tu danum nga nagbalin ka básí yin, ay kirrawán na tu mangatáwa. ¹⁰ Ay nán na kaggína, “Gagángay daya tolay nga punnán da nga ipenum ya kamítán na básí, ay se yala iya akkan namit nu ninglaw da ngin. May dakayu, ay tura nu pinuddi ya kamítán na!” nán na.

¹¹ Ay tun nga kinuwa ne Jesus ka Cana ka Galilea, ay ittu tu kaunaán na nangipassingannán na kiya amanakabalin na. Ay nangurug datu tù-tùgúdán na kaggína. ¹² Ay kane mabalin idi, ay nawe manin de Jesus nga magwawági se maggiína ka Capernaum se datu tù-tùgúdán na. Ay nabàbayág da kattoni.

Tu nammatálaw ne Jesus kadatu maglà-láku kitu Templo

(*Mat 21:12-13; Mar 11:15-17; Luc 19:45-46*)

¹³ Ay tagay yin tu piyasta nga Paskuwa, ay tútu nawe ye Jesus ka Jerusalem. ¹⁴ Ay dinatang na kitu templo datu maglà-láku kadatu

bak-báka, kar-karneru, se datu lad-ladágan, se datu magsup-supli ka pirà. ¹⁵ Ay tútu nangalà ka issasaplit na nga tali, ay se na pinalawán ngámin datu maglà-láku se datu bak-báka se kar-karneru. Ay se na nesúraán datu pirà datu maragsupli, se na nìtolán datu tebol da. ¹⁶ Ay se na nán kadatu tolay ya maglà-láku ka ladágan, “Ippà nu ngámin dayán. Akkan nu wa pagbalinan ka tindáan ya balay ne Ama,” nán na. ¹⁷ Ay tútu nadamdám datu tù-tùgúdán na tu nesúrat kiya bàbànan ne Dios nga nán na, “Nadakè tutu wala ya uray ku, Dios, ta akkan mepatag ya balay mu,” nán na.

¹⁸ Ay tútu nagsaludsud datu Judyu kaggína nga nán da, “Nágan naya mepassingan mu kadakami nga nakas-kasdáaw wa mangipakammu nga atán turáy mu wa mangwa kadedi?” nán da.

¹⁹ Ay summungbát te Jesus nga nán na, “Gabbán nu idi ya Templo, ay ipasikád ku kammin ki tallu walgaw,” nán na.

²⁰ Ay nán manin datu Judyu kaggína, “Mapaanna! Ipasikád mu wala ka tallu walgaw, ay appát púlu se anam dagun da nga kinuwa!” nán da.

²¹ Ngamay tu templo nga nán na, ay tu baggi na kampela ngin nin. ²² Ay ittu tu gapu na nga kane lumtu kammin ne Jesus, ay

nadamdam datu tù-tùgúdán na nga kinagi na yán. Ay ittu pe tun tu inangngurug da kadatu kinag-kagi na se datu nesúrát kiya bàbàrán ne Dios.

²³ Ay kitu kowad ne Jesus ka Jerusalem kitu piyasta nga Paskuwa, ay adu datu nangurug kaggína gapu kadatu nepassingan na nga nakas-kasdáaw. ²⁴ Ngamay nu e Jesus ay akkan na nga nepiyár ya baggi na kaggída, ta ammu na ya lammat daya ngámin tolay. ²⁵ Akkan na nga masápul ya mangikagi kaggína kadaya lam-lamtan da, ta ammu na kampela ngin ngámin.

3

Tu naggumomán de Jesus se Nicodemo

¹ Uwad isa nga Pariseo wa nagnágan ka Nicodemo, nga isa nga ap-apu datu Judyu. ² Ay nawe ka giyán ne Jesus kitu isa nga gabi, ay nán na kaggína, “Misturu, ammu mi nga isa ka nga misturu wa nebon ne Dios. Ta áwan oray iinna ya makepassingán kadaya nakas-kasdáaw, nu áwan ne Dios kaggína,” nán na.

³ Ay tútu sumungbát te Jesus kaggína, nga nán na, “Ikagi tutu wala kikaw ya kurug. Awan oray iinna ya málà kiya pangiturayán ne Dios nu akkan na maulis nga meanà pikam,” nán ne Jesus.

⁴ Ay tútu nán ne Nicodemo kaggína, “Mapaanna ya

kaulis nga keaná naya nanámán nin! Mabalin nád da magunag kammin kiya sinay naya ina na, se yala meanà manin?” nán na.

⁵ Ay tútu, “Ikagi kikaw ya kurug,” nán ne Jesus kaggína. “Awan ya málà kiya pangiturayán ne Dios nu akkan na maulis nga meanà ki danum se kiya Ispiritu ne Dios,” nán na.

⁶ “Ta daya meanà ki tolay, ay atán ya kinatutolay kaggída, ay daya meanà kiya Ispiritu, ay ya Ispiritu ne Dios ya atán kaggída kampela ngin nin. ⁷ Akkan mu pagballà nu nán ku wa masápul meanà kayu manin. ⁸ Ta oray nu akkan ta ammu nu mapaanna ya kàwaán naya meanà a maussi, ay màwa mà a kurug. Meárig kiya bal-báli, nga oray akkan ta ammu nu wà naya paggayatán na se pameyaggán na, ay magina ta mà nga mesal-saluysoy,” nán ne Jesus.

⁹ Ay tútu sinaludsud manin ne Nicodemo, “Mapaanna ya kàwa nayán?” nán na. ¹⁰ Ay tútu nán ne Jesus kaggína, “Inna!” nán na. “Isa ka nga misturu kidi Israel, ay taanna tura mu di maawátan yán ta!” nán na.

¹¹ “Ikagi mi lugud kadakayu ya kurug. Kagiyan mi daya ammu mi se daya nasingan mi, ngamay akkan nu mà pà-pàgan daya ipakammu mi,” nán na. ¹² “Ibàbàrán ku kadakayu daya mà-màwa kidi kalawagán ni, ay akkan nuda kur-kurugan, ay tú nád

agpà in nu daya nailangítan na mà-màwa daya ikagiyán ku!" nán ne Jesus. ¹³ "Ay áwan pikam ma nakangngay ka lángit nu di iyà ala nga nengágan da kitun ka An-anà Tolay, ta inumbet tà a gayát ka lángit," nán na. ¹⁴ "May nu mapaanna tu nangngibáyug tu Moses kitu sinan idaw kitun kitu ir-ir-er, ay màwa pe ya kebáyug ku," nán na, ¹⁵ "ta senu oray iinna ya mangurug kiyà, ay mepagbiyág ke Dios ka áwan panda," nán ne Jesus ke Nicodemo.

¹⁶ Ata gapu kiya abay pà nang nga amminya ne Dios kadaya ngámin tolai, ay ittu ya nidde na ya sissa nga An-anà na, ta senu akkan na mesibna ke Dios oray iinna nga mangurug kaggína, nu di mepagbiyág kaggína ka áwan panda. ¹⁷ Ata akkan wayya nebon ne Dios ya An-anà na nga magpabásul kadaya tolai, nu di mangalà kaggída. ¹⁸ Ata akkan nin na mapabásul daya mangurug kaggína. Ngamay daya akkan mangurug ay bílang napabásul da ngin, áta akkan da nga kinurug ya sissa nga An-anà ne Dios. ¹⁹ Ay ittu idi ya pakabasúlán da. Inumbet tin kiya kalawagán ya nengágan ka Wada, may pì-piyán daya tolai ya gíbat may iya wada, áta nadakè daya kuk-kuwaan da. ²⁰ Ata ngámin daya mangwa ka nadakè, ay akkan da mawe kiya wada,

ta kalúsawan da, ta akkan da piyán nu mepassingan daya kuk-kuwaan da nga nadakè. ²¹ Ngamay daya tolai ya napiya daya kuk-kuwaan da, ay ittu dayán daya mawe kiya wada, ta senu mepassingan nga umannúgut ki piyán ne Dios daya kuk-kuwaan da.

De Jesus se tu Juan

²² Ay nawe manin de Jesus se datu tù-tùgúdán na ka probinsiya Judea. Nagbayág da kannán, ta namaw-bawtisár da. ²³ Ay namaw-bawtisár pe tu Juan ka Enon nga adanni ka íli Salim, ta abay pe tu danum na. Ay naglalbet datu tolai nga makibawtisár kaggína, ²⁴ ta akkan da pikam ma nebálud tu Juan kitun.

²⁵ Ay datu tù-tùgúdán tu Juan, ay nakisuw-suwáy da kitu isa nga Judyu ka mepanggap kiya gagángay da nga magbaggu. ²⁶ Ay kane umbet kitu giyán tu Juan ay nán da, "Misturu, madamdám mu tu kabulun mu kitun ka panidmáng Jordan, tu nepakammum kadakami kitun? Mamaw-bawtisár pe yin, ay mawe ngámin daya tolai kaggína ngin," nán da.

²⁷ Ay tútu summungbát tu Juan, "E Dios sala ya makidde kiya kabailán naya tolai," nán na. "Daya màwa naya isa nga tolai, ay tittu daya netudin ne Dios kaggína. ²⁸ Dakayu mismu tu nakagína kitu inangngagi

nga akkan iyà ya Cristo, ngamay nebon nà ala nge Dios nga maginunna nga mangipakammu kaggína,” nán na. ²⁹ “Ya mangatáwa ay aggina ya kapannán naya meatáwa. Iyà ay ummán nà ala kiya opun naya mangatáwa, nga maganggam ngala nu magina na ngin ya kagiyan naya mangatáwa. Ay ittu mà lugud din na maganggam mà pànanng ngin. ³⁰ Ata aggina ya rabhang na nga meday-dáyaw, ay iyà ay masápul la mebaba ngà in,” nán tu Juan kadatu tù-tùgúdán na.

Ya naggayát ka lángit

³¹ Ay ya naggayát ka lángit, ay ittu ya kangatuwán se naturáy kiya ngámingámin. Ay ya gayát kidi kalawagán ay ikalawagán kampela ngin nin, ay se daya mà-màwa kidi kalawagán daya makagkagi na. ³² Kagiyan naya gayát ka lángit daya magina na se masingan na, ngamay bittì daya mangurug kiya ipakammu na. ³³ May daya ngámin mangurug kiya ipakammu na, ay ittu daya magkuna nga kurug daya kag-kagiyan ne Dios. ³⁴ Ta tu Nebon ne Dios, ay ipakammu na daya kag-kagiyan ne Dios ta kurug ga nealúbu na tutu wala ya Ispiritu na kaggína. ³⁵ Ata ya Ama, ay pà-pàgan na ya An-anà na. Túya ipiyár na ya ngámingámin kaggína. ³⁶ Ay díkod oray iinna ya

mangurug kiya An-anà, ay biyágan ne Dios ka áwan panda. Ay daya akkan na mangurug kiya An-anà na, ay akkan biyágan ne Dios ka áwan panda, nu di iya angngalúsaw ne Dios ya magun-ud da.

4

Tu naggumomán de Jesus se itu babay nga iSamaria

¹ Ay nammuwán ne Jesus nga nagina datu Pariseo nga ad-adu win datu tolay na se datu nabaw-bawtisarán na may datu tolay tu Juan.

² May ya kinur-korugán na, ay akkan na e Jesus mismu tu mamaw-bawtisár, nu di datu tù-tùgúdán na ngala.

³ Ay kane ammu na nga nammuwán datu Pariseo da ngin, ay nagtálaw da ka Judea se da magulli kammin ka Galilea. ⁴ Ay akkan na mabalin na di da manalen ka probinsiya Samaria.

⁵ Ay tútu dummatang da ka Sicar, isa nga íli ka Samaria. Adanni kitúni tu lusà natu Jacob ba nepatáwid na kitun kitu Jose nga an-anà na. ⁶ Ay atán pikam pe tu bubun tu Jacob. Ay gapu ta nonawán ne Jesus kitu nagdal-dalen na, ay tútu nagtugaw kitu giyán tu bubun. Ay mangalintutúgu pe yin. ⁷⁻⁸ Ay díkod datu tù-tùgúdán na, ay nawe da kitu íli nga gumátang ka kanan da.

Ay kitu likud da, ay uwad inumbet ta magsàdu wa babay nga iSamaria. Ay nán

ne Jesus kaggína, “Uminum ta mán!” nán na.

⁹ Ay sumungbát tu babay kaggína nga nán na, “Paanna! Ay Judyu ka mà, ay iSamaria ngà! Ay taanna tura ka makiinum kiyà!” nán natu babay, áta daya Judyu se daya iSamaria ay akkan da magkakatonúsán.

¹⁰ Ay nán ne Jesus nga summungbát kaggína, “Nu ammun kuma ngala ya pagkallà ne Dios kikaw, se ammun kuma pe nu iinna ngà a magáwag ka inuman ku kikaw, ay nagáwag ka kuma pe yin ka inuman mu kiyà, ay niddán taka kuma ngin ka danum ma mamagbiyág,” nán ne Jesus.

¹¹ Ay tútu nán natu babay kaggína, “Apu, áwan mu mà a ikkikirod, ay adallam idi ya bubun. Kawà na lugud ya pangalakkám kiya mamagbiyág ga danum?” nán na. ¹² “Natù-turáy ka kadi may tu Jacob nga apu-apu mi? Aggína tu nangipatówid kadakami kidi ya bubun nga agsàduwán na kitun se datu annánà na ka inuman da se datu áyam na,” nán tu babay.

¹³ Ay tútu nán ne Jesus nga summungbát, “Ngámin daya uminum kidi ya danum, ay mawwaw da kammin, ¹⁴ ngamay daya uminum kiya danum ma idde ku, ay akkan da magasikkinum min. Ata ya danum ma idde ku, ay magbalin ka ummán ka gabbuwà kiya unag da nga

mamiyág kaggída ka áwan panda,” nán na.

¹⁵ Ay tútu nán natu babay kaggína, “Apu, iddán nà mán lugud kiyán na danum, ta senu akkan nà in na magasikkinum, sen akkan nà pe yin um-umbet kidi nga magsàdu,” nán na.

¹⁶ Ay tútu nán ne Jesus kaggína, “Mawe mu ayabán ya atáwam,” nán na.

¹⁷ Ay nán tu babay, “Awan ku mà atáwa,” nán na. Ay tútu nán ne Jesus kaggína, “Kurug ya nán mu wa áwan mu atáwa, ¹⁸ áta namilimma ka ngin na naki-atáwa. Ay oray ya laláki nga atáwam kidi yin, ay akkan mu wa kurug ga atáwa. Ay díkod kurug mà ya nán mu,” nán na.

¹⁹ Ay nán natu babay, “Apu, ammù nga isa ka nga pagbàbànanan ne Dios,” nán na. ²⁰ Ay nán pikam tu babay, “Datu apu-apu mi, ay idi ya bantay tu pagday-dayáwan da ke Dios kitun, ngamay dakayu wa Judyu, ay rán nu nán na tittu Jerusalem ya mabalin pagday-dayáwan ke Dios?” nán na.

²¹ Ay tútu nán ne Jesus kitu babay, “Kurugam idi ya kagiyan ku kikaw nga tagay yin ya oras nga akkan nala kidi ya bantay onu kannán Jerusalem ya pagday-dayáwan daya tolay ke Dios nga Ama. ²²⁻²⁴ Ata umbet ya oras

nga daya kurug magday-dáyaw ke Ama ay mepalam-lammat ya agday-dáyaw ta kaggína, ta ittu ya kurug ga panagday-dáyaw. Túyán ya piyán naya Ama ku nga agdáyaw. Akkan masingan nge Dios, ay díkod masápul la mepalam-lammat ya agdáyaw ta, ta ittu ya kurug ga agdáyaw kaggína. Dakayu wa iSamaria, ay akkan nu am-ammu we Dios nga day-dayáwan nu, may nu dakami, ay ammu mi, áta ya marammiyág, ay neaná a Judyu," nán ne Jesus.

²⁵ Ay tútu nán tu babay kaggína, "Ammù a umbet ya Misáya nga nengágan ka Cristo. Ay nu umbet, ay ikagi na kadátada ya ngámingámin nin," nán na.

²⁶ Ay tútu nán ne Jesus, "Iyà a makibàbànan kikaw, ay iyà tunin," nán na.

²⁷ Ay ittu pe yin tu nelalbet datu tù-tùgúdán na, ay pinagballà da, ta tura makibàbànan ki isa nga babay. Ngamay áwan kaggída tu nakasaludsud kitu babay nu nágan natu masápul na. Ay áwan pe kaggída tu nakakuna ke Jesus ka, "Tura ka makiamomán kaggína?"

²⁸ Ay nebansi yala natu babay tu amutu na, se yala nawe kitu íli, ay se na nán kadatu tolai, ²⁹ "Umbet kayu, ta we nu sinnan ya tolai ya nangikagi kiyà kadaya ngámingámin na kinuw-kuwà. Akkan nád ittu idi ya Cristo," nán na.

³⁰ Ay tútu datu tolai kitu íli,

ay nagkakáwe da kitu giyán ne Jesus.

³¹ Ay kitu likud natu babay nga nawe kitu íli, ay nán datu tù-tùgúdán ne Jesus, "Misturu, mangán nin!" nán da.

³² Ngamay nán na, "Atán akakkanan ku kampela ngin nin na akkan nu am-ammu," nán na kaggída.

³³ Ay díkod tú win tu nagpipinnamutù datu tù-tùgúdán na. "Nágan nád naya nangidde ka kanan na?" nán da.

³⁴ Ay tútu nán ne Jesus kaggída, "Ya bátug akakkanan ku, ay ya angngikurug ku kadaya piyán naya nangibon kiyà, se iya agtungpál ku kadaya ipàwa na." ³⁵ Ay se na nán manin, "Ay oray nu nán nu wa appát búlán pikam se yala nga aggagáni, ay ikagi ala kadakayu wa kappiyánan nu sin-sinnan daya tolai ya maglalbet, ta meárig da kadaya akkomanán nga nalútu win, nga annung da pe yin ya ganiyan.

³⁶ Ay maganggam daya árig ga maggáni kadayán, ta makasuwà da ka mangurug kiyà a biyágan ku ka áwan panda. Ay mepaganggam pe tu árig nagtugnu kitu maggáni, ta nepakammu na tu bàbànan kaggída.

³⁷ Ay díkod mammuwán na makurug tu makag-kagi nga nán na nga, 'Ya magtugnu, ay sabáli kiya maggáni,' ³⁸ ta dakayu, ay pagganiyan

takayu kadaya akkan nu wayya nga nagpasiyaán, ta sabáli tu árig nagtugnu, ay dakayu win da árig maggáni,” nán ne Jesus.

³⁹ Ay díkod gapu kitu inangngagi natu babay kadatu kinag-kagi ne Jesus kaggína, ay adu datu nangurug ke Jesus kadatu iSamaria kitúni nga íli. ⁴⁰ Ay kane makadatang datu tolay kitu giyán ne Jesus, ay gináput da pikam. Ay díkod nakaduwa pikam. ⁴¹ Ay tútu adu manin datu nangurug kadatu netù-tùgud ne Jesus. ⁴² Ay tútu nán datu tolay kitu babay nga, “Akkan nala nga gapu kitu kinagim ya inangngurug mi, áta mismu nga dakami tutu wala ya nakagina kadatu kag-kagiyan na, ay díkod ammu mi nga aggína ya kurug ga nebon nga mamiyág kadátada ngámin na tolay,” nán da.

Tu nammabílag ne Jesus kitu an-anà natu ap-apu

⁴³ Kane makaduwa nge Jesus ka Samaria, ay nawe yin ka probinsiya Galilea. ⁴⁴ Nán ne Jesus kitun na akkan na maday-dáyaw daya pagbàbànanan ne Dios kadaya íli da kampela ngin nin. ⁴⁵ Ay kane makadatang kadatu duddúma nga íli ka Galilea, ay inanggam datu umíli, ta nasingan da ngin ngámin datu kinuw-kuwa na kitu nepappan da nga nakipiyasta ka Jerusalem.

⁴⁶ Ay nawe manin ne Jesus ka Cana, isa nga íli ka probinsiya Galilea, tu íli nga namagbalinán na kitu danum ka bási. Ay ka íli Capernaum, ay uwad magtakit ta laláki nga an-anà naya isa nga ap-apu ki gubirnu. ⁴⁷ Ay kane magina natu ap-apu nga atán ne Jesus sin ka Galilea nga naggayát ka Judea, ay nawe ya makimimallà kaggína nga umang kuma ka Capernaum, ta we na kuma pabilgan tu an-anà na nga magimmamátay. ⁴⁸ May nán ne Jesus kaggína, “Tura kayu akkan mangu-rug kiyà ta, nu áwan na mepassingan kadakayu nga nakas-kasdáaw!” nán na.

⁴⁹ Ay summungbát tu ap-apu nga nán na, “Apu, kalakkán nà agpà, ta mawe ta ki di na pikam katay natu an-anà ku,” nán na.

⁵⁰ Ay díkod nán ne Jesus kaggína, “Mawe ka ngin, ta bumílag tu an-anà mu win,” nán na.

Ay kinurug natu ap-apu tu kinagi ne Jesus, ay tútu nawe yin. ⁵¹ Ay kitu láwa na nga kowad kam natu ap-apu kitu dad-dalenán, ay nesabat na ngin datu asassu na. Ay nekagi da nga nabílag gin tu an-anà na.

⁵² Ay tútu sinaludsud na nu kannungay natu inanggayát natu an-anà na nga bumílag. Ay nán da, “Kitu balin agpapásu kagedamen tu nekippà natu dagáng na,” nán da. ⁵³ Ay

tútu nadamdám natu apu nga ittu pe tun tu oras natu inangngagi ne Jesus kaggína nga nán na nga, “Bumílag tu an-anà mu win,” nán na. Ay ittu pe yin tu inangngurug da ngámin nin na tangabalay.

⁵⁴ Ay díkod tú idi nga kinuwa ne Jesus ka Galilea kane gayát ka Judea, ay ittu ya mekàduwa nga nakas-kasdáaw wa kinuwa na.

5

Tu nammabílag ne Jesus kitu tolay kitu agdidigútán

¹ Ay se yala nga nawe ye Jesus ka Jerusalem nga nakipiyasta ta piyasta da nga Judyu. ² Ay ka Jerusalem, kitu adanni kitu nengágan ka dad-dalenán daya karneru, ay uwad pe tu agdidigútán na pisung nga nengágan da ka Betsata kiya Hebreo nga aggúni. Napalebután ka limma nga baw-bawi ³ nga aggid-iddaán daya kúláp se daya pílay se daya magdapepe, ta pagin-indaggán da kiya isasgi natu danum. ⁴ Ata nu duddúma, ay umbet kanu ya isa nga anghel ne Apu Dios kitúni nga agdidigútán, ta pasgiyan na kanu tu danum. Ay ya munna nga sumarub kitu danum nu sumgi, ay maagásan ki oray nágan na nga sinakit. ⁵ Ay uwad pe kadatun ya isa nga laláki nga tallu pílu se walu dagun na ngin na magtakit. ⁶ Ay kane masingan nala ne Jesus

tu tolay, ay nammuwán na ngin na nabayág gin na nepipidda kitúni. Ay nán na kaggína, “Piyán mu ya bumílag?” nán na.

⁷ Ay summungbát tu tolay nga nán na, “Apu, áwan mà mangipisù kiyà kiya danum nu sumgi. Ay akkan nà pe ya makapsil kadaya duddúma,” nán na.

⁸ Ay tútu nán ne Jesus kaggína, “Bumángun ka ngin, se mu alá ya abà mu, se ka la manalen,” nán na. ⁹ Ay dágus sala nga bummílag kurug gin tu tolay. Ay inalà na tu abà na, ay se manalen nin. Ay tu nekàwa nedi, ay Sabado nga ittu tu algaw wa aggiimáng da. ¹⁰ Ay ittu tu gapu na nga nán datu apu datu Judyu kitu tolay ya napabílag, “Sabado ide na. Kánaw nga agtuwam ya abà mu,” nán da.

¹¹ Ngamay sinungbátan nada nga nán na, “Tu tolay nga namabílag kiyà ay nán na kiyà, ‘Alà mu ya abà mu, se ka la manalen,’ nán na kiyà,” nán na.

¹² Ay díkod sinaludsud da kaggína, “Iinna nga tolay ya nagpálà kikaw kiya abà mu se namadalen kikaw?” nán da. ¹³ Ngamay akkan amammu natu tolay nu iinna tu namabílag kaggína, ta nelin-gad de Jesus sin kadatu adu wa tolay ta nawe yin.

¹⁴ Akkan nabayág, ay nasingan ne Jesus tu tolay kitu templo, ay nán na kaggína, “Nabílag ka kurug gin! May akkan ka

magbásul lin, ta get nu nasà-samnga ngin ya màwa manin kikaw," nán na.

¹⁵ Ay nawe yin tu tolay, ay se na we ibàbànan kadatu ap-apu datu Judyu nga e Jesus tu namabilag kaggína. ¹⁶ Ay ittu win tu inangngagúra da ngin kaggína, ta Sabado tu namabilag na kitu tolay. ¹⁷ Ay tútu summungbat te Jesus kaggída, "Awan laát naya Amà a magubra, ay ummán nà pe," nán na. ¹⁸ Ay ittu win tu naturun nin tu aggasipatay da kaggína, akkan nala gapu kitu inangwa na kitu kanaw kitu Sabado, nu di itu angngipáda na pe kiya baggi na ke Dios kitu nangngagi na nga Ama na nge Dios.

Ya turáy naya An-anà ne Dios

¹⁹ Ay nán pe ne Jesus kadatu ap-apu datu Judyu, "Ikagì kadakayu ya kurug. Iyà nga An-anà, ay áwan ku wa mabalin na kuwaan kampela ngin nin. Tittu daya masingan ku nga kukkuwaan naya Amà, áta oray nágan naya kuwaan naya Amà, ay ittu pe ya taldan ku wa An-anà na. ²⁰ Ata ya Amà, ay pàpàgan nà nga An-anà na, ay túya ipassingan na kiyà ngámin daya kukkuwaan na. Ay nakas-kasdáaw pikam daya pepassingan na kiyà kadakayu, ta senu masdaáwan kayu," nán na. ²¹ "Ata nu mapaanna ya ammaltu naya Amà kadaya natay, ay ummán pe kiyán

ya ammiyág ku wa An-anà na kadaya piyán ku biyágan," nán na. ²² "Ay ya Amà, ay akkan aggína ya mangukum kadaya tolay, ta netudin na kiyà ngámin ya mangukum kadaya ngámin tolay, ²³ ta senu dayáwan dà ngámin, ummán kiya agdáyaw da kiya Amà. Ay ya akkan na magdáyaw kiyà nga An-anà na, ay akkan na pe ya dayáwan ya Amà nga ittu ya nangibon kiyà," nán ne Jesus.

²⁴ Ay se na nán pikam, "Gínán nu kod ya kagiyan ku. Nu iinna kadakayu ya manggìna kiya kagiyan ku se mangurug kiya nangibon kiyà, ay biyágan ne Dios ka áwan panda. Ay akkan pabasúlan ne Dios sin, se akkan pe mesibna kaggína ngin, ta bílang nálà in kiya pakabiyágan na ka áwan panda," nán na. ²⁵ "Ay ikagì kadakayu ya kurug. Ngámin tolay, ay árig da ya natay, ta sumibna da ke Dios. May kidi yin, oray nu iinna nga manggìna se mangurug kiyà a An-anà ne Dios, ay mabiyág ka áwan panda. ²⁶ Ata ya Amà ya makidde ka biyág, ay ittu ya gapu na nga niddán nà ka pannakabalin ku nga mangidde pe ka biyág. ²⁷ Ay nidde na pe ngámin kiyà ya turáy ya mangukum, áta iyà tu nengágan da kitun ka An-anà Tolay," nán na. ²⁸ "Akkan nu wa pagballà ya kagiyan ku, nga umbet ya

oras nga ngámin daya atán kiya lúbù da, ay magina da ya úni. ²⁹ Ay lumawán da kadaya netamnán da. Ay lumtu se mabiyág ka áwan panda datu namáru wa tolay. Ay datu nadakè a tolay, ay lumtu da nga mapánis gapu kadatu kinuw-kuwa da nga nadakè," nán ne Jesus.

³⁰ "Nu iyà kampela la ngin nin, ay áwan ku màwa. Nu mangukum mà, ay yán nala nga uray ne Dios ya kuwaan ku. Ay ittu ya gapu na nga áwan ku pagdudúmán kiya angngukum ku. Akkan daya piyán ku kampela ngin nin na kuwaan daya kuwaan ku nu di daya piyán naya nangibon kiyà," nán ne Jesus.

Daya mangipakammu ke Jesus

³¹ "Ay nu iyà kampela ngin ya mangipakammu kadaya mepanggap kiyà, ay akkan na makurug daya kag-kagiyan ku," nán ne Jesus.

³² "Ya Amà ya mangipakammu kadaya mepanggap kiyà. Ay ammù a kurug ngámin daya kagiyan na mepanggap kiyà," nán na. ³³ "Nangibon kayu pe ka mawe manggina kitu Juan nga ittu tu nagikagi kadatu ngámingámin na kurug mepanggap kiyà.

³⁴ Akkan ku nán yán ta kasapúlán ku ya tolay nga mangikagi kadaya kurug mepanggap kiyà. May ipadamdam ku wala datu kinag-kagi natu Juan, ta senu mangurug kayu kiyà, ay

túya biyágan takayu," nán na. ³⁵ "Ay tu Juan, ay árig na ya dílag ga gumatang se mangwada. Ay nakar-karu wala tu nagganggam nu kitu inangwada na kadakayu.

³⁶ Ngamay atán da pikam ma napì-piya ngam datu kinag-kagi natu Juan na pakammuwán nu kiya kinur-korugán mepanggap kiyà.

Ata daya nakas-kasdáaw wa ipà-pàwa naya Amà kiyà, ay tú dayán daya mangipassangan na iyà ya kurug ga nebon ne Dios nga Amà.

³⁷ Ay ya Amà a nangibon kiyà, ay aggina mismu ya nangipakammu kiyà. May áwan nu wa magina ki úni na se áwan nu masingan kaggina,

³⁸ ta akkan nu wa ikur-kurug ya bàbànan na, ay se akkan nu kur-kurugan nga iyà tu nebon na.

³⁹ Magbas-bása kayu peyang kadatu nesur-súrát ta bàbànan ne Dios, ta dálin nu nu ittu daya pakabiyágan nu peyang ka áwan panda.

Ittu mà lugud dayán daya mangipakammu kadaya mepanggap kiyà.

⁴⁰ May oray pe yin nu mapakuna, ay tura kayu maddi mangurug kiyà, ta senu biyágan takayu!" nán ne Jesus.

⁴¹ "Akkan ku ittu sap-sapulan ya agday-dáyaw daya tolay kiyà, ⁴² may ammù a daya duddúma kadakayu, ay áwan nu wa ammatag kurug ke Dios," nán na, ⁴³ "ta oray

inumbet tà a nebon naya Amà, ay akkan dà a kur-kurugan. May nu atán umbet ta magmasírib, oray akkan nebon naya Amà, ay tura mán kammin na ittu yán ya pà-pàgan nu! ⁴⁴ Magpipinnadáyaw kayu nga napádapáda, ay ilingling nu win ya ammatag naya sissa nga Dios kadakayu,” nán na. “Ay mapaanna lugud din ya angngurug nu kiya ummán kiyán!” nán na.

⁴⁵ “Ay akkan nu nán na iyà ya magpabásul kadakayu kiya àráng naya Amà. Ta tu Moses, ay aggína ya magpabásul kadakayu nu isa ngalgaw. Ta magin-nanáma kayu kiya angngalà ne Dios kadakayu gapu kiya amikurug nu kadaya sur-súrát tu Moses, may akkan nu mà kurug ga kur-kurugan datun. ⁴⁶ Ata nu kurug tutu wala ya angngurug nu kadatu sur-súrát na, ay kurugan dà kuma pe, áta ittu datu nangisurátan tu Moses kadaya mepanggap kiyà. ⁴⁷ Ay nu akkan nu kurugan datu nesur-súrát tu Moses, ay mapaanna lugud pe ya angngurug nu kadaya kag-kagiyan ku!” nán ne Jesus.

6

Tu nammangán ne Jesus kadatu limma ríbu wa tolay (Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Luc 9:10-17)

¹ Ay kane isa ngalgaw, ay nagbatta de Jesus se datu tù-tùgúdán na kitu abay ya pisung ka Galilea nga nengágan da ka Tiberias. ² Ay kummiwid datu adu wa tolay kaggída, ta nasin-gan da datu nakas-kasdáaw wa inangngágas ne Jesus kadatu magtatakit. ³ Ay nanùdu de Jesus nga nawe kitu otun tu bantay se da la nagtutúgaw. ⁴ Ay pad-padaldallan da pe yin tu Paskuwa nga piyasta da nga Judyu.

⁵ Ay kane din na malágib ne Jesus datu adu tutu wala nga tolay nga umbet kitu giyán na, ay nán na ke Felipe, “Kawà na nád ya pan-galakkán tada ka umanáy ya sinápay nga ipakkán tada kadayán,” nán na. ⁶ Ay nán na ngala tun ka pagsisímán na ke Felipe áta napadán na nga ammu win tu kuwaan na.

⁷ Ay summungbát te Felipe, “Oray suwildu na isa tolay ki makadagun ya igátang tada ka sinápay ka kanan dayán, ay akkan na makaanáy,” nán na.

⁸ Ay tútu nán ne Andres nga isa kadatu tù-tùgúdán na nga wagi ne Simon Pedro, ⁹ “Atán isa nga bag-bagu kídi ya nagpakkal ka limma bukal nga sinápay se duwa ngabgi ya sissida. Ngamay umanáy nád, kiya ummán kídi ya kaadu wa tolay!” nán na.

¹⁰ Ay tútu nán ne Jesus kaggída, “Pagtugawan

nu daya tolay," nán na. Ay díkod pinagtugaw da ngámin datu tolay kitu nalawág ga kakadtán, ay limma ríbu tu dágudágup datu lalláki ngala. ¹¹ Ay se yala inalà ne Jesus datu sinápay, ay se ya nagiyáman ke Dios, se na nekípát kadatu tolay. Ay páda na pe tu kinuwa na kadatu sissida. Ay niddán nada sigun kitu masápul da. ¹² Ay kane mabtug da ngámin nin, ay pinaùnud ne Jesus ngámin tu bunna datu tolay kadatu tù-tùgúdán na, ta senu áwan na madadál. ¹³ Ay tu naùnud da nga bunna kitu limma nga sinápay, ay sangapúlu se duwa nga baki.

¹⁴ Ay kane masingan datu tolay kattoni tu nakas-kasdáaw wa kinuwa ne Jesus, ay nán da, "Aggína kurug tu pagbàbanánan ne Dios nga ibon na kidi kalawagán," nán da ¹⁵ Ay kane mammuwán ne Jesus nga piyán datu tolay yin na pilítan na pagbalinan ka ári da, ay naglím-límut ta nawe, se la manùdu kitu bantay nga nagas-asissa.

Tu inannalen ne Jesus kitu útun danum

(*Mat 14:22-23; Mar 6:45-52*)

¹⁶ Ay kane gumídagídám min, ay tinumpát datu tù-tùgúdán ne Jesus kitu abay ya pisung. ¹⁷ Ay dummúlay da nga nawe ka Capernaum. Ay nagì-gíbat tin, may áwan pikam me Jesus kitu giyán da. ¹⁸ Kaggída nga magbatta,

ay turán nala nga nagdag-gat tu báli kitu pisung, ay dummadakkal pe datu bal-balnag. ¹⁹ Ay kane moli limma onu annam kilumitru tu kadayyu da ngin kitu dap-pit, ay nasingan da nge Jesus nga magdal-dalen kitu útun tu danum nga mameyag kitu biray da. Ay nagansing da tutu wala. ²⁰ Ngamay nán ne Jesus kaggída, "Akkan kayu wa magansing, ta iyà kam ide," nán na kaggída. ²¹ Ay tútu naganggam da nga nangitakay kaggína kitu biray, ay tútu nakaru da ngin na dummatang kitu kapannán da.

Jesus ya árig akakkanan na mamagbiyág

²²⁻²³ Ay díkod kane kaláwa ngin, ay adu pikam datu tolay kitu nagkararágan ne Apu Jesus se kitu nanganán da ka sinápay. Ay dalínán da nu uwad kam me Jesus, áta sissa tu ammu da nga biray ya nagbattanán datu tù-tùgúdán na, ay áwan da nga nasingan na nepagbatta ke Jesus kaggída, ta pab-pabeg da kampela ngin nin. Ay uwad da pe ya biray ya naggayát ka íli Tiberias nga dummung kitúni. ²⁴ Ay kane masingan datu tolay ya áwan ne Jesus se datu tù-tùgúdán na ngin, ay nagbi-ray da pe ya nawe nagsápul ke Jesus ka Capernaum.

²⁵ Ay kane masma datu tolay ye Jesus ka dammáng, ay sinaludsud da kaggína, "Misturu, kannungay naya

nedaddatang mu kanedi," nán da.

²⁶ Ngamay nán ne Jesus nga summungbát, "Kagiyan ku kadakayu ya kurug na. Iyà ya sap-sapulan nu gapu ta nabtug kayu kitu sinápuy nga akkan gapu kitu inakasingan nu kadatu nakas-kasdáaw wa kinuw-kuwà," nán na. ²⁷ "Akkan kayu wa makiránud kadaya akakkanan na madadál, nu di kuma nga kadaya akkan madadál la akakkanan na mamiyág kadakayu ka áwan panda. Ay iyà ya makidde kadakayu kiyán na akakkanan, ta nepakammu ne Dios nga Amà nga iyà ya pakammuwan na kadayán, ta iyà tu nengágan da kitun ka An-anà Tolay," nán na.

²⁸ Ay tútu nagsaludsud da kaggína, "Nágan daya masápul la kuwaan mi, ta senu màwa mi daya ipàwa ne Dios," nán da.

²⁹ Ay nán ne Jesus nga summungbát kaggída, "Tú idi ya piyán ne Dios nga ipàwa kadakayu: Kurugan dà, ta iyà ya nebon na," nán na.

³⁰ Ay tútu nán da kaggína, "Nágan lugud daya mepassingan mu wa nakas-kasdáaw kadakami, ta senu kurugan mika?" nán da. "Ay nágan pe daya màwám?" nán da. ³¹ "Datu apuapu tada ay nangán da ka akakkanan na nengágan ka mána kitu ir-ir-er, áta nán natu nesúrat nga, 'Pinangán nada ka akakkanan na

gayát ka lángit,' nán natu nesúrat," nán da.

³² Ay nán manin ne Jesus kaggída, "Ikagì kadakayu ya kurug, akkan wayya nga tu Moses tu nangidde kadatu apuapu nu ka akakkanan na gayát ka lángit, nu di iya Amà. Ay aggína pe yin ya makidde kadakayu kiya kurug ga akakkanan na gayát ka lángit. ³³ Ata ya akakkanan na midde ne Dios nga gayát ka lángit, ay ittu ya inumbet ta mamiyág kadaya tolai," nán na.

³⁴ Ay tútu nán da ngin kaggína, "Apu, iddán nakami mán lugud peyang ngin kiya ummán kiyán na akakkanan," nán da.

³⁵ Ay tútu nán ne Jesus kaggída, "Iyà ya árig ga akakkanan na mamagbiyág. Oray iinna ya makiapu kiyà, ay árig akkan nin mabisin, ay se oray iinna ya mangu-rug kiyà, ay árig akkan pe yin na magasikkinum," nán na kaggída. ³⁶ "Ngamay nán ku mà kammala kadakayu win kitun nga oray nu nasingan dà in, ay di dà mà pikam kurugan," nán na.

³⁷ "Ngamay daya ngámin na ipakin-kuwa naya Amà kiyà, ay ittu dayán daya umbet kiyà, ay ngámin dayán na umbet kiyà, ay akkan kuda wayya pataláwan.

³⁸ Ata akkan nà wayya nga inumbet kídì kalawagán nga gayát ka lángit nga mangwa kampela ngin nin kadaya piyán ku, nu di daya piyán kampela ngin nin naya

nangibon kiyà,” nán na.
³⁹ “Ay ya piyán na, ay áwan ku wa mewágà kadaya nepakin-kuwa na kiyà, nu di kuda nga paltuwan kammin kiya kamuddiyánan na algaw. ⁴⁰ Ya piyán kurug naya Amà, ay biyágan ku peyang ka áwan panda daya ngámíngámin na makammu se mangurug kiyà a An-anà na, ay se paltuwan kuda kammin pe kiya kamuddiyánan na algaw,” nán ne Jesus.

⁴¹ Ay gapu kitu inangnunga na nga aggína ya akakkanan na mamagbiyág ga inumbet gayát ka lángit, ay ittu tu nanggayátan datu Judyu wa magur-urímam nga nán da, ⁴² “Di mà e Jesus yán nga an-anà de Jose se Maria? Ay am-ammu tada mà dayán!” nán da. “Ay taanna tura na nán nga inumbet nga gayát ka lángit!” nán da.

⁴³ Ay tútu nán ne Jesus kaggída, “Akkan kayu magur-urímam,” nán na. ⁴⁴ “Awan ya umbet makiapu kiyà nu akkan ya Amà a nangibon kiyà ya mangayáb kaggína, ay paltuwan ku se biyágan ku kiya kamuddiyánan na algaw,” nán na. ⁴⁵ “Ata atán tu nesúráat datu pagbàbànanan ne Dios kitun nga nán na, ‘Ngámin tolay ay tугúdan ne Dios da,’ nán da. Ay ngámin lugud daya natугúdan naya Amà, ay ittu dayán daya umbet kiyà. ⁴⁶ Ngamay akkan ku

wa nán na atán nakasingan ke Ama, áta iyà ala nga An-anà ne Dios ya nakasingan kaggína. ⁴⁷ Kagiyan ku kadakayu nga, oray iinna ya mangurug kiyà, ay biyágan ne Dios ka áwan panda. ⁴⁸ Ta iyà ya akakkanan na mamagbiyág. ⁴⁹ Datu apuapu nu, oray nangán da kitu akakkanan na nengágan ka mána kitu ir-ir-er, ay natay da kammala. ⁵⁰ Ngamay ya mangán kiya árig akakkanan na gayát ka lángit, ay akkan nin na mataatay. ⁵¹ Ay iyà ya mamagbiyág ga akakkanan na naggayát ka lángit. Ay oray iinna ya makakkán kidi ya akakkanan, ay magbiyág ka áwan panda. Ay ya baggi ya akakkanan na idde ku. Idde ku la, ta senu mabiyág daya tolay,” nán na.

⁵² Ay díkod ittu win tu nagsuw-suwáy datu Judyu, ta, “Paannán nád nayán na tolay ya mangipakkán kiya baggi na kadátada?” nán datu duddúma.

⁵³ Ay díkod, tútu nán manin ne Jesus kaggída, “Gínán nu idi ya kagiyan ku kadakayu. Nu akkan kayu mangán kiya baggi naya nengágan da kitun ka An-anà Tolay se uminum kiya dága na, ay kurug ga akkan kayu wa mabiyág. ⁵⁴ Ata ya mangán kiya baggi se uminum kiya dága, ay biyágan ne Dios ka áwan panda, ay paltuwan ku kammin nu iya kamuddiyánan na algaw,” nán ne Jesus.

55 "Ata ya baggi ku, ay kurug ga akakkanan, se ya dágà, ay kurug ga ì-inuman," nán na. 56 "Ay ya mangán kiya baggi ku se iya uminum kiya dágà, ay umannúgut peyang ngin kiya. Ay iyà, ay atán nà peyang pe yin kaggína," nán na. 57 "Ta marammiyág ya Amà a nangibon kiya, ay túya marammiyág gà pe ya ummán kaggína. Ay díkod ya mangán kiya, ay mabiyág pe, áta biyágan ku," nán na. "Mabiyág gà gapu ke Amà nga sibbiyág nga nangibon kiya. Ay ummán pe oray iinna ya mangán kiya ay mabiyág pe gapu kiya. 58 Ta iyà ya kurug ga akakkanan na naggayát ka lángit, nga akkan ummán kitu mána nga oray kinnán datu apuapu tada, ay natay da kammala. Ngamay ya mangán kidi nga akakkanan, ay mabiyág ka áwan panda," nán na.

59 Ay ittu ngámin dedi datu nesur-súru ne Jesus kitu sinagoga ka Capernaum.

Daya bàbànan nga pakabiyágan ka áwan panda

60 Ay kane magina datu tolay tu kinag-kagi na, ay adu kaggída tu nagkuna nga, "Akkan ta kid maawátan daya kag-kagiyan na, ay se áwan kid da mangurug kadayán," nán da.

61 Ngamay ammu ne Jesus nga lúsawan datu tolay na tu kinagi na, ay tútu nán na kaggída, "Nadakè ya uray nu gapu la kitu kinagi?" nán

na. 62 "Ay tú nád agpà in, nu tura dà ala nga sisínán na nengágan da kitun ka Ananà Tolay nga magulli kammin kitu naggayatán ku!" nán na. 63 "Ya Ispiritu ne Dios sala ya makidde kiya kurug ga pakabiyágan nu, ay daya tolay yala ay áwan da nga mabà-baal ka panggap kiyán. Ay datu nekagkagi kadakayu, ay gayát da kiya Ispiritu ne Dios, ay ittu dayán daya pakabiyágan nu, nu kurugan nu," nán na. 64 "May atán da kadakayu ya akkan mangurug," nán ne Jesus, áta napadán na ammu na datu akkan mangurug kaggína, se ammu na pe tu mamatiliw kaggína kadatu kumalínga kaggína. 65 Ay netul-túluy na nga nán na, "Ittu ya gapu naya nangngikagi kadakayu nga áwan umbet kiya nu akkan ittu pe ya piyán naya Amà," nán na.

66 Ay ittu win tu adu kadatu tolay na tu nagtatálaw, ay se akkan da ngin na nebul-bulun kaggína. 67 Ay tútu nán ne Jesus pe yin kadatu sangapúlu se duwa nga tù-tùgúdán na, "Ay dakayu, piyán nu nád pe yin ya magtálaw?" nán na.

68 Ay tútu summungbát te Simon Pedro, "Apu, iina nád pikam mala ya sabáli kapannán mi, ay ikaw wala ya makekagi kadaya pakabiyágan mi ka áwan panda?" nán na. 69 "Ay ittu ya inangngurug mi, áta nammuwán mi yin na ikaw

ya An-anà ne Dios," nán ne Pedro kaggína.

⁷⁰ Ay summungbát manin ne Jesus kaggína nga nán na, "Iyà ya nagpíli kadakayu wa sangapúlu se duwa, may atán isa kadakayu nga nasairuwán," nán na. ⁷¹ Ay tu Judas nga an-anà ne Simon Iscariote tu nán na, áta aggína ya mamatiliw kaggína, oray isa kam pe kadatu sangapúlu se duwa nga tù-tùgúdán na.

7

Nge Jesus se datu wawwági na

¹ Ay kane din na mànud ne Jesus nga asippatayan datu ap-apu datu Judyu ka Jerusalem, ay akkan nala ngin na nawe ka probinsiya Judea. Nagdàdàdà ala ka probinsiya Galilea.

² Ay tagay pe yin tu piyasta datu Judyu nga nengágan da ka Piyasta Baw-bawi.*

³ Ay datu wawwági ne Jesus, ay nán da kaggína, "Magtálaw ka ngin kídi Galilea, ta mawe ka ka Judea, ta senu masingan pe daya tolay mu kannán daya nakas-kasdáaw wa kuk-kuwaan mu," nán da.

⁴ "Ata nu piyán mu nga magdin-dinnámag ka, ay akkan ka kuma kumudud kídi bittì a íli. Mawe ka kadaya abay ya íli, ta senu mammuwán ngámin daya tolay daya nakas-kasdáaw wa kuk-kuwaan mu. Túya

napiya nu mepakammu kiya ngámin kalawagán," nán da.

⁵ Ata oray datu wawwági ne Jesus, ay akkan da nangurug kaggína.

⁶ Ay tútu nán ne Jesus kaggída, "Akkan pikam ma ittu ya wè agpassingan ka Jerusalem. Napiya

kadakayu, ta panda ngala," nán na, ⁷ "ta áwan man-gagúra kadakayu kídi ya kalawagán. Ngamay nu

iyà, ay kaguráan dà, gapu kiya angngagì kaggída nga nadakè daya kuk-

kuwaan da," nán na. ⁸ "Dakayu wala ya mawe makipiyasta, ta akkan nà

pikam ma makakíwid, áta akkan pikam ittu idi ya agpakammù tutu wala," nán na kadatu wawwági na. ⁹ Ay tútu nagbabansi pikam ka Galilea.

Tu nipappan ne Jesus kitu Piyasta Baw-bawi

¹⁰ Ay kane likud datu wawwági ne Jesus nga nawe nakipiyasta, ay naglimlímut pe yin na gummunud kaggída nga nawe ka Jerusalem. ¹¹ Ay datu ap-

apu datu Judyu, ay sapsapúlan da nge Jesus kitu pagpipiyastaán, "Kawà nád tu giyán na," nán da.

¹² Ay díkod datu adu wa tolay ka Jerusalem, ay adu datu kag-kagiyan da ka panggap ke Jesus. Ay nán datu duddúma, "Namáru tun na tolay," nán da. May datu duddúma, ay,

* 7:2 7:2 Onu "Piyasta Tabernákulu."

“Akkan,” nán da, “ta ial-alilaw na daya tolay,” nán da. ¹³ Ngamay near-aratát da ngala datu kag-kagiyan da, ta magansing da kadatu ap-apu datu Judyu.

¹⁴ Ay kane tagay yin magábà tu piyasta ngin, ay nawe ye Jesus nga nagtùgud kitu Templo. ¹⁵ Ay nasdaáwan pà nang datu Judyu nga nán da, “Ná gan nád naya naggayatán naya sir-sírib nayán na tolay, ay akkan mà wayya nga nagis-iskul kanedi?” nán da.

¹⁶ Ay kane magina ne Jesus tun, ay sinungbátan nada nga nán na, “Ya itùgud ku, ay akkan wayya nga gayát kiyà kampela ngin nin, nu di gayát kampela ke Dios sin nga ittu ya nangibon kiyà,” nán na. ¹⁷ “Ya tolay nga maminya nga mangwa kadaya piyán ne Dios, ay mam-muwán na nu daya isur-súru ay gayát da ke Dios onu gayát da kampela ngin nin kiyà,” nán na. ¹⁸ “Ta ya tolay nga daya ammu na kampela ngin nin daya isur-súru na, ay ya pakedayáwan na kampela ngin nin ya sapsapúlan na, ngamay ya tolay nga ya pakedayáwan naya nangibon kaggína ya lam-lamtan na, ay ittu yán ya kurug, ay se áwan na nga agbusibusid,” nán na.

¹⁹ Ay nán na manin kaggída, “Tu Moses tu nangikagi kadakayu kitu lintag kitun, may áwan nala

isa kadakayu ya mangurug, ta tura dà asippatayan!” nán ne Jesus.

²⁰ Ay tútu summungbát datu tolay, “Magallut ka ta!” nán da. “Ta iinna mà pe ya magas-asippatay kikaw ta!” nán da.

²¹ Ngamay nán ne Jesus kaggída, “Nangwa ngà ka nakas-kasdáaw, ay nas-daáwan kayu ngámin. †

²² Nebílin tu Moses nga magkúgit kayu. (May akkan na kurug ga itu Moses tu makin-bílin, nu di datu in-inagkona na.) Ay mangúgit kayu pe oray Sabado. ²³ Ay nu annung nu ya mangúgit ki algaw na Sabado ka angngikurug nu kitu lintag tu Moses, ay tura dà lugud lúsawan ka mepanggap kiya inammabílag ku kiya isa nga tolay ki Sabado!” nán na. ²⁴ “Akkan kayu kod da tagapab-pabásul gapu kadaya mas-asingan nu wala, may lam-lamtan nu wala nga kappiyánan ya kinur-korugán na,” nán ne Jesus.

Tu aggur-urímam datu tolay ka panggap ke Jesus

²⁵ Ay datu duddúma nga tolay ka Jerusalem, ay nán da nga, “Di mà ittu idi tu tolay ya asippatayan da?” nán da.

²⁶ “Ay tura lugud áwan magsungbát kadaya kag-kagiyan na, oray kagiyan na kiya àráng ngámin daya

† 7:21 7:21 Tu nangágas na kitu tolay kitu Sabado ka 5:1-18 ya nán na kídí.

tolay? Kurugan da nád pe yin nga aggína ya kurug ga Nebon ne Dios?" nán da. ²⁷ "Ngamay akkan kid, ta nu umbet ya Ibon ne Dios, ay áwan kanu wa makammu kiya paggayatán na. Ay nu iyán na tolai, ay ammu tada mà ya naggayatán na," nán da.

²⁸ Ay se la nawe ye Jesus nga nangisúru kitu Templo, ay nán na ka naggat, "Nán nu nga am-ammu dà, ay se am-ammu nu pe ya ìli. Ngamay kagiyan ku kadakayu nga akkan ku wa inurauray yala ya inumbet, áta atán nangibon kiyà, ay aggína ya kurug ga naggayatán ku. Ngamay akkan nu am-ammu nu iinna," nán na. ²⁹ "Ngamay nu iyà, ay ammù, ta gayát tà ka giyan na, ay aggína ya nangibon kiyà," nán na.

³⁰ Ay kane makagi na datun, ay atán da tolai ya maminya nga maniliw tutu wala kaggína ngin. Ngamay áwan mà kam ya nanugkam kaggína, ta akkan pikam ittu tu oras na. ³¹ Ay oray mán nu mapakuna, ay adu kadatu tolai tu nangurug kaggína nga nán da, "Nu umbet ya Cristo, ay áwan na ngin màwa nga nakas-kasdáaw may daya kinuwkuwa nayán na tolai!" nán da.

Tu nangngipàrob datu Pariseo kadatu guwardiya nga maniliw ke Jesus

³² Ay nagina datu Pariseo tu agbàbànan datu tolai ka mepanggap ke Jesus. Ay tútu datu Pariseo se datu ap-apu datu pappádi, ay nebon da datu guwardiya kitu Templo nga mawe maniliw ke Jesus.

³³ Ngamay nán ne Jesus, "Mebul-bulun nà pikam kadakayu ka makaru wala, ay se yà ala nga magulli ka giyan naya nangibon kiyà," nán na. ³⁴ "Nu likud ku nga mawe, ay sap-sapúlan dà, may akkan dà a masrà. Ay se kiya giyan kun, ay akkan kayu wa makangngay," nán na.

³⁵ Ay tútu datu ap-apu datu Judyu, ay nán da kitu isaisa kaggída, "Kawà na nád ya kapannán nayán nga akkan tada nga masrà! Mawe nád magtùgud kadatu akkan Judyu kadatu ìli da nga napannán datu kapáda tada nga Judyu?" nán da. ³⁶ "Nágan nád naya piyan na nga kagiyan kiya in- agkuna na nga sap-sapúlan tada, may akkan tada nga masrà, ay se akkan tada nga makangngay kiya giyan na?" nán da.

Ya danum ma mamag-biyág

³⁷ Ay tu algaw nga pang-gibúsán natu piyasta, ay ittu tu kapàgán pàrang. Ay kitun na algaw, ay nagsíkad de Jesus nga atán kitu unag Templo, ay se yala nagúni ka naggat nga nán na, "Oray inna nga magasikkinum, ay

‡ 7:30 7:30 Onu, "tu oras nga nidang ne Dios."

umbet kiyà, ta penuman ku," nán na. ³⁸ "Ata nán natu nesúrát kitun na, 'Oray iinna ya mangurug kiyà, ay ummán ka atán gum-buwà a danum kiya unag na nga mamiyág kaggína, ay se magáyus pe nga mag-gayát kaggína,'" nán na. ³⁹ Ay yán na kinagi ne Jesus, ay mepanggap kam kiya Ispiritu ne Dios nga ittu ya mealúbu kadaya mangurug kaggína. Ngamay gapu ta akkan pikam ma naka-pagulli ye Jesus ka lángit, ay akkan da pikam ma naalubuwán kiya Ispiritu ne Dios.

Tu inagsuw-suwáy datu tolay panggap ke Jesus

⁴⁰ Ay datu duddúma nga nakagina kitu kinagi ne Jesus, ay nán da, "Kurug ga aggína ngin tu ibon ne Dios nga pagbàbànanan na," nán da.

⁴¹ Ngamay datu duddúma, ay nán da, "Aggína ngin ya Ibon ne Dios nga ittu ya Cristo," nán da.

Ngamay uwad da nga nagkuna nga, "Wayya ngala nga Galilea ya paggayatán naya Cristo!" nán da.

⁴² "Atán mà ya nesúrát nga meanà ya Cristo kadaya gakagaka natu David, ay meanà pe ka Betlehem nga ili natu David," nán da.

⁴³ Ay díkod nagsisibna ngin tu uray da ka mepanggap ke Jesus. ⁴⁴ Ay piyán datu duddúma ngin na tiliwan,

ngamay áwan nala isa nga manugkam kaggína.

⁴⁵ Ay díkod nagulli kam-min datu guwardiya kitu Templo kitu giyán datu Pariseo se datu ap-apu datu pappádi nga áwan da nga natiliw. Ay díkod sinaludsud da kaggída nga nán da, "Taanna tura nu akkan tiniliw?" nán da. ⁴⁶ Ay summungbát datu guwardiya nga nán da, "Awan mi pikam nagina nga aggun-úni nga ummán kaggína," nán da.

⁴⁷ Ay tútu nán datu Pariseo kaggída, "Nealílaw nakayu agpà pe yin ta!" nán da. ⁴⁸ "Awan mà ala isa kadakami ya ap-apu se Pariseo ya mangurug kaggína," nán da. ⁴⁹ "Ngamay adu kadaya tolay ya mangurug kaggína, ta di da maawátan datu nesur-súrát natu Moses, ay tú dayán daya mapánis," nán da.

⁵⁰ Ay tu isa kadatun na Pariseo, ay e Nicodemo. Aggína tu nawe ya naki-amomán ke Jesus kitun. Ay nán na kaggída, ⁵¹ "Nu surútan tada ya lintag tada, ay akkan tada mabalin na pabasúlan ya isa nga tolay, nu akkan tada pikam nam-muwán se nagina nu nágan daya kurug ga kuk-kuwaan na," nán na kaggída.

⁵² Ay tútu sinungbátan da. "IGalilea ka pe ta! Kap-piyánan mu kod nga bas-basáan datu lib-libru, may áwan kurug ga maggayát ka

Galilea nga pagbàbànanan ne Dios," nán datu Pariseo se datu ap-apu datu pappádi ke Nicodemo. ⁵³ Ay se da la nga nagkakawe yin ka babalay da.

8

Tu babay ya nakidaládag

¹ Ay kane magkakáwe datu tolay kadatu babalay da ngin, ay nanùdu pe yin ne Jesus kitu bantay Olivo.

² Ay gummabi nga nagulli kammin kitu Templo. Ay inaribungbong ngámin datu tolay. Ay tútu nagtutúgaw win na nangisúru kaggída.

³ Ay kane daddán nin, ay atán nin datu Pariseo se datu magtù-tùgud ki lintag nga nangilbet kitu babay nga nadànganán na makidaládag. Ay kane mippan da kitu àràng da ngámin, ⁴ ay nán da ke Jesus, "Misturu, idi ya babay, ay nadànganán na makidaládag," nán da. ⁵ "Ay ya bilin naya lintag tu Moses, ay masápul la matùtokán ya ummán kiyán na babay. Paanna mà ya nán mu kiyán?" nán da ke Jesus. ⁶ Ngamay nán da la tun ka pagsisímán da kaggína, ta senu atán ya pangidarumán da kaggína.

Ngamay nagùmà e Jesus, ay se yala nagsúrát kitu lusà. Ay tu intutuldu na tu pinagsúrát na. ⁷ Ay gapu ta uliulissan da tu saludsud da, ay tútu ginumnikát te Jesus se na nán kaggída, "Nu

iinna kadakayu ya áwan bas-básul, ay ittu ya munna nga manùtò kídi nga babay," nán na kaggída. ⁸ Ay se yala nga nagtugaw kammin se magsur-súrát kammin kitu lusà.

⁹ Ay kane magina datu Pariseo tu kinagi na, ay nasid-siddedut da nga nagtatálaw. Nagin-inunna datu pangmanàman da. Ay díkod dudduwa de Jesus nga nabansi se itu babay ya mag-sisíkád kitu àràng na.

¹⁰ Ay linángad ne Jesus, se na nán kaggína, "Wà na giyán da ngin. Awan kam nanùtò kikaw?" nán na.

¹¹ "Awan, Apu," nán na nga summungbát.

"Akkan taka pe panísan," nán ne Jesus kitu babay. "Mawe ka lugud din, may akkan ka ngin na magbásul," nán na.

E Jesus ya árig dílag kídi kalawagán

¹² Ay nagbàbànan manin ne Jesus kitu Templo nga nán na, "Iyà ya árig dílag kídi kalawagán, ta ya mebulun kiyà, ay árig mawádaran kiya wada nga mamagbiyág, ay se árig ga akkan nin na magadámag," nán na.

¹³ Ay tútu nán datu Pariseo kaggína, "Ikaw kampela ngin nin ya mangibàbànan kiya mepanggap kikaw, ay akkan na makurug daya kag-kagiyam," nán da.

¹⁴⁻¹⁸ Ay summungbát te Jesus nga nán na, "Oray nu

iyà kampela ngin nin ya mangibàbànan ki mepanggap kiyà, ay kurug daya kag-kagiyan ku. Ata kurug ga atán kiya lintag nu, nga nu maggaddù ya duwa nga magsistigu, ay makurug ya kagiyan da. Ay duwa kami lugud, ta ibàbànan ku ya mepanggap kiyà, ay se ya Amà pe, ay ipakammu nà pe," nán ne Jesus. "Dakayu, ay akkan nu wa ammu ya naggayatán ku se iya pagulliyán ku. May iyà, ay ammù. Akkan dà am-ammu, may pabasúlan dà ala gapu kadaya gagángay nu wa tolay. May nu iyà, ay áwan ku pabasúlan. Ay oray pe yin nu pabasúlan takayu, ay kurug ya ipabásul ku, ta akkan nà wayya nga sissa, áta duwa kami se iya Amà a nangibon kiyà," nán na.

¹⁹ Ay tútu nagsaludsud da nga nán da, "Wà giyán naya Amám ta?" nán da.

May nán ne Jesus, "Akkan dà am-ammu, se akkan nu pe ya am-ammu ya Amà. Ata nu am-ammu dà, ay ammu nu kuma pe ya Amà," nán na.

²⁰ Ay nesúru ne Jesus ngámin dedi kitu danní kitu aggipayán da ka pirà kitu Templo. Ngamay áwan na naniliw kaggína, áta akkan pikam ittu tu oras na.

Ya akkan da akangngay kiya kapannán ne Jesus

²¹ Ay nán manin ne Jesus kaggída, "Nu mawe yà, ay sap-sapúlan dà. May akkan

kayu wa makangngay kiya kapannán ku, ay matay kayu nga sibbabásul," nán na.

²² Ay tútu nán datu ap-apu datu Judyu, "Magpattal nád? Ta tura na nán na akkan tada nga makangngay kiya kapannán na," nán da.

²³ Ay se manin nán ne Jesus kaggída, "Dakayu, ay ikalawagán kayu. Iyà, ay ilángit tà. Daya ikalawagán na mà-màwa daya pà-pàgan nu, ngamay iyà ay akkan," nán na. ²⁴ "Kinagi ku kadakayu nga matay kayu wa sibbabásul. Ay nu akkan kayu wa mangurug nga iyà ya Nebon ne Dios, ay kurug ga matay kayu nga sibbabásul," nán na.

²⁵ Ay tútu nagsaludsud da kaggína nga nán da, "Iin ka kurug ta?" nán da.

Ay summungbát te Jesus nga nán na, "Nakagi mà kadakayu win. Oray kitu inanggayát ku wa nangisursúru ka panda kídi, ay ittu pikam ya kag-kagiyan ku kadakayu. ²⁶ Ay adu kuma daya ikag-kagi ku mepanggap kadakayu, se adu pe daya tug-tugiban ku, may daya magi-gina ku kiya nangibon kiyà daya ilaw-lawág ku wala kadaya ngámin tolay, ta ittu daya kurug," nán na.

²⁷ Ngamay akkan da nga naawátan nga e Dios nga Ama na tu nán na. ²⁸ Ay díkod nán ne Jesus manin kaggída, "Ay nu mebáyug dà nga nengágan da kitun ka An-anà Tolay, ay

ittu ya akammu nu win nga iyà ya Nebon ne Dios. Ay mammuwán nu pe nga áwan ku wa kinagi nga uray ku kampela ngin, nu di tittu wala daya pekagi naya Amà kiyà daya kag-kagiyan ku," nán na. ²⁹ "Ay abul-bulunan nà peyang ya nangibon kiyà. Ay akkan nà a pagdudoray, áta tittu wala daya pagangammán na daya kuwaan ku," nán ne Jesus.

³⁰ Ay kaggína nga mangag-kagi kadedi, ay adu datu nangurug kaggína.

Ya anngikurug da ke Sairu

³¹ Ay se la nán ne Jesus kadatu Judyu wa mangurug kaggína, "Nu kurugan nu peyang daya kag-kagiyan ku, ay dakayu daya kurug ga tolay ku," nán na. ³² "Ay mammuwán nu ya kinakur-korugán na mepanggap kiyà, ay ittu pe yán ya mangwaya kadakayu," nán na.

³³ Ay tútu nán datu akkan mangurug kaggína, "Gakagaka nakami tu Abraham, ay díkod oray nágan na, ay áwan pikam ma nakaasassu kadakami," nán da. "Ay tura mu nán na mawayaán kami yin nu kuwa!" nán da.

³⁴ Ay tútu nán manin ne Jesus kaggída, "Ikagi ya kurug kadakayu, nga oray iinna ya makabásul, ay tú

dayán daya bílang asassu naya básul," nán na.

³⁵ "Ay daya magasassu wala, ay akkan da magdadágat kiya pagasassuwán da. May ya an-anà naya makin-balay, ay ittu ya akkobung na peyapeyang ka áwan panda. ³⁶ Ay díkod nu wayaan nakayu ya An-anà ne Dios,* ay kurug ga mawayaán kayun," nán na.

³⁷ "Ammù a gakagaka nakayu kurug tu Abraham, may oray nu ummán kiyán, ay as-asippatayan dà kam-mala, áta akkan napatag kadakayu daya kag-kagiyan ku," nán na. ³⁸ "Ikagi ala kadakayu daya pekagi naya Amà kiyà. Ay ummán kayu pe; kuwaan nu pe yala daya ipàwa naya ama nu," nán ne Jesus kadatu Judyu.

³⁹ Ay tútu nán da ke Jesus, "Abraham ya kurug ga apuapu† mi," nán da.

Ay tútu nán ne Jesus kaggída, "Nu kurug ga gakagaka‡ nakayu tu Abraham, ay tura nu lugud da di taldan datu kinuw-kuwa na," nán na. ⁴⁰ "May tura dà mán kammin nin na asippatayan! Ay daya kurug nga naginà ke Dios daya ikagiyán ku. Ay áwan na ummán kiyán na kuk-kuwaan natu Abraham!" nán na. ⁴¹ "May daya kuk-kuwaan naya ama nu, ay ittu kammin pe daya kuk-kuwaan nu," nán na kaggída.

* **8:36** 8:36 Wayaan nada kiya anngasassu naya panagbas-básul. † **8:39** 8:39 "Ama" ki aggúni nga Griego. ‡ **8:39** 8:39 "Annánà" ki aggúni nga Griego.

Ay tútu nán da manin, “Akkan kami árig tabuwang. Sissa mà ya amaan mi. E Dios mà ala ya ama mi,” nán da.

⁴² Ay díkod nán ne Jesus kaggída, “Ay nu kurug nga e Dios ya Ama nu, ay pàgan dà kuma pe, áta atán nà in na naggayát kaggína. Ta akkan ku uray kampela ngin ya nelalbet ku, nu di nà a nebon ne Dios. ⁴³ Ay taanna tura nu di maawátan daya ikag-kagì kadakayu ta!” nán na. “Ò, áta lùsawan nu kurugan daya kag-kagiyan ku, ⁴⁴ áta ya amaan nu ay e Sairu, ay túya piyán nu pe kuwaan daya pàwa na. Maragpatay kammala ngin nin, nanggayát kitun kam ka panda kidi. Ay áwan kammala pe yin na kur-kurug kadaya kag-kagiyan na, ta gangay na ya mag-busibusid. Ay díkod aggína ya paggayatán ngámin daya busid, ta maragbusid lugud,” nán na. ⁴⁵ “Ay ittu ya gapu na nga akkan kayu wa mangur-kurug, oray nu ikagì kadakayu ya kurug. ⁴⁶ Ay áwan makekagi nga nagbásul là, ta áwan ku wa bas-básul. May oray kagiyan ku ya kurug, ay tura dà akkan kur-kurugan!” nán na. ⁴⁷ “Ay daya annánà ne Dios, ay ginaan da daya bàbànan ne Dios kaggída. May ya gapu na nga akkan nu ginaan daya bàbànan ne Dios, ay gapu ta akkan nakayu wa annánà,” nán ne Jesus kadatu tolay.

De Jesus se tu Abraham

⁴⁸ Ay díkod tútu sum-mungbát datu Judyu ke Jesus, “Kurug mà tu nán mi nga iSamaria ka nga naar-aránan,” nán da.

⁴⁹ May nán ne Jesus kaggída, “Akkan nà naar-aránan,” nán na, “ngamay pad-padayáwan ku wala ya Amà. May dakayu, ay irupat dà,” nán na. ⁵⁰ “Akkan ku sap-sapúlan ya pakedayáwan ku, ta atán isa nga magsápul ka pakedayáwan ku, nga ittu we Dios nga ittu pe ya mamabásul kadakayu nga mangirupat kiyà,” nán na.

⁵¹ “Ikagì kadakayu ya kurug,” nán ne Jesus. “Oray iinna ya mangurug kadaya kag-kagiyan ku, ay akkan mataatay yin,” nán na.

⁵² Ay tútu nán datu Judyu, “Ammu mi yin, nga kurug naar-aránan ka mà,” nán da, “ta natay mà tu apuapu mi ya Abraham se oray pe datu duddúma nga pagbàbànanan ne Dios kitun. Ay tura mu nán na akkan na mataatay yin ya mangurug kiya kag-kagiyan mu! ⁵³ Wayya ka ngala nga natù-turáy may tu Abraham ma inagkona mi, onu datu pagbàbànanan ne Dios kitun na natay pe yin? Nágan agpà pe naya pagpadígám kiya baggibaggim ta!” nán da.

⁵⁴ Ay tútu nán ne Jesus, “Nu pad-padayáwan ku ya baggibaggì kampela ngin

nin, ay áwan na nga sur-surbi. Ngamay ya Amà, ay ittu ya mamadáyaw kiyà. Ittu ya Dios nu wa nán nu, ⁵⁵ ngamay akkan nu kammala kurug am-ammu win. May nu iyà, ay am-ammù. Nu nán ku wa akkan ku wa am-ammu, ay magbus-busid dà nga ummán kadakayu. Ngamay am-ammù mà, ay túya ikurug ku daya kag-kagiyan na kiyà," nán na. ⁵⁶ "Tu Abraham ma inagkona nu, ay magpatag ga magin-nanáma kiya ilalbet ku, ay naganggam kane masingan nà a kurug," nán na.

⁵⁷ Ay tútu nán datu Judyu kaggína, "Awan mu pikam ma limma púlu dagun, ay tura mu nán na nasingan mu tu Abraham min!" nán da.

⁵⁸ Ay nán ne Jesus kaggída, "Ikagì ya kurug kadakayu, nga kitu akkan pikam ma neanà tu Abraham, ay atán nà in," nán na.

⁵⁹ Ay díkod tútu namídit da kadatu batu ka pamàbà da kuma kaggína, ngamay naglingalingad de Jesus se lumuwán kitu amuwág natu Templo.

9

Tu nangngágas ne Jesus kitu kúláp

¹ Ay kitu agdal-dalen ne Jesus, ay uwad isa nga tolay ya nasingan na nga kúláp nanggayát kitu nekeanà na.

² Ay nagsaludsud datu tù-tùgúdán na kaggína nga nán da, "Misturu, iinna nád ya nagbásul, ta tura kúláp nga neanà idi nga tolay? Daya maganà kaggína, onu aggína kampela ngin nin?" nán da.

³ May nán ne Jesus nga summungbát, "Akkan básul nedi ya tolay onu daya mannákam na ya nekakúláp na. May kúláp ta senu mepassingan ya ammanakabalín ne Dios. ⁴ Ay gapu ta sibbibiyág gà pikam, ay masápul la kuwaan ku daya ipàwa naya nangibon kiyà, ta áwan ta màwa ngin nu gabi yin,"* nán na. ⁵ "Ta kiya kaatán ku pikam ka biyág ked kalawagán ni, ay iyà ya árig dílag kadaya tolay kídì kalawagán," nán na.

⁶ Ay kane makagi na datun, ay naglútáb kitu lusà, se na neluy-luyluy kitu tápù, se na pinagbalín ka lupang. Ay se na nepitpet tu lupang kitu mata natu kúláp. ⁷ Ay se na nán kaggína, "Mawe ka nga magidárup kiya pisung nga agdidigútán ka Siloe," nán na. (Ay ya sarut naya Siloe, ay Nebon.) Ay tútu nawe tu tolay, ay se la magidárup, ay makasingan kurug gin.

⁸ Ay kane masingan datu keliyán na se datu tolay nga makelásin kaggína nga aggína tu begár, ay nán da, "Dì mà tu idi tu tolay ya mag-

* 9:4 9:4 Ya mabalin na piyán na ipakammu ay ya pannakatay na.

tutúgaw peyang nga mag-begár?" nán da.

⁹ Ay nán datu duddúma, "Ò. Aggína kurug," nán da. May datu duddúma, ay, "Akkan," nán da, "may kamur-murangán na ngala," nán da.

Ay díkod nán natu tolay yin, "Kurug ga iyà tu begár," nán na. ¹⁰ Ay díkod tútu sinal-saludsúdán da ngin nga nán da, "Tura ka lugud makasingan nin?" nán da.

¹¹ Ay summungbát nga nán na, "Tu tolay ya nagngágan ka Jesus, ay nangiluy-luyluy kanu ki lútáb na ki lusà a nangwa ka lupang, ay se na ipitpet kitu matà, ay se nà pinapan pinagidárup ka Siloe. Ay tútu nawe yà a kurug nagidárup, ay tú win tu nakasingan ku win," nán natu tolay.

¹² Ay tútu sinaludsud da kaggína, "Kawà naya giyán na ngin," nán da. May, "Di yà ammu," nán na.

Tu nangngalúsaw datu Pariseo kitu naagásan nga kúláp

¹³ Ay díkod datu tolay, ay nippan da ngin tu kúláp kitun na makasingan nin kitu giyán datu Pariseo. ¹⁴ Ay tu inangwa ne Jesus kitu lupang se inangngágas na kitu mata natu kúláp, ay Sabado.

¹⁵ Ay díkod datu Pariseo, ay nagsaludsud da kaggína nu napaanna tu inakasingan na. Ay nán na kaggída, "Atán tolay ya nangipitpet ka lupang kitu matà, ay

se yà nawe nagidárup, ay tútu makasingan nà in," nán na. ¹⁶ Ay díkod nán datu duddúma nga Pariseo, "Akkan na nebon ne Dios yán na tolay, ta di na ngilinan ya algaw wa aggi-imáng," nán da.

May nán datu duddúma, "Wayya la nga makàwa ya maragbásul ka ummán kadayán na nakas-kasdáaw?" nán da. Ay díkod nàwa nga nagkakagúra da.

¹⁷ Ay tútu nán da manin kitu tolay, "Ay ikaw, nágan naya makagim ka mepang-gap kitu nangágas kiya matám," nán da.

"May isa nga mannakabalin na pagbàbànanan ne Dios," nán na.

¹⁸ Ay díkod datu ap-apu datu Judyu, ay akkan da ngin na kurugan na kúláp kitun nga makasingan nin. In-ayabán da pikam mala datu mannákam na. ¹⁹ Ay se dada saludsúdán nga nán da, "Kurug ga an-anà nu idi? Ay kurug ga neanà a kúláp?" nán da. "May taanna tura lugud da makasingan nin?" nán da.

²⁰ Ay summungbát datu mannákam na, "Kurug mà a an-anà mi, ay kurug pe ya neanà a kúláp," nán da.

²¹ "Ngamay akkan mi ammu nu taanna tura makasingan nin," nán da. "Ay akkan mi pe ya am-ammu nu iinna ya namakasingan kaggína. Saludsúdán nu kampela ngin nin. Oray ta nanákam pe yin. Aggína

kampela ngin nin ya mag-sungbát tin," nán datu maganà. ²² Nán da kiyán datu mannákam na ta mansing da kadatu ap-apu datu Judyu. Ata nán datu ap-apu datu Judyu nga pataláwan da kiya sinagoga da nu atán mangagi nga e Jesus ya Nebon ne Dios, ay tútu magansing da. ²³ Ittu tu gapu na nga nán datu mannákam na, "Nanákam min, ay aggína kampela ngin nin ya saludsúdán nu" nán da.

²⁴ Ay tútu inayabán da manin tu tolay. Ay nán da kaggína, "E Dios ngala ya padayáwan mu. Ta dakami, ay ammu mi nga maragbásul tun na tolay," nán da.

²⁵ Ay tútu summungbát manin nga nán na, "Di ya ammu nu maragbásul onu akkan," nán na. "May tú idi ya ammù: Kitun ay kúláp pà. Ngamay kídi yin ay makasingan nà mà in," nán na.

²⁶ Ay díkod tútu sinalud-sud da kaggína nga nán da, "Nágan lugud tu kinuwa na nga nangágas kitu matám," nán da. ²⁷ Ay nán na, "Nakagi mà kadakayu win, may di dà mà kurugan. Ay taanna tura nu manin na piyán na ginán! Piyán nu agpà pe ta, ya magbalin ka pasúrut na?" nán na kadatu Judyu.

²⁸ Ay díkod tútu inalalgán da nga nán da, "Ikaw á ya pasúrut na, ta dakami, ay pasúrut

nakami tu Moses," nán da kaggína. ²⁹ "Ay ammu mi nga inamomanán ne Dios tu Moses. May nu panggap kiyán na tolay, ay akkan mi am-ammu ya naggayatán na," nán da.

³⁰ Ngamay nán na manin, "Pagballà takayu lugud, ta tura nu akkan ammu ya naggayatán na, ay aggína mà ya namakasingan kiyà," nán na. ³¹ "Ay ammu tada mà a akkan na gì-ginán ne Dios daya maragbásul. Ngamay daya mamatag kaggína, ay se daya mangikabon kaggína, ay ittu dayán daya ginán na. ³² Ata naggayat kitu nekàwa naya kalawagán, ay áwan tada pikam ma nagina nga namakasingan ka tolay ya neanà a kúláp," nán na. ³³ "Ay nu akkan na gayát ke Dios yán na tolay, ay áwan na pe ya mabalin na kuwaan," nán na. ³⁴ Ay summungbát da kaggína, "Neanà ka se ummabay ka nga maragbásul, ay tura la ikaw win ya aggintu-tùgud kadakami!" nán da, ay se da pinatálaw win.

³⁵ Ay kane magina ne Jesus nga pinalawán da pe yin tu kúláp pa makasingan nin kitu sinagoga da, ay sinap-sápul na. Ay kane masma na, ay nán na, "Mangurug ka ngin kiya nengágan da kitun ka An-anà Tolay?" nán na. ³⁶ Ay summungbát tu tolay nga nán na, "Apu, ikagim mán nu iinna yán, ta senu

mangurug gà kaggína,” nán na. ³⁷ Ay tútu nán ne Jesus, “Nasingan mu win, ta ittu ya kaum-umomán mu,” nán ne Jesus. ³⁸ Ay díkod tútu nán natu tolay, “Apu, mangurug gà in kikaw,” nán na, ay se na dinay-dáyaw we Jesus.

³⁹ Ay tútu nán ne Jesus, “Inumbet tà ked kalawagán ni ta senu mapaglásin daya makammu ke Dios se daya akkan makammu. Daya akkan pikam makammu ke Dios, ay ummán da ka kúláp, may pagladdangan kuda. May daya makammu ke Dios nga nán da, ay tú dayán daya sikkukúláp pikam,” nán ne Jesus.

⁴⁰ Ay gapu ta adanni datu duddúma nga Pariseo kaggína, ay nagína da. Ay tútu sinaludsud da kaggína, “Kúláp kami pe ka nán mu ta!” nán da. ⁴¹ Ay tútu nán ne Jesus kaggída, “Nu kúláp kayu kuma, ay piyán nu nga ammuwan ne Dios, ay díkod akkan nakayu pabasúlan. May gapu ta makasingan kayu wa nán nu, ay akkan nu piyán ammuwan ne Dios, ay díkod ittu ya ammasúl na kadakayu,” nán ne Jesus kadatu Pariseo.

10

E Jesus ya árig nga namáru nga maragtarakan kadaya karneru

¹ Ay nán manin ne Jesus kitu kowad na nga mangisur-súru, “Ik-agì kadakayu ya kurug.

Ya tolay ya umunè kiya kurál karneru nu lumná, nga akkan na manalen kiya gagyangán na, ay maragtákaw yán,” nán na. ² “Ya lumná kiya gagyangán naya kurál ay ittu ya magtararakan kadaya karneru, ³ áta ilukát lugud naya magbantáy kiya gagyangán. Ay magína daya karneru ya alangágag na nga magkarraw kadaya ngag-ngágan da, ay túya umbet da, ay ilawán nada. ⁴ Ay nu melawán nada ngámin nin, ay magin-inunna kaggída, ay díkod datu karneru, ay unudan da pe yin, áta memad da ya úni na. ⁵ Ata akkan wayya nga kumíwid daya karneru kiya sab-sabáli nga tolay, nu di da pagtataláwan, ta akkan da kemunán ya úni na,” nán na.

⁶ Nepangárig ne Jesus idi kaggída, may di da nga maaw-awátan tu piyán na nga kagiyan kaggída. ⁷ Ay tútu nán na manin kaggída, “Ikagì ya kurug kadakayu. Iyà ya árig ga gagyangán naya kurál daya karneru. ⁸ Ay ngámin datu nagin-inona kiyà nga nagtùgud ka busid, ay árig datun ya maragtákaw. Ngamay daya karnerù, ay akkan da pe ya kumíwid kaggída. ⁹ Ata iyà ya árig gagyangán. Ay oray iinna ya lumná a manalen kiyà, ay igdù ku, ay mabalin na ya lumawán se lumná a magsápul ka kanan na. ¹⁰ Ay daya maragtákaw, ay gumákat da gala nga

magtákaw se magraw-rawat se magpatay. May nu iyà, ay inumbet tà ta senu mabiyág daya tolay, ay se pumiya pà nang ya biy-biyág da.”

11 “Iyà ya árig ga kainduán na maragtarakan kadaya karneru. Ay ya nindù a maragtarakan, ay piyán na nga aggína ngala ya matay gapu kiya angngigdù na kadaya karneru na. 12 Ay ya manglu wala nga magtarakan kadaya karneru, ay panáwan nada nu malágib na daya ulolag ga umbet ta magkán kadaya tarakan na, áta akkan na nga kuw-kuwa da. Ay díkod makálà ya ulolag kaggída, ay ittu ya kasip-siparà da pe yin. 13 Magtálaw ya manglu nu umbet daya ulolag, áta makitangdán nala, ay áwan na nga agkikenga kadaya karneru.”

14-15 Ay nán ne Jesus manin, “Iyà ya kainduán na maragtarakan. Ya angngammu naya Amà kiyà se iya angngammù kaggína, ay páda na pe ya angngammù kadaya karnerù, se iya angngammu da kiyà. Ay túya ipalúbus ku wala ya pannakatay ku gapu kaggída,” nán na. 16 “Ay atán da pikam ma karnerù a áwan pikam kídi ya kurál ku. Masápul pe nga ayabán kuda, ay ginán da pe ya úni ku. Ay díkod tangtangakuralán da ngámin, ay

sisssa pe ya magtagasíngan kaggída ngin.”

17 “Ya Amà, ay pà-pàgan nà, áta idde ku wala ya biyág ku gapu kadaya tolay ku, ay se ku alá kammin,” nán na. 18 “Awan na makabalin na makapatay kiyà. May iyà ala ya mangipalúbus kiya katay ku, se mabalin ku kammin ya lumtu kampela ngin nin. Ata ittu mà yán ya ipàwa naya Amà kiyà,” nán na.

19 Ay kane makagi na datun, ay nàwa nga nagkakagúra manin datu Judyu ki mepanggap kaggína. 20 Ata adu kaggída ngin tu magkuna nga, “Magallut kammala yanin ta naaráranan. Kannán nu gì-ginán yán!” nán da. 21 Ngamay datu duddúma, ay nán da, “Akkán ummán kiyán ya aggun-úni daya maaráranan,” nán da. “Ta wayya ngala nga mabalin daya aráran ya mangágas kadaya kúláp?” nán da.

Tu nangngalúsaw datu Judyu ke Jesus

22 Ay kane amiyán, ay ittu tu kàwa natu piyasta nga Hanukka* ka Jerusalem. 23 Ay uwad nge Jesus nga magdal-dalen kitu saguyáb natu Solomon kitu amuwág natu Templo. 24 Ay kane masingan datu Judyu, ay inaribungbong da, ay se da nán kaggína, “Nganna agpà ya kabayág naya angngagim

* 10:22 10:22 Ittu idi tu piyasta da nga angngikaràrag da kitu Templo.

† 10:24 10:24 Onu “Cristo”

kiya kurug, ta!" nán da. "Nu ikaw kurug ya Nebon ne Dios,† ay ikagi mu wala kadakami," nán da.

²⁵ Ay nán ne Jesus, "Kinagi mà kadakayu win, may akkan dà mà kur-kurugan," nán na. "Ata daya nakas-kasdáaw wa kuk-kuwaan ku, gapu kiya ammanakabalin naya Amà, ay ittu dayán daya mangipakammu kiyà kadakayu," nán na. ²⁶ "Ngamay akkan kayu wa mangur-kurug, áta akkan kayu neráman kadaya árig karnerù," nán na. ²⁷ "Gínán daya karnerù ya únì, ta am-ammu kuda. Ay túya kumíwid da kiyà. ²⁸ Ay biyágan kuda ka áwan panda. Ay díkod akkan da mapánis sin, ay se áwan ya makàpal kaggída kiyà. ²⁹ Ay nidde naya Amà dayán kiyà. Ay aggína pe ya katurayán kiya ngámin, ay túya áwan oray isa nga makàpal kaggída kiya biyáng naya Amà. ³⁰ Ata sissa kami se iya Amà," nán ne Jesus kadatu Judyu.

³¹ Ay díkod tútu namídit manin datu Judyu ka batu ka pamangat da ke Jesus. ³² Ngamay nán na kaggída, "Adu win datu kinuw-kuwà a napiya nga nepàwa ne Ama kiyà. Ay nágan na kadatun ya pamangtán nu kiyà ta!" nán na kaggída.

³³ Ay summungbát datu Judyu, "Akkan mika wayya nga bangtan ka mepanggap kadaya kinuw-kuwám nga

napiya, nu di ya mepanggap kadaya kag-kagiyam ma pangirupat mu ke Dios. Ata isa ka pe la nga tolay, ay tura mu wa ipáda ke Dios ya baggibaggim pe!" nán da.

³⁴ May nán ne Jesus, "Nesúrát mà kadaya libru nu nga, 'Nán ku nga diyos kayu pe,' nán na," nán ne Jesus. ³⁵ "Nengagánan ne Dios datu ap-apu nga nagkak-agiyán na kitu bàbànan na kitun ka diyos. Ay tun na nesúrát ta bàbànan na, ay akkan tada wayya nga maululis," nán na. ³⁶ "Ay tura nu nán na irupat ku nge Dios kane kagiyán ku nga Ananà nà nge Dios. Ay iyà ya pinìli na nga ibon na kídì ya kalawagán. ³⁷ Nung kuma nu akkan daya ipàwa ne Amà daya kuk-kuwaan ku, ay túyán rabbang dà a akkan kur-kurugan. ³⁸ Ngamay gapu ta daya ipàwa na daya kuwaan ku, ay pàgan nu kuma, oray nu akkan dà kur-kurugan, ta senu mammuwán nu pànanng nga ya Amà, ay atán kiyà, ay atán nà pe kaggína," nán na. ³⁹ Ay tútu piyán da manin na tiliwan, may nilming nada.

⁴⁰ Ay tútu nagulli manin ne Jesus kitu panidmáng natu wángag Jordan, nga namaw-bawtisarán natu Juan kitun. Ay nag-agyán kitúni. ⁴¹ Ay adu datu tolay ya gummánat kaggína. Ay nán da, "Awan nàwa natu Juan na nakas-kasdáaw, ngamay ngámin datu kinag-

kagi na ka mepanggap kidi nga tolay, ay kurug da ngámin,” nán da. ⁴² Ay díkod adu datu nangurug kaggína kadatu tolay kitúni.

11

Tu nekatay ne Lazaro

¹ Ka íli nga Betania nga íli de Maria se de Marta, ay atán na magtakit nge Lazaro nga wagi da. ² Idi nga Maria, ay aggína kam tu nangikilapu ka talibangug kitu bingil ne Apu Jesus, ay se na ligesán kammin kitu abù na. Ay e Lazaro nga wagi na, ay magtakit. ³ Ay díkod nepadámag de Maria se Marta ke Jesus nga nán da, “Apu, magtakit tu pà-pàgan mu wa opun mu,” nán da.

⁴ Ay kane magina ne Jesus tu dámag, ay nán na, “Akkan ipatay ne Lazaro yán na sinakit na, nu di lugud da ittu ya pakedayáwan ne Dios. Ay oray pe iyà nga Ananà na, ay mapadayáwan nà pe,” nán na.

⁵ Ay de Lazaro nga magwawági, ay pà-pàgan ne Jesus da. Ay tútu ⁶ nakaduwa ngala kitu giyán da nga íli nanggayát kitu nakagína na nga magtakit nge Lazaro. ⁷ Ay se na la nga nán kadatu tù-tùgúdán na, “Magulli tada kammin ka Judea,” nán na.

⁸ Ngamay nán da kaggína, “Misturu,” nán da, “akkan pikam ma nabayág tu tagge da nga anutò kikaw datu

Judyu kattoni, ay mawe ka manin kannán!” nán da kaggína.

⁹ Ay tútu nán na kadatu tù-tùgúdán na nga netalpád, “Di mà a sangapúlu se duwa nga oras ya algaw?” nán na. “Ay díkod nu algaw ya an-nalen naya tolay, ay akkan na metà-tàdul, áta nawada. ¹⁰ Ngamay nu magadámag, ay ittu ya agketàdul na,” nán na.

¹¹ Ay se na nán manin, “Nge Lazaro nga opun tada, ay atán nin na matúdug, may mawe ku lukagan,” nán na. ¹² “Apu,” nán datu tù-tùgúdán na, “nu nakatúdugin ay bumílag lugud din á,” nán da, ¹³ Ngamay tu piyán ne Jesus kagiyan, ay natay yin ne Lazaro. Ngamay dalínán da nu kurug matúdug gala nga magimáng tu nán ne Jesus.

¹⁴ Ay tútu kinagi lugud dala ngin ne Jesus kaggída, “Natay ye Lazaro win,” nán na. ¹⁵ “Ay maganggam mà, ta áwan nà ka giyán na kitu di na pikam ma nekatay, ta senu mangurug kayu nu masingan nu ya kuwaan ku,” nán na. “Dádun lugud ta mawe tada ka giyán na,” nán na. ¹⁶ Ngamay e Tomas nga nengágan da pe ka Síngin, ay nán na kadatu kabbulun na, “Mawe tada pe, oray metangatay tada kaggína,” nán na.

Jesus ya mamaltu se mamiyág

¹⁷ Ay kane makadatang de Jesus sin, ay nagina na nga nakappát tin tu Lazaro kitu lúbù na. ¹⁸ Ad-adanni ya Betania ka Jerusalem, ta tallu kilumitru tu kadayyu na. ¹⁹ Ay adu pe datu Judyu wa inummang nga mangiaringringa kade Marta se Maria gapu kitu wagi da.

²⁰ Ay kane magina ne Marta nga atán nin ne Jesus, ay lummawán na mawe manabat kaggína. Ay nabansi ye Maria kitu unag natu balay. ²¹ Ay nán ne Marta ke Jesus, "Apu, nu uwad ka kuma ngala kitun, akkan kuma nga natay tu wagi mi," nán na. ²² "May ammù nga oray kidi nga oras, ay idde ne Dios oray nágan naya agngan mu kaggína," nán ne Marta ke Jesus.

²³ Ay tútu nán ne Jesus ke Marta, "Lumtu kammin ya wagi mu," nán na. ²⁴ May nán ne Marta kaggína, "Ammù á nga lumtu kammin nu iya kamuddiyánan na algaw," nán na. ²⁵ Ay tútu nán ne Jesus, "Iyà ya mamaltu se ya mamiyág," nán na, "ta oray nu iinna ya matay, nu nangurug kiyà, ay mabiyág kammin, ²⁶ ay se mabiyág ka áwan panda, ay akkan na mesibna ngin ke Dios, ta nangurug kiyà in. Ay kurugam idi?" nán na. ²⁷ "Ò, Apu," nán na. "Kurugan ku nga ikaw ya An-anà ne Dios nga Nebon na kidi ya kalawagán," nán

ne Marta.

Tu nammaltu ne Jesus ke Lazaro

²⁸ Ay kane makagi ne Marta datun nin, ay nagulli kammin kitu balay da, se na nearatát ke Maria ya, "Atán nin ne Misturu, ay paayabán naka," nán na. ²⁹ Ay kane magina ne Maria tun, ay nagkirut ta lummawán nga mawe kitu giyán ne Jesus. ³⁰⁻³¹ Ay inunud datu Judyu wa mangiaringringa kaggína, ta dálín da nu mawe kitu lúbù a magsángit. Ngamay akkan pikam ma linumnà e Jesus kitu íli, ta uwad pikam kitu nanabtán ne Marta kaggína.

³² Ay kane makadatang nge Maria kitu giyán ne Jesus, ay nagpalintud kitu àráng na nga nán na, "Apu, nu atán ka kuma kanedi kitun, ay akkan kuma nga natay tu wagi mi," nán na.

³³ Ay kane din na masinagan ne Jesus nga sumángit te Maria se datu Judyu wa gumun-gunud kaggína, ay nariribù se nagpannakit pà nang. ³⁴ Ay tútu nán ne Jesus, "Kawà naya nangitamnán nu kaggína?" nán na. Ay nán da, "Atán kiyán, Apu. Dadin sinnan," nán da. ³⁵ Ay summángit pe ye Jesus. ³⁶ Ay tútu nán datu Judyu wa, "Pà-pàgan na kurug pà nang tu Lazaro," nán da. ³⁷ Ngamay datu duddúma, ay nán da, "Inagásan na tu kúláp kitun,

ay akkan na nád pe nabal-inán na napabilag tu Lazaro, senu akkan natay?" nán da.

³⁸ Ay nagpannakit pà nang manin ne Jesus. Ay umadanni kitu lúbù. Im-bután na pinát tu lúbù na, ay abay nga dalumpenág ga batu tu gitap na. ³⁹ Ay se na nán, "Ippà nu ya batu," nán ne Jesus. Ngamay nán ne Marta, "Nabuyù in, Apu, ta nakappát tin," nán na.

⁴⁰ Ay tútu nán ne Jesus, "Nakagi mà kikaw win, nga nu mangurug ka, ay masin-gan mu ya ammanakabalin ne Dios!" nán na. ⁴¹ Ay tútu nesùlin da tu batu. Ay naglángad de Jesus se na nán, "Ama, magiyáman nà, ta ginina nà. ⁴² Ammù a ginán nà peyang, may kagiyán ku wala ta senu dedi ya tolay ya atán kidi, ay kurugan da nga ikaw ya nangibon kiyà," nán na.

⁴³ Ay kane makagi na datun ay nán na nga nepáuy, "Lazaro, lumawán ka," nán na. ⁴⁴ Ay tútu lumawán tu natay nga sibbadbad datu íma na se datu bingil na ka lúpus. Ay tu murang na, ay nakalumútán pe ka lúpus. Ay tútu nán ne Jesus kadatu tolay, "Ubbadán nu win, senu manalen kampela ngin na mawe," nán na.

*Tu aggasippatay datu ap-
apu datu Judyu ke Jesus
(Mat 26:1-5; Mar 14:1-2;
Luc 22:1-2)*

⁴⁵ Ay adu kadatu Judyu wa inummang ka balay de

Maria nga nepaggiinnatay tu nangurug ke Jesus kane masingan da tu kinuwa na. ⁴⁶ Ngamay datu duddúma ay nawe da nga kinagi ka-datu Pariseo datu kinuw-kuwa ne Jesus. ⁴⁷ Ay díkod datu Pariseo se datu ap-apu datu pappádi, ay minítang da ngámin datu ap-apu datu Judyu nga nán da, "Nágan naya kuwaan tada ngin," nán da, "ta adu win daya nakas-kasdáaw wa kinuw-kuwa nayán na tolay," nán da. ⁴⁸ "Ay nu bay-bay-án tada ngala yán, ay mangurug ngámin daya tolay kaggína, ay get nu pagbalinan da ka ári da kampela ngin. Ay díkod nu mapakuna, ay umbet daya agtuturáy ka Roma ay se da nga dadàlan ya Templo tada, ay se oray pe daya ngámin il-ili tada," nán da.

⁴⁹ Ngamay e Caifas nga nangátu wa pádi kitun na dagun, ay nagúni nga nán na, "Awan nu tútu wala nga ammuammu!" nán na. ⁵⁰ "Akkan nu ammu nga napi-piya ngala nga isa nga tolay ya matay para kadaya ngámin na tolay may ngámin ili ya madadál?" nán na. ⁵¹ Ya kinur-korugán na, ay akkan wayya nga uray kampela ne Caifas sin tu kinagi na, may gapu ta aggína tu nangátu wa pádi, ay nepekagi yala ne Dios kaggína tun ka angngipakammu na kitu kebasu ne Jesus gapu kadaya Judyu. ⁵² Ay akkan nala nga

gapu kadaya Judyu, nu di ta senu mapaggaamong ne Dios daya annána na nga atán kadaya nagbal-baláki nga giyán kidi kalawagán.

⁵³ Ay díkod nanggayát kitun na algaw, ay naggaamomán datu ap-apu datu Judyu nu paannán da tu mamatay ke Jesus. ⁵⁴ Ay díkod akkan nin na nagpassingán de Jesus se datu tū-tūgúdán na kadatu tolay ka Judea. Nawe da nagagagyán nala ngin kitu íli Efraim nga adanni kitu ir-ir-er.

Tu nangngkilapu ne Maria ka bang-bangug kadatu bingil ne Jesus

(Mat 26:6-13; Mar 14:3-9)

⁵⁵ Ay tagay pe yin tu Piyasta daya Judyu nga Paskuwa. Ay adu datu tolay ya nagtutūdu nga mawe ka Jerusalem nga naggayát kadatu il-íli da, ta umang da nga dalusán datu baggibaggi da kiya akkan pikam ma piyasta ta ittu tu gangay da. ⁵⁶ Ay sap-sapúlan datu tolay nge Jesus. Ay kane maur-urnung da kitu Templo, ay nagsisinnaludsud da nga nán da, “Nágan naya nán nu, umbet nád da makipiyasta?” nán da. ⁵⁷ Ay díkod din datu Pariseo se datu ap-apu datu pappádi, ay nepadámag da nga nu iinna ya makammu kiya giyán ne Jesus, ay ipakammu

na kuma kaggída, ta senu tiliwan da.

12

¹ Kitu annam pikam ma algaw se yala nga itu Piyasta nga Paskuwa, ay nawe de Jesus ka Betania nga íli natu Lazaro, tu pinaltu na nga laláki. ² Ay sinangaíli dada kitun na gidám. Ay e Marta tu magadudduy-ág kitun, ay e Lazaro tu kaduwa ne Jesus kitu panganán da nga tebol. ³ Ay nangalà e Maria ka tangabutilya kitu denu nardo, nga ittu tu kabanorán na denu ta áwan na nga kibukibug. Ay se na ik-ilapu kadatu bingil ne Jesus, ay se na kammin na ligesán kitu abù na. Ay tútu nagalibàbà tu bangug na kitu unag natu balay. ⁴ Ay tu Judas Iscariote, nga tū-tūgúdán kam ne Jesus nga ittu ya mamatiliw kaggína nu kuwa, ay nagúni nga nán na, ⁵ “Taanna tura da akkan na neláku idi ya denu ta idde da kuma kadaya napubri ya paglakúwán da! Tallu gatut nga dinari* ya banor nedi a!” nán na. ⁶ Ay nán na ngala tun, akkan gapu ta pàgan na kurug datu napubri, nu di gapu ta aggína tu magik-ikkam kitu pirà da, ay magtak-tákaw kadatun áta maragtákaw lugud.

⁷ Ngamay nán ne Jesus ke Judas, “Bay-án mu wala. Ay pesirù mu wala kaggína

* 12:5 12:5 Ya dinari ay ittu ya pirà da kitun. Ya tallu gatut nga dinari ay swilduwan naya isa nga tarabahador ki makadagun.

daya duddúma ta sagána na ka para kiya pannakatay ku," nán na. ⁸ "Atán peyang nga kabulun nu daya napubri, ngamay nu iyà ay akkan," nán na.

⁹ Ay adu pà nang kadatu Judyu ka Jerusalem tu nakagìna nga atán ne Jesus ka Betania. Ay díkod nawe da kattoni, may akkan nala gapu ke Jesus, nu di gapu ta piyán da pe sinnan ne Lazaro wa pinaltu na. ¹⁰ Ay pinalánu datu ap-apu datu pappádi nga patayan da pe nge Lazaro, ¹¹ ta gapu kaggína, ay adu daya Judyu wa sumibna ngin kaggída ta mangurug da ke Jesus sin.

Tu nammatag datu tolay ke Jesus ka Jerusalem

(*Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Luc 19:28-40*)

¹² Ay kitu láwa na ay nadámag datu adu wa tolay ya nakipiyasta, nga magiddadatang nge Jesus sin ka Jerusalem. ¹³ Ay tútu naggalà da ka palátang nga ittu datu netay-táyag da nga mawe summabat ke Jesus. Ay nán da, "Madáyaw we Dios," nán da nga nesar-sáraw. "Madáyaw ya Nebon ne Apu nga ári kid Israel," nán da.

¹⁴ Ay e Jesus, ay magtatákay ka urbun asnu nga inalà da kitu dálen. Ay díkod nàwa nga kurug tu nesúrat ta bàbànan ne Dios kitun nga nán na,

¹⁵ "Dakayu wa iJerusalem, ay akkan kayu wa

mansing ngin, ta ya ári nu, ay umbet tin, nga magtatákay kiya urbun asnu,"

nán nату nesúrat.

¹⁶ Ay datun na nesúrat, ay akkan pikam ma naawátan datu tù-tùgúdán ne Jesus kitun. May kane likud ne Jesus nga nawe kammin ka lángit, ay ittu win tu inakadamdam da kitu nán nату nesúrat, áta nàwa da kurug ke Jesus.

¹⁷ Ay datu adu wa tolay nga nakasingan kitu inamaltu ne Jesus kitu Lazaro kane palawanan na kitu lúbù, ay nepad-padámag da tu nàwa. ¹⁸ Ay díkod ittu pe tu gapu na nga adu datu nawe summabat ke Jesus, ta nagìna da tu nakas-kasdáaw wa kinuwa na. ¹⁹ Ay tútu nán datu Pariseo kitu isaisa kaggída, "Sinnan nu kod. Awan tada nga mà-màwa ngin. Pasúrut na ngámin nin daya tolay," nán da.

Tu nangngikagi ne Jesus kitu katay na

²⁰ Ay uwad da pe nga iGrecia nga nakipiyasta nga nepagdáyaw ke Dios ka Jerusalem. ²¹ Ay nawe da ke Felipe nga iBetsaida ka probinsiya Galilea, nga nán da, "Apu, piyán mi pe nga sinnan ne Jesus," nán da. ²² Ay tútu nawe kinagi ne Felipe ke Andres, ay se da nawe nga duwa nga nepakammu ke Jesus.

²³ May nán ne Jesus kaggída, "Màwa nga tagay yin ya katay ku wa

nengágan da kitun ka An-anà Tolay. ²⁴ Ay ikagi kadakayu nga ya isa nga bukal la aggì, ay kurug ga akkan na mapaadu nu akkan munna nga metaman se la tumúbu, ta senu magbúnga ka ad-adu win. ²⁵ Daya magkikenga kiya biyág da kídì kalawagán, ay killotán da ya kurug pakabiyágan da ka áwan panda, ngamay daya akkan magkikenga kiya biyág da kídì ya kalawagán, ay aggída ya biyágan ne Dios ka áwan panda. ²⁶ Nu iinna ya maminya nga magsurbi kiyà, ay masápul la taldan nà se kumíwid kiyà, ta senu oray wà naya giyán ku, ay atán pe. Ay ya magsurbi kiyà, ay pàgan ne Ama,” nán ne Jesus.

²⁷ “Ay kídì yin, ay mariribù à. Nán ku nád nga, ‘Ama, ilísi nà kadedi ya mà-màwa kiyà!’ nán ku nád? May akkan ku màwa yán, ta ittu mà ya gapu naya kaatán ku kídì,” nán na. ²⁸ Se na nán ke Dios, “O Ama, padayáwam ya ngágan mu,” nán na. Ay tútu uwad úni ya naggayát ka lángit nga nán na, “Napadayáwan ku win, may padayáwan ku manin,” nán na.

²⁹ Ay datu tolay ya magsisíkad kitúni, ay nagina da pe tu úni, may dálin da nu nagaddug. May nán datu duddúma nga, “Inamomanán anghel,” nán da.

³⁰ Ay tútu nán ne Jesus kaggída, “Akkan wayya nga

nakagi tun na úni ka para kiyà kampela ngin nin, may nakagi tun ³¹ ta senu mamuwán nu nga tagay yin ya anggayát naya kaukum naya kalawagán, ay ittu pe yin ya anggayát naya kaábà ne Sairu nga ittu ya mangitururáy kídì kalawagán,” nán na. ³² “Ta nu mebáyug gà in, ay ay-ayuyútan ku ngámin nin daya tolay nga mangurug kiyà,” nán ne Jesus. ³³ Kinagi na tun ka angngipakammu na nu wà ummán naya katay na.

³⁴ Ay nán datu tolay ya summungbát, “Taanna, tura mu nán na masápul la mebáyug ya nengágan da kitun ka An-anà Tolay, ay nán naya nesur-súrát ta bàbànan ne Dios nga mabiyág ya Cristo ka áwan panda! Iinna yán na nengágan da kitun ka An-anà Tolay ta?” nán da.

³⁵ Ay tútu summungbát te Jesus nga nán na, “Iyà nga árig wada, ay mepagyán nà kadakayu pikam ka makaru. Umbet kayun lugud kiya wada, ta atán pikam kadakayu, ta senu akkan nakayu wa maábà ya árig gibat. Ata daya manalen kiya nagibat, ay akkan da nga ammu ya pam-pameyag da,” nán na. ³⁶ “Mangurug kayu lugud din kiya wada, kiya kaatán na pikam ta senu magbalin kayu ka tolay ya nawadaán nin,” nán ne Jesus.

Ay kane mabalin ne Je-

sus nga mangagi kadatun, ay nawe yin se la nagsir-sirù kaggída.

Tu akkan angngurug datu Judyu ke Jesus

³⁷ Ay oray adu datu nakas-kasdáaw wa kinuw-kuwa ne Jesus nga nasingan datu tolay, ay akkan da kam-mala nga nangurug kaggína.

³⁸ Ay díkod nàwa nga kurug tu nán natu Isaias nga pagbàbànanan ne Dios kitun nga nán na kídì,

“Apu, tura la nga áwan na mangurug kadaya ibàbànan mi! Ay tura pe áwan mayát ta mangurug kadaya pangipassingannán ne Apu kiya amanakabalin na!”

nán tu Isaias.

³⁹ Ya gapu na nga akkan da nga mangurug, ay kinagi pe natu Isaias,

⁴⁰ “Pinakúláp ne Dios daya mata da. Pinakul-nít na daya ur-uray da, áta lùsawan da kammala nga sisínán se awátan, ta get nu magulli da nga mangurug kiyà, nán ne Dios, se kuda tagap-poliyán nin,”

nán natu Isaias.

⁴¹ Nekagi tu Isaias datun, áta nasingan na tu diláng ne Jesus kitun, nga ittu tu gapu natu inangngibàbànan na ka mepanggap kaggína.

⁴² May oray nu ummán kiyán, ay adu kadatu ap-apu datu Judyu tu nangurug ke Jesus. Ngamay akkan da

nga nepad-padláv, ta mans-ing da kadatu Pariseo, ta get nu pataláwan dada kadatu sinagoga da. ⁴³ Ay se pi-piyán da ya agdáyaw daya kapáda da nga tolay kaggída ngam iya ammatag ne Dios kaggída.

⁴⁴ Ay kane magúni manin ne Jesus, ay kinggat na nga nán na kadatu tolay, “Nu iinna ya mangurug kiyà, ay akkan nala nga iyà ya kurugan na, nu di pe ya nangibon kiyà,” nán na.

⁴⁵ “Ay ya makasingan kiyà, ay nasingan na pe yin ya nangibon kiyà. ⁴⁶ Inumbet tà kídì kalawagán nga árig dílag daya ngámin tolay, ta senu ngámin daya mangurug kiyà, ay akkan da ngin na árig magadámag,” nán na. ⁴⁷ “Ay nu iinna ya makagína kadaya bábànan ku, se na akkan na kur-kurugan, ay akkan na iyà ya mamabásul kaggína, ta akkan nà inumbet ta magpabásul kadaya tolay kídì kalawagán, nu di yà inumbet nga mamiyág kaggída. ⁴⁸ Ngamay daya mangalùsaw kiyà se daya akkan na mangurug kadaya kag-kagiyan ku, ay atán mamabásul kaggída nu iya kamuddiyánan na algaw, ta ngámin datu nakag-kagi in, ay tú dayán daya pakam-muwán da, nu nakabásul da onu akkan,” nán na.

⁴⁹ “Ata kurug ga áwan ku wa inurauray yala kadaya kinag-kagi, ta daya kinag-kagi ku wala, ay daya nebílin

ne Ama nga nangibon kiyà," nán na. ⁵⁰ "Ata ammù a dayán na bil-bílin na daya mamiyág kadakayu ka áwan panda. Ay túya dayán nala nga pekagi ne Ama kiyà daya ikagi" nán ne Jesus kadatu tolay.

13

Tu nangngusesu ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na

¹ Ay kane tagay yin tu Piyasta nga Paskuwa, ay ammu ne Jesus nga inumbet tin tu oras na nga magtálaw kiddi kalawagán, ta magulli kammin kiya Ama na. Ay inin-indù na peyang datu tolay na kidi kalawagán. May kidi yin, ay inin-indù nada pà nang ngin.

² Ay kitu kowad de Jesus se datu tù-tùgúdán na nga manggídám, ay awiawe napadán nin ya nangngiparò ne Sairu kitu Judas nga an-anà ne Simon Iscariote nga mangipatiliw ke Jesus. ³ Ngamay e Jesus ay ammu na nga nidde ngámin naya Ama na ya ngámingámin kaggína. Ay ammu na pe nga e Dios ya naggayatán na, ay se ittu kammin ya kapannán na.

⁴ Ay tútu kane mabalin da mangán nin, ay nagsíkád de Jesus, se na ippà tu kebál na, ay se nangalà ka tuwalya se na pinagbagákat. ⁵ Ay se yala nangippáy ka danum ka besin, ay se na gayatán us-esuwan datu tù-tùgúdán na, ay se na kammin na ligesán

datu bingil da kitu tuwalya nga pinagbagákat na.

⁶ Ay kane dumatang ke Simon Pedro, ay nán ne Pedro kaggína, "Apu, tura la ikaw agpà ya mangusesu kiyà, ta!" nán na.

⁷ May summungbát te Jesus kaggína, "Akkan mu pikam ma maaw-awátan daya kukuwaan ku, may mamuwán mu wala daddán," nán na. ⁸ May oray nu ummán kiyán, ay, "Di yà a pausesuwan kikaw," nán ne Pedro. Ay tútu summungbát te Jesus nga nán na, "Nu akkan taka mausesuwán, ay áwan mu wa rámaráman kiyà," nán na. ⁹ Ay tútu nán ne Pedro, "Apu, akkan daya bingil ku wala lugud, nu di pe daya íma, ay se tagoluwán nà pe," nán na.

¹⁰ Ay tútu nán ne Jesus, "Akkan nin masápul la mabguwán pikam mala ngámin ya baggi naya apagdígut, ta nadalus sin, nu di tittu wala daya bingil na. Dakayu, ay nadalus kayu ngámin nin, may atán nala isa kadakayu nga akkan," nán na. ¹¹ Ata ammu ne Jesus ya mamatiliw kaggína, ay ittu tu inagkuna na nga, "Nadalus kayu ngámin nin, ngamay atán isa nga akkan," nán na.

¹² Ay kane mausesuwán ne Jesus da ngámin nin, ay nagkebál kammin, se nagulli kammin kitu tugaw na kitu panganán da, ay se la nagsaludsud kaggída nga nán na, "Maawátan

nu tu ababbalin ku wa kinuwa kadakayu?" nán na. ¹³ "Ngagánan dà ka Misturu se Apu, ay kurug ya panagkuna nu, ta kurug mà. ¹⁴ Ay nu iyà nga misturu se apu nu, ay inusesuwán takayu, masápul maginnus-usesu kayu pe. ¹⁵ Pinassingannán takayu ka pagtaldán nu, ta senu ngámin na kukkuwaan ku, ay ittu pe daya kuwaan nu. ¹⁶ Ta kurug ga akkan mabalin na natù-turáy ya pasúrut kiya apu na. Ay ummán pe daya nebon, akkan da pe wayya nga natù-turáy may iya nangibon kaggída. ¹⁷ Ay nu maawátan nu dedi yin se nuda pe yin na kuwaan, ay maganggam kayu," nán na.

¹⁸ "Ay akkan na dakayu ngámin ya nán ku, ta ammù ngámin ya ur-uray nu wa pinìli. May gapu ta atán na nesúrat nga nán nga, 'Papatay nà ya isa nga kaduwà a mangán,' ay ittu ya masápul la màwa. ¹⁹ Ikagì in idi ki di na pikam kàwa, ta senu nu màwa ngin, ay kurugan nu nga iyà kurug ya Nebon ne Dios," nán na.

²⁰ "Ikagì kadakayu ya kurug. Nu iinna ya manangaìli kadaya ibon ku, ay bílang iyà ya sinangaìli da, ay daya manangaìli kiyà, ay bílang sinangaìli da ya nangibon kiyà," nán na.

Tu nangngikagi ne Jesus kitu ammatiliw tu Judas

kaggína

(*Mat 26:20-25; Mar 14:17-21; Luc 22:21-23*)

²¹ Ay kane makagi ne Jesus ngámin datun, ay nariribù pánang ngin. Ay tútu kinappiya na nga nepakammu kaggída nga nán na, "Ikagi ya kurug kadakayu, nga isa kadakayu ya mangipatiliw kiyà," nán na.

²² Ay tútu nagsisinningan datu tù-tùgúdán na ta akkan da ammu nu iinna tu nán na. ²³ Ay tu isa kadatu tù-tùgúdán ne Jesus nga pà-pàgan na, ay netaging kaggína. ²⁴ Ay díkod tútu sininyásan ne Simon Pedro tun na tù-tùgúdán na, ta piyán na pasaludsud nu iinna kaggída tu nán na.

²⁵ Ay tútu dummerun tun na tù-tùgúdán na ke Jesus, se na nán kaggína nga sinaludsud, "Iinna ya nán mu, Apu," nán na.

²⁶ Ay summungbát te Jesus nga nán na, "Ya pangid-danán ku kiya nidnat ku nga sinápay ay aggína," nán na. Ay se yala nga nangalà ka sinápay se na idnat, ay se na idde kitu Judas nga an-anà ne Simon Iscariote. ²⁷ Ay kane metàmul ne Judas tu sinápay, ay tútu nangungán pe ne Sairu win. Ay tútu nán ne Jesus kaggína, "Karuwan mu win kuwaan ya tali kuwaan mu," nán na ke Judas.

²⁸ Ay áwan kadatu atán kitu tebol tu makammu kitu gapu na nga kinagi ne Jesus tun ke Judas ²⁹ Ta tu pagarup

datu duddúma, ay gapu ta Judas tu magik-ikkam kitu pirà da, ay dálin da nu pannung ne Jesus nga pangatanganan kadatu masápul da kitu piyasta, onu pangiddanan na ka pirà kadatu napubri.

³⁰ Ay kane makkán tu Judas tu sinápáy, ay nagkirut ta lummawán. Ay gabi pe yin.

³¹ Ay kane likud tu Judas sin, ay nán ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na, “Kídi yin, ay tagay yin na mepakammu ya kinadáyaw ku wa nengágan da kitun ka An-anà Tolay, ay mapadayáwan pe ye Dios gapu kiyà. ³² Ay díkod e Dios pe ya mangipangátu kiyà. Ay ittu win ya màwa kídi yin,” nán na.

Tu baru nga b́ilin ne Jesus

³³ “Annánà ku,” nán ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na, “abibbà ala nga oras sin ya kaatán ku kadakayu. Ay ammù a sap-sapúlan dà. Ay ummán kitu kinagì kadatu ap-apu datu Judyu, ay ittu pe ya kagiyán ku kadakayu nga akkan kayu wa makappan kiya kapannán ku. ³⁴ Ay atán b́ilin ku nga ittu kam idi ya angipakammù kadakayu; nga piyán nu ya isaisa kadakayu. Nu wà ummán naya amminyà kadakayu, ay ummán din pe ya amminya nu kiya isaisa kadakayu, ³⁵ ta senu mepassingan kadaya ngámin toláy nga dakayu

daya kurug ga tù-tùgúdán ku,” nán na.

Tu nangngagi ne Jesus kitu angngituláyaw ne Pedro kaggína

(*Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Luc 22:31-34*)

³⁶ E Simon Pedro, ay nagsaludsud kammala ke Jesus nga nán na, “Apu, kawà na tu nán mu nga kapannám?” nán na. Ay tútu summungbát te Jesus nga nán na, “Akkan ka nga makakíwid pikam, may umbet ka ngala nu isa ngalgaw,” nán ne Jesus kaggína.

³⁷ Ay tútu nán kammala ne Pedro, “Apu, taanna nga tura ku akkan mabalin ya mawe ki kapannán mu kidde yin ta!” nán ne Pedro. “Ay oray nu meránud dà gapu kikaw!” nán na.

³⁸ Ngamay nán ne Jesus, “Kurug ga meránud ka kiyà? May ikagì ya kurug kikaw. Akkan pikam nagittaráut daya anù* ay netuláyaw nà in ka namílu,” nán ne Jesus ke Pedro.

14

E Jesus ya dálen na mawe ke Dios

¹ Ay tútu nán manin ne Jesus kaggída, “Akkan kayu wa maglidug. Mangurug kayu wala ke Dios, se mangurug kayu pe kiyà,” nán na. ² “Ta adu daya pagyanán ka balay ne Ama. Ay mawe yà pikam ma

* 13:38 13:38 Kiya dannì láwa ya nán na kídi.

padánan ya pagyanán nu. Ay nu akkan kurug dedi, ay akkan ku wayya nga kagiyan kadakayu,” nán na. ³ “Ay nu mabalin nà mamadán ka pagyanán nu, ay umbet tà kammin nga mangalà kadakayu, ta senu oray nu wà naya giyán ku, ay atán kayu pe,” nán ne Jesus. ⁴ “Ay ammu nu win ya dálen na mameyag kiya kapannán ku,” nán na.

⁵ Ay tútu nán ne Tomas, “Apu, akkan mi mà ammu ya pameyaggán mu! Paanna ya akammu mi kiyán na dálen?” nán na.

⁶ Ay tútu nán ne Jesus, “Iyà ya dálen, iyà ya biyág se iyà ya kurug. Awan ya makappan ke Ama nu akkan na manalen kiyà. ⁷ Ay nu nammuwán dà in, ay ammu nu pe yin ya Amà. Ay díkod manggayát kidi yin lugud, ay ammu nu win, ay se nasingan nu pe yin,” nán ne Jesus kaggída.

⁸ Ay tútu summungbát te Felipe nga nán na, “Apu, ipassingam mala ya Amám kadakami, ay napiya ya uray mi yin,” nán na.

⁹ Ay tútu nán ne Jesus ke Felipe, “Nabayág gà in na mebul-bulun kadakayu, Felipe, may di nà pikam ma am-ammu,” nán na. “Ay ya makasingan kiyà, ay nasingan na pe yin ya Amà. Ay taanna, tura mu nán na piyán mu pikam mala nga mepassingan ya Amà kadakayu!” nán na.

¹⁰ “Akkan ka nga mangu-rug nga ya Amà, ay atán kiyà, ay iyà, ay atán nà pe kaggína? Ta daya ibàbànan ku kadakayu, ay akkan ku wa ur-urayan kampela ngin nin, ngamay ya Amà nga atán kiyà, ay kuwaan na kampela ngin nin daya ubra na. ¹¹ Kurugan mu ya kinagì kadakayu nga atán nà ke Ama, ay se atán ya Amà pe kiyà. Ay nu akkan ka nga mangurug kadaya kag-kagiyan ku, ay mangurug ka kuma ngala kiyà gapu ka-daya mà-màwa ku.”

¹² “Ikagì kadakayu ya kurug. Nu iinna ya mangurug kiyà, ay màwa na pe daya màwa ku. Ay nadà-dáyaw daya kuk-kuwaan nayán na tolai may daya nà-nàwà, áta mawe yà ka giyán ne Ama,” nán na. ¹³ “Ay túya kuwaan ku ngámin daya agngan nu ke Ama, ta mangurug kayu kiyà. Ay díkod madáyaw ya Amà gapu kiyà a An-anà na. ¹⁴ Ay gapu kiya angngurug nu kiyà, ay oray nu nágan naya agngan nu, ay idde ku,” nán ne Jesus kaggída.

Ya angngibon ne Dios kiya Ispiritu na

¹⁵ Ay nán manin ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na, “Nu pàgan dà, ay ikurug nu daya bil-bílin ku. ¹⁶ Ay pebon ku wala ke Ama ya Ispiritu na nga magyán kadakayu se mamul-bulun kadakayu peyang ngin ka áwan panda. ¹⁷ Ay ittu kam pe nga Ispiritu ya makekagi ki kurug. Ay

daya akkan na mangurug kiyà, ay akkan da middán kídì ya Ispiritu, ta akkan da nga malásin se akkan da mammuwán. Ngamay dakayu, ay ammu nu win, ta atán peyang ngin kadakayu nga mebul-bulun.

¹⁸ Akkan takayu wayya nga piddudoray nga ummán ka ulíla. Ay umbet tà kammin pe. ¹⁹ Tagay yin na áwan makasingan kiyà in kadaya akkan na makiapu kiyà. May dakayu, ay masingan dà manin, áta mabiyág ga kammin. Ay ittu ya gapu na nga mabiyág kayu pe nga ummán kiyà," nán na. ²⁰ "Ay nu màwa dayanin, ay ittu ya mammuwán nu win na atán nà ke Ama, ay atán kayu kiyà, ay atán nà pe kadakayu. ²¹ Ay daya manggìna se mangikurug kadaya bil-bílin ku, ay tú dayán daya maminya kiyà, ay daya maminya kiyà, ay ittu pe dayán daya piyán ne Ama. Ay ittu pe daya piyán ku, ay se yà magpakammu pe kaggída," nán na.

²² Ay tútu nán ne Judas nga akkan na e Judas nga Iscariote, "Apu, taanna tura dakami yala ya pagpakammuwám, nga akkan ngámin daya tolay!" nán na.

²³ Ay tútu nán ne Jesus, "Daya maminya kiyà, ay ittu dayán daya mangikurug kadaya kag-kagiyan ku. Ay ittu pe dayán daya pàgan ne Amà. Ay díkod dakami se iya Amà, ay umbet kami

ya mepagyán peyang ngin kaggída. ²⁴ Ay daya akkan na maminya kiyà, ay ittu dayán daya akkan mangikurug kadaya kag-kagiyan ku. Ay daya magi-gìna nu nga kag-kagiyan ku, ay akkan kuda wayya nga urauray kampela ngin nin, nu di da gayát ke Amà nga nangibon kiyà," nán na.

²⁵ "Ay ikagì dedi kiya kaatán ku pikam kadakayu. ²⁶ May atán na ibon ne Ama nga patáli ku nga ittu ya Ispiritu na. Tùgúdán nakayu kiya ngámin, se ipadamdam na pe ngámin datu nekagikagì kadakayu. ²⁷ Akkan kayu wa malídug se mariribù se mansing, ta bansiyán takayu kiya napiya nga aggur-uray nga ummán kiya aggur-uray ku. Ay sabáli kampela ngin nin kiya midde naya kalawagán," nán na.

²⁸ "Ay nagìna nu win tu kinagì kadakayu nga tagay takayu win na panáwan, may umbet tà kammin. Ay nu kurug ga pàgan dà, ay maganggam kayu din, áta mawe yà ka giyán naya Amà, ta natù-turáy may iyà. ²⁹ Ay nekagiyan ku dayanin kadakayu kiya akkan da pikam ma kàwa, ta senu mangurug kayu win nu màwa da ngin. ³⁰ Akkan mabayág gin ya akibàbànan ku kadakayu win, ta tagay yin ya apu daya akkan mangurug kiyà kídì kalawagán. Awan na wayya

nga turáy kiyà ³¹ ngamay masápul tungpálan ku daya ngámin bil-bílin naya Amà, ta senu mammuwán daya ngámin tolay ya amminyà kaggína,” nán na.

“Ara, mawe tada ngin,” nán ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na.

15

E Jesus ya árig kurug ga múla

¹ Ay nán ne Jesus manin, “Iyà ya árig kurug ga múla úbas. Ay ya Amà, ay aggína ya maragtagasingan.

² Ay díkod tappadan na daya pas-pasangà nga akkan na magbúnga. Ay daya magbúnga nga pasangà, ay kappiyánan na pe ipadán daya pas-pasanga da nga akkan magbúnga se daya nalpug, ta senu nabúnga da. ³ Nadal-dalusán kayun, gapu kadaya bàbànan ku kadakayu.

⁴ Magpinnuráy kayu peyang kiyà, ta senu atán nà peyang kadakayu. Daya pasanga nga nippà in, ay akkan da wayya nga makapagbúnga ngin. May nu daya pasanga naya múla nga akkan nippà, ay tú dayán daya magbúnga. Ay ittu pe yán ya kearígán nu ta akkan kayu wa makàwa ka napiya, nu akkan na iyà ya pagpinnorayán nu,” nán ne Jesus.

⁵ Ay se manin nán ne Jesus, “Iyà ay árig ku ya múla úbas, ay dakayu daya árig

pas-pasangà,” nán ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na. “Ay adu daya napiya nga mà-màwa daya magpinnuráy kiyà, áta atán nà pe kaggída, ta akkan napatag ke Dios ya kabalinán daya kuwaan nu nu akkan nà a atán,” nán na. ⁶ “Ay daya akkan na magpinnuráy kiyà, ay árig ga medangsalán da nga ummán kadaya pasanga nga nìpád. Ay nu malútu da, ay maurnúngán da ngin na masidug. ⁷ Ay nu pinnurayan dà se kurugan nu daya kag-kagiyan ku kadakayu, ay oray nágan naya piyán nu wa agngan kiya Amà, ay midde kadakayu. ⁸ Ay mapadayáwan ya Amà, nu nabúnga kayu pà nang se mepassingan, nga dakayu daya tù-tùgúdán ku,” nán na. ⁹ “Ata nu wà ummán naya amminya ne Ama kiyà, ay ummán pe kiyán ya amminyà kadakayu. Akkan nu din na di atangyaan ya amminyà kadakayu. ¹⁰ Kurugan ku peyang daya bil-bílin naya Amà, ay túya piyán nà peyang. Ay ummán pe nu kurugan nu daya bil-bílin ku, ay piyán takayu peyang pe,” nán na. ¹¹ “Ay nakagi dedi kadakayu ta senu maganggam kayu tutu wala pà nang, ummán kiya agganggam ku.”

¹² “Tu idi ya bílin ku kadakayu: piyán nu pe ya isaisa kadakayu nga ummán kiya amminyà kadakayu. ¹³ Awan na napà-patag nga

amminya may iya amminya naya isa nga tolay nga maminya ngala nga mebasu gapu kiya amminya na kadaya opun na."

¹⁴ "Opun takayu kurug nu ikurug nu ya b́ilin ku kadakayu," nán ne Jesus. ¹⁵ "Ingagánan takayu win ka opun ku, áta akkan takayu asassu win. Ta ya asassu, ay akkan na nga ammu ya kuwaan naya apu na. May dakayu, ay nepakammù in kadakayu ngámin daya naginà kiya Amà. ¹⁶ Akkan wayya nga dakayu ya namíli kiyà, nu di iyà ya namíli kadakayu. Dakayu daya árig pagbungáan ku ka adu, ay áwan na kippaán daya árig búnga nu. Ay díkod oray nágan naya agngan nu ke Ama, nu ikagi nu wala ya ngágan ku, ay idde na."

¹⁷ "Ay túya ib́ilin ku lugud dayán kadakayu, ta senu piyán nu ya isaisa kadakayu," nán ne Jesus kaggída.

Ya angngalùsaw daya tolay kadaya mangurug ke Jesus

¹⁸ Ay nán ne Jesus manin kadatu tù-tùgúdán na, "Nu kalùsawan dakayu daya tolay ya akkan makammu ke Dios, ay akkan nu pagballà, ta nasingan nu pe yin na nunna ngà linùsaw da, se la dakayu," nán na. ¹⁹ "Ta ya gapu na nga kalùsawan dakayu, ay akkan dakayu kabbulun nin, áta piníli takayu wa mangurug kiyà.

Ata nu kabbulun dakayu kuma, ay pàgan dakayu kuma pe. ²⁰ May damdamman nu wala tu kinagi kadakayu wa akkan na mabalin na nangátu ya pasúrut may iya apu na. Ay díkod nu kinurug da datu kinag-kagi, ay kurugan da pe daya ibàbànan nu. May gapu ta pinal-pallà dà, ay túya innanamán nu pe ya ammallapallà da kadakayu. ²¹ Ay díkod gapu ta tolay takayu, se akkan da amammu ya nangibon kiyà, ay túya innanamán nu nga kuwaan dayán kadakayu.

²² Ay nu akkan nà kuma inumbet ta nangibàbànan kaggída, ay akkan da kuma nga nakabásul. May kidi yin, ay áwan da nga pamalilíán nin kiya básul da, ²³ ta ya mangalùsaw kiyà, ay kalùsawan na pe ya Amà. ²⁴ Ay áwan da kuma nga pagbasúlán nu di yà a nagipassingan kaggída kadaya nakas-kasdáaw nga áwan na makàwa kaggída. May nasingan da mà datun, may kalùsawan dakami kammala se ya Amà. ²⁵ Ay màwa ngámin dedi, ta senu màwa nga kurug tu atán kitu nesúrát ta bàbànan ne Dios kitun nga nán na, 'Lùsawan dà nga áwan gapu-gapu,' " nán ne Jesus.

²⁶ "Ay nu mebon ku ya Ispiritu nga maggayát ke Ama, nga umbet ta mangigadágad kadakayu, ay aggína ngin ya magtùgud

kadakayu se ya mangipakammu kiya kurug ga mepanggap kiyà. ²⁷ Ay dakayu pe ya mangibàbànan kadaya mepanggap kiyà ta dakayu daya nebul-bulun kiyà nanggayát kitun ka panda kídi,” nán ne Jesus.

16

¹ “Ay kinagì ngámin dedi yin kadakayu, ta senu akkan kayu wa maglikud kiya angnurug nu. ² Ta palawanan dakayu kadaya sinagoga. Ay umbet pe ya oras nga daya mamatay kadakayu, ay nán da nga pagdáyaw da ke Dios yán na kuk-kuwaan da. ³ Ay kuwaan da dayán, ta akkan dakami pikam ma nammuwán se ya Amà. ⁴ Ngamay nepà-painunna ku wala ya nangagi kadakayu, ta senu nu umbet ya oras nga kàwa dayán, ay madamdám nu wa nakagi ku da ngin kadakayu,” nán ne Jesus.

Daya kuk-kuwaan naya Ispiritu ne Dios

“Akan ku wa kinagi dedi kadakayu kitun, áta mebul-bulun nà pikam kadakayu. ⁵ Ngamay kídi yin ay magulli yà in kiya nangibon kiyà. May áwan mà ala kadakayu ya magsaludsud nu ka wàna ya kapannán ku! ⁶ Ngamay magpannakit kayu pánang gapu kadedi ya kinagì kadakayu. ⁷ May ikagì kammala ya kurug kadakayu. Pagpiyán nu ya

ipappan ku, áta nu akkan nà mawe, ay akkan makalbet ya Ispiritu ne Dios nga mangabul-bulun kadakayu. Ngamay nu mawe yà, ay ibon ku kadakayu. ⁸ Ay nu makalbet, ay aggína ya mangipakammu kadaya tolay ka panggap kiya básul da se iya kinamarù se iya angnukum ku kiya kalawagán. ⁹ Ipakammu na ya pagbasúlán da nga ittu ya akkan da angnurug kiyà. ¹⁰ Ay ipakammu na pe ya mepanggap kiya panagmar-máru, ta mawe yà ka giyán ne Ama, ay áwan nu masingan nin kiyà. ¹¹ Ay ipakammu na pe ya kaukum daya tolay, áta e Sairu wa ittu ya apúwan daya akkan mangurug kiyà ay naukum min,” nán na.

¹² “Ay adu pikam daya piyán ku kagiyan kadakayu, ngamay akkan nuda maawátan pikam. ¹³ May oray ta nu umbet ya Ispiritu ne Dios, ay aggína ngala ya mangipakammu kadakayu kiya ngámin na kurug. Ata tittu daya magina na daya kagiyan na. Akan na waya nga urauray kampela ngin nin daya ipakammu na kadakayu. Ay ittu ya angnagagi na pe kadaya mà-màwa pikam. ¹⁴ Padayáwan nà, áta ngámin na mepanggap kiyà, ay ikagiyan na ngámin kadakayu. ¹⁵ Ata ngámin na mepanggap kiya Amà, ay mepanggap pe kiyà. Ittu ya inagkunà nga ngámin na mepanggap kiyà ay ikagiyan

na kadakayu," nán ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na.

Ya pamaddug daya mangurug ke Jesus

¹⁶ "Ay akkan mabayág, ay akkan dà in na masingan. May akkan mabayág manin, ay masingan dà kammin," nán ne Jesus.

¹⁷ Ay díkod datu duddúma nga tù-tùgúdán na, ay nán da kitu isaísa kaggida, "Inna nád ya piyán nayán na kagiyan," nán da. "Akkan kanu wa mabayág, ay akkan tada kanu nga masingan. May akkan kanu mabayág manin ay masingan tada kanu kammin, ta mawe kanu ka giyán naya Ama na nga nán na," nán da. ¹⁸ "Nágan nád natu akkan na mabayág ga nán na. Tura tada akkan maawátan!" nán da.

¹⁹ Ay gapu ta ammu ne Jesus nga asissaludsúdan da kaggína, ay ininunnaán nada nga nán na, "Ammù nga magsisinnaludsud kayu gapu kitu kinagi ku nga akkan na mabayág ay akkan dà a masingan, may akkan manin pe ya mabayág, ay masingan dà kammin," nán na. ²⁰ "May ikagi ya kurug kadakayu. Magululul kayu wa magpanpanakit, ngamay daya tolay ya mangalúsaw kiyà, ay maganggam da. Magpanpanakit kayu kurug, ngamay maganggam kayu win nu kuwa," nán na. ²¹ "Ata ummán kiya babay nga

manggi-gina. Maparparigátan ki anggi-gina na. May nu makapagan-anà in, ay akkan na ngin na madamdám tu inagrigát na, ta magpatag gin ya kuwaan na, ta makapagan-anà in. ²² Ay túyán ya kearigán nu. Magpannakit kayu kidi, may magsisingan tada mà kammin, ay maganggam kayu manin pe. Ay áwan nin ya makippà kiya agganggam nu.

²³ Ay nu màwa yanin, ay akkan na iyà in ya pagangngán nu kadaya agngan nu. Ta ikagi kadakayu ya kurug, nga iya Amà in ya pagangngán nu. Ay ngámin daya agngan nu kaggína ki ngágan ku, ay idde na. ²⁴ Ngamay panda kidi, ay áwan nu pikam ma inadang kaggína ki ngágan ku. Magadang kayu win, ay makálà kayu. Ay díkod maganggam kayu tutu wala pànanang ngin," nán na.

²⁵ "Ay nepà-pàlìli ngámin ya nangagi kadakayu kadedi, may umbet ya algaw wa akkan nà in na magpà-pàlìli, ta kappiyánan ku wala nga ipakammu win ya mepanggap kiya Amà," nán na. ²⁶ "Ay nu umbet yanin na algaw, ay aggína ngin ya aggangngán nu kadaya masápul nu, basta mangurug kayu kiyà. Ay akkan iyà in ya mangiadang kadakayu ke Ama, ²⁷ áta ya Amà mismu ay piyán nakayu win gapu kiya amminya nu kiyà se iya

inangngurug nu nga gayát tà kaggína. ²⁸ Inumbet tà kídi ya kalawagán nga gayát ka giyán naya Amà, ay panáwan ku kammin ya kalawagán ni, ta magulli yà kammin kaggína,” nán ne Jesus.

²⁹ Ay nán datu tù-tùgúdán na, “Nawada mà in ya agbàbànan mu. Akkan mu win na ipà-pàlìli!” nán da. ³⁰ “Ay ammu mi kídi yin nga ammu ya ngámingámin oray áwan na magsaludsud se mangagi kikaw. Ay túya mangurug kami yin na gayát ka ke Dios,” nán da.

³¹ Ay nán ne Jesus kaggída, “Mangurug kayu win kídi nga nán nu, ³² may tagay yin ya pannakasip-siparà nu ngámin, ta ya isaisa kadakayu, ay mawe kampela ngin kiya babalay na, ay pagdudoray dà in na magasasissa. Ngamay akkan nà kurug ga sissa, ta kabulun ku ya Amà,” nán na. ³³ “Nekagi ku ngámin dedi kadakayu, ta senu akkan kayu mariribù nga mangurug kiyà. Kurug ga adu daya kapal-palakkán nu kídi ya kalawagán. Ngamay magturalad kayu wala. Oray ta inábà ku win ya kalawagán,” nán ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na.

17

Tu nangngikaràrag ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na

* **17:1** 17:1 Ya nán na kídi nga oras, ay ya oras nga kàwa ngámin datu masápul màwa kaggína.

¹ Ay kane mabalin ne Jesus kagiyan datu kinagkagi na, ay naglángad ka lángit nga nán na, “Ama, inumbet tin ya oras,”* nán na. “Padayáwan nà a Ananà mu, ta senu iyà nga ananà mu, ay mapadayáwan taka pe,” nán na kiya Ama na. ² “Ta niddán nà ka ammanakabalin ku wa mangidde ka biyág nga áwan panda kadaya ngámin tolay ya ipakin-kuwám kiyà,” nán na. ³ “Ay ittu idi ya pakabiyágan da ka áwan panda: ya angammu da nga ikaw ya kurug ga sissa nga Dios se ya angammu da pe kiyà, nga iyà ya kurug ga nebon mu,” nán ne Jesus. ⁴ “Napadayáwan taka kídi ya kalawagán gapu kiya inannungpál ku kadatu ngámin na ipawám kiyà,” nán na. ⁵ “Túya, Ama, tú idi yin ya oras nga ammadáyaw mu kiyà ka ummán kitu kinadáyaw ku kitu kowad ku ka giyán mu, kitu akkan pikam nekàwa nedi ya kalawagán,” nán na.

⁶ “Nepakammu taka kadaya tolay nga nepakin-kuwám kiyà kídi ya kalawagán. Ay gángay nga kuw-kuwám dedi ya tolay. May nepakin-kuwa muda la kiyà. Ay pàgan da ngin daya ngámin na bàbànan mu. ⁷ Ay kurugan da ngin, nga ngámin daya kinuw-kuwà, ay nepàwa muda ngámin

kiyà," nán na. ⁸ "Ata ngámin datu pebàbànan mu kiyà, ay nebàbànan kuda ngin kaggída, ay se kinurug da pe. Ay ittu ya nakammuwán da nga kurug ga gayát tà ka giyám. Ay kinurug da pe nga ikaw ya nangibon kiyà."

⁹ "Ay akkan daya tolay kídi ya kalawagán daya ikarárag ku kikaw, nu di daya tolay mu wa nepakin-kuwám kiyà, ta kuw-kuwa muda," nán na. ¹⁰ "Ay ngámin na tolay ku, ay tolay muda, ay daya ngámin na tolay mu, ay tolay kuda pe. Ay napadayáwan nà kaggída ngin. ¹¹ Magulli yà kammin kikaw. Ay díkod áwan nà in kídi ya kalawagán, may atán da pikam ki kalawagán. Ay túya ipatagasíngan kuda pe yin kikaw, Dios nga Amà, nga mannakabalin. Ta senu magpapáda ya uray da, ummán kiya agpáda naya uray ta. ¹² Ata gapu kitu ammanakabalin na niddem kiyà, ay nata-gasinnán kuda kitu kowad ku pikam kaggída. Ay díkod áwan nala nga ummawan kaggída, ngamay uwad kammala isa nga natudinán na sumibna. Ay díkod nàwa nga kurug datu nesur-súrát kitun na bàbànan mu. ¹³ Ay kídi yin, ay tagay yin ya aggullì kammin kikaw. Ay ittu ya angngikagì kaggída kadedi kiya kaatán ku pikam kid kalawagán ni, ta senu maganggam da ngala pà nang nga ummán

ki agganggam ku.

¹⁴ Nepakammù ya bàbànan mu kaggída. May daya tolay, ay lùsawan dada, áta akkan da pe yin magikalawagán nga ummán kiyà. ¹⁵ Akkan ku nán na itálaw muda kídi kalawagán nin, may pagdúán kuda la kikaw ke Sairu. ¹⁶ Ta dedi ya tolay, ay akkan da magikalawagán nin nga ummán kiyà. ¹⁷⁻¹⁸ May ibon kuda ngala kiya kalawagán, nga ummán kitu inangngibon mu pe kiyà kid kalawagán ni. Pagbalinam da lugud ka kuw-kuwám tutu wala ngin kiya agtùgud mu ki kurug. Ya bàbànan mu, ay ittu ya kurug. ¹⁹ Ay gapu kaggída, ay ibasu ku wala ya baggi ku, ta senu magbalin da pe ka kurug tolay mu," nán ne Jesus.

²⁰ "Akkan nala nga tittu dedi daya ikar-karárag ku, nu di ngámin pe daya mangurug kiyà gapu kiya agbàbànan da," nán na. ²¹ "O Ama, ikar-karárag ku nga sissa kuma ya uray da. Ay umannúgut kuma pe ya uray da kiya uray ta, ta sissa pe ya uray ta. Ta senu daya tolay, ay kurugan da nga ikaw kurug ya nangibon kiyà. ²² Ay dedi ya tù-tùgúdán ku, ay niddán kuda kiya pannakabalin nga ummán kitu niddem kiyà, ta senu magpapáda da pe ka uray, nga ummán kadàta. ²³ Atán nà kaggída, ay atán ka pe

kiyà, ta senu magsissa da tutu wala ka uray. Ay díkod ittu yán ya mangipassingan kadaya tolay nga ikaw kurug ya nangibon kiyà. Ay senu ammu da pe nga ya amminyám kaggída, ay páda na pe ya amminyám kiyà.”

²⁴ “Ama, dedi ya nidde mu kiyà, ay piyán ku nu atán da pe kiya giyán ku, ta senu masingan da ya kinadáyaw ku, nga ittu tu niddem kiyà kitu akkan pikam ma nàwa idi ya kalawagán, ta pà-pàgan nà lugud. ²⁵ O Ama nga namáru, akkan daka am-ammu daya tolay ya magikalawagán. May iyà, ay am-ammu taka. Ay dedi, ay ammu da ngin na ikaw ya nangibon kiyà. ²⁶ Nepakammu taka ngin kaggída, may ipakammu taka manin kaggída, ta senu ya amminyám kiyà, ay ittu pe ya amminya da kiya isaisa kaggída, ay senu atán nà peyang kaggída.”

18

Tu nanniliw da ke Jesus

(*Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Luc 22:47-53*)

¹ Ay kane mabalin ne Jesus tu karárag na, ay dummalákit da se datu tù-tùgúdán na kitu wángag Kidron. Ay se da nawe kitu kamulán na pabeg káyu kitu tanáp kitúni. ² Ngamay e Judas nga ittu ya mamatiliw ke Jesus, ay ammu na pe tun na kamulán, ta nakírad de Jesus se datu tù-tùgúdán

na nga magtatammu kitúni. ³ Ay ittu tu nangipannán tu Judas kadatu suldádu se datu guwardiya kitu Templo nga nebon datu apapu datu pappádi se datu Pariseo. Siddidílág da, se sikkaagtu da kadatu ippapatay da. ⁴ Ay gapu ta ammu ngámin ne Jesus sin tu mà-màwa kaggína, ay sinabat nada, ay se na nán kaggída, “Inna ya sap-sapúlan nu?” nán na. ⁵ “E Jesus nga iNazaret,” nán da. “Iyà mà yán,” nán na.

Ay uwad pe tu Judas nga ittu tu nangipatiliw kaggína nga nepagsisikád kaggída. ⁶ Ay kane, “Iyà mà yán,” nán ne Jesus, ay nepà-painúnud da se da nga nekálin. ⁷ Ay se manin sinaludsud ne Jesus kaggída nga nán na, “Inna ya kurug ga sap-sapúlan nu?” nán na. May, “E Jesus nga iNazaret,” nán da. ⁸ “Kinagì mà kadakayu win na iyà yán,” nán na. “Ay nu iyà ya sap-sapúlan nu, ay pagdudoray nu wala dedi nga tolay,” nán na. ⁹ Ay nán na tun ta senu màwa nga kurug tu nakagì na nga, áwan nala nga umawan kadaya nidde ne Dios kaggína.

¹⁰ Ngamay e Simon Pedro, ay uwad ampiláng na. Ay inásut na, se na nga isapgut kitu asassu natu nangátu wa pádi. Ay tú wala nga nat-aptáp tu amin-diwanán na talínga na. Malco tu ngágan natu asassu. ¹¹ Ay tútu na ne Jesus ke Pedro, “Ippáy mu

kammin ya ampiláng mu kiya balay na. Wayyà ala nga lisiyán ya pannakatay ku,* ay ittu ya piyán ne Ama nga màwa?" nán ne Jesus.

Tu nangngituláyaw ne Pedro ke Jesus

(*Mat 26:64-75; Mar 14:66-72; Luc 22:55-62*)

¹² Ay tiniliw natu ap-apu wa suldádu se datu suldádu na se datu guwardiya kitu Templo nge Jesus, ay se da piníngil datu íma na. ¹³ Ay nippan da nga nunna ke Anas nga katugángan ne Caifas nga nangátu wa pádi kitun na dagun. ¹⁴ Aggína pe tu nagkuna kadatu páda na nga Judyu kitun nga napí-piya ngala nga isa tolay ya matay may iya ngámin tolay.

¹⁵ Ay de Simon Pedro se itu isa nga tù-tùgúdán ne Jesus, ay inunud da nge Jesus. Ay gapu ta am-ammu natu nangátu wa pádi tu isa kaggída, ay ittu tu netangalà ke Jesus kitu amuwág natu balay natu nangátu wa pádi. ¹⁶ Ngamay nabansi ye Pedro kitu lasi, kitu ruwángan. May itu am-ammu natu pádi nga tù-tùgúdán ne Jesus, ay lumawán se na we amomanán tu babay ya magbantáy kitu gagyángan. Ay tútu pinalnà na nge Pedro. ¹⁷ Ay nán natu babay ke Pedro, "Di mà ikaw pe ya isa nga tù-tùgúdán nayán na tolay?" nán na.

May, "Akkan mà a," nán ne Pedro.

¹⁸ Ay gapu ta nasiyam kitun na gabi, ay nagapuy datu asassu se datu guwardiya ka pagginuduwan da kitu amuwág. Ay nepagsisikád pe yala nge Pedro kaggída nga magginúdu.

¹⁹ Ay se la nga pinamutuán natu nangátu nga pádi nge Jesus ka mepanggap kadatu tù-tùgúdán na se itu isursuru na kaggída.

²⁰ Ay nán ne Jesus nga summungbát, "Neparpág ku wala tu nagbàbànan kiya àràng nu ngámin. Ay nakírad dà pe ya mangisuru kiya unag naya Templo se daya sin-sinagoga nga pagguurnúngán nu peyang ngámin na Judyu. Awan ku wayya nga nelingalingad kadayag kag-kagiyan ku. ²¹ Ay taanna tura iyà ya pagsal-saludsúdám!" "Dayán kuma nga naggigina kiyà. Ammu da mà datu nekag-kagiyan ku," nán na.

²² Ay kane makagi ne Jesus datun, ay dinispág natu guwardiya nga uwad kitúni, se na nán, "Tura la ummán kiyán ya agsungbát mu kiya nangátu wa pádi, ta!" nán na.

²³ May summungbát te Jesus kaggína nga nán na, "Nu uwad da nadakè a nesungbát ku, ay kagiyan mu wala nu nágan na. Ngamay nu áwan na nadakè a nakagi

* **18:11** 18:11 Ya nán na ki aggúni nga Griego kídì ay "Wayyà ala nga di uminum kiya akap..." Kiya Bàbànan ne Apu, ya piyán na kagiyan ya akap, ay panagrig-rígát.

ku, ay taanna tura nà din-ispág!" nán ne Jesus.

²⁴ Ay se la nga nepippan ne Anas nge Jesus nga sippipíngil ke Caifas nga nangátu wa pádi.

²⁵ Ay e Pedro, ay uwad pikam kitúni ya mepagginúdu. Ay nán da kaggína, "Di mà a ikaw pe tu isa nga tù-tùgúdán natun na tolay?" nán da. Ngamay netuláyaw ne Pedro wa nán na, "Akkan mà a," nán na.

²⁶ Ay tu isa nga asassu natu nangátu wa pádi, nga pan-pane kam natu laláki ya piningásan ne Pedro, ay nán na, "Di mà a ikaw tu isa nga nasingan ku nga kabulun na kitu kamulán?" nán na. ²⁷ May netuláyaw manin ne Pedro. Ay tú pe yin tu naggittaráut datu anù.

Tu nangngippan da ke Jesus kitu upisína ne Pilato

(*Mat 27:1-2, 11-14; Mar 15:1-5; Luc 23:1-5*)

²⁸ Ay nesápa da pànanng nga neúlug nge Jesus kitu balay ne Caifas, se da ippan kitu upisína ne Gobernador Pilato. Ay akkan da tagge linumnà kitu upisína, ta senu mabalin da tu mangán kitu panggidám da kitun na piyasta.† ²⁹ Ay díkod lumawán ne Pilato nga nawe nagsaludsud kaggída nga nán na, "Nágan naya pangidarumán nu kídí nga tolay?" nán na.

³⁰ Summungbát da nga nán da, "Akkan mi wayya nga nilbet ta nedarum kikaw nu áwan na nga básul," nán da.

³¹ Ay tútu nán ne Pilato kaggída, "Alà nu kammin, ta senu dakayu kampela ngin ya mamabásul kaggína nu atán básul na kadaya lin-lintag nu," nán na. Ay nán datu Judyu wa summungbát, "Mepárit kadakami ya pumatay ka tolay," nán da. ³² Ay nàwa ngámin dedi ta senu màwa kurug ngámin datu kinagkagi ne Jesus nga kapàpàyanán na ka mepanggap kitu katay na.

³³ Ay díkod nagulli kammin ne Pilato kitu upisína na, ay se na ayabán ne Jesus ta pamutuán na. Ay nán na, "Ikaw ya Ari daya Judyu?" nán na.

³⁴ Ay tútu nán ne Jesus, "Uray mu kampela ngin yán na saludsud mu, onu naginám kadaya duddúma?" nán na.

³⁵ Ay nán ne Pilato, "Judyu wà ka nán mu ta?" nán na. "Daya keliyám se daya ap-apu daya pappádi, ay nedarum daka kiyà," nán na. "Ay nágan natu kinuwa mu, ta?" nán na.

³⁶ May nán ne Jesus nga summungbát, "Akkan kídí kalawagán ni ya pangiturayán ku, ta nung kuma nu kídí kalawagán ni ya pangiturayán ku, ay nakigubát

† **18:28** 18:28 Maragítan da kanu nu lumna da kiya balay daya akkan Judyu. Ay akkan da mabalin ya mepanggidám kitun na piyasta nu naragít da.

kuma ngin daya tolay ku, ta senu akkan dà kuma nga nàlà. May akkan, ta akkan kanedi ya giyán naya pangiturayán ku,” nán na.

³⁷ Ay ittu tu sinaludsud ne Pilato kaggína nga nán na, “Nu ummán kiyán di lugud da isa ka nga ári?” nán na.

May, “Kurug ya kinagi mu,” nán na nga sumungbát. “May inumbet tà a neanà kidi ya kalawagán, ta senu mebàbànan ku ya mepanggap kadaya kurug. Ay ngámin daya mamatag kiya kurug, ay manggìna da” nán na.

³⁸ Ay díkod nán ne Pilato, “Nágan naya kurug, ta!” nán na ke Jesus. Ay kane mabalín ne Pilato kagiyan dedi, ay nawe ya nakiamomán kadatu Judyu nga nán na, “Awan ku wa masmà a ipabásul ku kaggína,” nán na kadatu Judyu. ³⁹ “Ngamay atán ya gagángay nu ki káda Piyasta nga Paskuwa nga magpepalawán kayu kiyà ka isa kadaya bálud. Ay piyán nu nu ipalawán ku ya Ari nu wa Judyu?” nán na. ⁴⁰ Ay nán da nga nesungbát nga nesar-sáraw, “Akkan aggína,” nán da. “E Barrabas ya piyán mi,” nán da ke Pilato. Ay e Barrabas, ay isa nga tirung.

19

¹ Ay díkod, pinasaplit ne Pilato we Jesus. ² Ay datu suldádu, ay nangilung da

kadatu pas-pasanga nga sirrarasi se da isagápaw ke Jesus. Ay se da nga pakebalán ka daggáng nga bádu. ³ Ay se da nga umadaadanni kaggína, se da nán, “Maganáyun mà ya Ari daya Judyu!” nán da, ay se da tappítan.

⁴ Ay lummawán manín ne Pilato se na kagiyan kadatu tolay nga nán na, “Ilawán ku, ta senu ammu nu nga áwan ku wa masmà a ipabásul ku kaggína,” nán na. ⁵ Ay díkod lumawán pe ye Jesus nga napakebalán ka daggáng se nasagapáwan kitu pas-pasanga nga sirrarasi. Ay nán ne Pilato, “Ye idi yin tu tolay,” nán na.

⁶ Ay kane masingan datu ap-apu datu pappádi se datu guwardiya, ay nesar-sáraw da ya, “Pelansám ki krus,” nán da. “Pelansám ki krus,” nán da.

May nán ne Pilato kaggída, “Alà nu lugud kampela ngin nin se nu pelansa ki krus, ta patayan nu kampela ngin, ta áwan ku ammu nga ipabásul ku kaggína,” nán na.

⁷ Ay summungbát datu Judyu nga nán da, “Atán ya lintag mi. Ay sigun kiya nán naya lintag mi, ay annung nayán ya matay, ta nán na nga aggína ya An-anà ne Dios,” nán da.

⁸ Ay kane magína ne Pilato manín tu kinagi da, ay naturun nin tu ansing na. ⁹ Ay linumnà kammin kitu

upisína na, ay se na pamutuán manin ne Jesus nga nán na, “Wà naggayatán mu ta?” nán na. Ngamay akkan na sinungbátan ne Jesus.

¹⁰ Ay tútu nán ne Pilato kaggína manin, “Taanna, tura nà akkan na sungbátan! Akkan mu ammu wa atán turáy ku wa mangipalawán kikaw se magpelansa kikaw ki krus?” nán na.

¹¹ Ay tútu summungbát te Jesus nga nán na, “Akkan nà mabalin iturayán nu akkan na ittu ya piyán ne Dios,” nán na. “Ay díkod ya tolay ya nangidarum kiyà kikaw, ay nadà-dammat ya básul na may ikaw,” nán ne Jesus.

Tu nekatay ne Jesus

(*Mat 27:32-56; Mar 15:21-41; Luc 23:26-49*)

¹² Ay kane magina ne Pilato tun, ay piyán na ngin na ipalawán ne Jesus, may se kinggat datu Judyu tu nangisáraw ka, “Nu ipalawán mu yán, ay maawátan na akkan mu wa opun ya ári ka Roma. Ata oray iinna nga magkuna ka, ‘Ari yà pe,’ ay kumalínga ke Ari Cesar,” nán da.

¹³ Ay kane magina manin ne Pilato tu kinagi da, ay nelawán na manin ne Jesus, ay se nawe nagtugaw kitu àráng da, kitu tugaw na nga neparotun ka batu nga Gabata ya agpangágan da ki Hebreo wa aggúni. ¹⁴ Ay mangalintutúgu win kitun na nagtugaw na. Ay megayát tin tu piyasta nga

Paskuwa kitu láwa na. Ay nán ne Pilato kadatu Judyu, “Ye idi yin tu ári nu,” nán na.

¹⁵ Ay tútu nesar-sáraw da ya, “Papatay mun! Pelansám ki krus,” nán da. Ay tútu sinaludsud ne Pilato kaggída, “Taanna, tura nu pelansa ki krus ya ári nu, ta!” nán na. Ay summungbát datu ap-apu datu pappádi, “Awan mi ya sabáli nga ári nu di e Ari Cesar ngala,” nán da.

¹⁶ Ay tútu pinálà ne Pilato we Jesus kaggída ta senu melansa ki krus.

Ay tútu inalà da nge Jesus, ¹⁷ se da nga nepakagtu tu krus kaggína, se da ippan nin kitu giyán na nengágan ka Sinan Tuláng Ulu, nga Golgota ya ngágan na kiya Hebreo wa aggúni. ¹⁸ Ay tú tun tu nangilansaán da kaggína kitu krus. Ay nepanin-túlad da kadatu duwa nga negindán kaggína nga nelansa pe ki krus. ¹⁹ Ay nangisúrat te Pilato ka karátula nga nán na kidi, “JESUS NGA INAZARET NGA ARI DAYA JUDYU,” nán na, se na nepelansa kitu krus. ²⁰ Ay gapu ta adanni tu nelansaán ne Jesus kitu íli, ay adu datu Judyu wa nakabása kitun, ta nesúrat ki Hebreo se Latin se Griego nga aggúni. ²¹ Ay díkod nán datu Judyu wa ap-apu datu pappádi ke Pilato, “Akkan mu ittu isúrat nga, ‘Ari daya Judyu,’ may nán mu wa, ‘Ari kanu daya Judyu,’ nán mu,” nán da.

22 May nán ne Pilato, “Ya nesúrát kun, ay ittu win,” nán na.

23 Ay kane melansa datu suldádu we Jesus sin kitu krus, ay inalà da datu kawas na, se da inuw-uwár kaggída nga appát. Ay inalà da pe tu amin-unag ga bádu na. May gapu ta áwan na nga kába, 24 ay nán datu suldádu kitu isaisa kaggída, “Akkan tada nga si-silát idi. Pag-bibinnunútán tada, ta sigun nala ya makálà kadátada,” nán da. Ay díkod nàwa nga kurug ngámin datu kagiyan datu nesur-súrát ta nán na nga,

“Pagguwarán da daya kawas ku, ay pag-bibinnunútán da ya bádu,” nán na. 25 Ay ittu tun kurug tu kinuwa datu suldádu.

Ay datu uwad da mag-sisíkad kitu adanni kitu krus ne Jesus, ay tu ina na, se itu wagi tu ina na, se Maria nga atáwa ne Cleopas, se Maria Magdalena. 26 Ay kane din na masingan ne Jesus tu ina na se itu pà-pàgan na nga tù-tùgúdán na, ay nán na kitu ina na, “Ina, ya kataging mu ya an-anà mu win,” nán na. 27 Ay se na nán pe kitu tù-tùgúdán na, “Tú yanin ya inám,” nán na. Ay tútu kinobung natu tù-tùgúdán na tu ina ne Jesus.

28 Ay gapu ta ammu ne Jesus nga nabalín ya ngámin nin, ay nán na kídí ta senu matungpál ngámin

datu nesur-súrát, “Sikkinum mà,” nán na.

29 Ay kitúni ay uwad tangaangáng nga lassam. Ay díkod nangidsam datu suldádu ka lúpús kitu lassam, se da isarípít kitu adaddu wa pasanga kaykayu, se da nga ipas-apsap kaggína. 30 Ay kane din na masapsap ne Jesus tu lassam, ay nán na, “Nabalín nin,” nán na. Ay se yala nga nagùmà, ay se yala natay yin.

Tu nangngitaman da ke Jesus

(*Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Luc 23:50-56*)

31 Ay gapu ta algaw natu panagsagána da kitu piyasta, ay nawe datu ap-apu datu Judyu ke Pilato ta mawe da kagiyan nga masápul la mapalpál lin tu bingil datu tallu wa nelalansa kitu krus, ta senu maríturítù datu tuláng da, se madtág da ngin, ta kannawan da nu madànganán da kitu Sabado wa algaw wa aggi-imáng, tàwán kam kitun na Sabado, ta napatag pà nang tun. 32 Ay díkod nawe datu suldádu se da pang-pangkur datu bingil datu duwa nga negindán ke Jesus nga nelansa. 33 Ngamay kane dumatang da ke Jesus, ay akkan da nga pinangkur, ta nasingan da nga natay yin. 34 Ngamay sinuwè kam-mala natu isa nga suldádu tu bíkat ne Jesus kitu píka na, ay tútu pumuseset tu

dága se danum ma naggayát kaggína.

³⁵ Tu nakasingan kídí ya nàwa, ay aggína ya manistígu, ta ammu na nga kurug ngámin tu napà-pàyánan ne Jesus. Ay ammu na pe nga kurug da, ay túya masápul la mekagi pe, ta senu mangurug kayu pe. ³⁶ Ata nàwa ngámin dedi ta senu màwa nga kurug ngámin datu nesur-súrát ta bàbànan ne Dios nga nán na, “Awan nala kadaya tuláng na ya marítu,” nán na. ³⁷ Ay nán na pikam kiya isa nga libru, “Sisinnán da ya sinuwè da,” nán na.

³⁸⁻³⁹ Ay se la nga nawe kinagi ne Jose ke Pilato nga dattagan na kuma tu baggi ne Jesus kitu krus. E Jose ay iArimatea nga isa nga mangurug pe ke Jesus. May akkan na nga nepak-pakammu tu angngurug na kitun, ta mansing kadatu ap-apu datu Judyu. Ay tútu nepalúbus ne Pilato wa alà na tu baggi ne Jesus, ay tútu nawe da inalà se Nicodemo. Ay e Nicodemo, ay aggína kam tu nawe nga nakiamomán ke Jesus kitu isa nga gabi kitun. Ay kane mawe da se Jose nga itaman ne Jesus, ay nangalà ka pamalsamár na nga pinagkibug ga bangbangug nga gayát kiya duwa nga káyu wa míra se aloe. Ay limma púlu wa kílú ya dammat na. ⁴⁰ Ay díkod binad-badbad da tu baggi ne

Jesus ka lúpus sa nidsam da kitu nagkibug nga míra se aloe nga bangbangug, ta ittu ya gagángay daya Judyu nu magtaman da. ⁴¹ Ay uwad kamulán nga adanni kitu nelansaán ne Jesus. Ay uwad apaggabbut ta pínát nga áwan pikam nippáy nga natay. ⁴² Ay gapu ta megayát tin tu piyasta datu Judyu nu kaláwa, ay se ad-adanni tu abbut, ay ittu tun nala ngin tu nangippayán da kitu baggi ne Jesus.

20

Tu nelaltu ne Jesus

(Mat 28:1-8; Mar 16:1-8; Luc 24:1-12)

¹ Ay kane marángat tu algaw kitu Dominggo, ay nawe yala ngin de Maria Magdalena kitu lúbù. Ay ittu tu inakasingan da kitu batu nga nippà in kitu gagyangan natu lúbù na. ² Ay tútu nanagtág da nga nawe yin kitu giyan ne Simon Pedro se tu pà-pàgan ne Jesus nga tù-tùgúdán na. Ay nán na kaggída, “Inalà da tu Apu tada kitu lúbù na. Ay akkan mi ya ammu nu wà naya nangippayán da kaggína,” nán na.

³ Ay díkod nawe de Pedro se itu isa nga tù-tùgúdán ne Jesus kitu lúbù. ⁴ Ay nanagtág da nga duwa, ngamay gapu ta nabì-bílag tu isa may e Pedro, ay nunna nga dummatang kitu lúbù. ⁵ Ay kane magukkab ba mangilam-aw kitu lúbù,

ay nasingan na tu lúpus sa pinamadbada, may akkan linumnà. ⁶ Ay se la atán pe yin ne Simon Pedro. Ay nangaw-át tala kitu unag natu lúbù. Ay ittu tu inakasingan na kitu lúpus sa pinamadbada nga newawaren kampela ngin. ⁷ May nu itu panyulíta nga nebadbad kitu úlu ne Jesus, ay sikkakappil kampela ngin nga nebabagtu. ⁸ Ay tu isa nga nunna nga dummatang kitu lúbù, ay linumnà pe yin, ay kurug ga nasingan na ngámin pe datu nàwa, ay ittu ya kurugan na ngin na linumtu. ⁹ Ata kitun, ay di da pikam naawátan tu nán datu nesur-súrát nga masápul nga lumtu kammin ne Jesus. ¹⁰ Ay tútu nawe da kammin kadatu babalay da.

Tu nagpassingan ne Jesus ke Maria Magdalena

(Mat 28:9-10; Mar 16:9-11)

¹¹ May nagbansi yala nge Maria kitu lasi natu lúbù a magsisíkad da makasasangit. Ay kitu akasasangit na, ay nagukkab ba namalingig kitu unag natu lúbù. ¹² Ay ittu tu inakasingan na kitu duwa nga anghel la nakapusà. Atán da nga magtutúgaw kitu nangitadágan da kitu baggi ne Jesus. Nagpanin-ùluwán tu isa, ay nagpanin-uyatán tu isa. ¹³ Ay nán da ke Maria, “Tura ka sumángit,” nán da. Ay nán na nga summungbát,

“Netálaw da tu Apù, ay di yà ammu ya nangippayán da kaggína,” nán na.

¹⁴ Ay kane maglingay, ay nasingan na nge Jesus nga magsisíkad kitu likud na, may akkan na nga nalásin. ¹⁵ Ay nán ne Jesus kaggína, “Nágan naya isangit mu,” nán ne Jesus kaggína. “Inna ya sapsapúlám ta!” nán na.

Ngamay e Maria, ay dalínán na nu itu magtar-tarakan kitu kamulán, ay tútu nán na, “Apu,” nán na. “Nu ikaw ya nangalà kaggína, ay ikagim mán ya nangippayám kaggína, ta wè kammin alà,” nán na.

¹⁶ Ay tútu nán ne Jesus kaggína, “Maria,” nán na. Ay tútu ummárang nge Maria kaggína, ta nalásin na ngin. Ay tútu nán na ka Hebreo wa aggúni, “Rabboni,” nán na. Ay misturu ya sarut na.

¹⁷ Ay tútu nán ne Jesus kaggína, “Akkan nà gapútan, ta di yà pikam ma nakapagulli ke Ama,” nán na. “May mawe ka ngin, ta mawem idámag kadatu wawwági nga magulli yà kammin ke Ama nga Ama nu pe, nga Dios ku wa Dios nu pe,” nán na.

¹⁸ Ay tútu nawe yin ne Maria Magdalena se na nedámag kadatu tütùgúdán na nga nán na, “Nasingan ku we Apu win,” nán na. Ay se na nekagi pe datu pekagi na.

Tu nagpassingan ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na

(*Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Luc 24:36-49*)

¹⁹ Ay kitu gid-gidám natu Dominggo, ay nagguurnung ngin datu tù-tùgúdán ne Jesus kitu unag natu napasuwalán na balay, ta masing da kadatu ap-apu datu Judyu. Ngamay pinagkilát da ngala nge Jesus nga mag-sisíkáð kitu giyán da. Ay nán na kaggída, “Atán nà pe, ay napiya din ya ur-uray nu,” nán na, ²⁰ ay se na nepassingan kaggída datu íma na se itu bíkat na. Ay naganggam da pà-pà nang kane masingan da nge Apu.

²¹ Ay tútu nán manin ne Jesus kaggída, “Kappiyánan nu wala daya ur-uray nu,” nán na. “Ibon takayu nga ummán kitu inangngibon ne Ama kiyà,” nán na. ²² Ay kane makagi na datun, ay nesup na kaggída ya Ispiritu ne Dios, se na nán, “Alà nu ya Ispiritu ne Dios,” nán na. ²³ “Ay díkod nu pakawanan nu daya bas-básul daya tolay, ay pakawanan ne Dios da. Ay nu akkan nuda nga pakawanan, ay akkan pakawanan ne Dios da,” nán na.

²⁴ Ay kitu inagpassingan ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na, ay áwan kaggída nge Tomas nga nengágan ka Síngin. ²⁵ Ay tútu nán natu isa kaggína, “Nasingan mi yin ne Apu,” nán na.

Ngamay nán ne Tomas kaggída, “Nu akkan ku wa

masingan se mímán datu gayát datu lansa kadatu íma na, se nu akkan ku mímán tu bíkat na nga nasuwè, ay akkan nà a mangurug,” nán na.

²⁶ Ay kane matangaliguwán ka panda, ay nagguurnung manin datu tù-tùgúdán ne Jesus kitun na balay. Ay uwad pe ye Tomas kaggída ngin. Ay oray nu nepasuwál da tu balay, ay pinagkilát da ngala manin ne Jesus nga nagsisíkáð kitu giyán da. Ay nán na kaggída, “Napiya din daya ur-uray nu,” nán na. ²⁷ Ay se na nán ke Tomas, “Sinnam se immanam daya gayát lansa kadaya ímà, se mu immán pe ya bígád kid bíkat ku wi,” nán na. “Ippà mu win ya aggad-gadduwám, ay mangurug ka ngin,” nán ne Jesus ke Tomas.

²⁸ Ay tútu summungbát te Tomas, “Apu nga Dios ku,” nán na. ²⁹ Ay tútu nán ne Jesus kaggína, “Mangurug ka ngin kane masingan nà,” nán na, “may maganggam mala daya mangurug kiyà oray akkan dà nasingan,” nán na.

Tu gapu na nga nàwa idi ya libru

³⁰ Ay adu datu nakas-kasdáaw wa nepaspassingan ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na nga akkan nesúráð kídi ya libru.

³¹ Ngamay nesúráð dedi, ta senu mangurug kayu nga e Jesus kam tu Nebon ne Dios nga An-anà na, ay se

gapu kídi ya angngurug nu kaggína, ay biyágan nakayu we Dios ka áwan panda.

21

Tu nagpassingan ne Jesus kadatu pittu wa tù-tùgúdán na

¹ Ay kane isa ngalgaw, ay nagpassingan manin ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na kitu dappit natu abay ya pisung ka Tiberias. Ay ummán kídi tu nàwa.

² Nagdudongu de Simon Pedro, se de Tomas nga nengágan ka Síngin, se Nathaniel nga iCana ka Galilea, se datu duwa nga annánà ne Zebedeo, se uwad da pe duwa pikam.

³ May nán ne Simon Pedro kadatu kabbulun na, "Mawe yà magkarínás," nán na. May, "Mawe kami pe," nán da ngámin. Ay díkod nagkakáwe da nga nagbarangay. Nalawagán da ngamay áwan da tútu wala nga nálaálà.

⁴ Ay kane din na magilaltà tu mata, ay uwad de Jesus nga magsisíkad kitu dappit, may akkan ammu datu tù-tùgúdán na nga e Jesus tun.

⁵ Ay tú win tu nán ne Jesus kaggída, "Kabbulun, atán da kam nála nu?" nán na. May, "Awan tutu wala," nán da nga summungbát. ⁶ Ay tútu nán ne Jesus kaggída, "Ikarínás nu ya sígay nu kiya padne diwanán kiya barangay, ay makálà kayu," nán na. Ay tútu nekarínás

da, ay akkan da nga makkát ta itakay tu nàna da.

⁷ Ay díkod tu pà-pàgan ne Jesus nga tù-tùgúdán na, ay nán na ke Pedro, "Ay e Apu tune," nán na. Ay kane magina ne Simon Pedro nga e Apu tun, ay nagbádu, ta sillalàbu kitun, ay se nagsappáw kitu danum, se maburung gumádang.

⁸ Ngamay datu kabbulun na, ay nagbansi da kitu barangay nga sinummeng mangguy-goy kitu sígay da kitu dappit, ta adu tu sissida. Akkan da nga adayyu win kitu gádang, ta moli magatut tala nga mitru tu kadayyu da.

⁹ Ay kane makadung da, ay nasingan da ngin tu apuy nga atán sissida nga mesusúnu. Ay uwad pe sinápay kitu giyán na. ¹⁰ Ay se na nán kaggída, "Ara nu wa mangilbet kiya kálà nu," nán na.

¹¹ Ay tútu nawe ye Simon Pedro kitu giyán natu barangay se na inalà tu sígay nga napnu ka dadakkal la sissida, se na rùrútan na itádang. Ay oray adu, ta magatut se limma púlu se tallu tu sissida, ay akkan na nabarnut tu ikat da. ¹² Ay se la kirrawán ne Jesus da ngin, "Bet nun na magsíra," nán na. Ngamay áwan naketurad kaggída ngámin ya magkuna kaggína ka, "Tin ka," áta ammu da ngin nga aggína nge Apu. ¹³ Ay tútu

umadanni ye Jesus kaggída se na idde tu sinápáy se itu sissida.

¹⁴ Ay idi tu mekàlu win na inagpassingan ne Jesus kadatu tù-tùgúdán na, nang-gayát kitu nelaltu na.

Tu naggumomán de Jesus se Pedro

¹⁵ Ay kane mabalin da nga magsíra, ay nán ne Jesus ke Simon Pedro, “Simon na an-anà ne Juan, ab-abay nád kurug ya amminyám kiyà may dedi?” nán na. May, “Ò, Apu. Ammu mu wa pàgan taka,” nán ne Pedro wa sum-mungbát. “Pak-pakkanam lugud daya urbun karnerù,” nán ne Jesus.

¹⁶ Ay pinidduwa ne Jesus nga sinaludsud, “Simon na an-anà ne Juan, pàgan nà nád kam?” nán na. “Ò, Apu. Ammu mu mà a pàgan taka,” nán na nga sum-mungbát. “Pak-pakkanam lugud daya karnerù,” nán na.

¹⁷ Ay pinìlu ne Jesus nga sinaludsud, “Simon na an-anà ne Juan, pàgan nà kam?” nán na. Ay tútu nagsabbat tu uray ne Pedro gapu ta kapamìlu ne Jesus nga saludsúdán kaggína nu pàgan na. May tútu nán ne Pedro, “Apu, ammu ya ngámin. Ay ammu mu mà a pàgan taka,” nán na. Ay díkod nán ne Jesus kaggína, “Pak-pakkanam lugud daya karnerù,” nán na.

¹⁸ “Ikagì ya kurug kikaw. Kitu kabag-bagu mu pikam, Pedro, ay nagsinturon ka

kampela ngin, ay nawe ka ngala kiya piyám ma kapannán. May nu maglálakay ka ngin, ay atán da nga mamíngil kikaw, ay se daka ippan kiya di mu piyán na kapannán, se daka pagdappaan,” nán ne Jesus. ¹⁹ Kinagi na tun ta piyán na nga ipakammu ya kàwaán ne Pedro nga matay, ta senu mapadayáwan ne Dios kaggína. Ay se la nga nán ne Jesus ke Pedro, “Kumíwid ka kiyà,” nán na.

²⁰ Ay kane maglingay ye Pedro, ay nasingan na tu pà-pàgan ne Jesus nga tù-tùgúdán na nga gumun-gunud kaggída. Ittu tu kataging ne Jesus kitun, kitu nuddi nga inanggidám da, se aggína tu nagsaludsud kaggína nu iinna tu ma-matiliw kaggína.

²¹ Ay kane masingan ne Pedro nga gumun-gunud kaggída, ay nán na ke Jesus, “Apu, mapaanna ya kàwaán nayán?” nán na.

²² Ngamay nán ne Jesus, “Oray mán nu piyán ku wa magbiyág panda kiya ilal-bet ku kammin, ay áwan mu biy-biyáng kiyán,” nán na. “Basta kumíwid ka ngala kiyà,” nán na.

²³ Ay idi ya bàbànan, ay newar-waragáwag kadatu mangurug ke Jesus, ay díkod dalínán da ngin na tun na tù-tùgúdán na, ay akkan na mataatay yin. May akkan wayya nga kinagi ne Jesus nga akkan na matay. May

nán na ngala nga, “Nu kas pangarígan nala nu rán ku la piyán na magbiyág panda kiya ilalbet ku kammin, ay nagan naya biy-biyáng mu kiyán?” nán na.

Ya panda nídi ya libru win

²⁴ Ay idi kam ma tù-tùgúdán ne Jesus ya nakasingan kadedi, se nag-isúrat kadaya nas-asingan na. Ay ammu mi pe nga kurug ngámin datu kinagkagi na.

²⁵ Ay adu kurug pikam daya kinuw-kuwa ne Jesus. May nu ngámingámin da ay mesúrat da ngámin, ay nán ku wa akkan na meyang kid kalawagán ni daya libru wa kesurátan da.

Datu kinuw-kuwa datu Apostoles

¹ Kitu nunna nga súrát ku kikaw, Teofilo, ay nekagiyán ku ngámin datu kinuw-kuwa ne Jesus, se ngámin datu nesur-súru na, nanggayát kitu inanggayát na, ² panda kitu nekálà na ka lángit. Ay kitu akkan na pikam nepappan ka lángit, ay nebílin na datu nepekagi naya Ispiritu ne Dios kadatu apostoles na nga piníli na. ³ Namin-adu wa nagpassingan ne Jesus kaggída ki unag appát púlu ngalgaw nanggayát kitu nekatay na, ta senu mammuwán da nga kurug ga sibbiyág kammin. Nebàbànan na kaggída ya mepanggap kiya angngituráy ne Dios. ⁴⁻⁵ Ay kinagi na pe kaggída: “Binawtisarán nakayu wala tu Juan kitun, may kidi yin, ay alubuwán nakayu win ne Dios kiya Ispiritu na,” nán na. “Díkod akkan kayu magtal-tálaw kanedi Jerusalem, panda kiya kaalubuwán nu kiya Ispiritu ne Dios, ta makaru win ya ilalbet na. Ittu tu kinagi kadakayu kitun, nga nekari ne Dios nga Ama ku,” nán ne Jesus kaggída.

Tu nepappan ne Jesus ka lángit

⁶ Ay kane nagguurnung manin datu apostoles, ay

nagsaludsud da ke Jesus nga nán da, “Apu, ittu idi yin ya agpapuráy mu kammin kadaya iIsrael kidi nga íli?” nán da.

⁷ May nán ne Jesus kaggída, “Akkan nu rabbang ammuwán daya nìdang naya Ama ku nga mà-màwa pikam, se ya oras nga kàwa dayán. ⁸ May nu maalubuwán kayu win kiya Ispiritu ne Dios, ay atán pe yin ya pannakabalin kadakayu. Díkod dakayu win ya mangibàbànan kadaya mepanggap kiyà kidi ya íli Jerusalem se kiya ngámin probinsiya Judea se kattoni probinsiya Samaria, ay se oray pe kiya ngámin giyán kidi kalawagán,” nán na.

⁹ Ay kane makagi na dayán, ay siníput da nga nawe ka lángit tin. Ay kane melingad din kitu angap, ay áwan da pe yin na masingan kaggína.

¹⁰ Kaggída nga maglalángad da maníput ke Jesus, ay pagkilát da ngala ya duwa nga laláki nga nakabádu ka pusà. ¹¹ Ay nán datu duwa kidi, “Dakayu wa iGalilea, tura kayu pikam maglalangngò ka lángit? E Jesus nga nawe yin ka lángit, ay umbet kammin nga ummán kiya inag-sisingan nu kaggína nga nawe ka lángit,” nán da.

Tu nammatáli da kitu Judas

¹² Ay se la nga nagtálaw datu apostoles kitu bantay

Olivo nga adanni kam ka Jerusalem. Moli isa kilumitru ngala ya kadayyu na. Ay se da la nagulli kammin ka Jerusalem. ¹³ Ay kane dumatang da ka Jerusalem, ay nangaw-át da kitu amingúdu nga kuwartu wa pagdagusan da. Uwad ngámin de Pedro, Juan, Santiago, Andres, Felipe, Tomas, Bartolome, Mateo, se Santiago wa an-anà ne Alfeo, Simon nga nepangágan da pe ka Zelotes ki aggúni da, se Judas nga an-anà naya isa nga Santiago. ¹⁴ Umbet da peyang ngámin nga magguurnung nga magkarárag se datu babbay, meráman pe ye Maria nga ina ne Jesus se datu wawwági ne Jesus.

¹⁵ Ay kane isa ngalgaw, ay nagguurnung ngámin datu mangurug ke Jesus. Moli magatut se duwa púlu da. Nagsikád de Pedro se yala nagúni nga nán na, ¹⁶ "Wawwági," nán na, "nàwa ngin tu nepesúrat naya Ispiritu ne Dios kitu David kitun panggap kitu Judas nga ittu tu namulun kadatu naniliw ke Jesus," nán ne Pedro kaggída. ¹⁷ "Kabulun mi tu Judas kitun, ta piníli ne Jesus nga isa kadakami nga sangapúlu se duwa nga sumeng kaggína," nán na.

¹⁸ (Ay tu pirà a pinanangdán datu tolay kitu Judas kitu kinuwa na nga nadakè, ay negátang da ka lusà, nga ittu tu nagbinaán

na. Nabtaan se naglalawán tu sinay na. ¹⁹ Nammuwán ngámin datu iJerusalem, ay díkod nepangágan da tu lusà ka Akeldama kitu aggúni da kampela ngin. Ya sarut natun, ay "Lusà Dága.")

²⁰ "Nán na kiya libru nga Salmo panggap kitu Judas nga,

'Mabaaw din ya balay na.
Awan din magyán.'

Ay nán na pe nga,

'Atán din sabáli pumatáli
kaggína kiya ubra na,'
nán na"
nán ne Pedro.

²¹⁻²² "Ay díkod atán din meamung manin kadakami, nga isa nga nakasingan ke Apu Jesus nga linumtu win, nga mabalin pe nga mangipakammu kitu nasingan na," nán ne Pedro. "May masápul la isa kadatu nebulbulun kadakami peyang kitu kowad ne Apu Jesus kadátada, nanggayát kitu inagbaw-bawtisár natu Juan, panda kitu nekálà ne Jesus ka lángit," nán ne Pedro.

²³ Ay tútu nangikagi da ka duwa nga tolay: De Jose se Matias. E Jose, ay nepangágan da pe ka Barsabas, nga Justos kam pe.

²⁴ Ay nagkarárag da, nga nán da, "Apu, ammun ya ururay daya ngámin tolay, ay ipakammun mán nu iinna kadedi duwa ya píli mu, ²⁵ nga pumatáli kiya ubra se kinaapostol, nga nigsán tu Judas kane nawe ka giyán na

karbangán na kampela ngin nin," nán da. ²⁶ Ay tútu nagbibinnúnut da ngin, ay tu Matias tu nabúnut. Ay díkod aggína ngin tu nea-mung kadatu sangapúlu se isa nga apostoles.

2

Tu nekaalubuwán da kiya Ispiritu ne Dios

¹ Ay kane umbet tu algaw natu Pentecostes, ay naggu-urnung ngámin datu mangurug ke Jesus kitu isa nga giyán. ² Pagkilát da ngala ya nadudúran nga ummán ka naggat ta báli, nga nag-gayát ka lángit. Ummán ka negilat kitu nagyanán da nga balay tu tannug na. ³ Ay se da la nataggisaán nga napatutunán kitu ummán ka gatang naya apuy nga nasingan da. ⁴ Ay ittu tun tu nekaalubuwán da ngámin ki Ispiritu ne Dios, ay se da la nagúni ka nagbal-baláki nga aggúni nga akkan da napadán ammu, áta ya Ispiritu ne Dios tu nagpeúni kaggída.

⁵ Ay atán da napikkilan na makaDios nga Judyu ka Jerusalem, nga naggayát kadaya ngámin giy-giyán kídí kalawagán. ⁶ Ay kane magina datu adu wa tolay tu adudúran, ay naglalbet da. Ay pagballà da tu mà-màwa, ta nagina da ngámin datu aggúni da kampela ngin, nga neúni datu mangurug ke Jesus. ⁷ Ay nasdaáwan da tutu

wala, ay tutu nán da, "Di mà iGalilea dayán na magun-úni? ⁸ ay taanna, tura daya aggúni tada kampela ngin nin daya magina tada nga iúni da," nán da. ⁹ "Dàtada, iPartia tada nga duddúma, ay daya duddúma, ay iMedia se iElam. Ay atán da pe iMesopotamia se iJudea se iCapadocia se iPonto se iAsia, ¹⁰ se iFrigia se iPamfilia se iEgipto. Ay gayát pe daya duddúma ka íli nga Libia nga adanni ka Cirene. Atán pe daya kapáda tada nga mangurug ke Dios nga iRoma, may Judyu datu mannákam datu duddúma, se akkan Judyu datu mannákam datu duddúma. ¹¹ Atán da pe iCreta se iArabia. Nagbal-baláki nga íli ya naggayatán tada, ngamay daya aggúni tada ya magina tada kiya angngikagi da kadaya nakas-kasdáaw wa kinuwa ne Dios," nán da. ¹² Nasdaáwan da ngámin se akkan da maaw-awátan tu nàwa. Ay tútu nán da kitu isaisa kaggída, "Nágan nád sarut nedi nga mà-màwa?" nán da.

¹³ May, "Naggiinglaw kam-mala dayán nin," nán datu duddúma nga mangug-og kaggída.

Tu bàbànan ne Pedro

¹⁴ Ay tútu nagsíkad de Pedro win se datu sangapúlu se isa nga kabbulun na. Ay se la nagbàbànan ne Pedro kaggída, nga nán na kídí: "Gínán dà mán,

dakayu wa pàdà a Judyu, se ngámin kayu wa pàdà a atán kídi Jerusalem, ta atán ipakammù kadakayu. ¹⁵ Dalínán nu, nu ninglaw kami, ngamay akkan, áta áwan maginglaw kadaya tolay ki alas nuwebe ki pagmakát," nán na. ¹⁶ "Ngamay idi nga nàwa kadakami, ay ittu idi yin tu kàwa natu kinagi natu Joel la maragbàbànan kitun, nga nán na,

¹⁷ 'Kinagi ne Dios nga kiya kamuddiyánan na algaw, ay alubuwán na ngámin tolay kiya Ispiritu na, nán na. Túya ibàbànan daya annánà nu daya pekagi na. Makasingan pe daya lalláki nu kadaya piyán na nga ipassingan kaggída, se tagimpán pe daya lal-lálákay nu daya ipatagenap na, nán na. ¹⁸ Kurug mà nga ialúbu na ya Ispiritu na nu isa ngalgaw kadaya mangikurug kaggína, oray lalláki se babbay, nán na. Ay túya ibàbànan da pe ya pekagi na kaggída, nán na. ¹⁹ Mangipassingan pe ka nakas-kasdáaw ka lángit se kídi kalawagán, ta atán ngámin daya dága se apuy se atù, nán na. ²⁰ Maggibat ya mata, ay ya búlán, dumgáng

nga ummán ka dága, nán na, ay se yala umbet ya napatag se nadáyaw nga algaw ne Apu. ²¹ Ay biyágan ne Dios ngámin daya makiapu kaggína, nán na," nán ne Pedro.

²² "Kapàdà a iIsrael, ginán nu mán ya kagiyan ku. E Jesus nga iNazaret tu nepakammu ne Dios nga Nebon na, ta adu datu kinuwaán na nga nakas-kasdáaw, ka angngipassingan na ki pannakabalin na. Ngamay ammu nu dayanin, ta nasingan nu datu nepàwaán ne Dios kaggína. ²³ Ngamay neáwat da kadakayu nga ummán kitu napadán palánu se ammu ne Dios. Nepelansa nu tu nangipapatay nu kadatu maragbásul la tolay. ²⁴ Ngamay nippà ne Dios ya turáy naya pannakatay kaggína, ay se na pinaltu, ta akkan mabalin na makapagdádágat ya pannakatay kaggína. ²⁵ Ata nán natu David kídi kitun panggap kaggína:

'Sikkaammu wà nga abulbulunan nà peyang ne Apu, ay túya áwan ku tutu wala ikansing. ²⁶ Ay túya maganggam mà pe, se napiya pe ya uray ku, ta innanamán ku nga ²⁷ akkan na pagdudoray ya kaduduwà kiya pagkakapannán datu kaduduwa datu natay, se akkan na nga

ipalúbus nga merup-
 áng ya baggi naya
 piníli na nga Ibon
 na. ²⁸ Nepakammu na
 pe kiyà nga mabiyág
 gà kammin ka áwan
 panda, se maganggam
 mà pà nang, ta atán
 kiyà, 'nán na" nán ne
 Pedro.

²⁹ "Kabbulun na iIsrael,
 kagiyan ku kadakayu, nga
 akkan wayya nga itu baggi
 tu David kampela ngin tu
 nán na kitun, ta aggína tu
 isa kadatu inagkona tada,
 nga natay yin. Netaman
 da, ay atán kam ya lúbù na
 kadedi nga al-algaw. ³⁰ Ay
 gapu ta agkakagiyán ne
 Dios tu David kadatu pekagi
 na, ay díkod ammu na tu
 nekari ne Dios kaggína, nga
 pagtugawan na ka Apu nga
 ummán kaggína ya isa nga
 gakagaka na. ³¹ Ay ammu na
 lugud ya ammaltu ne Dios
 kiyà Ibon na kídi kalawagán,
 áta ittu lugud tu nán na kane
 nán na nga akkan merup-
 áng ya baggi na, se akkan pe
 magdadá gat ya kaduduwa
 na kiyà pagkakapannán
 datu kaduduwa datu natay.
³² E Jesus ya kepapannán
 datun na kinag-kagi natu
 David kadatun. Pinaltu
 kurug ne Dios nge Jesus,
 ay dakami ngámin ya
 nakasingan."

³³⁻³⁵ "Kídi yin, ay atán kiyà
 padne diwanán ne Dios, nga
 mepangituráy kaggína. E
 Jesus mà tu nawe ka lángit,
 nga akkan itu David. Tu

David mismu tu nagkuna
 kídi:

'Nán ne Apu kiyà Apu ku,
 Magtugaw ka kídi
 padne diwanán ku,
 panda kiyà anngabà
 ku tutu wala kadaya
 kalínga mu, nán na.'

Ay kídi yin na atán ne Jesus
 ka giyán ne Dios nga Ama
 na ngin, ay nepealúbu ne
 Dios kaggína ya Ispiritu na
 kadaya mangurug kaggína,
 ta ittu tu nekari na kitun. Ay
 díkod ittu ya nasingan nu se
 nagína nu nga nàwa kanedi
 kadaddanen, ay ittu tunin
 tu Ispiritu nga nealúbu na
 kadakami.

³⁶ Díkod dakayu ngámin
 na pàdà a iIsrael, maawátan
 tada din, nga e Jesus nga ittu
 tu nepelansa nu kitu krus tu
 Nebon ne Dios, ay se aggína
 ya Apu win." Tú dayán datu
 nebàbà nán ne Pedro.

*Tu agbiyág datu nunna
 nga mangurug ke Jesus*

³⁷ Ay kane magina datu
 tolay tu bàbà nán ne Pedro,
 ay nariribù da pà nang ngin.
 "Kabbulun," nán da kade
 Pedro, "nágan naya kuwaan
 mi yin," nán da.

³⁸ Ay nán ne Pedro
 kaggída, "Makappoli kayu
 win kadaya bas-básul
 nu. Mangurug kayu ke
 Jesu-Cristo, se kayu mak-
 ibawtisár, ta senu ma-
 pakawan nin daya básul nu
 ke Dios, ay túya alubuwán
 nakayu pe kiyà Ispiritu na.
³⁹ Ta nekari ne Apu Dios
 nga ialúbu na ya Ispiritu
 na kadaya ngámin na

maayabán na nga mangurug kaggína, dakayu se oray pe daya annánà nu, se daya tolay ki ngámin kalawagán," nán ne Pedro.

⁴⁰ Ay adu pikam datu nebàbànan ne Pedro, ay se nada tinul-tulduwán nga nán na, "Akkan kayu mepagram-ráman kadaya maragbásul la tolay kidi kalawagán," nán na. ⁴¹ Díkod nakibawtisár datu nangurug kadatu nebàbànan ne Pedro. Ay moli tallu ríbu datu neamung kaggída kitun na algaw.

⁴² Nebul-bulun da peyang kadatu apostoles, nga nangán se nagkar-karárag, se makitù-tùgud kaggída.

⁴³ Adu datu kinuw-kuwa datu apostoles nga nakas-kasdáaw nga pangipassingan da kiya pannakabalin ne Dios, ay nasdaáwan ngámin datu tolay.

⁴⁴ Napiya tu panag-bubúlung datu mangurug, ay tútu pagraramánan da ngámin datu kuw-kuwa da. ⁴⁵ Neláku da datu lusà da se datu kuw-kuwa da, se da nekipát tu báyad na kadatu ngámin na mangurug, sigun kitu kasapúlán da. ⁴⁶ Inalgaw tu panagguurnung da kitu Templo. Naganggam da pe kitu agdudúwa da nga magkakán kadatu babalay da, ta napiya pà nang ngin tu ur-uray da. ⁴⁷ Day-dayáwan da peyang nge Dios, ay pà gan ngámin pe datu tolay da. Peyang ki algaw, ay

iamung ne Apu Dios kaggída ngámin datu ayabán na nga mangurug kaggína.

3

Tu inakadalen natu dapepe

¹ Kitu isa nga algaw kane mamreg, ay nawe de Pedro se Juan kitu templo, ta ittu tu agkarárag da. ² Ay kitu ruwángan natu templo nga nepangágan da ka Napiya nga Ruwángan, ay atán isa nga tolay kitúni, nga magdapepe nanggayát kitu nekeanà na. Inalgaw da nga bulígán nga ippan kitúni, ta senu makádang kadatu lumnà kitu templo.

³ Ay kane masingan natu dapepe de Pedro se Juan nga magilalnà kitu templo win, ay pagagngán nada. ⁴ Ay tútu nagsínang da se da bubutgan tu tolay. "Sin-nan nakami," nán ne Pedro kaggína. ⁵ Ay tútu sisínán nada, ta innanamán na nga iddán da ka pirà in.

⁶ May, "Awan ku pirà," nán ne Pedro, "may ya atán kiyà ay ittu ya middè kikaw. Díkod gapu ki ngágan ne Jesu-Cristo nga iNazaret ay, gumnikát ka se ka la manalen nin," nán ne Pedro, ⁷ se na immanan tu diwanán natu tolay, se na pasikádan nin. Ay pagkìlát tala nga nabílag datu bingil na ngin.

⁸ Ginumnikát tu tolay, ay se yala nanalen nin, ay nebulun pe yin kade Pedro nga linumnà kitu templo,

naglag-lagtu nga nanalen nga nagdáyaw ke Dios. ⁹ Ay nasingan ngámin datu tolay kitu nagdal-dalen na se itu nagday-dáyaw na ke Dios. ¹⁰ Ay kane malásin da nga aggína tu magtutúgaw wa begár kitu Napiya nga Ruwángan natu templo, ay pinagballà da se nasdaáwan da pà nang gapu kitu nàwa kaggína.

Tu bàbànan ne Pedro kitu amuwág natu templo

¹¹ Ay tútu nanagtág datu tolay nga gummánat kade Pedro se Juan kitu saguyáb natu Solomon kitu amuwág natu templo, ta nasdaáwan da tutu wala kitu nàwa. Atán tu tolay nga siggagáput kade Pedro se Juan. ¹² Ay kane masingan ne Pedro datu tolay, ay nagúni nga nán na kaggída, “Kapáda a iIsrael, akkan kayu masdaáwan se akkan dakami bubutgan, ta akkan gapu kiya kinamáru mi onu pannakabalin mi kampela ngin ya namakadalen kidi ya tolay, ¹³ nu di gapu kiya pannakabalin kampela ne Dios sin. Aggína ya Dios natu Abraham se tu Isaac se tu Jacob nga inagkona tada. Pinalalen ne Dios idi ya tolay, ta piyán na nga padayáwan ne Jesus nga An-anà na. Aggína tu nedarum nu ke Pilato, se akkan nu pinagan-anu oray piyán na nga ipalawán, ¹⁴ ay akkan nu nepepalawán

kaggína, oray nu ittu tu píli ne Dios nga namáru. Tu pumappatay mán kammin tu nepepalawán nu ke Pilato. ¹⁵ Pinapatay nu ya Marammiyág. May pinaltu kammin ne Dios. Ay dakami ya makekagi nga kurug ta nasingan mi. ¹⁶ Ya kinaturáy naya ngágan ne Jesus ya nakapadalen kidi ya magdapepe. Ammu nu nga magdapepe kurug kitun, may masingan nu win nga makadalen nin, áta ya anngurug mi ya tallu ke Jesus ya namabilag kidi ya tolay.”

¹⁷ “Ngamay ammu, kabbulun,” nán ne Pedro, “nga dakayu se datu ap-apu nu, ay akkan nu ammu tu kukkuwaan nu kitun.* ¹⁸ Ay díkod kinuwa kurug ne Dios datu nepekagi na kadatu pagbàbànanan na kitun, nga masápul nga matay ya Ibon na. ¹⁹ Ay díkod makappoli kayu, se kayu mangurugin ke Dios, ta senu ippà na daya bas-básul nu, ay ²⁰ se ibon na kammin pe ye Jesus, nga ittu tu piníli na nga Nebon kadakayu kitun. Ay díkod atán peyang ngin kadakayu nga mangappiya kadaya ur-uray nu. ²¹ Magyán pikam me Jesus ka lángit panda kiya angngussi ne Dios kiya ngámingámin nga ummán kitu nepekagi na kadatu píli na nga pagbàbànanan na kitun.”

* **3:17** 3:17 Akkan da nga ammu nga e Jesus tu Nebon ne Dios, tu piyán ne Pedro nga kagiyán.

22 “Nán tu Moses kitun, ‘Atán manin ibon ne Apu Dios kadakayu, nga kapáda tada nga Iisrael, nga pagbàbànanan na, nga ummán kiyà. Ay masápul nga kurugan nu ngámin daya ikagi na kadakayu. 23 Ay daya akkan mangurug kadaya ibàbànan na, ay mesibna tutu wala kadaya tolay ne Dios,’ nán natu Moses,” nga nán ne Pedro. 24 “Ay oray pe tu Samuel se ngámin datu pagbàbànanan ne Dios nga sumar-sarunu kaggína, ay nekagi da pe dayán na mà-màwa kídi yin na algaw.”

25 “Dàtada daya pútupútut datu pagbàbànanan ne Dios kitun, ay díkod meráman tada kadatu nagtutulágan de Dios se datu inagkona tada. Ta nán na kitu Abraham, nga atán kanu pagkapiyaán ngámin tolay kídi kalawagán gapu kadaya pútut na, nán na. 26 Díkod dàtada nga Judyu ya nunna nga nangibonán ne Dios ke Jesus nga An-anà na, ta senu masengán nitta ngámin na makappoli kadaya bas-básul tada,” nán ne Pedro nga nagbàbànan.

4

Tu inangngibálud da kade Pedro se Juan

1 Kitu kaatán pikam de Pedro se Juan nga magbàbànan kadatu tolay, ay inumbet datu pappádi, se tu kapitán datu guwardiya

kitu templo, se datu Saiduco, 2 ta lùsawan da tu itù-tùgud da kadatu tolay, ta ibàbànan da nga linumtu win ne Jesus, ay díkod lumtu pe daya duddúma nga natay yin nu kuwa. 3 Ay tútu tiniliw dada, se dada nebálud, ta saludsúdán dada ngala kitu láwa na, ta gídám min kitun. 4 Ngamay adu kadatu naggigina kitu kinagi de Pedro se Juan tu nangurug. Moli limma ríbu da.

5 Kane kaláwa, nagmimíting ka Jerusalem datu apu datu pappádi se datu pangmanàman datu Judyu se datu magtù-tùgud ki lintag da, ta ittu ngámin dedi datu ap-apu datu Judyu. 6 Uwad pe tu Anas nga nangátu wa pádi se tu Caifas se Juan se Alejandro se ngámin datu duddúma nga lalláki nga akkobung natu Nangátu wa Pádi. 7 Pinagsikád da de Pedro se Juan kitu àráng da, se da saludsúdán nga nán da, “Pinaannán nu ya nangwa kiyán? Innna ya nangidde ka pannakabalin nu, onu inna nga ngágan ya inusár nu?” nán da.

8 Ay tútu e Pedro nga napatáyán kiya Ispiritu ne Dios, ay nán na kaggída: “Apu-apu mi se mannákam, 9 nu ya gapu naya ammus-bustigár nu kadakami, ay gapu kitu kinuwa mi nga napiya kiya isa nga tolay ya magtakit, ay se piyán nu ammuwan nu mapaanna

ya nakadalen nedi ya tolay,¹⁰ ay ipakammu mi. Ta senu ammu nu ngámin pe, se ngámin daya páda tada nga iIsrael. Makadalen nin idi nga nagdapepe, ay mag-sisíkáð pe yin kidi àráng nu, gapu kiya pannakabalin ne Jesu-Cristo nga iNazaret, nga pinapatay nu kitun, may pinaltu kammin ne Dios.¹¹ Ay e Jesus ya nán na kiya bàbànáñ ne Dios nga batu nga nigsán daya marag-balay, ngamay ittu ya nag-balin na pagligdaán naya balay.¹² Aggína ngala ya makabalin nga mamiyág kadåtada. Awan sabáli oray inna ki ngámin kalawagán ya natudinán na mamiyág kadåtada," nán ne Pedro.

Tu nekepalawán de Pedro se Juan

¹³ Ay pinagballà datu apapu daya Judyu tu kinaturad de Pedro se Juan nga summungbát kaggída, oray áwan da ádaádal se ur-úray da la nga tolay. May se dada nga nalásin nga kabulun ne Jesus da kitun.¹⁴ Ay akkan da masungbátan de Pedro se Juan, ta nasingan da nga kurug ga nakadalen nin tu nagdapepe, nga nepagsisíkáð kaggída.¹⁵ Ay tútu pinalawán da de Pedro kitu nagmimitíngán da, ay se da nagguumomanán,¹⁶ nga nán da. "Nágan naya pamàyanán tada kaggída? Akkan tada

mabalin ituláyaw tu nàwa, ta ammu ngámin da tolay ka Jerusalem nga kurug ga nakas-kasdáaw tu kinuwa da.¹⁷ Díkod panansingan tadada ngala. Akkan tada pebàbànáñ nin kaggída ki oray iinna nga tolay nge Jesus."

¹⁸ Ay tútu kirrawán da manin de Pedro se Juan, se dada tutu wala mandáran na akkan pebàbànáñ se pekagi ye Jesus sin.¹⁹ Ngamay nán de Pedro se Juan kaggída, "Damdamman nu kod, nu pi-piyán nád ne Dios nga dakayu ya ikurug mi may aggína!²⁰ Ata akkan mabalin kadakami nu akkan mi nga ibàbànáñ datu nagina mi se nasingan mi," nán da.

²¹⁻²² Ay tútu pinanansing dada manin, se dada pinapan nin. Ata akkan da ammu ya pamasílag da kaggída, ta get nu malúsaw datu tolay nga pumane kade Pedro se Juan, ta day-dayáwan da nge Dios gapu kitu nammabílag na kitu nagdapepe, nga nasurù appát púlu wa dagun na ngin.

Tu karárag datu mangu-rug

²³ Ay kane mepalawán de Pedro se Juan kitu ag-balúdán nin, ay nawe da kitu giyán datu kabbulun da, se da nekagi kaggída datu kinagi datu apu datu pappádi se datu pangmanàman datu

* 4:20 4:20 Datu nasingan da se nagina da nga kinuw-kuwa ne Jesus ya nán na kidi.

Judyu. ²⁴ Kane magina da, ay nekararag da ngamin ke Dios, nga nan da kidi: "Apu, ikaw ya nangwa kiya langit se ya lusa se ya danum se ngamin daya atan kadayan.

²⁵ Ikaw ya nagpekagi kiya Ispiritu kitu apuapu mi nga David nga bobonan mu nga,

'Kalusawan daya akkan Judyu we Apu, se ur-uray pe ya asikkuwaan daya Judyu kaggina.

²⁶ Daya a-ari kiya kalawagan, ay sis-sasagana da nga makigubat kaggina. Ay maggagaddu pe daya agtuturay nga mangalusaw ke Apu Dios, se magasipatay kiya Ibon na kiya kalawagan,'

nan tu David kitun. ²⁷ Ay nawa kurug, ta naggagdu da kidi ili Jerusalem, de Ari Herodes se Poncio Pilato se datu pada da nga akkan Judyu se datu pada mi nga Israel, nga nagpapatay ke Jesus, nga pili mu wa An-an mu, nga Nebon mu kidi kalawagan. ²⁸ Naggagaddu da nga nangwa kadaya ipalubus mu nga kuwaan da se daya napadan pinalanum nga mawa. ²⁹ Kidi yin, Apu, sikkaammu ka kiya ammanansing da kadakami. Dikod sengan nakami nga bobonan mu, ta senu sittuturad kami nga mangibabanan kiya babanan mu. ³⁰ Pabilgan mu din daya

magtatakit, se mangipassingan ka pe ka nakas-kasdaw gapu kiya pannakabalin ne Jesus nga pili mu wa An-an mu," nan da nga nagkararag.

³¹ Ay kane mabalin da nga magkararag, ay naguy-guyyu tu balay nga giyan da. Ay ittu tu nekatayan da ngamin kiya Ispiritu ne Dios. Ay dikod awan da aggansing ngin nga mangikagi kiya babanan ne Dios.

Tu napiya nga agbulbulun datu mangurug

³² Ay sissa tu uray datu mangurug ke Jesus, ay piyan da pe tu isaisa kaggida. Pagramanan da ngamin datu kuw-kuwa natu isaisa kaggida. Ay awan kaggida tu pagas-asissaan na tu kuw-kuwa na kampela ngin nin.

³³ Nebabanan datu apostoles datu nasingan da mepanggap kitu nelaltu ne Apu Jesus. Ay adu datu nangurug, ta niddan naya Ispiritu ne Dios da ka pannakabalin da nga mangibabanan. Ay kinalakkán panang ne Dios da ngamin, ³⁴ ay dikod awan pe datu magkur-kurang kaggida, ata nelakwan datu dudduma datu lusa da se datu balay da, se da nidde datu naglakwan da ³⁵ kadatu apostoles. Dikod nekapat datu apostoles kadatu makasapul sigun kitu masapul da.

³⁶ Uwad putut tu Levi nga iCipro, nga Jose tu

ngágan na. May nengágan datu apostoles ka Bernabe. Ya sarut na, ay "Namáru".³⁷ Nagláku ka lusà na, se na nawe nidde tu pirà kadatu apostoles.

5

Tu nagtuláyaw de Ananias se Safira

¹ Ay uwad pe tolay ya nagnágan ka Ananias, ay Safira ya ngágan natu atáwa na. Nagláku da pe ka lusà da, ² may nesirù na kammin tu duddúma kitu báyard na ka kuwa na kampela ngin nin, ay se na idde tu duddúma kadatu apostoles. Sikkaammu tu atáwa na kitu kinuwa na.

³ Tútu nán ne Pedro ke Ananias, "Tura ka nepeparò ke Sairu, nga pagbusidán mu ya Ispiritu ne Dios, ta nesirù mu kammin tu duddúma kitu naglakúwám kitu lusà mu. ⁴ Oray kitu akkan pikam neláku tu lusà mu, ay kuwám mà kampela ngin nin. Ay kane ilákum, ay ikaw mà kampela ngin nin ya makammu kitu báyard na. Ngamay tura mu netuláyaw tu inalà mu. May e Dios ya nagbusidám, akkan na dakami," nán ne Pedro kaggína.

⁵⁻⁶ Ay kane magina tu Ananias tu kinagi ne Pedro, ay nekálin nala nga natay. Ay datu babbágu kitúni, ay nawe da inalà tu baggi na, se da kinalatkattán ka lúpup, se da nippan netaman nin. Ay ngámin datu nakagina kitu

nàwa ke Ananias, ay nagansing da.

⁷ Ay kane malpás ya tallu oras, ay inumbet pe tu Safira kitu giyán ne Pedro, ta akkan na pikam ammu tu nàwa. ⁸ Ay nán ne Pedro kaggína, "Kurug nga tu idi ya naglakúwán nu kitu lusà nu?" Ay, "Ò," nán ne Safira. "Ittu kurug yán tu naglakúwán mi," nán na.

⁹ Ay tútu nán ne Pedro kaggína, "Tura nu nalammat nga magatáwa ya mag-sisim kiya Ispiritu ne Apu. Sinnam, ta atán da kiya lasi yin, datu nangitaman kitu atáwam, ay alà daka pe yin," nán na kaggína. ¹⁰ Ay tútu dágus sala nga nekálin pe yin na natay tu Safira. Ay kane lumnà datu babbágu, ay nasingan da nga natay yin. Ay tútu binulígán da pe yin na nawe netaman nin. Netaging da kitu atáwa na. ¹¹ Díkod nagansing pánang ngámin datu mangurug se datu duddúma nga nakagina kitu nàwa.

Datu nakas-kasdáaw nga kinuw-kuwa datu apostoles

¹²⁻¹⁴ Ay datu mangurug, ay magguurnung da peyang kitu saguyáb tu Solomon. Pàgan pánang datu tolay da, ngamay akkan meturad datu duddúma tu mebulun kaggída. Ngamay umadu mà ala nga umadu datu mangurug ke Apu nga meamung kaggída.

Adu datu nakas-kasdáaw nga nepàwa ne Dios kadatu

apostoles, nga nasingan datu tolay. ¹⁵ Ay díkod nippannán datu tolay datu magtatakit kitu kalsáda. Nepiddaán dada ka káma se abà, ta senu bumílag da kanu, oray nu maaniniwíngán ne Pedro da ngala. ¹⁶ Adu pe datu tolay ya naglalbet nga nag-gagayát kadatu il-ileli nga adanni ka Jerusalem, nga nagilbet kadatu magtatakit se datu naar-aránan, ay bummílag da ngámin.

Tu nelallowán de Pedro se Juan kitu agbalúdán

¹⁷ Ay tu nangátu wa pádi se datu kabbulun na nga Saduceo ay nalúsaw da, ta asílan da pà nang datu apostoles. Ay tútu nagpalánu da ka pamàyanán da. ¹⁸ Tiniliw dada, se dada nebálud.

¹⁹ May kane gabi, ay uwad inumbet nga anghel ne Apu, nga nawe nangilukát se nangilawán kadatu apostoles, nga nán na, ²⁰ "Mawe kayun kiya templo nga mangibàbànan kadaya ngámin tolay, nu mapaanna ya ammiyág ne Dios kaggída ka áwan panda," nán natu anghel. ²¹ Ay kane magina da tun, ay nawe da kitu templo kane marángat tu algaw win, se da nanggayát manin nga nagtùgud.

Kane din daddán, ay inumbet tu nangátu wa pádi se datu kabbulun na, nga mangmítang kadatu ngámin na ap-apu datu Judyu, se datu pangmanàman da. Ay se da paayabán datu

apostoles nga atán kitu agbalúdán. ²² Ngamay áwan nadatang datu nebon da kadatu apostoles kitu agbalúdán, ay tútu nagulli da kammin nga nawe nangikagi kitu nàwa nga nán da, ²³ "Siggigitap se sittutulbà tu agbalúdán kadakami dummatang. Ay atán kam pe ngámin datu magguwardiya, may kane lùtán mi datu gitap, ay áwan tolay kitu unag," nán da. ²⁴ Ay kane magina natu kapitán datu guwardiya se datu apu datu pappádi tun, ay akkan da nga ammu nu pinaannán datu apostoles tu lummawán, se wà natu giyán da ngin.

²⁵ May atán inumbet nga nangidámag kaggída nga nán na, "Datu tolay nga nebálud nu, ay atán da kitu templo nga magtùgud kadatu tolay," nán na. ²⁶ Tútu nawe inalà natu kapitán se datu kabbulun na datu apostoles se dada iulli kammin. Ngamay akkan dada minan-mansu ta mansing da, get nu ubúran datu tolay da.

Tu nangngalúsaw datu ap-apu kade Pedro

²⁷ Ay kane milbet datu guwardiya datu apostoles, ay pinagsisíkad dada kitu àráng datu ap-apu. Ay tútu inal-alngán natu nangátu wa pádi da, ²⁸ nga nán na, "Di mi mà neallang tutu wala kadakayu ya magtùgud ka panggap ke Jesus," nán na,

“may tura nu mán kam-min na ibàbànan manin ki ngámin giyán kidi Jerusalem mi. Ay se tura dakami ya panangiyán nu kitu nekatay na,” nán na.

²⁹ Ay tútu sinungbátan de Pedro da, nga nán da: “Masápul la e Dios ya iku-rug mi, nga akkan daya to-lay,” nán da. ³⁰ “Dakayu, ay pinatay nu nge Jesus. Nepelansa nu kitu krus tu namatay kaggína. May ya Dios nga Dios datu inagkona tada, ay pinaltu na kam-min, ³¹ se na nepangátu kane pagtugawan na ki pane diwanán na. Aggína ngin ya mangiapu se mamiyág kadátada. Ay túya ma-balin nitta pakawanan ne Dios nga iIsrael kadaya bas-básul tada, nu makappoli tada. ³² Ikagi mi dayán, áta nammuwán mida ke Jesus. Ipakammu pe naya Ispiritu ne Dios nga ittu ya nealúbu na kadakami nga mangurug kaggína,” nán de Pedro kitu nangátu wa pádi. ³³ Díkod nalúsaw pánang datu ap-apu kane magina da tu kinagi da, ay tútu sippatayan dada.

³⁴ May atán isa nga Pariseo nga nagnágan ka Gamaliel nga maragtùgud ki lintag. Ay pàgan pe ngámin datu tolay. Nagsikád, se na papannan pikam datu apostoles ka lasi, ay ³⁵ se yala nagbàbànan kadatu páda na nga ap-apu. “Pádà a iIsrael,” nán na, “kappiyánan nu pánang lam-lamtan ya

asikkuwaan nu kadayán na tolay. ³⁶ Ata kitu nabà-bayág gin ay inumbet tu Teudas nga nagpi-pìapu. Moli appát gatut kam datu summúrut kaggína, ngamay kane patayan datu tolay tu Teudas, ay nasip-siparà datu pasúrut, ay se da umawan pe yin. ³⁷ Ay se la inumbet manin tu Judas nga iGalilea kane magpasinsus ya gubirnu. Ay adu pe datu pasúrut na, may kane patayan da, ay nasip-siparà pe yin datu pasúrut na. ³⁸ Ay ummán pe dedi ya tolay. Ya nán ku, ay bay-án tadada ngala ngin. Akkan tada an-anuwan da, ta nu akkan e Dios ya magpàwa kadaya kuk-kuwaan da, ay masip-siparà da la ngin. ³⁹ Ngamay nu e Dios ya nangibon kaggída, ay akkan tadada maábà, oray nàgan naya kuwaan tada. Ay get pe nád nu Dios kammin pe ya kaguráan tada.” Ittu yán tu kinagi tu Gamaliel kadatu ap-apu. ⁴⁰ Ay kinurug da tu kinagi na.

Tútu inayabán da kam-min datu apostoles, se dada sinaplit, se dada paddiyan nin nga mangibàbànan ka panggap ke Jesus, se dada papannan nin. ⁴¹ Kane lumawán datu apostoles sin, ay nagpatag da ngin, ta nán da nga nebiláng ne Dios nga mekari da nga mapal-pallà gapu kitu angngibàbànan da ka panggap ke Jesus.

⁴² Ay tútu inalhaw tu ipap-

pan da kitu templo se kadatu babbabalay nga magtùgud se mangibàbànan nga e Jesus ya kurug ga Nebon ne Dios.

6

Datu pittu nga kaseng datu apostoles

¹ Ay ummadu win datu mangurug ke Jesus. Ngamay kane isa ngalgaw win, datu Judyu nga Griego ya aggúni da, ay nadakè tu ángat da kadatu Judyu wa Hebreo ya aggúni da, gapu ta maawigán kanu datu bubbúkud da babbay kaggída, kitu inalgaw nga agkipát datu apostoles kitu pirà. ² Díkod inayabán datu apostoles ngámin datu mangurug, se da nán kaggída, “Nadakè nu dakami ya pagkipátan nu kiya pirà, ta akkan mi matagammu ya mangibàbànan kiya bábànan ne Dios,” nán da. ³ “Ay díkod napiya, wawwági, nu magpili kayu ka pittu kadakayu, ta senu aggída ngin daya pagkipátan mi kiya pirà. Masápul nga namáru se nasírib da, se itur-turayán naya Ispiritu ne Dios da. ⁴ Nu dakami, magbàbànan nala se magkar-karàrag ya kuwaan mi,” nán datu apostoles.

⁵ Ay piyán ngámin datu mangurug tu nekagi da. Díkod tú dedi datu piníli da: E Esteban ya isa. Naligda ya angngurug na,

se iturayán naya Ispiritu ne Dios. Nge Felipe pe se e Procoro se Nicanor se Timon se Parmenas se Nicolas nga iAntiokia. E Nicolas, ay akkan Judyu datu mannákam na, ngamay nag-Judyu. ⁶ Ay se da nilbet dayán na lalláki ka giyán datu apostoles. Ay neparotun datu apostoles datu íma da kitu úlu da se dada nga nekaràrag.

⁷ Ay umaduadu win datu nakagina kiya bábànan ne Dios. Ummadu pe datu mangurug ke Jesus ka Jerusalem, ay adu pe kadatu pappádi tu nangurug.

Tu nanniliw da ke Esteban

⁸ Gapu kitu nesisseng ne Dios kitu Esteban se tu pannakabalin na nidde ne Dios kaggína, ay adu datu nasingan datu tolay nga nakas-kasdáaw nga kinuwkuwa na. ⁹ Ngamay datu duddúma nga mimbru kitu sinagoga nga nepangágan da ka “Sinagoga datu Nawayaán nga Asassu”, ay lùsawan da tu nebàbànan ne Esteban kitu sinagoga da. Ay díkod nakipal-palagmán da kaggína, aggída se datu duddúma nga Judyu nga iCirene se iAlejandria se iCilicia se iAsia. ¹⁰ May akkan da nga napalagmanán tu kinagi ne Esteban, ta ya Ispiritu ne Dios tu nangigde kitu sírib na.

¹¹ Díkod nesirù datu nangipar-parut da kadatu duddúma nga tolay nga mangikagi nga nagina da tu

Esteban nga nangug-og ke Dios se kitu Moses. ¹² Pinarparut dada nga malúsaw kitu Esteban datu tolay se datu pangmanàman da se datu maragtùgud ki lintag. Díkod tiniliw da, se da idarum kadatu ap-apu da. ¹³ Nangalà da kadatu sistígu da nga pamasàbuwan da kitu bàbànan tu Esteban. Ay nán da, “Idi ya tolay, ay áwan na nga sínang mangikagi ka nadakè panggap kiya templo ne Dios se kiya lintag tu Moses. ¹⁴ Se nagina mi tu kinagi na, nga e Jesus nga iNazaret, ay dadàlan na kanu ya templo se ussan na ngámin kanu datu nepepagangay tu Moses kadàtada,” nán datu pinagbusid da.

¹⁵ Kinasisinnán datu apu-apu nge Esteban. Ay nasinngan da nga tu murang ne Esteban, ay ummán ka dumiláng nga ummán ki murang anghel.

7

Tu bàbànan tu Esteban

¹ Ay se la nepamutù natu nangátu wa pádi ke Esteban nu kurug datu kinagkagi datu nagsistígu.

² Ay summungbát tu Esteban nga nán na: “Mannákam se kabbulun,” nán na, “ginaan dà mán. Kitu nunna nga algaw, ay nagpassingan ya nadáyaw wa Dios kitu Abraham nga apuapu tada kitu kowad na pikam ka Mesopotamia, kitu akkan na pikam nagyán ka

Haran. ³ Ay nán ne Dios kaggína, ‘Panáwan mu ya íli mu se daya akkobung mu, ta mawe ka ka sabáli nga íli nga itùgud ku kikaw,’ nán ne Dios kitu Abraham.

⁴ Ay díkod nagtálaw ka íli Caldea se la nawe nagyán ka íli Haran. May kane matay tu ama na nga netalungkiwid na, ay pinagtálaw manin ne Dios kitúni, ay se la nawe kidi lusà nga giyán tada ngi. ⁵ May áwan pikam oray bitti ala kiya lusà kidi tu nepakin-kuwa ne Dios kaggína kitun. Ngamay nekari ne Dios nga ipakin-kuwa na kaggína idi nga lusà se kadaya gakagaka na, oray áwan na pikam an-anà kitun. ⁶ Kinagi ne Dios nga mepagili kanu daya gakagaka na ka sabáli íli. Asassuwan dada kanu kiyán na íli, ay pal-palakkan dada ka appát gatut dagun. ⁷ Ngamay panísan ne Dios daya mangasassu kaggída, ay se nada pagtaláwan kanu daya gakagaka tu Abraham, ay se da magulli kammin kiddi ya lusà nga magday-dáyaw win ke Dios, nga nán na kitu Abraham. ⁸ Ay se la pinagkúgit ne Dios ngámin datu annánà da nga lalláki, ka panamdammán da kitu nagtulágan da se de Dios. Díkod kinúgit natu Abraham tu an-anà na nga Isaac kitu mekawalu nga algaw na panda kitu nekeanà na, ta ittu tu nebílin ne Dios kaggína. Ay kinúgit pe tu Isaac tu an-anà na

nga Jacob, ay ummán pe tu Jacob, kinúgit na pe datu sangapúlu se duwa nga annánà na, nga in-inagkona tada ngámin,” nán tu Esteban.

⁹ “May datu in-inagkona tada nga annánà natu Jacob, ay asilan da tu Jose nga udiyán da. Ay tútu neláku da, ay nippan da nga inasassu ka Egipto, ngamay binul-bulun ne Dios, ¹⁰ ay sinengán ne Dios kadatu ngámin na kapar-parigátan na. Ay sinengán na pe kane makisángu kitu Faraon nga ári datu iEgipto. Ay kane mammuwán natu ári nga nasírib se namáru tu Jose, ay aggína tu nippáy na nga gubernador ka Egipto, ay se aggína pe tu pinagtagasingan na kadatu ngámin kuw-kuwa na.

¹¹ Ay kane magulát datu tolay ka Egipto se Canaan nga nagyanán de Jacob nga inagkona tada, ay naparigátan da ngámin. Awan pakasmáan datu inagkona tada ka kanan da. ¹² Ngamay kane magina natu Jacob nga atán pikam nga makkán ka Egipto, ay nebon na datu annánà na nga in-inagkona tada, nga mawe magkálap. ¹³ Ay kitu mekaduwa nga nepappan da, ay nagpakammu tu Jose kadatu wawwági na. Ay ittu pe yin tu inakammu natu Faraon kadatu wawwági tu Jose se tu ama na. ¹⁴ Ay díkod nebílin tu Jose kitu Jacob nga ama na se

ngámin datu akkobung na se datu pan-pane na nga umbet da ka Egipto. Pittu púlu se limma da ngámin. ¹⁵ Ay tútu nawe de Jacob ka Egipto, ay kattoni pe yin tu natayán da se datu annánà na nga inagkona tada. ¹⁶ Ngamay netaman da kammin ngámin kitu agtamnán na ginátang tu Abraham kadatu annánà natu Hamor ka íli Sikem, nga nag-agianán tu Jacob kitun,” nán ne Esteban.

¹⁷ “Ay kane din tagay pagulliyán ne Dios sin datu in-inagkona tada kídi lusà tada nga ummán kitu nekari na kitu Abraham kitun, ay ummadu da la nga ummadu ¹⁸ panda kitu inagturáy natu isa nga ári ka Egipto nga akkan makammu win kitu Jose. ¹⁹ Ay díkod nagraw-rawtán na datu kamungayán tada, ay se na pinalsuwán datu inagkona tada, nga akkan manarakan kadatu annánà da, ta senu matayán da.”

²⁰ “Ay ittu tun tu nekeaná tu Moses nga napiya tutu wala ki agsisíngan ne Dios. Nesirusirù datu mannákam na tu nagtarakan da kaggína ka tallu búlán kitu balay da. ²¹ Ay kane akkan da nga mesirù in, ay nippá da. Ay nasmà natu ananà tu Faraon nga babay, ay inalà na, se na tinagábu. ²² Ay díkod kane umabay tu Moses, ay tinugúdan datu iEgipto kadatu ngámin na ammuammu da. Ay

nagbalin ka nalaing nga magbàbànan se nasirib ka datu ngamin na kuk-kuwaan na."

23 "Ay kane appát púlu dagun tu Moses sin, ay nalammat na tu mawe nga maggagáyám kadatu páda na nga iIsrael. 24 May kane masingan na tu isa nga kamungayán na nga pagpang-pangsán natu isa nga iEgipto, ay nigdù na se na nebálat, ay napatay na tu iEgipto. 25 Dalínán na nu nammuwán datu páda na nga aggína ya ibon ne Dios nga kagdù da, ngamay akkan. 26 Ta kane kaláwa manin, ay atán da manin dinatang na nga duwa nga magsáwad nga kapáda na nga iIsrael. May iniwadán nada, nga nán na, 'Kabbulun, tura kayu magpatay, ay magwagi kayu,' nán na. 27 May nesùlin natu napangas tu Moses, nga nán na, "Tura la ikaw ya aggintutuldu nga mangiapu kadakami ta!' nán na kitu Moses. 28 'Asippatayan nà pe, nga ummán kitu kinuwám kitu iEgipto kagedamen?' nán na. 29 Ay kane magina tu Moses tu kinagi na, ay nagtálaw nga nawe nagyán ka ili Midian. Ay nangatáwa pe yin kattoni, ay nakapútut ka duwa nga lalláki," nán ne Esteban.

30 "Ay kane appát púlu dagun tu Moses ka Midian nin, ay uwad anghel ne Dios nga nagpassingan

kaggína kitu apuy natu maggatagatang nga kaykayu kitu kowad na kitu ir-ir-er kitu pungut tu bantay Sinai. 31 Ay kane masingan tu Moses tun, ay nasdaáwan. Ay kane adanniyánan na nga sinnan kuma, ay nagina na tu úni ne Apu Dios 32 nga nán na, 'Iyà ya Dios datu inagkona mu.' 'Dios nà tu Abraham, se tu Isaac se tu Jacob,' nán na. Ay nagtar-tartar tu Moses kitu ansing na. Ay tútu akkan na meturad sinnan."

33 "Ay nán na kitu Moses, 'Ippà mu ya sapátus mu, ta nadáyaw ya lusà a giyán mu wi,' nán ne Dios. 34 'Nasingan ku tutu wala ya amal-pallà da kadaya tolay ku ka Egipto. Nagina ku pe ya agpannakit da. Ay túya inumbet tà nga mangitálaw kaggída ngin. Ay ikaw, Moses, ya ibon ku ka Egipto,' nán ne Dios kitu Moses," nán ne Esteban.

35 "Ay díkod tu Moses sin tu nebon ne Dios nga mangwaya se mangiapu kadatu inagkona tada. Aggína kam tu lùsawan da nga mangiapu kaggída, ta nán da kitun nga, 'Tura la ikaw ya aggintutuldu nga mangiapu kadakami ta!' nán da. Ngamay aggína tu nagpassingannán natu anghel kitu maggatagatang nga kaykayu. 36 Díkod tu Moses tu nangitálaw se mangiapu kadatu inagkona tada ka Egipto. Adu datu nakas-kasdáaw nga kinuwakuwa na kitu kaatán da kam

ka Egipto, se itu inannalen da nga dumalákit kitu Daggáng nga Bebay, se itu nakadalidalen da kitu ir-ir-er ka appát púlu wa dagun.
³⁷ Tu idi nga Moses kam pe tu nangikagi kadatu in-inagkona tada nga iIsrael, nga atán manin ibon ne Dios kaggída, nga pútupútut da, nga mangibàbànan ka panggap kaggína, nga ummán kitu inangngibon na kaggína. ³⁸ Kadatu naggu-urnung nga inagkona tada kitu ir-ir-er, ay tu Moses tu nangagiyán ne Dios kadatu lin-lintag na ka bantay Sinai kitu nangngamomán natu anghel kaggína. Ay ittu datun na lin-lintag ya nidde na kadátada ngin," nán ne Esteban.

³⁹ "Ngamay akkan ikur-kurug datu in-inagkona tada tu Moses, ay lúsawan da ngin. Ay tútu kitu uray da, ay nagulli da kammin ka Egipto. ⁴⁰ Ay tútu nán da kitu Aaron na pádi da, 'Pangwa nakami kadaya sinan diy-diyos mi nga mangabul-bulun kadakami. Ta ya Moses kiyán na nangitálaw kadakami ka Egipto, ay akkan mi ammu win ya napà-pàyanán na,' nán da. ⁴¹ Ay ittu tu inangwa da ka sinan báka, nga ittu tu tug-tugnán da. Nagsay-am da ka agpatag da gapu kitu kinuwa da kampela ngin. ⁴² Ngamay pinagdudoray ne Dios da la ngin na magday-dáyaw kadaya mata se búlán se daya bittuwan. Ay tú

pe idi tu nepekagi ne Dios kitu pagbàbànanan na kitun, kitu inagkuna na nga:

'Dakayu wa iIsrael! Kitu appát púlu wa dagun nga nag-agyán nu kitu ir-ir-er, ay akkan nga iyà tu tinug-tugnán nu,'

nán na,

⁴³ 'nu di datu sinan diy-diyos nga kinuwa nu. Inag-agtu nu mà tu bal-balay natu diy-diyos nu nga nagnágan ka Moloc, se itu sinan bittuwan natu diy-diyos nu nga Refam. Ay díkod pagtaláwan takayu kiya lusà nu, panda kiya ili ka padne kattoni ka Babilonia,'

nán natu nepekagi ne Dios kitu pagbàbànanan na kitun," nán ne Esteban.

⁴⁴ "Ag-agtu datu inagkona tada kitu kowad da ka ir-ir-er tu nengágan da ka balay ne Dios, nga nàwa nga ummán kitu nebílin ne Dios kitu Moses nga kàwa na nga nepassangan na kaggína. ⁴⁵ Ay kane mabà-bayág gin, ay inag-agtu da pe tun na balay ne Dios kitu nelalbet de Josua kídi lusà tada ngin. Ay ngámin datu tolay nga napadán kitúni, ay pinàpur ne Dios da. Ay díkod tu balay ne Dios, ay uwad kam kadatu inagkona tada panda kitu inagbalin tu David ka ári da. ⁴⁶ Ay pàgan pà nang ne Dios tu David. Díkod nekarárag natu David ke

Dios, nga Dios natu Jacob, nga nu mabalin ay pangwa na ka templo nga ittu ya balay na. ⁴⁷ Ngamay tu Solomon nga an-anà na tu nangwa, akkan aggína,” nán ne Esteban.

⁴⁸ “May e Dios, ay akkan mà wayya mag-agyán kadaya binalay tolay yala, nga ummán kitu nepekagi ne Dios kitu isa nga pagbàbànanan na kitun, nga nán na:

⁴⁹ ‘Lángit ya pagtutúgawán ku, ay kalawagán ya agdadamkán ku. Ay ummán nád naya balay nga kuwaan nu wa para kiyà? Ay se wà ummán nád ya kuwaan nu nga pagimangán ku? ⁵⁰ Ay iyà mà ya nangwa ki ngámin kadayán’

Ay ittu dayán datu nepekagi ne Dios kitun,” nán ne Esteban.

⁵¹ Nán ne Esteban kadatu ap-apu datu Judyu: “Nangganna agpà ya kinasúkir nu nga tolay ta!” nán na. “Inagkulnit naya uray nu win se nagbangngag kayu pe yin! Ta tura nu kalúsawan daya kagkagiyan naya Ispiritu ne Dios, nga ummán kitu kinuwa datu in-inagkona tada.

⁵² Atán kadi oray isa kadatu pagbàbànanan na kitun ya akkan pinal-pallà datu inagkona tada. Pinatayán da datu nangibàbànan kiya ilalbet naya namáru wa

An-anà ne Dios. Ay kídì yin, ay dakayu ya nangipatiliw se nangipapatay kaggína.* ⁵³ Dakayu daya nangiddanán ne Dios kadatu lin-lintag na, may tura mán kammin na dakayu daya akkan mangikurug kadatun,” nán tu Esteban kitu nangátu wa pádi.

Tu nammatay da ke Esteban

⁵⁴ Ay kane magina datu ap-apu datu Judyu datu kinag-kagi natu Esteban, ay magngar-ngarasiyat da ta nakarungat da pà-pàrangin. ⁵⁵ May napatàyán tu Esteban ki Ispiritu ne Dios. Ay kane maglángad ka lángit, ay nasingan na ya diláng ne Dios, ay se nasingan na pe ye Jesus nga atán kitu padne diwanán ne Dios. ⁵⁶ “Sinnan nu kod. Nalútán ya lángit tin,” nán ne Esteban, “ay atán ne Jesus nga magsisíkad ka padne diwanán ne Dios,” nán na.

⁵⁷ May impután da datu talínga da, se da sarsarawan ne Esteban, se da nga dummarup ngámin kaggína, ⁵⁸ se da dinugkam nga ilawán kitu íli, se da tinùtoán. Ay datu binon datu ap-apu nga magtùtò ke Esteban, ay nebansi da datu bádu da kitu isa nga bag-bagu nga naggágan ka Saulo.

⁵⁹ Kaggída nga magtùtò kitu Esteban, ay nagkarárag nga nán na, “Apu Jesus,

* 7:52 7:52 Ke Jesus ya nán na kídì.

alà mu ya kaduduwà," nán na. ⁶⁰ Ay se yala nga nagpalintud, ay se na nán nga nepáuy ya "Apu, akkan muda pabasúlan kadaya kuk-kuwaan da," nán na, ay se yala natay yin.

8

¹⁻² Datu napikkilan nga nadosán nga lalláki datu nagsángit tutu wala kitu Esteban, ay se aggída pe tu nangitaman kaggína. Ay nagangammán ne Saulo tu nammatay da kitu Esteban.

Kitun na algaw, ay nanggayát tu nekapal-pallà pà nang datu mangurug ke Jesus ka Jerusalem. Nepariparit da ki ngámin probinsiya daya Judea se Samaria. Tittu datu apostoles datu nabansi ka Jerusalem.

³ Ay e Saulo, ay piyán na dadàlan tu bungguy datu mangurug ke Jesus. Linnà na datu babbabalay da se na nga tiniliwán datu lalláki se babbay nga mangurug, se nada ibalúdán.

Nge Simon nga durarákit

⁴ Ay datu mangurug nga nepariparit, ay nawe da kadatu il-íli nga nangibàbà nán kiya mepanggap ke Jesus. ⁵ E Felipe tu isa kaggída. Aggína tu nawe kitu isa nga íli ka Samaria nga nangibàbà nán nga e Jesus tu Nebon ne Dios. ⁶ Napiya pà nang tu naggigìna datu adu wa tolay kadatu kinag-kagi na,

ay nasingan da datu nakas-kasdáaw nga kinuw-kuwa na. ⁷ Ata adu kadatu tolay tu makas-asáraw kitu agtálaw datu áran kaggída, se adu pe datu naagásan na pílay se magdapepe. ⁸ Ay tútu naganggam pà nang datu tolay kitun na íli. ⁹ Uwad isa nga durarákit kitúni nga íli nga pinasdaáwan na datu iSamaria gapu kitu laing na. Simon tu ngágan na, ay nán na nga naturáy. ¹⁰⁻¹¹ Ay pinatag da ngámin, oray nágan na nga tolay kitúni, áta nabayág nada ngin na pinasdaáwan kadatu kuk-kuwaan na. Gínán da pà nang datu kagiyan na, ta nán da nga, "Atán kaggína ya kurug ga pannakabalin ne Dios," nán da. ¹² May kane mangurug da kadatu nebàbà nán ne Felipe panggap ke Jesu-Cristo se kiya angngituráy ne Dios, ay adu wa lalláki se babbay tu binawtisarán na. ¹³ Ay oray pe tu Simon, ay nangu-rug pe. Ay kane mak-ibawtisár pe, ay nebul-bulun kitu Felipe, ay nasdaáwan kadatu nakas-kasdáaw nga nas-asingan na.*

¹⁴ Ay kane magina datu apostoles ka Jerusalem nga nangurug datu iSamaria kiya bàbà nán ne Dios, ay nebon da de Pedro se Juan nga mawe ka Samaria. ¹⁵ Ay kane dumatang da, ay nekarárag da datu

* **8:13** 8:13 Ya nán na kidi ay datu kinuw-kuwa ne Felipe nga nakas-kasdáaw.

mangurug ke Jesus, ta senu maalubuwán da kiya Ispiritu ne Dios, ¹⁶ ta oray nu nabawtisarán da ngin kane mangurug da ke Apu Jesus, ay akkan da pikam naalubuwán kiya Ispiritu ne Dios. ¹⁷ Ay kane iparotun datu apostoles datu íma da kaggída, ay naalubuwán da ngin kiya Ispiritu ne Dios.

¹⁸ Ay kane masingan ne Simon nga naalubuwán da kiya Ispiritu ne Dios kane iparotun datu apostoles datu íma da kaggída, ay nangipatangtang ka pirà kadatu apostoles. ¹⁹ “Iddán dà mán pe kiyán na pannakabalin,” nán na, “ta senu oray iinna ya pangiparotunán ku ki ímà, ay maalubuwán pe kiya Ispiritu ne Dios,” nán na.

²⁰ Ngamay nán ne Pedro kaggína, “Metangasidug ka kiya pirà mu ka impiy-ernu, ta dalínán mu nu mabayádam ya pagkallà ne Dios. ²¹ Awan mu keramánan kiya kuk-kuwaan mi, ta ammu ne Dios nga akkan napiya daya lam-lamtan mu. ²² Makappoli ka lugud, se mu ikarárag ke Apu nga pakawanan naka din kiyán na nadakè a lam-lamtan mu, ²³ áta melásin ku ya kinadakè naya uray mu gapu ki ásil, se ammu nga naturáy pikam ya panagbas-básul kikaw,” nán ne Pedro ke Simon. ²⁴ Tútu, “Ikarárag dà mán lugud ke Apu, ta sen áwan din màwa kiyà kadatu kinagi mu,” nán ne Simon kaggída.

²⁵ Ay kane mabalin de Pedro se Juan nin nga mangikagi ka mepanggap kitu anngurug da se mangibàbànan kattoni ka mepanggap ke Apu Jesus, ay nagulli da kammin ka Jerusalem. Ay nebàbànan da pe ya mepanggap ke Jesus kadatu adu wa liniwánan da nga babalay ka Samaria.

Tu inagbawtisár natu up-isiyál nga iEtiopia

²⁶ Ay uwad isa nga anghel ne Apu nga nangamomán ke Felipe nga nán na, “Mawe ka kitu kalsáda ki ir-ir-er ka allod nga gayát ka Jerusalem nga mameyag ka íli Gaza,” nán natu anghel. ²⁷⁻²⁸ Ay tútu nawe ye Felipe yin. Ay atán isa nga upisiyál nga iEtiopia kitúni nga gayát ka Jerusalem nga nagday-dáyaw ke Dios, nga mameyag gin ka balay da. Aggína tu sareru natu Candace nga apu ka Etiopia nga babay. Ay magtutúgaw kitu takay na nga magbása kitu libru natu Isaias nga pagbàbànan ne Dios kitun. ²⁹ Ay se yala nán natu Ispiritu ne Dios ke Felipe, “Umadanni ka kiya takay na, se kala mebulun kaggína,” nán na.

³⁰ Ay tútu sinimát ne Felipe se la nga umadanni kaggína. Ay nagina na nga magbas-bása kitu libru nga nesúrat tu Isaias. “Maawátam ya basbasáam?” nán ne Felipe kaggína. ³¹ “Akkan lugud,

ta áwan mangitùgud kiyà," nán na. Ay tútu pinagtakay na nge Felipe se da nagtag-ing. ³² Ay nán na kídi tu nesúrát nga bas-basáan natu iEtiopia:

"Aggína, ay árig na ya karneru nga inalà da nga partiyán, se árig na pe ya urbun karneru nga di magun-úni nu ippaán da ya dùdut na, áta akkan pe ya magun-úni. ³³ Neap-papat da se da pe pinabásul, oray áwan na nga básul. Awan makekagi panggap kadaya pútupútut na†, ta pinandanán da ngin tu biyág na kid kalawagán ni,"

nán natu nesúrát natu Isaias kitun.

³⁴ Ay nán tu upisiyál ke Felipe, "Inna tu nán natu pagbàbànanan ne Dios kiyán, baggi na nád, onu sabáli kampela ngin?" nán na ke Felipe. ³⁵ Tútu nagúni ye Felipe. Kitun na nesúrát nga bábànan ne Dios nga nabása tu nangigayatán na nga nangibàbànan ka mepanggap ke Jesus kaggína.

³⁶ Kaggída nga magdal-dalen, ay atán nasingan da nga danum. Ay nán natu upisiyál, "Ye tu danum mi. Akkan ku nád mabalin ya mabawtisarán nin?" nán na. ³⁷ May nán ne Felipe,

"Mabalin á, nu mangurug ka tutu wala ke Jesus," nán na. "Kurugan ku nga e Jesus ya An-anà ne Dios nga Nebon na," nán natu upisiyál. ³⁸ Tútu pinagsínang natu upisiyál tu takay na, ay se da nga nawe nga duwa kitu danum. Ay binawtisarán ne Felipe pe yin. ³⁹ Ay kane gumàdáng da, ay nataawan nala nge Felipe ta netálaw naya Ispiritu ne Dios. Ay tútu áwan nasingan natu upisiyál kaggína ngin, ngamay sippapatag gala nga rinumbuwat nga mawe manin.

⁴⁰ Ay nu e Felipe, ay atán nin ka íli Asoto. Ay nebàbànan na ya mepang-gap ke Jesus kadatu ngámin il-íli nga dinalen na, panda kitu nedaddatang na ka Cesa-rea.

9

Tu inangngurug ne Saulo ke Jesus

¹ Ay nu e Saulo, ay ù-ùdan na pikam patayan datu mangurug ke Apu Jesus. Nawe kitu nangátu wa pádi ² nga magpàwa ka súrát nga mangiam-ammu kaggína ka-datu sin-sinagoga ka íli Damasco, ta senu mabalin na ya magtiliw nu atán masma na nga mangurug ke Jesus, nga lalláki se babbay, ta piyán nada nga ippan kammin nga ibálud ka Jerusalem.

³ Ay kane atán nin kitu dálen nga adanni yin ka

† 8:33 8:33 Onu, "áwan da pagbàbànanan na pútut na."

Damasco, ay pinagkilát na ngala kitu giyán na ya diláng nga gayát ka lángit. ⁴ Ay tútu nekálin nala kitu lusà. Ay uwad úni nga nagina na, nga nán na kaggína, “Saulo, Saulo, tura nà pal-palakkan ta!” nán na. ⁵ “Iin ka, Apu,” nán na, “Iyà e Jesus nga pal-palakkan mu,” nán natu úni. ⁶ “Ngamay gumnikát ka, ta mawe ka ngin kiya íli. Ay mammuwán mu wala ngin nu nágan naya ipàwà kikaw,” nán ne Jesus kaggína.

⁷ Ay datu kabbulun ne Saulo, ay akkan da nga nakoni, ta nagina da tu úni, may áwan da nga nasingan nga tolay. ⁸ Ay tútu ginumnikát te Saulo win, may akkan tutu wala makasingan oray nu maglal-addáng. Ay díkod binaybay da nga nippan ka Damasco. ⁹ Tallu ngalgaw na nga akkan nakasingan, se akkan nangán se umminum.

¹⁰ Ka Damasco, ay atán isa nga mangurug ke Jesus nga nagnágagan ka Ananias. Ay nagpatagenap nge Apu Jesus kaggína nga nán na, “Ananias,” nán na. “Inna, Apu,” nán pe ne Ananias kaggína. ¹¹ “Mawe ka ngin kiya natúnung nga kalsáda, ay se mu sapúlan ya isa nga tolay nga iTarso nga nagnágagan ka Saulo, nga atán kiya balay ne Judas. Atán na makakar-karárag kídi,” nán ne Jesus ke Ananias. ¹² “Nepakammu ku

win kaggína nga atán umbet nga isa nga tolay nga nagnágagan ka Ananias nga mangiparotun ki íma na kaggína, ta senu makasingan kammin,” nán na.

¹³ Ngamay nán ne Ananias, “Adu ya nakagínaán ku win, Apu, kadatu adu nga kinuw-kuwa ne Saulo nga nadakè kadatu tolay mu ka Jerusalem,” nán na. ¹⁴ “Ay pebalúdán pe datu pappádi kaggína daya ngámin makiapu kikaw ka Damasco,” nán ne Ananias.

¹⁵ Ngamay nán ne Apu Jesus kaggína, “Mawe ka, ta aggína ya piníli nga pangipakammuwan ku kiya mepanggap kiyà kadaya akkan Judyu se kadaya à-ári se kadakayu pe nga iIsrael. ¹⁶ Ay ikagì pe kaggína nu wà ummán naya kaparigátan na, gapu kiya angngurug na kiyà,” nán ne Jesus ke Ananias.

¹⁷ Ay díkod nawe tu Ananias sin. Ay linumnà kitu balay nga giyán ne Saulo, ay se na iparotun tu íma na kaggína nga nán na, “Wagi Saulo, e Apu Jesus ya nangipàrob kiyà kídi. Aggína tu nagpassingan kikaw kitu kalsáda kitu am-meyag mu kanedi. Nebon nà kídi, ta senu makasingan ka kammin, se maalubuwán ka pe kiya Ispiritu ne Dios,” nán ne Ananias ke Saulo. ¹⁸ Ay dágus sala nga ummán ka atán sisi nga nippà kitu mata na, ay makasingan kammin pe yin. Ay tútu nakibawtisár

pe yin, ¹⁹ se yala nga nangán. Ay tútu bummílág kammin.

Tu nangngibàbànan ne Saulo ke Jesus ka Damasco

Nebul-bulun ne Saulo ka nabà-bayág ga al-algaw kadatu mangurug ka Damasco, ²⁰ ay se yala nga nawe kadatu sin-sinagoga nga nagbàbànan nga nán, “E Jesus ay An-anà ne Dios,” nán na. ²¹ Ay pinagballà ngámin datu nakagína kaggína, nga nán da, “Di mà aggína tu nagpatay kadatu makiapu ke Jesus ka Jerusalem kitun,” nán da. “Ay di mà ittu pe ya gákat na kanedi, ya magtiliw kadaya mangurug ke Jesus, ta senu ippan nada kammin kiya giyán datu apu datu pappádi?” nán da. ²² Ay napágus lugud agpà in tu agbàbànan ne Saulo. Ay datu Judyu ka Damasco, ay akkan da masungbátan nin, gapu kitu kinalaing na nga mangilaw-lawág nga e Jesus tu Nebon ne Dios.

²³ Ay kane din mabayág gala ngin na al-algaw, ay pinalánu datu Judyu nga patayan nge Saulo, ²⁴ may nammuwán na. Algaw se gabi, ay idaggán da peyang kadatu dadnuwáangan natu íli, ta patayan da. ²⁵ May kane isa nga gabi, netakay datu kabbulun na ka sinan balúláng nga karatay, se da nga neabayun na nepudsar kitu pane lasi kitu darupírip natu íli.

Tu kowad ne Saulo ka Jerusalem

²⁶ Ay kane dumatang nge Saulo ka Jerusalem, ay piyán na tu mebul-bulun kadatu mangurug kitúni, ngamay mansing da kaggína, ta akkan da kurugan nga kurug ga mangurug gin. ²⁷ May binulun ne Bernabe, se na neam-ammu kadatu apostoles se na pe nepakammu kaggída tu nakasingan ne Saulo ke Apu Jesus kitu kalsáda, se itu nangamomán ne Jesus kaggína. Kinagi na pe tu kinaturad ne Saulo nga nangibàbànan kitu mepanggap ke Jesus ka Damasco. ²⁸ Ay tútu nebul-bulun nin ne Saulo kaggída ka Jerusalem. Naturad pe nga mangibàbànan ka mepanggap ke Apu Jesus. ²⁹ Nakisuw-suwáy pe kadatu Judyu nga Griego tu aggúni da, may tútu asippatayan da. ³⁰ May kane mammuwán datu kabbulun na, ay nawe da nga netulud ka Cesarea, se da pinapan ka íli Tarso.

³¹ Ay áwan kam pe yin ya pakariribuán datu mangurug ki ngámin Judea se Galilea se Samaria. Ay lumigda tu angngurug da se umadu pe datu mangurug, ta pàgan da ngin ne Apu, se sumeng pe ya Ispiritu ne Dios kaggída.

Tu kowad ne Pedro ka Lidda se Joppa

³² Ay e Pedro, ay nawe naggagáyám kadatu mangurug kadatu nagbal-baláki

nga giy-giyán. Ay kitu isa ngalgaw, ay nawe pe nag-gagáyám kadatu tolay ne Dios ka íli Lidda. ³³ Kattoni, ay nasingan na ya isa nga magdapepe nga nagnágán ka Eneas. Walu dagun na ngin nga akkan mak-abángun. ³⁴ Ay nán ne Pedro kaggína, “Eneas, gumnikát ka ngin, ta agásan naka ngin ne Jesu-Cristo. Lukútam ya abà mu win,” nán na. Ay dágus pe yala nga ginumnikát tin tu tolay. ³⁵ Ay nasingan ngámin datu iLidda se iSaron, tu nekaagásan natu tolay, ay tútu nangurug da ngámin nin ke Apu Jesus.

³⁶ Ay uwad pe isa nga babay nga mangurug ka íli Joppa nga nagnágán ka Tabita, nga Dorcas kiya aggúni Griego.* Namáru pánang, se adu datu pagkallà na kadatu napubri. ³⁷ Ay kitu kowad ne Pedro ka Lidda, ay nagtakit te Tabita, se la natay. Dinígut da tu baggi na, se da netádag kitu amingúdu wa kuwartu. ³⁸ Ay gapu ta adanni ya Lidda ka Joppa, ay nangibon da ka duwa nga tolay nga mawe mangayáb ke Pedro ta nadámag da nga atán ka Lidda. “Magkaru ka mán agpà nga umbet,” nán da.

³⁹ Ay díkod nebulun nin ne Pedro kaggída nga nagulli ka Joppa. Ay kane makadatang da ngin, ay pinalnà da

kitu amingúdu wa kuwartu. Ay datu magsang-sángit nga bubbúkud da babbay, ay gummánat da kaggína nga nagipassingan kadatu bádu da nga daget ne Dorcas kitu kasibbiyág na pikam. ⁴⁰ May pinalawán ne Pedro da, se la nagpalintud nga nagkarárag. Ay se la umárang kitu innát nga nán na. “Tabita, bumángun ka ngin,” nán na. Ay tútu nagladdáng tu innát. Ay kane masingan na nge Pedro, ay nagtugaw win. ⁴¹ Ay tútu inalà ne Pedro tu íma na, se na pinagsikád. Ay kirrawán na ngámin datu bubbúkud da babbay se datu duddúma nga mangurug ke Jesus, ay nasingan da nge Dorcas nga sibbiyág kammin. ⁴² Ay tun na nàwa, ay nammuwán datu tolay ki ngámin íli Joppa. Ay adu kitúni datu nangurug ke Apu Jesus.

⁴³ Ay nagbay-bayág pikam me Pedro ka Joppa ka balay de Simon nga marangngap-piya ka lálát.

10

Tu naggayáb ne Cornelio ke Pedro

¹ Ay uwad isa nga laláki ka Cesarea nga nagnágán ka Cornelio. Kapitán naya isa nga batalyon nga iItalia.

² Nadiosán nga tolay, ay se ipatag da nge Dios, aggída nga tangabalay. Adu pe daya

* **9:36** 9:36 Ya Tabita ki aggúni nga Aramaic se Dorcas ki aggúni nga Griego, ay ugta ya sarut na.

pagkallà na kadatu napubri nga Judyu, ay se magkar-karàrag peyang pe ke Dios.

³ Ay kitu isa nga algaw kane mamreg, ay nagpassingan ya isa nga anghel ne Dios kaggína, nga nán na, "Cornelio," nán na kane lumná kitu giyán na. ⁴ May binubutgán ne Cornelio wala, ta nagansing, ay se na nán, "Inna, Apu," nán na. Ay nán natu anghel, "Siddadamdam nge Dios kikaw, ta nagina na datu kar-karàrag mu, se ammuwán na pe ya pagkallà mu kadaya napubri," nán na. ⁵ "Mangibon ka kadaya tolay mu nga mawe ka Joppa nga magayáb ke Simon nga nengágan da pe ka Pedro. ⁶ Mag-agyán ka balay naya isa nga Simon nga marangngappiya ka lálát. Adanni ki dappit bebay ya balay na," ⁷ nán natu anghel ke Cornelio, se yala nawe yin.

Ay tútu kirrawán ne Cornelio datu duwa kadatu asassu na, se isa kadatu magsur-surbi kaggína nga suldádu nga nadiosán. ⁸ Ay kane nakagi na ngámin datu kinagi natu anghel kaggína, ay pinapan nada ka Joppa.

⁹ Ay kane agpapásu kane kaláwa kitu adanni da ngin ka Joppa, ay ittu pe tu nepapan ne Pedro kitu atap* natu balay, nga magkaràrag. ¹⁰ Nabisinán may madama

da pikam maglútu. Ay uwad ummán ka tagenap na nga nepassingan ne Dios kaggína. ¹¹ Nasingan na nga nalután ya lángit, ay se la atán ummán ka abay ya ulat nga sinan doyan, nga maganigad ki lusà. ¹² Tu minayán natu ulat, ay ngámin bal-baláki nga ul-ulolag se daya idaw se daya an-anù.† ¹³ Ay se la uwad pe úni nga nagina na nga nán na, "Gumnikát ka Pedro, ta magparti ka kadayán ka isida mu," nán na. ¹⁴ Ngamay nán ne Pedro, "Di yà, Apu," nán na, "ta áwan ku pikam nga kinnán na naragit nga ipánaw naya lintag mi," nán ne Pedro. ¹⁵ May nán manin tu úni, "Akkan mu nán na naragit daya pinagbalin ne Dios ka akkan naragit tin," nán na. ¹⁶ Ay kane kapamilu na ngin na masingan tun, ay tútu nálà kammin ka lángit.

¹⁷ Ay kitu agdam-damdam ne Pedro nu nágan nád tu sarut natu nepassingan ne Dios kaggína, ay atán pe yin datu nebon ne Cornelio kitu ruwágan na magsal-saludsud kitu pagag-agianán ne Simon. ¹⁸ Niraw da nga sinaludsud nu mag-agyán ne Simon kitúni nga nepangágan da pe ka Pedro. ¹⁹ Atán ne Pedro nga maglam-lammat kitu nasingan na, ay se yala nga nán natu Ispiritu

* **10:9** 10:9 Tanáp ya atap daya babalay kattoni. † **10:12** 10:12 Ngámin dayán ay kannawan daya Judyu nga kanan.

ne Dios kaggína, “Atán da tallu wa tolay nga magsápul kikaw. ²⁰ Gumnikát ka ngin se ka umúlug. Ay akkan ka nga maggad-gadduwa nga kumíwid kaggída, ta iyà ya nangibon kaggída,” nán na. ²¹ Ay díkod umúlug ge Pedro, ay se na nán kadatu tolay, “Iyà ya sapúlan nu. Nágan naya gákat nu ta?” nán na. ²² Ay nán da, “Nebon nakami ye Kapitán Cornelio,” nán da, “ta uwad kanu isa nga anghel ne Dios nga magpapalbet kaggína kikaw, ta ginán na kanu daya ibàbànan mu. Pàgan ne Cornelio nge Dios, se namáru pe. Ay pàgan pe ngámin daya kapádam ma Judyu,” nán da. ²³ Ay tútu pinalnà ne Pedro da, ay nagidda da pikam kitúni.

Tu nakibàbànan ne Pedro kade Cornelio

Kane din láwa na ngin, ay nebulun ne Pedro win kadatu tolay. Ay uwad da pe ijoppa nga mangu-rug nga namulun kaggína. ²⁴ Ay kane kaláwa manin, ay dummatang da ngin ka Cesarea. Ay uwad de Cornelio nga magid-iddag kaggída. Inayabán na pe datu pan-pane na se datu opun na. ²⁵ Ay kane lumnà e Pedro, ay nawe sinabat ne Cornelio, se nagukkab kitu àràng na nga magdáyaw kaggína. ²⁶ Ngamay pinagsikád kam-min ne Pedro, se na nán, “Magsikád ka, ta tolay yà pe yala,” nán na.

²⁷ Ay díkod nagum-umomán da ngin nga linumnà kitu balay. Ay nasingan na nga adu datu tolay. ²⁸ Ay se la nán ne Pedro kaggída, “Ammu nu win nga meallang kiya lintag mi nga Judyu ya mebul-bulun onu maggagáyám kadaya akkan Judyu. Ngamay nepakammu ne Dios kiyà nga áwan ku din nin ikaragit nga tolay. ²⁹ Ay tútu kane ayabán dà, ay kummíwid dà ala ngin nga áwan suwáy. Ay túya piyán ku ammuwán pe nu taanna tura dà a pinalbet,” nán ne Pedro kaggída.

³⁰ Ay tútu nán ne Cornelio nga summungbát: “Kitu gidám ka kagabi isa, kitu ummán pe kidi nga ur-oras, ay atán nà a magkarárag kidi balay. Ay pinagkilát ku wala ya laláki nga magsisikád kiya àràng ku, nga dumiláng tu bádu na. ³¹ Ay nán na kiyà, ‘Cornelio, nagina ne Dios ya karárag mu, se madamdám na ngámin pe daya pagkallà mu kadaya tolay,’ nán na kiyà. ³² ‘Mangibon ka lugud ka mawe ka Joppa nga mangayáb ke Simon nga ingágan da pe ka Pedro. Atán magag-agyán ka balay naya isa nga Simon nga marangngappiya ka lálát. Adanni ka dappit bebay ya balay na,’ nán natu tolay kiyà. ³³ Ay túya pinaayabán taka, ay napiya ta atán ka ngin. Ay atán kami ngámin nin pe kidi, ki àràng

ne Dios, nga magtalagina kadaya ngamin na pekagi na kikaw," nan ne Cornelio ke Pedro.

³⁴ Ay tutu ginayatán ne Pedro tu nagbàbànan, nga nan na: "Ammu ku win nga akkan kurug pagdudúmán ne Dios daya tolay, ³⁵ nu di na lugud pàgan oray iinna nga tolay kiya oray wà na nga íli, nga mangipatag kaggina se mangwa kadaya kustu."

³⁶ "Ammu nu win tu nepebàbànan ne Dios kadakami nga iIsrael ka panggap ke Jesu-Cristo, nga aggina ya makidde ka napiya nga uray. Aggina ya Apu ngamin da tolay. ³⁷ Tun na nebàbànan kadakami, ay newar-waragawag gin ka probinsiya Galilea se ki ngamin Judea kane akkan nin na mamawtisár tu Juan. ³⁸ Nebàbànan kadakayu pe yin nga inalubuwánan ne Dios nge Jesus nga iNazaret kiya Ispiritu na se ya ammanakabalin na. Kadatu ngamin nap-apanán na, ay sinengán na datu tolay, se na pinataláwan datu aráran kadatu naar-aránan na tolay, áta nebul-bulun ne Dios kaggina."

³⁹ "Dakami nga apostoles na, daya nakasingan kadatu ngamin na kinuw-kuwa na ka Jerusalem, se ka Judea. Nelansa da ki krus tu nammatay da kaggina. ⁴⁰ Ngamay pinaltu kammin ne Dios kitu mekalu ngalgaw na. Nagpas-passingan,

⁴¹ ngamay akkan ki ngamin tolay, nu di kadakami yala nga pinili ne Dios nga pagpassingannán na. Nepangan se nepaginum kami kaggina kane lumtu. ⁴² Nebilin na pe kadakami nga ibàbànan mi ya Napiya nga Dámag kadaya tolay se ikagi mi tutu wala nga aggina ya pangukuman ne Dios ki ngamin tolay, daya sibbibiyág se oray pe datu natay yin. ⁴³ E Jesus tu nepakammu ngamin datu pagbàbànanan ne Dios kitun. Nekagi da nga gapu kiya kinaturáy ne Jesus, ay mapakawan daya bas-básul ngamin daya mangurug kaggina," nan ne Pedro kade Cornelio.

Tu nekaalubuwán de Cornelio kiya Ispiritu ne Dios

⁴⁴ Ay kitu akun-oni pikam ne Pedro, ay naalubuwán kiya Ispiritu ne Dios ngamin datu maggigina kadatu kaggagiyán. ⁴⁵ Ay datu Judyu nga mangurug nga nebulun ke Pedro, ay nasdaáwan da kaggida, ta oray akkan da nga Judyu, ay inalubuwánan pe ne Dios da kiya Ispiritu na, ⁴⁶ ta nagina da tu nagsab-sabáli nga úni da, se itu nagday-dáyaw da ke Dios.

Tutu nan ne Pedro kadatu kabbulun na, ⁴⁷ "Naalubuwán pe dedi yin kiya Ispiritu ne Dios, nga ummán pe kadátada. Akkan tada lugud mabalin nga iallang kaggida ya makibawtisár," nan ne Pedro. ⁴⁸ Ay tutu pinagbawtisár nada, ta mangurug da lugud

pe yin ke Jesu-Cristo. Tútu gináput pikam de Cornelio we Pedro ka piga ngalgaw.

11

Tu nangngilaw-lawág ne Pedro kitu inangngurug de Cornelio

¹ Ay nammuwán datu apostoles se datu mangurug ka Judea, nga daya akkan Judyu, ay mangurug da pe yin kiya bàbànan ne Dios ka panggap ke Jesus. ² Ay tútu kane mawe ye Pedro ka Jerusalem, ay tinugib datu Judyu nga mangipapilit kiya panagkúgit. ³ Ay nán da, “Tura ka nepagyán se nepangán ka balay daya akkan Judyu,” nán da ke Pedro. ⁴ Ay tútu tinaggisa ne Pedro nga nelaw-lawág kaggída ngámin datu nà-nàwa nga nán na,

⁵ “Kitu kaatán ku ka íli Joppa nga magkar-kararag, ay uwad ummán ka tage- nap ku nga nepasingan ne Dios kiyà. Uwad ya ummán ka abay ya ulat nga sinan doyan, nga gayát ka lángit nga nepudsar kitu giyán ku.

⁶ Ay kane kapiyánan ku sin- nan, ay nasingan ku nga ul- ulolag ga naámu se naátap, se da idaw se da an-anù tu minayán na. ⁷ Ay uwad naginà pe nga úni nga nán na, ‘Gumnikát ka, Pedro, ta magparti ka kadayán ka isidám,’ nán natu úni. ⁸ May nán ku, ‘Di yà, Apu, ta áwan ku pikam naramanán nga naragit,’ nán ku. ⁹ Ngamay nán manin tu úni nga gayát

ka lángit, ‘Akkan mu nán nga naragit daya pinagbalin ne Dios ka nadalus sin,’ nán na. ¹⁰ Ay kane kapamilu natun na nàwa nging, ay nálà kammin ngámin ka lángit.”

¹¹ “Ay ittu pe tu nedad- datang da kitu balay nga pag-agyanán ku datu tallu wa lalláki nga nebon da nga magayáb kiyà nga gayát ka Cesarea. ¹² Ay kinagi naya Ispiritu ne Dios nga akkan nà maggad- gadduwa nga kumiwid kaggída. Tútu nawe kami se dedi wawwági tada nga annam. Ay linumnà kami kitu balay ne Cornelio nga ittu tu nagpaayáb kiyà. ¹³ Ay tútu nebàbànan na kadakami tu inakasingan na ka anghel ka balay da nga nán na kanu kaggína, ‘Mangibon ka ka mawe ka Joppa nga mangayáb ke Simon nga ingágan da pe ka Pedro,’ nán kanu tu anghel. ¹⁴ “Ta aggína ya mangagi nu mapaanna ya akálà nu nga tangabalay kiya pangiturayán ne Dios,’ nán na kanu kaggína.”

¹⁵ “Ay kane igayát ku tu magbàbànan nin, ay naalubuwán da pe yin kiya Ispiritu ne Dios, nga ummán kitu nàwa kadàtada kitun. ¹⁶ Ay nadamdám ku tu kinagi ne Apu Jesus kitun, nga nán na kídì, ‘Bawtisarán nakayu tu Juan ka pakelasínán nu wala nga mangurug ke Dios, may alubuwánan nakayu ne Dios kiya Ispiritu na,’

nán ne Jesus. ¹⁷ Ay nu inalubuwánan ne Dios da ngin kiya Ispiritu na, nga ummán kitu kinuwa na kadátada kitu inanggurug tada ke Apu Jesu-Cristo, wayyá la nga masipdán ne Dios!" nán ne Pedro.

¹⁸ Ay kane magina da tun, ay akkan da nga nagúni yin. Dinay-dáyaw da nge Dios nga nán da, "Piyán lugud pe biyágan ne Dios ka áwan panda oray daya akkan Judyu, nu makappoli da kadaya bas-básul da," nán da,

Datu nunna nga nengagánan ka Cristiano

¹⁹ Ay kane matay tu Esteban nin, ay ittu win tu nanggayatán datu mangurug nga mapal-pallà. Díkod nepariparit da ngin. Nawe datu duddúma ka Fenicia se kitu púgu Cipro se ka ili Antiokia ka probinsiya Siria. Tittu datu Judyu datu nangibàbànanan da kitu mepanggap ke Jesus. ²⁰ Ngamay datu duddúma kaggída nga mangurug nga iCipro se iCirene, ay aggída tu nawe ka Antiokia ka Siria nga nangibàbànan pe ka mepanggap ke Apu Jesus kadatu akkan Judyu. ²¹ Ay gapu ta atán ya ammanakabalin ne Apu Dios kaggída, ay adu datu nangurug gin ke Apu Jesus.

²² Ay kane madámag datu mangurug ka Jerusalem, ay nebon da nge Bernabe ka Antiokia. ²³ Ay naganggam

kane dumatang, ta nasin-gan na ya kinamáru ne Dios kaggída. Ay díkod tútu sinulduwán nada ngámin, nga itul-túluy da din nala tu angngurug da ke Apu Jesus, oray nágan daya mà-màwa. ²⁴ Ay díkod ummadu datu mangurug ke Apu Jesus ka Antiokia ka Siria, ta e Bernabe, ay namáru se naligda ya angngurug na, ta itur-turayán naya Ispiritu ne Dios.

²⁵ Ay se la nawe ye Bernabe ka Tarso nga magsápul ke Saulo. ²⁶ Ay kane masma na, ay nekiwid na ka Antiokia. Natangadagun da kannán nga nebul-bulun kadatu mangurug, ay adu datu natugúdán da. Ay datu iAntiokia nga mangurug ke Jesu-Cristo, ay ittu datu nunna nga nengagánan da tolay ka Cristiano.

²⁷ Ay kitu kowad kam de Bernabe se Saulo ka Antiokia, ay atán da nga pagbàbànanan ne Dios nga inumbet nga gayát ka Jerusalem. ²⁸ Agabo ya ngágan nату isa. Ay nekagi na tu nepakammu naya Ispiritu ne Dios kaggína nga magulát ngámin tolay kidi kalawagán. Ay nagulát kurug kitu kinaári pikam tu Claudio ka Roma. ²⁹ Ay tútu nalammat ngámin datu mangurug ka Antiokia ka Siria nga mangipaw-it da ka pagkallà da kadatu wawwági da ka Judea. Mangidde da ngámin, sigun kitu midde da. ³⁰ Ay

tútu nepakagtu da kade Bernabe se Saulo tu pidde da kadatu pangmanàman datu mangurug ka Jerusalem.

12

Tu nangilawán natu anghel ke Pedro kitu agbalúdán

¹ Ay kadatun na al-gaw tu nanggayát tu Ari Herodes nga mamal-pallà kadatu duddúma nga kabulun da kitu bungguy datu mangurug ke Jesus.

² Aggína tu nangipapatay kitu Santiago nga wagi ne Juan. ³ Ay kane mammuwán na nga nagangammán datu Judyu tun, ay pinatiliw na pe ye Pedro. Nepàmu yán kitu piyasta nga angngán da ka sinápay nga áwan pamalvád.

⁴ Ay kane mapatiliw na, ay nebálud na, se na pinaguardiyaán kadatu appát nga tagpapát ta suldádu nga magtatalliya, ta piyán na nga bustigaran kitu àráng datu umíli, nu mabalín tu piyasta da. ⁵ Ay kitu kowad ne Pedro kitu agbalúdán, ay nekar-karárag tutu wala datu mangurug ke Dios.

⁶ Kitu isa nga gabi, ay nekáwar da nge Pedro ka duwa nga káwar, ay se nagtuldán datu duwa nga guwardiya kane matúdug, ta ipabúya kanu ne Ari Herodes tu ammabásul na kaggína nu kaláwa. Ay atán da pe magguwardiya kadatu gagyangán natu

agbalúdán. ⁷ Ay pagkilát na ngala nga nagwada, ay uwad anghel ne Apu Dios kitu giyán na kitu unag natu agbalúdán. Tinùbit na nge Pedro ka bíkat nga nanglukág kaggína, nga nán na, “Karuwam ya bumángun,” nán na. Ay tútu nippà ala datu káwar kitu íma na. ⁸ “Magbagákat, se magsandál ka,” nán natu anghel, ay tútu nagbagákat se nagsandál. “Magkebál ka, se ka la umunud kiyà,” nán na. ⁹ Ay lummawán se la nga gummunud kaggína. Ngamay dalínán ne Pedro nga akkan kurug tu kuwaan natu anghel. Dálin na nu tagenap na ngala. ¹⁰ Ay kane naliwánan da tu munna se mekáduwa nga magguwardiya, ay dum-matang da kitu gagyangán nga mameyag kitu íli. Ay nalútán kampela ngin tu gitap na nga balayyáng. Ay tútu lummawán da ngin. Ay kitu agdal-dalen da ngin kitu kalsáda, ay pinagkilát na ngala nga nataawan nin tu anghel.

¹¹ Ay kane memawátan nin, ay nán na kitu uray na kampela ngin, “Ammu ku win nga kurug nga e Apu ya nangibon kitu isa nga anghel na nga nawe nangitalaw kiyà ke Ari Herodes, se kadatu namnamáan daya páda ku nga Judyu nga màwa kiyà,” nán na.

¹² Ay kane mammuwán na idi, ay nawe ka balay de

Maria nga ina ne Juan Marcos. Ay adu datu naggu-urnung nga magkar-kararang kituni. ¹³ Ay kane magpakammu kitu ugsadán natu balay, ay nawe siningan ne Roda nga asassu da. ¹⁴ Ay kane malásin na tu úni ne Pedro, ay naganggam tutu wala, ay nanagtág ngala ngin na nagulli nga nawe nangikagi nga atán ne Pedro kitu ugsadán da. Naligpanán na ngin nga ilukát tu gitap. ¹⁵ “Magallut ka ta!” nán da kaggína. May ipapáti na. Ay tútu nán da ngin nga tu anghel ne Pedro tun.

¹⁶ May e Pedro ay ataatan pikam ma makilukát, ay tútu linútán da, ay tú win tu inakasingan da kaggína, ay nasdaáwan da. ¹⁷ Ay nesinyas na nga maginggap da. Ay se na nebàbànan kaggída nu mapaanna tu nangilawán ne Apu kaggína kitu agbalúdán. “Ay ikagi nu mán pe idi ke Santiago se kadatu duddúma nga wawwági tada,” nán na, se yala mawe yin ka sabáli giyán.

¹⁸ Ay kane pagmakát tin, ay nagriiddù pánang datu suldádu win. Akkan da ammu tu napàyanán ne Pedro. ¹⁹ Ay pinasápul ne Ari Herodes. May kane áwan da nga masma kaggína, ay binustigár na datu guwardiya, ay se nada pinapatay.

Tútu nagtálaw ka probinsiya Judea nge Ari Herodes se la nawe nagyán ka Cesarea.

Tu nekatay tu Ari Herodes

²⁰ Ay kane isa ngalgaw, ay atán nebon datu iTiro se iSidon nga umang makiamomán kitu Ari Herodes, ta atán pangalúsawán na kaggída. Ay díkod kinopun da pikam me Blasto nga ittu tu pakammuwan na, ay se da ngala nawe nakilopa kaggína. Ta lúsawan da nu atán pangalúsawán na kaggída, ta datu ilíli nga itur-turayán na tu paggalakkán da ka kanan da.

²¹ Ay kane din umbet tu algaw wa angmítang ne Ari Herodes kadatu tolay, ay pinagbádu na tu ibbabádu da ári, ay se la nga nagtugaw kitu alingúdu wa tugaw na, ay se la magbàbànan. ²² Ay kaggína nga magbàbànan, ay dinay-dáyaw datu tolay, nga nán da nga nesáraw, “Ya makun-oni, ay akkan tolay yala, nu di isa nga diyos,” nán da. ²³ May dágus sala nga pinagtakit natu anghel ne Apu Dios, ay tútu naagtán se la natay ta akkan e Dios tu pinadayáwan na.

²⁴ Ngamay ya bàbànan ne Dios, ay newar-waragáwag gala, ay ummadu datu man-gurug.

Tu inangngibon naya Ispiritu ne Dios kade Bernabe se Saulo

²⁵ Ay kane mabalin de Bernabe se Saulo nga kuwaan tu gákat da ka Jerusalem, ay nagulli da kammin ka Antiokia, ay nebulun da nge Juan Marcos.

13

¹ Ay kadatu mangurug ka Antiokia, ay atán da nga maragtùgud kaggída se atán pe datu pagbàbànanan ne Dios. Atán ngámin de Bernabe se de Simeon na nengágan da pe ka Niger se de Lucio nga iCirene se Saulo se Manaen nga tagábu datu mannákam natu Ari Herodes. ² Ay kitu isa nga algaw, ay akkan da nangán na makakar-karárag ke Apu Dios. Kaggída nga magkarárag, ay nán natu Ispiritu ne Dios kaggída, "Ikisi nu mán para kiyà de Bernabe se Saulo, ta senu màwa da ya ubra nga nangayabán ku kaggída," nán na.

³ Ay kane mabalin tu nagngílin da nga nangán gapu kitu nagkar-karárag da, ay neparotun da datu íma da kade Bernabe se Saulo, nga nangikarárag kaggída se dada pinarbuwát tin.

Nge Elimas nga durarákit ka púgu Cipro

⁴ Ay gapu ta ya Ispiritu ne Dios tu nangipàrob kade Bernabe se Saulo, ay nawe da ka íli Seleucia, se da ngala nagbapor nanggayát kitúni panda ka púgu Cipro. ⁵ Ay kane makadatang da kitu íli Salamina, ay nebàbànan da ya bàbànan ne Dios kadatu sin-sinagoga kitúni.

⁶ Ay kane madàdà da ngámin tu púgu panda ka íli Pafos, ay ittu tun tu nakasinnán da ke Bar-jesus

nga Judyu nga maragsalamangka. Magpi-piduman pe nga pagbàbànanan ne Dios. ⁷ Aggína tu kabbulun ne Sergio Paulo nga nasírib ba gubernador ka Cipro. Ay pinalbet ne Gubernador de Bernabe se Saulo, ta piyán na nga ginán ya bàbànan ne Dios.

⁸ Ngamay tu Elimas nga maragsalamangka, ay sinipisdán nada, ta piyán na nga tàdáyán tu gubernador nga mangurug ke Jesus. Ya sarut naya Elimas, ay maragsalamangka. ⁹ Ngamay e Saulo nga nengágan da pe ka Pablo, ay napatáyán kiya Ispiritu ne Dios kitun. Ay binubutgán na nge Elimas, ¹⁰ se na nán kaggína, "Ikaw nga an-anà Sairu! Ikaw nga kumagúra kadaya ngámin na napiya. Naglaing mu pe nga mangial-alílaw! Tura mu di unगतán pibbusidan ya kurug nga bàbànan ne Apu Dios!" nán ne Pablo. ¹¹ "Díkod kulápan naka nge Apu Dios, ta pamasílag na kikaw. Manggayát kídì yin ay akkan mu masingan oray ya mata," nán ne Pablo ke Elimas.

Ay tútu dágus sala nga nallopán tu mata na, ay se akkan makasingan nin. Ay tútu kar-karadápan na tu magsápul ka mamaybay kaggína. ¹² Ay kane masingan natu gubernador tu nàwa, ay nangurug ke Apu Jesus, ta nasdaáwan kadatu netù-tùgud ne Pablo panggap ke Apu.

Tu bàbànan ne Pablo ka datu Judyu ka Antiokia ka Pisidia

¹³ Ay se la nga dummúlay de Pablo se datu kabbulun na ka Pafo, nga mawe ka íli Perge ka probinsiya Pamfilia. Ngamay pinanáwan ne Juan Marcos da kattoni ta nagulli kammin ka Jerusalem. ¹⁴ Ngamay de Pablo, ay nagtálaw da kattoni Perge se da nawe manin ka Antiokia ka probinsiya Pisidia. Ay kane Sabado, ay nawe da kitu sinagoga kitúni. ¹⁵ Ay kane mabalin mebása datu sur-súrát tu Moses se datu pagbàbànanan ne Dios kitun, ay nán natu apu kitu sinagoga, “Kabbulun, nu atán na mabalin nu wa metuldu kadaya tolay, ay kagiyan nu wala,” nán na.

¹⁶ Ay tútu nagsíkad de Pablo, ay se na nesinyas nga maginggap datu tolay, ay se la nga nagúni, nga nán na, “Páda a iIsrael se dakayu nga akkan Judyu nga matatag ke Dios, ginán nu idi ya ibàbànan ku,” nán na. ¹⁷ “Ya Dios tada nga iIsrael, ay pinili na ka tolay na datu apuapu tada. Pinagánab nada tutu wala kitu nag-agyán da ka Egipto. Kane magbayabayág gala ngin, ay netálaw nada ngin kitúni gapu ki pannakabalin na.

¹⁸ Ay kane magtálaw da ngin ka Egipto, ay moli appát púlu dagun da nga nag-agyán kitu ir-ir-er. Inananúsán ne Dios da nga tinartaranán. ¹⁹ Ay kane ma-

balin na patayán datu pittu baláki tolay nga mag-agyán ka Canaan, ay nepakin-kuwa na kaggída ka íli da ngin. ²⁰ Ay kane moli appát gatut se limma púlu dagun na ngin nanggayát kitu nepappan da nga naggunà ka Egipto kitun, ay pinamíli ne Dios da kadatu guwes da nga ittu datu nangiapu kaggída panda kitu kowad tu Samuel nga pagbàbànanan ne Dios kitun. ²¹ Ay se da la nga masápul ya ári da. Ay ittu tu pinagári ne Dios tu Saulo nga an-anà natu Kis nga gakagaka natu Benjamin ka appát púlu wa dagun. ²² Ay kane ikkatan ne Dios kammin, ay pinagbalin na tu David ka ári da, ta nán na nga, ‘Ammù nga e David nga an-anà ne Jesse ya tolay nga mangipatag kiyà, ta kuwaan na ngámin daya ipàwà kaggína.’ ²³ Tu David ya naggay-gayatán ne Jesus nga Nebon ne Dios nga mamiyág kadátada nga iIsrael, ta ittu tu nekari na. ²⁴ Kitu akkan pikam inanggayát ne Jesus nga magtùgud, ay nebàbànan natu Juan kadatu ngámin na iIsrael, nga mabawtisarán da nu makappoli da kadatu bas-básul da. ²⁵ Ay kane tagay pumanda ngin tu agtù-tùgud tu Juan, ay nán na kadatu tolay, ‘Dálin nu kid nu iyà ya Nebon ne Dios. Ngamay akkan. Atán na umbet nga sumar-saridát kiyà, ay aggína ngin. Iyà,

ay akkan nà a mekari oray ya magubbád dala ki gálut naya sapátus na,' nán natu Juan."

²⁶ "Kabbulun," nán manin ne Pablo, "dátada nga gakagaka natu Abraham se dakayu wa akkan Judyu nga mamatag ke Dios, ay dátada ya nangipakam-muwán ne Dios sin kiya mepanggap kiya angngalà na kadátada ngámin. ²⁷ Ata datu iJerusalem se datu ap-apu da, ay akkan da nga nalásin, ay akkan da naawátan datu nesur-súrát datu pagbàbànanan ne Dios kitun, oray ittu tu bas-basáan da peyang kitu Sabado. Ay gapu kaggída ay nàwa kurug datu binas-bása da, kane pabasúlan da nge Jesus. ²⁸ Pinapapatay da ke Pilato, oray nu áwan da nga masma a ipabásul da ka pamatayán da kaggína. ²⁹ Ay kane nàwa da ngámin nin datu nesur-súrát kitun mepanggap kaggína, ay atán da nga nantág kitu baggi na kitu krus, se da netaman. ³⁰ Ngamay pinaltu kammin ne Dios. ³¹ Ay nabayág nga nagpas-passingan kadatu nebul-bulun kaggína kitun, nga nawe ka Jerusalem nga gayát ka Galilea. Ay aggída da ngin daya mangipakammu ka mepanggap kaggína kadaya tolay."

³² "Ay ittu ya gapu naya kaatán mi kidi nga mangibàbànan kadakayu, nga datu nekari ne Dios ka-datu apuapu tada, ³³ ay ti-

nungpál na ngin kadátada nga pútupútut da, ta pinaltu na nge Jesus sin. Ata ittu lugud ya sarut naya mekàduwa nga Salmo, nga nán na kidi,

'Ikaw ya An-anà ku, ay iya ya Ama mu win,'

nán na. ³⁴ Ay napadán kinagi pe naya bàbànan ne Dios ya ammaltu na ke Jesus se ya akkan na katay yin, ta nán na kadaya Salmo tu David,

Iddè kikaw datu nekar-kari kitu David ³⁵ Ay ittu ya kinagi na pe kiya sabáli nga giyán kiya libru nga Salmo nga,

'Ammù a akkan mu rup-árgan ya baggi, ta ipatag taka,'

nán na. ³⁶ Ay akkan wayya nga tu David tu nán na, ta kane màwa na ngin datu ipàwa na para kadatu tolay kitun, ay natay pe yin. Netaman da pe nga netaging kadatu apuapu na, ay se narupù tu baggi na. ³⁷ Ngamay e Jesus, ay akkan wayya narupù, áta pinaltu kammin ne Dios," nán ne Pablo.

³⁸ "Ay lugud, wawwági, ipakammu mi kadakayu, nga mapakawan daya bas-básul nu gapu ke Jesus. ³⁹ Gapu ke Jesus, ay mippà daya bas-básul ngámin daya mangurug kaggína. Ay akkan da wayya mippà dayán na bas-básul tada, oray nu kurugan tada daya lintag natu Moses.

40 Taronan nu lugud, ta senu akkan mawa kadakayu datu kagiyan natu pagbàbànanan ne Dios kitun, nga nán na,

41 'Magtaron kayu, dakayu nga marammáas. Masdaáwan kayu kadaya kuk-kuwaan ne Dios kiya agbiyág nu pikam, may mesibna kayu kaggína, ta di nu kur-kurugan daya kuk-kuwaan ku oray nu kappiyánan da nga ikagi kadakayu,'

nán na." Ay ittu ngámin dayán datu kinagi ne Pablo.

42 Ay kaggída nga lumawán de Pablo se Bernabe, ay pagulliyan kammin datu tolay da nga magbàbànan manin nu isa nga Sabado.

43 Ay kane mabuwà ngámin datu nepagday-dáyaw ke Dios, ay adu datu kummíwid kade Pablo se Bernabe kadatu Judyu se datu nag-Judyu wa nepagday-dáyaw pe. Ay tútu tinul-tulduwán de Pablo da, nga itul-túluy da din ya maginnanáma kiya agkallà ne Dios kaggída.

Tu nammatálaw datu Judyu kade Pablo ka Antiokia ka Pisidia

44 Ay kane sumarunu nga Sabado, ay tag-tagge atán ngámin datu iAntiokia nga nagguurnung nga magtaltalagína kiya bábànan ne Dios. 45 Ngamay kane masingan datu Judyu datu adu wa tolay, ay inumsil da pánang. Ay tútu paásan

da nge Pablo, se da nakipalpalagmán kaggína.

46 Ay de Pablo se Bernabe, ay naturad da nga sinummungbát, nga nán da, "Masápul nga dakayu wa Judyu ya munna nga makagína kiya bábànan ne Dios. May gapu ta lúsawan nu, se akkan nu atangyaan ya ammiyág ne Dios kadakayu ka áwan panda, ay túya ibábànan mi pe yin kadaya akkan Judyu, 47 ta tú idi ya bílin ne Apu Dios kadakami, 'Nebon taka nga mangipakammu kiyà kadaya akkan Judyu, ta senu mabalín ku biyágan ka áwan panda daya ngámin tolay kiya kalawagán,' nán ne Dios," nán ne Pablo.

48 Ay kane magína datu akkan Judyu yán, ay naganggam da pánang. Pinatag da tu bábànan ne Pablo mepanggap ke Apu Jesus. Ay nangurug ngámin datu narawán ne Dios nga mayát nga biyágan na ka áwan panda. 49 Ay díkod ya bábànan panggap ke Apu Jesus, ay newarwaragáwag kadatu ngámin il-ileli kattoni.

50 Ngamay datu Judyu, ay nagpas-pasàbu da kadatu ap-apu da kitu íli se datu babánang nga babbay nga mangurug ke Dios, ta senu mepangalúsaw da pe kade Pablo se Bernabe. Ittu tun tu nanggayatán da nga namalpallà kade Pablo, se dada pinatálaw kitu íli da. 51 Ay

díkod sinapuwán da datu tápù kadatu bingil da ka angngipassingan da ki angngalúsaw da kaggída, ay se da la nga nawe ka íli Iconio. ⁵² Ngamay naganggam mala pà nang datu mangurug ka Antiokia, áta naalubuwán da kiya Ispiritu ne Dios sin.

14

Tu kowad de Pablo ka Iconio

¹ Ay páda na kam tu nàwa manin ka íli Iconio. Nawe de Pablo se Bernabe kitu sinagoga nga nepaggigimung kadatu Judyu. Nagbàbà nán da, ay adu manin datu nangurug kadatu Judyu se kadatu akkan Judyu. ² Ngamay datu Judyu wa akkan mangurug, ay nagpas-pasàbu da kadatu akkan Judyu, ta senu malúsaw da kadatu mangurug. ³ Ay díkod nagbayabayág gala de Pablo kattoni, ay naturad da nga nangibàbà nán kiya mepanggap ke Apu Jesus. Ay namuwán datu tolay nga kurug tu kag-kagiyan da panggap kiya agkallà ne Apu, ta niddán nada ka pannakabalin da nga mangwa kadatu nakas-kasdáaw.

⁴ Ngamay datu umíli kattoni, ay akkan nagpapáda tu uray da, áta datu duddúma, ay kurugan da datu kagiyan datu Judyu wa akkan mangurug, ngamay datu duddúma, ay pumane da kadatu apostoles. ⁵ Ay tútu datu Judyu se datu akkan Judyu se datu ap-apu da, ay

mawe da kuma pal-palakkan se tù-tùtoán de Pablo. ⁶ Ngamay nammuwán da, ay tútu nagtálaw da, se da nga mawe ka íli Listra se Derbe ka Licaonia se kadatu duddúma nga íli kitu lib-lebut da. ⁷ Ay netul-túluy da tu mangibàbà nán kiya napiya nga dámag kitúni.

Tu nàwa kade Pablo ka Listra

⁸⁻⁹ Ay ka Listra, ay uwad isa nga magdapepe nga magtutúgaw nga magtagagina kadatu kag-kagiyan ne Pablo. Akkan makadalen nanggayát kitu nekeanà na. Ngamay kane malásin ne Pablo nga mangurug tu tolay nga mapabilag kitu sinakit na, ay binubutgán na, ¹⁰ se na kinggat ya nagkuna ka, “Magsikád ka ngin.” Ay tútu nàtatán na nagsikád tu tolay, se yala nga manalen.

¹¹ Ay kane masingan datu tolay tu kinuwa ne Pablo, ay nesar-sáraw da nga nán da, “Dedi nga tolay ay diyos da nga nagsittolay nga inumbet kadàtada,” nán da, ngamay akkan naawátan de Pablo, ta Licaonia kampela ngin tu aggúni da. ¹² Nán da nga e Bernabe tu diyos da nga Zeus, ay e Pablo tu diyos da nga Hermes, ta e Pablo tu nagbàbà nán. ¹³ Ay tu templo datu magdáyaw ke Zeus, ay atán kitu pane lasi ngala natu íli. Ay tu pádi da, ay nangilbet kitu ruwá ngan natu íli kadatu toru wa báka

nga nasabúngán, ta pagbasu kuma datu tolay nga magdáyaw kade Pablo.

14 Ngamay nalùsaw pà nang de Bernabe se Pablo, kane magina da tu asikkuwaan da. Ay tútu nagkirut da nga nawe kitu giyán datu tolay, se da nesáraw ya, 15 “Nágan dayán na kuk-kuwaan nu, kabbulun! Tolay kami pe yala nga ummán kadakayu. Inumbet kami yala nga mangibàbànan kiya Napiya nga Dámag panggap ke Jesus, ta senu igsán nu dedi nga ur-úray nga kukkuwaan nu, ay se kayu wa mangurug kiya sibbiyág nga Dios. Aggina tu nangwa kiya lángit se ya lusà se ya danum se ngámin daya atán kadayán. 16 Ta kitun, ay pinagdudoray na ngala daya tul-tolay kadatu kukkuwaan da kampela ngin nin. 17 Ngamay atán kammala ya pakammuwán nu kaggína, áta aggina ya mangidde kadaya ngámin nga napiya, ngámin da udán se kiya búnga daya mulmúla kiya pinagbubúnga da kampela ngin. Ta senu atán kanan nu, ay senu napiya daya ur-uray nu,” nán de Pablo. 18 Ngamay oray nu nagina datu tolay datu kinagi da, ay tag-tagge da ngala nga kelaw-atán nga pagbasuwán da.

19 Ngamay atán da inumbet nga Judyu nga gayát ka Antiokia ka Pisidia se Ico-

nio. Ay naayúyut da datu iListra kitu pas-pasàbu da kade Pablo. Ay tútu tinùtùtoán da nge Pablo, se da nga ginuy-guygoy nga nippan kitu lasi natu íli, ta dálin da nu natay yin. 20 Ay kane inaribungbong datu mangu-rug, ay bummángun kammin, ay se yala nawe kammin kitu íli. Kane kaláwa ngin, ay nawe da ngin se Bernabe ka íli Derbe.

Tu naggulli de Pablo ka Antiokia ka Siria

21 Nebàbànan pe de Pablo ya Napiya nga Dámag ka Derbe, ay adu nangurug ke Jesus. Ay nagulli da kammin ka Listra se Iconio, se yala ka Antiokia ka Pisidia. 22 Tinultulduwán da datu mangurug kattoni, ta senu paligdaan da ya anngurug da ke Jesus, nga akkan da din paglikudán ya anngurug da. “Masápul la adu pikam ya kapal-palakkán tada, se tada la meráman kiya pangiturayán ne Dios,” nán da kaggída. 23 Ay kane makapíli da kadatu pangmanàman datu mangu-rug kadatu ngámin íli, ay nagngilin da nangán kitu nangikarárág da kaggída, ay se dada nepatagasinnan ke Apu nga ittu ya kur-kurugan da ngin.

24-25 Ay liniwánan da ya probinsiya Pisidia, se da la nga dummatang ka Perge ka probinsiya Pamfilia. Ay kane makapagbàbànan da kannán, ay nawe da ka

ili Atalia. ²⁶ Gayát kattoni, ay dummúlay da nga magulli kammin ka Antiokia ka Siria. Kattoni tu giyán datu nangikarárag kaggída, nga e Dios din nala ya magtagasingan se magkallà kaggída gapu kitu nekabalin da kitu nepàwa ne Dios kaggída.

²⁷ Ay kane dumatang da ka Antiokia, ay inurnung da ngámin datu mangurug, ay se da nekagiyán ngámin na nepà-pàwa ne Dios kaggída. Ay nekagi da pe nga pinangurug pe ne Dios datu akkan Judyu. ²⁸ Ay nagbayabayág da kitu giyán datu mangurug kannán.

15

Tu ríri panggap kadatu akkan Judyu nga mangurug ke Jesus

¹ Ay uwad da nga tolay ya gayát ka probinsiya Judea nga inumbet ka Antiokia ka Siria nga magtùgud kadatu mangurug. Ay nán da, “Akkan nakayu alà ne Dios, nu akkan nu kurugan tu nepepagangay tu Moses kadakami mepanggap ki panagkúgit,” nán da. ² Ay díkod nakisuw-suwáy tutu wala de Pablo se Bernabe kaggída panggap kidi. Ay díkod datu mangurug ka Antiokia, ay pinapan da de Pablo se Bernabe, se datu duddúma ka Jerusalem nga makiseng nga mangdisidir kadatu apostoles se datu

pangmanàman da ka panggap kidi.

³ Ay díkod pinarbuwát datu mangurug da. Ay nagsíbal da ka Fenicia se Samaria, nga nangibàbànan kadatu mangurug kattoni ka mepanggap kitu inanggurug datu akkan Judyu ke Jesus. Ay naganggam da pà nang ngámin kane magina da. ⁴ Ay kane makadatang da ka Jerusalem, ay inanggam datu mangurug se datu pangmanàman da se datu apostoles da. Ay nebàbànan da datu ngámin na nepà-pàwa ne Dios kaggída.

⁵ Ngamay datu duddúma nga Pariseo nga mangurug, ay nagsíkad da nga nán da, “Masápul nga ibílin tada kadatu akkan Judyu nga magkúgit da, se kurugan da pe daya lin-lintag tu Moses,” nán da. ⁶ Ay tútu nagguurnung datu apostoles se datu pangmanàman datu mangurug, ta paggaamomanán da tun na ríri.

⁷ Ay kane mabayág da ngin na nagsuw-suwáy, ay nagsíkad de Pedro nga nagúni. “Wawwági, ammu nu mà nga iyà tu piníli ne Dios kadàtada kitun, nga mangibàbànan kiya Napiya nga Dámag kadaya akkan Judyu, ta senu kurugan da nu magina da. ⁸ E Dios nga ittu ya makammu kiya ur-uray daya ngámin tolay, ay nepassingan na ya angngiráman na kaggída

kadaya tolay na, kane alubuwan nada pe kiya Ispiritu na nga umman pe kitu kinuwa na kadatada.⁹ Akkan nitta ngin iduma ne Dios kaggida, ta nippa na pe datu bas-basul da ngin, kane mangurug da kaggina.¹⁰ Ay taanna, tura nu lugud sisiman ne Dios, ta tura nu ipawa ya nasulit kadaya mangurug, ay akkan ma tagge ipawa ne Dios kaggida yan. Ay oray datu inagkona tada se datada, ay akkan tada pe nabaal dayan.¹¹ Akkan a. Ta kurugan tada ma nga gapu kiya agkalla ne Apu Jesus kadatada ya kala tada kiya pangiturayan na, ay pada na pe kaggida," nan ne Pedro.

¹² Ay tutu naginggap ngamin datu tolay se da nagtal-talagina kadatu ibabanan de Bernabe se Pablo nga nakas-kasdaaw nga nepa-pawa ne Dios kaggida kitu nepappan da nga nagbabanan kadatu akkan Judyu.

¹³ Ay kane mabalin da nga magbabanan, ay naguni pe ye Santiago, nga nan na: "Wawwagi, ginan nu pe ya kagiyang ku.¹⁴ Nebabanan ne Simon Pedro win nu ma-paanna tu nunna nga nagpakammu ne Dios kadaya akkan Judyu, ta senu atan da pe tolay na kaggida.¹⁵ Umannugut idi kitu nan natu pagbabananan ne Dios kitun, nga nan na nga,

¹⁶ 'Nu isa ngalgaw, ay umbet ta kammin,' nan ne

Apu, 'ta ipasikad ku kammin tu balay natu Ari David nga narba. Ipatulli ku kammin pe tu turay na,' nan na.¹⁷ 'Ta senu sapulan da pe daya dudduma nga Apu da. Dayan na tolay, ay daya akkan Judyu nga pinili ku ka tolay ku,' nan na.¹⁸ 'Tu dedi datu nekagi ne Apu nga nepakammu na kitu nabayag gin,'

nga nan natu pagbabananan na kitun."

¹⁹ "Dikod ya nan ku, ay akkan tada din parigatan pikam mala daya akkan Judyu nga mangurug ke Dios sin.²⁰ Ngamay magsurat tada ngala ngin kaggida ka pangikagiyang tada, nga akkan da mepangan kadaya akakkanan nga netugan kadaya sinan diy-diyos. Se akkan da kuma mangwa kadaya nadake panggap kadaya lallaki se babbay. Ay se akkan da pe mangang kiya daga se iya karni nga akkan pinadaga.²¹ Ta ammu ngamin daya Judyu dayan na lintag, ta nanggayat kitun kam, atan da Judyu ki ngamin ili nga magtugud kiya lintag tu Moses, ay ibasa da kadaya sinagoga da ki peyang Sabado."

Tu surat kadatu akkan Judyu nga mangurug ke Jesus

²² "Ay datu apostoles se ngamin datu mangurug se datu pangmanaman da, ay

namíli da kadatu mangurug ka ipakíwid da kade Pablo se Bernabe nga mawe ka Antiokia. Tu napíli da, ay duwa kadatu agturáy da: De Judas nga nengágan da pe ka Barsabas se Silas. ²³ Ay aggída tu nangipaw-ítán da kitu súrát da, nga nán na kídi:

‘Dakami nga wawwági nu nga apostoles se pangmanàman kanedi Jerusalem ya magsúrát kadakayu, ta makikumusta kami kadakayu nga wawwági nga akkan Judyu ka Antiokia se Siria se Cilicia. ²⁴ Nagína mi nga maduw-duwa kayu panggap kiya kagkagiyan daya tolay nga inumbet kiyán nga gayát kanedi, nga mangriribù kadakayu. Awan mi nebílin kadayán na tolay. ²⁵ Ay ittu ya naggaamomán kami, ay sangapáda ya uray mi nga namíli ka ibon mi kadakayu kannán, nga kabbulun de Pablo se Bernabe nga pàgan tada nga opun tada, ²⁶ nga nangipusta ngala kiya biyág da gapu ke Apu Jesu-Cristo. ²⁷ Daya kabbulun da, ay de Judas se Silas nga ittu daya nebon mi nga mangikagi kadakayu pe kadaya nesur-súrát

mi. ²⁸ Ata ya Ispiritu ne Dios se kadakami, ay piyán mi nga áwan mi yin na ibílin kadakayu panda kadedi nga kasapúlán pà nang: ²⁹ nga akkan kayu mangán kadaya netúgan kadaya sinan diy-diyos, se akkan kayu pe mangán ka dága, se oray pe ya karni nga siddadága, se akkan kayu mangwa kadaya nadakè a mepanggap kadaya lalláki se babbay. Ay napiya ya pagtungpálan nu nu ikurug nu dayán. Awan mi mekagi yin’ nán na.”

Tú yán tu súrát.

³⁰ Ay tútu pinarbuwát datu mangurug da ngin nga mawe ka Antiokia ka Siria.

Kane makadatang da kattoni, ay inurnung da datu mangurug, se da nga nidde kaggída tu súrát, ³¹ Ay kane mabása datu mangurug ka Antiokia, ay naganggam da kadatu tul-tuldu kaggída.

³² Ay tútu tinul-tulduwán pe de Judas se Silas da, ta senu lumigda ya angngurug da ke Jesus, ta pagbàbànanan pe ne Dios da. ³³ Ay kane mabayág da ngin kattoni ay nagulli da ngin kadatu nangibon kaggída.

Ay pinarbuwát datu mangurug da. ³⁴ Ngamay nagbansi pikam nge Silas kattoni.

³⁵ Ay de Pablo se Bernabe, ay nagbansi da ka An-

tiokia. Ay nagtù-tùgud da se nagbàbànan da kattoni ka panggap ke Apu Jesus, kabulun da datu adu nga mangurug kattoni.

Tu nagrabbuwát de Pablo se Silas nga mawe magbàbànan

³⁶ Ay kane mabà-bayág gala de Pablo win ka Antiokia, ay nán ne Pablo ke Bernabe, “Magulli ta ngin nga mawe maningan kadatu wawwági ta kadatu ngámin il-íli nga nangibàbànanan ta ke Apu Jesus, ta senu ammu ta nu mapà-paanna da ngin.” ³⁷ Ay piyán ne Bernabe nga ibulun da nge Juan nga nengágan da pe ka Marcos kaggída. ³⁸ Ngamay akkan piyán ne Pablo, ta birrawán nada kitu ubra da kitun ka probinsiya Pamfilia.

³⁹ Ay nagsáwad da ka napanat, ay tútu nagtuway da ngin. Nekiwid ne Bernabe ye Marcos, ay se da nagbapor nga nawe ka Cipro. ⁴⁰ Ngamay e Pablo, ay piníli na nga ikíwid nge Silas. Ay nekarárag pikam datu mangurug da, nga nepatagasínnan ke Apu Jesus da ta maragkallà, ay se da la nga nagrabbuwát tin.

Tu nekikkíwid ne Timoteo kade Pablo

⁴¹ Ay tútu nanalen de Pablo se Silas ka probinsiya Siria se Cilicia, nga namalpaligda kitu angngurug datu mangurug kattoni.

16

¹ Ay se da la nga nawe ka Derbe, se la ka Listra. Ay nasmà da kitúni ya isa nga mangurug nga nagnágagan ka Timoteo. Ay mangurug pe ya ina na. Judyu ya ina na may ya ama na, ay Griego. ² Pàgan ngámin datu mangurug ka Listra se Iconio nge Timoteo. ³ Ay piyán ne Pablo nga ikíwid nge Timoteo. May gapu ta ammu ngámin datu tolay kattoni nga akkan Judyu tu ama na, ay pinakúgit pikam ne Pablo, ta get nu lùsawan datu Judyu kadatu kapannán da.

⁴ Ay adu datu il-íli nga liniw-liwánan da. Ay nekgiyán da kadatu mangurug kattoni datu bil-bílin nga ipàwa datu apostoles se datu pangmanàman daya mangurug ka Jerusalem. ⁵ Ay díkod lummigda tu angngurug datu mangurug, ay inal-gaw da pe nga ummadu.

Tu inangngibon ne Dios kade Pablo ka Macedonia

⁶ Ay nanalen de Pablo se Timoteo ka probinsiya Frigia se probinsiya Galacia, ta akkan papannan natu Ispiritu ne Dios da nga magbàbànan ka probinsiya Asia. ⁷ Ay kane magidda-datang da ngin ka probinsiya Misia, ay mawe da kuma ka probinsiya Bitinia, may pinaddi naya Ispiritu ne Jesus da. ⁸ Díkod lummiwán

da ka Misia, se da nagpadagut nga nawe ka ili Troas.

⁹ Ay kane gabi, ay atán ummán ka tagenap ne Pablo, nga atán iMacedonia nga laláki nga magpapáyud kiya giyán na, nga makim-imallà a nán na, "Umbet kayu mán ka Macedonia ta sengán da kami," nán na. ¹⁰ Ay kane mapalmat na tun, ay nagsapsápul kami yin ka pagtáyán mi nga mawe ka Macedonia, ta ammu mi yin nga kattoni tu pangibonán ne Dios kadakami, nga mangibàbànan kiya mepanggap ke Jesus.

Tu nanggurug ne Lydia ke Jesus

¹¹ Ay dummúlay kami se de Pablo nga nawe ka Troas, ay nagkaw-át kami ka púgu Samotracia, ay se yala ka ili Neapolis kane kaláwa. ¹² Ay se kami yala nga nagdaldalen nga nawe ka ili Filipos nga ittu ya kadàlán na ili naya probinsiya Macedonia nga sakúpan naya Roma. Ay nabayág kami kitúni.

¹³ Ay kane Sabado, ay nawe kami kitu lasi natu ili kitu kapanágan, ta ittu tu ammu mi nga agkararágan daya Judyu. Ay nepagtutúgaw kami nga nakibàbànan kadatu babbay nga napadán nga nagguunung kitúni. ¹⁴ Ay uwad isa kadatu magtal-talagína kadakami ya isa babay nga nagnágan ka Lydia nga iTiatira. Maglà-láku

kadatu nangína pà nang nga lúpus nga panagdagangan. Ay maragday-dáyaw pe ke Dios. Nagtal-talagína pà nang kadatu kag-kagiyan ne Pablo, ay linútán ne Apu tu púsu na, ay kinurug na datu nagína na. ¹⁵ Ay nakibawtisár pe yin se datu akkobung na pe, se nakami inaptán ka balay da. Nán na nga, "Maglot kayu ka balay nu kurugan nu nga kuruga mangurug gà in ke Apu Jesus," nán na kadakami. Ay díkod nawe kami, ta pinilit nakami.

Tu nekebalud de Pablo se Silas ka ili Filipos

¹⁶ Ay kitu isa nga algaw nga mawe kami se de Pablo kitu agkararágan da, ay sinabat nakami ya isa nga asassu wa babay nga nalaing pe nga magpar-parmata gapu kadaya an-anítu na. Pagpiràán datu apu na, gapu kitu agpar-parmata na. ¹⁷ Inun-unud nakami se de Pablo, se na isarsáraw ya, "Dedi ya tolay, ay bobonan naya kangatuwán nga Dios da, ay inumbet da nga mangibàbànan kiya angngalà ne Dios kadakayu," nán na. ¹⁸ Ay namin-adu wa al-algaw na nga kinuwa yán. Ay tútu linùsaw ne Pablo. Ay díkod nagbaliwág nge Pablo se na nán nga nagallang kitu anítu, "Lumawán ka kaggína ngin, ta e Jesu-Cristo ya magpalawán kikaw," nán na. Ay tútu nagtálaw kurug

tu anítu na kitun kam nga oras.

¹⁹ Ngamay kane mam-muwán datu apu natu babay nga áwan da nga innanamán málà a pirà kaggína ngin, ay dinugkam da de Pablo se Silas, se dada rinùrut ta nippan kitu giyán datu agtuturáy kitu palása, ²⁰ Ay nedarum dada kadatu guwes da. Ay nán da, “Dedi nga Judyu, ay mangriribù da kídi íli tada. ²¹ Daya itù-tùgud da kadaya toláy, ay kumaníwás kiya lintag tada nga iRoma,” nán da.

²² Ay nepangalùsaw ngámin pe datu toláy kaggída. Ay pinisi yala datu guwes tu nanglàbu kadatu bádu de Pablo se Silas, se dada pabáu-báut. ²³ Ay kane mabáubáut dada ngin, ay nebálud dada, se dada paguardiyaán pà nang kitu guwardiya. ²⁴ Ay díkod nippan natu guwardiya da kitu amin-unag nga kuwartu natu agbalúdán, se na linipit datu bingil da.

Tu nakas-kasdáaw nga nelallowán de Pablo kitu ag-balúdán

²⁵ Ay kitu túlad tu gabi, ay magkar-karárág se magkan-kansiyon de Pablo se Silas ka pagdáyaw da ke Dios. Magtal-talagína datu duddúma nga bálud kaggída. ²⁶ Ay pilatan da ngala nga nangyagyag ka naggat. Ay tútu naguyyuguyyu tu agbalúdán, se nàtatán na

nalútán ngámin datu gitap na. Naúngát pe datu kadena datu bálud. ²⁷ Ay kane malukág tu guwardiya, ay nasingan na nga nalútán ngámin datu gitap natu agbalúdán. Ay tútu inásut na tu ampiláng na ta magpattal lin, ta dalínán na nu nagbarráw ngámin nin datu bálud. ²⁸ Ngamay nakasáraw ka naggat nge Pablo nga nán na, “Akkan ka magpattal, ta atán kami kam ngámin kidde na,” nán na.

²⁹ Ay díkod nagadang tu guwardiya ka dílag. Ay se yala nanagtág ga linumnà kitu giyán de Pablo se Silas, se nagpalintud kitu àráng da, nga magtartartar kitu ansing na. ³⁰ Ay se nada nelawán kitu amin-unag ga kuwartu, ay se na nán na kaggída, “Apu, nágan naya masápul nga kuwaan ku, ta senu alà nà e Dios,” nán na. ³¹ Ay nán da, “Mangurug ka ke Apu Jesus, ta senu alà naka nge Dios, ikaw se daya akkobung mu,” nán da kaggína. ³² Ay tútu nawe nebàbàbán de Pablo we Apu Jesus kaggída ngámin na tangabalay. ³³ Ay kitun kam ma gabi, ay nippan na nga bingguwán datu big-bigád da, ay se da la nga nakibawtisár ngámin na tangabalay. ³⁴ Ay se nada nippan kitu balay da se nada pinangán. Ay naganggam da ngámin na tangabalay ta nangurug da ke Dios sin.

³⁵ Kitu láwa natun,

ay nangibon datu guwes kadatu pulis ka mawe magpepalawán kade Pablo kitu guwardiya. ³⁶ Ay tútu nán natu guwardiya kade Pablo, "Pepalawán dakayu win datu guwes. Ay mawe kayu lugud din, nga áwan ríriríri," nán na. ³⁷ Ngamay nán ne Pablo kadatu pulis, "Bináubáut dakami kiya pagmar-marngán daya adu wa tolay, se dakami pabasúlan se dakami nga ibálud, oray iRoma kami nga áwan bas-básul. Ay se dakami la nga piyán ipalawán nga áwan na makammu. Maddi kami á nu akkan daya guwes kampela ngin daya umbet nga mangilawán kadakami," nán ne Pablo.

³⁸ Ay tútu nekagi datu pulis kadatu guwes tu kinagi da, ay tútu nalídug da kane magina da nga iRoma pe de Pablo. ³⁹ Ay díkod nawe da nakipakawan kaggída. Se dada nelawán, se dada pinagtálaw kitu íli.

⁴⁰ Ay tútu lummawán da ngin, ay se da nawe kitu balay de Lydia, ay ittu win tu inagsisingan da se datu mangurug. Ay tinul-tulduwán de Pablo da. Ay kane mabalin da nga magtuldu kaggída, ay tútu nawe da ngin.

17

Tu kowad de Pablo ka íli Tesalonica

¹ Ay kane maliwánan de Pablo ya íli Ampipolis se íli

Apolonia, ay dummatang da ka íli Tesalonica. Ay uwad isa nga sinagoga kitúni.

² Ay káda Sabado kitu tallu ligguwán da nga nag-agyán kitúni, ay mawe ye Pablo kitu sinagoga da, ta ittu tu gangay na. Ay nakisuw-suwáy kaggída, nga nebasár na kadaya bábànan ne Dios datu kinag-kagi na.

³ Nelaw-lawág na kaggída, nga masápul la matay se la lumtu kammin ya Ibon ne Dios, se na kinagi nga, "E Jesus nga ittu ya ibábànan mi kadakayu, ay aggína tu Nebon ne Dios," nán na.

⁴ Ay tútu nangurug datu duddúma nga Judyu, ay nebulun da kade Pablo se Silas, ay se oray pe datu adu wa nepagday-dáyaw ke Dios nga Griego, se adu pe kadatu nangátu nga babbay.

⁵ Ngamay inumsil datu apapu datu Judyu kaggída, ay tútu nekagi dada kadatu napangas nga tolay kitu íli, nga ittu win datu nangurnung kadatu adu wa tolay. Ay kane makíbur da tu íli, ay nawe da pe linnà tu balay ne Jason, ta ittu tu naglotán de Pablo se Silas, ta alà dada kuma nga ippan kitu àràng datu adu wa tolay. ⁶ Ngamay kane áwan da masmà kade Pablo se Silas, ay tútu rinù-rùrut da nge Jason se datu duddúma nga mangurug, se dada nedarum kadatu apapu natu íli, nga nán da, "Ittu dedi daya tolay nga mangrìribù kadaya tolay kadaya ngámin il-íli, ay inum-

bet da pe yin kanedi, ay
 7 tu dedi nga tolay daya
 namalnà kaggída. Aggída
 ngámin nin, ay akkan da
 kur-kurugan nin ya lintag
 ne Ari Cesar, ta nán da
 nga atán sabáli nga ári nga
 nagnágagan ka Jesus,” nán
 da. 8 Ay díkod nalídug
 datu tolay se datu ap-apu
 kitu íli, kane magina da idi.
 9 Ay kane makapagbáyad
 de Jason se datu mangurug
 ka pagpiyensa da, ay tútu
 nepalawán dada.

*Tu inammatag datu
 iBerea kiya bàbàrán ne Dios*

10 Ay kitu gabi natun, ay
 pinapan datu mangurug de
 Pablo se Silas sin ka íli Berea.
 Ay kane makadatang da
 kitúni, ay nawe da kitu sin-
 agoga da. 11 Ay datu Judyu
 ka Berea, ay namà-máru da
 ngam datun ka Tesalonica,
 ta naganggam da pánang
 nga nanggina kiya bàbàrán
 ne Dios. Inalgaw da nga
 magbas-bása kiya bàbàrán
 ne Dios ka pagsinnán da
 nu kurug datu itù-tùgud de
 Pablo. 12 Díkod adu kaggída
 tu nangurug. Ay adu pe
 nangurug kadatu Griego nga
 babbay nga nabàráng, ay se
 kadatu lalláki nga ikaliyaw
 datu tolay.

13 Ngamay kane mam-
 muwán datu Judyu nga iTe-
 salonica, nga nagbàbàrán
 pe ye Pablo ka Berea, ay
 inumbet da pe kitúni nga
 mangriribù ka pagtàday da
 kadatu tolay. 14 Ay díkod,
 pinapan datu mangurug

ngé Pablo kitu adanni kitu
 bebay yin, ngamay nagbansi
 de Silas se Timoteo. 15 Ay
 datu namulun ke Pablo, ay
 namanda da ka íli Atenas
 ngala. Ay kane magulli da
 kammin nin, ay binílin ne
 Pablo da nga pagkaruwan
 da de Silas se Timoteo nga
 manatang kaggína.

*Tu nakibàbàrán ne
 Pablo kadatu nasírib ba
 maragtùgud ka Atenas*

16 Ay kitu aggin-indag
 ne Pablo kade Silas ka
 íli Atenas, ay nagdakè tu
 uray na kane masingan na
 datu adu wa sinan tolayán
 nga diy-diyos da kitu íli.
 17 Díkod nakisuw-suwáy
 kadatu Judyu se kadatu
 akkan Judyu nga atán kitu
 sinagoga da. Peyang algaw,
 ay makisuw-suwáy pe kitu
 palása kadatu noray atán
 kitúni. 18 Ay nakisuw-suwáy
 pe kadatu maragtùgud ka-
 datu sur-súru datu Epicurio
 se Estoico. Nebàbàrán na
 pe kaggída ya mepanggap
 ke Jesus se itu nelaltu na.
 Ay tútu nán da, “Nágan
 naya kag-kagiyan nád nayán
 na tolay, tura pan-panda
 ngala ya ibàbàrán na,” nán
 da. May datu duddúma,
 ay “Mepanggap kadaya diy-
 diyos daya agtangeli kid ya
 ibàbàrán nayán,” nán da.

19 Ay díkod dinugkam da
 se da nilbet kitu àráng datu
 agturáy kitu Areopago, nga
 nán da, “Ipakammum mán
 pe kadakami daya baru nga
 sur-súru nga itù-tùgud mu,
 20 ta bar-baru kadakami

daya kag-kagiyan mu, ay túya piyán mi ammuwan nu nágan naya sarut da,” nán da. ²¹ Ata ngámin datu iAtenas, se ngámin datu agtangeli nga mag-agyán kitúni, ay surpanán da nga bàbànanan se tal-talaginaan daya apakagina da.

Tu diyos datu iAtenas nga akkan da am-ammu

²² Ay tútu nagsíkád de Pablo kitu àráng datu agturáy kitu Areopago, se na nán kaggída: “Dakayu wa iAtenas, nammuwán ku nga nadiosán kayu pà-pà nang ki ngámin kabiy-biyág nu. ²³ Ta kiyà a nanalen kiya íli nu, ay kinapiyà a sining-singan daya day-dayáwan nu se daya agday-dayáwan nu. Ay atán nasingan ku nga isa nga agday-dayáwan nu, nga nasurátan ka, ‘Balay naya diyos nga akkan mi am-ammu,’ nán na. Ay ya day-dayáwan nu nga akkan nu wa ammu nga nán nu, ay ittu lugud ya ibàbànan ku kadakayu.”

²⁴ “Ya Dios nga nangwa kídì kalawagán se daya ngámin na atán, ay akkan magag-agyán kadaya babba-balay nga binalay tolay, ta aggína ya Apu ngámin daya atán ka lán git se daya atán kídì kalawagán. ²⁵ Ay áwan na pe nga masápul kadátada nga tolay, ay se áwan tada mabalin iseng kaggína, ta aggína kam ya nangidde kadátada ngámin tolay kiya ángat se biyág tada se oray

nágan na. ²⁶ Sissa nga tolay ya nanggayatán na nga namarsuwa kadaya ngámin tolay se daya nas-nasiyon, nga atán kídì kalawagán. Ay ammu na oray kitun kam nu nungay naya anggayát se ipappanda daya ngámin baláki tolay, se wà naya panda naya lusà a pagyanán da. ²⁷ Kinuwa na nga ummán kiyán ta senu sapsapúlan da nge Dios, ay get bárang ittu ya akammu da kaggína. Ngamay ya kurug na, ay akkan mà adayyu kadátada, ²⁸ ta oray pe datu nasírib kadakayu, ay tu idi ya nán da,

‘Aggína ya mamiy-biyág se mamagpakínin se mamagpauray kadátada,’ nán da. Se nán daya duddúma nga, ‘Dátada ay annánà nitta pe,’ nán da.”

²⁹ “Ay gapu ta annánà nitta nge Dios, ay akkan tada lugud nán nga balitù se batu ya Dios, onu panda ngala nga madamdám daya nalaing nga tolay nga kuwaan. ³⁰ Kitun, ay pinagdudoray ne Dios sala datu kuk-kuwaan datu tolay, ta akkan da pikam am-ammu. May kídì yin, ay pakappoliyan na ngámin tolay kídì kalawagán kadaya bas-básul da, ³¹ áta nìdang na ngin ya algaw nga agpaguwes na ngin kadaya ngámin tolay kiya kalawagán kitu tolay nga píli na. Nepakammu na ki

ngámin tolay nga kurug idi kane paltuwan na kammin. Ay kurug ya angguwes na." Tú dayán datu kinag-kagi ne Pablo.

³² Ay kane magina da tu mepanggap kitu ilaltu da natay, ay paásan datu duddúma, may datu duddúma ay, "Ginán mika manin panggap kídi," nán da. ³³ Ay ittu win tu nammánaw ne Pablo kaggída. ³⁴ Ay uwad da nga nebulun kaggína, ay nangurug da pe ke Jesus. Datun, ay de Dionisio nga isa kadatu agturáy kitu Areopago, se itu babay nga nagngágan ka Damaris, se atán da pikam duddúma.

18

Tu inangngurug datu iCorinto

¹ Ay kane mabalin magbàbànan ne Pablo kitúni Atenas ay nagtálaw, se la nawe ka íli Corinto. ² Kitúni tu nakammuwán na kade Akila se Priscila nga magatáwa. Judyu da nga iPonto, nga alalbet pe ka Corinto nga gayát ka Italia, ta pinataláwan ngámin ne Ari Claudio datu Judyu ka Roma. Ay nawe ye Pablo nga naggagáyám kaggída. ³ Ay gapu ta nagpáda da nga maragkuwa ka tulda, ay nepagyán kaggída. Ay nepagkuwa pe kaggída ngin. ⁴ Ay ki peyang Sabado, ay mawe magbàbànan ne Pablo kitu sinagoga da kitúni, ta

piyán na nga ayuyútan datu Judyu se datu Griego.

⁵ Ay kane makalbet de Silas se Timoteo win nga gayát ka Macedonia, ay magturatorap pin ne Pablo nga magbàbànan, nga mangilaw-lawág tutu wala kadatu Judyu, nga Jesus tu Nebon ne Dios. ⁶ Ngamay kane kalúsawan datu Judyu tu ibàbànan na se paásan da, ay tútu naggalngán nada ngin, ay se na nán kídi kaggída, "Akkan nakayu mà alà e Dios, ngamay básul nu mà kampela yanin. Awan ku básul kiyán nin. Manggayát kídi yin, ay mawe yà magbàbànan kadaya akkan Judyu," nán na.

⁷ Ay díkod akkan nagbàbànan kitu sinagoga da ngin. Nagtálaw kitúni se yala nawe ka balay de Ticio Justo. Akkan Judyu ngamay magday-dáyaw pe ke Dios. Tu balay na, ay kataging kam natu sinagoga. ⁸ Ay e Crispo nga pangapuwan da kitu sinagoga, ay nangurug da se datu akkobung na ke Apu Jesus. Ay adu pe kadatu iCorinto nga nakagina kitu bàbànan ne Pablo tu nangurug, ay nabawtisarán da.

⁹ Kitu isa nga gabi, ay tum-magenap ke Pablo nge Apu Jesus, nga nán na, "Akkan ka nga mansing kadaya tolay, ay akkan ka pe makusap nga magbàbànan, ¹⁰ ta atán nà peyang nga mamul-bulun kikaw. Ay áwan ya mangwa

ka nadakè kikaw, áta adu daya tolay ku kídì ya íli," nán ne Jesus. ¹¹ Ay díkod natangadagun se nakannam búlán ne Pablo kitúni nga nagtù-tùgud kiya bàbànan ne Dios kadatu tolay kitúni.

Tu nangngidarum datu Judyu ke Pablo ke Gobernador Galio

¹² Ngamay kane e Galio win tu maggubernador ka probinsiya Acaya, ay nagga-gaddúan datu akkan mangurug nga Judyu nga kinalùsaw we Pablo, ay se da nga idarum. ¹³ Ay nán da, "Idi ya tolay, ay ay-ayuyútan na daya tolay kiya agdáyaw ke Dios nga mepasabantà kiya lintag tada," nán da.

¹⁴ Ay kane magúni kuma nge Pablo win, ay nán ne Gobernador Galio kadatu Judyu, "Nu kurug nga nagbásul kuma idi ya tolay, ay masápul la anúsán ku ginán ya ríri nu nga Judyu.

¹⁵ Ngamay gapu ta panggap pala kadaya isur-súru nu, se kadaya tolay nu, se kadaya lin-lintag nu kampela ngin daya pagriririyán nu, ay dakayu kampela ngin nin ya makammu, ta maddi yà mepanguwes kadayán," nán na. ¹⁶ Ay tútu pinatálaw nada kitu upisína na. ¹⁷ Ay se da la nga dinugkam nge Sostenes nga apu kitu sinagoga, se da bináubáut, kitu àráng ne Gobernador Galio, ngamay akkan nada inat-atangya.

Tu naggulli de Pablo ka Antiokia se itu nagrabbuwát na manin

¹⁸ Ay kane mabà-bayág gala nge Pablo ka Corinto, ay nagpakáda pe yin kadatu mangurug kitúni. Ay nagbapor nga nawe ka Siria. Nebulun na de Akila se Priscila. Ay kitu kaatán da pikam ka íli Cencrea, ay nakipúkis nge Pablo, ta ittu tu panda natu kari na ke Dios.

¹⁹ Ay kane makadatang da ka íli Efeso, ay nebansi na de Akila nga magatáwa kitúni. Ngamay nawe pikam kitu sinagoga da, se yala nakibàbànan kadatu Judyu kitúni. ²⁰ Ay tútu pagbansiyán da pikam ka mabay-bayág, may naddi. ²¹ Ngamay nán na kaggída kane magrabbuwát tin, "Nu piyán ne Dios nga magulli yà kammin kanedi, ay umbet tà," nán na. Ay se la nga dummúlay ka Efeso nga mawe ka Siria.

²² Ay kane makadatang ka Cesarea nga íli ka Siria, ay nanùdu nga nawe nga nag-gagáyám kadatu mangurug ka Jerusalem, se yala nga nawe ka Antiokia.

²³ Ay kane mabà-bayág gin kitúni, ay nagtálaw manin. Ay se na dinàdàdà datu il-íli ka probinsiya Galacia se Frigia, nga nagtul-tuldu kadatu mangurug ta senu lumigda tu angnurug da.

Tu nagtùgud ne Apolos ka Efeso se Corinto

²⁴ Ay ka Efeso, ay atán isa nga Judyu nga iAlejandria nga inummang kitúni. Apolos tu ngágan na. Nalaing magbàbànan, ay se ammu na pà nang ya bàbànan ne Dios, ²⁵ ta natùgúdán nin ka panggap ke Apu Jesus. Nagagat nga magbàbànan, se kurug pe datu itùtùgud na panggap ke Jesus. Ngamay tittu tu agbawbawtisár tu Juan tu ammu na. ²⁶ Ay naturad pe yin nga magbàbànan kitu sinagoga. Ay kitúni tu nakaginaan de Akila se Priscila kaggína. Díkod inaptán da ka balay da, se da kinappiya nga nelaw-lawág kaggína datu mepanggáp kiya angngalà ne Dios kadaya tolay.

²⁷ Ay kane piyán ne Apolos pe tu mawe magbàbànan ka probinsiya Acaya, nga ittu ya giyán naya íli nga Corinto, ay neparob lugud pe yin datu mangurug ka Efeso. Ay díkod nagsúrát da kadatu mangurug ka Acaya nga anggamman da kuma tu ilalbet ne Apolos. Ay kane dumatang nge Apolos ka Acaya, ay abay tu neseng na kadatu nangurug gapu ki agkallà ne Dios, ²⁸ ta nalaing makipalpalagmán kadatu Judyu nga kasuw-suwáy na kitu sinagoga. Nelaw-lawág na tutu wala kaggída datu nesúrát nga bàbànan ne Dios, nga e Jesus kam tu Nebon ne Dios.

19

Tu nekaalubuwán datu

iEfeso ki Ispiritu ne Dios

¹ Ay kitu kowad ne Apolos ka Corinto, ay nawe pe ye Pablo ka Efeso. Nanalen kadatu ban-bantay kitu nameyag na. Ay kane dumatang kitúni, ay uwad da nasmà na nga mangurug. ² Ay nán na kaggída, “Naalubuwán kayu win kiya Ispiritu ne Dios kane mangurug kayu?” nán na. May nán da, “Akkan, ta áwan mi ya nagina pikam nga Ispiritu ne Dios.” ³ Ay tútu nán manin ne Pablo kaggída, “Ay nágan na nga panagbawtisár lugud tu nekabawtisarán nu?” nán na. “May páda na kitu agbawtisár nga netùgud natu Juan,” nán da.

⁴ Ay díkod nán ne Pablo, “Tu Juan, ay binawtisarán na datu tolay kitun nga nakappoli kadatu bas-básul da. May kinagi na pe kadatu tolay nga masápul la e Jesus ya kurugan da ngin, nga ittu tu sumar-saridát kaggína,” nán ne Pablo kaggída. ⁵ Ay kane magina da tu kagiyan ne Pablo, ay nangurug da ngin ke Apu Jesus, ay díkod nagbawtisár da manin. ⁶ Ay kane meparotun ne Pablo tu íma na kadatu úlu da kaggína nga nangikarárag kaggída, ay naalubuwán da ki Ispiritu ne Dios. Ay nagsab-sabáli tu aggúni da, se da nekagi pe datu pekagi ne Dios kaggída. ⁷ Ay moli sangapúlu se duwa da ngámin.

Tu kowad ne Pablo ka Efeso

⁸ Ay kitu tallu búlán ne Pablo nga nag-agyán kitúni, ay nagbàbànan kitu sinagoga kitúni Efeso. Natu-rad nagbàbànan se nangap-piya nga nangikagi kadatu Judyu kiya panggap ki angn-gituráy ne Dios. ⁹ May datu duddúma kaggída, ay nasúkir tu uray da, ay maddi da mangurug. Ay nadakè tu kinag-kagi da mepanggap kiya panangngurug ke Jesus. Ay tútu pinanáwan nada se la nawe kitu isa nga kuwartu natu iskul ne Tirano. Kabulun na datu mangurug ke Jesus. Ay kitúni yin tu nagbàbànanan ne Pablo ki peyang algaw. ¹⁰ Duwa dagun na nga pinakuna. Ay díkod datu tolai ka probinsiya Asia nga Judyu se Griego, ay nagina da ngámin tu bábànan mepanggap ke Apu Jesus.

Datu tumattánib

¹¹ Ay adu datu nepàwa ne Dios ke Pablo nga nakas-kasdáaw tutu wala pà nang. ¹² Ta oray nu panyu wala wànu lúpus sala ya melilet kaggína, se da ippan ki giyán naya magtakit se naar-aránan, ay bumilag da ngala pe, se magtálaw pe datu áran.

¹³ Ay díkod datu duddúma kadatu Judyu nga magdàdàdà nga marannánib kadaya naar-aránan, ay ram-ramanán da pe nga usaran ya ngágan ne Apu Jesus kaggída nga

manánib kadatu naar-aránan nga nán da kanu mà pe, “Magtálaw kayu ta e Jesus nga ibàbànan ne Pablo ya mamatálaw kadakayu,” nán da kadatu ar-áran. ¹⁴ Ay datu pittu wa annánà ne Sceva, nga isa nga nangátu wa pádi datu Judyu, ay mepangwa da pe kiyán. ¹⁵ Ngamay nán natu áran, nga summungbát, “E Jesus, ay am-ammù, ay ammu ku pe ye Pablo, ngamay iin kayu ta?” nán tu áran, ¹⁶ Ay se yala nga dinugkammán natu naar-aránan da. Ay se nada newalawalat ngámin. Ay tútu nagtatálaw da kitu balay nga sissusoba se natal-talíngu.

¹⁷ Ay kane mammuwán ngámin datu Judyu se Griego nga mag-agyán ka Efeso, ay nasdaáwan da ngámin, ay dinay-dáyaw da nge Apu Jesus. ¹⁸⁻¹⁹ Ay adu pe kadatu mangurug ke Jesus tu nagipudnu kadatu kuk-kuwaan da. Adu pe kadatu maragsalamangka tu nag-iltuwád kadatu aruminta da. Ay inurnúngán dada, se da sidúgan kitu àráng ngámin datu tolai. Tu dágup datu báyard datun, ay limma púlu ríbu písus.

²⁰ Ay tútu newar-waragáwag tutu wala ngin tu bábànan mepanggap ke Apu Jesus, ay ummadu datu mangurug.

Tu ríri datu maragbattál ka Efeso

²¹ Ay kane màwa ngámin dayanin, ay linammat ne Pablo nga masápul nga mawe pikam ka probinsiya Macedonia se Acaya se yala mangaw-át tin ka Jerusalem. Ay se masápul kanu pe nga umang ka íli Roma ngin. ²² Díkod pinapan na pikam datu duwa nga kaseng na ka Macedonia: De Timoteo se Erasto. May nabà-bayág pikam ka probinsiya Asia.

²³ Kitun na tiyampu, ay nàwa tu abay ya ríri pang-gap kadaya mangurug ke Jesus. ²⁴ Atán isa nga tolay kitúni, nga nagnágan ka Demetrio nga maragbattál ka silber. Ay adu datu manglu kaggína, nga mangwa ka sinan sissimbaan natu diyos da nga Artemis, ay adu tu màluwán da kaggína. ²⁵ Ay díkod inurnung ne Demetrio datu pilluwan na se ngámin datu kapáda na nga maragbattál, se na nán kaggída, “Kabbulun,” nán na, “ammu nu nga daya kuk-kuwaan tada ay ittu paggayatán daya bànáng tada. ²⁶ Nasingan nu se nagina nu pe daya kuk-kuwaan nedi nga Pablo. Nán na kadaya tolay nga akkan kurug ga diyos daya battál lala daya tolay. Ay kurug ga adu pà nang ngin daya naayúyut na ngin kadaya tolay kiddi íli Efeso, se tagge ki ngámin probinsiya naya Asia. ²⁷ Ay get pe nu akkan nala tittu ya agbattál tada ya kalúsawan daya tolay kadátada, nu di pe áwan

patag gin naya templo naya nadáyaw wa diyos tada nga Artemis. Ay get pe nu mippà in ya dáyaw ne Artemis, nga ittu ya day-dayáwan ngámin daya tolay kiya probinsiya Asia, se oray kiya ngámin kalawagán, nu pagdudoray tada ngala nge Pablo,” nán ne Demetrio.

²⁸ Ay kane magina datu maragbattál tu kagiyan na, ay nalúsaw da pà nang, nga nán da nga nesarasáraw, “Madáyaw we Artemis nga diyos daya iEfeso,” nán da. ²⁹ Ay tútu naburbur ngámin datu tolay kitu íli. Nagtatagtág da ngámin nga nawe kitu palása. Ay dinugkam da de Gayo se Aristarco nga iMacedonia nga kabulun ne Pablo kitu agdàdàdà na. Ay rinù-rùrut dada nga nippan kitu palása. ³⁰ Ay e Pablo, ay piyán na pe tu lumná nga mawe kitu giyán datu adu wa tolay, may pinaddi datu mangurug. ³¹ Ay oray datu duddúma nga opun ne Pablo nga ap-apu kitu probinsiya, ay nangibon da pe ka mawe magpaddi kaggína nga magpassingan kitu unag natu palása.

³² Ay datu tolay kitu unag, ay nakasarasáraw da, ay nagbal-baláki tu isar-sáraw da, ta akkan magpapáda tu uray da. Tu kaaduwan kaggída, ay akkan da am-ammu nu taanna, tura da nagguurnung kitúni. ³³ Dalínán datu duddúma nu e Alejandro tu gapu natu

mà-màwa kitúni ta aggína tu pinagsikád datu Judyu nga pinagúni kitu àràng datu tolay. Paginggappan na din datu tolay, ta asissungbátan nada. ³⁴ Ngamay kane melásin da nga Judyu, ay ittu win tu naggigindán da ngin na nakas-asaraw ka tagge duwa nga oras, nga nán da, “Madáyaw nge Artemis nga diyos daya iEfeso,” nán da.

³⁵ Ngamay kane mapag- inggap natu bátug meyor kitu íli datu tolay, ay nán na kaggída, “Dakayu wa páda a iEfeso,” nán na, “Íinna kadi kadaya ngámin tolay ya akkan na makammu, nga dátada kampela ngin ya magtagasíngan kiya templo naya nadáyaw wa diyos tada nga Artemis, se oray pe kiya sinan Artemis nga batu nga netánág nga gayát ka lángit kitun. ³⁶ Ay gapu lugud ta áwan makakuna nga busid dayán, ay túya masápul tada lugud ya maginggap pin, se akkan tada pe yin na magbur-buranaw. ³⁷ Dedi nga tolay nga nilbet nu kídi, ay áwan da nga sinákaw kiya templo tada, se akkan da pe pad-padásan ya diyos tada. ³⁸ Ay díkod nu atán pangidarumán de Demetrio se daya maragbattál ka oray iinna kadedi nga tolay, ay idarum dada din nala, ay magsungbát pe tu medarum. Ta atán daya guwes kadaya upisína da, ay se atán pe daya ap-apu kídi probinsiya tada. ³⁹ Ay nu atán da

pikam piyán nu saludsúdan, ay disidiran tada ngala nu itu kurug ga agguurnung tada. ⁴⁰ Ta get nu idarum ditta daya apu tada ka Roma gapu kiya ríri tada kiya daddáni, ay áwan tada ammu pagsungbát kaggída,” ⁴¹ nán natu bátug meyor da kaggída, ay se nada binuwà.

20

Tu nepappan manin ne Pablo ka Macedonia se Grecia

¹ Ay kane makusap pin tu ríri, ay pinalbet ne Pablo win datu mangurug. Ay kane mabalin nada tul-tulduwán, ay nawe ka Macedonia. ² Ay kane mangn-gayán na ngámin datu il-íli kattoni nga magtul-tuldu kadatu mangurug, ay nawe ka Grecia. ³ Nagyán kitúni ka tallu búlán. Ay kane dumúlay kuma nga mawe ka probinsiya nga Siria, ay nammuwán na nga asippatayan datu Judyu. Ay tútu nagulli kammin nga manalen ka Macedonia. ⁴ Ay binulun de Sopatro Pirro nga iBerea, se de Aristarco se de Segundo nga iTesalonica, se de Gayo nga iDerbe, se Timoteo, se de Tikico se Trofimo nga iAsia. ⁵ Naginunna da, ay se dakami inindaggán ka Troas. ⁶ Ngamay dakami, ay nagbapor kami nga gayát ka Filipos, kane mabalin tu piyasta nga angngán da ka sinápáy nga áwan

pamalbád. Ay kane malpás ya limma ngalgaw, ay dinatang mi datu kabbulun mi ka ili Troas. Ay tútu natangaligguwán kami yin kattoni.

Tu nekebinà ne Eutico ka ili Troas

⁷ Ay kane gidám natu Sabado win, ay nagguurnung kami yin se datu mangurug ke Jesus, ta ittu tu angngán mi ka sinápáy, ka panamdammán mi kitu nekatay ne Apu Jesus. Ay nagbàbànan ne Pablo panda kitu túlad gabi, ta mawe yin nu kaláwa. ⁸ Adu datu dílag kitu amingúdu wa kuwartu nga nagguurnungán mi. ⁹ Ay atán pe isa nga bag-bagu kitúni nga nagnágan ka Eutico. Nagtutúgaw wala kitu lalamdáwan. May kane mabayág gala ngin ne Pablo nga makun-oni, ay nagasidàdappán ne Eutico, ay tútu nilà tutu wala ngin. Ay se la nebinà, naggayát kitu mekalu wa sarundù natu balay. Ay nawe da inarikuykuy, ngamay áwan na nga biyág gin. ¹⁰ Ay tútu ummúlug ge Pablo, se na we arikúpan tu natay, se na nán kidi, “Akkan kayu wa malídug, ta sibbiyág kam,” nán na. ¹¹ Ay se la ummunè kammin ne Pablo, se da nawe nangán kitu sinápáy nga panamdammán da kitu nekatay ne Jesus. Ay kane mabalín da mangán, ay

nagbàbànan ne Pablo panda kane lumtá ya mata. Ay se la nga nawe yin. ¹² Ay nippan da pe yin tu bag-bagu kitu balay da. Naganggam da pànanng ta nabiyág kam.

Tu nepappan ne Pablo ka Mileto

¹³ Ay nagtakay kami ka bapor, se kami la dummúlay nga mameyag ka ili Asson. Ngamay e Pablo, ay pasibál ngala kadakami kattoni Asson, ta nagsal-ay yala. ¹⁴ Ay kane mesabat nakami ka Asson, ay tinakay mi se kami nawe ngámin ka ili Mitilene. ¹⁵ Ay kane kaláwa, ay dummúlay kami manin, ay lummiwán kami ka púgu Chio. Kitu láwa na manin, ay nagsibál kami ka púgu Samos. Ay kane kaláwa manin, ay dumatang kami yin ka ili Mileto. ¹⁶ Akkan kami nagsibál ka Efeso, ta senu akkan kami kanu mabayág ka probinsiya Asia, nán ne Pablo ta mabagal kanu, ta piyán na nu atán kanu kuma ngin ka Jerusalem nu algaw naya Pentecostes*.

Tu inagbàbànan ne Pablo kadatu pangmanàman datu mangurug ka Efeso

¹⁷ Ay díkod kattoni Mileto, ay nangibon nala ngin ne Pablo ka mawe ka Efeso nga mangayáb kadatu pangmanàman datu mangurug kattoni Efeso.

* **20:16** 20:16 Ya Pentecostes ay ittu ya Piyasta daya Judyu nu malpás ya mekalimma púlu algaw kalpasán natu Piyasta nga Paskuwa.

18 Ay kane makalbet datu pinaayabán na ngin, ay nán na kaggída: “Dakayu, ay nammuwán nu ngámin datu kinuw-kuwa ku kitu kowad ku kannán giyán nu ka Asia nanggayát kitu nunna nga nelalbet ku. 19 Sippapakumbaba ngà a nagsurbi ke Apu. Pasuráy makasangit tà kitu nagitur-turad ku kadatu kapal-palakkán ku gapu kitu aggutad datu kapádà a Judyu kiyà. 20 Ammu nu nga áwan ku netagàna kadaya makaseng kadakayu, kitu inagbàbànan ku se itu inagtù-tùgud ku kadakayu kadatu inagguurnung tada, ay se oray pe kiya babba-balay nu. 21 Ammu nu nga kinappiya ku pe nga nekagi kadatu kapádà a Judyu, ay se oray pe kadaya Griego, nga masápul la makappoli da kadatu bas-básul da ke Dios, se da la nga mangurug ke Apu Jesu-Cristo.”

22 “Ay kidi yin, ay mameyag gà in ka Jerusalem, ta ittu ya ipàwa naya Ispiritu ne Dios kiyà. Ay akkan ku ammu nu nágan daya mà-màwa kiyà kattoni. 23 Ya ammu ku ngala, ay ya nepakammu naya Ispiritu ne Dios kiyà kadatu ngámin il-íli nga nap-apannán ku win nga mebálud dà se mapal-pallà à. 24 Ngamay akkan ku kengán ya biyág ku, ta áwan na nga surbi nu akkan ku màwa ngámin daya piyán ne Apu Jesus ipàwa kiyà, nga

ittu ya mawe mangappiya mangikagi kiya Napiya nga Dámag mepanggap kiya agkallà ne Dios ki ngámin tolay.”

25 “Ay kidi yin, ay ammu nga áwan makasingan kiyà in kadakayu ngámin nin nga nagdàdàdàan ku wa nangibàbànan kiya angngituráy ne Dios. 26 Ay díkod kagiyán ku kadakayu wa kappiyánan, nga akkan dà a panangiyán nu atán da nga akkan mangurug kadakayu, 27 áta áwan ku netagàna nga di nekagi kadakayu kadatu ngámin piyán ne Dios pepakammu.”

28 “Ay sin-sinnan nu lugud daya baggibaggi nu kampela ngin nin, ay se kappiyánan nu pe tagasinnán ngámin daya tolay nga nepatarakan naya Ispiritu ne Dios kadakayu. Kappiyánan nu pe iapu daya tolay ne Dios, ta bítang ginátang nada kitu dága naya An-anà na. 29 Ta ammu nga atán da nga umbet nga magtù-tùgud ka busid kadakayu kiya likud ku nga mawe. Ummán da kadaya ulolag nga umang mamatay kadaya nepatarakan kadakayu, ta akkan da kengán ya angngurug daya nepatarakan ne Dios kadakayu. 30 Ay ammu nga atán da pe kadakayu mismu wa mangurug, daya manggayát nga mangitùgud ka busid nu isa ngalgaw, ta senu mealílaw da daya mangurug ke Jesus nga

mangurug kadaya itù-tùgud da kampela ngin nin. ³¹ Ay díkod magtaron kayu lugud. Damdamman nu nga kitu tallu dagun ku nga nepagyán kadakayu, ay áwan ku sínang nga nagtù-tùgud kadakayu ngámin ki oray algaw se gabi. Pasuráy sumángit tà gapu kadakayu. ³² Ay kídí yin ay patagasinnán takayu win ke Dios. Lam-lamtan nu daya bàbànan gapu kiya agkallà na, ta aggína ngala ya makabalin na mangpaligda kiya angngurug tada, se makaidde kadakayu kiya bátug ipangáni na kadaya ngámin tolay na kampela ngin.”

³³ “Ay áwan ku inadang nga pirà wànu bádu kadakayu. ³⁴ Ammu nu mà nga iyà kampela ngin tu nanglu para kadatu masápul mi se datu kabbulun ku. ³⁵ Ittu tu nangngipakammù kadakayu nga gapu kiya aggubra tada, ay masengán tada daya makasápul, ta madamdám ku tu kinagi ne Apu Jesus, nga nán na, ‘Ab-abay ya agganggam ta nu dàta ya mangidde may nu dàta ya mangáwat kiya midde,’ nán ne Jesus.”

³⁶ Ay kane mabalin magúni yin, ay nagpalintud da ngámin nin, se da ngala nga nagkarárag. ³⁷ Ay summángit da ngámin. Ginàbal se inumàán da nge Pablo ka amapan da kaggína ngin. ³⁸ Nesangit da pe

tu nán na nga akkan da magsisingan nin. Ay se dala nga nawe netúgut panda kitu bapor.

21

Tu nepappan ne Pablo ka Jerusalem

¹ Kane magtutúway kami yin, ay dummúlay kami yin se de Pablo, ay nangaw-át kami ka Coos. Ay kane kaláwa, ay nawe kami ka Rodas. Ay kane kaláwa manin, ay ka íli Patara. ² May kattoni, ay nakasmà kami ka bapor nga mameyag ka Fenicia. Ay tútu nagtakay kami se kami manin dummúlay.

³ Nasingan mi ngámin tu íli Cipro kitu padne kasígid kadakami lummiwán. Ay nagtul-túluy kami nga nawe ka probinsiya Siria, ay se kami la dummung ka íli Tiro, ta kattoni tu pangilagsiyán da kadatu agtu natu bapor.

⁴ Ay sinapulán mi datu mangurug ke Jesus kattoni. Ay kane masmà mida ay natangaligguwán kami kitúni. Ay nekagi naya Ispiritu ne Dios nga paddiyan datu mangurug nge Pablo nga mawe ka Jerusalem.

⁵ Ay kane matangaligguwán kami yin, ay nawe kami pe yin. Ay netúgut dakami datu ngámin nga mangurug se datu attáwa da se datu annàna da panda kitu lasi natu íli, ay se kami nagpalintud ngámin nga nagkarárag kitu dappit. ⁶ Ay

kane makipalúbus kami kaggída, ay pinapan dakami yin. Ay nagtakay kami kitu bapor rin, ay nawe da pe yin kadatu babalay da.

⁷ Ay kane makadatang kami ka ili Tolemaida, nga gayát ka Tiro, ay ittu tu namandanán mi nga nagbapor. Ay natangagabi kami kitúni, nga naggagáyám kadatu mangurug ke Jesus.

⁸ Ay kane kaláwa ngin, ay nawe kami yin ka ili Cesarea. Nagdagus kami ka balay de Felipe. Aggína ya isa kadatu pittu wa napíli nga kaseng datu apostoles ka Jerusalem kitun. Ay maragbàbànan pe kiya Napiya nga Dámag. ⁹ Ay atán da nga appát ta annána na nga babbalásang, nga agkakagiyán ne Dios.

¹⁰ Ay kane mabayág kami kitu balay da, ay atán inumbet nga pagbàbànanan ne Dios nga gayát ka Judea nga nagnágagan ka Agabo.

¹¹ Inumbet kitu giyán mi, ay se na inalà tu sinturon ne Pablo, se na pingílan datu bingil na se datu íma na kampela ngin, ay se na nán, "Tú idi ya pekagi naya Ispiritu ne Dios, 'Ummán kidi ya pamàyanán daya Judyu ka Jerusalem kiya makin-sinturon kidi. Ay se da iáwat kadaya akkan Judyu,' " nán ne Agabo.

¹² Ay kane magina mi ngámin se datu tolay kitúni yán, ay akkan mi papannan nin ne Pablo ka Jerusalem.

¹³ Ay se la nga nán Pablo nga summungbát, "Nágan naya kuwaan nu, tura dà a sang-sangítán. Pagdakean nu wala ya uray ku. Sissasagána ngà mà a mapíngil, ay oray mán pe nu patayan dà ka Jerusalem gapu kiya angngurug ku ke Apu Jesus," nán ne Pablo kadakami. ¹⁴ Ay gapu ta akkan mi nga megawídán, ay akkan kami nagun-úni yin. Nán mi yala nga, "Ya piyán ne Apu ngala din ya màwa," nán mi.

¹⁵ Ay tútu akkan nabayág ay nagalikagtu kami, se kami mawe yin ka Jerusalem.

¹⁶ Nawe dakami netulud datu duddúma nga mangurug ka Cesarea. Ay nippan dakami ka balay de Nason nga iCipro. Nabayág pe yin nga mangurug ke Jesus. Ay kitúni tu nagdagusán mi yin.

Tu nepàwa de Santiago ke Pablo

¹⁷ Ay kane dummatang kami ka Jerusalem, ay inanggam dakami pà nang datu wawwági ki angngurug. ¹⁸ Ay kitu láwa na ngin, ay kummíwid pe ye Pablo kadakami nga mawe maggagáyám kade Santiago se ngámin datu pangmanàman da ka Jerusalem. ¹⁹ Ay kane mabalin na magpakammu kaggída, ay nebàbànan na pe yin datu ngámingámin nga nepà-pàwa ne Dios kaggína kitu nepappan na nga nagbàbànan kadatu akkan Judyu. ²⁰ Ay kane

magina da, ay dinay-dáyaw da nge Dios.

Ay nán da kaggína, “Ammum, wagi,” nán da kaggína, “nga riniburibu win datu Judyu nga mangurug pe yin ke Jesus, se ngámin dayanin, ay kurugan da pánang ya lintag tada nga Judyu. ²¹ May nagina da nga nadakè kanu ya itù-tùgud mu kadaya kapáda tada nga Judyu nga magyán kadaya íli daya akkan Judyu, ta akkan mu kanu ipàwa kaggída datu lintag tu Moses, ta akkan ka kanu magpakúgit kadaya annánà da, se akkan mu kanu pe pakurug daya gangay tada nga Judyu. ²² Ay nágan na lugud ya kuwaan tada ngin? Magina da mà ala nga magina nga inumbet ka ngin kanedi. ²³ Ay díkod kuwaan mu ngala ya ipàwa mi kikaw. Atán appát ta lalláki, nga ya kari da ke Dios, ay tagay pumanda ngin. ²⁴ Mebulun ka kaggída nga mawe ka templo nga mangwa kiya mepanggap ki panagdalus. Ay ikaw wala pe ya magbáyad kiya ammúkis naya pádi kaggída. Ay díkod ittu win ya pakammuwán daya tolay nga kurugan mu mà pe daya lintag.”

²⁵ “Ngamay daya akkan Judyu nga mangurug pe yin ke Jesus, ay tittu wala datu nesúrat tada nga nebílin kaggída ya ipàwa tada kaggída, nga akkan da mangán kadatu netúgan

kadatu diy-diyos, se akkan da pe mangán ka dága, ay se oray pe daya karni nga akkan pinadága. Se akkan da mangwa kadaya nadakè a mepanggap kadaya lalláki se babbay,” nán na.

²⁶ Ay tútu kane kaláwa, ay binulun ne Pablo win datu appát ta lalláki nga nawe kitu Templo. Ay kinuwa da ngin tu gagángay nga mepanggap ki panagdalus. Ay aggína tu nangipakammu kada tolay nga pittu walgaw pikam ya pamandanán natu kari datu appát, nga ittu ya agbasu da se iya akipúkis da ngin.

Tu nekatiliw ne Pablo

²⁷ May kane tagay tu panda natu pittu walgaw win, ay nasingan datu Judyu nga iAsia nge Pablo kitu unag natu Templo. Díkod nekagi da kadatu adu wa tolay, ta senu mepangalúsaw da pe ke Pablo. Ay tútu dinugkam datu iAsia ngin, ²⁸ nga nán da nga nesáraw kadatu páda da nga iIsrael, “Ara nu, kabbulun. Sengán dakami, ta tú ide nga tolay tu nadakè ya itù-tùgud na ki ngámin tolay ka panggap kadátada nga páda na nga Judyu, se kiya lintag tu Moses, se kídi Templo tada. Ay kídi manin, ay rinagragitán na ya Templo ne Dios ta nangilnà kadaya Griego,” nán da. ²⁹ Ata nunna tu inakasingan da kade Pablo se Trofimo nga iEfeso nga nagbul-bulun kitu íli, ay

túya dalínán da nu nilná ne Pablo we Trofimo kitu Templo.

³⁰ Ay kane magina datu tolay kitu íli tu kagiyan da, ay nalúsaw da ngámin nin. Nagtatagtág da nga nawe kitu Templo, se da dugkaman ne Pablo, se da rinù-rùrut nga nelawán, ay se da ginipán tu Templo. ³¹ Ay patayan da kuma tutu wala ngin, may nagina natu apu datu suldádu nga naburbur ngámin datu tolay kitu íli. ³² Ay tútu nagayáb kadatu kapitán se datu suldádu da, se da nagtatagtág nga nawe nanatang kadatu tolay. Ay kane masingan datu tolay datu suldádu se itu apu da, ay nakusap da nga nagbáut ke Pablo.

³³ Ay tútu tiniliw natu apu da nge Pablo, se na pinapíngil ka duwa nga káwar, se na pamutuán datu tolay nu nágan naya ngágan na, se nágan tu kinuwa na. ³⁴ May nagsab-sabáli tu isáraw da nga summungbát. Ay díkod akkan maawátan tu apu datu suldádu tu kagiyan da, ta napágat da. Tútu pinálà na nge Pablo kitu kampu da. ³⁵ Kane dumatang da kitu agdán, ay netatáyag da nga binulígan datu suldádu nge Pablo, ta napalotán tu rungat datu tolay. ³⁶ Ummunud da nga nakasárasáraw, nga nán da nga, "Patayan nu," nán da.

³⁷ Ay kitu tagay yala nga milná e Pablo win kitu kampu, ay nán ne Pablo kitu

apu datu suldádu, "Atán mán kagiyan ku kikaw," nán na. Ay natu apu nga summungbát, "Ammum ya aggúni daya Griego?" ³⁸ Padálin ku nu ikaw tu iEgipto nga nakiríri kitun, nga nangiapu ka appát ríbu nga narungat ta tolay kitu ir-ir-er," nán natu apu ke Pablo. ³⁹ Ay summungbát te Pablo nga nán na, "Akkan, ta Judyu wà, nga iTarso nga isa nga abay ya íli ka probinsiya Cilicia. Ay palubúsán nà mán na mangamomán kadaya tolay yi," nán ne Pablo kitu apu datu suldádu.

Tu sungbát ne Pablo kadatu Judyu

⁴⁰ Ay tútu pinalubúsán natu apu nge Pablo. Ay tútu nagsikád de Pablo kitu agdán, se na paginggappan datu tolay. Ay díkod naginggap da.

Ay nagúni ye Pablo ka Hebreo nga aggúni kampela ngin nin daya Judyu, nga nán na:

22

¹ "Mannákam se kabbulun," nán na, "ginán nu din ya sungbát ku kadakayu," nán na. ² Ay kane magina da nga Hebreo tu aggúni na, ay naging-inggap da pánang ngin.

Ay se na la nán, ³ "Iyà, ay Judyu wà a neanà ka Tarso ka probinsiya Cilicia. Ngamay ummabay yà kiddi Jerusalem," nán na. "Ay e Gamaliel tu misturù kadatu ngámin na

lin-lintag datu apuapu tada nga Judyu. Ay napikkilán nà pe nga mangurug ke Dios, nga ummán pe kadakayu ngámin kídi yin. ⁴ Díkod ittu tu gapu na nga pinalpallà ku se pinatayán ku datu mangurug ke Jesus. Ay tiliwan kuda se kuda ibálud ngámin, lalláki se babbay.

⁵ Ammu naya nangátu wa pádi se ngámin daya ap-apu tada datu kinuw-kuwa ku, ta aggída tu nangalakkán ku kadatu sur-súrát kadatu kapáda tada nga Judyu ka Damasco, ta senu mabalin ku ya mawe magtiliw kadaya pasúrut ne Jesus kattoni, ta piyán kuda ilbet kammin kídi Jerusalem, ta ittu ya pamasilgán ku kaggída,” nán na.

⁶ “May kitu agpapásu nga kowad ku kitu dálen na adanni yin ka Damasco, ay pinagkilát ku wala nga nadi-langán tutu wala tu giyán ku kitu diláng nga gayát ka lángit. ⁷ Ay tútu nekálin nà. Ay se yala uwad úni nga nagina ku, nga nán na kiyà, ‘Saulo, Saulo, tura nà a pal-palakkan!’ nán na. ⁸ Ay tútu sinungbátan ku. ‘Iin ka, Apu,’ nán ku. Ay se na nán kiyà, ‘Iyà nge Jesus nga iNazaret, nga pal-palakkan mu,’ nán na.

⁹ Ay datu kabbulun ku, ay nasingan da tu dummiláng, ngamay akkan da nagina tu úni natu nangamómán kiyà. ¹⁰ Ay tútu nán ku, ‘Nágan naya kuwaan ku, Apu,’ nán ku. Ay nán ne Apu kiyà,

‘Gumnikát ka, ta mawe ka ngin ka Damasco. Mammuwám kannán nu nágan ngámin daya ipàwà kikaw,’ nán na kiyà. ¹¹ Ay gapu ta akkan nà makasingan, ta nakúláp pà kitu dummiláng, ay binaybay dà ala datu kabbulun ku, panda ka Damasco.”

¹² “Ay ka Damasco, ay atán tolay kitúni nga nagnágan ka Ananias. Ay sur-surútan na tutu wala daya lin-lintag tu Moses, ay se managday-dáyaw pe ke Dios. Ay pàgan pe datu kapáda tada nga Judyu ka Damasco. ¹³ Ay inumbet kitu giyán ku, ay nán na kiyà, ‘Wagi Saulo, makasingan ka ngin,’ nán na. Ay tútu nakasingan nà kurug gin, ay masingan ku win ne Ananias.”

¹⁴ “Ay se na nán kiyà, ‘Ya Dios datu apuapu tada, ay piníli naka ka pangipakammuwán na kadaya piyán na nga ipakammu, se ikaw pe ya isa nga piníli na nga makasingan kiya namáru wa Nebon na, se makagina kiya úni na, ¹⁵ ta ikaw ya mangipakammu kadaya ngámin tolay kadaya nasasingan mu se nag-agina mu. ¹⁶ Ara lugud din. Gumnikát ka ngin, se ka mak-ibawtisár. Padalusám daya bas-básul mu ke Dios, ki aki-apu mu ke Jesus,’ nán ne Ananias kiyà.”

¹⁷ “Ay kane magulli yà kammin kídi Jerusalem, kitu atán nà a magkar-kararag kiya Templo, ay

uwad ummán ka tagenap ku nga nepasingan ne Dios kiyà. ¹⁸ Ay nasingan ku we Jesus, nga nán na kiyà, 'Magkaru ka nga magtálaw kídì Jerusalem, ta daya Judyu kanedi, ay akkan da kur-kurugan daya kagiyam panggap kiyà,' nán na. ¹⁹ May nán ku kaggína, 'Ammu da mà, Apu, nga iyà tu nagbáut se nagibálud kitun kadatu mangurug kikaw kadatu ngámin sinagoga mi. ²⁰ Ay ammu da pe nga naganggam mà nga nagsisingan kitu inammatay da kitu Esteban, nga nangibàbànan pe mepanggap kikaw kitun, ta iyà tu nagikikkam kadatu bádu datu namatay kaggína,' nán ku. ²¹ Ay tútu nán na kiyà, 'Mawe ka, ta papannan taka nga magbàbànan kadaya akkan Judyu nga atán ka adayyu,' nán na kiyà," nán ne Pablo kadatu tolay.

Tu nangngipakammu ne Pablo kitu kinaiRoma na

²² Ay ginina datu tolay datu kag-kagiyan ne Pablo kaggída. May kane makagi na tu nán na nga mawe kadatu akkan Judyu, ay nán na da ngin na nesáraw, "Patayan tada lugud dala ngin, ta akkan mabalin na mabiyág yanin na tolay," nán na. ²³ Newi-wiwes da datu bádu da nga nakas-asáraw, se pinagtáputápur da pe tu tápu.

²⁴ Ay tútu pinálà natu apu datu suldádu nge Pablo

kitu kampu da, se na nga pasaplit kuma, ta senu ipudnu na nu nágan natu pangalúsawán datu tolay kaggína. ²⁵ Ngamay kane pingílan da, ta saplitan da kuma ngin, ay inamomanán na tu kapitán nga mag-sisikád kitu giyán na nga nán na, "Akkan mà nalintag ya manaplit kiya tolay nga iRoma, nu akkan pikam ma nedarum," nán na kitu kapitán.

²⁶ Ay kane magina natu kapitán tu kinagi na, ay nawe na kinagi kitu apu datu suldádu nga nán na, "Nágan naya talikuwaan nu? Ay iRoma mà yán na tolay!" nán na. ²⁷ Ay tútu nawe tu apu datu suldádu nga pinamutuán ne Pablo, nga nán na, "Kagiyan mu mán, nu kurug nga iRoma ka," nán na. Ay, "Ò" nán ne Pablo. ²⁸ Ay nán natu apu datu suldádu nga, "Nagbalin nà ka iRoma kane magbáyad dà ka adu wa pirà," nán na ke Pablo. "May iyà ay neanà à a iRoma kampela ngin nin," nán na.

²⁹ Ay tútu datu manaplit kuma kaggína, ay nagtálaw da ngin. Ay oray pe tu apu datu suldádu, ay nagsansing pe, ta nammuwán na nga iRoma nge Pablo nga pinapíngil na.

Tu nampò da ke Pablo

³⁰ Ay kane kaláwa ngin, ay nippà natu apu datu suldádu datu píngil ne Pablo, ngamay piyán na

kammala ammuwan nu nagan tu ipabásul datu Judyu kaggína. Ay tútu pinagmítang na datu ap-apu datu pappádi, se ngámin datu ap-apu datu Judyu, ay se na nippan pe ye Pablo nga pinagúni kitu àràng da.

23

¹ Ay binubutgán ne Pablo datu ap-apu, ay se na nán kaggída, “Kabbulun nga ap-apu,” nán na, “ammu ne Dios nga napiya peyang ya ur-uray ku ka panda kadedi.” ² May e Ananias nga ittu tu nangátu wa pádi, ay pinàpò na nge Pablo kadatu magsisikád nga adanni kaggína. ³ May nán ne Pablo kaggína, “Tappoan naka pe ye Dios, ta magpipimáru ka kammala ngin nin, ta tura mu nán nga nagbásul là kiya lintag tada, ay ikaw ya nagbásul kane papò nà,” nán ne Pablo. ⁴ Ay díkod datu adanni ke Pablo, ay nán da kaggína, “Tura mu pe insultuwan ya nangátu wa pádi ne Dios!” nán da. ⁵ “Ay, nu ammù kuma ngala nga aggína ya nangátu wa pádi, kabbulun, ay akkan ku kuma kinagi yán, áta nán na kiya bàbànan ne Dios nga akkan ta pad-padásán daya ap-apu ta,” nán ne Pablo.

⁶ Ay kane masingan ne Pablo nga Saduceo datu duddúma kadatu ap-apu, se Pariseo datu duddúma, ay nán na nga kinggat, “Kabbulun nga ap-apu, iyà ay Pariseo wà pe, ta neanà

à a Pariseo,” nán na. “Ay túya innanamán ku ya ilaltu kammin daya natay. Ay ittu win lugud pe ya pangalùsawán nu kiyà,” nán na. ⁷ Ay kane makagi na datun, ay ittu win tu inagsasáwad datu Pariseo se datu Saduceo. Ay díkod, nauwár da áta akkan da nagpapáda ka uray yin. ⁸ Datu Saduceo, ay nán da nga áwan ilaltu daya natay, se áwan pe anghel, se áwan pe daya kaduduwa. May datu Pariseo, ay kurugan da nga atán ngámin dayán. ⁹ Ay tútu nagariguddò da ngin nga nakas-asáraw. Ay díkod datu duddúma nga Pariseo nga magtùgud ki lintag, ay nagsikád da nga nakisuwawáy, nga nán da, “Awan mi ammu nga básul nedi ya tolay. Get kurug nga uwad nakiamomán na anghel onu kaduduwa kaggína,” nán da.

¹⁰ Ay kane dumgat tala nga dumgat tu agsinnáraw da, ay nalídug tu apu datu suldádu, ta get nu malápilápi ye Pablo, nu pagpul-pultán da. Ay díkod namon kadatu suldádu ka nawe mangalà ke Pablo kaggída, se da ippan kitu kampu da.

¹¹ Ay kitu gabi, ay nagpassingan ne Apu Jesus ke Pablo, se na nán kaggína, “Akkan ka masing, ta mawe nà pe yin nga kappiyánan na ipakammu ka ili Roma, nga ummán

kiya kinuwa mu win kidi Jerusalem," nán na.

Tu inaggutad datu appát púlu wa tolay ke Pablo

¹²⁻¹³ Ay kane kaláwa, ay nasurù appát púlu nga Judyu datu nagguumomán nu paannán da tu mamatay ke Pablo. Nangwa da ka nagkakariyán da, nga di da mangán se uminum panda ki akapatay da ke Pablo.

¹⁴ Ay se da nawe kadatu ap-apu datu pappádi se datu pangmanàman datu Judyu nga nán da, "Atán nagkakariyán mi, nga akkan kami tutu wala nga mangán panda kiya akapatay mi ke Pablo. ¹⁵ Dakayu lugud, se ngámin kayu wa ap-apu mi, ay ibílin nu kiya apu daya suldádu, nga ilbet na nge Pablo kammin kidi agmimitíngán nu, ta pamutuán nu kanu mà a kappiyánan. Ay se mi la itanab nga patayan ki ammeyag na kidi," nán da.

¹⁶ May itu amanakan ne Pablo kitu wagi na nga babay, ay nagina na tu utad datu tolay. Ay díkod linumnà kitu kampu se na kinagi ke Pablo. ¹⁷ Ay tútu kirrawán ne Pablo tu isa nga kapitán, ay nán na kaggína, "Ippam mán ya bag-bagu wi ki giyán na apu daya suldádu ta atán kagiyan na kaggína," nán ne Pablo. ¹⁸ Ay tútu nippan natu kapitán kitu apu da. Ay nán na nga, "Nge Pablo nga bálud, ay kirrawán nà,

ta pabulun na idi ya bag-bagu, ta atán kanu ikagi na kikaw," nán na.

¹⁹ Ay tútu binaybay natu apu datu suldádu tu bag-bagu nga nippan kitu adadayyu kadatu duddúma, se na saludsúdan nu nágan natu kagiyan na kaggína.

²⁰ Ay tútu nán natu bag-bagu, "Datu Judyu, ay naggaamomanán da nga pilbet nge Pablo kikaw nu kaláwa kiya agmimitíngán da, ta senu kappiyánan da kanu mà pamutuán. ²¹ May akkan muda pà-pàgan, ta atán da nga nasurù appát púlu nga tolay nga magutad nga mangitanab kaggína. Nangwa da ka nagkakariyán da, nga di da mangán se uminum panda kiya akapatay da kaggína. Napadapadán da ngin, ay yán nala kagiyan mu ya idaggán da," nán na. ²² Ay tútu nán natu apu datu suldádu kaggína, "Akkan mu ikag-kagi ki oray iinna, nga nekagim dayán kiyà in," nán na, se na pinapan nin.

Tu nangngitulud da ke Pablo ka Cesarea

²³ Ay tútu pinalbet tu apu datu suldádu datu duwa nga kapitán, se na nán kaggída, "Mangisagána kayu ka duwa gatut ta suldádu, se duwa gatut ta magtagipika, se pittu púlu wa magkabalyu. Ay magrabbuwát kayu nu alas nuwebe ki gabi yi. ²⁴ Mangalà kayu pe ka kabalyu nga pagtáyán ne Pablo.

Ay se nu mawe ippan ka giyán ne Gubernador Felix. Tagasinnán nu ta senu áwan na nga kaan-anuwán,” nán na.

²⁵ May nagsúrát pe ka panggap kídi. Ay nán na kitu súrát na:

²⁶ “Iyà nge Claudio Lisias. Súrát ku idi kikaw Apu Gubernador Felix. Kumusta ka. ²⁷ Ya tolay nga nilbet daya suldádu ku wi, ay dinugkam datu Judyu, ta patayan da kuma. Ngamay kane mammuwán ku nga iRoma, ay nawe mi dinatang se datu suldádu ku. Ay se mi nga inalà. ²⁸ Ay gapu ta piyán ku ammuwan nu nágan naya ipabásul daya Judyu kaggína, ay tútu nippan ku kitu giyán datu ap-apu da. ²⁹ Ay tútu nammuwán ku nga áwan na nga básul nga annung na nga katayán wànu kabalúdán, áta panggap pala kadatu lintag da kampela ngin nin nga Judyu tu ipabásul da kaggína. ³⁰ Ay kane uwad nangipakammu kiyà nga asippatayan da, ay túya kinaru ku nga nepetulud kikaw. Ay nebílin ku pe kadatu magpabásul kaggína, nga mawe da pe ikagi kikaw nu nágan naya ipabásul

da kaggína.”

³¹ Ay tútu inalà datu suldádu we Pablo se da nga ippan ka íli Antipatris kitu gabi, ta ittu tu bílin kaggída.

³² Ay nagulli kammin datu suldádu kane kaláwa kitu kampu da ka Jerusalem. Datu nagkabalyu datu mawe mangitulud ke Pablo win.

³³ Ay kane makadatang da ngin ka Cesarea se de Pablo, ay nidde da tu súrát kitu gubernador, se da pe neáwat nge Pablo kaggína.

³⁴ Ay kane mabása natu gubernador tu súrát, ay sinaludsud na ke Pablo, nu wà na nga probinsiya ya babalay na. Ay kane mammuwán na nga iCilicia, ³⁵ ay nán na, “Bustigaran takayu nu umbet daya mamabásul kikaw,” nán na kaggína, se na pinaguwardiyaán kitu balay natu Ari Herodes.

24

Tu kowad ne Pablo kitu aráng ne Gubernador Felix

¹ Ay kane panda limma ngalgaw win, ay nawe ye Ananias nga nangátu wa pádi ka Cesarea, se datu duddúma nga ap-apu wa pangmanàman datu Judyu, se isa nga abugádu nga nagngágan ka Tertulo. Nekagi da kitu gubernador tu ipabásul da ke Pablo.

² Ay kane ayabán da nge Pablo, ay kinagi ne Tertulo win tu ipabásul da kaggína, nga nán na: “Nadáyaw wa Gubernador. Gapu kiya

kinapiya naya panangiapu mu kadakami, ay nabayág nga áwan mi yin na riribù se napiya pà nang daya biy-biyág mi, ta adu daya naussi nga pagpiyaán nga nàwa kídi ya probinsiya tada.

³ Ay magiyáman kami kurug kikaw se maganggam kami pà nang pe. Ay akkan nala ki àràng mu ya anngagi mi kídi nu di oray kawà na nga giyán. ⁴ May gapu ta akkan ku piyán na matàtaka, ay anúsán mu wala nga makaru ya manggina kiya bittì a mekagi.

⁵ Ata nammuwán mi nga nadakè idi ya tolay, ta riribuan na daya ngámin na kapáda mi nga Judyu kiya ngámin na kalawagán. Aggina pe ya mangiapu kiya bungguy natu iNazaret. ⁶ Rag-ragitán na kuma pe ya templo mi, ay tútu tiniliw mi. ⁷ Ngamay inumbet nge Kumander Lisias se na nga pinúlat kadakami, ⁸ se nakami pinapan kikaw, ta pekagi na tu básul nedi ya tolay. Ay ittu ya kaatán mi kídi. Ngamay nu mapamutuán mu we Kumander Lisias kampela ngin, ay mammuwán mu win nga kurug ngámin dedi nga kagiyan mi kídi." Ittu yán tu kinagi ne Tertulo ke Gobernador Felix.

⁹ Ay datu kabbulun ne Tertulo nga Judyu, ay nán da pe nga kurug tu kagiyan ne Tertulo.

Tu sungbát ne Pablo kadatu ipabásul da kaggina

¹⁰ Ay kane paguniyan ne Gobernador Felix nge Pablo win, ay nán na nga sum-mungbát:

"Maganggam mà nga mag-sungbát kadaya ipabásul da kiyà, ta ammu nga nabayág ka ngin nga naggub-gubernur kídi ya probinsiya. ¹¹ Mammuwán mu nga sang-sangapúlu se duwa ngalgaw wala nanggayát kitu nepappan ku nga nagdáyaw ke Dios ka Jerusalem. ¹² Mammuwán mu pe, nga akkan nà mà nga nakisuw-suwáy se nagkíbur kadatu tolay kitu Templo mi, se oray pe kadatu sinagoga mi, se oray kawà na nga giyán kitu íli. ¹³ Awan da pe mekagi kikaw nga pakammuwán nga kurug daya ipabásul da kiyà.

¹⁴ May kurug tu nán da nga sumúrut tà kadaya manggurug ke Jesus, nga nán da nga bungguy yala, ta ya agdáyaw ku ke Dios nga Dios pe datu inagkona mi, ay ittu ya netùgud ne Jesus nga panagday-dáyaw. May mangurug gà pe kadaya ngámin na lintag mi, se kadaya ngámin na nesúrat datu pagbàbànanan ne Dios kitun. ¹⁵ Maginnanáma ngà pe kiya ammaltu ne Dios kadaya ngámin tolay nga nadakè se kadaya namáru, nga ittu pe ya namnamáan da. ¹⁶ Ay túya kuwaan ku

ya kabailán ku nga magmar-máru peyang, ta piyán ku nu napiya peyang ya ur-uray ku, nga áwan ku básul ke Dios se kadaya tul-tolay.

17 Ay nabayág gà a áwaáwan ka Jerusalem min. Ay inumbet tà a nangitulud ka pirà kadatu keliyán ku wa makasápul, se nawe yà pe nga nagbasu kitu Templo.

18 Ay ittu tu nakasinnán da kiyà. Atán nà kitu Templo nga mangwa kitu nán tu lintag mi panggap ki panagdalus, ay áwan pe wayya nga magkakabúkán se áwan pà nang pe tolai. 19 Uwad da nga iAsia nga Judyu kitúni. Aggída kuma ya inumbet kídì nga mangidarum kiyà, nu atán mekagi da kikaw nga ipabásul da kiyà. 20 May áwan da mà, ay díkod dedi kuma ngala nga ap-apu mi ya mangagi nu atán mepabásul da kiyà nga nagina da, kiyà nga nagsíkád kitu àráng da ka Jerusalem. 21 May ya ammù ala nga mabalin da nga ipabásul kiyà, ay tu inagkunà ala ka naggat, nga tura dà a kaguráan nin gapu ta kurugan ku nga lumtu kammin daya natay." Túyán tu panda natu kinagi ne Pablo kitu gobernador.

Tu nekabálud ne Pablo kitu naggubernador ne Felix

22 Ngamay e Gobernador Felix, nga adu ya ammu na panggap kadatu netù-tùgud ne Jesus, ay binuwà na datu

tolay yin, ta disidiran nada kanu nu umbet te Kumander Lisias. 23 Ay se na binílin tu kapitán nga guwardiyaán da nge Pablo, may iddán da ka waya na, ay se akkan pe meallang kadaya opun na ya mangilbet kadatu masápul na.

24 Ay kane malpás ya piga ngala nga algaw, ay inumbet de Gobernador Felix se Drusila nga atáwa na nga Judyu. Ay pinálà na nge Pablo, ta ginaan na ya kagiyan na panggap kiya panangngurug ke Jesu-Cristo. 25 Ay kane ibàbànan ne Pablo ya mepanggap kiya panagmar-máru se iya akkan ta angwa ka nadakè, se iya anngukum pe ne Dios kadaya tolai kídì kalawagán, ay nalídug ge Gobernador Felix. Ay tútu pinapan na pikam, ta ayabán na kanu manin nu atán akatagammu na. 26 May piyán na kuma pe nu pasúsúan ne Pablo. Ittu tu gapu na nasansán na paayabán nga makiamomán kaggína.

27 Ay kane din malpás ya duwa dagun nin, ay pumatáli ye Porcio Festo ke Felix nga gobernador. May nepebálud dala ne Gobernador Felix nge Pablo, ta senu pàgan daya Judyu.

25

Tu inagsungbát ne Pablo kitu àráng ne Gobernador Festo

1 Ay tallu walgaw nang-gayát kitu nedaddatang ne Gubernador Festo ka Cesarea, ay nawe ka Jerusalem. 2 Ay datu ap-apu datu pappádi se datu ap-apu datu Judyu, ay nepipílit da nge Pablo ke Gubernador Festo, ay se da makim-imallà kaggína, 3 ta papannan na kuma nge Pablo ka Jerusalem. Nán da tun, ta tali itanab da kitu dálen, ta patayan da. 4 Ay summungbát te Gubernador Festo nga guw-guwardiyaán da kanu wala ka Cesarea, ay tagay pe yin ya ipappan na mismu kattoni. 5 Ay tútu nán na, “Díkod nu atán mayát nga kumíwid kiyà kadakayu wa ap-apu, ay napiya pe, ta senu kattoni yala ya pangagiyán nu, nu atán ipabásul nu kaggína,” nán ne Gubernador Festo kadatu Judyu.

6 Ay díkod moli walu walgaw onu sangapúlu walgaw pikam nga nagyán ne Gubernador Festo ka Jerusalem, se la nawe ka Cesarea. Ay kitu láwa na ngin, ay pinaayabán na nge Pablo, ta disidiran na tu kásu na ngin. 7 Ay kane umbet te Pablo win, ay linìmut datu Judyu nga gayát ka Jerusalem. Ay adu datu nadammat nga ipabásul da kaggína, may áwan da nga mekagi ka pamasnakkán da kadatu ipabásul da kaggína.

8 Ay nán ne Pablo nga nagsungbát kaggída, “Awan

ku tutu wala kinuwa nga pakabasúlán ku kiya lintag mi nga Judyu, onu kitu Templo mi, onu ke Ari Cesar,” nán na. 9 Ngamay gapu ta piyán ne Gubernador Festo nga pàgan datu Judyu, ay tútu nán na nga nagsalud-sud ke Pablo, “Piyán mu ya mawe ka Jerusalem?” nán na. “Ta ittu wala ngin ya pangdisidirán ku kadaya ipabásul da kikaw,” nán na. 10 Ay tútu nán ne Pablo, “Atán nà mà a mag-sisikád din kiya àràng mu, nga guwes nga iRoma nga makin-rabbang nga magdisidir kiya kásu. Ammum mà nga áwan ku wa básul kadaya pàdà a Judyu. 11 Ata nu nagbásul là kiya lintag nu ka annung nu nga pamatayán kiyà, ay akkan nà a maglánid nga matay. May gapu ta áwan kurug kadaya ipabásul daya Judyu kiyà, ay akkan mabalín ipadisidir ya kásu kaggída. Ay díkod, piyán ku nu e Ari Cesar rin ya mangdisidir kampela ngin nin,” nán ne Pablo.

12 Ay kane maamomanán ne Gubernador Festo datu kunsigál na, ay nán na ke Pablo, “Gapu ta ya Ari Cesar ya piyám nga mangdisidir kiya kásu, ay túya mawe ka lugud kaggína,” nán ne Gubernador Festo.

Tu nangngikagi ne Gubernador Festo kitu kásu ne Pablo ke Ari Agripa

13 Ay kane malpás ya adu wa al-algaw, ay inumbet nge

Ari Agripa se Bernice ka Cesarea, nga maggagáyám ke Festo. ¹⁴ Ay gapu ta mabà-bayág da ka Cesarea, ay tútu nekagi ne Gubernador Festo ke Ari Agripa tu kásu ne Pablo, nga nán na, “Atán kídi ya isa nga bálud ne Gubernador Felix nga nebansi na,” nán na. ¹⁵ “Ay kitu kowad ku ka Jerusalem, ay datu ap-apu datu pappádi, se datu ap-apu wa pangmanàman datu Judyu, ay nekagiyán da kiyà datu ipabásul da kaggína, ta piyán da nu pabasúlan ku.

¹⁶ Ngamay nán ku kaggída nga akkan mi gangay nga iRoma ya mamabásul nu áwan tu tolay ya nedarum da, áta akkan na masungbátan datu ipabásul da kaggína. ¹⁷ Díkod kane umbet da pe kídi Cesarea ngi, ay nabag-bagal là ala nga nagpaayáb kitu tolay kitu láwa natu nelalbet mi, ta disidiran kuda ngin. ¹⁸ May kane magúni da, ay dalínán ku nu uwad nga nadakè a ipabásul da kaggína, may áwan mà. ¹⁹ May uwad dala nga pangririyán da kaggína nga mepanggap pala kadatu angngurug da kampela ngin nin nga Judyu, se panggap pe kitu tolay nga nagngágan ka Jesus, nga natay yin ngamay linumtu win nga nán ne Pablo. ²⁰ Ay gapu ta akkan ku lugud ammu ya pamàyanán ku nga mangdisidir kadayán na pangririyán da, ay nepamutù

ku ke Pablo nu Jerusalem ya piyán na nga pangdisidirán ku kiya kásu na. ²¹ Ngamay maddi, ta piyán na idaggán ya kagiyán ne Ari Cesar kitu kásu na. Díkod túya pinaguwardiyaán ku pikam, panda kiya agpapan ku kaggína ka giyán naya Ari,” nán ne Gubernador Festo ke Ari Agripa.

²² Ay tútu nán ne Ari Agripa ke Gubernador Festo, “Piyán ku ginán kampela ngin nin ya tolay,” nán na. “Ginán mu lugud nu kaláwa ngala ngin,” nán na ke Ari Agripa.

²³ Ay kitu láwa na, ay inumbet de Ari Agripa se Bernice. Ay nepassingan pe datu tolay tu ammatag da kaggída kane lumná da kitu agbubustigarán. Nebulun pe datu kumander se datu ap-apu kitu íli. Ay nilná da nge Pablo, kane paayabán ne Gubernador Festo. ²⁴ Ay nán ne Gubernador Festo, “Ari Agripa se dakayu ngámin nga atán kídi. Atán kídi àráng nu ya laláki nga piyán daya Judyu nga papatay kiyà, nga ittu tu nesar-sáraw da ka Jerusalem, se kídi pe íli Cesarea. ²⁵ Ngamay áwan ku masmà a básul na nga annung na nga pamatayán ku kaggína. Ay díkod papannan ku win ka giyán ne Ari Cesar, ta aggína ya piyán na nga mangdisidir kiya kásu na. ²⁶ Ngamay áwan ku wa ammu nga

isúrát ke Apu Ari ka Roma ka mepanggap kídì ya tolay. Ay ittu lugud ya nangilbet ku ki àráng nu ngámin, ay tàwán kam pà nang kikaw Ari Agripa, ta senu atán mesúrát ku, nu mabalin tada nga masaludsúdán. ²⁷ Ta naalás kiyà kampela ngin ya magpapan ka isa nga bálud kiya Ari ka Roma, nu áwan ta pe ammu mekagi nga ipabásul ta kaggína,” nán ne Gubernador Festo.

26

Tu inagsungbát ne Pablo kitu àráng ne Ari Agripa

¹ Ay nán ne Ari Agripa ke Pablo, “Annung mu win ya sumungbát kiya ipabásul da kikaw kampela ngin.” Ay tútu pinaginggap ne Pablo datu tolay se yala sumungbát.

² Ay nán na: “Apu Ari Agripa. Ibílang ku wa nagásat tà ki daddáni, ta ikaw ya pangikagiyán ku kiya sungbát ku mepanggap kiya nangidarumán daya pádà nga Judyu kiyà. ³ Ta ikaw, ay kurug ga ammu mu pà nang ngámin daya gagángay tada nga Judyu, se ngámingámin nga pagriririyán tada. Ay díkod túya anúsám kuma ngala ya manggina kadaya kagiyán ku.

⁴ Ammu ngámin daya Judyu nu mapaanna tu panagbiy-biyág ku, oray kitu kabitti ku pikam, áta nanggayát kitun, ay nepagyan

nà peyang kaggída kiya ili ku kampela ngin, se ka Jerusalem. ⁵ Nu piyán da ngala ya mangikagi kiya ammu da mepanggap kiyà, ay nabayág da ngin na ammu nga napikkilán nà a mangurug kadatu ngámin lin-lintag tada nga Judyu, ta iyà, ay Pariseo wà pe. ⁶ Ay kídì ay atán nà nga magsisikád kídì àráng nu, ta nedarum dà, gapu ki agginanama ku kitu kari ne Dios kadatu inagkona tada. ⁷ Ay ittu pe yán na kari tu innanamán datu sangapúlu se duwa nga tangámalan. Ittu tu gapu na nga inalgaw se ginnabi tu agdayaw da ngámin ke Dios. Ay gapu kiyán na agginanama ku Apu Ari ya nangidarumán da kiyà. ⁸ Taanna, tura nu pe akkan màwa nga kurugan nga paltuwan kammin ne Dios daya natay!”

⁹ “Ay oray iyà pe kitun, ay dalínán ku nu masápul la kuwaan ku tu mabaal ku nga mangagúra ke Jesus nga iNazaret. ¹⁰ Ittu yán tu kinuwà ka Jerusalem kitun. Ata kane niddán dà ka turáy ku datu apu datu pappádi, ay adu datu nebálud ku nga tolay ne Dios. Ay nu panakatay tu kapanísán da, ay iyà pe tu isa nga nanagirurut kaggída. ¹¹ Nasansán nà a manglannà a mamasilag kaggída kadatu ngámin sinagoga, se ku pilítan nga pigsán kaggída ngin tu angnagurug da ke Jesus. Ay na-

palotán pànanng pe tu inagrawat ku kaggída, ta ingngay ku pe datu il-íli datu akkan Judyu nga namal-pallà kaggída.

12 Ay ittu pe yán tu igákat ku kuma ka Damasco, ta nangalà à ka pagrab-bangngán ku, se ittu pe tu pàwa datu apu datu pappádi kiyà. 13 Ay kitu mangal-intutúgu, nga kowad ku kitu dad-dalenán, Apu Ari, ay uwad nasingan ku nga dummiláng nga gayát ka lángit. Nadi-diláng may iya mata, ay nadilángán kami ngámin se datu kabbulun ku. 14 Ay kane nekalínán kami ngámin kitu lusà, ay uwad naginà nga úni nga Hebreo, nga nán na kiyà, 'Saulo, Saulo, tura nà a pal-palakkan! Ngamay dig-dígát ka, ta tura ikaw kammin ya matakitán,' nán tu úni.

15 Ay tútu nán ku nga summungbát, 'Iin ka, Apu,' nán ku. May tútu nán ne Apu kiyà, 'E Jesus sà! Iyà ya pal-palakkan mu,' nán na. 16 'Ngamay gumnikát ka, ta ya gákat ku nga nagpassingan kikaw, ay ibon taka nga magsurbi kiyà nga mangipakammu kadaya nasingan mu kiyà kid daddáni, se kadaya ipassingan ku pikam kikaw,' nán na. 17 'Ibon taka nga mawe mangipakammu kiyà kadaya kapádam nga Judyu se kadaya akkan Judyu, ngamay igdù taka kadaya mangalúsaw kikaw. 18 Ta

ibon taka kaggída, ta senu árig malútán daya mata da, ay senu igsán da daya nadakè a kuk-kuwaan da se da mangwa ka napiya se da peturayán ke Dios peyang ngin nga akkan ke Sairu win. Ay díkod mabalin ne Dios pakawanan da ngin kadaya bas-básul da pe. Ay meráman da pe yin kadaya tolay ne Dios nga mangurug kiyà,' nán ne Jesus kiyà."

19 "Díkod, Apu Ari Agripa," nán ne Pablo, "akkan ku lugud nga di kinurug tun na nepakammu kiyà nga gayát ka lángit, 20 ta nekagi kadatu ngámin tolay nga masápul nga makappoli da kadaya bas-básul da, se da nga mangurug ke Dios, se da nga ipassingan ya kurug akappoli da kiyà angwa da kadaya napiya. Nebàbànan ku nga nunna kadatu iDamasco, se yala kadatu iJerusalem, se yala kadatu ngámin il-íli kiddi probinsiya Judea, ay se yala kadatu akkan Judyu pe. 21 Ay díkod gapu kadatu nebàbànan ku, ay dinugkam dà datu kapáda ta nga Judyu kitu Templo, se dà patayan kuma. 22 May e Dios peyang ya sumeng kiyà oray panda kid daddáni. Ay túya atán nà kídi nga nangipakammu kadayan kadakayu ngámin tolay nga nababa se nangátu. Ay tittu datu kinag-kagi tu Moses nga màwa se datu pagbàbànanan ne Dios

kitun daya ipak-pakammù.
²³ Kinagi da nga masápul la matay ya Cristo, se la lumtu kammin. Gapu ta aggína ya nunna nga linumtu, ibàbànan na ya angngalà ne Dios kadàtada, ay se oray pe kadaya akkan Judyu," nán ne Pablo ke Ari Agripa.

Tu kinagi de Gubernador Festo se Ari Agripa

²⁴ May kitu akun-oni pikam ne Pablo nga mag-sungbát, ay sinaráwan ne Gubernador Festo, nga nán na, "Magallut ka mà, Pablo, ta pagallutan naka ya palotán na ádal mu," nán na. ²⁵ Ngamay summungbát te Pablo, nga nán na, "Akkan nà a magallut, Apu Gubernador Festo, may kurug daya kag-kagiyan ku, nga akkan ku wa rabát. ²⁶ Akkan nà min-induwán na mangagi ke Ari Agripa kadayán, ta ammu a ammu na dayanin. Akkan ku kurugan nga atán daya akkan na ammu kadayán, ta akkan nasirù ya nekàwa dayán," nán ne Pablo ke Gubernador Festo.

²⁷ Ay tútu nán na manin ke Ari Agripa, "Apu Ari Agripa, kurugam datu kinag-kagi datu pagbàbànanan ne Dios kitun?" nán na. "Ammù a kurugan mu datun," nán ne Pablo. ²⁸ Ay tútu nán ne Ari Agripa kaggína, "Dalínán mu, gane, nu nalapat tà ala nga ay-ayuyútan nga magbalin ka Cristiano?" nán na. ²⁹ Ay tútu nán ne Pablo,

"Oray nalapat se nasulit ya angngurug nu ngámin se daya maggigina kiyà ki daddáni, ay ikar-karàrag takayu wala ke Dios, nga magbalin kayu ngámin ka ummán kiyà. Ngamay akkan ku wayya nga nán nga mapakuna kayu pe kiyà nga sikkakáwar," nán na.

³⁰ Ay tútu ginumnikát tin tu ári se itu gubernador se Bernice se datu nepagtutúgaw pe kaggída.

³¹ Kaggída nga mawe yin, ay nán da kitu isaisa kaggída, "Awan kinuwa nayán na tolay, ka annung tada nga pamatayán se pangibalúdán kaggína," nán da. ³² Ay nán ne Ari Agripa ke Gubernador Festo, "Mabalin ta kuma nga ipalawán yanin na tolay, nu akkan na nga papadisi-dir ya kásu na ke Ari Cesar," nán na.

27

Tu nagrabuwát de Pablo nga mameyag ka Roma

¹ Ay kane mepakammu nga mawe kurug ge Pablo ka Italia, ay tútu nepata-gasingan da ngin se datu duddúma nga bálud kade Julio, nga isa nga kapitán datu suldádu kitu batalyon ne Ari Cesar. ² Ay díkod nag-takay kami ki isa nga bapor nga gayát ka íli Adramito, ta magrab-rabbuwát tin, nga mameyag kadatu íli ka probinsiya Asia. Kabulun mi ye Aristarco nga iMacedonia, may Tesalonica ya babalay na. ³ Ay kane din

kaláwa ngin, ay dummung kami ka íli Sidon. Namáru nge Kapitán Julio ke Pablo, ay tútu nepalúbus na nge Pablo nga mawe ka babalay datu opun na ka Sidon ta senu middán da kadatu masápul na.

⁴ Ay kane din dummúlay kami manin nga gayát ka Sidon, ay nanalen kami kitu padne kitu paglidungán kiya báli ka Cipro, áta mepasabat kadakami tu báli. ⁵ Ay kane maliwánan mi tu bátug datu probinsiya Cilicia se Pamfilia, ay nakadatang kami ka íli Mira ka probinsiya Licia. ⁶ Ay kattoni tu nakasuwáan natu kapitán ka bapor nga gayát ka íli Alejandria nga mameyag ka Italia, ay díkod ittu win tu nangitáyán na kadakami.

⁷ Nin-innáyad tu inannalen mi ka piga ngalgaw, ay díkod nabayág se kami la nga nakadatang kitu bátug tu íli Nido, ta nasulítán kami, ta mepasabat kadakami tu báli. Nanalen kami ka padne kitu paglidungán ka púgu Creta, nga lumíwán ka kapanágan Salmon. ⁸ Nagdal-dalibdeb kami yala ngin kitu adanni kitu dappit. Nasulítán kami ngamay nakadatang kami kam kitu giyán nga nengágan ka Napiya nga Dudúngán, nga adanni ka íli Lasea.

⁹ May gapu ta nabayág kami yin kitu dálen, ay se nakapap-panansing ngin

tu magbapor, ta magamiyán nin, ay akkan lugud petúluy ne Pablo tu agrabbuwát mi yin nga nán na, ¹⁰ “Kabbulun, nu ipilit tada ngala ya mawe, ay ammu a adu ya madadál kadaya karga tada, ay se oray idi bapor ri, ay se mabalin matay tada pe ngámin nin,” nán na. ¹¹ Ngamay akkan kinur-kurug natu kapitán tu kinagi ne Pablo. Tu kinurug na ay tu kagiyan natu pillútu, se itu makin-kuwa kitu bapor. ¹² Ay ad-adu pe kadakami tu maminya nga magrabbuwát kammin, ta nadakè kanu tu dinung mi nga pagag-agnán nu iya aggamiyán na. Ay get bárang pe nu makadatang kami ka íli Fenix, nga ittu kuma ngin tu pagimangán mi kiya aggamiyán na, ta ittu ya kapiyán nga dudúngán ka púgu Creta, ta akkan nepadne kitu paggayatán naya báli kiya amiyán.

Tu nekabaliyán de Pablo

¹³ Ay kane magpatúlung tu bal-báli yin, ay nagrabbuwát kami yin, ta dalínán da ngin nu makadatang kami yin ka Fenix. Nepad-padalibdeb da kitu adanni ka púgu Creta. ¹⁴ Ngamay tura ngala uwad naggat tutu wala nga báli* nga nagpagayát ka Creta. ¹⁵ Nabaliyán kami, ay díkod nìpur kami yala, ta akkan mi meturung tu bapor.

* 27:14 27:14 Idi nga báli ay magpagayát ka pagtuwayán na lattakán se dáya.

16-17 Ay kane dumatang kami kitu púgu nga nagngágan ka Cauda, ay nalidungán kami ka bitti. Ay tútu netakay mi yin tu bar-barangay nga rù-rùrut natu bapor, ngamay nasulit pe ta magbáli. Ay se da sinib-sibàrodán tu baggi natu bapor ka ammaligda da. Ay malídug da pe, ta get nu medákal tu bapor kitu karagintán ka Sirte. Di da kod linúkut tu abay ya láyag, ta senu mapalpalallán nala tu kipur mi kitu kepeyaggán mi kampela ngin nin.

18 Nepalipalikkig kami se netabutabuntà kami pànanngin, ta naggat pànanngin tu báli. Ay tútu kane kaláwa, ay nepisuán da datu karga natu bapor. 19 Ay kane kaláwa manin, ay nippaán da pe datu duddúma nga aruminta natu bapor nga makkát da kampela ngin nin. 20 Ay kane mabayág pànanngin nga al-algaw nga áwan mi mas-asingan na mata se bittuwan, ay áwan mi tutu wala nga namnáma nga magbiyág kami pakam, ta naggat peyang tu báli.

21 Ay gapu ta nabayág gin nga áwan da nga kininnakinnán, ay tútu nagsíkad de Pablo nga nán na, “Kabbulun, nu kinurug nu kuma tu kagiyan ku kitun, nga akkan tada kuma magrabuwát ka Creta, ay áwan kuma ya nadaál se akkan tada kuma magrig-rigát. 22 Ngamay

kap-kappiyánan nu wala daya ur-uray nu, ta áwan kam matay kadátada, may madadál ya bapor tada ngi. 23 Nán ku kiyán, áta kitu gabi, ay uwad inumbet nga anghel ne Dios. Ittu ya Dios nga day-dayáwan ku, se makin-tolay kiyà. 24 Ay nán natu anghel kiyà, ‘Akkan ka nga mansing, Pablo, ta kasapúlán ya agsíkad mu ki àráng ne Ari Cesar. Ay kuwaan pe ne Dios tu nekarárag mu kaggína, nga áwan kuma ya matay kadaya kabbulun mu kiya bapor,’ nán na. 25 Díkod kappiyánan nu wala ya ur-uray nu, kabbulun, ta kurugan ku nge Dios, nga kurug màwa ngámin datu nekagi na kiyà. 26 Ngamay medákal tada pikam kiya isa nga púgu,” nán ne Pablo kaggída.

27 Ay awiawe yala nga duwa ligguwán kami yin kitu túlad natu bebay ka Adria, nga atán ngámin pameyaggán. Ay kitu túlad natu gabi, ay nán datu bugador rin nga, “Adanni kid din tu dappit,” nán da. 28 Ay tútu ginukud da tu kadallam natu danum, ngamay duwa púlu ngabpa kanu tu kadallam na pikam. Ay kane din ulissan da manin gukudan, kane mekarin kami ka bitti, ay sangapúlu se limma ngabpa ngin tu kadallam na. 29 Ay díkod ittu win tu ikalídug da, ta get nu medákal kami

kadatu batu. Ay díkod nangipisù da ka appát ta basing, ka pangibuttug da kitu pane íput natu bapor, ay se da nagkarárag nga algaw kuma ngin.

³⁰ Ngamay datu bugador, ay asibbarráw da. Ay ittu tu mawe da kanu mà a ibuttug tu bugung natu bapor, nga nán da, ngamay pambár da ngala nga mantág kitu barangay nga pagtáyán da kuma. ³¹ Ngamay nán ne Pablo kitu kapitán se datu suldádu na, “Nu magtálaw dayán na tolay, ay áwan mabiyág kadátada, ta malimat tada ngámin nin,” nán na. ³² Ay tútu pinasát datu suldádu tu alawígán natu barangay, ta senu metánág kampela ngin nin.

³³ Ay kitu danni láwa ngin, ay panganan ne Pablo da ngámin nga nán na, “Duwa liguwán nu win nga áwan na nga kininnakinnán, ta id-idaggán nu ya kakusap naya báli. ³⁴ Ay túya masápul la mangán kayu win agpà, ta kasapúlán nu ta senu mabiyág kayu. Akkan kayu nga malídug, ta áwan mewágà kadátada oray isa ngala abù tada,” nán na. ³⁵ Ay kane makagi na tun, ay nangalà ka tangabukal la sinápuy, se yala nagiyáman ke Dios kitu àráng da ngámin, se na la simpig, ay se yala nga mangán nin. ³⁶ Ay tútu pummiya pe yin datu ur-uray da ngámin. Ay tútu nangán

da pe yin. ³⁷ Duwa gatut se pittu púlu se annam tu dágudágup mi ngámin kitu bapor. ³⁸ Ay kane din mabuttug da ngin, ay nepisuán da tu agtu da nga bálun da, ta senu lumangpaw pánang tu bapor.

Tu nekadadál natu bapor da

³⁹ Ay kane pagbarngát tin, ay nalágib da tu gádang ngin, ngamay akkan da nga malásin, nu nágan na nga púgu. Nasingan da ngala, nga atán summulbog, nga napiya tu dappit na, ay ittu win ya pangidúngán da kanu kitu bapor, nu mabaal da. ⁴⁰ Ay díkod inubbadán da ngala ngin datu pinangibuttug da, se da ibansi kitu bebay, se da ubbadán pe datu tali nga pinaggálut da kadatu ulin, ta senu mabalin da kampela ngin tu mangulin. Ay se da biladan tu láyag kitu padne dappit tin. ⁴¹ Ay tútu nedákal kitu karagintán. Nelumlum tu bugung na, ay akkan da masátág gin. Ay tu íput na, ay atán na madadál gapu kadatu naggat ta bal-balnag kitu bebay.

⁴² Ay tu lammat datu suldádu, ay patayan da ngámin nin datu bálud, ta senu áwan makatalug kaggída nga magbarráw. ⁴³ Ngamay sinipa natu kapitán da ta piyán na nga biyágan ne Pablo. Ay díkod datu makammu nga manalug kaggída, ay

pinagsappáw nada nga munna nga gumadáng, ⁴⁴ se na nga pinasarunu datu duddúma nga nagangpaw kadatu tabla se datu káyu nga nadadál, nga aruminta natu bapor. Ay ittu tu nakagadáng kami ngámin na áwan nà-nàwaán.

28

Tu kowad de Pablo ka Malta

¹ Ay kane makagadáng kami yin, ay ittu tu nakammu mi nga Malta tu púgu nga nadatang mi. ² Namáru pà-pànanng kadakami datu tolay kitúni. Sinangaíli dakami ngámin. Ay gapu ta magudán pe yin, ay se nasiyam, ay pinagpìnit dakami pe ka pinagginuduwan mi. ³ Ay e Pablo, ay nawe nangákup kadatu rùruping, se na we irungrong kitu upu da. Ngamay uwad bummurád nga malága, kane maprangán kitu upu. Namayatpattán na tu íma ne Pablo, se tutu wala di umibbat tin. ⁴ Ay kane masingan datu tolay tu malága kitu íma na, ay nán da kitu isaisa kaggída, “Pumappatay kid yán na tolay, ta oray nelasátan na ya bebay, ay matay kammala kiyán nin ka ammánis naya kalawagán kaggína,” nán da. ⁵ Ngamay akkan na il-ilgan ne Pablo, se na isungap tu idaw kitu apuy. ⁶ Id-idaggán datu tolay tu ilallanát natu íma na se itu kalibat na, ngamay nabayág

gin, may áwan da ammu nga kapal-paliyán na. Ay tútu naulis tu uray da, se da ngin nán nga isa nga diyos nge Pablo.

⁷ Ay adanni pe kitúni tu lusà ne Publio, nga ittu tu apu kitu púgu Malta. Pinalnà nakami kitu balay na, ay se naganggam pànanng nga nanangaíli kadakami. ⁸ Ay nepà-pàmu pe nga atán madagáng se magtuweng tu ama ne Publio. Ay díkod nawe siningan ne Pablo. Ay neparotun na tu íma na kaggína, se na nekarárag, ay bummílag gala ngin. ⁹ Ay kane màwa tun, ay naglabet ngámin datu magtakit kitun na púgu nga magpaágas, ay bummílag da ngámin pe. ¹⁰⁻¹¹ Ay tútu adu lugud datu niddánán da kadakami ka panaruanggam da.

Tu nedaddatang de Pablo ka Roma

Kane din nakatallu búlán kami yin kattoni Malta, ay nawe kami yin. Ay kitu ipappan mi yin, ay pina-balúnán dakami pe kadatu ngámin na masápul mi. Nagtakay kami kitu bapor nga gayát ka Alejandria, nga nagimáng kitúni nga púgu kane magamiyán. Tun na bapor, ay sinan kitu diyos da nga síngin tu tagematun na. ¹² Ay kane dumung kami ka íli Siracusa ngin, ay nakàlu kami manin kattoni. ¹³ Ay se kami la manin nagbapor nga mawe ka Regio. Ay kane makatanglaw kami

yin, ay uwad báli nga mepasabat kadakami. Ay tútu kane kaláwa, ay nagpad-padalibdeb kami panda ka íli Putioli. ¹⁴ Ay uwad da pe nasuwà mi nga makiwagi kadakami nga mangurug pe ke Jesus. Sinangaíli dakami kitúni ka tangaligguwán. Ay se kami yala nga nawe ka Roma.

¹⁵ Ay kane magina datu wawwági nga mangurug kattoni nga atán kami yin, ay sinabat dakami oray kitu ad-adayyu pikam. Ata kitu Tindáan ka Apio tu nanabtán datu duddúma kadakami, ay datu duddúma ay panda kitu Tallu wa Sininda. Ay kane memutarán ne Pablo da, ay nagiyáman ke Dios, se pummiya tu ur-uray na.

¹⁶ Ay kane makadatang kami ka íli Roma ngin, ay pinagbum-bumálay da ngala nge Pablo, may atán peyang pe ya magguwardiya kaggína.

Tu inagbàbànan de Pablo se datu Judyu ka Roma

¹⁷ Ay kane malpás tu tallu walgaw win, ay pinaayabán ne Pablo datu ap-apu datu Judyu ka Roma. Ay kane maurnung da ngin, ay nán na kaggída, “Kabbulun nga ap-apu, oray áwan ku wa nagbasúlán kadatu páda tada nga Judyu, se kadatu gagángay datu inagkona tada, ay tiniliw dà ala ka Jerusalem, se dà idarum kadatu iRoma. ¹⁸ Ay

kane mabustigár dà datu iRoma, ay piyán dà kammin ipalawán gapu ta áwan da ammu wa básul ku nga annung da nga pamatayán kiyà. ¹⁹ Ngamay datu páda tada nga Judyu, ay akkan dà kammala ngin nin piyán pepalawán. Ay díkod tú lugud din na ingkapilitán nga umang ku nga ipadisi-dir idi ya kásù ke Ari Cesar. May áwan ku nga ipabásul kaggída nga kapáda tada nga Judyu. ²⁰ Ay pinaayabán takayu ta piyán takayu amomanán. Ata piyán ku wala nga ipakammu kadakayu ya kinur-korugán nga gapu naya nekadadenà i. Ay áwan sabáli, nu di ya angngurug ku wala kiya innanamán tada nga iIsrael,” nán ne Pablo kadatu Judyu.

²¹ Ay tútu nán da kaggína, “Awan mi nálà a súrát nga gayát ka probinsiya Judea ka mepanggap kikaw. Ay se áwan pe inumbet nga keliyán mu nga mangidamag ka oray nágan na nga nàwa mu wa nadakè. ²² Ngamay piyán mi nga ginán nu nágan naya lam-lammat mu kampela ngin nin. Ta ammu mi ya angngalúsaw daya tolay kiya ngámin il-íli kiya bungguay nu,” nán da kaggína.

²³ Ay tú win tu nangngagi da ka algaw nga ilalbet da kammin kitu giyán ne Pablo. Ay kane umbet da manin, ay adu da. Nanggayát ki

pagmakát panda ki gabi nga nelaw-lawág ne Pablo kaggída tu mepanggap kitu ngámin nin. Ay nekagi na pe yin datu mepanggap kiya angngituráy ne Dios. Nelaw-lawág na pe datu sur-súrát tu Moses se datu pagbàbànanan ne Dios kitun, ta senu kurugan da pe yin datu mepanggap ke Jesus. ²⁴ Nangurug datu duddúma, may datu duddúma, ay akkan da nangurug. ²⁵ Ay díkod akkan da lugud da nagpapáda ka uray.

Ay kane mawe da ngin, ay nagúni pikam me Pablo, nga nán na, "Kurug mà tu nepesúrát naya Ispiritu ne Dios kitu Isaias nga pagbàbànanan ne Dios kitun nga nán na kídi ka mepanggap kadatu inagkona tada,

²⁶ 'Nán ne Dios kiyà, nga we ku ikagi idi kadatu tolay,'

nán tu Isaias kitu súrát na. 'Kurug nga magina nu daya kag-kagiyan ku, may akkan nu tutu wala nga maaw-awátan. Kurug nga sisínán nu daya ipassangan ku, may akkan nuda tutu wala nga melásin. Ittu ya ikagi mu, nán ne Dios, ²⁷ ta nakulnit tin daya uray didde tolay yi, se akkan da pe makagina, se magkakaddam da pe yin. Ata lúsawan dà masingan, se giginán, se maawátan, ta get

nu magbalitád da kiyà, nga nán da, se kuda pangurugan nin, nán ne Dios,'

nán na," nán ne Pablo kaggída.

²⁸ "Ay túya ipakammù lugud pe kadakayu, nga idi nga dámag mepanggap ki angngalà ne Dios kadaya tolay, ay mebàbànan nin kadaya akkan Judyu, ay gínán da mà." ²⁹ Ay kane din makagi na dayanin, ay ittu win tu nawe pe yin datu Judyu. Ngamay nagsuw-suwáy da kampela ngin.

Tu inaggag-agyán ne Pablo ka Roma

³⁰ Ay duwa dagun ne Pablo nga nag-agyán kitu inabángan na nga balay ka Roma. Ay inanggam na ngámin datu tolay nga inumbet ka giyán na. ³¹ Ay nebàbànan na kaggída ya mepanggap kiya angngituráy ne Dios, se na nebàbànan pe ye Apu Jesu-Cristo. Ay akkan nin-induwán nagbàbànan, ta áwan makalipán nin kaggína.

Ya sùrát ne Pablo kadatu mangurug ka Roma

¹ Iyà e Pablo wa bobonan ne Jesu-Cristo, nga piníli na nga pinagbalin na ka apostol na nga mangibàbànan kiya Napiya nga Dámag ga pepakammu ne Dios.

² Ay idi ya Napiya nga Dámag, ay nekari na kitun kam. Nepesùrát na kadatu pagbàbànan na kitun kadatu libru wa nesur-sùrát da. ³ Ay idi ya Napiya nga Dámag, ay mepanggap ke Jesu-Cristo wa Apu tada nga nepeanà ka gakagaka natu Ari David.

⁴ Ay nu mepanggap kiya kinaDios na, ay nepakammu wa aggína ya An-anà ne Dios gapu kitu kababalin na nga nepassingan na kitu nelaltu na. ⁵ Ay gapu kaggína, ay pinagbalin nà nge Dios ka apostol na gapu ki agkallà na, ay se iyà pe yin ya mangibàbànan ka mepanggap kaggína kadaya akkan Judyu, ta senu adu daya mangurug se mangikurug ke Dios. Ay díkod maday-dáyaw pe ya ngágan na. ⁶ Ay meráman kayu kiyandin na iRoma kadatu akkan Judyu wa nán ku, dakayu wa naayabán na magbalin ka tolay ne Jesu-Cristo.

⁷ Ay díkod nagsùrát tà kadakayu ngámin na piníli ne Dios nga tolay na ka

Roma nga pà-pàgan na. Ay e Dios nga Ama tada se Jesu-Cristo wa Apu tada din nala ya magkallà se mangap-kappiya kadaya ur-uray nu.

Ya kar-karàrag ne Pablo se iya palánu na

⁸ Ya munna nga kagiyán ku, ay magiyáman nà ke Dios gapu ke Jesu-Cristo gapu kadakayu ngámin na mangurug, áta nepakammu ki ngámin giyán kídiki kalawagán ya angngurug nu kaggína. ⁹ Kurug nga siddadamdam mà peyang kadakayu kiya agkar-karàrag ku. Am-ammu ne Dios idi nga ittu ya pagsir-sirbiyán ku ki ngámin uray ku kiya angngibàbànan ku kiya Napiya nga Dámag mepanggap kiya An-anà na. ¹⁰ Ay káda nga panagkar-karàrag ku, ay ag-agngan ku peyang, nga gapu kiya kinamáru ne Dios, ay palubúsán nà kuma ngin na maggagáyám kadakayu. ¹¹ Ata piyán takayu tutu wala nga masingan, ta senu mesùrù kadakayu daya nepakammu naya Ispiritu ne Dios kiyà nga ittu din ya mamaligda kiya angngurug nu. ¹² Napiya pàrang nu magsisinneng tada kiyán na oras. Bumagkad ya uray nu gapu ki angngurug ku, ay ummán nà pe, bumagkad pe ya uray ku gapu ki angngurug nu.

Ya rabbang ne Pablo wa ibàbànan kadaya ngámin tolay

¹³ Ay ipakammù kadakayu wawwági nga nasansán nà ala nga magasiggagáyám kadakayu, ngamay ka panda kadedi, ay áwan ku wala nga kedaw-ár. Ta piyán ku kuma nu atán da pe mapasúrut ku wa mangurug kadakayu, nga ummán kitu nàwa kitu kowad ku kadatu duddúma nga akkan Judyu nga ing-ingngayán ku. ¹⁴ Ta karbangán ku ya mangibàbànan ki Napiya nga Dámag kadaya ngámin tolay, nga ummán kadaya nagubirnuwán se daya akkan, oray pe kadaya atán ádal se áwan. ¹⁵ Ay ittu ya gapu na nga matorán nà in na mangibàbànan kadakayu wa iRoma pe kiya kurug ga mepanggap ke Jesu-Cristo.

¹⁶ Ata akkan ku kípattán ya mangibàbànan kiya Napiya nga Dámag mepanggap ke Jesu-Cristo, áta ittu yán ya kepassingannán naya ammanakabalin ne Dios nga mangalà kadaya ngámin na mangurug ke Jesu-Cristo. Munna daya Judyu wa kebàbànanan nedi se la daya akkan Judyu. ¹⁷ Ta idi ya Napiya nga Dámag ya pakammuwán tada nga kurug ga gapu ke Jesu-Cristo ya angngibílang ne Dios kadaya tolay ka namáru, gapu wala ki angngurug tada ke Jesu-Cristo, nga ummán kiya nán na kiya nesúrat ta bàbànan ne Dios nga, "Daya nebílang ne

Dios ka namáru gapu ki angngurug da, ay magbiyág da," nán na.

Ya básul daya ngámin tolay

¹⁸ Ngamay nepakammu ne Dios ya angngalusaw na kadaya tolay gapu kadaya bas-básul se kinadakè da ki annipad da kiya kepakammu naya kurug ga mepanggap kaggína. ¹⁹ Ay túya panísan nada, áta nawad-wada kaggída ya mepanggap ke Dios, ta newada na nga mismu kaggída.* ²⁰ Ta nanggayát kitu nammarsuwa ne Dios kídi ya kalawagán ya nekepakammu pà nang naya di masingan se áwan panda nga ammanakabalin na se iya kinaDios na. Ay nepakammu na yán na ammanakabalin na gapu kadaya ngámin na neparsuwaán na. Díkod áwan da tutu wala nga pamalilián kiya pannakapánis da.

²¹ Ta oray nu ammu da nge Dios, ay akkan da pinatag ya kinaDios na, se akkan da nagiyáman kaggína. Ay áwan sur-surbi pe yin daya pan-panúnut da, ay se nadakè daya lam-lamtan da. ²² Nán da nga aggída ya kasiríban nin, ngamay nagbalin da ka ang-ang. ²³ E Dios nga di mataatay kuma ya dayáwan da, ngamay ittu

* **1:19** 1:19 Ya piyán na nga kagiyan ay ammu da nge Dios ngamay akkan da nga kinur-kurug.

da mán kammin na day-dayáwan daya áwan biy-biyág ga sinan toláyán se daya sinan an-anù se panda ngala nga sinan animál se alolag.

²⁴ Ay gapu lugud kiya kinadakè daya kuk-kuwaan da, ay pinagdudoray ne Dios da ngala nga mangwa kadaya nadakè a lam-lammat da. Ay díkod kuwaan da daya nakap-appat kiya isaisa kaggída. ²⁵ Pinataliyán da ya kurug ga bàbànan nga mepanggap ke Dios ka busid. Ay daya pinarsuwa mán kammin daya day-dayáwan se pagsir-sirbiyán da, nga akkan na ya namarsuwa kaggída, nga ittu kuma ya rabbang na nga day-dayáwan ka áwan panda. Amen!

²⁶ Ay ittu idi ya gapu na nga pinagdudoray ne Dios daya toláy kadaya naalás nga kuk-kuwaan da. Ta oray daya pabeg ga babbay, ay kuwaan da kiya isaisa kaggída daya akkan nepagangay nga kesurbiyán naya kinababay da. ²⁷ Ay páda na pe kadaya lalláki, lùsawan da ya meallay kadaya babbay, ta ittu da mán kammin pì-piyán kuwaan kiya isaisa kaggída ya akkan nepagan-gay nga kesurbiyán naya kinalaláki da. Ay díkod mapánis da, ta ittu yán ya supápà daya nadakè a kuk-kuwaan da.

²⁸ Ay gapu lugud ta di pagan-anu daya toláy nga

bidbídan ya kurug mepanggap ke Dios, ay pinagdudoray nada oray nadakè tu panaglam-lammat da, ay díkod kuwaan da ya nadakè a akkan kuma rumbang nga kuwaan da. ²⁹ Atán kaggída ya ngámin baláki naya kinadakè. Naágum da se naásil da, ay pumatay da pe. Naríri da se makisaw-sáwad da, ay se magbusibusid da se maraglibà da pe. ³⁰ Se pad-padásán da daya kasittolay da. Ay lùsawan da nge Dios, napangas da, makabanábag wànu nalagaw da, manag-pasindáyaw da, nalaing da nga maglam-lammat kadaya kuwaan da nga nadakè, ay se akkan da ikur-kurug daya mannákam da. ³¹ Akkan da mipat mangwa ka nadakè. Akkan da pe magtungpál kadaya kar-kari da, se áwan da nga amminya se agkallà kadaya kasittolay da. ³² Oray ammu da ngin kiya lintag ne Dios, nga daya toláy nga ummán kiyán nga panagbiy-biyág, ay rabbang da ya matay ka áwan panda, ay kuwaan da kammala daya nadakè, ay pàgan da pe daya duddúma nga mearát kadaya kuk-kuwaan da.

2

Ya angguwes ne Dios kadaya toláy

¹ Ay mabalin na guwes na daya ummán kadayán na toláy. Ngamay oray nu iin kayu, ay áwan nu paglisiyán kiya ammánis

ne Dios kadakayu, áta daya kuk-kuwaan nu, ay páda na kam pe daya kuk-kuwaan daya guwesán nu. ² Ay ammu tada mà in na karbangán dayán na tolay ya ammasul ne Dios kaggída, gapu kadaya kuk-kuwaan da. ³ Dalínán nu kid dala nga nu pabasulan nuda ay akkan nakayu pabasulan ne Dios, oray páda na kam ya kuk-kuwaan nu kiya kuk-kuwaan da. ⁴ Wànu keparután nu we Dios kiya kinamáru na tutu wala se kiya kinapasinsiya na se kináanus na. Akkan nu ammu nga ya kinamáru na, ay ittu kuma ya mamakappoli kadakayu.

⁵ Ngamay sabáli mán kammin ya mà-màwa, áta ummán kayu ka magur-nung kampela ngin nin kadaya pamanísán ne Dios kadakayu kiya algaw wa angngukum na, gapu kiya akkan nu akappoli se kiya kinasúkir nu. ⁶ Kiyán na algaw pe, ay gun-gunaán ne Dios daya tolay ka mepan-pannung kampela ngin nin kadaya kinuw-kuwa da. ⁷ Ay biyágan na ka áwan panda daya tolay ya nagan-ánus nga nangwa kadaya napiya, gapu kiya aminya da nga mapadayáwan ke Dios se mabiyág ka áwan panda. ⁸ Ngamay daya tolay ya baggi da kampela ngin nin ya pà-pàgan da, se pabeg nadakè a kuk-kuwaan se akkan nangur-kurug kiya kurug ga mepanggap kaggína, ay ya

rungat se angngalùsaw tutu wala ne Dios ya masingan da. ⁹ Mapar-parigátan se magpan-pannakit daya ngámin tolay ya mangwa ka nadakè. Tàwán kam kadaya Judyu. ¹⁰ Ngamay padayáwan ne Dios, se iddán na ka napiya nga panaggur-uray daya ngámin na mangwa ka napiya, Judyu da mán se akkan. ¹¹ Ata nagpáda ya angwa ne Dios kaggída, áta áwan na nga pagdudumán.

¹² Ay oray daya nakabásul la akkan Judyu nga akkan makammu kitu lintag tu Moses, ay mapánis da pe. May akkan mebasár kitu lintag tu Moses ya pan-nakaukum da. Ay datu tolay ya sumur-súrut kadatu lintag tu Moses, ay mebasár kadatun na lin-lintag ya kaukum da. ¹³ Ata akkan wayya nga daya mak-agina ngala kadaya lin-lintag daya ibílang ne Dios ka namáru, nu di daya tolay ya mangikurug kadaya lin-lintag daya ibílang na ka áwan básul. ¹⁴ Daya akkan Judyu, ay áwan da sur-surútan na lintag. Ngamay nu gapu kiya kinapiya naya lam-lammat da, ay kuwaan da datu ummán kadatu kag-kagiyan datu lin-lintag tu Moses, ay mebílang atán lintag da pe, oray áwan da nga sur-surútan na nesúrat ta lintag. ¹⁵ Ngamay mepassingan kadaya kuk-kuwaan da nga napiya, nga atán ki lammat da datu bil-bílin tu

lintag, oray nu akkan da nagina. Gapu kiya lammata da, ay melasinan da kampela ngin nu napiya onu nadake ya kuwaan da. Kiya uray da, ay ammu da nu mapabasul da onu akkan,¹⁶ nu iya algaw wa agpaukum ne Dios ke Jesu-Cristo kadaya tolay. Ay ittu pe yan ya kag-kagiyan ku kiya angngibabanan ku kiya Napiya nga Damag. Ay kiyán na algaw, ay maukum daya tolay sigun kadaya atan kiya lammata da.

Pagmakad daya Judyu daya lin-lintag

¹⁷ Ay dakayu wa Judyu, ay ipas-pasindayaw nu ya kina Judyu nu, ay pagmakad nu pe ya akammu nu ke Dios, se ya annurut nu kadaya lin-lintag na. ¹⁸ Nan nu wa ammu nu win daya piyan ne Dios nga kuwaan nu, ay se nan nu pe ya ammu nu daya napiya nga kuwaan nu ta nekagi ne Dios kadakayu kiya lintag na. ¹⁹ Nan nu pe nga dakayu daya magbaybay kadaya akkan makammu ke Dios nga arig kulap, se dakayu pe ya arig mangwada kadaya arig ga atan kiya kagibattan. ²⁰ Nan nu pe nga dakayu ya magtugud kadaya kuranng ya pannakaawat da, ay se dakayu pe ya magtugud kadaya nalabit pikam ma nakammu ki mepanggap ke Dios nga ittu daya mearig kadaya annana. Nan nu wa annung nu wa kuwaan

yan, ata atan kadaya lin-lintag ya pakammuan tada kadyan na kinur-korugan.

²¹ Dakayu nga aggintu-tugud kadaya dudduma, tura nu akkan matugudan daya baggi nu kampela ngin nin. Nan ku kidi ata ibabanan nu wa nadake ya magtakaw, may magtakaw kayu ma. ²² Dakayu ya mangikagi nga nadake ya manaladag, ngamay manaladag kayu ma! Lusanawan nu pe daya magday-dayaw kadaya sinan diy-diyos, ngamay magtakaw kayu ma kadaya templo da! ²³ Pagpasindayaw nu ya akammu nu kadaya lin-lintag ne Dios, ngamay akkan kadi bilang iap-appat nu we Dios kiya akkan nu angngikur-kurug kadyan na lin-lintag? ²⁴ Kurug ga iap-appat nu, nga umman kiya nan naya nesurat ta babanan ne Dios nga, "Irupat daya akkan Judyu nge Dios gapu kadaya kukkuwaan nu wa Judyu," nan na.

²⁵ Nagpakugit kayu ka pangimaddan nu wa dakayu daya tolay ne Dios. Kurug ga napatag ya nagpakugit nu, nu ikur-kurug nu daya lin-lintag, ngamay umman kayu kam kiya akkan nagpakugit nu akkan nu ikur-kurug dayan na lin-lintag. ²⁶ Dikod ibilang ne Dios ka tolay na, daya akkan Judyu nu ikurug da daya bil-bilin naya lintag oray nu akkan da nagpakugit.

27 Ay díkod daya akkan nagpakúgit ta mangikur-kurug kadaya lin-lintag, ay aggída ya mamabásul kadakayu wa Judyu wa niddánán datu lin-lintag se nengagánan ka tolay ne Dios, ta akkan nu kur-kurugan datun na lin-lintag. 28 Ata ya agbalin ta ka Judyu, ay akkan nala gapu ta Judyu daya mannákam ta, onu gapu ta nagpakúgit ta. 29 Daya kurug ga Judyu, ay daya umannúgut kadaya piyán ne Dios ya kuk-kuwaan da. Ata akkan ittu pà-pàgan ne Dios ya agpakúgit ta, nu di ya kaulis naya lam-lammat ta gapu kiya Ispiritu na. Ay daya mapakuna nga tolay, ay e Dios ya mamatag kaggída, nga akkan wayya nga daya tolay yala.

3

1 “Ay nágan na lugud ya pangabáan daya Judyu kadaya akkan Judyu, onu nágan naya pagpiyán naya agpakúgit ta?” mabalin ta nga nán. 2 May adu kurug ya pangabáan daya Judyu. Pangabáan da ya ngámingámin. Ya munna nga pangabáan da, ay ya nangngipiyár ne Dios kaggída nga Judyu kiya bàbànan na. 3 Ay mabalin na nán ta manin na, “Mapaanna nu atán kaggída ya akkan mangurug kiya bàbànan na?” nán ta. Paglikudán nád pe ne Dios sin daya nekar-kari na kiya bàbànan na?

4 May akkan! Ata makurug peyang nge Dios. Oray magbusid ngámin tolay, ay akkan aggína. Ata nán naya nesúrát ta bàbànan na nga, “Mepakammu kadaya ngámin tolay nga namáru ka gapu kadaya ngámin na kag-kagiyan mu,” nán natu pagbàbànanan ne Dios kaggína.

5 “Ay mapaanna, nu ya agbas-básul tada nga Judyu, ay ittu ya gapu na nga mepassingan tutu wala nga áwan bas-básul ne Dios? Di ummán ka akkan namáru we Dios nu panisan nitta kiya agbas-básul tada?” mabalin na nán ta pe. Nán ku kiyán áta ummán kiyán ya aglam-lammat daya tolay kídi ya kalawagán nga akkan mangikur-kurug ke Dios. 6 May akkan! Ata nu akkan namáru nge Dios, ay mapaanna lugud ya angguwes na kadaya tolay kídi kalawagán ni?

7 Ay mabalin na nán ta manin na, “Ay mapaanna, nu ya agbus-busid ku, ay ittu ya gapu naya kepakam-muwán pànang naya kinadáyaw ne Dios, ta mam-muwán pànang daya tolay nga áwan na nga agbusid, ay tura ngà a mapabásul?” nán ta. 8 Nu mapakuna, ay nán tada lugud dala ngin á nga, “Magbas-básul tada ta senu mepassingan pànang pe ya kinamáru ne Dios,” nán tada. Ay atán daya

tolay ya magkuna nga kinagì kanu idi, ka pamadakè da kiyà, ngamay mapabásul mà daya mangisur-súru ka ummán kiyán ta ittu ya karbangán da.

Awan tolai ya namáru kiya àráng ne Dios

⁹ Ay mapaanna lugud, medúma kami nga Judyu kadaya akkan Judyu? Ngamay akkan, áta nakagì mà in na ngámin Judyu se daya akkan, ay árig da ya itur-turayán naya panagbas-básul, ¹⁰ nga nán naya nesúrát ta bàbànan ne Dios nga,

“Awan tutu wala oray isa nga tolai ya namáru ki pagsisinnán ne Dios. ¹¹ Awan tolai ya makammu ki napiya, ay áwan tutu wala ya maminya nga mangammu kiya mepanggap ke Dios. ¹² Summiyási da ngámin, se pabeg nadakè daya kukkuwaan da. Awan nala oray isa nga mangwa ka napiya. ¹³ Ay daya mútung da, ay meárig kiya sillulukát ta pansiyon na magalibàbà ya buyù na, áta nadakè daya bal-balitan da. Mangas-kasaba da pe. Ay ummán ka nagdíta daya aggun-úni da. ¹⁴ Akkan da nga min-induwán na mangagi kadaya

natakit se nadakè a úni. ¹⁵ Nalà-lapat tala kaggída ya pumatay. ¹⁶ Ay oray kawà naya kap-kapannán da, ay pagpannakitan da daya tolai, se aggída ya mangdadál kiya biy-biyág da. ¹⁷ Awan da nga amminya nga magkikinnapiya. ¹⁸ Ay áwan da pe ya aggangsing ke Dios,”

nán na.

¹⁹ Datu lin-lintag, ay para kadatu nangiddanán ne Dios, ta aggída mà ya mangikur-kurug kadatun, ay díkod oray iinna, ay áwan da rasurason nu iya angngukum ne Dios kadaya ngámin tolai. ²⁰ Ata áwan wayya nga tolai ya mebíláng ka namáru ki àráng ne Dios gapu kiya angngikur-kurug na kadatun na lin-lintag, áta gapu kadatun na lin-lintag, ay mammuwán ta nga nakabásul ta.

Ya akkan ammapabásul ne Dios kadátada

²¹ Ngamay kídì yin, ay nepakammu win kadátada nu mapaanna ya akkan ammapabásul ne Dios kadátada. Ay sabáli kampela ngin nin kiya angngikurug kiya lintag oray nu nekag-kagi datu pagbàbànanan ne Dios dedi kadatu libru da nga nekesurátan kam datun na lin-lintag. ²² Ay iyán na akkan ammapabásul ne Dios kadátada, ay gapu wala

kiya angngurug tada ke Jesu-Cristo. Díkod oray iinna ya mangurug kaggína, ay akkan na mapabásul lin. Ay áwan medúma kídi, ²³ áta ngámin toláy ay nakabásul da mà ngámin. Awan oray isa nga annung na nga meráman kiya kinadáyaw ne Dios. ²⁴ Ngamay gapu kiya agkallà na kadátada, ay akkan tada ngin mapabásul. Ay akkan ta masápul la subalítán yán na agkallà na. Màwa yán gapu ke Jesu-Cristo, ta aggína tu nebasu gapu kadaya bas-básul tada. ²⁵ Aggína tu nebon ne Dios nga nebasu gapu kadátada. Mippà daya bas-básul tada gapu kiya dága na, may masápul la mangurug tada kaggína. Kinuwa ne Dios idi ka angngipassingan na kiya kinamáru na, áta kitun na al-algaw, ay inan-anúsán na se pinagdudoray na daya bas-básul daya toláy. ²⁶ Ngamay kiddi yin, ay akkan na nga pabasúlan daya mangurug ke Jesus, ka angngipassingan na nga kurug ga nalintag.

²⁷ Ay nágan na lugud ya pagpasindáyaw tada kiddi yin? Awan á! Ata ya akkan ammapabásul ne Dios kadátada, ay akkan gapu kadaya mà-màwa tada nga napiya, nu di gapu wala ki angngurug tada ke Jesu-Cristo. ²⁸ Ata nammuwán tada mà in nga akkan mapabásul ya toláy, gapu kiya

angngurug na,* nga akkan gapu kiya angngikurug na kadatu lin-lintag.

²⁹ Ay akkan wayya nga tittu daya Judyu ya kepannán nedi, áta e Dios ay Dios pe daya akkan Judyu, ³⁰ áta sissa mà nga Dios. Ay gapu kiya angngurug daya Judyu se akkan Judyu ke Jesu-Cristo, ay akkan nada pabasúlan. ³¹ Ay oray nu mapakuna, ay akkan tada wayya nga makuna nga áwan sur-surbi kadátada datu lin-lintag gin. Ata ya kurug na, ay mepassingan tada ya kinur-korugán datun na lin-lintag.

4

Tu nangngibílang ne Dios kitu Abraham ka namáru

¹ Ay nu mepanggap kitu Abraham, nga apuapu mi nga Judyu, ay nágan lugud ya makagi tada? ² Ata nu nebílang ka namáru gapu kadatu kinuw-kuwa na, ay annung na ya magpasindáyaw. Ngamay akkan mà ittu tu gapu na, ay túya akkan na mabalin ya magpasindáyaw kiya àráng ne Dios. ³ Ata nán na mà kiya nesúrát ta bàbànan ne Dios nga, “Kinurug tu Abraham tu kari ne Dios, ay díkod ittu tu gapu na nga nebílang ne Dios ka namáru.”

⁴ Ya midde kiya magubra, ay akkan mebílang nga pagkallà kaggína, áta ittu

* 3:28 3:28 Angngurug na ke Jesu-Cristo ya piyán na kagiyan kídi.

mà lugud ya tangdán na. ⁵ Ngamay bíláng nga pagkallà ne Dios ya angngibílang na ka namáru kadaya tolay gapu kiya angngurug da kaggína nga mamakawan kadaya bas-básul da, nga akkan gapu kadaya kuk-kuwaan da nga napiya. ⁶ Ay oray tu Ari David, ay nán na nga maganggam ya tolay ya ibílang ne Dios ka namáru akkan gapu kadaya kuk-kuwaan na nga napiya, nu di gapu ki angngurug na, áta nán na nga,

⁷ “Maganggam daya tolay ya pinakawan ne Dios sin, se daya nippà na daya bas-básul da. ⁸ Maganggam daya tolay ya kinaligpanán ne Dios daya bas-básul da ngin,”

nán na.

⁹ Idi kadi nga panag-ganggam, ay midde yala kadaya nagpakúgit? Akkan! Nu di pe kadaya akkan pikam ma nagpakúgit nga mangurug ke Dios. Ata ammu tada ngin na nebílang ne Dios ka namáru tu Abraham gapu wala kitu angngurug na. ¹⁰ Ay nàwa idi kitu Abraham kitu akkan na pikam ma nagkúgit. ¹¹ Ay tu nagkúgit tu Abraham, ay ittu tun tu pangimaddán na nga nebílang ne Dios sin ka namáru, gapu kiya angngurug na kaggína kitu akkan na pikam ma nagkúgit. Ay díkod, tu Abraham ya árig ama ngámin daya ibílang

ne Dios ka namáru gapu ki angngurug da, oray akkan da nga nagpakúgit.

¹² Ay aggína pe ya bílang ama daya nagpakúgit, akkan nala gapu ta nagpakúgit da ngin, nu di gapu kiya angngurug da nga ummán kitu angngurug na kitu akkan na pikam ma nagkúgit.

Datu nekar-kari ne Dios kitu Abraham gapu kitu angngurug na

¹³ Ay nekari ne Dios kitu Abraham se kadatu gaka-gaka na, nga mepakin-kuwa kaggída idi ya kalawagán. Nekari na yán akkan gapu ki angngikurug na kadatu lintag tu Moses, nu di gapu kiya angngurug na, nga ittu tu gapu na nga nebílang ne Dios ka namáru. ¹⁴ Ay nu kadaya mangikur-kurug kadaya lin-lintag ya kepakin-kuwaán naya kalawagán, ay di lugud da áwan sur-surbi naya angngurug, ay se bílang áwan pe yin sur-surbi naya namnamáan da nga kari ne Dios? ¹⁵ Ay daya lin-lintag ya gapu naya angngalúsaw ne Dios kadaya tolay. Ay áwan tolay ya makagi nga di mangur-kurug ki lintag nu áwan ya lintag.

¹⁶ Ay túya, datu nekari ne Dios, ay mepanamnáma ngala kadaya mangurug kaggína, ta senu mepassingan na pagkallà na ngala datun na kari na. Nesipipata na kaggína kampela ngin nin, nga tungpálan

na tun na kari na kadayang ngámin na mangurug kaggína, nga ittu daya bílang nga gakagaka tu Abraham. Ay dayán na bílang gakagaka tu Abraham, ay daya mangikurkurug kadaya lin-lintag se daya mangurug ke Dios, nga ummán kitu inangngurug tu Abraham. Ata aggína ya árig ama tada ngámin. ¹⁷ Nakagi yanin kiya nesúrat ta bàbànan ne Dios kane kagiyan ne Dios ke Abraham ya, "Ikaw win ya ama daya adu wa tolay kadaya nagbal-baláki nga íli," nán na. Aggína kurug ya ama tada kiya àráng ne Dios nga ittu ya kinurug na. E Dios sala ya makapaltu, se aggína ngala ya makapaltuwád kadaya áwan. ¹⁸ Oray nu áwan namnáma tu Abraham nga makapútut, ay nangurug kammala kitu nekari ne Dios kaggína nga magbalin ka ama daya adu wa tolay kadaya nagbal-baláki nga giyán. Kinagi ne Dios kaggína nga, "Ummán kiyán ya kaadu daya magbalin ka pútut mu," nán na kane ipassingan na kitu Abraham ya kaadu daya bittuwan.

¹⁹ Ay kitun na nangngagi ne Dios, ay nakapsut tu baggi natu Abraham min, ta moli magatut tu dagun na ngin. Ay tu Sara nga atáwa na, ay akkan magan-anà. Ngamay oray nu mapakuna, ay akkan wayya nga kumapsut tu angngurug na ke Dios. ²⁰ Akkan nagduwaduwa kitu

nekari ne Dios kaggína, nu di lugud da lumigda tu angngurug na, se dinay-dáyaw na nge Dios. ²¹ Ata kinurug na tutu wala nga màwa ne Dios nga tungpálan ya kari na. ²² Ay tútu nebílang ne Dios ka namáru gapu kitu angngurug na kaggína.

²³ Ngamay tu nán na kitu nesúrat, ay akkan nala aggína tu nán na nga mebílang ka namáru, ²⁴ áta mepapan pe kadátada tun. Mebílang ta pe ka namáru ki àráng ne Dios nu mangurug ta kaggína. Aggína tu namaltu kammin ke Jesus nga ittu ya Apu tada, ²⁵ nga ittu pe tu pinapatay da gapu kadaya bas-básul tada. Ay se yala nga pinaltu kammin ne Dios, ta senu akkan tada mapabásul lin.

5

Tu nekekappiya tada ke Dios

¹ Ay díkod, gapu ta napakawan tada ngin kadayang bas-básul tada gapu kiya angngurug tada, ay nekappiya tada ngin ke Dios gapu kitu kinuwa ne Jesu-Cristo wa Apu tada. ² Gapu kaggína, ay nammuwán tada ngin ya kinamáru ne Dios nga ittu ya pagang-angammán tada. Ay maganggam tada pe gapu pe ki agnamnáma tada kiya keráman tada kiya kinadáyaw ne Dios. ³ Ay akkan nala ittu yán ya pagangangammán tada, nu di

tada pe ya maganggam gapu kadaya kapar-parigátan tada, áta ammu tada nga tumurad tada gapu kadayán na kapar-parigátan tada. ⁴ Ay nu magturad tada, ay ammu tada nga pàgan nitta nge Dios, ay díkod umababay ya agnamnáma tada. ⁵ Ay akkan tada nga mabàla kiyán na namnamáan tada, áta piyán nitta nge Dios. Ay nepakammu na yán na amminya na kiya nangngialúbu na kiya Ispiritu na kadàtada.

⁶ Ay kitu áwan tada pikam ma mabà-baal, ay nebasu we Cristo kitu nìdang na nga algaw gapu kadaya maragbásul. ⁷ Awan kid ya mayát matay gapu kiya isa nga tolay oray nu namáru. Ngamay mabalin na atán da nga maketurad. ⁸ Ngamay nepassingan ne Dios ya amminya na tutu wala kadàtada, ta kitu maragbas-básul tada pikam, ay nepalúbus na nga matay ye Cristo gapu kadàtada. ⁹ Ay gapu kitu nekatay na, ay nebiláng nitta nge Dios sin ka namáru. Túya abay pànanang ya namnáma tada nga ilísi nitta kiya ammánis ne Dios kadaya maragbas-básul.

¹⁰ Dàtada, ay biláng tada ya kagúra ne Dios kitun. Ngamay kídì yin, ay nekap-piya nitta ngin kaggína gapu kitu nekebasu naya An-anà na. Ay túya innanamán tada

tutu wala nga melísi tada kiya ammánis ne Dios, áta sibbibiyág. ¹¹ Ay akkan nala tittu yán! Maganggam tada ke Dios gapu ke Apu Jesu-Cristo, nga ittu ya gapu naya nekekappiya tada ke Dios.

Ya nekeráman tada kitu kinuwa de Adan se Cristo

¹² Gapu kitu nagbásul natu nunna nga tolay kídì kalawagán, ay atán nin ya panagbas-básul kadaya ngámin tolay. Gapu kitun na nagbásul na, ay atán pe yin ya pannakatay daya tolay. Túya matay tada ngámin na tolay, áta nakabásul tada ngámin lugud. ¹³ Ya panagbas-básul, ay awe uwad din kadaya tolay oray kitu áwan pikam datu lin-lintag, ngamay akkan pinabásul ne Dios datu tolay kitun, áta áwan lugud pikam datu pagbas-basarán na nga lin-lintag. ¹⁴ Ngamay natay kammala datu tolay, nanggayát kitu Adan panda kitu Moses, oray datu tolay ya sabáli kampela ngin nin ya básul da kitu básul natu Adan.

Tu Adan, ay ummán ka mepáda ke Jesu-Cristo.* ¹⁵ Ngamay sabáli mà kampela ngin nin ya màwa naya agkallà ne Dios kadàtada, kiya màwa gapu kitu nagbásul tu Adan. Ata oray pannakatay daya tolay ya búnga natu básul tu Adan, gapu ki agkallà ne

* **5:14** 5:14 Biláng magpáda da, ata meráman ngámin tolay kiya kinuwa da nga duwa.

Jesu-Cristo, ay napà-patag pà nang ya idde ne Dios kadaya ngámin tolay gapu pe kiya agkallà na.

¹⁶ Ay gapu kiyán na agkallà ne Dios, ay napsílán nala ya kàwaán tada kuma nga tolay gapu kitu básul natu Adan. Gapu kiya sissa nga básul tu Adan, ay napabásul ngámin tolay. Ngamay kidi yin, oray adu daya bas-básul daya tolay, ay mebíláng da ka namáru gapu kiya agkallà ne Dios, ta mapakawan da ngin.

¹⁷ Gapu kitu básul kam-pela tu Adan nin, ay árig itur-turayán naya pan-nakatay daya ngámin tolay, ta matay tada mà. Ngamay napà-patag kammin ya kinuwa kampela ne Jesu-Cristo win. Ata ngámin daya mangáwat kiya idde ne Dios gapu kiya agkallà na tutu wala, ay magbiyág da nga maginnanáma kiya biyág ga áwan panda. Ay yán na idde na ay ya akkan na amabásul kadátada.

¹⁸ Ay díkod, nu gapu kiya básul naya isa nga tolay, ay mapabásul daya ngámin tolay, ay ummán pe gapu kiya kinuwa naya isa nga tolay, ay mebíláng da ka namáru ki àráng ne Dios, áta mapakawan da ngin. Díkod magbiyág da ka áwan panda.

¹⁹ Gapu kitu akkan nangngikurug tu Adan ke Dios kitun, ay napabásul daya ngámin tolay. Ay

ummán pe, gapu kiya angngikurug ne Jesu-Cristo, ay adu daya mebíláng ka namáru ki àráng ne Dios.

²⁰ Ay awe kammala mak-abásul datu tolay yin kitu áwan pikam datu lin-lintag. Ay kane atán datu lin-lintag, ay ummán ka umadu ya bas-básul datu tolay áta mepakammu kaggída daya ngámin na bas-básul da. Ngamay nu umadu ya básul, ay umabay pà nang pe ya agkallà ne Dios. ²¹ Gapu kiya panagbas-básul nga ittu ya bátug mangitur-turáy ka-daya tolay, ay túya atán ya pannakatay. Ngamay bíláng natù-turáy ya agkallà ne Dios, ta mabalin ta ngin ya magbalin ka namáru ki àráng na, ay se mepagbiyág tada kaggína ka áwan panda gapu kiya angngurug tada ke Jesu-Cristo wa Apu tada.

6

Sibbiyág tada gapu ke Cristo

¹ Ay inna lugud ya kuwaan tada. Itul-túluy tada kam-mala ya makabásul ta senu umabaabay ya agkallà ne Dios? ² Akkan á! Ata árig tada ya natay yin nu mepanggap kiya panagbas-básul, túya akkan mabalin na itul-túluy tada ya mak-abásul. ³ Akkan nu kadi am-ammu nga ngámin tada nga nabawtisarán nin ka pasúrut ne Jesu-Cristo, ay árig tada ya netangatay kaggína? ⁴ Ay túya árig tada pe ya netangataman

kaggína. Díkod, nu ma-paanna tu nelaltu kammin ne Cristo gapu kiya ammanakabalin ne Dios, ay ummán pe kadåtada, napabarun pe ya kabiy-biyág tada ngin.

⁵ Ata nu árig tada ya natay ummán kitu nekatay na, ay minnanáma nga lumtu tada nga ummán kaggína. ⁶ Ay ammu tada nga tu dadán na kinatutolay tada, ay árig ga netangelansa kaggína kitu krus ta senu mapandanán nin ya agbas-básul tada se akkan tada árig ga asassu naya panagbas-básul. ⁷ Ata daya natay yin, ay áwan da wayya nga agbásul lin. ⁸ Ngamay nu netangatay tada ke Cristo, ay innanamán tada nga mepagbiyág tada pe kaggína. ⁹ Ay ammu tada nga e Cristo, ay linumtu kammin, ay akkan mataatay yin, áta áwan turáy naya pannakatay kaggína ngin. ¹⁰ Ay tu nekatay na, ay panggap kadaya bas-básul tada nga tolay. Ngamay sibbiyág kidi yin senu mepagbiyág tada pe ke Dios. Ay itun na nekatay na, ay annung na tunin para kadaya ngámin tolay, ay panda na tunin pe. ¹¹ Ay túya masápul la ibílang nu ya baggi nu ka natay yin panggap ki panagbas-básul. Ngamay sibbiyág kayu para ke Dios gapu ki angngurug nu ke Jesu-Cristo.

¹² Ay díkod kuspan nu win

ya agbas-básul nu. Ay akkan nu win ikur-kurug daya nadakè a as-asikkuwaan naya baggi nu. ¹³ Ay akkan nu ipalúbus nga mausár oray nágan na nga parte naya baggi nu kiya nadakè, nu di nu kuma nga ipiyár ya baggi nu ke Dios, ta senu tittu wala daya napiya daya màwa nu ta ittu yán ya masápul la kuwaan nu, ta árig nu ya natay nga pinaltu ne Dios sin. ¹⁴ Ata masápul la áwan kuma turáy naya panagbas-básul kadåtada, áta ya angngurug tada, ay akkan gapu kadatu lin-lintag nu di gapu kiya agkallà ne Dios.

Ya angngipinnoray tada kiya baggi tada ke Dios

¹⁵ Ay paanna kiddi yin, makabásul tada nád pikam mala gapu ta akkan daya lin-lintag ya kurkurugan tada, nu di e Dios gapu kiya kinamáru na? Akkan á! ¹⁶ Ata ammu nu mà nga nu ikur-kurug nu ya isa nga tolay kiya ngámin, ay bílang nga asassu nakayu. Ay ummán pe kiyán ya kawaán tada. Annung tada ya paasassu kiya panagbas-básul, ngamay pannakatay ka áwan panda ya supápà kadåtada, onu paasassu tada ke Dios ta senu ibílang nitta ka namáru. ¹⁷ Ngamay magiyáman nà ke Dios, áta oray nu árig nu ya asassu naya panagbas-básul kitun, ay sur-surútan nu tutu wala kiddi yin ya napiya nga sur-súru wa netù-tùgud din

kadakayu. ¹⁸ Kiddi yin, ay neadayyu kayu win kiya panagbas-básul, ay napiya peyang daya kuk-kuwaan nu.

¹⁹ Daya nekag-kagi ku win, ay neárig ku kiya kurug ga gagángay tada nga tolay, ta ittu kampela ngin ya maawátan nu. Kitun, ay nadakè ya agbiy-biyág nu, áta nepalúbus nu daya baggibaggi nu wa mangwa kadaya ngámin nadakè. Ay dumakè ala nga dumakè datu kuk-kuwaan nu kitun. Ay kídi yin, ay ipiyár nu wala ke Dios ya baggibaggi nu, ta senu daya napiya ngala ya mà-màwa nu win. Ay díkod mepassingan nga kurug ga namáru kayu win.

²⁰ Ay kitun, ay pabeg nadakè daya kuk-kuwaan nu, ay áwan nu wa lammát nga mangwa kadaya napiya.

²¹ Ngamay áwan nu mà a nagun-gun-ud kadatu kinuw-kuwa nu kitun, áta pannakatay mà ya supápà datun. May kídi yin ay kípattán nu datun nin. ²² Ay kídi yin na neadayyu kayu win kiya panagbas-básul, ay nagbalin kayu win ka árig ga asassu ne Dios, ay nebíláng nakayu ka namáru win, ay se nepanamnáma na kadakayu win ya agbiyág nu ka áwan panda. ²³ Ata ya supápà naya panagbas-básul, ay pannakatay ka áwan panda ngamay ya pagkallà ne Dios, ay ittu

ya kepagbiyág tada kaggína ka áwan panda gapu kiya angngurug tada ke Jesu-Cristo wa Apu tada.

7

Akkan tada ittu ikur-kurug gin datu lin-lintag nu di e Dios sala

¹ Ammù nga maawátan nu wawwági, idi ya kagiyan ku, áta ammu nu mà ya lintag, nga ya angngikurug naya isa nga tolay kadaya lin-lintag, ay kiya kasibbiyág na ngala.

² Ummán kiya kàwaán naya isa nga babay ya atán atáwa. Gangay na kiya lintag ga akkan makiatáwa ka sabáli nga laláki nu sibbiyág pikam ya atáwa na. Ngamay nu mabúkud din, ay akkan na nga masápul la surútan nin ya lintag panggap kadaya nat-átawán. ³ Ngamay mebíláng nga makidaládag nu umatáwa ka sabáli nga laláki nu sibbiyág pikam ya atáwa na. Ngamay nu nabúkud din, ay akkan mapabásul lin oray umatáwa manin, ay se akkan pe mebíláng nga makidaládag.

⁴ Díkod wawwági, ummán pe kiyán ya kàwaán nu.* Arig nu ya netangatay ke Cristo win, ay túya áwan sur-surbi yin daya lin-lintag kadakayu. Arig ga annung nu win ya umatáwa ka sabáli. Arig ga annung nu ya umatáwa ke Cristo nga ittu tu pinaltu ne Dios kane matay ta senu pakedayáwan

* **7:4** 7:4 Ya mangippà kiya turáy naya lin-lintag panggap kadaya magatáwa, ay ya pannakatay.

ne Dios daya mà-màwa nu.
⁵ Kitu magbiy-biyág tada pikam kitu dadán na kinatutolay tada, ay árig linukág datu lin-lintag daya nadakè a ar-arapáap tada nga ittu daya mangayúyut kadátada kadaya mà-màwa nga panakatay ka áwan panda ya karbangán da. ⁶ Ngamay kiddi yin, ay akkan datu lin-lintag gin ya ikur-kurug tada. Arig tada ya natay yin kiya panagbas-básul nga ittu ya árig nangasassu kadàta. Ay túya, ya agsirbi tada ke Dios, ay akkan ummán kadatu kagiyan datu lin-lintag, nu di ummán kiya piyán naya Ispiritu nga ittu ya gapu naya baru wa biy-biyág tada.

Daya lin-lintag ya pakamuwán tada kiya básul tada

⁷ Kurug ga akkan ku kuma nammuwán na maragbásul là nu áwan datun na lin-lintag. Akkan ku kuma nammuwán nu nágan naya umsil nu akkan nán naya lintag ga, “Akkan mu asílan daya kuw-kuwa daya kasitolay mu,” nán na. Ay oray nu mapakuna, ay akkan tada nán nga nadakè datun na lin-lintag. ⁸ Ngamay nammuwán ku daya ngámin baláki naya ásil kane árig nalukág ya nadakè a ar-arapáap ku. Nu áwan kuma daya lin-lintag, ay áwan ta kuma pe ya pakabasúlán. ⁹ Iyà ay nagbiyág gà kitun na áwan na lammat mepanggap kadaya

lin-lintag. Ngamay kane inumbet tu pannakaáwat ku kadatun na lin-lintag, ay árig linumtuwád ya básul, áta ittu tun ya nakammù ki kepapannán da. Ay nammuwán ku pe yin na árig ku ya natay gapu kadatun na lin-lintag. ¹⁰ Ay datu lin-lintag ga nán ku wa mangappiya kiya biy-biyág ku, ay nammuwán ku nga panakatay ka áwan panda ya ipakammu na. ¹¹ Díkod tare yà nealílaw ka panggap ki básul gapu kadatun na lin-lintag. Ay gapu kadatun na lin-lintag, ay nammuwán ku pe nga árig natay yà gapu ki básul.

¹² Daya ngámin lin-lintag, ay áwan da sabasábag. Kustu dayán se napiya da. ¹³ Ngamay akkan na wayya piyán kagiyan nga, ya napiya mán kammin ya árig gapu naya pannakatay ku. Akkan gapu kadaya lin-lintag ya pannakatay ku, nu di gapu ki básul nga ittu ya nammuwán tada pe gapu kadaya napiya nga lin-lintag. Ay tútu nammuwán ku nu wà ummán tutu wala ya kinadakè naya básul.

Ya mepanggap kiya kinatutolay tada

¹⁴ Ay ammù nga napiya daya lin-lintag ta gayát da ke Dios. Ngamay makabásul là mà kammala, áta itur-turayán nà ya kinatutolay ku. ¹⁵ Akkan ku maawátan ya mà-màwa kiya. Ata akkan ku màwa daya piyán

ku wa kuwaan nga napiya. Ay daya lùsawan ku, ay ittu da mán kammin daya màwa ku. ¹⁶ Ay nu lùsawan ku daya nàwa ku wa nadakè, ay maawátan na pàgan ku daya napiya nga mà-màwa, ay se mepakammu wa kurugan ku nga napiya datun na lin-lintag. ¹⁷ Díkod oray nu maddi ya uray ku, ay màwa ku daya nadakè gapu kiya kinatutolay nga atán kiyà.

¹⁸ Ata ammù nga kiya kinatutolay ku kampela ngin nin, ay áwan kammala ngin nin ya kinapiya. Ay napiya ya piyán ku, ngamay akkan ku màwa ya mangwa kadaya napiya. ¹⁹ Akkan ku màwa daya napiya nga asikkuwaan ku, ngamay daya nadakè a lùsawan ku kuma, ay ittu da mán kammin daya màwa ku. ²⁰ Ay nu daya lùsawan ku daya màwa ku, ay akkan iyà ya mangwa nu di ya panagbas-básul nga ittu ya atán kiyà.

²¹ Díkod tú idi ya namuwán ku wa mà-màwa kiyà, nga nu daya napiya ya asikkuwaan ku, ay sumil-silásil pe ya nadakè. ²² Ata kiya urauray ku kampela ngin nin, ay pàgan ku daya bàbànan ne Dios, ²³ ngamay màmud ku nga sabáli kampela ngin nin ya piyán naya baggi. Ay díkod árig ga kaguráan naya uray ku ya baggi. Ay árig ku ya asassuwan nedi ya kinatutolay ku, áta akkan ku

màwa daya piyán naya uray ku. ²⁴ Ay mangallakallà à ala nga tolay! Linna nád dala ya makelísi kiyà kiya pagtungpálan ku wa panakatay ka áwan panda! ²⁵ Ngamay magiyáman nà ala ke Dios ta aggina ya makelísi kiyà gapu kitu kinuwa ne Jesu-Cristo wa Apu tada.

Ay tú lugud yán ya kàkàwaán ku, nga kiya uray ku kampela ngin nin, ay daya piyán ne Dios daya piyán ku wa surútan, ngamay atán pikam ya kinatutolay kiyà nga ittu ya mamagbásul kiyà.

8

Ya agpinnoray tada kiya Ispiritu ne Dios

¹ Ay díkod akkan nin na mapabásul daya ngámin na makiapu ke Jesu-Cristo. ² Ata nu mangurug ta ke Jesu-Cristo, ay iturayán nitta ya Ispiritu ne Dios. Ay díkod, akkan ya kinatutolay ta ngin ya árig ga mangitur-turáy kadàta nga makabas-básul. Ay biyágan nitta pe yin ya Ispiritu ne Dios, ay meadayyu tada pe yin kiya panakatay ka áwan panda. ³ Ata kinuwa ne Dios sin ya panggap datu lin-lintag ga akkan nàwa gapu kiya kinakapsut daya tolay. Ay ya inangwa na kiddi, ay nebon na ya sissa nga An-anà na nga nagbiyág nga ummán kadàtada. Aggina ya nebasu gapu kadaya bas-básul tada.

Ay gapu kiyán na nekebasu na ay nippà ne Dios ya turáy na básul kadàtada nga tolay. ⁴ Kinuwa na yán ta senu matungpál ya nán tu lintag kadàtada nga umannúgut tin kiya Ispiritu ne Dios se akkan sumur-súrut tin kadaya piyán daya baggibaggi tada.

⁵ Ata daya tolay nga mangikur-kurug kadaya piyán naya baggibaggi da, ay ittu da la pe ya lam-lamtan ya pagang-anggamán daya baggibaggi da kampela ngin nin. Ngamay daya tolay ya tú da la nga ikur-kurug ya Ispiritu ne Dios, ay lam-lamtan da peyapeyang pe daya paganggamán na. ⁶ Daya tolay nga ittu da la lam-lamtan daya pagkapiyaán daya baggibaggi da kampela ngin nin, ay pannakesibna ke Dios ka áwan panda ya tungpál da. Ngamay daya tolay ya ittu da la nga ikur-kurug ya Ispiritu ne Dios, ay mepagbiyág da ke Dios ka áwan panda, ay se napiya ya aggur-uray da. ⁷ Ata daya tolay ya tú da la nga lam-lamtan daya piyán daya baggibaggi da kampela ngin nin, ay bílang da ya kagúra ne Dios. Akkan da nga ikur-kurug daya lin-lintag ne Dios, ay akkan da pe ya mabaal ya mangikurug kadayán. ⁸ Ay akkan da pe ya mapaanggam me Dios.

⁹ Ngamay nu dakayu, gapu ta atán kadakayu ya Ispiritu ne Dios, ay umannúgut

kayu win kaggína, ay akkan nu win na ikur-kurug daya piyán daya baggi nu kam-pela ngin nin. Ay daya áwan ya Ispiritu ne Cristo kaggída, ay akkan da nga tolay ne Cristo. ¹⁰ Ngamay nu atán ya Ispiritu ne Cristo kadakayu, ay bílang sib-biyág kayu ke Dios gapu ta nebílang nakayu win ka namáru, oray nu matay kayu gapu kadaya bas-básul. ¹¹ Nu atán kadakayu ya Ispiritu ne Dios nga ittu ya namaltu ke Jesu-Cristo, ay paltuwan nakayu pe gapu kiya Ispiritu na nga atán kadakayu.

¹² Ay lugud wawwági, masápul la akkan tada ikur-kurug gin daya piyán daya baggibaggi tada. ¹³ Ata nu daya piyán daya baggibaggi nu daya ikur-kurug nu, ay pannakatay ka áwan panda ya tungpál nu, ngamay nu ya Ispiritu ne Dios ya pagpinnorayán nu, ay mapandanán nin ya aggasikkuwa nu kadaya kelugán daya baggibaggi nu, ay mepagbiyág kayu pe ke Dios ka áwan panda.

¹⁴ Ay ngámin daya petur-turayán kiya Ispiritu ne Dios, ay annánà ne Dios da. ¹⁵ Ata akkan wayya nga nealúbu ne Dios ya Ispiritu na kadakayu ta senu makan-ansing kayu, nga ummán kadaya asassu wa makan-ansing kadaya apu da, nu di na nidde ta senu magbalin kayu ka annánà

na. Ay díkod makuna tada ya, "Ama!" nán tada ke Dios. ¹⁶ Ay ya Ispiritu ne Dios kam ya mangipakammu nga kurug ga annánà nitta nge Dios. ¹⁷ Ay díkod, gapu ta annánà nitta nge Dios, ay dátada ya kepakin-kuwaán naya ipangáni na kadaya annánà na. Ay díkod mepagkuw-kuwa tada kadaya ipakin-kuwa ne Dios ke Cristo. Ay meráman tada pe kiya kinadáyaw na, basta mepagrígát tada kaggína.

Ya namnamáan tada nga kapadayáwan tada

¹⁸ Kiyà kampela ngin nin, nu ipáda tada daya kapar-parigátan tada kídi ya kalawagán kiya kinadáyaw nga midde kadátada ka lángit, ay ur-úray da ngala. ¹⁹ Ay matorán ngámin daya parsuwa ne Dios kiya angngipakammu na nu iinda tutu wala daya annánà na. ²⁰ Ata kitun, ay nàwa nga nagbalin ka áwan sur-surbi daya ngámin parsuwa. Ngamay akkan wayya nga ittu tu piyán da, nu di ittu ya piyán ne Dios nga kuwaan. Ngamay oray nu napakuna, ay atán pikam ma namnáma. ²¹ Ata mippà ya pannakarupù dayán na parsuwa ne Dios, nga ittu ya gángay kàwaán da kuma, ay se meráman da kiya ammadáyaw ne Dios kadaya annánà na.

²² Ay panda kadedi nga al-algaw ngámin daya parsuwa, ay ummán da ka

magrig-rígát ta ummán kiya agrig-rígát naya manggì-gìna. ²³ Ay akkan nala daya pinarsuwa na nga áwan biy-biyág ya árig manggì-gìna, nu di dátada nga naalubuwán nin kiya Ispiritu na, nga ittu ya nunna nga nidde na kadátada. Mapar-parigátan ya uray tada kiya aggiddag tada kiya angngipakammu na tutu wala nga dátada daya annánà na. Ay ittu pe yanin ya angngulis na kiya baggi tada ngin. ²⁴ Ata ittu yán ya nepanamnáma kadátada nga nálà in. Ay akkan ta pikam nálà yán na namnamáan tada, áta akkan ta wayya nga namnamáan ya atán kadátada ngin. ²⁵ Ay díkod gapu ta akkan ta pikam ma masingan ya namnamáan tada, ay magan-ánus tada lugud da magiddag.

²⁶ Ay ya Ispiritu ne Dios, ay sengán nitta peyang kadaya pagkapsútán tada. Ata akkan tada ammu nu mapanna kurug ya agkarárag tada, ngamay ya Ispiritu mismu ya makim-imallà ke Dios para kadátada. Ay akkan makagi ki úni yala ya angwa na. ²⁷ E Dios nga ittu ya makammu kadaya ngámin na atán kadaya uray daya tolay, ay ammu na pe ya atán kiya uray naya Ispiritu, nga ittu ya mangiúni kadaya tolay ne Dios. Ay umannúgut kiya piyán ne Dios daya kagiyán na.

28 Ay ammu tada mà nga ngámíngámin daya mà-màwa kadàtada nga maminya ke Dios, ay pagbalinan ne Dios ka pagkapiyaán tada nga pinalánu na nga ayabán. 29 Ata kitun kam, ay ammu ne Dios sin daya mangurug kaggína, ay ittu dayán daya inayabán na nga pagbalinan na ka ummán ke Jesu-Cristo wa An-anà na. Díkod aggína ya bíláng nga manákam ma wagi daya ngámin na pinagbalin ne Dios ka annánà na. 30 Ay datun na ammu na nga mangurug kaggína, ay inayabán nada, ay se nada nga nebíláng ka áwan na bas-básul, ay se nada pe ya pinadayáwan.

Awan makalípán kadàtada kiya amminya ne Cristo

31 Ay díkod nágan na pikam mala ya makagi tada kídi, ay e Dios ya sumeseseng kadàtada! Atán nád pikam mala nga makaábà kadàtada? 32 E Dios ay akkan na netagàna ya An-anà na, nu di na nepalúbus sala nga matay gapu kadàtada. Tú na nád agpà in itagàna ya ngámíngámin kadàtada nga ummán kitu nangngidde na kiya An-anà na! 33 Inna nád pikam mala ya mamabásul kadàtada kiya àràng ne Dios! E Dios ya nangibíláng kadàtada nga piníli na ka áwan bas-básul. 34 Ay inna nád ya mamabásul

kadàtada! E Jesu-Cristo nád? Ay aggína mà tu natay, ay se yala nga linumtu kammin, nga ittu win ya atán kiya padne diwanán ne Dios nga panguniyan tada kaggína.

35 Díkod áwan lugud ya makalípán kiya amminya ne Cristo kadàtada. Oray mán nu mapar-parigátan tada, onu atán pagpan-nakitán tada, ay piyán nitta kammala. Ay oray mán pe nu par-parigátan ditta gapu ki anngurug tada kaggína, onu asippatayan ditta, ay piyán nitta. Ay páda na kam oray nu molaolát tada, onu áwan tada nga pagkawas, onu atán daya nakapap-panansing nga mà-màlamán tada. Díkod áwan lugud ya makalípán kiya aminya ne Cristo kadàtada. Akkan daya kapar-parigátan tada, onu daya pagpannakitán tada, onu daya amar-parígát da kadàtada gapu ki anngurug tada kaggína. Ay oray mán nu asippatayan ditta, onu molaolát tada, onu áwan tada pagkawas, onu atán daya nakapap-panansing nga mà-màlamán tada, ay piyán nitta kammala. 36 Ay nepakammu dayanin na mà-màlamán tada oray kitun kam, áta nán na kiya nesúrát ta bàbànan ne Dios nga, "Gapu kikaw, ay as-asippatayan dakami ki peyang algaw. Meárig kami kadaya

karneru wa isag-sagána da nga partiyán,”

nán na. ³⁷ Ay ngámin dayán, ay an-annung tada nga ilasátan dayán gapu kaggína nga maminya tutu wala kadátada. ³⁸ Ata ammù nga áwan tutu wala ya makeadayyu kadátada kiya amminya ne Jesu-Cristo kadátada. Oray nu pannakatay ya àrangan tada onu daya adu wa mà-màlamán tada kiya agbiyág tada kídi ya kalawagán, ay akkan umanáy dayán na mangiadayyu kadátada kiya amminya ne Dios. Ay oray pe daya anghel se daya naturáy ya di masingan se daya atán pannakabalin, onu daya mà-màwa nga kapar-parigátan tada kídi yin, onu daya madama pikam ma mà-màwa kadátada. ³⁹ Oray nágan na nga atán ka lángit se kídi kalawagán, ay akkan da nga makeadayyu dayán kadátada kiya amminya ne Dios nga nepakammu na kadátada gapu ke Jesu-Cristo wa Apu tada.

9

Tu inammíli ne Dios ka datu iIsrael ka tolay na

¹⁻² Ay magpannakit tà pà nang kurug se natakit peyang ya uray ku.* Kurug idi ya kagiyán ku, áta nakiapu wà lugud din ke

Cristo. Ay oray kiya uray ku, ay ammù nga akkan busid idi ta itur-turayán nà ya Ispiritu ne Dios. ³ Nu mabal-balin kuma ngala, ay piyán ku wala nu iyà ya mapánis se mesibna ke Cristo gapu kaggída nga pádà a Judyu, nga keliyán ku kam se wawwágì pe. ⁴ Pádà dayán na iIsrael nga ittu dayán daya piníli ne Dios nga pagbalinan na ka annánà na. Ay aggída pe datu nangipassingannán na kitu diláng na. Ay aggída pe tu nagkar-kariyán na, se aggída pe tu nangiddanán na kadatu bil-bílin na. Ay aggída pe datu nangikariyán na nga atán ibon na nga mangalà kaggída. Ay aggída pe tu piníli ne Dios nga magday-dáyaw kaggína. ⁵ Gakagaka datu nunna nga tolay ne Dios da. Ay neanà nga tolay ya Cristo nga isa kadatu gakagaka da kam. Ay aggína ya Dios nga katurayán kiya ngámingámin. Ay maday-dáyaw kuma peyapeyang ka áwan panda. Amen.

⁶ Ay oray mán nu nán ku kiyán, ay akkan ku wayya nán nga akkan nakurug datu kinag-kagi ne Dios. Ata akkan wayya ngámin iIsrael ay kurug tolay ne Dios da. ⁷ Ay ummán pe, oray nu gakagaka natu Abraham da ngámin, ay akkan da wayya nga mebíláng ngámin ka

* **9:1-2** 9:1-2 Natakit ya uray na gapu kadaya páda na nga Judyu nga akkan mangurug ke Cristo.

kurug ga annána tu Abraham. Ata nán ne Dios kitu Abraham nga, “Daya pútut ne Isaac ngala daya mebiláng nga kurug gaka-gaka mu,” nán na. ⁸ Díkod maawátan nga akkan daya neaná kiya gangay ya pan-nakeaná daya mebiláng ka annána ne Dios, nu di daya neaná gapu kiya kari na. ⁹ Ata tu idi tu kinagi ne Dios kitu inagkari na, “Mag-gagáyám mà nu isa nga dagan ki am-amung nedi, ay túya magan-anà e Sara ka isa nga laláki,” nán na.

¹⁰ Ay akkan nala tittu yán, áta atán pe ya kinagi ne Dios kitu Rebecca nga atáwa tu apuapu mi nga Isaac kane mabùsit kadatu síngin na annána na. ¹¹⁻¹² Nán ne Dios kitu Rebecca nga, “Ya manákam kaggída, ay ittu ya umapu kiya udiyán,” nán na. Ay tu inangngagi ne Dios kiyán, ay kitu akkan pikam ma neaná datu síngin na búsit tu Rebecca. Ay díkod áwan lugud pikam kadatu annána tu nakàwa ka nadakè se napiya. Ay díkod, mammuwán kidi ya nàwa nga sigun kiya píli ne Dios kampela ngin nin nga akkan gapu kadaya mà-màwa ta. ¹³ Ay nesúrat pe kiya bàbànan ne Dios idi ya kinagi na nga, “E Jacob ya pàgan ku nga akkan e Esau,” nán na.

¹⁴ Ay gapu kiyán na kinuwa ne Dios, nán tada lugud da mamagdudúma nge Dios? Akkan á! ¹⁵ Ata nán na kitu

Moses nga,
 “Kalakkán ku daya piyán ku kampela ngin nin na kalakkán,”
 nán na. ¹⁶ Díkod ya agkallà ne Dios, ay akkan gapu kiya piyán kampela ngin nin daya tolay onu gapu kadaya mà-màwa da, nu di gapu ta ittu kampela ngin nin ya piyán na.

¹⁷ Ay uwad kinagi ne Dios pe kiya nesúrat ta bàbànan na kitu Faraon nga nán na, “Niddán taka ka turáy mu ka Egipto ta senu gapu kikaw, ay mepassingan ku tutu wala ya pannakabalin ku, ay díkod mewar-waragáwag ya ngágan ku kadaya ngámin tolay kidi kalawagán,” nán na.

¹⁸ Ay díkod masingan tada manin nga kalakkán ne Dios daya piyán na nga kalakkán kampela ngin nin, ay se pag-sukíran na pe daya piyán na kampela ngin nin na pag-sukíran.

Tu nangngipassingan ne Dios kiya kinarungat na se kinakallà na

¹⁹ Ay mabalin na nán nu kiyà nga, “Taanna lugud tura na nga pabasúlan da tolay, ay áwan mà kam-mala gáyám makasipad kadaya piyán na nga màwa ngin!” nán nu. ²⁰ Ngamay iin ka pe yala nga tolay ya makisuw-suwáy ke Dios? Wayya la nga makagi naya kinuwa nga aruminta kiya nangwa nga, “Ra ummán kidi ya inangwám kiyà ta!” wayya na la nán? ²¹ Wayya

pe yala nga akkan màwa naya maragkuwa ka bánga ya lusà kiya piyán na kam-pela ngin na kuwaan? Nu piyán na nga kuwaan ka napiya tutu wala nga bánga ya duddúma kiya lusà, ay di ittu ya màwa? Ay nu piyán na pe nga kuwaan ka ur-úray yala ya duddúma, ay di ittu pe ya màwa?

²² Ngamay nágan naya makagi tada. Oray piyán tutu wala ne Dios nga ipassingan ya kinarungat na se iya kinaturáy na, ay inan-anúsán na se pinas-pasinsiyaán na daya tolay ya mamar-parrungat kaggína. Dayán na tolay ay rabbang da ya mapánis. ²³ An-anúsán nada gapu wala kadaya piyán na kampela nga kalakkán nin, nga ittu pe dayán daya kepassingannán naya kinadáyaw na. Ay ittu pe dayán daya nesag-sagána na nga padayáwan. ²⁴ Ay dayán na tolay ya nán ku, ay dátada kam ma Judyu se akkan Judyu wa inayabán na ngin na mangurug ke Jesu-Cristo. ²⁵ Ay kinagi na kam idi kitun kitu libru wa nesurátan natu Hosea nga nán na,

“Nán ku kadaya tolay ya akkan ku napadán piníli nga tolay ku, ‘Dakayu daya tolay ku.’ Ay kadaya tolay ya akkan ku pà-pàgan kitun, ay nán ku kaggída kídì yin na, ‘Pàgan takayu,’ nán

ku kaggída. ²⁶ Kitun na giyán nga nagku-naán ku kadaya akkan Judyu nga, ‘Akkan takayu wa tolay,’ ay nán ku kaggída nga, ‘Dakayu daya annánà naya sibbiyág peyang nga Dios.’ ”

²⁷ Ay tú idi ya kinagi natu Isaias kitun mepanggap ka-daya iIsrael, “Oray mán nu ya kaadu daya iIsrael, ay ummán kiya kaadu naya ginat ki bebay, ay bittè ala ya málà kaggída, ²⁸ áta akkan min-induwán ne Dios nga mamabásul kadaya iIsrael, ay se karuwan na pe nga kuwaan.” ²⁹ Nepainunna nga kinagi pe natu Isaias kitun ya, “Ay nu akkan nala nga nangibansi ka bittè a iIsrael, ay natan tada kuma kadatu iSodom se datu iGomorra,” nán na.

Ya akkan angngammu datu iIsrael nu mapaanna ya agbalin ta ka namáru kiya àráng ne Dios

³⁰ Ay díkod masingan tada nga daya akkan Judyu wa áwan ki uray da ya magmarmáru ki àráng ne Dios, ay ittu da mán kammin daya nagbalin ka namáru ki àráng na gapu ki angngurug da ngala.

³¹ Ngamay daya iIsrael la sumur-súrut kadatu lintag gapu ta piyán da ya magbalin ka namáru ki àráng ne Dios, ay akkan da nasúrut ngámin datun na lin-lintag. ³² Ay ya gapu

nayán, ay akkan gapu ki angngurug ya agmar-máru da, nu di gapu ki nán da nga màwa da ya manúrut kadatun na lin-lintag. Arig da ya nebàdul ke Jesus nga árig batu. ³³ Nán natu nesúrat nga,

“Sin-sinnan nu ta ippáy ku ka íli Sion ya árig batu. Aggína ya árig kebàdulán daya tolay se árig kedùlapán da. Ngamay daya mangu-rug kaggína, ay áwan da nga kabàlaán,”

nán na.

10

¹ Wawwági, ya ikar-karàrag ku ke Dios se ya piyán ku tutu wala nga màwa kaggída, ay málà da kuma. ² Iyà pe ya makekagi nga kurug ga piyán da ya magmar-máru ki àràng ne Dios, ngamay akkan da kurug ammu. ³ Ay gapu ta akkan da nga ammu ya panagmar-máru nga piyán ne Dios, ya piyán da kampela ngin nin na panagmar-máru ya sur-surútan da. Ay díkod akkan da sur-surútan ya panagmar-máru wa piyán ne Dios. ⁴ Ata e Jesu-Cristo ya ketungpálan ngámin datu bil-bílin. Ay ngámin daya mangurug kaggína, ay akkan pabasúlan ne Dios da.

Ya angngibíláng ne Dios kadaya tolay ka namáru

⁵ Nesúrat tu Moses ya mepanggap kiya panagmar-máru gapu kiya annúrut

kadatu lin-lintag, nga ya tolay ya sumur-súrut kadaya lin-lintag, ay mag-biyág gala nu masúrut na ngámingámin datun na lin-lintag. ⁶ Ngamay ya panagmar-máru ki àràng ne Dios gapu ki angngurug, ay ammu tada mà in. Ay túya akkan ta nán na, “Iinna nád ya mawe ka lánngit nga mangayáb ke Cristo nga sumeng kadàtada,” akkan ta nán. ⁷ Ay akkan ta pe nán na, “Iinna nád ya mawe kiya giyán daya natay nga mangalà ke Cristo,” akkan ta nán, ⁸ ata pagbàbànanan ta mà peyang yanin na angngibíláng ne Dios kadàtada ka namáru. Ay nebàbànan mi mà in kadakayu.

⁹ Ata nu ikagi ta kadaya tolay nga e Jesus ya Apu ta, ay se ta kurugan tutu wala nga pinaltu kammin ne Dios, ay alà nitta. ¹⁰ Ata ibíláng ne Dios ka namáru ya isa nga tolay gapu kiya angngurug na kaggína, ay se alà pe ne Dios gapu kiya angngagi na kadaya tolay nga e Jesu-Cristo ya Apu na. ¹¹ Ay nán na kiya nesúrat ta bàbànan ne Dios nga, “Awan na mabàla kadaya ngámin na mangurug kaggína, oray nu iinna.” ¹² Ata áwan pagdúmán daya Judyu se akkan Judyu. Sissa nge Dios nga Apu da ngámin nga ittu ya mangidde ka pagkallà kadaya ngámin na makiseng kaggína. ¹³ Ata ngámin daya makipálà ke Apu, ay ittu

dayán daya malá.

¹⁴ Ngamay mapaanna mà pe ya akipálà da kaggína, ay akkan da mà pikam mangurug kaggína! Ay mapaanna pe ya angngurug da kaggína, ay áwan da mà pikam nagina panggap kaggína! Ay mapaanna mà pe ya akagina da nu áwan mawe mangibàbànan kaggída! ¹⁵ Ay se mapaanna pe ya angngibàbànan naya isa nga tolay nu akkan wayya nga ibon ne Dios! Nán na kiya nesúrat ta bàbànan ne Dios nga, “Inagpiya naya ilalbet daya umbet ta mangibàbànan kiya Napiya nga Dámag!”

¹⁶ Ngamay akkan da mà ngámin mangurug kiya Napiya nga Dámag. Atán ya kinagi tu Isaias kitun ka mepanggap kidi. Nán na nga, “Apu, bittè daya nangurug kadatu nakagina kitu nebàbànan mi,” nán na. ¹⁷ Díkod masingan tada kidi, nga ya angngurug ay gapu pe kiya magina ta, nga ittu ya Napiya nga Dámag mepanggap ke Cristo.

¹⁸ Ay akkan nád nagina daya pádà a Judyu ya bàbànan? Ngamay nagina da mà. Ata nán na kiya nesúrat ta bàbànan ne Dios nga, “Nepagina mà ki ngámin kalawagán ya Napiya nga Dámag,”

nán na. ¹⁹ Wayya la nga di da naawátan tu nagina da! Ay kinagi mà tu Moses kitun nga nán ne Dios nga,

“Pangabuguwan takayu kadaya tolay ya akkan ku nebiláng nga tolay ku. Ay par-parungtan takayu pe gapu kadaya tolay ya ibiláng nu ka ang-ang.”

²⁰ Ay akkan nin-induwán pe tu Isaias nga nangagi kiya nán ne Dios nga,

“Nasmà dà daya tolay ya akkan kammala nga magsap-sápul kiyà in. Nagpakammu wà in kadaya tolay ya akkan kammala nga magsal-saludsud kiya mepanggap kiyà.”

²¹ Ngamay nu mepanggap kadaya iIsrael la tolay na, ay nán na nga, “Sikkaayáb bà peyang kadaya di mangikurkurug se daya nasúkir nga tolay,” nán na.

11

Ya kinamaru ne Dios kadaya iIsrael

¹ Ay nán tada lugud da pinagdudoray tutu wala ngin ne Dios daya tolay na nga napadán píli na? May akkan! Iyà, ay iIsrael là nga gakagaka tu Abraham, ay se netangámalan nà kitu Benjamin. ² Akkan pikam pinagdudoray ne Dios daya tolay na nga napadán píli na. Akkan nu wa madamdam tu nán naya nesúrat ta bàbànan ne Dios panggap kitu Elias? Nagriri ke Dios tu Elias gapu kadatu Judyu ³ nga nán na, “Apu, pinatayán da

daya pagbàbànanam, ay se dinadál da daya panagday-dayáwan kikaw. Sissa ngà tutu wala nga nabansi. Ay sippatayan dà tutu wala pe," nán na. ⁴ Ngamay nán ne Dios kaggína, "Atán pikam pittu ríbu wa tolay ku nga akkan nearát ta nepagday-dáyaw kiya Baal,"* nán na. ⁵ Ay ummán pe kiyán ya mà-màwa kadedi ya al-algaw. Atán da pikam ma nabansi nga tolay ne Dios nga píli na gapu kiya agkallà na. ⁶ Ay nu gapu ki agkallà, ay akkan lugud gapu kiya mà-màwa tada kampela ngin nin. Ata nu mapakuna, ay akkan nin na mebíláng nga agkallà.

⁷ Ay díkod tú idi ya nàwa. Kadúwán kadaya Judyu, ay akkan da nga nasmà ya sap-sapúlan da. Ay daya píli na, ay nasmà da ngamay daya duddúma, ay summúkir da, ⁸ nga ummán kiya nesúráat kiya bàbànan ne Dios nga nán na, "Pinagkulnit ne Dios ya uray da. Pinagkúláp nada se pinagbangngag nada oray kadedi ya al-algaw." ⁹ Ay nán pe tu David nga,

"Ya pagtalgad da ay ittu kuma ya kalàdadán se katiliwán da. Ittu kuma pe ya pakadadálán da ka pakapanísán da gapu kadaya bas-básul da. ¹⁰ Akkan da ammu ilasínán kuma ya nadakè se napiya, ay se madam-damtán

da kuma kadaya ag-agnuwan da nga kapar-parigátan."

¹¹ Ay oray nu árig nedúláp daya iIsrael, ay akkan wayya nga di da makabángun nin. Ngamay gapu kiya inagbásul da, ay nàwa nga málà pe yin daya akkan na Judyu ta senu mangabugu daya iIsrael. ¹² Díkod ummán ka nagkapiyaán daya akkan Judyu ya akkan da nga angngikur-kurug daya Judyu, ay se nagkapiyaán da pe ya pannakaábà da. Ay nu nagkapiyaán da dayán na nàwa kaggída nga Judyu, tú nád agpà ya akappoli da ta senu meráman da kammin!

Ya kekappiya daya akkan Judyu ke Dios

¹³ Ay tú idi pe ya kagiyan ku kadakayu wa akkan Judyu ta iyà mà ya nebon ne Dios nga magbàbànan kadakayu. Ipas-pasnà ku idi nga ubrà ¹⁴ ta senu mangabugu daya pàdà a Judyu, ay díkod málà pe daya duddúma kaggída. ¹⁵ Ay gapu kiya akkan da nga angngipatag ke Dios, ay adu kadaya akkan Judyu ya nekappiya ke Dios. Ay díkod, nu magulli da se alà ne Dios da kammin, ay meárig da ka lumtu kammin.

¹⁶ Ay nu nidde yin ke Dios ya tangápig kiya sinápay, ay kuwa na pe yin ngámin tu tangabukal. Ay pàda na pe nu ya gamut káyu ay nidde

* 11:4 11:4 Ya Baal ay isa nga sinan diy-diyos.

ke Dios, kuwa na ngámin ya káyu win.†

17 Ay atán daya árig pasanga naya árig káyu ne Dios nga olíbo nga nippà. Ay dakayu wa árig pasanga naya olíbo wa akkan nemúla, ay nesulpit kayu kiya arutáng naya káyu wa múla. Ay díkod meráman kayu win kadaya napiya nga maggayát kiya gamut na. 18 Ay oray nu mapakuna, ay akkan kayu magpasindáyaw kadaya árig pasanga nga nippà. Damdamman nu wa gapu kadatu nunna nga tolay ne Dios nga ittu datu árig gamut ay mabiyág kayu, nga akkan wayya aggída ya magbiyág gapu kadakayu.

19 Ay get nu nán nu wa, “May nìpád daya árig kurug ga pasanga ta senu mesulpit kami,” nán nu. 20 Kurug yán ta nippà da kurug gapu kiya akkan da angngurug ke Dios, ay se kayu wa nesulpit gapu kiya angngurug nu. Ay túya akkan kayu magpas-pasindáyaw, nu di kayu kuma nga magansing. 21 Ata nu akkan kinengán ne Dios daya Judyu wa árig kurug pasanga, ay tú nakayu nád agpà kengán!

22 Lam-lamtan nu kod nu wà ummán naya kinamáru se kinarungat ne Dios. Kurug ga nepassingan na ya kinarungat na kadaya akkan mangikur-kurug. Ngamay nepassingan na

ya kinamáru na kadakayu, basta atangyaan nu ya kinamáru na, áta nu akkan, ay ippà nakayu pe. 23 Ay daya duddúma nga iIsrael nga di mangur-kurug, ay mesulpit da kammin kiya arutáng, nu makappoli da, áta atán pannakabalin ne Dios nga mangisulpit kammin kaggída. 24 Ata dakayu wa akkan Judyu wa neárig kiya pasanga naya akkan nemúla nga olíbo, ay nesulpit kayu kiya múla nga olíbo. Ay oray nu akkan ittu ya gángay màwa kuma, ay nàwa. Ay nu nàwa yán, ay tú nád agpà ya kesulpit kammin daya kurug pasanga naya nemúla nga olíbo wa nìpád din!

Ya kinamáru ne Dios kadaya ngámin tolay

25 Ta senu akkan kayu wa magpang-pangátu, piyán ku wa ammuwan nu idi ya kinur-korugán na akkan pikam nepakpakammu kitun. Nga ya akkan angngikur-kurug daya Judyu, ay panda ngala kiya angngurug daya akkan Judyu wa piyán ne Dios nga pangurugan. 26 Ay se yala nga málà daya ngámin na iIsrael. Ata nán na kiya nesúrát ta bàbànan ne Dios nga,

“Maggayát ked Sion ya Marammiyág. Ay ippà na ngámin daya

† 11:16 11:16 Mepapan idi kadaya Judyu, áta gagagaka tu Abraham da nga tolay ne Dios kitun.

kinadakè kadaya
gagakaka natu Jacob.”

²⁷ Ay nán na pe nga,
“Ay ippà ku daya bas-básul
da nga ummán kitu
nekari kaggída.”

²⁸ Ay gapu kiya Napiya
nga Dámag mepanggap
ke Cristo, ay nagbalin da
ka kagúra ne Dios. May
nagpiyán nu idi ta nidde
ne Dios ya waya nu wa
mangurug kaggína. Ngamay
aggída pikam mala nga
Judyu daya napadán píli ne
Dios ka tolay na nga pàgan
na gapu kadatu apuapu
da. ²⁹ Ata áwan kaulissán
naya nammíli ne Dios
kaggída se daya kari na nga
pagkallà kaggída. ³⁰ Kitun,
dakayu wa akkan Judyu,
ay akkan nu ikur-kurug
nge Dios, ngamay kidi yin
ay nammuwán nu win ya
agkallà na gapu kiya akkan
angngur-kurug daya Judyu.
³¹ Ay oray nu ummán kiyán
na akkan da nga ipat-patag
nge Dios kidi, ay ammuwán
da pe ya agkallà ne Dios
kaggída nu isa ngalgaw gapu
kiya agkallà a nepassingan
na kadakayu. ³² Ata
pinagdudoray ne Dios daya
ngámin tolay nga akkan
mangikur-kurug kaggína ta
senu mepassingan na ya
agkallà na kaggída ngámin.

*Maday-dáyaw we Dios
gapu kiya kinasírib na*

³³ Ay akkan ta malam-
mat nu wà ummán naya
agkallà ne Dios se kinasírib
na, se daya ammuwán na!

Ay akkan ta pe ya maaw-
awátan daya ngámin na
palánu na, ay se akkan
ta pe maawátan ya angwa
na. ³⁴ Nán naya nesúrat ta
bàbànan ne Dios nga,

“Awan tolay nga makammu
kiya lam-lammat
ne Apu Dios, ay
áwan pe ya mabalin
magtùgud kaggína
kadaya kuwaan na.
³⁵ Ay áwan wayya
tolay nga makidde
ke Dios ka panaru-
anggam kaggína nga
annug supapáan ne
Dios,”

nán na. ³⁶ Ata ngámin daya
atán ay pinarsuwa nada
se aggína pe ya makammu
kaggída ngámin, ay se
pakedayáwan na dayán
ngámin. Ay maday-dáyaw
peyapeyang nge Dios. Amen.

12

*Ya masápul kiya kabiy-
biyág tada nga mangurug ke
Cristo*

¹ Ay lugud wawwági, gapu
kiya agkallà tutu wala ne
Dios kadakayu, ay ipindu
nu kaggína ya baggi nu.
Ittu yán ya bátug sibbiyág
ga dátun nu wa ipakin-
kuwa nu kaggína, ay pa-
ganggammán na yán. Ittu
yán ya angngipassingan nu
kiya kurug ga agdáyaw nu
kaggína. ² Akkan nu win na
peannúgut daya gagángay
nu kiya gagángay daya to-
lay kidi ya kalawágan, nu

di kayu kuma nga man-guliulis kiya gagángay nu kiya angul-ulis nu ki aglam-lammát nu, ta senu am-muwán nu daya piyán ne Dios se daya napiya, se daya pagangammán na se daya áwan sabasábag ga piyán ne Dios.

³ Ay gapu kiya sáad ku nga nepiyár ne Dios kiyà gapu ki agkallà na, ay kagiyan ku kiya isaisa kadakayu nga akkan kayu din na magpang-pangátu. Sin-sinnan naya isaisa kadakayu nga kap-piyánan ya baggibaggi na kampela ngin nin sigun kiya angngurug ga nidde ne Dios kaggína. ⁴ Ata oray nu sissa ya baggi tada, ay adu ya parte na, ay se akkan wayya nga sissa ya kesurbiyán da kiya baggi tada. ⁵ Ay ummán pe kiyán ya kàwaán tada. Adu tada, may árig tada ya parte naya sissa nga baggi ne Cristo. Ay díkod sissa tada kam ngámin.

⁶ Nagbal-baláki ya pagkallà na kadátada nga kababalin, ngamay masápul la usaran tada dayán. Ay nu magbàbànan kiya bábànan na ya kabailán ta, ay kuwaan ta yán na mepànung kiya angngurug ta. ⁷ Ay nu sumeng kadaya mangurug ya kabailán na nepangáni kadátada, ay sengán tadada. Ay daya niddán ka kabailán da nga magtùgud, ay magtùgud da. ⁸ Ay daya niddán ka kabailán na manganannay, ay masápul la anannayan

da daya makasápul. Ay nu magidde ya kabailán na nidde kadátada, ay magparon ta nga mangidde. Ay nu mangiapu ya nengáni nga kabailán kadátada, ay ipas-pasnà ta ya mangiapu kadaya duddúma, ay daya niddán ka kabailán na mangipassingan kiya agkallà da, ay kuwaan da ngala nga sikkaanggam.

⁹ Ay akkan kayu kuma nga magpi-piduman kiya amminya nu kadaya kasit-tolay nu. Kalúsawan nu kuma daya nadakè, ay daya napiya ngala daya pàgan nu.

¹⁰ Magpipinninya kayu nga ummán kiya agpipinninya daya magwawági. Ay ab-abay kuma ya am-matag nu kadaya duddúma may ya ammatag da kadakayu. ¹¹ Maggagat kayu peyapeyang nga magsirbi ke Apu. Ipas-pasnà nu ki uray nu ya agsirbi nu kaggína.

¹² Maganggam kayu wala kiya agginanáma nu kadaya nekar-kari ne Dios kadátada. An-anúsán nu din nala daya kapar-parigátan nu gapu ke Cristo, ay se magkar-karàrag kayu din peyapeyang. ¹³ Sengán nu daya tolay ne Dios kadaya masap-sápul da. Sangailiyan nu din daya agtangeli.

¹⁴ Ay ikaràrag nu wa kalakkán ne Dios daya mamar-parigát kadakayu. Akkan nuda nga gedán. ¹⁵ Mepaganggam kayu wala kadaya maganggam, ay

mepagpannakit kayu pe kadaya magpannakit. ¹⁶ Ay magkikinnawátan kayu ngámin. Akkan kayu wa magpang-pangátu, nu di kuma nga daya nababa kiya agsisíngan da tolay daya pàgan nu pe. Akkan nu din nán na áwan nu wa di ammu.

¹⁷ Ay akkan nu subalítan ka nadakè daya nadakè a kuwaan da kadakayu. Ay daya napiya kiya agsisíngan daya tolay din nala ya kuwaan nu. ¹⁸ Nu mabalbalin kuma, ay kuwaan nu ya kabailán nu wa makikinnawátan kadaya ngámin tolay. ¹⁹ Dakayu wa pà-pàgan ku wa wawwági, akkan kayu wa bumalbalat. Ipinnoray nu wala ke Dios, ta aggína kampela ngin nin ya makammu wa mamánis. Ata nán ne Dios kiya nesúrát ta bàbànan na nga, "Iyà kampela ngin ya mangibálat tin se iyà pe ya mangsupápà," nán ne Apu. ²⁰ Ay nán na pe nga, "Ay nu mabisin ya kalínga mu, ay panganam. Ay nu mawwaw, ay penumam. Díkod maal-aliyawwán." ²¹ Ay akkan kayu wa paábà kiya kinadakè, nu di nu kuma nga abáan ya kinadakè kiya angwa nu kiya napiya.

13

Ya angngikurug tada kiya lintag naya gubirnu

¹ Ay masápul la peturayán daya ngámin tolay kiya gubirnu, áta áwan

wayya agtuturáy nga akkan nepalúbus ne Dios, ay aggína la ya makidde kiya turáy na tolay. ² Ay díkod, daya mangalúsaw kiya gubirnu, ay bílang lúsawan da pe ya nepalúbus ne Dios, ay díkod mapánis dayán. ³ Ata akkan nakapapanansing daya agtuturáy kadaya tolay ya napiya nga kuk-kuwaan, nu di kadaya tolay ya mangwa ka nadakè. Ay lugud, ta senu akkan kayu wa magansing kadaya agtuturáy, ay dayán nala nga napiya daya kuwaan nu. Díkod pàgan dakayu. ⁴ Dayán na agtuturáy, ay bílang da ya magsir-sirbi ke Dios ka pagkapiyaán nu. Ngamay nu mangwa kayu ka nadakè, ay magansing kayu kaggída, ta panísan dakayu tutu wala, áta aggída ya bílang nangitudinán ne Dios kiya ammasílag na kadaya mangwa ka nadakè. ⁵ Ay masápul la peturayán kayu kiya gubirnu, akkan nala nga gapu ta piyán nu wa malilián ya kinarungat ne Dios, nu di gapu ta ammu tada nga napiya yán.

⁶ Ay ittu yán ya gapu naya agbay-báyad nu ka buis. Ata daya agtuturáy ki gubirnu, ay e Dios kam ya bílang sir-sirbiyán dayán. Ay ya agpabayad da ka buis, ay ittu yán ya agsirbi da ke Dios. ⁷ Ay idde nu kadaya agtuturáy daya pagrabngán da. Díkod bayádan nu daya buis nu kaggída se daya

duddúma nga masápul la bayádan nu. Ipatag nuda, ay se rispitaran nuda.

Ya agpipinninya tada nga tolay ne Dios

⁸ Ay akkan kayu kuma nga makaútang oray nágan na, nu di ya magpipininya kuma ngala ya kuwaan nu. Ata nu piyán ta ya kasittolay ta, ay bílang nga nekurug ta ngin datu ngámin na lin-lintag ne Dios. ⁹ Ata datu bil-bílin ne Dios nga, “Akkan ka manaládag, akkan ka pumatay, akkan ka magtákaw, se itu akkan ka nga umápal,” ay matungpál da kiya sissa ngala nga bílin nga ittu ya, “Piyám daya kasittolay mu nga ummán kiya amminyám ki baggim kampela ngin nin.” ¹⁰ Ata ya tolay ya maramminya, ay áwan na nga kuk-kuwaan na nadakè kadaya kasittolay na, ay túya ya amminya ya ketungpálan kam ngámin datu bil-bílin.

¹¹ Ay tú idi pe ya masápul la kuwaan nu gapu ta ammu nu mà in nu wà ummán naya al-algaw kídi yin. Oras nu win na maggagat, áta tagay pà nang ngin ya ilalbet kammin ne Apu nga mangalà kadàtada. Tagay yin may itu dámu tada nga nangurug. ¹² Kadedi yin na al-algaw, ay árig danní láwa ngin. Ay díkod ippà tada ngin daya nadakè a kuk-kuwaan tada, ay se tada nga isagána daya baggibaggi tada kadaya mà-màwa nga

napiya kiya agsisíngan ne Dios. ¹³ Magmar-máru tada lugud kiya agbiyág tada nga ummán kiya agbiyág daya tolay ya árig atán ki nawada. Akkan tada ittu wala nga kuk-kuwaan ya magguudma onu magginglaw. Awan kuma ngin ya mangwa ka nadakè panggap kadaya lalláki se babbay. Ay áwan kuma pe yin ya magsasáwad se ya magasiásil. ¹⁴ Iannúgut nu tutu wala kuma daya gagángay nu kadatu gagángay ne Apu Jesu-Cristo. Akkan nu atangyaan nin daya pagang-anggamán daya baggibaggi nu kampela ngin nin.

14

Ya akkan ta nga angguwes kadaya wawwági tada

¹ Ay anggamman nu din daya nakapsut ki angngurug da. Ngamay akkan kayu makisuw-suwáy kaggída kadaya kapanunútán da. ² Mabalín na nán naya isa nga napikkilán na mangurug nga annung na nga kanan ya oray inna, ngamay ya nakapsut ta mangurug, ay nán na nga tittu daya tag-tagilpa daya annung na nga kanan. ³ Ay oray nu mapakuna, ay akkan din na paásan naya isa nga tolay nga áwan kannawan ya tolay nga atán kannawan. Ay ummán pe, akkan din na guwesán naya atán kannawan ya tolay nga

áwan kannawan kanan, áta pàgan pe ne Dios. ⁴ Ay se iin ka pe nga agginkukuwes kiya asassu daya duddúma ta! Daya makin-asassu kaggída kampela ngin nin ya makammu nu nakabásul da onu akkan. Ay annung kampela ngin nin naya Apu na ya sumeng kaggína kadaya masápul kuwaan na.

⁵ Ay mabalin pe nga nán daya duddúma nga atán algaw wa napà-patag may daya duddúma nga algaw. Ngamay nán pe daya duddúma nga sangapáda ya algaw. Masápul la áwan tutu wala duwaduwa naya isaisa kaggída kiya kapanunútán da. ⁶ Ay daya magngílin, ay gapu kiya agdáyaw da ke Dios ya agngílin da. Ay daya áwan kannawan kanan, ay dayáwan da pe ye Apu, áta magiyáman da lugud ke Dios. Ay ummán pe kadaya atán kannawan kanan. Magkannaw da gapu pe ki agdáyaw da ke Apu, ay se magiyáman da pe kaggína.

⁷ Awan oray iinna kadátada ya magbiyág gapu kadátada kampela ngin nin. Ay ummán pe kiya katay tada, akkan wayya nga dátada kampela ngin nin ya makammu. ⁸ Kiya kasibbiyág tada, ay magbiyág tada nga mangikur-kurug ke Apu. Ay páda na pe nu matay tada. Ay díkod oray sibbiyág ta onu matay ta, ay kuw-kuwa nitta ne Apu.

⁹ Ata ittu mà idi ya gapu naya nekatay se nelaltu ne Cristo, ta senu aggína ya Apu daya sibbiyág se datu natay yin. ¹⁰ Ay díkod akkan ta kuma nga tagakuwekuwes sala kiya wagi ta. Ay akkan ta pe nga tagapáapáas sala kiya wagi ta. Ata ngámin tada, ay guwesán nitta nge Dios. ¹¹ Ata nán na kiya nesúrát nga bàbànan ne Dios nga,

“Kurug ga sibbiyág gà, nán ne Apu, ay kurug pe nga ngámin tolay, ay magpalintud da ki àráng ku, ay ngámin da, ay day-dayáwan dà pe nga Dios.”

¹² Díkod ya isaisa kadátada, ay aggína kampela ngin nin ya makammu magsungbát ke Dios kadaya nà-nàwa na.

Ya akkan tada agpip-innabásul

¹³ Ay akkan tada lugud da tagakuwekuwes kiya kasittolay tada. Ya kuwaan tada kuma, ay akkan tada kuwaan ya oray nágan na nga pakabasúlán naya wagi tada. ¹⁴ Ay gapu ki anngurug ku ke Apu Jesus, ay nán ku nga áwan kurug ya naragit kadaya akakkanan. Ngamay nu nán naya tolay nga naragit, ay kurug ga naragit kaggína kampela ngin nin. ¹⁵ Ay nu magpannakit ya isa nga wagi mu gapu wala kiya kanan mu, ay maddi ka tagge. Ay nu ipilit mu kammala, ay maawátan na áwan mu wa

amminya kaggína. Akkan nu kuma nga ipalúbus nga pakadà-dàlán naya wagi nu ya kanan nu. Ata nebasu nge Cristo gapu mà pe kaggína. ¹⁶ Díkod akkan nu ipalúbus nga pamaásan da kadakayu daya nán nu wa napiya. ¹⁷ Ata ya napatag kadátada nga itur-turayán ne Dios, ay akkan wayya daya akakkanan se daya inuman tada, nu di iya angngibiláng ne Dios kadátada ka namáru se iya panaganggam tada, se iya napiya nga aggur-uray tada, gapu kiya Ispiritu ne Dios. ¹⁸ Ay nu ittu dayán daya pàgan ta kiya agsirbi ta ke Cristo, ay mapaanggam ta nge Dios, ay se pàgan ditta pe daya tolay.

¹⁹ Ay lugud wawwági, masápul la dayán nala nga makaseng kiya napiya nga panagbubúlun se maka-paligda kiya angngurug naya isaisa kadátada, daya kuwaan tada. ²⁰ Ay akkan nu kuma nga dadàlan ya ubra ne Dios gapu wala kiya akakkanan. Kurug ga áwan naragit ta akakkanan, ngamay nadakè nu ya angngán ta kiyán na akakkanan, ay ittu ya gapu naya akabásul naya wagi ta. ²¹ Ay napi-piya ngala ngin na akkan ta tagge mangán ka karni onu maginum, ay se akkan ta tagge kuwaan daya duddúma pikam, nu ittu ya pakabasúlán naya wagi ta.

²² Ay díkod, ikaw se e Dios

sala ya makammu kiya kapanunútán mu ka panggap kídi. Ay maganggam pe ya tolay nu áwan na nga aggad-gadduwa kiya kurugan na nga kapanunútán na. ²³ Ngamay daya maggad-gadduwa, ay makabásul da nu mangán da kiya karni, áta akkan na meannúgut kiya angngurug da ya kuwaan da. Ata básul ngámin daya mà-màwa nga akkan meannúgut ki angngurug.

15

Ya ammaanggam tada kadaya kasittolay tada

¹ Ay dátada nga naligda nga angngurug gin, ay an-anúsán tada daya pagkapsútán daya nakapsut pikam ma angngurug. Akkan tada ittu lam-lamtan ya paganggamán tada. ² Nu di kuma nga daya páda tada nga mangurug daya paanggamman tada. Sengán tadada nga mamaligda kiya angngurug da. ³ Ata oray e Cristo, ay akkan na iya baggi na kampela ngin nin ya pinà-paanggam na. Ya nàwa kaggína, ay ummán kitu nán tu nesúrat ta bàbànan ne Dios nga, “Ay iyà ya nagalinagnaggán naya ammad-padakè da kikaw,” nán na ke Dios. ⁴ Ay ngámin datu nesur-súrat kitun na al-algaw, ay nesúrat da ka pakatugúdán tada, ta senu akkan na mippà ya agnamnáma tada nu magturalad tada kadaya

kapar-parigátan tada se maganggam tada nu mabása tada datun.

⁵ E Dios nga ittu ya magidde ka ánus se ittu ya mamaanggam kadåtada, ay aggína ya sumeng kadakayu ta senu maggaannúgut kayu wa mangsúrut ke Jesu-Cristo. ⁶ Ta senu magsissa kayu wa magday-dáyaw ke Dios nga Dios se Ama ne Jesu-Cristo wa Apu tada.

Ya Napiya nga Dámag kadaya akkan Judyu

⁷ Anggamman nu lugud ya isaisa kadakayu, nga ummán kiya inangnganggam ne Cristo kadakayu ta senu mapadayáwan ne Dios. ⁸ Inumbet ya Cristo wa sumeng kadaya Judyu ta senu mepassingan ya agtungpál ne Dios kadatu kar-kari na kadatu apuapu da, ay se mepakammu pe nga kurug tutu wala datun. ⁹ Ay akkan nala nga tittu yán ya gapu na, nu di ta senu dayáwan pe yin daya akkan Judyu nge Dios gapu kiya agkallà na, nga ummán kiya nán na kiya nesúrat ta bàbànan na nga,

“Díkod ipad-padáyaw taka kadaya akkan Judyu, ay se magkan-kansiyon nà ka pagdáyaw ku kiya ngágan mu.”

¹⁰ Ay nán na pikam ma, “Dakayu wa akkan Judyu, ay mepaganggam kayu kadaya Judyu nga tolay na.”

¹¹ Ay nán na manin nga, “Dayáwan nu we Apu, dakayu ngámin na akkan Judyu, ay day-dayáwan din pe daya ngámin na tolay.”

¹² Ay nán manin pe tu Isaias nga,

“Meanà ya gaka tu Jesse nga ittu ya lumtuwád da mangituráy kadaya akkan Judyu. Ay aggína ya nam-namáan da.”

¹³ Ay ikar-karárag ku nga gapu ki angngurug nu, ay pà-paanggamman nakayu tutu wala nge Dios se iddán nakayu ka napiya nga aggur-uray, ta senu gapu kiya ammanakabalin naya Ispiritu na, ay umabaabay ya agnamnáma nu. Aggína ya gapu naya agnamnáma tada.

Ya panggap ne Pablo wa nagsúrat

¹⁴ Ay ammù mà kampela ngin nin wawwági, nga pabeg ga daya napiya daya asikkuwaan nu tutu wala, ay se ammù nga nammuwán nu pànanang pe yin ya mepanggap kiya angngurug nu, se annung nu pe ya magtitinnúgut din. ¹⁵ Ngamay oray nu mapakuna, ay atán da nga nepad-padamdam ku kadakayu kidi ya súrat ku. Ay akkan nà a nin-induwán na nangagi, áta gapu ki agkallà ne Dios, ¹⁶ ay piníli nà ka bílang asassu ne Jesu-Cristo nga nebon na kadakayu nga akkan Judyu.

Ay ummán nà ki pádi ta iyà ya mangibàbànan kiya Napiya nga Dámag ne Dios, ta senu anggaman ne Dios daya akkan Judyu nga ummán kiya aggangam na kadaya medátun kaggína, áta magbalin da ka namáru ki àráng na gapu kiya Ispiritu na.

¹⁷ Ay díkod gapu kiya akiannúgut ku ke Jesu-Cristo, ay annung ku wa ipasindáyaw ya ubrà para ke Dios. ¹⁸ Ay áwan ku tagge kagiyan nga sabáli nu di tittu daya kinuw-kuwa ne Cristo kiya angngusár na kiyà nga mamakurug kadaya akkan Judyu gapu kadatu kinag-kagi se datu kinuw-kuwà. ¹⁹ Nepassingan na ya ammanakabalin na gapu kadatu nakas-kasdáaw wa nepàwa na kiyà ka pagilasínán kiya Ispiritu ne Dios. Ay ittu ya gapu na nga nebàbànan ku tutu wala ya Dámag mepanggap ke Cristo, nanggayát ka Jerusalem panda ka Ilirico.

²⁰ Ata ya piyán ku tutu wala nga kuwaan, ay ya mangibàbànan kiya Napiya nga Dámag kadaya giy-giyán nala nga akkan pikam ma nekebàbànanan naya mepanggap ke Cristo, ta senu akkan nà ummán ka magbalay kammala kiya nagpàdaán daya duddúma. ²¹ Díkod nàwa nga kurug tu nán na ki nesúrat ta bàbànan ne Dios nga nán na,

“Mammuwán se maawátan

pe yin daya akkan pikam nakagína kiya mepanggap kaggína kitun.”

Ya palánu ne Pablo nga aggagáyám ka Roma

²² Ay ittu yán ya gapu na nga ngángay yala ya aggasikkangngay ku kannán giyán nu. ²³ Ngamay gapu ta nabalin nin ya ubrà kadedi ya giy-giyán, ay se gapu ta nabayág ga dagudagun pe yin ya aggasippan ku kannán giyán nu, ay ²⁴ namnamáan ku nga mag-sisingan tada kiya agsíbál ku kannán kiya ammeyag ku ka España. Ay innanamán ku pe nga sengán dà kiya agdàdàdà ku, nu mabalin dà pà-paanggamman ki aggagáyám ku kadakayu ka makaru wala.

²⁵ Ngamay mawe yà ka Jerusalem pikam kidi, ta wè idde ya pagkallà daya wawwági kadatu mangurug kannán Jerusalem. ²⁶ Ata nadamdám datu mangu-rug ka Macedonia se ka Acaya ya mangidde ka pagkallà da para kadatu mangurug ga maaw-awanán kannán Jerusalem. ²⁷ Ay sikkaanggam da nga akkan Judyu wa nangwa kiyán, áta bíláng nga kurug ga nakaútáng da kaggída nga Judyu. Ata neráman da nga akkan Judyu kiya pagkapiyaán daya Judyu gapu kiya Dámag mepanggap ke Cristo. Ay díkod nàmud da nga rabbang

da pe nga iráman daya Judyu kadaya pagkallà kaggída. ²⁸ Ay nu metulud ku win daya pagkallà kadaya wawwági ka Jerusalem, ay magsibál là kannán kiya am-meyag ku ka España. ²⁹ Ay ammù nga kiya ilalbet ku kannán, ay paanggamman nà tutu wala ne Cristo.

³⁰ Ay lugud wawwági, sengán dà mangikar-karàrag kiya ubrà. Ay nam-namáan ku wa magsisseng kayu kídi gapu ke Jesu-Cristo wa Apu tada, ay se gapu pe kiya amminya nu nga gayát kiya Ispiritu ne Dios. ³¹ Ikar-karàrag dà ta senu melis-lísi yà kadaya asikkuwaan da kiyà daya akkan mangurug ke Cristo kannán Judea. Ay senu tu pagkallà a wè itulud, ay paganggamman datu mangurug ka Jerusalem. ³² Ta senu nu ittu ya piyán ne Apu nga makalbet tà kannán giyán nu, ay sikkaanggam mà nga umbet se magpipinnaanggam tada pe. ³³ E Dios nga ittu ya gapu naya napiya nga aggur-uray tada kuma ya mangabul-bulun kadakayu ngámin. Amen!

16

Ya agpakumusta ne Pablo kadaya ngámin tolay ne Dios

¹ Ay piyán ku wa am-muwán nu pe ye Febe, isa nga babay ya wagi tada ki angngurug, nga sumeseseng kadaya tangabubúlung na mangurug ka Cencrea. ² Anggamman nu kiya ilalbet

na, ta ittu yán ya masápul kuwaan daya mangurug ke Apu Jesu-Cristo, áta mangu-rug lugud pe. Sengán nu kadaya ngámin na piyán na nga pakisengán kadakayu. Adu daya sinengán na nga tolay, ay sinummeng kiyà pe.

³ Ay pakikumusta dà kade Priscila se Akila nga magatáwa. Kabulun kuda pe nga magub-ubra ka mepanggap ke Jesu-Cristo. ⁴ Ay tagge dayán na meránud kiya angngigdù da kiyà. Ay díkod magiyáman nà pánang kitu kinuwa da, akkan nala nga iyà ya magiyáman nu di pe daya ngámin na tangabubúlung na mangurug ga akkan Judyu. ⁵ Ay kumusta pe kadaya mangurug ga mepagguurnung kaggída kiya balay da.

Ay kumustaan ku pe nge Epeneto nga pà-pàgan ku pe. Aggína ya nunna nga mangurug ke Cristo kadaya iAsia. ⁶ Pakikumusta dà pe ke Maria. Aggína pe ya isa nga magpaggus nga magubra ka panggap kadakayu wa mangurug. ⁷ Ay pakikumusta dà pe kade Adronico se Junia, nga pàdà a Judyu se pàdà pe nga bálud gapu ke Cristo. Am-ammu pánang datu apostoles da, ay se nunna da nga nangurug ke Cristo may iyà.

⁸ Pakikumusta dà ke Ampliato, isa nga pà-pàgan ku wa opun ku nga mangu-rug ke Apu. ⁹ Ummán pe

ke Urbano nga páda tada nga magub-ubra panggap ke Cristo. Pakikumusta dà pe ke Estakis nga pà-pàgan ku wa opun ku. ¹⁰ Ay pakikumusta dà pe ke Apeles, nga isa nga napikkilán na mangurug ke Cristo, ay se kade Aristobulo wa tangabalay. ¹¹ Pakikumusta dà pe ke Herodion, nga isa pe nga pàdà a Judyu. Pakikumusta dà kadaya akkobung ne Narciso nga mangurug ke Apu.

¹² Kumusta pe kade Trifena se Trifosa nga magub-ubra pe mepanggap ke Apu. Ummán pe ke Persida nga pàgan tada nga wagi tada ke Cristo nga babay nga nagagat magsirbi pe ke Apu. ¹³ Kumusta pe ke Rufo, nga isa pe nga píli ne Apu, se kiya ina na nga bílang ina ku pe. ¹⁴ Pakumustaan ku pe de Asincrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas se kadaya ngámin na wawwági tada nga kabulun da. ¹⁵ Ay ummán pe kade Filologo se Julia se Nereo se itu wagi na nga babay, se ke Olimpas, ay se kadaya ngámin na tolay ne Dios nga kabbulun da.

¹⁶ Ay magkikinumusta kayu ngámin na mangurug. Makikumusta kadakayu ngámin daya mangurug kanedi.

Ya agtaron tada kadaya manglipán kiya angnurug tada

¹⁷ Kagiyanan takayu kidi wawwági, nga taronan nu

daya tolay ya mamagsisibna kadakayu se manipad kiya angnurug nu, gapu kiya anngalúsaw da kiya nesursúru mi kadakayu kitun. Akkan kayu wa mebulbulun kaggída. ¹⁸ Ata dayán na tolay, ay akkan wayya nge Apu Jesu-Cristo ya sir-sirbiyán da, nu di daya pagkapiyaán da kampela ngin nin ya at-atangyaan da. Ial-alílaw da daya tolay ya napiyár pànanang, gapu kadaya napiya nga agbàbànan da se ya anngasaba da. ¹⁹ Ay sikkaammu daya tolay kiya kinaligda naya angnurug nu ke Cristo, ay túya paganggamán takayu. Ay oray nu mapakuna, ay piyán ku nu kappiyanan nu ya mangwa kadaya napiya nga mà-màwa, se akkan kayu wa mear-arát kadaya nadakè. ²⁰ E Dios nga ittu ya paggayatán naya napiya nga agbubúlun tada, ay karuwan na nga abáan ne Sairu para kadakayu. Ay e Apu Jesu-Cristo kuma ya magtagtagasingan kadakayu.

²¹ E Timoteo wa pàdà a magub-ubra panggap ke Apu, ay makikumusta kadakayu. Ay ummán pe kade Lucio, Jeson, se Sosipatro nga pàdà a Judyu.

²² Ay iyà e Tercio wa ittu ya pinagsúrát ne Pablo kidi ya súrát. Makikumusta ngà pe kadakayu wa pàdà a mangurug ke Apu.

²³ E Gayo wa ittu ya mangsangaíli kiyà se kadaya

páda tada nga mangurug, ay makikumusta pe kadakayu. Ay ummán pe ke Erasto, nga sareru kídì ya íli, se Curto nga wagi tada, makikumusta da pe kadakayu kannán.

²⁴ E Apu Jesus kuma ya sumeng se magkallà kadakayu ngámin. Amen.

Ya ammadáyaw ne Pablo ke Apu Dios

²⁵ Maday-dáyaw we Dios nga ittu ya makabaal la mamaligda kadakayu kiya angngurug nu gapu kiya Napiya nga Dámag ga nebàbànan ku kadakayu panggap ke Jesu-Cristo. Ittu pe yán tu akkan na nepakpakammu nga palánu ne Dios kitun kam. ²⁶ Ngamay kídì yin, ay nepakammu win tu nán na kiya nesúrát ta bàbànan ne Dios kadaya ngámin na il-íli, ta senu mangurug da pe yin. Ay ittu yán ya piyán ne Dios nga akkan mataatay nga màwa.

²⁷ E Dios la ya sissa nga makammu ki ngámin. Ay aggína lugud ya day-dayáwan tada ka áwan panda. Màwa tada yán gapu ke Jesu-Cristo. Amen.

Tu nunna nga súrát ne Pablo kadatu mangurug ka Corinto

¹ 1 Iyà e Pablo wa pinili ne Dios se pinagbalin na ka apostol ne Jesu-Cristo. Dakami se wagi Sostenes ya makin-súrát kídi, ² kadakayu wa tangabubúlun na mangurug ke Dios kannán Corinto, nga nekísi ne Dios ka pagbalinan na ka tolay na gapu ke Jesu-Cristo. Súrát mi pe idi kadaya ngámin tolay kadaya ngámin giy-giyán nga magday-dáyaw ke Jesu-Cristo nga Apu da, nga Apu tada pe.

³ Ay e Dios nga Ama tada se Jesu-Cristo wa Apu tada din nala ya magkallà kadakayu se mangap-kappiya kadaya ur-uray nu.

*Daya pagkallà ne Cristo se
daya midde na*

⁴ Magiyáman nà peyapeyang ke Dios gapu kadaya pagkallà na kadakayu gapu kiya angnurug nu ke Jesu-Cristo. ⁵ Ta gapu ta neannúgut nu win ya uray nu ke Cristo, ay pinagbalin nakayu ka ummán ka nabànáng kadaya ngámin na mepanggap kiya angnurug nu. Ay napasirib kayu pe kiya agbàbánán nu se kiya angngammu nu kiya kurug mepanggap ke

Jesu-Cristo. ⁶ Ay nepaspasna kadakayu pe yin ya mepanggap ke Jesu-Cristo, ⁷ ay dikod áwan nu wa pagkur-kurángan kadaya kababalin na masápul nu kiya aggidag nu kiya ilalbet kammin ne Jesu-Cristo wa Apu tada. ⁸ Aggína ya mamaligda kiya angnurug nu panda kiya ilalbet na kammin, ta senu áwan na nga mepabásul kadakayu kiyán na ilalbet kammin ne Apu Jesu-Cristo. ⁹ Kurug ga màwa yán, áta mapiyár re Dios kadaya ngámin na kagiyan na. Aggína ya nagayáb kadakayu nga pebul-bulunan na kiya Ananà na nga ittu we Jesu-Cristo wa Apu tada.

Ya nagsisibna datu mangurug ka surútan

¹⁰ Ay gapu kiya angnurug tada ke Apu Jesu-Cristo, ay makim-imallà à kadakayu wawwági nga magkikinnawátan kayu din nin. Akkan kayu din na magsisibna. Magsissa kayu ka panggap se kiya panaggur-uray nu. ¹¹ Nán ku idi kadakayu wawwági, áta nadámag ku kadaya akkobung ne Cloe nga magsasáwad kayu kanu. ¹² Ata nán kanu daya duddúma kadakayu wa, “E Pablo ya surútan ku,” nán da, ay, “E Apolos ya surútan ku,” nán kanu daya duddúma pe. Ay, “E Pedro ya surútan ku,” nán kanu pe daya duddúma, ay, “E Cristo

ya surútan ku," nán kanu pikam pe daya duddúma. ¹³ Nagbal-baláki agpà nge Cristo ta? Wayya la nga iyà ya natay kitu krus gapu kadakayu! Wayya kayu wala nabawtisarán ka pasúrut ku!

¹⁴ Magiyáman nà ala ke Dios ta áwan ku wa binawtisarán kadakayu, malaksid dala de Crispo se Gayo. ¹⁵ Ay díkod áwan makekagi nga binawtisarán kuda ta senu magbalin da ka pasúrut ku. ¹⁶ Ay nadamdám ku wa binawtisarán ku gáyám pe de Estefana nga tangabalay. Ay áwan ku wa madamdám min na sabáli nga binawtisarán ku. ¹⁷ Ata akkan mà wayya nga ya magbawtisár ya nangibonán ne Cristo kiyà, nu di ya mangibàbànan kiya Napiya nga Dámag ga mepanggap kaggína. Ay oray tu inagbàbànan ku, ay nalapat tala nga maawátan, nga akkan wayya nga ummán kiya agbàbànan daya nasírìb ba tolay, ta senu ya kinapatag natu nàwa ke Cristo kitu krus, ay akkan mappsílán tu kinaturáy na kiya kinapiya naya agbàbànan ku.

E Cristo ya ammanakabalin ne Dios nga mangalà kadàtada

¹⁸ Daya mapánis ka áwan panda, ay nán da nga áwan sur-surbi naya Dámag ga mepanggap kitu nàwa ke Jesu-Cristo kitu krus. Nga-may kadàtada nga malà

kiya pakabiyágan ka áwan panda, ay ittu tun ya ammanakabalin ne Dios. ¹⁹ Ata uwad da nesúrát ta bàbànan ne Dios nga nán na,

"Dadàlan ku ya sírib daya nalaing nga tolay kídì ya kalawagán, ay se pagbalinan ku ka áwan sur-surbi daya lálaing da,"

nán na. ²⁰ Ay díkod áwan sur-surbi ya sírib daya mamasírìb, ay oray pe daya nalaing kadaya lin-lintag se daya nalaing makipal-palagmán kadedi na ngin na al-algaw. Ata nepassingan ne Dios nga áwan kammala nga sur-surbi yin daya kinasírìb daya mamasírìb kídì ya kalawagán.

²¹ Ay gapu kiya sírib ne Dios, ay kinuwa na nga akkan mabaal daya nasírìb ba tolay ya mangammu kaggína, áta tú da la nga patàran ya kinasírìb da kampela ngin nin. Ay túya pininya ne Dios nga alà daya ngámin tolay nga mangurug kiya ibàbànan mi nga nán daya tolay nga áwan na nga sur-surbi. ²² Ata kadaya Judyu, ay tú da la nga sapsapúlan ya nakas-kasdáaw wa gayát ka lángit ka pagilasínán da nga kurug yán na bàbànan. Ay kadaya akkan Judyu, ay sapsapúlan da daya ibíláng da kampela ngin nin ka napatag ga sur-súru. ²³ Ngamay ya ibàbànan mi, ay ya Cristo nga natay kitu krus. Ay akkan kurugan daya Judyu

yán na ibàbànan mi, ay túya mapabásul da. Ay daya akkan Judyu ay nán da nga áwan sar-sarut nayán na bàbànan. ²⁴ Ngamay kadaya duddúma nga Judyu se daya duddúma nga akkan Judyu, nga naayabán ne Dios sin ka tolay na, ay e Cristo wa nelansa kitu krus ya ammanakabalin se sírib ne Dios. ²⁵ Ata ya kukkuwaan ne Dios nga áwan sar-sarut ta nán daya akkan mangurug, ay napà-patag ngam ya kinasírib daya kasiribán na tolay. Ay se ya nán da nga nakúrang nga ammanakabalin ne Dios, ay natù-turáy may daya katurayán na tolay.

²⁶ Lam-lamtan nu kod wawwági nu wà ummán nu kitun, kitu inaggayáb ne Dios kadakayu. Man-manu kadakayu tu ibílang daya tolay kidi ya kalawagán ka nasírib onu naturáy, se man-manu pe daya ibílang da ka nangátu kadakayu. ²⁷ Ngamay gurátan ne Dios nga piliyán daya áwan sar-sarut nga nán daya tolay ta senu mabàla daya mamasírib. Piníli na pe daya nakapsut ta senu mabàla daya magkuna nga nabílag da. ²⁸ Ay daya ban-bánag ga irupat daya tolay kidi ya kalawagán se daya ibílang da nga ur-úray, se daya ban-bánag ga akkan da pikam nammuwán, ay ittu dayán daya piníli ne Dios nga usaran na nga mamagbalin ka áwan sur-

surbi daya ban-bánag ga ibílang daya tolay kidi ya kalawagán ka napatag. ²⁹ Ta senu áwan tolay ya makapagpasindáyaw kiya àrang ne Dios. ³⁰ Ta aggína ya naggayatán naya baru wa biy-biyág tada gapu ke Cristo. E Cristo ya nakammuwán tada kiya sírib ne Dios. Ay aggína pe ya namagbalin kadàtada ka namáru ki àrang ne Dios, ay se aggína pe ya mamagbalin kadàtada ka áwan bas-básul, ta aggína ya nibli nga nagikáru kadaya bas-básul tada.

³¹ Ay díkod gapu kadedi ya kinuw-kuwa ne Cristo, ay nàwa kurug tu nán naya nepesúrat ne Dios nga, “Daya maminya nga magpasindáyaw, ay daya kinuwa ne Apu wala daya ipasindáyaw da,” nán na.

2

Tu inagbàbànan ne Pablo

¹ Ay kitu neà-angay ku wawwági nga mangibàbànan kadakayu kiya bàbànan ne Dios mepanggap ke Cristo, ay akkan wayya naunag tu nangngibàbànan ku, ay se akkan wayya nga nasulit maawátan datu kinagkagi ku. ² Ata linam-lammat ku nga tittu ya mepanggap ke Jesu-Cristo se ya gapu natu nekatay na kitu krus tu ibàbànan ku kadakayu. ³ Ittu tu kitu kaatán ku kannán giyán nu nga magbàbànan, ay

ummán nà ki magpir-pirpir ra malídug pàang kiya kagiyan ku. Ay ammù pe nga áwan ku wa mabà-baal. ⁴ Ay tu inagbàbànan ku, ay nalapat tala nga maawátan. Akkan pe ya nasulit maawátan datu kinagkagi ku. Nagpinnoray yà ala kiya ammanakabalin naya Ispiritu ne Dios, ta piyán ku nga mammuwán datu maggìna kiyà, nga gapu wala kiya ammanakabalin na tu inagbàbànan ku. ⁵ Ay kinuwà ya ummán kitun ta senu akkan gapu kiya kinasírib naya isa nga tolay ya angngurug nu, nu di gapu kiya ammanakabalin ne Dios.

Tu palánu ne Dios

⁶ Ay nu kadaya napikkilán na mangurug gin ya pangibàbànanan ku, ay naunag pe ya kag-kagiyan ku. Ngamay akkan wayya ummán kiya sírib daya tolay onu daya agtuturáy kídi ya kalawagán, ta pumanda mà dayán. ⁷ Ay ya nán ku kídi nga ibàbànan ku, ay ittu ya sírib ne Dios nga akkan na nga nepak-pakammu nga palánu na nga kuwaan kitun kam, oray kitu akkan pikam nàwa idi ya kalawagán. Pinalánu na yán ta senu mepagbiyág tada kaggína nga siddadáyaw. ⁸ Ay áwan kadaya agtuturáy kídi ya kalawagán ya makammu kídi ya sírib na. Ata nu ammu da kuma, ay akkan da kuma nga nelansa ya

kadayáwan na Apu kitu krus. ⁹ Atán ya nán naya nesúrát ta bàbànan ne Dios nga mepanggap kiyán, nga nán na,

“Ya akkan pikam nasingan daya tolay se akkan da pikam nagìna, ay se áwan kiya lammat da nga ittu ya màwa, ay ittu ya nesagána ne Dios kadaya maminya kaggína.”

¹⁰ Ngamay gapu kiya Ispiritu ne Dios nga nebon na kadátada, ay nammuwán tada yanin na palánu ne Dios. Ata áwan na di ammu naya Ispiritu ne Dios. Ay oray ya lammat ne Dios, ay ammu na.

¹¹ Awan sabáli ya makammu kiya lam-lammat naya isa nga tolay nu di aggína kampela ngin nin. Ay ummán pe, nga ya Ispiritu ne Dios kampela ngin nin pe ya makammu kiya atán kiya lam-lammat ne Dios. ¹² Ay ya Ispiritu wa nidde kadátada, ay akkan wayya ummán kiya ispiritu wa atán kadaya mamasírib ba tolay kídi nga kalawagán, nu di ya Ispiritu ne Dios kampela ngin nin, ta senu mammuwán tada daya ngámingámin na idde ne Dios nga pagkallà kadátada.

¹³ Ay díkod, ya agtù-tùgud mi, ay akkan na ummán kiya agtùgud daya tolay kídi ya kalawagán, nu di ummán kiya piyán naya Ispiritu ne Dios. Ata daya kag-kagiyan mi mepanggap

ke Dios kadaya tolay nga niddán kiya Ispiritu ne Dios, ay daya ikagiyán naya Ispiritu ne Dios kampela ngin nin. ¹⁴ Ngamay kadaya tolay ya akkan itur-turayán naya Ispiritu ne Dios, ay akkan da nga pagangammán daya kagiyán naya Ispiritu ne Dios, áta nán da nga áwan na sar-sarut. Ay akkan da pe ya maawátan dayán, áta dayán nala nga petur-turayán kiya Ispiritu ne Dios ya mabalin na makaáwat. ¹⁵ Ay daya tolay ya petur-turayán kiya Ispiritu ne Dios, ay ammuwán da dayán. Ngamay daya duddúma, ay akkan da maawátan dayán. ¹⁶ Ata nán na kiya bàbànan ne Dios nga,

“Awan tolay ya makammu kiya lam-lammat ne Apu Dios. Awan ya mabalin na magtuldu kaggína,”

nán na. Ngamay maawátan tada dedi, áta atán kadátada ngin ya panaglam-lammat ne Cristo.

3

Ya agpapáda daya magsir-sirbi ke Dios

¹ Ay díkod wawwági, akkan takayu maamomanán nga ummán kiya akiamomán ku kadaya petur-turayán kiya Ispiritu ne Dios sin, nu di ummán kiya akiamomán ku kadaya tolay nga akkan da pikam nigsán ya dadán na katutolay da. Arig nu pikam ya an-anà

kiya angngurug nu. ² Tu inangngisúrù kadakayu kitun, ay ummán takayu wala ka pinaggátas, ta akkan kayu pikam makakkán ka nakulnit ta akakkanan. Ay oray kídi, ay árig ga akkan nu pikam mabaal ya mangán ka nakulnit. ³ Nán ku kiyán áta ikur-kurug nu pikam daya dadán na katutolay nu. Masisingan nala yán, áta magasiásil kayu se magsasáwad kayu. Ummán kayu pikam kadaya tolay ya akkan na mangurug. ⁴ Nán ku wa ummán kayu kadaya tolay ya akkan mangurug, áta nán daya duddúma kadakayu wa, “E Pablo ya surútan ku,” ay nán daya duddúma nga, “E Apolos ya surútan ku,” nán nu.

⁵ Iinna nge Apolos se iinna ngà ka nán nu ta! Nagpáda kami mà a bobonan nala ne Apu. Ay túya gapu kiya angngisúru mi, ay nangurug kayu ke Jesu-Cristo. Ngamay niddán nakami ye Apu ka ubra naya isaisa kadakami kampela ngin nin. ⁶ Ata iyà ya árig ga nagmúla, ay e Apolos ya árig ga nagsibug kiya nemúlà. Ngamay e Dios ya mamaabay kadaya múla. ⁷ Ay díkod, akkan ya nagmúla se ya nagsibug ya napatag, nu di e Dios, ta aggína ya mamaabay kiya múla. ⁸ Ay sissa ya panggap daya nagmúla se iya nagsibug. Ay se nagpáda da pe nga tangdánan ne Dios sigun kampela kiya naggubra da ngin. ⁹ Ta nagpáda kami

mà nga pagubraan ne Dios kadakayu wa árig komán na.

Ya panagbalay kiya árig balay ne Dios

Ay árig nu pe ya balay ne Dios nga pabalay na kadakami. ¹⁰ Gapu kiya kabailán ku wa nidde na gapu kiya kinamáru na, ay iyà ya bílang nalaing nga apu daya magbalay. Iyà ya nangippáy kiya pangadigiyan naya balay, ay daya duddúma ngin ya mangipasikád kiya balay. Ay kadayán na magbalay, ay masápul la nalgda ya ammalay da. ¹¹ Ay idi ya árig balay ne Dios, ay e Jesu-Cristo ya árig angngadigiyan naya balay. Aggína tu nebàbànan mi kadakayu. Ay áwan sabáli yin na angngadigiyan. ¹² Ay adu daya árig mepamalay kidi ya árig balay ne Dios. Atán daya mangikapat ka aruminta nga balitù, ay atán daya mangikapat ka aruminta nga bága onu daya napatag ga batu. Ngamay atán da pe ya mangikapat ka aruminta nga káyu se búlu se daya tabbang ngala. ¹³ Ngamay mepassingan nu wà ummán natu inagbalay natu isaisa kaggída, nu iya algaw wa ilalbet kammin ne Cristo. Ata ya kasidug datu ur-úray ya kinuwa datu nagbalay ya pakasinnán nu wà ummán natu inubra natu isaisa kaggída. ¹⁴ Ay nu akkan masidug tu nekapat naya isa tolay kitu angngadigiyan, ay

atán tangdán na. ¹⁵ Ngamay ya tolay ya masidug tu nekapat na, ay áwan na nga tangdán ngamay aggína ay málà. Iyán nala ta ummán ka nakalísi yala ka apuy nga áwan na natag-tagmit.

¹⁶ Akkan nu ammu ta, nga dakayu ay árig nu ya balay ne Dios. Mag-agyán mà kadakayu ya Ispiritu na! ¹⁷ Ay díkod, nu inna ya mangdadál kiya balay ne Dios, ay dadalan pe ne Dios. Ata yán na balay ne Dios, ay kuw-kuwa na kampela ngin nin. Ay dakayu kam yán na árig balay na.

Ya nasírib kiya agsisíngan ne Dios

¹⁸ Ay akkan nu din na ugogon ya baggi nu kampela ngin nin. Nu atán kadakayu ya magkuna nga nasírib kiya pagsisinnán daya tolay kidi ya kalawagán, ay magbalin kuma nga ummán ka angang kiya pagsisinnán da, ta senu magbalin ka kurug ga nasírib kiya agsisíngan ne Dios. ¹⁹ Ata áwan na nga sur-surbi ke Dios ya ibílang daya tolay kidi ya kalawagán nga kinasírib. Ta nán na kiya nesúrat ta bàbànan ne Dios nga, “Ya agmasírib daya tolay, ay ittu ya paniliwán ne Dios kaggída kampela ngin nin,” nán na. ²⁰ Ay nán na pe nga, “Ammu ne Apu nga daya lam-lammat daya nasírib ba nán daya tolay, ay áwan na kammala ngin nin na sur-surbi,” nán na.

²¹ Ay túya akkan kayu din na magpasindáyaw oray nán nu wa nasírib ya tolay ya sur-surútan nu. Ata nidde ne Dios mà ya ngámingámin kadakayu. ²² Túya nebon nà a magtùgud kadakayu. Ay ummán pe kiyán de Apolos se Pedro. Bílang nga nidde ne Dios kadakayu ya ngámin na kalawagán. Nidde na pe ya biyág nu, ay se ya pannakatay naya baggi nu, ay ipalúbus pe ne Dios. Ay oray daya mà-màwa kadakayu kídi se oray pe daya mà-màwa pikam, ay kuw-kuwa nu ngámingámin dayán. ²³ Ay kuwa nakayu ne Cristo, ay e Cristo ay kuwa ne Dios.

4

Ya akkan ta nga angguwes kadaya kasittolay ta

¹ Ay ibílang dakami kuma ngala nga bobonan ne Cristo se piyáran na, nga mangipak-pakammu kídi ya akkan pikam ma nepak-pakammu kitun.

² Ay ya isa tolay nga pagpiyáran, ay masápul la mapiyár peyapeyang kadaya masápul la mà-màwa. ³ Ay áwan nala kiyà oray guwesàn dà. Ay akkan ku pe ya pagan-anu ya angguwes daya maragbus-bustigár ka panggap kiyà, áta oray iyà mismu, ay akkan ku maguwesán ya baggi kampela ngin nin.

⁴ Ata áwan ku ammu wa dì kinuwa kadaya masápul

la kuwaan ku kiya agsirbí ke Apu. Ngamay akkan ku wayya piyán kagiyan na áwan ku wa bas-básul. Ta e Apu wala ya makammu wa mangguwes kiyà.

⁵ Ay túya akkan kayu tagapab-pabásul kadaya kasittolay nu, kiya akkan na pikam ma itu oras na. Idaggán nu wala ya algaw wa ilalbet kammin ne Apu, ta aggína ya mangiwada kadaya ngámin na nesir-sirù kídi nga nadakè se daya ngámin na lam-lamtan ta nga kuwaan. Ay ittu yán ya ammadáyaw ne Dios kadaya tolay, sigun kadaya kinuw-kuwa da nga napiya.

Daya napà-pàyanán daya apostoles ne Cristo

⁶ Kadakami se Apolos ya pagpangarígán kun kiya kagiyan ku kadakayu wawwági, ka angngisùrù kadakayu nga áwan nu din na pagdudúmán se áwan nu din na ipasindáyaw kadaya tolay nga surútan nu. Surútan nu din nala ya nán ne Dios kiya nesúrat ta bàbànan na ka mepanggap kídi. ⁷ Inna ya nanguna nga mabalin nu wa pagdudúmán daya tolay ta! Wayya la nga akkan na e Dios ya nangidde kiya ngámin na atán kadakayu! Ay tura nu lugud da ipasindáyaw dayán, nga ummán nin ka áwan nangidde kadayán na atán kadakayu!

⁸ Awan nu tutu wala masápul gáyám min gane!

Nabànanng kayu gáyám pe yin, gane! Nakapagári kayu mà pe yin oray áwan kami! Ay napiya kuma nu kurug ga ári kayu win á, ta senu mepagári kami kadakayu. ⁹ Ata kiyà kampela ngin nin, ay pininya ne Dios nga dakami nga apostoles ya magbalin ka kababaán kadaya ngámin tolay. Arig kami kadaya tolay nga ya kapanísán da ay mapatay kiya pagmar-marngán daya tolay. Sisinnán dakami daya ngámin tolay se daya anghel ne Dios. ¹⁰ Ay gapu kiya angngikurug mi ke Cristo, ay ittu ya angnguna daya tolay nga ang-ang kami. Ngamay dakayu, ay nasírib kayu kid mà in ka panggap ke Cristo! Nakapsut kami nga nán daya tolay, ngamay nabílag kayu kid din. Irupat dakami, ngamay dakayu kid ya day-dayáwan da. ¹¹ Nanggayát kitun panda kídi, ay maaw-awanán kami, pasuráy akkan kami pikam makenum. Ay pasuráy áwan mi paglilíyán. Ay áwan mi pe ammu wa patudúgán. Ay se par-parigátan dakami pe. ¹² Ay nagrígát kami pe ya nagubra kampela ngin nin. Nu ug-ogan dakami, ay ikar-karárag mida ngala. Nu par-parigátan dakami, ay itur-turad mi ngala. ¹³ Nu pad-padasán dakami, ay sungbátan mida ngala ka napiya. Ay ya árig mi kídi ya kalawagán ay gamà, ta ibílang dakami daya tolay

ka áwan sur-surbi.

¹⁴ Ay akkan ku ittu agsúrát kídi kadakayu ta pamàlà kadakayu, nu di ittu ya pagtuldù kadakayu nga ummán ka annánà ku nga pà-pàgan ku. ¹⁵ Ta sissa ngà mà a ummán nu ka kurug amaan oray adu tutu wala daya mangigadágad kadakayu win kiya angngurug nu. Ata iyà mà ya nunna nga nangibàbànan kadakayu kiya Napiya nga Dámag mepanggap ke Cristo nga ittu pe ya gapu naya inangngurug nu kaggína. ¹⁶ Ay túya makim-imallà à a mangagi kadakayu nga taldan nu kuma daya nepas-passingan ku kadakayu se datu kinuw-kuwà. ¹⁷ Ay ittu ya gapu na pe nga nebon ku we Timoteo kannán. Aggína ya bílang an-anà ku ke Apu nga pà-pàgan ku se piyáran ku pe. Aggína ya mangipad-padamdam kadakayu kiya kabiy-biyág ku kiya angngurug ku ke Cristo, nga ittu pe ya isur-súrù kadaya kap-kapilya ki oray wà na nga giyán na kapannán ku.

¹⁸ Ammù nga atán daya magpas-pasindáyaw, ta dalínán da nu akkan nà umang nga maggayáyám kannán nin. ¹⁹ Ngamay nu ipalúbus ne Apu, ay makaru wà nga umbet, ta senu iyà kampela ngin ya mangammu nu wà ummán kurug ya mà-màwa dayán na tolay ya magpas-pasindáyaw, ta tura adu

kanu daya kag-kagiyan da.
 20 Ata ya angngituráy ne Dios, ay akkan mammuwán kiya agbàbànan ngala, nu di kadaya mà-màwa gapu kiya angngurug ta.

21 Nágan naya pì-piyán nu wa kuwaan ku nu umbet tà? Magallang kadakayu onu mangipassingan kiya amminyà kadakayu se ya kinamárù?

5

Ya kapanísán daya mangwa ka nadakè

1 Ay naginà tutu wala ya dámag, nga atán ya nadakè pà-pà nang nga kuk-kuwaan daya duddúma kadakayu. Ta atán kanu kadakayu ya daladágan na ya naniyumán kaggina. Ay oray daya akkan nadiosán na tolay, ay akkan da kam agpà ala nga kuwaan yán!

2 Pagpannakítan nu kuma yán na kinuwa naya isa kadakayu, ngamay tura nu mán kammin na pagtangsit. Ay tura nu di pataláwan yán na tolay ta!

3-4 Ata oray nu áwan nà kiya giyán nu, ay ummán ka atán nà kam, áta nepakammù mà in ya uray ku mepanggap kiya kapanísán nayán na tolay ya mangwa ka ummán kiyán na nadakè. Ammù nga umannúgut pe yán kiya piyán ne Apu Jesus. Ay kiya agguurnung nu, ay mepagataatán ya lammat ku kadakayu. Ay atán pe kadakayu ya ammanakabalin ne Apu Jesus, 5 ay túya

idde nu wala ke Sairu yán na tolay, ta senu e Sairu wala ya mangdadál kiya baggi na, ta senu mapagmut na ya uray na, ay senu alà pe ne Apu Jesus nu umbet kammin nga mangalà kadàtada.

6 Magpas-pasindáyaw kayu ngamay nadakè mà ya ipas-pasindáyaw nu! Akkan nu wa am-ammu nga, “Ya bittì ala nga pamalbád, ay annung na nga palbadan ya oray adu wa limmug ga arína!” 7 Ay pandanán nu lugud din ya agbas-básul nu, ta senu mapabaru kurug gin ya kinatutolay nu. Ay díkod, kurug ga meárig kayun kiya bar-baru wa limmug ga arína nga áwan na ngin pe ya pamalbád. Ata nebasu we Cristo win, nga ittu tu árig pagbasu tada nga karneru gapu kadaya bas-básul tada. 8 Ay díkod tú idi lugud din ya kuwaan tada. Ippà tada ngin daya dadán na gagángay tada ummán kadaya nadakè a kuk-kuwaan tada, se daya nadakè a aglam-lammat tada. Ya napiya nga aglam-lammat se kuk-kuwaan kuma ya atán kadàtada ngin.

9 Ay sinurátan takayu win nga akkan kayu mebul-bulun kadaya marannaládag. 10 Ay ya nán ku kitun na akkan nu kebul-bulunán, ay akkan wayya nga daya tolay kidi ya kalawagán na akkan mangurug ga marannaládag onu daya naágum, se daya

magtak-tákaw onu daya umapu kadaya an-anítu. Akkan aggída tu nán ku kitun, áta mataláwan nu wala dayán nu magtálaw kayu kídi ya kalawagán. ¹¹ Ta ya nán ku kitun na súrát ku, ay ya akkan nu wa akibul-bulun kadaya tolay ya makiwagi kadakayu wa mangurug, ngamay akkan da ungatán ya manaládag. Akkan kayu mebul-bulun kadaya naágum, ay se daya sinan diy-diyos pe daya day-dayáwan da. Ay se daya maragtak-tákaw se daya mamad-padakè kadaya kasittolay da, se daya maging-inglaw. Oray nán da nga wagi dakayu ki angngurug, ay akkan kayu wa mebul-bulun kaggída, ay se akkan kayu wa mepangán pe kaggída.

¹² Ata áwan ku wayya nga rabbang nga mangguwes kadaya akkan tada nga kamungayán. Ngamay akkan kadi nga dátada ya makin-rabbang nga mangguwes kadaya kapáda tada nga mangurug? ¹³ E Dios sala ya makin-rabbang nga mangguwes kadaya akkan tada nga kamungayán. May nán naya nesúrát ta bàbànan ne Dios nga, "Pataláwan nu ya nadakè a tolay ya mepaggu-urnung kadakayu," nán na.

6

Ya kuwaan ta nu atán ríri ta kiya páda ta nga mangurug

¹ Ay nu atán ya ríri naya isa kadakayu kiya wagi na, ay akkan nuda idarum kadaya akkan na mangurug. Ya masápul la màwa kuma, ay daya tolay ne Dios kampela ngin nin ya mangdisidir kaggída. ² Akkan nu kadi ammu nga daya tolay ne Dios ya mangguwes kadaya tolay kídi ya kalawagán nu umbet ya oras na? Ay nu dakayu ya mangguwes kadaya tolay kídi kalawagán ni, ay tura nu akkan madisidir ya bittì ala nga ríri! ³ Ay akkan nu kadi ammu nga dátada pe ya biláng nga mangguwes kadaya anghel? Ay tú agpà in kadaya mà-màwa kídi ya agbiy-biyág tada. ⁴ Ngamay tura nu lugud tagge la nga ippan kadaya akkan mangurug ya bibittè a ríri nu! ⁵ Ay tura kayu akkan mìpat ta! Awan nád dala oray isa kadakayu wa mangurug ya makammu mangdisidir kadaya ríri daya páda nu wa mangurug kampela ngin ta! ⁶ Ta tura nu lugud padisidir kadaya akkan mangurug ya ríri naya isa kadakayu kiya wagi na!

⁷ Ay oray ya angngidarum nu kiya wagi nu, ay massingan nin na naábà ya angngurug nu win. Akkan nád napi-piya nu iturad nu wala ngin oray irupat dakayu se ditán nu wala ngin oray kul-kultit dakayu? ⁸ Ngamay mapaanna mà pe yin ya aggiturad nu, ay

dakayu mà kam ya mangirupat kadaya páda nu wa mangurug, ay se kul-kultit nuda pe!

⁹ Akkan nu wa ammu, nga áwan ya makappan kiya pangiturayán ne Dios kadaya maragbásul? Ay túya akkan kayu wa masábag ki aglammat nu. Akkan makappan daya makidal-daládag se daya maggaattáwa nga pabeg lalláki onu pabeg babbay, ay se daya magday-dáyaw kadaya sinan diy-diyos. ¹⁰ Ay se daya maragtákaw, daya tirung se daya naágum onu daya mamad-padakè kadaya kasittolay da, ay se oray pe daya maging-inglaw. Ay tú dayán daya tolay ya akkan meráman kiya pangiturayán ne Dios. ¹¹ Ay atán da kadakayu daya ummán kadayán kitun, ngamay kidi yin ay nabguwán kayu win kadatun na bas-básul nu, se nekísi nakayun ne Dios, ay se nebiláng nakayu win ka áwan bas-básul gapu kiya nakiapu nu ke Apu Jesu-Cristo se gapu kiya Ispiritu ne Dios.

Ya kearígán tada nga mangurug

¹² Ay atán daya manguna nga áwan meallang kadaya tolay se mabalin tada nga kuwaan ya ngámin, oray nágan na. Ngamay akkan ta mà pagkapiyaán ya ngámin, ay se akkan ku pe piyán ya mebiláng ka asassu daya pan-panda ngala. ¹³ Ay

atán da nga magkuna nga, “Kanan ta daya akakkanan ta ittu ya masápul naya sinay ta, ay se ya sinay ta, ay para kadaya akakkanan ya surbi na.” Ay kurug yán, may dadàlan ne Dios mà dayán nu isa ngalgaw. Ay se ya tolay, ay akkan kinuwa ne Dios nga mangwa kadaya nadakè ummán kiya man-aládag, nu di na nga kinuwa nga magdáyaw kuma ke Jesu-Cristo. Ay túya masápul la peturayán pe ke Jesu-Cristo ya tolay, áta aggína ya masápul na. ¹⁴ Ay nu isa ngalgaw, ay paltuwan nitta nge Dios, nga ummán kitu inammaltu na ke Jesu-Cristo gapu kiya ammanakabalin na.

¹⁵ Ay akkan nu kadi ammu nga árig tada ya parte naya baggi ne Cristo nu mangurug ta kaggína. Ay díkod, akkan mabalin kadátada ya umatangya kadaya púta, áta ummán ka metangabaggi kiya púta ya parte baggi ne Cristo nu ummán kiyán. Maddi tutu wala nga mabalin yán. ¹⁶ Akkan nu wa ammu ta, nga nu meallay kayu kiya púta, ay biláng nga metangabaggi kayu kaggína? Ata atán ya nán naya nesúrat ta bàbànan ne Dios nga nán na, “Daya duwa, ay magbalin da ka sissa nga baggi,” nán na. ¹⁷ Ngamay daya mangiannúgut tutu wala kiya uray da ke Apu, ay biláng sissa ya uray da se Apu.

¹⁸ Ay díkod, adayyuwánan nu daya nadakè a kukkuwaan daya lalláki se babbay. Ya tolay ya makabásul ka mepanggap kídi, ay nakabásul kiya baggi na kampela ngin nin pe, áta sabáli ya nangisurbiyán na kiya baggi na. Daya duddúma nga pakabasúlán, ay akkan na ummán kiyán ya màwa na kiya baggi tada.

¹⁹ Akkan nu madamdám min ta, nga ya baggi nu, ay ittu ya pag-agyanán naya Ispiritu ne Dios, nga ittu ya nebon na kadakayu! Ay túya akkan dakayu kampela ngin ya makin-kuwa kiya baggi nu. ²⁰ Ata árig nu ya ginátang na ngin na kuwkuwa na. Ay nangína pàpànang ya pinagbáyad na. Ay túya, usaran nu lugud ya baggi nu kiya pakedayáwan kampela ngin nin ne Dios.

7

Ya mepanggap kadaya áwan pikam atáwa se daya nat-átawán nin

¹ Ay nu mepanggap kitu saludsud nu kitu súrát nu, ay tú idi ya sungbát ku: Napiya pe nga akkan tagge mangatáwa ya isa nga laláki. ² Ngamay, ta senu malilíán na ya pakabasúlán na mepanggap kadaya babbay, ay masápul la mangatáwa. Ay ummán pe kadaya babbay, masápul la mangatáwa da pe. ³ Ay kadaya magatáwa, ay masápul la idde naya isaisa kaggída ya masápul naya atáwa na.

⁴ Ata ya babay, ay akkan aggína ngin ya makaammu kiya baggi na kampela ngin nin, nu di ya atáwa na. Ay ummán pe kiya laláki, akkan aggína ngin ya makaammu kiya baggi na kampela ngin nin, nu di pe ya atáwa na. ⁵ Ay akkan da kuma nga iallang ya baggi da kiya isaisa kaggída. Ay oray da la kaligpanán ya isaisa kaggída nu iya agkar-karárág da, sigun kiya pagamomanán da. Ngamay magallay da kammin nu mabalin yán ta senu akkan ipar-parò ne Sairu da nu akkan da meturdán ya piyán naya baggi da.

⁶ Ay akkan ku ittu angngagi kídi kadakayu ta ipapílit ku nga maggaattáwa kayu, ngamay pangipalúbus ku nu ittu ya kapanunútán nu kampela ngin nin. ⁷ Ya pìpiyán ku kuma, ay ummán kayu din kiyà. Ngamay akkan tada mà a sangapáda nga niddán ne Dios ka kabailán tada mepanggap kídi, áta nagbal-baláki ya kabailán na nidde na kiya isaisa kadátada.

⁸ Ngamay tú idi ya kagiyán ku kadakayu wa áwan pikam ma atáwa se kadakayu nga bubbúku: Napi-piya kadakayu nu akkan kayu tagge mangatáwa nga ummán kiyà.

⁹ Ngamay nu akkan nu maanúsán, ay mangatáwa kayu wala ngin ta napi-piya ngala ngin yán may iya

meparò kayu wa makabásul kiya lammát nu ka panggap kiya piyán naya baggi nu.

¹⁰ Ay tú idi ya bílin ne Apu nga kagiyán ku kadaya tolay ya nangatáwa ngin. Ay akkan din na magadi daya babbay kadaya attáwa da. ¹¹ Ngamay nu magadi ya babay, ay masápul la akkan makiatáwa ngin. Ay nu akkan, ay mawe makitoli kitu atáwa na. Ay ummán pe kiyán kadaya lalláki. Akkan da nga igsán ya atáwa da.

¹² Ay kadaya duddúma pe, ay tú idi ya makagi ku kampela ngin nin. Nu akkan na mangurug ke Cristo ya atáwa naya isa nga laláki nga mangurug ke Cristo, ay akkan na kuma nga igsán ya atáwa na, nu di da kuma nga itul-túluy ya aggatáwa da, basta malagpat ya babay. ¹³ Ay páda na pe kadaya mangurug ke Cristo wa babbay, nga oray akkan na mangurug ke Cristo ya atáwa da, nu malagpat da nga mangobung kaggída, ay akkan da kuma nga magadi. ¹⁴ Ata mapagbalin ne Dios ka tolay na ya akkan mangurug nga laláki gapu kiya angnurug naya atáwa na ke Cristo. Ay páda na pe kiya babay, oray nu akkan mangurug, ay mapagbalin pe ne Dios ka tolay na gapu kitu laláki nga mangurug ke Cristo. Ata nu akkan mapakuna, ay mebíláng annánà daya akkan mangurug daya

annánà da. Ngamay ya kurug na ay napatag mà ke Dios daya annánà da.

¹⁵ Ngamay nu magadi ya akkan mangurug ga atáwa naya mangurug ke Cristo, ay ditán nala ta senu siww-awaya ngin daya mangurug ga atáwa da. Ata pinangurug nitta mà nge Dios ta senu pumiya daya ur-uray tada. ¹⁶ Ipalúbus nuda ngala nga magadi ta akkan nu mà wayya nga ammu nu mapangurug nuda.

Ya mepanggap kiya kapàyanán tada kitun

¹⁷ Ay oray kawà na nga giyán daya tangabubúlun na mangurug, ay tú idi ya itù-tùgud ku kaggída, nga nu mangurug da ngin, ay akkan da tagge ulissan ngámingámin ya kapàyanán da nga netudin ne Apu kitu akkan da pikam ma inangngurug. ¹⁸ Nu nakúgit tin ya isa nga tolay gapu ta ittu tu lintag da, ay se yala nga nangurug, ay ditán nala ngin. Ay ummán pe, nu akkan pikam nagpakúgit ya tolay kitu inangngurug na, ay ditán nala pe yin. Akkan na tagge lam-lamtan ya magpakúgit. ¹⁹ Ata áwan dúma naya magpakúgit se akkan, áta akkan ittu yán ya napatag, nu di ya angnikurug tada kadaya bil-bílin ne Dios. ²⁰ Ay díkod, nu nágan naya kasasáad naya isa nga tolay kitu inangngurug na ke Jesu-Cristo, ay akkan na tagge nga ulissan ngámingámin.

²¹ Ay oray nu asassu kayu kitu inangngurug nu, ay ditán nu wala ngin. Ngamay nu atán nala waya mu wa akkan magasassu win, ay akkan kayu tagge lugud magasassu win. ²² Ata oray nu asassu kayu kitu inangngayáb ne Cristo kadakayu, ay bílang nu ya akkan asassu. Ay daya akkan asassu kitu inangngayáb ne Cristo kaggída, ay ummán da ka asassu, áta bílang da ya asassu ne Cristo win. ²³ Nangína pà-pà nang ya bátug pinanggátang ne Dios kadakayu. Ay túya akkan kayu paasassu kadaya tolal yala nga apu. ²⁴ Ay lugud wawwági, nu nágan tu nekatúkád nu wa katutolay nu kitu inangngayáb ne Dios kadakayu, ay ittu kammin ya surútan nu, may magpinnoray kayu ke Dios.

Ya mepanggap kadaya bubbúkud se daya akkan pikam nangatáwa

²⁵ Ay nu mepanggap kadaya áwan pikam ma atáwa, ay áwan nebílin ne Apu Jesu-Cristo. Ay oray nu mapakuna, ay ikagì ya ur-uray ku kampela ngin nin ka mepanggap kídì. Oray ta e Dios mà ya nangidde kiya sírib ku gapu kiya kinamáru na. Ay túya nán ku wa makurug pe daya kagiyan ku panggap kídì.

²⁶ Kiyà kampela ngin nin, gapu kadaya kaparparigátan na mà-màwa ngin, ay napì-piya nga

akkan tagge mangatáwa daya áwan pikam ma atáwa. ²⁷ Ngamay nu nelaw-át da nga nangatáwa ngin, ay akkan da nga igsán ya atáwa da. Ngamay nu áwan nu pikam atáwa, ay napì-piya nu akkan kayu tagge magsápul ka atáwa nu. ²⁸ Ngamay oray mán nu mangatáwa kayu, ay akkan kayu wayya nga magbásul. Ay páda na pe kadaya babbay, nu makiatáwa da, ay akkan pe wayya nga básul yán. Ngamay adadu ya kariribuán da kídì ya kalawagán daya natátawán, ay túya gapu na nga inagkunà kídì ta senu malisiyán nu dayán.

²⁹ Ay ya gapu naya agkunà kídì wawwági, ay gapu ta abibbà in ya oras nga aggiddag tada kiya ilalbet kammin ne Apu Jesus. Ay túya manggayát kídì yin, daya atán atáwa ay magbiyág da nga ummán ka áwan atáwa. ³⁰⁻³¹ Ata idi ya kalawagán se daya atán kídì ay pumanda da ngámin. Ay túya daya magpannakit kídì, ay ibílang da nga akkan da magpannakit. Ay se daya makang-anggam, ibílang da pe nga akkan da maganggam, ay se daya gumà-gátang, ay ibílang da nga akkan da kuw-kuwa daya ginátang da. Ay ummán pe kadaya magkapkapiya kadaya atán kídì ya kalawagán, ibílang da ngala ngin na áwan netul-túlung

kaggída daya atán kídi ya kalawagán.

³² Nán ku kiyán a, ta piyán ku nu áwan nu wa ilídug.

Daya áwan atáwa, ay tittu ya ipàwa ne Dios kaggída ya ilídug da. Ya lam-lamtan da, ay nu mapaanna ya ammaanggam da ke Apu.

³³ Ngamay nu daya nat-átawán na lalláki, ay akkan da nga melingling ya ubra da kídi ya kalawagán ta senu mapaanggam da pe daya attáwa da. ³⁴ Ay díkod, duwa ya lam-lamtan da. Ay ummán pe kadaya nat-átawán na babbay, masápul la daya ubra da kídi ya kalawagán ya atangyaan da, áta piyán da nga paanggamman daya attáwa da. Ngamay kadaya babbalásang, ay mepas-pasnà da ya aggubra da mepanggap ke Apu. Ata ya piyán da, ay sirbiyán da nge Apu ki ngámin na uray da se baggi da.

³⁵ Akkan ku ittu angn-gagi kídi ta piyán ku wa ipasúrut dedi kadakayu. May ikagi dedi ta pagpiyán nuda. Piyán ku wala nga ipakammu kadakayu daya napiya nga kuwaan se piyán ku nu masirbiyán nu tutu wala nge Apu.

³⁶ Ay nu atán laláki nga nán na nga kasapúlán na atawán na ya opun na nga babbay, ta akkan na madurayán ya piyán na ya baggi na, ay se nanákam pe yin ya magatáwa da ngala ngin, ta

akkan wayya nga básul yán.

³⁷ Ngamay nu maddi tutu wala nga mangatáwa, ay se madurayán na ya piyán naya baggi na, ay napiya mà nu akkan tagge mangatáwa.

³⁸ Díkod nu mangatáwa ya laláki, ay napiya mà yán, may napi-piya kammin nu akkan tagge mangatáwa.

³⁹ Ya babay ya neatáwa ngin, ay akkan mabalin na makiatáwa ka sabáli ya laláki nu sibbiyág pikam ya atáwa na. Ngamay nu mabúkud, ay annung na ya mangatáwa manin nu ittu ya piyán na, ngamay kadaya páda na nga mangurug ke Apu. ⁴⁰ May nu iya kapanunútán ku kampela ngin nin, napi-piya kammin kaggína ya akkan tagge mangatáwa manin. Ay idi ya nán ku kídi, ay nán ku wa ittu pe ya piyán naya Ispiritu ne Dios.

8

Ya mepanggap kadaya akakkanan nga nedátun kadaya sinan diy-diyos

¹ Ay nu mepanggap pe kadaya akakkanan na nedátun kadaya sinan diy-diyos, ay tú idi ya mekagi: Kurug ga kurugan ku, nga dátada ngámin, ay atán ya ammu tada ka mepanggap kídi. Ngamay gapu kadaya ammu tada, ay magpangátu tada. Ngamay ya amminya tada kadaya kasittolay tada, ay ittu ya makaseng kadaya páda tada nga mangurug.

² Ay nu atán daya man-guna nga atán ya ammu da, ay atán pikam kúráng naya inammuwán da nu ya kinakur-korugán. ³ Ngamay daya maminya ke Dios, ay ittu dayán daya am-ammu ne Dios kampela ngin nin.

⁴ Ay nu panggap kiya angngán nu kadaya akakkanan na nedátun kadaya sinan diy-diyos, ay ammu tada mà nga akkan kurug daya sinan diy-diyos, ay sissa mà ya kurug ga Dios. ⁵ Kurug ga adu daya nán da tolay nga diy-diyos se à-apu kídi ya kalawagán se ka lánngit nga kurugan daya tolay. ⁶ Ngamay kadátada nga mangurug, ay sissa ya Dios nga Ama nga ittu ya namarsuwa kadaya ngámíngámin, se ittu pe ya panggap naya agbiyág tada. Ay sissa pe ya Apu tada, nga ittu we Jesu-Cristo. Gapu kaggína, ay pinarsuwa ne Dios ya ngámíngámin. Ay se gapu kaggína, ay mabiyág tada.

⁷ Ngamay akkan ngámin tolay ay ammu dayán na mepanggap kadaya sinan diy-diyos. Atán pikam daya masulítan na mangippà kitu kapenamán da nga gagángay da nga magdáyaw kadayán na sinan diy-diyos. Ay díkod nu mangán da kadaya nedátun kadaya sinan diy-diyos, ay mariribù ya nakapsut ta uray da, ta nán da nga makabásul da, áta kiya lammat da, ay dátun kadaya sinan diy-

diyos dayán na akakkanan. ⁸ Ay akkan wayya nga mangiadanni kadátada ke Dios daya akakkanan. Ta oray mán nu mangán tada kadaya nedátun kadaya sinan diy-diyos se akkan, ay áwan na nga dúma.

⁹ Ngamay oray nu atán wayya nu wa mangán se akkan, ay taronan nu ta get nu pakabasúlán daya nakapsut pikam ma angngurug daya piyán nu kampela ngin nin na kuwaan. ¹⁰ Ay kas pangarígan na nu dakayu wa makammu nga áwan sur-surbi daya sinan diy-diyos, ay atán kayu wa mepangán kiya akakkanan na nedátun kadaya sinan diy-diyos, ay se nakayu masingan ya isa nga nakapsut pikam kiya angngurug na, akkan nád da mearát na mepangán pe oray nu nán na kiya uray na nga nadakè? ¹¹ Ay díkod, gapu kiya ammu nu, ay nadadál ya angngurug naya wagi nu wa nakapsut pikam, ay nebasu we Jesu-Cristo gapu pe kaggína. ¹² Ay lugud, nu mapakuna, ay nakabásul kayu ke Cristo, ta nakabásul kayu kiya isa nga wagi nu, ta nebalobu kitu kinuwa nu, ay dumakè ya nakapsut pikam ma angnguray na. ¹³ Ay díkod, nu mepanggap kiya angngán ku ka akakkanan na nedátun kadaya sinan diy-diyos ya keparoán naya wagi, ay akkan nà tagge mangán ta senu akkan

makabásul.

9

Daya pagrabngán naya isa nga apostol se daya ubra na

¹ Iyà, ay siwwawaya nga nga mangwa kadaya piyán ku. Ay apostol là pe. Ay nasingan ku pe ye Jesus nga Apu tada. Ay dakayu win daya pakasinnán kiya angngikurug ku kaggína.

² Ay oray nu akkan dà ibiláng daya duddúma ka apostol, ay mebíláng ngà ka apostol kadakayu, áta dakayu ya pakasinnán na apostol nà kurug nge Apu.

³ Ay ittu idi ya sungbát ku kadaya magduw-duwa kiya sáad ku. ⁴ Wayya ku la nga áwan rabbang magadang kadaya mangu-rug ka kanan ku! ⁵ Wayya ku la áwan rabbang pe nga mangitalungkiwid kiya atáwà, nu atán kuma atáwà, nga ummán kitu kinuw-kuwa datu duddúma nga apostoles, ummán kade Pedro se datu wawwági ne Apu! ⁶ Wayya la nga áwan mi rabbang pe se Bernabe nga akkan kuma tagge manglu ka pagbiyág mi! ⁷ Wayya la nga atán suldádu wa aggína kampela ngin nin ya manangdán kiya baggi na! Ay wayya la nga atán tolay pe ya akkan mangán kiya ápit na kampela ngin nin! Onu daya tolay ya akkan uminum kiya gátas nga málà da kadaya tarakan da nga kalding!

⁸ Ay dedi ya kag-kagiyan ku kídi, ay akkan wayya nga kapanunútán tolay yala, áta ittu pe idi ya nán na kiya nesúrát ta bàbànan ne Dios. ⁹ Ta nán na kiya bàbànan ne Dios nga nesúrát natu Moses nga, "Akkan mu pusutan ya bugung naya báka nga pagubraam ta senu akkan malipán na mangán," nán na. Ay akkan wayya nga kurug báka ya piyán ne Dios kagiyan kídi, ¹⁰ ta dakami nga pagub-ubraan na ya nán na kitu inangngipesúrát na. Kurug ga daya bobo-nan na ya piyán kagiyan natun, áta meárig da kadaya magarádu se daya maggáni. Kuwaan da ya ubra da ta namnamáan da ya kípát da kiya ápit da. ¹¹ Ay dakami ya árig nangimúla kadakayu kiya bàbànan na mepanggap ke Dios. Ay akkan mi nád pe rabbang ya makiuwar kadakayu kadaya masápul mi! ¹² Ay nu sengán nu daya duddúma nga magtù-tùgud kadakayu, ay tú nád agpà in kadakami!

Ngamay oray nu rabbang mi ya magadang kadakayu, ay akkan kami tagge nagadang ka oray nágan na. Inan-anúsán mi yala ya adu wa rig-rígát mi, ta senu áwan nu wa katingliwán nga mangurug kiya Napiya nga Dámag mepanggap ke Cristo. ¹³ Wayya nu la nga akkan ammu nga templo kampela ngin nin ya pag-gayatán naya pagbiyág datu magsirbi kitúni! Ay ummán

pe kadatu sumeseseng kitu anidúgán da kitu pagbasu da, ay middán da pe ka kípát da kitu pagbasu da nga áyam. ¹⁴ Ay tú pe yán ya piyán ne Dios, nga daya mangisur-súru kiya bàbànan na mepanggap ke Cristo, ay rabbang da ya piddán kadaya magkapiya kiya isur-súru da.

¹⁵ Ngamay, oray atán dedi nga pagrabngán ku, ay akkan kuda kinuwa. Ay akkan ku pe ittu agsúrát kídí ta magadang ngà kadakayu kadaya masápul ku. Ta pi-piyán ku wala ya matay may iya mapagbalin ka akkan kurug idi ya ipasindáyaw ku. Ta tittu idi ya mepasindáyaw ku, ¹⁶ áta akkan ku rabbang ya magpasindáyaw gapu ta iyà ya mangibàbànan kiya Napiya nga Dámag mepanggap ke Cristo, áta kasapúlán kammala ngin nin na ibàbànan ku idi. Ay kal-allà à tutu wala nu rán ku wala nga di ibàbànan ya Napiya nga Dámag.

¹⁷ Ata nu inur-uray ku kampela ngin nin ya mangibàbànan kiya Napiya nga Dámag, ay tangdánan nà nge Dios. Ngamay gapu ta nebon nà ala ne Dios, ay áwan ku tangdán, áta kuwaan ku mà ala ya masápul la kuwaan ku. ¹⁸ Ya tangdán ku wala, ay ya kapadayáwan ku gapu kiya amminyà nga mangibàbànan kiya Napiya nga Dámag, nga akkan ku masápul ya makibáyad.

Dita da ngala daya pagrabngán ku gapu kídí ya ubra ku.

¹⁹ Ata oray nu áwan tolay ya makin-asassu kiya, ay gurátan ku wala ya paassu kadaya ngámin tolay, ta senu adu daya maáwis ku nga mangurug ke Jesu-Cristo. ²⁰ Ay nu kadaya Judyu ya pagbàbànanan ku, ay kabiy-biyág Judyu ya sur-surútan ku, ta senu adu nga Judyu ya mangurug. Ay páda na pe nu kadaya tolay ya sumur-súrut kadatu lin-lintag tu Moses ya pagbàbànan ku. Oray nu akkan datu lin-lintag tu Moses sin ya kur-kurugan ku, ay surútan kuda ngala, ta senu adu kaggída ya mangurug ke Cristo kiya agbàbànan ku. ²¹ Ay páda na pe nu magbàbànan nà kadaya akkan Judyu. Ummán nà pe ka akkan Judyu, ta senu mangurug da pe ke Cristo gapu kiya agbàbànan ku. May akkan ku nán na akkan ku tutu wala sinúrut daya lin-lintag ne Dios, áta ikur-kurug ku mà datu bil-bílin ne Cristo. ²² Ay nu kadaya nakapsut pikam ma angngurug ya pagbàbànanan ku, ay ummán nà pe kaggída ta senu maáwis kuda. Ay díkod oray kawà na nga giyán, ay ya pannakikabulun kadaya ngámin tolay ya kuwaan ku, ta senu maáwis ku tutu wala nga mangurug ke Cristo daya duddúma.

²³ Ay ya gapu na nga

kuwaan ku ngámin dedi, ay senu adu daya mangu-rug ke Cristo nu magina da ya Napiya nga Dámag mepanggap kaggína. Ta senu mepaggun-ud dà pe kiya pagkallà ne Apu kadaya ngámin na mangurug.

24 Ya angngurug tada ke Cristo, ay meárig kiya makikuntes ki tagtág. Adu daya makikuntes ngamay sissa ngala ya mangábà nga ittu ya kiddanán naya premyu. Ay túya kuwaan nu ya mabaal nu ta senu magun-ud nu ya bátug premyu nu. 25 Ay daya makikuntes, ta senu mangábà da, ay maddi da kadaya ngámin na manglipán kaggída kiya angngábà da kiya premyu da, oray akkan na magnanáyun. Ay ummán din pe kiyán ya kuwaan tada nga mangun-ud kiya bátug premyu tada nga áwan na kadadálán. 26 Ay iyà, ay árig ku pe ya makikuntes ki tagtág. Ay kiya annagtág ku, ay tittu ya makadatang kiya pamandanán ku ya lam-lamtan ku. Ay nu árig ku pe ya boksineru, ay tittu pe ya angngábà ku kiya kasúlung ku ya lam-lamtan ku, ay túya akkan na ángin ya sulusúlung ku. 27 Nu di lugud da pasiyaan ya baggi ku, se pin-penaman ku nga mangwa kadaya masápul kuwaan ku, ta get tala nu áwan ku magun-ud nga premyu oray nu nebàbànan ku kadaya duddúma ya

mepanggap ke Cristo.

10

Ya tuldu ne Dios mepanggap kadatu inagkona daya Judyu

1 Ay piyán ku wa ipadamdam kadakayu wawwági, tu nàwa kadatu inagkona mi. Lingngúpán ne Dios da ngámin kitu angap, ay se nagdadalákit da pe ngámin kitu bebay nga nagtuway. 2 Ay ummán da ka nabawtisarán kitu angap se kitu bebay ka pasúrut natu Moses. 3 Ay nangán da ngámin pe kitu akakkanan na gayát ka lángit. 4 Ay se umin-inum da ngámin pe kitu danum ma pinagbuwà ne Dios kitu abay ya batu. Ya kearígán natun na batu, ay e Cristo nga aggína tu namul-bulun kaggída ngámin. 5 Ngamay oray nu ummán kiyán, ay kadúwán kaggída tu linúsaw ne Dios, ay tútu rinápun nada kitu ir-ir-er.

6 Ay datun na nà-nàwa kadatu inagkona tada, ay bátug agkakagi ne Dios kadátada, ta senu akkan tada magasikkuwa kadaya nadakè nga ummán kadatu kinuw-kuwa da. 7 Akkan kayu magdáyaw kadaya sinan diy-diyos nga ummán kitu kinuwa datu duddúma kaggída kitun. Nán naya nesúrat, nga nagkakán da se naggiinum da, ay se nagsasála da. 8 Ay akkan tada nga manaládag nga ummán kadatu duddúma kaggída kitun, nga ittu tu

gapu na nga duwa púlu se tallu nga ribu tu natay kaggída kitu isa nga algaw. ⁹ Akkan tada pe ya tistingan ne Dios ka pangirupát tada kaggína, nga ummán kitu kinuwa datu duddúma kaggída, nga ittu tu gapu na nga tinugkawwán idaw da nga ittu tu nepatay da. ¹⁰ Ay akkan tada nga dadawayyan pe ye Dios nga ummán kadatu duddúma kaggída. Ay tútu nangibon ka anghel na nga ittu tu nagpatay kaggída.

¹¹ Ay nàwa ngámin dedi kaggída ka bátug agkakagi ne Dios, ay se nepesúrát na ka pakatulduwán tada nga tolay ya makálám kiya kamuddiyánan na al-algaw.

¹² Ay túya magan-annád lugud daya magkuna nga nalgida ya angngurug da, nga nán da nga akkan da makabásul ka ummán kadatun, ta din tu makabásul da kammin daddán. ¹³ Ata ya kapar-parò tada, ay gángay umbet yán kiya ngámin tolay. Ngamay oray ta akkan kaligpanán ne Dios ya kari na nga akkan na nga ipalúbus nga maparò ta kiya akkan ta nga kabailán na iturdán. Ay nu mapar-parò tada, ay iddán nitta ka kabailán ta nga mangiturad, se ipakammu na pe kadàta ya pakalisyán tada, ta senu akkan tada makabásul.

Ya tul-tuldu panggap ka-daya sinan diy-diyos se ya agdayaw tada ke Dios

¹⁴ Ay lugud, wawwági, igsán nu win ya agday-dáyaw nu kadaya sinan diy-diyos nu. ¹⁵ Ikagi dedi kadakayu, ta senu dakayu kampela ngin nin ya makammu nu kurugan nuda onu akkan, oray ta nanámán kayu win. ¹⁶ Uminum tada kiya napatag ga binásu wa inuman tada nu mabalin tada ikaràrag. Ay pagtatappigán tada pe ya sissa nga sinápay ka kanan tada. Ay kiya angwa tada kadayán, ay mepagráman tada kiya dága se iya baggi ne Jesu-Cristo. ¹⁷ Oray adu tada, ay sissa nga sinápay ya pagtatappigán tada nga kanan. Ay ummán pe kiyán, adu tada, ngamay bílang sissa tada.

¹⁸ Ay lam-lamtan nu kod pe tu kinuw-kuwa datu iIsrael kitun. Ngámin datu mangán kitu pinagbasu da ke Dios, ay bílang mepagdáyaw da pe ke Dios, nga ittu tu nagbasuwán da. ¹⁹ Ay ya agkunà kidi, ay gapu ta áwan patapatag daya akakkanan na medátun kadaya sinan diy-diyos, áta áwan biy-biyág mà daya sinan diy-diyos. ²⁰ Ay ya piyán ku wa kagiyan, ay ngámin daya akkan mangurug ke Dios nga magbasu, ay akkan Dios kurug ya dayáwan da, nu di daya an-anítu. Ay akkan ku piyán nu atán da kadakayu ya mepagar-arát kadaya an-anítu. ²¹ Ata akkan mabalin na uminum kayu kiya mainum ka annamdám

nu kitu nekatay ne Apu, se kayu pe uminum ka pagdáyaw nu kadaya an-anítu. Ay akkan mabalin pe nu mepangán kayu kiya sinápay ka annamdám nu kitu nekatay ne Apu, se mepangán kayu pe kiya pinagbasu kadaya an-anítu.²² Ay nu pakunán tada kiyán, ay pangabuguwan tada nge Apu. Ay wayya tada la nga nabì-bílag may aggína?

Ya aglam-lammat tada kadaya pagpiyán naya ngámin

²³ Ay kurug ga anung tada nga kuwaan ngámin daya piyán tada nga kuwaan. Ngamay akkan mà ngámin dayán ay makaseng kiya wagi tada onu mamaligda kiya angngurug na. ²⁴ Ay akkan tittu ya pagkapiyaán ta kampela ngin nin ya pà-pàgan ta, nu di ta pe sinnan ya pagkapiyaán naya wagi ta.

²⁵ Ay díkod, nu gumátang kayu ka isida nu wa karni, ay se akkan nu ammu nu nágan tu naggayatán natun, ay akkan nu tagge saludsúdan, ta senu áwan nu pakarribuán. ²⁶ Ata, "E Dios ya makin-kuwa kídi ya kalawagán se daya ngámin na atán," nán na.

²⁷ Ay nu ayabán naka ya isa nga akkan mangurug nga mepangán kaggída, ay kanam oray nágan na ya iduy-ág da kikaw, nga áwan

mu tagge sal-saludsúdan ta senu áwan mu wa pakarribuán.²⁸⁻²⁹ Ay nu atán ya makekagi kadakayu nga, "Pinagbasu idi ya karni kadaya sinan diy-diyos," nán na, ay maddi kayu mangán nin, ta salamman nu nu ittu ya pagdakeán naya ur-uray natu nangagi kikaw. Ay get nán nu wa, "Taanna, tura tangáduwán ya isa tolay kiya kapanunútán ku ta!" get nán nu, gapu ta nán ku wa salamman nu ya pagdásán naya ur-uray naya isa tolay, nga akkan ya ur-uray nu kampela ngin nin.

³⁰ Ay get nán nu manin pe nga, "Magiyáman nà mà pe ke Dios! Ay tura pangagkagiyán da mán kammin kiyà in ya akakkanan na nagiyamáman ku?" nán nu.

³¹ Kurug yán, ngamay ngámin din na kuwaan nu, oray mangán nala onu uminum, ay mapadayáwan kuma nge Dios. ³² Ay lugud, akkan kayu mangwa ka oray nágan na nga pakabasúlán daya kasittolay nu, Judyu se akkan, ay se oray pe daya tolay ne Dios. ³³ Ay ummán kiyán ya kuk-kuwaan ku, áta ya piyán ku kuma, ay mapaanggam ku kuma daya ngámin tolay kadaya ngámin na kuk-kuwaan ku. Akkan tittu ya baggi ya lam-lamtan ku nu di ya pagpiyán naya kaaduwán ta senu alà ne Dios da.

11

1 Taldan dà lugud,

wawwági, nga ummán kiya agtallad ku ke Cristo.

Ya mepanggap kiya panagladdung kiya panagday-dáyaw ke Dios

² Ay pàgan takayu ta madamdám dà peyapeyang ki ngámíngámin, ay se sur-surútan nu datu nesur-súrù a gagángay kadakayu.

³ Ngamay atán pikam isa nga piyán ku wa ipakammu kadakayu, nga ya babay, ay umapu kiya atáwa na. Ay ya laláki, ay umapu ke Cristo, ay e Cristo, ay umapu ke Dios. ⁴ Ay túya nadakè kiya laláki nu sikkakallugung nga magkarárag wànu magbàbànan kiya bàmànan ne Dios, ta iap-appat na ya baggi na kampela ngin nin. ⁵ Ngamay ya babay ya magkarárag onu mangikagi kadaya pekagi ne Dios nga áwan laddung, ay bílang nga iap-appat na ya baggi na kampela ngin nin pe. Ay áwan na nga dúma ngin kiya babay ya nakalbu. ⁶ Ay díkod, nu akkan piyán da babbay ya magladdung, ay magpakalbu da ngala ngin. Ay nu naalás kaggída yán, ay an-anúsán da lugud ya magladdung. ⁷ Ay akkan rumbang kiya laláki ya magladdung nga ummán kadaya babbay nu magkarárag da, áta ya laláki, ay nàwa nga kepassingannán ne Dios nu wà ummán na, ay se aggína ya pakedayáwan ne Dios. Ngamay daya babbay, ay aggída ya pakedayáwan

daya lalláki. ⁸ Ata akkan wayya nga naparsuwa ya laláki nga gayát kiya babay, nu di ya babay ya naparsuwa nga gayát kiya laláki. ⁹ Ay se akkan wayya nga naparsuwa ya laláki gapu kiya babay, ta ya babay ya naparsuwa para kiya laláki. ¹⁰ Ay díkod masápul la magladdung daya babbay nu magkarárag da kiya pagad-aduwán, ta senu mepassingan pe kadaya anghel nga umapu da kadaya attáwa da. ¹¹ Ay oray nu umapu daya babbay kadaya attáwa da, ay akkan wayya di masápul naya laláki ya babay, onu akkan masápul naya babay ya laláki. ¹² Ata oray kitu inanggayát na, ay naggayát ya babay kiya laláki, ay kídì yin ay meanà mà ya laláki kadaya babbay yin. Ngamay e Dios ya paggayatán daya ngámíngámin.

¹³ Ay mapaanna lugud ya nán nu kídì, mabalin nád da magkarárag ya babay nga akkan tagge magladdung kiya pagguurnúngán nu? Lam-lamtan nu kampela yanin. ¹⁴ Kiya pagsisinnán daya toláy, ay naalás kiya laláki ya adaddu wa abù, ¹⁵ ngamay ittu mà ya napiya kadaya babbay. Ata ittu mà ya nidde ne Apu ta ittu ya bátug pagladdung da ngala. ¹⁶ Ay nu atán da kadakayu daya maminya nga mak-isuwáy mepanggap kídì ya kagiyan ku kadakayu, ay

áwan ku mekagi yin, ta áwan mi ammu wa sabáli nga gagángay nga sur-surútan pe daya duddúma nga mangurug ke Dios.

Ya bátug ga kepanggidám tada ke Apu

(Mat 26:26-29; Mar 14:22-25; Luc 22:14-20)

¹⁷ Ay kídi ya kagiyan ku kadakayu, ay akkan ku makagi nga pàgan takayu kiya kuk-kuwaan nu. Ta nu magguurnung kayu, ay áwan na middeidde nga pagkapiyaán nu, nu di lugud da pagdásán. ¹⁸ Ata, ya munnà nga gapu na, ay nadámag ku, nga nu magguurnung kayu, ay mauwauwár kayu kanu. Atán ya angnurug ku nga kurug yán. ¹⁹ Ay gangay daya tolay kammala ngin nin ya mauwauwár, ngamay mammuwán mà kiyán na panagguwauwár nu daya kurug ga mangurug, ta ittu mà dayán daya akkan umatangya kiya panagguwauwár nu.

²⁰ Ay kiya agguurnung nu wa mangán ka bátug kepanggidám nu ke Apu, ay ummán ka akkan kayu kurug ga mepanggidám kaggína. ²¹ Ata ya kuwaan nu kanu wa nán naya naginà, ay magin-inona ngala ngin daya duddúma kadakayu wa mangán kiya pakkal na kampela ngin nin. Ay díkod mabisinán datu nekábut, ay datu duddúma, ay ninglaw da

ngin. ²² 'Ra ummán kiyán ya kuk-kuwaan nu ta! Wayya nu la áwan balay kampela ngin nin na ittu kuma ya pagbattugán nu se paginumán nu, nga akkan kuma nga kiya pagguurnungán nu! Pangirupap nu kid dala kadaya tolay ne Dios nga nagguurnung nga magdáyaw kaggína, se pangiap-appat nu kadaya áwan ngámin kaggída nga mepagguurnung kadakayu! Ay nàgan naya innanamán nu wa makagi kadakayu? Nán nu nád á nga pàgan takayu, ngamay akkan! Ta áwan ku kammala ammatag kadakayu win kadayán na kuk-kuwaan nu.

²³ Ta tu nesur-súrù kadakayu, ay nesúru pe ne Apu kiyà, nga kitu gabi nga nangipatiliw tu Judas ke Apu Jesus, ay nangalà e Apu Jesus ka sinápay kitu madama da mangán. ²⁴ Ay se yala nagiyáman ke Dios, se na sinappitappig nga nán na, "Tú idi ya baggi a iddè kadakayu. Kuwaan nu pe idi ka panamdammán nu kiyà," nán na. ²⁵ Ay kane makkán da tu sinápay, ay inalà na pe tu binásu wa inuman da ay se na nán, "Idi ya binásu wa mainum ya pakammuwán nu nga atán bar-baru wa kari ne Dios. Ay màwa yán na kari gapu kiya dágà. Ay kirdán nu wala nga kuwaan idi ya kinuwa ku ka panamdammán nu kiyà," nán na. ²⁶ Ata kiya peyang nga angwa nu kídi,

ay mepakammu nu peyang tu nekatay ne Apu. Ay kuwaan nu peyang panda kiya ilalbet na kammin.

²⁷ Ay díkod oray iinna nga mepangán kídi ya sinápáy se uminum kídi ya binásu wa mainum nga mangipadamdam kadátada ke Apu, nu mepasabantà ya panggap na, ay makabásul kiya akkan na nga angngipatag kiya baggi se dága ne Apu. ²⁸ Ay díkod, daya mangán kídi ya sinápáy se uminum kídi ya binásu wa mainum, ay masápul la munna pikam ma lam-lamtan da nu mekari da onu akkan. ²⁹ Ata nu tagakkaakkán ta ngala se tagainuinum ta ngala, nga akkan ta nga lam-lamtan ya kinapatag naya baggi ne Apu, ay ummán ta ka nakkán se nainum ya ambabásul ne Dios kadàta. ³⁰ Ay ittu yán ya gapu na nga adu kadakayu ya magtatakit se nakapsut, ay se atán da pe yín daya natay. ³¹ Ngamay nu kuruga lam-lamtan ta ya panggap ta se ta la nga mepangán, ay akkan nitta pabasúlan nge Dios. ³² Ngamay nu pasilgan nitta nge Dios, ay agtuldu na kadàta yán, ta senu akkan nitta nga itangapabásul kadaya tolay kídi kalawagán.

³³ Ay díkod wawwági, nu magguurnung kayu wa mangán se uminum ka panamdammán nu kitu nekatay ne Apu, ay

kasapúlán ya aggiinindag nu. ³⁴ Ay díkod, nu mabisin kayu, mangán kayu pikam kadaya babalay nu, se kayu wala nga umbet kiya pagguurnúngán nu, ta senu akkan kayu wa mapabásul. Ay nu mepanggap kadaya duddúma pikam ma masápul la ammuwán nu, ay nu umbet tà ala ngin ya angngipakammù.

12

Daya kababalin na midde naya Ispiritu ne Dios

¹ Ay nu mepanggap kadaya kababalin na idde naya Ispiritu ne Dios, wawwági, ay piyán ku nga ammuwán nuda. ² Ammu nu nga, kitu akkan kayu pikam ma mangurug, ay neal-alílaw kayu wa mangurug kadatu sinan diy-diyos nga úmal kam-mala ngin nin. ³ Ay túya piyán ku wa ammuwán nu nga, áwan tolay ya itur-turayán naya Ispiritu ne Dios ya magged ke Jesus. Ay áwan tolay ya makakagi ka, "E Jesus ya Apu!" nán na, nu di tittu daya itur-turayán naya Ispiritu ne Dios.

⁴ Ay adu wa baláki daya kababalin, ngamay sissa ya Ispiritu ne Dios nga mangidde kadayán. ⁵ Ay nagbal-baláki pe ya agsirbi, ngamay sissa mà nge Apu ya pagsirbiyán tada. ⁶ Adu baláki pe daya mà-màwa daya mangurug, ngamay sissa nge Dios nga magpàwa kadayán ngámin.

⁷ Ata kiya isaisa nga man-gurug, ay sabáli kampela ngin nin ya kepakammu naya kaatán naya Ispiritu ne Dios kaggída, ka pagkapiyaán da ngámin. ⁸ Ata kadaya duddúma, ay niddán naya Ispiritu ne Dios da ka kababalin da nga mangibàbànan kiya bàbànan ne Dios. Ay kadaya duddúma, ay niddán nada ka napiya nga pannakaáwat da kadaya mebàbànan. Ay sissa mà ya Ispiritu ne Dios nga mangidde kadayán. ⁹ Ay Ispiritu ne Dios kam pe ya mangidde kiya naligda pà-pànanang nga angngurug daya duddúma, ay se aggína pe ya mangidde kadaya duddúma kiya kababalin da nga mamabílag kadaya magtatakit. ¹⁰ Ay daya duddúma, ay niddán nada ka kababalin da nga mangwa kadaya nakas-kasdáaw wa mangipassingan kiya ammanakabalin ne Dios. Daya duddúma pe, ay niddán da ka kababalin da nga mangipakammu kadaya pepakammu ne Dios kadaya tolay na. Ay daya duddúma, ay niddán da ka kababalin nga mangilásin kadaya makag-kagi nga gayát kiya Ispiritu ne Dios se kadaya akkan. Ay se daya duddúma, ay niddán da ka kababalin da nga magúni ka aggúni nga akkan da nasur-súru. Ay daya duddúma, ay niddán da ka kababalin nga mangisarut kadaya meúni

ka aggúni nga akkan da nga nasur-súru. ¹¹ Ngamay sissa ya makidde kadayán ngámin, nga ittu kam ya Ispiritu ne Dios. Idde na dayán na nagbal-baláki nga kababalin kiya isaisa nga mangurug sigun kiya piyán na kampela ngin.

Arig tada ya sissa nga baggi nga adu ya parte na

¹² Ay kadàtada nga tolay, oray sissa ya baggi tada, ay adu daya parte na. Ay ittu yán ya árig ne Cristo. ¹³ Ata gapu kiya sissa nga Ispiritu ne Dios, ay nabawtis-arán tada ngámin nga magbalin ka ummán ka sissa nga baggi. Atán tada ngámin na Judyu se akkan Judyu, asassu se daya akkan. Ay sissa tada ta sissa nga Ispiritu ya ináwat tada.

¹⁴ Kurug nga ya baggi, ay akkan wayya nga sissa ya parte na nu di adu. ¹⁵ Ay túya akkan makuna naya bingil nga, “Akkan nà parte naya baggi, áta akkan nà mà íma.” Ata oray nu nán na kiyán, ay parte naya baggi kammala. ¹⁶ Ay oray nu nán pe naya talínga nga, “Akkan nà parte naya baggi ta akkan nà a mata,” nán na, ay akkan wayya nga di mebílang ngin nga parte naya baggi. ¹⁷ Ata nu pabeg mata ya baggi, ay mapaanna lugud din ya akagina na! Ay ummán pe, nu pabeg talínga ya baggi, ay mapaanna ya akaláb na! ¹⁸ Ngamay ya nàwaán na, ay inurnus ne

Dios kampela ngin nin daya parte naya baggi sigun kitu piyán na. ¹⁹ Ay nu sissa pe nga parte, ay wà giyán lugud naya baggi yin? ²⁰ May ya nàwaán na, ay adu ya parte na ngamay sissa kam nga baggi.

²¹ Ay túya akkan pe mabalín na nán naya mata kiya íma, “Akkan taka masápul,” nán na. Onu nán naya úlu kiya bingil nga, “Akkan taka masápul,” nán na. ²² Ata ya kurug na, ay daya ummán ka akkan nasurbi, ay ittu daya masápul pà nang. ²³ Ay daya nán tada nga akkan napatag nga parte naya baggi tada, ay ittu mà dayán daya bílang napatag, ta ittu dayán daya baduwán tada. Ay daya parte naya baggi tada nga nakap-appat ta ipassingan, ay ittu daya kappiyánan tada nga baduwán. ²⁴ Ay daya akkan na nakap-appat ta ipassingan nga parte naya baggi tada, ay akkan tada tagge tàbán dayán. Ay ummán kiyán ya nangurnus ne Dios kiya baggi tada. Pinagbalín na daya akkan napatag nga parte ka napatag.

²⁵ Ta senu áwan pagkak-aguráan daya parte naya baggi, nu ñi da lugud da magsiseng. ²⁶ Ay díkod nu magrígát ya isa, ay magrígát da ngámin. Ay nu mapadayáwan ya isa kaggída, ay mepaganggam da ngámin.

²⁷ Ay dátada nga mangu-rug ke Jesu-Cristo, ay árig

tada ya baggi na, ay ya isaisa kadátada daya árig parte nayán na árig baggi na. ²⁸ Ki káda tangabubúlun na mangurug, ay atán daya niddán ne Dios ka kababalin. Ya nasà-sáad, ay daya apostoles, ay se yala daya pagbàbànanan na, ay se yala daya maragtùgud kiya bàbànan ne Dios. Ay se yala sumarunu daya makepassingan kadaya nakas-kasdáaw wa mas-asingan, se la daya niddán ka kababalin da nga mam-abílag kadaya magtatakit, ay se yala daya atán kababalin na sumeng kadaya kasittolay da, ay se la daya atán kababalin na mangiapu kadaya duddúma. Ay se yala pe daya atán kababalin na magúni kiya aggúni nga akkan da nga nasur-súru. ²⁹ Ay akkan da nga pabeg apostoles, onu pabeg pagbàbànanan ne Dios, onu maragtùgud da ngámin onu makepassingan da ngámin ka nakas-kasdáaw wa mà-màwa. ³⁰ Ay akkan da pe ngámin makapabilag kadaya magtatakit, onu ngámin da ay makapagúni da ka aggúni nga akkan da nga nasur-súru, onu ngámin da, ay mesarután da ya meúni daya duddúma. ³¹ Ngamay ya gangam-gáman nu kuma, ay ya kapàgán na kababalin.

Ay itùgud ku pe kadakayu kídí ya kapiyaán na kuwaan.

13

Ya kurug ga amminya

¹ Ay oray nu ammu ngámin ya aggúni daya ngámin tolay, ay se oray ya aggúni daya anghel, nu áwan ku amminya kadaya kasittolay ku, ay meárig gà ala kiya mapitupitù ala nga gansa onu napágat ta kingkeng. ² Ay oray nu atán kababalin ku nga mangibàbànan kadaya bàbànan ne Dios, onu atán kababalin ku wa mangipakammu kadaya akkan pikam ma nepak-pakammu kitun, onu atán kiyà ya pannakaáwat kadaya nakas-kasdáaw, onu annung ku ya mangialit ka bantay gapu kiya kinaligda pà-pànanang naya angnurug ku, ay áwan ku pe ya sur-surbi nu áwan ku amminya kadaya kasittolay ku. ³ Ay oray nu pagkallà ku ngámin daya kuw-kuwà kadaya napubri, ay se oray nu ipalúbus ku la nga sidúgan dà gapu kiya angnurug ku, nu áwan ku amminya kadaya kasittolay ku, ay áwan ku wa magun-gun-ud.

⁴ Daya kurug ga atán amminya, ay naánus da se nindù da. Akkan da nga naásil se akkan da pe ya nakidáyaw onu napasindáyaw. ⁵ Ay akkan da pe ya napangas, nu di da nga ninnád. Ay akkan da pe ya ipapílit ya piyán da kampela ngin nin, se akkan da pe ya nalà-lapat ta malúsaw, ay se akkan da nga um-umtul.

⁶ Ay akkan da nga maganggam nu makàwa daya kasittolay da ka nadakè, nu di daya kurug daya pangangammán da. ⁷ Ta daya tolay ya atán kaggída ya amminya, ay itur-turad da ngala daya ngámingámin na kapar-parigátan da, ay se magan-ánus da pe yala. Ay piyáran da pe daya kasittolay da, se atán peyang ya agnamnáma da ki ngámin.

⁸ Daya idde ne Dios nga kababalin, ay atán ya ipapanda dayán. Atán ipapanda naya panagbàbànan kiya bàbànan ne Dios, ay se atán ya kakusap ta pe ya magúni kadaya aggúni nga akkan ta nasur-súru, ay se pumanda pe ya kababalin ta nga mangammu kadaya akkan pikam ma nepakammu kitun. Ngamay áwan ipapanda naya amminya. ⁹ Ata daya kababalin tada nga mangammu kadaya ipakammu ne Dios kadátada, se ya kababalin tada nga mangipakammu kadaya pepakammu na kadátada, ay atán da pikam daya pagkurangan da. ¹⁰ Ngamay nu umbet ya oras nga áwan tada nga pagkurangan nin, ay áwan dedi pe yin na kababalin tada nga atán ya pagkurangan.

¹¹ Ta kitu kabbing ku, ay ngámin na aggun-úni se aglam-lammat ku se agpanpanúnut ku, ay ummán kampela kiya an-anà in.

Ngamay kane nanàmán nà in, ay pinandanán ku pe yin datun na gagángay ananà. ¹² Kadedi ya al-algaw, ay akkan pikam nawada pà nang ya akammu tada mepanggap ke Dios. Ummán ta ka sisinnán pikam kiya akkan nawada nga amínaw. Ngamay umbet mà ya oras nga akasingan ta tutu wala kaggína. Atán da ngala nga ammù kídì, ngamay umbet ya oras nga akammù tutu wala kiya mepanggap ke Dios nga ummán kiya akammu na pà nang kiyà.

¹³ Ay díkod atán daya tallu wa áwan kapandanán: Ya angngurug ta, se ya agnamnáma ta, ay se ya amminya ta. Ngamay ya kapàgán kadedi, ay ya aminya.

14

Daya aggúni nga akkan ta nga nasur-súru

¹ Ya amminya nu lugud kadaya kasittolay nu ya ipas-pasnà nu, ay se nu wala gangam-gáman daya kababalin na maggayát ke Dios, tàwán kam ya kababalin na mangibàbànan kadaya piyán ne Dios nga pepakammu kadakayu.

² Ata daya magúni kiya aggúni nga akkan da nga nasur-súru, ay akkan daya tolay ya kaam-amomán da, nu di e Dios sala ya kaam-amomán da, ta áwan tolay

ya makaáwat kadaya kag-kagiyan da, áta daya nakas-kasdáaw wa kag-kagiyan da, ay gapu kiya Ispiritu ne Dios. ³ Ngamay daya pangibàbànanan ne Dios kadaya piyán na nga pepakammu, ay masápul magbàbànan da, ta senu masengán da daya tolay kiya angngurug da se mapabagkad ya uray da, ay se maal-alunáyà da kadaya riribù da. ⁴ Daya tolay ya makeúni kiya aggúni nga akkan da nasur-súru, ay aggída kampela ngin nin ya masengán kiya angngurug da. Ngamay daya mangibàbànan kiya bàbànan nga gayát ke Dios, ay daya ngámin mangurug ya masengán da.

⁵ Ay piyán ku pe nu makaúni kayu ngámin kiya aggúni nga akkan nu nasur-súru. May pì-piyán ku nu mabaal nu kuma ngámin ya mangibàbànan kiya bàbànan ne Dios. Ay napà-patag ya mangibàbànan kiya bàbànan ne Dios may iya magúni kiya aggúni nga akkan ta nasur-súru, malak-sid dala nu atán makekagi ki sarut na, ta senu masengán daya ngámin na mangurug.

⁶ Ay oray iyà wawwági, nu rán nà ala nga umang magbàbànan ki aggúni nga akkan ku nasur-súru, ay wayya takayu wala nga masengán nu akkan daya piyán ne Dios nga pepakammu kiyà kadakayu daya kagiyan ku, onu

daya nammuwán ku kiya bàbànan ne Dios, onu daya masápul la isúrù kadakayu?

⁷ Ay páda na pe kadaya aruminta nga ittutukár, ummán kadaya ballíing se gitára, nga akkan ta maaw-awátan nu nágan tu tinukár da nu áwan sarut natu tukár na. ⁸ Ay ummán pe kiya tarumpeta, nu akkan maawátan ya tannug na nga mangisinyál la magsagána daya suldádu nga makigubát, ay akkan da magsagána nga makigubát.

⁹ Ay ummán pe kadakayu nga, nu áwan makaáwat kadaya iúni nu, ay áwan makammu nu nágan daya kag-kagiyan nu. Díkod ummán kayu ka mak-ibàbànan ki áwan kammala ngin nin. ¹⁰ Ata kurug ga adu daya baláki ya aggúni kidi ya kalawagán, may atán mà ya kesarután da ngámin. ¹¹ Ay nu akkan ku maaw-awátan ya isa nga aggúni, ay maawátan na agtangeli yà kadaya makin-aggúni, ay agtangeli da pe kiyà. ¹² Ay lugud, gapu ta piyán nu tutu wala ya middán ka kababalin na mangipassingan nga atán kadakayu ya Ispiritu ne Dios, ay daya kapàgán na kababalin na makaseng kiya angngurug daya ngámin na mangurug ya gamgam-gáman nu kuma.

¹³ Ay díkod, daya makammu nga magúni ki aggúni nga akkan da nga nasur-súru, ay masápul

la magkarárag da nga magadang ka kababalin da nga mangilaw-lawág kiya sarut daya kag-kagiyan da. ¹⁴ Ata nu aggúni nga akkan ku nga nasur-súru ya aggúni kiya agkarárag ku, ay kurug ga ammù kiya uray ku nga magkarárag gà, ngamay akkan ku maawátan datu kag-kagiyan ku. ¹⁵ May ya kàwaán na kuma, ay nu magkarárag gà kiya uray ku, ay masápul la maawátan ku pe ya karárag ku. Ay ummán pe nu magkansiyon ya uray ku, ay masápul pe nga maawátan ku ya sarut naya kansiyonan ku kuma. ¹⁶ Ata nu ittu nu usaran ya aggúni ya áwan makaáwat nu magkarárag kayu nga magiyáman, ay mapaanna ya akepagiyáman daya duddúma kadakayu ke Dios nu akkan da maaw-awátan daya kag-kagiyan nu? ¹⁷ Ata oray nu napiya datu kinag-kagi nu kitu naggiyáman nu, ay áwan na wayya nga neseng kadaya duddúma.

¹⁸ Magiyáman nà ala ke Dios ta nakì-kírad dà magúni kiya aggúni nga akkan ku nasur-súru may dakayu. ¹⁹ Ngamay kiya agguurnung tada nga magdáyaw ke Dios, ay pì-piyán ku wala ya makakagi yà ka oray lim-limma ngala nga kabalitán nu mangisúru wà basta maawátan daya maggigina, may itu riníburíbu ya kag-kagiyan ku kiya aggúni nga

akkan ku nasur-súru nga áwan makaáwat.

²⁰ Wawwági, akkan kuma nga uray ababbing ya aggur-uray nu mepanggap kiya panaggúni kiya sabáli ya aggúni. Nu di kayu kuma ummán ka annánà ngala nu mepanggap kiya nadakè. Ngamay ki agpan-panúnut nu, ay nanámán kayu kuma ngin. ²¹ Ay atán ya nesúrat kiya bàbànan ne Dios nga nán na,

“Mangibon nà ka agtangeli nga sabáli ya aggúni na ka pagbàbànanan ku kadedi ya tolay. Ngamay páda na ngala nga akkan dà gi-ginán,”

nán ne Apu. ²² Ay díkod ya aggúni nga akkan ta nasur-súru, ay pakelasínán daya akkan mangurug ke Dios. Akkan wayya para kadaya mangurug gin. Ngamay ya bàbànan ne Dios nga mamaligda kiya angngurug, ay para kadaya mangurug kampela ngin nin. Akkan wayya para kadaya akkan pikam ma nangurug.

²³ Ay kas pangarígan na nagguurnung kayu ngámin na mangurug, se kayu ngámin pe ya magúni ka nagbal-baláki ya aggúni, ay se tura la nga atán da nga mepagguurnung pe kadakayu nga akkan mangurug, di da nád nán nga magallut kayu? ²⁴ Ngamay nu magbàbànan kayu ngámin ka bàbànan na mepanggap ke Dios,

oray atán da nga nelibug ga akkan mangurug, ay mabalin na mammuwán da nga maragbásul da, ay se da mà mud pe ya kapà-pàyanán da. ²⁵ Mabalin na mewada kaggída pe daya isir-sirù da nga lam-lamtan da. Ay túya magtùmà da nga magdáyaw ke Dios, ay kagiyan da pe nga kurug ga atán ne Dios kadakayu.

Ya naurus nga panagday-dáyaw ke Dios

²⁶ Ay nágan na lugud ya napiya nga kuwaan nu, wawwági? Nu magguurnung kayu wa magday-dáyaw ke Dios, ay daya mamaligda kiya angngurug naya isaisa kadakayu kuma daya ngámin na kuwaan nu. Magkansiyon kuma daya duddúma kadakayu, ay mangitùgud daya duddúma, se kagiyan kuma daya atán bar-baru wa nammuwán kiya bàbànan ne Dios daya nammuwán da. Ay magbàbànan pe daya duddúma kiya aggúni nga akkan da nga nasur-súru, ay se atán kuma pe ya mangilaw-lawág. ²⁷ Ay

nu atán da nga magúni ki aggúni nga akkan da nga nasur-súru, ay akkan nasurù duwa onu tallu wala nga magsasarunu, ay masápul atán ya mangilaw-lawág kadaya kagiyan da. ²⁸ Ngamay nu áwan ya makelaw-lawág kiya kagkagiyan da, ay maginginggap da ngala ngin. Makiamomán da ngala ngin

ke Dios, se ki baggi da kampela ngin nin.

²⁹ Ay duwa onu tallu kuma ngala ya magbàbànan kiya pebàbànan ne Dios. Ay ginán daya duddúma se da ammuwán nu wà naggayatán datu nakagkagi.* ³⁰ Ay nu rán nala atán isa nga makàmud da atán pekagi ne Dios kaggína kadaya duddúma, ay masápul la makusap pikam ya makun-oni. ³¹ Ta senu ya isaisa kadakayu, ay atán waya na nga mangibàbànan kiya bàbànan ne Dios, ta senu masursuruwán kayu ngámin se mapabagkad ya aggur-uray nu ngámin. ³² Ata daya atán kababalin na mangibàbànan kadaya bàbànan ne Dios, ay ammu da idaggán ya waya da nga magúni, ta senu naurun ya agday-dáyaw nu. ³³ Ata e Dios, ay akkan na nga piyán ya áwan na urnus, ta ya napiya nga kà-kàwaán naya ngámingámin ya pàpagan na.

Kadaya ngámin na giyán daya tangabubúlun na tolay ne Dios, ³⁴ ay maginginggap pala daya babbay kiya agguurnúngán da. Ata akkan rumbang kaggída ya magúni kiya pagguurnúngán, nu di dala nga sumúrut nga ummán kiya nán naya lintag. ³⁵ Ay nu atán daya piyán da nga ammuwán, ay saludsúdan

da la kadaya atáwa da nu atán da kadaya babalay da. Ta naalás kadaya babbay ya mepaguniúni kiya pagadaduwán na magdáyaw ke Dios.

³⁶ Dakayu agpà ya naggayatán naya bàbànan ne Dios ta! Onu dakayu wala ya nekepakammuwán na! ³⁷ Ay nu atán da kadakayu ya manguna nga pagbàbànanan ne Dios da, onu itur-turayán naya Ispiritu ne Dios da, ay masápul la kurugan da nga bílin ne Apu dedi ya kagiyan ku kidi ya súrát ku. ³⁸ Ay daya akkan mangikurug kadedi ya kag-kagiyan ku, ay akkan nuda nga ibílang nga kurug pagbàbànanan ne Dios.

³⁹ Ay lugud wawwági, ya mangibàbànan kiya bàbànan ne Dios kuma ya asikkuwaan nu peyapeyang, ngamay akkan nu pe ya iallang ya magúni ka aggúni nga akkan da nga nasursúru. ⁴⁰ Ngamay masápul màwa nga napiya se naurun ya ngámingámin na màwà.

15

Ya mepanggap kitu nelaltu ne Cristo

¹ Ay piyán ku wa ipadamdam kadakayu wawwági, tu ináwat nu nga nebàbànan ku kadakayu nga Napiya nga Dámag mepanggap ke Jesu-Cristo,

* **14:29** 14:29 Nu kurug nga gayát ke Dios daya kag-kagiyan datu nagbàbànan onu akkan.

nga ittu pe ya nanggayatán naya angnurug nu. ² Ittu pe ya gapu na nga biyágan nakayu we Dios ka áwan panda nu ipas-pasnà nu tutu wala ya angnurug nu kitu dámag nga nebàbànan ku kadakayu, malaksid dala nu tagakurukurug kayu wala oray akkan nu naaw-awátan.

³ Ata nebàbànan ku kadakayu ya kapà-pàgán na nammuwán ku pe, nga e Cristo ay natay gapu kadaya bas-básul tada, nga ummán kitu nán naya nesúrát ta bàbànan ne Dios kitun nga màwa. ⁴ Netaman da, ay linumtu kammin kitu mekalu nga algaw, nga ummán kitu nán natu nesúrát ta bàbànan ne Dios kitun. ⁵ Ay nagpassingan ke Pedro, ay se la kadatu duddúma nga apostoles na.

⁶ Ay se yala nagpassingan manin kadatu nasurù limma gatut ta wawwági tada. Ay atán kam ma sibbiyág daya kaaduwán kaggída, ay datu duddúma, ay natay da ngin. ⁷ Ay se yala manin pe ya nagpassingan ke Santiago, ay se yala kadatu ngámin apostoles na.

⁸ Ay se yala nga iyà ya nuddi ya nagpassingannán na. Ay árig ku ya an-anà nga neanà kiya akkan pikam itu oras nga keaná na kuma. ⁹ Ata iyà ya bíláng kababaán kadaya ngámin apostoles na. Ay akkan nà kuma mabalin mengágan ka apostol. Ata kitun, ay pinal-pallà ku datu

tolay ne Dios. ¹⁰ Ngamay gapu kiya inagkallà ne Dios kiyà, ay túya ummán kídí yin ya kasasáad ku. Ay akkan wayya nga áwan sur-surbi nayán na inagkallà ne Dios kiyà, ta natù-turù ya agpaggus ku wa magubra kiya paubra ne Dios kiyà may datu duddúma nga apostoles. Ngamay akkan wayya iyà kampela ngin nin, nu di gapu kiya isisseng ne Dios kiyà. ¹¹ Ay oray iinna kadakami ya nakaginaán nu, ay sissa mà ya nebàbànan mi nga ittu pe ya kinurug nu.

Ya ilaltu datu natay yin

¹² Nebàbànan mi nga linumtu we Cristo, may taanna, tura atán da pikam mala kadakayu ya magkuna nga áwan kammala ngin nin ya ilaltu daya natay yin! ¹³ Ay nu kurug ga áwan ilaltu daya natay yin, ay di lugud da akkan linumtu we Cristo! ¹⁴ Ay nu akkan na linumtu we Cristo, ay di lugud da áwan surbi naya agbàbànan mi, ay se áwan sur-surbi naya angnurug nu! ¹⁵ Ay di kami lugud magbus-busid da bobonan ne Dios, ta nebàbànan mi nga pinaltu ne Dios nge Cristo, nga akkan na kurug pinaltu, nu kurug ga áwan ilaltu datu natay yin nga nán nu! ¹⁶ Ata nu kurug ga akkan na lumtu daya matay, ay di lugud da akkan na linumtu we Cristo! ¹⁷ Ay nu akkan linumtu we Cristo, ay áwan

sur-surbi naya angngurug nu kaggína, ay se sibbabásul kayu pikam! ¹⁸ Ay díkod datu mangurug ke Cristo wa natay yin, ay sibbabásul da pe nga natay, ay napánis da pe yin! ¹⁹ Ay nu para kídi yala nga biyág kídi kalawagán ya agnamnáma tada gapu ke Cristo, ay dátada ya kakal-kalakkán kadaya ngámin tolay.

²⁰ Ngamay ya kurug na, ay linumtu we Cristo. Aggína ya nunna nga linumtu kadaya ngámin natay yin. ²¹ Ay gapu ta nàwa ya pannakatay daya tolay gapu kiya isa nga tolay, ay ummán pe kiyán, nga màwa ya ilaltu daya natay gapu pe kiya isa nga tolay. ²² Ata nu mapaanna ya nelalbet naya pannakatay daya ngámin tolay gapu ke Adan, ay ummán pe, nga gapu ke Cristo, ay màwa nga lumtu pe daya ngámin na mangurug kaggína. ²³ Ngamay lumtu daya tolay kiya oras da kampela ngin nin. Nunna nga linumtu win ne Cristo, ay se yala pe daya mangurug kaggína nu umbet kammin. ²⁴ Ay se yala umbet ya ipappanda naya ngámingámin nga ittu pe yanin ya angngiáwat ne Cristo ke Dios nga Ama kiya pangiturayán na nu mabalin na nga abáan daya ngámin na mangitur-turáy se atán ammanakabalin se daya naturáy ya di mas-asingan. ²⁵ Ata masápul la e Cristo ya mangituráy panda kiya

angngábà na kadaya ngámin na kumalínga kaggína. ²⁶ Ay ya kuddiyán na masápul la abáan na, ay ya pannakatay. ²⁷ Ata nán naya nesúrát ta bàbanán ne Dios nga, "Nepeturayán ne Dios kaggína ya ngámingámin," nán na. Ngamay oray nu nán na kiyán, ay akkan wayya meráman ne Dios kadaya iturayán na, ta ittu ya nagpapuráy kaggína kadaya ngámingámin. ²⁸ Ay nu itur-turayán ne Cristo win daya ngámingámin, ay aggína nga An-anà ne Dios, ay peturayán pe ke Dios nga Ama na nga ittu ya nagpapuráy kaggína kiya ngámin, ta senu e Dios ya katurayán kiya ngámingámin.

²⁹ Ay nu kurug nga áwan ilaltu daya natay yin, ay nágan lugud ya kuk-kuwaan datu tolay ya nabawtisarán para kadatu natay! Ay tura da lugud da nagpabawtisar para kadatu natay yin? ³⁰ Ay dakami pe, nu áwan ya ilaltu daya natay, tura mi lugud da itur-turdán ya magrigát peyang? ³¹ Inalgaw ya taggè ala nga katay. Ay kurug yán na kagiyan ku kadakayu wawwági. Ay kurug pe nga pagangammán takayu gapu kiya angngurug nu ke Jesu-Cristo nga Apu tada. ³² Ay nu akkan ku innanamán ya ilaltu, nágan lugud ya málaálà ku kitu nakiparáng ku kadatu kumagúra kiyà ka Efeso nu lammat tolay yala ya lammat ku? Ay nu akkan

lumtu daya natay, ay napiya ngala ngin lugud tu makag-kagi nga, “Magkakán tada se maggiinum tada, ta get matay tada ngin nu kaláwa.”

³³ Akkan kayu peal-alílaw, ta atán ya makag-kagi nga, “Daya nadakè a kabul-bulun, ay dadàlan da ya napiya nga gagángay,” nán na. ³⁴ Pagmar-maruwan nu kod daya ur-uray nu. Akkan kayu magbásul lin. Ata atán da kadakayu daya akkan kurug makammu ke Dios. Ay ikagi yán kadakayu ta senu mipat kayu.

Ya singan naya baggi tada nu lumtu tada

³⁵ Ay mabalin na atán daya magkuna nga, “Mapaanna pe ya ilaltu datu natay yin? Wà ummán naya baggi da?” nán da. ³⁶ Ay ang-ang ya magkuna kiyán, áta akkan ta mà wayya nga makagi nga tumúbu ya aggi a netugnu nu it-ittu na kam ma aggi a akkan na naul-ulis. ³⁷ Ay se ya itugnu ta pe, ay akkan wayya nga ya sinnáyun nin na múla, nu di ya aggi. ³⁸ Ngamay e Dios kampela ngin ya makammu nu wà ummán naya singan naya pagbalinán naya aggi. Ay nagbal-baláki ya netudin na nga singan daya múla nga pagbalinán daya bukabukal.

³⁹ Ay páda na pe kadaya atán baggi. Nagbal-baláki kampela ngin nin pe ya nàwaán naya baggi da. Sabáli kadaya tolay, sabáli kadaya ul-ulolag, ay sabáli

kadaya an-anù, ay se sabáli pe kadaya sissida. ⁴⁰ Ay daya ilángit ay atán baggi da. Ay páda na pe kadaya ikalawagán, atán baggi da pe. Ngamay sabáli kampela ngin nin ya kinapiya daya baggi daya ilángit kiya kinapiya naya baggi daya ikalawagán. ⁴¹ Ay sabáli kampela ngin nin pe ya wada naya mata kiya wada naya búlán se daya bit-tuwan. Ay nagbal-baláki pe ya wada daya bit-bittuwan.

⁴² Ay ummán pe kiyán ya kàwaán tada kiya ilaltu tada. Nu matay tada, ay marupù ya baggi tada nga metaman, ngamay nu lumtu tada, ay áwan karupù naya baggi tada ngin. ⁴³ Kiya ketaman daya baggi tada, ay áwan na nga diladiláng, ngamay nu lumtu tada, ay dumiláng ya baggi tada ngin. Kiya ketaman naya baggi tada, ay áwan na nga mabà-baal, ngamay nu lumtu tada, ay atán nin ya ammanakabalin tada. ⁴⁴ Nu itaman ditta, ay ummán ka baggi daya ikalawagán ya baggi tada, ngamay nu lumtu tada, ay ummán ka baggi daya ilángit ya baggi tada.

Ata nu atán ya baggi nga para kídi ya kalawagán, ay atán pe ya baggi nga para ka lángit. ⁴⁵ Ata nakagi kiya nesúrat ta bàbànan ne Dios nga, “E Adan na nunna nga tolay, ay niddán ka biyág na.” Ay ya mud-uddi ya árig Adan nga ittu

we Jesu-Cristo, ay biyág ga áwan panda ya midde naya Ispiritu na. ⁴⁶ Ngamay akkan wayya nga mun-unna nga midde kadátada ya baggi tada nga para ka lángit, nu di pikam ya baggi tada nga pára kídi kalawagán, ay se yala ya baggi tada nga pára ka lángit. ⁴⁷ Ata ya naggayatán natu nun-unna nga tolay, ay kiya lusà. Ngamay, ya sumarunu, ay gayát ka lángit nga ittu we Jesu-Cristo. ⁴⁸ Ya baggi tada nga tolay kídi kalawagán, ay ummán kiya baggi kampela tu Adan nin nga gayát ka lusà. Ay ummán kampela kiya baggi ne Jesus sin nga gayát ka lángit, ya baggi daya sumúrut kaggína. Gapu ta gayát ki lusà tu baggi tu Adan, ya páda na pe daya baggi tada nga tolay kídi kalawagán. Ay ummán kampela ngin nin kiya baggi ne Jesus nga gayát ka lángit ya baggi daya mawe ka lángit. ⁴⁹ Ya neduyág kadátada nga singan, ay singan natu Adan na gayát kiya lusà. Ay ummán pe kiyán, umbet ya algaw wa mepáda pe ya singan tada ke Jesus nga ittu ya gayát ka lángit.

⁵⁰ Tú idi ya kag-kagiyan ku kadakayu wawwági: Awan tolay ya makappan ka pangiturayán ne Dios nu akkan na maulis ya baggi na nga tabbit se dága. Ata akkan mabalin na middán tada ka baggi nga akkan marupù nu sibbabaggi tada pikam kiya

baggi tada nga marupù.

Ya kaulis naya baggi daya sibbiyág se datu natay yin

⁵¹ Ginán nu wawwági, ya kagiyan ku kídi nga akkan pikam nepak-pakammu kitun. Akkan tada ngámin matay, ngamay ngámin tada, ay maulis ya baggi tada. ⁵² Ata kiya muddi ya akagina tada kiya tarumpeta, ay màtatán na maulis ya baggi tada. Mabayág lugud dala ya tangakilmátan. Ata nu atán magtarumpeta, ay dágus sala nga lumtu datu natay yin, ay se da nga magbalin ka akkan mataatay yin. Ay maulis tada pe yala ngin. ⁵³ Ata idi ya baggi tada nga marupù, ay masápul la mapataliyán ka baggi nga akkan tutu wala nga marupù in. Ay díkod idi ya baggi tada nga matay, ay mapataliyán ka akkan tutu wala mataatay yin. ⁵⁴ Ay nu mapataliyán nin ya baggi tada nga marupù, ka baggi nga akkan marupù, se magbalin ya baggi tada nga matay, ka baggi nga akkan tutu wala mataatay, ay màwa nga kurug gin tu nán naya nesúrat ta bábánan ne Dios nga, “Naábà in ya turáy naya pannakatay, ay áwan nin ya di naábà.”

⁵⁵ Awan tutu wala ngin ya angngábà naya pannakatay yin. Ay áwan tutu wala pe yin ya pannakatay nga ittu tutu wala ya ikan-kansing tada. ⁵⁶ Ata ya gapu na nga ikansing tada tutu wala

ya pannakatay, ay gapu kadaya bas-básul tada. Ay ya akabásul tada, ay gapu ta atán ya lintag nga pakam-muwán tada nu nagbásul tada onu akkan. ⁵⁷ Ngamay magiyáman tada ke Dios ta abáan tada ya kinaturáy naya pannakatay gapu ke Jesu-Cristo wa Apu tada.

⁵⁸ Ay díkod dakayu wa pà-pàgan ku nga wawwági, kaligdaan nu ya angngurug nu, se akkan kayu paábà kadaya nadakè. Akkan kayu molaw wa mangwa kadaya nepiyár ne Apu nga ubra kadakayu, ta ammu nu mà in na akkan wayya áwan sur-surbi naya agpaggus nu gapu ke Apu.

16

Ya isisseng tada kadaya páda tada nga mangurug

¹ Ay nu mepanggap kiya aggurnung nu ka pirà a pagkallà nu kadaya wawwági tada nga mangurug, ay taldan nu wala tu pinàwà kadatu mangurug ka Galacia. ² Ki peyang Domingo, ay mangilásin ya isaisa kadakayu kiya mabalin na nga idde se na iarimán, ta senu napadán naurnung ngin kiya ilalbet ku. ³ Ay nu umbet tà, ay magsúrát tà ka ipakagtu tada kadaya tolay ya napíli nu wa mawe mangitulud kiya pagkallà nu kadaya iJerusalem. ⁴ Ay nu tura la

nga kasapúlán nga mawe ya pe, ay aggída ya mamulun kiya.

Daya lam-lamtan ne Pablo nga kuwaan

⁵ Ay umbet tà maggagáyám kadakayu nu gayát tà ka Macedonia, áta palánù ya manalen ka Macedonia. ⁶ Mabà-bayág gà maggagáyám kadakayu. Ta get nu magyán nà kannán panda kiya agdagun na, ta senu masengán dà kadaya ang-angngayan ku pikam. ⁷ Ata lùsawan ku nu mabur-burung ngà nu atán nà kannán giyán nu. Piyán ku nu mabà-bayág gà kannán nu ittu ya piyán ne Apu. ⁸ Ngamay magyán nà pikam kanedi Efeso panda kiya Pentecostes*. ⁹ Ata kurug ga adu daya mayát manggìna kiya ibàbànan ku, ngamay adu pe daya kumag-kagúra.

¹⁰ Ay nu umbet nge Timoteo kannán giyán nu, ay atangyaan nu pà nang ta senu akkan min-induwán na mebul-bulun kadakayu, áta pàdà pe nga pagub-ubraan ne Apu. ¹¹ Ay áwan kuma nga mangirupat kaggìna kadakayu kannán, nu di nu kuma nga parbuwátan ka napiya, ta senu makapagulli kammin kanedi nga sikkaanggam, ta id-idaggán kuda se datu kabbulun na.

¹² Ay kinagiyáman ku tutu wala pe ye Apolos nga wagi tada, ta umang da

* **16:8** 16:8 Ya Pentecostes, ay ittu ya agpiyasta daya Judyu ka aggiyáman da kadaya ápi-ápit da.

kuma se daya duddúma nga wawwági tada nga maggagáyám kadakayu. Ngamay áwan na kid tutu wala nga oras. Maggagáyám mala kannán nu atán waya na.

Ya muddi nga b́ilin ne Pablo

¹³ Ay magtar-taron kayu kuma peyang se akkan kayu manguliulis kiya angngurug nu. Akkan kayu din na magtal-talaw se kaligdaan nu ya angngurug nu. ¹⁴ Ay kuwaan nu din nala ya ngámíngámin gapu kiya aminya nu.

¹⁵ Ammu nu win, wawwági, nga de Stefana nga tangabalay daya nunna nga nangurug ke Jesu-Cristo kadaya iAcaya. Ay aggída daya sumeseseng pe yin kadaya tolay ne Dios. ¹⁶ Ay ikagì lugud kadakayu nga ikurug nuda. Ay akkan nala aggída nu di pe daya kabbulun da nga magub-ubra se magrígát ta pagub-ubraan ne Apu.

¹⁷ Ay nakaanggam mà pà nang kane umbet de Stefana, Fortunato se Acaico, ta nanalígán kuda kadakayu.

¹⁸ Ata pinaanggam dà pà nang ummán kiya nammaanggam da pe kadakayu. Ay túya pà gan nu dayán na tolay.

¹⁹ Ay makikumusta ngámin daya tangabubúlun na mangurug ka Asia. Ay ummán pe de Akila se Priscila se daya mangurug

ga mepagguurnung kaggída kiya balay da, makikumusta da kadakayu gapu ke Apu. ²⁰ Ay kumusta kanu pe nán ngámin daya wawwági tada kanedi. Maggiinnanggam kayu nu magsisingan kayu.

²¹ Ay iyà kampela ngin nin ya mangisúrá t kidi. Ay kumusta kayu kannán.

²² Ay nu atán daya áwan amminya ke Apu, ay mapánis dayán na tolay. Umbet ka ngin Apu!

²³ Ay e Apu Jesus ya magtag-tagasíngan kadakayu peyang.

²⁴ Ay dam-damdamman nu wa pà-pà gan takayu ngámíngámin gapu ke Jesu-Cristo. Amen.

Ya mekàduwa nga súrát ne Pablo kadatu mangurug ka Corinto

¹ Iyà e Pablo nga piníli ne Dios ka apostol ne Jesu-Cristo. Súrát ku idi kadakayu wa tangabubúlun na mangurug ke Dios kannán Corinto, se kadaya tolay ne Dios ka Acaya. E Timoteo nga wagi tada ya kabulun ku kídi.

² E Dios nga Ama tada se Jesu-Cristo wa Apu tada din nala ya magkallà se mangap-kappiya kadaya ur-uray nu.

Ya aggyáman ne Pablo ke Dios

³ Day-dayáwan tada nge Dios, nga Dios se Ama ne Jesu-Cristo wa Apu tada. Ata aggína ngala ya maragkallà nga Ama, se aggína ya Dios nga paggayatán naya panag-ganggam tada. ⁴ Aggína pe ya mamaanggam kadàtada kadaya ngámin na pag-pannakítan tada, ta senu mapaanggam tada pe daya duddúma nga magpan-nakit. Ay ya pamaanggam tada kaggída ay itu inam-maanggam kammin ne Dios kadàtada. ⁵ Ata nu adu daya kapar-parigátan na màlamán tada nga ummán kadatu nagrig-rigátan ne Cristo, ay mapaanggam tada pànanang pe gapu ke Cristo.

⁶ Ay nu màwa nga mapar-parigátan kami, ay ittu ya pakapaanggammán nu se ittu ya pakabiyágan nu pe. Ta dakami ya ma-maanggam kadakayu kiya inammaanggam ne Dios kadakami, nu itur-turad nu wala daya kapar-parigátan nu wa nagrig-rigátan mi pe. ⁷ Ay túya abay ya agnamnáma mi kadakayu nu panggap kadayán, áta ammu mi nga mepagrígát kayu kadakami, ay díkod mepaganggam kayu pe kadakami.

⁸ Ay piyán mi nga ipakammu kadakayu wawwági, ya mepanggap kadatu rig-rigát ta nà-nàlamán mi ka probinsiya Asia. Ta napalotán pànanang tu rig-rigát mi kitúni nga akkan ta kuma meturdán. Ay ittu tu gapu na nga áwan mi namnáma nga magbiyág kami pikam. ⁹ Ta kadatun na ur-oras, ay ummán kami ka nìdang nga matay yin. Ngamay nàwa tun na kapar-parigátan mi ta senu magpin-pinnoray kami peyang ke Dios, nga ittu ya atán ammanakabalin na mamaltu, nga akkan mi ya pagmákad ya mà-màwa mi kampela ngin nin. ¹⁰ Aggína tu nangigdù kadakami kitu pakatayán mi tutu wala ngin. Ay ammu mi nga aggína ya mangig-igdù kadakami kadaya mà-màlamán mi pikam. Sissa nga in-nanamán mi nga mangigdù

kadakami peyapeyang ngin
 11 gapu kiya isisseng nu
 kiya angnngikar-kararang nu
 kadakami. Ay dikod adu
 daya magiyaman kaggina
 gapu kadaya pagkalla na
 kadakami ka agsungbat na
 kiya kar-kararang daya adu
 wa tolay gapu kadakami.

*Ya gapu naya akkan in-
 agkaru ne Pablo wa nawe*

12 Ay awan mi ma wayya
 kipattan, ta ammu mi ma
 nga napiya ya nakibul-bulun
 mi kadaya tolay, tawan kam
 kadakayu. Kurug ya akibul-
 bulun mi se awan nadake
 a gakat mi ta e Dios lugud
 ya sumeseseng kadakami.
 Nawa mi dayan akkan gapu
 kiya sirib tolay yala, nu di
 gapu kiya kinamaru ne Dios.

13 Ay awan mi ya nepa-
 palili kadatu sur-surat mi
 kadakayu. Nu nagan tu
 nabasa nu kadatu sur-surat
 mi kadakayu, ay tittu datun
 datu piyan mi nga kagiyan
 kadakayu. Ay maawatan
 da din panang 14 ta senu
 paganggamman dakami nga
 umman kiya agganggam mi
 kadakayu kiya ilalbet kam-
 min ne Jesu-Cristo. Oray ta
 maawatan da kam pe yin.

15 Ay gapu ta ammù
 nga maawatan da kam
 pe yin, ay tutu nan ku
 wa maggagayam ma a
 munna kadakayu, ay se
 yala manin nu magulli
 ya, ta senu pamidduwaan
 takayu wa paganggamman.
 16 Nan ku nga magsibal la
 maggagayam kadakayu kiya

ammeyag ku ka Macedonia,
 ay se ya manin maggagayam
 kadakayu nu magulli ya,
 ta senu masengan da kiya
 ammeyag ku manin ka
 Judea. 17 Ay gapu ta akkan
 nawa idi ya palanu, ay
 nan nu win nga paggad-
 gadduwan na kadaya kag-
 kagiyan ku. Nan nu kid nga
 umman na kadaya tolay kidi
 kalawagan kiya agpalanu,
 nga paggad-gadduwan da
 kadaya kag-kagiyan da!

18 Ay ikagi nga e Dios,
 ay akkan na mangul-
 ulis, ay umman pe kiyán
 datu ngamin nekag-kagi
 mi kadakayu, akkan da
 wayya nga o se akkan.
 19 Ata e Jesu-Cristo wa An-
 ana ne Dios, nga ittu ya
 nebabanan mi se de Silas
 se Timoteo kadakayu, ay
 akkan wayya nga paggad-
 gadduwan kadaya kag-
 kagiyan na. Ngamin daya
 kagiyan na, ay kurug da
 ngamin. 20 Ata ngamin na
 nekar-kari ne Dios kitun,
 ay nawa da kurug ke Jesu-
 Cristo. Ay tuya ipagapu tada
 ke Jesu-Cristo ya angnngagi
 tada ka, "Kurug da ma," nan
 tada kadaya kari ne Dios,
 ta senu mapadayawan. 21 E
 Dios ya gapu na nga akkan
 tada nga mippa ya angn-
 gurug tada ke Jesu-Cristo,
 ay se aggina pe ya namili
 kadakami ka pagbabananan
 na. 22 Inemaddan nitta ka
 kuwa na, ay se na idde
 kadatada ya Ispiritu na ka
 pakammuan tada nga adu
 daya pagkalla nga idde na

pikam kadàtada.

²³ E Dios ya makammu kiya kurug ga gapu naya akkan ku inaggagáyám kadakayu. Ya kurug ga gapu na, ay lùsawan ku nu magpannakit kayu*. Túya akkan nà inummang kannán Corinto. ²⁴ Ay akkan ku nán kiyán ta itur-turayán mikayu kiya anngurug nu. Ata ammù nga nalgida pe yin ya anngurug nu. May ya piyán ku wala, nu rán nà ala nakalbet, ay maganggam kayu nga akkan kayu kuma nga magpannakit.

2

¹ Ay ittu ya gapu na nga akkan nà inummang kannán ta lùsawan ku nu magpannakit kayu manin kiya aggagáyám ku kadakayu. ² Ata nu pagpannakitan takayu, ay nágan lugud din ya mamaanggam kiyà kiya aggagáyám ku kadakayu nu di dakayu kammin na pinagpannakit ku. ³ Ay ittu ya gapu naya inagsúrat ku, ta di piyán na pagpannakitan dà mán kammin daya mamaanggam kuma kiyà. Ata ammù mà nga nu maganggam mà, ay maganggam kayu ngámin pe. ⁴ Kitu inagsúrat ku kadakayu, ay napalotán tu nekariribù ku se nagpannakit ku. Sumángit tà kitun na inagsúrat ku kadakayu, ngamay akkan gapu ta

piyán ku wa magpannakit kayu, nu di ku piyán nga ipakammu kadakayu ya abay pà nang nga amminya kadakayu.

Ya ammakawan ta kiya nakabásul

⁵ Ay tu tolay ya nangwa ka nakapannakit, ay akkan wayya nga iyà ya magpannakit kitun, nu di ya kaaduwán kadakayu nu akkan na dakayu ngámin. ⁶ Ay annung na mà pe yin tu nammánis naya kaaduwán kadakayu kaggína. ⁷ Ay díkod pakawanan nu lugud kídì yin se anannayan nu pe, ta get nu mamminán ka namnáma ngin gapu ki napalotán na agpannakit na. ⁸ Túya makim-imallà à kadakayu nga ipasingan nu lugud kammin ya amminya nu kaggína. ⁹ Ittu ya gapu naya inagsúrat ku kadakayu ta piyán ku ammuwán nu nasunud kayu kiya ngámingámin. ¹⁰ Ay daya nakabásul la pinakawan nu win, ay napakawan da kiyà pe yin. Ay daya kasapúlán na pakawanan ku nga napakawan kun ki àráng ne Cristo, ay dakayu kammin ya gapu naya nammakawan ku. ¹¹ Pakawanan ku ya nakabásul, ta senu adayyu ya anngábà ne Sairu kadàtada. Ata ammu tada mà in daya nagbal-baláki nga sírib na.

* **1:23** 1:23 Magpannakit da nu mapílit nge Pablo nga magallang kaggída gapu kadaya nadakè a kuk-kuwaan da.

Ya angnábà tada gapu ke Jesu-Cristo

¹² Ay kane mawe yà ka Troas nga mangibàbànan kiya Napiya nga Dámag mepanggap ke Cristo, ay nasingan ku wa abay ya wayà kattoni kiya ipàwa ne Apu kiyà. ¹³ Ngamay nariribù à pà nang ta áwan ku nasingan ke wagi Tito kitúni. Ay tútu nagpakáda ngà kadatu tolay kitúni se yà ala nawe ka Macedonia.

¹⁴ Ngamay magiyáman tada ke Dios ta gapu kiya angnurug tada ke Cristo, ay árig tada ya tiliw ne Cristo nga ipak-pakammu na kadaya ngámin tolay. Ay se dátada pe ya usaran na kiya angngiwar-waragáwag na kiya ngámin giyán kiya mepanggap kaggína nga ummán kiya magalibàbà a talibangug. ¹⁵ Dátada, ay árig tada ya nagtalibangug, nga idátun ne Cristo ke Dios áta dátada ya mangibàbànan kiya mepanggap ke Cristo. Ya árig talibangug tada, ay maláb daya tolay nga alà ne Dios se oray pe daya akkan. ¹⁶ Ay kadaya tolay ya mameyag ka pakatayán da ka áwan panda, ay makappatay kaggída ya aláb na, ngamay kadaya mameyag ka pakabiyágan da ka áwan panda, ay makabbiyág ya aláb na kaggída. Ay áwan tolay ya makabaal kampela ngin nin

kídi ya ubra. ¹⁷ Ay akkan kami wayya ummán kadaya duddúma nga kuwaan da ka pagsapulán da ka pirà ya agbàbànan da. Ta dakami, ay e Dios ya nangibon kadakami. Ay túya áwan mi sabáli ya gákat kiya angngibàbànan mi kiya bàbànan na. Ay màwa mi idi nga magbàbànan gapu ke Cristo, ay se tag-tagasinnán nakami pe ne Dios.

3

Daya pakammuwán nga kurug apostol nge Pablo

¹ Ay nán kid á daya duddúma nga magpas-pasindáyaw kami ta senu pàgan dakami. May akkan. Ay akkan mi pe masápul ya itúgut mi nga súrát da duddúma tolay para kadakayu.* Ay akkan mi pe masápul ya ummán kiyán na súrát nga maggayát kadakayu. Akkan kami ummán kadaya duddúma nga kasapulán da dayán. ² Ata dakayu mismu ya árig súrát ta túgut mi nga nesúrát kiya ur-uray mi. Ata gapu kadakayu, ay mammuwán daya ngámin tolay nga kurug ga pagbàbànanan nakami ye Cristo. ³ Dakayu ya árig súrát ta gayát ke Cristo gapu kiya ipas-pasangan nu wa kinamáru nu. Ay dakami ya árig pinagsúrát na. Ay akkan na masápul ya pagsurátan

* 3:1 3:1 Súrát nga mangipakammu nga kurug pagbàbànanan ne Jesus da.

na se pinsil onu tinta, áta ya Ispiritu naya sibbibiyág peyang nga Dios, ay ittu win ya biláng aruminta na kiya inagsúrát na.

⁴ Ay makagi mi ngámin dedi gapu ta e Dios ya pagmákad mi gapu ki angnurug mi ke Cristo. ⁵ Akkan mi nán na mabaal mi kampela ngin nin ya mangwa kadaya ub-ubraan mi, ta e Dios kampela ngin nin ya paggayatán naya kababalin mi nga mangwa kadayán na ubra mi. ⁶ Aggína ya mangidde kiya kababalin mi kiya angngibàbànan mi kiya baru wa kari na. Ay idi ya baru wa kari na, ay mepakammu kadátada gapu kiya Ispiritu na, akkan gapu ta nesúrát. Ata gapu kadatu nesur-súrát ta lin-lintag, ay ammuwán tada nga pannakatay ka áwan panda ya idde na.† Ngamay ya Ispiritu ne Dios, ay ittu ya mamiyág kadátada ka áwan panda.

Ya kinadáyaw ne Dios nga nepassingan kiya baru wa kari na

⁷ Ay datu lin-lintag ne Dios nga nesurátan na kitu dalumpenág ga batu, ay neáwat na kitu Moses. Kitu nangngáwat tu Moses, ay nepassingan ya diláng ne Dios, ta dummiláng tu múkát tu Moses kitun. Ay tútu akkan matalupápà datu iIsrael tu Moses oray kitu aggal-aligsap natu diláng

na. Datun na lin-lintag, ay pannakatay ka áwan panda ya nepakammu na kadaya maragbásul. Ay oray nu pannakatay ka áwan panda ya nepakammu natun na lin-lintag, ay nepassingan ne Dios ya kinadáyaw na kitu nangngidde na kadatun na lin-lintag. ⁸ Ay tú nád agpà kídi nga atán nin ya Ispiritu na nga ittu ya mamiyág kadátada ka áwan panda. Natù-turù ya kepassingan naya kinadáyaw ne Dios. ⁹ Ata nu nepassingan ya kinadáyaw ne Dios kitu nangngidde na kadatu lin-lintag ga mamabásul kadaya tolay, ay natù-turù pànang ya kepassingan naya kinadáyaw na kiya dámag ga mangipakammu kiya akkan na nga ammagbásul kadaya tolay. ¹⁰ Ay túya, gapu ta nadà-dáyaw pànang ya nepassingan kiya baru wa kari na may tu nepassingan kitu dadán na lin-lintag, ay napsílán tu dáyaw natu dadán na lin-lintag gin. Ay díkod gapu kiya nadà-dáyaw pànang nga baru nga kari na, ay napsílán tu dáyaw natu dadán na lin-lintag. ¹¹ Ta nu nepassingan ya kinadáyaw ne Dios kadatun na lin-lintag ga pumanda, ay natù-turù kiya baru wa kari na nga áwan na nga ipappanda.

Awan ilingalingad de Pablo kiya agbàbànan da

† **3:6** 3:6 Pannakatay ka áwan panda ya padàngan daya akkan mangikurug kadatu ngámin na nesúrát nga lin-lintag.

¹² Ay díkod, gapu ta ammu mi nga áwan panda naya kinadáyaw naya ibàbànan mi, ay túya áwan mi ya ilingalingad kiya agbàbànan mi. ¹³ Akkan kami ummán kitu Moses kitun na sinakodungán na tu múkát na ka pangilingad na kadatu iIsrael kitu aggaligsap natu diláng natu múkát na. ¹⁴ Ngamay akkan kammala maawátan daya tolay daya ibàbànan mi, áta pinasúkir da ya uray da ngin. Tú idi ya árig sakodong da nga manglípán kaggída kiya pannakaáwat da kadatu basáan da nga lin-lintag, oray kadedi ya al-algaw pikam. Ay sissa nge Cristo wa makippà kiyán na manglípán kaggída. ¹⁵ Ay kurug ga oray kadedi ya al-algaw, ki peyang nga agbása da kadatu nesursúrát tu Moses, ay árig sissasakodong ya uray da ta akkan da nga maawátan. ¹⁶ Ngamay nu mangurug ke Apu ya isa nga tolay, ay mippà ya árig sakodong nga manglípán kiya pannakaáwat na. ¹⁷ Ay ya Apu wa nán na kídi, ay ya Ispiritu ne Dios. Ay mawaywayaán nin ya isa nga tolay kadaya ngámingámin nu atán ya Ispiritu ne Dios kaggína. ¹⁸ Ay dátada ngámin, ay meárig tada ka amínaw nga mangipalang kiya dáyaw ne Apu, áta áwan kadátada lugud din ya árig sakodong. Ay gapu kiyán na dáyaw na, ay

uliulissan nitta peyang ya Ispiritu ne Dios. Maus-ussi tada peyang nga nadáyaw la nga nadáyaw panda kiya agbalin tada nga ummán kaggína.

4

Ya akiránud ne Pablo kiya agbàbànan na

¹ Ay gapu kiya kinamáru ne Dios, ay nepiyár na kadakami idi ya ubra. Ay túya akkan kami nga madusmaya. ² Ay lúsawan mi ya mangwa kadaya nakapappat se daya mà-màwa nga isir-sirù daya tolay nga kuwaan. Ay áwan mi angngasaba kadaya tolay ta senu sumúrut da, ay se akkan mi ya pat-paturuán ya ibàbànan mi nga bábànan ne Dios. Nepakammu mi tutu wala ya kurug, áwan mi ya nelingad. Ay ammu ne Dios idi, ay oray pe daya tolay ay ammu da ngámin kiya panúnut da ya nebàbànan ku. ³ May nu nalingad kammala ya Napiya nga Dámag ga ibàbànan mi, ay nalingad dala kadaya tolay ya mameyag kiya pakatayán da ka áwan panda.

⁴ Ay ya gapu naya di da akasingan kiya pagpiyán naya isur-súru mi nga Napiya nga Dámag, ay árig ga kinúláp ne Sairu da nga ittu ya bátug diyos daya akkan mangurug. Ittu ya gapu na nga akkan da pe ya maawátan yán na Napiya nga Dámag mepanggap kiya

dáyaw ne Cristo, nga ittu ya kepassingannán na nu wà ummán ne Dios. ⁵ Ay akkan wayya nga mepanggap kadakami ya ibàbànan mi, nu di iya mepanggap ke Jesu-Cristo nga ittu ya Apu. Ay dakami ya bátug asassu nu gapu kaggína.

⁶ E Dios tu nagkuna kitun ka, "Lumtuwád ya wada kiya nagibat," nán na. Ay aggína pe ya nammuwán tada ke Cristo nga aggína pe ya mangwada kadaya ur-uray tada ta senu mammuwán tada ya kinadáyaw na. ⁷ Gapu kiya ubra mi, ay árig kami yala ka bángga nga naunggán ka napatag pánang nga kuwkuwa. Nàwa idi ta senu mepakammu nga, ya akkan ta malammat ta kinaturáy, ay gayát ke Dios kampela ngin nin nga akkan gayát kadakami.

⁸ Atán ngámin na kapar-parigátan mi, ngamay akkan kam ma ittu ya pamandanán mi. Nu duddúma akkan mi ammu ya kuwaan mi ngamay akkan kami wayya madusmaya ngin. ⁹ Palpalakkan dakami daya tolay, may akkan nakami wayya pagdudoray ne Dios. Ay kúrang ngala ya ammatay daya tolay kadakami, may akkan dakami kam kelawatán. ¹⁰ Napad-padásan mi nu wà ummán natu nammar-parigát da ke Jesus kitu inammatay da kaggína. Ay díkod gapu kadakami pe ay mepassingan na sibbiyág

ge Jesus. ¹¹ Ata kiya kasib-biyág mi, ay atán da peyang nga mabalin na pakatayán na mà-màlamán mi gapu kiya angngibàbànan mi kiya mepanggap ke Jesus, ta senu gapu kidi ya ur-úray ya baggi mi, ay mepassingan ya kasibbiyág ne Jesus. ¹² Adu daya mabalin na pakatayán mi nga mà-màlamán mi, may ittu mà ya gapu naya pakabiyágan nu ka áwan panda.

¹³ Ay nagpáda ya angngurug mi se itu nagkuna kitu nesúrát ta bàbànan ne Dios nga, "Kurugan ku, ay túya ibàbànan ku," nán na. Ay túya ibàbànan ku pe ya mepanggap ke Jesus áta kurugan ku pe. ¹⁴ Ata ammu mi mà nga e Dios nga ittu tu namaltu ke Apu Jesus, ay aggína pe ya mamaltu kadátada gapu kiya angngurug tada ke Jesus. Ay se nitta alà ngámin kiya giyán na. ¹⁵ Ay ngámin dedi, ay pagkapiyaán nuda. Ay díkod nu umadu daya manggurug ke Jesu-Cristo gapu kiya kinamáru ne Dios, ay umadu pe daya magiyáman kaggína, ay díkod mapadayáwan pánang pe.

Ya agbiyág tada gapu ki angngurug tada

¹⁶ Ay ittu yán ya gapu na nga akkan kami madusmaya. Ay oray nu kumap-sut daya bag-baggi mi, ay inalgaw mà a mapabaru ya ur-uray mi. ¹⁷ Ay ngámin dedi ya kapar-parigátan mi

ka tangapurù, ay ur-úray da ngala kadakami, gapu kiya agnamnáma mi kiya áwan panda se áwan kepadáan na kinadáyaw nga midde kadakami. ¹⁸ Ata akkan na daya mas-asingan kídi ya kalawagán ya gangam-gáman mi, nu di daya akkan na masingan. Ata daya masissingan na bánag, ay pumanda dayán, ngamay daya akkan na masingan, ay áwan da nga panda.

5

¹ Akkan kami ya madus-maya, áta ammu mi nga nu matay kami, idi ya baggi nga nàwa ki lusà, ay marupù, ngamay mapataliyán ka akkan mataatay ya baggi nga maggayát kampela ngin nin ke Dios nu atán ta ka lángit tin.

² Ay kiya kowad mi kídi ya kalawagán, ay magpan-pannakit kami. Matorán kami kiya kapataliyán naya baggi mi kiya baggi nga gayát ka lángit. ³ Ay díkod, nu ra la nga mapataliyán ya baggi mi kídi yin, ay akkan mi tagge mapadásan ya matay. ⁴ Ata kiya agbiyág mi kiya ur-úray ya baggi mi ay magpan-pannakit kami. Ngamay akkan gapu ta piyán mi nu mippà idi yin na baggi mi, nu di gapu ta piyán mi nu mapataliyán nin ka akkan mataatay ya baggi. Ay díkod ya biyág tada nga pumanda, ay mapataliyán pe yin ka biyág ga áwan panda. ⁵ Ay e Dios ya

nangisag-sagána kadátada para kídi ya màwa. Ay nidde na pe ya Ispiritu na kadátada ka angngi-pakammu na nga kurug ga idde na ngámin daya ipakin-kuwa na kadátada.

⁶ Ay túya magmákad peyang ya uray mi. Ammu mi nga akkan kami pikam ma mepagyán ke Apu kiya giyán na, ta atán kami pikam lugud kiya biyág kídi kalawagán ni. ⁷ Ata namnamáan tada dayán na màwa akkan gapu ta nasingan ta ngin, nu di gapu kiya angngurug tada kaggína. ⁸ Kurug nga magmákad ya uray mi se pi-piyán mi yala ya áwan kídi ya biyág kídi ya kalawagán, ta mepagyán kami ke Apu. ⁹ Ay túya ya panggap mi ay mapà-paanggam mi peyang nge Apu kadaya ngámin na kuk-kuwaan mi, kídi ya kasibbiyág mi, ay se oray pe nu atán kami yin ka lángit. ¹⁰ Ata magpassingan tada mà ngámin ke Cristo ta bustigaran nitta. Ay díkod ya isaisa kadátada, ay midde kaggína ya kar-bangán kampela ngin nin daya kinuw-kuwa na kitu kasibbiyág tada, napiya da mán onu nadakè.

Mekappiya tada ngin ke Dios gapu ke Jesu-Cristo

¹¹ Ay díkod, gapu ta ammu mi nga masápul la ikansing tada nge Dios, ay túya gapu na nga an-anannayan mi daya tolai nga mangurug

kaggína. Ammu nakami pànanang nge Dios, ay ammu mi pe nga ammu nu pànanang pe yin ya katutolay mi. ¹² Akkan mi ittu angngagi kídi ta ipasindáyaw mi ya baggibaggi mi kadakayu. Ngamay nán mi kídi ta senu akkan kayu wa min-induwán na magsungbát kadaya magpang-pangátu gapu kadaya mà-màwa da kampela ngin nin, nga akkan gapu ta napiya ya aggur-uray da. Annung dakami ya ibanábag kadayan na tolay. ¹³ Ay nu nán daya duddúma nga magallut kami, ay oray yala ta gapu mà ke Dios. Ay nu nán da nga napiya ya ur-uray mi, ay kurug mà yán, ta dakayu ya piyán mi sengán. ¹⁴ Ata ya amminya ne Cristo kadakami, ay ittu ya bátug mangiparob kadakami nga magsirbi kaggína. Ata ammu mi nga aggína ya nebasu gapu kadaya bas-básul daya ngámin na tolay, ay túya bílang natay ngámin pe daya mangurug kaggína. ¹⁵ Natay gapu kadaya ngámin tolay, ta senu ngámin daya sibbiyág ay magbiyág da nga akkan para kaggída kampela ngin nin, nu di para ke Cristo nga ittu ya natay gapu kaggída, ngamay linumtu kammin pe gapu kaggída.

¹⁶ Ay túya kídi yin, ya anglam-lammat mi ki oray iinna nga tolay, ay akkan na mebasár kadaya masin-

gan mi nga kinatutolay na kampela ngin nin. Ay oray nu ummán kiyán ya anglam-lammat ku kitun mepanggap ke Cristo, ay akkan kídi yin, ta sabáli ya lammat ku win mepanggap kaggína.

¹⁷ Ay túya nammuwán ku nga, oray iinna nga tolay ya nagbalin nin ka tolay ne Cristo, ay bílang na ya barbaru wa parsuwa. Awan datu dadán na gagángay na ta napataliyán da ka barbaru wa gagángay. ¹⁸ Ay ngámin dedi, ay gayát da ke Dios nga ittu pe ya nangikappiya kadátada kaggína kampela ngin nin gapu ke Cristo. Ay aggína pe ya nangidde kídi ya ubra mi nga mangipakammu kiya angngikappiya ne Dios kadaya tolay kaggína. ¹⁹ Ay ya piyán mi nga kagiyán, ay ya angngikappiya ne Dios kadaya tolay kaggína, ay gapu kitu kinuwa ne Cristo. Akkan nada nga pabasúlan nin. Ay se na nepiyár kadakami pe ya mangibàbànan mepanggap kídi ya angngikappiya na kadaya tolay kaggína kampela ngin nin.

²⁰ Ay díkod bílang mi lugud ya panguniyan ne Cristo. Ata nebon nakami ye Dios nga mangagi kadaya tolay nga ay-ayuyútan nada. Ay díkod, gapu ke Cristo, ay makim-imallà kami nga makikappiya kayu win ke Dios. ²¹ Ata gapu kadátada, ay pinagbalin ne

Dios nge Cristo ka ummán ka nagbásul oray nu áwan na tutu wala nga bas-básul, ta senu gapu kiya akiapu tada kaggína, ay magbalin tada ka namáru ki àráng ne Dios.

6

Ya angngipassingan de Pablo nga kurug bobonan ne Dios da

¹ Ay gapu lugud ta e Dios ya sumeseseng kadakami, ay makim-imallà kami kadakayu nga akkan nu din na ikal-kalingleng ya kinamáru ne Dios nga nepassingan na kadàtada.

² Ata nán ne Dios kiya nesúrát ta bàbàrán na nga, “Kitu oras nga piyán ku, ay ginina takayu, ay se takayu wa sinengán nga ittu tu inangngalà ku kadakayu,”

nán na. Ay tu nán na nga piyán na nga oras ay kidi yin. Ay kidi pe yin na algaw ya angngalà na kadakayu.

³ Kuwaan mi ya mabaal mi nga di makàwa ka pakasipdán daya tolay, ta senu áwan da tugiban kiya angwa mi kiya ubra nga nepiyár kadakami, ⁴ nu di mi ya ipassingan peyang nga kurug ga bobonan nakami ye Dios kiya aggánus mi peyapeyang. Oray adu daya pagpanakitán mi se daya kapar-parigátan na mà-màlamán mi, se daya nasulit ta kapà-pàyanán mi, ay magan-ánus kami yala.

⁵ Kaduwán kadaya kap-kapannán mi, ay nasansán kami pe ya mabáubáut se mebálubálud se makumukumug, may iturad mida ngala. Masul-sulitán kami kadaya ubra mi. Ay atán daya akkan mi ya akatúdug se akkan mi ya angngán, ngamay anúsán mi yala dayán. ⁶ Ay nepassingan mi pe nga kurug ga bobonan nakami ye Dios kiya kinadalus naya agbiyág mi, se kiya agpasinsiya mi kadaya kasittolay mi, ay se kiya kurug ga amminya mi se kiya kinaindù mi pe. Ay ya mangipassingan pe nga kurug ga bobonan nakami nge Dios, ay ya kinamáru mi gapu kiya Ispiritu ne Dios, ay se ya angngammu mi pàrang kiya mepanggap ke Cristo, ⁷ nga ittu pe ya kurug nga ibàbàrán mi peyang kadaya tolay. Ay se ya isa pe, ay ya nidde ne Dios kadakami nga ammanakabalin. Ay ya bátug pangábà mi kadaya nadakè, ay ya angwa mi peyang kadaya napiya.

⁸ Ya mangipassingan pe nga kurug ga bobonan nakami ye Dios, ay ya napiya nga ur-uray mi oray pàgan dakami onu irupat dakami. Ay páda na pe oray nu padayáwan dakami onu kag-kagiyan dakami. Nán da nga mangal-alílaw kami, oray nu ya kurug ya ibàbàrán mi. ⁹ Ay oray atán da magkuna nga akkan dakami am-ammu, ay kemunán

dakami daya duddúma. Ay nán pe daya duddúma nga magimmamátay kami, may sibbibiyág kami mà kam, ay se nán da pe ya panísan nakami ye Dios, ngamay akkan nakami mà patayan. ¹⁰ Ay nán da pe nga sippapannakit kami peyang, may ya kinur-korugán na, ay maganggam kami peyang. Oray nán da nga napubri kami, ay adu daya nagbalin ka ummán ka nabánáng gapu kadakami. Ay nán da pe ya áwan mi tutu wala nga kuw-kuwa, ngamay áwan mi mà a pagkurárgan.

¹¹ Ay áwan mi ya di nekagi kadakayu wa ICorinto. Abay kurug ya amminya mi kadakayu. ¹² Ay akkan kami min-induwán na maminya kadakayu, ngamay dakayu ya min-induwán na maminya kadakami. ¹³ Ay túya, ya kagiyan ku kadakayu kidi, ay akkan kayu din na min-induwán na maminya kadakami, ta nebíláng mikayu ka annánà mi.

Ya akkan ta akibul-bulun kadaya akkan mangurug

¹⁴ Ay akkan kayu wa makiannúgut kadaya akkan na mangurug. Ata akkan wayya mapagbulun ya kinapiya se ya kinadakè. Ay ummán pe, akkan wayya makapagbulun ya wada se ya gíbat. ¹⁵ Ay akkan mabalin pe ya magannúgut de Cristo se Sairu. Ay ummán pe kadaya mangurug ke

Cristo se daya akkan, akkan da wayya magannúgut pe ka uray. ¹⁶ Dàtada nga mangurug, ay árig tada ya balay naya sibbiyág ga Dios, áta nán na kidi kiya nesúrát ta bàbànan na,

“Magyán nà se mepagbiyág ga kaggída. Iyà ya Dios da, ay aggída daya tolay ku.”

Ay wayya la nga daya sinan diy-diyos daya day-dayáwan tada kiya balay ne Dios, nu di e Dios kampela ngin nin! ¹⁷ Ay nán naya bàbànan ne Apu Dios pe nga,

“Ay túya sumibna kayu, akkan kayu wa umannúgut kadaya akkan mangurug. Akkan kayu mearát kadaya nadakè, ay díkod alà takayu. ¹⁸ Ay iyà ya Ama nu win, ay se dakayu daya annánà ku, nán ne Apu wa katurayán.”

7

¹ Ay tú ngámin dayán datu nekar-kari ne Dios kadàtada, wawwági. Ay túya ippà tada din nin daya ngámin na mamadakè kadàtada, nga kuk-kuwaan tada se lam-lamtan tada. Masápul la ikansing tada nge Dios, ay túya magmar-máru tada tutu wala ngin.

Tu nagganggam ne Pablo

² Ay taanna, tura nu áwan amminya kadakami! Ay áwan mi mà a nàwa

nga nadakè ki oray iinna kadakayu! Ay áwan mi mà pe ya pinà-paultu onu kinul-kultit kadakayu! ³ Ay akkan ku ittu angngagi kidi ta pabasulan takayu, áta nakagi mi mà kadakayu kitun nin na pà-pàgan mikayu. Ay áwan makippà kiya amminya mi kadakayu, oray ya pannakatay. ⁴ Abay pànanang ya agpiyár ku kadakayu, ay túya iban-banábag takayu. Gapu kadakayu, ay nearingringa ngà, ay túya oray adu daya kapar-parigátan ku, ay maganggam mà ala pànanang.

⁵ Ay oray kitu nedad-datang mi ka Macedonia, ay áwan mi ya imáng. Oray ka wàna ya kapannán mi, ay atán da nga pagpannakitán mi. Adu tutu wala daya riribù mi gapu kadaya akkan mangurug, ay se atán pe ya lidug kadakami mepanggap kadaya mangurug. ⁶ Ngamay oray nu mapakuna kiyán, ay pinaanggam nakami ye Dios nga ittu ya mamà-paanggam kadaya magpannakit, áta naganggam kami kitu nelalbet ne Tito. ⁷ Ay akkan nala nga tu nelalbet na tu namaanggam kadakami, nu di pe itu nedámag na mepanggap kadakayu kannán Corinto nga ittu pe ya namaanggam kaggína, se itu nangngikagi na nga matalekág kayu kanu kadakami. Nekagi na pe kadakami nu wà

ummán natu nagpannakit nu gapu kadatu kinuw-kuwa nu wa nagpannakitán ku. Ay se kinagi na pe nu wà ummán natu amminya nu wa mangigdù kiyà. Ay ittu dayán daya namaanggam pànanang kiyà.

⁸ Ay oray nu nagpannakit kayu gapu kitu sùrát ku kadakayu, ay akkan nà wayya nakappoli kitun na sùrát ku, oray nu nagpannakit tà pe ka tangapurù ta ammù nga pagpannakitán nu tun na sùrát ku ka tangapurù ala. ⁹ Ngamay paganggammán ku tun, akkan gapu ta pinagpannakit takayu, nu di gapu ta nàmud nu ya makappoli kane magpannakit kayu. Ay tun na nagpannakit nu, ay nepalúbus kampela ne Dios sin, ay tútu áwan wayya nàwa nga nadakè kadakayu gapu kadakami. ¹⁰ Ata nu ya agpannakit ta, ay gapu kiya angngipàmud ne Dios kadaya bas-básul ta, ay ittu yán ya akappoli ta nga gapu naya angngalà ne Dios kadátada. Ay akkan ta pakappoliyán yán na agpannakit ta. Ngamay nu agpannakit nga ummán kiya agpannakit tolay yala, ay pannakatay ka áwan panda ya pagung-ungdàran tada.

¹¹ Ay sinnan nu kod ya nàwa kadakayu gapu kiya inagpannakit nu gapu kiya inangngipàmud ne Dios kadakayu kadaya bas-básul nu. Gapu kitun na

inagpannakit nu, ay dágus kayu wala nga nakappoli kadatu bas-básul nu, ay se kayu nakipakawan gapu kadatun na bas-básul nu. Ay akkan nala nga tittu dayán daya nàwa, áta lùsawan nu pe daya nadakè, ay se nagansing kayu pe kiya tungpál naya panagbas-básul, ay se ummadanni pà nang pe yin ya uray nu kiyà. Ay piyán nu tutu wala pe yin nu áwan kuma ya magbásul lin kadakayu, ay se panísan nu tutu wala pe daya magbásul. Ay nepassingan nu tutu wala pe nga áwan nu ramaráman kitun na nàwa nga nadakè.

¹² Ay akkan ku ittu inagsúrát kitun na súrát ku ta kagiyan ku wala ya masápul la kuwaan nu kitu nagbásul se kitu tolay ya nakabasúlán na, nu di nesúrát tun ta senu mepakammu pe ne Dios kadakayu nu wà ummán na tutu wala ya amminya nu kadakami. ¹³ Ay gapu kitu nakappoli nu kadatu bas-básul nu, ay naganggam kami.

Ay se kami yala manin pe ya naganggam gapu kitu inagganggam ne Tito gapu kitu nammaanggam nu pe kaggína. ¹⁴ Nepasindáyaw takayu kaggína, ay akkan nà pe ya nabàla, áta nammuwán na nga kurug ngámin datu kinagkagi kaggína panggap kadakayu. Ay ummán pe, akkan wayya busid tu nangngipasindáyaw mi

kadakayu kaggína. ¹⁵ Ay túya umiruirut ya amminya na kadakayu nu madamdama na ya kinatulù nu ngámin, se itu nangngipassingan nu kiya amminya nu se itu nangrispitár nu tutu wala kaggína. ¹⁶ Ay maganggam mà pà nang ta mapiyár takayu tutu wala pà nang ngin.

8

Ya pagkallà daya mangurug

¹ Ay piyán mi pe ya ipakammu kadakayu wawwági, ya nàwaán datu ngámin na mangurug ka Macedonia gapu kiya kinamáru ne Dios kaggída.

² Ata oray nu napalotán tu rí gát da, nga ittu kuma tu kapar-paroán da, ay naganggam da ngala. Ay oray nganna ya kinapubri da, ay naparon da pà nang nga mangidde ka pagkallà da. ³ Uray da kampela ngin nin tu nangidde. Akkan nala nga sigun kitu mabaal da, ta pasuráy magsurù pikam may itu mabaal da. Kurug idi ya kagiyan ku.

⁴ Ay nakim-imallà da pe kadakami nga iddán mida kuma ka waya da nga mepagkallà kadaya tolay ne Dios ka Judea. ⁵ Ay nakidde da ka ad-adu may itu innanamán mi nga midde da, áta nepindu da nga nunna ya uray da ke

Apu, ay se dakami nekur-kurug nga ummán kiya piyán ne Dios.

⁶ Ay túya inan-anannay mi ye Tito, nga masápul la itúluy na ya sumeng kadakayu kiya aggurnung nu ki pagkallà nu. Ata aggína mà ya nangigayát kiyán na napiya nga kukkuwaan nu. ⁷ Dakayu, ay madam-dámag kayu gapu kiya angngurug nu, se kiya agbàbànan nu, ay se kadaya nammuwán nu se kinagagat nu, ay oray pe kiya amminya nu kadakami. Ay díkod ya piyán mi, ay medam-dámag kayu pe kiya amminya nu wà sumeng.

⁸ Ay oray nu nán ku kídi, ay akkan takayu wayya nga mandáran. May ikagì ala ya mepanggap kiya amminya daya duddúma nga sumeng, ta senu nu mammuwán nu nu wà ummán naya amminya da, ay mammuwán nu pe nu wà ummán ya amminya nu. ⁹ Ata ammu nu mà in ya agkallà ne Jesu-Cristo wa Apu tada. Oray nu nabànanng, ay nagbalin nala ka napubri gapu kadàtada, ta senu magbalin tada ka árig nabànanng nu mangu-rug tada kaggína.

¹⁰ Ay nu mepanggap kídi, ay tú pe idi ya mekagì kadakayu. Napiya nu balinan nu kídi yin tu linammat nu kampela ngin nin na asikkuwaan nga negayát nu kam ka kadagun. ¹¹ Balinan nu kiddi yin yán na asikkuwaan nu. Nu

ummán natu gagat nu nga nagpalánu kitun, ay ittu kuma kam ya gagat nu nga mamalin. Mangidde kayu wala sigun kiya mabaal nu kampela ngin nin na midde. ¹² Ata pàgan ne Dios ya midde nu, nu singkaayát kayu wa mangidde, ta akkan na wayya nga awágan ya áwan kadakayu, nu di ya mabaal nu kampela ngin nin nga midde.

¹³ Ay oray nu nán ku kiddi, ay akkan ku piyán na malapnáyan daya duddúma ngamay dakayu, ay magkúráng kayu gapu kiya isisseng nu kaggída. ¹⁴ Ata ya piyán ku wala, ay magsisinneng tada. Kídi, ay adu kadakayu, ngamay aggída, ay magkúráng da, ay díkod sengán nuda. Ata atán nala atán ya kaawanán nu nu isa ngalgaw, ay aggída pe ya sumeng kadakayu nu ad-adu kaggída. ¹⁵ Ay díkod nu magsisinneng kayu, ay màwa nga kurug tu nesúráta ta bàbànan ne Dios nga nán na, “Ay daya adu ya inurnúngán da, ay akkan da magsurù, ay se daya bittì ya inurnúngán da, ay akkan da mà pe ya magkúráng,” nán na.

Tu nepappan de Tito ka Corinto

¹⁶ Ay magiyáman kami ke Dios gapu kiya inangngidde na ke Tito ka aglam-lammat na kadaya pagkapiyaán nu, nga ummán kiya aglam-lammat ku pe. ¹⁷ Ay

mawe kiyandin akkan nala gapu ta ipatag nakami nga nangikagi kaggína, nu di as-asippan kampela ngin nin na sumeng kadakayu. ¹⁸ Ay ipakíwid mi kaggína ya isa nga wagi tada nga am-ammu nu kam ngámin na mangurug, gapu kiya angngibàbànan na kiya Napiya nga Dámag mepanggap ke Jesu-Cristo. ¹⁹ Ay akkan nala nga tittu yán, áta aggína pe ya piníli daya mangurug kanedi nga mamulun kadakami kiya angngitulud mi kiya pagkallà kadaya maaw-awanán na mangurug. Ay pakedayáwan ne Apu idi nga kuk-kuwaan mi, ay se pakepassingannán naya amminya mi nga sumeng.

²⁰ Masápul mi ya mamulun kadakami, ta galù mi ka atán ya makag-kagi kadakami ka mepanggap kiya angngidde mi kiya adu wa pirà. ²¹ Ata akkan tittu daya napiya kiya agsisíngan ne Dios daya asikkuwaan mi, nu di oray pe daya napiya kiya agsisíngan daya tolay.

²² Ay ittu ya gapu na nga mangipakíwid kami kaggída ka isa nga wagi tada. Ay nabayág mi yin na sin-isímán idi ya tolay, ngamay kurug ga piyán na tutu wala ya sumeng. Ay ù-uwad din ya amminya na nga sumeng kadakayu, ta piyáran nakayu pà nang kídì yin. ²³ Ay nu e Tito, aggína ya kabul-bulun ku se

pádà nga magub-ubra nga magsirbi kadakayu. Ay nu daya duwa nga wagi tada nga kabbulun na, ay aggída daya nebon daya mangurug kanedi. Pakedayáwan ne Cristo dayán na tolay.

²⁴ Ay ipassingan nu lugud kaggída ya amminya nu, ta senu ammuwán daya mangurug kanedi nu wà ummán naya amminya nu, ay senu ammuwán da pe nga kurug tu nangngiban-banábag mi kadakayu.

9

Tu nesisseng datu iCorinto kadatu duddúma nga mangurug

¹ Ay akkan masápul lin ya agsúrát ku pikam mala kadakayu panggap kiya isisseng tada kadaya tolay ne Dios. ² Ata ammù mà in nu wà ummán naya amminya nu wa sumeng. Ittu ya gapu na nga neban-banábag takayu kadaya mangurug kanedi Macedonia. Nán ku kaggída nga, “Daya wawwági tada ka Acaya, ay maganggam da nga sumeng oray ka kadagun kam.” Ay díkod nàladdán ya kaduwan kaggída kadakayu. ³ Ay ittu ya angngibon ku kadedi ya wawwági, ta senu akkan na magbalin ka busid tu nangngiban-banábag ku kadakayu, nu di kuma kurug ga napadapadán ya iseng nu, ta ittu yán ya kinagi kaggída. ⁴ Ata nu umbet tà, ay atán da nga iMacedonia nga kumíwid kiyà. Ay nu

dàngan mikayu wa áwan pikam ma nesag-sagána, ay di mi mà pe kabálaán ya nangngiban-banábag mi kadakayu ka panggap kídi. Ay mabàla kayu pe.
⁵ Ay ittu ya gapu na nga pagin-inonaan ku wala daya wawwági nga mawe kannán na magpapadán kitu nekari nu wa pagkallà nu. Ay díkod mepassingan ya amminya nu wa sumeng oray akkan kayu makagiyánan, áta napadapadán ngámin nin kiya ilalbet ku.

⁶ Ay dam-damdamman nu nga ya tolay ya bitti ya agmúla na, ay bitti pe ya apítan na. Ay ya tolay nga adu ya agmúla na, ay adu pe ya apítan na.

⁷ Ay mangidde ya isaisa kadakayu sigun kiya piyán na nga idde kampela ngin nin, nga akkan mapil-pílit se akkan pe magbur-buranaw. Ata pàgan ne Dios ya tolay ya maganggam mangidde.

⁸ Ay an-annung ne Dios idde ngámin daya masápul nu, ay pasuráy ad-adu pikam ya idde na, ta senu akkan kayu magkúrang, ay se ad-adu pe ya meseng nu kadaya napiya nga mà-màwa. ⁹ Ata nán naya nesúrát ta bàbànan ne Dios mepanggap kadaya napon na tolay,

“Napon na mangidde kadaya napubri. Ay ya kinamáru na ay mag-nanáyun,”

nán na.

¹⁰ E Dios ya paggayatán

ngámin daya memúla nga imúla daya maragmul-múla, ay se aggína pe ya paggayatán daya akakkanan tada. Ay aggína pe ya mangidde se mamaadu kadaya masap-sápul nu, ta senu ad-adu pe ya midde nu nga pagkallà kadaya makasápul. ¹¹ Adu ya angngidde ne Dios kadaya masap-sápul nu, ta senu ab-abay pe ya meseng nu kadaya duddúma nga pidde nu kadakami. Ay díkod magiyáman ke Dios daya middán kitu neseng nu. ¹² Ata idi ya isis-seng nu, ay akkan nala nga masengán daya duddúma nga mangurug kadaya kasapúlán da, nu di adu pe daya magiyáman ke Dios. ¹³ Ay gapu pe kiya isis-seng nu kadaya duddúma, ay mepassingan ya kinakurug naya angngurug nu. Ay díkod ittu ya gapu na nga magiyáman da ke Dios, áta mepassingan na umannúgut daya kuk-kuwaan nu kiya Napiya nga Dámag mepanggap ke Cristo. Ay dayáwan da pe ye Dios gapu kiya kinaparon nu wa magidde ka pagkallà nu kaggída se kadaya duddúma. ¹⁴ Ay túya pà-pàgan dakayu, ay ikar-karàrag dakayu pe gapu kiya kinamáru pà-pànanang ne Dios nga mas-asingan da kadakayu. ¹⁵ Ay magiyáman tada ke Dios gapu kiya áwan kapáda nga pagkallà na.

Ya angngipakammu ne Pablo kiya turáy na

¹ Iyà, ay naaliyaw wà se napakumbaba ngà kanu nán da nu atán nà ki giyán nu, ngamay naturad dà kanu nu áwan nà kadakayu. Kídi, ay sippapakumbaba ngà a makim-imallà kadakayu gapu ta napakumbaba se namáru nge Cristo. ² Makim-imallà à kadakayu nga akkan dà din pilítan na mangipassingan kadakayu nu wà ummán naya kinarungat ku wa malùsaw, nga ummán kiya lam-lamtan ku nga kuwaan kadaya tolay ya mangagkagi nga magikalawagán daya panggap mi kadaya kuk-kuwaan mi. ³ Ata oray kurug ga tolay yà pe yala kídi ya kalawagán, ay akkan nà a makigubát nga ummán kiya akigubát daya tolay kídi ya kalawagán. ⁴ Ata akkan daya ippapatay daya tolay kídi kalawagán ni daya ippapatay mi. Daya bátug ippapatay mi, ay gayát da kampela ke Dios sin, nga ittu daya mabalin na panadál kiya naligda nga panglípán daya kumagúra kadátada kiya angngammu tada ke Dios. ⁵ Annung ta nga dadàlan ya kinasírib daya tolay ya kumagúra ke Dios, se daya ipas-pasindáyaw da nga kuk-kuwaan da ka panglípán da kiya angngammu daya tolay ke Dios. Ay màwa pe nga akkan da madurayán ya

di mangurug ke Jesu-Cristo. ⁶ Ay gapu ta mangurug kayu tutu wala ngin ke Jesu-Cristo, ay túya sissasagána ngà nga mamasílag kadaya akkan mangikur-kurug.

⁷ Akkan nu ittu pà-pàgan daya mas-asingan nu wala. Nu atán tolay ya magkuna nga bobonan ne Cristo, ay damdamman na pe nga bobonan nakami ye Cristo pe nga ummán kaggína. ⁸ Niddán nakami ye Apu ka turáy mi, ta senu masengán mikayu kiya angngurug nu, nga akkan wayya nga ya manadál kadakayu ya kuwaan mi. Ay oray nu tare ku wa nepasindáyaw pánang ya turáy ku wa nidde ne Apu, ay áwan ku wayya nga kipattán. ⁹ Ay ittu ya gapu naya angngagi kídi, ta senu akkan nu nán na pappanansingan takayu wala kadaya sur-súrát ku. ¹⁰ Ata atán da nga magkuna nga, “Naturáy yala á nge Pablo se narungat kiya súrát na, ngamay nu kaam-amomán ta, ay áwan na nga rung-rungat se tur-turáy naya aggun-úni na,” nán da. ¹¹ Ngamay ammuwán kuma dayán na tolay, nga nu nágan naya kagiyan mi kiya súrát mi, ay kuwaan mi pe ki àráng da.

¹² Ay akkan mi wayya nga ipáda ya baggibaggi mi kadaya duddúma nga mangipas-pasindáyaw kiya baggibaggi da kampela ngin nin. Ngamay ummán da

ka áwan pannakaáwat, áta ipádig da ya mà-màwa da kampela ngin kadaya mà-màwa daya kasittolay da. Ay se mangwa da kampela ngin nin pe ka pagipadán da kadaya mà-màwa da. ¹³ Ngamay nu dakami, ay akkan magsur-surù ya agpasindáyaw mi, ta ipànung mi kampela ngin nin kiya karbangan naya ubra nga nepiyár ne Dios kadakami. Ay meráman pe yin ya angngisur-súru mi kadakayu. ¹⁴ Nung kuma nu akkan kayu meráman kiya ubra mi, ay biláng nga paturuán mi ya pagrabngán mi, ngamay dakami mà ya nun-unna nga inumbet kiya giyan nu nga mangitugud kiya Napiya nga Dámag mepanggap ke Cristo. ¹⁵ Nán ku wa akkan magsur-surù ya agpasindáyaw ku ta akkan ku mà wayya ipas-pasindáyaw ya ubra daya duddúma.

Ngamay innanamán mi yala ya ikà-abay naya angngurug nu ta senu umad-adu pánang daya màwa mi nga ubra kiyán, nga mepà-pànung kiya pepàwa ne Dios kadakami. ¹⁶ Ay díkod mabalin mi nga ibàbànan pe ya Napiya nga Dámag panggap ke Cristo kadaya duddúma nga íli nga áwan pikam nagbàbànan. Ay díkod akkan makuna daya duddúma, nga ya ubra daya duddúma nga mangibàbànan ya ipas-

pasindáyaw mi. ¹⁷ Ata nán naya nesúrát ta bàbànan ne Dios nga, “Nu atán ya maminya nga magpasindáyaw, ay ipasindáyaw da ngala nge Apu,” nán na. ¹⁸ Ata akkan wayya pàgan ne Dios daya tolay ya magpas-pasindáyaw, nu di daya tolay ya pangammán na kampela ngin nin daya pàgan na.

11

Ya kealilaw tada kadaya busid da sur-súru

¹ Ay anúsán dà din nala wawwági, nu ummán nà ka ug-og. Anúsán dà mán kurug. ² Mangabugu ya uray ku nga ummán kiya angngabugu ne Dios gapu kadakayu, wawwági. Ata meárig kayu kiya isa nga babbalásang nga áwan kalallay nga nekar-kari ku win na ipaatáwa kiya isa nga lálaki nga ittu ya árig ne Cristo. ³ Ngamay malídug gà ta get tala nu merub-robu kayu nga ummán ke Eva kitun na nerobu ne Sairu kitun gapu kiya sírib na. Ay díkod nu mapakuna kayu, ay dumakè ya lammat nu se madadál ya kurug ga amminya nu ke Cristo. ⁴ Nán ku kidi áta tagakur-kurug kayu wala kadaya bar-baru wa magina nu. Nu atán umbet ta mangibàbànan kadakayu kiya Jesus nga sabáli kitu Jesus nga nagigina nu kadakami, ay kurugan nu. Páda na pe kiya sabáli ya ispiritu, awátan

nu pe oray nu sabáli kitu ináwat nu win. Ay tagakurkurug kayu pe yala kiya itù-tùgud daya duddúma nga napiya nga dámag nga nán da, oray mepasabantà kitu netù-tùgud mi kadakayu kitun.

⁵ Ngamay kiyà kampela ngin nin, nán ku nga akkan wayya nga nangàngátu may iyà dayán na tolai ya magkuna nga kangatuwán da nga apostol.

⁶ Ay mabalin na akkan nà nalaing nga magbàbànan, ngamay akkan ta la ammu nu mepanggap kiya ammù kiya Napiya nga Dámag. Ay nepakammù mà tutu wala kadakayu nu wà ummán naya ammù mepanggap kiya Napiya nga Dámag.

⁷ Ay ibílang nu kid gane, nga nadakè tu kinuwa ku wa di nakitangdán kadakayu kitu inagtù-tùgud ku kadakayu kiya Napiya nga Dámag ga pekagi ne Dios. Ata kitun, ay nagpakumbaba ngà ala ngin kitun ta senu mepangátu kayu. ⁸ Ay daya wawwági tada nga mangurug kadaya duddúma nga íli ya nagpaw-paw-it kadatu masap-sápul ku, ta senu makapagsirbi yà kadakayu. Ay díkod, bílang nga kinultit kuda ta akkan aggída ya sir-sirbiyán ku, ta dakayu.

⁹ Ay oray nagkúráng ngà kadatu masap-sápul ku kitu kowad ku kannán, ay áwan ku wayya rinikurikud da nakisengán kadakayu.

Ata datu wawwági nga gayát ka Macedonia tu nangilbet kadatu masápul ku. Ay díkod akkan takayu rinikurikud oray nágan na. Ay akkan ku tutu wala kuwaan yán, ta ittu mà yán ya ginayatán kun. ¹⁰ Ay ipasindáyaw ku peyang yán kiya ngámin Acaya. Ay akkan nà makusap magpasindáyaw. Ay kiya angngagi kídi, ay akkan ku wayya di ammu ya kurug mepanggap ke Cristo. Nu wà ummán naya kinakurug ne Cristo, ay ummán nà pe, áwan makaanáwa kiyà kídi nga agpasindáyaw ku oray nu iinna ki ngámin na Acaya. ¹¹ Ngamay akkan ku wayya ittu di akiseng kadakayu ta áwan ku amminya kadakayu. Ammu ne Dios ya amminya kadakayu.

¹² Ngamay kuwaan ku kammala ya angwa ku kampela ngin nin, ta senu áwan waya daya duddúma nga magtù-tùgud nga mangipáda kiya baggibaggi da kadakami. Ta get nán da nga mepáda ya aggubra da kadakami. ¹³ Ta dayán na tolai nga magpas-pasindáyaw, ay busid da nga apostol ne Cristo da. Mangial-alílaw dayán, ay se magpiduman da nga apostol ne Cristo da kanu mà. ¹⁴ Ngamay akkan tada pagballà dayán, áta oray e Sairu mismu ay annung na ya magpamaráng nga

anghel nga dumiláng pe. ¹⁵ Ay túya akkan ta pagballà nu magpiduman pe daya pasúrut na nga maragtùgud da kanu mà pe kiya mepanggap kiya angngibílang ne Dios kadátada ka namáru wa tolay. Ngamay ya pagrabngán daya nadakè a kuk-kuwaan da mà kampela ngin nin ya magun-ud dayán na tolay.

Datu rig-rígát ne Pablo

¹⁶ Ay kagiyan ku manin nga áwan din ya mangipapáti nga ang-ang ngà. Ngamay nu ittu yán ya pakasinnán nu kiyà, ay dita ngala ngin, ta senu annung ku ya magpasindáyaw nga ummán kiya kurug ang-ang. ¹⁷ Ay idi ya agpaspasindáyaw ku kídi, ay kurug ga akkan uray ne Apu, nu di ku uray kampela ngin nin na ummán ka ang-ang. ¹⁸ Ay gapu lugud ta adu daya mangipas-pasindáyaw kiya màwa da kampela ngin nin, ay túya magpasindáyaw wà pe yin. ¹⁹ Anúsán nu wala a daya ang-ang, ta nasírib kayu mà tutu wala ngin! ²⁰ Ngamay taanna, tura kayu wala mayát ta paasassu kadayán na tolay. Oray asittakkilan da daya kuw-kuwa nu se oray ugogan dakayu onu magpangpangátu da, ay se oray nu tappítan dakayu, ay tura nuda an-anúsán nala! ²¹ Nakapsut kami á nga kurug, ta akkan mi màwa dayán. Ay túya oray nu

nakap-appat, ay bidbídan ku wa nakapsut tà nu mepanggap kadayán.

Ngamay nu nágan naya ipasindáyaw da, ay annung ku pe ya ipasindáyaw dayán. Makagì manin idi nga ummán nà ka isa nga ang-ang. ²² Ay nu nán dayán na tolay nga Hebreo da, ay Hebreo wà pe. Ay nu nán da nga iIsrael da, ay ummán nà mà pe. Ay nu nán da nga gakagaka natu Abraham da, ay ummán nà mà pe.

²³ Itul-túluy ku ya magbàbànan na ummán ka isa nga allut. Nu magpasindáyaw dayán ta nán da nga bobonan ne Cristo da, ay napà-patag gà may aggída. Ad-adu pànanang ya inub-ubrà mepanggap ke Cristo may aggída. Ay namin-aduadu wà a nebálud gapu ki angngikurug ku ke Cristo ngam aggída. Ay namin-adu wà tutu wala pe ya nasap-saplit, pasuráy magimmamátay yà. ²⁴ Ay namilimma dà a pinanipánis datu pàdà a Judyu nga mamin-tallu púlu se siyám dà a sinap-saplit kiya tangapammanísán. ²⁵ Ay namilu dà pe nga binan-bannál datu iRoma. Ay namissán dà pe ya tinù-tùtoán datu pàdà a Judyu. Ay namilu wà a nadadàlán ka nagtàyán na bapor. Ay namissán kadayán na nekadadàlán ku, ay natangalgaw wà se natan-gagabi yà a nepalupalun nala ki bebay. ²⁶ Ay oray pe

kiya peyang nga agdàdàdà ku wa magbàbànan kiya mepanggap ke Cristo, ay adu datu nakapap-panansing nga nà-nàlamán ku, tàwán kam kiya agbat-batta ku kadaya wángawángag se bebay, ay oray pe kiya agdal-dalen ku pe kadaya ir-ir-er, ay oray pe kadaya il-íli. Ay adu pe daya nakapap-panansing nga nà-nàlamán ku kadaya tirung, ay oray pe kadaya pádà a Judyu se daya akkan na Judyu, ay se kadaya tolay ya magpíduman na makiwagi kiya angngurug.

²⁷ Ay akkan nala nga tittu dayán ta nakírad dà pe ya magpaggus magubra se adu daya kapar-parigátan ku se nasansán pe ya áwan ku tudúgan. Nakírad dà pe ya mabisinán se áwan inuman. Oray mà pe nu atán kanan ku, ay áwan ku wa oras nga mangán. Nakírad dà pe ya màparrán se áwan ku wa paglilíyán. ²⁸ Ay akkan nala tittu dayán, ta adu pe daya dam-damdamman ku, áta inalgaw wà a maglam-lammat nu mapà-paanna ngin daya ngámin mangu-rug. ²⁹ Ata nu atán daya nakapsut ta angngurug, ay pagbiyáangan ku pe dayán*. Ay nu atán kaggída pe ya makabásul, ay magpannakit tà pà nang pe.

³⁰ Ay nu masápul la magpasindáyaw wà, ay ipasindáyaw ku wala daya

mangipassingan kiya kinakapsut ku. ³¹ Ay ammu ne Dios nga Dios se Ama ne Jesu-Cristo wa áwan panda naya kinadáyaw na, nga akkan nà a magbus-busid kídi. ³² Ka Damasco, ay pinaguwardiyaán natu gobernador ne Ari Aretas tu ngámin íli Damasco ta senu matiliw nà kuma. ³³ Ngamay neabáyun dà datu kabbulun ku ka kuríbut se dà nga ipudsar kitu lamdáwan natu darupírip pa abut natu íli. Ay díkod nakatálaw wà.

12

Daya nepak-pakammu ne Apu ke Pablo

¹ Ay masápul la itul-túluy ku ya magpasindáyaw oray nu áwan ku kammala nga málaálà in. Ngamay kídi yin, daya nepas-passingan se nepak-pakammu ne Apu kiyà daya kagiyan ku. ² Atán am-ammù nga tolay ya mangurug ke Cristo, nga kitu sangapúlu se appát dagun ka panda, ay nawe ka pagag-aganán ne Dios ka lángit. Akkan ku ammu nu sibbabaggi nga nawe onu akkan. Sissa nge Dios nga makammu. ³ Ammù nga kurug ga nálà idi ya tolay ka giyán ne Dios. Ngamay akkan ku ammu nu sibbabaggi nga nálà onu akkan. Sissa nge Dios nga makammu. ⁴ Ay atán nagì-gìna na nga akkan

* 11:29 11:29 Onu "Nu atán daya nakapsut, ay nakapsut tà pe."

mabalin meúni tolay yala, ay se akkan mabalin kagiyan kadaya duddúma tolay. ⁵ Ay iyán na tolay, ay iyà kam. Ay ipasindáyaw ku tu nàwa ngamay akkan ku ipasindáyaw ya baggi. Ay ipasindáyaw ku pe daya nà-nàwa kiyà nga mangi-passingan kiya kinakapsut ku. ⁶ Ay oray mán nu mag-pasindáyaw wà panggap kídi, ay akkan nu wayya makagi nga ang-ang ngà, ta kurug mà ngámin daya kag-kagiyan ku. Ngamay akkan nala ngin, ta get nán daya duddúma nga nangà-ngátu wà may kiya agsisingan da kiyà onu kiya aggigina da kiyà.

⁷ Ay gapu kadatu nakas-kasdáaw wa nepas-passingan kiyà, ay magpatag gà. May senu akkan ku mapalotanán ya mag-pasindáyaw, ay nepalúbus ne Dios nga iddán nà e Sairu ka tak-takitan ku nga ittu ya mamarígát kiyà. ⁸ Ay namilù in na nekar-karàrag ke Apu nga mippà kuma idi, ⁹ ngamay nán na kiyà nga, “Annung na ya isisseng ku kikaw. Ata mepassingan tutu wala ya kababalin ku nu mammuwán naya isa tolay nga áwan na nga mabà-baal,” nán na. Ay díkod maganggam mà tutu wala nga mangipasindáyaw kiya kinakapsut ku, ta senu atán kiyà ya kababalin ne Cristo. ¹⁰ Ay díkod, gapu ke Cristo, ay paganggammán

ku wala daya pagkapsútán ku, daya keap-appattán ku, onu daya kaparigátan ku, se daya kapal-palakkán ku, ay se daya pagpan-pannakítan ku. Ata nu nakapsut tà, ay ittu yanin ya kabílag ku.

Ya amminya ne Pablo kadatu iCorinto

¹¹ Mapà-paang-ang ngà ala nga magikagi kadaya mepanggap kiyà kampela ngin nin. May dakayu mà ya gapu nedi, túya napílit tà. Ata dakayu kuma ngin ya mangikagi kadedi ya mepanggap kiyà ngamay akkan nu mà kinuwa. Ata oray nu áwan ku sur-surbi, ay akkan nà wayya nababa may dayán na manguna nga kangatuwán na apostol da. ¹² Ay kitu kowad ku kannán ay nas-asingan nu mà datu nakas-kasdáaw wa kinuw-kuwa ne Apu ka angngipassingan na nga kurug apostol nà. Ay adu datu inan-anúsán ku wala nga nà-nàlamán ku kitun. ¹³ Ay akkan kayu wayya medúma ta áwan ku mà di kinuwa pe kannán nga kinuw-kuwà kadaya duddúma nga mangurug kadaya duddúma giy-giyán. Tittu ya akkan nagadang kadakayu kadatu masápul ku tu akkan ku kinuwa. Pakawanan dà ala nu nasábag gà ki ummán kiyán.

¹⁴ Ay tagay yà in na mag-gagáyám manin kadakayu. Ay tú idi ya mekalu. Ngamay ked aggagáyám ku kídi, ay akkan takayu rikurikud

ta akkan daya pirà nu ya masápul ku, nu di ya isisseng ku kadakayu ya igákat ku. Ata daya mannákam daya annánà ya mangidde ka masápul daya annánà, nga akkan wayya daya annánà ya mangidde kadaya masápul daya mannákam da. ¹⁵ Ay pagangammán ku wala nga idde ya ngámingámin oray ya biyág ku gapu kadakayu. Ummán kiyán ya kaabay naya amminya kadakayu. Ay nanganna agpà pe ya kabitti naya amminya nu kiyà!

¹⁶ Mabalin na nán nu wa kurug ga áwan ku wa inad-adang kadakayu. Ngamay atán da kid manguna nga nalaing ngà a mangul-tit se mangasaba kadakayu. ¹⁷ Taanna, atán da kadi nangul-tit kadakayu kadatu nebon mi? ¹⁸ Nepàrob ku we Tito nga mawe kannán se ya isa nga wagi tada. Kinul-tit nakayu we Tito kitun ta? Sabáli ya kinuwa na kadatu nas-asingan nu wa kinuwa ku ta? Uwad da nasingan nu wa akkan nagannúgut ya uray mi ta?

¹⁹ Ay akkan nu nán na kag-kagiyan ku dedi kadakayu ta ilis-lísi ya baggibaggi kadaya kag-kagiyan da mepanggap kiyà. Ata ammu ne Dios ya angngag-kagi mi kadakayu kadedi ya kag-kagiyan mi, ay se atán mà e Cristo kadakami pe. Ngámin daya kuk-kuwaan mi, ay pama-ligda mi kiya angngurug

nu. ²⁰ Ata malídug gà ta get nu umbet tà, ay akkan ya namnamáan ku wa kuk-kuwaan nu daya mà-màwa. Ay akkan nu pe masingan kiyà ya namnamáan nu wa masingan kiyà. Ta get nu magpipinnar-áng kayu se magasiásil kayu, ay se maglin-linnùsaw kayu. Ay akkan nala tittu dayán ta get nu áwan nu pe ya panag-sissa ka uray se magpipin-nadakè kayu, ay se maglilin-nibà kayu pe. Ay get nu adu pe kadakayu daya magpas-pasindáyaw, ay túya akkan kayu wa magkikinnawátan.

²¹ Ay malídug gà pe ta get nu kidi ya aggagáyám ku manin kadakayu, ay mabàla ngà ke Dios gapu kadakayu. Ay get nu akkan pikam nakappoli datu nakabásul kitun. Get nu ittu na kam ma nadakè ya kabiy-biyág da nga maran-naládag se mangug-og da kadaya babbay. Magpan-nakit tà pà nang nu akkan da pikam naglikudán dayán na kuk-kuwaan da.

13

Ya muddi nga tuldu ne Pablo

¹ Ay idi nga aggagáyám ku kadakayu, ay tú idi yin ya mekalu. Ay nu atán daya magpipílit kiyà kiya ilalbet ku, ay masápul la atán duwa onu tallu wa makasistígu ka mepanggap kiya ipabásul da. ² Ay datu nakabásul kitun se datu duddúma nga nakàwa ka nadakè, ay padánan ku wa kagiyanan

da kídi nga ummán kitu nangngag-kagi kaggída kitu nuddi ya naggagáyám ku kannán. Makappoli da kuma ngin, áta akkan nà min-induwán na mamasílag kaggída kídi ya ilalbet ku manin nu akkan da nga makappoli. ³ Ittu yán ya kuwaan ku ta sapúlan nu mà ya pakammuwán nu wa e Cristo kurug ya magun-úni kiyà. Ata akkan wayya nakapsut te Cristo nu ittu ya mamánis kadakayu, nu di ya kinaturáy na ya masingan nu. ⁴ Kitu nanggilansa da ke Cristo kitu krus, ay ummán ka áwan na nga mabà-baal ngamay kídi yin, ay sibbiyág gapu kiya ammanakabalin ne Dios. Ay ummán kami pe ka nakapsut gapu kiya angngurug mi kaggína. Ngamay nu kiya agtul-tuldu mi kadakayu, ay naturáy kami, áta mepagbiyág kami kaggína nga sittuturáy gapu kiya kinaturáy ne Dios.

⁵ Ay kappiyánan nu pe nga sin-sinnan ya baggibaggi nu kampela ngin nin. Sinnan nu, nu kurug ya angngurug nu onu akkan. Akkan nu am-ammu ta, nga atán ne Jesus kadakayu! Ngamay áwan á kadakayu nu mam-muwán nu kampela ngin nin na akkan kayu kurug mang-gurug. ⁶ Ay namnamáan ku nga mammuwán nu pe nga kurug ga apostol nakami ye Cristo nu mammuwán nu wa kurug mangurug kayu.

⁷ Ikar-karárag mi ke Dios nga akkan kayu din na mangwa ka nadakè, akkan gapu ta piyán mi nga ipassingan na kurug apostol kami gapu kadaya napiya nga isur-súru mi, nu di gapu ta piyán mi nga daya rumbang ngala daya kuwaan nu, oray nu nán daya duddúma nga akkan kami kurug apostol. ⁸ Ata akkan ku màwa nga kaguráan ya kurug, nu di ya umannúgut tala kiya kurug ya kuwaan ku. ⁹ Ay paganggamán ku wala oray nu mepassingan na ummán nà ka nakapsut, basta masingan ku wala nga naligda ya angngurug nu. Ay ikar-karárag mi pe ya ililigda pikam naya angngurug nu.

¹⁰ Ikagi dedi yin kadakayu kídi ya súrát ku ta senu nu umbet tà a maggagáyám kadakayu, ay akkan ku masápul ya magrungat kiya angngipassingan ku kiya turáy ku wa nidde ne Apu kiyà. Ata nidde na ngidi ya turáy ku ta senu masengán takayu kiya pagkapiyaán nu nga akkan kiya pakadadálán nu.

¹¹ Ya muddi nga kagiyan ku wawwági ka pamalinán ku kídi ya súrát ku, ay mangul-ulis kayu se ikurug dà din kadaya kinag-kagi. Ay se sissa kuma ya uray nu se magkikinnawátan kayu din ngámin. Ay díkod e Dios nga ittu ya paggayatán naya amminya se ya napiya nga

panaggur-uray, ay aggína ya mangabul-bulun kadakayu.

¹² Maggiinnanggam kayu wa mangurug.

¹³ Ay makikumusta ngámin daya toláy ne Dios kanedi kadakayu.

¹⁴ Ay e Apu Jesu-Cristo win ya magtag-tagasíngan kadakayu, ay se ya aminya ne Dios kuma ya atán kadakayu, ay se napiya kuma ya akibul-bulun nu ngámin kiya Ispiritu na.

Ya sùrát ne Pablo kadatu mangurug ka Galacia

¹ Iyà e Pablo wa apostol ne Jesu-Cristo. Ay idi ya sáad ku, ay akkan wayya nga gayát ka tolay yala, áta e Jesu-Cristo se ye Dios nga Ama tada nga ittu tu namaltu kaggína, ay aggída mismu ya nangayáb kiyà. ² Sùrát ku idi kadakayu wa iGalacia nga tolay ne Dios. Ay daya wawwági tada nga kabulun ku kanedi, ay makikumusta da kadakayu.

³ Ay e Dios nga Ama tada se Jesu-Cristo wa Apu tada din nala ya magkallà se mangap-kappiya kadaya ur-uray nu. ⁴ E Jesu-Cristo, ay nepalúbus na ngala nga nebasu ya baggi na gapu kadaya bas-básul tada, ta senu mippà ya kinaturáy naya kinadakè kídi kalawagán kadàtada. Kinuwa na yán, áta ittu ya piyán ne Dios nga Ama tada nga màwa. ⁵ Ay túya e Dios ya maday-dáyaw peyang ngin ka áwan panda. Amen.

Sissa ya kurug ga Napiya nga Dámag

⁶ Masdaáwan nà kadakayu, ta tura nalà-lapat tala ya aglikud nu ke Dios, nga ittu ya nagayáb kadakayu gapu kiya kinamáru ne Cristo. Ta kídi yin, ay asissurútan nu win ya sabáli

nga sur-súru mepanggap kiya anngalà ne Dios kadàtada nga tolay. ⁷ May ya kurug na, ay áwan sabáli ya sur-súru mepanggap kiya anngalà ne Dios kadàtada. Atán da ngala nga tolay ya mangriribù kadakayu. Ay dayán na tolay, ay piulissan da ya Napiya nga Dámag mepanggap ke Cristo. ⁸ Ngamay daya tolay ya mangibàbànan ka mepasabantà kadatu netù-tùgud mi kadakayu wa Napiya nga Dámag mepanggap ke Cristo, ay panísan ne Dios da. Oray nu inna nga tolay yán, oray dakami onu daya anghel ne Dios. ⁹ Ay kagiyan ku manin kídi tu kinagkagi mi kadakayu kitun, nga oray inna nga tolay ya mangibàbànan kadakayu ka mepasabantà kitu namuwán nu kadakami, ay panísan ne Dios yán na tolay.

¹⁰ Nán ku idi akkan gapu ta piyán ku wa pàgan dà daya tolay, nu di iya amatag ne Dios kiyà ya sapsapúlan ku. Ay akkan ku pe ya pamaanggam kadaya tolay ya inangngagi kídi, áta nu ittu kuma yán ya piyán ku, ay akkan nà kuma nga nagbalin ka bobonan ne Cristo.

Tu nagbalin ne Pablo ka apostol

¹¹ Ay ipadamdam ku kadakayu wawwági, nga

akkan tolai yala ya nag-gayatán natu Napiya nga Dámag ga mepanggap ke Jesus nga nebàbànan ku kadakayu. ¹² Ata akkan tolai ya nakammuwán ku, ay akkan tolai yala ya nagtùgud kiyà, nu di e Jesu-Cristo mismu ya nangipakammu kiyà kiyán na Napiya nga Dámag.

¹³ Ay ammu nu mà nu wà ummán natu katutolai ku kitun, kitu sur-surútan ku pikam ya gagángay daya pàdà a Judyu. Pinal-pallà ku pànanang datu tolai ne Dios nga ittu datu mangurug ke Cristo, ay se tu lammat ku kitun, ay dadàlan ku tu bungguay da. ¹⁴ Ay nu mepanggap kiya angngurug mi nga Judyu, ay adayyu wala kiyà datu karusadán ku. Napikkilan nà pà-pànanang nga sumur-surut kadatu gagángay datu mannákam mi.

¹⁵ Ngamay gapu kiya kinamáru ne Dios, ay nekísi nà in oray kitu akkan nà pikam ma neaná, ay se nà kirrawán na magsirbi kaggína. ¹⁶ Ay kane umbet tu oras nga piyán na nga angngipakammu kiyà kiya mepanggap kiya An-anà na, ta senu ibàbànan ku ya Napiya nga Dámag mepanggap kaggína kadaya akkan Judyu, ay áwan ku wayya nga inamomanán na tolai. ¹⁷ Ay akkan nà pe wayya nga nawe ka Jerusalem ma nakiamomán kadatu apos-

toles ne Jesus nga nunna may iyà. Ngamay tu kinuwà ala kitun, ay nawe yà ala ka Arabia, ay se yà ala manin na nagulli ka Damasco.

¹⁸ Ay kane tallu dagun nin ka panda, ay ittu tu nepappan ku ka Jerusalem ma nawe naggagáyám ke Pedro. Ay duwa liguwán se tangalgaw ku wa nagyán kitúni giyán na. ¹⁹ Ay nasin-gan ku pe ye Santiago nga wagi ne Apu Jesus. Ay áwan ku nasingan nin kadatu duddúma nga apostoles ne Jesu-Cristo.

²⁰ (Ay ngámin dedi ya kag-kagiyan ku kidi ya súrát ku, ay kurug da. Ammu ne Dios nga akkan nà a magbusi-busid kidi.)

²¹ Ay se yà ala manin na nawe ka probinsiya Siria se Cilicia. ²² Ay kitun, ay akkan dà pikam ma nasingan datu mangurug ke Jesus ka Judea. ²³ Ngamay nagina da ngala nga, tu namal-pallà kaggída kitun gapu ki angngurug da ke Jesus, ay atán nin na mangibàbànan kitu angngurug ga piyán na tutu wala nga dadàlan kitun. ²⁴ Ay ittu tu gapu na nga dinay-dáyaw datu iJudea nge Dios gapu kiyà.

2

Tu naggagáyám ne Pablo kadatu duddúma nga apostoles ne Jesu-Cristo

¹ Ay kane sangapúlu se appát dagun nin ka panda, ay nawe yà manin ka

Jerusalem. Nebulun nà ke Bernabe. Ay nekiwid ku pe ye Tito kitun. ² Nawe yà kitun, áta nepakammu ne Dios kiyà nga masápul la mawe yà. Ay kitúni, ay nagatittu kami se datu ngámin na bílang nga apapu datu apostoles ne Jesus, ay se ku wala nga nelawlawág kaggída ya Napiya nga Dámag ga ibàbànan ku kadaya akkan na Judyu, ta senu mammuwán da nu nágan naya ibàbànan ku, ay senu akkan da nán na áwan sur-surbi naya agpaggus ku. ³ Ngamay oray nu akkan Judyu we Tito wa kabulun ku kitun ta Griego lugud, ay akkan da mà wayya nga pinílit nga magpakúgit.

⁴ Ngamay uwad da kamala nga mangipapílit ka magpakúgit. Dayán, ay makiwagi da kadátada ngamay busid da, áta mag-sisim kadátada ya kurug ga gákat dayán. Mebul-bulun dayanin kadaya mangurug, ngamay akkan ta ammu nu mapaanna ya nekeamung da kadaya mangurug. Sisímán ditta nga mangurug ke Jesu-Cristo nga akkan nin sumursurut kadatu gagángay mi nga Judyu, ta piyán ditta nga kuwaan ka ummán ka asassu nga sumúrusurut kadatun na gagángay. ⁵ Ay akkan mi tutu wala nga pinat-patag tu piyán da, ta senu ya kinur-korugán naya Napiya nga Dámag nga nammuwán nu win, ay akkan na maparuntúan.

⁶ Ay áwan tugiban datu bílang nga ap-apu datu apostoles ne Jesus kadatu itùtùgud ku, ay se áwan da pe ya meamung ngin. Oray nu mebílang da ka nangátu, ay áwan na dúma kiyà, áta áwan pagdudúmán ne Dios. ⁷ Nammuwán da nga kurug ga iyà ya nebon ne Dios nga mangibàbànan kiya Napiya nga Dámag ga mepanggap ke Jesus kadaya akkan Judyu, nga ummán kiya inangngibon na ke Pedro nga mangibàbànan kadaya Judyu. ⁸ E Dios nga ittu ya nangidde ka turáy ne Pedro wa magbàbànan kadaya Judyu, ay aggína pe ya nangidde ka turáy kiyà nga magbàbànan kadaya akkan Judyu. ⁹ Ay nammuwán de Santiago se Pedro se Juan nga ittu datu mangiapu kadatu mangurug kannán, nga e Dios ya nangidde kiyà kídi nga napatag nga ubrà. Ay tutu nebílang dakami tutu wala se Bernabe ka kabbulun da kiya ubra da. Nán da nga dakami yin ya magbàbànan kadaya akkan Judyu, ay aggída ya magbàbànan kadaya Judyu. ¹⁰ Ay ya piyán da ngala, ay akkan mi din na pagdudoray daya napubri nga Judyu wa mangurug ke Jesus. Ay ittu mà kam pe tu piyán ku tutu wala nga kuwaan.

Inal-alingán ne Pablo nge Pedro ka Antiokia

¹¹ Ngamay kitu kowad ne Pedro ka Antiokia, ay inal-

alngán ku, áta nawada tutu wala nga nasábag kitu kin-uwa na. ¹² Ata kitu di pikam ma nakadatang datu Judyu wa neparob ne Santiago kitúni, ay nepangán kadatu akkan Judyu wa mangurug ke Jesus. Ngamay kane makalbet da, ay akkan nada tang-tangyaw win, ay se maddi mepangán kaggída pe yin. Ata magansing kag-kagiyan datu Judyu wa mangipapílit kiya panag-pakúgit.* ¹³ Ay díkod datu duddúma nga Judyu nga mangurug ke Jesus nga atán ka Antiokia, ay nearát da kaggína. Ay oray pe ye Bernabe, ay nearát pe kitu agpam-pamaráng da.

¹⁴ Ay tútu, kane masingan ku nga akkan umannúgut kiya Napiya nga Dámag mepanggap ke Cristo tu kuk-kuwaan da, ay nán ku ke Pedro kitu pagmar-marngán da ngámin, “Tura mu tagge la nga pàlad ya gagángay daya Judyu kadaya akkan Judyu ta! Ay oray ikaw wa kurug ga Judyu, ay akkan mu mà a sur-surútan daya gagángay tada nga Judyu. Sumur-súrut ka pe yin kadaya gagángay daya akkan Judyu.”

Akkan mapabásul daya Judyu se akkan Judyu gapu ki annggurug da ke Jesus

¹⁵ Dakami, ay neaná kami nga Judyu nga akkan ummán kadaya akkan Judyu

wa maragbásul da, áta áwan da nga kur-kurugan nga bil-bílin ne Dios. ¹⁶ Ay oray mapakuna, ay ammu mi mà nga akkan pabasúlan ne Dios daya tolay, gapu ki annggurug da ke Jesu-Cristo, nga akkan gapu kiya agtungpál da kadaya lin-lintag tu Moses. Ay túya mangurug kami pe ke Jesu-Cristo win. Akkan nakami pabasúlan ne Dios sin, gapu kiya annggurug mi ke Cristo, nga akkan gapu kiya annggurug mi kadatu lin-lintag natu Moses. Ata áwan mà wayya nga tolay ya akkan mapabásul gapu kiya agtungpál na kadatun na lin-lintag.

¹⁷ Ay nu piyán mi ya akkan pabasúlan ne Dios, ay masápul la kurugan mi ye Cristo, nga akkan datu lin-lintag kuma ya kur-kurugan mi. Ay díkod nu mapakuna, ay bílang nga magbalin kami nga maragbásul nga ummán kadaya akkan Judyu. Ay nán tada lugud nga kanunúngán ne Cristo ya básul? May akkan. ¹⁸ Ngamay nu toliyan ku kammin datu nigsán ku win na sur-surútan ku kitun nga ittu datu nán ku wa pagmaruwán ku ke Dios, ay ittu yán, mepassingan na nakabásul là. ¹⁹ Gapu kadatun na lin-lintag tu Moses, ay nammuwán ku nga maragbásul là. Ay nammuwán ku pe nga,

* 2:12 2:12 Mepà naw kadaya Judyu ya mepangán kadaya akkan Judyu.

datun na lin-lintag, ay áwan da meseng kiyà kiya akkan na ammagásul ne Dios kiyà. Ay túya akkan ittu datun nin daya ikur-kurug ku, ta senu e Dios sin ya ikur-kurug ku peyapeyang kiya biyág ku win. ²⁰ Ay bílang nga netangatay yà ke Cristo kitu krus, áta akkan ya kinatutolay ku ya mangitur-turáy kiyà in nu di ye Cristo wa atán kiyà. Ay kiya kasibbiyág ku pikam kídi kalawagán, ay magbiyág gá a mangurug kiya An-anà ne Dios ta aggína ya maminya kiyà, se aggína ya nangipalúbus nga mebasu ya baggi na gapu kiyà. ²¹ Ay akkan ku wayya nga di pàgan ya amminya ne Dios nga nepassingan na kitu nekatay ne Cristo. Ata nu kurugan ku nga annung nitta nge Dios nga akkan pabasúlan gapu kiya angngikurug tada kadaya lin-lintag, ay ibílang ku nga áwan sur-surbi tu nekatay ne Cristo.

3

Ya angngikurug ta kadatu lin-lintag se ya angngurug ta ke Jesus

¹ Napaanna kayu agpà nga iGalacia ta! Umang-ang-ang kayu ta! Tura sabáli yin ya asissurútan nu! Ay nelaw-lawág mi mà tutu wala ya mepanggap kitu nekatay ne Jesu-Cristo, ay se nammuwán nu mà pànanngin ngin kitun! Nealílaw dakayu tutu wala ngin ta?

² Ay sungbátan dà kídi ya saludsud ku kadakayu. Mapaanna ya inangngawat nu kiya Ispiritu ne Dios ta, gapu kiya angngikurug nu kadatu lin-lintag, onu gapu kiya angngurug nu kadatu nagì-gina nu mepanggap ke Jesu-Cristo? ³ Umang-ang-ang kayu ta! Kitu inanggayát nu, ay ya Ispiritu ne Dios ya nagpinnorayán nu. Ngamay kídi yin, ya pagtalgad nu win, ay ya angngikurug nu kadatu lin-lintag natu Moses. ⁴ Awan agpà sur-surbi yin datu napad-padásan nu gapu kiya angngurug nu ta? Ammù nga atán pikam. ⁵ E Dios, ay nidde na ya Ispiritu na kadakayu, ay se nangipas-passingan kadakayu ka nakas-kasdáaw wa mà-màwa. Wayya la nga kuwaan ne Dios dayán nu gapu wala kiya agtungpál nu kadaya lin-lintag, nga akkan gapu kiya angngurug nu kadatu nagì-gina nu mepanggap ke Cristo?

⁶ Ay ummán kitu nàwa kitu Abraham kitun. Gapu kitu inangngurug na ke Dios, ay nebílang ne Dios ka namáru. ⁷ Ay díkod, ammuwán nu win na daya mangurug ke Dios sala daya bílang nga kurug ga annánà tu Abraham. ⁸ Ay nepainunna nga nepakammu kiya nesurát ta bàbànan ne Dios, nga akkan pabasúlan ne Dios oray daya akkan Judyu, gapu kiya angngurug da. Ay kinagi ne Dios idi

yin kitu Abraham kitun, kitu inagkuna na kaggína nga, “Ibíláng ku wa namáru daya tolay ked kalawagán ni nga mangurug kiyà ummán kiya angngurug mu,” nán na. ⁹ Ay díkod, ngámin daya mangurug ke Dios, ay mapaanggam da nga ummán kitu nammaanggam na kitu Abraham nga nangurug kaggína.

¹⁰ Ngamay ngámin daya magkuna nga akkan da nga mapabásul, gapu kiya angngikurug da kadatu bil-bílin, ay mapabásul dayán. Ata nán naya nesúrat kiya bàbànan ne Dios nga, “Mapánis ngámin daya akkan na sumúrut se mangwa tutu wala kadaya ngámíngámin na bil-bílin na nepesúrat ne Dios kitun,” nán na. ¹¹ Ay díkod kiya biyáng ne Dios, ay áwan lugud da tolay ya di mapabásul oray nán na nga íkur-kurug na datun na bil-bílin. Ata nán na pe kiya nepesúrat ne Dios nga bàbànan na nga, “Daya ibíláng ne Dios ka namáru gapu ki angngurug da, ay biyágan nada ka áwan panda,” nán na. ¹² Ay sabáli kampela ngin nin ya angngurug ke Dios se iya angngikurug kadaya bil-bílin. Ata nán naya nesúrat ta bàbànan ne Dios nga, “Daya tolay ya mangikurug kadaya bil-bílin, ay mabiyág da ka áwan panda gapu kiya angngikurug da kadayán na

bil-bílin,” nán na.

¹³ Ngamay e Cristo, ay nelísi nitta ngin kiya panakapanis nga nán naya bil-bílin gapu kadaya basbásul tada. Aggína tu nebasu gapu kadaya nadakè a kuk-kuwaan tada. Nán na kiya nesúrat ta bàbànan ne Dios nga, “Ngámin daya tolay ya nelansa ki krus, ay maawátan na pinánis ne Dios dayán,” nán na. ¹⁴ Nàwa yán ke Jesu-Cristo, ta senu tu nekari ne Dios ke Abraham ma ammaanggam na kadaya tolay ked kalawagán, ay meráman pe daya akkan Judyu. Ay túya niddán nitta pe yin kiya nekari ne Dios nga Ispiritu na gapu kiya angngurug tada.

Datu bil-bílin se itu nekari ne Dios

¹⁵ Iárig ku ya kàwaán naya piyán ku wa kagiyan wawwági, kiya inalgaw wa panagbiyág tada. Nu magturátu ya duwa nga tolay, ay akkan mabalin na di mapatag tu nagtaturatwán da nu mepapel se magpirma da nga duwa. Ay akkan pe yin na mabalin na maamúngán.

¹⁶ Ay tu nagkariyán ne Dios, ay kitu Abraham se itu gaka na. Akkan na nán na, “Kadatu gakagaka na,” áta nu nán na kuma kiyán, ay adu ya piyán na nga kagiyan. Ngamay sissa mà tu nán na, nga ittu we Cristo. ¹⁷ Ay tú idi ya piyán ku wa kagiyan. E Dios, ay nagkari kitu Abraham, ay

se na nán na tungpálan na tun na kari na. Ngamay kane atán appát gatut se tallu púlu dagun nanggayát kitu inagkari na, ay nidde na datu bil-bílin na. Ay oray napuddi tu inangngidde na kadatu bil-bílin na may itu inagkari na kitu Abraham, ay akkan wayya nga nippà ya kinapatag natu nekari na nga nán nga tungpálan na. ¹⁸ Ay díkod, idde ne Dios kadàtada ya isag-sagána na kadàtada, akkan gapu kiya angngikurug tada kadatu bil-bílin. Ata nu mapakuna, ay mebíláng nga áwan surbi yin tu kari na. Ay nepakin-kuwa na mà ke Abraham gapu ta nekari na.

¹⁹ Ay taanna, tura lugud da atán daya bil-bílin. Datun na bil-bílin, ay neamung da ngala nga mangipakammu kadaya tolay nga pagbasúlán da daya kuk-kuwaan da nga nadakè. Ngamay datun na bil-bílin, ay panda da ngala kiya nelalbet natu gaka tu Abraham nga ittu we Jesus. Aggína tu nán ne Dios kitu kari na. Ay datun na bil-bílin, ay nepekagi ne Dios kadatu anghel na kitu panguniyan na nga Moses. ²⁰ Uwad panguniyan ne Dios kitu inangngidde na kadatu bil-bílin. Ngamay kitu inagkari na kitu Abraham, ay aggína kampela ngin nin.*

Ya panggap datu bil-bílin ne Dios

* **3:20** 3:20 Bíláng napà-patag tu nagkari na, ta áwan na nga panguniyan kitun. Aggína mismu tu nangikagi.

²¹ Ay mapaanna lugud, nán tada nga kumagúra daya bil-bílin kitu nekari ne Dios? May akkan! Ata nu mabiyág tada kuma ka áwan panda gapu kadatun na bil-bílin, ay di lugud da annung tada ya magbalin ka namáru ki aráng ne Dios gapu kiya angngikurug tada kadatun na bil-bílin? May akkan mà! ²² Ngamay nán na kiya nesúrát ta bàbànan ne Dios nga ngámin tolay, ay itur-turayán naya panagbas-básul. Ay tu nekari ne Dios nga idde na gapu kiya angngurug tada ke Jesu-Cristo, ay midde kampela ngin nin kadaya ngámin na mangurug ke Jesu-Cristo.

²³ Ay kitu akkan pikam ma inumbet te Cristo, nga ittu ya kur-kurugan tada kídi yin, ay árig kami ka bálud naya bil-bílin ka panda kitu nekepakammu naya panangngurug kaggína. ²⁴ Ay díkod, tu bil-bílin ya nangigadágad kadakami panda kitu nelalbet ne Cristo. Inumbet ta senu akkan nitta pabasúlan ne Dios, nu mangurug tada kaggína. ²⁵ Ay kídi yin ta mangurug kami yin kaggína, ay akkan nin datun na lintag ya mangigadágad kadakami yin.

²⁶ Ata gapu ki angngurug tada ke Jesu-Cristo, ay nagbalin tada ngámin ka annánà ne Dios. ²⁷ Ay

ngámin tada pe nga nabawtisarán nin gapu kiya angngurug tada ke Jesu-Cristo, ay umannúgut pe yin daya gagángay tada kadatu gagángay ne Cristo. ²⁸ Sissa tada ngámin nin. Ay díkod áwan dúma daya Judyu win kadaya akkan Judyu. Ay áwan pagdúmán pe yin daya asassu se daya akkan. Ay ummán pe, áwan dúma ngin pe daya babbay se daya lalláki áta sissa tada lugud din. ²⁹ Ay díkod, nu tolay nakayu we Cristo win, ay bílang nu pe yin ya gakangaka natu Abraham. Ay díkod ipakin-kuwa ne Dios pe yin kadakayu datu nekar-kari na kaggína.

4

Ya pangárig panggap kiya ababbing nga mangtáwid kadaya kuw-kuwa naya ama na

¹ Ay ummán pe kídi ya kearígán naya piyán ku wa kagiyan kadakayu. Ya ababbing nga mangtáwid kadaya inamúdán naya ama na, ay áwan na dúma kiya asassu kiya kabitti na pikam, oray nu aggína ya makin-kuwa kadaya ngámin kuw-kuwa natu ama na. ² Ata itur-turayán pikam naya nangipatagasinnán naya ama na kaggína panda kiya algaw wa nìdang natu ama na nga angngalà na ngin kadatu tawídan na. ³ Ay ummán pe kiyán ya kapà-pàyanán tada. Ata kitu akkan tada pikam ma

mangurug ke Cristo, ay tú tada la nga kinur-kurug datu gagángay datu mannákam tada se daya kuk-kuwaan daya tolay ked kalawagán ni. ⁴ Ngamay kane umbet tu oras nga nidang ne Dios, ay nebon na ya An-anà na. Neanà ka tolay, ay nekur-kurug na pe datu lin-lintag kitu inagbiyág na, ⁵ ta senu aggína ya mangwayawaya kadaya tolay ya bílang nga asassuwan datun na lin-lintag. Neanà ka tolay ta senu dàtada nga tolay, ay annung nitta nge Dios nga pagbalinan ka annánà na. ⁶ Ay díkod, ta senu am-muwán tada nga pinagbalin nitta nge Dios sin ka annánà na, ay nebon na kadàtada ya Ispiritu na. Ay túya gapu kiya Ispiritu na nga atán kadàtada, ay makuna tada ya, "Ama," nán tada ke Dios. ⁷ Ay díkod, kídi yin, ay akkan kayu win bílang nga asassu naya lintag ta pinagbalin nakayu we Dios sin ka annánà na. Ay gapu ta annánà nitta ngin, ay iddán nitta pe yin kadaya nesag-sagána na kadaya annánà na.

Ya ilídug ne Pablo kadatu iGalacia

⁸ Kitun, kitu akkan nu pikam ma am-ammu we Dios, ay bílang nu ya asassu daya sinan diy-diyos nga ittu datu kur-kurugan nu. ⁹ May kídi yin ta nammuwán nu we Dios sin, ay tura daya gagángay nga dadán manin daya kur-kurugan

nu! Tura nu manin piyán ya paasassu kadayán! Ay áwan kammala ngin nin na sur-surbi se áwan mabà-baal dayán. ¹⁰ Ay tura kayu manin umat-atangya kadaya sabáli nga gagángay ta, nga ummán kadaya panagnílin kadaya al-algaw se daya búlán se ya panagnílin kiya anggayát naya dagun, ay se daya duddúma nga ingílin daya Judyu! ¹¹ Malídug gà kadakayu ta get tala nu áwan sur-surbi yin datu rig-rígát ku panggap kadakayu.

¹² Ginán nu agpà wawwági, ya kagiyan ku. Taldan dà kitu kinuwa ku, ta nagbalin nà ka ummán kadakayu wa akkan Judyu, áta akkan ku ittu pagtalgad din datu gagángay mi nga Judyu. Ay akkan ku wa maligpanán tu kinamáru nu kiyà kitun. ¹³ Ay gapu kitu inagtakit ku kannán kitun, ay nàwa nga nebàbànan ku kadakayu ya Napiya nga Dámag mepanggap ke Cristo. Ay ittu tun tu nunna nga inagbàbànan ku kadakayu. ¹⁴ Ay oray abay kuma nga kapar-paroán nu tun na inagtakit ku, ay akkan kayu mà wayya nga neparò a nangagáwa kiyà onu nangirupát kiyà. Tu inannangaíli nu kiya, ay mabalin na ummán pe kitun ya annangaíli nu kiya anghel ne Dios onu ke Jesu-Cristo nu rán nala aggína tun. ¹⁵ Ay napà-paanna kayu kídi yin ta? Ay wà giyán na ngin tu anggam nu kitun? Ay

nu mabal-balin kuma ngala, ay oray tukilan nu tu mata nu kitun ta idde nu wala kiyà ka angngipassingan nu kiya agganggam nu kiyà. ¹⁶ Nán nu kid á kídi yin nga kumagúra ngà in kadakayu gapu kiya angngagi kadakayu kiya kurug!

¹⁷ Ngamay daya tolay ya magtù-tùgud ka sabáli kadakayu, ay aggída ya maminya nga mangiadayyu kadakayu kiyà. Ipas-passingan da nga pà-pàgan dakayu ta senu pàgan nuda pe, ngamay akkan kammala nga napiya ya gákat dayanin. ¹⁸ Ay akkan wayya nga nadakè nu atán mamatag kadakayu basta napiya ya gákat da. Ay akkan nala kiya kaatán ku kannán giyán nu ya ammatag da kuma kadakayu, nu di kuma pe kiya kaáwan ku. ¹⁹ Dakayu wa bílang annánà ku, ay maparigátan nà pànanng gapu kadakayu, ummán kiya agrígát naya manggì-gìna. Magrígát tà panda kiya oras nga e Cristo tutu wala ngin ya mangitur-turáy peyang ngin kadakayu. ²⁰ Ay piyán ku nu atán nà kuma pe kannán giyán nu, ta senu makappiyà tutu wala ya mangamomán kadakayu, ta akkan ku ammu ya pamàyanán ku win kadakayu.

Ya pangárig mepanggap kade Hagar se Sara

²¹ Dakayu wa kabbulun na maminya nga sumúrut kadatu nesur-súru natu Moses, ammu nu nád kurug ya nán na kadatun na nesur-súru na? ²² Nán na kitun na uwad duwa nga annánà tu Abraham kitun. Tu isa, ay an-anà na kitu Hagar nga isa nga asassu, ay tu isa, ay an-anà na kitu Sara nga atáwa na. ²³ Ay tu neanà kitu asassu, ay neanà kiya gangay panaggan-anà. Nga-may itu neanà kitu akkan na asassu, ay neanà ka pakatungpálan natu kari ne Dios kitu Abraham.

²⁴ Ay idi, ay pangárig idi. Ay dedi ya duwa nga babay, ay meárig da kadaya duwa nga kari ne Dios. Tu Hagar, tu babay ya asassu natu Abraham ya árig natu nekari ne Dios mepanggap kadatu lin-lintag ga nidde na kitu Moses ka bantay Sinai ka Arabia. Ata daya sumursúrut kídí, ay bíláng da ya asassu. ²⁵ Ay daya iArabia, ay nepangágan da ka bantay Hagar tu bantay Sinai. Ya Jerusalem kídí, ay meárig pe kitu Hagar, áta tu Hagar se daya annánà na, ay asassu da. Ay ummán pe daya iJerusalem, árig da ya asassu.* ²⁶ Ngamay ya bátug Jerusalem ka lángit, ay ittu yán ya árig ina tada nga akkan asassu. ²⁷ Ay nán na kiya nesúrat ta bàbànan ne

Dios nga,

“Maganggam ka, ikaw wa babay ya akkan magan-anà! Isáraw mu wala ya ag-ganggam mu! Ata ikaw, ay akkam mara-manán ya takit naya panaggan-anà. Ta ad-
adu wala ngin daya annánà naya babay ya nigsán na atáwa na, may ya babay ya atán atáwa na,”

nán na.

²⁸ Ay dátada wawwági, ay ummán tada kitu Isaac, áta tu Isaac ay neanà gapu kitu kari ne Dios kitu Abraham. Ay dátada, ay nagbalin tada ka annánà ne Dios gapu pe kiya kari na. Ay dátada wawwági, ay annánà nitta nge Dios sin gapu ki kari na, nga ummán kitu Isaac nga an-anà ki kari. ²⁹ Kitun, tu Ismael la neanà kiya gángay ya pannakeanà to-lay, ay pinal-pallà na tu Isaac nga ittu tu neanà gapu kiya Ispiritu ne Dios. Ay ummán pe kadátada kídí yin.† ³⁰ Ngamay nán mà naya nesúrat ta bàbànan ne Dios nga, “Pagtaláwam ya babay nga asassu se ya an-anà na. Ata akkan na mepagtáwid ya an-anà naya asassu kiya an-anà naya akkan na asassu,” nán na. ³¹ Ay lugud, dam-damdamman nu wawwági,

* **4:25** 4:25 Arig da ya asassu naya lin-lintag natu Moses ta aggída ya mangikur-kurug tutu wala kadatun. † **4:29** 4:29 Arig da tu Isaac ta pal-palakkan dada daya tolay ya bíláng nga asassu datu bil-bílin nga nidde ne Dios ka bantay Sinai.

nga árig tada ya an-anà naya babay ya akkan na asassu. Akkan wayya nga asassu ya árig ina tada.

5

Ya nangwaya ne Cristo kadåtada kadatu bil-bílin

¹ Ay winayaán nitta nge Cristo win, ta senu akkan tada ngin na mebíláng ka árig asassu kadatu bil-bílin natu Moses. Ay díkod, akkan kayu tumulù. Akkan kayu win na paasassu manin kadatun na lin-lintag.

² Ay tú idi ya kagiyan ku kadakayu. Nu magpakúgit kayu ta senu akkan nakayu pabasúlan ne Dios nga nán nu, ay bíláng nga áwan na surbi kadakayu ya kinuwa ne Cristo. ³ Ay kagiyan ku tutu wala kadakayu nga ngámin daya magpakúgit gapu ki angngurug da kitu bílin natu Moses, ay masápul la kurugan da ngámingámin datun bil-bílin na. ⁴ Ay kadakayu wa manguna nga akkan nakayu pabasúlan ne Dios nu kurugan nu datu bil-bílin, ay áwan nu wa biy-biyáng ke Cristo. Ay neadayyu kayu pe yin kiya isisseng kuma ne Dios kadakayu. ⁵ Ngamay dátada, ay id-idaggán tada ya angngagi tutu wala ne Dios nga akkan tada nga mapabásul lin, gapu kiya angngurug tada ke Cristo. Maginnanáma tada gapu

kiya isisseng naya Ispiritu ne Dios. ⁶ Ata kadaya ngámin na mangurug ke Jesu-Cristo, ay áwan dúma naya nagpakúgit se akkan, áta ya napatag gin, ay ya angngurug nga mepassingan pe kadaya mà-màwa gapu ki amminya.

⁷ Ay napiya mà pà nang tu ginayatán nu wa kukkuwaan nu. May taanna kídi yin, iinda nád nga tolay daya manipad kadakayu kiya isussurut nu kiya kurug mepanggap kiya akkan ammagásul ne Dios kadåtada nga tolay! ⁸ Ay ammù nga akkan wayya nga e Dios, nga ittu ya nagkarraw kadakayu ya mangipàwa kadakayu kiyán!

⁹ Ay atán tu makag-kagi nga nán na, “Ya bitti ala nga pamalbád, ay annung na nga palbadan ya oray adu wa limmug ga arína,” nán na.* ¹⁰ Ay namnamáan ku nga umannúgut ya uray nu kídi ya nán ku gapu ta sissa tada mà ke Apu. Ay ammù pe nga oray inna yán na tolay ya mangriribù kadakayu, ay panísan ne Dios.

¹¹ Ay lam-lamtan nu idi wawwági. Nung kuma nu itù-tùgud ku pikam nga masápul ya panagpakúgit, ay akkan nà kuma nga mapal-pallà. Awan da kuma nga pangalúsawán kiyà daya duddúma kiya

* **5:9** 5:9 Ya piyán na nga kagiyan nedi ay magtaron da, ta oray bitti daya tolay ya mangipapilit kiya panagpakúgit ay annung da nga dadàlan ya angngurug da.

angngibàbànan ku kiya mepanggap kiya nekatay ne Jesu-Cristo kitu krus. ¹² Magpalsit kuma ngala ngin dayán na mangriribù kadakayu mepanggap kiya panagpakúgit.

¹³ Ngamay nu dakayu wawwági, ay napili nakayu we Dios nga árig maway-awayaán kadaya bil-bílin. Ngamay akkan nu din na usaran ya nangwaya na kadakayu ka pambarán nu wa mangwa kadaya nadakè a kelugán daya baggibaggi nu, nu di nu kuma nga usaran kiya agsisinneng nu gapu kiya amminya nu. ¹⁴ Ata ngámin datu bil-bílin, ay mabalin na matungpál da ngámin kiya agtungpál tada kiya sissa ngala nga bílin nga ittu ya, “Piyán mu daya kasittolay mu ummán ki amminya mu ki baggi mu,” nán na. ¹⁵ Ngamay nu ya kuk-kuwaan nu, ay magsisinnuwáy kayu se magsasáwad kayu, ay taronan nu ta get nu mippà tutu wala ya panagsissa nu wa mangurug ke Jesu-Cristo.

Ya piyán naya Ispiritu ne Dios se ya piyán ta gapu kiya kinatutolay ta

¹⁶ Ngamay ya nán ku kadakayu, ay magpin-pinnoray kayu wala kiya Ispiritu ne Dios, nga akkan nu wa ikur-kurug daya nadakè a kelugán daya baggibaggi nu. ¹⁷ Ata kalúsawan naya baggi ya piyán naya Ispiritu ne Dios,

ay se kalúsawan pe naya Ispiritu ne Dios ya piyán naya baggi tada. Ay túya akkan ta nga màwa ya piyán naya baggi ta kampela ngin nin nu magpinnoray ta kiya Ispiritu ne Dios, áta magkagúra dedi ya duwa. ¹⁸ Ay nu ya Ispiritu ne Dios ya mangitur-turáy kadakayu, ay akkan lugud din nga daya bil-bílin ya ikur-kurug nu.

¹⁹ Ay daya kuk-kuwaan daya tolay gapu ki kinatu-tolay da, ay malalásin nala, áta tu dedi daya mà-màwa da. Kuwaan da daya nadakè a kuk-kuwaan daya babbay se lalláki. Manaládag da, ay se akkan da pe ya maliyaw wa mangwa kadayán na nadakè. ²⁰ Ay daya sinan diy-diyos daya day-dayáwan da, ay manggámud da pe. Maggaattul da, se magsasáwad da, ay se maglilinnúsaw da pe. Ay magasiásil da, ay se ya baggi da ya pà-pàgan da kampela ngin nin, ay túya akkan da nga mebul-bulun kadaya duddúma. ²¹ Magasittakkil da, ay maging-inglaw da pe se palotán ya panaggud-udma da. Ay adu pikam ya kuk-kuwaan da nga mepáda kadayán. Ay kagiyan ku manin kídi kadakayu datu kinag-kagì kadakayu kitun nin, nga daya tolay ya mangwa kadaya ummán kadayán na kuk-kuwaan, ay akkan da nga meráman kiya pangiturayán ne Dios.

²² Ngamay daya mà-màwa daya tolay gapu kiya Ispiritu ne Dios nga ittu ya mangitur-turáy kaggída, ay tú dedi. Maramminya da kadaya kassittolay da, ay maganggam da, se napiya ya aggur-uray da. Ay naánus da, se nindù da, se akkan da pe ya natagàna. Ay akkan da nga magbus-busid nu magkari da. ²³ Ay natulù da pe se meturayán da ya baggi da. Ay áwan wayya nga lintag nga akkan umannúgut kadedi. ²⁴ Ay ngámin daya mangurug ke Jesu-Cristo, ay árig nelansa da ngin ki krus datu nadakè a ar-arapáap da se kil-kelugán daya baggi da.† ²⁵ Ay nu nán tada nga gapu ki Ispiritu ne Dios ya agbiyág tada, ay magpin-pinnoray tada lugud pe kaggína. ²⁶ Ay akkan tada din na magpas-pasindáyaw se akkan tada din na magkikinnárit, ay se akkan tada nga magasiásil.

6

Ya agsisinneng tada kadaya pakariribuán tada

¹ Ay nu atán isa kadakayu wawwági, ya masukalán na magbásul,* dakayu wa itur-turayán naya Ispiritu ne Dios, ay sengán nu ta senu màpoli nu kammin. Ngamay magtar-taron kayu ta senu akkan kayu meparò pe. ² Magsisinneng kayu kiya

riribù naya isaisa kadakayu. Ay nu pakunán nu, ay matungpál nu ya bilin ne Cristo. ³ Ay nu atán na magpang-pangátu wa nán na nga akkan makabásul pe, ay ug-ogan na ya baggi na kampela ngin nin. Ay daya tolay nga áwan mabà-baal, may magpang-pangátu da, ay ug-ogan daya baggi da kampela ngin nin. ⁴ Ngamay ya isaisa kadakayu, ay lam-lamtan na din nala daya kuk-kuwaan na, ay se yala nga maganggam kampela ngin nin nu kurug ga napiya daya kuk-kuwaan na. Akkan na din na ipáda kadaya kuk-kuwaan daya duddúma. ⁵ Ata ya isaisa kadátada, ay aggína kampela ngin nin ya magsungbát kadaya kuk-kuwaan na.

⁶ Ay dakayu wa matù-tùgúdán kiya bàbànan ne Dios, ay masápul la sengán nu daya magtù-tùgud kadakayu kadaya masap-sápul da.

⁷ Ay akkan kayu din na masábag. Akkan nu nán na mabalin sabágan ne Dios. Nu nágan naya kinuwa naya isa nga tolay, ay ya supápà naya kinuwa na ya málà na kampela ngin nin. ⁸ Ata daya tolay ya tú da la nga pà-pàgan daya kelugán daya baggibaggi da, ay ya pannakatay ka áwan panda ya supápà kaggída.

† 5:24 5:24 Ya mabalin na piyán kagiyan nedi, ay napandanán pe yin daya anngatangya da kadaya nadakè a kil-kelugán daya baggi da. * 6:1 6:1 Nán daya duddúma nga “nu atán isa nga meparò a magbásul”.

Ngamay, daya petur-turayán kiya Ispiritu ne Dios, ay biyág ga áwan panda ya pangsupápà naya Ispiritu ne Dios kaggída. ⁹ Ay akkan tada din na makusap onu molaw wa mangwa kadaya napiya, áta matangdánan tada kadayán nu umbet ya oras nga nìdang ne Dios kampela ngin nin. ¹⁰ Ay díkod, gapu ta atán pikam ya waya tada nga mangwa kadaya napiya, ay kuwaan tada ngala kadaya ngámin tolay, tàwán kam kadaya wawwági tada nga mangurug ke Jesu-Cristo.

Ya muddi nga tuldu ne Pablo

¹¹ Sinnan nu kod ya kadakkal naya inagsúrát ku kidi ya súrát ku.

¹² Daya tolay ya mangi-papílit ta magpakúgit kayu, ay ittu daya tolay ya tú da la nga sap-sapúlan ya ammatag daya tolay kaggída. Pilítan dakayu ta senu malisiyán da pe ya kapal-palakkán da.† ¹³ Ay oray daya nagpakúgit tin, ay akkan da mà pe ya sur-surútan ngámin datu bil-bílin tu Moses. May pilítan dakayu wa magpakúgit ta senu mepasindáyaw dakayu kadaya páda da nga Judyu nga nagpakúgit kayu win gapu kaggída.

¹⁴ Ngamay kiyà kampela ngin nin, ay áwan ku ipas-pasindáyaw nu di tittu tu nekatay ne Apu tada nga Jesu-Cristo kitu krus gapu kadátada. Ata gapu kitu nekatay na, ay nippà kiyà ya kinaturáy daya mà-màwa kidi kalawagán. Ay nippà pe yin ya amminyà nga mangwa kadayanin. ¹⁵ Ata akkan wayya nga ittu napatag ya agpakúgit naya isa nga tolay, nu di ya agbalin na ka ummán ka bar-baru wa neparsuwa ya napatag. ¹⁶ Ay ngámin daya sumúrut kadayán na ya kinag-kagi, ay e Dios kuma ngala ya magkallà kaggída se mangidde ka napiya nga aggur-uray da, aggída ngámin na Judyu se akkan Judyu nga tolay ne Dios.

¹⁷ Ay manggayát kidi yin, ay áwan kuma ngin na mang-griribù kiyà panggap kiya turáy ku wa mangibàbànan mepanggap ke Jesus. Ata pinilapílat tà kiya nammarparígát daya tolay kiyà gapu kiya angngikurug ku kaggína.

¹⁸ Ay e Apu tada nga Jesu-Cristo ya magtag-tagasíngan kadakayu, wawwági. Amen.

† **6:12** 6:12 Malisiyán da ya kapal-palakkán da, áta nu nán da nga tittu ya mangurug kitu nàwa ke Jesu-Cristo kitu krus ya masápul la kuwaan tada ta senu akkan nitta pabasúlan ne Dios, ay pal-palakkan dada datu mangipapílit ki panagpakúgit pe.

Ya súrát ne Pablo kadatu mangurug ka Efeso

¹ Iyà e Pablo, nga pinagbalin ne Dios ka isa nga apostol ne Jesu-Cristo.

Súrát ku idi kadakayu nga tolay ne Dios ka Efeso nga napikkilán na mangurug ke Jesu-Cristo.

² E Dios nga Ama tada se Jesu-Cristo wa Apu tada din nala ya magkallà kadakayu se mangap-kappiya kadaya ur-uray nu.

Tu palánu ne Dios nga pakabiyágan tada

³ Ay dayáwan tada nge Dios, nga Dios se Ama ne Jesu-Cristo nga Apu tada, ta gapu ta umapu tada ke Cristo, ay abay tu nesisseng na kadátada, ta atán ngámin kadátada daya nidde naya Ispiritu na nga gayát ka lángit.

⁴ Oray kitu akkan pikam ma nàwa idi ya kalawagán, ay napadán na píli nitta nge Dios sin na tolay na gapu ki angngurug tada ke Cristo, nga pagmar-maruwan na, se kuwaan na ka áwan bas-básul ta piyán nitta.

⁵ Pinalánu oray kitun kam, nga pagbalinan nitta ka annánà na, gapu ke Jesu-Cristo, ta ittu ya piyán na se paganggammán na nga màwa kadátada. ⁶ Ay túya dayáwan tada lugud

de Dios gapu kiya nakas-kasdáaw wa agkallà na nga nepassingan na kadátada, kitu inangngibon na ke Jesu-Cristo nga pà-pàgan na.

⁷ Ata gapu kitu dága ne Jesu-Cristo kitu nekatay na, ay nálà nitta nge Dios sin, ta pinakawan nitta ngin kadatu bas-básul tada, gapu kiya abay nga agkallà na ⁸ nga nepassingan na kadátada. Ay gapu pe kiya kinasírib na se pannakaáwat na, ⁹ ay nepakammu na ngin kadátada tu palánu na kampela ngin nin nga akkan na pikam ma nepakammu kitun, áta ittu tun tu piyán na nga kuwaan gapu ke Cristo. ¹⁰ Ata nu umbet ya oras nga piyán na kampela ngin nin, ay palánu ne Dios nga paggaamúngan ngámin daya atán ka lángit se daya atán kídì ya kalawagán.

¹¹ Gapu ke Jesu-Cristo ay dakami ya pininya na nga piníli na nga tolay na oray kitun kam. Ata màwa nga mepogup daya ngámingámin kiya piyán kampela ne Dios nga kàwa da ngin. ¹² Ay díkod, dakami nga nunna nga maginnanáma ke Cristo win ay magbiyág kami nga mamatag ke Dios gapu kiya kinadáyaw na.

¹³ Ay oray pe kadakayu, kitu inakagina nu kiya kurug ga sur-súru nga mepang-gap kiya pakabiyágan daya maragbásul, ay ittu tu

inangngurug nu ke Jesu-Cristo, ay árig minarkaán nakayu kiya tagematun na nga ittu ya Ispiritu na nga nekar-kari na kitun. ¹⁴ Ay ya kinaatán nedi ya Ispiritu na kadátada ya pakammuwán tada nga daya nekari ne Dios kadátada nga tolay na, ay málà tada. Ay díkod namnamáan tada ya angngalà na tutu wala kadátada ka kuw-kuwa na. Ay dayáwan tada nge Dios gapu kiya kinadáyaw na.

Ya angngituráy ne Jesu-Cristo

¹⁵ Ay túyán ya gapu na nga, kane madámag ku ya angngurug nu ke Apu Jesus se ya amminya nu kadaya ngámin na páda nu wa tolay ne Dios, ¹⁶ ay áwan ku sínang nga magiyáman ke Dios gapu kadakayu. Ikar-karárag takayu peyang nu magkarárag gà.

¹⁷ Ikar-karárag ku ke Dios nga nadáyaw nga Ama tada nga ittu ya nangibon ke Apu Jesu-Cristo nga idde na ya Ispiritu na nga ittu ya mamasírib se mangipakammu kadakayu ke Dios senu mammuwán nu pà-pànanang. ¹⁸ Ay agngan ku pe nga mawadaán daya ururay nu ta senu mammuwán nu pànanang ya kàwaán naya nepanamnáma na kitu nangngayáb na kadakayu. Mammuwán nu pe daya adu nga nakas-kasdáaw pànanang nga pagkallà na nga nekari na kadaya tolay na.

¹⁹ Ay mammuwán nu pe ya áwan kepadáan na kinaturáy naya ammanakabalin ne Dios, nga ittu ya sumeseseng kadátada nga mangurug. Ay idi ya ammanakabalin na, ay ittu kam idi tu inusár na ²⁰ kitu namaltu na kammin ke Cristo kane matay, se itu namagtugaw na kaggína ki pane diwanán na ka lángit. ²¹ E Cristo ya mangituráy kadaya ngámin na ap-apuwan se kataturayán se daya nangátu ka lángit. Nangátu pànanang ya sáad na may oray nágan na nga sáad daya agtuturáy kídi kalawagán ni, oray kiya umbet nga baru nga kalawagán. ²² Nepeturayán ne Dios ya ngámingámin ke Cristo, ay se aggina pe ya pinagbalin na nga Apu daya ngámin mangurug se daya ngámingámin. ²³ Ay daya ngámin na mangurug ke Cristo, ay árig da ya baggi na. Ay díkod gapu kaggída, ay áwan na nga pagkuráangan nin, ta aggína mà ya mamalin ki ngámingámin ki oray ka wàna.

2

Ya nekálà tada gapu kiya agkallà ne Dios

¹ Kitun ay árig nu ya natay gapu kitu akkan nu angngikurug ke Dios se gapu kadatu bas-básul nu. ² Ta ittu nu wa inatangya nga tal-taldan datu nadakè a kuk-kuwaan daya tolay ya akkan

na mangurug. Ngamay ya biláng nekurug nu kitun, ay e Sairu, nga apu ngámin daya an-anítu, se aggína pe ya mangitur-turáy kadaya akkan mangikur-kurug ke Dios. ³ Dátada ay ummán tada pe kaggída kitun, áta ittu tada nga kinuw-kuwa datu piyán tada kampela ngin nin. Ay nu nágan datu kelugán datu baggi tada, se pagray-rayuwán datu uray tada, ay ittu datun datu kinuw-kuwa tada. Ay díkod gapu kadatun na kà-kàwaán tada, ay sangapáda tada kitun se daya akkan na mangurug ke Dios nga panísan na.

⁴ Ngamay abay pánang ya agkallà se ya aminya ne Dios kadátada. ⁵ Ta oray nu árig tada ya natay yin gapu kiya akabasu-básul tada, ay árig pinaltu nitta nga ummán kitu inammaltu na ke Cristo kane matay. Gapu wala kiya agkallà ne Dios ya nekabiyágan tada. ⁶ Ay gapu kiya nakiapu tada ke Jesu-Cristo, ay ittu pe ya gapu na nga árig pinaltu nitta nga ummán ke Jesu-Cristo, ta senu mepagturáy tada kaggína ka lángit.

⁷ Kinuwa ne Dios idi ka angngipassingan na kiya sumarunu nga al-algaw pikam kiya áwan panda nga agkallà na, nga nepassingan na kiya kinamáru na kadátada gapu kiya angngurug tada ke Jesu-Cristo. ⁸ Ata gapu kiya agkallà tutu wala ne Dios kadátada,

ay nelísi nitta ngin kiya pakapanísan tada kuma, gapu ta nangurug tada, nga akkan gapu kadaya mà-màwa tada kampela ngin nin, nu di pagkallà kampela ne Dios sin. ⁹ Ay díkod áwan ya makepasindáyaw kídi, ta akkan gapu kadaya mà-màwa tada kampela ngin nin. ¹⁰ E Dios kampela ngin nin ya nangulis kadátada kiya kabiy-biyág tada gapu kiya inangngurug tada ke Jesu-Cristo, ta senu datu nesag-sagána na kitun nga kuk-kuwaan tada kuma nga napiya, ay ittu win daya kuk-kuwaan tada ngin.

Sissa ya uray tada nga mangurug ke Jesu-Cristo

¹¹ Ay díkod akkan nu kaligpanán nu wà ummán nu kitun. Gángay akkan kayu wa Judyu. Ipangágan dakayu daya Judyu ka akkan nakúgit. Aggída daya nagpakúgit nga nán da. May nepagangay mà ala yán na kuwaan da ki baggi da. ¹² Kitun, ay áwan nu ramáman ke Cristo. Akkan kayu pe nga Judyu wa gaka natu Israel nga ittu daya píli ne Dios kitun na tolay na. Ay díkod áwan nu pe ráman kadatu kari ne Dios nga mamiyág kadakami nga Judyu. Ay áwan nu wa innanamán na pakaalakkán nu kitun, ta akkan nu amammu pikam me Dios.

¹³ Ngamay kídi yin, dakayu nga adayyu ke Dios kitun, ay neadanni kayu win

kaggína, gapu kitu dága ne Jesu-Cristo kitu nekatay na, ta nangurug kayu kaggína ngin. ¹⁴ Ata e Jesu-Cristo ya namagbalin kadaya Judyu se akkan Judyu ka magkaka-mungayán. Gapu kitu baggi na, ay pinagsissa nada, se na nippà tu panagkakagúra da. ¹⁵ Nippà na datu lintag mi nga Judyu, ta senu mapagbalin na ka árig sissa nga apagtolatolay daya akkan Judyu se daya Judyu nga mangurug kaggína. Díkod magkikinnawátan da ngin. ¹⁶ Ta gapu kitu nekatay ne Jesu-Cristo kitu krus, ay nippà na tu panagkakagúra da. Pinagsissa na ya uray dayán na duwa baláki nga tolay, se nada nekappiya ngámin kammin ke Dios. ¹⁷ Ay ittu tu gapu natu nelalbet ne Jesu-Cristo kidi nga nangagi kadakayu nga adayyu ke Dios, se kadakami nga adanni kaggína kiya akikappiya tada nga tolay ke Dios. ¹⁸ Ata gapu kaggína, ay makaadanni tada ngámin ke Dios nga Ama tada, gapu kiya sissa nga Ispiritu na.

¹⁹ Ay díkod dakayu wa akkan Judyu, ay akkan kayu win na sabáli nga tolay onu agtangeli ke Dios. Arig nu pe yin ya umíli kaggína nga ummán kadaya napadán píli na nga tolay na. Bílang kayu pe yin ka annánà na. ²⁰ Arig nu pe yin ya neka-

pat tin kiya árig ga bal-balayan* daya apostoles se datu pagbàbànan ne Dios, nga e Jesu-Cristo ya bátug adígi na nga pagligdaán na.† ²¹ Aggína ya gáput nidi nga balay, ay se aggína ya magbalin ka nadáyaw nga balay kampela ne Apu win. ²² Ay gapu ta ummapu kayu win ke Jesu-Cristo, ay árig nu pe yin ya netangakapat se daya duddúma kiyán na balay nga ittu ya bátug ga pagyanán naya Ispiritu ne Dios.

3

Tu ipàwa ne Dios ke Pablo

¹ Iyà e Pablo nga nabálud gapu kiya anngikabon ku ke Jesu-Cristo, kiya anngitul-túluy ku wa mangipakammu kaggína kadakayu wa akkan Judyu. ² Ay ammù nga nagina nu win na gapu kiya agkallà ne Dios kiyà, ay nidde na kiyà idi ubrà nga mangipakammu kaggína kadakayu. ³ Nepakammu ne Apu win tu palánu na nga akkan na pikam ma nepak-pakammu kitun. Ay aggína mismu ya nangipakammu kiyà. Ay nakagi ku kam pe yán nin kidi súrát ku wi. ⁴ Ay nu kappiyánan nu wa bas-basáan, ay mammuwán nu dayán na am-ammu ku mepanggap kiya palánu ne Dios nga mepanggap ke

* **2:20** 2:20 Onu daya apostoles se datu agkakagiyán ne Dios kadaya pekagi na daya árig tak-takkál na. † **2:20** 2:20 Daya mangurug ke Jesu-Cristo, ay neárig ne Pablo da ka balay.

Cristo. ⁵ Kitun, ay akkan na nga nepak-pakammu idi kadatu nunna nga tolay, ngamay nepepakammu ne Dios sin kadakami nga apostoles se profeta kiya Ispiritu na.

⁶ Ay tú idi ya nepakammu na: gapu kiya angngurug daya akkan Judyu kiya Napiya nga Dámag, ay patawidán ne Dios da pe yin kadaya ipatáwid na kadaya Judyu. Ay se magbalin da pe yin ka árig baggi ne Jesu-Cristo, se meráman da pe yin kadaya nekar-kari ne Dios kadaya mangurug ke Jesu-Cristo.

⁷ Ay gapu kiya agkallà ne Dios, ay pinagbalin nà ka bobonan na nga mangibàbànan kiya Napiya nga Dámag. Ay nídde na idi ya ubrà gapu kiya ammanakabalin na. ⁸ Oray iyà ya kababaán kadaya ngámin na tolay na, ay iyà ya piníli na nga mangibàbànan kadakayu nga akkan Judyu kiya áwan kepadáan na agkallà pà nang ne Cristo kadàtada. ⁹ Ay pepakammu na pe kiyà kadaya ngámin tolay nu mapaanna ya kàwaán natu palánu na. E Dios nga ittu ya namarsuwa kiya ngámin kalawagán, ay kídì yala ngin ya angngipakammu na kitu palánu na kitun kam. ¹⁰ Ay díkod, gapu kadàtada ngámin na mangurug ke Jesu-Cristo,

ay mammuwán daya apapuwán se kataturayán ka lán git ya kinasírib ne Dios kiya nagbal-baláki nga kepassingannán na. ¹¹ Ittu kam yán tu napadapadán na palánu na kuwaan, ay nàwa na ngin kurug kitu nekatay ne Jesu-Cristo wa Apu tada.

¹² Ay gapu lugud kitu nakiapu tada ke Jesu-Cristo kane mangurug tada kaggína, ay akkan tada ngin na min-induwán onu maggadgadduwa nga umadanni ke Dios. ¹³ Ay kagiyan ku kadakayu wa akkan kayu din na madusmaya kiya angngurug nu gapu wala kiya panagrígát ku wi gapu kadakayu. Pagpiyaán nu idi.

Ya karárag ne Pablo

¹⁴ Ay nu madamdám ku ngámin dedi, ay magpalintud dà a magkarárag ke Dios nga Ama tada. ¹⁵ Aggína ya makammu kadaya ngámin na atán ka lán git se kídì ya kalawagán.

¹⁶ Ikar-karárag ku ke Dios, nga gapu kiya abay pà nang nga agkallà na, ay iddán nakayu ka kabailán nu nga mamagbagkad kadaya ururay nu.

¹⁷ Ay ikarárag ku pe nga, e Cristo kuma peyang ya mangitur-turáy kadakayu gapu kiya angngurug nu kaggína.

Ikarárag ku pe nga, maggamut se lumigda ya amminya nu, * ¹⁸ ta senu

* **3:17** 3:17 Nán da nga ya aminya da ke Dios se kiya isaisa kaggída ya piyán na nga kagiyan kídì.

mabalin nu din se daya ngámin na tolay ne Dios, nga mammuwán nu wà ummán tutu wala ya kaabay pà nang naya amminya ne Cristo kadakayu ka áwan panda. ¹⁹ Oray nu akkan ta kurug mammuwán tutu wala pà nang ya amminya na, ay piyán ku kammala kurug ga mà mud nu, ta senu ammuwán nu tutu wala pà nang nge Dios, ay dí kod magbiyág kayu ka ummán kaggína.

²⁰ Ay tú ya dayáwan tada nge Dios, ta adu wala nga adayyu ya mà mà wa na se daya midde na ngam ngámin daya malam-lammat tada se ag-agngan tada, gapu kiya kababalin na nga atán kadàtada. ²¹ Ay dayáwan tada ngámin na mangurug gapu kiya isisseng na kadàtada. Ay dayáwan tada pe gapu ke Jesu-Cristo. Dayáwan tada peyapeyang ka áwan panda.

4

Ya agpapáda naya uray daya mangurug

¹ Iyà nga nabálud gapu kiya agsirbi ke Apu Jesus, ay kagiyan ku kadakayu nga ipogup nu din ya kabiy-biyág nu kiya kabiy-biyág nga nangayabán ne Dios kadakayu. ² Magpak-pakumbaba kayu ngala peyang, se nindù kayu kuma, se magan-ánus kayu kuma ngala, ay maggi-innánus kayu pe gapu kiya

panagpipinninya nu. ³ Ay ippáy nu ya kabailán nu nga mamagnanáyun kiya panagsissa nu nga idde naya Ispiritu gapu kiya napiya nga ur-uray nu nga ittu ya bátug mangúyun kadakayu.

⁴ Arig tada ya sissa nga baggi. Sissa pe ya Ispiritu ne Dios nga ittu ya atán kadàtada ngámin. Ay ummán pe nga sissa ya innanamán tada, nga ittu ya nangayabán ne Dios kadàtada. ⁵ Sissa ya kur-kurugan tada, ay sissa pe ya apuwan tada. Ay sissa pe ya gapu naya nagbawtisár tada. ⁶ Sissa ya Dios tada, nga Ama tada ngámin, nga kangatuwán kiya ngámingámin, ay iturayán nitta ngámin, ay se atán kadàtada ngámin se usaran nitta ngámin kiya agpakammu na kadaya duddúma.

⁷ Ngamay ya isaisa kadàtada, ay niddán ne Cristo ka ubra ta, sigun kiya piyán na nga idde kadàtada. ⁸ Ata atán ya nesúrát mepanggap ke Jesu-Cristo, nga nán na, "Kane magulli kammin ka lán git, ay adu datu árig bálud na nga nip-pan na, ay se niddán na datu tolay ka ubra da,"

nán na. ⁹ Ay ná gan lugud naya piyán na nga kagiyan ya, nagulli kammin ka lán git, nu di nunna kurug ya nelalbet na kídì kalawagán nga gayát ka lán git. ¹⁰ Ay

ya inumbet nga gayát ka lángit, ay ittu kammin ya nagulli ka lángit, ta senu aggína ya makammu kiya ngámíngámin.

¹¹ E Jesu-Cristo lugud ya nangidde ka ub-ubra daya tolay na. Kinuwa na ka apostoles daya duddúma. Ay daya duddúma, ay profeta. Ay mangiwar-waragáwag kiya bàbànána na daya duddúma. Ay daya duddúma, ay pappastor da nga mangisur-súru kiya bàbànána na se sumeseseng pe. ¹² Kinuwa na idi ta senu makapagsiseng tada nga tolay ne Dios nga mangwa kadaya ipàwa na kadàtada, ta senu nabílag tada nga árig baggi ne Cristo. ¹³ Ay díkod mawa ya panagsissa tada kiya angngurug tada, se ya angammu tada tutu wala ke Jesu-Cristo nga An-anà ne Dios. Ay magnákam tada pe yin, ay díkod mepáda tutu wala ngin ya gangay tada kiya gangay ne Cristo.

¹⁴ Ay díkod akkan tada ngin ummán kadaya annána a tagakurukurug gala kadaya isur-súru daya mangial-alílaw nga tolay nga mangirub-robu kadaya duddúma kadaya palabúga da kammala ngin nin nga ammu da. ¹⁵ Akkan tada lugud ummán kiyandin. Ya kuwaan tada kuma ay kagiyan tada ya kurug gapu ta magpipinninya tada lugud. Ay díkod magnákam tada pánang kiya angngurug

tada ke Cristo, panda kiya kepáda naya gangay tada kiya gangay na, nga bátug úlu tada, ¹⁶ Dàtada nga árig baggi na, ay itur-turayán nitta, ta senu magsissa ya uray tada nga magsiseng. Ata nu kuwaan kurug daya ngámin na parte naya baggi daya bátug ipàwa naya úlu kaggída, ay umabay se bumílag ya baggi. Ay mapakuna tada pe nga mangurug nu magpipinninya tada.

Ya aglam-lammát daya mangurug ke Cristo

¹⁷ Ay gapu ta mangurug kayu lugud din ke Apu, ay bilinan takayu, nga akkan nu wa ittu tal-taldan nin daya kuk-kuwaan daya akkan na mangurug ke Dios. Awan sur-surbi daya panpanúnut da, ¹⁸ ay magaw-awagwag ya ur-uray da. Ay áwan da lugud ráman kiya pakabiyágan ke Dios, ta akkan da nga ammu we Dios, se pinakulnit da ya uray da ngin. ¹⁹ Ay díkod akkan da ammu win ya maliyaw. Kuwaan da ngala nga kuwaan daya nakap-apat. Ata áwan da sabáli ya lam-lamtan kuwaan, nu di daya ngámin baláki daya nadakè.

²⁰ May akkan ummán kadayán daya nammuwán nu wa sur-súru nga mepanggap ke Cristo. ²¹ Ta kurug ga nagina nu win ya mepanggap kaggína, ay se nesúru mi

kadakayu win datu kinakur-korugán gayát ke Jesus ta mangurug kayu lugud din kaggína. ²² Ay túya ippà nu win tu dadán na kinatutolay nu nga ittu datu gapu datu nadakè a panagbiy-biyág nu, ta ittu datu panggayatán naya keal-alílaw nu wa mangwa kadaya piyán kampela daya baggi nu win, nga ittu ya pakadadálán nu pe. ²³ Masápul nga mangul-ulis kayu win kadaya panaggur-uray nu se daya aglam-lammat nu, ²⁴ ay se magbiyág kayu win kiya bar-baru wa kinatutolay nu, nga ittu ya naparsuwa nga ummán ke Dios. Mepakammu yán na baru wa kinatutolay nu kiya kurug nga kinamáru nu, se ya akkan nu tutu wala nga agbásul.

Ya anlad tada ke Dios

²⁵ Ay díkod, akkan tada lugud da magbutabutal lin, nu di dayán nala nga kurug daya ikagi tada kadaya wawwági tada, ta neráman tada ngámin nin kiya árig baggi ne Jesu-Cristo.

²⁶ Ay nu makarungat tada, ay akkan tada din magbásul. Akkan tada nga manangalgaw nga sirrurungat. ²⁷ Akkan tada iddán ne Sairu ka waya na nga mangiparò kadàtada.

²⁸ Ay daya maragtákaw, ay igsán da ngin ya agtak-tákaw da, ay se da maggagat magubra ngin, ta senu atán

meseng da pe kadaya nakal-allà.

²⁹ Ay akkan tada magúni ka nadakè, nu di daya makaseng ngala daya kagiyan tada, nga ummán kadaya makapaligda se daya mepàbà kadaya kasapúlán, ta senu masengán daya makagína kadakayu.

³⁰ Ay akkan tada nga pagpannakitan ya Ispiritu ne Dios nga nidde na kadàtada, ta ittu ya bátug tagematun na nga kuw-kuwa nitta, ay se ittu ya pakammuwán tada nga umbet ya algaw nga ilalbet na nga mangalà kadàtada.

³¹ Ay ippà tada ngámin nin daya umtul, se ya mangal-kalùsaw kadaya kasittolay tada. Akkan ta ngin na magsasáwad se magpipin-nadakè. Ay ippà tada ngin daya nadakè a lam-lammat tada kadaya duddúma. ³² Ya kuwaan tada ngin, ay maggiinnindù se magpipinninya se magpipinnakawan, nga ummán kitu inammakawan ne Dios kadatu bas-básul tada gapu kitu nekatay ne Cristo.

5

¹ Ay gapu lugud ta annánà nitta nge Dios sin na pà-pàgan na, ay aggína ya masápul la taldan tada.

² Maraminya tada din, nga ummán kiya amminya ne Cristo kadàtada, ta nepalúbus na ngala nga mebasu ya baggi na, ta senu mabalin nitta pakawanan nge Dios kadaya bas-básul

tada. Ay pinatag ne Dios tun na kinuwa na se naangammán pe.

Ya kawàdàran naya gibat

³ Ay gapu lugud ta tolay nitta nge Dios sin, akkan tada nga mangwa ka oray nágan na nga nadakè nga mepanggap kadaya babbay se lalláki, onu magágum, senu áwan ya makag-kagi kadátada ka mepanggap kadayán. ⁴ Ay akkan pe rumbang nga nadakè ya aggun-úni tada. Akkan tada magmámát, se akkan tada magbalikát kadaya barabárang se nakap-appat. Ya kuwaan tada kuma, ay magiyáman ke Dios. ⁵ Ta kurug nga áwan meráman kiya pangiturayán ne Cristo se Dios kadaya mangwa ka oray nágan na nga nadakè nga mepanggap kadaya babbay se lalláki, se kadaya naágum. Ata ya naágum, ay bátug diyos na ya agúman na.

⁶ Ay akkan kayu wa peal-alílaw kadaya tolay ya magkuna nga akkan na nadakè ya mangwa kadayán. Ata ittu dayán daya gapu naya angngalúsaw ne Dios kadaya akkan na mangurug kaggína, ay ittu ya ammánis na kaggída.

⁷ Ay túya akkan kayu wa mebul-bulun kadayán na tolay. ⁸ Ata dakayu, ay naggayát kayu pe ka árig kagibattán kitun, may kidi yin, ay árig ga atán kayu win kiya wada, ta umapu kayu

win ke Apu Jesus. Ay túya masápul la mepogup daya kuk-kuwaan nu win kiya kuk-kuwaan daya atán kiya wada. ⁹ Díkod ipassingan nu daya napiya nga kuk-kuwaan nu. Magmar-máru kayu, se daya kustu wala daya kuwaan nu, se dayán nala nga kurug daya kagiyan nu. ¹⁰ Ay kappiyánan nu lugud ammuwán nu nágan daya mamaanggam ke Apu.

¹¹ Ay akkan kayu wa mepagat-atangya kadaya áwan sur-surbi nga kuk-kuwaan daya árig ga atán kiya gibat. Nu di nu wa ipámud kaggída dayán. ¹² Nakap-appat kadátada nga mangurug, oray bàbànanan tada ngala dayán na kuk-kuwaan da nga isir-sirù da. ¹³ Ay nu mewada dayán ngámin, ay mepakammu kaggída ya kurug ga katutolay da nga nadakè. ¹⁴ Ata mepakammu ngámin daya árig mawadaán. Ay ittu ya gapu na nga atán ya makuna nga, “Malukág ka ngin, ikaw nga makat-atúdug. Ay lumtu ka ngin nga natay. Ta wàdàran naka ngin nge Cristo,” nán na.

Ya nanàmán na panaggur-uray

¹⁵ Ay túya kappiyánan nu wa lam-lamtan ya kabiy-biyág nu. Akkan kayu nga ummán kadaya umang-ang-ang, nu di kayu nga magsírib. ¹⁶ Basta atán nala waya nu, mangwa kayu

kadaya napiya, ta dumakidake in daya tolay kidi yin na al-algaw. ¹⁷ Akkan kayu lugud nga umang-ang, nu di nu kuma ammuwán ya piyán ne Apu Jesus nga ipáwa kadakayu. ¹⁸ Ay akkan kayu wa maginginglaw, ta dadàlan nakayu yán. Ngamay petur-turayán kayu kuma ngala kiya Ispiritu ne Dios.

¹⁹ Ay nu magguurnung kayu, ay magkansiyon kayu kadaya mepanggap ke Apu, ka pagday-dáyaw nu kaggína. Ay ipas-pasnà nu tutu wala kuma ya agdáyaw nu. ²⁰ Ay kadaya ngámingámin na mà-màwa, ay magiyáman kayu peyang ke Dios nga Ama tada, gapu ke Apu Jesu-Cristo.

²¹ Ay magpinnuráy kayu kiya isaisa kadakayu gapu kiya angngikurug nu pe ke Cristo.

Bílin kadaya magatáwa

²² Ay dakayu wa natátawán na babbay, peturayán kayu kadaya attáwa nu, nga ummán kiya agpeturáy nu ke Apu. ²³ Ata ya laláki, ay aggína ya árig úlu naya atáwa na, nga ummán ke Cristo, nga aggína ya árig úlu daya ngámin mangurug kaggína, nga ittu daya árig baggi na. Ay aggína kam ya mamiyág kaggida. ²⁴ Ay díkod, masápul la peturayán daya babbay kadaya attáwa da kiya ngámingámin, nga ummán kiya agpeturáy tada

ngámin na mangurug ke Cristo.

²⁵ Ay dakayu wa lalláki, ay piyán nu daya attáwa nu nga ummán kiya amminya ne Cristo kadátada nga mangurug kaggína. Nepalúbus na ngala nga mebasu ya baggi na gapu kadátada. ²⁶ Kinuwa na yán ta senu mapagbalin nitta ka tolay na nga áwan bas-básul. Kitu inagbawtisár tada tu bátug namgu na kadatu bas-básul tada, kane kurugan tada ya bàbànan na mepanggap ke Jesu-Cristo. ²⁷ Ay kinuwa na idi ta senu napiya tutu wala ya pagsisinnán na kadátada kiya ilalbet na kammin na mangalà kadátada; nadalus tada se áwan tutu wala nga nadakè kadátada, se áwan tada tutu wala nga mansà ki àráng na, se áwan tada pe tutu wala pagkur-kurárgan.

²⁸ Ay díkod páda na pe kadaya lalláki. Piyán da din daya attáwa da nga ummán kiya amminya da kadaya baggi da kampela ngin nin. Ay díkod, ya laláki nga maminya kiya atáwa na, ay bílang pe yin nga piyán na ya baggi na kampela ngin nin. ²⁹ Awan kadátada ya mangalúsaw ki baggi na, nu di ta lugud nga panganan se tar-tàranan, nga ummán kiya angwa ne Cristo kadaya mangurug kaggína, ³⁰ áta bílang tada ya parte naya baggi na.

³¹ Ay atán ya nán na kiya bàbànan ne Dios

nga, "Nu mangatáwa ya laláki, ay panáwan na daya mannákam na, ta kobungan na ya atáwa na, ay magbalin da ka sissa ngin," nán na. ³² Ay atán ya naunag pánang, nga piyán kagiyan nedi. Ay kiyà, ay iárig ku wala ya kàwaán daya magatáwa kiya kàwaán ne Cristo se daya ngámin mangurug kaggína.

³³ Ngamay mepanggap pe kadaya kurug magatáwa. Ngámin daya lalláki, ay masápul piyán da daya attáwa da nga ummán kiya amminya da kadaya baggi da. Ay ummán pe daya natátawán na babbay, masápul rispitaran da pe daya attáwa da.

6

Bílin kadaya maggaáma se maggiína

¹ Ay dakayu wa annánà, ay ikurug nu daya mannákam nu, áta ittu yán ya rabbang na nga kuwaan daya umapu win ke Apu Jesus. ² Ata atán isa nga bílin ne Dios nga ittu ya nunna nga bílin na nga binulunán na ka kari. Ay nán na kidi, "Pàgan nu ya ama nu se ya ina nu, ³ ta senu napiya daya mà-màwa kadakayu, se adaddu ya agbiy-biyág nu kid kalawagán ni," nán na.

⁴ Ay dakayu pe nga magannánà, akkan nu din na par-parungtan daya annánà nu, ngamay isúru nuda kiya napiya, ay se kagiyanan

nuda kiya piyán ne Apu nga agkakagi nu.

Bílin kadaya asassu se kadaya apu da

⁵ Ay dakayu wa magassu, ikurug nu daya apu nu. Ikansing nuda, ay se ipas-pasnà nu tutu wala ya angngikurug nu kaggída, nga ummán ka e Cristo kam ya ikur-kurug nu. ⁶ Akkan tittu wala kiya agsisíngan da kadakayu ya aggagat nu, ta piyán nu nga pàgan dakayu, nu di nu nga ipas-pasnà ya angikurug nu, ta ittu ya piyán ne Dios kadakayu nga asassu ne Cristo. ⁷ Maganggam kayu wala nga mangwa kadaya ubra nu nga asassu, nga ummán ka e Apu ya sur-surbiyán nu, nga akkan tolay yala. ⁸ Dam-damdamman nu wa supapáan ne Apu oray iinna nga tolay nga mangwa ka napiya, asassu da mán se akkan.

⁹ Ay dakayu nga à-apu, namáru kayu din pe kadaya asassu nu. Akkan nuda papanansíngan. Damdamman nu nga dakayu se daya asassu nu, ay sissa ya Apu nu wa atán ka lángit, ay áwan na nga pagdudúmán.

Ya pangábà tada ke Sairu

¹⁰ Ay ya muddi nga kagiyan ku kadakayu, ay kalkaligdaan nu ya angngurug nu kaggína kiya akisissa nu kaggína, se gapu kiya naturáy nga pannakabalin na. ¹¹ Atán da idde ne Dios nga bátug ippapatay

tada, ta senu akkan tada maábà kadaya sírisírib ne Sairu. Ay díkod usaran nu lugud ngámin dayán. ¹² Ata ya kalínga tada, ay akkan wayya nga tolay, nu di daya nadakè a di masingan kiya kal-kalawagán nga ap-apu se atán kababalin se turáy, nga ittu daya paggayatán daya ngámin na nadakè kídì kalawagán. Ittu pe dayán daya mangitur-turáy kadaya tolay ya árig ga atán kiya kagibattán. ¹³ Ay túya usaran nu lugud din daya ngámin árig iggugubát nga idde ne Dios, ta senu nu umbet ya algaw nga akiparang nu ki nadakè, ay annung nu nga pàkadan ya kalínga tada. Ay kiya kabalin naya akiparang nu, ay atán kayu pikam ma magsisíkad.

¹⁴ Ay díkod, magsagána kayu. Ya bátug pagsinturon tada nga makigubát, ay, ittu ya agkakagi tada peyang kiya kurug. Ay ya bátug balayyáng nga pangalátag tada ki gútù tada, ay ya panagmar-máru tada. ¹⁵ Ay ya bátug pagsapátus tada, ay ya amminya tada nga mangibàbànan kiya Napiya nga Dámag nga mangikap-piya kadaya tolay ke Dios. ¹⁶ Ay ya angngurug tada ke Jesu-Cristo ya bátug kalátag tada, nga ittu ya pangalátag tada nga pamàsiyát tada kadaya ngámin na árig siggagatang nga mayán naya bútag ne Sairu. ¹⁷ Ay

ya bátug paghelmet tada, ay ittu ya agnamnáma tada kiya angngalà ne Dios kadàtada. Ay ya bàbànan ne Dios ya bátug ampiláng tada nga idde naya Ispiritu na kadàtada.

¹⁸ Ay magkarárag kayu peyang nga makiseng ke Dios. Ay peturayán kayu peyang kiya Ispiritu na kiya agkarárag nu. Magtaron kayu se magánus kayu peyang, nga mangikar-karárag kadaya páda nu nga mangurug.

¹⁹ Ikar-karárag dà pe, ta senu nu magbàbànan nà, ay ipakammu ne Dios kiyà daya kagiyan ku kiya angipakammù kiya palánu na mepanggap kiya Napiya nga Dámag. Ay senu naturad dà peyang pe nga magbàbànan. ²⁰ Ittu yán ya nangibonán ne Dios kiyà ka pagbàbànanan na. Ay ittu pe ya gapu na nga atán nà kídì ya agba-balúdán. Ikar-karárag dà lugud ta senu naturad dà a mangipakammu kiya bàbànan ne Dios, ta ittu kuma yán ya màwa.

Ya muddi nga mekagi ne Pablo

²¹ E Tikico nga isa nga wagi tada nga pà-pàgan tada, se mapiyár nga magub-ubra kiya ubra ne Apu, ay aggína ngin ya mangikagi kadaya mepanggap kiyà, ta senu mammuwán nu nu mapà-paanna ngà. ²² Ay túya papannan ku win kiyán giyán nu, ta senu medam-dámag na ya kapà-pàyanán

mi ngámin kanedi, ay senu mapà-paanggam nakayu.

²³ Ay e Dios nga Ama tada se Jesu-Cristo wa Apu tada ya mamakappiya kadaya ur-uray nu, wawwági, ay se idde da kuma pe ya panagpipinninya nu nga meannúgut kiya angnurug nu. ²⁴ Ay e Dios pe ya magkallà kadakayu ngámin na maminya peyapeyang ke Jesu-Cristo wa Apu tada.

Ya súrát ne Pablo kadatu mangurug ka Filipos

1 Iyà e Pablo. Súrát ku idi kadakayu wa iFilipos nga nagbalin ka tolay ne Dios gapu ke Jesu-Cristo, se kadaya mangiapu kadaya kapkapilya, ay se kadaya sumeseng kaggída kadaya ubra da. Ay ya kabulun ku kanedi kiya inagsúrát ku, ay e Timoteo wa pàdà a bobonan ne Jesu-Cristo.

2 E Dios nga Ama tada se Jesu-Cristo nga Apu tada din nala ya magkallà se mangap-kappiya kadaya ur-uray nu.

Ya angngikar-karàrag ne Pablo kadatu iFilipos

3 Ki peyang nga akadamdam ku kadakayu, ay magiyáman nà peyang ke Dios. 4 Ay sikkaanggam mà pe ki peyang nga angngikaràrag ku kadakayu ngámin, 5 gapu kadaya ngámin na neseseseng nu peyang kiyà a mangipakammu kiya Napiya nga Dámag mepanggap ke Jesu-Cristo, nanggayát kitu dámu nu wa mangurug kiya Napiya nga Dámag ka panda kídi. 6 Ay gapu ta e Dios ya nangigayát kadaya napiya nga kuk-kuwaan nu, ay namnamáan ku nga aggína kammin ya mamalin kiyán

panda kiya ilalbet kammin ne Jesu-Cristo.

7 Pà-pàgan takayu, ay túya ummán kiyán ya panangnamnáma panggap kadakayu ngámin. Nepagráman kayu kiya ngámin na nesisseng ne Dios kiyà, kídi ya sibbabálud dà, ay se oray kiya angngigdù ku kiya Napiya nga Dámag, se kiya angngikagì kiya kinurkorugán nayán na Napiya nga Dámag mepanggap ke Jesu-Cristo. 8 Ay ammu ne Dios, nu wà ummán naya katalekág ku tutu wala kadakayu, áta piyán takayu nga ummán kiya amminya ne Jesu-Cristo kadátada.

9 Ay ikar-karàrag ku nga umabaabay din ya agpipin-ninya nu. Ay se mammuwán nu din daya napiya nga kuwaan, ay se melasínán nu din ngámin daya mà-màwa nga màlamán nu, 10 ta senu tittu daya napiya daya pàgan nu. Ay díkod kiya ilalbet kammin ne Jesu-Cristo, ay áwan na nga tugiban kadakayu, ay se dangan nakayu wa áwan na basbásul. 11 Ngámin kuma daya kuk-kuwaan nu, ay mangipassingan nga namáru kayu kurug. May màwa nu wala dayán gapu kiya isis-seng ne Jesu-Cristo. Ay tú dayán daya kepàgán se pakedayáwan ne Dios.

Ya panggap naya agbiyág ne Pablo ay e Cristo

12 Ay piyán ku wa ipakammu kadakayu

wawwági, nga daya nà-nàwa kiyà, ay abay lugud agpà ya netúlung na kiya pannakewaragáwag naya Napiya nga Dámag mepanggap ke Jesu-Cristo. ¹³ Ay ittu pe ya nakammuwán datu ngámin na magguwardiya kídi ya balay ne Gubernador, nga nebálud dà gapu kiya angngurug ku ke Jesu-Cristo. Ittu pe idi ya nakammuwán daya duddúma pikam nga atán kanedi. ¹⁴ Ay ummán pe kadaya wawwági tada, namaligda kiya angngurug da ke Jesus ya nekebálud ku. Ay ittu pe ya namaturad pánang kaggída nga mangibàbànan kiya bàbànan ne Dios, nga áwan da tutu wala nga ikansing.

¹⁵ Ay kurug ga ibàbànan pe daya duddúma nga tolay ya mepanggap ke Jesu-Cristo ngamay gapu wala kiya ásil da, ay se piyán da pe makisuw-suwáy. Ngamay daya duddúma, ay napiya ya panggap da. ¹⁶ Ay dedi ya tolay ya napiya ya panggap da, ay kuwaan da yán gapu kiya amminya da kiyà. Ata ammu da mà nga atán nà lugud kídi ya agba-balúdán gapu kiya angngigdù ku kiya Napiya nga Dámag. ¹⁷ Datu duddúma, ay ibàbànan da nge Jesu-Cristo ta piyán da nga mepangátu ya baggibaggi da. Nadakè ya panggap da nga mangibàbànan. Kuwaan da yán ta senu naturù ya pannakit

ku kanu kídi ya nekebálud ku.

¹⁸ Ngamay oray yala, oray nu magpam-pamaráng da onu kurug ya angngibàbànan da ke Cristo, ay maganggam mà ala, áta e Cristo mà kammala ya mebàbànan. ¹⁹ Ay kurug ga maganggam mà, áta ammu nga gapu kadaya karkaràrag nu se ya isisseng naya Ispiritu ne Jesu-Cristo, ay magbalin ngámin dedi ka pagkapiyaán ku. ²⁰ Ay ya namnamáan ku se ya piyán ku tutu wala nga màwa, ay áwan ku kuma nga màwa nga keap-appattán ku, nu di kuma nga gapu kiya kinaturad ku nga magbàbànan, ay mapadayáwan peyapeyang nge Cristo gapu kiyà, oray kídi ya kasibbiyág ku onu kiya pannakatay ku. ²¹ Ata kiyà kampela ngin nin, ay e Cristo ya panggap naya agbiyág ku, ngamay nu matay yà, ay pagpiyán ku pánang yán. ²² Ay nu turán nà ala nga magbiyág pikam, ay adu daya napiya nga mà-màwa ku. Ay túya akkan ku ammu ya piliyan ku. ²³ Ay akkan ku tutu wala ammu ya piliyan ku kadedi ya duwa. May nu iyà ala, ay pì-piyán ku wala ya matay, ta senu masingan ku we Cristo win, áta napì-piya yán. ²⁴ Ngamay kasapulán mà pánang ya panagbiyág ku gapu kadakayu. ²⁵ Ay gapu ta ammu a kurug ga masápul dà, ay ammu nga

magbiyág gà pikam nga mebul-bulun kadakayu, ta senu lumig-ligda ya angngurug nu, ay se maganggám kayu pe. ²⁶ Ay díkod padayáwan nu pe ye Jesu-Cristo gapu kiyà nu turán nà ala nga makapagulli kammin kadakayu kannán.

²⁷ Ngamay ya kabiy-biyág nu din, ay masápul la umannúgut kiya Napiya nga Dámag mepanggap ke Jesu-Cristo. Ta senu madámag ku wala ya pagkat-katayán naya uray nu ya sissa nga panggap nu, nu turán nà ala nga di makalbet ta maggagáyám kadakayu win. Ay nu makalbet tà pikam, ay masingan ku yán na kuk-kuwaan nu, nga maggaannúgut kayu wa mangigdù kiya angngurug nu kiya Napiya nga Dámag mepanggap ke Jesu-Cristo, ²⁸ nga akkan kayu masing kadaya kumag-kagúra kadakayu. Ya akkan nu wa aggansing kaggída, ay ittu ya angngipakammu ne Dios kaggída kiya pannakapánis da ka áwan panda. Ay ittu pe ya pakammuwán da nga dakayu, ay alà nakayu we Dios kiya pangiturayán na. ²⁹ Ata akkan ya mangurug gala ke Jesu-Cristo ya ipàwa ne Dios kadakayu nu di pe ya magrígát gapu kaggína. ³⁰ Ay díkod meráman kayu pe yin kiya rig-rígát nga nasasingan nu se nad-adámag nu wa nà-nàwa kiyà.

2

Ya nagpakumbaba ne Jesus se iya nangngipangátu ne Dios kaggína

¹ Ay ammù nga atán ya amminya nu win na manganannay ta sinuruwán nakayu we Cristo, se atán ya amminya ne Cristo kadakayu pe yin, ay se atán ya pannakikabulun se panagkallà kadakayu pe. Ay ammù pe nga atán nin ya Ispiritu ne Dios kiya isaisa kadakayu. ² Ay lugud, gapu ta atán dayanin kadakayu, ay pà-paanggamman dà tutu wala ngin. Magpapáda se maggaannúgut kuma ya uray nu se magpipinninya kayu se magkikinnawátan kayu kuma peyang pe. ³ Ay akkan nu din ittu lamlantan ya mangwa kadaya pagkapiyaán nu kampela ngin nin, ay se akkan kayu din na magpang-pangátu, nu di kayu kuma nga napakumbaba. Ay ibílang nu wa nangà-ngátu daya duddúma may dakayu. ⁴ Ay akkan nu din ittu lamlantan ya pagkapiyaán nu kampela ngin nin, nu di pe daya pagkapiyaán daya kasittolay nu.

⁵ Ay magpakumbaba kayu din nga ummán ke Cristo. ⁶ Ata oray atán ya kinaDios kaggína, ay akkan nagbiyág ga kapáda ne Dios oray nu ittu kuma yán tu kinuwa na. ⁷ May dinitán na ngala ngin. Nagbiyág nga tolay, ay se nagbiyág ga ummán

ka asassu. ⁸ Nagpakumbaba ngala. Ay tummulù panda kitu nekatay na kitu krus. ⁹ Ay díkod, pinagbalin ne Dios ka kangatuwán, ay se aggína ya pinagbalin na ka Apu ki ngámingámin. ¹⁰ Ta senu ngámingámin, ay magpalintud nga magdáyaw ke Jesus, oray daya ilángit se daya tolay ked kalawagán, ay oray pe datu natay yin. ¹¹ Ay nán ngámin daya tolay nga e Jesu-Cristo ya Apu. Ay mapadayáwan nge Dios nga Ama.

Daya árig ga mangwada kadaya akkan na mangurug

¹² Ay díkod, tú idi ya kagiyan ku kadakayu wa wawwági a pàgan ku. Kitun, ay ikurug dà peyang, ay natù-turù din ya angngikurug nu kiyà ki kaáwan ku kadakayu. Ay kídi yin, ay ya isaisa kadakayu kampela ngin nin ya makammu kadaya masápul la kuwaan na ki angngurug na ta senu áwan na pagkuráangan. Ay sikkaansing kayu din pànanng ke Dios. ¹³ Oray ta e Dios ay atán peyang kadakayu. Aggína ya mangidde ka kababalin nu se amminya nu wa mangwa kadaya pagangammán na.

¹⁴ Ay ngámin daya masápul la kuwaan nu, ay kuwaan nu din nala nga áwan nu wa ríriríri, se áwan nu din na suwasuwáy. ¹⁵ Ta senu dakayu wa annánà ne Dios, ay áwan nu wa kakagkagiyanan se áwan nu wa

pagdásán oray atán kayu kídi ya kalawagán nga giyán daya tolay ya summiyási kiya kinapiya. Ay díkod, árig nu ya nagatang nga bittuwan na mangwada kaggída. ¹⁶ Ay kiya ilalbet kammin ne Jesu-Cristo, ay pagangammán takayu ta akkan nà kam ma digdígát kadakayu, ay se akkan wayya nga áwan sur-surbi datu kinuw-kuwa ku.

¹⁷ Ay nu kasapúlán ya pannakatay ku ta senu áwan tutu wala nga pagkuráangan naya angngurug nu ke Dios, ay pagangammán ku wala, ay piyán ku nu mepaganggam kayu kiyà. ¹⁸ Ay díkod mepaganggam mà pe kadakayu.

De Timoteo se Epafrodito

¹⁹ Ay namnamáan ku wa akkan mabayág, ay ibon ku we Timoteo kannán nu ittu ya piyán ne Apu, ta senu maganggam mà gapu kadaya idam-dámag na kiyà nga mepanggap kadakayu kiya aggulli na kammin kanedi. ²⁰ Ta áwan ku ammu nga sabáli nga mepaglídug kiyà ka mepanggap kiya pagpiyán nu, nu akkan nala nga aggína. ²¹ Ata daya duddúma, ay tú da la nga at-atangyaan na lam-lamtan daya pagkapiyaán da kampela ngin nin, nga akkan daya mà-màwa nga mepanggap ke Jesu-Cristo. ²² Ngamay am-ammu nu mà in nu mapaanna ya kinatu-tolay ne Timoteo. Ummán

kami ka kurug ga magama kiya agsirbi mi nga duwa ka mepanggap kiya Napiya nga Dámag mepanggap ke Jesus. ²³ Ay túya namnamáan ku ya angngibon ku kaggína kannán, basta mammuwán ku wala ya kapà-pàyanán ku kanedi. ²⁴ Ay innanamán ku wala ya isisseng ne Apu nga akkan kuma mabayág, ay makanggay yà pe yin kannán.

²⁵ Ay nadamdam ku pe nga masápul la papannan ku kannán nin ne Epafrodito nga wagi tada kiya angngurug, se pàdà pe nga árig suldádu ne Jesu-Cristo se pàdà pe nga pagub-ubraan ne Apu. Ay aggína tu nebon nu wa sumeng kiyà kadaya kasapúlán ku. ²⁶ Matalekág pánang kadakayu win. Ay mariribù pe ta get nu malídug kayu kurug pe ta nagina nu wa magtakit. ²⁷ Ay kurug ga nasamnga tu sinakit na ta tagge na nga ipatay, ngamay kinalakkán ne Apu Dios. Ay akkan nala nga aggína ya kinalakkán ne Dios nu di iyà pe, áta nu turán nala nga natay, ay maamúngán ya pannakit ku. ²⁸ Ay túya piyán ku tutu wala nga pagulliyán nin kannán, ta senu maganggam kayu nu masingan nu kammin, ay senu màsayán pe yin ya lídug ku. ²⁹ Ay anggaman nu lugud ya aggulli na, ta e Apu ya nangipalúbus kiya aggulli na kammin. Ay daya tolai ya ummán kaggína,

ay masápul rispitaran nuda. ³⁰ Kurug ga tag-tagge ranúdan ne Epafrodito ya ubra nga nidde ne Cristo kaggína. Ay nepusta na ngala ya biyág na gapu kiya angwa na kadaya ngámin na bátug ga iseng nu kiyà.

3

Ya kurug ga kinamáru

¹ Ay ya makagi pikam kadakayu wawwági, ay maganggam kayu din nala gapu ke Apu. Ay akkan nà molaw wa magisúrat kadedi ya kagkagiyan ku kadakayu kidi ya súrat ku, áta pagpiyán nu mà.

² Sin-sinnan nu daya meárig ka átu wa tolai nga mebul-bulun kadakayu, ta nadakè daya kuk-kuwaan da. Ittu dayán daya mangipapilit kiya panagpakúgit. Ay akkan nu pà-pàgan dayán, ³ áta ya kurug na, ay dàtada ya árig ga kurug nagpakúgit tin. Ata ya panagday-dáyaw tada ke Dios, ay gapu kiya isisseng naya Ispiritu na. Ay e Jesu-Cristo ya pagtalgad tada, nga akkan tada ittu wa pagtalgad daya mà-màwa tada kampela ngin nin. ⁴ Ay oray iyà ay annung ku pe nga pagtalgad ya nàwa ki baggi.

Ay díkod nu atán manguna nga annung da nga pagtalgad ya nàwa ki baggi da, ay natù-turù kiyà, ⁵ áta kitu nekeanà ku, ay kinúgit dà pe kitu mekawalu nga

algaw ku. Ay Israel là pe, tu Benjamin ya makin-gakagaka kiyà. Ay kurug ga Hebreo wà pe, áta Hebreo daya mannákam ku. Ay nu mepanggap pe kadayá lin-lintag ne Dios, ay isa ngà pe nga Pariseo kitun. ⁶ Ay nu mepanggap pe kiya angngikurug ku kiya kurkurugan mi nga Judyu, ay naturù ya kuk-kuwaan ku, ta nelaw-atán ku wa pinarparigátan datu mangurug ke Cristo. Ay nu mepanggap pe kiya angngikurug ku kadata lin-lintag natu Moses, ay áwan ku wa di kinurug.

⁷ Ngamay kídì yin, ay ngámin datun na pagmaruwán ku wa nán ku kitun, ay ibílang kuda ka áwan na sur-surbi, gapu ki angngikurug ku ke Cristo. ⁸ Ay akkan nala yán, áta ibílang ku datun nin ka áwan sur-surbi gapu kiya napatag pánang nga inakammù ke Jesu-Cristo wa Apu ku. Ay gapu kaggína, ay kinaligpanán ku ngámin datun nin, áta ya piyán ku, ay pumiya tutu wala ya akibul-bulun ku kaggína. ⁹ Ay gapu kiya angngurug ku kaggína, ay mebílang ngà ka namáru. Ngamay akkan wayya gapu ta namáru wà kampela ngin nin ta ikurug ku daya lin-lintag, nu di gapu kampela ngin kiya angngikurug ku ke Cristo. Ay ittu yán ya kinamáru wa gayát ke Dios nga gapu wala ki angngurug. ¹⁰ Ay kídì yin, ya piyán ku

wala, ay mammuwán ku tutu wala nge Cristo se iya ammanakabalin na nga ittu tu gapu natu nelaltu na kammin. Ay ya piyán ku pe, ay mepagrígát tà kuma pe kaggína se árig matay yà nga ummán kitu nekatay na. ¹¹ Ta senu nu mekari yà, ay lumtu wà kammin pe.

Ya gamgam-gáman ne Pablo

¹² Akkan ku nán na nammuwán ku tutu wala dedi yin na mepanggap ke Cristo, onu áwan ku tutu wala nga pagkur-kurángan nin. Ngamay kuwaan ku wala ya mabaal ku, ta senu magunud ku ya panggap ne Cristo kiya inammagbalin na kiyà ka tolay na. ¹³ Ay akkan ku pikam nán wawwági, nga ammù tutu wala ngin ya ngámin na mepanggap ke Jesu-Cristo. Ngamay ya kukkuwaan ku kídì yin, ay kaligpanán kun datun na napalpalábas, ay se yà kuwaan ya mabaal ku wa mangwa kadayá masanguwánan pikam. ¹⁴ Ay túya gamgam-gáman ku ya idde ne Dios nga ipalpalbet na kadátada ka lángit gapu kiya angngurug tada ke Jesu-Cristo.

¹⁵ Ay ummán kuma kídì ya panaglam-lammat ngámin daya naligda nga angngurug. Ay nu turán nala nga atán da kadakayu daya mepasabáli nga panaglam-lammat, ay e Dios sala ngin ya mangipakammu kadakayu. ¹⁶ Ay ya masápul

lala, ay akkan tada kuma ilingling ngámin datun na nammuwán tada ngin mepanggap kiya angngurug tada.

¹⁷ Ay magsissa kayu din wawwági, nga manlad kadaya nepas-passingan mi kadakayu, ay se daya magtallad kadakami pe yin daya sisinnán nu. ¹⁸ Ata ummán kitu nakírad mi nga kagiyan kadakayu, ay adu daya tolay ya manguna nga mangurug da, ngamay ya kurug na ay kumagúra da kiya mepanggap kitu nàwa ke Cristo kitu krus. Ay makasangit tà a mangagi manin kadakayu kídi. ¹⁹ Ngamay dayán na tolay, ay áwan da nga pagung-ungdaran nu di ya pannakapánis da ka áwan panda. Ay ya bátug diyos dayán na tolay ay ya kelugán daya baggi da. Dayán na tolay, ay pagkidáyaw da mán kammin daya keappattán da kuma, ay se daya lam-lamtan peyang dayán, ay daya mà-màwa ngala kídi ya kalawagán. ²⁰ Ngamay nu dàtada, ya kurug ga íli tada ngin, ay ya lángit. Ay maggayát kannán ne Jesu-Cristo wa Apu tada nga Marammiyág nga ittu ya id-idaggán tada. ²¹ Ay aggína ya mangulis kadaya ur-úray ya baggi tada, se na pagbalinan ka ummán kitu baggi na kane lumtu nga dumiláng. Màwa na idi gapu kiya ammanakabalin na nga ittu kam pe ya ammanakabalin

na kiya angngituráy na kiya ngámingámin.

4

Daya bil-bílin ne Pablo

¹ Ay túya, akkan nu igsán ya angngurug nu ke Apu, wawwági, nga pà-pàgan ku se tal-taligan ku. Dakayu ya mamaanggam kiyà, ay se dakayu pe ya pakedayáwan ku.

² Makim-imallà à kadakayu Eudias se Sintike, nga magkikinnawátan kayu din nin ta magwagi kayu mà ke Apu. ³ Ay ikaw wa mapiyár ra kabulun ku, sengám mán dedi duwa nga babbay, áta aggída pe ya sinummeng kiyà kiya nangngipak-pakammù kiya Napiya nga Dámag ga mepanggap ke Jesus, aggída se de Clemente se datu duddúma nga sumeseseng kiyà. Ay nesúrat ya ngágan dayanin kiya libru ne Dios, nga nekesurátan daya ngagngágan daya mabiyág ka áwan panda.

⁴ Ay maganggam kayu wala peyang gapu ke Apu. Maganggam kayu peyang kurug.

⁵ Tagay yin ya ilalbet kammin ne Apu. Ay ipassingan nu lugud kadaya ngámin tolay ya kinatulù nu.

⁶ Ay áwan nu din ilidulídug. Ikarárag nu wala ke Dios ngámingámin daya piyán wa nu pakisengán. Ay magiyáman kayu pe kaggína gapu kadayán. ⁷ Ay díkod idde ne Dios kadakayu ya

panaggur-uray nga akkan ta malammat ya kinapiya na. Ay áwan nu wa paglídug kiya angngurug nu ke Jesu-Cristo.

⁸ Ya muddi nga kagiyan ku kadakayu wawwági, ay dayán nala nga makurug daya lam-lamtan nu peyang, se daya rumbang nga pàgan tada, se ngámin na kustu, se daya ngámin na napiya nga kuk-kuwaan se napiya nga panagbiy-biyág tada. Ay se ngámin pe daya napiya kiya agsisíngan daya tolay, se daya pà-pàgan da, ay se daya ngámingámin na mangipassingan kiya kinamáru nu se daya pake-dayáwan nu. ⁹ Ay kuwaan nu ngámin datu nasur-súru nu kiyà se ngámin datu nag-agína nu se datu nas-asingan nu kiyà, ta senu e Dios nga ittu ya paggayatán ngámin daya napiya nga panaggur-uray tada, ay aggína ya mamul-bulun kadakayu.

Tu naggiyáman ne Pablo ke Apu

¹⁰ Ay maganggam mà pà-pà nang ke Apu ta nepassingan nu manin kidi ya amminya nu wa sumeng kiyà. Ta kurug ga piyán dà tutu wala nga sengán ngamay áwan nu wala nga waya nga mangipassingan kitu tangannuwán. ¹¹ Ay akkan ku ittu wa agkuna kidi ta magkúráng ngà kadaya masápul ku. Akkan! Ata kapenamán ku win ya maganggam oray nágan

naya kapà-pàyanán ku. ¹² Ata napadásan ku win nu wà ummán naya makur-urá ngan. Ay napadásan ku pe yin nu wà ummán naya magsur-surù kadaya masápul ku. Ay oray nu nágan naya mà-màwa, ay nammuwán ku win ya napiya nga kuwaan. Oray nu mabtug gà onu mabisin nà, ay nammuwán ku win ya napiya nga kuwaan. Ay oray magkúráng onu magsurù daya masápul ku, ay áwan na nga dúma kiyà. ¹³ Ata màwà ya ngámingámin gapu kiya isisseng ne Cristo nga atán kiyà nga ittu ya mangidde kiya kababalin ku.

¹⁴ Ngamay oray nu mapakuna, ay pàgan ku ya kinamáru nu wa sumeng kiyà kadaya kapar-parigátan ku. ¹⁵ Ay ammu nu mà pà nang nga iFilipos nga kitu dàmù a mangibàbànan kiya Napiya nga Dámag, kane gayát tà ka Macedonia, ay áwan oray iinna nga tangabubúlun na mangurug ya sinummeng kiyà. Tittu kayu wa nagidde kiyà kadaya masápul ku. ¹⁶ Ay oray kitu kowad ku ka Tesalonica, ay akkan nala nga namis-issán tu nangidde nu kadatu masápul ku. ¹⁷ Ay túya maganggam mà, ngamay akkan wayya gapu kadaya id-idde nu kiyà ya paganggamán ku pà nang, nu di ya supápà ne Apu kadakayu. Akkan ku ittu panagkuna ta sapúlan ku

daya id-idde nu. Ngamay ya napatag kiyà ay daya maùnud nga mesupápà kadakayu. ¹⁸ Ay ikagì kadakayu nga áwan na di atán kadaya masápul ku, ay nasurù lugud pikam. Ay áwan ku wa masápul lin, áta apangngalà ku tu nepaw-it nu kiyà nga nepakagtu nu ke Epafrodito. Ay datun, ay bátug ga nabangug nga dátun nu wa panaruanggam nu ke Dios. Ay maganggam kurug ge Dios, ay se pà-pàgan na pe. ¹⁹ Ay e Dios ya mangidde kadaya ngámin na masápul nu, nga maggayát kiya áwan panda nga kinabànáng na gapu kiya angngurug nu ke Jesu-Cristo.

²⁰ Ay maday-dáyaw ka áwan panda nge Dios nga Ama tada. Kurug yán!

Ya muddi ya pakumusta ne Pablo

²¹ Ay kumusta kadaya ngámin na tolay ne Dios nga mangurug ke Jesu-Cristo kannán. Ay makikumusta pe kadakayu daya wawwági tada nga kabbulun ku kanedi. ²² Ay makikumusta ngámin pe daya tolay ne Dios kanedi kadakayu, may tàwán kam kadaya magub-ubra kiya balay naya ári.

²³ Ay mammuwán nu din ya agtag-tagasíngan ne Apu Jesu-Cristo kadakayu.

Ya súrát ne Pablo kadatu mangurug ka Colosas

¹ Iyà e Pablo, nga pinagbalin ne Dios ka isa nga apostol ne Jesu-Cristo. Súrát mi idi se Timoteo wa wagi tada, ² kadakayu wa tolay ne Dios ka ili Colosas nga wawwági mi nga mangurug ke Cristo.

E Dios nga Ama tada din nala ya magkallà se mangappiya kadaya ur-uray nu.

Ya aggiyáman de Pablo ke Dios

³ Ay ki káda nga anngikar-karárag mi kadakayu, ay magiyáman kami peyang ke Dios nga Ama ne Jesu-Cristo wa Apu tada. ⁴ Ata nagina mi ya anngurug nu ke Jesu-Cristo, se iya amminya nu kadaya ngámin na páda tada nga tolay ne Dios. ⁵ Ay magiyáman kami pe gapu kiya agginanáma nu kiya gun-guna nga meid-iddag kadakayu ka lángit. Ittu tu nammuwán nu kitun kane mebàbánán kadakayu ya kurug, nga ittu kam ya Napiya nga Dámag ga mepanggap ke Jesu-Cristo ⁶ nga mebàbánán nin ki ngámin na giyán kid kalawagán. Ay umaduadu pe daya mangurug kidi ya Dámag, ay se mauliulis ya biyág da pe. Ay

ummán pe kadakayu kitu pissán nu tutu wala nga makagina kiya agkallà ne Dios, ta nammuwán nu win ya kinur-korugán na.

⁷ Ay e Epafras nga pàpàgan mi tutu wala nga kabulun tu nakammuwán nu kiyán. Aggína ya isa kadaya mapiyár nga bobonan ne Cristo, nga ittu tu kinabaggi mi nga nawe kannán. ⁸ Ay kane magulli kanedi, ay aggína ya nangagi kadakami mepanggap kiya amminya nu kiya isaisa kadakayu, nga gayát kam kiya Ispiritu ne Dios.

Tu anngikarárag ne Pablo kadatu iColosas

⁹ Ay díkod nanggayát kitu nakagina mi kiya mepanggap kadakayu, ay ikar-karárag mikayu peyang, nga sengán nakayu ya Ispiritu ne Dios nga mangammu pánang kadaya piyán na nga ipàwa kadakayu, ta ittu daya mamasírib kadakayu nga mangammu kadayán ngámin. ¹⁰ Díkod nu mapakuna kiyán, ay mabalin nu wa ipogup ya agbiyág nu kiya piyán ne Apu senu maanggammán kadakayu peyang. Ay magbalin pe ka napiya ngámin daya kuk-kuwaan nu wa bátug búnga naya anngurug nu, ay se umabaabay pe ya anngammu nu kadaya piyán ne Dios.

¹¹ Ay ikar-karárag mi pe nga e Dios din nala ya mamal-paligda pánang

kiya angnurug nu kaggína gapu kiya nakas-kasdáaw nga ammanakabalin na, ta senu magánus se maganggam kayu wala nga magiturad kadaya ngámin na mà-màwa kadakayu. ¹² Magiyáman kayu pe ke Dios nga Ama tada, nga ittu ya namagbalin kadàtada ka tolay na nga pangipakin-kuwaán na kadaya ngámin na napadán na gun-guna tada kiya pangiturayán na nga árig wada.

¹³ Netálaw nitta kiya angnituráy ne Sairu nga ittu ya árig nagibat, ay se nitta iráman kadaya itur-turayán naya pà-pàgan na nga An-anà na, ¹⁴ nga ittu kam ya nagikáru kadatu bas-básul tada, nga ittu pe yin tu nekapakawan tada kadatun na bas-básul tada.

Ya kinaturáy ne Jesu-Cristo kadaya ngámingámin

¹⁵ E Jesu-Cristo ya pakasinnán tada nu wà ummán ne Dios nga di masingan. Ay awe napadapadán nga uwad din oray kitu áwan pikam oray iinna kadatu ngámin na naparsuwa. ¹⁶ Ay aggína tu nagpeparsuwaán ne Dios kadaya ngámingámin na atán ka lángit se kídì kalawagán, daya masingan se daya akkan nga masingan, meráman ngámin daya mabalin na ap-apuwan se pagpinnorayán daya tolay. Ta ya ngámingámin, ay pinarsuwa ne Cristo ka

para kaggína. ¹⁷ Gángay kammala nga atán ne Cristo win kitu áwan pikam ma naparsuwa. Ay gapu kaggína, ay napiya ya kà-kàwaán ngámin daya pinarsuwa na.

¹⁸ Ay aggína pe ya bátug úlu tada ngámin na mangu-rug kaggína nga árig baggi na, ta aggína ya pagbiyágán tada. Ay aggína pe ya sissa nga kangatuwán na linumtu kammin kane matay, ta senu aggína ngala ya katurayán kadaya ngámingámin. ¹⁹ Ta piyán kammala ne Dios sin, nga atán ke Jesu-Cristo ngámin ya kinaDios na.

Tu nekekappiya datu iColosas ke Dios

²⁰ Ay díkod tú idi lugud ya kinuwa ne Dios, nga gapu ke Jesus, ay ngámin daya atán ka lángit se kídì kalawagán, ay nekappiya da kammin kaggína, gapu kitu dága ne Jesus kitu nekatay na kitu krus. Ittu yán ya gapu naya nekekappiya daya ngámin ke Dios, se iya nekepatoli naya akibul-bulun da kaggína.

²¹ Ay dakayu pe, ay adayyu kayu ke Dios kitun. Lùsawan nu, ay díkod nadakè pe datu kuk-kuwaan nu kitun. ²² Ngamay kídì yin, ay nekappiya kayu win ke Dios, gapu kitu nekebasu naya An-anà na gapu kadàtada. Ay díkod nu iya ilalbet kammin ne Jesu-Cristo, ay áwan tutu wala nga mepabásul ne Dios kadakayu win, ta

áwan nu lugud bas-básul lin. ²³ May masápul akkan kayu maglikud se maggad-gadduwa kiya angngurug nu. Se akkan din pe kumapsut ya agginanána nu kadatu ngámin na nekar-kari kadakayu kiya Napiya nga Dámag mepanggap ke Jesu-Cristo, nga nagina nu win. Ay idi nga Dámag, ay nebàbànan nin ki ngámin giyán kidi kalawagán. Ay iyà e Pablo wa pinagbalin ne Dios ka bobonan na nga mangibàbànan kiyán na Dámag.

Ya isisseng ne Pablo kadatu mangurug

²⁴ Ay maganggam mà ala kidi yin oray nu mapar-parigátan nà gapu kiya angngibàbànan ku ki mepanggap ke Jesu-Cristo. Ata daya ngámin na rig-rigát nga mà-màlamán ku gapu kadakayu, ay bílang angngitul-túluy ku kadatu rig-rigát ne Cristo gapu kadaya mangurug ga árig baggi na.

²⁵ Ay nagbalin nà ka bobonan daya mangurug, ta ittu yán ya nidde ne Dios nga ubrà, ta senu masengán takayu kiya pagpiyán nu. Ay ittu ya angngipakammù tutu wala ki ngámin bàbànan na, ²⁶ ta ittu ya pakammuwán ta kiya pinalánu na kitun kam ma kuwaan na. Nelingalingad na ka nagbayabayág gala nga dagudagun kadatu nunna nga tolay, ngamay kidi yin, ay nepakammu

na ngin kadaya tolay na. ²⁷ Piyán kammala ne Dios nga ipakammu kaggída ya napiya pànanang nga palánu na nga pagpiyán ngámin tolay, meráman kayu nga akkan Judyu. Ay yán na palánu na, ay ittu ya agyán ne Cristo kadakayu, nga ittu ya gapu naya agginanána nu nga mepagyán kayu ke Dios ka lángit.

²⁸ Ay ittu ya gapu na nga ibàbànan mi ya mepanggap ke Cristo kadaya ngámin tolay. Ay tul-tulduwán mida ngámin se mida kappiyánan tutu wala nga law-lawagán, áta piyán mi tutu wala nu mepassingan nga nanámán da ngámin kiya angngurug da ke Cristo. ²⁹ Ay ittu yán ya gapu na nga magpaggus sà tutu wala, se ippáy ku ya kabailán ku nga mangwa kadayán. Ay màwà dayán gapu kiya bílag tutu wala nga gayát ke Cristo nga atán kiyà.

2

¹ Ay piyán ku nga mammuwán nu, se daya iLaodicea se daya duddúma nga di pikam nakasingan kiyà ya angngikar-karárag ku tutu wala kadakayu, ² ta senu bumagkad daya uray nu, se magsissa ya uray nu wa magpipinninya. Ikar-karárag takayu pe ta senu maawátan nu tutu wala, wànu ammuwán nu pà-pànanang tu nelingalingad kitun, nga ittu ya ipakammu ne Dios kidi yin, nga ittu

mismu nge Cristo, ta senu akkan kayu tutu wala nga maggad-gadduwa. ³ Aggína ya pakammuwán ta ki ngámin na sírib ne Dios se ya panangammu na, nga ittu daya árig nesir-sirù a kinabànáng.

⁴ Ay kagiyán ku lugud dedi kadakayu senu akkan kayu meal-alílaw kadaya nakak-akkurug ga bàbànáng.

⁵ Ta oray nu adayyu wà kadakayu, ay siddadamdam mà peyang kadakayu. Ay maganggam mà, áta ammù ya kinaurnus nu, ay se ammù nga nalgida ya angngurug nu ke Cristo.

Ya agpinnoray tada ke Jesu-Cristo

⁶ Ay lugud gapu ta umapu kayu win ke Jesu-Cristo, ay magpinnoray kayu lugud kaggína kiya panagbiyág nu.

⁷ Igamut nu kaggína daya árig gamut nu, se aggína ya árig pangipasikádan nu kiya biyág nu win. Kaligdaan nu ya angngurug nu kaggína, nga ummán kitu nesúru mi kadakayu. Ay se magiyáman kayu peyang pe.

⁸ Ay magtaron kayu, ta get maay-ayúyut kayu kiya angngasaba daya mangial-alílaw kadakayu kadaya sur-súru nga akkan gayát ke Cristo. Gayát da kiya kinasírib tolay yala. Nebatay da ngala dayán na bàbànáng da kadatu gagángay da kampela ngin se kadaya an-anítu kídí ya kalawagán.

⁹ Akkan nuda kur-kurugan, ta kitu inagbiyág ne Cristo ka tolay, ay napadán kammala ngin nin kaggína ngámin ya kinaDios ne Dios. ¹⁰ Ay túya áwan nu tutu wala nga pagkur-kurángan gapu kitu nakiapu nu win ke Cristo. Aggína ya maketuráy kadaya ngámingámin na atán turáy se ammanakabalin nga di masingan.

Daya pakammuwán tada nga umapu tada ngin ke Cristo

¹¹ Gapu kiya nakiapu nu ke Cristo, ay árig nu ya kurug ga nagpakúgit tin, ta nagbalin kayu ka tolay ne Dios gapu kiya inangngulis na kadaya lam-lammat nu win, ta akkan nu wa ipogup pin ya uray nu kiya piyán kampela naya baggi nu win. ¹² Ay ittu lugud ya gapu natu nagbawtisár nu, ta tu nangngigsán nu kadatu dadán na gagángay nu, ay ittu tu bátug ga neketan-gataman nu ke Cristo. Ay árig pe nga netangaltu kayu kaggína, gapu kiya angngurug nu kiya ammanakabalin ne Dios, nga ittu tu namaltu ke Jesu-Cristo.

¹³ Kitun, ay árig nu ya natay ta nesibna kayu ke Dios gapu kitu akabas-básul nu, se gapu ta akkan nakayu wa tolay kitun. Ngamay kídí yin, ay árig netangaltu kayu pe yin ke Cristo, ta pinakawan

ne Dios ngámin daya bas-básul nu win. ¹⁴ Nippà na ngámin datu nagbasúlán nu kadatu lin-lintag na. Ay oray pe datu lin-lintag, ay nippà nada ngin. Bíláng netangelansa da ngin kitu krus ne Cristo. ¹⁵ Ay gapu kiyán na nàwa, ay nippà ne Dios ya turáy daya atán turáy se ammanakabalin nga di masingan, se na la nepasingan tu nangngàbà na ngámin kaggída.

¹⁶ Túya akkan nu kur-kurugan nin daya tolay nga mangipànw kadakayu kadaya duddúma nga akakkanan se mainum. Akkan nu pe yin gì-gínán daya ipangílin da kadakayu, nga ummán kadaya piyasta se kiya ilalsiyád na búlán se kiya algaw wa aggiimáng. ¹⁷ Ata ngámin dayán na itù-tùgud da, ay nakurug da ngala kitun. Arig da ya aniniwing ngala daya madama umbet. May e Jesus ay aggína ya kakur-korugán ngámin datun.

¹⁸ Túya akkan kayu papáas kadaya magkuna nga natù-turáy da gapu kadaya nakas-kasdáaw wa nas-asingan da kanu mà. Ay ipasindáyaw da pe ya agpamaráng da nga napakumbaba da se iya agdáyaw da kadaya anghel. Ay ur-uráyan da ya magpas-pasindáyaw, gapu kiya lammat tolay kampela ngin nin. ¹⁹ Akkan da nga umapu

dayán nin ke Cristo, nga ittu ya bátug úlu tada nga mangurug, nga árig baggi na. E Cristo wala ya árig mamangán kadàtada, se mamagsissa kiya uray tada nga magsiseng. Ay e Dios ya mamabílag kiyán na árig baggi ne Cristo.

Arig tada ya netangatay se netangaltu ke Cristo

²⁰ Arig netangatay kayu win ke Cristo, ay lugud áwan nu ram-ráman nin kadaya sur-súru nga ipas-pasúrut daya nasírib kídì ya kalawagán. May taanna lugud tura ummán kiya ikalawagán na panagbiy-biyág pikam mala ya panag-biyág nu! Tura nu pikam mala ipat-patag daya isur-súru daya magmas-masírib, ²¹ nga ummán kadaya magkuna ka, “Kannaw immanan wànu túbítan dayán, ay se kannawan nu pe kanan dedi se idi?” ²² Ay ngámin dayán na ipànw da, ay sur-súru tolay da ngala. Awan sur-surbi mà dayán nin na akakkanan nu nausár tada dayán nin. ²³ Ay kurug ga ummán ka nasírib da kampela ngin nin kiya agpì-pidáyaw da,* se kiya agpamaráng da nga napakumbaba da, ay se kiya ammar-parígát da kadaya bag-baggi da. Ngamay dayán na kannakannaw, ay akkan da mà kammala mabalin masipdán daya

* 2:23 2:23 Ya agpì-pidáyaw da ke Dios ya nán na kídì.

asikkuwaan naya baggi ta nga nadakè.

3

¹ Ay bílang netangaltu kayu win ke Cristo. Díkod ittu nu kuma ngala lam-lamtan daya midde ne Dios nga gayát ka lángit, nga ittu ya giyán ne Cristo wa atán na magtutúgaw ki pane diwanán ne Dios nga mangitur-turáy kadaya ngámíngámin. ² Ay ittu wala dayán daya lam-lamtan nu peyang, nga akkan nu ittu wa gamgam-gáman daya atán kídí kalawagán ni. ³ Ata bílang natay kayu mà in, ay e Dios ya paggayatán naya kurug ga biyág nu, nga ummán pe ke Cristo. ⁴ Ay e Cristo ya kurug ga pakabiyágan tada, ay díkod kiya ilalbet na kammin, ay mepassingan pe yin ya keráman tada kiya kinadáyaw na.

Ya angnigísán tada kadaya nadakè a gagángay tada

⁵ Túya igsán nu win lugud ngámin daya ikalawagán na gagángay nu, nga ummán kadaya nadakè a kukkuwaan daya lalláki se babbay, se daya duddúma pikam ma nadakè nga kilkelugán daya baggi nu. Ippá nu win daya nakapappat nga lam-lammat nu, se akkan kayu pe yin na magágum. Ta ya kinaágum,

ay páda kam naya agday-dáyaw kadaya sinan diy-diyos. ⁶ Gapu kadayán na kukkuwaan daya tolay, ay ya angngalúsaw se ammánis ne Dios kaggída ya id-idaggán da. ⁷ Ay ittu pe dayán datu kinuw-kuwa nu kitun, kitu angngipatag nu pikam kiyán na kabiy-biyág.

⁸ Ngamay kídí yin, ay masápul igsán nu ngámin dayanin na nadakè. Akkan kayu wa makà-kàrunгат, se akkan nu lù-lúsaw daya duddúma. Akkan kayu pe magraw-rawat se mangipid-pidyaw kadaya kasittolay nu. Ay ungatán nu pe yin ya magmámát. ⁹ Ay akkan kayu magbusibusid din kiya isaisa kadakayu, ta nippà nu mà in tu dadán na katutolay nu, se datu nadakè a gagángay nu. ¹⁰ Ay napataliyán nin ka bar-baru nga katutolay, nga ittu ya ul-ulissan ne Dios, ta senu ya panaglam-lammat nu ay magbalin ka ummán kiya panaglam-lammat na. ¹¹ Ay díkod, gapu kiyán na kinuwa ne Dios, ay áwan pagdúmán daya Judyu se daya akkan Judyu. Awan pagdúmán pe yin daya nagpakúgit se daya akkan nagpakúgit. Ay oray pe nu agtangeli se akkan nagubirnuwán, ay áwan da pe pagdúmán. Ay ummán kadaya asassu se daya akkan, ay áwan da pagdudúmán, ta sissa nge Cristo nga napatag, ay se aggína ya atán peyang

kadåtada ngámingámin.

Daya kuwaan tada nga napiya ki pagsisinnán ne Dios

¹² Ay dakayu daya tolay ne Dios, nga piníli na kampela ngin nin nga pà-pàgan na, se ibiláng na ka áwan basbásul. Ay lugud, ya kuwaan nu din peyang, ay kalakkán nu daya kasittolay nu, se nindù kayu din pe kaggída. Akkan kayu wa magpang-pangátu, se natulù kayu, ay se magan-ánus kayu kuma ngala. ¹³ Magpipinnasinsiya kayu. Ay nu atán ríri na isa kadakayu kiya isa, ay magpipinnakawan kayu. Pinakawan nakayu nge Apu, ay túya mamakawan kayu pe. ¹⁴ Ay ya nang-nangrúna nga akkan nu kal-kaligpanán, ay ya ag-pipinninya nu, ta tú idi ya bátug mangúyun kadakayu ta senu magsissa ya uray nu ngámin.

¹⁵ Ya panagkikinnawátan nga gayát ke Cristo kuma ya lam-lamtan nu peyapeyang, ta ittu yán ya nangayabán ne Dios kadakayu nga mangu-rug, nga árig sissa nga baggi.

¹⁶ Ay mepalam-lammat kadakayu din ya nap-atag pánang nga bàbànan mepanggap ke Cristo. Ay se magsírib kayu tutu wala nga magtitinnùgud se magtitinnuldu. Ay magkansiyon kayu kadaya kansiyon na mepanggap ke Apu. Magkansiyon kayu pe nga magday-dáyaw kaggína.

Ay ipas-pasnà nu ki uray nu ya magdáyaw se magiyáman kaggína. ¹⁷ Ay oray nágan naya kuwaan nu se kagiyan nu, ay kuwaan nuda din ngámin gapu ki angngurug nu ke Apu Jesus. Ay magiyáman kayu pe ke Dios nga Ama tada gapu kaggína.

Ya bil-bílin kadaya mag-gaakobung

¹⁸ Ay dakayu wa nat-átawán na babbay, ay magpinnoray kayu kadaya attáwa nu, ta ittu yán ya rabbang na nga kuwaan nu gapu ki angngurug nu ke Apu.

¹⁹ Ay dakayu wa nat-átawán na lalláki, ay piyán nu daya attáwa nu nga akkan nuda pagraw-rawtán.

²⁰ Ay dakayu wa annánà, ay ikurug nu peyang daya mannákam nu, ta ittu yán ya rabbang na nga kuwaan nu, ay se ittu pe ya piyán ne Apu.

²¹ Ay dakayu wa magannánà, akkan nu par-parungtan daya annánà nu, ta get nu maggallang da.

²² Ay dakayu wa magassassu, ay ikurug nu daya apu nu ki ngámin na ipàwa da kadakayu. Akkan nala kiya agsisíngan da kadakayu ta piyán nu nu pàgan dakayu, nu di nu kuma ipas-pasnà ya agsirbi nu kaggída gapu kiya angngikurug nu ke Apu.

²³ Oray nágan naya ipàwa da, ay ipas-pasnà nu ya angwa nu. Ibiláng nu nga e Apu ya sir-sirbiyán nu, nga akkan nala nga daya apu

nu. ²⁴ Ay damdamman nu, nga napiya tutu wala ya gun-guna nga nekari ne Apu Dios nga midde kadakayu, nga ittu ya bátug tangdán nu, áta e Apu Jesu-Cristo ya kuru-ga Apu nga sir-sirbiyán nu. ²⁵ Ata oray iinna nga tolay nga nadakè ya kuk-kuwaan na, ay magun-ud na kampela ngin ya supápà natu nadakè a kin-uwa na. Ay áwan wayya nga mepadúma kidi, áta áwan pagdudúmán ne Dios.

4

¹ Ay dakayu wa à-apu, ay namáru kayu se nindù kayu din kadaya asassu nu. Damdamman nu, nga oray dakayu, ay atán pe Apu nu ka lángit.

Ya tul-tuldu ne Pablo

² Ay akkan kayu din molaw wa magkar-karárag nga makiseng ke Dios, nu di nu kuma nga ipas-pasnà tutu wala. Ay se akkan nu kaligpanán pe ya magiyáman kaggína. ³ Ay ikar-karárag dakami pe, nga iddán nakami din nge Dios ka waya mi nga mangibàbànan kiya bàbànan na, ta senu mepakammu mi ya palánu na nga mepanggap ke Cristo, nga akkan na nepak-pakammu kitun, nga ittu pe ya gapu naya kaatán ku kid agba-balúdán ni. ⁴ Ikar-karárag dà ta senu melaw-lawág ku tutu wala din yán, áta ittu ya masápul la kuwaan ku.

⁵ Magan-annád kayu kiya akisang-sángu nu kadaya akkan mangurug ke Cristo. Ay nu atán nala waya nu, ay ipassingan nu nga dakayu ay mangurug kayu. ⁶ Kappiyánan nu ya akibàbànan nu kaggída. Ay ammuwán nu din pe ya napiya nga agsungbát nu kadaya pam-pamutù naya oray inna kaggída.

Ya akitalekág de Pablo

⁷ E Tikico ya mangikagi kadakayu kadaya ngámin na dámag mepanggap kiyà. Aggína ya isa nga wagi tada nga pà-pàgan tada, nga mapiyár nga kaseng ku se pàdà a bobonan ne Apu kiya ubra na. ⁸ Papannan ku kannán giyán nu, ta senu mepadámag na daya kapà-pàyanán mi kanedi, ta senu pumiya daya ur-uray nu. ⁹ Ay e Onesimo ya kabulun na. Isa pe nga wagi tada nga mapiyár se pà-pàgan tada, nga kamungayán nu kam kannán. Aggída ya mangikagi kadakayu ki ngámin na mà-màwa kanedi. ¹⁰ E Aristarco nga pàdà a bálud kanedi, ay makikumu-musta kadakayu, ay oray pe ye Marcos nga kapinsán ne Bernabe. Ngamay ipadamdam ku manin kadakayu tu kinagì kitun nga mepanggap kiya ipapan ne Marcos kannán. Sangailiyan nu din nu dumatang kiya giyán nu. ¹¹ Ay e Jesus nga ingágan da pe ka Justo, ay makikumusta

pe kadakayu nga wawwági kannán. Tittu dedi ya tallu ngala kadaya ngámin na pàdà a Judyu wa mangurug kanedi daya sumeng kiyà ki ubrà a mepanggap ki pangiturayán ne Dios, ay adu pe daya neseng da kiyà.

¹² Ay oray e Epafras, nga kamungayán nu kam, ay makikumusta pe kadakayu. Isa pe nga bobonan ne Jesu-Cristo. Ipas-pasnà na tutu wala ya mangikar-karàrag peyang kadakayu ke Dios, ta senu lumigda se magnákam kayu din nin kiya angn-gurug nu, ay se áwan nu din tutu wala nga aggad-gadduwa kiya ngámin na piyán ne Dios nga ipàwa kadakayu. ¹³ Ay makagi ku pe nga kurug ga magpaggus tutu wala nge Epafras kiya aggubra na gapu kadakayu, se gapu pe kadaya mangu-rug ka íli Laodicea se Hier-apolis.

¹⁴ Ay e Lucas nga pà-pàgan tada nga duktor, se e Demas pe, ay makikumusta da pe kadakayu.

¹⁵ Ay ikagi nu mán pe ya akikumustà kadaya wawwági nga mangurug ka Laodicea, ay se ke Nimfas, se kadaya ngámin na mangurug ga magguurnung peyang ka balay na nga magday-dáyaw ke Dios.

¹⁶ Ay nu mabalin mebása ngin idi nga súrát kadakayu, ay ipaw-it nu kadaya man-gurug ka Laodicea senu mebása pe kaggída. Ay pàl

nu pe tu súrát nga nepaw-it ku ka Laodicea senu mebása pe kadakayu.

¹⁷ Ay ikagi nu mán pe ke Arkipo, nga balinan na din ya nepiyár ne Apu kaggína nga ubra.

¹⁸ Ay iyà kampela ngin nin ya nangisúrát kídi: Makiku-musta ngà pe kadakayu.

Ay damdamman dà din peyang kiya kaatán ku kid agba-balúdán.

E Dios sala kuma ya magkallà kadakayu.

Ya munna nga súrát de Pablo kadatu mangurug ka Tesalonica

¹ Iyà e Pablo. Dakami se de Silas se Timoteo ya makin-súrát kídi kadakayu wa mangurug ke Jesu-Cristo nga atán ka íli Tesalonica nga petur-turayán ke Dios nga Ama tada se Jesu-Cristo wa Apu tada. E Dios din nala ya magkallà se mangap-kappiya kadaya ur-uray nu.

Ya angnurug datu iTesalonica

² Ki peyang nga agkarárag mi, ay íkar-karárag mikayu ngámin pe, ta magiyáman kami ke Dios gapu kadakayu. ³ Ata nu magkarárag kami ke Dios nga Ama tada, ay madamdám mi peyang daya napiya nga kuk-kuwaan nu gapu kiya angnurug nu, ay se iya aggagat nu gapu kiya amminya nu, se ya áwan duwaduwa nga agginanáma nu ke Jesu-Cristo wa Apu tada. ⁴ Magiyáman kami pe, áta ammu mi nga dakayu nga wawwági mi nga pà-pàgan ne Dios, ay piníli nakayu ka tolay na.

⁵ Ata kane ibàbànan mi ya Napiya nga Dámag mepanggap ke Jesu-Cristo, ay akkan nala nga daya úni mi yala daya nagína

nu, nu di nu pe nàmud ya ammanakabalin naya Ispiritu ne Dios, se nammuwán nu pe tu kinakurug tutu wala datu nebàbànan mi. Ay nas-asingan nu pe datu gagángay mi kitu nakibulbulun mi kadakayu. Ay pagpiyán nu mà ngámin dayán. ⁶ Ay malalásin na dakami se Apu win ya tal-taldan nun, áta oray nu mapar-parigátan kayu, ay sikkaanggam kayu nga nangáwat kiya bàbànan na mepanggap ke Jesu-Cristo gapu kiya anggam nga gayát kiya Ispiritu ne Dios. ⁷ Ay díkod dakayu pe yin ya pagtaldán ngámin daya mangurug kannán probinsiya nu ka Macedonia se oray kídi probinsiya Acaya ngi. ⁸ Ata akkan nala ka Macedonia se Acaya ya nekepaginaán naya bàbànan ne Apu gapu kadaya kuk-kuwaan nu, nu di kiya ngámin na giy-giyán nin. Nammuwán da ngin ya mepanggap ki angnurug nu ke Dios, ay túya oray áwan mi tagge we kag-kagiyan nin kaggída. ⁹ Ata aggída kampela ngin nin ya nangikagi kadakami ka mepanggap kitu inannangaíli nu kadakami, se ya mepanggap kiya nangngigsán nu kadaya sinan diy-diyos nu, áta ya piyán nu win na pagsirbiyán, ay e Dios, nga ittu ya kurug se sibbibiyág peyang nga Dios. ¹⁰ Ay kinagi da pe ya aggid-iddag nu tutu wala kiya ilalbet kammin

naya An-anà na nga e Jesus nga maggayát ka lángit. Aggína tu pinaltu ne Dios, ay se aggína pe ya makelísi kadátada kiya ammánis ne Dios kadaya maragbásul.

2

Ya amminya de Pablo ka-datu iTesalonica

¹ Ay kídi yin, wawwági, ay ammu nu win na akkan wayya nga áwan sur-surbi natu neà-angay mi kannán giyán nu. ² Ay nammuwán nu mà in datu nekapar-parigátan mi ka Filipos, se tu inangngiap-appat da kadakami. Ay oray nu napakuna kami kitun, ay pinaturad nakami yala nge Dios nga mangibàbànan kadakayu kiya Napiya nga Dámag nga pebàbànan na kadakami, oray adu datu nangal-kalusaw kadakami. ³ Ata akkan mà wayya nga nadakè ya gákat mi kitu nangay-ayúyut mi kadakayu. Ay akkan mi pe ya angngasaba datun, se akkan mi wayya nga pangal-alílaw kadaya tul-tolay. ⁴ Ngamay gapu ta dakami ya piníli ne Dios nga pagbàbànanan na, ay ittu ya ibàbànan mi yala daya piyán ne Dios nga pekagi kadakami panggap kiya Napiya nga Dámag. Ay akkan pe wayya nga ya ammatag daya tolay kadakami daya sap-sapúlán mi, nu di ya ammatag ne Dios, ta aggína ya sissa nga

makammu kadaya ur-uray tada. ⁵ Ay ammu nu mà pe nga akkan mi wayya nga pangas-kasaba datu nebàbànan mi kadakayu. Ay akkan mi pe wayya nga pambár manalingkágum. E Dios ya makammu kiya kurug ga gákat mi. ⁶ Ay akkan mi pe ittu wa sap-sapúlán ya ammadáyaw nu kadakami, onu ya ammadáyaw daya duddúma, ⁷ oray nu annung dakami kuma nga padayáwan gapu ta apostoles nakami ye Cristo. Ngamay nepassingan mi ya kinaindù mi kadakayu nga ummán kiya angngindù naya ina kadaya annàna. ⁸ Piyán mikayu pà nang, ay túya akkan nala nga tittu tu nangngibàbànan kiya Napiya nga Dámag ne Dios tu kinuwa mi, nu di kami pe ya sissasagána nga mangidde kiya biyág mi gapu kiya amminya mi kadakayu. ⁹ Akkan nu agpà madamdám wawwági, tu nagpaggus mi tutu wala nga nagubra? Algaw se gabi kami nga nagubra kitun, ta senu mapowad mi ngámin datu masap-sápul mi, ta senu akkan mikayu tagge ya rikurikud kiya panagbiy-biyág nu kitu kowad mi ya nangibàbànan kiya Napiya nga Dámag ne Dios.

¹⁰ Sikkaammu we Dios, ay nasingan nu mà pe datu gagángay nga nepassingan mi kadakayu wa mangurug. Awan mi nadakè a panggap

kitun, ay se daya kustu ngala datu kinuwa mi, ay se áwan nu pangalúsawán kadakami kitun. ¹¹ Ay ammu nu pe nga ummán kiya pamàyanán naya ama kadaya annánà na tu namàyanán mi kiya isaisa kadakayu, ¹² kitu inagtul-tuldu mi se inagganannay mi kadakayu. Ta senu magbiyág kayu kuma nga mangurug peyang ke Dios, ta ittu ya nangayáb kadakayu nga alà na kiya pangiturayán na se padayáwan na pe.

Daya tolai ya namal-pallà kadatu mangurug

¹³ Ay magiyáman kami peyang ke Dios, ta kane mangurug kayu kiya bàbànan na nga nagina nu kadakami, ay kinurug nu wa bàbànan ne Dios, áta ittu mà ya kurug na. Akkan nu wa nebílang nga bàbànan tolai yala. Ata yán na bàbànan na, ay ittu ya manguliulis sin kiya kabiy-biyág nu wa mangurug. ¹⁴ Ay dakayu wawwági, ay natan kayu win kadatu tolai ne Dios nga mangurug ke Jesu-Cristo ka Judea, áta pal-palakkan dakayu daya keliyán nu nga ummán kitu inammal-pallà datu páda da nga Judyu kaggída. ¹⁵ Ay daya Judyu kam tu nangipapatay ke Apu Jesus, ay aggída pe datu nagpapatay kadatu profeta* da kampela ngin nin. Ay kídí yin, ay aggída manin

ya namatálaw kadakami. Ay par-parungtan da nge Dios, ay se kalúsawan da daya duddúma nga tolai. ¹⁶ Ata bandán dakami peyang nga mangibàbànan kiya bàbànan ne Dios kadaya akkan na Judyu, ta senu málà ne Dios da kuma pe. Ay túya áwan da tutu wala nga paglisiyán kiya ammánis ne Dios kaggída, áta amúngán da ngala nga amúngán daya bas-básul da.

Tu nangngipàrob de Pablo ke Timoteo ka Tesalonica

¹⁷ Ay dakami wawwági, oray akkan pikam ma nabayág tu nammánaw mi kadakayu, ay matalekág kami pànanng ngin. Túya piyán mikayu tutu wala nga masingan nin. Kurug ga adayyu kami ki giyán nu, ngamay siddadamdam kami peyang kadakayu. ¹⁸ Piyán mi tutu wala ya umang nga maggagáyám kadakayu. Iyà ya isa nga maminya tutu wala. Ngángay yala ya agrab-rabbuwát ku, ngamay sip-sipdán nakami ye Sairu. ¹⁹ Ata inna mà pe ya gapu naya agganggam mi nu di dakayu, ta innanamán mi ya angngalà ne Dios kadakayu kiya ilalbet kam-min ne Jesus nga Apu tada. Mapadayáwan kami kiyán nin gapu kadakayu. ²⁰ Dakayu kurug ya gapu

* **2:15** 2:15 Daya profeta ay ittu daya agkakagiyán ne Dios kadaya piyán na nga pekagi kadaya tolai.

naya kapadayáwan mi se ya agganggam mi.

3

¹ Ay kane akkan kami makaturad din kiya aggasipan mi, ay tútu nán mi nga napi-piya nu magbansi kami yala se Silas kanedi Atenas.

² Ay nepàrob mi yala ka giyán nu nge Timoteo wa wagi tada nga magsir-sirbi pe ke Dios kiya angngibàbànan na kiya Napiya nga Dámag nga mepanggap ke Jesu-Cristo. Nepàrob mi ta senu matul-tulduwán nakayu se masengán nakayu, ta senu lumigda ya angngurug nu.

³ Ta senu áwan kuma din kadakayu ya maglikud kiya angngurug na, oray adu daya kapar-parigátan nu. Ta ammu nu mà in nga gángay ya màlamán tada dedi ya kapar-parigátan.

⁴ Ata kitu kowad mi pikam kannán, ay nepainunna mi yin ya nangagi kadakayu nga maparigát tada. Ammu nu yanin, ay ittu kurug ya mà-màwa kadakayu win.

⁵ Ay ittu ya gapu na nga kane di meturad din, ay nepàrob ku nge Timoteo, ta senu mammuwán ku nu mapaanna ya angngurug nu win. Ta malídug gà ta get tala nu nepar-parò nakayun ne Sairu, ay áwan sur-surbi yin datu nagrig-rigát mi.

Tu napiya nga nedámag ne Timoteo

⁶ Ay alalbet nge Timoteo nga gayát kannán. Ay

napiya mà tu dam-dámag na mepanggap kiya angngurug nu ke Jesu-Cristo se ya amminya nu. Nedámag na pe nga napiya ya uray nu nga siddadamdam peyang kadakami se matalekág kayu kanu pe kadakami nga ummán kiya katalekág mi pe kadakayu.

⁷ Ay túya napiya ngala ya ur-uray mi wawwági, oray adu daya pagpan-pannakítan mi se kapar-parigátan mi. Maganggam kami gapu kiya nadámag mi nga angngurug nu.

⁸ Ay kídi yin, ay napiya ya uray mi manin, áta nam-muwán mi nga akkan mippà ya angngurug nu ke Apu. ⁹ Ay túya maganggam kami tutu wala gapu kadakayu. Ay túya magiyáman kami pà-pànanang ke Dios gapu kídi ya panagganggam mi nga gapu kadakayu.

¹⁰ Inalgaw se ginnabi ya angngikar-karàrag mi nga magsisingan tada din manin ta senu oray nágan naya pagkurángan naya angngurug nu, ay masengán mikayu.

¹¹ E Dios nga Ama tada se Jesus nga Apu tada kuma ya makammu kiya ipappan mi ka giyán nu. ¹² Ay e Apu kuma ngala pe ya sumeng kadakayu, ta senu umabaabay ya amminya nu kiya isaisa kadakayu, ay se ya amminya nu kadaya ngámin tolay, nga ummán kiya kaabay naya amminya mi kadakayu.

¹³ Ay aggína kuma pe ya mangap-kappiya

kadaya ur-uray nu kiya panagmar-máru nu. Ta senu áwan tutu wala nga básul la masingan ne Dios nga Ama tada kadakayu nu iya ilalbet kammin ne Jesus nga Apu tada nga kabulun na ngámin daya itur-turayán na.

4

Ya panagbiyág nga pàgan ne Dios

¹ Ay ya makagi mi pikam kadakayu wawwági, ay bilinan mikayu, gapu ta e Apu Jesus ya mangitur-turáy kadakami. Umabaabay din ya amminya nu nga mamaanggam ke Dios, se magbiy-biyág kayu din nga ummán kiya piyán na nga panagbiyág nu. Oray ta nammuwán nu dayanin kadakami, ay ammu mi pe nga ittu dayán daya kukkuwaan nun. ² Ta ammu nu win datu bil-bílin mi kadakayu nga nekagi mi gapu kiya turáy mi nga gayát ke Jesu-Cristo.

³ Akkan kayu mangwa kadaya panda ngala nga nadakè nga mepanggap kada babbay se kada lalláki.

Ata ya piyán ne Dios, ay áwan nu din na bas-básul.

⁴ Dakayu wa lalláki lugud, ay ammuwán nu din ya napiya nga anngatáwa nu. Napiya se umannúgut din kiya piyán ne Dios, ⁵ nga akkan din daya nadakè a kil-kelugán daya baggi nu daya lam-lamtan nu, nga ummán kadaya kukkuwaan daya tolá ya akkan

mangurug ke Dios. ⁶ Ay áwan din kadakayu ya makabásul onu mangug-ugog kadaya wawwági nu ka mepanggap kadayán. Ata e Apu ya mamánis kadaya tolá ya mangwa kadayán na nadakè. Ay nakagi mi mà yanin kadakayu, ay se kinagiyánan mi kayu tutu wala kitun. ⁷ Ata akkan nitta wayya nga inayabán ne Dios nga magbiyág ki kinadakè nu di magbiyág nga áwan bas-básul. ⁸ Ay lugud, daya akkan na mamatag kadedi ya kag-kagiyan mi, ay akkan wayya nga dakami ya akkan da nga pinatag, nu di e Dios nga ittu ya nangibon kiya Ispiritu na kadakayu.

⁹ Ay nu mepanggap kiya amminya nu kadaya páda nu wa mangurug, ay akkan nu kasapulán na atán pikam mala ya magsúrát kadakayu, áta e Dios mismu ya nangitúgud kadakayu win kiya agpipininya nu. ¹⁰ Ay kurug mà a piyán nu ngámin daya páda nu wa mangurug kannán probinsiya Macedonia. Ngamay kagiyan mi yala manin kídi ta senu ipas-pasnà nu tutu wala. ¹¹ Ya napiya nga agbiyág ya gamgam-gáman nu din nala, nga akkan nu biy-biyáangan ya biyág daya duddúma. Magubra kayu ta senu mapowad nu kampela ngin nin daya pagbiyág nu, nga ummán kitu nebílin mi yin kadakayu kitun. ¹² Díkod pàgan dakayu

daya akkan na mangurug. Ay akkan kayu din umindu wala kadaya duddúma nga mangidde kadaya masápul nu.

Ya kapàyanán daya mangurug ga natay yin

¹³ Ay piyán mi ya ipakammu pe kadakayu wawwági ya mepanggap kadatu nangurug ga natay yin, ta senu akkan kayu wa magpannakit nga ummán kadaya tolai ya áwan na namnamáan. ¹⁴ Ay gapu ta kurugan tada nga natay ye Jesus, ay se la linumtu kammin, ay namnamáan tada nga pakunán pe ne Dios datu natay yin na nangurug ke Jesus. Pebulunan ne Dios da ke Jesu-Cristo nu umbet kammin.

¹⁵ Nesur-súru ne Apu Jesus dedi ya kag-kagiyan mi kadakayu, nga dátada nga sibbiyág kiya ilalbet kammin ne Apu, ay akkan tada inunnaán datu natay yin. ¹⁶ Ata nu umbet te Apu nga maggayát ka lángit, ay atán karraw. Paúyán nitta ya apu daya anghel, ay atán pe nga magina tada nga nag-gat pà nang nga ummán ka metanggoyob nga maggayát ke Dios. Ay munna nga lumtu datu natay nga nangurug ke Cristo. ¹⁷ Ay se la nga dátada nga sibbiyág pikam kídi ya kalawagán, ay pagkilát tala nga metangálà tada pe yin nga mebulun kaggída ki angap nga manabat ke Apu ka ngúdu. Ay

atán tada peyapeyang ngin ka áwan panda ka giyán ne Apu. ¹⁸ Ay díkod tú idi ya pangliwliwa nu se panganannay nu kiya isaisa kadakayu.

5

Ya aggindag tada kiya ilalbet kammin ne Jesus

¹ Ay nu mepanggap kiya oras nga kàwa dedi wawwági, ay akkan mi yin na masápul la isúrát kadakayu, ² áta ammu nu mà pà nang ngin nga, ya ilalbet ne Apu, ay ummán kiya ilalbet naya maragtákaw ki gabi. ³ Ay nu nán daya tolai ya áwan da nga lid-lídug gin ta áwan ngámin riribù in nán da, ay màtatán da kiya kapar-parigátan da pà nang, nga ummán ki kàtatán naya babay ki anggì-gina na. Ay áwan tutu wala ya makalísi kiyan.

⁴ Ngamay dakayu win wawwági, ay akkan kayun na ummán kadaya akkan mangurug nga árig da ya atán kiya kagibattán. Ay túya akkan kayu kuma nga màtatán nga ummán kiya kàtatán tada kiya maragtákaw. ⁵ Ata bílang nu win ya atán kiya wada naya algaw. Ay akkan kayu win na atán kiya gibat naya gabi. ⁶ Ay akkan tada din na bulaw lugud kadayanin. Akkan tada nga taldan daya duddúma nga árig da ya matúdug. Sillulukág tada din se kappiyánan

tada ngala ya magur-uray.
⁷ Ata ki gabi ya katúdug
 daya tolay, ay ittu pe ya
 agginglaw daya maging-
 inglaw. ⁸ Ay gapu ta
 bílang tada ngin ya atán
 kiya wada, ay masápul
 la an-annadán tada daya
 panaglam-lammat tada. Ay
 masápul la akkan tada nga
 igsán ya angngurug tada,
 ay se maramminya tada pe,
 ta tú dayán daya bátug ga
 kalátag tada kadaya nadakè
 a màlamán tada. Ay se
 namnamáan tada din pe ya
 angngalà ne Dios kadàtada,
 ta ya agnamnáma tada ya
 bátug paghelmet tada. ⁹ Ata
 akkan nitta wayya nga piníli
 ne Dios nga panísan na,
 nu di nitta nga piníli nga
 alà na gapu ke Apu Jesu-
 Cristo. ¹⁰ Aggína tu natay
 gapu kadàtada, ta senu
 mebul-bulun tada kaggína
 oray nu natay tada ngin
 onu sibbiyág tada pikam
 kiya ilalbet na. ¹¹ Ay
 túya itul-túluy nu lugud ya
 agginanannay nu se ya
 agsisinneng nu.

Tul-tuldu

¹² Ay ya piyán mi pe
 nga kagiyán kadakayu, ay
 rispitaran nu din daya
 magpaggus nga magub-ubra
 gapu kadakayu, ta aggída
 daya piníli ne Apu nga
 mangitur-turáy se magtul-
 tuldu kadakayu. ¹³ Pàgan
 nuda se rispitaran nuda
 gapu kiya amminya nu se
 gapu kiya ubra da. Ay

napiya din ya agbubul-
 búlun nu.

¹⁴ Bilínan mikayu manin
 wawwági, nga kagiyánan
 nu daya magsad-sadut.
 Anannayan nu daya mag-
 gallang, se sengán nu pe
 daya nakapsut pikam kiya
 angngurug da. Anúsán
 nu pe yala daya ngámin
 na kabbulun nu. ¹⁵ Ay
 sinnan nu pe ta áwan kuma
 kadakayu ya magsubálit
 ka nadakè kiya nadakè a
 kuwaan da kadakayu, nu di
 kuma nga daya napiya daya
 asikkuwaan nu kiya isaisa
 kadakayu, ay se kadaya
 ngámin tolay.

¹⁶ Maganggam kayu
 din peyang. ¹⁷ Ay se
 magkarárag kayu peyang
 pe. ¹⁸ Magiyáman kayu ke
 Dios kadaya ngámingámin
 na mà-màwa. Ata ittu yán
 ya piyán na nga kuwaan
 nu, dakayu nga umapu win
 ke Jesu-Cristo. ¹⁹ Ay akkan
 nu sipdán ya Ispiritu ne
 Dios kadaya asikkuwaan
 na. ²⁰ Akkan nu paásan
 daya pekagi na kadaya
 agkakagiyán na. ²¹ Ngamay
 sin-sinnan nu pàrang nu
 kurug daya ibàbànan da.
 Ay daya napiya ngala daya
 kurugan nu. ²² Ay maddi
 kayu kadaya ngámin na
 nadakè.

*Tu karárag de Pablo ka-
 datu iTesalonica*

²³ E Dios nga ittu ya
 makidde kiya napiya nga
 aggur-uray kuma ngala ya
 sumeng kadakayu peyang,

ta senu áwan nu tutu wala nga pagbasúlán. Ay tag-tagasinnán nakayu din peyang, ay se pabagkaddan na din pe daya ur-uray nu, ta senu áwan nu wa bas-básul kiya ilalbet kammin ne Apu tada nga Jesu-Cristo. ²⁴ E Dios nga ittu ya nangayáb kadakayu, ay kuwaan na dayán, áta mapiyár peyang.

²⁵ Ikar-karárág dakami pe, wawwági. ²⁶ Ikumustaan dakami ngala kadaya pàgan mi nga wawwági tada kannán. ²⁷ Gapu ki turáy ne Apu, ay ikagì kadakayu nga ibása nu idi ya súrát mi kadaya ngámin wawwági tada kannán.

²⁸ Tag-tagasinnán nakayu din ne Apu Jesu-Cristo peyang.

Ya mekàduwa nga súrát de Pablo kadatu mangurug ka Tesalonica

¹ Iyà e Pablo. Dakami se de Silas se Timoteo ya makin-súrát kidi kadakayu wa mangurug ke Jesu-Cristo ka ili Tesalonica, nga peturaturayán peyang ke Dios nga Ama tada se Jesu-Cristo wa Apu tada. ² Aggída din nala ya magkallà se mangap-kappiya kadaya ur-uray nu.

Ya ammánis ne Dios kadaya maddi mangurug kaggína

³ Masápul la magiyáman kami peyang ke Dios gapu kadakayu wawwági, ta ittu ya rabbang na nga kuwaan mi gapu ta lumig-ligda pànanng ngin ya anngurug nu. Ay se umabaabay kam pe yin ya agpipininya nu. ⁴ Ay túya iban-banábag mikayu kadaya ang-angngayan mi nga giyán daya mangurug ke Dios. Ikag-kagi mi ya anngurug nu ke Jesu-Cristo, se ya kinaánus nu wa magiturad kadaya ngámin na kapal-palakkán nu se daya kapar-parigátan na mà-màlamán nu.

⁵ Ittu yán ya mangipakammu wa kurug se kustu ya annguwes ne Dios, áta gapu kitu naggiturad nu kadayán na rig-rigát nu,

ay ibiláng ne Dios nga rabbang nu ya meráman kiya pangiturayán na, áta ittu lugud yán ya gapu naya kapar-parigátan nu. ⁶ Ata kurug nga daya rumbang ngala daya kuwaan ne Dios. Baltan na nga parigátan daya namar-parigát kadakayu. ⁷ Ay dakayu wa mapar-parigát kidi, ay palapnáyan nakayu pe yin nga ummán kiya ammalapnáy na pe kadakami kiya ilalbet kammin ne Apu Jesus nga maggayát ka lángit, nga kabulun na daya naturáy ya anghel na. ⁸ Magtatákay ka maggatagatang nga apuy nga umbet mamánis kadaya toláy ya maddi ya mangammu ke Dios, se akkan na mangurukurug kiya Napiya nga Dámag ga mepanggap ke Jesus nga Apu tada. ⁹ Ay ya pannankapánis dayán ay ya pannakatay da ka áwan panda. Ay mesisibna da pe ke Apu peyapeyang ngin ka áwan panda. Ay díkod akkan da masingan ya kinadáyaw na se ya ammanakabalin na. ¹⁰ Ay kiyán na ilalbet ne Apu Jesus, ay mapadayáwan kadaya ngámin na mangurug kaggína, ay se mapatag pe kaggída. Meráman kayu pe kiyán, áta kinurug nu mà ngámin datu kinag-kagi mi mepanggap kaggína.

¹¹ Ay túya ikar-karárag mikayu peyang, ta senu pagbalinan nakayu nge Dios nga

mekari kiya nangayabán na kadakayu. Ay senu gapu ki pannakabalin na, ay màwa nu ngámin daya napiya nga as-asikkuwaan nu kiya angngurug nu ke Jesus. ¹² Ay díkod meday-dáyaw we Jesus nga Apu tada gapu kadakayu, ay meday-dáyaw kayu pe, ta aggína ya Apu nu. Ay màwa ngámin dayán gapu kiya isisseng ne Dios kadátada, ay se gapu pe kiya isisseng ne Apu Jesu-Cristo.

2

Ya tolay ya kumag-kagúra kiya lintag ne Dios

¹ Ay nu mepanggap kiya ilalbet ne Jesu-Cristo wa Apu tada wawwági, se iya angngalà na se aggurnung na kadátada ka giyán na, ay tú idi ya agngan mi kadakayu nga kuwaan nu. ² Akkan kayu nalà-lapat tala nga pariribù kadaya dam-dámag ga mag-agina nu nga ittu idi yin ya ilalbet kammin ne Apu wa nán da. Oray nu nán da nga mangagi kadakayu wa profeta* da, onu nán da nga uwad nga nesúrát mi ka mepanggap kiyán, onu nán da pe nga uwad nga nakagì kitun ka mepanggap kiyán, ay akkan nuda kurugan. ³ Akkan kayu wa pealílaw ka oray nágan na. Ata masápul la munna pikam ma màwa nga kaguráan daya adu wa tolay nge Dios. Ay lumtuwád

pikam pe nga magpakammu ya tolay ya kumag-kagúra tutu wala ke Dios. May impiyernu mà ya tungpál nayán na tolay. ⁴ Kaguráan na ngámin daya diy-diyos se daya duddúma nga day-dayáwan da tolay. Ay se na ipangátu ya baggi na kampela ngin nin kadaya ngámin na diy-diyos. Ay se la mawe pe nga magtugaw kiya Templo† ne Dios, ay se na nán nga aggína nge Dios.

⁵ Akkan nu madamdamin min ta, nga kinag-kagì dedi yin kadakayu kitun, kitu kowad ku pikam ka giyán nu? ⁶ Ay ammu nu mà pe yin nu iinna ya mangitan-tantán kiya ilalbet nayán na kumag-kagúra ke Dios. Ay nu umbet ya nìdang nga algaw na, ay ittu yanin ya agpakammu na. ⁷ Kurug ga mà-màwa ngin ya angngag-kagúra daya tolay ke Dios, may akkan pikam ma nagpakammu ya apu da, áta atán lugud ya mangitan-tantán pikam. May nu áwan yanin, ⁸ ay ittu win ya ilaltuwád na. Ngamay patayan ne Apu Jesus kiya oras nga ilalbet na kammin. Súpan na ngala ay áwan na pe tutu wala nga sur-surbi yin.

⁹ Ay kiya ilaltuwád nayán na tolay ya kumag-kagúra ke Dios, ay adu daya nakas-kasdáaw wa kuk-kuwaan na kanu mà pe gapu kiya kabalalin ne Sairu. Ngamay

* **2:2** 2:2 Daya profeta, ay ittu daya agkakagián ne Dios kadaya piyán na nga pekagi kadaya tolay. † **2:4** 2:4 Tu idi tu abay nga Templo nga nengágan ka balay ne Dios.

panábag na ngala dayán ka-daya tolay. ¹⁰ Atán ngámin na kuwaan na ka pangalílaw na kadaya tolay ya gángay ya panísan ne Dios gapu kiya akkan da nga ammatag kiya kurug ga mepanggap ke Jesu-Cristo nga ittu ya mamiyág kaggída kuma ka áwan panda. ¹¹ Ay túya paturdunánan ne Dios lugud dala ngin ya kàwaán da, ta senu ittu da la ngin na kur-kurugan daya busid. ¹² Ay díkod ngámin da, ay mapásul da se mapánis da, ta akkan da nga mangurug kiya kurug mepanggap ke Jesu-Cristo. Ittu da la nga pinat-patag ya kinadakè.

Daya piníli ne Dios nga alà na

¹³ Ngamay dakami, ay masápul la magiyáman kami peyang ke Dios gapu kadakayu, wawwági nga pà-pàgan ne Apu. Ata oray kitun kam, ay piníli nakayun ne Dios nga alà na, gapu kiya angngurug nu kiya kurug mepanggap ke Jesu-Cristo, se gapu pe kiya ammagbalin naya Ispiritu na kadakayu ka namáru wa tolay. ¹⁴ Ittu lugud yán ya gapu naya nangngayáb na kadakayu kane nebàbànan mi ya Napiya nga Dámag kadakayu, ta senu mapadayáwan kayu pe kiya dáyaw ne Jesu-Cristo wa Apu tada. ¹⁵ Ay lugud wawwági, akkan nu din kal-kaligpanán datu netù-tùgud mi kadakayu kitu

nagbàbànan mi, ay oray pe datu nekag-kagi mi kitu súrát mi kadakayu, nu di kuma nga ittu datun daya sur-surútan nu.

¹⁶ E Dios nga Ama tada ya maminya kadàtada, se sumeng kadàtada nga mamabagkad kiya ur-uray tada peyapeyang, se iddán nitta pe ka napiya nga namnamáan tada gapu kiya agkallà na. Ikarárag mi nga aggída kuma se Jesu-Cristo wa Apu tada ya ¹⁷ mangidde ka napiya nga aggur-uray nu. Ay paturdan dakayu kuma ta senu màwa nu daya napiya nga mà-màwa, se mekagi nu daya napiya nga makag-kagi.

3

Tu agkikinnaràrag de Pablo se datu iTesalonica

¹ Ay ya muddi ya kagiyan mi wawwági, ay ikar-karàrag dakami ta senu metul-túluy se makaru kuma ya kewar-waragáwag naya bàbànan ne Apu, ay se pàgan da din pe nga ummán kitu nammatag nu. ² Ikar-karàrag dakami pe, ta senu melis-lísi kami kuma pe kadaya nadakè a tolay. Ata akkan ngámin tolay ay mangurug da.

³ Ngamay oray ta mapiyár peyang nge Apu. Aggína ya mamaturad kadakayu, se aggína pe ya mangigdù kadakayu ke Sairu. ⁴ E Apu ya nangidde ka namnáma mi kadakayu nga ikur-kurug nu peyang daya ibil-bílin mi.

⁵ Ay e Apu kuma ya mangi-pakammu tutu wala kiya amminya ne Dios kadakayu, ay se ipadamdam na peyang kuma pe kadakayu ya kinaturad ne Cristo.

Ya bilin de Pablo panggap kadaya nasadut

⁶ Ay gapu ki turáy ne Apu tada nga Jesu-Cristo, ay bilinan mikayu wawwági, nga adayyuwánan nu daya nasadut ta wawwági nu, ta akkan da pe nga mangurkurug kadatu nesur-súru mi kadakayu. ⁷ Ta ammu nu mà datu kinuw-kuwa mi, ay ittu datun daya masápul la pagtaldán nu. Ta akkan kami wayya nga nagsad-sadut kitu kakowad mi kannán giyán nu. ⁸ Ay áwan mi wayya nga inalà a kinnán mi nga di mi binayádan. Nu di kami lugud nga nagpaggus nagkuwa. Ay oray gabi se algaw, ay nagubra kami, ta igalù mi ka akkan nu wa agrígát gapu kadakami. ⁹ Kinuwa mi datun akkan gapu ta áwan mi rabbang nga magadang ngala ka iseng nu kadakami, nu di gapu ta piyán mikayu nga passingannán ka pagtaldán nu. ¹⁰ Ata oray kitu kowad mi pikam kannán giyán nu, ay nebílin mi yin kadakayu nga akkan nuda panganan daya maddi magkuwa.

¹¹ Ata nadámag mi nga atán da kanu kadakayu daya magsad-sadut. Pabegan da kanu wala ya mepagram-ráman kiya biy-biyág naya

isa nga tolay, nga maddi da nga magkuwa. ¹² Ay dayán na tolay, ay kagiyánan mida se bilinan mida, gapu ki turáy ne Apu Jesu-Cristo, nga masápul kuma nga magkuwa da kampela ngin nin, ta senu mapowad da daya masápul da kiya panagbiyág da. Ay ya ubra da kampela ngin nin kuma ya atangyaan da pe.

¹³ Ngamay dakayu wawwági, ay akkan kayu din na molaw wa mangwa kadaya napiya nga mà-màwa. ¹⁴ Ay daya akkan na mangurug kadedi ya kagkagiyán mi kídi ya súrát mi, ay ammuwan nu dayán na tolay, ay se akkan nuda pagan-anu ta senu maal-aliyawwán da. ¹⁵ May akkan nuda ibílang nga kalínga nu. Ipaw-pawagi nu ya agtul-tuldu nu kaggída.

Ya akikumusta ne Pablo kadatu iTesalonica

¹⁶ E Apu nga ittu ya paggayatán naya napiya nga panaggur-uray kuma ya mangap-kappiya kiya aggur-uray nu peyang, oray nágan naya kapà-pàyanán nu. Ay mepagataatán kuma peyang nge Apu kadakayu.

¹⁷ Iyà e Pablo. Ay iyà kampela ngin nin ya mangisúrát kídi nga akikumustà kadakayu. Ay idi nga agsúrát ku ya pakammuwán nu kadaya kurug ga súrát ku.

¹⁸ E Jesu-Cristo wa Apu
tada kuma ya magta-
gasíngan peyang kadakayu
ngámin.

Ya munna nga súrát ne Pablo ke Timoteo

¹ Iyà e Pablo wa apostol ne Jesu-Cristo. E Dios nga marammiyág se Jesu-Cristo nga ittu ya namnamáan tada nga mangalà kadàtada ya namagbalin kiyà ka apostol.

² Súrát ku idi kikaw Timoteo, nga nebiláng ku wa kurug ga an-anà ku gapu kiya angngurug mu ke Jesu-Cristo.

E Dios nga atán peyang se e Apu Jesu-Cristo din ya magtag-tagasingan kikaw se magkallà kikaw, se aggída din nala ya mangap-kappiya kiya ur-uray mu.

Ya agpaallang ne Pablo kadaya magtù-tùgud ka busid

³ Kitu inammánaw ku kikaw kane mawe yà ka Macedonia, ay nekagi kikaw kitun nga magyán ka pikam ka Efeso. Ay kagiyán ku manin kikaw kidi nga magyán ka ka Efeso. Ta senu makagiyánan mu daya tolai ya magtù-tùgud ka busid nga sur-súru. ⁴ Ikagim kaggída nga masápul la kaligpanán da ngin daya ad-adodit se daya gin-ginnápuwán na mepanggap kadatu manmannákam da, se daya adu wa ngag-ngágan datun na mannákam da. Ata ittu yán ya panggayatán da nga magsuw-suwáy. Ay dayán

na sur-súru ay áwan da mà kammala nga surbi kiya palánu ne Dios kadàtada, ta mammuwán ta dayán na palánu na gapu wala ki angngurug. ⁵ Ya panggap daya bil-bílin mi ay senu magpipinninya da. May màwa ngala yán nu kurug ya angngurug da ke Jesu-Cristo, ta napiya pe yin daya ur-uray da, ay se nadalus ya aglam-lammat da. ⁶ Ay atán da nga tolai nga nangigsán kadedi nga napiya nga gagángay, ay ya pà-pàgan da ngin ay daya áwan sur-surbi nga bàbànan. ⁷ Piyán da ya magtùgud kadatu lin-lintag ne Dios oray akkan da metar-tarusán kammala ngin nin daya kag-kagiyán da. Ay oray pe daya ipapilit da nga itùgud kadaya tolai, ay akkan da kurug ammu itar-tarusán.

⁸ Ay ammu tada mà nga datun na lin-lintag, ay napiya da. Ngamay masápul la mausár da kiya rabbang da nga keusarán kampela ngin nin. ⁹ Ay damdamman tada nga akkan daya namáru wa tolai ya makasápul kiya lintag, nu di daya tolai ya áwan ammatag kadaya lin-lintag se daya akkan na mangurkurug, se daya akkan mamatag ke Dios, se daya maragbásul, ay se daya tolai nga mamáas kadaya mà-màwa nga pàgan ne Dios. Daya makasápul pe kiya lintag, ay daya mangirupat kadaya maganá kaggída,

se daya pumatay, ¹⁰ ay se daya makidal-daládag se daya nagpáda nga lalláki wànu nagpáda nga babbay nga mangwa kiya kuwaan daya magatáwa. Para pe kadaya maragkidnap ay se dada iláku nga para ka asassu, ay se para kadaya magbutabutal pe, se kadaya magsingán ka oray busid kammala ngin nin, ay se kadaya tolay ya mangwa kadaya akkan rumbang kiya napiya nga sur-súru.

¹¹ Ay ngámin dayán na sur-súru, ay gayát da kiya Napiya nga Dámag mepanggap ke Dios nga nangibon kiyà a mangiwarwaragáwag kiya Napiya nga Dámag, nga ittu ya mangipakammu kiya dáyaw ne Dios nga paggayatán daya agganggam tada.

Magiyáman ne Pablo kiya inagkallà ne Dios kaggína

¹² Ay magiyáman nà ke Jesu-Cristo wa Apu tada ta pinagturad nà, ta senu màwà daya ipàwa na kiyà ta ammu na nga ikurug ku peyang. Ay magiyáman nà pe ta piníli nà a magsirbi nga pangibàbànanan na ka mepanggap kaggína, ¹³ oray nu nadakè datu kinag-kagi ku kaggína kitun, se pinal-pallà ku pe datu mangurug kaggína, ay se neruparupat kuda pe. Ngamay kinalakkán nà kam nge Dios gapu ta akkan ku ammu datu kuk-kuwaan ku kitun, áta akkan nà pikam

ma mangurug kaggína. ¹⁴ Ay gapu kiya inagkallà pàpà nang ne Apu kiyà, ay pinangurug nà ke Jesu-Cristo, ay se nà inulis. Ay túya piyán ku pe yin daya kasittolay ku.

¹⁵ Ay idi nga kagiyan ku ay kurug, ay túya kurugan din daya ngámin tolay; nga e Jesu-Cristo ay inumbet kidi kalawagán ni nga mangikap-piya kadaya maragbásul ke Dios. Ay ammù nga iyà tu kadadásan kaggída kitun. ¹⁶ Ay ittu ya gapu na nga kinalakkán nà e Dios ta senu gapu kiyà nga adu basbásul, ay mepassingan ne Jesu-Cristo ya kinaánus na tutu wala. Ay masingan pe daya noray mayát ta mangurug kaggína nga mayát mabiyág ka áwan panda, yán na kinaánus na pà nang.

¹⁷ Ay túya day-dayáwan tada nge Dios nga ári tada, ta ya angngituráy na ay áwan na panda. Sibbibiyág peyang may akkan tada nga masingan. Aggína ya sissa nga Dios. Ay day-dayáwan tada peyang ngin ka áwan panda! Amen.

¹⁸ Ay ikaw Timoteo nga an-anà ku, ay ipiyár ku kikaw dedi ya bil-bílin ku. Kappiyánam ya mangigdù kiya angngurug tada. Damdammam tu kinagi datu pangmanàman daya mangurug mepanggap kikaw. Surútam ngala datun ta senu akkan ka maábà kiya agsirbi mu ke Dios. ¹⁹ Ay túya paligdaam

ya angnurug mu se kap-piyánam ya magur-uray. Ta atán da tolay ya áwan ya angnurug da ngin, áta oray nu ammu da nga nadakè, ay kuwaan da ngala nga kuwaan. ²⁰ Daya ummán kiyán ay de Himeneo se Alejandro. Nepalúbus kuda ngala ke Sairu, ta senu mapar-parigátan da, ay díkod mà mud da ya akkan mangirupat ke Dios sin.

2

Ya masápul la kuwaan daya magguurnung nga magday-dáyaw ke Dios

¹ Ay ya munna lugud nga kagiyan ku, ay masápul la íkar-karárag nu daya ngámin tolay. Ikar-karárag nu, nga idde kuma ne Dios ngámin daya masápul nu, se íkarárag nu pe daya duddúma, nga kalakkán ne Dios da pe. Ay masápul la magiyáman tada ke Dios gapu kiya isisseng na kadátada ngámin.

² Ikarárag nu pe daya kangatuwán na agturáy kiya íli nu se daya duddúma nga agtuturáy, ta senu áwan riribù naya kabiy-biyág tada, ay se atán waya tada nga magdáyaw ke Dios. Ay díkod pàgan ditte daya tolay. ³ Ay napiya yán na kuwaan, ay se pàgan ne Dios nga marammiyág.

⁴ Ata piyán na nu ngámin tolay, ay ammuwán da ya kurug mepanggap ke Jesu-Cristo, ta piyán na nga

biyágan ngámin tolay. ⁵ Ta sissa ya Dios, ay sissa pe ya panguniyan tada nga tolay ke Dios, nga ittu we Jesu-Cristo nga nagbiyág nga tolay. ⁶ Nepalúbus na ya baggi na kampela ngin na mibli nga mebasu gapu kadaya bas-básul tada. Tú idi ya mangipakammu kiya oras nga piyán ne Dios kampela ngin nin nga piyán na kurug biyágan daya ngámin tolay. ⁷ Ay ittu pe ya gapu naya nammíli ne Dios kiyà nga ibon na nga mangibàbànan kiya kurug pang-gap kaggína, se magtùgud pe kadaya akkan na Judyu, ta senu mangurug da pe ke Jesu-Cristo. Akkan ku butal idi ta kurug dedi ya kagiyan ku.

⁸ Ay oray kawà naya pagguurnúngán daya mangu-rug nga magdáyaw ke Dios, ay piyán ku nga daya lalláki nga napikkilan na mangu-rug se áwan lùsawan se kasáwad kadaya kasittolay da daya magkarárag.

⁹ Ay ya piyán ku kadaya babbay ya mangurug, ay an-annungan da din nala ya agkawakawas da se akkan da din na palotanán ya m-garmat kadaya panda ngala nga ikkaarmat da. An-annungan da ngala ya aggar-mat da. ¹⁰ Ngamay ipassin-gan da din nala ya angnurug da kadaya napiya nga kuk-kuwaan da.

¹¹ Ay kiya panagguurnung nu wa magdáyaw ke Dios,

ay maging-inggap se magtaltalagina din nala daya babbay, ay se magtul-tulù da din nala. ¹² Akkan ku piyán nga daya babbay ya magtùgud kadaya lalláki onu mangituráy kaggída. Masápul la maginggap da ngala. ¹³ Ata nunna mà nga naparsuwa nge Adan ay se la nga e Eva. ¹⁴ Ay akkan pe wayya nga tu Adan tu neparò, nu di itu babay tu neparò. Ay ittu tu nakàwa ka nagbasúlán na ke Dios. ¹⁵ Ay túya parigátan ne Dios daya babbay kiya agganà da. Ngamay biyágan nada nu akkan da magbásul lin se akkan da nga igsán ya angnurug da kaggína, se magdínang da pe, ay se maraminya da kadaya kasitolay da.

3

Daya mabalin na mangiapu kiya kapilya

¹ Kurug tu nán da, nga ya tolay ya maminya nga mangiapu ki kapilya ay napiya pà nang yán, áta napatag yán na ubra. ² Ngamay ya mangiapu ki kapilya, ay masápul la áwan na makag-kagi kaggína nga nadakè. Masápul la sissa ya atáwa na. Ay masápul pe nga maannadán na ya uray na, se ammu na nga lam-lamtan ya napiya. Ay masápul pe ya akkan na umagáwa, ay se mabaal na ya magtùgud, ay se ikaliyaw pe da tolay. ³ Akkan pe ya maging-inglaw, ay se

akkan pe ya nalà-lapat ta malùsaw, nu di napakumbaba kuma se akkan kuma pe nga makisaw-sáwad, ay se akkan kuma nga magipirà. ⁴ Ay masápul la napiya pe ya anngiturung na kadaya akkobung na. Ikurug se ikaliyaw kuma peyang pe daya annánà na. ⁵ Ata nu akkan na nga meturung daya akkobung na, ay mapaanna lugud ya anngiturung na kadaya kapáda na nga mangurug ke Dios.

⁶ Ay ya isa pe, ay masápul la akkan na apangngurug. Ata nu apangngurug, ay get tala nu magpas-pasindáyaw kiya katutolay na, ay panísan ne Dios nga ummán kitu kinuwa na ke Sairu. ⁷ Masápul la rispitaran pe daya akkan mangurug ke Dios, ta senu áwan na nga pakalib-libkán, ay díkod akkan meparò kiya nadakè nga ittu ya piyán ne Sairu nga màwa kaggína.

Daya mabalin na kaseng naya mangiapu kiya kapilya

⁸ Ay ummán pe kadaya kaseng daya mangiapu kiya kapilya. Masápul pe ya ikaliyaw daya tolay da, se akkan da nga magliblibà. Akkan da kuma pe ya maging-inglaw se akkan da nga magipirà. ⁹ Kurugan da din pà nang daya nepakammu ne Dios kadátada ngin mepanggap ke Jesu-Cristo, nga áwan aggad-gadduwa naya uray da. ¹⁰ Masápul la si-siiman

muda pikam. Ay nu áwan mu wa tugiban kaggída, ay tú yanin, alá muda nga sumeng.

¹¹ Ay páda na pe kadaya attáwa da. Masápul pe ya ikaliyaw daya tolay da se maannadán da pe ya uray da, ay se akkan da din pe ya mamad-padakè. Ay mapiyár da din pe kiya ngámin.

¹² Ay daya kaseng naya apu kiya kapilya, ay masápul la sissa ya atáwa da. Ay masápul la napiya pe ya angngiturung da kadaya annánà da se daya akkobung da.

¹³ Ay daya napiya nga agsirbisiyu wa kaseng naya apu ki kapilya ay mepatag da. Ay túya akkan da nga min-induwán na mangagi kiya angngurug da ke Jesu-Cristo kadaya duddúma.

Ya napatag pà nang nga nepakammu ne Dios

¹⁴ Namnamáan ku ya akangngay ku nga maggagáyám kikaw Timoteo, ngamay ikagi ku wala dedi ya bílin ku kid súrát ku wi, ta senu ¹⁵ oray nu tura ngà ala nga matàtà kiya ilalbet ku, ay ammu nu win nu wà ummán naya akibul-bulun nu kadaya páda nu wa mangurug ke Dios. Dàtada nga tolay naya sibbiyág nga Dios ya nangipakammuwán na kiya kurug ga sur-súru mepanggap kaggína, ay túya rabbang tada ya mangisúru se mangigdù kidi ya nepiyár na kadàtada. ¹⁶ Ammu

tada nga kurug ga napatag pà nang ya nepakammu na kadàtada nga ittu ya kur-kurugan tada:

Neanà a tolay ya Cristo.

Nepakammu tutu wala naya Ispiritu ne Dios kadàtada, ay nasingan pe datu anghel. Nebàbà nán kadaya ngámin tolay kid kalawagán ya mepanggap kaggína, ay adu daya tolay ya nangurug kaggína, ay nálà kammin ka lángit nga mepangituráy ke Dios.

4

Ya mepanggap kadaya magtùgud ka busid

¹ Ay nepakammu tutu wala naya Ispiritu ne Dios nga nu isa ngalgaw, ay atán da nging na mangigsán kadaya angngurug da, ay ittu da la piyán nin kurugan daya magbus-busid nga an-anítu se daya nasà-sairuwán na sur-súru. ² Ittu ya itù-tùgud daya mangial-alílaw wa tolay, nga ya uray da ay árig natay yin. ³ Ay dayán na tolay, ay nán da nga meallang kadaya mangurug ya mangatáwa. Ay atán da pe daya ipà naw da nga akakkanan. May ngámin na akakkanan na kinuwa ne Dios, ay mabalin kanan daya mangurug kaggína nga makammu kiya kurug mepanggap ke Jesu-Cristo, nu mabalin da magkarárag

nga magiyáman kaggína. ⁴ Ata ngámin na kinuwa ne Dios, ay áwan nadakè. Awan tada nga kaddiyán na akakkanan basta magiyáman tada kaggína. ⁵ Ata ya bàbànan ne Dios se ya karárag tada ya mamagbalin kadaya akakkanan ka nadalus da ke Dios.

Ya mepanggap kadaya namáru wa magsirbi ke Dios

⁶ Ay lugud, itùgud mu dedi kadaya wawwági kannán. Ay díkod mepakammu nga namáru ka nga bobonan ne Jesu-Cristo, ay se mepakammu pe nga nammuwán mu pànanang ngin se sur-surútam pe daya napiya nga sur-súru mepanggap kiya anggurug tada ke Dios nga ittu ya sur-surútan mu win oray kitunkam. ⁷ Akkan ka nga meararát nga mepagbàbànan kadaya áwan sur-surbi nga bàbànan, áta áwan na surbi dayán ke Dios. May magpinpenám ka nga mangwa kadaya mà-màwa nga piyán ne Dios. ⁸ Ya ammabpabílag ta kiya baggi ta ay pagkapiyaán naya baggi ta kurug. Ngamay napi-piya kammin pe nu mapenám ta nga mangwa kadaya piyán ne Dios, áta magun-gunaán ta kídi yin na biyág, ay se oray pe kiya biyág ga áwan panda.

⁹ Kurug idi nga kagiyan ku kikaw, ay túya kurugan din pe daya tolay. ¹⁰ Ay

gapu ta e Dios peyang ya namnamáan tada nga mangalà kadàtada, ay túya magpaggus tada nga magubra. Aggína ya mamiyág kadaya ngámin tolay, tàwán kam kadaya ngámin mangurug. ¹¹ Tu dedi daya ibílin mu se isúrum kadaya pádam nga mangurug kannán.

¹² Magin-innád ka, ta senu oray nu nabbing ka pikam, ay akkan daka irupat. Ngamay pasingannám daya mangurug kannán ka pagtaldán da, kiya aggun-únim, se kiya akibul-bulun mu kadaya duddúma nga tolay, ay oray pe kiya amminyám kadaya kasittolay mu se iya angngikurug mu ke Dios, se kiya nadalus nga kabiy-biyág mu. ¹³ Ki dì pikam ma ilalbet, ay ibásam peyang ya bàbànan ne Dios kadaya kabbulun mu kannán. Ilawlawág mu pe kaggída ya sarut naya basáan mu, ay se tùgúdán muda pe ka mepanggap kadaya basáam. ¹⁴ Akkam ilingling ya nepiyár ne Dios kikaw wa turáy mu, nga nepakammu datu pangmanàman kiya kapilya kane iparotun da kikaw datu íma da.

¹⁵ Ay ngámin dedi nga kag-kagiyan ku kikaw, ay ittu dedi kuma peyang daya damdammam. Ay kuwaan muda peyang pe ta senu mepassingan kadaya ngámin tolay ya ammalpálim peyang kadaya gagángay mu. ¹⁶ Magannád ka peyang ta get nu

masábag ka kadaya isur-súrum se kadaya kuk-kuwaam. Akkan mu kaligpanán yán ta senu sangapáda kayu wa alá ne Dios se daya tù-tùgúdán mu wa mangikurug kikaw.

5

Ya masápul la kuwaan tada kadaya páda tada nga mangurug

¹ Akkam al-alngán daya nanákam may ikaw nga lalláki. Ngamay kagiyánam da nga ummán ka amám. Ay nu daya nabbing nga lalláki, ay tul-tulduwám da nga ummán ka wawwágim. ² Ay páda na pe kadaya nanámán na babbay, ay ibílang muda pe ka inám. Ay ummán pe kadaya nabbing nga babbay, ibílang muda tutu wala pe ka wawwágim.

³ Tagasinnám daya bubbúkud da babbay nga áwan na akkobung.

⁴ Ngamay nu ya isa nga búkud da babay, ay atán da nga annánà na onu apúku na, ay rabbang na nga aggida ya mangobung kaggína. Ata ittu yán ya rabbang da nga kuwaan, ta mangurug da lugud. Masápul la magsubálit da kadaya mannákam da, ta ittu yán ya piyán ne Dios.

⁵ Ay ya búkud da babay nga áwan tutu wala ya sumeng kaggína, ay e Dios sala ya namnamáan na nga sumeng. Magkar-karárag ga makiseng ke

Dios ki inalgaw se ginnabi.

⁶ Ngamay ya búkud da babay ya ittu na peyang lam-lamtan ya paggan-ganásan na, ay bílang natay yin oray nu atán kam ki biyág.

⁷ Ikagim pe kannán dedi ya bil-bílin ku ta senu áwan nadakè a kag-kagiyán daya tolay panggap kaggída nga bubbúkud da babbay se kadaya pan-pane da. ⁸ Ata daya maddi magtarakan kadaya pan-pane da, tàwán kam kadaya akkobung da, ay áwan surbi yin tu angngurug da ke Dios, ay natù-turù da ngin may daya akkan mangurug ke Dios.

⁹ Ay daya bubbúkud da babbay nga masápul melista, ay daya magdagun ka annam púlu onu nasurù, ay se sissa ya neatawán da. ¹⁰ Ay se masápul la pàgan pe daya tolay gapu kadaya kuk-kuwaan na, ay se napiya pe ya nangngiturung na kadaya annánà na. Akkan pe ya umagáwa, ay se nindù pe kadaya mangurug ke Dios, ay se akkan natagàna nga sumeng kadaya nakal-allà. Ay napiya din pe da asikkuwaan na peyang.

¹¹ Ay akkam iráman kiya lista daya nabbing nga búkud da babbay ta get nu tura da la manin magasikkatáwa ay paglikudán da ngin ne Jesu-Cristo. ¹² Ay díkod mapabásul da ta naglikudán da ngin tu nunna nga nekari da. ¹³ Akkan nala tittu dayán, ta get nu áwan

da pe yin kuk-kuwaan ta pabegan da ya magibabalay ya maggagáyám. Akkan nala tittu dayán ta get nu makiram-ráman da pe kiya biy-biyág daya duddúma se da pe ya makasam-samemet. ¹⁴ Ay túya napi-piya nu mangatáwa ngala ngin daya nabbing nga bubbúkud da babbay ta senu magtagibalay da, ay matarakan da daya annánà da kampela ngin nin. Ay díkod áwan tada nga kakag-kagiyánan kadaya kumag-kagúra kadátada. ¹⁵ Ata adu win kadaya bubbúkud da babbay ya nangigsán kiya angngurug da, ay e Sairu win ya sur-surútan da.

¹⁶ Ay daya mangurug ga atán kukobung nga búkud da babay, ay tarànan da din nala ngin, ta senu dakayu wa mangurug ay akkan kayu wa maparigátan pánang. Ay díkod masengán nu kurug daya bubbúkud da babbay ya áwan tutu wala nga kukobung se áwan na sumeng kaggída.

Ya masápul la kuwaan tada kadaya napiya nga angngiapu

¹⁷ Ay daya ap-apu ki kapilya, nga napiya ya angngiapu da, ay rabbang na nga maparnonán ya suwildu da. Tàwán kam kadaya nagagat magbàbànan se magtù-tùgud. ¹⁸ Ata nán

natu nesúrát ta bàbànan ne Dios nga, “Akkam pusutan ya bugung naya bákam ma pagubraam,”* nán na. Ay se nán na pe nga, “Daya magubra ay masápul da ya matangdánan,” nán na.

¹⁹ Ay akkam kur-kurugan ya nadakè a pipílit kiya mangiapu kiya kapilya, nu áwan duwa onu tallu wa makasistígu. ²⁰ Ay daya mangiapu wa akkan makusap kadaya nadakè a kuk-kuwaan da, ay al-alngán muda kiya àráng daya tolai ta senu magansing daya duddúma.

²¹ Damdammam Timoteo, nga ammu ne Dios se Jesu-Cristo se daya piníli na nga anghel na idi ya ammílin ku kikaw. Ay kurugam dedi ngámin. Ay áwan mu din na idúma nga tolay kiya angngikurug mu kadedi ya bil-bílin ku oray iinna. ²² Ay akkan ka nga maglagaw wa mangalà ka pangiapuwam kiya kapilya. Ta senu akkan ka nga metangapagbásul kaggída kadaya nadakè a kuk-kuwaan da. Masápul la umadayyu ka kadaya pagbasúlám.

²³ Ay akkan pe tittu ya danum ya inumam, ngamay uminum ka pe ka bitti a bási ta ittu ya masápul mu gapu kiya sinay mu se iya tak-takitam peyang.

²⁴ Daya duddúma, ay melalásin ya básul da, ay díkod mammuwán nala

* **5:18** 5:18 Ya nepagangay nga agaggi da ka trigo onu ammay kattoni giyan Timoteo, ay padam-dam-án da ki báka datu ginápas. Ay nu duddúma ay mangán tu báka kitu dam-dam-án na.

ngin na mapabásul da nu isa ngalgaw. Ngamay atán daya nasirù pikam daya básul da, ngamay mepakammu da mà nu isa ngalgaw. ²⁵ Ay páda na pe kadaya napiya nga kuk-kuwaan daya tolay. Atán daya malalásin nala, ay atán pe daya nasirù. Ngamay daya nasirù ay mepakammu da pe nu isa ngalgaw.

6

¹ Ay daya asassu wa mangurug, ay masápul la narispítar da tutu wala kadaya apu da, ta senu áwan kagkagiyan daya duddúma nga nadakè mepanggap ke Dios, ay senu akkan da pe paásan ya isur-súru tada. ² Ay daya asassu wa mangurug ya apu da, ay akkan din na màsayán ya angrispítar da kadaya apu da gapu ta magwagi da ki angngurug, nu di da kuma nga kappiyánan ya agsirbi da, áta páda da nga mangurug lugud pe nga pàgan pe ne Dios.

Ya busid da sur-súru se iya kurug ga kinabánang

Ipakammum kaggída nga tú dedi daya masápul la kuwaan da. ³ Ay nu atán daya magtùgud ka mepasabantà kiya sur-súru ne Jesu-Cristo wa Apu tada, ay se mepasabantà pe kadaya napiya nga sur-súru mepanggap kiya kur-kurugan tada, ⁴ ay magpas-pasindáyaw da, ay se áwan da kurug ammu.

Pà-pàgan da ya makipalpalagmán se makisaw-sáwad mepanggap pala ki úni nga magina da. Ay ittu ya panggayatán da nga magasiásil se magkikegut, ay se magpipinnadakè. Ay nadakè ya lam-lammat naya isa kiya isa kaggída ngin. ⁵ Ay díkod magsasáwad da peyang ngin. Ay dayán na tolay, ay áwan da ur-uray, ay akkan da maawátan nin ya kurug mepanggap kiya kur-kurugan tada. Dalínán da nu pagbànéngan ta ya mangurug.

⁶ Ay kurug ga ummán ka nabánang daya mangurug nga anayan da se anggamman da ngala ya atán kaggída ngin. ⁷ Ta kitu nekeaná tada, ay áwan tada netúgutúgut, ay áwan ta pe ya metúgut nu matay ta. ⁸ Ay lugud nu atán nala nga kanan ta se paglúpupus ta, ay paganggammán tada ngala yanin. ⁹ Ngamay daya tolay nga tú da la nga lam-lamtan ya pagbànéngan da, ay nalàlapat da meparò. Maayúyut da kadaya áwan sur-surbi se makaddadál nga ar-arapáap da. Ay ittu ya mangirurum kaggída kiya pakadadálán da ka áwan panda. ¹⁰ Ata ya agtalikágum ta kiya pirà, ay ittu yán ya paggayatán ngámin daya nagbal-baláki nga kinadakè. Ay atán daya naglikud din kiya angngurug da gapu kiya agtalikágum da kiya pirà. Ay dedi ya tolay, ay adu ya

pagpanakitán daya ur-uray da kídi yin.

Ya bilin ne Pablo ke Timoteo

¹¹ Ngamay ikaw Timoteo, ay adayyuwám dayán na mà-màwa. Dayán nala nga napiya se daya pà-pàgan ne Dios din daya kuwaam. Kaligdaam ya angngurug mu ke Jesu-Cristo se piyám daya kasittolay mu. Iturad mu wala daya kapar-parigátan mu gapu ke Dios, ay se nindù ka din nala kadaya pádam ma mangurug. Tú dayán daya masápul la kuwaan mu ta e Dios ya sir-sirbiyán mu.

¹² Kuwaan mu ya kabailán mu kiya angngurug mu. Ya biyág ga áwan panda ya gamgam-gáman mu, ta ittu yán ya nangayabán ne Dios kikaw. Ay nepakammu mu pe yin na mangurug ka ke Jesu-Cristo kiya pagmar-marngán daya adu wa mangurug. ¹³ E Dios nga ittu ya naggayatán ngámin biyág daya mag-biyág, se Jesu-Cristo wa situturad da nangipudnu kitu àráng ne Poncio Pilato ki kurug mepanggap ke Dios, ya makammu kídi ya ammilin ku kikaw. ¹⁴ Kappiyánam ma ikurug daya ngámin na bil-bílin kikaw, ta senu áwan mepabásul kikaw, se áwan da makagi nga nadakè panggap kadayán na bil-bílin. Kurugan mu dayán peyang panda kiya ilalbet kammin ne Jesu-Cristo wa Apu tada.

¹⁵ Ay umbet kiya oras nga nìdang kampela ngin nin ne Dios nga kadayáwan. Aggína ya sissa nga katurayán kiya ngámin. Aggína ya Ari ngámin daya à-ári se Apu daya ngámin na à-apu. ¹⁶ Aggína ngala ya akkan mataatay. Mag-agyán kiya nawada tutu wala nga giyán nga akkan maadanniyánan. Ay áwan pikam ma tolay ya nakasingan kaggína, ay áwan ya makasingan kaggína oray inna. Aggína ngala ya day-dayáwan tada. Ay áwan panda naya kinaturáy na. Amen!

¹⁷ Kagiyanam, daya nabànáng nga akkan da din na pagtalgad se pagpasindáyaw daya kinabànáng da, ta ngámin dayán, ay akkan da mag-nanáyun. E Dios sala ya masápul la namnamáan da, ta aggína ya makidde kadaya ngámin na paggangammán tada. Ay naparon kiya angngidde na. ¹⁸ Ikagim kaggída nga napiya din peyang daya kuk-kuwaan da, nga ittu kuma ya pagbànángán da. Akkan da din na natagána, nu di da kuma sissasagána nga mangidde kadaya makasápul. ¹⁹ Ay díkod atán ka lángit tin ya mabalin da nga pamaddug nu kuwa. Ay middán da pe ka biyág nga áwan panda nga ittu ya kapíyán na biyág. ²⁰ Tarànam, Timoteo, ya nepiyár ne Dios kikaw.

Akkan ka nga umatangya kadaya áwan sur-surbi nga bàbànan, se kadaya ammil-pilosupu daya magmas-masírib nga akkan kammala kurug ya sírib da ngin. ²¹ Ay adu tolai yin na magmas-masírib nga ummán ka-dayán, ay neal-aliwagwag da ngin kiya angngurug da ke Jesu-Cristo.

E Dios kuma ya magkallà kadakayu.

Ya mekàduwa nga sùrát ne Pablo ke Timoteo

¹ Iyà e Pablo wa piníli ne Dios ka apostol ne Jesu-Cristo, nga mangibàbànan ka mepanggap kiya nekar-kari ne Dios nga ammiyág na ka áwan panda kadaya ngámin na mangurug ke Jesu-Cristo.

² Sùrát ku manin idi kikaw Timoteo wa biláng nga ananà ku wa pà-pàgan ku.

E Dios nga Ama tada se Jesu-Cristo wa Apu tada din nala ya sumeng se magkallà kikaw se mangap-kappiya ki ur-uray mu.

Ya angngipadamdam ne Pablo ke Timoteo kiya nepiyár ne Dios kaggína

³ Ki inalgaw se ginnabi nga agkarárag ku, ay ikarárag taka peyang pe. Ay magiyáman nà peyang ke Dios. Aggína ya day-dayáwan ku. Ay áwan ku sabáli pang-gap ki agday-dáyaw ku kaggína nga ummán kitu nagdáyaw datu mannákam ku.

⁴ Madamdam ku tu nesassangit mu kitu inammánaw ku kikaw, ay túya piyán ku tutu wala nu masingan taka senu maganggam mà pà nang.

⁵ Ay madamdam ku pe ya kurug ga angngurug mu ke Jesus, nga ummán kitu angngurug natu ukò

mu wa Loida se e Eunice nga ina mu. Ammù a páda natu angngurug da ya angngurug mu win. ⁶ Ay túya ipadamdam ku kikaw nga úsaran mu peyang tu kababalin na nidde ne Dios kikaw kitu inangngiparotun ku kitu imà kitu úlum ma nangikarárag kikaw. ⁷ Ata akkan na nidde ne Dios ya Ispiritu na senu magtaltalaw ta, nu di na nidde ta senu nabilag ta ki angngurug ta, se magturad ta, se piyán ta pe ya kasittolay ta, ay senu meturayán ta pe ya baggi ta.

⁸ Ay akkam kípattán lugud ya mangagi kadaya tolay nga kurugam me Jesus nga Apu tada. Akkan nà pe kípattán na atán kid agba-balúdán ni gapu kiya angngikurug ku kaggína. Nu di ka kuma nga sissasagána nga magrigát gapu kiya angngibàbànan mu kiya mepanggap ke Jesu-Cristo nga ummán kiyà. E Dios ya mangidde kiya kabailán mu nga mangiturad kadayán. ⁹ Aggína ya mangilísi kadàtada kiya pakapanísán tada, se aggína pe ya namagbalin kadàtada ka tolay na nga akkan na maragbásul lin. Ay kinuwa na yán akkan gapu kadaya kinuwa tada nga napiya, nu di gapu ta ittu ya piyán na, se gapu kiya abay pà nang nga agkallà na kadàtada. Ay oray kitu akkan pikam ma nàwa idi ya kalawagán, ay linam-lammat na ngin na ibon ne Jesu-Cristo, nga

matay gapu kadaya bas-básul tada, ka angngipassin-gan na kiyán na agkallà na tutu wala kadátada. ¹⁰ Ngamay nepakammu kidi yin tu palánu na kitun kam kane peaná a tolay ye Jesu-Cristo nga marammiyág kadátada. Inábà na ya kinaturáy naya pannakatay. Ay aggina ya mamiyág kadátada ka áwan panda, nga ittu tu nepakammu na kitu nangngibàbànan na kitu Napiya nga Dámag.

¹¹ Ay piníli nà e Dios nga apostol nga pangibàbànanan na kidi ya Napiya nga Dámag mepang-gap ke Jesu-Cristo se magtù-tùgud pe. ¹² Ay ittu ya gapu dedi nga kapar-parigátan ku. Ngamay akkan nà wayya mipat. Ata ammù nga mannakabalin ya kinurug ku, ay ammù pe nga aggina ya magtag-tagasingan kiyà kiyangwà kadaya ipàwa na nga nepiyár na kiyà panda kiyang ilalbet na kammin na mangukum.

¹³ Pagtaldám datu napiya nga sur-súru nga nagì-gìna mu kiyà mepanggap kiyang angngurug tada ke Jesu-Cristo. Akkam igsán ya angngurug mu, ay se piyám daya kasittolay mu, ta ittu yán ya masápul la kuwaan tada nga mangurug ke Jesu-Cristo. ¹⁴ Ay igdù mu ya Napiya nga Dámag ga nepiyár ne Dios kikaw, ay sengán naka ya Ispiritu ne Dios nga atán kadátada.

¹⁵ Ay ammum mà in nga kaaduwan kadatu mangurug ke Jesus ka Asia meráman de Figelo se Her-mogenes, ay piniddudoray dà in.

¹⁶ Ngamay akkan kade Onesiforu. Ata nasansán nà a pà-paanggamman. Akkan nà kípattán kiya nekebálud ku wi. Ay túya ikar-kararag ku nga kalakkán ne Dios da din na tangabalay. ¹⁷ Ay kane makalbet kanedi Roma, ay sinap-sápul nà tutu wala, panda kitu nakasmà na kiyà. ¹⁸ Ay oray kitu kowad ku pe ka Efeso, ay ammum mà pà nang datu adu nga neseseseng na kiyà. Ay ittu ya ikararag ku nga kalakkán ne Apu kuma kiyang algaw wa angngukum na.

2

Ya namáru wa suldádu ne Jesu-Cristo

¹ Ay lugud, ikaw nga an-anà ku, pagbagkaddam mala ya uray mu gapu kiyang agkallà ne Dios gapu ki angngurug mu ke Jesu-Cristo. ² Ay ngámin datu nagì-gìnam nga netù-tùgud ku win nga nagina pe yin daya adu wa tolay, ay itùgud muda pe kadaya mapiyár ra tolay, ta senu aggida pe yin ya mangitùgud kadaya duddúma.

³ Iturad mu ya magrígát gapu ke Jesu-Cristo, áta túyan ya masápul la kuwaan naya namáru wa suldádu na, nga ittu ya árig mu. ⁴ Ya suldádu, ay masápul

la tittu ya mepanggap kiya kinasuldádu na ya lam-lamtan na, ta senu pà-pàgan naya makin-suldádu kaggína. Akkan na nga ittu lam-lamtan ya mepanggap kiya biy-biyág daya akkan na suldádu. ⁵ Ay meárig ta pe kiya makikuntes ki tagtág kiya agsirbi ta ke Jesus. Akkan makapangábà ya makikuntes nu akkan na nga surútan ngámin daya lintag ga ipasúrut da kaggína. ⁶ Ay ummán pe kiya maragtálan na magpaggus nga magkuwa kiya tálun na. Gángay nga aggína ya makin-kuwa kiya maápit na kiya tálun na. ⁷ Lam-lamtan mu dedi ya kag-kagiyan ku kikaw, ay e Dios ya mangidde ka pannakaáwat mu ta senu mesarutám da ngámin.

⁸ Dam-damdammam nga e Jesu-Cristo wa gakagaka natu David, ay linumtu kammin. Ittu yán ya Napiya nga Dámag nga ibàbànan ku. ⁹ Ittu pe yán ya gapu na nga mapar-parigátan nà. Atán nà kídì ya sikkakadena nga ummán ka nadakè a tolay. Ngamay oray yala ta ya bàbànan ne Dios, ay akkan mà wayya mekadena. ¹⁰ Ay díkod, iturdán ku wala ngámin dedi ya kapar-parigátan, ta senu mabiyág pe ne Jesu-Cristo ka áwan panda daya pìli ne Dios nga tolay na. Ay mapadayáwan da pe ka áwan panda. ¹¹ Ay kurug idi ya nán da nga, nu netangatay tada

kaggína, ay mepagbiyág tada pe kaggína. ¹² Ay nu meturdán tada ya magrig-rigát, ay mepangituráy tada kaggína. Ay nu ituláyaw tada, ay ituláyaw nitta pe. ¹³ Ngamay oray nu mippà ya angngurug tada kaggína, ay manamnáma kammala ya kari na, áta akkan na maulis ya gangay na.

Ya agtaron tada kiya sur-súru wa lùsawan ne Dios

¹⁴ Ipadamdám mu idi kadayang mangurug kannán. Ay kagiyánam da ki àráng ne Dios, nga akkan da makipal-palagmán ka panggap kiya úni yala, áta áwan sur-surbi dayán. Mangdadál lala kiya angngurug daya maggigina. ¹⁵ Kuwaam ya mabaal mu, ta senu pà-pàgan naka nge Dios. Kappiyánam nga itùgud ya bàbànan na mepanggap ke Jesu-Cristo, ta senu áwan mu keappattán kadaya ubraám nga ipàwa na kikaw. ¹⁶ Akkan ka nga mepagar-arát ta mepagbàbànan kadaya bàbànan na lùsawan ne Dios, áta ittu yán ya manakidakè kadaya tolay. ¹⁷ Ya ummán kadayán na sur-súru, ay meárig kadaya sadúra kiya lublub ba umaraarà. Daya duwa nga magtù-tùgud kadayán, ay de Himeneo se Fileto. ¹⁸ Akkan da ngin na sur-surútan ya kurug ga sur-súru. Nán da nga ya ilaltu daya natay ay nabalín nin. Piyán da dadàlan ya angngurug daya

duddúma. ¹⁹ Ngamay e Dios ya mamaligda ki angngurug tada, ta senu meárig tada kiya abay pànanng nga batu wa akkan tutu wala makínin, nga nasurátan ka nán na kídí, “Ammu ne Dios ngámin daya kurug ga tolay na,” nán na, se “Nu iinna ya manguna nga e Jesu-Cristo ya Apu na, ay igsán na daya nadakè a kuk-kuwaan na,” nán na.

²⁰ Ay kiya abay ya balay, ay adu baláki daya aruminta nga atán kiya unag na. Atán da nga nàwa ka balitù se daya nakangin-ngína nga ittu daya mausár nu atán da naturáy ya sangaili da. May atán da pe daya ur-úray ya aruminta nga nàwa ka káyu wala se daya nàwa ka lusà a ummán kadaya bángga, nga ittu daya mausár kadaya akkan napatag ga mà-màwa. ²¹ Ay tú dayán daya kearígán tada nga mangurug. Ngámin daya mangigsán kadaya ngámin nadakè a kuk-kuwaan da, ay meárig da kiya aruminta nga pà-pàgan naya makin-kuwa. Ay oray nágan na nga oras, ay mabalín nada nga usarán kadaya napatag ga asikkuwaan na.

²² Ay túya akkan ka nga umat-atangya kadaya nadakè a kuk-kuwaan daya babbágu. Ya magmar-máru wala ya kuwaam, ay se kalig-daam ya angngurug mu, ay piyám daya kasittolay mu se kappiyánam mala ya ur-uray mu. Kuwaam

dayán, áta tú dayán daya masápul la kuwaan daya kurug ga mangurug nga makiápu ke Apu. ²³ Akkan ka pe ya mear-arát ta makipal-palagmán kadaya áwan sur-surbi se áwan sar-sarut nga bàbànan, áta ammun mà in na sáwad dala ya pagang-angayán dayán. ²⁴ Ata ya bobonan ne Dios, ay akkan makisaw-sáwad, nu di masápul la namáru kadaya ngámin tolay se nasírìb se naánus nga magtùgud. ²⁵ Akkan pe makà-kàrungat nga magtuldu kadaya kumag-kagúra kadátada, ta get nu pakappoliyan ne Dios da, ay mammuwán da ya kurug. ²⁶ Ay díkod nu mapagmut da ya uray da, ay mataláwan da ngin ya árig kàrung ne Sairu, nga ittu ya nangitur-turáy kaggída se nekur-kurug da.

3

Ya kuk-kuwaan daya tolay kiya kamuddiyánan na algaw

¹ Ay dam-damdammam idi, nga kiya kamuddiyánan na al-algaw, ay atán daya pakarig-rigátan tada. ² Ata daya tolay, ay ittu da la nga pà-pàgan kampela ngin nin daya baggibaggi da, se daya pir-pirà pe ya pà-pàgan da. Managpas-pasindáyaw da se manammáas da ngin, ay se mangirupat da pe yin. Akkan da ikur-kurug pe yin daya mannákam

da se akkan da ammu pe yin ya magsubálit kiya napiya. Ay áwan da pe yin na akadamdam ke Dios. ³ Awan da ngin na pagan-anu kadaya kasittolay da se áwan da agkallà pe yin, ay mamad-padakè da pe, ay se kuwaan da ngala pe ya madamdám da nga kelugán naya baggi da. Narungat da pe yin se lùsawan da ya napiya. ⁴ Managtuláyaw da kadaya opun da, ay se akkan da ammu lam-lamtan ya pagtungpálan daya kuk-kuwaan da. Nakasig-sigúru da pe, ay se idilig da ngin ya ammatag da ke Dios kiya ammatag da kadaya paggan-ganásan da kídí kalawagán ni. ⁵ Dayán na tolay, ay kuwaan da pe daya kuk-kuwaan daya mangurug, ngamay akkan da kammala pà-pàgan nin túya áwan da kaul-ulissan. Adayyuwám dayán!

⁶ Atán daya ummán ka-dayán na tolay ya mapalnà kadaya babbabalay gapu kadaya angngas-kasaba da kadaya babbay nga mariribù ya uray da, gapu kadaya adu wa bas-básul da. Ay dayán na babbay, ay nalà-lapat da nga meal-alílaw gapu kadaya nagbal-baláki nga pagray-rayuwán da. ⁷ Kurugan da ngámin daya magtùgud kaggída, ngamay akkan da mà kammala ngin nin mammuwán ya kurug. ⁸ Ay dedi ya tolay ay áwan napiya kiya ur-uray da, se

busid ya angngurug da. Kaguráan da ya Napiya nga Dámag. Ummán da kade Janes se Jambres nga kumag-kagúra kitu Moses kitun. ⁹ May áwan da nga pagung-ungdàran dayán nu kuwa, áta mepakammu win kadaya ngámin tolay tu kinadakè da, nga ummán kitu nàwa kade Janes se Jambres kitun.

Ya pamaddug tada ka-daya magtùgud ka busid

¹⁰ Ay ikaw Timoteo, ay nammuwán mu pànanngin datu nesur-súrù, ay se oray pe ya gangay ku se panggap ku ki biyág ku. Ay nammuwán mu pe yin nu wà ummán naya angngurug ku ke Jesu-Cristo se ya aggánus ku gapu ki angngurug ku. Oray pe ya amminyà kadaya kasittolay ku se ya agturad ku, ay ammu mu dayán nin. ¹¹ Ay nammuwán mu mà pe yin tu inammal-pallà da kiyà se itu inammar-parígát da kiyà ka Antiokia, ka Iconio se ka Listra. Nasamnga datun na nekapar-parigátan ku. Ngamay e Apu ya sinummeng kiyà, ay túya neturdán kuda ngámin. ¹² Ay akkan nala nga iyà ya kàwaán datun, áta kurug nga maparigátan pe ngámin daya magmar-máru nga mangurug tutu wala ke Jesu-Cristo. ¹³ Ata daya nadakè a tolay se daya magtù-tùgud ka busid ka pangal-alílaw da kadaya kasittolay da, ay

natù-turù ya kinadakè da. Ial-alilaw da pe kurug daya duddúma ngamay aggída, ay meal-alilaw da pe nu iya kakur-korugán na.

¹⁴ Ngamay ikaw Timoteo, ay kurugam mala peyang datu nasur-súrum nga kur-kurugam pànanng gin. Am-mum mà pe nu iinna daya nagtùgud kikaw. ¹⁵ Ay oray kitu kabbing mu pikam, ay nammuwán mu win datu nesur-súrat ta bàbànan ne Dios. Ay ittu datun ya mangipakammu kiya pak-abiyágan ta ka áwan panda gapu ki angnurug ta ngala ke Jesu-Cristo. ¹⁶ Ata ngámin na nesur-súrat ta bàbànan ne Dios, ay e Dios kampela ngin nin ya nagpesúrat, ta senu ittu ya usaran ta kiya agtùgud ta kadaya tolay se kiya angnipakammu ta kaggída kadaya básul da. Ay ittu pe ya usaran ta nga mamakappoli kadaya tolay nga summiyási kiya napiya, ay ittu pe ya usaran ta kiya angnigitùgud ta kiya panagbiy-biyág nga umannúgut ki piyán ne Dios. ¹⁷ Ta senu daya mangurug ke Dios nga magsirbi kaggína, ay áwan da nga pagkur-kurárgan. Ay díkod annung da kuwaan daya ngámin napiya nga mà-màwa.

4

Ya muddi nga bílin ne Pablo ke Timoteo

¹ Atán pikam ya bílin ku kikaw Timoteo. Ammu

ne Dios idi ya ammílin ku kikaw, ay ammu pe ne Jesu-Cristo nga ittu wala ya maka-balin na mangukum kadaya ngámin tolay, ay se oray pe kadatu natay yin. Gapu ta umbet kammin ne Jesu-Cristo kídí kalawagán ni, ay se aggína ya mangituráy nu kuwa, ay bílinan taka tutu wala nga ² ibàbànan mu peyang ya bàbànan ne Dios nga mepanggap kaggína. Oray nu nán mu wa akkan ittu ya oras na, ay ibàbànan mu la. Anannayam daya tolay nga mangurug ke Jesus, se ikagim pe kaggída daya pakasabágan da. Ay kagiyanan mu pe daya duddúma, ta senu kaligdaan da ya angnurug da. Magánus ka peyang kiya angnigitùgud mu kaggída. ³ Ata umbet ya oras nga daya tolay, ay áwan da kur-kurugan kiya napiya nga metù-tùgud kaggída, ta daya pà-pàgan da nga giginán kampela ngin nin ya sap-sapúlan da. Ay díkod mangalà da kadaya maragtùgud ka pangitùgúdan da kiya piyán da kampela ngin nin. ⁴ Akkan da piyán gínán nin ya mepanggap kiya kurug ta daya busid da sur-súru ya piyán da nga gínán nin.

⁵ Ngamay ikaw Timoteo, akkan ka nga maglagaw. Iturad mu ngámin daya rig-rígát ta màlamán mu. Iwar-waragáwag mu ya Napiya nga Dámag, ay se

tungpalam ngámin daya ipàwa ne Dios kikaw.

Tu nannungpál ne Pablo kadaya ngámin na nepiyár kaggína

⁶ Ay nu mepanggap kiyà, ay matay yà tutu wala ngin gapu kiya angngikurug ku ke Dios. Arig ku ya bási nga madama mesiyà in.* Ittu idi yin ya ipappan ku ka giyan ne Dios. ⁷ Kinuwà ngámin ya mabaal ku. Inanúsán ku wa tinungpál ngámingámin na nepiyár na nga ubra kiyà. Ay akkan ku pe nippà ya angngurug ku kaggína.

⁸ Ay kiddi yin, ay id-idaggán ku wala tu nesag-sagána na kiyà nga bátug premyù nga ittu ya idde ne Apu Jesus kiyà se kadaya namáru wa tolay kiya algaw wa angngukum na. Aggína la ya sissa nga kurug angguwes. Ay akkan nala nga iyà ya iddán na kiyán, nu di ngámin pe daya magin-indag kiya ilalbet na.

Ya mepanggap kiya biyág kampela ne Pablo win

⁹ Pilítam ya magkaru umbet nga manatang kiyà. ¹⁰ Ata kinumtuway ye Demas kiyà in. Nawe ka Tesalonica, ta pì-piyán na ngin na atangyaan ya gan-gánas naya biyág kidi kalawagán ni. Ay e Cresente, ay nawe ka Galacia. Ay nawe ka Dalmacia nge Tito. ¹¹ Tittu nge Lucas ya kabulun ku kanedi. Sibálam me Marcos

nu umbet ka, ta abay ya meseng na kiyà kiya ubra tada. ¹² Pinapan ku we Tikico ka Efeso. ¹³ Nu umbet ka, ay alà mu mán tu diyáket ku wa nebansì ka giyan ne wagi Carpo ka Troas. Ay alà mu pe datu libru, nangnangrúna datu sur-súrát. Akkan muda kaligpanán.

¹⁴ E Alejandro wa maragbattál ka bága, ay nadakè tutu wala ya kinuwa na kiyà. Ngamay e Dios sala ya magsubálit kaggína. ¹⁵ Ay tartaronan mu pe ta kalúsawan na pà nang ngámin daya isur-súru tada.

¹⁶ Kitu nunna nga inammustigár da kiyà, ay áwan nala nga pumane kiyà kaggída. Naglikudán dà ngámin. May oray nu mapakuna, ay akkan kuma pabasúlan ne Dios da. ¹⁷ Nagpapanáwan dà ngamay akkan nà a pinagdudoray ne Apu, nu di nà lugud da pinagturad, ta senu mabalin ku nga ibàbànan tutu wala ngámin ya bàbànan na kadaya akkan Judyu, ta senu magina da pe. Ay ya isa pe, ay nigdù nà kitu pakatayán ku tutu wala kuma. ¹⁸ Ay ammù nga igdù nà e Dios kadaya ngámin na nadakè, ay aggína pe ya mangalà kiyà ka lángit ta pangiturayán na. Aggína ya maday-dáyaw ka áwan panda. Amen.

Ya akikumusta ne Pablo

* 4:6 4:6 Mabása ya mepanggap kidi ka Exodo 29:40

¹⁹ Ikumustaan nà kade Priscila se Akila se datu akkobung ne Onesiforu.

²⁰ Nagbansi ye Erasto ka Corinto. Ay pinagbansi e Trofimo ka Mileto ta madagáng.

²¹ Ay kamakáman mu ya umbet kiya akkan na pikam ma aggamiyán. Makikumusta pe kikaw de Eubulo, Pudente, Lino, Claudia se ngámin pe daya mangurug kanedi.

²² Ay e Apu kuma ya mamul-bulun peyang kikaw win. Ay kalakkán nakayu kuma nge Dios.

Ya súrát ne Pablo ke Tito

¹ Iyà e Pablo wa bobonan ne Dios, se apostol ne Jesu-Cristo. Nebon nà a mangigadágad kadaya piníli ne Dios ka tolay na, ta senu lumig-ligda ya angn-gurug da, ay senu mam-muwán da tutu wala ya mepanggap kiya kurug ga nepakammu ne Dios, nga ittu ya kur-kurugan tada, nga ittu ya mangipakammu kadaya piyán ne Dios, nga masápul la kuwaan tada.

² Ay ipakammu na pe ya biyág ga áwan panda nga ittu ya namnamáan tada, ta ittu ya nekari ne Dios nga áwan nala nga agbusid. Nekari na idi oray kitun kam. ³ Ay nepakammu na kiya bàbànan na ki oras nga piyán na kampela ngin nin. Ay ittu ya nepiyár na kiyà, ay ittu pe ya ibàbànan ku ta ittu ya ipàwa ne Dios nga Marammiyág.

⁴ Súrát ku idi kikaw Tito nga nebiláng ku wa kurug ga an-anà ku kiya angngurug tada.

Ay e Dios nga Ama tada se Apu Jesu-Cristo wa Marammiyág din nala ya magkallà kikaw se mangap-kappiya kiya panaggur-uray mu.

Daya masápul la kuwaan ne Tito ka Creta

⁵ Ya gapu na nga nebansi taka ka Creta, ay ta senu makappiyám daya masápul pikam ma makappiya, ay senu makapíli ka pe ka pangiapuwam kadaya kap-kapilya kadaya ngámin na íli kiyán. Damdammam datu bil-bílin ku kikaw ⁶ nga ya mangiapu kiya kapilya, ay masápul la áwan na makag-kagi nga nadakè kaggína. Masápul la sissa ya atáwa na, ay se masápul pe nga mangurug pe daya annánà na, se áwan na makag-kagi kaggída ka mepanggap kadaya mangwálay onu akkan na mangikur-kurug. ⁷ Ata ya isa nga mangiapu kiya kapilya, ay masápul la áwan na makag-kagi ya nadakè kaggína, áta bíláng na lugud ya pakam-muwan ne Dios. Akkan na napasindáyaw se akkan na nalà-lapat ta malúsaw. Akkan na makisaw-sáwad, ay se akkan pe ya maging-inglaw. Ay masápul pe ya akkan na naágum. ⁸ Ay masápul pe nga akkan na umagáwa. Ay se daya napiya nga mà-màwa ya asikkuwaan na peyang se daya piyán ne Dios. Masápul pe ya natuntun kadaya lin-lintag se maannadán na ya uray na se ya baggi na pe. ⁹ Masápul la kurugan na pà-pànang daya makurug ga sur-súru wa nesúrù, ta senu mabaal na ya mangisúru kiya áwan sábag ga sur-súru, ay senu melaw-lawág na pe ya pakasabágan daya

kumagúra kiyán na sur-súru.

¹⁰ Ata kurug ga adu daya nasúkir ra tolay ya mangial-alílaw kadaya duddúma gapu kadaya áwan sur-surbi nga bàbànan da. Nang-nangrúna daya Judyu wa mangipapílit kiya panagpakúgit. ¹¹ Ay masápul la makusap dayán, áta dadalan da ya ag-gaakkobung daya tanga-balay gapu kiya angngisur-súru da kadaya akkan da kuma nga isúru. Ay gapu wala yán ka aggipirà da. ¹² Ay tu pagbàbànanan da kampela ngin nin na iCreta tu nangagi ka, “Marag-busibusid peyang daya iCreta. Arig da daya narawat nga alsádu nga ul-ulolag. Sadut da se maglin-linát da,” nán na. ¹³ Ay kurug yán na kinagi na, ay túya akkan ka nga min-induwán na magallang kaggída, ta senu lumigda ya angngurug da. ¹⁴ Akkan da ngin ittu kur-kurugan daya gin-ginnápuwán na mepanggap kadaya Judyu, se daya ipas-pasúrut kampela ngin nin daya tolay ya mamáas sin kiya kurug. ¹⁵ Kadaya nadalus sin, ay nadalus ya ngámin pe yin kaggída. Ngamay kadaya nadakè se akkan mangur-kurug, ay áwan ya nadalus kaggída. Nadakè pe ya panaglam-lammat dayán. ¹⁶ Nán da nga ammu da pà nang nge Dios, ngamay kadaya kuk-

kuwaan da ay masingan nga áwan da kurug ga ammu mepanggap kaggína. Ay tú dayán daya lúsawan ne Dios. Akkan da nga mangur-kurug. Ay áwan da ngala nga màwa nga napiya.

2

Daya sur-súru wa masápul la isúru ne Tito.

¹ Ngamay ikaw, ay masápul la isúrum daya napiya nga mà-màwa nga umannúgut kadaya napiya nga sur-súru. ² Kagiyánam daya lal-làlákay nga akkan da nga maging-inglaw, se akkan da palotanán ya makisoru. Ay masápul pe nga managgan-annád da. Ikagim kaggída nga akkan da nga magduw-duwa kiya angngurug da, ay se piyán da pe daya kasittolay da, ay se managgánus da kuma pe.

³ Ay ummán pe, kagiyánam daya bàbákat nga masápul nga gan-gay mangurug din daya gagángay da. Akkan da nga mamad-padakè, ay se akkan da pe ya maragging-inglaw. Masápul la aggída kuma ya magtùgud ka napiya. ⁴ Ta senu matùgúdán da daya nabbing nga nat-átawán na babbay nga maminya kadaya attáwa da, se kadaya annánà da. ⁵ Tùgúdán dada din pe nga magan-annád se magdínang. Tùgúdán dada din pe nga magmar-máru, se magtul-tulù da kadaya attáwa da, ay se

tùgúdán dada pe nga magtagibalay. Masápul la kuwaan da dayán, ta senu akkan mapáas ya bàbànan ne Dios.

⁶ Ay ummán pe kadaya paggadduwán na lal-lálákay, annadán da din pe ya magur-uray. ⁷ Kiya ngámin na kuk-kuwaan mu, ay ipassingan mu wa ikaw ya mabalin da nga pagtaldán kadaya ngámin nga napiya nga mà-màwa. Ay kiya angngisúrum, ay ipassingan mu nga napiya ya lam-lamtan mu se ipassingan mu pe nga makurug daya isur-súrum kiya panagbàbànan mu. ⁸ Sin-sinnam pànanng ta senu áwan mu wa pakasabágan kiya aggun-únim, ay senu áwan mekagi daya kumagúra kadàtada nga nadakè. Ay díkod mabàla da, áta áwan da nga mapáas.

⁹ Ay kagiyánam daya asassu, nga masápul la magsunud da kadaya apu da. Masápul la kappiyánan da ya magsirbi, ta senu maanggammán daya apu da kadaya ngámin na kuwaan da. Akkan da nga makisuw-suwáy kadaya apu da. ¹⁰ Akkan da nga magpus-puslit, nu di da kuma nga ipassingan nga namáru da se mapiyár da peyang kiya ngámingámin. Ta ittu ya bátug ga pangappiya da peyang kiya sur-súru ne Dios nga Marammiyág.

¹¹ Ata nepakammu ne Dios ya agkallà na, ta senu

mabalin na nga alà daya ngámin na tolay. ¹² Ay ittu idi ya mangipakammu kadàtada nga masápul la igsán tada ngin daya nadakè a gagángay tada. Ummán kiya akkan ta nga angngikur-kurug ke Dios se ya ammatag tada kadaya ban-bánag ga pà-pàgan daya tolay kídi kalawagán. Ay se tada nga magbiyág ga managgan-annád se namáru peyang, ay se mangurug peyang ke Dios. ¹³ Ittu dedi daya kuwaan tada kiya aggin-indag tada kiya algaw wa ittu ya kepassingan naya kinadáyaw ne Jesu-Cristo wa Marammiyág se kangatuwán na Dios tada. Ata ittu ya namnamáan tada nga mamaanggam kadàtada. ¹⁴ Aggína ya nangipalúbus kiya baggi na kampela ngin nin na mebasu, ta senu mapandanán ya turáy naya ngámin panagbas-básul kadàtada nga tolay. Ay se nitta nga pakawanan kadaya ngámin bas-básul tada ta pagbalinan nitta ka tolay na nga magasikkuwa peyang kadaya napiya nga mà-màwa.

¹⁵ Ay itùgud mu ngámin dedi kadaya tolay kannán. Akkan ka nga min-induwán, ta atán ya turáy mu. Kagiyánam da, ay se ipakammu mu pe daya sábag da. Ay kuwaan mu ya mabaal mu ta senu áwan ya makapáas kikaw.

3

*Ya masápul la gangay
daya mangurug*

¹ Ay ipadamdam mu kaggída nga masápul la peturayán da kiya gubirnu se kadaya duddúma nga agtuturáy. Ay nasunud da din, se masápul la sissasagána da nga mangwa kadaya napiya nga mà-màwa. ² Akkan da din na mamad-padakè, se akkan da din na makisaw-sáwad. Managpasinsiya da din se napakumbaba da kuma peyang ki oray iinna nga tolay.

³ Ata dàtada, ay akkan tada pe ya makaaw-áwat kitun. Akkan tada nga mangur-kurug, se an-annung ditta nga ialílaw kitun. Ittu tada pe yala nga ikur-kurug datu nagbal-baláki nga kelugán daya baggi tada, ay se daya gan-gánas kiya biyág kídí kalawagán daya lam-lamtan tada peyang kitun. Nagbiyág tada kiya kinadakè. Magasiásil tada se maglilinnüsaw tada. Rabbang tada ya lù-lüsaw da tolay gapu kadayán na kukkuwaan tada nga nadakè. ⁴ Ngamay kane mepakammu kadàtada ya kinamáru se ya amminya ne Dios nga Marammiyág, ⁵ ay nelísi nitta ngin kiya pakapanísán tada kane mangurug tada kaggína. Kinuwa na yán akkan gapu ta atán na nàwa tada nga napiya nga

mangipassingan na namáru tada, nu di gapu kiya agkallà na kampela ngin nin kadàtada. Ay nabawtisarán tada pe ta naulis tada nga neaná in gapu kiya Ispiritu ne Dios. ⁶ Ay ittu kam ya nealúbu na kadàtada nga akkan na netag-tagàna. Kinuwa na idi gapu ke Jesu-Cristo wa Marammiyág. ⁷ Ta senu gapu kídí ya agkallà na kadàtada, ay akkan tada mapabásul lin. Ay maginnanáma tada kiya ammiyág na kadàtada ka áwan panda, áta ittu yán ya árig mepatáwid kadàtada.

⁸ Makurug dedi ya mesur-súru. Ay túya piyán ku nga akkan ka nga min-induwán na mangisúru kadedi. Ta senu daya mangurug ke Dios, ay kappiyánan da nga lam-lamtan peyang ya mepanggap kiya angwa da kadaya napiya nga mà-màwa. Napiya pà nang idi, ay se pagkapiyaán pe daya ngámin tolay. ⁹ Ngamay akkan ka nga umat-atangya kadaya áwan sur-surbi nga sal-saludsud se bàbànan daya maggin-ginnápuwán na mepanggap kadaya inagkona da. Akkan ka nga makipal-palagmán se makisaw-sáwad ka mepanggap kiya lin-lintag natu Moses, áta áwan na tutu wala nga middeidde naya makipal-palagmán nu di nadakè. ¹⁰ Ay daya tolay ya mamagkakagúra kadaya duddúma nga tolay, ay kagiyánam da ka mamissán

onu mamidduwa. May nu akkan da pikam ma mangurug, ay akkan muda pagan-anu win. ¹¹ Ata ammun mà nga dayán na tolay, ay summiyási se makabásul da ngin, ay ittu yán ya mangipakammu nga maragbásul dayán.

Daya duddúma nga bil-bílin ne Pablo ke Tito

¹² Ay nu mepàrob ku we Artemas onu Tikico kannán, ay ikar-karigátam ya umang nga mamulun kiyà kannán Nicopolis ta lam-lamtan ku ya magyán kannán kiya aggamiyán na. ¹³ Ay ikar-karigátam ya mamarbuwát kade abugádu Zenas se Apolos. Sin-sinnam ngámin daya masap-sápul da.

¹⁴ Masápul la ammuwán daya kabbulun tada kannán ya magkuwa kadaya napiya nga pagsapúlán da, ta senu akkan da din na áwan surbi. Ay senu annung da pe ya sumeng kadaya duddúma nga kasapúlán pà nang.

¹⁵ Ay kumusta ka kanu nán ngámin daya kabbulun ku kanedi. Ay pakumustaám pe daya kabbulun na mangurug nga maminya pe kadakami.

Ay kalakkán nakayu kuma ne Dios.

Ya súrát ne Pablo ke Filemon

¹⁻² Tú idi ya súrát mi kikaw Filemon na pà-pàgan mi nga opun se kaseng kiya ubra mi. Tú idi ya súrát mi pe kade Apia nga wagi tada nga babay ki angngurug tada, se Arkipo nga kabulun tada nga árig pe suldádu ne Jesu-Cristo, se kadaya ngámin na mangurug ga magguurnung nga magdáyaw ke Apu kiya balay nu.

Iyà e Pablo wa bálud gapu kiya angngurug ku ke Jesu-Cristo. Ay dakami se wagi Timoteo, nga páda tada nga mangurug ya makin-súrát kídi.

³ E Dios nga Ama tada se Jesu-Cristo wa Apu tada din nala ya magkallà kadakayu, se mangap-kappiya kadaya ur-uray nu.

Ya amminya se angngurug ne Filemon

⁴ Ki peyang nga angngikarárag ku kikaw, ay magiyáman nà tutu wala peyang ke Dios, ⁵ áta nadámag ku ya mepanggap kiya angngurug mu ke Apu Jesus, se ya amminyám kadaya ngámin na mangurug kaggína. ⁶ Ikarárag ku nga gapu kiya agpapáda naya ur-uray tada gapu ki angngurug tada ke Jesu-Cristo, ay mammuwán tada ngámin daya napiya nga nepakin-kuwa na kadátada

gapu kiya angngurug tada ke Cristo. ⁷ Ay naganggam mà pànanng kurug wagi, se nearingringa ngà gapu kiya amminyám kadaya mangurug ke Dios nga ittu pe yán ya namaanggam kadaya duddúma nga mangurug.

Datu ipàwa ne Pablo ke Filemon panggap ke Onesimo

⁸ Ay túya, oray annung taka kuma nga pilítan na mangwa kadaya masápul la màwa gapu ta e Jesu-Cristo ya nangidde ki turáy ku, ⁹ ay pì-piyán ku ya makim-imallà kikaw gapu kiya amminya naya isaisa kadátada. Iyà e Pablo wa làlakay yin. Ay kídi yin, ay atán nà kídi agbalúdán gapu kiya angngurug ku ke Jesu-Cristo. ¹⁰ Ay makim-imallà à kikaw gapu ke Onesimo wa nebíláng ku ka an-anà ku, áta nagbalin nà ka árig ama na ki angngurug kiya kaatán ku kídi agbalúdán ni. ¹¹ Kitun ay áwan na nga surbi kikaw, ngamay kídi yin, ay kurug ga nasurbi kadàta ngin.

¹² Ay túya pagullian ku win kikaw kammin ne Onesimo nga pà-pàgan ku pànanng. ¹³ Ay maganggam mà lugud da mamansi pikam kaggína kanedi senu masengán nà ka památug na kiya iseng mu kiyà kiya kaatán ku ked agbalúdán ni gapu kiya Napiya nga Dámag. ¹⁴ Ngamay di yà piyán na kuwaan idi nu akkan mu wa uray, ta senu mepassingan kampela

ya kinamáru mu win nga akkan gapu ta napílit ka, nu di gapu ta lammat mu kampela ngin nin.

¹⁵ Ay get nu ya gapu na nga nagtálaw kikaw ka tangapurù ay senu kobungan mu manin ka áwan panda.

¹⁶ Ay kídi yin, ay akkan mu wala nga asassu, nu di isa nga napatag ga wagi mu. Napatag ga wagi kiyà gapu kiya angngurug na, ngamay natùturù kuma kikaw ta asassum se wagim pe ki angngurug ke Apu.

¹⁷ Ay nu ibílang nà pikam ka kabulun mu, ay pagangammán mu lugud ya aggulli na kammin kikaw nga ummán kiya angnganggam mu kiyà nu iyà ya umbet. ¹⁸ Ay nu nakabásul onu nakaútang ka pan-panda ngala kikaw, ay iyà ala ya makammu kadayán. ¹⁹ Iyà e Pablo, iyà kampela ngin ya nangisúrat kídi: Iyà ya magbáyad. Ay kaligpanán ku wala ngin na bílang útang mu kiyà ya biyág mu ki angngurug mu. ²⁰ Ay paganggamman nà agpà, wagi, ta magwagi ta mà ke Jesu-Cristo. Kuwaam kuma dedi ya ipàwà kikaw gapu ki angngurug ta ke Apu. ²¹ Ay kiya nagsúrat ku kídi kikaw, ay ammù a ikurug nà se ammù a abay ya màwám ngam ya ipàwà kikaw.

²² Ay pagsagána dà mán pe ka kuwartu, ta innanamán ku ya angngipalúbus ne Dios

ki aggulli ku kadakayu gapu kadaya kar-karárag nu.

²³ Makimusta kikaw nge Epafras nga kabulun ku wa bálud gapu ke Jesu-Cristo.

²⁴ Makikumusta pe de Marcos, Aristarco, Demas se Lucas nga kabbulun ku kiya ubrà.

²⁵ Ay e Apu Jesu-Cristo din ya magkallà kadakayu.

Ya sùrát kadatu mangurug nga Hebreo

1 Kitu kalígiden, ay namin-ad-adu se nagbal-baláki tu nangam-amomán ne Dios kadatu inagkona tada kadatu profeta*.

2 Ngamay kadedi ya nud-uddi nga al-algaw win, ay inamomanán nitta kiya An-anà na, nga ittu ya nagpaparsuwaán na kiya ngámin kalawagán, ay se aggína kammin pe ya pangipakin-kuwaán na kadaya ngámingámin.

3 Aggína ya pakasinnán tada kiya kinadáyaw ne Dios, ay se aggína pe ya pakammuwán tada nu wà ummán na tutu wala ya gangay ne Dios. Aggína ya magtag-tagasingan kiya ngámin kalawagán gapu kiya mannakabalin nga úni. Ay kane mabalin na nga màwa ya kapakawanan daya bas-básul tada nga tolay, ay nagtugaw win kiya pane diwanán ne Dios nga katurayán ka lángit.†

Naturáy ya An-anà ne Dios may daya anghel

4 Ata nagbalin lugud din ya An-anà ne Dios ka naturáy pà nang may daya anghel, ta ya ngágan na ay napatag pà nang may

ya ngágan da. ⁵ Ata áwan mà kadaya anghel ya nagkunaán ne Dios ka:

“Ikaw ya An-anà ku. Ay iyà ya Ama mu.”

Ay áwan pe ya kinagi ne Dios ka mepanggap kiya isa nga anghel nga:

“Iyà ya Ama na, ay aggína ya An-anà ku,”

nán na. ⁶ Ay kitu tagay na nga angngibon kídì kalawagán kiya An-anà na, nga ittu ya bátug manákam ma wagi daya mangurug kaggína, ay nán na manin nga,

“Ngámin daya anghel ku, ay masápul magdáyaw da kaggína.”

⁷ Ay ya kinagi na mepanggap kadaya anghel na ngala ay,

“Annung ku nga pagbalinan ka bal-báli onu apuy daya anghel ku nga bobonan ku ka lángit,”

nán na. ⁸ Ngamay nu mepanggap kiya An-anà na, ay ittu idi ya nán na,

“Ya angngituráy mu, O Dios, ay áwan na ipappanda, ay se nalintag peyang ya angngituráy mu. ⁹ Ay daya kustu ngala daya pàgan mu, ay lùsawam daya akkan nalintag. Ay túya iyà nga Dios mu ay piníli taka, Dios, se pinaanggam taka

* 1:1 1:1 Daya profeta ay aggída datu agkakagiyán ne Apu Dios kadatu pekagi na kadatu tolay kitun. † 1:3 1:3 Atán ki diwanán ne Dios nga mepangituráy kaggína.

tutu wala may daya
kabbulun mu,”
nán na.

¹⁰ Ay nán na manin pe nga,
“Ikaw ya namarsuwa kiya
kalawagán kitu inang-
gayát na. Ay ikaw
pe ya namarsuwa
kiya lángit se daya
ngámin na atán
kiyán. ¹¹ Dayán, ay
madadál da, ngamay
ikaw, ay atán ka
peyapeyang. Ay
magpurkás ngámin
dayán na ummán kiya
bádu, ¹² ay se muda
kappilan, ay se da nga
masukatán. Ngamay
nu ikaw, ay áwan
mu wa kaul-ulissán se
áwan mu ipappanda,”

nán na.

¹³ Ay áwan oray iinna ka-
daya anghel na ya nagku-
naán na ka,
“Magtugaw ka ki pane di-
wanán ku panda kiya
ammasúkù kadaya
kumalínga kikaw,”

nán na.

¹⁴ Daya anghel, ay tú
dayán daya di masingan na
bobonan nala ne Dios nga
magsirbi gapu kadaya tolay
nga alá na.

2

*Napà-patag tu nepekagi
ne Dios kiya An-anà na
may tu nepekagi na kadaya
anghel*

¹ Ay túya ipas-pasnà
tada pà nang lugud daya
aglam-lammat tada kadatu
nag-agina tada ngin, ta

senu akkan tada magal-
aliwagwag kadatun. ² Ata nu
makurug datu bil-bílin nga
nepekagi na kadatu anghel
kitu Moses, ay se napánis
datu tolay ya akkan nangur-
kurug kadatun, ³ ay tú ta
nád agpà in na malisiyán
ya pannakapánis tada, nu
di tada nga pagan-anu
ya napatag pà nang nga
palánu na nga angngalà
kadàtada! Ay e Apu Jesus
mismu ya nangipakammu
kídi, ay se yala manin
na nekagi datu nakagina
kaggina kadàtada. ⁴ Ay se
nepakammu pe ne Dios ya
kinakurug nedi nga palánu
na kitu nagpepassingán na
kadatu nagbal-baláki nga
nakas-kasdáaw se akkan
nakak-akkurug nga mà-
màwa. Ay se manin ya
inangngidde na kiya Ispiritu
na kadatu piyán na nga
iddán.

*Akkan daya anghel daya
nagbalin ka tolay nu di e
Jesus ta senu málà nitta nge
Dios*

⁵ Ay akkan wayya daya
anghel ya pangiturayan ne
Dios kiya baru kalawagán
nga umbet, nga ittu ya kag-
kagiyan ku kídi. ⁶ Akkan
aggída, nu di daya tolay, ta
ittu tu nán na kitu nesúrát
natu pagbàbànanan na nga
nán na,

“Ummán agpà ya banu-
banor daya tolay ta,
O Dios, tura muda
pà-pàgan! Turám
at-atangyaan daya
tolay yala! ⁷ Ata

pinagbalin muda ka nabà-baba ka tanga-purù may daya anghel mu. Ay pinadayáwan se pinatag muda ⁸ kiya agpapeturáy mu kaggída kiya ngámingámin.”

Ay kiya agpapeturáy na kaggída kiya ngámingámin, ay áwan na nga di nepeturayán kaggída. Ngamay akkan tada pikam ma masingan kadedi ya al-gaw ya angngituráy da ki ngámingámin.

⁹ Ngamay ammu tada mà nge Jesus nga pinagbalin ne Dios ka nababa* may daya anghel ka tangapurù. Natay gapu kadaya ngámin tolay. Ay ittu tu nangngipassingan ne Dios kiya agkallà na kadàtada nga tolay. Ay napadayáwan se nepatag nge Jesus tutu wala gapu kitu inagrígát na.

Tu nagbalin ne Jesus ka tolay

¹⁰ Gapu kitu inagrígát ne Jesus, ay nepakammu ne Dios nga namarsuwa se gapu naya kaatán daya ngámingámin, nga áwan tutu wala pagkur-kurángan ne Jesus, ay díkod annung na nga alà daya adu wa tolay nga piyán na nga pagbalinan ka an-anà na, nga piyán na nga iráman kiya kinadáyaw na. Rabbang na nga kuwaan tun, ta e Jesus mà ya

gapu naya angngalà ne Dios kadàtada nga tolay, ¹¹ áta dàtada nga nadalusán kadaya bas-básul tada se Jesus nga ittu tu nangdalus kadàtada, ay sissa mà ya Ama tada ngin. Túya akkan nitta kipattán na ingágan ka wawwági na ¹² kitu inagkuna na ke Dios nga,

“Ipakammu taka kadaya wawwági. Ay kiya kepagguurnung ku kaggída, ay dayáwan taka.”

¹³ Ay nán na manin pe nga, “E Dios ya pagpiyáran ku,” nán na. Ay se na nán manin pe nga, “Ay atán nà kídi, nga kabbulun ku daya annánà ne Dios nga nidde na kiyà,”† nán na.

¹⁴ Ay gapu lugud ta daya nán na kiyán na annánà, ay daya tolay kam, ay túya nagbalin pe ka ummán tutu wala kiya katutolay da. Ta senu gapu kiya pannakatay na, ay abáan na nge Sairu, nga ittu ya gapuwánan naya pannakatay. ¹⁵ Ay díkod árig winayaán na ngin daya tolay ya makan-ansing kiya katay da, nga ittu dayán daya árig bálud naya pannakatay. ¹⁶ Ata nawad-wada nga akkan wayya nga daya à-anghel daya piyán na nga sengán kitu nilal-bet na, nu di daya gaka-gaka natu Abraham. ¹⁷ Ay díkod ittu tu masápul la

* **2:9** 2:9 Nàwa idi nga nekebaba ne Apu Jesus may daya anghel kitu nagbiyág na ka tolay. † **2:13** 2:13 Makiwagi tutu wala nge Apu Jesus kadàtada, áta magpiyár pe ke Dios nga ummán kadàtada.

mepáda ki ngámingámin ka-daya bílang wawwági na, ta senu aggína ya magbalin ka maragkallà a kangatuwán na pádi, se mapiyár ra panguniyan tada ke Dios. Aggína ya nebasu gapu ka-daya bas-básul daya tolay. ¹⁸ Ay gapu ta napar-parò gapu kadatu nagrig-rigátan na, ay túya masengán na pe ngámin daya mapar-parò.

3

Nadáyaw nge Jesus may itu Moses

¹ Ay díkod dakayu nga wawwági nga inayabán ne Dios ka tolay na pe, ay lam-lamtan nu pánang ya mepanggap ke Jesu-Cristo. Aggína tu nebon ne Dios, ay se aggína ya kangatuwán na pádi nga panguniyan tada ke Dios.

² Ay nekurug na peyang nge Dios nga ittu ya namíli kaggína para kadayán na ubra, nga ummán kitu nangngikur-kurug tu Moses ke Dios, kitu nagsirbi na kaggína gapu kadatu tolay ne Dios nga árig balay na. ³ Ngamay nadà-dáyaw pikam me Jesus may tu Moses. Ata akkan wayya nga ya napiya nga balay ya mapadayáwan nu di iya nangwa ki balay. ⁴ Ata ngámin balay, ay atán nagbalay, ngamay e Dios mà ya namarsuwa kadaya ngámingámin.

⁵ Ay tu Moses, ay nekurug na nge Dios kiya

nagsirbi na kaggína gapu kadaya tolay na. May aggína mà tu bobonan nala ne Dios nga mangikagi kadatu tolay kadaya ngámin na talikagiyan na kaggída nu isa ngalgaw. ⁶ Ngamay e Cristo, ay akkan wayya bobonan nala, nu di An-anà ne Dios nga ittu ya makammu kadaya ngámin na tolay na. Ay dátada daya tolay na, nu akkan tada igsán ya agginanánama tada kiya nepanamnánama kadátada, ay se nu akkan tada nga kípattán ya agginanánama tada.

Akkan tada din magsúkir ke Dios

⁷ Dátada daya tolay ne Dios, ay lugud kurugan tada din ya nán naya Ispiritu na nga,

“Nu magina nu ya úni na kídì, ⁸ ay akkan nu pagsukíran ya uray nu, nga ummán kitu inagsúkir datu ininagkona nu kiyà kitu nagtesting da kiyà kitu ir-ir-er. ⁹ Ata kitúni, ay sinisting dà datu apuapu nu, oray nu nas-asingan da datu kinuw-kuwa ku kitu unag appát púlu dagun na nag-agyán da kitúni. ¹⁰ Ay ittu tu gapu na nga nakarungat tà kadatun na tolay. Ay tútu nán ku nga, ‘Magal-aliwagwag da peyang. Ay akkan da piyán surútan

ya pangiturungán ku kaggída.’¹¹ Ay gapu ta nakarungat tà pà nang, ay nán ku nga nesip-sipata, ‘Akkan da nga makangngay kiya nesagánà a paggunàan da kuma, nán ku,’ ” nán na.

¹² Ay túya magtar-taron kayu wawwági, ta senu áwan kuma kadakayu ya nadakè se di mangikur-kurug ga uray, nga ittu ya gapu naya ikà-adayyu nu kiya sibbiyág peyang nga Dios.¹³ Ngamay ya kuwaan nu, ay maggiinnanannay kayu peyapeyang kiya atán pikam oras nu, ta senu áwan ya mealílaw nga magbásul se magsúkir ra uray kadaya masábag ga makabásul.¹⁴ Ata minnanáma nga mebulun tada ke Cristo nu akkan tada nga igsán nin ka panda ya ginayatán tada nga kur-kurugan mepanggap kaggína.

¹⁵ Ay túya atán ya nesúrat kiya bàbànan na,
 “Nu magina nu ya úni ne Dios kidi, ay akkan nu pagsukíran ya uray nu nga ummán kitu inagsúkir datu inagkona nu kaggína kitun,”
 nán na.

¹⁶ Ay datu nán na nga nakagina ki úni ne Dios nga nagsúkir kaggína, ay datun kam ma neapuwán tu Moses nga netálaw na ka Egipto.
¹⁷ Ay datu nán na pe nga namar-parrungat kaggína

ki unag appát púlu dagun, ay áwan sabáli nu di datun kam ma duddúma kaggída nga nagbásul kaggína, nga ittu datu nagkakátay kitu ir-ir-er.¹⁸ Ay datu nesip-sipata na nga akkan mepagimáng kaggína, ay datun kam ma akkan mangikur-kurug kaggína.¹⁹ Díkod nammuwán tada nga akkan da nga nakangngay kitu giyán nga nesagána ne Dios kaggída gapu ki akkan da nga angngikur-kurug kaggína.

4

Ya kepagimáng daya tolay ne Dios kaggína

¹ Ay lugud gapu ta atán pikam tu kari na nga mepagimáng tada kaggína, ay magan-annád tada, ta senu áwan kadátada ya di mepagimáng kaggína.
² Ata nagina tada mà in ya Napiya nga Dámag nga ummán kadatu apuapu tada. Ngamay áwan na sur-surbi kaggída tu nagina da, áta akkan da nga kinur-kurug.

³ Ngamay dàtada nga mangurug, ay minnanáma nga mepagimáng tada kaggína. Ay minnanáma pe nga màwa kadaya kepapannán kampela ngin naya nán na nga,
 “Nesip-sipatà gapu kiya rungat ku nga akkan da nga mepagimáng kiyà.”

Nán na kiyán oray nu nagimáng ngin kitu neka-balín na nga namarsuwa kídí ya kalawagán, ta ittu tu nekabalin naya ubra na. ⁴ Ata nán na mà kídí kiya nesúrát ta bàbànan ne Dios mepanggap kiya mekapittu nga algaw, “Ay se yala nagimáng nge Dios kane mekapittu algaw, kane mabalin na ngámin tu ubra na.” ⁵ Ngamay nán na mà kammala nga, “Akkan da tutu wala nga mepagimáng kiyà,” nán na.

⁶ Díkod maawátan tada nga piyán ne Dios nu atán pikam daya mepagimáng kaggína, áta ya nagkunaán na kiyán, ay datu nunna nga nakagína kiya Napiya nga Dámag, ngamay akkan da neráman gapu ki akkan da angikur-kurug. ⁷ Ay nepakammu na yán na piyán na, kitu nangngidang na manin ka algaw. Ay yán na algaw wa nán na, ay kidde yin. Ata kane mabayág ga dagudagun manin ka panda, ay nepekagi na kitu David nga, “Nu magína nu kídí ya úni ne Dios, ay akkan nu pagsukíran ya uray nu.”

⁸ Ay ya nán na nga kepagimáng da ke Dios, ay akkan wayya nga itu nangngiapu tu Josua kaggída,* áta nu ittu tun, ay áwan kuma ngin ya nán ne Dios nga sabáli nga algaw. ⁹ Díkod, atán

lugud pikam ya aggimáng daya tolay ne Dios nga ummán kitu inaggimáng na kitu mekapittu nga algaw. ¹⁰ Ata daya ngámin na mepagimáng ke Dios, ay makusap da kadaya ubra da, nga ummán kitu nekakusap pe ne Dios kitu ubra na kane magimáng.

¹¹ Ay lugud wawwági, kuwaan tada ya mabaal tada nga meráman kiyán na panaggimáng. Awan kuma kadátada ya di mangikurkurug, ta senu akkan tada matan kadatu neapuwán tu Moses nga di nangikurkurug ke Dios. ¹² Ata ya bàbànan ne Dios, ay ummán ka sibbiyág, ay se atán ammanakabalin na. Arig natà-tadam may iya ispáda nga naganubáng ya ngárab na. Ata ittu ya mangipakammu kadaya tolay nu wà ummán daya ngámin na atán ki oray nasirù se naunag tutu wala nga ururay da, se daya asikkuwaan da. Ipakammu na nu nadakè onu napiya da. Awan na nga di mepakammu kiya kinatutolay daya tolay. ¹³ Ay áwan oray nágan na ya melingad ke Dios, áta ngámingámin na parsuwa ay nawad-wada da ngámin ki pagsisinnán na. Ay aggína ya pagsungbátan tada kadaya ngámin na kinuw-kuwa tada.

E Jesus ya panguniyan

* **4:8** 4:8 Ittu idi tu nangiapu natu Josua kaggída kitu nepappan da kitu íli nga kinagi ne Dios nga paggunáan da.

tada ke Dios

¹⁴ Ay akkan tada nga igsán ya angngurug tada, áta atán mà ya kangatuwán na pádi nga panguniyan tada ke Dios, nga ittu we Jesus nga An-anà na, nga atán kiya giyán ne Dios ka lángit. ¹⁵ Ay yán na nangátu wa pádi tada, ay akkan na wayya di maawátan ya kinakapsut tada. Ata aggína, ay napar-parò pe ki ngámin baláki naya kapar-paroán nga ummán kadátada, ngamay akkan nakabásul. ¹⁶ Ay túya akkan tada lugud min-induwán na makiamomán ke Dios nga maragkallà, ta senu kalakkán nitta se tagasinnán nitta, ay se nitta sengán kiya akasápul tada kiya isisseng na.

5

¹ Kitun, ya isa nga nangátu wa pádi nga napili kadaya tolay, ay ittu tu magsirbi ke Dios para kadatu tolay. Ay aggína pe tu magdátun se magbasu gapu kadatu bas-básul datu tolay. ² Ay gapu ta adu pe daya pagkapsútán na, ay maanúsán na daya magaw-awagwag gapu kiya kinakúráng naya ammu da. ³ Ay gapu lugud ta tolay pe yala nga nakapsut, ay masápul la magbasu pe gapu kadaya bas-básul na kampa ngin nin, nga akkan nala gapu kadaya bas-básul daya tolay.

⁴ Ay áwan ya mangururay yala nga magbalin ka nangátu wa pádi. Ata e Dios kampela ngin nin ya mamili, nga ummán kitu nammili na kitu Aaron.* ⁵ Ay ummán pe, akkan wayya nga pinagbalin kampela ne Cristo ya baggi na ngin ka nangátu wa pádi, nu di e Dios ya namili kaggína, nga ittu pe tu nagkuna kaggína ka,

“Ikaw ya An-anà ku, ay díkod iyà ya Ama mu.”

⁶ Ay kinagi na manin pe nga, “Magpádi ka ka áwan panda nga ummán kiya kinapádi ne Melkisedec,”

nán na.

⁷ Ay kitu kowad ne Jesus kidi ya kalawagán, ay nagkar-karárag ke Dios nga ittu tu makelisi kaggína ki pannakatay. Netúlág na se summángit nga nakiseng kaggína. Ay tútu ginina ne Dios kitu nagkarárag na, áta nagpakumbaba tutu wala ke Dios. ⁸ Ay oray nu An-anà ne Dios, ay inammuwán na kammala pe ya mangipatag ke Dios gapu kadatu neturaturad na nga rig-rigát. ⁹ Ay díkod áwan na tutu wala nga pagkur-kurángan nin, ay túya aggína ngin ya pakabiyágan ka áwan panda daya mangikurug kaggína. ¹⁰ Ay se pinagbalin ne Dios mismu ka nangátu wa pádi nga ummán kitu kinapádi ne Melkisedec.

* 5:4 5:4 Tu Aaron tu pinili ne Dios ka nangátu wa pádi datu apuapu da kitun.

Akkan tada din na maglikud kiya angngurug tada

¹¹ Adu kuma pikam ya makagi ku ka panggap kidi ngamay masulitán nà a mangilaw-lawág kadakayu, áta nasulit kayu wa makaáwat. ¹² Nán ku kiyán, áta makapagtùgud kayu kuma kidi yin, ngamay masápul nu mán kammin pikam ya matùgúdán kadatu nunna nga sur-súru mepanggap ki angngurug tada nga nepekagi ne Dios. Arig gátas pikam mala ya annung nu wa kanan oray nu nakulnit kuma daya kan-kanan nu win. ¹³ Ata daya masápul la maggátas, ay daya annánà ala, nga akkan pikam makammu pà nang mamaglásin kadaya nadakè se napiya. ¹⁴ Ngamay daya napenám min na mamaglásin kiya nadakè se daya napiya, ay ittu dayán daya nanámán nin. Arig nakulnit ta akakkanan ya kan-kanan dayanin.

6

¹ Ay díkod ya kuwaan tada lugud din, ay akkan tada ittu la peyang ad-adálan datu nunna nga sur-súru mepanggap ke Cristo, nu di tada nga ammuwan daya sur-súru wa mamagnákam kadátada kiya angngurug tada. Akkan tada din na pat-patoliyan na ad-adálan datu nunna nga nasur-súru tada ngin mepanggap kiya akappoli tada kadatu

ngámin na nadakè a kuk-kuwaan tada, ay se mepanggap kiya panangngurug tada ke Dios, ² se daya sur-súru wa mepanggap kiya panagbawtisár, se ya angngiparotun ta kiya íma ta kiya úlu daya ikarárag ta. Ay oray pe daya sur-súru mepanggap kiya ilaltu daya natay, se ya sur-súru mepanggap kiya kesibna onu kepagyán tada ke Dios ka áwan panda. ³ Itul-túluy tada kurug ya mangammu kadaya masápul pikam ma ammuwán tada. Nu ipalúbus ne Apu, ay ittu lugud yán ya kuwaan tada.

⁴ Ata akkan ta ngin na mapakappoli kammin ya tolay ya naglikud din, nga natùgúdán nin kiya bàbànan ne Dios se naramán na ngin ya pagkallà ne Dios, ay se nidde pe yin kaggína ya Ispiritu ne Dios, ⁵ ay se na pe yin na nammuwán ya kinapiya naya bàbànan ne Dios se nakasingan pe yin kadaya nakas-kasdáaw wa mà-màwa nga páda pe daya mà-màwa pikam kiya ilalbet kammin ne Cristo, ⁶ ay se la nga maglikud din. Akkan tada mapakappoli kammin yán na tolay, áta bílang nga ilan-lansa na kammin ya An-anà ne Dios, ay se iap-appat na kammin pe.

⁷ Ay daya tolay ya árig lusà a maar-arnabán, ay se yala mabalin pagapítan naya makin-lusà ka adu, ay papiyaan ne Dios yán

na lusà. ⁸ Ngamay nu pabeg kad-kaddat se ras-rasi mán kammin ya tumúbu, ay áwan sur-surbi yán na lusà. Awan na nga tungpál nu di gedán ne Dios se na dadàlan na sidúgan.

Ya agginanáma tada kadaya nekari ne Dios

⁹ Ngamay oray nu kinagi yán kadakayu wawwági, ay ammù nga napi-piya kam agpà ala ya kà-kàwaán nu kiya angnurug nu may dayán. ¹⁰ Ata akkan wayya di ammu ne Dios ya kustu ta kaligpanán na ngin daya napiya nga kinuwkuwa nu se ya amminya nu wa nepassingan nu kiya neseseseng nu kadaya páda nu wa mangurug kaggína, nanggayát kitun ka panda kídi. ¹¹ Ay ya piyán ku tutu wala nga kuwaan naya isaisa kadakayu, ay itul-túluy nu kuma ya angipas-pasnà nu kiya agginanáma nu kadaya nepanamnáma ne Dios kadakayu panda kiya panda na. ¹² Ta senu akkan kayu wa magsadut, nu di kayu kuma nga magtallad kadaya mangurug nga magan-ánus, ta senu magun-ud nu ngámin daya nekar-kari ne Dios.

¹³ Kitu inagkari ne Dios kitu Abraham, gapu ta áwan nangà-ngátu may e Dios nga mabalin na nga mekagi ke Abraham na pamaligda na

kiya kari na, ay tútu nesip-sipata na ngala ngin nga ¹⁴ nán na, “Kurug tutu wala nga iddè kikaw daya ngámin pagpiyám, ay se paaduwán ku tutu wala pe daya gaka-gaka mu,” nán na. ¹⁵ Nagan-ánus nga nagindag tu Abraham. Ay tútu kurug ga nálà na tu nekari ne Dios kaggína.

¹⁶ Daya tolay, nu magsipata da, ay pagsipata da ya ngágan naya nangà-ngátu may aggída, ay díkod áwan ríri yin panggap kitu sipata da. ¹⁷ Ay páda na pe nga, kane magkari ye Dios, ay sinip-sipataán na tutu wala tu kari na, ta senu mam-muwán datu nagkariyán na nga akkan na maul-ulis ya lammát na. ¹⁸ Ay akkan wayya nga di makurug dedi nga duwa nga kinuwa ne Dios.* Ay tútu dàtada nga magpiy-piyár rin kaggína, ay bumagkad tutu wala ya uray tada nga maginnanáma kadaya ngámin na nepin-nanáma na kadàtada. ¹⁹ Ay idi ya agginanáma tada, ay ittu ya bátug naligda tutu wala nga gáput tada. Ay kurug ga gapu kídi ya agginanáma tada, ay mawe tada kiya giyán mismu ne Dios, ²⁰ nga ittu ya napanán ne Jesus nga nag-inunna kadàtada, ta senu makappan tada pe ka giyán na. Ata aggína lugud ya kangatuwán na pádi nga pangu-

* **6:18** 6:18 Dayán na duwa nga kinuwa ne Dios ay tu nagkari na se itu nagsipata na tutu wala.

niyan tada ke Dios ka áwan panda, nga ummán kitu kinapádi ne Melkisedec.

7

E Melkisedec nga pádi

¹ Ay idi nga Melkisedec, ay nagári ka Salem, ay se aggína pe ya pádi ne Dios nga kangatuwán. Kitu naggayát tu Abraham ma nangábà kadatu à-ári nga kagubát na, ay sinabat ne Melkisedec se na bindisyonán. ² Ay nidde tu Abraham kaggína ya pagkapúlu nату ngámin naarisamsám na kadatu inábà na.

Ya sarut naya ngágan na Melkisedec ay, “Ari naya kinalintag.” Ay Ari naya Salem pe. Ay ya sarut nayán ay, “Ari naya napiya nga agbubúlun.” ³ Ay áwan ta ammu mepanggap kiya ama na se ina na, onu daya naggay-gayatán na nga apuapu na. Ay áwan ta pe ya ammu mepanggap kiya inanggayát na nga nagbiyág se iya nepappanda na. Túya mepáda kam ke Jesus nga An-anà ne Dios. Ay túya pádi pe ka áwan panda.

⁴ Ay díkod masingan tada ya kinaturáy na, áta oray tu Abraham ma apuapu tada, ay nidde na kaggína tu pagkapúlu datu ngámin na naarisamsám na kadatu inábà na nga kagubát na, ka pangrispitár na kaggína.

⁵ Ay atán nebílin kadatu napíli nga pappádi nga pútupútut nату Levi nga alà

da ya pagkapúlu naya ápit se kuw-kuwa datu iIsrael nga pan-pane da kam, nga páda da nga gakagaka tu Abraham. ⁶ Ngamay idi nga Melkisedec, oray nu akkan pútupútut tu Levi, ay nidde tu Abraham kaggína ya pagkapúlu naya kuw-kuwa na.

Ay tútu binindisyonán na tu Abraham, nga ittu tu nagkariyán ne Dios. ⁷ Ay ammu tada mà nga bílang nangà-ngátu ya mamindisyon may iya mabindisyonán.

⁸ Datu pappádi nga pútupútut tu Levi nga niddán datu tolay pe ka pagkapúlu datu kuw-kuwa da, ay natay da. Ngamay nu e Melkisedec nga pádi pe nga niddán tu Abraham ka pagkapúlu nату kuw-kuwa na, ay sibbiyág kam nga nán daya nesur-súrát kitun.

⁹ Datu pappádi kitun nga pútupútut tu Levi, ay aggída tu pangiddanán datu tolay kitun kitu pagkapúlu datu ápit da. Ay makuna ta nga kitu inangngidde tu Abraham ka pagkapúlu kitu Melkisedec, ay bílang niddán pe ne Levi ka pagkapúlu. ¹⁰ Ata bílang atán pe yin tu Levi kitu nannabat ne Melkisedec kitu Abraham oray dága pikam nату apuapu na nga Abraham kitun.

Ya kinapádi ne Jesus, ay ummán kitu kinapádi ne Melkisedec

¹¹ Datu lin-lintag ne Dios, ay nepepakammu na kadatu pappádi nga gakagaka tu Levi kadatu iIsrael. Ngamay akkan mà umanáy tu kukkuwaan datun na pappádi ta senu magbalin da ka namáru ki àráng ne Dios. Ay túya masápul ya sabáli ya pádi nga ummán kitu kinapádi ne Melkisedec, nga akkan ummán kitu kinapádi tu Aaron nga gakagaka tu Levi.

¹² Ata nu maulis ya mepanggap ki kinapádi, ay masápul pe nga maulis datu lin-lintag tu Moses. ¹³ E Apu Jesus nga kangatuwán na pádi nga panguniyan tada ke Dios nga ittu ya kepapannán dedi ya nakagkagi, ay gakagaka naya sabáli kampela ngin nin na tangámalan. Ay áwan pikam ma nagpádi nga gayát kiyán na tangámalan. ¹⁴ Ata ammu tada mà nga e Apu Jesus, ay sag-sagáda datu pútupútut tu Juda. Ay áwan tutu wala nga nakagi tu Moses kadedi ya tangámalan mepanggap kadaya pappádi.

¹⁵ Ay nepakammu tutu wala idi nga nekaulis naya mepanggap kiya kinapádi kane inumbet ya isa nga pádi nga ummán kitu kinapádi ne Melkisedec. ¹⁶ Nagbalin ka nangátu wa pádi nga akkan ummán kiya nán naya lintag nga tittu daya gakagaka datu nunna nga pappádi daya

magbalin ka pádi, nu di gapu kiya ammanakabalin na kiya kasibbiyág na ka áwan panda. ¹⁷ Ata nán naya nesúrat ta bàbànan ne Dios mepanggap kaggína nga, "Magpádi ka ka áwan panda nga ummán kiya kinapádi ne Melkisedec," nán na.

¹⁸ Ay díkod pumanda ngin datu nunna nga lin-lintag, áta áwan da ngin na sur-surbi se áwan da nga mabaal, ¹⁹ áta akkan da nga mapagbalin daya toláy ka namáru ki àráng ne Dios. Ngamay kídi yin, ay atán ya nidde kadátada nga napápatag nga namnáma tada nga makaadanni ke Dios.

Awan ipappanda naya kinapádi ne Jesus

²⁰ Sinipataán ne Dios ya namagbalin na ke Jesu-Cristo ka pádi. May akkan wayya nagsipata kitu nammíli na kadatu duddúma ka pádi. ²¹ Ngamay kane pagbalinan na nge Apu Jesus ka pádi, ay nesipata na nga nán na kiya nesúrat ta bàbànan na, "Nagsipata nge Apu, ay akkan wayya maulis ya uray na kitu nán na nga, 'Magpádi ka ka áwan panda,' "

nán na. ²² Ay gapu kídi nga kinuwa ne Dios, ay mammuwán tada nga kurug ga napatag idi nga baru wa kinuwa ne Dios gapu ke Jesus.

²³ Ay ya isa pe, adu datu nagpádi kitun, áta matay mà

datu pappádi kitun, ay masukatán da mà nu matay da. ²⁴ Ngamay nu e Apu Jesus, ay áwan ipappanda naya kinapádi na, áta akkan mà wayya nga mataatay. ²⁵ Ay díkod málà na tutu wala peyang ngin daya umbet ke Dios nga manalen kaggína, áta akkan mataatay, ay se aggína peyapeyang ya panguniyan da ngin ke Dios.

Napà-patag ya kinapádi ne Jesus may datu pappádi kídi ya kalawagán

²⁶ Ay rabbang na nga e Apu Jesus ya nangátu wa pádi tada nga panguniyan tada ke Dios, áta áwan na tutu wala nga bas-básul, ay se áwan oray nágan na nga árig mansà kaggína. Ay áwan na nadakè kaggína nga akkan ummán kadátada nga tolay ya maragbásul, ay se nepangátu pà-pà nang ka lángit.

²⁷ Ay akkan wayya ummán kadatu nangátu wa pappádi daya Judyu nga masápul la inalaw da nga magbasu gapu kadaya bas-básul da kampela ngin nin, se gapu kadaya bas-básul daya tolay. Ata kinuwa na idi yin kane ipalúbus na nga mebasu ya baggi na kampela ngin nin gapu kadaya bas-básul daya tolay. Ay itun na kinuwa na, ay umanáy peyapeyang tunin ka áwan panda. ²⁸ Ngámin datu nangátu wa pappádi nga napíli nga ummán kitu nán datu lin-lintag, ay tolay da

ngala nga adu pagkapsútán. Ngamay áwan tutu wala pagkur-kurángan naya Ananà ne Dios nga ittu ya piníli na nga nangátu wa pádi ka áwan panda, kitu nagsipata na, nga napuddi kitu nangngidde na kadatu lin-lintag.

8

¹ Tú idi ya piyán ku tutu wala nga kagiyan: Atán ya nangátu wa pádi nga panguniyan tada ke Dios, nga atán na magtutúgaw kiya pane diwanán ne Dios ka lángit. ² Aggína ya magsir-sirbi para kadátada kiya giyán mismu ne Dios nga ittu ya kurug balay na. Ay aggína kampela ngin nin ya nangwa kiyán na balay na nga akkan wayya tolay yala.

³ Ngámin daya nangátu wa pappádi, ay aggída ya napíli ya magbasu se magdátun ke Dios para kadaya tolay. Ay díkod masápul pe nga magbasu onu magdátun ne Cristo nga ittu ya nangátu wa pádi. ⁴ Ay nu tura la atán kam kídi ya kalawagán, ay akkan na makapagpádi, áta atán da mà a pappádi nga ittu dayán daya magbasu se magdátun nga nán tu lintag kitun. ⁵ Ay datu kuk-kuwaan datun na pappádi kitu nengágan ka balay ne Dios, ay tallad dala kiya kurug ga mà-màwa kiya kurug ga balay ne Dios ka lángit. Ata kitu tagay ipàdà tu Moses tu nengágan da ka balay ne Dios, ay nán

ne Dios kaggína, “Kuwaam ya ngámíngámin ka ummán kitu pagaladán na nepassingan ku kikaw kitu bantay,” nán na. ⁶ Ngamay napà-patag pànanng ya ubra ne Jesu-Cristo kiya kinapádi na may datu pappádi kídi ya kalawagán kitun. Ata aggína mà lugud din ya panguniyan tada ke Dios kídi napatag pànanng nga kari na kadàtada nga tolay na. Napà-patag idi, áta nebasár kadaya napà-patag nga kar-kari ne Dios.

Napà-patag ya baru wa palánu ne Dios may tu dadán

⁷ Nu áwan kuma tutu wala pagkur-kurángan datu nunna nga bílin ne Dios, ay akkan kuma tagge nangulis nagkari yin. ⁸ Ngamay ammu ne Apu Dios nga nadakè mà kammala ya kuk-kuwaan datu tolay. Ay tútu nán na nga,

“Umbet ya algaw wa angngulis ku wa magkari kadaya tolay ku wa iIsrael se iJuda.

⁹ Ay sabáli kampela ngin nin kitu nekarì kadatu apuapu da, kitu nangngiapù nga nangitálaw kaggída ka Egipto. Mangulis sà magkari, áta akkan da nga kinur-kurug datu nekar-kari ku nga ittu tu gapu na nga pinagdudoray kuda. ¹⁰ Ay tú idi ya ikarì kadaya iIsrael nu umbet yán na algaw:

Ipad-padamdam ku daya lin-lintag ku kaggída peyapeyang, ta senu ummán ka nesúrát da ngin kiya uray da. Ay iyà ya Dios da ngin, ay aggída pe daya tolay kun. ¹¹ Ay akkan da tagge masápul lin na itugud onu ikagi kadaya kasittolay da ya mepanggap kiyà, áta ammuwán dà ala ngin daya ngámin tolay, nangátu se nababa. ¹² Túyán ya kuwaan ku, áta kalakkán kuda ngin kadaya nagbas-basúlán da. Ay kaligpanán ku pe yin daya bas-básul da.”

¹³ Ay kitu inangngagi ne Dios nga atán ya baru wa kari na, ay maawátan na áwan surbi tu dadán nin. Ay oray nu nágan na nga kag-kagaben se dadán nin, ay áwan duwaduwa naya kippà na tutu wala ngin.

9

Tu dadán se iya baru wa agday-dáyaw da ke Dios

¹ Ay kitu nunna nga kari, ay uwad da nga sur-surútan da nga lin-lintag mepanggap kiya panagday-dáyaw ke Dios. Ay tu pagday-dayáwan, ay binalay tolay pe yala. ² Ay tun na balay nga pagday-dayáwan, ay napagkaduwa ka abay

nga kurtína. Tu amin-dupálan, ay nengágan da ka “Giyán na napatag ke Dios”. Ittu tun tu giyán natu aggiparotunán ka pingki nga pittu ya pasanga na nga nadaládag. Ittu pe tu giyán tu tebol la aggippayán kitu sinápaya ya medátun ke Dios. ³ Ay tu mekàduwa nga kuwartu, ay atán kitu tapíngit natu kurtína nga mekàduwa kitu amin-dupálan na kurtína. Idi nga kuwartu, ay nengágan da ka “Giyán na kapàgán ke Dios”. ⁴ Ittu idi tu giyán natu balitù a anidúgán ka insensu, se itu lakása nga nakalupkopán ka balitù, nga nangiunggán da kitu gù-gusi nga balitù a naunggán kitu mána, nga akakkanan nga gayát ka lángit, se itu tàdukud natu Aaron nga nagbísì, ay se itu dalumpenág ga batu wa nekesurátan datu bil-bílin. ⁵ Ay kitu nagpungtu kitu útun natu lakása, ay atán duwa nga sinan anghel la balitù, nga ittu datu mangipassingan na atán ne Dios kitúni. Magguùmà da se sikkuùnát datu payà da nga manglayyung kitu takkab natu lakása, nga ittu tu agwarsíán ka dága, ta senu mapakawan daya bas-básul daya tolay. Ay akkan pikam idi ya kelaw-lawág ngámin dedi.

⁶ Ay ummán kiyán ya nekaurnus natu agday-dayáwan da kitun. Ay datu pappádi, ay inalaw da nga

lumnà kitu amin-dupálan na kuwartu nga mangwa ka-datu ubra da. ⁷ Ngamay kitu mekàduwa nga kuwartu, ay tittu ya kangatuwán na pádi ya makalnà kitúni. Ay dinnagun nala pe ya ilalnà na. Ay se akkan na lumnà kitúni nu akkan na mangitúgut ka dága datu pinagbasu da nga áyam, nga ittu tu idátun na ke Dios gapu kadaya bas-básul na, se daya bas-básul daya tolay.

⁸ Ay masingan tada kídi ya piyán naya Ispiritu ne Dios nga ipakammu kadátada, nga kitun ay akkan pikam nalútán para kadaya tolay tu “Giyán na kapàgán ke Dios”, áta atán mà pikam tu amin-dupálan na kuwartu. ⁹ Ay ittu idi ya kearígán naya kapàyanán tada kadedi ya al-algaw. Kídi, ay mepassingan kadátada, nga datun na agbasu se agdátun datu tolay ke Dios, ay akkan wayya ittu datun ya mangappiya kiya aglam-lammat da. ¹⁰ Ay tú datun datu sur-surútan da, ay se sur-surútan da pe datu lintag mepanggap kiya angngán se ya agginum se ya agdalus kadaya ngámin. Pabeg ga datu mas-asingan nala nga mà-màwa daya sur-surútan da, ngamay datun, ay panda datun nala kitu nangngipakammu ne Dios kiya baru wa palánu na.

¹¹ Ngamay inumbet te Cristo win nga ittu ya kangatuwán na pádi. Ay gapu kaggína, ay atán nin daya napatag ga mà-màwa.

Ay atán pe yin kiya napà-patag ga pagday-dayáwan nga akkan na kinuwa tolay yala, ta áwan pe yán kídì kalawagán. ¹² Arig linumnà in kitu “Giyán na kapàgán ke Dios”. Ay akkan wayya nga dága kalding onu dága urbun báka ya netúgut na, nu di iya dága na kampela ngin nin. Ay díkod málà nitta ngin ka áwan panda kiya pangiturayán ne Dios. Ay itun na nelalnà na, ay ittu tun nala ngin.

¹³ Datu tolay ya ibílang da ka naragit kitun, ay mebílang kiya lintag da nga madalusán da nu mawar-warsíán da kitu dága kalding se dága toru, se mapùpúan da kitu abu natu nasidug ga urbun báka. ¹⁴ Ay nu makadulus dayán, ay tú nád agpà ya akadulus naya dága ne Cristo kadaya ur-uray tada kadatu áwan sur-surbi nga ub-ubraan tada, ta senu e Dios nga atán peyapeyang ya ikur-kurug tada. Ta gapu kiya angngitur-turáy naya atán peyapeyang nga Ispiritu ne Dios kaggína, ay nepebasu na ngala ya áwan tutu wala nga pagkur-kurángan na baggi na ke Dios.

Mippà daya bas-básul tada gapu kitu nekebasu ne Cristo

¹⁵ Ay díkod, kídì ya baru wa kari, ay e Cristo ya panguniyan tada nga tolay ke Dios, ta senu ngámin daya inayabán ne Dios ka

tolay na, ay mepakin-kuwa kaggída datu nekar-kari ne Dios nga áwan panda. Ata gapu kitu nekatay na, ay nekáru na ngin daya bas-básul daya tolay oray kitu áwan pikam ya baru wa kari ne Dios.

¹⁶ Ay nu atán kasurátan na kinuwa naya magpatáwid kadaya kuw-kuwa na, ay masápul la mammuwán pikam nga kurug natay yin tu magpatáwid, ay se yala málà datu magtáwid datu mepatáwid kaggída. ¹⁷ Ata akkan mepatag ya kasurátan na kinuwa naya magpatáwid nu atán kam ma sibbiyág. Ay se yala mepatag nu natay yin.

¹⁸ Ay túya gapu na pe nga tu nunna nga palánu ne Dios, ay masápul pe ya pagdága, ta senu makurug pe. ¹⁹ Ata kane mabalin ne Moses nga ibása kadatu tolay ngámin datu lin-lintag, ay nangalà ka dága urbun báka se na kinibugán ka danum. Ay se yala nangalà ka pasanga kaykayu wa isopo, se na nga binad-baddán tu bungraw na ka daggáng nga lúpus nga nàwa ki dùdut karneru, ay se na nga pinagwarsi kitu dága kitu libru wa nekesurátan datu lin-lintag, se kadatu ngámin tolay pe. ²⁰ Ay nán na kadatu tolay kaggína nga magwarsi, “Ittu idi nga dága ya mangipassingan na masápul la mepatag daya bil-bílin ne Dios sin, ay piyán na

nga ikurug nu dedi," nán na. ²¹ Ay páda na pe kitu agday-dayáwan se datu aruminta nga us-usaran da kitu panagday-dáyaw da, winar-warsíán nada pe kitu dága. ²² Ay kurug ga kadatu bil-bílin, ay tagge ngámingámin, ay nebílang ngala nga nadalus ke Dios gapu kitu dága. Ay díkod nu áwan dága nga mearúyut, ay áwan pe mapakawan na bas-básul.

²³ Ay díkod masápul ya dága datu áyam kadatu kuk-kuwaan da nga pakasinnán nala nu wà ummán naya kurug mà-màwa ka lángit. Ta senu mebílang datun ka nadalus. Ngamay daya mà-màwa ka lángit mismu, ay masápul da ya napatag pà nang nga dága nga pang-dalus, ta senu kurug ga nadalus tutu wala.

²⁴ E Cristo, ay akkan wayya linumnà kiya pagday-dayáwan na kinuwa tolay yala nga tallad dala kiya atán ka lángit, nu di ka lángit mismu ya linnà na. Ay atán kurug gin ka giyán ne Dios kidi, gapu kadàtada. ²⁵ Ay akkan na pe masápul la uliulissan nga ibasu manin ya baggi na, nga ummán kitu angwa nату nangátu wa pádi datu Judyu, nga dinnagun na lumnà kitu "Giyán na kapàgán ke Dios", se mangitúgut ka dága áyam nga akkan na wayya itu dága na kampela ngin nin. ²⁶ Ata nu mapakuna, ay di lugud namin-ad-adu

win na natay nanggayát kam kitu nekàwa nedi ya kalawagán, ay se mamin-ad-adu pikam! Ngamay ya nekàwaán na, ay namissán nala nga inumbet nga nagbiyág nga tolay kidi ya kalawagán kane tagay pumanda ngin, ta senu mippà na daya bas-básul da tolay kiya angngibasú na kiya baggi na kampela ngin nin.

²⁷ Gángay nga mamissán nala ya katay daya tolay, ay se yala guwesán ne Dios da. ²⁸ Ay ummán kiyán ya nàwaán ne Cristo. Namissán na natay, ta nebasu gapu kadaya bas-básul tada nga tolay. Ay umbet kam-min, ngamay akkan gapu kadaya bas-básul lin, nu di gapu kiya angngalà na ngin kadaya ngámin na makid-iddag kaggína.

10

Akkan makippà kadaya bas-básul tada tu dadán na agbasu

¹ Datu kuk-kuwaan da nga sur-surútan da kitu lin-lintag tu Moses, ay árig aniniwing ngala naya napatag ga mà-màwa nu isa ngalgaw, ay túya akkan da wayya makapagbalin tutu wala ka namáru datu sumur-súrut kadatun, oray dinnagun tu agbasu da kitun.

² Ata nu kurug ga magmáru tutu wala datu sumur-súrut kitun na lin-lintag ga mepanggap ki

agbasu, ay akkan kuma nga dinnagun tu angwa da, nu di mamissán kuma ngala. Ay nu kurug pe nga nippà tu bas-básul da, ay áwan da kuma tagge lam-lamtan na básul da ngin.

³ Ngamay akkan mà, áta tu dinnagun na agbasu da, ay ittu tun ya mangipadamdam kaggída kadaya bas-básul da. ⁴ Ata akkan wayya makippà kadaya bas-básul ya dága toru báka onu kalding.

⁵ Ay ittu tu gapu na nga kitu nelalbet ne Cristo kídi nga kalawagán, ay nán na ke Dios nga,

“Akkan daya áyam nga basu onu panda ngala nga dátun daya pàgam, ay túya namarsuwa ka pe ka baggi para kiyà ta senu ittu ya mebasu. ⁶ Ata akkan mu lugud pe ya pagangammán daya masidug ga medátun kikaw, ay oray pe daya mebasu gapu kadaya bas-básul. ⁷ Ay díkod nán ku nga, Inumbet tà kídi kalawagán na mangwa kadaya piyám, O Dios, nga ummán kitu nesúrat mepanggap kiyà,”

nán na.

⁸ Nán na kitu nunna nga akkan nagangammán ne Dios datu pinagbasu da se datu sinidug ga nedátun da kaggína, oray nu ittu tun tu nán datu lin-lintag. ⁹ Ay

se na manin nán nga inumbet kídi ya kalawagán nga mangwa kadaya piyán ne Dios. Ay díkod tu nunna nga sur-surútan da nga panagbasu, ay nippà ne Dios se na nepatáli ya mekaduwa nga ittu ya angwa ne Cristo kadaya piyán na. ¹⁰ Ay gapu ta kinuwa ne Jesu-Cristo datu piyán ne Dios, ay nippà daya bas-básul tada gapu kitu baggi na nga mismu, nga nebasu para kadaya ngámin tolay. Itun na namissán na nekebasu na, ay annung na tunin ka panda.

Namissán nala nga nepebasu ne Cristo ya baggi na kampela ngin nin

¹¹ Datu pappádi kitun, ay inalgaw wa atán kaggída ya magbasu. Makabasubasu da, may páda na kam nga tu agbasu da, ay akkan kammala makippà in kadaya bas-básul. ¹² Ngamay e Cristo, ay namissán na ngala nga nebasu ya baggi na gapu kadaya bas-básul daya tolay. Ay annung na tunin ka panda. Ay se la nga nagtugaw win kiya pane diwanán ne Dios. ¹³ Ay id-idaggán na ngala kitúni ya ammasúku ne Dios kadaya kumalínga kaggína. ¹⁴ Ata gapu kiya namissán na nangngibasu na kiya baggi na, ay mippà ka áwan panda daya bas-básul daya pinagbalin na ka tolay na.

¹⁵ Ay ya Ispiritu ne Dios pe ya mangipakammu

kadåtada nga kurug yán, áta nepekagi na nga,

¹⁶ “Tú idi ya ikari kaggída nu isa ngalgaw, nán ne Apu. Ipad-padamdam ku peyapeyang daya lin-lintag ku kaggída, ta senu ummán ka nesúrát da ngin kiya uray da,”

nán na. ¹⁷ Ay se na manin nán, “Ay kaligpanán ku daya bas-básul da se ya akkan da angngikur-kurug kadatu lin-lintag ku,” nán na. ¹⁸ Ay díkod gapu ta napakawan nin daya bas-básul, ay akkan masápul lin ya magbasu panggap kadaya bas-básul.

Akkan tada nga min-induwán na umadanni ke Dios

¹⁹ Ay lugud wawwági, gapu kídi ya nekebasu ne Jesu-Cristo, ay akkan tada din na min-induwán na umadanni ke Dios, ta árig ga annung ta ngin ya lumnà kitu “Giyán na kapàgán ke Dios”. ²⁰ Ta árig ga pinanglukát nitta ka baru se árig sibbiyág nga dálen kitu kurtína, nga ittu kam tu baggi na kampela ngin. ²¹ Ay lugud, gapu ta atán ya kangatuwán na pádi nga panguniyan tada ke Dios, ²² ay akkan tada min-induwán na umadanni ke Dios. Akkan tada nga magduw-duwa, ay kaligdaan tada ya angngurug tada kaggína. Umadanni tada kaggína nga sippiiya ya uray tada, áta árig

nabguwán nin, ay se árig nabguwán tada ngin ka nadalus tutu wala nga danum.

²³ Akkan tada din tutu wala igsán ya agnamnáma tada, ay se akkan tada din na magduw-duwa, áta akkan wayya di mapiyár nge Apu Dios nga ittu ya nagkari. ²⁴ Ipas-pasnà

tada ya magsisinneng kiya agpipinninya tada, se kiya angwa tada kadaya napiya nga mà-màwa. ²⁵ Ay akkan tada din na ilingling ya agguurnung tada, nga ummán kiya kuk-kuwaan daya duddúma ngin. Nga-may ya kuwaan tada kuma, ay maggiinnanannay tada, tàwán kam kadedi yin na al-algaw wa tagay ya ilalbet kammin ne Apu.

Ya kapanísán daya mangirupat tin kiya An-anà ne Dios

²⁶ Ata nu nammuwán tada ngin ya kurug mepanggap ke Cristo, ay se tada nga gurátan ya makabásul, ay áwan sabáli yin na basu ya makippà kadaya bas-básul tada. ²⁷ Nu di lugud da ya nakapap-panansing nga ammasul ne Dios se ya nakapap-panansing nga apuy ya idaggán da, nga ittu ya kapanísán daya ngámin na kumalínga ke Dios.

²⁸ Datu tolay ya di nangikur-kurug kitu lintag tu Moses, ay pannakatay tu kapanísán da basta atán nala duwa onu tallu wa makasistígu nga kurug ga

nakabásul da kitu lintag. Akkan dada tutu wala nga kalakkán nin. ²⁹ Ay nu pannakatay ya kapanísán datun, ay tú nád agpà ya kapanísán daya tolay ya mangirupat kiya An-anà ne Dios, se akkan mamatag kiya dága na, nga ittu tu nangirut kitu kari ne Dios, se ittu pe ya nangdalus kadátada kadaya bas-básul tada. Ay ummán pe kadaya mamáas kiya Ispiritu ne Dios nga ittu ya mangipakammu kiya agkallà ne Dios kadátada.

³⁰ Ngamay ammu tada mà nu inna ya nagkuna nga, "Iyà ya mangibálat, ay iyà pe ya mangsupápà." Ay atán pe ya nakagi nga, "Nge Apu ya mangguwes kadaya tolay na," nán na. ³¹ Nakapap-panansing tutu wala ya pabasúlan naya sib-biyág nga Dios.

Akkan tada din ippà ya agginanàma tada kadaya kari ne Dios

³² Ngamay dam-damdamman nán na. nu kod tu nà-nàwaán nu kitun, kitu nakammu nu kaggína nga ittu tu bíláng nekawadaán nu. Adu datu netur-turdan nu tutu wala nga nagrig-rigátan nu. ³³ Nu duddúma kitun, ay iappat dakayu kadaya tolay se báu-báut dakayu pe kiya pagmar-marngán da, ay se nu duddúma ay mepagrígát kayu kadaya duddúma nga mapar-parigátan. ³⁴ Ata kinalakkán nu pe datu mangurug ga atán ki agbalúdán. Ay akkan kayu

pe ya nagpannakit oray pinultán dakayu kadatu kuw-kuwa nu. Naganggam kayu wala, áta ammu nu mà nga atán da kampela ngin nin daya napà-patag ga kuw-kuwa nu wa áwan kippaán nin.

³⁵ Ay lugud akkan nu din na ippà ya agginanàma nu win, nga ittu ya pakatangdánan nu ka napatag ke Dios. ³⁶ Ata masápul la magánus ta, ta senu masúrut ta ya piyán ne Dios, ay díkod magun-ud ta ya nekari na. ³⁷ Ta nán na kiya nesúrat ta bàbànan nga,

"Tagay yin ya ilalbet naya umbet. Akkan na nga ipatattát ya ilalbet na.

³⁸ Ay daya namáru wa tolay ku, ay mabiyág da gapu kiya angngurug da kiyà. Ngamay daya maglikud kaggída, ay lùsawan kuda,"

nán na.

³⁹ Ngamay dátada, ay akkan tada mà nebílang kadaya naglikud ke Apu Dios sin, nga ittu daya mapánis, nu di nitta nga biyágan ka áwan panda, áta mebílang tada kadaya mangurug kaggína.

11

Tu angngurug datu nunna nga tolay ke Dios

¹ Atán angngurug tada nán tada nu kurugan tada tutu wala nga kurug màwa

daya namnamáan tada, ay se áwan tada nga duw-duwa oray kadaya akkan tada pikam nasingan. ² Ay gapu kitu angngurug datu nunna nga tolay, ay pinatag ne Dios da.

³ Ay gapu kiya angngurug tada ke Dios, ay nammuwán tada nga gapu ki úni yala ne Dios, ay naparsuwa na idi ya kalawagán. Ay díkod ngámin daya masingan, ay nàwa da kiya di masingan.

⁴ Ay gapu pe kitu angngurug tu Abel, ay napà-patag tu nedátun na ke Dios may itu nedátun tu Cain. Ay díkod nebiláng ne Dios tu Abel ka namáru. Nepakammu ne Dios idi kitu inammatag na kitu dátun tu Abel. Ay oray kitu natay yin, ay biláng magun-úni pikam gapu kitu angngurug na.

⁵ Ay gapu pe kitu angngurug tu Enoc, ay inalà ala ne Dios sin ka lángit nga sibbiyág, nga akkan tagge natay. Ay áwan da nasingan nin kaggína. Ay kitu akkan na pikam nekálà ka lángit, ay pinaanggam kanu tu Enoc nge Dios, nga nán kam naya nesúrát ta bàbànan ne Dios. ⁶ Ay áwan tolay ya maka-paanggam ke Dios nu áwan na nga angngurug kaggína. Ata oray inna nga tolay ya maminya nga magdáyaw ke Dios, ay masápul la kurugan na nga atán Dios, ay se kurugan na pe nga aggína ya mangsupápà kadaya ngámin na magsap-sápul kaggína.

⁷ Ay gapu pe kitu angngurug natu Noa, ay nekurug na datu kinag-kagi ne Dios kaggína mepanggap kadatu mapad-padalal pikam ma mà-màwa. Ay tútu nangwa ka abay tutu wala nga biray nga ittu tu nakabiyágan da nga tangabalay kane magdallis. Ay gapu kidi ya inangngurug tu Noa, ay nepassingan na nga nagbásul datu tolay nga akkan nangikur-kurug ke Dios. Ay díkod gapu kitu angngurug na, ay nebiláng ne Dios ka namáru.

Tu angngurug datu apuapu daya Judyu

⁸ Ay gapu pe kitu angngurug tu Abraham, ay nekurug na nge Dios kane papannan ne Dios nga paggunàan kitu ili nga nekari na nga idde kaggína. Ay tútu pinanáwan na ngala tu ili na, oray nu akkan na nga am-ammu tu kapannán na. ⁹ Ay gapu kitu angngurug na, ay nepagili kitu giyán na nekari ne Dios kaggína. Nagbáwi yala kitúni. Ay oray pe tu Isaac se itu an-anà na nga Jacob nga nagkariyán pe ne Dios, ay nagbáwi da pe yala kitu nagyán da kitúni. ¹⁰ Ata innanamán ne Abraham pikam ya ili nga magnanáyun nga pinalánu se ipasikád ne Dios kampela ngin nin.

¹¹ Ay gapu kitu angngurug tu Abraham, ay nakapútut ka isa oray nu lalakay yin,

ay se bàbakat se akkan kam-mala makapagan-anà in tu Sara. Ata kinurug na tutu wala nga kuwaan ne Dios tu nekari na kaggída nga magatáwa. ¹² Ay díkod oray nu árig natu Abraham tu natay yin ta akkan lugud makapútut tin, ay nagbalin ka apuapu daya adu tutu wala nga tolay ya ummán kiya kaadu daya bittuwan se kaadu daya ginat ki dappit bebay.

¹³ Ay dedi ya tolay ay nangurug da panda kitu nekatay da. Akkan da ngin na naáwat tu nekari ne Dios kaggída. Ngamay árig nalágib da datun na nekari na kaggída, gapu ta kinurug da tutu wala, ay naggangam da. Ay tútu nán da nga mepagíli da ngala kidi ya kalawagán. ¹⁴ Ay díkod maawátan na atán namnamáan da pikam nga paggunàan da, áta nán da lugud da agtangeli da. ¹⁵ Ay nung kuma nu itu naggayatán da nga íli ya lam-lamtan da, ay annung da ya magulli kammin kitúni. ¹⁶ Ngamay akkan mà, áta napi-piya nga íli ya innanamán da, nga ittu ya giyán nga atán ka lángit. Ay díkod akkan kípattán ne Dios da oray ingágan da ka Dios da. Pinagsagána nada ngin ka íli nga para kaggída.

¹⁷ Ay gapu pe kitu angngurug tu Abraham, ay idátun na tutu wala kuma tu Isaac

nga sissa nga an-anà na kitu nangtisting ne Dios kaggína. Aggína mismu tu nagkariyán ne Dios nga umadu tutu wala daya gakagaka na. Ngamay oray nu mapakuna, ay ibasu na mà tutu wala kuma ngin tu sissa nga an-anà na. ¹⁸ Aggína mà tu nagkunaán ne Dios ka, “E Isaac ya paggayatán daya pútupútut mu nga nekar-kari ku,” nán na. ¹⁹ Linam-lammat tu Abraham nga annung ne Dios nga paltuwan tu Isaac. Ay kurug bílang napaltu tu Isaac ngin, ta nepatulli kammin kaggína.

²⁰ Ay gapu pe kitu angngurug tu Isaac, ay nekari na nga napiya ya kà-kàwaán de Jacob se Esau.

²¹ Ay gapu pe kitu angngurug tu Jacob, ay nekar-karàrag na datu duwa nga apúku na nga annánà tu Jose nga nepatagasinnán ke Dios kitu danni na katay yin. Nagrumdád da nagùmà ala ngin kitu tàdukud na kitu nagday-dáyaw na ke Apu Dios kitun*.

²² Ay gapu pe kitu angngurug tu Jose, ay nepakammu na kitu danni na tutu wala nga katay yin ya agtálaw datu iIsrael nga sag-sagádà na ka Egipto. Ay tútu binílin nada nu paannán da tu tuláng na†.

* **11:21** 11:21 Akkan makapagsikád kampela ngin nin gapu kitu kinalakay na tutu wala ngin. † **11:22** 11:22 Nán na ka Genesis 50 nga pála ne Jose datu tuláng na kadatu iIsrael.

Tu angngurug natu Moses se itu Rahab

²³ Ay gapu kitu angngurug datu mannákam tu Moses, ay akkan da nagansing nga di nangikurug kitu bílin tu ári nga papatay na daya annánà a lalláki nga iIsrael. Nesirù da ka unag tallu búlán tu maladága kane masingan da nga napiya.

²⁴ Ay gapu kitu angngurug pe tu Moses, kane magnákam, ay naddi ya mengagánan ka an-anà natu nanagábu kaggína nga babay ya an-anà tu Ari Faraon. ²⁵ Pininya na ngala ya mepagrígát kadatu páda na nga tolay ne Dios may itu maggan-gánas ka makaru wala ki pakabasúlán na. ²⁶ Ay nebíláng na nga napàpatag ya magrígát gapu kiya umbet nga Cristo may iya ngámin na kinabánáng naya Egipto nga tawídan na kuma, áta lam-lamtan na peyang ya bátug tangdán na ke Dios. ²⁷ Ay gapu kitu angngurug na, ay nagtálaw ka Egipto. Akkan nagansing oray ammu na nga malúsaw tu Ari Faraon kitun na agtálaw na, áta ummán na ka sisínán ne Dios nga di masingan, ay tútu nagturad dala.

²⁸ Ay gapu ki angngurug tu Moses, ay kinurug na tu nepàwa ne Dios kaggína. Ay tútu nebílin na kadatu páda na nga iIsrael nga pintáan da ka dága tu lasi natu gagyangán da, ta senu akkan iráman natu anghel da nga

magpatay kadatu manákam ma annánà a lalláki. Tú idi tu nanggayatán tu Piyasta da gapu kitu nanglåtaw natu anghel kaggída.

²⁹ Ay gapu kitu angngurug datu tolay ya neapuwán tu Moses, ay nakadalákit da kitu bebay nga nengágan da ka Daggáng nga Bebay. Ay nagdal-dalen da ngala nga ummán kiya agdal-dalen ta kiya gádáng kane magtuway tu danum. Ngamay kane manalen pe datu iEgipto nga magappal kaggída, ay nali-mat da ngámin, áta naga-mung kammin tu danum.

³⁰ Ay gapu pe kitu angngurug datu iIsrael, ay narba tu darupírip pa abut ka Jerico, kane mabalin da nga linip-uliput ki unag pittu ngalgaw.

³¹ Ay gapu pe kitu angngurug tu Rahab nga púta kitun, ay akkan neráman kitu inagpatay da kadatu akkan mangikur-kurug ke Dios, áta naganggam nanangaíli kadatu ispiya datu iIsrael.

Tu angngurug datu duddúma nga tolay ne Dios

³² Annung ku wa itul-túluy ya mangagi ka adu pikam, ngamay áwan ku wa oras sin na taggisaan kagiyán ya mepanggap kadatu Gideon, tu Barac se tu Samson, tu Jefe, David se itu Samuel se datu duddúma nga pagbàbànanan ne Dios, ³³ nga gapu kitu angngurug da, ay atán da kaggída ya nangábà a nakigubát ka-daya duddúma nga il-íli, se

atán da pe ya nangáwat kadatu kari ne Dios, ay se datu nalintag nga angngituráy. Ay atán da pe kaggída tu akkan nakkán láyon gapu ki angngurug da, ta ummán ki nàmut tala ya bugung datu láyon.

³⁴ Ay atán pe datu duddúma, nga gapu kitu angngurug da, ay napakusap da tu maggatagatang nga apuy, ay se nakatálaw datu duddúma nga kàban da kuma. Ay datu duddúma kaggída oray nakapsut da, ay bumílag da gapu ki angngurug da. Ay tútu rummungat da nga makigubát, ay tútu napalsu da datu nanglannà kaggída.

³⁵ Ay gapu pe kitu angngurug datu duddúma nga babbay kitun, ay nepatulli kammin kaggída datu akkobung da nga natay kane mapaltu da kammin.

Atán datu duddúma, nga gapu kitu angngurug da, ay pininya da ngala tu mabalbalugga nga matay, ta senu lumtu da kammin kiya napì-piya nga biyág. ³⁶ Ay atán pe datu duddúma, nga gapu kitu angngurug da, ay neturturad da ngala tu meappaapat se masap-saplit, ay se piníngil dada pe ka kadena se dada nga nebálud. ³⁷ Atán da pe datu tinùtoán da, se datu rinagádi da nga pinagkaduwa, ay se atán pe datu pinagkatab da ka ispáda. Atán datu pinarparígát da, se atán datu napà-paultu, ay atán da pe datu nakal-allà a nagbad-

bádu da ngala ka lálát kalding se karneru. ³⁸ Akkan mekari idi ya kalawagán nga pagyanán dayán na tolay. Nagdàdàdà da ngala kadatu ir-ir-er se ban-bantay. Nagyán da ngala kadatu liliyáng se kadatu abbut ki lusà.

³⁹ Ay ngámin dedi nga tolay, ay pinatag ne Dios da gapu ki angngurug da. Ngamay oray mapakuna, ay áwan kaggída tu nakálám kiya kàwa naya nekar-kari ne Dios kaggída kitu kakowad da kídi kalawagán.

⁴⁰ Ata atán napì-piya nga palánu ne Dios para kadátada: Piyán nada nga ibulun kadátada kiya ammagbalin na kadátada ngámin ka áwan tutu wala pagkur-kurángan nin.

12

Ya angdisiplína ne Dios kadaya annánà na

¹ Ay díkod gapu ta árig tada ya nalebután ka adu tutu wala nga tolay ya nalgida angngurug, ay igsán tada lugud daya ngámin na pakabasúlán tada, se daya ngámin na mangsipad kadátada kiya angngurug tada. Ay se tada nga an-anúsán ya mangitul-túluy kiya árig tagtágan tada pikam nga sang-sanguwan tada.

² E Apu Jesus kuma ya árig sisinnán tada peyapeyang. Aggína ya nanggayatán naya angngurug tada, ay se aggína pe

ya mamalin kiya angngurug tada. Neturad na ngala tu nekatay na kitu krus, ta ammu na nga ya mesupápà kaggína, ay panagganggam ka áwan panda ka lángit. Akkan na tagge pinagan-anu oray nakap-appat tutu wala ya matay ki krus. Ay kidi yin atán nin kiya pane diwanán ne Dios nga mepangitur-turáy kaggína. ³ Lam-lamtan nu kod nge Jesus, se datu netur-turad na nga nangal-kalúsaw datu maragbásul kaggína, ta senu akkan kayu madusmaya se molaw. ⁴ Ay áwan mà pikam ya natay kadakayu gapu kiya angngalúsaw na nga magbásul.

⁵ Naligpanán nu agpà in ta, tu tuldu ne Dios kadakayu wa annánà na! Nán na nga, “Ugu, kappiyánan mu kod lam-lamtan nu tulduwán naka nge Apu. Ay akkan ka nga madusmaya nu panísan naka. ⁶ Ata tul-tulduwán ne Apu daya pàgan na, se disiplináan na pe ngámin daya nebílang na ngin ka annánà na,”

nán na.

⁷ Iturad nu ya angdisiplína ne Dios kadakayu, ta ittu ya angngipassingan na nga annánà nakayu. Ay áwan wayya nga an-anà a akkan disiplináan naya ama na. ⁸ Ngámin daya annánà na, ay disiplináan nada.

Díkod nu akkan nakayu disiplináan, ay akkan nakayu lugud kurug annánà. Arig nu wala daya tabuwang.

⁹ Ay ummán pe kadaya ama tada kidi ya kalawagán. Disiplináan ditta pe, ngamay pàgan tadada mà kammala. Ay tú nád agpà kuma kiya Ama tada nga atán ka lángit. Magtulù tada kuma peyang kaggína senu biyágan nitta ka áwan panda. ¹⁰ Ay daya mannákam tada kidi ya kalawagán, ay disiplináan ditta ka tangapurù. Ngamay sigun nala kiya napiya ki agsisingan da. Ngamay ya Ama tada ka lángit, ay kurug pagkapiyaán tada ya agdisiplína na kadàtada. Ata disiplináan nitta senu magmáru tada nga ummán kaggína. ¹¹ Kidi, ay natakit pikam kadàtada ya agdisiplína na. Akkan ta pikam makuna kidi nga napiya, ngamay nu mabà-bayág gala, ay magbalin tada ka namáru, ay se pumiya pe yin ya ur-uray tada.

Surútan tada din ya natúnung nga dálen

¹² Ay díkod akkan kayu wa madusmaya. Itul-túluy nu ya angngurug nu. Magbilag kayu kammin. ¹³ Itul-túluy nu ya manalen kiya natúnung nga dálen, ta senu akkan kayu wa marurud, nu di kayu wa bumílag kammin.

¹⁴ Ay kuwaan nu ya mabaal nu wa makikiin-nawátan kadaya ngámin

tolay, ay se ya magmar-máru ki àráng ne Apu Dios, áta áwan ya makasingan ke Dios nu akkan na namáru.¹⁵ Sin-sinnan nu ta áwan kadakayu ya mangilingling kiya agkallà ne Dios, se áwan kuma pe kadakayu ya paggayatán naya nadakè, ta umarà pe kadaya duddúma pikam, ay ittu pe ya paggayatán naya riribù nu.¹⁶ Sin-sinnan nu pe ta áwan kuma kadakayu ya manan kitu Esau nga netáli na ngala ka isa nga pangnganán tu kalintaggán na nga manákam nga an-anà.*¹⁷ Ay ammu nu mà in, nga kane mabà-bayág panda kitun, kane piyán na nga alà in tu tawídan na kitu ama na, ay áwan na midde kaggína, áta akkan na màpoli yin tu kinuwa na. Oray nu sumángit, ay akkan wayya mangannaanna.

Ya kàwaán naya apangngipakammu ne Dios nga kari na

¹⁸ Ay dàtada kadedi ya al-algaw, ay akkan wayya nakapap-panansing ya ikà-adanni tada ke Apu Dios, akkan ummán kadatu iIsrael kitun. Ata uwad masingan da nga gumilagiláb ba apuy kitu bantay Sinai. Naggibat tutu wala pe, ay se nagbáli ka naggat tutu wala pe.¹⁹ Ay uwad nagina da pe nga naggat ta netanggoyob, ay se

úni nga akkan da meturdán na ginán. Ay tútu nakim-imallà datu tolai nga áwan da kuma magina kitu úni yin.²⁰ Ata akkan tutu wala meturdán datu tolai tu aggun-úni na nga nangibílin ka, “Oray nu alolag gala ya makadam-ay kiya bantay, ay masápul la matùtokán panda ki katay na,” nán na.²¹ Ay nakapap-panansing kurug tutu wala tu nasingan da kitúni, ay tútu nán tu Moses nga, “Nagpil-pilpig gà ki aggansing ku,” nán na.

²² Ngamay dakayu, ay bílang nakalbet kayu win ka bantay Sion nga ittu ya kurug ga giyán ne Dios, nga ittu pe ya bátug Jerusalem ka lángit, nga giyán daya rinibu-ríbu wa anghel nga naurnung ka giyán na.²³ Ay neamung kayu pe yin kadaya tangabubúlun na árig manákam nga annánà ne Dios, nga patawídan na. Arig nelista daya ngagngágan da ka lángit tin. Ay bílang neamung kayu pe yin kadatu nagkakátay ya tolai ne Dios kitun nga áwan pagkur-kurárgan pe yin. Ay neadanni kayu pe yin ke Dios nga ittu ya guwes daya ngámíngámin.²⁴ Ay inumbet kayu pe yin ke Jesus nga ittu ya panguniyan tada ke Dios kiya baru nga kari ne Dios. Arig nu pe yin ya nadalusán kitu dága na

* **12:16** 12:16 Tu Esau ay akkan na nebílang nga napatag tu kalintaggán na nga manákam nga an-anà, nga ittu tun ya pagkapiyaán na kuma. Ta kane mabisinán tutu wala, ay netáli na tu kalintaggán na ka kanan na.

nga napà-patag pà nang ya màwa na may tu dága natu Abel.

²⁵ Ay túya sin-sinnan nu, ta akkan nu din na di ikurug ya magpak-pakammu kadakayu. Ata nu akkan nakalísi datu iIsrael kitu nekapánis da gapu kitu akkan da nangngikurug kitu Moses, ay tú nu nád agpà a malilián ya kapanísan nu, nu akkan nu ikurug daya kag-kagiyan ne Cristo, nga ittu ya gayát ka lángit!

²⁶ Kitun, ay nataryun tu kalawagán kane magúni ye Dios. Kídi yin, ay tú idi ya nán na, "Akkan nala nga ya kalawagán ya mataryun nu pidduwaan ku, nu di oray pe ya lángit," nán na. ²⁷ Ay ya sarut natu nán na nga pidduwaan na, ay ippà na daya pinarsuwa na nga makínin. Ay daya akkan makínin, ay ittu daya mabansi.

²⁸ Ay díkod magiyáman tada, ta bílang mepakin-kuwa kadátada ya pangiturayán nga akkan tutu wala nga maan-anu. Ay díkod masápul pe nga yán nala nga paganggammán ne Dios nga panagday-dáyaw kaggína ya kuwaan tada, se ipatag tada se ikansing tada, ²⁹ áta kurug ga narungat. Meárig ka apuy nga makassidug kadaya ngámíngámin na masídug.

13

Daya napiya nga kuk-kuwaan daya magwawági

gapu ke Cristo

¹ Ay itul-túluy nu ya mag-pipininya nga magwawági ke Cristo. ² Ay akkan kayu wa umagáwa kadaya agtangeli. Ta atán da ngin daya nakasangaíli kadaya à-anghel, ngamay akkan da am-ammu nga anghel da. ³ Ay damdamman nu daya páda nu wa mangurug nga atán ki agba-balúdán, nga ummán kayu ka netangabálud kaggída. Ay dam-damdaman nu pe daya mapal-pallà gapu ki angngurug da, nga ummán ka mapal-pallà kayu pe nga ummán kaggída.

⁴ Ipatag nu ya aggaattáwa, ay áwan kuma kadaya magatáwa ya mangwa ka nadakè ummán kiya man-aládag se manabuwang, áta panísan ne Dios daya tolay ya mangwa ka ummán kadayán.

⁵ Ay akkan kayu din mag-talikágum ka pirà. Pa-ganggammán nu wala ya atán kadakayu, áta nán mà ne Dios nga, "Akkan takayu wayya ilingling onu pag-dudoray," nán na. ⁶ Ay díkod akkan tada nga min-induwán na mangagi ka, "E Apu ya sumeseseng kiyà.

Ay túya áwan ku wa ikansing. Akkan nà mansing kiya kuwaan daya tolay kiyà."

⁷ Ay damdamman nu pe datu nangiapu kadakayu; datu nagtù-tùgud kadakayu kiya bàbànan ne Dios.

Lam-lamtan nu tu napiya nga agbiy-biyág da se iya nagtungpálan da. Taldan nuda kitu angngurug da.

Ya agday-dáyaw tada ke Dios ya bátug pagbasu tada

⁸ Awan kaul-ulissán ne Jesu-Cristo. Nu wà ummán na kitun, ay ittu na kam kadedi, ay se kiya áwan panda. ⁹ Ay akkan kayu lugud pe ya peal-alílaw kiya angngurug nu kadaya adu wa bal-baláki se mepas-pasaballi a sur-súru. Magpiyár kayu wala kiya kinamáru ne Dios kiya ililligda naya angngurug nu, nga akkan wayya ya agkannaw tada nga mangán kadaya duddúma nga akakkanan ya piyáran nu, nga ummán kiya kuk-kuwaan daya duddúma. Ay akkan da mà nagpiyán datun na kuk-kuwaan da.

¹⁰ Atán mà ya bátug basu tada, nga oray datu ngámin na sumur-súrut kitu kuk-kuwaan da kitun nga agbasu da kitu nengágan da ka balay ne Dios, ay áwan da ráman. ¹¹ Ya baggi natu áyam ma pinagbasu da kitun, ay sidúgan da kitu lasi natu íli. Ngamay datu nangátu wa pappádi, ay mangalà da kitu dága ta ippan da kitu Kapágán na Giyán kitu balay ne Dios, ta ittu tun tu pagbasu da kadatu bas-básul da. ¹² Ay ummán pe, natay pe ye Apu Jesus kitu lasi natu íli ta senu gapu kitu dága na, ay

madalusán daya tolay kadaya bas-básul da.

¹³ Ay lugud, e Apu Jesus ngala ya piyáran tada, ay se iturad tada ngala daya kapal-palakkán tada gapu kaggína nga ummán kitu in-agturad na kadatu nekapal-palakkán na. ¹⁴ Ata áwan kídi ya kalawagán ya mabalin pagyanán tada nga íli nga akkan pumanda. Ididaggán tada ya íli nga áwan panda, nga ittu ya kapannán tada nu isa ngalgaw.

¹⁵ Ay díkod gapu ke Jesus, ay day-dayáwan tada ngala peyang nge Dios, ta ittu mà la yán ya bátug basu tada, ta ittu yán ya masápul kuwaan daya ngámin na mangipudnu nga mangurug kaggína. ¹⁶ Ay akkan nu wa kaligpanán ya angwa nu kadaya napiya, se ya agsisin-neng nu, áta ittu dayán daya bátug ga dátun nu ke Dios nga pagangammán na.

¹⁷ Ay ikurug nu daya pangmanàman nu wa mangurug. Magtulù kayu kaggída, áta aggída mà ya magtar-tarakan kadakayu, ay aggída mà ya magsungbát kampela ngin nin gapu kadakayu. Paangammán nuda kiya agtar-tarakan da kadakayu. Akkan nuda nga pagpan-nakitan, áta nu mapakuna, ay dakayu mà kampela ngin nin ya kal-allà.

Karárag se pakumusta

¹⁸ Ay ikar-karárag dakami yala wawwági. Ay ya piyán mi ay mapatag kami kadaya

ngámin na kuk-kuwaan mi. Ay áwan mi mà ammu nga básul mi kadakayu. ¹⁹ Ay kurug ga ikar-karárag dà ta senu ipalúbus kuma ne Apu nga makapagulli yà a makaru kannán giyán nu.

²⁰⁻²¹ Ay ikar-karárag ku nga idde ne Dios kuma ngámin daya masápul nu kiya angngikurug nu kadaya ngámin na piyán na. Ay senu gapu ke Jesu-Cristo, ay màwa na kadátada daya pagangammán na. E Dios ya paggayatán naya napiya nga aggur-uray tada, ay aggína tu namaltu kammin ke Jesu-Cristo nga Apu tada. E Apu Jesus, ay ittu ya nagbalin na katurayán na maragtarakan kadátada nga árig karneru na gapu kitu nekatay na. Ay gapu pe kitu nekebasu na, ay nàwa pe ya kari ne Apu Dios kadátada ka áwan panda. E Jesu-Cristo ya maday-dáyaw kuma peyapeyang ngin ka áwan panda! Amen.

²² Ay anúsán nu agpà ala nga basáan wawwági, daya kinag-kagì a pangab-abúbug ku kadakayu. Oray ta abibbà mà ala ya inagsúrát ku.

²³ Ay ipakammù pe kadakayu nga nepalawán da ngin ne wagi tada nga Timoteo. Ay nu makaru makalbet, ay aggína ngin ya kabulun ku nga maggagáyám kadakayu.

²⁴ Ay ipakumusta dakami yala kadaya ngámin na pangmanàman nu se kadaya ngámin na tolai ne Dios

kannán. Ay makikumusta pe kadakayu daya wawwági tada nga iItalia.

²⁵ Ay ya kinamáru ne Dios din kuma ya atán peyang kadakayu ngámin.

Ya súrát ne Santiago

¹ Iyà e Santiago wa bobonan ne Dios se Apu Jesu-Cristo.

Súrát ku idi kadakayu wa tolay ne Dios nga nepariparit kiya kalawagán. Kumusta kayu ngámin.

Ya aggánus tada

² Maganggam tada din nala wawwági, oray nu adu daya kapar-parigátan na mà-màlamán tada, ³ áta ammu tada mà nga nu maanúsán tada dayán na kapar-parigátan, ay tumurad tada. ⁴ Ngamay masápul la magan-ánus tada, ta senu magnákam tada se pagmaruwán tada ngámin.

Ya akitùgud tada ke Dios

⁵ Ay nu akkan tada nga ammu ya kuwaan tada, ay makitùgud tada ngala ke Dios, ay tùgúdán nitta, ta nalagpat se maganggam nge Dios nga sumeng kadaya ngámin tolay. ⁶ May nu atán makitùgud, ay mag-innanáma ngala nga akkan din maggad-gadduwa. Ata nu maggad-gadduwa tada, ay ummán tada kiya balnag ki bebay nga itagatagád dala na báli, ⁷⁻⁸ áta maduw-duwa peyang ya uray tada. Ay ya tolay ya mapakuna, ay áwan na tutu wala nga innanamán na midde ne Apu kaggína.

Daya pubri se daya babànéng

⁹ Daya napubri nga mangurug ke Jesu-Cristo, ay maganggam da din nala, ta ipangátu ne Dios da nu kuwa. ¹⁰ Ay daya babànéng nga mangurug ke Jesu-Cristo, ay maganggam da din nala pe oray ibaba ne Dios da. Ata daya babànéng, ay akkan na nanáyun. Ummán da kadaya bútà a mippà nu malnus da. ¹¹ Ata nu kiya katakit pànéng naya sínág, ay makarsiyán daya adon daya kad-kaddat se metànagán pe yin daya bútà da, ay áwan pe yin ya kinapiya da. Ay ummán pe kiyán ya kàwaán daya babànéng ta árig malnus da pe ta mapánis da oray kiya agbànéng da pikam.

Ya kepar-parò tada kiya nadakè

¹² Maganggam din nala ya tolay nga magan-ánus sala kiya kapar-parigátan na nga pakasisímán na, áta nu maanúsán na ngámin, ay biyágan ne Dios ka áwan panda. Ittu yán ya nekari ne Dios nga tangdán daya maminya kaggína. ¹³ May nu atán maparò, ay akkan na din nán na, “E Dios ya namar-parò kiyà,” akkan na nán. Ata e Dios, ay akkan meparò kiya nadakè, ay akkan pe ya mangiparò. ¹⁴ Ngamay meparò ya tolay nu maay-ayúyut kiya nadakè a lam-lamtan na kampela ngin nin.

15 Ay dayán na nadakè a lam-lamtan na, ay ittu win daya pakabasúlán na. May ya supápà naya panagbas-básul, ay pannakatay ka áwan panda.

16 Túya akkan tada masábag ki mepanggap kiyán wawwági, 17 ta naparon na mangidde nge Dios, ay se napiya ngámin daya maggayát kaggína. Aggína ya nangwa kadaya ngámin na atán ka lángit nga mangidde ka wada. Ngamay aggína, ay akkan ummán kadayán, áta áwan na nga kaul-ulissán. 18 Ay gapu ta ittu ya palánu na kampela ngin nin, ay pinagbalin nitta ka tolay na kane mangurug tada kadatu kurug nga bàbànan na. Ay díkod dátada ngin daya kapàgán kadaya ngámin na parsuwa na.

Ya kurug nga anngurug ke Dios

19 Dam-damdamman nu idi wawwági. Nalà-lapat tada din manggína kadaya bàbànan ne Dios. Akkan tada din na magbur-buranaw magúni, ay se nasulit tada din pe ya malúsaw. 20 Ata ya akar-arungat tada, ay akkan ittu yán ya mamagbalin kadàtada ka namáru, nga ittu ya piyán ne Dios. 21 Ay díkod ippà tada lugud din ngámin daya nadakè a gagángay tada se kuk-kuwaan tada. Ay ikurug tada daya bàbànan

nga nepakammu ne Dios kadàtada. Ittu yán ya makelísi kadàtada kiya pakapanísán tada ka áwan panda.

22 Díkod ikurug tada din ya bàbànan ne Dios ta bílang ug-ogan tada ya baggi tada kampela ngin nin nu nán tada nga annung na ngala ya magtal-talagína. 23 Ata nu tal-talagínaan tada ngala ya bàbànan ne Dios nga akkan tada nga ikurug, ay árig tada ya tolay ya magamínaw. 24 Sinnan na ya murang na, ngamay mawe la ngin, ay akkan na pe madamdám min tu sing-singan na. 25 Ngamay napiya ya kà-kàwaán daya ngámin na kuwaan daya tolay, nu kappiyánan da nga sin-sinnan ya napiya nga dámag, nga ittu ya áwan sabasábag nga lintag ne Dios, ay se da nga ikurug nga akkan da tal-talagínaan nala, ay se akkan da kurug pe kal-kaligpanán. Datun na lin-lintag, ay áwan da nga pagkur-kurárgan, ay se ittu datun ya ummán ka mangwaya kadàtada kadaya nadakè.

26 Nu nán tada nga ikurug tada peyang nge Dios, ngamay akkan napiya daya aggun-úni tada, ay ug-ogan tada ya baggi tada kampela ngin nin. Ay áwan surbi ya nán tada nga anngikurug tada ke Dios. 27 Ay ya ibílang ne Dios nga Ama nga kurug se áwan sabasábag nga anngurug, ay ummán kídí:

sengán tada daya nakal-allà a ul-ulíla se bubbúkud da babbay, ay se akkan tada mepagram-ráman ka-daya nadakè a mà-màwa kídì ya kalawagán.

2

Ya akkan tada ammag-dudúma kadaya tolay

¹ Gapu ta mangurug tada ngin ke Jesu-Cristo wawwági, ay áwan tada din pagdudúmán kadaya tolay, gapu wala kadaya singasingan da. ² Kas pangarígan nu atán duwa nga sangaíli tada nga mepagday-dáyaw kadátada, nga ya isa ay nakasangkilat ka balitù se napiya daya lúpus na, ay se ya isa ay napubri nga rugrugà ya lúpus na. ³ Ay nu nán ta kiya tolay ya napiya nga lúpus nga, “Ye idi tugaw, magtugaw ka,” nán tada, ngamay nán tada kiya napubri, “Magsisikád ka ngala kiyán nu lúsawam ya magtugaw kiya datág,” nán tada, ⁴ ay mamagdudúma tada ki ummán kiyán. Nadakè yán na agbasarán kiya kinatutolay naya isa nga tolay.

⁵ Ammuwán nu wawwági, nga daya napubri kídì ya kalawagán, ay aggída daya piníli ne Dios. Gapu kiya angngurug da, ay bíláng da ya nabànáng. Aggída pe ya alà na kiya pangiturayán na. Ittu yán tu nekari na kadaya ngámin maminya kaggína. ⁶ Ngamay tura tada

irupat daya napubri! Daya nabànáng mán kammin ya pàgan tada, ay aggída daya mamal-pallà kadátada, ay se aggída pe daya mangidarum kadátada. ⁷ Ay aggída pe daya mangug-og kiya nap-atag nga ngágan ne Jesus nga kur-kurugan tada.

⁸ Napiya mà kurug nu ikurug tada ya kapàgán na lintag nga ittu ya, “Piyán nu daya kasittolay nu nga ummán kiya amminya nu kiya baggi nu,” nán na. ⁹ Ngamay nu pagdudúmán tada daya tolay, ay mak-abásul tada, áta akkan tada kinurug ya lintag ne Dios. ¹⁰ Ata oray nu nán tada nga kinurug tada ngámin ya lintag, nu atán isa nga pakabasúlán tada, ay bíláng pakabasúlán tada ya ngámin nin. ¹¹ Ata e Dios nga ittu ya nagkuna nga, “Akkan kayu manaládag,” ay aggína pe ya nagkuna ka “Akkan kayu pumatay.” Díkod oray nu akkan tada manaládag, nu pumatay tada, ay ittu na kam ma nakabásul tada kiya lintag na.

¹² Dátada ay guwes nitta nge Dios. Ya pagbasarán ki angguwes na ay tu lintag nga ittu ya mangwaya kadátada. Ay lugud, napiya din daya kagkagiyan tada se daya kukkuwaan tada. ¹³ Ata akkan nitta kalakkán nge Dios nu akkan tada pe kalakkán daya kasittolay tada. Ngamay nu maragkallà tada, ay

akkan nitta pe pabasúlan.

Ya namáru nga tolay

¹⁴ Atán kadi surbi na wawwági, oray nán tada nga mangurug tada ke Jesu-Cristo, nu akkan tada mepassingan kadaya kukkuwaan tada ya angngurug tada? Wayya nitta la nga alá nge Dios nu ummán kiyán ya angngurug tada? ¹⁵ Ay kas pangarigan nu atán wagi tada nga mangurug ga áwan na nga kanan se paglilíyán, ¹⁶ ay se tada nán kaggína nga, “Akkan ka nga malídug. Maglili ka ngala, ta senu akkan ka masiyam, se magbattug ka ngala,” nán tada, ngamay akkan tada nga iddán ka kanan na se paglilíyán na. Ay nágan lugud naya surbi natu kinagi tada? ¹⁷ Ay ummán pe kiyán ya angngurug tada, nu akkan tada mepassingan kadaya napiya nga kukkuwaan tada. Arig natay.

¹⁸ May get nán daya duddúma nga angngurug gala ya atán kadaya duddúma, ay kadaya duddúma, ay get mangwa kadaya napiya ngala ya nengáni kaggída. May akkan mà mabalin, ta nu kurug ga mangurug tada, ay akkan mabalin na di tada nga mangwa kadaya napiya. Ay nu napiya daya kukkuwaan tada, ay mepassingan ya angngurug tada. ¹⁹ Ay nu nán nu nga mangurug kayu wa atán sissa nga Dios, ay túyán ya

kurug. Ngamay oray pe daya ar-áran, ay kurugan da pe se ikansing da pe.

²⁰ Dakayu wa umang-ang-ang nga tolay! Nu piyán nu wa ammuwan nga áwan surbi naya angngurug tada nu akkan tada mepassingan kadaya napiya nga kukkuwaan tada, ay gínán nu kod idi. ²¹ Tu Abraham ma ama tada, ay nepassingan na tu angngurug na ke Dios kane kuwaan na tu bílin ne Dios nga pebasu na kaggína tu an-anà na nga Isaac. Ay díkod nebílang ne Dios ka áwan bas-básul gapu kitun na kinuwa na. ²² Sinnan nu kod tu kinuwa na. Pinagbulun na tu angngurug na se itu kinuwa na. Nepassingan na nga kurug tutu wala tu angngurug na kitu kinuwa na. ²³ Ay díkod nàwa kurug tu nesúrat kiya bàbànan ne Dios nga nán na, “Kinurug ne Abraham tu kinagi ne Dios, ay túya nebílang na ka áwan bas-básul,” nán na. Ay se nebílang pe ne Dios tu Abraham ka opun na. ²⁴ Ay díkod ammu tada lugud din nga akkan nitta ibiláng ne Dios ka namáru nu mangurug tada ngala nga áwan tada tagge kuwaan na napiya ka angngipassingan tada kiya angngurug tada.

²⁵ Ay oray pe tu Rahab nga nagpúta kitun, ay nebílang ne Dios ka namáru win, gapu kitu kinuwa na nga napiya, ta pinalná na datu nebon tu Josua nga ispiya na, ay sinengán nada pe

nga naglibát nawe. ²⁶ Ay nu akkan tada mepassingan ya angngurug tada kiya angwa tada kadaya napiya, ay áwan na sur-surbi. Arig na ya tolay ya sibbabaggi ngamay áwan na ángat!

3

Ya bugung ya mamadakè ki tolay

¹ Bittì ala kuma kadakayu, wawwági, daya mangisúru, áta ammu nu mà nga dakami nga mangisúru ay nadà-dammat ya mepabásul kadakami nu makabásul kami. ² Ngámin tada, ay makabásul tada ngámin. Ay nu atán tolay ya áwan na nga pakabasúlán kadaya bal-balitan na, ay túyán ya tolay nga áwan pagkur-kurángan nin, áta maannadán na ngámin ya baggi na.

³ Daya kabalyu, ay siluwán tada daya bugung da, ta senu meturung tadada kadaya piyán tada nga pangipeyaggán kaggída.

⁴ Ay ummán pe kadaya dadakkal la bapor. Bi-bitì daya ikkakawil da, may oray mipur da kiya naggat ta báli, ay mabalin naya pillútu nga ipeyag kiya oray wà naya piyán na nga pangipeyaggán kaggína.

⁵⁻⁶ Ay ummán pe kiyán ya kàwaán daya bugung* tada. Oray bittì da, ay adu daya mepasindáyaw da nga dadakkal la bánag.

Arig na pe ya bittì a síling† ya bugung tada, áta oray nu bittì ya síling, ay sarátan na oray ya nalawág ga sirát. Ya bugung tada, ay ittu ya nadakè kadaya parte naya baggi tada, áta mabalikát na ngámin daya nadakè. Ay ittu ya mamadakè kiya ngámin baggi tada se ngámin na biyág tada nga tolay. Túya rabbang tada ya maimpiyernu.

⁷ Adu bal-baláki ya ululag se an-anù, idaw, se daya sissida ya mapaámu, ay adu kaggída ya napaámu win. ⁸ Ngamay áwan tolay ya maketurung tutu wala kiya bugung na. Arig na ya nadakè a nagdíta nga ulolag ga akkan makasinád. ⁹ Ittu ya pagdáyaw tada ke Apu wa Ama tada, may ittu pe ya pamad-padakè tada kadaya kasittolay tada nga kinuwa ne Dios ka ummán kaggína pe. ¹⁰ Díkod sissa kam ma bugung ya usaran ta nga magdáyaw ke Dios, se mamadakè kadaya kasittolay tada. Nadakè yán wawwági. ¹¹ Ya gabbuwà, ay akkan wayya nga nasablè se namit nga danum ya igbuwà na. ¹² Ay páda na pe, ya káyu wa gígus, ay akkan magbúnga ka búnga olibo, se ya múla nga úbas, ay akkan magbúnga ka búnga gígus. Ya gabbuwà a napet ya igbuwà na, ay akkan mangigbuwà ka namit pe.

* **3:5-6** 3:5 Kadaya duddúma ay díla ya nán da kídì. † **3:5-6** 3:5 Bittì a apuy nán daya duddúma.

Ya kurug ga nasírib

¹³ Nu atán kadakayu ya manguna nga nasírib, ay ipassingan na din nala ya kinasírib na kiya kabiy-biyág na, kiya angwa na kadaya napiya nga mà-màwa, se kiya kinapakumbaba na. ¹⁴ May nu magasiásil kayu, se tittu ya pagpiyán nu kampela ngin ya lam-lamtan nu, ay akkan nu lugud pagkidáyaw ya sírib nu, ta butal. ¹⁵ Daya ummán kadayán na sírib, ay akkan da gayát ke Dios, nu di da gayát kampela ngin nin kiya sírib tolay se Sairu. ¹⁶ Ata nu tittu daya pagpiyán tada kampela ngin ya lam-lamtan tada se magasiásil tada, ay ittu ya akkan tada pagkikinnawátan, ay ittu pe ya akàwa tada kadaya ngámin baláki nga kinadakè.

¹⁷ Ngamay nu ya kinasírib ba gayát ke Dios ya atán kadátada, ay namáru tada. Ay díkod magkikinnawátan tada se natulù tada se nindù tada. Napiya daya kukkuwaan tada se maragkallà tada pe. Akkan tada magpi-pimáru se akkan tada pagdudúmán pe daya tolay. ¹⁸ Magmáru daya kasittolay tada nu masingan da ya agkikinnawátan tada, ay se nu dàtada pe ya gapu naya agkikinnawátan da.

4

Ya kelug tada kadaya nadakè kidi kalawagán

¹ Nágan naya gapu naya akkan nu pagkikinnawátan se ya agsasáwad nu ta, nu di gapu kadaya pagray-rayuwán nu kampela ngin nin na magtap-tappál ki lammat nu. ² Atán da kelugán nu ngamay akkan nuda málà, ay túya pumatay kayu. Makisáwad kayu gapu ta akkan nu málà daya tal-talingkagúman nu. Awan nu málà, áta akkan kayu mà magadang ke Dios. ³ Ay oray mán pe nu magadang kayu, ay áwan nu málà ta nadakè ya panggap nu. Nu tura la atán málà nu, ay usaran nu kadaya pagangammán nu kampela ngin nin. ⁴ Meárig kayu kadaya manaládag, ta akkan nu pàgan ne Dios sin. Daya mà-màwa kidi kalawagán ya pà-pàgan nu win. Ammu nu mà a lùsawan na daya tolay ya ittu da la nga pà-pàgan daya mà-màwa kidi ya kalawagán. Díkod nu daya mà-màwa kidi kalawagán ya pà-pàgan nu win, ay magbalin kayu ka kalínga ne Dios.

⁵ Nán nu kid nga áwan sarut naya bàbànan ne Dios nga nán na kidi, “Ya Ispiritu nga nealúbu ne Dios nga magyán kadátada, ay iabugu na,” nán na. ⁶ Ay nu magpakumbaba kayu, ay sengán nakayu nge Dios. Ay túya nán naya bàbànan na kidi: “Lùsawan ne Dios daya magpang-pangátu, ngamay daya magpakumbaba kaggína, ay

sengán nada ngala," nán na.

⁷ Ay díkod peturayán kayu lugud ke Dios se pàkadan nu nge Sairu ta senu magtálaw. ⁸ Umadanni kayu ke Dios ta senu umadanni pe kadakayu. Dakayu wa maragbásul, ay akkan kayu lugud din na mangwa ka nadakè. Dakayu wa maggad-gadduwa, ay kappiyánan nu ya magururay. ⁹ Magpannakit se sumángit kayu din gapu kadaya bas-básul nu, nga akkan kayu din na makang-anggam se makapatapatag. ¹⁰ Magpakumbaba kayu ngala nga makiseng ke Apu Dios, ta senu mepangátu kayu ta sengán nakayu se pàgan nakayu pe.

Ya akkan tada nga agpipinnadakè

¹¹ Akkan kayu din na magpipinnadakè, wawwági. Ata nu pakunán nu kiyán, onu pabasúlan nu ya wagi nu, ay ya lintag ne Dios ya bílang pad-padasán nu. Ay nu padàsan nu ya lintag na, ay akkan nu ngin ikur-kurug ya lintag, ta pabasúlan nu mà in. ¹² Ay sissa mà nge Dios nga nangidde ka lintag na, ay aggína pe yala ya mabalin mamabásul. Aggína ngala pe ya makabalin na mangalà se mamánis kadaya tolay. Ngamay tura tada ngala nga agginpapabásul kadaya wawwági tada!

Ya nakasigúru nga mamikammu

¹³ Ginán nu pe idi wawwági, dakayu nga magkuna ka, "Ki daddán ni, onu kaláwa, ay mawe kami kattoni nga íli. Matan-gadagun kami kannán na maglaku, ta senu adu ya maganansiya mi," nán nu. ¹⁴ May akkan nu mà ammu nu nágan naya màwa nu kaláwa. Akkan nu wa ammu gà-gàdan ya biyág nu. Ata ummán kayu kadaya angap nga makaru magaligsap. ¹⁵ Ya kagiyan nu kuma ay, "Nu ipalúbus ne Apu Dios nga mabiyág kami pikam, ay kuwaan mi dedi se idi," nán nu din nala. ¹⁶ May tura kayu nga nakasigúru nga mamikammu kiya biyág nu. Nadakè ya ummán kiyán na kuk-kuwaan. ¹⁷ Nu akkan nu kuwaan ya ammu nu wa napiya nga kuwaan, ay magbásul kayu.

5

Ya agpannakit daya nabàráng

¹ Ginán nu idi, dakayu wa nabàráng. Magpannakit kayu se sumángit kayu, gapu kadaya narígát nga mà-màwa kadakayu nu kuwa.

² Nadadál daya in-urnúngán nu wa kuw-kuwa nu ta itagàna nu wa usaran. Naípat pe daya lúpulúpus nu ³ se nakíráng pe daya pir-pirà se daya bal-balitù nu win. Ya kiráng da, ay ittu ya mangipakammu nga nakabásul kayu. Ay

túya madadál kayu pe tutu wala ngin nu ukuman ne Dios ya kalawagán. Awan patapatag datu inurnúngán nu nga bànáng nu kiya kamuddiyánan na al-algaw.

⁴ Nagina ne Apu nga mannakabalin ya agríri datu pinagballát nu gapu kiya angngultit nu kaggída kiya tangdán da. Ay ummán pe datu pinaggáni nu, nagina ne Apu pe ya ríri da gapu pe kiya angngultit nu kaggída.

⁵ Napiya mà tutu wala ngin ya biy-biyág nu kidi kalawagán. Nakappag kayu pe yin kadaya pagang-angammán nu kampa ngin nin. May pabasúlan nakayu nge Dios sin nu kuwa, ay ummán kayu ka mapal-palúmag para kiya katay nu. ⁶ Dakayu, ay pinabásul nu datu áwan bas-básul la tolay. Pinapatay nuda pe, oray áwan da kammala mabà-baal nga bumálat kadakayu.

Ya aggindag tada kiya ilalbet ne Jesus

⁷ Magan-ánus kayu lugud dala, wawwági, panda kiya ilalbet kammin ne Apu Jesus. Ummán kayu din kadaya manguma, nga napatag ya ammay kaggída, ay túya maanúsán da nga idaggán ya aggagáni, áta ammu da nga masápul maar-arnabán se maan-annaggán pikam ya ammay da. ⁸ Ay túya magánus kayu pe.

Pabagkaddan nu lugud daya uray nu. Akkan kayu din na molaw, áta tagay yin ya ilalbet ne Apu Jesus. ⁹ Akkan kayu din magpipinnanangi wawwági, gapu kadaya kapar-parigátan nu, ta senu akkan nakayu pabasúlan nge Dios. Ay tagay yin ya ilalbet naya mangguwes kadaya ngámin tolay.

¹⁰ Lam-lamtan nu kod, wawwági, datu profeta* kitun. Aggída ya pagaladán nu kiya panaggánus kadaya kapar-parigátan na mà-màlamán nu. ¹¹ Ammu tada nga naganggam mà datun na nagánus kitun. Nammuwán tada mà pe yin nu wà ummán natu kinaánus tu Job kitun. Ammu tada pe nga napiya tu nekàwaán na ngin, áta e Apu, ay maramminya se maragkallà.

¹² Ay ya nang-nangrúna nga akkan tada pe nga kuwaan wawwági, ay ya magsingán. Akkan tada din magsingán ke Dios se oray nágan na nga atán kidi kalawagán. “Ò” nán tada ngala nu ò, ay “Akkan” nán tada ngala nu akkan, ta senu akkan nitta pabasúlan nge Dios.

Ya agkikinnarárag tada

¹³ Nu atán da kadakayu daya atán pagrigátan, ay ikarárag da din nala ke Dios. Ay daya napiya daya ur-uray da, ay dayáwan da din nala nge Dios. ¹⁴ Ay nu

* **5:10** 5:10 Daya profeta, ay aggída datu agkakagiyán ne Dios kadatu piyán na nga pekagi kadatu tolay kitun.

atán ya magtakit kadakayu, ay ayabán nu daya pangu-puwan nu kiya kapilya, ta senu ilútan da ka denu se da nga ikarárag ke Apu. ¹⁵ Ay bumílag ya magtakit nu kurugan ta nga sungbátan ne Apu ya karárag tada kaggína, ta pabilgan ne Apu kurug. Ay nu gapu ki básul na ya namagtakit kaggína, ay pakawanan pe ne Dios. ¹⁶ Ay díkod, ikagi tada lugud ya básul tada kiya isaisa kadátada, ay se magkikin-narárag tada, ta senu pabilgan nitta nge Dios. Napágus ya karárag daya toláy nga namáru ki àráng ne Dios.

¹⁷ Ummán kitu Elias kitun nga páda tada nga toláy pe, kane ikarárag na ke Dios nga akkan din magudán, ay akkan tutu wala kurug nga nagudán ka tallu dagun se annam búlán. ¹⁸ Ay se la nagkarárag manin nga magudán kuma, ay tútu nagudán kurug gin, ay bummílag pe yin datu mul-múla.

¹⁹ Nu tura la atán kadakayu ya maglikud kiya angngurug na ke Jesu-Cristo, wawwági, ay napiya nu atán mamul-poli kammin kaggína. ²⁰ Ay nu màpoli na kammin, ay árig biniyág kammin natu nangpoli kaggína. Ay pinapakawan na pe daya adu wa bas-básul na ke Dios.

Ya munna nga súrát ne Pedro

¹ Iyà e Pedro nga isa ka-datu apostol ne Jesu-Cristo.

Súrát ku idi kadakayu ngámin na píli ne Dios nga tolay na nga agtangeli kadaya nepariparítan nu nga il-íli ka probinsiya Ponto, se Galacia, se Capadocia, se Asia ay se ka Bitinia. ² Dakayu, ay nekísi nakayun ne Dios nga Ama oray kitun kam, nga pagbalinan naya Ispiritu na ka tolay na nga mangikur-kurug ke Jesu-Cristo. Ay napakawan kayun kadaya bas-básul nu gapu kitu nearúyut ta dága na kitu nekatay na.

Ay mammuwán nu kuma pànanng ya agtagasíngan ne Dios kadakayu se iya angngidde na kadakayu kiya napiya nga panaggur-uray nu.

Ya namnamáan tada peyang

³ Ay day-dayáwan tada nge Dios, nga Dios se Ama naya Apu tada nga Jesu-Cristo. Gapu kiya abay pànanng nga agkallà na kadàtada, ay niddán nitta ka baru wa kabiy-biyág gapu kitu inam-maltu na kammin ke Jesu-Cristo. Ay ittu pe ya gapu na nga atán kurug ya nam-namáan tada. ⁴ Ay ka lángit ay atán pe ya iid-iddag ne Dios nga ipakin-kuwa na kadàtada. Ay áwan

na makaulis se makadadál kiyanin, ay se akkan pe wayya nga dumakè in. ⁵ Ay kiya akkan na pikam ma angngalà kadakayu, ay e Dios ya magtag-tagasíngan peyang kadakayu gapu kiya angngurug nu. Màwa na yán gapu kiya ammanakabalin na. Ay se nakayu wa alà in nu iya kamuddiyánan na algaw.

⁶ Ay túya maganggam kayu wala, oray nu màwa nga magpan-pannakit kayu kidi ka tangapurù gapu kadaya adu wa nagbal-baláki ya kapar-parigátan nu. ⁷ Màwa dayán ta senu mammuwán nu nga kurug tutu wala ya angngurug nu win. Ya balitù ay nabanor may akkan magnanáyun. May melúnág kiya apuy ka angngammu ta nu napabeg gin onu akkan. Ay tú nád agpà in ya angngurug nu, ay nabà-banor may ya balitù! Ay díkod mapadayáwan kayu se pàgan nakayu we Dios nu iya ilalbet kammin ne Jesu-Cristo gapu kiya kurug ga angngurug nu kaggína.

⁸ Ay ammù nga pàgan nu we Jesu-Cristo oray akkan nu wa nasíngan. Ay oray kídì ya akkan nu pikam pe masíngan, ay kurugan nu mà kammala, ay se maganggam kayu pà-pànanng pe ka áwan páda nga agganggam, ⁹ áta alà nakayu we Dios ka áwan panda gapu kiya angngurug nu.

¹⁰ Ay mepanggap kídì nga angngalà ne Dios kadàtada ka áwan panda tu tagge da la sap-sapulán se ammuwán datu profeta* kitun, nga ittu datu nangikagi kiya mepanggap kiya idde ne Dios gapu kiya kinamáru na. ¹¹ Tagge da la ammuwán nu nungay naya kàwa na se nu mapaanna ya kàwa na. Ngamay ya Ispiritu ne Cristo nga ittu tu atán kaggída, ay nepakammu na ya mepanggap kiya kapalpalakkán naya Cristo se iya mepanggap kiya kepangátu na nu mabalin na magrígát.

¹² Ay nepakammu ne Dios kadatun na profeta nga akkan aggída tu magkapiya tutu wala kadatun na kukkuwaan da nu di dátada. Ay kídì yin ay nepakammu daya bobonan ne Dios kadakayu win ya Napiya nga Dámag mepanggap ke Jesu-Cristo. Ya Ispiritu na nga ittu ya nebon na nga gayát ka lángit, ay aggína ya nagpapekagi kaggída. Ay ummán pe daya anghel ne Dios, piyán da tutu wala pe nga ammuwan dayán.

Ya akkan tada agbásul

¹³ Ay díkod kappiyánan nu lugud ya magauray. Magan-annád kayu kiya aglam-lammat nu. Ay maginnanáma kayu wala kiya idde ne Dios kadàtada gapu kiya kinamáru na nu umbet ya oras nga ilalbet

kammin ne Jesu-Cristo. ¹⁴ Ay gapu ta annánà nakayu nge Dios sin, ay masápul la kurugan nu daya bil-bílin na. Akkan nu ittu wa sur-surútan nin datu nadakè a kukkuwaan nu kitun, kitu áwan nu pikam ammu mepanggap kiya Napiya nga Dámag. ¹⁵ Ya kuwaan nu kuma, ay akkan kayu wa magbásul lin, áta áwan basbásul ne Dios nga ittu ya nagayáb kadakayu. ¹⁶ Ata nán mà naya nesúrát nga bàbànan na, “Akkan kayu wa magbásul ta áwan ku wa basbásul,” nán na.

¹⁷ Ya angguwes ne Dios, ay mepà-pabà kampela ngin nin kadaya kukkuwaan tada nga tolay. Ay lugud gapu ta makiAma kayu kaggína ngin, ay masápul la ipatag nu peyang kiya kaatán nu kídì ya kalawagán. ¹⁸ Ay ammu nu win na winayaán nakayu nge Dios sin kadatu áwan sur-surbi nga nepagangay kadakayu nga gagángay datu mannákam nu. Ay ya pinangwaya na kadakayu, ay akkan daya balitù se daya pir-pirà a mabalin na madadál, ¹⁹ nu di iya napatag pànanng nga dága ne Jesu-Cristo nga nearúyut kitu nekatay na. Arig na ya karneru wa áwan tutu wala nga pagdásan nga nebasu. ²⁰ Ata oray kitu akkan pikam ma naparsuwa idi ya kalawagán, ay aggína

* **1:10** 1:10 Daya profeta ay aggída datu agkakagiyán ne Dios kadatu pekagi na kadatu tolay kitun.

tu pinili ne Dios nga ibon na. May kadedi yin nala nga al-algaw ya nekepakammu na gapu kadåtada, ta senu málà nitta nge Dios sin. ²¹ Ay gapu ke Cristo, ay e Dios ya kur-kurugan nu win. E Dios tu namaltu kaggína se ya nangidde ka turáy na, senu e Dios ya kur-kurugan se namnamáan nun.

²² Ay gapu lugud ta nippà in daya nadakè a gagángay nu kane mangurug kayu kiya kurug ga mepanggap ke Jesu-Cristo, ay kurug ga piyán nu pe yin daya páda nu wa mangurug. Ay lugud ipas-pasnà nu ya agpipininya nu. ²³ Ay bílang nga naulis kayu wa neanà gapu kitu inangngurug nu kiya magnanáyun peyang se mamagbiyág nga bàbànan ne Dios. Naulis kayu wa neanà ngamay akkan na ummán ka neanà ka tolay ya matay pe. Ata akkan mataatay ya namagbalin kadakayu ka annánà na. ²⁴ Ata,

“Ngámin tolay, ay meárig da kadaya kad-kaddat. Ay se ngámin na day-dáyaw da, ay meárig pe kadaya but-bútà dayán na kad-kaddat. Ata daya kad-kaddat nu malaylay da, ay túya ketànegán daya but-bútà da. ²⁵ Ngamay ya bàbànan ne Dios, ay áwan na nga kippaán.”

Ay iyán na bàbànan na, ay ittu kam ya Napiya nga Dámag ga nebàbànan mi kadakayu win.

2

¹ Ay masápul la ippà nu win daya nadakè a gagángay nu. Ummán kadaya magbusibusid se daya magpi-pimáru, se ya umasiásil, se ya mamad-padakè kadaya kasittolay nu. ² Dakayu, ay árig nu ya apangngianà. Nu mapaanna lugud ya agga-sissúsu naya apangngianà, ay ummán din pe ya agsap-sápul nu kiya bàbànan ne Dios, ta senu lumigda ya angngurug nu, ay díkod magun-ud nu ya pagrabngán na, nga ittu ya biyág ga áwan panda. ³ Ay ummán kuma kiyán ya kuwaan nu ta nammuwán nu win ya kinamáru ne Apu.

Ya meárig ka batu wa sib-biyág se daya tolay ne Dios

⁴ Umadanni kayu peyang ke Apu, nga árig sibbiyág ga batu. Lùsawan daya tolay, ngamay aggína ya pili ne Dios, ay se napatag pàntag kaggína. ⁵ Ay umadanni kayu lugud kaggína, ta senu meárig kayu ka batu wa sib-biyág nga mabalin na us-aran ne Dios kiya agbalay na. Ay dakayu pe daya bátug pappádi nga magsir-sirbi ke Dios nga magday-dáyaw kaggína. Ay ya agday-dáyaw nu kaggína ya bátug pagbasu nu kaggína, nga ittu yán ya napatag

kaggína gapu ki angngurug nu ke Cristo. ⁶ Ata nán naya bàbànan ne Dios nga,

“Atán pìli ku wa meárig ka batu wa napatag pà nang. Ay ippáy ku ka ìli Sion ta meárig ka batu wa paniínán nga ittu ya pagligdaán naya balay. Ay ngámin daya mangurug kaggína, ay áwan da nga keapappattán,”

nán na.

⁷ Ay kadàtada lugud nga mangurug kaggína, ay napatag pà nang kadàtada. Ngamay kadaya akkan na mangurug, ay aggída ya kàwaán kurug natu nesúrát ta bàbànan ne Dios kitun nga nán na,

“Ya batu wa lùsawan daya magbabalay, ay ittu ya nesulalit ta nasurbi pà nang,”

nán na. ⁸ Ay nán na pe nga, “Ay idi ya batu, nu ittu ya kebàdúlán daya tolay, ay ittu ya gapu naya kedùláp da,”

nán na. Nán na kiya bàbànan na nga medùláp da, áta di da mangurug kiya bàbànan ne Dios, ay ittu kammala pe yán ya nán ne Dios nga màwa kaggída.

⁹ Ngamay dàtada ya piníli ne Dios nga inannánà na. Ay se dàtada pe ya bátug pappádi nga magdáyaw peyang kaggína nga ári tada. Ay dàtada pe ya nekisi na kadaya ngámin na tolay kídì kalawagán nga

magsirbi kaggína. Ay se dàtada pe ya nengagánan na ka tolay na nga mangiwarwaragáwag kadaya ngámin na nakas-kasdáaw nga kukkuwaan na. Aggína ya nangiadayyu kadàtada kiya kagibattán, se nitta nippan kiya nakas-kasdáaw wa wada na. ¹⁰ Kitun ay akkan nakayu tolay nge Dios, may kídì yin ay tolay nakayun. Ay akkan nu pe am-ammu ya agkallà na kitun may kídì yin, ay nammuwán nu win ta nepakammu na ngin kadàtada.

¹¹ Ay ya nán ku kurug kadakayu wawwági, ay gapu ta bítáng tada ya mepagíli ked kalawagán ni, ay túya ikagi kadakayu nga akkan daya nadakè a piyán daya baggi nu daya ikurug nu, ta ittu dayán daya mamadakè kadakayu. ¹² Ipassingan nu peyang kadaya tolay kannán nga akkan mangurug ke Dios daya napiya nga gagángay nu. Ta senu oray nu padalínán dakayu ka nadakè a tolay, ay masingan da nga napiya daya kukkuwaan nu nu umbet ya oras nga agpakammu ne Dios kaggída. Ay díkod daydayáwan da nge Dios.

Ya agpapuráy tada kiya gubirnu tada se kadaya apapu tada

¹³ Ay gapu kiya amminya nu ke Apu, ay masápul la ikurug nu daya ngámin na agtuturáy nu. Peturayán

kayu kadaya ári, ta aggída daya naturáy. ¹⁴ Ay ummán pe kadaya gubernador ra niddán naya ári ka turáy da nga mamánis kadaya maragbásul se mamatag kadaya namáru. ¹⁵ Ata ya piyán ne Dios, ay anawáan nu daya tolay ya kúráng ka pannakaáwat nga mamad-padakè kadakayu kiya angwa nu kadaya napiya.

¹⁶ Dakayu ay áwan na mangiallang kadakayu kadaya piyán nu, ta e Jesu-Cristo ya apuwan nu win. Ngamay akkan din na ittu ya pambarán nu wa mangwa kadaya nadakè, nu di nu kuma nga ipassingan kiya kabiy-biyág nu nga bobonan nakayu we Dios. ¹⁷ Rispitaran nu daya ngámin tolay. Piyán nu daya páda nu wa mangurug. Ay managgansing kayu din pe ke Dios, ay se rispitaran nu pe daya nangátu wa ap-apu nu, ummán kadaya ári.

¹⁸ Dakayu wa asassu, ay masápul la ipassingan nu ya kinasunud nu kadaya apu nu. Rispitaran nuda. Ay akkan nala daya namáru wa ap-apu nu, nu di oray pe daya narungat. ¹⁹ Ata pàgan ne Dios daya magánus kiya kapar-parigátan da, nga akkan kuma rumbang nga màwa kaggída ngamay iturad da ngala gapu ta siddadamdam da peyang kadaya piyán na nga kuwaan da. ²⁰ Ata akkan nitta wayya nga pàgan

ne Dios oray nu magánus ta kiya kapar-parigátan ta nu gapu kadaya nàwa ta nga nadakè. May nu pal-palakkan ditta nga áwan kuk-kuwaan na nadakè, ay se ta nga magturad, ay pàgan nitta nge Dios. ²¹ Ata ittu ya nagayabán ne Dios kadátada, ya magpin-penám nga magturad kadaya kapal-palakkán tada. Ata oray e Cristo, ay napal-pallà pe gapu kadátada. Nangipassingan ka pagtaldán tada ta senu aggína ya tal-taldan tada peyapeyang. ²² Awan na tutu wala nga bas-básul, ay akkan tutu wala pe ya nagbusid oray namissán nala. ²³ Ay oray kitu namad-padakè da kaggína, ay akkan tagge ya bumal-bálat ka nadakè. Ay oray nu pinal-pallà da pe, ay akkan wayya namanansing, nu di na nepiyár ngámin ke Dios nga ittu ya kurug ga angguwes.

²⁴ Nekaruwán ne Cristo daya bas-básul tada kitu nekelansa na kitu krus, ta senu pandanán tada ngin ya magbas-básul, se tada magbiyág ga magasikkuwa peyang ngin kadaya napiya. Ay gapu kadatu big-bígád na, ay nippà daya bas-básul tada. ²⁵ Kitun, ay ummán kayu kadaya kar-karneru wa magal-aliwagwag, may kídi yin, ay nasmà nu win ne Cristo wa magtar-tarakan kadakayu nga ittu ya magtag-tagasingan nin kadakayu.

3

*Ya masápul la kuwaan
daya nat-átawán nin*

¹ Ay dakayu wa nat-átawán nin na babbay, peturayán kayu kadaya attáwa nu. Ta senu oray nu akkan da nga mangurug kiya bàbànan ne Dios, ay mangurug da ngala nu masingan da daya napiya nga gangay nu, oray akkan nu tagge ibàbànan kaggída ya mepanggap kiya kurkurugan nu. ² Ta mepassingan kaggída ya kinapiya naya gagángay nu se iya ammatag nu ke Dios. ³ Ay akkan din na ya amin lasi ngala ya angap-kappiya nu ki baggibaggi nu, ummán kiya angngap-kappiya nu kadaya abù nu, se kadaya aggarmat nu kadaya balbalitù se daya napiya nga badubádu nu. ⁴ Ngamay ipassingan nu wala ya kinapiya nu kiya napiya nga gangay nu, kiya kinatulù nu se kinadínang nu. Ata tú dayán daya mangidde ka kinapiya nu nga akkan na magpurkás, ay ittu pe dayán daya napatag ke Dios. ⁵ Ata datu babbay ya mangurug ke Dios kitun, ay ummán pe kiyán tu kinuwkuwa da, nga ittu tu bátug nangpapiya kaggída. Natulù da kadatu attáwa da, ay se piyáran da peyang pe nge Dios.

⁶ Ay ummán pe kitu Sara kitun. Natulù kitu Abraham ma atáwa na. Ay ibílang

na pe ka apu na. Ay díkod nu ummán pe kiyán ya kinatulù nu kadaya attáwa nu, ay bílang annánà nakayu tu Sara, nu napiya daya kuk-kuwaan nu se akkan kayu wa managgansing kadaya pan-panda ngala.

⁷ Ay dakayu pe nga lalláki, ay ammuwan nu din pánang ya napiya nga akibul-bulun nu kadaya attáwa nu, ay se rispitaran nuda pe. Magmáru kayu kaggída ta nakapsut da may dakayu. Ay nagpapáda kayu wa biyágan ne Dios ka áwan panda gapu kiya agkallà na kadàtada. Kuwaan nu dayán ta senu áwan makalípán kadaya kar-karág nu.

*Ya kuwaan tada nu atán
daya kapar-parigátan tada*

⁸ Ya muddi nga kagiyan ku kadakayu ay tú idi. Sissa din ya uray nu ngámin. Magpipinninya kayu wa mangurug, se magkikinnallà kayu se magmar-máru kayu kiya isaisa kadakayu, se magpakumbaba kayu pe. ⁹ Ay akkan nu baltan ka nadakè ya nadakè a kuwaan da kadakayu. Ay oray nu nadakè ya kagiyan da kadakayu, ay akkan kayu pe ya sumungbát ka nadakè. May ya kuwaan nu wala, ay ikarárag nuda ngala ke Dios, ta senu kalakkán nada. Ata ittu pe yán ya gapu na nga pinagbalin nitta nge Dios ka annánà na; dátada ya pangiddanán na kiya pagkallà na. ¹⁰ Ay nán

ne Dios kiya nesúrát nga bàbànan na nga,

“Nu iinna ya maminya nga middán kiya napiya nga biy-biyág se maminya nga maganggam peyang, ay masápul la akkan na magbutabutal se akkan mamad-padakè. ¹¹ Masápul la ippà na daya nadakè a gagángay na. Ay daya napiya ngala daya kuwaan na. Ay ya napiya nga akibul-bulun kadaya kasitto-lay na ya pà-pàgan na peyang pe. ¹² Ata tag-tagasinnán ne Dios se ginán na daya karkarárag daya namáru wa tolay, ngamay kalúsawan na daya mangwa ka nadakè,”

nán na.

¹³ Ay áwan tolay ya mangur-úray ya mangwa ka nadakè kadakayu nu napiya peyang daya asikkuwaan nu. ¹⁴ Ay oray pe nu mapal-pallà kayu mepanggap kiya angwa nu kadaya napiya, ay maganggam kayu wala. Akkan kayu wa magansing kadaya tolay ya mamal-pallà kadakayu, ay akkan kayu pe ya managlídug kadaya pan-panda ngala, ¹⁵ nu di kuma nga e Cristo ya ipad-padúma nu peyang, áta aggína ya Apu nu. Ay masápul la sissasagána kayu peyang nga magsungbát nu atán ya magsaludsud kadakayu ka mepanggap

kiya namnamáan tada kiya inangngurug tada ke Jesu-Cristo. ¹⁶ Ngamay

masápul la annadán nu ya agbàbànan nu, se narispitár kayu pe kadaya agsungbát nu. Ay sin-sinnan nu ta áwan kuma ya nadakè kadaya kuk-kuwaan nu, ta senu daya mangas-assap kiya napiya nga gagángay nu gapu kiya angngurug nu ke Cristo, ay mabàla da nu pad-padásán dakayu. ¹⁷ Ta napi-piya ngala nga màwa nga mapal-pallà kayu nu ittu ya piyán ne Dios, gapu kiya angwa nu kadaya napiya, may iya mapal-pallà kayu gapu kadaya kuk-kuwaan nu wa nadakè. ¹⁸ Ata

oray e Cristo, oray áwan na nga bas-básul kitun, ay akkan naggad-gadduwa nga nangipalúbus kiya baggi na nga matay gapu kadátada ngámin na maragbásul, ta senu mabalin tada ya makikappiya ke Dios. Ay an-nung na tunin na namissán na nekatay na. Pinatay da tu baggi na may akkan wayya nga natay tu kaduduwa na. ¹⁹ Ay tu kaduduwa na, ay nawe nagbàbànan kiya mepanggap kaggína kadaya sibbabálud da kaduduwa datu tolay ya natay yin. ²⁰ Ay tú dedi datu kaduduwa datu tolay ya akkan nangur-kurug ke Dios kitu kakowad pikam natu Noa. Inin-indaggán ne Dios tu panangngurug da kitu kowad pikam natu Noa nga

mangwa kitu abay pànanng nga biray na. Ngamay wal-walu wala nga tolay datu netangàlà kitu abay biray, nga ittu datu nabiyág kitu dallis.

²¹ Ya bátug natun na nàwa, ay ya nekabawtisáran tada nga ittu ya kelísi ta kiya ammánis ne Dios. Ngamay akkan gapu ta nabguwán daya baggi tada, nu di gapu ta nakipakawan tada ngin ke Dios kadaya bas-básul tada, ta senu pumiya ya ur-uray tada ngin. Ay màwa tada ya makipakawan gapu kiya angngurug tada kiya nelaltu ne Jesu-Cristo, ²² nga ittu tu nawe ka lángit tin. Ay aggína ya atán kiya pane diwanán ne Dios, ta aggína ya naturáy kiya ngámin. Itur-turayán na daya anghel se daya duddúma nga atán turáy se ammanakabalin ka lángit.

4

Ya naulis nga kabiy-biyág tada ngin

¹ Ay gapu lugud ta napal-pallà e Cristo, ay aggína ya pagtaldán nu kiya aglam-lammát nu, ta senu mapabagkad daya ur-uray nu oray maparigátan kayu. Ata nu mapar-parigátan ya isa nga tolay gapu kiya angngalùsaw na kiya nadakè, ay maawátan na nakusap pin kiya agbas-básul na. ² Díkod manggayát kídi panda kiya panda naya agbiyág nu kídi kalawagán ni, ay masápul

la dayán nala nga piyán ne Dios daya kuwaan nu peyang, nga akkan nu ittu pogupán daya kil-kelug daya baggi nu. ³ Makusap kayu win kadaya kuk-kuwaan nu kitun na nadakè nga ummán kadatu pà-pàgan daya akkan mangurug ke Dios nga kuwaan. Ta nabayág kayu wa nagbiy-biyág kitun nga áwan na aggan-annád kadaya nadakè a kelugán daya baggi nu. Maragging-inglaw kayu, se palotán tu agsasay-am nu, se palotán pe tu aggud-udma nu. Ay nàwa nu pe tu lùsawan tutu wala ne Dios nga agday-dáyaw nu kadaya sinan diy-diyos.

⁴ Ay datu kabung-bungguy nu kitun, ay masdaáwan da kídi yin ta tura kayu wa akkan nin na umataatangya kaggída kadaya nadakè a kuk-kuwaan da. Ay ittu yanin ya panggayatán da nga mamad-padakè kadakayu. ⁵ Ngamay kiya umbet ta algaw, ay aggída kampela ngin nin ya mag-sungbát kiya àráng ne Dios. Aggína ay sissasagána nga mangguwes kadaya ngámin na tolay ya sibbiyág, ay se oray pe datu natay yin. ⁶ Ay ittu pe ya gapu na nga nebàbànan pe ya mepang-gap ke Cristo oray kadatu natay yin. Ta senu oray kitu kasibbiyág da pikam, ay naukum ne Dios da ngin kiya nekatay da nga ummán kiya kàwaán ngámin tolay,

ay get nu makapagbiyág ya kaduduwa da nga ummán kiya agbiyág ne Dios.

Ya agsirbi tada kiya isaisa kadåtada

⁷ Tagay yin ya ipappanda daya ngámingámin, ay túya masápul ya aggan-annád nu, se ya napiya nga aggururay nu, ta senu áwan ya makalípán kiya panagkar-karárág nu. ⁸ Ay ya munna nga mepas-pasnà kuma, ay ya agpipinninya nu peyang, áta sippapakawan tada kadaya adu pánang nga bas-básul daya duddúma kadåtada nu piyán tadada.

⁹ Maganggam kayu wa manangaíli kadaya kabbulun nu nga akkan kayu wa umagáwa. ¹⁰ Ata niddán nitta ngámin ne Dios ka kababalin tada. Ay ittu ya masápul la usaran tada kiya agsirbi tada kiya isaisa kadåtada, ta ittu ya masápul la kuwaan naya mapiyár ra pakammuwan ne Dios kadaya nagbal-baláki nga pagkallà na. ¹¹ Daya pangibàbànanan ne Dios, ay masápul la ibàbànan da ya bàbànan na. Ay daya para túlung kadaya mangurug, ay akkan da din na natagana nga sumeng, ay e Dios ya mangidde kiya bílag da. Kuwaan nu dayán ta senu mapadayáwan ne Dios kiya ngámin gapu ke Jesu-Cristo. Ta aggína ya kurug ga rabbang na nga day-dayáwan. Ay aggína pe ya katurayán ka áwan panda. Amen.

Ya agrígát tada gapu ki angngurug tada

¹² Dakayu wa pà-pàgan ku nga wawwági, akkan nu din na pagballà daya napanat pánang nga kapar-parigátan na màlamán nu. Akkan na nakas-kasdáaw dayán, ta ittu yán ya pagsisímán ne Dios kadakayu. ¹³ May maganggam kayu wala ta bílang nga mepagrígát kayu ke Jesu-Cristo. Ay díkod maganggam kayu pánang kiya oras nga kepakammu naya kinadáyaw na.

¹⁴ Ay maganggam kayu wala nu pad-padásán dakayu gapu kiya angngurug nu ke Cristo. Oray ta atán kadakayu nga mangitur-turáy ya naturáy nga Ispiritu nga ittu ya Ispiritu ne Dios. ¹⁵ Ngamay áwan kuma kadakayu ya mapalpallà gapu kiya nadakè a kuk-kuwaan na, nga ummán kadaya makapatay wànu magtákaw, onu gapu kiya akiram-ráman na kiya biy-biyág naya isa tolay.

¹⁶ Ay nu mapal-pallà kayu gapu kiya angngurug nu ke Cristo, ay akkan nu wa kípattán yán. Ngamay dayáwan nu wala nge Dios ta mapal-pallà kayu gapu ke Cristo. ¹⁷ Ta ginayatán ne Dios sin ya angngukum na kadaya ngámin tolay, ay manggayát kadåtada nga tolay na. Ay nu dedi ya kapal-palakkán tada ay ittu ya anggayát na kadåtada

nga mangurug, ay tú nád agpà in ya kapàyanán daya akkan na mangurug kiya bàbànan ne Dios mepang-gap ke Cristo! ¹⁸ Ay ummán kiya nán naya nesúrat nga bàbànan ne Dios nga,

“Nu nasulit ya kálà daya namáru wa tolay, ay tú nád agpà in daya akkan na mangurug ke Dios se daya maragbásul!”

nán na.

¹⁹ Ay díkod dakayu wa mapal-pallà gapu ta ittu ya piyán ne Dios nga màwa kadakayu, ay masápul la daya napiya ngala peyang daya kuwaan nu. Ipiyár nu wala daya biyág nu ke Dios, nga ittu ya namarsuwa kadåtada.

5

Ya kuwaan daya mangiapu kiya kapilya

¹ Kadakayu wa pangmanàman daya mangurug, ay atán ya piyán ku wa kagiyan. Iyà ay páda dà pe ya pangmanàman. Ay se iyà ay nasingan ku tu nekapal-pallà ne Cristo. Ay isa nga pe nga meráman kiya dáyaw na nga mepassingan nu isa ngalgaw. ² Tú idi ya kagiyan ku kadakayu. Tarànan nu daya mangurug ga nepiyár kadakayu, nga ittu daya árig ga karneru ne Dios. Ay maganggam kayu din nala kiya agtarakan nu kaggida, nga akkan din gapu ta mapil-pilit kayu. Ay

akkan din na manalitangdán ya lam-lamtan nu, nu di gapu ta ittu ya asikkuwaan nu. ³ Ay akkan kayu wa tagaman-mandár kadaya nepiyár na kadakayu, may passingannán nuda ngala ka pagtaldán da nga kinapiya. ⁴ Ay kiya ilalbet kammin naya Apu daya árig maragtarakan ka karneru, ay middán kayu ka tangdán nu wa napatag pànanng nga áwan na nga agpurkás.

⁵ Ay ummán pe kadakayu wa nabbing, magpinnoray kayu kadaya nanákam may dakayu. Magpakumbaba kayu peyang kiya isaisa kadakayu, áta nán naya nepesúrat ne Dios nga bàbànan na nga,

“Kalúsawan ne Dios daya magpang-pangátu, ay namáru kadaya napakumbaba,”

nán na. ⁶ Magpakumbaba kayu lugud ke Dios nga katurayán, ta senu ipangátu nakayu nu umbet ya oras nga piyán na kampela ngin nin. ⁷ Ay ipiyár nu ngámin daya riribù nu kaggína, áta tag-tagasinnán nakayu peyang.

⁸ Magannád kayu se magtaron kayu. Ata ya kalínga tada nga e Sairu, ay ummán ka magúngug ga láyon na áwan na nga sinád da magsap-sápul ka patayan na. ⁹ Pàkadan nu. Ay kaligdaan nu ya angngurug nu ke Dios. Oray ta ammu nu mà nga sangapáda kayu

wa mapar-parigátan se daya kabbulun tada nga mangurug ke Dios kídi ya kalawagán.

¹⁰ Ay nu mabalin ya kapar-parigátan nu ka tangapurù, ay e Dios nga maramminya pà nang kadátada, ay aggína ya mamabílag kadakayu se aggína ya mamaligda kiya angngurug nu. Ay kuwaan na nga áwan nu wa pagkurá ngan, ta aggína mà ya nangikisi kadakayu nga padayáwan na ka áwan panda gapu kiya angngurug nu ke Jesu-Cristo.

¹¹ Ay aggína ya katurayán peyapeyang ka áwan panda. Amen.

Ya akikumusta ne Pedro

¹² Ay e Silas ya sinummeng kiyà a nangwa kídi ya bití a súrát ku, ta ibílang ku wa mapiyár ra wagí. Ay ya gapu naya nagsúrát ku kadakayu, ay piyán ku wa matultulduwán takayu. Piyán ku pe nga mammuwán nu nga dedi ya nekagiyán ku kadakayu, ay tú idi ya kurug ga agkallà ne Dios. Ay akkan nu wa kal-kaligpanán idi ya agkallà na.

¹³ Ay makikumusta pe daya mangurug kanedi Babilonia* nga píli ne Dios pe. Makikumusta pe ye Marcos nga inanà ku ki angngurug tada. ¹⁴ Magkikinnumusta kayu ka angngipassingan nu kiya amminya nu kiya isaisa kadakayu.

Ay napiya din ya ur-uray nu ngámin na mangurug ke Cristo.

* 5:13 5:13 Mabalin nga pàlílí na Roma idi.

Ya mekàduwa nga súrát ne Pedro

¹ Iyà e Simon* Pedro wa apostol ne Jesu-Cristo se bobonan na ka mepanggap kaggína.

Nagsúrát tà manin kadakayu wa niddán ne Dios se Jesu-Cristo wa marammiyág ka angngurug ga páda pe naya angngurug ga nidde na kadakami. Sangapáda ya angngurug tada nga nidde na, áta áwan na nga pagdudúmán kadaya tolay.

² Ay sápay kuma ta mammuwán nu tutu wala pánang ya agkallà ne Apu Dios, ay se pumiya pánang kuma pe daya ur-uray nu, gapu kiya akammu nu ke Dios se ke Jesu-Cristo wa Apu tada.

Ya angngipassingan tada nga kurug nga píli nitta nge Dios

³ Ay gapu kiya ammanakabalin ne Dios, ay nidde na kadátada ngámin daya masápul tada kiya angngikurug tada kadaya piyán na kídi ya biyág. Ay kinuwa na yán gapu ta nammuwán tada tutu wala nge Jesu-Cristo. Aggína ya namíli kadátada nga piyán na nga iráman kiya kinadáyaw na se kiya kinaturáy na.

⁴ Ay túya adu daya napatag

pà-pánang nga nekari na kadátada, ta senu gapu kadedi ya nekari na, ay malisiyán tada daya ngámin na mamadakè kadátada gapu kadaya nadakè a asikkuwaan daya tolay ked kalawagán. Ay senu mepagangay pe kadátada ya ummán kiya gangay ne Dios.

⁵ Ay lugud kuwaan nu ya mabaal nu wa mangwa ka napiya, nga ittu ya masápul kiya angngurug nu. Ay kiya angwa nu kadaya napiya, ay masápul nu pe ya magsírib. ⁶ Kiya agsírib nu, ay masápul nu ya magannád kiya aglam-lammát nu. Ay kiya aggan-annád nu, ay masápul nu pe ya magan-ánus. Ay kiya aggan-ánus nu, ay masápul ya angngikurug nu ke Dios.

⁷ Ay kiya angngikurug nu ke Dios, ay masápul pe nga nindù kayu kadaya wawwági nu ki angngurug, ay se maramminya kayu pe. ⁸ Ata nu atán dedi kadakayu win, ay se nuda kuwaan peyang pe, ay akkan wayya nga áwan surbi daya kuk-kuwaan nu nga napiya.

Ay maamúngán pe ya ammu nu mepanggap ke Jesu-Cristo wa Apu tada. ⁹ Ngamay daya tolay ya mangurug ga áwan dayán kaggída, ay árig da ya nagrámam wànu nakúláp. Akkan da amammu win tu nàwa kaggída nga nammakawan ne Dios

* 1:1 1:1 Ka úni nga Griego ay Simeon.

kadatu bas-básul da kitun.

¹⁰ Ay lugud wawwági, ipas-pasnà nu ya mangi-passingan na kurug ga píli nakayu nge Dios nga pinagbalin na ka annánà na. Ay nu kuwaan nu dayán na kinag-kagì kadakayu, ay áwan nu win na keaw-awagwaggán ki angngurug nu.

¹¹ Ay sikkaanggam pànang nge Jesu-Cristo wa marammiyág se Apu tada, nga mangalà kadakayu kiya pangiturayán na ka áwan panda.

¹² Ay túya oray nu nammuwán nu dedi yin na nekagiyán ku kadakayu, ay se kurug ya angngurug nu win kiya kurug ga sur-súru mepanggap ke Jesu-Cristo, ay piyán ku nga ipad-padamdam peyang kadakayu.

¹³ Ta ammù nga kasapulán ya angipad-padamdam ku kadayán kiya kasibbiyág ku pikam. ¹⁴ Ata ammù nga akkan pe yin na mabayág ya agbiyág ku, ta nepakammu tutu wala ne Jesu-Cristo wa Apu tada kiyà. ¹⁵ Ay ittu pe ya gapu na nga kuwaan ku ya mabaal ku, ta senu oray nu matay yà in, ay atán nala ya pakadamdammán nu kadayán ki oray nagan na nga oras.

Datu nakasingan kitu nammadáyaw ne Dios ke Jesu-Cristo

¹⁶ Ta akkan wayya nga adodit tala daya nasírib ba tolay tu nebàbànan mi kadakayu mepanggap kiya kinaturáy ne Jesu-Cristo se kiya ilalbet na kammin. Ata dakami ay nasingan mi nga mismu ya diláng na. ¹⁷⁻¹⁸ Ata uwad kami pe kitu inammadáyaw ne Dios nga Ama na kaggína kitu nap-atag ga bantay, áta kabulun nakami kitun. Ay nagina mi pe tu úni nga gayát ka lángit, kane kagiyán ne Dios nga kangatuwán kaggína ya, “Tú idi ya pà-pàgan ku wa An-anà ku, ay anggamman ku pànang pe,” nán na.

¹⁹ Ay díkod nammuwán mi nga kurug tutu wala datu nekagiyán datu profeta† kitun. Pagkapiyaán nu nu ittu dayán daya lam-lamtan nu, ta ittu daya árig dílag nu kiya nagibat panda kiya dannì láwa, nga ittu yanin ya ilaltuwád naya salaw nga mangwada kadakayu. Ay meárig yán kiya ilalbet kammin ne Jesu-Cristo. ²⁰ Ngamay masápul la ammuwán nu wa áwan tolay ya maketarus kaggína kampela ngin kiya sarut naya bàbànan ne Dios, nga nepesúrat na kitun. ²¹ Ata daya nesúrat ta bàbànan ne Dios, ay akkan wayya nga gayát kadaya lam-lammat kampela daya tolay yin. May gapu ta datu profeta kitun, ay ab-abul-bulunan naya Ispiritu ne Dios da, ay túya

† **1:19** 1:19 Daya profeta ay aggída datu agkakagiyán ne Dios kadatu pekagi na kadatu tolay kitun.

datu nebàbànan da ay e Dios ya nagpapekagi kaggída.

2

Daya magtù-tùgud ka busid

¹ Kitun, ay uwad da nga nagpamaráng nga profeta. Ay páda na pe ya màwa kidi yin. Atán da pe daya magtùgud ka busid da nakak-akkurug nga ittu ya mangdadál kiya angngurug nu. Ay ituláyaw da pe ye Cristo wa Apu nga ittu ya nangikáru kadaya basbásul da. Ay túya akkan magbayág dayán ta panísan ne Dios da. ² Ay oray nu mapakuna, ay adu pe daya umatangya kadaya manakidakè ala nga kuk-kuwaan da. Ay gapu kaggída, ay pad-padasán da tolay ya kurkurugan tada nga mepanggap ke Cristo. ³ Ay gapu kiya kinaágum da ka pirà, ay kuwaan dakayu wala ka pangluwán da gapu kiya bàbànan na palabúga da kampela ngin nin. Ngamay dayán, ay napabásul da ngin oray kitun kam. Ay akkan da pe wayya nga malisiyán nin ya kapanísan da.

⁴ Ata oray datu nagbásul la anghel ne Dios kitun, ay akkan nada wayya nga kinengán, nu di nada nga nippan ka impiyernu. Ay atán da kam kannán na sibbabálud kiya nagibat ta giyán na magin-indag kiya ammánis ne Dios kaggída.

⁵ Ay ummán pe. Akkan kinengán ne Dios datu inagkona ked kalawagán ni gapu kadatu nadakè a kinuw-kuwa da, ta linnap na ngidi ya kalawagán. Tittu de Noa nga ittu tu maragbàbànan ka panggap kiya panagmar-máru daya tolay, se datu pittu pikam ma kabbulun na tu biniyág na.

⁶ Ay sinidug pe ne Dios datu íli Sodom se Gomorra ka namanísan na kadatu nadakè a tolay kadatun na íli. Ay kinuwa na tun ka angipassingan na kiya kapanísan pe daya akkan na mangur-kurug kaggína. ⁷ Ay gapu ta namáru tu Lot, ay se nariribù pà nang kadatu kuk-kuwaan datu keliyán na nga nadakè, ay tútu biniyág ne Dios. ⁸ Ata inalgaw wa magpannakit tu Lot kitu aggigina na se agsisíngan na kadatu nadakè a kuk-kuwaan datu tolay, áta namáru lugud nga tolay.

⁹ Ay tú dayán daya mangipassingan kadátada nu wà ummán naya angngilísi ne Apu Dios kadaya mangurug kaggína kadaya kaparparigátan da. Tú pe dayán daya angngipakammu na kiya ammarígát na kadaya nadakè a tolay panda kiya ammánis na kaggída. ¹⁰ Tàwán kam kadaya tolay ya tú da la nga sur-surútan daya nadakè a kelugán daya baggi da, se daya mangirupat kiya kinaturáy ne Dios.

Dayán ay naturad da se magpang-pangátu da pe. Akkan da magansing nga mangagi ka nadakè kadaya anghel ne Dios. ¹¹ Ay oray daya anghel ne Dios, oray natù-turáy da may dayán na magtù-tùgud ka busid, ay akkan dada pad-padasán kiya àráng ne Dios kiya ammasbasul da kaggída. ¹² Ay dayán na tolay ay tagapáapáas da ngala kadaya akkan da nga maaw-awátan. Ummán da kadaya ul-ulolag ga áwan na uray, nga daya nekatúkád da gagángay da daya sur-surútan da ngala. Ay áwan pagung-ungdaran dayán na ul-ulolag nu di iya angnígay se ammatay daya tolay kaggída. Ay ummán pe kiyán ya kàwaán daya tolay ya magtù-tùgud ka busid ta matay da pe.

¹³ Ay magrig-rígát da, ta ittu ya supápà naya kinuwa da nga namarígát kadaya duddúma. Ganásan da ya mangwa kadaya kelugán daya baggibaggi da oray algaw. Dayán na tolay ay mangmansà da kadakayu kiya kepang-pangán da kadakayu kiya nagánas nga panagkakán nu. Mepaggan-gánas da kadakayu may ya kinur-korugán na, ay ial-alílaw dakayu.

¹⁴ Nadakè peyang ya lam-lamtan da kiya oray inna nga babay ya masingan da. Ay áwan panda naya

akabasu-básul da. Kas-kasabaan da daya tolay ya nakapsut ta angngurug. Ay kapenamán da ngin ya magágum. Ngamay yán nala nga ammánis ne Dios kaggída ya id-iddagán da.

¹⁵ Ay dayán ya tolay, ay nagal-aliwagwag da ngin ta akkan da ngin na sur-surútan ya kurug. Sillad da tu Balaam ma profeta kitun na an-anà natu Bosor. Ata tu Balaam, ay magipirá. Ay oray nu nadakè, ay kuwaan na basta middán nala ka pirà. ¹⁶ Ngamay nagúni nga ummán ka tolay tu asnu* na nga ittu tu nagallang kaggína. Ay díkod akkan na nga nàwa ngin tu asikkuwaan na nga nadakè.

¹⁷ Dayán na tolay nga magtù-tùgud ka busid, ay árig da pe ya nassiyánan na gabuwà, ay meárig da pe kadaya angap pa ipúrán la naya bal-báli. Pinadán ne Dios ya pagyanán dayán na tolay, nga ittu ya nagibat pà nang nga giyán. ¹⁸ Magpas-pasindáyaw da nga magbàbànan, may áwan kammala ngin na sur-surbi yin daya kag-kagiyan da. Kas-kasabaan da daya tolay ya apangngigsán da ya akibul-bulun da kadaya maragbásul la tolay. Ay daya nadakè a kuk-kuwaan da nga kil-kelugán daya baggi da daya pangay-ayúyut da kaggída. ¹⁹ Ay ikar-kari da pe kaggída, nga

* 2:16 2:16 Ya asnu nga animál ay ummán kam ki kabalyu ngamay bitti.

mabalin da nga kuwaan daya piyán da kampela ngin. Ngamay ya kinakur-korugán na, ay aggída mismu ay árig daya asassu daya nadakè a gagángay da. Akkan da mataláwan nin. Ata nu nágan naya ikur-kurug naya isa nga tolay, ay ittu ya bátug ga mangasassu kaggína.

²⁰ Ata nu nigsán naya isa nga tolay yin daya nadakè a mà-màwa kídi kalawagán gapu kiya inangngammu na ke Jesu-Cristo wa marammiyág se Apu tada, ay se yala manin na paábà, ay se magbalitád da mangwa kadaya nadakè, ay natù-turù ya kinadakè naya kà-kàwaán da may kitu nunna. ²¹ Napì-piya kuma kaggída nu akkan da kuma ngala ngin nammuwán nu mapanna ya agbalin da ka namáru kiya àráng ne Dios, ngam iya nammuwán da, ay se da la paglikudán daya napatag ga bil-bílin ne Dios kaggída. ²² Ay nàwa nga kurug kaggída tu nán natu makag-kagi nga, “Ya átu ay toliyan na kammin na we kanan ya neota na. Ay ya ábuy nga nabguwán nin ay magulli kammin na mawe manglipaw kiya lupang,” nán na.

3

Ya mepanggap kiya kari ne Apu nga umbet kammin

¹ Tú idi ya mekàduwa nga súrát ku kadakayu

wawwági. Tu nepadamdam ku kadakayu kitu nunna nga súrát ku, ay ittu manin ya ipadamdam ku kadakayu kídi ya súrát ku, ta senu kappiyánan nu ya magurauray. ² Ay damdamman nu peyang datu nekagiyán datu profeta ne Dios kitun na mà-màwa, se datu bil-bílin ne Apu wa marammiyág nga nammuwán nu kadaya apostoles na.

³ Tú idi ya munna nga ipadamdam ku kadakayu. Akkan nu kaligpanán nga nu iya kamuddiyánan na alalgaw, ay maglaltuwád daya tolay ya tú da la nga kukkuwaan daya nadakè a kelugán daya baggi da. Ay ag-agbán dakayu, ⁴ nga nán da, “Di na mà nekari nga umbet kammin? Kawà nád tu giyán na ngin? Ay natay ngámin nin datu mannákam tada, ay áwan ku ammu nga napal-paliyán daya atán kídi kalawagán ni nanggayát kitu nekàwa na kam!” nán da. ⁵ Ata ginúrát da nga kinaligpanán nin nga gapu kiya úni yala ne Dios, ay nàwa ya lángit kitun kam, se napaltuwád na ya lusà se iya danum. Ata gapu kiya danum ay nàwa na ya lusà. ⁶ Ay ya danum kam pe tu pinangrápun ne Dios kadatu tolay kitun kane pinagdallis na idi ya kalawagán. ⁷ Ay gapu pe kiya úni ne Dios, ay nesag-sagána na nga sidúgan ya lángit se idi ya kalawagán nu iya algaw wa angngukum na se ammánis

na kadaya nadakè a tolay.

⁸ Ngamay akkan nu kal-kaligpanán wawwági nga ya tangalgaw se iya maribu da-gun, ay áwan na pagdúmán dayán ke Apu. ⁹ Ngamay daya duddúma, ay dálin da nu akkan na nga dag-dagappan nin nga tungpálan datu nekari na. May ya kurug na, ay an-anúsán nitta nge Dios, ta akkan na nga piyán nu atán ya mapánis, nu di kuma nga makappoli ngámin daya tolay kadaya bas-básul da.

¹⁰ Ngamay ya ilalbet kam-min ne Apu, ay màtatán nga ummán kiya ilalbet naya maragtákaw. Ay kiyán na algaw ay umawan nin ya lángit, ay magina tada pe ya naggat ta adudúrán. Ay masidug daya mas-asingan ka lángit. Ay masidug pe ya kalawagán se daya ngámingámin na atán.

¹¹ Ay gapu ta ammu nu nga umawan ya ngámingámin, ay masápul ya panagmar-máru nu. Ay se daya piyán ne Dios sala daya sur-surútan nu peyang ¹² kiya aggin-indag nu kiyán na algaw ne Dios. Ay kuwaan nu daya mabaal nu, ta senu makaru ya ilalbet na, ay ittu yanin ya kasidug naya lángit se ya katúnaw ngámin daya mas-asingan ka lángit gapu kiya napalotán na parráng. ¹³ Ngamay dátada, ya idaggán tada, ay ya kari na nga baru wa lángit se

baru wa kalawagán. Ay áwan tutu wala ya kinadakè kiyanin.

¹⁴ Ay lugud wawwági, kiya aggin-indag nu kadedi, ay masápul la kuwaan nu ya mabaal nu wa akkan na magbásul, ta senu napiya ya akibul-bulun nu kaggína, ay se áwan na nga ammu nga bas-básul nu.

¹⁵ Ay ibiláng nu nga, ya akkan anngar-karu ne Apu nga umbet kammin, ay nidde na nga waya nu, ta senu mabalin nu wa malisiyán ya ammánis na. Ay e Pablo wa pàgan tada nga wagi tada, ay túyán kam pe tu nekagi na kadakayu kitu súrát na nga nangagi kitu nepekagi ne Dios kaggína. ¹⁶ Ay tú kam dedi datu kag-kagiyan na kadatu sur-súrát na. Atán da pe ya nekagi na kadatu sur-súrát na nga nasulit ta maawátan. May daya tolay ya kúráng ya anngáwat da se maggad-gadduwa ya anngurug da, ay sabáli ya pangisar-sarután da, nga ummán kiya pamà-pàyanán da kadaya duddúma nga bàbànan ne Dios nga nepesúrát na. Ngamay ittu ya gapu naya kapánis da kampela ngin nin.

¹⁷ Ay túya magtaron kayu lugud wawwági, oray ta nammuwán nu dayanin. Ta get nu mebal-balobu kayu nga mangwa pe kadaya pagbas-basúlán daya nadakè a tolay, ay meaw-awagwag

kayu kiya annggurug nu.
¹⁸ Ngamay lumig-ligda
din ya annggurug nu se
umaduadu din pe ya ammu
nu mepanggap ke Jesu-
Cristo nga Apu tada se
marammiyág. Aggína ya
maday-dáyaw peyapeyang
ka áwan panda! Amen.

Ya munna nga súrát ne Juan

1 Súrát ku idi nga mangikagi kadakayu kadaya mepanggap kiya nengágan ka Uni ne Dios, nga mamiyág kadaya tolay. Aggína ay awe kammala uwad din oray kitu áwan pikam idi ya kalawagán. Nas-asingan mi se nag-agina mi pe nga nagbàbànan. Nasingan mi kurug, ay se nìmán mi pe. ² Kane magpassingan idi nga mamiyág, ay nasingan mi se nag-agina mi, ay túya dakami pe ya makekagi kadaya mepanggap kaggína. Aggína ya mamiyág kadaya tolay ka áwan panda. Atán peyang ka giyán ne Dios nga Ama na oray kitun kam, may kídi yin, ay nagpassingan nin kadakami. ³ Ay ngámin datu nas-asingan mi se datu nag-agina mi kaggína, ay kagiyán mi pe kadakayu, ta senu magbubúlun tada se sangapáda tada nga mebulbulun ke Dios se ke Jesu-Cristo nga An-anà na. ⁴ Ikagi dedi kídi ya súrát ku ta senu maganggam tada tutu wala pànanng ngámin nin.

Ya ammakawan ne Dios kadaya bas-básul tada

⁵ Tu idi ya nebàbànan na nga nagina mi, nga ipakammu mi kadakayu. E Dios ay árig Wada.

Ay áwan tutu wala ya nagibat kaggína. ⁶ Ay díkod, nu nán tada nga umannúgut tada kaggína ngamay árig magdal-dalen tada ki nagibat, ay magbusbusid tada se akkan tada sur-surútan ya kurug. ⁷ Ngamay nu árig magdal-dalen tada ki nawada nga ummán kaggína, ay napiya ya agbubúlun tada, ay mapakawan pe daya bas-básul tada gapu kitu dága ne Jesus nga An-anà ne Dios kitu nekatay na.

⁸ Nu nán tada nga áwan tada básul, ay bílang nga ug-ogan tada ya baggi tada kampela ngin nin, ay se akkan tada nga ammu ya kurug. ⁹ May nu ipudnu tada daya bas-básul tada ke Dios nga mapiyár se nalintag, ay pakawanan nitta se na dalusán ngámin daya nadakè a nà-nàwa tada. ¹⁰ Ay nu nán tada nga akkan tada nga nagbásul, ay pibbusidan tada nge Dios, ay se akkan tada nga kinurug tu bàbànan na.

2

¹ Ikagi dedi kadakayu nga árig annánà ku, ta senu akkan kayu din magbásul. May nu atán makabásul kadakayu, ay atán ne Jesu-Cristo nga áwan bas-básul, nga ittu ya mangiamomán kadàtada ke Dios nga Ama tada. ² Aggína tu natay, ta senu mapakawan daya bas-básul tada. Ay akkan nala tittu daya bas-básul tada ya

mapakawan, nu di daya bas-básul daya ngámin toláy.

Daya pakammuwán tada nga ammu tada nge Dios

³ Ya angngikurug tada ka-daya bil-bílin ne Dios, ay ittu ya pakammuwán tada nga kurug ga ammu tada nge Dios. ⁴ May magbusi-busid ya toláy nu, "Ammù e Dios," nán na, ay se na akkan na ikur-kurug daya bil-bílin na. Ay akkan na pe ammu ya kurug mepang-gap ke Dios. ⁵ Ngamay ya mangikurug kiya bàbànan ne Dios, ay ittu yán ya toláy nga kurug tutu wala ya amminya na ke Dios. Ay ittu pe yán ya pakammuwán tada nga kurug ga mebul-bulun tada ke Dios. ⁶ Ay nu nán tada nga umannúgut tada ke Dios, ay ummán kuma kiya gagángay ne Jesus ya gagángay tada. Ay tú pe yán ya pakammuwán tada nga kurug ga mebul-bulun tada ke Dios.

Ya amminya tada kadaya kasittoláy tada

⁷ Wawwági, akkan nu pikam pissán makagìna kídì ya bílin nga ikagì kadakayu, áta nagìna nu win kitun kitu nagbàbànan ku kadakayu kitu dam-dámu nu wa mangurug. ⁸ May idi nga bílin, ay ummán ka bar-baru nán ku, áta ittu kam idi ya akaáwat tada tutu wala, áta nepassingan tutu wala ne Cristo. Ay masingan kadakayu pe yin.

Ata ya árig nagibat ay manggayát mippà in, ay ya árig kurug ga wada, ay ittu ya mangwada pe yin.

⁹ Nu nán naya toláy ya árig atán nin kiya nawada, ngamay lùsawan na ya kasittoláy na,* ay árig na pikam ya atán ki nagibat. ¹⁰ Ay daya maminya kiya kasittoláy da, ay ittu dayán daya árig atán nin ki nawada. Ay akkan aggída ngin ya gapu naya akabásul naya kasittoláy da. ¹¹ Nu lùsawan naya toláy ya kasittoláy na, ay árig magdal-dalen pikam ki nagibat. Arig pe nga magaw-awagwag, ta bílang akkan makasingan gapu ta atán ki nagibat.

Ya gapu naya nagsúrát ne Juan

¹² Nagsúrát tà kadakayu wa árig annánà ku, ta pinakawan ne Dios daya bas-básul nu win gapu kitu nekatay ne Jesu-Cristo. ¹³ Nagsúrát tà pe kadakayu wa nanákam min, ta ammu nu win ne Jesu-Cristo, nga ittu ya awe kammala uwad din oray kitu áwan pikam idi ya kalawagán. Nagsúrát tà pe kadakayu wa babbágu, ta inábà nu we Sairu.

¹⁴ Nagsúrát tà pe kadakayu wa annánà, ta mangurug kayu win ke Dios nga Ama tada. Nagsúrát tà pe kadakayu wa lal-lálákay, ta ammu nu we

* 2:9 2:9 Onu lùsawan na daya páda na nga mangurug.

Jesu-Cristo wa atán peyang oray kitu áwan pikam idi ya kalawagán. Nagsúrát tà pe kadakayu wa babbágu, ta nalgda ya angngurug nu, ta kur-kurugan nu peyang ya bàbànan ne Dios, ay túya inábà nu nge Sairu.

Ya kelug tada kiya nadakè kídì kalawagán

¹⁵ Akkan tada din ittu pà-pàgan daya mà-màwa kídì kalawagán se oray nàgan na nga atán kídì kalawagán. Ata nu ittu dayán daya pà-pàgan tada, ay mapsilán ya ammatag tada ke Dios nga Ama tada.

¹⁶ Ata ngámin daya atán kídì kalawagán, ummán kadaya pagang-anggammán daya bag-baggi tada se daya ganásan tada nga sisinnán, se daya pagkid-kidáyaw daya tolay ya kuw-kuwa da, ay akkan da gayát ke Dios, nu di da nga gayát kídì ya kalawagán kampela ngin nin. ¹⁷ Ngamay ya kalawagán se daya ngámin na atán na kil-kelugán daya tolay, ay pumanda da. Ngamay daya tolay ya mangwa kadaya piyán ne Dios, ay áwan da nga ipappanda.

Daya magtùgud ka busid

¹⁸ Tagay yin ya ipappanda naya kalawagán, annánà. Nagina nu win kitun nga atán umbet nga kumag-kagúra ke Cristo. Awan pikam yán, may adu win daya ummán kaggína. Ay ittu ya pakammuwán tada

nga tagay yin ya ipappanda naya kalawagán. ¹⁹ Dayán na tolay, ay kabulun tada dayán kitun, may se da ngala nga summiyási, ta akkan tadada kammala nga kamungayán nin. Ata nu kurug ga kámungayán tadada, ay atán da kuma kam nga mebul-bulun kadátada. May nagtálaw da, ay díkod mammuwán nga akkan tadada kurug ga kamungayán.

²⁰ Ngamay dakayu, ay atán mà in ya Ispiritu ne Dios kadakayu, ay túya ammu nu win ya kurug. ²¹ Ay túya akkan ku masápul lin na ikagi ya kurug kadakayu, ta ammu nu mà in. Ay ammu nu pe nga áwan busid nga maggayát ki kurug.

²² Ay inna mà pe daya magbusibusid nu di daya mangagi nga akkan e Jesus ya Nebon ne Dios nga ittu ya Cristo. Aggída daya kumag-kagúra ke Cristo. Akkan da kurugan ne Dios Ama se ya An-anà na. ²³ Daya magkuna nga akkan An-anà ne Dios nge Jesus, ay akkan da kurug mangurug ke Dios nga Ama. Ngamay daya magkuna nga An-anà ne Dios nge Jesus, ay kurug ga mangurug da pe ke Dios nga Ama na.

²⁴ Damdamman nu din peyang datu nag-agina nu kitu apangngurug nu, ta senu umannùgut kayu peyang ke Jesu-Cristo se ke Dios nga Ama. ²⁵ Ay nekari ne Jesu-Cristo nga biyágan nitta ka áwan panda.

²⁶ Dedi nga kag-kagiyan ku kadakayu kídi, ay mepang-gap kadaya mangial-alílaw kadakayu. ²⁷ Ngamay atán mà kadakayu win ya Ispiritu ne Dios. Túya ammu nu ngámin ya kurug, ta tógúdán nakayu. Awan na itógud nga busid. Kurug ngámin daya itógud na. Ay akkan nu masápul ya sabáli nga magtógud kadakayu. Iannúgut nu lugud ya uray nu ke Jesu-Cristo.

²⁸ Iannúgut tada lugud ya uray tada ke Jesus, annánà, ta senu napiya ya uray tada kiya ilalbet na, ay se áwan tada pe ya ikaliyaw. ²⁹ Ay ammu nu wa namáru we Cristo. Díkod ammuwán nu nga ngámin daya annánà ne Dios, ay namáru da.

3

Ya pakelasínán tada kadaya annánà ne Dios

¹ Sinnan nu kod ya ki-naabay pà nang naya aminya ne Dios kadàtada. Nengagánan nitta ka annánà na. Ay kurug mà nga annánà nitta nge Dios sin. Ay ittu ya gapu na nga akkan ditta maawátan daya akkan mangurug ke Jesu-Cristo, ta akkan da am-ammu nge Dios. ² Annánà nitta nge Dios sin wawwági. Ngamay akkan tada pikam ammu nu wà ummán tutu wala ya kàwaán tada. May ya ammu tada, ay nu masingan tada nge Jesu-Cristo win, ay magbalin tada pe yin ka ummán

kaggína. ³ Ay ngámin daya maginnanáma kadayán, ay masápul la magmar-máru da pe nga ummán ke Jesu-Cristo.

⁴ Ngámin daya magbásul, ay tú dayán daya akkan mangikur-kurug kadaya lintag ne Dios, ta básul mà ya akkan ta angngikurug kadaya lin-litag ne Dios. ⁵ May ammu tada mà nga inumbet te Jesu-Cristo, ta senu mapakawan daya bas-básul tada. Ay áwan na bas-básul. ⁶ Ay díkod nu iannúgut tada ya uray tada kaggína, ay akkan tada nga magbásul. Daya maragbásul, ay akkan da am-ammu nge Jesu-Cristo, se akkan da pe maaw-awátan ya mepanggap kaggína.

⁷ Annánà ku, akkan kayu din pasábag kadaya tolay, ta daya tolay nga napiya ya kuk-kuwaan da, ay ittu dayán daya kurug ga namáru nga ummán ke Jesu-Cristo. ⁸ Daya maragbásul, ay pumane dayán ke Sairu, ta makabásul kammala ngin nin ne Sairu oray kitun kam. Ay ittu ya gapu na nga inumbet te Jesus nga An-anà ne Dios, ta senu dadàlan na daya kuk-kuwaan ne Sairu.

⁹ Akkan maragbásul daya annánà ne Dios, ta umannúgut ya uray da ngin kiya uray ne Dios. Akkan da pe makabásul ta annánà ne Dios da lugud din. ¹⁰ Tú idi ya pakelasínán tada kadaya annánà ne Dios se kadaya annánà ne Sairu:

Daya akkan napiya ya kuk-kuwaan da, se daya akkan maminya kadaya kasittolay da, ay akkan annánà ne Dios dayán.

Ya kurug nga amminya

¹¹ Tú idi tu nebàbànan mi kadakayu kitun, nga magpipinninya tada din. ¹² Akkan tada din na ummán kitu Cain na pumane ke Sairu nga namatay kitu wagi na kampela ngin nin. Pinatay na, áta napiya datu kuk-kuwaan natu wagi na, nga akkan ummán kaggína.

¹³ Ay akkan nu lugud pagballà wawwági, ya angngalùsaw daya akkan mangu-rug ke Jesu-Cristo kadàtada. ¹⁴ Dàtada, ay ammu tada nga akkan tada mesibna ke Dios sin, ta biyágan nitta ka áwan panda. Ammu ta yán gapu kiya agpipininya tada. May mesibna ke Dios ka áwan panda daya akkan maminya kadaya kasittolay da, ¹⁵ áta ngámin daya mangalùsaw kadaya kasittolay da, ay bíláng da ya pumatay, ay ammu tada mà nga áwan kadaya pumapatay ya biyágan ne Dios ka áwan panda.

¹⁶ Ay ammu tada nu wà ummán naya maminya, áta nepassingan ne Jesu-Cristo win, kitu akkan na nga nagkikenga kitu biyág na kane ipalúbus na nga patayan da gapu kadàtada. Ay ummán tada din pe kaggína. Akkan tada din kengán ya biyág tada gapu

kadaya wawwági tada. ¹⁷ Akkan tada nán na atán kadàtada ya aminya ne Dios, nu kas pangarígan na adu ya kuw-kuwa tada se ammu ta nga nakalallà ya isa nga wagi tada may akkan ta ngala nga sengán. ¹⁸ Akkan din kiya úni yala ya amminya tada kiya kasittolay tada annánà, nu di ta nga ipassingan pe kadaya kuk-kuwaan tada ya kinakurug naya amminya tada.

Ya magmákad nga uray

¹⁹ Ay díkod ammu tada nga kurug ya angngurug tada ke Dios, nu kurug ya amminya tada. Ay se magmákad pe yala daya ur-uray tada ki àráng na, ²⁰ oray nu nán ta ki lammat ta nga nagbásul ta. Ata ammu tada nga naturáy ye Dios may daya lam-lammat tada, ay se ammu naya ngámíngámin.

²¹ Ay díkod wawwági, nu nán tada ki lammat tada nga áwan ta básul lin, ay magmákad ya uray tada nga umadanni ke Dios. ²² Ay idde na oray nágan naya agngan tada kaggína, ta kurugan tada daya bil-bílin na, se kuwaan tada daya pagangammán na. ²³ Tú idi ya bílin ne Dios: Mangurug tada din ke Jesu-Cristo wa An-anà na, se magpipinninya tada din pe, nga ummán kitu nebílin ne Jesu-Cristo kadàtada. ²⁴ Ngámin daya mangikurug

kadaya bil-bílin ne Dios, ay umannúgut da kaggína, ay atán pe ye Dios kaggída. Ay ammu tada nga atán ne Dios kadátada, áta nidde na lugud din ya Ispiritu na kadátada.

4

Ya pakelasínán tada kiya kurug se ya busid

¹ Wawwági, akkan kayu tagakur-kurug gala kadaya magkuna nga atán ya Ispiritu kaggída. Ngamay ammuwan nu din pikam nu kurug ga Ispiritu ne Dios ya atán kaggída, ta adu win daya magpiduman na profeta ne Dios da nga magtù-tùgud ka busid, nga atán nin kadaya giy-giyán kídi kalawagán. ² Tu idi ya pakammuwán nu nu ya Ispiritu ne Dios ya atán kaggída. Nu nán da nga e Jesu-Cristo ya nepeaná nga tolay ya Nebon ne Dios, ay kurug ga Ispiritu ne Dios ya atán kaggída. ³ Ngamay daya akkan mamigbig ke Jesus nga aggína tu Nebon ne Dios, ay áwan ya Ispiritu ne Dios kaggída. Tú dayanin daya pasúrut naya kumagúra ke Jesus, nga nagina nu win kitun nga umbet. Ay atán kiddi yin.

⁴ Ngamay gapu ta annánà nakayu we Dios sin annánà ku, ay inábà nu dayán nin, áta naturáy mà ya Ispiritu ne Dios nga atán kadakayu may e Sairu nga ittu ya mangituráy kadaya

naikalawagán nga tolay. ⁵ Daya mà-màwa kídi ya kalawagán daya ibàbànánda, áta ikalawagán da kampela ngin nin. Ay túya ginán pe daya ikalawagán na tolay daya itù-tùgud da. ⁶ Ay nu dakami, ay annánà nakami ye Dios. Ay túya daya tolay ya makammu ke Dios, ay ginán da daya ibàbànánda mi. Ngamay daya akkan annánà ne Dios, ay akkan dakami gi-ginán. Ay ittu pe yán ya pakelasínán tada kiya kurug ga sur-súru wa gayát kiya Ispiritu ne Dios se kiya busid.

Ya aminya ne Dios

⁷ Piyán tada din ya isaisa kadátada wawwági, ta ya aminya ay gayát ke Dios. Ay maramminya ngámin pe daya annánà ne Dios, ay ammu da kurug pe ye Dios. ⁸ Ay daya áwan aminya kadaya kasittolay da, ay akkan da kurug ammu we Dios, áta e Dios ay maramminya. ⁹ Nepassingan ne Dios ya aminya na kadátada kitu nangngibon na ke Jesu-Cristo wa sissa nga An-anà na kídi kalawagán, ta senu mepagbiyág tada kaggína ka áwan panda. ¹⁰ Tú yán ya kurug aminya: pininya nitta ne Dios akkan gapu ki aminya tada kaggína, nu di gapu kampela ki aminya na kadàta ngin. Ittu ya gapu na nga nebon na ya sissa nga An-anà na, nga ittu ya nebasu gapu kadaya bas-básul tada.

11 Gapu ta piyán nitta pà nang nge Dios wawwági, ay túya masápul magpipinninya tada din pe. 12 Awan pikam tolai ya nakasingan ke Dios. May nu piyán tada ya isaisa kadátada, ay mepassingan na atán ne Dios kadátada, ay se mepassingan pe nga atán nin ya amminya na kadátada.

13 Ammu tada nga umannúgut ya uray tada ke Dios, ay se atán nin kadátada, áta nidde na ya Ispiritu na kadátada ngin. 14 Nasingan mi kurug ya An-anà ne Dios, ay túya makagi mi nga kurug nga nebon ne Dios ya An-anà na kidi ya kalawagán, ta senu melisi na daya tolai kiya pakapanísán da ka áwan panda. 15 Daya magkuna nga An-anà ne Dios nge Jesus, ay atán ne Dios sin kaggída. Ay umannúgut pe yin ya uray da kaggína. 16 Ay túya nammuwán mi yin se kurugan mi ya amminya ne Dios kadátada.

E Dios, ay maramminya. Díkod ya tolai ya maramminya, ay umannúgut tin ya uray na ke Dios. Ay atán peyang pe yin ne Dios kaggína. 17 Nu kurug ya amminya tada ke Dios,* ay áwan tada ikansing oray kiya angngukum na,

áta ummán kitu nagbiyág ne Jesu-Cristo kidi ya kalawagán ya kabiy-biyág tada. 18 Nu kurug ga piyán tada nge Dios, ay akkan tada kuma nga mansing kaggína, áta mippà ya ansing tada nu kurug ya amminya tada kaggína. Ngamay nu akkan kurug ya amminya tada kaggína, ay mansing tada, áta mansing tada kiya angngukum na.†

19 Piyán tada nge Dios, ta aggína ya nunna nga naminya kadátada. 20 Daya magkuna nga, “Piyán ku we Dios,” nán da, may kalúsawan da daya kasittolay da, ay magbus-busid da. Ata nu akkan da nga piyán ya kasittolay da nga sisinnán da, ay tú da nád agpà nga piyán ne Dios nga akkan da nga masingan! 21 Tú lugud idi ya bílin ne Jesu-Cristo kadátada, nga nu piyán tada nge Dios, ay masápul la piyán tada pe daya kasittolay tada.

5

Ya akkan tada keparò

1 Ngámin daya mangurug nga e Jesus ya Nebon ne Dios, ay annánà ne Dios da. Ngámin daya maminya ke Dios nga Ama da, ay masápul nga piyán da pe daya kapáda da nga annánà

* 4:17 4:17 Onu, “ammu tada nga piyán nitta nge Dios.” † 4:18 4:18 Onu, “áwan ya aggansing kadátada ta ammu tada nga piyán nitta nge Dios. Ata mippà ya aggansing tada gapu kiya aminya tutu wala ne Dios kadátada. Ya gapu naya panaggansing da tolai, ay ya angngukum na. Ay díkod daya magansing ay daya akkan makammu ki aminya ne Dios.”

ne Dios. ² Ay nu piyán tada nge Dios se kurugan tada daya bil-bílin na, ay ammu tada nga piyán tada pe daya annánà na. ³ Ay nu kurug ga piyán tada nge Dios, ay masápul la kurugan tada daya bil-bílin na. Ay akkan tada nga masulítán kadaya bil-bílin na, ⁴ áta annánà nitta ngin. Ay ngámin daya annánà ne Dios, ay annung da nga abáan ya kinadakè kídi ya kalawagán, gapu kiya angngurug da ke Jesu-Cristo. ⁵ Daya mangurug ga An-anà ne Dios nge Jesus, ay ittu dayán daya mangábà ki kinadakè kídi ya kalawagán.

Daya pakammuwán tada nga e Jesus ya An-anà ne Dios

⁶ E Jesu-Cristo tu inumbet kídi kalawagán. Ya pakammuwán tada nga aggína ya nebon ne Dios, ay itu inagbawtisár na kitu danum, se itu nearúyut nga dága na kitu nekatay na. Díkod akkan na tittu tu inagbawtisár na ki danum ya pakammuwán tada kaggína, nu di pe tu dága na kitu nekatay na. ⁷ Atán da lugud tallu nga pakammuwán tada: ⁸ nekagi naya Ispiritu ne Dios kadátada, se nekagi pe ne Dios kitu inagbawtisár na kitu danum, ay se itu dága na kitu nekatay na. Ay sissa ngala ya ipakammu dedi nga tallu. ⁹ Nu kurugan tada ya kagiyan daya tolai, ay natùturù kuma ya angngurug tada kiya kagiyan ne Dios.

Ay túya kurugan tada ya kagiyan na mepanggap kiya An-anà na. ¹⁰ Daya mangurug ke Jesu-Cristo, ay ammu da ki uray da nga aggína ya kurug ga An-anà ne Dios. May daya akkan mangurug kiya kagiyan ne Dios panggap kiya An-anà na, ay pibbusidan da nge Dios, ta akkan da nga kurugan ya kagiyan ne Dios mepanggap kiya An-anà na.

¹¹ Ay ittu idi ya kagiyan ne Dios kadátada; nga biyágan nitta ngin ka áwan panda. Ay yán na pakabiyágan ta ka áwan panda, ay atán ki An-anà na. ¹² Daya atán nin ya An-anà ne Dios kaggída, ay ittu dayán daya mabiyág ka áwan panda. Ay daya áwan ya An-anà ne Dios kaggída, ay áwan kaggída ya biyág nga áwan panda.

Ya anggina ne Dios kadaya karárag tada

¹³ Ikagi dedi kídi ya súrát ku kadakayu nga mangurug ke Jesus nga An-anà ne Dios, ta senu ammu nu wa biyágan nakayu nge Dios ka áwan panda. ¹⁴ Magmákad ya uray tada nga umadanni ke Dios, ta ammu tada nga nu umannúgut kiya piyán na daya agngan tada, ay ginán nitta. ¹⁵ Ay nu ammu ta nga ginán nitta kadaya ngámin na agngan tada, ay bílang nidde na ngin kadátada daya agngan tada.

Ya angngikarárag tada kadaya makabásul

¹⁶ Nu atán masingan tada nga wagi tada nga mangu-rug nga magbásul, ay papakawan tada din ke Dios, ta senu biyágan na pe ka áwan panda, nu akkan tu básul nga mangisibna ke Dios ka áwan panda tu nagbasúlán na. Atán daya ummán ka-dayán na pagbasúlán tada ke Dios, may akkan na ittu ya papakawan tada.

¹⁷ Básul mà lugud ngámin daya nadakè a kuk-kuwaan tada, may mapakawan daya duddúma.

Daya ammuwan daya mangurug ke Jesus

¹⁸ Ammu tada nga daya annánà ne Dios, ay akkan da maragbásul, áta igdù naya An-anà ne Dios da, ay túya akkan maan-anu ne Sairu da.

¹⁹ Ammu tada nga annánà nitta nge Dios. Ay ammu tada pe nga itur-turayán ne Sairu daya duddúma kidi kalawagán.

²⁰ Ammu tada pe nga inumbet tin ya An-anà ne Dios, ay nepakammu na kadàtada pe yin ya kurug ga Dios. Ay mebul-bulun tada ngin ke Dios, ta mebul-bulun tada ke Jesu-Cristo wa An-anà na. Aggína ya kurug ga Dios se aggína pe ya mamiyág kadàtada ka áwan panda.

²¹ Akkan kayu umat-atangya annánà ku, kadaya sinan diy-diyos.

Ya mekàduwa nga súrát ne Juan

¹ Iyà ya pangmanàman nu. Súrát ku idi kikaw nga ibiláng ku ka ina se ka-daya annánà mu. Pà-pàgan takayu kurug. Ay akkan nà ala nga sissa nga mamatag kadakayu, ta pàgan dakayu pe ngámin daya makammu kiya bàbànan naya kurug ga Dios. ² Pàgan mikayu, áta mangurug tada ngámin kiya kurug mepanggap kaggína, ay kurugan tada peyapeyang pe yin ka áwan panda.

³ De Dios nga Ama tada se Jesu-Cristo nga An-anà na din nala ya magkallà se mangap-kappiya kadaya ur-uray tada, gapu kiya akammu tada kiya kurug se ya amminya tada kadaya kasittolay tada.

Ya agtaron tada kadaya mangal-alílaw

⁴ Naganggam mà pà nang kane mammuwán ku wa mangurug daya duddúma nga annánà mu kiya kurug, nga ummán kitu nebílin ne Dios nga Ama tada kadàtada. ⁵ Ay túya bilínan takayu pe yin nga piyán tada din ya isaisa kadàtada. Akkan nu lugud pikam pissán makagina kídì nga bílin, áta nagina tada mà in kitun kam. ⁶ Ya nán ku nga

aminyà ay, ya angngikurug tada kadaya bil-bílin ne Dios. Nagina nu yanin na bílin kitu apangngurug kayu pikam.

⁷ Adu win daya mangal-alílaw kídì kalawagán.* Tú dayán daya akkan mangurug nga e Jesus nga nepeanà nga tolay ya Nebon ne Dios. Tú pe dayán daya kumagúra ke Cristo nga mangial-alílaw kadaya tolay. ⁸ Ay magtaron kayu lugud, ta senu akkan magbalin ka áwan surbi datu nagrig-rigátan nu, ay senu magun-ud nu ya bátug tangdán nu.

⁹ Ngámin daya akkan sumúrut se mamar-paruntú kadaya netù-tùgud ne Cristo, ay akkan e Dios ya apuwan da. Ngamay daya sumúrut kadaya netù-tùgud na, ay umannúgut da ngin ke Dios se kiya An-anà na. ¹⁰ Ay nu atán da nga magtùgud kadaya sur-súru wa akkan gayát ke Cristo, ay agawán nuda. Akkan nuda atangyaan, ¹¹ ta meram-ráman kayu kiya nadakè a kuk-kuwaan da.

Pakumusta

¹² Adu kuma pikam ya ikagì kadakayu, may akkan ku tagge isúrát tin, ta namnamáan ku ya ipappan ku nga mag-gagáyám kadakayu, ta senu maganggam tada pà nang nu makapagsisíngan tada manin.

* 1:7 1:7 Onu "kagiyan ku dayán kadakayu áta adu win daya mangal-alílaw kídì kalawagán."

13 Makikumusta daya
amanakan mu kanedi.
Annánà natu wagi mu wa
babay nga píli pe ne Dios.

Ya mekàlu nga súrát ne Juan

¹ Iyà ya pangmanàman* nu. Súrát ku idi kikaw Gayo nga opun ku. Pàgan taka ta sur-surútam ya kurug.

² Ammù a napiya ya ur-uray mu opun, gapu ki angngurug mu ke Dios, may ikar-karàrag ku nga napiya din pe ya biy-biyág mu se nabilag ka din pe. ³ Naganggam mà tutu wala pàrang kane umbet daya wawwági tada, se da idámag kiyà ya angngikurug mu tutu wala kiya kurug. Ta kurug ga sur-surútan mu mà. ⁴ Awan sabáli nga mamaanggam kurug pàrang kiyà, nu di ya akadámag ku nga daya biláng annàna ku, ay sur-surútan da pàrang ya kurug.

Ya kinamáru ne Gayo kadayang mangikur-kurug ke Dios

⁵ Ipas-pasnà mu mà ya isisseng mu, opun, kadayang wawwági, oray nu akkan muda nga am-ammu. ⁶ Kinagi da kadayang mangu-rug kanedi ya mepanggap kiyán na aminyám. Ay napiya pàrang nu sengán muda manin kiya angitul-túluy da kiya agdàdàda da. Sengán muda kiya isisseng nga pagangammán

ne Dios, ⁷ áta mangibàbànan kiya mepanggap ke Jesu-Cristo ya gákat da. Ay akkan da nga namnamáan ya isisseng daya akkan mangurug ke Jesu-Cristo. ⁸ Díkod masápul la dátada ya sumeng kadaya ummán kaggída, ta senu mebíláng tada ka mepagubra kaggída kiya angngipakammu da kiya kurug mepanggap ke Jesu-Cristo.

Ya kinadakè ne Diotrefes

⁹ Nagsúrát tà kitun kadaya ngámin mangurug ka giyán nu, ngamay akkan kurugan ne Diotrefes ya kagiyan ku, ta piyán na nu aggína ya magturáy. ¹⁰ Díkod nu umbet tà, ay kagiyan ku wala ngámin daya kuk-kuwaan na se ya ammad-padakè na kadátada se ya agbusibusid na. Akkan nala tittu dayán daya kuk-kuwaan na, áta agawán na pe daya wawwági tada se tàdayan na pe daya maminya nga manangaáli kaggída. Akkan na palnàan na mepagday-dáyaw ke Dios daya manangaáli kadayán na wawwági tada.

Ya kinamáru ne Demetrio

¹¹ Akkan mu din tal-taldan daya nadakè opun, nu di daya napiya din nala daya taldan mu. Ta ngámin daya mangwa ka napiya, ay tú dayán daya annàna ne Dios. Ay daya mangwa ka nadakè, ay akkan da ammu kurug nge Dios.

* 1:1 1:1 Onu "apu ki sinagoga."

¹² Ya isa nga namáru nga ipad-padámag daya tolay, ay e Demetrio. Ay mammuwán ta pe nga kurug yán kadaya kuk-kuwaan na. Ay makagi ku pe nga kurug ga namáru. Ay ammum ma makurug pe ya kagiyán ku.

Pakumusta

¹³ Adu kuma pikam ya ik-agì kikaw, may akkan ku tagge isúrát tin. ¹⁴ Ta nam-namáan ku tutu wala nga akkan mabayág, ay magsin-gan ta, ay ittu ya aggu-momán ta ngala ngin.

¹⁵ Napiya din peyang ya aggur-uray mu.

Makikumusta daya kab-bulun kanedi. Kumusta pe kadaya ngámin kabbulun kannán.

Ya súrát ne Judas

¹ Iyà e Judas nga bobonan ne Jesu-Cristo, nga wagi ne Santiago pe.

Tú idi ya súrát ku kadakayu wa pinagbalin ne Dios nga Ama ka tolay na nga pà-pàgan na, nga tag-tagasinnán ne Jesu-Cristo.

² Mammuwán nu din tutu wala pànanang ya agkallà ne Dios, se pumiypiya din pe daya ur-uray nu. Ay mammuwán nu din peyang ya amminya na kadàtada.

Daya magtù-tùgud ka busid

³ Piyán ku tutu wala ya magsúrát kadakayu wa pà-pàgan ku nga wawwági, ka mepanggap kiya angngalà ne Dios kadàtada. Ngamay nadamdám ku nga napipiya nu magsúrát tà ka pagtuldù kadakayu mepanggap kiya angngigdù tada kiya kur-kurugan tada, nga ittu ya nepak-pakammu win kadaya ngámin na tolay ne Dios. Ay iyán na kurkurugan tada, ay áwan na nga kurakúráng ngin.

⁴ Tú yán ya kagiyan ku kadakayu kídi ya súrát ku, áta atán da tolay ya áwan ammatag ke Dios, nga mebul-bulun nin kadàtada nga akkan tada nga malas-lásin. Ya kuk-kuwaan dayán na tolay, ay isarután da ka sabáli ya mepanggap kiya

agkallà ne Dios kadàtada nga tolay, ay se ittu ya pambár da nga mangwa kadaya nadakè a kukkuwaan da. Ay gapu kadayán na kukkuwaan da, ay bíláng nga akkan da nga kurugan ne Jesu-Cristo, nga sissa nga Apu se sissa nga naturáy. Ay oray kitun kam, ay nepakammu win na daya tolay ya mangwa kadaya ummán kadayán, ay magbásul da, ay túya mapánis da.

⁵ Oray ammù nga nammuwán nu pànanang dedi yin na kagiyan ku, ay piyán ku wa ipadamdam kadakayu, nga e Dios, oray aggína tu nangwaya kadatu iIsrael ka Egipto, ay aggína kam tu nagpatay kadatu winayaán na nga akkan na mangurkurug kaggína. ⁶ E Dios pe tu namánis kadatu anghel na nga nangigsán kadatu ubra da nga nepiyár na kaggída, se nagtálaw da pe kiya pagag-agnán da. Nebálud nada kiya nagibat ta giyán nga pagin-indaggán da kiya algaw nga angn-gukum na, nga ittu yán nin ya ammánis na kaggída. ⁷ E Dios pe ya namánis kadatu iSodom se datu iGomorra se kadatu tolay kadatu il-ili kitu lib-lebut da, áta nadakè pànanang datu kukkuwaan da nga ummán kadatu kinuwkuwa datu anghel na kitun. Makidal-daládag da, ay se mangwa datu pabegga lalláki kampela ngin nin ka ummán kiya kuwaan

daya magatáwa. Ay tútu sinidug ne Dios da. Itun na nàwa ya mangipassin-gan kadaya duddúma nga tolay kiya ammánis ne Dios kadaya maragbásul la tolay. Panisan nada kiya sig-gagatang peyang nga apuy ya akkan mataatay.

⁸ Ay oray atán dayán nin na nà-nàwa, ay kuwaan pikam mala dayán na tolay ya ummán kadatu kinuw-kuwa datu iSodom de datu iGomorra. Ay gapu kiya angngikur-kurug da kadaya tag-tagenap da, ay pad-padásan da daya baggi da kampela ngin nin. Lúsawan da ya peturayan ke Dios, ay pad-padásan da pe daya ilángit. ⁹ Ngamay oray e Miguel la ap-apu daya à-anghel, ay áwan na nga kinagi nga pangirupap na ke Sairu kitu nagsuw-suwáy da nga duwa nu iinna tu mangalà kitu baggi tu Moses. Nán na ngala nga, “E Dios sala ya makammu nga mamánis kikaw,” nán na ngala ke Sairu. ¹⁰ Ngamay dayán na tolay, ay tagapáapáas da pe yala kadaya akkan da maaw-awátan. Ay kuwaan da ngala pe daya nekatúkád da nga gagángay da, nga ummán kadaya ul-ulolag ga áwan urauray. Ay ittu dayán daya gapu naya pakadadálán da.

¹¹ Mangallakallà dayán na tolay nu kuwa, áta matan

da kitu Cain. Ay mapas-ingkuna da pe kitu Balaam, nga gapu kitu aminya na ka pirà, ay kinuwa na oray tu nadakè. Kaguráan da nge Dios, ay túya mapánis da nga ummán kitu Core nga kummagúra kitu Moses kitun.

¹² Dayán na tolay, ay árig mansà da kadakayu kiya nagánas nga panagkakán nu. Ta pamallaw da ngala ya nadakè a kuk-kuwaan da, ta ya baggi da kampela ngin nin ya pàgan da. Awan da tutu wala nga aliyaw. Awan sur-surbi dayán na tolay. Meárig dayán kiya angap pa ipúrán naya bal-báli nga áwan na kammala nga mid-deidde nga udán. Meárig da pe kiya káyu nga áwan na ngala nga agbúnga oray kiya panagbubúnga daya páda na nga káyu, áta nalpug da se da nabàdut pe, ay áwan da nga kip-kipuwál lin. ¹³ Dedi ya tolay, ay meárig da kadaya dadakkal la bal-balnag ki bebay. Ata daya balnag, ay áwan da nga agsinád, nga ittu ya paggay-atán daya naragit ta búgà ki dappit, nga ittu ya kearígán daya nakap-appat ta kuk-kuwaan da. Meárig da pe kiya bittuwan na nagap-aparpar*. Dedi ya tolay, ay aggída ya mippan ka impiyernu wa nepadapadán ne Dios nga pamanísan na kaggída ka áwan panda.

¹⁴ Aggída pe tu nán tu

* 1:13 1:13 Onu “Bittuwan nga magal-aliwagwag.”

Enoc nga mekapittu wa gakangaka natu Adan kitu inagkuna na nga, "Ginán nu ya kagiyan ku. Umbet te Apu wa kabulun na daya riníbu wa anghel na nga ¹⁵ mangguwes kadaya ngámin tolay. Pabasúlan na daya áwan ammatag ke Dios gapu kadatu kinuwkuwa da nga lúsawan ne Dios. Mapabásul da pe gapu kadaya nadakè a kinag-kagi da mepanggap ke Dios," nán tu Enoc.

¹⁶ Dayán na tolay, ay naríri da, se pabegan da ya pumanangi pe. Kuwaan da ngala ya asikkuwaan da oray nadakè. Managpas-pasindáyaw da pe, ay man-angkasaba da pe kadaya kasittolay da, ta senu málà da ya piyán da.

Ya dam-damdamman tada se daya masápul la kuwaan tada

¹⁷ Ngamay dakayu wawwági, ay dam-damdamman nu datu kinag-kagi datu apostoles ne Apu tada nga Jesu-Cristo mepanggap kadaya mà-màwa nu isa ngalgaw.

¹⁸ Nán da nga nu iya kamuddiyánan na algaw, ay atán daya tolay ya mamáas kadakayu. Ya kuk-kuwaan da, ay ya asikkuwaan da kampela ngin nin na nadakè a lúsawan ne Dios. ¹⁹ Aggída ya mamagsisibna kadaya tolay ya mangurug. Dayán nala nga nepagangay kaggída kampela ngin nin daya ikur-kurug da. Ata

áwan ya Ispiritu ne Dios kaggída.

²⁰ Ngamay dakayu wawwági, ay bag-bagkaddan nu wala ya uray nu kiya angngammu nu pánang kiya áwan sabasábag ga kur-kurugan tada. Peturayán kayu kiya Ispiritu ne Dios kiya agkar-karárag nu. ²¹ Akkan kayu wa umadayyu ke Dios, ta senu mammuwán nu pánang ya amminya na kadakayu. Idaggán nu ya ilalbet kammin ne Jesu-Cristo wa Apu tada, nga ittu ya angngipassingan na kiya agkallà na kiya ammiyág na kadátada ka áwan panda.

²² Ay daya tolay ya maggad-gadduwa kiya angngurug da ke Dios, ay sengán nuda. ²³ Sengán nu pe daya duddúma nga ummán kiya angngilísi nu kiya isa nga tolay ya atán kiya sídug ga pakatayán na. Ay daya duddúma ay kalakkán nuda, ngamay magtaron kayu ta senu akkan kayu metangapagbásul kaggída. Adayyuwán nu daya nagbasúlán da.

Ya agday-dáyaw ne Judas ke Dios

²⁴⁻²⁵ Maday-dáyaw ya sissa nga Dios nga kangatuwán. Aggína ya katurayán se aggína ya sissa nga man-nakabalin nanggayát kitun, ay oray kídi, ay se oray pe kiya áwan panda. Aggína ya magtag-tagasíngan kadakayu ta senu akkan

kayu wa magbásul. Aggína pe ya mabalin na mangalà kadakayu kiya giyán na ka lánɡit. Ay ittu yanin ya agpatag tada, áta áwan na ammu win na básul kadátada. Sissa nge Dios nga mabalin na mangalà kadátada gapu kiya angn-gurug tada ke Jesu-Cristo wa Apu tada! Amen.

Daya Nepakammu ne Jesu-Cristo ke Juan

1 Idi nga libru, ay ittu idi ya nekesuratán daya ngámin na mà-màwa nga nepakammu ne Jesu-Cristo. Nepakammu ne Dios da kaggína, ta senu mepakammu na kadaya ngámin na bobonan na daya ban-bánag nga tagay màwa ngin. Uwad anghel nga nebon ne Jesu-Cristo, nga mangipakammu kadayán nga mà-màwa ke Juan nga bobonan na. ² Ay túya nesuratán ne Juan ngámin datu nas-asingan na se nag-agina na, nga kinag-kagi ne Dios nga nepakammu ne Jesu-Cristo ke Juan.

³ Paanggamman ne Dios daya mangibása kidi ya libru wa panggap kadaya mà-màwa nu isa ngalgaw. Ay paanggamman na pe daya manggina se mangurug kadaya nesurat kidi ya libru, ta tagay yin ya kàwa da.

Tu nagsurat ne Juan kadatu tangabubulun na mangurug kadatu pittu wa ili

⁴⁻⁵ Iyà nge Juan nga nagsurat kadaya tangabubulun na mangurug

kadaya pittu wa ili ka probinsiya Asia.

E Dios se iya Ispiritu na se e Jesu-Cristo kuma ngala ya magkallà kadakayu, se mangidde ka napiya nga aggur-uray nu. Ay awe kammala uwad din ne Dios oray kitun kam, ay se ataatan kam oray kadedi yin na algaw, áta atan peyapeyang ngin ka áwan panda. Ay ya Ispiritu na, ay pittu daya angngipassingan na kiya ammanakabalin na. E Jesu-Cristo, ay aggina ya mapiyár peyang nga mangipakammu kadaya kagiyan ne Dios. Aggina ya naginunna nga linumtu kammin kane matay, ay se aggina pe ya mangitur-turáy kadaya ngámin na agtuturáy kidi ya kalawagán.

Ay dayáwan tada nge Jesu-Cristo, ta aggina ya maminya kadátada, se aggina tu natay, ta senu maway-wayaán tada kadaya bas-básul tada, gapu ki dága na. ⁶ Pinagbalin nitta ka pangiturayán na, se pappádi nga magsirbi ke Dios nga Ama na. Ay mapadayáwan kuma nge Jesus nga katurayán, ta mannakabalin se nadáyaw ka áwan panda! Amen.

⁷ Ay umbet kurug ya akasingan nu kammin ke Jesus. Mebulun kiya angap, ay se masingan ngámin daya tolay. Ay oray pe

* 1:7 1:7 Onu “nanuwè kitu bíkat na.” † 1:7 1:7 Magpannakit da gapu kiya kuwaan na, onu magpannakit da gapu kitu kinuwa da kaggína.

datu nanuwè kaggína,* ay masingan da pe. Ay magpannakit† daya ngámin tolay kid kalawagán ni gapu kaggína. Ay kurug yán! Amen.

8 “Iyà ya nengágan ka Alfa se Omega‡,” nán ne Apu Dios nga mannakabalin. Awe kammala uwad din oray kitun kam, ay se ataatan kam oray kadedi yin na algaw, ta atán peyapeyang ngin ka áwan panda.

Tu nagpassingan ne Jesus ke Juan

9 Iyà e Juan na wagi nu wa mangurug pe ke Jesus, nga kapáda nu nga itur-turayán ne Dios, se mangitur-turad kadaya rig-rígát ta mà-màlamán tada. Kitu isa nga algaw, ay nippan dà ka púgu Patmos, ta lúsawan dà gapu kiya angngibàbànan ku kiya bàbànan ne Dios se ya kurug ga nepakammu ne Jesus kiyà. 10 May kitu isa nga algaw ne Apu,§ ay napatáyán nà ki Ispíritu ne Dios. Ay uwad naginà a naggat ta úni nga ummán ka tannug tarumpeta kitu pane likud ku, 11 nga nán na kiyà, “Isúrát mu daya mas-asingam, se mu la ipaw-it kadaya mangurug kadedi ya pittu wa ili: ka Efeso, ka Esmirna, ka Pergamo, ka Tiatira, ka Sardis, se Filadelfia se Laodicea,” nán na.

12 Ay tútu naglingay yà ta sinnan ku nu iinna tu mang-amomán kiyà. Ngamay pittu wa balitù a aggiparotunán ka dílag tu nasingan ku.

13 Ay kitu tulatúlad datu dílag, ay uwad nasingan ku wa ummán kitu nengágan da kitun ka An-anà Tolay, nga nakabádu ka adaddu nga panda kitu mingmingkal na, ay se nakasinturon ka balitù. 14 Ay napusà tutu wala tu abù na. Ay se tu mata na, ay ummán ka sumir-sirsir. 15 Ay tu bingil na, ay nasil-silang nga ummán ka pinasilang nga bága. Ay tu úni na, ay ummán ka asassátan daya alingúdu wa barrong. 16 Ay sikkiikkam ka pittu wa bit-tuwan kitu diwanán na. Ay se uwad pe ummán ka ampiláng nga naganubáng ya ngárab na nga lumawán kitu bugung na. Ay tu murang na, ay ummán ka paláng naya mata kiya angngalintutúgu na.

17 Ay kane matalupápà ku, ay ummán nà ka natay ya nekálin kitu giyán bingil na. Ay tútu inimmán nà kitu diwanán na nga nán na, “Akkan ka mansing. Iyà ya nanggayatán naya ngámingámin, ay se iyà ya mamalin kadayán. 18 Iyà ya sibbibiyág. Natay yà kitun, may masingan mu wa linumtu wà kammin, ay se sibbibiyág gà in ka áwan

‡ 1:8 1:8 Ya sarut naya Alfa ay panggayatán, ay ya sarut na Omega, ay pamalinán. § 1:10 1:10 Onu “Dominggo.”

panda. Ay iyà ya atán turáy kadaya natay se kiya kappannán da,” nán na.

¹⁹ “Ay isúrát mu daya masasingam ma màwa ngin, ay se daya mà-màwa nu isa ngalgaw. ²⁰ Tu idi ya kepapannán datu pittu wa bittuwan na sisinnám kitu diwanán na imà, se datu pittu wa balitù a aggiparotunán ka dílag. Datu pittu wa bittuwan, ay ittu daya pittu wa anghel la netaggisa nga magtag-tagasingan kadatu tangabubúlun na mangurug* nga mag-agyán kadatu pittu wa íli. Ay datu tangabubúlun na mangurug nga mag-agyán kadatu pittu wa íli, ay ittu daya kearígán datu pittu wa balitù a aggiparotunán ka dílag.”

2

Ya súrát ka Efeso

¹ “Magsúrát ka kiya anghel la magtag-tagasingan kadaya mangurug ka íli Efeso nga nán mu kídì:

Ittu idi ya pekagi naya sikkiikkam ya diwanán na ka pittu wa bittuwan, ay se magdal-dalen pe kiya tulúlad daya pittu wa balitù a aggiparotunán ka dílag.

² Ammù ngámin daya kuk-kuwaan nu, se daya kà-kàwaánan nu. Ay ammù pe ya agpaggus nu, se ya kinaan-ánus nu. Ammù pe ya akkan nu wa angngatangya kadaya

nadakè a tolay. Sinìsiiman nu daya magkuna nga bobonan ne Dios da, ngamay nammuwán nu nga magbusibusid da. ³ Ay ammù pe nga siaánus kayu wa magiturad kadaya rig-rígát nu gapu kiyà, ay se akkan kayu wa madusmaya.

⁴ Ngamay tú idi ya tugiban ku wala kadakayu: Nabúyáw win tu amminya nu kiyà se kiya isaisa kadakayu. Akkan nin na ummán kitu apangngurug kayu pikam. ⁵ Damdamdamman nu lugud nu wà ummán natu nunna nga amminya nu kiyà kitun. Makappoli kayu win, ay se nu toliyan datu kuk-kuwaan nu kitun. Ata nu akkan, ay umbet tà, ay se ku ippà ya dílag nu kiya nippáyán na.

⁶ Ngamay atán kam ya napiya nga kuk-kuwaan nu, ta lùsawan nu pe ya lùsawan ku nga kuk-kuwaan daya Nicolaita.

⁷ Ay ginán nu din lugud ngámin daya kagkagiyán naya Ispiritu ne Dios kadakayu ngámin na mangurug kiyà.

Ay daya mangábà kiya kinadakè, ay aggída la ya panganan ku kiya búnga naya káyú wa makabbiyág, nga atán ka giyán ne Dios,” nán na.

Ya súrát ka Esmirna

* **1:20** 1:20 Ya tangabubúlun na mangurug ay “Ekleisia” ki aggúni nga Griego. Ay ya piyán na kagiyán ay “daya nàrawán.”

⁸ Ay se na nán pe nga, “Ay kiya anghel la magtag-tagasingan kadaya mangurug ka ili Esmirna, ay tú idi ya isúrát mu:

Tú idi ya pekagi naya nanggayatán se pamalinán daya ngámíngámin, nga natay kitun may linumtu kammin.

⁹ Ammù ya kapal-pallà nu, se ya kinapubri nu. Ngamay ya kinakur-korugán na, ay babànáng* kayu. Ammù pe ya amad-padakè da kadakayu daya magkuna nga Judyu da, may akkan, ta kabbulun ne Sairu da. ¹⁰ Akkan kayu magansing kadaya mapad-padalal la pakarigátan nu. Sin-sinnan nu, ta e Sairu, ay tagay na nga pebálud daya duddúma kadakayu ka pakasisímán nu. Ay mapallapallà kayu ka sangapúlu wa algaw. Ngamay akkan kayu maglikud ki angngurug nu kiyà, oray nu ittu ya pakatayán nu. Ay iddè kadakayu ya kurona, nga ittu ya biyág ga áwan panda.

¹¹ Ay ginán nu din lugud ngámin daya kagkagiyan naya Ispiritu ne Dios kadakayu ngámin na mangurug kiyà.

Ay ngámin daya mangábà, ay napalipaleg da ngala kiya mekáduwa nga pan-nakatay.”†

Ya súrát ka Pergamo

¹² Ay se na nán manin nga, “Ay kiya anghel la magtag-tagasingan kadaya tangabubúlun na mangurug ka ili Pergamo, ay tú idi ya isúrát mu:

Tú idi ya pekagi naya kowaddán naya natadam ma ampiláng nga naganubáng ya ngárab na.

¹³ Ammù ya giyán nu. Atán kayu kiya ili nga pagturrayán pà nang ne Sairu. May ammù nga pà-pàgan dà. Ay akkan nu wa netuláyaw ya angngurug nu kiyà, oray kitu inammatay da kitu Antipas, nga ittu tu nagagat ta mangibàbànan ka mepang-gap kiyà, may pinatay da kiya giyán nu nga giyán pe ne Sairu.

¹⁴ Ngamay atán da ngala daya tugiban ku kadakayu, ta atán da kadakayu ya mangwa pe kadatu nesursúru natu Balaam kitun, nga ittu tu nangisúru kitu Balak nga mangwa kadatu nagbas-basúlán datu ilIsrael. Ay díkod ittu tu nangán da kadatu akakkanan na netúgan kadatu sinan diy-diyos, se itu inangwa da kadatu nadakè a kuk-kuwaan daya lalláki se babbay. ¹⁵ Ay ittu tu atán da pe kadakayu ya mangurug kadaya isursúru daya Nicolaita.

¹⁶ Makappoli kayu lugud kadaya bas-básul nu. Ay nu maddi kayu, ay makaru wà a umbet nga mamánis kadayán na tolay. Ay ya

* **2:9** 2:9 Biláng nabànáng da gapu ki angngurug da kaggína. † **2:11** 2:11 Pannakatay ka áwan panda ya nán na kidi.

pamánis ku kaggída, ay ya árig ampiláng nga lumawán kiya bugung ku.

17 Ay ginán nu din lugud ngámin daya kagkagiyan naya Ispiritu ne Dios kadakayu ngámin na mangurug kiyà.

Ay daya mangábà kiya nadakè, ay iddán kuda kiya akakkanan na nengágan ka mána. Ay se kuda pe topán ka pusà a batu, nga nekesurátan naya baru wa ngágan da, nga áwan ya makam-ammu nu di iya kidanán na ngala.”

Ya súrát ka Tiatira

18 Ay nán na manin, “Kiya anghel la magtag-tagasingan kadaya mangurug ka íli Tiatira, ay ittu idi ya isúrát mu:

Tú dedi daya pekagi naya An-anà ne Dios, nga ya mata na, ay ummán ka sumirsirsir, ay ya bingil na, ay ummán ka pinasilang nga bága.

19 Sikkaammu wà kadaya kuk-kuwaan nu se daya kàkawaánan nu. Ammù ya amminya nu kiyà, se ya abay nga angngurug nu kiyà. Ay ammù pe ya agsirbi nu kiyà, ay se iya aggiturad nu kadaya pakarig-rigátan nu. Ay ammù nga ù-uwad din ya agpaggus nu may kitu apangngurug kayu.

20 May tú la idi ya tugiban ku kadakayu. Tura nu pagdudoray yala nge Jezebel, isa

nga babay ya magpamaráng nga profeta[‡] ne Dios. Kasasabaan na se ial-aliláw na daya bobonan ku kiya agtùgud na, ta ipà-pàwa na daya nadakè a kuk-kuwaan daya lalláki se babbay, se iya mangán kadaya akakkanan na netúgan kadaya sinan diy-diyos. 21 Niddán kun ka waya na nga makappoli kadaya bas-básul na, ngamay maddi mà makappoli kiya nadakè a kuk-kuwaan na. 22 Ay túya pagtakitan ku, se ku pagtakitan pe ka nasamnga daya makidal-daládag kaggína. Ay kurug ga pasiyaan kuda pà nang nu maddi da nga makappoli. 23 Ay patayán kuda ngámin pe. Ay díkod mammuwán daya ngámin na mangurug kiyà, nga sikkaammu wà kadaya ngámin na lam-lamtan daya tolay. Ay supapáan ku ya isaisa kadakayu sigun kiya kinuw-kuwa nu.

24 Ngamay daya duddúma kadakayu kannán Tiatira, nga akkan mangurug kitu nadakè a nesur-súru ne Jezebel, nga gayát ke Sairu wa naunag kanu wa nán da, ay ittu idi ya kagiyan ku kadakayu: Awan ku win na sabáli ya ipàwa nga nasulit kadakayu. 25 Akkan kayu wala nga maglikud kiya angngurug nu kiyà panda kiya ilalbet ku.

26-28 Ay nu iinda ya mangábà kiya nadakè, ay se mangitul-túluy nga mangwa

[‡] 2:20 2:20 Daya profeta ay aggída daya agkakagiyán ne Dios kadaya piyán na nga pekagi kadaya tolay.

kadaya ipàwa ku panda kiya panda na, ay ittu daya iddán ku ka Salaw. Ay iddán kuda pe kiya ammanakabalin da, ta pangiturayan kuda kadaya il-íli. Nu mapaanna tu nangngidde naya Amà kiyà kitu ammanakabalin ku wa mangituráy, ay ummán pe kiyán ya angngiddè kaggída, ta palsuwán da tutu wala daya ngámin na iturayán da. Ay meárig ka bánga daya itur-turayán da, nga marupà nu mapangkur ka balayyang.

²⁹ Ay ginán nu din lugud ngámin daya kagkagiyan naya Ispiritu ne Dios kadakayu ngámin na mangurug kiyà.”

3

Ya súrát ka Sardis

¹ Ay nán na manin pe nga, “Kiya anghel la magtag-tagasingan kadaya tangabubúlan na mangurug ka íli Sardis ay ittu idi ya isúrát mu:

Ay tú idi ya pekagi naya kowaddán naya Ispiritu ne Dios, nga pittu ya angngipassingan na kiya ammanakabalin ne Dios. Aggína ya sikkiikkam kiya pittu wa bittuwan.

Ammù daya kuk-kuwaan nu. Nán da tolay nga naligda ya angngurug nu kiyà, may akkan mà, áta árig nu ya natay. ² Ay díkod malukág kayu win, ta paligdaan nu ya nabansi nga angngurug nu

kiyà, kiya di na pikam ma kippà. Ta nammuwán ku nga daya kuk-kuwaan nu, ay adu pikam ya pagkurárgan da kiya piyán ne Dios. ³ Ay lugud lam-lamtan nu win datu nag-agína nu wa nesur-súru kadakayu kitun. Ikurug nuda tutu wala ngin, ay se kayu makappoli yin kadaya bas-básul nu. May nu maddi kayu wa malukág, ay madànganán kayu, ta ummán nà kadaya maragtákaw wa akkan nu am-ammu nu nungay naya ilalbet ku.

⁴ Ngamay atán da kam kadakayu kannán Sardis daya árig áwan kam mansà daya bádu da.* Díkod mebul-bulun dayán kiyà nu isa ngalgaw nga sibbabádu da ka pusà, ta ittu ya karbangán da. ⁵ Daya mangábà kiya nadakè, ay ittu daya mabaduwan ka pusà. Ay akkan ku pe ippà ya ngágan da kiya libru wa nekesurátan daya ngágan daya mabiyág ka áwan panda. Ay mekagi ku kiya àráng naya Amà se daya anghel na, nga aggída ay tolay kuda.

⁶ Ay ginán nu din lugud ngámin daya kagkagiyan naya Ispiritu ne Dios kadakayu ngámin na mangurug kiyà.”

Ya súrát ka Filadelfia

⁷ Ay nán na pe kiyà, “Kiya anghel la magtag-tagasingan

* 3:4 3:4 Ya piyán nedi nga kagiyan ay áwan da nga básul.

kadaya mangurug ka ili Filadelfia, ay tú idi ya isúrát mu:

Ay tú dedi daya pekagi naya kurug ga An-anà ne Dios nga áwan kepadáan. Aggína ya magik-ikkam kiya tulbà naya ili natu David. Nu manglukát, ay áwan makegitap, ay nu manggitap, ay áwan makelukát. Ay nán na:

⁸ Ammù daya kuk-kuwaan nu se daya kà-kawaánan nu. Ay ammù pe nga bitti kayu, ay túya bitti kampela ya mà-màwa nu win. May oray nu mapakuna, ay ikur-kurug nu peyang daya kag-kagiyan ku, ay se akkan dà pe ya netuláyaw. Ay túya árig pinanglukát takayu ka gagyangan nga áwan ya makegitap.

⁹ Atán daya magkuna nga Judyu da, ngamay akkan kurug ta magbus-busid da. Kabbulun ne Sairu dayán na tolay. Palsuwan ku dayán nu isa ngalgaw, se kuda ipurtut nga mawe magpalintud nga magdáyaw kadakayu, ta senu mammuwán da ngin na dakayu daya pà-pàgan ku.

¹⁰ Ay ammù pe nga pinat-pattán nu tu bilin ku wa magánus kayu kadaya kapal-palakkán nu gapu kiyà. Ay túya igdù takayu kiya nasmag ga rígat ta umbet kiya kalawagán, nga ittu ya pangammuwán ne Dios kadaya ngámin tolay kídi ya kalawagán.

¹¹ Ay makaru win ya ilalbet ku, ay túya akkan nu igsán ya angngurug

nu kiyà, ta senu áwan ya makàpal kiya bátug kurona nu. ¹² Ay ya mangábà kiya kinadakè ay pagbalinan ku ka bátug adigi naya árig balay ne Dios, ay pagyanan ku peyapeyang kitúni yin. Ay imarka ku kaggína ya ngágan ne Dios se ya ngágan naya ili ne Dios, nga ittu ya baru wa Jerusalem ma gayát ke Dios ka lángit. Ay imarka ku pe kaggína ya baru wa ngágan ku.

¹³ Ay ginán nu din lugud ngámin daya kag-kagiyan naya Ispiritu ne Dios kadakayu ngámin na mangurug kiyà."

Ya súrát ka Laodicea

¹⁴ Ay nán na manin, "Kiya anghel la magtag-tagásingan kadaya tangabubúlun na mangurug ka ili Laodicea, ay tú idi ya isúrát mu:

Ay tú idi ya pekagi naya nengágan ka Kurug, nga mapiyár, ay se makurug ngámin daya ipakammu na mepanggap ke Dios. Aggína ya naggayatán daya ngámingámin na pinarsuwa ne Dios.

¹⁵ Ammù daya kuk-kuwaan nu se daya kà-kawaánan nu. Ay ammù pe nga akkan kayu wa nasanáng kiya amminya nu kiyà, may akkan kayu pe ya napásu. Ay pì-piyán ku kuma nu nasanáng kayu onu napásu kayu. ¹⁶ May gapu ta paggadduwán kayu, ay túya ilugpa takayu.

17 Nán nu wa bânáng kayu se napiya ya kabiy-biyág nu, ta atán ngámin ya masápul nu wa nán nu. Ngamay akkan nu ammu wa dakayu ya kapubriyán se kakal-kalakkán, ta áwan nu tutu wala nga kuw-kuwa. Awan nu pe ya kawakawas, ay se kúláp kayu pe.

18 Ay lugud ikagi kadakayu nga, iyà kuma ngin ya pam-mattán nu ka balitù a napab-pabeg gin, ta senu kurug ga nabânáng kayu win. Ay iyà kuma pe yin ya pammattán nu ka bádu nu wa pusà, ta senu akkan kayu wa nakap-appat ta sissusoba ngin. Ay iyà kuma pe yin ya pam-mattán nu ka ágas kúláp, ta senu makasingan kayu kam-min. 19 Ngámin daya pà-pàgan ku, ay tul-tulduwán kuda se disiplináan kuda, ta senu matulduwán da. Ay díkod kapiyánan nu ya magur-uray, ay se makappoli kayu win kadaya bas-básul nu.

20 Ginán nu! Atán nà magsisíkad kiya gagyángan nu nga magpak-pakammu. Ay nu magina dà, ay se dà ilukát, ay lumná à kiya balay nu, se yà meduwa nga mangán kadakayu.

21 Ay daya mangábà kiya kinadakè, ay tú dayán daya petagingan ku kiyà nga mepagturáy nga ummán kitu namagtugaw ne Ama kiyà nga mepangituráy kaggína kane abáan ku we Sairu.

22 Ay ginán nu din lugud ngámin daya kag-kagiyan naya Ispiritu ne Dios kadakayu ngámin na mangurug kiyà.”

Tú dayán daya nepesúrat ne Jesus kiyà.

4

Ya magtutúgaw ka lángit ta magturáy

1 Ay kane mabalin dayanin, ay atán manin ya nasingan ku. Nakasingan nà ka gagyángan ka lángit nga sillulukát. Ay naginà manin tu úni ya naginà kitun na ummán ka tannug tarumpeta, nga nán na, “Umbet ka kídi, ta ipassingan ku kikaw daya mà-màwa nu isa ngalgaw,” nán na.

2 Ay pilát tala nga netur-turayán nà ya Ispiritu ne Dios. Ay ka lángit ay nasingan ku ya isa nga tugaw ári, nga atán ya magtutúgaw nga magturáy. 3 Ay tu magtutúgaw, ay ummán ka pinasilang nga batu wa nengágan ka haspe se karnelia tu singan na. Ay tu naglebuwán kitu tugaw, ay atán bunglun na nawàdag ga namnáv, nga ummán ka batu wa nengágan ka esmeralda. 4 Ay tu tugaw ári, ay napalebután ka duwa púlu se appát pe ya tugaw ári, nga ittu ya pagtutúgawán datu duwa púlu se appát ta pangmanàman nga nakabádu ka pusà. Ay nakuronaán da ka kurona nga balitù. 5 Ay atán

maggayát nga sal-sal-it se adudúran addug kitu tugaw natu magturáy. Ay kitu àráng na, ay atán pittu wa dílag ga siggagatang, nga ittu daya pittu wa singan naya Ispiritu ne Dios. ⁶ Ay kitu àráng pe natu tugaw, ay ummán ka nalawág ga bebay nga sarming nga nal-itáw, nga ummán kiya litáw naya nengágan ka kristal.

Ay kitu padne pànanang kitu tugaw natu magturáy, ay atán da pe nepalebut ta appát ta parsuwa ne Dios, nga nalánang ka mata ya àráng se addag da. ⁷ Ummán ka láyon tu nunna nga parsuwa, ay ummán ka urbun báka tu mekàduwa. Singan tolay tu múkát natu mekálu, ay tu mekappát, ay ummán ka karabúngan. ⁸ Ay datu appát nga parsuwa, ay sagnanam da ka payà. Ay nagmata ngámin tu unag se tu lasi datu payà da. Algaw se gabi, ay áwan da sínang nga magkan-kansiyon nga nán da,

“Sissa nge Apu Dios nga áwan tutu wala nga kepadáan. Aggína ya kangatuwán na mannakabalin kiya ngámin. Aggína tu awe kammala nga uwad din oray kitun kam, ay se ataatan kam oray kadedi yin na algaw, ta atán peyapeyang ngin ka áwan panda.”

⁹ Túyán tu ikan-kansiyon

datu appát ta parsuwa nga magdáyaw se magiyáman se mamatag kitu magtutúgaw wa magturáy, ta atán peyapeyang ka áwan panda ngin.

Ay ki peyang agkansiyon dedi ya parsuwa, ¹⁰ ay magkansiyon pe datu duwa púlu se appát ta pangmanàman. Ay magukkab da pe kiya àráng natu magtutúgaw wa magturáy, ta magday-dáyaw da pe kaggína nga atán peyapeyang ka áwan panda. Nelubtagán da pe datu kurona da kitu àráng na. Ay nán da nga magkansiyon,

¹¹ “Apu nga Dios mi, ikaw wala ya rabbang na nga dayáwan mi se pàgan, ta mannakabalin ka. Ata pinarsuwám ya ngámin. Ay napadapadán da kiya lam-lammat mu kampela ngin, ay pinarsuwa muda ngámin,” nán datu pangmanàman na magkan-kansiyon.

5

Ya Karneru ngala ya makabilád kitu pagbasáan

¹ Ay nasingan ku nga, tu magtutúgaw wa magturáy, ay sikkiikkam tu diwanán na ka linúkut ta pagbasáan na nasurátan ya magpíngit se nasilyuwán ka pittu nga silyu. ² Ay nasingan ku pe tu isa nga naturáy nga anghel nga nagúni ka naggat nga nán na, “Inna ya mekari

nga mangippà kadaya silyu se mamìlád kiya linúkut ta pagbasáan?" nán na.

³ Ngamay áwan nala. Oray kadayán ka lángit se kid kalawagán ni, ay se oray kadatu natay yin ya nasmà na nga mekari nga mamìlád onu maningan kitu unag natu linúkut ta pagbasáan. ⁴ Ay tútu sumángit tà tutu wala, ta áwan na nga masmà. ⁵ May tútu nán natu isa nga pangmanàman na nanganannay kiyà, "Akkan ka nga sumángit tin, ta atán nin ya nengágan da ka Láyon nga gaka natu David, nga gakagaka kam pe natu Juda. Aggína tu nangábà ke Sairu win. Ay túya aggína ya makabalin na mangippà kadayán na pittu wa silyu se makabilád kiyán na nalúkut ta pagbasáan," nán na.

⁶ Ay se ku manin nasingan ya isa nga Karneru nga magsisikád kitu nagbatán datu pangmanàman, se itu tugaw natu magturáy ya linebut datu appát ta parsuwa. Ay ummán ka pinatay da kitun tu singan na. Pittu tu sàgud na se pittu pe tu mata na, nga ittu daya pittu wa singan naya Ispiritu ne Dios nga nebon na kiya ngámin na kalawagán. ⁷ Ay nawe inalà natu Karneru tu linúkut ta pagbasáan kitu diwanán natu magtutúgaw wa magturáy.

⁸ Ay kane málà na ngin, ay datu appát ta parsuwa se datu duwa púlu se

appát ta pangmanàman, ay nagukkab da nga magdáyaw kaggína. Ay natop datu pangmanàman ka ittutukár da nga nengágan ka arpa, se malúkung nga balitù a napnu ka insensu. Ay ya kesarután natu insensu, ay ittu daya kar-karàrag daya tolay ne Dios. ⁹ Ay nangansiyon da ka baru wa kansiyon, nga nán na kidi,

"Ikaw wala ya mekari nga mangalà kiya linúkut ta pagbasáan, se mangippà kadaya silyu na, ta ikaw ya nebasu. Ay gapu kitu dágam kitu nekatay mu, ay nekárum daya bas-básul daya tolay, ta senu mabalin da ya málà a tolay ne Dios nga maggagayát kadaya ngámin giy-giyán kiya kalawagán. Atán da ngámin na baláki tolay nga maggagayát kadaya nagbal-baláki nga il-íli, se nagbal-baláki pe ya aggúni da. ¹⁰ Pinagbalin muda ka sissa nga pagturayán ne Dios nga magsirbi kaggína nga pappádi na. Ay se magturáy da pe nu isa ngalgaw kiya baru wa kalawagán."

¹¹ Ay se ku la siningan manin, ay nagina ku ya úni daya rinibu nga anghel nga akkan ta mabiláng da kiya kaadu da. Ay linebut da datu pangmanàman se datu par-

suwa se itu tugaw natu magturáy. ¹² Ay nagkansiyon da ka naggat ta nán da,

“Ya Karneru wa nebasu, ay ittu wala ya mannakabalin se kabánangan se kasiribán se kabilgán. Aggína ngala ya rabbang tada nga pàgan se dayáwan, ta aggína ngala ya kangatuwán,”

nán natu kansiyon da.

¹³ Ay se ku la nagina pe ya inagkansiyon ngámin daya pinarsuwa ne Dios nga atán ka lángit, se daya atán kidi otun lusà, se daya atán kiya bebay, ay se ngámin datu natay yin nga nán da kidi,

“Maday-dáyaw ya magtutúgaw wa magturáy se iya Karneru, ta aggída daya kapàgán se kangatuwán se kat-urayán peyapeyang ka áwan panda,”

nán da.

¹⁴ Ay, “Kurug yán!” nán datu appát ta parsuwa nga sumungbát. Ay se nagukkab pe datu pangmanàman nga nagday-dáyaw.

6

Daya silyu

¹ Ay se ku manin nasingan tu inangngippà natu Karneru kitu munna kadatu pittu wa silyu. Ay uwad nagina ku wa ummán ka addug ga úni natu isa kadatu appát ta parsuwa nga nán na, “Umbet ka ngin!” nán

na. ² Ay tútu siningan ku, ay atán pusà a kabalyu. Ay tu magtatákay kaggína, ay sikkiikkam ka bútog ga igugubát na, ay uwad pe nangurona kaggína ngin. Ay se la nawe nakigubát ay inábà nada ngámin.

³ Ay kane ippà tu Karneru tu mekàduwa nga silyu, ay nagina ku nga nìraw natu mekàduwa nga parsuwa ya, “Umbet ka ngin!” nán na.

⁴ Ay tútu inumbet manin ya sabáli nga kabalyu nga dagdaggáng. Ay tu magtatákay kaggína, ay niddán da ka abay ya ampiláng, ay se da niddán ka pannakabalin na nga manggud-gudà ka gubát kidi ya kalawagán ta senu magpapátay daya tolay.

⁵ Ay kane ippà manin natu Karneru tu mekàlu wa silyu, ay nagina ku tu nìraw natu mekàlu kadatu parsuwa nga nán na, “Umbet ka ngin!” nán na. Ay kane maglanga ngà, ay atán ya ngísit ta kabalyu. Ay sikkiikkam tu nagtatákay kaggína ka agkiluwán. ⁶ Ay atán pe naginà a úni nga ummán ka naggayát kitu giyán datu appát ta parsuwa nga nán na, “Tallu súpa nga baggát onu tang-tanga salup pa mait ya metangdán kiya tangalgaw. * Ngamay akkan mepangína ya báyad naya denu se bási,” nán na.

⁷ Ay kane ippà natu Karneru tu mekappát ta silyu, ay nagina ku tu nán

* 6:6 6:6 Ya piyán na kagiyan nedi ay atán umbet nga ulát.

natu mekappát ta parsuwa nga, "Umbet ka ngin!" nán na. ⁸ Ay kane sinnan ku manin, ay atán manin ya kabalyu wa pangngilngilaan, nga singan innát tu singan na. Ay Pannakatay ya ngágan natu magtatákay, ay umun-unud kaggína ya nagngágan ka Hades†. Ay niddán da ka turáy da nga mamatay kiya pagkappát naya tolay kid kalawagán ni. Ay túya adu daya patpatayan da gapu ki gubát se ulát se sin-sinakit, ay se gapu pe kadaya alsádu nga ul-ulolag kid kalawagán ni.

⁹ Ay kane ippà natu Karneru tu mekalimma nga silyu, ay nasingan ku kitu sídung natu agbasuwán, datu kaduduwa datu pinatpatay datu tolay gapu kiya angngurug da kiya bábànan ne Dios se kiya angngibànan da kaggína. ¹⁰ Ay nakasáraw da ka naggat nga nán da, "Apu Dios nga mannakabalin kiya ngámin, ikaw ya áwan kepadáan, se kurug ngámin daya kag-kagiyam! Nungay na nád ya ammánis mu kadaya tolay kiya kalawagán, ka angngibálat mu kitu nammatay da kadakami!" nán da. ¹¹ Ay se da natopán ka bádu nga pusà, ay seda nakagiyánan na magimáng da pikam ka pagindaggán da kadatu ngámin na wawwági da, nga páda da nga bobonan ne Dios,

nga ittu daya natudinán na mapatay pikam pe nga ummán kaggída.

¹² Ay nasingan ku manin tu inangngippà natu Karneru kitu mekannam ma silyu natu pagbasáan. Ay nangyagyag ka naggat, ay se nagngísit pe tu mata nga ummán ka nangísit ta lúpus. Ay tu búlán, ay nagdaggáng, nga ummán ka dága. ¹³ Ay datu bittuwan, ay netànanagán da, nga ummán kiya kapránas daya matàla nga búnga daya káyu nu magbáli. ¹⁴ Ay ya lángit, ay ummawan na ummán kiya naglúkut kampela ngin nin na pagbasáan. Ay nealit ngámin pe datu pug-púgu se datu ban-bantay.

¹⁵ Ay ngámin daya à-ári kídì kalawagán se daya agtuturáy, se daya nangátu wa suldádu se daya babànan se nadaag ga tolay, daya maas-asassu se daya ngámin na tolay, ay nagkakáwe da ngámin kadatu ban-bantay nga nagsisirù kadatu abbut se liyaliyáng datu pínát. ¹⁶ Ay se da isáraw kadatu ban-bantay se datu pínát ta giyán da, "Rusbán dakami ta senu melingad kami kiya magtutúgaw wa magturáy se kiya rungat naya Karneru. ¹⁷ Ata ittu win ya akarungat da pànanng. Ay túya panísan dakami yin ngámin tolay kídì ya kalawagán, ay áwan tutu wala ya maketurad kiyán," nán da.

† 6:8 6:8 Ya piyán kagiyán naya Hades, ay giyán daya natay.

7

Daya magatut se appát púlu se appát ríbu nga tolay ne Dios

¹ Ay kane mabalin dayán, ay nasingan ku daya appát nga anghel la magsisikád kitu appát súli naya kalawagán nga manglípán kiya báli nga maggayát ki oray wàna, ta senu áwan báli kiya otun naya lusà se kiya bebay, ay ta senu akkan pe mabaliyán daya kay-káyu. ² Tú dayán datu anghel la niddán ne Dios ka pannakabalin da nga manadál kiya lusà se kiya bebay.

Ay uwad pe sabáli ya anghel la sisínán ku wa naglattuwad kitu pane lattakán nga sikkiikkam kiya immamarka ne Dios nga sib-biyág peyapeyang ka áwan panda. Ay nesáraw na kadatu appát ta anghel ya, ³ “Akkan nu pikam dadàlan ya lusà se ya bebay onu daya kay-káyu panda kiya kamarkaán daya kid-kíday daya ngámin na bobonan ne Dios kiya immamarka na,” nán na.

⁴ Ay kinagi da kiyà a magatut se appát púlu se appát ríbu ya biláng datu minarkaán da nga tolay nga gayát da kadatu gakagaka datu annánà natu Israel. ⁵ Sangapúlu se duwa ríbu ya naggayát kadatu gakagaka natu Juda, ay sangapúlu se duwa ríbu pe kadatu gakagaka natu Ruben, ay sangapúlu se duwa ríbu pe

kadaya gakagaka natu Gad, ⁶ ay sangapúlu se duwa ríbu pe kadatu gakagaka natu Aser, ay sangapúlu se duwa ríbu pe kadatu gakagaka natu Naftali, ay sangapúlu se duwa ríbu pe kadatu gaka-gaka natu Manase, ⁷ ay sangapúlu se duwa ríbu pe kadatu gakagaka natu Simeon, ay sangapúlu se duwa ríbu pe kadatu gakagaka natu Levi, ay sangapúlu se duwa ríbu pe kadatu gakagaka natu Isacar, ⁸ ay sangapúlu se duwa ríbu pe kadatu gakagaka natu Zebulun, ay sangapúlu se duwa ríbu pe kadatu gakagaka natu Jose, ay sangapúlu se duwa ríbu pe kadatu gakagaka natu Benjamin.

Datu nagaduadu wa tolay nga nakabádu ka pusà

⁹ Ay kane mabalin yán, ay nasingan ku daya nagaduadu wa tolay ya áwan makabiláng kaggída. Naggagayát da ki ngámin giyán kídi kalawagán. Atán da ngámin baláki tolay nga naggagayát kadaya nagbal-baláki nga il-íli kídi kalawagán, nga nagbal-baláki ya aggúni da. Ay nagsisikád da kitu àráng natu tugaw natu magturáy se itu Karneru. Nakabádu da ka pusà, ay se sikkiikkam da ka palátang. ¹⁰ Ay nán da nga nesáraw,

“E Dios nga magtutúgaw wa magturáy se iya Karneru ya gapu naya pakabiyágan tada,”

nán da.

¹¹ Ay ngámin datu anghel, ay linebut da tu tugaw naya magturáy se datu appát ta parsuwa se datu pangmanàman. Ay nagukkab da kitu àráng natu tugaw wa magday-dáyaw ke Dios.

¹² Ay nán da,

“Kurug nga kadayáwan ne Dios nga kangatuwán se kasiríbán. Magiyáman tada kaggína, se pàgan tada peyapeyang ka áwan panda gapu kiya ammanakabalin na se bílag na. Amen!”

nán da.

¹³ Ay nán tu isa nga pangmanàman nga nagsaludsud kiyà, “Ammum nu iin dayán na tolay ya nakabádu ka pusà? Ammum ya naggagayatán da?” nán na. ¹⁴ May, “Akkan ku ammu, Apu. Ikaw mà ya makammu,” nán ku.

Ay tútu nán na kiyà, “Tú dayán daya tolay ya nagiturad kiya napalotán na nakapal-palakkán da. Sinùnaán da se pinapusà da daya bádu da kiya dága naya Karneru. ¹⁵ Ay ittu yán ya gapu na nga atán da kiya àráng naya tugaw ne Dios nga magsir-sirbi peyapeyang kaggína kiya balay na, oray kiya gabi se algaw. Ay e Dios nga ittu ya magtutúgaw wa magturáy, ay aggína ya mangigdù kaggída. ¹⁶ Ay akkan da

ngin na molát se magasasikkinum. Ay akkan da pe yin matak-takitán kiya sínág, se akkan da pe makalalingtán nin. ¹⁷ Ata ya Karneru wa atán kiya giyan naya tugaw naya magturáy, ay aggína ya magtar-tarakan kaggída ngin. Ipeyag nada kadaya paggabbuwáan naya danum ma mamagbiyág. Ay ippaán ngámin ne Dios sin daya pagpan-pannakítan dedi ya tolay,” nán na kiyà.

8

Ya mekapittu wa silyu

¹ Ay kane IPPÀ natu Karneru tu mekapittu wa silyu, ay naginggap tutu wala ya ngámingámin ka lángit ka moli gudduwa oras.

² Ay sè nasingan datu pittu wa anghel la magsisíkádkit kitu àráng ne Dios nga natopán ka tarumpeta.

³ Ay uwad pe sabáli nga anghel la uwad balitù a aggipayán na ka insensu. Ay nawe nagsíkádkit kitu giyan natu balitù a anidúgán ka insensu wa atán kitu àráng natu tugaw natu magturáy. Ay niddán da tu anghel ka adu wa insensu, ta sidúgan na kitu anidúgán, ta ittu tu pamulun na kadatu karárag ngámin datu tolay ne Dios.

⁴ Ay nagalingúdu tu atù natu nasidug ga insensu nga gayát kitu inim-immán natu anghel nga magsisíkádkit kitu àráng ne Dios, nga kebulunán datu kar-karárag

datu tolay ne Dios. ⁵ Ay se la inalà kammin natu anghel tu aggippayán ka insensu se na pinnu ka birgáng nga gayát kitu anidúgán, ay se na isùra kiya kalawagán. Ay tútu nagad-addug ka naggat se nagsal-sal-it se nangyagyag.

Datu tarumpeta

⁶ Ay díkod datu pittu wa anghel nga nakatarumpeta, ay nagsagána da kiya agtarumpeta da ngin.

⁷ Ay kane pakànugan natu nunna nga anghel tu tarumpeta na, ay nagudán kidi kalawagán ka nagkikíbug ullalágu se apuy se dága. Ay nasidug ya pagkàlu naya kalawagán, meráman daya ngámin kay-káyu se kadkaddat.

⁸ Ay kane pakànugan natu mekàduwa nga anghel tu tarumpeta na, ay uwad ummán ka alingúdu wa bantay nga nasidug nga nepisù kitu bebay. ⁹ Ay tútu nagbalin ka dága tu pagkàlu naya bebay. Ay natay pe ya pagkàlu ngámin daya atán kiya bebay, ay se inumlad pe ya pagkàlu daya bapor.

¹⁰ Ay kane pakànugan natu mekàlu wa anghel tu tarumpeta na, ay uwad netánág ga abay ya maggatagatang nga bittuwan, ay nagdattág kiya pagkàlu daya lad-ladda se daya aw-awweg se daya wang-wángag kiya ngámin kalawagán. ¹¹ Ay nengágan ka Apet tun na bittuwan. Tútu pinummet

tu pagkàlu daya dan-danum. Ay ittu win tu nepatay datu adu wa tolay ya nagkinum.

¹² Ay kane pakànugan natu mekappát ta anghel tu tarumpeta na, ay nadadál ya pagkàlu natu mata, se nadadál pe ya pagkàlu naya búlán se pagkàlu pe daya bittuwan. Ay díkod umawan ya pagkàlu naya wada da. Ay túya nagibat ya pagkàlu naya algaw, ay ummán pe kiya gabi. Nagibat pàpànang ya pagkàlu na.

¹³ Naglángad dà manin, ay nasingan ku ya karabúngan na magkay-káyab ka ngúdu nga nán na nga nesáraw, “Kal-allà pànang daya magagyán kiya kalawagán nu pakànugan daya tallu pikam ma anghel daya tarumpeta da,” nán na.

9

Tu mekalimma nga tarumpeta

¹ Ay se manin pinakànug natu mekalimma nga anghel tu tarumpeta na. Ay uwad nasingan ku nga bittuwan na napadán na netánág gayát ka lángit. Ay nidde kaggína ya tulbà naya gagyángán naya abbut nga áwan panda naya kadallam na. ² Ay linútán na tu gagyángán. Ay tútu naglalawán ya napalotán na atù a ummán ka naggayát kiya abay ya upu. Ay tútu naatuán nin ngámin ya kalawagán, ay nakulpán pe ya mata, nga ittu tu

namagibat kiya ngámin. ³ Ay tura la dúdun pe datu magdadattág ga gayát kitu atù, ay nidde kaggída ya kababalin da nga kumagát nga ummán kadaya asip-sípít. ⁴ May nakagiyánan da nga akkan da nga dadàlan daya kad-kaddat onu daya kay-káyu, onu panda ngala nga mul-múla kiya kalawagán. Ta dayán nala nga tolay ya áwan marka ne Dios kiya kídáy da daya pagrawtán da. ⁵ Ay akkan pe nepalúbus kadedi ya dúdun nga patayan dayán na tolay, nu di dada par-parigátan nala ki unag limma búlán. Ay ya ammar-parígát da kaggída, ay ummán kiya kalis-lisútán naya kagatan daya asip-sípít. ⁶ Ay kadayán na al-algaw, ay pì-piyán nala dayán na tolay ya matay yin, may akkan da nga makaturáy, ta akkan da nga ipatay lugud.

⁷ Ay ya singan datu dúdun, ay ummán da kadaya kabalyu wa pakigubát. Ay atán ya ummán ka balitù a kurona da, ay tu múging da ay ummán ka múging tolay. ⁸ Ay tu abù da, ay ummán ka abù babay ya adaddu, ay se tu ngípan da ay ummán ka ngípan láyon, ⁹ ay se nakalàgán datu gútù da ka ummán ka balayyáng. Ay ya adudúrán naya agpay-payàpà da, ay ummán kiya daragudug daya lúgán na rùrútan

daya adu wa kabalyu wa magbílág ga mameyag kiya paggugubatán. ¹⁰ Ay daya íput da ay sumípít da pe nga ummán kadaya asip-sípít, áta atán kitu íput da ya kababalin da nga mamar-parígát kadaya tolay ki unag naya limma búlán.

¹¹ Ay tu apu dayán na dúdun, ay ittu kam ya anghel la magik-ikkam kitu tulbà natu abbut ta áwan panda naya kadallam na. Ay ya agpangágan daya Hebreo kaggína, ay Abaddon, ay Apolion ya agpangágan daya Griego. (Ay ya sarut na, ay Maragdadál.) ¹² Ay túyán ya kabalin nin naya munna nga kapas-pasiyaán daya tolay kiya kalawagán, may atán pikam ma duwa nga pad-padaldallan da.

Tu mekannam ma tarumpeta

¹³ Ay se manin pinakànug natu mekannam ma anghel tu tarumpeta na. Ay uwad nagínà a úni nga gayát kitu appát ta siku naya balitù a anidúgán nga atán kitu àráng ne Dios, ¹⁴ nga nán na kitu mekannam ma anghel, “Ubbadám daya appát ta anghel la nesisílu ka adanni kiya abay ya wángag Eufrates,” nán na. ¹⁵ Ta nabayág da ngin na magid-iddag kiya oras se kiya algaw se kiya búlán se kiya dagun na ittu ya agpatay da kiya pagkàlu daya ngámin tolay. Ay tútu inubbadán na datu appát ta anghel lin.

16 Ay ya nakagi kiyà a biláng datu tangabubúlun na nakakabalyu wa suldádu, ay duwa gatut ta milyon. 17 Ay tú idi ya pagsisínán ku kadatu kabalyu. Nakabádu da ka balayyáng datu magtatákay kaggída. Ay tun na bádu da, ay naggáng nga ummán ka apuy, se mannáw wa ummán kiya batu wa nengágan ka safiro, se ngila nga ummán ka asufre. Ay tu singan datu úlu datu kabalyu, ay úlu láyon. Ay tu iag-aggoy da, ay apuy se atù se maggatagatang nga asufre. 18 Ay natay ya pagkàlu daya tolay kid kalawagán gapu kadatu tallu baláki nga lumawán na gayát kiya bugung dedi ya kabalyu: tu apuy, tu atù, se tu maggatagatang nga asufre. 19 Ata maggayát kitu bugung da ya ippapatay da. Ay pamarígát da pe ya íput da, ta ummán ka idaw nga tumugkaw.

20 May datu nabunna nga akkan natay, ay akkan da kammala ngin nin na un-gatán tu aggan-anítu da, se tu agday-dáyaw da kadatu sinan diy-diyos da nga battál da kampela ngin na balitù se pirà se bága se datu nàwa ka batu se káyu. Ay dayán na diy-diyos da, ay akkan da kammala ngin nin na makasingan se makagína se makapanalen. 21 Ay akkan da pe ya umungát kadatu kuk-kuwaan da nga pumap-patay, se datu kuk-kuwaan

da nga nadakè a mepanggap kadaya lalláki se babbay, se datu angngámud da se datu agtak-tákaw da.

10

Ya bitti a pagbasáan

1 Ay kane daddán manin, ay uwad nasingan ku wa anghel la naturáy nga magan-anìgad da gayát ka lángit. Ay napalebután ka angap, se uwad bunglun kitu paningúdu na. Ay nawàdág tu múging na nga ummán kiya mata, ay datu bingil na ay ummán da ka maggatagatang nga apuy. 2 Ay nedadam-ay na tu diwanán na bingil na kiya bebay, ay tu kasígid na ay nedadam-ay na kiya lusà. Ay sikkiikkam ka sibbibilád da bitti a pagbasáan. 3 Ay nakasáraw ka naggat. Ay ummán ka aggúngug daya láyon nu malùsaw da tu úni na. Ay nasungbátan ka namimpittu pe ya addug. 4 Ay kane mabalin tu mekapittu nga addug ay isúrát ku kuma pe yin datu kagiyan datu addug, may uwad naginà a úni ya naggayát ka lángit ta nán na, "Akkam tagge ipak-pakammu dayán. Akkam tagge isur-súrát da," nán na.

5 Ay tu nasingan ku wa anghel la nagsasàrad kiya bebay se kidi lusà, ay netáyag na tu diwanán íma na, 6 ay se na nepag-pagapu ke Dios nga sibbiyág peyapeyang ka áwan panda

tu kinagi na. Aggína ya namarsuwa kiya lángit se kadaya atán ka lángit, se aggína pe ya namarsuwa kiya lusà se kadaya atán ki lusà, ay se kiya bebay se kadaya ngámin pe ya atán ki bebay. Ay tú idi tu kinagi natu anghel, “Awan da nga kepadaddán nin daya mà-màwa,” nán na, ⁷ “áta nu mapakànug natu mekapittu wa anghel ya tarumpeta na, ay ittu pe yin ya annungpál ne Dios kiya ngámin na palánu na nga kuwaan. Nekagi na kam kadatu bobonan na nga profeta na kitun,” nán natu anghel.

⁸ Ay se nà a amomanán tu úni nga naginà a gayát ka lángit nga nán na, “Wem alá tu sibbibilád da pagbasáan na im-immán naya anghel la magsasàrad kiya bebay se kiya lusà,” nán na.

⁹ Ay tútu ummadanni yà kitu anghel se yà agngan tu pagbasáan. Ay tútu nán na, “Alà mu, ta kanam,” nán na. “Ummán ka digu álig ya pakanamátam, may nalsam ka sinay,” nán na. ¹⁰ Ay díkod inalà ku tu pagbasáan se yà kanan, ay nadangir tu nakanamátan ku wa ummán ka digu álig. May kane din màlan kun, ay nalsam kurug kitu sinay ku.

¹¹ Ay se na la nán kiyà nga, “Masápul la ipakammum ya bàbànan ne Dios kadaya adu

wa agtuturáy se oray pe kadaya adu wa tolay nga nagbal-baláki ka aggúni nga mag-agyán kadaya ngámin na il-ili kiya kalawagán.”

11

Datu duwa nga pagbàbànanan ne Dios

¹ Ay se yala atán nangidde kiyà ka iggugukud da bassáw, ay nán na kiyà, “Gumnikát ka, ta wem gukudan ya templo ne Dios se iya anidúgán ka pagbasu. Ay bilángam pe daya magday-dáyaw ke Dios kitúni. ² May akkam itangagukud ya amuwág naya templo, ta bátug nepakin-kuwa ngin kadaya akkan mangurug ke Dios, áta kiya unag naya appát púlu se duwa nga búlán, ay kuwaan da ngala ya piyán da nga agrawat kiyán na ili ne Dios. ³ May kiya unag dayán na maríbu se duwa gatut se annam púlu nga algaw, ay ittu pe ya angngibon ku ka duwa nga pagbàbànanan ku nga sibbabádu, ka ummán ka langgusti.* Ay pangibàbànan kuda kiya bàbànan ne Dios,” nán na.

⁴ Ay dedi ya pagbàbànanan ne Dios, ay aggída datu neárig kitun ka duwa nga káyu wa olíbo. Ay neárig da pe ka duwa nga aggiparotunán ka dílag nga atán kiya àráng ne Dios nga Apu naya

* **11:3** 11:3 Ya agbádu da ka langgusti ay ittu ya mangipassangan kiya agpannakit da pà nang kadaya mà-màwa.

ngámin kalawagán. ⁵ Ay nu atán na talimagrawat kaggída, ay atán apuy ya lumawán kiya bugung da nga mamatay kaggída. Ay ummán kiyán ya agpatay da kadaya ngámin na kagúra da nga talimagrawat kaggída. ⁶ Ay niddán da pe ka turáy da nga mangigitap kiya lángit, ta senu akkan na magudán kiya oras sa agbàbànan da. Ay mabalin da pe nga pagbalinan daya dan-danum ka dága. Ay mabalin da pe nga parigátan daya tolay kiya oray nágan na nga kapar-parigátan, se oray nágan na nga oras sa piyán da.

⁷ May nu mabalin dayanin na duwa ya magbàbànan, ay lumtuwád ya nakapapanansing nga ulolag ga maggayát kiya abbut ta áwan panda naya kadallam na, ay umbet ta makipatay kaggída, ay abáan nada, se nada patayan. ⁸⁻⁹ Ay kiya unag naya tallu se gudduwa nga algaw, ay newawaren da ngala kiya kalsáda naya abay ya íli, nga ittu pe tu nelansaán natu Apu da kitu krus. Ay ya pangipadígán da kídi ya íli, ay Sodom onu Egipto, ta ittu daya páda na. Ay adu daya umbet nga gayát ki ngámin giy-giyán kídi kalawagán. Atán da ngámin baláki tolay nga naggagayát kadaya nagbal-baláki nga il-íli, se nagbal-baláki pe ya aggúni da. Ay we da sinnan ya baggi dedi

ya duwa. Ay ditaan dada ngala. Akkan da piyán petaman da. ¹⁰ Ay magsasay-am da, ta paganggammán da ya nekatay da. Maggiinidde da ka panaruanggam da ta maganggam da pe gapu ta natay yin dedi ya duwa nga profeta nga nán da nga mangriribù kaggída kadaya kuk-kuwaan da kídi ya kalawagán.

¹¹ Ngamay kane tallu walgaw se gudduwa ka panda, ay pinaltu kammin ne Dios datu duwa nga profeta na, ay bummángun da. Ay díkod napalotán pà nang ngin tu ansing datu nakasingan kaggída. ¹² Ay se la nga uwad nagina datu duwa nga maragbàbànan na naggat ta úni nga gayát ka lángit nga nán na kaggída, “Umbet kayu kídi,” nán natu nagina da. Ay díkod nasingan datu kalínga da nga nebulun da kitu angap nga nagalingúdu nga nawe ka lángit.

¹³ Ay kitun kam ma oras, ay nangyagyag ka naggat. Ay nadadál tu pagkapúlu naya íli, ay pittu ribu wa tolay tu natay. Ay díkod datu nabansi nga tolay, ay nagingansing da, ay tútu dinay-dáyaw da nge Dios nga atán ka lángit.

¹⁴ Ay nabalin manin ya mekàduwa nga kapas-pasiyaán daya tolay, may pad-padaldallan da pikam ya mekàlu, ta tagay yin.

Tu mekapittu wa tarumpeta

¹⁵ Ay se la nga pinakànug natu mekapittu wa anghel tu tarumpeta na. Ay uwad nagina ku nga naggat ta úni daya adu wa atán ka lángit nga nán da,

“Ya mangituráy yin kiya kalawagán, ay ya Apu tada se iya Nebon na, nga ittu pe ya pangiturayan ná peyapeyang ngin ka áwan panda.”

¹⁶ Ay datu duwa púlu se appát ta pangmanàman na magtutúgaw kitu àráng ne Dios, ay nagukkab da nga magday-dáyaw kaggina, nga nán da,

¹⁷ “Dios nga Apu mi nga mannakabalin kiya ngámíngámin, nga awe uwad din oray kitun kam panda kídi. Magiyáman kami kikaw, ta nepassingan mu win ya nakas-kasdáaw wa pan-nakabalin mu, ta ginayatán mu win ya mangituráy kiya kalawagán.

¹⁸ Ay daya nas-nasiyon, ay makarungat da tutu wala, may inumbet pe yin ya oras mu wa malúsaw, se ya ammánis mu kadatu natay. Ay ittu pe yin ya oras sa ammatay mu kadaya tolai ya manadál kídi ya kalawagán. Ay oras mu pe yin na manupápà

kadatu profeta mu wa nangikur-kurug kikaw, se kadaya ngámin tolai mu, se ngámin daya babánáng se daya napubri ya mamatag kikaw,”

nán da.

¹⁹ Ay se ku la nasingan nga nalútán tu templo ne Dios ka lángit, ay nasingan ku pe tu lakása nga nangiunggán da kadatu nekesurátan datu kar-kari ne Dios kadaya tolai na. Ay nagsal-sal-it se nagad-addug ka naggat se nangyagyag ay se nangullalágu ka nakapapanansing.

12

Tu babay se itu drágon

¹ Ay se yala uwad manin na nepassingan ka lángit nga nakas-kasdáaw wa pakasinnán kadaya mà-màwa nu isa ngalgaw. Uwad babay nga nagbádu ka nawadág ga ummán ka sínág, ay se magdadam-ay kiya búlán. Ay nakuronaán pe ka sangapúlu se duwa nga bittuwan. ² Arimpaganaan, ay túya makap-apáuy, ta malis-lisútán kiya anggìna na.

³ Ay se la uwad manin ya nepassingan ka lángit nga nakas-kasdáaw wa pakam-muwán kadaya mà-màwa pikam. Uwad nasingan ku nga isa nga abay ya daggáng nga drágon na pittu ya úlu

na, ay sangapúlu ya sàgud na. Ay natopán datu ul-úlu na ka kurona.

⁴ Ay neaprát na tu íput na kiya pagkàlu daya bittuwan, ay tútu napránas da kídì kalawagán. Ay se la nga nawe kitu àràng tu babay nga manggì-gìna, ta kanan na tu an-anà nu lumawán.

⁵ Nagan-anà tu babay ka laláki, nga ittu ya mangituráy kadaya ngámin nas-nasiyon nu isa ngalgaw. Ay áwan ya makaábà kaggína. Ngamay nálà tu an-anà na ka giyán ne Dios nga magturáy. ⁶ Ay tu babay, ay nagtálaw se nawe kitu ir-ir-er, ta ittu tu pagpasiruán ne Dios kaggína. Ay tartarànan na kitúni ka unag maribu se duwa gatut se an-nam púlu nga algaw.

Ya ammatálaw da kitu drágon ka lángit

⁷ Ay se la nga uwad gubát ka lángit. E Miguel la isa nga nangátu wa anghel ne Dios, ay nakigubát da se datu à-anghel na kitu drágon se datu bátug à-anghel na pe. Ay nagrarrangrang da, ⁸ may naábà tu drágon se datu bátug à-anghel na. Akkan da ngin rabbang ya magyán ka lángit, ⁹ ay tútu pinatálaw da tu abay nga drágon nin. Nepàrù dada ngámin se datu anghel na kídì ya kalawagán. Aggína kam tu idaw nga nengágan ka Diablo onu

Sairu kam, nga mangalalílaw kadaya ngámin tolay kídì kalawagán.

¹⁰ Ay kane mabalin yanin, ay uwad manin na naginà a naggat ta úni ka lángit nga nán na, "Ittu idi yin ya oras sa ammiyág tutu wala ne Dios kadaya tolay, se ya angngipassingan na kiya pannakabalin na nga magturáy. Ittu pe ya angngipassingan na kiya kinaturáy natu Nebon na. Ata napatálaw win ne Sairu ka lángit, nga ittu ya magpabpabásul kadaya wawwági tada ke Dios ki peyang nga algaw se gabi. ¹¹ May inábà daya wawwági tada nge Sairu gapu kiya dága naya Karneru wa pinagbasu, se kiya angngipakammu da kiya bàbànan ne Dios, ta akkan da tagge kinikengán ya biyág da. ¹² Ay dakayu nga atán ka lángit, ay maganggam kayu lugud din. Ngamay daya atán kiya kalawagán se daya atán kiya bebay, ay nakal-allà da, ta nepàruwà in ne Sairu ki giyán da nga magpangangngit, ta ammu na nga bitì in ya algaw na."

Ya aggappal natu drágon kitu babay

¹³ Ay kane mammuwán tu drágon na nepàruwà in kiya kalawagán, ay tútu ap-aplan na ngin tu babay ya nagan-anà ka laláki. ¹⁴ Ngamay niddán da tu babay ka duwa nga dadakkal la payà naya abay nga karabúngan, nga

ikkakáyab na nga mawe kitu ir-ir-er, ta kitúni ya pagtaránán ne Dios kaggína ki unag tallu dagun se gad-duwa, ta senu akkan masma natu idaw nga aggína tu drágon kam.

¹⁵ Ay díkod nagilugpa tu idaw ka adu wa danum ta senu millud tu babay kitu dannáp. ¹⁶ Ngamay sinengán naya lusà tu babay, ta naggarnáng, ay nelab-áng tu danum ma nelugpaán tu drágon.

¹⁷ Ay gapu ta nakarungat pàrang ngin tu drágon kitu babay, ay nawe na ginubát datu annána natu babay ya nabansi, nga ittu datu mangurug kadatu bil-bílin ne Dios se mangipak-pakammu ke Jesus.

Tu ulolag ga naglattuwad ki bebay

¹⁸ Ay se yala manin na atán nin tu drágon na mag-sisikád kiya dappit bebay.

13

¹ Ay uwad nasingan ku wa naglattuwad kitu bebay nga nakapap-panansing nga ulolag. Pittu ya úlu na, ay nagsàgud pe ka sangapúlu. Ay natopán datu sàgud na ka kurona, ay nasurátan pe tu kiday datu úlu na ka ngag-ngágan na pagaggab na ke Dios. ² Ay idi nga ulolag, ay singan tigre tu pakasinnán ku. Ay ummán ka bingil “ber”^{*} tu bingil

na, ay se ummán ka bugung láyon pe tu bugung na. Ay niddán natu drágon tu ulolag ka pannakabalin na se turáy na.

³ Ay tu isa nga úlu na, ay ummán ka nabigadán ka tag-tagge na ipatay nga nán ku. Ngamay nappiyánan nin tu bigád na. Ay gapu ta masdaáwan ngámin datu tolay, ay tú pe tu inangngurug da kaggína. ⁴ Ay dinay-dáyaw da tu drágon, ta aggína tu nangidde kitu turáy natu nakapap-panansing nga ulolag. Ay dinay-dáyaw da pe tun na ulolag, nga nán da, “Iin nád agpà naya makaslat kidi yin na ulolag!” nán da. “Iin nád agpà ya makabaal la makipatay kaggína!” nán da.

⁵ Ay appát púlu se duwa nga búlán tu nepalúbus ne Dios nga angngituráy nedi ya ulolag kidi ya kalawagán. Pabeg magpasindáyaw se mamad-padakè ya kukkuwaan na, ⁶ ay ginayatán na ngin na pad-padásan ne Dios se iya pag-agyanán na, se oray ngámin na atán ka lángit. ⁷ Ay nepalúbus pe ne Dios kaggína ya manggubát se mangábà kadaya tolay ne Dios, ay se nepalúbus pe kaggína ya mangituráy kiya ngámin nagbal-baláki ya tolay kiya kalawagán, daya nagbal-baláki ka aggúni nga mag-agyán kadaya nagbal-baláki nga il-íli. ⁸ Ngámin daya tolay kiya

* 13:2 13:2 Ya ulolag nga “ber” ay ummán ka átu ya singan na may abay tutu wala.

kalawagán, ay day-dayáwan da tu ulolag, malaksid dala datu nakasúrát ya ngagngágan da ngin kiya libru daya mabiyág ka áwan panda oray kitu akkan pikam naparsuwa idi ya kalawagán. Ay idi ya libru ay kuwa naya pinagbasu wa Karneru.

⁹ Ay daya makaaw-áwat, ay ginán da din lugud idi: ¹⁰ Nu iinna ya nedán na mabálud, ay mabálud dala. Ay ya nedán na matay ki ampiláng, ay mapatay da ngala ki ampiláng. Ay ittu ya masápul la naligda ya angngurug tada se naturad tada nga tolay ne Dios.

Tu ulolag ga naglattuwad kiya lusà

¹¹ Ay se ku la nasingan manin ya mekàduwa nga nakapap-panansing nga ulolag ga naglattuwad kiya lusà. Duwa ya sàgud na nga ummán ka sàgud karneru, may ummán ka úni drágon tu úni na. ¹² Ay atán pe kaggína ngámin ya panakabalin natu nunna nga ulolag, nga ataatan kampela ngin nin pe. Ay pilítan na daya ngámin na atán kidi ya kalawagán nga magdaydayaw kitu nunna nga ulolag, tu nagappiyán nin tu bigád na nga tagge na nga ipatay kitun. ¹³ Ay magipaspassingan tu mekàduwa nga ulolag ka nakas-kasdáaw wa mas-asingan, oray nagan na. Annung na nga pagdittagan kiya lusà ya apuy ya gayát

ka lángit, kitu agsisíngan ngámin datu tolay. ¹⁴ Ay díkod gapu kadatu nakas-kasdáaw nga nepalúbus kaggína nga kuwaan na, ay mealílaw na daya tolay ya atán kidi kalawagán. Ay nagpàwa pe tu mekàduwa nga ulolag kadatu tolay kidi ya kalawagán ka sinan kitu singan natu nunna nga ulolag, tu nàtab ka ampiláng. ¹⁵ Ay nepalúbus pe ne Dios kitu mekàduwa nga ulolag ya mangidde ka biyág natu sinan ulolag, ta senu ammu na ya magúni yin, se mabalin na pe ya mamatay kadaya ngámin na maddi magdayaw kaggína.

¹⁶ Ay tú kam tu mekàduwa nga ulolag ya mangipilit ta mamarkaán ya diwanán íma onu kiday daya ngámin tolay, daya nangátu se daya áwan sáad, daya nabánáng se daya napubri, daya akkan asassu se daya asassu, ¹⁷ ta senu áwan oray iinna nga makapaglaku se makagátang nu akkan mamarkaán kiya ngágan natu nunna nga ulolag, onu numiru naya ngágan na.

¹⁸ Daya nasírib bala daya makammu kidi. Ay díkod nu iinna ya nasírib, ay mabalin na nga mammuwán ya sarut naya numiru naya ngágan nedi ya ulolag, ta ngágan tolay kam ya kesarután na. Ay 666 ya numiru na.

14

Daya magatut se appát

*púlu se appát ríbu nga kab-
bulun naya Karneru*

¹ Ay kane mabalin dayanin, ay nasingan ku tu Karneru nga magsisikád ka bantay Sion, kabulun na datu magatut se appát púlu se appát ríbu nga tolay nga nasurátan datu kiday da kiya ngágan naya Karneru se iya Ama na.

² Ay se la uwad naginà a úni nga gayát ka lángit nga ummán ka asassát na alingúdu wa barrong, se ummán pe ka adudúrán na naggat ta addug, ay se uwad pe naginà a tannug arpa nga matuk-tukár. ³ Ay magsisikád datu magatut se appát púlu se appát ríbu nga tolay ya umàráng kitu tugaw natu magturáy, se kadatu appát ta parsuwa se kadatu pangmanàman. Ay magkankansiyon da ka baru wa kansiyon na áwan ya makammu nu di aggída ngala, ta nàpoli da ngin kidi ya kalawagán.

⁴ Aggída ya áwan kurug nagbasúlán ka panggap kadaya lalláki se babbay, ta namáru da nga tolay.* Mebul-bulun da kiya Karneru ka oray wà kapkapannán na. Tittu pikam dedi kadaya ngámin tolay daya nálà in, nga ittu daya árig ápit nga mepakin-kuwa ke Dios se iya Karneru. ⁵ Awan da nga inagbusid se áwan pe mepabásul ne Dios kaggída.

*Ya anngikagi daya tallu
wa anghel kiya ukum*

⁶ Ay se yala uwad nasingan ku manin na isa nga anghel la magkay-káyab ka ngúdu. Ay atán kaggína ya Napiya nga Dámag nga áwan kaul-ulissán, nga ittu ya ipakammu na kadaya ngámin tolay kidi ya kalawagán: kadaya ngámin baláki tolay se daya tolay kadaya ngámin il-íli kidi kalawagán nga nagbalbaláki ya aggúni da. ⁷ Ay nán na ka naggat, “Ikansing nu nge Dios,” nán na, “ay daydayáwan nu pe, ta inumbet ya oras na nga mangukum min,” nán na. “Dayáwan nu, ta aggína ya nangwa kadaya ngámingámin, ya lángit, ya lusà, ya bebay se ngámin daya dan-danum,” nán na.

⁸ Ay uwad mekaduwa nga anghel la sumarunu nga nán na, “Nadadál kurug gin,” nán na. “Nadadál lin tu nagdin-dinnámag ga íli nga Babilonia. Ittu tu árig nagpenum kadaya ngámin tolay kiya árig nakáru nga básì na nga ittu ya nakap-appat ta pà-pàwa na,” nán na.

⁹ Ay se la uwad manin pe ya mekalu nga sumarunu wa anghel nga nán na nga nesáraw, “Nu iinna ya magday-dáyaw kiya ulolag se kiya sinan ulolag, se meráman na mamarkaán ya kiday na onu iya íma na, ¹⁰ ay maramanán na pe ya árig básì ne Dios nga

* 14:4 14:4 Nán daya duddúma nga “translesiyon” nga dedi ay lalláki da.

áwan kibukibug nga ittu ya rungat na. Ta mapar-parigátan da ka apuy se maggatagatang nga asufre kiya pagmar-marngán daya anghel ne Dios se iya Karneru. ¹¹ Ay magat-atù peyapeyang ngin ka áwan panda ya kapar-parigátan da nga apuy. Awan da tutu wala ruyad da maparigát, oray algaw se gabi, daya nagday-dáyaw kitu ulolag se kitu sinan ulolag, ay se daya namarkaán kiya ngágan na," nán na.

¹² Ay díkod dakayu nga tolay ne Dios nga mangikur-kurug kadaya bil-bílin na, ay magturalad kayu kadaya kapal-palakkán nu, se akkan nu igsán ya angngurug nu ke Jesus.

¹³ Ay se yala uwad manin na naginà a úni nga gayát ka lángit nga nán na, "Isúrát mu dedi: Maganggam daya mangurug ke Apu nga matay manggayát kídi," nán na. Ay, "Kurug mà. Maganggam da," nán pe naya Ispiritu ne Dios nga nibág. "Makemáng da ngin kiya napanat ta ag-gubra da. Ay ittu pe yin ya kasupapáan da ngin kadatu napiya nga kinuw-kuwa da," nán na.

Ya aggagáni se iya ag-bubúras kiya kalawagán

¹⁴ Ay se yala uwad manin nasingan ku wa pusà pà nang nga angap. Ay uwad pe ya magtutúgaw kitu útun tu angap nga ummán kitu

nengágan da kitun ka An-anà Tolay, nga nagkuroka ka balitù, ay im-immán na ya kumpáy nga natadam. ¹⁵ Ay se la uwad sabáli nga anghel nga lummawán kitu templo, ay nesáraw na idi kitu magtutúgaw kitu útun tu angap, "Sumikáp ka maggáni yin, ta aggagáni yin, ay nalútu win ya árig kammayán kiya kalawagán," nán na. ¹⁶ Ay tútu naggáni kurug gin. Ay díkod immin na gináni yin ya gáni kídi kalawagán.

¹⁷ Ay uwad manin na sabáli anghel la nasingan ku wa lummawán manin kitu templo ka lángit. Ay sikkiikkam pe ka natadam ma kumpáy. ¹⁸ Ay uwad manin pe ya sabáli nga anghel la lummawán naggayát kitu anídúgán ka insensu, ta aggína ya magtagasingan kiya apuy. Ay nán na, "Magbúras ka ngin kadaya úbas sa nalutuwan nin kiya kalawagán," nán na nga nesáraw. ¹⁹ Ay díkod tun na anghel, ay pinagbúras na tu kumpáy na kadatu masápul mabúras kídi kalawagán. Ay tútu nabúras na ngámin nin, se nada nippáyán kitu abay ya agpagtán, nga ittu ya árig kinarungat ne Dios. ²⁰ Ay napgattán kitu lasi natu íli datu búras na nga úbas, ay díkod manggayát kitu agpagtán, ay umaluweg tu dága, ay tallu gatut se duwa púlu wa kilumitru tu ka-dayyu natu nealuwegán na,

ay panda ka b̀ulaw daya ka-balyu ya kadallam na.

15

Daya pittu wa anghel la kowaddán daya muddi ya rig-rígát

¹ Ay nakasingan nà manin ka lánɡit ka nakas-kasdáaw p̀anang nga pagsinnán ka-daya mà-màwa nu isa ngalgaw. Atán da pittu wa anghel la magik-ikkam ka-daya pittu baláki nga pamar-parígát da kadaya tolay. Ay ittu idi yin daya mud-uddi nga rig-rígát, ta ittu dedi yin daya pamalinán ne Dios nga mangipassingan kiya rungat na.

² Ay se yà nasingan ya ummán ka bebay nga sarming nga nakibugán ka apuy. Ay nasingan ku pe datu nangábà, nga ittu datu akkan nagday-dáyaw kitu ulolag se itu sinan ulolag, se akkan da pe namarkaán kitu numiru natu ngágan na. Ay magsisíkad da kitu dappit tu bebay ya ummán ka sarming, ay im-immán da datu arpa nga nidde ne Dios kaggída. ³ Ay tu kansiyonan da, ay ittu tu kansiyon natu Moses nga bobonan ne Dios kitun, se iya kansiyon naya Karneru:

“Apu Dios nga mannakabalin ki ngámin, nadáyaw se nakas-kasdáaw daya kukkuwaam. Apu daya ngámin na nas-nasiyon, kurug se napiya ya angwám ma

mamabásul. ⁴ Apu, iinna nád daya akkan na mamatag kikaw, se maddi tutu wala nga mangipakammu kiya kinadáyaw mu. Sissa ka nga áwan kapáda. Ay túya gangdappan daka ngámin daya tolay kadaya nas-nasiyon nga magday-dáyaw da kikaw, ta masingan ngámin tolay ya napiya nga angguwes mu,”

nán da nga magkankansiyon.

⁵ Ay se ku la manin nasingan na nalútán ya Templo ka lánɡit, se oray pe ya pane unag p̀anang nga kuwartu wa nagippayán da kiya panamdammán da ke Dios. ⁶ Ay lummawán kitu templo datu pittu wa anghel la kowaddán datu pittu wa pamar-parígát da. Nakabádu da ka nadalus sa pusà p̀anang nga dílána. Ay nababbaddán tu gútù da ka sinturon na balitù.

⁷ Ay tu isa kadatu appát ta parsuwa nga nanglebut kitu tugaw natu magturáy, ay tinopán na datu pittu wa anghel ka malúkung nga balitù nga napnu kiya rungat ne Dios nga atán peyapeyang ka áwan panda. ⁸ Ay gapu kitu dílang naya kinadáyaw ne Dios, ay uwad atù a magalibú dang kitu unag natu templo. Ay áwan ya makalnà kitu templo nga mawe ya makimimallà ke Dios panda kiya

kabalin ngámin datu pittu wa rig-rígát ta nilbet datu pittu wa anghel.

16

Daya pittu wa minalúkung nga rungat ne Dios

¹ Ay se la uwad manin na naginà a naggat ta úni, nga gayát kitu templo nga nán na kadatu pittu wa anghel, “Mawe nu isùra kiya kalawagán ya pittu wa minalúkung nga rungat ne Dios,” nán na.

² Ay díkod nawe tu nunna nga anghel se na nesùra tu minalúkung na kiya lusà. Ay ittu tu ngámin datu tolai ya namarkaán kitu ngágan natu ulolag se nagday-dáyaw kitu sinan ulolag, ay nagtutuong da ka natakit tutu wala pà nang.

³ Ay se manin nawe nesùra natu mekàduwa nga anghel tu minalúkung na kitu bebay. Ay nagbalin ka ummán ka nangítam ma dága daya natay. Ay díkod natay ngámin datu atán ki bebay.

⁴ Ay se manin nesùra natu mekàlu wa anghel tu minalúkung na kadaya wángawángag se kadaya paggayatán da. Ay nagbalin da ngámin pe ka dága. ⁵ Ay tútu naginà pe tu nán natu anghel la magtag-tagasingan kadaya dan-danum, nga nán na,

“Ikaw wala ya Dios nga áwan kepadáan, nga awe kammala nga

uwad din oray kitun kam ka panda kídi. Kurug tutu wala ya angguwes mu kadaya tolai, ⁶ ta pinatayán da daya tolai mu se datu profeta mu. Ay ittu ya gapu na ngin na dága pe yin ya ipenum mu kaggída, ta ittu ya rabbang da gapu kadatu kinuw-kuwa da.”

⁷ Ay sè manin nagina ya úni nga gayát kitu anidúgán ka pagbasu nga nán na,

“Kurug yán, Apu Dios nga mannakabalin kiya ngámingámin, napiya se kurug tutu wala nga makurug ya angguwes mu kadaya tolai,”

nán na.

⁸ Ay se manin nesùra natu mekappát ta anghel tu minalúkung na kiya mata. Ay tútu nawayaán tu mata nga mangsat kadatu tolai kitu parráng na. ⁹ Ngamay oray kitu kàsat da ngin, ay gedán da mán kammin ne Dios, nga ittu ya atán turáy ka-dayán na kapar-parigátan da. Akkan da kammala makappoli kadatu bas-básul da, ay se akkan da kammala nga dayáwan nin.

¹⁰ Ay se manin nesùra natu mekalimma nga anghel tu minalúkung na kitu pangiturayán natu nakapapanansing nga ulolag, ay ittu tu namagibat tin kitu ngámin na pangiturayán na.

Ay datu tolay, ay magngar-ngarasiyat da gapu kiya rigát da. ¹¹ May gecedán da mán kammin nin ne Dios ka lángit gapu kadaya tuutuong da se katak-takitán da, nga di da kuma nga makappoli kadaya kuk-kuwaan da.

¹² Ay se manin nesùra natu mekannam ma anghel tu minalúkung na kiya abay ya wángag nga Eufrates. Ay nassiyánan tu danum na ka angngisagána na kiya dalenan daya à-ári se daya suldádu da nga maggayát kiya pane lattakán.

¹³ Ay ittu pe tu inakasingan ku kadatu tallu wa nadakè a ispiritu, nga ummán ka tukà ya singan da. Naggayát ya isa kitu bugung natu drágon, ay gayát tu isa kitu bugung natu nakapap-panansing nga ulolag, ay gayát tu isa kitu bugung natu profeta na. ¹⁴ Ay ittu dayán daya ispiritu ne Sairu nga magipas-passingan kadaya nakas-kasdáaw wa mas-asingan. Ay aggída pe daya mawe kadaya ngámin na giy-giyán daya à-ári kiya kalawagán, nga makigdù kaggída nga makigubát ke Dios nga mannakabalin ki ngámin, nu umbet ya nadáyaw wa alaw na.

¹⁵ "Gínán nu lugud idi. Umbet tà a ummán kiya ilalbet daya maragtákaw," nán ne Jesus. "Ay maganggam mala ya tolay ya sillulukág ga sibbabádu wa magiddag

kiyà, ta áwan na nga keap-appattán," nán na.

¹⁶ Ay datun na ispiritu, ay pinagguurnung da daya ag-tuturáy kiya giyán na nengagánan ka Armagedon kiya Hebreo wa aggúni.

¹⁷ Ay se manin nesùra natu mekapittu wa anghel tu minalúkung na kiya nagbátán lángit se kalawagán. Ay uwad naggat ta úni nga gayát kitu tugaw natu magturáy kitu templo nga nán na, "Nabalin nin," nán na. ¹⁸ Ay tútu nagsal-sal-it se nagad-addug ka naggat, ay se nangyagyag ka naggat tutu wala nga áwan na kepadáan nanggayát kitu nekaparsuwa naya tolay.

¹⁹ Ay tútu napagkàlu tu medin-dinnámag ga ili ya Babilonia. Ay ngámin pe datu duddúma nga il-ili, ay nadadál da pe. Ay akkan lugud kinaligpanán ne Dios nga pinánis ya Babilonia. Ay árig nepenum na kaggína ngin ya bási ya inakap na nga ittu ya akarungat na tutu wala kaggína.

²⁰ Ay ngámin pug-púgu se ban-bantay, ay nataawan da. ²¹ Ay nagudán pe ka dadakkal nga ullalágu nga moli limma púlu kílú tu kadálán kaggída. Ay natánagán datu tolay. Ay tútu gecedán da nge Dios gapu kídi ya agrígát da, ta nakapap-panansing tutu wala pánang.

Ya babay nga nadakè a kuk-kuwaan nga sittatakay kiya ulolag

¹ Ay kane mabalin ngámin dayanin, ay ummadanni kiyà tu isa kadatu pittu wa anghel la kowaddán datu pittu wa malúkung. Ay nán na, “Dádin, ta ipassingan ku kikaw ya kaukum naya medin-dinnámag ga kinadakè a babay*. Atán magtutúgaw wa magturáy kiya adanni kiya adu wa dan-danum. ² Ay daya agturáy kidi ya kalawagán, ay neallay da ngámin kaggína. Ay ngámin pe daya tolay kidi kalawagán, ay árig da pe ya nepaggiinglaw kadayán na nadakè a pà-pàwa na,” nán na.

³ Ay se nà netur-turayán ya Ispiritu ne Dios, ay ummán ka nippan nà tu anghel ka ir-ir-er. Ay uwad nasingan ku nga babay ya magtatákay kitu nakapap-panansing nga ulolag ga daggáng. Ay nasurátan ngámin tu baggi natu ulolag kadaya úni nga mamad-padakè ke Dios. Pittu tu úlu na, ay sangapúlu tu sàgud na. ⁴ Ay nakabádu tu babay ka daggáng se mannáw. Nagar-armat pe ka balitù se datu napatag ga batu se perlas, ay se sikkiikkam ka tása nga balitù nga napnu kadaya nakap-appat ta pagtung-tungpalán ngámin daya nadakè a kuk-kuwaan na. ⁵ Ay nesúrat kitu nebadbad kitu kiday na tu ngágan na

nga naunag ya sarut na nga nán na kidi,

“Ya medin-dinnámag ga Babilonia nga ina daya babbay nga nadakè a kuk-kuwaan se aggína ya paggay-atán daya ngámin na nakap-appat kidi ya kalawagán.” ⁶ Ay nasingan ku nga tu babay, ay ninglaw kitu dága datu tolay ne Dios se datu mangikur-kurug ke Jesus.

Ay masdaáwan nà tutu wala pànanag kane masingan ku tu babay. ⁷ May nán tu anghel kiyà, “Taanna tura ka masdaáwan ta!” nán na. “Ikagi kikaw win ya kearígán naya babay se iya nagtáyán na nga ulolag nga pittu úlu se sangapúlu ya sàgud na. ⁸ Yán na ulolag ga nasingan, ay uwad kitun. May kidi yin, ay áwan yanin. Tagay yanin na umbet kammin na lumawán kiya abbut ta áwan panda naya kadallam, may mameyag gin kiya pakadadálán na. Ay daya tolay kidi ya kalawagán nga áwan ya ngag-ngágan da kiya libru nga nekesurátan daya ngag-ngágan daya mabiyág ka áwan panda, nga nesúrat tin oray kitu akkan pikam nàwa idi ya kalawagán, ay pagballà da nu masingan da yán na ulolag, ta uwad kitun, may se yala áwan nin, ngamay

* 17:1 17:1 Onu “púta.”

tura atán manin.”

⁹ “Ay ya nasírib, ay mesarután na idi. Daya pittu wa úlu, ay tú daya pittu pe ya bantay ya pag-agyanán nedi ya babay. Ay meárig da pe kadaya pittu wa agtuturáy.† ¹⁰ Ay kadedi ya agtuturáy, ay limma kaggída ngin ya natay. Ay madama mangitur-turáy yin ya isa, ay ya isa, ay akkan pikam ma nagpassingan. May nu magpassingan, ay makarkaru wala. ¹¹ Ay tu ulolag ga uwad kitun may áwan kídi yin, ay ittu ya bátug mekawalu wa magturáy. May kabulun kam datu pittu, ay mameyag gin kiya pakadadálán na.”

¹² “Ay datu sangapúlu wa sàgud nga nasingam, ay ittu dayán daya sangapúlu wa agtuturáy ya akkan pikam ma nagturáy. Ngamay ipalúbus sala ne Dios ya agturáy da ka isa ngala nga oras, nga kabulun natu ulolag. ¹³ Sissa ya uray dedi ya sangapúlu nga mangitudin kiya turáy se bílag da kiya ulolag. ¹⁴ Makigubát da kiya Karneru, ngamay abákan naya Karneru da, ta aggína mà kammala ngin nin ya Apu daya à-apu se Ari daya à-ári. Ay daya kabbulun naya Karneru, ay ittu daya kirrawán na nga píli na nga akkan tutu wala naglikud kaggína.”

¹⁵ Ay se nán manin tu anghel kiyà, “Datu dan-

danum ma adanni kiya pagtutúgawán naya babay nga nadakè kuk-kuwaan, ay ittu daya adu wa tolay na. Atán da ngámin na baláki tolay nga naggagayát kadaya ngámin nga il-íli se nagbal-baláki pe ya aggúni da. ¹⁶ May nu isa ngalgaw, ay datu nasingam ma sangapúlu wa sàgud se itu ulolag, ay kalúsawan da ngin tu babay, ta alakkán da ngámin daya kuw-kuwa na, ay itangálà da ngámin pe ya bádu na. Ay kanan da pikam ya baggi na, ay ya bunna da, ay upuwán da. ¹⁷ Ata ipalammát ne Dios kaggída yán nga panagsissa da ka uray, nga magpeturáy kiya ulolag panda kiya katungpál ngámin datu palánu ne Dios nga màwa.”

¹⁸ “Ay ya babay nga nasingan mu, ay ittu ya árig naya medin-dinnámag ga íli nga maketuráy kadaya ngámin na agtuturáy kiya kalawagán,” nán tu anghel.

18

Ya kadadál naya íli Babilonia

¹ Ay kane din mabalin ngámin datun nin, ay nasingan ku manin ya sabáli ya anghel la naggayát ka lángit. Naturáy pà nang. Ay nawadaán ya ngámin kalawagán kitu diláng na. ² Ay se na nesáraw ka naggat ya,

† 17:9 17:9 Onu “à-ári.”

“Nadadál lin ya medin-
dinnámag ga ili nga
Babilonia. Ay nadadál
tutu wala ngin,”

nán na.

“Ay ittu win ya nagbalin
ka ili daya an-anítu
se ngámin daya ar-
áran se daya pil-pílay,
se ittu pe yin ya pag-
agyanán daya ngámin
na nagkakadakè se
naragit ta an-anù.

³ Ata ngámin na tolay,
ay árig nepaggiinglaw
da kiya árig nakáru
nga básì na, nga
ittu ya nakap-appat
ta pà-pàwa na. Ay
daya agtuturáy kiya
kalawagán, ay árig
neallay da kaggína.
Ay nagbabànáng pe
daya maglà-láku kiya
kalawagán gapu kiya
palotán na agsan-
sanikuwa na,”

nán natu anghel.

⁴ Ay sè manin na nagina
ya úni nga gayát ka lángit ta
nán na,

“Dakayu wa tolay ku, ay
adayyuwánan nu yán
na ili. Magtatálaw
kayu kaggína, ta senu
akkan kayu mearát
kadaya bas-básul na,
ay senu akkan kayu
pe meráman kiya
kapanísán na. ⁵ Ta
panda ka lángit ya
kaadu naya básul
na, ay akkan wayya
nga maligpanán ne
Dios daya nadakè
a kinuw-kuwa na.

⁶ Nu wà ummán naya
inammarígát nayán
na ili kadaya tolay,
ay ummán kiyán ya
màwa pe yin kaggína,
ta mebálat kaggína
ka mamidduwa ya
kinuwa na. Ay togán
nu pe ka básì nga
mamidduwa ya kina-
pangsu na may itu
nepenum na. ⁷ Ay nu
napaanna tu nagpas-
pasindáyaw na kiya
naggan-gánas na, ay
ittu pe ya kapanat
naya rígát se pannakit
ta màwa kaggína.
Ta peyapeyang nga
nán na kiya baggi na
kampela ngin nga,
'Iyà ya katurayán na
babay. Ay akkan
nà magnawanán ka
kallay, ay áwan ku pe
pagpan-pannakítán
oray nágan na,' nán
na. ⁸ Ay túya gapu
kadedi, ngámin na ka-
parigátan na, ay mag-
gigindán na màwa
kaggína kiya unag
naya isa nga algaw.
Ay daya pagrigátan
na, ay daya sin-sinakit
se daya pagpan-
pannakítán na se ulát,
ay se mammin pe
nga masidug. Ata
mannakabalin ne Dios
nga ittu ya mangukum
kaggína,”

nán natu úni.

⁹ Ay datu agtuturáy ya
nepagbiyág kaggína ka-
datu napalotán na nagray-

rayuwán da, se árig neallay kaggína, ay ul-ululán da se sangítán da, ta lag-lagíban da ya atù naya masidug ga íli. ¹⁰ Ay mag-agyán da kitu adayyu wa magsisíkad da maglalágib, ta galù da nu meram-ráman da kiya kapan-panisán na. Ay pangunakuna da ya,

“Kal-allà ala ya medin-dinnámag ga bànáng nga íli Babilonia, ta naukum min ki unag isa ngala nga oras!”

nán datu agtuturáy.

¹¹ Ay sangítán pe se ul-ululán pe daya maglà-láku kídi ya kalawagán, ta áwan nin ya gumátang kadaya láku da, ¹² nga balitù, silber se daya napatag ga batu, se daya perlas da. Awan pe gumátang kadaya tagiláku da nga nappiya nga lúpus, ummán kadaya dilána se daya daggáng nga lúpus, se daya mannáw wa lúpus se daya seda. Ay áwan pe yin ya gumátang kadaya kay-káyu nga nabangug se ngámin na ar-aruminta, datu ar-aruminta nga nàwa kadaya asong ilipante se kadaya nabanor nga káyu, kadaya bága, balayyang se batu wa marmol. ¹³ Ay áwan pe yin ya gumátang kadaya bang-bangug da, nga ummán kadaya kanela, abling se míra, se kadaya insensu wa masidug. Awan pe yin gumátang kadaya básí se denu, arína se baggát da, kadaya báka se kadaya

karneru, kadaya kabalyu se daya lug-lúgán. Ay áwan pe mangalà in kadaya asassu, nga ittu daya tagiláku da nga tolay.

¹⁴ Ay nán daya maglà-láku kaggína, “Ngámin datu gamgam-gáman mu tutu wala, ay killotán muda ngin. Umawan kikaw win ya kinabánáng se itu kinapiya mu, ay akkan mu win na mapatoli dayanin,” ¹⁵ nán datu bummánáng kitun na íli. Ay maddi da umad-adanni, ta galù da nu meráman da kiya pakarig-rigátan na. Sumángit da se ul-ululán da ngala, nga nán da,

¹⁶ “Kal-allà ala ya medin-dinnámag ga íli, ta nakabádu kitun kadaya napiya nga lúpus nga ummán kadaya dilána se daya mannáw se daggáng nga lúpus. Ay uwad ngámin baláki naya ikkaarmat na, ummán kadaya balitù se daya nagkangin-ngína nga batu se daya perlas.

¹⁷ May ummawan ngámin dayán na kinabánáng na kiya unag gala naya isa nga oras,”

nán datu maglà-láku.

Ay oray datu pillútu se datu bugador se datu pasa-heru se datu mang-manglu kadatu bapor, ay lag-lagíban da ngala ¹⁸ tu atù natu nasidug ga íli. Ay nán da, “Awan kapáda nayán na íli,”

nán da. ¹⁹ Ay tútu tinap-
tapúrán da datu úlu da ka
tápù, ka paglùdad da, ay
se da nán na sumángit se
magul-ulul,

“Kal-allà ala ya medin-
dinnámag ga íli, ta
ki unag isa ngala
nga oras ay killotán
na ngámin tu kin-
abánáng na, nga
ittu tu nagbánangan
ngámin daya atán
bapor,”

nán da.

²⁰ Ay magpatag kayu win
na atán ka lángit, se dakayu
nga tolay ne Dios se dakayu
nga apostoles na se pro-
feta na, ta inukum ne Dios
sin yán na íli, nga ittu tu
supápà natu kinuw-kuwa na
kadakayu.

²¹ Ay se yala manin uwad
isa nga naturáy ya anghel,
nga nangkát ka batu nga
ummán kiya kadakkal naya
abay pànang nga aggiridán
ya kadakkal na, ay se na
ipitung ki bebay, ay se na
nán,

“Ummán pe kiyán ya
kàwaán naya nabánáng
nga íli nga Babilonia.
Madadál se mippà, ay
áwan ta mas-asingan
nin,”

nán na.

²² “Ay áwan ta nga pak-
aginán nin kadaya
magtuk-tukár, se
kadaya umà-arpa
se kadaya bumab-
ballíng se kadaya
magtarumpeta. Ay
áwan pe yin datu

maragbattál, datu
magabal, da man-
glága se datu mag-
balay. Ay áwan pe
yin na magina kadatu
maggiirid. ²³ Ay áwan
pe yin na dílag, oray
isa ngala. Ay áwan pe
yin na magina kadatu
arangálan kadaya
maggattáwa. Datu
maglà-láku kiyán
na íli, ay aggída
daya kabánangan
kiya kalawagán. Ay
datu durrarákit na
pe, ay aggída datu
nanab-sábag kadaya
ngámin tolay kiya
kalawagán. ²⁴ Ay
ittu pe ya nagpatay
kadatu profeta ne
Dios se datu duddúma
nga tolay na, se
kadatu ngámin nin
na napatay da kiya
kalawagán,”

nán natu anghel.

19

*Ya agganggam daya
ilángit*

¹ Ay se ku la nagina manin
ya ummán ka naggat nga úni
daya adu wa tolay ka lángit
nga nán da,

“Madáyaw we Dios.
Dayáwan tada nge
Dios nga mannaka-
balin, nga ittu ya
mamiyág kadàtada.
² Kurug se napiya ya
angguwes na kadaya
tolay, ta pinánis na ya
medin-dinnámag nga

kinadakè a babay nga mangial-alà kadaya tolay ya magbásul gapu kiya nadakè a kuk-kuwaan na. Nebálat na pe yin datu pinatayán na nga bobonan na,”

nán da. ³ Ay se da pe nga nán,

“Madáyaw we Dios, ta magat-atù peyapeyang ya medin-dinnámag ga íli ya magngup-ngupngop,”

nán da.

⁴ Ay nagukkab datu duwa púlu se appát ta pangmanàman se datu appát ta parsuwa, nga nagday-dáyaw ke Dios nga magtutúgaw wa magturáy. Ay tú idi tu nán da,

“Kurug mà! Madáyaw we Dios,”

nán da. ⁵ Ay se ku la nagina manin ya úni nga gayát kitu giyán natu tugaw natu magturáy nga nán na,

“Dayáwan nu we Dios, dakayu ngámin na bobonan na, dakayu ngámin na mamatag kaggína, babánang se napubri,”

nán na.

⁶ Ay se la uwad naginà manin nga ummán ka úni daya adu wa tolay. Ummán kiya asassátan naya alingúdu wa barrong se tannug naya naggat ta addug tu nakagìnaán ku nga nán da,

“Madáyaw we Apu Dios, ta magturáy yin, nga

ittu ya mannakabalin kiya ngámingámin.

⁷ Ay magpatag tada ngin se maganggam, se dayáwan tada, ta alà naya Karneru win daya tolay na, nga ittu daya sikkiiddag ga árig atawán na, ⁸ nga naaruwátan nin ka nadalus se napusà pànanng nga dilána,”

nán da. Ay ya dilána, ay ittu kearígán daya napiya nga kuk-kuwaan daya tolay ne Dios.

⁹ Ay nán manin natu anghel kiyà, “Isúrát mu dedi, ta kurug bàbànan ne Dios dedi,” nán na. “Maganggam daya naaptán kiya say-am naya pangatawán naya Karneru,” nán na.

¹⁰ Ay tútu nagukkab bà kitu giyán tu bingil na, nga magdáyaw kuma kaggína, ngamay nán na kiyà, “Akkam kuwaan yán, ta bobonan nà pe ya páda nu se daya wawwágim ma mangipak-pakammu ke Jesus. E Dios sala ya daydayáwam! Ata e Jesus ya ipak-pakammu pe daya ngámin na profeta naya Ispiritu ne Dios.”

Ya kepisù daya ulolag kiya natan ki battung nga apuy

¹¹ Ay sè ala manin na nasingan nga nalùtán ya lángit, ay se atán pusà a kabalyu. Ay tu magtatákay, ay nengagánan ka Mapiyár se Kurug, áta napiya ya angguwes na, ay

se makigubát tala nu ittu ya rabbang na nga kuwaan.¹² Ay tu mata na, ay ummán ka sumir-sirsir, ay tu úlu na, ay adu kurona na. Ay nesúrát kaggína tu ngágan na, may aggína kampela ngin nin ya makammu kiya sarut na.¹³ Nadagdagaan tu bádu na. Ay ya pagpangágan da kaggína, ay Uni ne Dios.

¹⁴ Ay umun-unud kaggína datu suldádu na ka lángit nga sibbabádu da ka pusà a nadalus sa dilána. Ay pusà pe nga kabalyu datu takay da.¹⁵ Ay tu ingágan da ka Uni ne Dios, ay atán lumawán kitu bugung na nga natadam ma ampiláng, nga ittu ya pangábà na kadaya ngámin nas-nasiyon. Ay iturayán nada tutu wala ngin, ta áwan nin ya makaábà kaggína. Ata aggína ya mangipassingan kiya akarungat tutu wala ne Dios nga ittu ya mannakabalin kiya ngámingámin. Ummán kiya amgat daya tolay kadaya búnga úbas ya ammánis na kaggída.¹⁶ Ay kitu kamason na se kitu apel na, ay atán ngágan na nakasúrát nga nán na,

“Ari daya à-ári se Apu daya à-apu.”

¹⁷ Ay sè manin nasingan ya isa nga anghel la magsisikád kiya mata. Ay nesáraw na kadaya ngámin na an-anù a magkay-káyab ka ngúdu ya, “Umbet kayu kiya padumag ga pakán ne Dios,”

nán na.¹⁸ “Umbet kayu wa mepagkán kadaya baggi daya agtuturáy, daya general, daya sul-suldádu, daya kabalyu se daya nakatakay kaggída, kadaya ngámin na tolay, daya asassu se daya akkan asassu, daya nabánáng se daya napubri nga tolay,” nán natu anghel.

¹⁹ Ay se yà manin na nasingan tu ulolag ga nakapapanansing. Ay nagguurnung da se datu agtuturáy, se datu suldádu da. Naggagaddù da nga manggubát kitu nakakabalyu se kadatu suldádu na pe.²⁰ May dinugkam da tu ulolag, se itu profeta na, nga ittu tu nagipassingan kadatu nakas-kasdáaw wa masasingan na nepàwa natu ulolag kaggína, nga ittu datu pinangial-alilaw na kadatu tolay ya namarkaán ya kídáy da kiya ngágan natu ulolag, se magday-dáyaw kitu sinan ulolag. Ay díkod dedi nga duwa nga ulolag, ay nepisù dada nga sibbibiyág kitu natan ki battung nga apuy ya masisidug ga asufre.

²¹ Ay datu tolay da, ay natayán da gapu kitu ampiláng nga lumawán kitu bugung natu sittatakay kitu kabalyu. Ay pinagbattug datu an-anù datu baggi da.

20

Ya maribu wa dagun

¹ Ay se yala uwad nasingan ku manin na anghel

la nagdattág ga gayát ka lángit. Sikkiikkam ka abay ya kadena se iya tulbà naya abbut ta áwan panda naya kadallam na. ² Ay dinugkam na tu drágon na ittu kam tu idaw, nga ittu pe kam ya Diablo onu Sairu, ay se na nekadena ka maríbu wa dagun. ³ Ay se na nepisù kitu abbut, ay se na ginipán se pasuwalán, ta senu akkan na makapangal-allílaw win kadaya nas-nasiyon panda kiya maríbu wa dagun. Ay nu mabalin yán, ay masápul la mawayaán kammin ka makaru wala.

⁴ Ay se yà manin na nasingan daya tugaw daya magturáy. Ay datu sit-tutugaw kadatun na tugaw, ay niddán da ka turáy da nga mangguwes kada tolay. Ay nasingan ku pe datu kaduduwa datu pinutúlan da gapu kiya angngipakpakammu da ke Jesus se kiya bàbànan ne Dios. Ay akkan da nga nepagdáyaw kitu ulolag, se kitu kinuwa da nga sinan ulolag, ay se akkan da pe pinamarkaán tu kídáy da onu itu íma da kitu ngágan natu ulolag. Napaltu da ta senu mepagturáy da ke Cristo kiya unag naya maríbu wa dagun.

⁵ Túyán ya munna nga aglaltu daya natay. May datu duddúma, ay akkan da pikam lumtu panda ki di kabalin naya maríbu wa dagun. ⁶ Nagásat kurug daya meráman kiya munna nga aglaltu daya natay, ta tolay

ne Dios da nga napalipaleg gala kiya mekaduwa nga pannakatay. Aggída ngin daya pappádi nga magsirbi ke Dios se Cristo, ay mepagturáy da pe yin ke Cristo ka maríbu wa dagun.

Ya kepisù ne Sairu kiya natan ki battung nga apuy

⁷ Ay nu mabalin ya maríbu wa dagun, ay mawayaán kammin ne Sairu win kiya nebalúdán na. ⁸ Ay díkod ittu win ya ipappan na nga mangal-alílaw kadaya tolay ka Gog se Magog nga ittu daya ngámin nas-nasiyon kiya kalawagán, se nada urnúngan nga pakigubatan. Ummán kiya kaadu daya ginat kiya dappit bebay ya kaadu da. ⁹ Ay nasingan ku wa nawarásan ya kalawagán kaggída, ay kinutub da tu kampu datu tolay ne Dios, se iya pà-pàgan na nga íli.

Ngamay uwad apuy nga naggayát ka lángit, nga ittu tu nagrápun kaggída. ¹⁰ Ay tu Diablo wa ittu tu nangial-alílaw kaggída, ay nepisù pe yin kitu natan ki battung nga apuy ya maggatagatang nga asufre, nga ittu pe tu nepisuán natu ulolag se itu pagbàbànanan na. Ay algaw se gabi da nga maparparígát kitúni yin ka áwan panda.

Ya angguwes ne Dios

¹¹ Ay nasingan ku manin ya isa nga pusà a tugaw wa abay, se itu sittutugaw wa magturáy. Ay pilát tala

pinaawan na ya lángit se iya kalawagán, ay áwan ta ngin na pakas-asinnán kaggída. ¹² Ay nasingan ku pe datu natay, nga nangátu se datu nababa nga tolay, nga magsisikád kitu àráng natu tugaw natu magturáy. Ay se atán da nabilád nga libru. Nabilád pe tu libru wa nekesurátan daya ngágan daya mabiyág ka áwan panda. May datu sisínán ku wa natay, ay naguwesán da, sigun kitu kinuw-kuwa da nga nesurátan kadatu liblibru.

¹³ Ay datu natay kiya bebay, ay napaltuwád da, ay napaltuwád pe datu atán ka Hades nga ittu ya kalawagán datu natay. Ay naguwesán da ngámin na sangapáda, sigun kitu kinuw-kuwa da kampela ngin nin. ¹⁴⁻¹⁵ Ay árig nepisú pe yin ya pannakatay kitu natan ki batung nga apuy. Ay ittu pe ya kepisuán ngámin daya áwan ya ngágan da kiya libru nga nekesurátán daya mabiyág ka áwan panda. Ay ittu yanin ya mekaduwa nga pannakatay.

21

Ya baru wa lángit se iya baru wa kalawagán

¹ Ay se ku wala nga nasingan ya baru wa lángit se ya baru wa kalawagán. Ay áwan bebay yin, áta áwan nin tu nun-unna nga lángit se kalawagán. ² Ay nasingan ku pe ya baru wa íli

ne Dios, nga ittu pe ya baru wa Jerusalem, nga naganigad da gayát ke Dios ka lángit, ummán kiya napiya nga apagsukát se nagarmat ta babay ya magiddag kiya mangatáwa kaggína.

³ Ay nakagína ngà pe ka naggat ta úni nga naggayát kitu tugaw natu magturáy, nga nán na, “Mebulun ne Dios sin kadaya tolay. Ay mepagyán nin kaggída. Aggída ngin daya tolay na, ay aggína ngin ya Dios da. E Dios mismu ay mepagataatán nin kaggída.

⁴ Ay áwan daya luw-luwa da ngin. Awan pe yin ya pannakatay. Awan nin ya magpan-pannakit onu sumángit, se oray nágan na nga natakit. Ata áwan datu dadán na mà-màwa ngin,” nán na.

⁵ Ay tu magtutúgaw wa magturáy, ay nán na, “Pabaruwan ku ya ngámin nin,” nán na. Ay se na manin nán kiyà, “Isúrát mu dedi ya únì, ta kurug se mapiyár da.” ⁶ Ay se na nán kiyà, “Nabalin daya ngámin nin. Iyà ya nengágan ka Alfa se Omega, ta iyà ya nangigayát se ya mamalin kiya ngámingámin. Ay nu iinna ya magasikkinum, ay iddán ku kiya danum ma áwan báyad da maggayát kiya paggabbuwán naya danum ma mamagbiyág. ⁷ Túyán ya mesupápà kadaya mangábà, ay iyà ya Dios da, ay aggída daya

annánà ku.”

⁸ “Ngamay daya nag-paábà se daya naglikud kiya angngurug da, se daya nakap-appat ta kuk-kuwaan, daya pumappatay, daya nadakè a kuk-kuwaan panggap kadaya babbay se lalláki, daya mangiamámug, daya magdáyaw kadaya sinan diy-diyos, se ngámin daya magbus-busid, ay magyán ngámin dayanin kiya natan ki battung nga maggatagatang nga asufre, nga ittu ya mekàduwa nga pannakatay,” nán na.

Ya íli nga Jerusalem nga gayát ka lángit

⁹ Ay se la manin um-madanni kiyà tu isa kadatu pittu wa anghel la kowaddán datu pittu wa malúkung nga napnu kadaya muddi ya rig-rígát, nga nán na kídi, “Umbet ka,” nán na, “ta ipassangan ku kikaw daya tolay naya Karneru wa árig atawán na,” nán na.

¹⁰ Ay se nà manin netur-turayán ya Ispiritu ne Dios, ay díkod ummán ka nip-pan nà tu anghel kiya isa nga alingúdu wa bantay, ay se na ipassangan kiyà ya Jerusalem, ya íli ne Dios, nga maganigad da gayát ke Dios ka lángit. ¹¹ Ay gapu kiya diláng ne Dios, ay pangrinirinit ya íli nga ummán kiya nangína nga batu wa haspe nga nalitáw nga ummán ki kristal.

¹² Ay atán abut na nga nà nag se alingúdu. Ay

sangapúlu se duwa tu gagyangán na nga natopán ka anghel la magbantáy. Ay netop datu ngágan datu sangapúlu se duwa nga annánà natu Israel nga nesúrát kadatu gagyangán na. ¹³ Ay tu appát ta nagpingipíngit, ay nataggáluwán ka gagyangán. Tallu kitu pane lattakán, ay tallu pe kitu panidáya, ay tallu pe kitu panillod, ay tallu pe kitu pane sirbútán. ¹⁴ Ay tu abut natu íli, ay atán sangapúlu se duwa nga pundasiyon na nga nataggisa nga nasurátan pe ka ngágan datu sangapúlu se duwa nga tù-tùgúdán naya Karneru.

¹⁵ Ay tu anghel la naki-amomán kiyà, ay atán ya iggugukud na nga balitù, ta panggukud na kitu íli, se tu abut na se datu gagyangán na. ¹⁶ Ay nagbaal tu íli. Ay kane gukudan natu anghel tu íli, ay duwa ríbu se appát gatut nga kilumitru tu pásit na, ay ummán pe tu súbá na, ay ummán pe tu kalingúdu na. ¹⁷ Ay ginukud pe natu anghel tu abut na, ay pittu púlu wa mitru tu kalingúdu na. Ay tu pinanggukud natu anghel, ay páda kam pe naya iggugukud daya tolay.

¹⁸ Ay tu abut na, ay batu wa haspe. Ay tu íli, ay balitù ngámin. Nasilang nga ummán ka sarming. ¹⁹ Ay datu pundasiyon natu abut nga batu, ay nabur-burián kadatu batu

wa nagkakapatag. Haspe tu pinagbùri da kitu nunna nga batu, se yala nga safiro kitu mekàduwa, ay búngut kitu mekàlu, ay esmeralda kitu mekappát, ²⁰ ay sardonika tu mekalimma, ay karnelia kitu mekannam, ay krisolito kitu mekapittu, ay berilo kitu mekawalu, ay topasio kitu mekasiyám, ay krisoprasio kitu mekapúlu, ay hasinto kitu mekasangapúlu se isa, ay se amatista kitu mekasangapúlu se duwa.

²¹ Ay nàwa ka agtangabukal la perlas ya isaisa kadatu sangapúlu se duwa nga gagyangán na. Ay tu kalsáda natu íli, ay balitù ngámin, nga gumilagiláb nga ummán ka sarming.

Ya agbiyág tada kiya baru wa íli nga Jerusalem

²² Ay áwan ku nasingan nga templo kiya íli nga Jerusalem, ta ya bátug templo na, ay e Apu Dios nga mannakabalin kiya ngámingámin se iya Karneru. ²³ Ay akkan ta pe yin na masápul ya wada naya mata se iya búlán kiya íli, ta mawadaán nala kiya diláng ne Dios, ay se iya Karneru ya dilág gin.

²⁴ Ay ngámin tolai kiya kalawagán, ay mawadaán da nga magdal-dalen gapu kiya nawánar ra diláng na. Ay se ngámin na kinabànéng daya agtuturáy, ay ippan da pe kitu íli. ²⁵ Ay magpipeyang nga sillulukát daya gagyangán na. Ay

algaw peyapeyang ngin. Awan ya gabi yin. ²⁶ Ay milnà ngámin kiyán na íli ya kinabànéng se dáyaw daya nas-nasiyon.

²⁷ Ngamay áwan oray nágan na nga naragit ki agsisingan ne Dios ya makalnà kiyán. Awan daya magbusibusid se daya mangwa kadaya nakapappat. Ata daya makalnà kiyán na íli, ay dayán nala nga nesúrát ya ngágan da kiya libru naya Karneru nga itu daya mabiyág ka áwan panda.

22

¹ Ay se manin nepassingan natu anghel kiyà ya wángag nga ya danum na, ay mamagbiyág. Nalitáw nga ummán ka kristal, ay maggayát kitu tugaw de Dios se iya Karneru.

² Ay nepaasà ki túlad natu kalsáda kitu íli. Ay kitu nagdamdamáng kitun na wángag, ay atán datu káyu wa mamagbiyág nga binúlán ya agbúnga da. Ay díkod mamimpúlu se duwa da nga magbúnga ki isa nga dagun. Ay datu adon da, ay ikkaágas kadatu sin-sinakit ngámin datu tolai kadatu nas-nasiyon.

³ Ay kiyán na íli, ay áwan nin datu lùsawan ne Dios. Aggína ngala se iya Karneru ya atán na magturáy. Ay magday-dáyaw da ke Dios daya bobonan na. ⁴ Ay masingan da pe ya murang na, ay mesúrát ya ngágan

na kadatu kiday da. ⁵ Ay áwan pe ya gabi kitúni yin, ay díkod akkan da masápul ya dílag onu ya wada naya mata, áta e Apu Dios ya dílag da la ngin. Ay mepagturáy da peyapeyang ngin kaggína ka áwan panda.

Ya ilalbet kammin ne Jesus

⁶ Ay se yala nga nán natu anghel kiyà, “Kurug se mapiyár ngámin daya nakag-kagi ku, ta e Apu Dios nga nangidde kiya Ispiritu na kadatu profeta na, ay ittu pe ya nangibon kiyà nga anghel na, ta senu mepassingan na kadaya bobonan na daya tagay màwa,” nán na.

⁷ Ay tútu nán ne Jesus, “Manggina kayu,” nán na, “ta tagay yà umbet tin,” nán na. Ay díkod maganggam daya mangikurug kadaya nesúrát kidi ya libru.

⁸ Ay iyà nge Juan nga ittu ya nakagina se nakasingan kadedi ya nesur-súrát. Ay kane mabalin ku magina se masingan dedi, ay nagukkab bà kitu giyán tu bingil tu anghel nga magdáyaw.

⁹ Ngamay nán na kiyà, “Akkam kuwaan yán, ta bobonan nà pe yala nga páda nu se daya wawwágim ma profeta na, se ngámin daya mangurug kadaya nesur-súrát kidi ya libru. E Dios sala ya dayáwam!,” nán na.

¹⁰ Ay na nán manin kiyà, “Akkam mu wa isir-sirù daya nepakammu kidi ya libru, ta

tagay yin ya kàwa da. ¹¹ Ay túya daya nadakè, ay tú da kam ma nadakè. Ay ummán pe kadaya mangwa kadaya nakap-appat, ta ittu da kam pe ya mangiap-appat. Ngamay daya namáru, ay itul-túluy da ya magmáru, ay daya tolay ne Dios, ay it-ittu da kam pe ya akkan magbas-básul.”

¹² Ay nán manin ne Jesus, “Manggina kayu, ta tagay yin ya ilalbet ku,” nán na. “Ay ilbet kun ya supápà naya isaisa kadakayu sigun kiya kinuw-kuwa na. ¹³ Iyà ya nengágan ka Alfa se Omega. Iyà ya nangigayát kiya ngámingámin, ay iyà kammin ya mamalin,” nán na.

¹⁴ “Ay maganggam pànang daya nasùnaán ya bádu da, ta rabbang da ya manalen kadaya gagyángán na lumnà kiya íli se mangán kiya búnga naya káyu wa mamagbiyág. ¹⁵ Kiya lasi naya íli, ay ittu ya giyán daya nangwa kadaya nakap-appat, se daya mangiamámug, se daya mangwa ka nadakè a panggap kadaya lalláki se babbay, se daya pumapatay, ay se daya magdáyaw kadaya sinan diy-diyos, se daya magbusibusid se magpi-pimáru.”

¹⁶ “Ay iyà nge Jesus. Iyà ya nangibon kiya anghel ku nga mangipakammu kadedi kadakayu wa mangurug. Iyà kam tu gaka natu David se iyà ya Salaw,” nán na.

¹⁷ Ay tu árig meatáwa kiya Karneru se iya Ispiritu ne Dios, ay nán da, “Umbet kayu win,” nán da. Ay ngámin pe daya nakagína, ay nán da pe, “Umbet kayu win,” nán da. Ay díkod dakayu ngámin na magasikkinum se dakayu ngámin na mayát, ay umbet kayu win na mangalà kiya áwan báyad da danum nga mamagbiyág.

Ya agpataron na kadaya magbása

¹⁸ Iyà nge Juan nga ittu ya mangagi kídí kadakayu ngámin na makagína kadaya nepakammù kídí ya libru ka panggap kadaya mà-màwa nu kuwa, nga akkan nu am-amúngán ya nesúrát

ku, ta nu atán ya mangamung, ay iamung pe ne Dios kiya ammánis na kaggína datu kapar-parigátan nga nesúrát kídí ya libru. ¹⁹ Ay nu inna pe ya mangsáy onu mangippà kadaya duddúma nga nakag-kagi kídí ya libru, ay ippà pe ne Dios ya pagrabngán na nga mepangán kiya búnga naya káyu wa mamagbiyág. Ay ippà na pe ya pagrabngán na nga magyán kiya íli ne Dios nga ittu pe ya nakagi kídí ya libru.

²⁰ Ay ya nangipakammu kadedi, aggína kampela ngin nin ya magkuna nga, “Tagay yà kurug umbet tin,” nán na.

Kurug mà! Umbet ka ngin, Apu Jesus.

²¹ Ay e Apu Jesus kuma ngala ya magkallà kadakayu ngámin na tolay na. Amen.